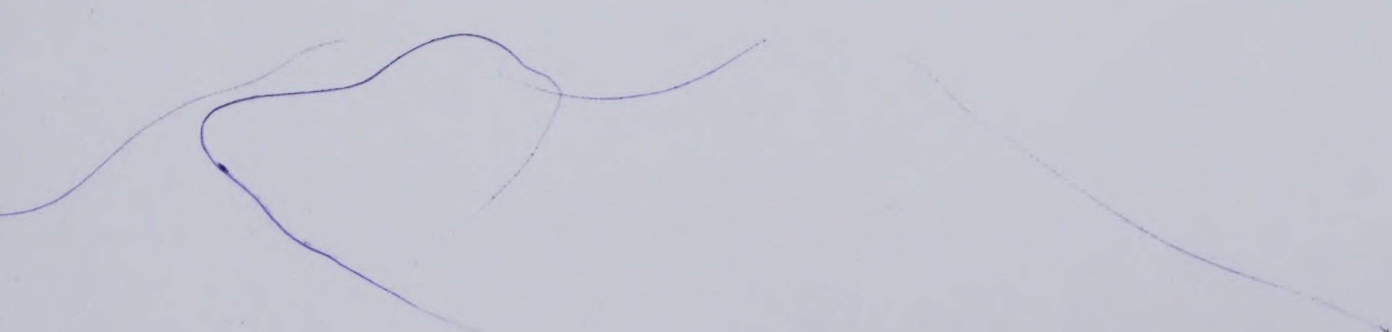
ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ ೬

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ – ೫೮೬೧೦೩

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ-೬ : ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧

* ಶಾಸನ ಸಂಪದ
* ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
* ಶಾಸನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಪಂಚ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಕೊಪ್ಪ
೨೦೨೦

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ.ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ
ವಿಜಯಪುರ
೨೦೨೦

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ-೬ : ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧

❖

- ಶಾಸನ ಸಂಪದ
- ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
- ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ

❖

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ

ಧಾರವಾಡ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ

ಇಂಡಿ

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ.ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ

ವಿಜಯಪುರ

೨೦೨೦

COMPLETE WORK OF DR. M.M.KALBURGI

VOLUME - 6 : SHASANA SAHITY, BHAGA-1

Edited by : Dr. S. K. Koppa, Indi

Published by : Dr. P.G. Halakatti Research Centre
B.L.D.E. Association, Vijayapur, Karnatak

First Edition : 2020
Pages : xxxvi + 696=732

Copies: 1000
Price Rs: 360/-

❖❖

Cover page design : K.K. Makali, Hampi.
Type set : Dr. Hanumanth Melinamani, Dr. Sarsawatidevi Bhagawati, Dharwad.
Printer : The Print Point, No. 9/8 6th Cross, 4th Main, Rajajinagar, Industrial Town,
Bangalore-560044. Ph. 97390 67359

ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು : ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಪುಟ : ೬-ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ, ಇಂಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ.ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: ೨೦೨೦
ಪುಟಗಳು: xxxvi + ೬೯೬=೭೩೨

ಪ್ರತಿಗಳು: ೧೦೦೦
ಬೆಲೆ ರೂ: ೩೬೦/-

❖❖

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ: ಕೆ. ಕೆ. ಮಕಾಳಿ, ಹಂಪಿ
ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜನೆ: ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ, ಧಾರವಾಡ
ಮುದ್ರಣ: **ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾಯಿಂಟ್**, ನಂ. ೯/೮ ೬ನೆಯ ಕ್ರಾಸ್, ೪ನೆಯ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ರಾಜಾಜಿನಗರ,
ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟೌನ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೪೪. ಫೋನ್ : ೯೭೩೯೦ ೬೭೩೫೯

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಯೋಜನೆ

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

❖

ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ, ವಿಜಯಪುರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಗೃಹ ಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ, ವಿಜಯಪುರ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ, ಧಾರವಾಡ

ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರು

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ, ವಿಜಯಪುರ

❖

ಸಲಹಾ ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಧಾರವಾಡ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಧಾರವಾಡ

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

❖❖

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಯೋಜನೆ

ಸಂಪಾದಕ ಸದಸ್ಯರು

❖

ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಧಾರವಾಡ

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ, ಧಾರವಾಡ

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಡಾ. ಬಿ.ವ್ಹಿ. ಶಿರೂರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ, ಇಂಡಿ

ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ, ಸಂಕೇಶ್ವರ

ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ, ಹಂಪಿ

ಡಾ. ಎಫ್. ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ, ಹಂಪಿ

ಡಾ. ವಿ. ಎಸ್. ಮಾಳಿ, ಹಾರೂಗೇರಿ

ಡಾ. ಪಿ. ಕೆ. ರಾಠೋಡ, ಧಾರವಾಡ

ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಶ್ರೀ ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ, ಧಾರವಾಡ

ಡಾ. ವಿ. ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ, ಧಾರವಾಡ

ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಧಾರವಾಡ

❖❖

*

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ

ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ.....

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಮಹಾಮಾರ್ಗದ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿ; ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವತ್ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಗಟ್ಟಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು; ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಸತ್ಯಶೋಧಕರು. ಅವರ ಘನವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ನಾಡು-ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ-ಸಾಧನೆ, ಸಂಶೋಧನ ಸಿದ್ಧಿ, ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಪೂರ್ವ-ಅದ್ವಿತೀಯ-ಅನುಕರಣೀಯ.

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರದು ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ; ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆ-ಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಪ್ರಭುತ್ವ; ಬಹುಮುಖ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ, ಸಮರ್ಥ ಸಂಶೋಧನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ, ವಿಭಾಗದ ದಕ್ಷ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾದರಿಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾಗಿ, ಅನೇಕ ವಿನೂತನ ಯೋಜನೆಗಳ ಯೋಜಕರಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹವು; ಅಭಿಮಾನ ಉಕ್ಕಿಸುವಂತಹವು.

ಜೀವನ-ಸಾಧನೆ :

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ (ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಕಲಬುರ್ಗಿ) ಅವರು ೧೯೩೮ ನವ್ಹಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ತಾಯಿಯ ತವರೂರು ಗುಬ್ಬೇವಾಡ(ತಾ. ಸಿಂದಗಿ, ಜಿ: ವಿಜಯಪುರ)ದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ; ತಾಯಿ ಗುರಮ್ಮ. ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮನೆತನ. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ-ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ. ಇಂಥ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರಮಗೌರವ ಹಾಗೂ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಪಾಠ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಿತು.

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ (ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ) ತಂದೆಯವರ ಊರಾದ ಯರಗಲ್ಲ (ತಾ. ಸಿಂದಗಿ, ಜಿ. ವಿಜಯಪುರ)ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಸಿಂದಗಿಯ ಎಚ್.ಜಿ. ಬಾಡ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ೧೯೫೬ ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತು ಉಚ್ಚಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು.

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಉನ್ನತವ್ಯಾಸಂಗ ವಿಜಯಪುರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ವಿಜಯಪುರದ ಬಿಎಲ್‌ಡಿಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು (೧೯೬೦) ಪ್ರಥಮಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು (೧೯೬೨) ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭೆ-ಪರಿಶ್ರಮಗಳ ಸಂಗಮವೆನಿಸಿದ್ದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಟಿ. ಸಾಸನೂರ ಅವರು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಪ್ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳಾಗಿ ದೊರೆತು ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆದರು. ಗುರುಗಳ ಸಮರ್ಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ-ಪರಿಶ್ರಮ-ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಲದಿಂದ ಅವರೊಬ್ಬ ಸಶಕ್ತ-ಮಾದರಿಯ-ಆದರ್ಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡರು.

ಎಂ. ಎ. ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗ ತಾನೆ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ 'ಸಮಗ್ರ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಕರಣ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನ(೧೯೬೨) ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾಲೇಜು ಎನಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. ತಮ್ಮ ಸತತಾಭ್ಯಾಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಪಾಠಬೋಧನೆ, ಶಿಸ್ತಿನ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ-ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸ-ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಪಾಠಬೋಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವಿಭಿನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಫಲಭರಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ೧೯೬೮ ರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ (೧೯೬೨-೬೬) ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ ತನ್ನತ್ತ ಕರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರವಾಚಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ವಿಭಾಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಬಸವಪೀಠದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಅಖಂಡ ೩೨ ವರ್ಷ (೧೯೬೬-೯೮) ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 'ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ' ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, 'ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ'ವೆಂಬ ಮಹಾವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮದ

ಪಾಲು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರಪೀಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿದ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಗು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಹುದ್ದೆಗಳು ಹಲವಾರು. ಕಲಾನಿಕಾಯದ ಡೀನರಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ ಮಂಡಳಿ, ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಳಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಅನೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ನೀಡಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದ ನೀತಿ-ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಮೌಲಿಕವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನೆರವು ನೀಡಿವೆ.

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉನ್ನತ ಅವಕಾಶದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಅದು ಅವರ ಅನೇಕ ನೂತನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯರಂಗವೆನಿಸಿತು. ತಾವು ಕಂಡ ಕನಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ನನಸುಗೊಳಿಸಲು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದರು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಕೆಲವು ಶಾಖೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಲವು ನೂತನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಿಗೂ ಸಮಾನಸ್ಥಾನ-ಮಾನ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ, ಸಮಯ ನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತೊಡಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಂಘಿಕ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕೀರ್ತಿ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡಿತು. ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ತಾವೂ ದುಡಿದು, ಇತರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ದುಡಿಸಿ-ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೊಂದು ಮಾದರಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನಾಗಿಸಿ-೨೦೦೧ ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಹಿಂದಿನವರಂತೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ವರ್ಷ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿತು. ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಶೋಧನೆ-ಸಮಾಜಸೇವೆ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅನೇಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತ, ಭಾಷಣ-ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಅಸತ್ಯ, ಅನ್ಯಾಯ, ಮೂಢಾಚಾರಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತ, ಶರಣರು ಕಂಡ ಸಮಾನತೆಯ-ಸದಾಚಾರದ-ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಥಾವರಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚಲನಶೀಲಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಜಂಗಮಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರಂತರ ಸಮಾಜ ಶುದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಖರ ವಿಚಾರಗಳು, ವೈಚಾರಿಕ ನಿಲವುಗಳು, ನಿಷ್ಠುರ ಸತ್ಯಗಳು ಪಟ್ಟ ಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವದ ಸನಾತನಿಗಳಿಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ; ಅಪಥ್ಯವೆನಿಸಿದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಸತ್ಯ ಶೋಧಕರಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಡೇಟಿಗೆ

ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ೩೦–೦೮–೨೦೧೫ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಾಳದಿನ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತ ನಗರವೆನಿಸಿದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡುಹಗಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಶರಣ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರವಾದಿ, ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠುರಿಯ ಅಮಾನುಷ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಸತ್ಯದ ಕೊಲೆ; ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಗ್ಗೊಲೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಡು ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರತಿಮ ವಿಚಾರವಾದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಡವಾಯಿತು. ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜ ಒಬ್ಬ ತತ್ವನಿಷ್ಠ ಚಿಂತಕನ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಅನಾಥವಾಯಿತು. ವಿದ್ವತ್‌ಲೋಕ ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧಕನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಭರಿಸಲಾರದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಯಿತು.

* * * *

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಬೋಧಕೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ; ಯುಜಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿಘಂಟು ರಚನಾ ಸಮಿತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ; ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಯೋಜನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ; ಗದಗ ಲಿಂಗಾಯತ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಅಧ್ಯಯನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನಿಡಸೋಸಿ ಶರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೊಡೆಕಲ್ಲ ಬಸವೇಶ್ವರ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ಸಮಗ್ರ ಸ್ವರವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಮಾಲೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮಲೆನಾಡು ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ; ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ವಚನ ಬಹುಭಾಷಾ ಭಾಷಾಂತರ ಯೋಜನೆ, ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಗಳಗನಾಥ ಸಮಗ್ರ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಕೆರೂರ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವೆನಿಸಿವೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಈ ಬಹುಮುಖ–ಮೌಲಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉನ್ನತ–ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ–ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ೨೫ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಸವ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಗ್ರಂಥ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಾಡೋಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿ :

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಹರಹು ಬಲು ದೊಡ್ಡದು; ಬರವಣಿಗೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರ. ಸೃಜನ–ಸೃಜನೇತರ ಉಭಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ಕೃಷಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳೆ ತುಂಬ ಹುಲುಸು; ಫಲಭರಿತ. ಅದಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಬೆಲೆ–ಬೇಡಿಕೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಂಪದ್ಭರಿತಗೊಳಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ನೂತನ ಆಯಾಮ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ: ಶಾಸನ, ಹಳಗನ್ನಡ-ನಡುಗನ್ನಡ-ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚರಿತ್ರೆ, ಜಾನಪದ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ಛಂದಸ್ಸು, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಡು-ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಹೀಗೆ ಅದು ಅನಂತಮುಖಿಯಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ-ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳ ಅರಿಕೆ, ಲೇಖಕರ ನುಡಿ, ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ:

"ನನ್ನದು ಬಹುಮುಖಿ ಅಧ್ಯಯನ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮೈ-ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಲೇ ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಲಂಕಾರ, ಛಂದಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ನಾನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಸನ. ಆಮೇಲೆ ಆಧುನಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತುಗಳೆನಿಸಿದ ಜಾನಪದ, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಒಲವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ, ಲೇಖನ ಬರವಣಿಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಶಬ್ದ ಶ್ರುತಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಃಶಬ್ದ ಶ್ರುತಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ."

"ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಘಟಿತವಸ್ತು (Fact) ಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪಿತವಸ್ತು (Fiction) ಕೇಂದ್ರಿತವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಜೀವನವನ್ನು, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಘಟಿತವಸ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂಭವನೀಯ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ, ಸಂಭವಿಸಿದ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಕಲ್ಪಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಘಟಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದತ್ತ ವಿಶೇಷ ಒಲವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ"(ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಲೇಖಕರ ಮಾತು).

"ಕನ್ನಡ ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ನವ್ಯೋತ್ತರವೆಂಬ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಹಾಗೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಶೋಧನಿಷ್ಠ, ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣನಿಷ್ಠ, ಸಾಮಗ್ರಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನಿಷ್ಠ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ದುಡಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಗಾಗ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಾಸನ, ಜಾನಪದ, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರು ಆಯಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ 'ಮಹಾಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದವನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ (ಸಂಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನ) ಕೃತಿಗಳಿಗೆ 'ಮಾರ್ಗ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಎಲ್ಲ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

"ಸಂಶೋಧನೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಲ್ಪ ವಿರಾಮ, ಅರ್ಧವಿರಾಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಕರಗಳು ಲಭ್ಯವಾದಂತೆ ಸಂಶೋಧಕ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.'ಸಂಶೋಧಕ ತಪ್ಪು ಹೇಳಿರಬಹುದು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿರಲಾರ'

ಎನ್ನುವುದು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಈ ಎಲ್ಲ ಆದರ್ಶಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. 'ಜನಮೆಚ್ಚೆ ನಡಕೊಂಡರೇನುಂಟು ಲೋಕದಿ ಮನಮೆಚ್ಚೆ ನಡಕೊಂಬುದೇ ಚೆಂದವು' ಎಂಬುದಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲಿರುತ್ತದೆ"(ಮಾರ್ಗ-೧, ೨ ಅರಿಕೆ).

"೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಶೋಧ'ದೊಂದಿಗೆ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೋಧ' ಹೆಸರಿನ ಹೊಸಬಗೆಯ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಶೋಧ' ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿತು. ಕಾಲಗತಿಸಿದಂತೆ ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣ ಶೋಧ'ದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಬಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಕರಶೋಧ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಶೋಧ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೋಧ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಶೋಧ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಶೋಧಗಳೆಂಬ ಐದು ಆಯಾಮಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ನಾನು ಈ ಐದೂ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡುದರ ಫಲಿತಗಳನ್ನು 'ಮಾರ್ಗ' ಹೆಸರಿನ ನನ್ನ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು".

"ಇತ್ತೀಚೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಬದಲಾವಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ-ಧುರೀಣರಿಂದಾಗಿ ಕೃತಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಇವರು ಸುಳ್ಳು ಇತಿಹಾಸದ ಮೂಲಕ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಲಿರುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ನಿಜ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸಂಶೋಧಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಇತಿಹಾಸದ ಶೋಧವಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯವೆಂಬ ಭೂತಕಾಲದ ಬಲದಿಂದ ಅಸತ್ಯವೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಕಾಲವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ವರ್ತಮಾನದ ಅಸತ್ಯಗಳು ಭೂತದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ ಫಲವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಲೇಖನಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ, ಶಿಷ್ಟ ಆಕರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಆಕರಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ, ಇವು ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಳಪನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ"(ಮಾರ್ಗ-೪, ಅರಿಕೆ).

ಈ ಮೇಲಿನ ಉದ್ಧರಣೆಗಳು ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪ-ವ್ಯಾಪ್ತಿ-ವಿಧಾನ-ದೃಷ್ಟಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಆಕರಮುಖಿ ಶೋಧದ ಮೂಲಕ ಹೊರಟು, ವಿಶ್ಲೇಷಣಮುಖಿ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮುಖಿ ಶೋಧವನ್ನು ತಲುಪಿದ ರೀತಿಯನ್ನು; ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಸಮಾಜನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ನಿಲವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ನಿರ್ವಚಿಸುತ್ತವೆ.

* * * *

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ಇಡಿಯಾದ ಗ್ರಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ; ಮತ್ತೊಂದು-ಬಿಡಿಯಾದ ಸಂಪ್ರಬಂಧ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ವರ್ಷದ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ-ಸು. ೫೦ ವರ್ಷ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೭ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ' ಅವರ ಮೊದಲ ಲೇಖನವೆನಿಸಿದರೆ,

೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬಂದ 'ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸನಗಳು' ಎಂಬುದು ಮೊದಲ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿವಿಡಿದು ಬಂದ ಜಂಗಮವೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ?' ಎಂಬುದು ಅವರ ಕೊನೆಯ ಲೇಖನ; 'ವಚನ ವರ್ಷ' ಎಂಬುದು ಕೊನೆಯ ಕೃತಿ. ಈ ಮಧ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಟ್ಟು ೧೧೬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೮೯೩ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜನ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸೃಜನೇತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳು, ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ಎಂದು; ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ-ಆಧುನಿಕ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಎರಡೆರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು ಸೇರಿದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ, ಕಾವ್ಯ, ವಚನ, ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ :

ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧. ನೀರು ನೀರಡಿಸಿತ್ತು (ಕವನ), ೨. ನೀರಾಗ ನಿಂತೀನಿ ನೀರಡಿಸಿ (ಕವನ), ೩. ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ (ನಾಟಕ), ೪. ಖರೇ ಖರೇ ಸಂಗ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾ (ನಾಟಕ), ೫. ಖರೇ ಖರೇ ಕಿತ್ತೂರ ಬಂಡಾಯ(ನಾಟಕ).

ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳು) :

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೬. ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸನಗಳು, ೭. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, ೮. ಸಮಾಧಿ-ಬಲಿದಾನ-ವೀರಮರಣ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ೯. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು.

ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧೦. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಶಾಸ್ತ್ರ, ೧೧. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ೧೨. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ, ೧೩. ಕನ್ನಡ ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ೧೪. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಶಾಸ್ತ್ರ, ೧೫. ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧೬. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೧೭. ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ-೧, ೧೮. ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ-೨, ೧೯. ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೨೦. ಐತಿಹಾಸಿಕ, ೨೧. ವೀರಶೈವ : ಇತಿಹಾಸ ಭೂಗೋಳ, ೨೨. ಶುದ್ಧಶೈವ ಮತ್ತು ಗೋಳಕಿಮಠ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ೨೩. ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ೨೪. ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ನಿಜಸ್ವರೂಪ, ೨೫. ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ವಿಕೃತಿ, ೨೬. ಕನ್ನಡ ಅರಸರ ಅಕನ್ನಡ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ೨೭. ನಿರ್ವಚನ.

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

೨೮. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೨೯. ಜನಪದ ಮಾರ್ಗ.

ಲೇಖನ ಸಂಪುಟ

೩೦. ಮಾರ್ಗ-೧, ೩೧. ಮಾರ್ಗ-೨, ೩೨. ಮಾರ್ಗ-೩, ೩೩. ಮಾರ್ಗ-೪, ೩೪. ಮಾರ್ಗ-೫, ೩೫. ಮಾರ್ಗ-೬, ೩೬. ಮಾರ್ಗ-೭, ೩೭. ಮಾರ್ಗ-೮.

ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು):

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೩೮. ಶಾಸನ ಸಂಪದ, ೩೯. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ, ೪೦. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ, ೪೧. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ೪೨. ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ.

ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ

೪೩. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು, ೪೪. ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕ ಜೈನ ಬಸದಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಸೂಚಿ, ೪೫. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕರ ಕೋಶ, ೪೬. ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಮಠದ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ-೧.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೪೭. ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನಗಳು, ೪೮. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು ಭಾಗ-೧, ೪೯. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು ಭಾಗ-೨, ೫೦. ವಚನ ಸಂಕಲನ ಸಂಪುಟ-೪, ೫೧. ವಚನ ಸಂಕಲನ ಸಂಪುಟ-೬, ೫೨. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಸಂಪುಟ, ೫೩. ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ ಸಂಪುಟ, ೫೪. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಮಹಾಸಂಪುಟ, ೫೫. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯದೇವರ ವಚನಗಳು, ೫೬. ಪರಮಾನಂದ ಸುಧೆ, ೫೭. ವಚನ, ೫೮. ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ, ೫೯. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ, ೬೦. ವಚನ ವರ್ಷ, ೬೧. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ(ಸಂಪುಟ-೧), ೬೨ ಡಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂ.೫.

ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

೬೩. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣ ಸಂಗ್ರಹ, ೬೪. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ಸಂಗ್ರಹ, ೬೫. ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರದೀಪಿಕಾ, ೬೬. ಇಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಭೂಪಾಲನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೬೭. ಕೊಂಡಗುಳಿ ಕೇಶಿರಾಜನ ಕೃತಿಗಳು, ೬೮. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಭಾವರತ್ನಾಭರಣ ಸ್ತೋತ್ರ, ೬೯. ಆದಯ್ಯನ ಲಘುಕೃತಿಗಳು, ೭೦. ನಿಂಬಸಾಮಂತ ಚರಿತೆ, ೭೧. ಸಿರುಮಣ ನಾಯಕನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೭೨. ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ, ೭೩. ಗೊಲ್ಲ ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ, ೭೪. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಶಿವಾಯಣ, ೭೫. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು, ೭೬. ಹರಿಹರ ವಿರಚಿತ ಕನ್ನಡ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳು, ೭೭. ಹೊಸಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೭೮. ಕೊಮಾರ ರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ, ೭೯. ಬಾಲರಾಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೮೦. ಹಳೆಯಕುಮಾರ ರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೮೧. ಸಿದ್ಧಮಂಕ ಚರಿತೆ, ೮೨. ತಗರ ಪವಾಡ, ೮೩. ಗುಂಡಬಸವೇಶ್ವರ

ಪುರಾಣ, ೮೪. ಕೊಡೆಕಲ್ಲ ವಚನ ವಾಕ್ಯ, ೮೫. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೧, ೮೬. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೨, ೮೭. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೩.

ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು):

ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು :

೮೮. ದಿಗಂಬರ(ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ), ೮೯. ಬಸವ ಮಾರ್ಗ–೧(ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ), ೯೦. ಬಸವ ಮಾರ್ಗ–೨, ೯೧. ಬಸವ ಮಾರ್ಗ–೩, ೯೨. ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಇತಿಹಾಸ, ೯೩. ಕರ್ನಾಟಕ ಗಾಂಧಿ ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪ, ೯೪. ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನ : ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, ೯೫. ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ ಪರಿಚಯ, ೯೬. ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ ಸಂಪುಟ ೧–೨, ೯೭. ಸ್ವಾದಿ ಅರಸು ಮನೆತನ, ೯೮. ಬೀಳಗಿ ಅರಸು ಮನೆತನ, ೯೯. ಸ್ವರವಚನ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ಸಂಪುಟ, ೧೦೦. ಭಾರತಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ : ಲಿಂಗಾಯತರ ಪಾತ್ರ, ೧೦೧. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು.

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು

೧೦೨. ಅರಟಾಳ ರುದ್ರಗೌಡರ ಚರಿತ್ರೆ, ೧೦೩. ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪ ಸಂಪುಟ–೨, ೧೦೪. ಹಾಲಭಾವಿ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ೧೦೫. ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ೧೦೬. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಸಾಸನೂರ ಬದುಕು–ಬರೆಹ, ೧೦೭. ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧೦೮. ಬೆಳ್ವೊಲ, ೧೦೯. ಸಾರಂಗಶ್ರೀ, ೧೧೦. ವಜ್ರಕುಸುಮ, ೧೧೧. ಲಿಂಗಾಯತ, ೧೧೨. ಕಲ್ಯಾಣದೀಪ್ತಿ, ೧೧೩. ಶರಣಶ್ರೀ.

ಇತರೆ

೧೧೪. ನನ್ನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ(ಷಣ್ಮುಖಪ್ಪ ಅಂಗಡಿಯವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ), 115. My Autobiography, 116. Heaven of Equality.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ ೧,೨, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ವೀರಶೈವದ ಇತಿಹಾಸ ಭೂಗೋಳ, ಶುದ್ಧಶೈವ ಮತ್ತು ಗೋಳಕಿಮಠ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ನಿಜಸ್ವರೂಪ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ವಿಕೃತಿ, ಕನ್ನಡ ಅರಸರ ಅಕನ್ನಡ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ನಿರ್ವಚನ ಎಂಬ ೧೧ ಕೃತಿಗಳು ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಂಕಲನಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲ; ಹಾಗೆಯೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂ.೫ ಅದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 'ಹರಿಹರ ವಿರಚಿತ ಕನ್ನಡ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳು' ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆಯ್ದು ಸಂಗ್ರಹರೂಪದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 'ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆ' ಎಂಬುದನ್ನು 'ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ'ಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ೧೪ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೨ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಿಡಿ ಬರಹ (ಸಂಪ್ರಬಂಧ-ಲೇಖನ)ಗಳನ್ನು 'ಮಾರ್ಗ' ಹೆಸರಿನ ೮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೭ ಮತ್ತು ೮ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಮರಣೋತ್ತರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವು) ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಅರಿಕೆ, ಇತರರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಬೆನ್ನುಡಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಭಾಷಣ, ಸಂದರ್ಶನ, ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರೇ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ೧೧ ಕೃತಿಗಳು ಆ ಮಾದರಿಯವು. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೂ ಅಂಥ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅವರು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ರೂಪಿತವಾದ ೧೬ ಕೃತಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ :

ಜಂಗಮದಿಂದ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ (ಡಾ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ರುಮಾಲೆ), ಹಾಲುಮತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಡಾ. ಎಫ್.ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ), ನಾಟಕದ ನೆಲೆಗಳು (ಡಾ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮರಾಠೆ), ಪಂಪನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ತಾರಾನಾಥ), ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾವಲೋಕನ (ಡಾ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿ), ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ನೆಲೆಗಳು (ಡಾ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿ), ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು... (ಡಾ. ನಂದೀಶ ಹಂಜೆ), ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮತ್ತು...(ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪ), ರೇವಣಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು... (ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ), ಶರಣರು ಮತ್ತು...(ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಮಾಳಿ), ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನ ವ್ಯಾಸಂಗ (ಡಾ. ವಾಯ್.ಸಿ. ಭಾನುಮತಿ), ಜೈನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಡಾ. ಶಾಂತಿನಾಥ ದಿಬ್ಬದ), ನಾಮವ್ಯಾಸಂಗ (ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ), ಮಹಾಮರಣ(ಡಾ. ಜೆ. ಎಂ. ನಾಗಯ್ಯ), ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು... (ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಮಹಾಂತೇಶ), ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಗಳು (ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ರಾಠೋಡ).

ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಬರವಣಿಗೆಯ ಹರಹು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತೋರಿದ ನಿಷ್ಠೆ, ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮ, ವಹಿಸಿದ ತಾಳ್ಮೆ, ತನ್ಮೂಲಕ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏರಿದ ಎತ್ತರ, ಪಡೆದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ :

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಈ ಸಮೃದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ವಿಜಯಪುರದ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ-ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಧನ ಸಹಾಯದಿಂದ-ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಎಂಟು ಜನರ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು, ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ.ಪಾಟೀಲ ಅವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು, ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೆಂದು, ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರೆಂದು, ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಕೊಲ್ಹಾರ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರನ್ನು ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರೆಂದು, ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ೧೪-೭-೨೦೧೭ ರಂದು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸಭೆ ಕರೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನಾಡಿನ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ರೂಪ-ರೇಷೆ, ಸಂಪುಟಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಸಂಪಾದಕರ ಆಯ್ಕೆ ಕುರಿತು ಒಂದು ನೀಲನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಡಲು ತಿಳಿಸಿತು.

೨೩-೯-೨೦೧೭ ರಂದು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು ಎರಡನೆಯ ಸಭೆ ಕರೆದರು, ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ೫ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

೧. ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು (ಪ್ರಕಟಿತ-ಅಪ್ರಕಟಿತ)೪೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು. ಅವುಗಳ ಸಂಪಾದನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟು ೧೬ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು.

೨. ಒಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಷಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು.

೩. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು (ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಗ್ರಹ), ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು.

೪. ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ೫೦೦ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದು.

೫. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ, ೨೦೧೯ ನವೆಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ಎಲ್ಲ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವುದು.

ಒಟ್ಟು ಸಂಪುಟಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ವರೂಪ ಹೀಗಿದೆ :

ನಾಲ್ವತ್ತು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು, ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು, ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾದ ಲೇಖನ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ, ಮುನ್ನುಡಿ, ಬೆನ್ನುಡಿ, ಅರಿಕೆ, ಭಾಷಣ, ಸಂದರ್ಶನ ಎಂದು ಐದು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯದಾದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ, ಪತ್ರ-ವರದಿಗಳು, ಆಡಿಯೋ-ವಿಡಿಯೋ ಎಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪುಟಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪಾಕರ ವಿವರ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

I. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು

ಸಂಪುಟ ೧ : ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ**

೧. ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸನಗಳು
೨. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು
೩. ಸಮಾಧಿ–ಬಲಿದಾನ–ವೀರಮರಣ ಸ್ಮಾರಕಗಳು
೪. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು

ಸಂಪುಟ ೨ : ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಬಿ.ವ್ಹಿ. ಶಿರೂರ**

೧. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಶಾಸ್ತ್ರ
೨. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
೩. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ
೪. ಕನ್ನಡ ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ
೫. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಶಾಸ್ತ್ರ
೬. ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ

ಸಂಪುಟ ೩ : ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ**

೧. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ : ೪ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ**

೧. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ
೨. ಜನಪದ ಮಾರ್ಗ

ಸಂಪುಟ : ೫ ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ**

೧. ನೀರು ನೀರಡಿಸಿತ್ತು (ಕವನ ಸಂಕಲನ)
೨. ನೀರಾಗ ನಿಂತೀನಿ ನೀರಡಿಸಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನ)
೩. ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ (ನಾಟಕ)
೪. ಖರೇ ಖರೇ ಸಂಗ್ಯಾಬಾಳ್ಯಾ (ನಾಟಕ)
೫. ಖರೇ ಖರೇ ಕಿತ್ತೂರ ಬಂಡಾಯ(ನಾಟಕ)

II. ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು

ಸಂಪುಟ ೬ : ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ**

೧. ಶಾಸನ ಸಂಪದ
೨. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ

೩. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ
೪. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೫. ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ

ಸಂಪುಟ : ೭ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ**
೧. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು

ಸಂಪುಟ : ೮ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ– ೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ**
೧. ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕ
ಜೈನ ಬಸದಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಸೂಚಿ
೨. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕರ ಕೋಶ
೩. ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಮಠದ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ–೧

ಸಂಪುಟ : ೯ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**
೧. ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನಗಳು
೨. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಸಂಪುಟ

ಸಂಪುಟ : ೧೦ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ**
೧. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಮಹಾಸಂಪುಟ
೨. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯದೇವರ ವಚನಗಳು

ಸಂಪುಟ : ೧೧ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೩ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**
೧. ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ ಸಂಪುಟ

ಸಂಪುಟ : ೧೨ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೪ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**
೧. ವಚನ

ಸಂಪುಟ : ೧೩ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೫ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**
೧. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ

ಸಂಪುಟ : ೧೪ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೬ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**
೧. ಪರಮಾನಂದ ಸುಧೆ
೨. ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ

ಸಂಪುಟ : ೧೫ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೭ –ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ

೧. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು, ಭಾಗ–೧

ಸಂಪುಟ : ೧೬ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೮ –ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ

೧. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು, ಭಾಗ–೨

ಸಂಪುಟ : ೧೭ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೯ –ಸಂ. ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ

೧. ವಚನ ಸಂಕಲನ–೪

೨. ವಚನ ಸಂಕಲನ–೬

೩. ವಚನ ವರ್ಷ

ಸಂಪುಟ : ೧೮ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧೦ –ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ

೧. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ(ಸಂಪುಟ–೧)

ಸಂಪುಟ : ೧೯ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ –ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ

೧. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು, ಭಾಗ–೧

ಸಂಪುಟ : ೨೦ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ –ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ

೧. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು, ಭಾಗ–೨

ಸಂಪುಟ: ೨೧ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೩ –ಸಂ. ಡಾ. ಬಿ.ವ್ಹಿ. ಶಿರೂರ

೧. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣ ಸಂಗ್ರಹ

೨. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ಸಂಗ್ರಹ

೩. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಭಾವರತ್ನಾಭರಣ ಸ್ತೋತ್ರ

೪. ಆದಯ್ಯನ ಲಘುಕೃತಿಗಳು

೫. ಕೊಂಡಗುಳಿ ಕೇಶಿರಾಜನ ಕೃತಿಗಳು

ಸಂಪುಟ: ೨೨ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೪ –ಸಂ. ಡಾ. ಎಫ್. ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ

೧. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಶಿವಾಯಣ

೨. ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರದೀಪಿಕಾ

ಸಂಪುಟ: ೨೩ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೫ –ಸಂ. ಡಾ. ಎಫ್. ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ

೧. ತಗರ ಪವಾಡ

೨. ಸಿದ್ಧಮಂಕ ಚರಿತೆ

೩. ಗುಂಡಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ

೪. ಕೊಡೆಕಲ್ಲ ವಚನ ವಾಕ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೨೪ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೬ –ಸಂ. ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ

೧. ಹೊಸಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ

೨. ಹಳೆಯಕುಮಾರ ರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೨೫ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೭ –ಸಂ. ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ

೧. ಕೊಮಾರ ರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ

೨. ಬಾಲರಾಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೨೬ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೮ –ಸಂ. ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ

೧. ಸಿರುಮಣ ನಾಯಕನ ಸಾಂಗತ್ಯ

೨. ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ

೩. ಗೊಲ್ಲ ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ

ಸಂಪುಟ: ೨೭ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೯ –ಸಂ. ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ

೧. ಇಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಭೂಪಾಲನ ಸಾಂಗತ್ಯ

೨. ನಿಂಬಸಾಮಂತ ಚರಿತೆ

ಸಂಪುಟ: ೨೮ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧೦ –ಸಂ. ಡಾ. ಎಂ ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ

೧. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೧

೨. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೨

೩. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೩

ಸಂಪುಟ: ೨೯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ –ಸಂ. ಡಾ. ಎಂ ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ

೧. ಹಾಲಭಾವಿ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ

೨. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ

೩. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಸಾಸನೂರ ಬದುಕು–ಬರಹ

ಸಂಪುಟ: ೩೦ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ –ಸಂ. ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ

೧. ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ
ಮಂಜಪ್ಪ, ಭಾಗ : ೧

ಸಂಪುಟ: ೩೧ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೩ –ಸಂ. ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ

೧. ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ
ಮಂಜಪ್ಪ, ಭಾಗ : ೨

ಸಂಪುಟ: ೩೨ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೪ –ಸಂ. ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಮಾಳಿ
೧. ಅರಟಾಳ ರುದ್ರಗೌಡರ ಚರಿತ್ರೆ

III. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು(ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟಗಳು)

ಸಂಪುಟ: ೩೩. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ
ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೪. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೨ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ
ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೫. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೩ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೬. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೪ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ
ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೭. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೫ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ
ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ-ಮುನ್ನುಡಿ-ಬೆನ್ನುಡಿ
ಅರಿಕೆ-ಭಾಷಣ-ಸಂದರ್ಶನ

IV. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು

ಸಂಪುಟ : ೩೮-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೧ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ
ಚಿತ್ರ –ಡಾ. ವಿ.ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ

ಸಂಪುಟ : ೩೯-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೨ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ
ಪತ್ರ-ವರದಿಗಳು –ಡಾ. ವಿ.ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ

ಸಂಪುಟ : ೪೦-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೩ –ಸಂ. ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ
ಆಡಿಯೋ-ವಿಡಿಯೋ –ಡಾ. ವಿ.ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ

ಹೀಗೆ ೪೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ೭೯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟದಿಂದಾಯ್ದು ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ೧೧ ಸಂಕಲನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಹರಿಹರನ ರಗಳೆ ಸಂಪುಟದಿಂದಾಯ್ದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು, ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣವಾದ 'ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟ-೫'ನ್ನು; 'ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯನ್ನು, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ವಿವಿಧ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನಗಳೆನಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ೧೪ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೬ ಅಭಿನಂದನಗ್ರಂಥ, ಎರಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗ್ರಂಥ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು-ಪುನರುಕ್ತಿಕಾರಣವಾಗಿ- ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪುಟಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಒಂದು ಕೃತಿ ೫೦೦ ಪುಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಪುಟವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ(ಉದಾ: ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ, ವಚನ). ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ೫೦೦ ಪುಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ(ಉದಾ: ಹೊಸ ಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ಹಳೆಯ ಕುಮಾರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ). ಹಾಗೆ ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಏಕತೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿ ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಪುಟವೆಂದು ಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ(ಉದಾ: ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು, ಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪನವರು).

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳು (ಸಂಪ್ರಬಂಧಗಳು) ಮೂಲದಲ್ಲಿ 'ಮಾರ್ಗ' ಹೆಸರಿನ ೮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಷಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಿಷಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ಮರುವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿ ೫ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟ ೫ ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು-ಅವು ಆಯಾ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದರಿಂದ-ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅರಿಕೆ, ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು, ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು-ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲ ಆಕರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಲೇಖನದ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು-ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಯ್ದ ಭಾವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾದ ಪತ್ರ-ವರದಿ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಇತರರಿಗೆ ಬರೆದ, ಇತರರು ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದ ಮಹತ್ವದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ

ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ, ದೂರದರ್ಶನ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು; ಅವರ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಆಡಿಯೋ-ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಂದೇ ಮುದ್ರಣ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುದ್ರಣ ಹೊಂದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಕೊನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪೋಲೆ ಇದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೃತಿಯ ಅಥವಾ ಲೇಖನದ ಒಳಗೆ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಅಥವಾ ಪುಟ ಅಥವಾ ಪದ-ವಾಕ್ಯ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮೂಲ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಕ್ಷರ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವುದು. ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ, ಅನುಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು. ಆಕರಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಂಪುಟಗಳ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಶುದ್ಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಅನಂತರ ಆ ಸಂಪುಟದ ಸ್ವರೂಪ-ವಿಶೇಷತೆ ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕಾರು ಪುಟದ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು ಬರೆದು ಜೋಡಿಸುವುದು-ಇದು ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನ.

ಗ್ರಂಥ ವಿನ್ಯಾಸ ಕುರಿತಂತೆ-ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದ ಪುಟಗಳು (ಪ್ರಿಲಿಮ್ಸ್) ಮುಗಿದು ಮೂಲ ಗ್ರಂಥ ಆರಂಭವಾಗುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯ ಮೊದಲ ಪುಟವನ್ನು (ಕೃತಿಯ ಹೆಸರು, ಲೇಖಕರು/ಸಂಪಾದಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಪ್ರಕಟಣ ವರ್ಷಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ) ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು, ಮುನ್ನುಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಲೇಖಕರ ಮಾತು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳಿದ್ದರೆ ಒಂದೊಂದು ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ವಿನ್ಯಾಸ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ-ಆಕರ್ಷಕ ಮುಖಪುಟ, ದೋಷರಹಿತ ಸುಂದರ ಮುದ್ರಣ, ಭಾರವೆನಿಸದ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದೆಡೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಡೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು :

'ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ' ಕನ್ನಡದ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ. ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆಯುವುದು ನನ್ನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿ, ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು. ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನ ಒಲಿಸಿ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬಿಎಲ್‌ಡಿಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ವಚನ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ'ದ ಮೂಲಕ ಇದು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣರಾದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವೀ ಗೃಹಸಚಿವರೂ, ಉತ್ಕಟ ಬಸವತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಲಿಂಗಾಯತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧರ್ಮ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿ ನಾಯಕರೂ ಆದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರು. ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಅನನ್ಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ–ವಿಶ್ವಾಸ–ಗೌರವ. ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ 'ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ', 'ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರದು. ಈಗ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಉಪಕ್ರಮವೆನಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗೆ ಅನಂತ ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಯೋಜನೆ ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಪಣಾಭಾವದಿಂದ ನಿರಂತರ ಶ್ರಮಿಸಿದವರು ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರಾದ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ. ಅವರ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವರು ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬವರ್ಗದವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾದೇವಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಮತ್ತು ರೂಪಾ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ–ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಒಂದು ಯೋಜನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೈಗೂಡಬೇಕಾದರೆ ಬದ್ಧತೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಿಶ್ಚಿತ ನೆರವು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಗತ್ಯ. ಅಂಥ ೧೬ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಮಗೆ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ದೊರೆತುದು ಈ ಯೋಜನೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರೀತಿಗೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸರ್ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಸಂಪುಟಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ–ಬಂಧುರವಾಗಿ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣರಾದವರು ಛಾಯಾಕ್ಷರ ಜೋಡಿಸಿ, ಗ್ರಂಥವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ,

ಮುಖಪುಟ ರೂಪಿಸಿದ ಕೆ.ಕೆ. ಮಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಲಿಕರಾದ ಬಸವರಾಜ ಪಾಟೀಲ(ಹೆಬ್ಬಾಳ) ಅವರು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಹಾಯೋಜಕರು. ಅವರು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡ ನನಗೆ ಈಗ ಅವರ ಸಮಗ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಯೋಗ ಒದಗಿ ಬಂದುದು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗೌರವವನ್ನು ಆ ಗುರುವಿನ ದಿವ್ಯಚೇತನಕ್ಕೆ ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

❖❖

*

ಸಂಯೋಜಕರ ನುಡಿ

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ನಾಡು, ನುಡಿ ಸೇವೆಗೈದು ದೇಶ–ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಹಾಗೂ ೨೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿದ ಮಹಾನ್ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಸಂಶೋಧಕ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಚಿಂತಕ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಾಧಕರವರು.

ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಹುಮುಖಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಅಕ್ಷರ, ದೃಶ್ಯ, ಧ್ವನಿ, ಚಿತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು, ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಷಯವಾರು ವಿಂಗಡಿಸಿ ೪೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

❖ ಅವರು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳು(ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ) ರೇಡಿಯೊ, ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಂದು ಸಂಪುಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

❖ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ವಿಪುಲವಾದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯ ರೂಪದ ದಿನಚರಿಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ ಎಂದು ಬಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

❖ ಐದು ದಶಕಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಭೆ, ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

❖ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ, ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಿಗೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ, ಮಠಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರು ಹಲವಾರು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಪತ್ರ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

- ❖ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರೇತರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಳು, ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಚದುರಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಹಲವಾರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಭಾಷಣಗಳು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಅವರ ಸಾವಿರಾರು ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಹಿನ್ನುಡಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕ ನುಡಿಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಪರೂಪದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಐದು ದಶಕಗಳ ಅವರ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಅವರು ಬರೆದ, ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನ ಕಂಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಮುಂದುವರೆದ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸುವುದು.

ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರವು ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ೨ ದಶಕಗಳ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ೧೫ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿಲಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ೧೮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ೯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ.ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ.ಪಾಟೀಲ ಅವರ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದವರು ಈ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ನಾಡಿನ ಹಿರಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಆದ ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ.ಪಾಟೀಲ ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ.ಪಾಟೀಲರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ,

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ, ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ, ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಶ್ರೀವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಡಾ. ವಿ.ಡಿ.ಐಹೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ, ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ.ಮಕಾಳಿ ಹಾಗೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ ಮತ್ತು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾಯಿಂಟಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಸಿ.ಪಾಟೀಲ(ಹೆಬ್ಬಾಳ) ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

❖❖

*

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ

ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುನಾರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ತುಂಬ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನ ಪ್ರಪಂಚ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ವಿಪುಲತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಿಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಷ್ಟು ಶಾಸನಗಳು ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕೆಂಝಿ, ವಿಲಿಯಂ ಬ್ರೌನ್ಸ್, ವಿಲಿಯಂ ಹೆನ್ರಿ ವಥೆನ್, ಜೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸೆಪ್, ವಾಲ್ಟರ್ ಇಲಿಯಟ್, ಫ್ಲೀಟ್, ರೈಸ್ ಕೀಲಹಾರ್ನರೊಂದಿಗೆ ದೇಶೀ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಭಾವುದಾಜಿ, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಮ್. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ, ಕೆ.ಜಿ. ಕುಂದಣಗಾರ, ನಾ. ಶ್ರೀ. ರಾಜಪುರೋಹಿತ, ಮಧುರಚೆನ್ನ ಮೊದಲಾದವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ಮೊದಮೊದಲು ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಅಧ್ಯಯನ(ಓರಿಯಂಟಲ್ ಸ್ಟಡೀಸ್) ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ರಿಯೆಯು ಭೂತಕಾಲದ ಘಟನೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಂದು ಖಚಿತ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳಾದ ಇತಿಹಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಮಾಜ, ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವತ್ತ ಅವರ ಗಮನ ಹರಿಯಿತು. ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳು ಶಾಸನಗಳು. ಅವು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರಹಿಸುವ, ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಶಾಸನಶೋಧ ಅವರ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರು ರೂಪಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ–ವರ್ಗೀಕರಣ–ಸೂಚೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದರು. ಇದರಿಂದ 'ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಂಪದ', 'ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿಗಳು', 'ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು',

'ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ' ಕೃತಿಗಳು ಬೆಳಕು ಕಂಡವು. ಪ್ರೊ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತುತ ೬ನೆಯ ಸಂಪುಟ ಭಾಗ-೧ರಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಸಂಪದ,' 'ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು' ಮತ್ತು 'ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ' ಕೃತಿಗಳು ಸೇರಿದ್ದು; ಅವುಗಳ ವಿವರ ಇಲ್ಲಿದೆ:

೧. ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಂಪದ:

ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ೩೨ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಕಲನವಿದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನವರೆಗಿನ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳಾದ ರನ್ನ, ಜನ್ನ, ಮಧುರ, ಕವಿರಾಜ, ಗುಣವರ್ಮ, ಕೇಶಿರಾಜ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ, ಭಾಷಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಕಗೊಂಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿದ್ಯಾಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಕಳಸ, ನಾಗಾವಿ ಶಾಸನಗಳು; ಪುಟ್ಟ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯದಂತಿರುವ ಕಳಸ, ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನಗಳು: ಪ್ರಾಚೀನ ಗದ್ಯದ ಮಾದರಿಯಾದ ಹಲ್ಮಿಡಿ, ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ಮಾವಳಿ ಶಾಸನಗಳು; ಪ್ರಾಚೀನ ತ್ರಿಪದಿ, ರಗಳೆಗಳಿಗೆ ಅಪರೂಪದ ನಿದರ್ಶನವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಬಾದಾಮಿ, ಕೋಗಳಿ, ಕುರುಗೋಡು ಶಾಸನಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತಗೊಂಡಿವೆ.

ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಗಂಗ, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಕಲಚುರಿ, ಯಾದವ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಶಾಸನಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದು; ಅವು ಆ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸ, ಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಹೇಳುವಂತೆ "ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನ ದೇವಮಾನವತೆ? ನಂದಿಸೇನ ಮುನಿವರನ ನಿಷಧಿ, ನಾಯಿ ಕಾಳಿಯ ವೀರಗಲ್ಲು, ಶ್ರೀವಿಜಯನ ಶೌರ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಮೂರನೆಯ ಕೃಷ್ಣನ ಶುಚಿತ್ವ, ಕವಿ ಪಂಪ ಮತ್ತು ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯರ ಘನತೆ, ನಯಸೇನನ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಶಿವಯೋಗ, ರೇವಣಸಿದ್ಧನ ಪವಾಡ, ಏಕಾಂತ ರಾಮಯ್ಯನ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ, ಬಸವಣ್ಣನ ಭಕ್ತಿ, ಬುಕ್ಕರಾಯನ ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿ, ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಪತಿನಿಷ್ಠೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಉದಾರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪಾಠಗಳಾಗಿವೆ" ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ, ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸವೆನಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ಪರಿಚಯ ನೀಡಿರುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಶಾಸನ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೂ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆಗಲೇ ಇದು ಐದು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದು ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಸಂದ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.

೨. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು :

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠದ ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಕೆಲವು ನಿಶ್ಚಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ-ಪ್ರಕಟಣೆಯೂ

ಒಂದಾಗಿದ್ದು; 'ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು' ಕೃತಿ ಹೊರಬಂದಿತು. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದೇ ಇದ್ದ ಶಾಸನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬೩ ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನ ದೊರೆತ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕೇವಲ ೨೮ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಶಾಸನಗಳು ೭೪. ಅದರಲ್ಲಿ ೨೫ ಶಾಸನಗಳು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಬೆಳಕುಕಂಡಿವೆ. ಇದು ಈ ಸಂಪುಟದ ಹೊಸ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಇದುವರೆಗಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾದರಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ, ಶಾಸನ ಸಾರಾಂಶ, ಶಾಸನ ಪಾಠ–ಹೀಗೆ ಅದು ಮೂರು ಸ್ಥರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

'ರಾಜಶಕ್ತಿ' ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬದುಕನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯ, ಶಾತವಾಹನ, ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬ, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಶಾಸನಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ದೊರಕಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ನಂತರದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಕಲಚುರಿ, ಯಾದವ, ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಮತ್ತು ಮಂಡಲಿಕರಾದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತದ ಕೆಲ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರು ಮೊದಲು ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ, ಕೊನೆ ಕೊನೆಗೆ ಯಾದವರ ಮಂಡಲೇಶ್ವರರಾಗಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಗೋವೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಳಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ತೀರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಕ್ತಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ ಇವರ ಕುರಿತು ೩೦ ಶಾಸನಗಳು ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದನ್ನು ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ಸಾಮಂತರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗಾವುಂಡರನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿವರಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣ,-೯೦೦, ಉಣಕಲ್ಲು–೩೦, ಸಬ್ಬಿ–೩೦, ಕೊಂತಕುಳಿ–೩೦, ಹಾನುಂಗಲ್ಲ–೫೦೦, ಉತ್ಸುಗ್ರಾಮ–೩೦, ಕಾದರವಳ್ಳಿ–೩೦, ಪೊಳಲಗುಂದೆ–೩೦, ವೇಳುಗ್ರಾಮ–೭೦, ಹೈವೆ–೫೦೦, ಕುಂದೂರು–೫೦೦, ಪಲಸಿಗೆ–೧೨೦೦೦ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಜೈನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಶೈವ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವ ಕುರಿತಾದ ಶಾಸನಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದು, ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೊಟಬಾಗಿ ಶಾಸನ, ಅಮ್ಮಿನಬಾವಿಯ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಿದೇವನ ವಿಗ್ರಹ ಶಾಸನ ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಎಡೆಪಡೆದ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ನಂಬಿದ ಪರಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ, ವೀರಮರಣ, ಸಮಾಧಿ ಮರಣ, ಮಾಸ್ತಿ ಮರಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ದಾನ–ಧರ್ಮ, ವ್ರತ–ಪೂಜೆ, ಪರ್ವ, ತೆರಿಗೆ ನಾಣ್ಯ, ಅಳತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಸಂಘಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಮಾನವಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

'ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಸಿದ್ಧಿಗೆ ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸುವ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿವೆ. ವಿವಿಧ ವೃತ್ತ–ಕಂದ–ವಚನ–ವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಪದ್ಯ ಜಾತಿಗಳಾದ ಮೂಲ ಷಟ್ಪದಿ, ರಗಳೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆಪಡೆದಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗಾಗಿ

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತುಂಬ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರೊ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕರ ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಗುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ೨೪ ಪುಟಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ, ಶಾಸನಾಧ್ಯಯನದ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಒರೆಗಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿಯ ಪದಸೂಚಿ ಶಾಸನ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

೩. ಶಾಸನಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವ:

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಪದ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಕಳೆದು ಹೋದ ಕೃತಿಗಳ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಕವಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮಹತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾದರಿಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೧೯೨೩ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು 'ಶಾಸನ ಪದ್ಯಮಂಜರಿ'ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಎ.ಎಂ. ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮೇವುಂಡಿ ಮಲ್ಲಾರಿ ಅವರು "ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಯ" ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇಂತಹದೇ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ "ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವ" ಇವುಗಳಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ.

ದಾಖಲೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದ ಕಾರಣ ಅವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಖಲೆಗೆ ದಾಖಲೆ ಎನಿಸಿವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಶೈಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ದೇಸೀ ಶೈಲಿಯ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನದಂದ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಯಜಮಾನಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಾಜಸತ್ತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ವೀರ ಅಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಮೌಲ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಕಲನದ ರಾಜರು, ರಾಣಿಯರು, ಯುದ್ಧವೀರ, ವೀರಮರಣ, ವೇಳೆವಾಳಿ ಮರಣ ಮೊದಲಾದ ಶಿರ್ಷಿಕೆಗಳು ವೀರಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ, ಹಾಗೇ ಧರ್ಮಸತ್ತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ತ್ಯಾಗವೀರ, ಧರ್ಮವೀರ, ಸಲ್ಲೇಖನ ಮರಣ, ಬಸದಿ, ದೇವಾಲಯ, ಅಗ್ರಹಾರ, ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ, ಆದರ್ಶಾನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕೆರೆ-ಕಾಲುವೆ, ಕೋಟೆ-ಕೊತ್ತಲ, ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನ, ಮಠ, ಅನ್ನಸತ್ರ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಉದ್ಯಾನ, ಸಂತೆ ಮೊದಲಾದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಲೆ, ಕ್ರೀಡೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷ-ತೀರ್ಪು, ದಂಡ, ತೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದು ಈ ಸಂಕಲನದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಅಪಾರ ರಾಶಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯದ ಕೆಲಸ. ಅದನ್ನು ಪ್ರೊ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಕೃತಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಶಾಸನ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಲು, ಪದ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ದೊರಕಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಮಾರು

೩೦,೦೦೦ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲವೆಂಬುದು ಶಾಸನ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಆಕರ ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟು ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಪ್ರೊ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಯೋಚನೆ, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದನೆಯ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ವೈಧಾನಿಕತೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಅವರು ಅದರ ಮೂಲ-ಚೂಲವನ್ನೆಲ್ಲ ತದಕುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತೂಗಿನೋಡಿ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಸ್ಥಗೊಳಿಸುವ, ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬಾರದೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಎಚ್ಚರ ಅವರ ಕಾಳಜಿಯಾಗುತ್ತದೆ. "ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮರೆತವರು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರರು" ಎಂಬ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ಗತಕಾಲದ ಶೋಧವು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಕಾಣತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರು ಗತಕಾಲದ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ-ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪರೀಕ್ಷಣೆ-ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಮುಂದಾಗುವುದು. ಐತಿಹಾಸಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಇಲ್ಲಿನ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿ, ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ, ವಿದ್ವತ್ತು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದಾಗ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡಿನ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಬರಿ ಯೋಜಕರಲ್ಲ, ಯೋಜಕರ ಯೋಜಕರು. ಬರಿ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲ, ಸಂಶೋಧಕರ ಸಂಶೋಧಕರು.

***

ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಅವರಿಗೆ, ಪೂರಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ ಬಿ. ಎಲ್.ಡಿ. ಇ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮದಭಾವಿಯವರಿಗೆ, ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರಾದ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರಿಗೆ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ ಅವರಿಗೆ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಸಂಪುಟ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಾಟೀಲ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

❖❖

*

<u>ಪರಿವಿಡಿ</u>

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಸಂಪದ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಪ್ರಸಾರಾಂಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ

೧೯೭೮

*

ಮೊದಲ ಮಾತು

(ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ)

ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಕ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. ಕ್ರಿ.ಶ.ಪೂ. ೩೦೦ರ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಪ್ರಾಕೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಮಲಯಾಳ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅರಣ್ಯದಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ, ನಭೋಮಂಡಲದಂತೆ ಕುತೂಹಲಮಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕಂಝಿ, ವಿಲಿಯಂ ಬ್ರೌನ್ಸ್, ವಿಲಿಯಂ ಹೆನ್ರಿ ವಥೆನ್, ಜೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸೆಪ್, ವಾಲ್ಟರ್ ಇಲಿಯಟ್, ಬಾಲಗಂಗಾಧರಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಭಾವುದಾಜಿ, ಫ್ಲೀಟ್, ರೈಸ್, ಕೀಲ್‌ಹಾರ್ನ್, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ, ಕೆ.ಜಿ. ಕುಂದಣಗಾರ, ನಾ.ಶ್ರೀ. ರಾಜಪುರೋಹಿತ ಮೊದಲಾದ ಪಂಡಿತರು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಈ ವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೨೫೦೦೦.* ಹೆಚ್ಚು ವೈಪುಲ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಿಳಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಭಾರತೀಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂ.ಎ. ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅತಿಪ್ರಾಚೀನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನದ ವರೆಗಣ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಇವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಶಿಲಾದರ್ಪಣವೆನಿಸಿವೆ.

ರನ್ನ, ಜನ್ನ, ಮಧುರ, ಕವಿರಾಜರಾಜ, ಸೇನಬೋವ, ಗುಣವರ್ಮ, ಬೋಕಿಮಯ್ಯ, ಕೇಶಿರಾಜ ಚಮೂಪ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಪ್ರತಿಭೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಕಗೊಂಡಿದೆ. ಕಳಸ, ನಾಗಾವಿ ಶಾಸನಗಳಂತೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿದ್ಯಾಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಎತ್ತಿಹೇಳುತ್ತವೆ. ಪುಟ್ಟ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳೆನಿಸುವ ಕಳಸ ಮತ್ತು ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನಗಳೂ; ಪ್ರಾಚೀನ ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಎನಿಸುವ ಹಲ್ಮಿಡಿ, ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ಮಾವಳಿ ಶಾಸನಗಳೂ; ತ್ರಿಪದಿ ರಗಳೆಗಳೆಂಬ ಅಪರೂಪದ ದೇಸಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಾದಾಮಿ, ಕೋಗಳಿ, ಕುರುಗೋಡು ಶಾಸನಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿವೆ, ಕನ್ನಡ

* ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ೩೦, ೦೦೦ ದ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಿದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಎಂಬ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಶಾಸನಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ನಂದಿಸೇನ ಮುನಿವರ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ, ಇಂದ್ರನಂದಿ, ಬಲದೇವ ದಂಡನಾಯಕ, ಶ್ರೀವಿಜಯ, ನಯಸೇನ ಮುನಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಜೈನಪರ ಶಾಸನಗಳು; ವಿಪ್ರರ ವಿದ್ವತ್ತು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಕಥಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರ ಶಾಸನಗಳು; ರೇವಣಸಿದ್ಧ, ಬಸವಣ್ಣ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಏಕಾಂತ ರಾಮಯ್ಯ, ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯರನ್ನು ಕುರಿತ ವೀರಶೈವಪರ ಶಾಸನಗಳು ಇಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಲಭಿಸಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕಳಸ, ಜುರದ ಶಾಸನಗಳು, ಗಂಗರ ಆತಕೂರ ಶಾಸನ, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಾಗಾವಿ, ಲಕ್ಕುಂಡಿ ಶಾಸನಗಳು, ಹೊಯ್ಸಳರ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ, ಅಮೃತಾಪುರ ಶಾಸನಗಳು, ಕಲಚುರಿಗಳ ಅಬ್ಬಲೂರು, ಕುರುಗೋಡು ಶಾಸನಗಳು, ದೇವಗಿರಿ ಯಾದವರ ಅರ್ಜುನವಾಡ ಶಾಸನ, ವಿಜಯನಗರದವರ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ, ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಅರಸುಮನೆತನಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನ ದೇವಮಾನವತೆ, ನಂದಿಸೇನ ಮುನಿವರನ ನಿಷಧಿ, ನಾಯಿ ಕಾಳಿಯ ವೀರಗಲ್ಲು, ಶ್ರೀವಿಜಯನ ಶೌರ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ೩ನೆಯ ಕೃಷ್ಣನ ಶುಚಿತ್ವ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಘನತೆ, ನಯಸೇನನ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಂಡಿತ್ಯ, ನಾಗಾವಿಯ ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನದ ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಶಿವಯೋಗ, ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯನ ಪವಾಡ, ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯನ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ, ಬಸವಣ್ಣನ ಭಕ್ತಿ, ಬುಕ್ಕರಾಯನ ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಉದಾರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹೇಳುವ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜದ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪಾಠಗಳಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ, ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸವೆನಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಈ ಪಠ್ಯದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಲದವರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧೃತವಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಅಪಾರವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದ ಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕರು

ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದಿಂದ ಭಿನ್ನರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರಕಟ ಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಭಾಷೆಯ ನಾಗಾವಿ ಶಾಸನವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ, ಮಹಾಕೂಟ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಸುರಗೂರ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೂಲ ದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ದೂರಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯ "ಶಾಸನಗಳ ವಿಷಯ" ಮತ್ತು "ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು" ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುದ್ರಣದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಡಾ. ಆರ್.ಎನ್. ಗುರವ, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ನೀಡಿದ ನೆರವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ.

೧೫ ಅಗಸ್ಟ್, ೧೯೭೪ **ಸಂಪಾದಕರು**

ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣ

ಬೆಳತೂರು ಶಾಸನವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿರಿವಾಳ ಶಾಸನದ ಇಡಿಯಾದ ಶುದ್ಧಪಾಠವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಶೋಧನೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

೧೧ ಡಿಶಂಬರ್, ೧೯೮೬ **ಸಂಪಾದಕರು**

ಚತುರ್ಥ–ಪಂಚಮ ಮುದ್ರಣ

ಮೂರನೆಯ ಮುದ್ರಣವೇ ನಾಲ್ಕನೆಯ(೧೯೯೫) ಮತ್ತು ಐದನೆಯ (೨೦೦೫)ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಐದನೆಯ ಮುದ್ರಣದ 'ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಕೂಂಡಿನಾಡು' ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಐದನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್'ನ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕರಡಚ್ಚು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಡಾ. ಚೆನ್ನಕ್ಕ ಪಾವಟೆ, ಮತ್ತು ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ರಾಠೋಡ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

೧. ೩. ೨೦೧೫ **ಸಂಪಾದಕರು**

❖❖

*

ಪರಿವಿಡಿ

ಅನುಬಂಧ

❖❖

೧
ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. ೪೫೦

೧. ಜಯತಿ ಶ್ರೀ ಪರಿಷ್ವಙ್ಗ[ಮ್ಯಾನತಿ]ರಚ್ಯುತಃ ದಾನವಾ-
ಕ್ಷ್ಣೋರ್ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿಃ [ಶಿಷ್ಟಾನಾನ್ತು] ಸುದರ್ಶನಃ

೨. ನಮಃ ಶ್ರೀಮತ್ಕದಂಬಪನ್ತ್ಯಾಗಸಂಪನ್ನನ್ಕಲಭೋರ[ನಾ] ಅರಿ ಕ-

೩. ಕುಸ್ಥಭಟ್ಟೋರನಾಳೆ ನರಿದಾವಿ[ಳೆ]ನಾಡುಳ್ ಮೃಗೇಶನಾ-

೪. ಗೇನ್ದ್ರಾಭೀಳಭ್ಬಟಹರಪ್ಪೋರ್ ಶ್ರೀ ಮೃಗೇಶನಾಗಾಹ್ವಯ-

೫. ರಿರ್ವ್ವರಾ ಬಟರಿಕುಲಾಮಲವ್ಯೋಮತಾರಾಧಿನಾಥನ್ನಳಪ-

೬ ಗಣಪಶುಪತಿ ಮಾದಕ್ಷಿಣಾಪಥಬಹುಶತಹವನಾ-

೭ ಹವದು[ಳ್] ಪಶುಪ್ರದಾನ ಶೌರ್ಯ್ಯೋದ್ಯಮಭರಿತೋ[ನ್ದಾನ]ಪ

೮. ಶುಪತಿಯೆನ್ದು ಪೊಗಟೆಪ್ಪೊಟ್ಟಣ ಪಶುಪತಿ-

೯. ನಾಮಧೇಯನಾ ಸರಕ್ಕೆಲ್ಲಭಟರಿಯಾ ಪ್ರೇಮಾಲಯ-

೧೦. ಸುತನ್ಗೆ ಸೇನ್ದ್ರಕಬಣೋಭಯದೇಶದಾ ವೀರಾಪುರುಷ ಸಮಕ್ಷ-

೧೧. ದೆ ಕೇಕಯಪಲ್ಲವರಂ ಕಾದೆಱಿದು ಪೆತ್ತಜಯನಾ ವಿಜ

೧೨. ಅರಸನ್ಗೆ ಬಾಳ್ಗಟ್ಟು ಪಲ್ಮಡಿಉಂ ಮೂಟಿವಳ್ಳಿಉಂ ಕೊ-

೧೩. ಟ್ಟಾರ್ ಬಟಾರಿಕುಲದೊನಳುಕದಮ್ಬನ್ಕಳ್ದೋನ್ ಮಹಾಪಾತಕನ್

೧೪. ಇರ್ವ್ವರುಂ ಸಟ್ಬಙ್ಗದರ್ ವಿಜಾರಸರುಂ ಪಲ್ಮಡಿಗೆ ಕುಱು-

೧೫. ಮ್ಬಿಡಿವಿಟ್ಟಾರ್ ಅದಾನಳಿವೊನ್ಗೆ ಮಹಾಪಾತಕಮ್ ಸ್ವಸ್ತಿ

(ಇದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಎಡ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವದು)

೧೬. ಭಟ್ಟರ್ಗ್ಗೀಗಟ್ಟ್ದೆ ಒಡ್ಡಲಿ ಆಪತ್ತೊನ್ದಿವಿಟ್ಟಾರಕರ

---

೧. M.A.R. 1936 No. 16 pp. 72 and 73

೨
ತಮಟಕಲ್ಲು ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. ೫೦೦

೧.	ಫಣಿಮಣಿ ಅನ್ತು ಭೋಗಿ ಫಣದುಳ್ಮಣಿವಿಲ್ಮನದೋನ್
೨.	ರಮಣಿಮುಖದುಳ್ಳೆ ಕೋಲ ನೆರಿಯರ್ಕ್ಕುಮನಿನ್ದ್ಯಗುಣನ್
೩.	ಪ್ರಣಯಿಜನಕ್ಕೆ ಕಾಮನಸಿತೋತ್ಪಲವರ್ಣ್ಣನವನ್
೪.	ಗುಣಮಧುರಾಂಕ ದಿವ್ಯಪುರುಷನ್ ಪುರುಷಪ್ರವರನ್

೩
ಬಾದಾಮಿ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೫೯೭-೬೦೯

೧.	ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರಿಥಿವೀವಲ್ಲಭ ಮಂಗಲೀಸನಾ
೨.	ಕಲ್ಮನೆಗೆ ಇತ್ತೊದು ಲಂಜಿಗೇಸರಂ ದೇವರ್ಕೆ ಪೂನಿಱುವ
೩.	ಮಾಲಕಾರನ್ಗೆ ಅರ್ದ್ಧವಿಸದಿ ಇತ್ತೊದಾನಟಿವೊನ್
೪.	ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕನಕುಂ ಏೞನೆಯಾ ನರಕದಾ ಪುೞುಅಕುಂ

೪
ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೬೯೦

೧.	ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀವಿನಯಾದಿತ್ಯರಾಜಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಪೃಥಿ-
೨	ವಿವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭ-
೩.	ಟಾರರ್ಪೃಥಿವಿರಾಜ್ಯ ಕೆಯ [।*] ಶ್ರೀ ಪೊಗಿಲ್ಲಿ ಸೇನ್ದ್ರಕ-
೪.	ಮಹಾರಾಜರ್ನ್ನಾಯರ್ಖಣ್ಡಮುಂ ಜೆದುಗೂರಾಳ್ಗೆಯಾನಾಳು-

---

೨. E.C. XI. Cd. 43
೩. Ind Ant. X. p.60

೫. ತ್ತು [।*]ಕಾನ್ದಬೊರ್ರಧಿಕಾರಿಗಳಾಗೆ ಪೇರಿಯಾ ಒಸಗೆಯುಂ ಅ-
೬. ಲವಣವುಂ ಅಪುತ್ರತ ಪೊರಳುಮಾನ್ವಿಟ್ಟಾರ್ವಳ್ಳಿಗ್ಗಾಮೆಯರಾ
೭. ದಾಸಡಿಯುಂ ಅಮಳಿಯರ ದೇವಡಿಯುಂ ವೆಡೆವಳ್ಳಿಯರಾ
೮. ದೇವಡಿಯುಂ ಅಲವಳ್ಳಿಯರಾ ರವಿಚನ್ದಸುಂ ಸೊರ್ಕ್ಕಗಾಮುಣ್ಡ-
೯. ರುಂ ಎಡೆಯಗಾಮುಣ್ಡರೂಂ ಮೊಳೆರಾಜ ಮಣಿಯಗಾಮು-
೧೦. ಣ್ಡರೂಂ ನಾವಳ್ಳಿಯರುಂ ಅಣ್ಡುಗಿಯಾ ಗಾಮಿಗರೂಂ ನೀರಿಲ್ಲಿ-
೧೧. ಯಾ ಸಿನ್ದೆಱಗಾಮಿಗರುಂ ಮುಖ್ಯವಾಗೆ ಎರಡುಂ ನಾಟ್ಕಿರಾ-
೧೨. ಜಶ್ರಾವಿತಮಾಗೆ ಪ್ರಸಾದಂ ಕೆಯ್ದಾರ್[॥*] ಇದಾನಟಿ-
೧೩. ವೊನ್ವಾರಣಶಿವದುಳ್ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯುಂ ಪಾರ್ವ್ವ-
೧೪. ರುಮಾನ್ಕೊನ್ದ ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕಸಂಯು-
೧೫. ಕ್ತನಕ್ಕುಂ [।*] ಇದಾನ್ಕೊಳೆ ಈರೆಟ್ಟಿತ್ತಱುಳಂ ಒಕ್ಕಲ್ತನಂ
೧೬. ಕೆಯ್ವೊನಾ ವಿತ್ತಿದಲ್ಲಿ ವೆಳೆಯಾದೆ ಕೆಡುಗೆ [।*]
೧೭. ಇದಾನ್ಕಾದು ಸಲ್ವೊನ್ಪರಮಕಲ್ಯಾಣತೀರ್ಥ[೦*] ಗಳಾ-
೧೮. ಪ್ಪಾರ್[।*] ನೆಲನುಂ ವೆಳೆಗೆ[।*] ಪಾರ್ವ್ವರು[೦*] ಪ್ರಜೆಯುಂ ತಣಿಗೆ[।*]

೫

ಬಾದಾಮಿ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೦೦

೧. ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನ್ ಶಿಷ್ಟಜನಪ್ರಿಯನ್
೨. ಕಷ್ಟಜನವರ್ಜಿತನ್ ಕಲಿಯುಗವಿಪರೀತನ್ [॥]
೩. ವರನ್ತೇಜಸ್ವಿನೋ ಮೃತ್ಯುರ್ನ ತು ಮಾನಾವಖಣ್ಡನಮ್
೪. ಮೃತ್ಯುಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಿಕೋ ದುಃಖಮ್ಮಾನಭಂಗನ್ದಿನೇ ದಿನೇ[॥*]
೫. ಸಾಧುಗೆ ಸಾಧು ಮಾಧೂ(ಧು)ರ್ಯ್ಯಙ್ಗೆ ಮಾಧೂ(ಧು)ರ್ಯ್ಯಂ ಬಾಧಿಪ್ಪ
೬. ಕಲಿಗೆ ಕಲಿಯುಗವಿಪರೀತನ್ಮಾಧವನೀತನ್ಪೆಱನಲ್ಲ [॥*]
೭. ಒಳ್ಳಿತ್ತ ಕೆಯ್ವೊರಾಪ್ಪೊಲ್ಲದುಮದಱನ್ತೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತು ಕಲಿಗೆ

---

೪. Ind. Ant. XIX. pp. 144-45
೫. Ind. ANT. p. 61

೮.	ವಿಪರೀತಾ ಪುರಾಕೃತಮಿಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಕ್ಕುಮದು ಬನ್ನು
೯.	ಕಟ್ಟಿದ ಸಿಂಘಮನ್ಕೆಟ್ಟೊಡೇನೆಮಗೆನ್ದು ಬಿಟ್ಟವೋಲ್ಕಲಿಗೆ ವಿ
೧೦.	[ಪ]ರೀತಂಗಹಿತರ್ಕ್ಕಳ್ಕೆಟ್ಟರ್ಮ್ಮೆಣ್ಣಸ್ತರವಿಚಾರಮ್[॥*]

೬
ಶ್ರವಣಬೆಳುಗೊಳ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೦೦

೧.	ಶ್ರೀ ಬಾಳಾಮೇಲ್ಮಿಖಿಮೇಲೆ ಸರ್ಪ್ಪದ ಮಹಾದನ್ತಾಗ್ರದುಳ್ಸಲ್ವವೊಲ್
೨.	ಸಾಲಾಮ್ಬಾಲತಪೋಗ್ರದಿನ್ತು ನಡದೊಂ ನೂಱೆಣ್ಬು ಸಂವತ್ಸರಂ
೩.	ಕೇಳೊಯ್ವಿನ್ಕಟವಪ್ರಶೈಲಮಡಱ್ದೇನಮ್ಮಾ ಕಳನ್ತೂರನಂ
೪.	ಬಾಲೇ ಪೆಗ್ಗೊರವಂ ಸಮಾಧಿ ನೆಱೆದೊನ್ ನೋನ್ತೆಯ್ದಿ ದೊರ್ಸ್ಸಿದ್ಧಿಯಾನ್

೭
ಶ್ರವಣಬೆಳುಗೊಳ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೦೦

೧.	ಶ್ರೀ ಮಾಸೇನರ್ಪ್ಪರಮಪ್ರಭಾವರಿಷಿಯರ್ಕ್ಕಟ್ವಪ್ಪಿನಾ ವೆಟ್ಟದುಳ್ಶ್ರೀ
	ಸಂಗಂಗಳ ಪೇಟ್ಡಿ ಸಿದ್ಧ ಸಮಯನ್ತಪ್ಪಾದೆ ನೋನ್ತಿಮ್ಬಿನಿನ್
೨.	ಪ್ರಾಸಾದಾನ್ತರಮಾನ್ವಿಚಿತ್ರಕನಕಪ್ರಜ್ವಲ್ಯದಿನ್ಮಿಕ್ಕುದಾನ್ಸಾಸಿರ್ವ್ವರ್ವ್ವರ–
	ಪೂಜೆದನ್ದುಯೆ ಅವರ್ಸ್ವಗ್ರಮಾನೇಱೆದಾರ್

೮
ಶ್ರವಣಬೆಳುಗೊಳ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೦೦

೧.	ಸುರಚಾಪಂಬೋಲೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಗಳತೆಱವೋಲ್ಮಂಜುವೋಲ್ತೋಱೆಬೇಗಂ
೨.	ಪಿರಿಗುಂ ಶ್ರೀರೂಪಲೀಲಾಧನವಿಭವಮಹಾರಾಶಿಗಳ್ನಿಲ್ಲವಾರ್ಗ್ಗಂ

೬, ೭, ೮. E.C. II. No. 22, 27 and 88

೩. ಪರಮಾರ್ತ್ಥಂ ಮೆಚ್ಚೆನಾನೀ ಧರಣಿಯುಳಿರವಾನೆನ್ದು ಸನ್ಯಸನಂಗೆ-
೪. ಯ್ದುರುಸತ್ವನ್ನನ್ದಿ ಸೇನಪ್ರವರಮುನಿವರನ್ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸನ್ದಾನ್

೯

ಮಹಾಕೂಟ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೦೦

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪೃಥಿವೀ-
೨. ವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರಭಟಾ-
೩. ರರಾ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆ ವಿನಾಪೊಟಿಗಳೆನ್ವೊರ್ಸೂಳೆ-
೪. ಯರ್[॥*] ಇವರಾ ಮುದುತಾಯ್ವಿರ್ರೇವಮಞ್ಜಾಳ್ಗಳವರಾ
೫. ಮಗಳ್ದಿರ್ಕುಚಿಪೊಟಿಗಳವರಾ ಮಗಳು ವಿನಾಪೊ-
೬ ಟಿಗಳ(ಳ್) ಇಲ್ಲಿಯೆ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ದಾನ
೭ ಮುಂಗೊಟ್ಟು ದೇವನಾ ಪೀಠಮಾನ್ಕಿಸುವಿನೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಾ
೮. ಕೊಡೆಯಾನೇಱಿಸಿಎ ಮಜ್ಗಲುಳ್ಳೆ ಅಷ್ಟಶತಂ ಕ್ಷೇ-
೯. ತ್ರ[೦*]ಗೊಟ್ಟೊಳ್[॥*]ಇದಾನಟಿದೊನ್ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕನಕ್ಕುಮ್ । (॥)

೧೦

ಪಟ್ಟಕದಲ್ಲು ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೪೦

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ
೨. ಭಟಾರರ್ಮೂಮೆ ಕಂಚಿಯಾನ್ಮೂಮೆ ಪರಾ-
೩. ಜಿಸಿದೊರಾ ಶ್ರೀ ಲೋಕಮಹಾದೇವಿಯರಾ
೪. ಈ ಲೋಕೇಶ್ವರ ಮಾಡಿದ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗೆ
೫. ಮೂಮೆ ಪೆರ್ಜೆಱೆಪು ಗೆಯ್ದ ಬಟಿಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷ-
೬ ಯದ ವಿನ್ನಾಣಿಗಳಾ ಬಳ್ಳಿಗವರ್ತ್ತೆಯನುಟಿ-
೭ ಪಿದ ಆಚಾರಿಯ ಪೆಸರಿವನಟಿಮಿ [।*]

---

೯. Ind. Ant. X; p. 164-64
೧೦. Ind. Ant. X; p. 164-65

೮.	ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಆಚಾರಿ ಸಕಲಗುಣಾಶ್ರಯ

೯.	ಅನೇಕ ರಪು(ಪುರ) ವಾಸ್ತುಪಿತಾಮಹನ್ ಸಕಲನಿಷ್ಕಲಸೂ-

೧೦.	ಕ್ಷ್ಮಾತಿಭಾಷಿತನ್ ವ(ವಾ)ಸ್ತುಪ್ರಾಸಾದಯಾನಾಸನಸ(ಶ)ಯ-

೧೧.	ನಮಣಿಮಕುಟರತ್ನ ಚೂಡಾಮಣಿ ತೆ[೦*]ಕಣ ದಿ-

೧೨.	ಶೆಯಾ ಸೂತ್ರಧಾರಿ [॥*]

೧೧
ಸುರಗೂರು ತಾಮ್ರಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೭೫೦

೧.	ಸ್ವಸ್ತಿ ಕೊಙ್ಗಣಿವರ್ಮ ಧರ್ಮ್ಮಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಾ ಪರಮೇ-

೨.	ಶ್ವರ ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ರೀಪುರುಷಮಹಾರಾಜಾರ್ ಪೃಥುವೀರಾಜ್ಯಂಗೆ-

೩.	ಯೆ ಕೆಸುಗೊಳಮೊಡೆಯ ಬಿನಾಮ್ಮಜ್ಗೆ ಧಣ್ಣಗವಾಡಿಯಂ

೪.	ಬ್ರಹ್ಮಾದೇಯಂಗೊಟ್ಟರ್ ಶ್ರೀಪುರುಷಮಹಾರಾಜರ್ ಭಟಾರರ

೫.	ಶ್ರೀನಕ್ಷತ್ರದೊಳ್ಪನ್ನಿರ್ವ್ವ ಪಾರ್ವ್ವರುಣ್ಬೋರ್ ತಿಂಗಳ್ಗೆ ಏಕಭೋಗಂಮಿದಱಾ

೬.	ಪಡೆಯಂ । ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪತ್ತು ಗದ್ಯಾಣಂ ತಱೆ ತಸ್ಯ ಸೀಮೆ ಮೂಡಾ-

೭	ಯ್ವೆರ್ವ್ವಳ್ಳಮೆ ಪೊಟವಾಡಿಯ ಸೀಮೆಯುಳ್ ಕೂಡಿತ್ತು ಪ-

೮.	ಡುವಯ್ ಆಳರಿವದಿಯ್ಯೆರ್ಬ್ಬಳ್ಳ ಗಾಯ್ನೋಡಿ ನಡದು-

೯.	ದು ಬೆಟ್ಟು ಪೊಟುಗ ಮೂಡಾಯ್ ನೋಡಿ ನಡದು ಇಟ್ಟಿಲ್ಗೊ-

೧೦.	ಲ್ಲಿಯೆ ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನಟಿತೊಂ ವಾರಣಾಸಿಯುಂ ಸಾ-

೧೧.	ಸಿರಂ ಕವಿಲೆಯುಮಂ ಸಾಸಿರಂ ಪಾರ್ವ್ವರುಂ ಕೊನ್ದ ಪ-

೧೨.	ಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕನಪ್ಪೊಮ್ ಪುಣ್ಯಾಹಮು-

೧೩.	ಪ್ರವೃತ್ತಮಹಾದಾನಜನಿತ ಪುಣ್ಯಾಹಮು-

೧೪.	ಖರಿತಮನ್ದಿ ಕೋದರೇಣ ಶ್ರೀಪುರುಷಪ್ರತಮನಾ-

೧೫.	ಮಧೇಯೇನ ಪ್ರಿಥುವೀಕೊಙ್ಗುಣಿಮಹಾರಾಜೇನ

೧೬.	ತಸ್ಯ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಃ ಮುದುಕೊಙ್ಗುಣಿಯದಿಯ-

೧೭.	ರಸರ್ ಅರಿದಾಳ್ಕೆ ಎಟ್ಟಿತ್ತುಮಾಂ ತದ್ಭೂಮಿ ಪ್ರಿ-

---

೧೧. E.C. VI. Hg

೧೮. ತ್ತಿಯಾಳುತ್ತಮಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಪುರುಷಮಹಾರಾಜರ್ಗ್ಗೆ
೧೯. ವಿಜ್ಞಾಪನಗೆಯ್ದು ಕೆಸುಗೊಳಮೊಡೆಯ ಮಹಾ–
೨೦. ಜನಕ್ಕೆ ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟಿ ಯೂರುಂ ಮದ್ದೂರ್ರುಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದೇ–
೨೧. ಯಂ ಪೊಯ್ದರ್ ಅವಜಿಾಪಡೆಯಂ ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟಿಯೂ–
೨೨. ರುನ್ದು ತೆಱಿಪೆರ್ನ್ನನ್ದಿ ಎರಡು ತೆಱುವುದು ಮದ್ದೂರ್–
೨೩. ರಾ ತೆಱ ಪನ್ನೆರಡು ಪಣಂ ಪೊನ್ನು ಪನ್ನಿರ್ಖಣ್ಡುಗಂ
೨೪. ಭತ್ತಮುಂ ತಸ್ಯ ಸೀಮಾನ್ತರಂ ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟಿಯೂರ ಸೀಮೆ
೨೫. ಮೂಡಾಯ್ ತೊಡಿಲ ಪೆರ್ವ್ವಳ್ಳಮೆ ತೆಂಕೆಯ್ಯಗ್ಗೊಗ್ಗಿತ್ತಿಗೂ
೨೬. ಡಿಲ ಪಳ್ಳಮೆ ಪಡುವಾಯ್ ಪೆಗ್ಗೊಲ್ಲಿಯೆ
೨೭. ಬಡಗಾಯ್ ಪೆರ್ವ್ವಳ್ಳಮೆ ಸೀಮೆ ಮದ್ದೂರ್ರ ಸೀಮೆ
೨೮. ಮೂಡಾಯ್ ಬೆಟ್ಟಿನ ಪೊರೆಯನೆ ಬನ್ದತ್ತು ಕೊ–
೨೯. ಸಗವೆಟ್ಟಿನೊಳ್ ಕುಡೆ ಅತ್ತೆ ತೆಂಕಾಯ್
೩೦. ಮಣಿಯಾಲ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಪಳ್ಳಮೆ ಪಡು–
೩೧. ವಾಯ್ ಪೆಗ್ಗೊಲ್ಲಿಯೆ ಸೀಮೆ ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ
೩೨. ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುನ್ಧರಾಂ ಷಷ್ಟಿವಷ್ಟಿಸಹ–
೩೩. ಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಬಹುಭಿರ್ಬ್ಬಸುಧಾ
೩೪. ಭುಕ್ತಾ ರಾಜಭಿಸ್ಸಗರಾದಿಭಿಃ ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯ–
೩೫. ದಾ ಭೂಮಿ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲಂ ॥ ಕುನ್ತಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಲಿಖಿತಂ ॥
೩೬. ನನ್ದಿಗುನ್ದರ್ಗೆ ದಾನಂಗೊಟ್ಟದು ಕೆಸುಗೊಳದ ಮೇಲಿ–
೩೭. ನಂ ಬನ್ದಡುವು ಮದ್ದೂರೊಳ್

೧೨
ಮಾವಳಿ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೮೦೦

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಭೂತವರ್ಷ ಶ್ರೀ ಪ್ರಥಿವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಪರಮೇಶ್ವರಾ ಭಟ್ಟಾರಕ ಶ್ರೀ ಗೋಇನ್ದರಸರ್ಚ್ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರಾ–
೨. ನ್ತವಸುಧೆಯಾ ಧವಳೈಕಛತ್ರಛಾಯೆ ಇನ್ದಾಳೆ । ಬನವಾಸಿಮಣ್ಡಲಮಾನಾ–ಸಮುದ್ರಾನ್ತ ರಾಜಾಧಿತ್ಯರಾಸರ್

---

೧೨. E.C. VII Soraba 10

೩. ಆಳೆ । ಆಳುವಖೇಡಮಱುಸಾಸಿರನುಮಾನ್ ಚಿತ್ರವಾಹನನಾಳುತ್ತುಂ ಬಾ-ಯ್ಕೇಳದಿರೆ ಮುನಿದು ಕೊಲ್ಲಿಪಲ್ಲ-

೪. ವನೊಟಿಮ್ಬಂ ನೊಟಿಮ್ಬರಾದಿತ್ಯನನ್ವೆಸಸಲಾ ಕಾಕರಾಸರುಮೆಟ್ಟು ಪೆರ್ಗುರ್ಗಂಜಿಯ ಕೋಟೆಯಾನ್ ರೋಹಿಸಿಬಿಟ್ಟು

೫. ಎರಡುಮ್ಬಲದ ವೀರಭಟರ್ಕ್ಕಳೊಟುದಾ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಬಿಲ್ವಿಲ್ಲಳ್ಕುದುರೆ ಕುದುರೆಯೊಳ್ಕಿಟ್ಟಿ ಅತಿತುಮುಲ

೬. ಕಾಳಿಗ ಪೆಟ್ಟಿ ಬಲದ ಕಯ್ಯಂ ಚಿತ್ರವಾಹನಗೊತ್ತಿ ಪುಗುತ್ತನ್ದು ಕಾದಿಸೆ ಕಣ್ಡು ಕುಲಮುದ್ದ ನೀನೀ ಕಯ್ಯ ಪೊಕ್ಕು ಕಾದೆನ್ದು

೭. ಬೆಸೆಸೆ ಪ್ರಸಾದಮೆನ್ದಯ್ದಿ ಕಿಟ್ಟಿ ಕಾದಿ ಮಱುವಕ್ಕದವರ ಮೆಯ್ಮೆಯ್ಯಮ್ಬಾಗೆ ಎಚ್ಚೋಡಿಸಿ ಎಚ್ಚೋಡಿಸಿ ಆ ಕಯ್ಯಂ ಗೆಲ್ದು

೮. ತಾನುಂ ಪಲವುಂ ಎಸುವೆತ್ತು ಎಯ್ವೊದೊದಲ್ಪಿದಪ್ಪೊಲ್ಕಣೆಪಂಜರದೊಳೆಱಗಿ ಭೀಷ್ಮನ್ಬಿಟ್ಟನ್ತೆ ನೆಲಮುಟ್ಟದೆ

೯. ಬಿಟ್ಟೋನಾನ್ದೇವಣಿಕ್ಕೆಯರಾರ್ಗ್ಗಮ್ಬಿಡಿದು ಬನ್ದಿದಿರ್ಗ್ಗೊಣ್ಡುಯೆ ವೀರಲೋಕಕ್ಕೆ ಸನ್ದೋನ್ ॥ ಅರಬದ್ದಗಿಯರ ಪಾದಪುಲಿ ಮಾಡಿದಾನ್

೧೦. ಪರಿಗೆಯ ಬನ್ದುಗಿಯರ್ ಈ ಊರ್ಗ್ಗೆ ಬನ್ದು ಅರಿದರೊಳ್ ಛಲಮಿನೆ ನಾಲ್ಕೆಟ್ಟಿನ ಬಳನ ಕಿಡಿಸಿ ಆಱಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಮತ್ತಂ ನಿಲ-

೧೧. ಲಾಱಾದೆ ಓಡಿದ । ಅದನ್ವಟಿಕೆ ಕುಲಮುದ್ದಗಾಮಿಗಾಗೆ ಅರಸರ್ದ್ದಯೆ-ಗೆಯ್ದು ಪೂರ್ವ್ವಾಚಾರದ ನಾಲ್ಕೆಟ್ಟಿನೊಳ್ವೊಟಿಸಿ ಗೆಟ್ಡಿಯ-

೧೨. ನಳದು ದಯೆಗೆಯ್ದು ಬಿಟ್ಟ ಕುನ್ದಗೆ ಸೇವೆಯ ಕಲಿಯಮ್ಮ ಬೆಳ್ಮಣಿಯ ಪದುಮಣ್ಣನ್ ಕರ್ಬುರ ಸೋಮದಿಮಿಟ್ಟಿಸೆಯ ನರಸಿಂಗನ್

೧೩. ಸಿಮ್ಮನೂರ ಕಿಳ್ಳಮ್ಮನ್ ಆಣ್ಡುಗಿಯರಟ್ಟಿಗನ್ ಬೆದೆಮೆಟ್ಟಿಯಾಲಮ್ಮಾನ್ ಬಳ್ಳಿಗ್ಗಮಯ ಗಾಮುಣ್ಡನ್ ಗುಂದುಗುಡೆಯಾಸಾತ್ತು ಗಾಮುಣ್ಡನ್

೧೪. ಇನ್ತೀ ಎನೆಬ್ಬರು ಶ್ರೀಕರಣಸಹಿತಂ ಬಿಟ್ಟಾರಿದಮ್ ಕೆಡಿಪೋನುಂ ಕೆಡೆ ಬಾಳ್ವೋನುಂ ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕಸಂಯುಕ್ತನಕ್ಕುಂ

೧೫. ಬಾರಣಾಸಿಯೊಳ್ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯನ್ ಕೊನ್ದೋನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸನ್ದೋನುಮಕ್ಕುಮ್॥

೧೩

ಶಿರೂರ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೬೬

೬ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮದಿಗತೊ(ತ) ಪಞ್ಚ–

೭ ಮಾ(ಮ)ಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟಾರಕ ಚತುರುದಧಿವಲಯ ವಲಯ (ಯಿ)ತ ಸಕಲಧರಾತಲ–

೮. ಪ್ರಾತಿರಾಜ್ಯಾನೇಕಮಣ್ಡಳಿಕರ್ಕ್ಕಳಾ ಕಟಕಕಾ (ಕ)ಟಿ [ಸೂ]ತ್ರ ಕುಣ್ಡಲ ಕೇಯೂರ [ಹಾ]ರಾಭರಣಾಳಂಕೃತ ಗಣಿಕಾಸಹಸ್ರಕಳಹಶಂಖಪಾಳಿಧ್ವಜೋರುಕೇತುಪತಾಕಾಚ್ಛಾದಿತ–

೯. ಚಾಮರಾನ್ಧಕಾರವಾದಿಯ್ಯವೀಯ್ಯಮಾನ ಶ್ವೇತಾತಪತ್ರತ್ರಯ–

೧೦. ದಿಗನ್ತರೆಲ್ಲ ಸ್ರಿಷ್ಟಿ (ಸೃಷ್ಟಿ) ಸೇನಾಪತಿ ಪುರವರತಳವರ್ಗ್ಗದಣ್ಣನಾಯಕ ಸಾಮನ್ತಾದ್ಯಾನೇಕ ವಿಷಯ ವಿನಾಮ್ರೋ–

೧೧. ತ್ತುಙ್ಗಕಿರೀಟಮಕುಟಘೃಷ್ಟಪಾದಾರವಿನ್ದಯುಗ್ಮ ನಿರ್ಜ್ಜಿತವ್ಯೆರಿರಿಪುನಿವಹ–ಕಾಲದಣ್ಡ ದುಷ್ಟಮದಭಞ್ಜನ–

೧೨. ನ ಅಮೋಘರಾಮ[ಂ] ಪರಚಕ್ರಪಞ್ಚಾನನಂ ಸುರಾಸುರಮರ್ದ್ದನಂ ವ್ಯೆರಿ ಭಯಕರಂ ಬದ್ದೆಮನೋಹರಂ ಅಭಿಮಾನಮನ್ದಿರಂ

೧೩. ರಟ್ಟವಂಶೋದ್ಭವ[ಂ] ಗರುಡಲಾಞ್ಚ(ಞ್ಛ)ನಂ ತಿವಿಳಿಪಱ್ ಘೋಷಣಂ ಲತ್ತಲೂರಪುರಪರಮೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀನೃಪತುಙ್ಗ–

೧೪. ನಾಮಾಂಕಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭೇನ್ದ್ರಂ ಚನ್ದ್ರಾದಿತ್ಯರ ಕಾಲಂ ವರೆಗಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವ ರಾಜ್ಯಂಬೊಲ್ ಉತ್ತರೋತ್ತರಂ ರಾಜ್ಯಾಭಿ–

೧೫. ವ್ರಿ(ವೃ)ದ್ಧಿ ಸಲುತ್ತಿರೆ ಶಕನೃಪಕಾಲಾತೀತ ಸಂವತ್ಸರಙ್ಗಳೇೞ್ನೂಱೆಣ್ಭತ್ತೆಣ್ಟನೆಯ ವ್ಯಯಮೆಂಬ ಸವತ್ಸರಂ ಪ್ರವ–

೧೬. ರ್ತ್ತಿಸೆ ಶ್ರೀಮದಮೋಘನೃಪತುಙ್ಗನಾಮಾಙ್ಕಿತನಾ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಪ್ರವರ್ದ್ದ–(ರ್ಧ)ಮಾನ ಸಂವತ್ಸರಙ್ಗಳಯ್ವತ್ತ–

೧೭. ರಡುಮುತ್ತರೋತ್ತರಂ ರಾಜ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಲುತ್ತಿರೆ ಅತಿಶಯಧವಳನರೇನ್ದ್ರ ಪ್ರ[ಸಾ]ದದಿನ್ದಮೋಘವರ್ಷ–

೧೮. ದೇವಪಾದಪಂಕಜಭ್ರಮರ ವಿಶಿಷ್ಟಜನಾಶ್ರಯನಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದ್ದೇವಣ್ಣಯ್ಯ[ಂ] ಬೆಳ್ವೊಲಮೂನೂಱುಮ–

೧೯. ನಾಳುತ್ತುಂ ಅನ್ನಿಗೆಱೆಯಳಿರೆ ಜೇಷ್ಟಮಾಸದಮಸೆಯುಂ ಆದಿತ್ಯವಾರಮುಮಾಗೆ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣದನ್ದು

---

೧೩. E.I. VII pp. 205-07(ಸಾಲು ೧–೫ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ)

೨೦. ಶ್ರೀವೂರದ ರವಿಕಯ್ಯಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಇಟಿರ್ನ್ನೋರ್ವ್ವರುಂ ಮಹಾಜನದ ಕಾಲಂ ಕಚ್ಚಿ ತುಪ್ಪದೆಱೆಯಂ ಬೀ(ಬಿ)ಟ್ಟೋಂ

೨೧. ಈ ಸ್ತಿ(ಸ್ಥಿ)ತಿಯಂ ಕಾದಾತಾ(ತ)ಙ್ಗೆ ವಾರಣಾಸಿವದೊಳ್ [ಸಾ]ಸಿರ ಕವಿಲೆಯಂ ಕೊಟ್ಟ ಫಲಮಕ್ಕುಂ

೨೨. [ಈ]ದನಟಿದು ತುಪ್ಪಮುಣ್ಬಾತಾಂ(ತಂ) ಬಾರಣಾಸಿಯು ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯು[ಂ] ಸಾಸಿರ್ವ್ವ[ಪಾ]ರ್ವ್ವರುಮನಟಿದೊನಕ್ಕುಂ

೨೩. [ನಿ]ಂಬಿಚ್ಚರ ಬ[ಮ್ಮ]ಯ್ಯ ಬೆಸಗೆಯ್ಸಿದೊ ಮಾಧವಯ್ಯನ ಲಿಖೀ(ಖಿ)ತಂ ನಾ[ಗಾ]ರ್ಜ್ಜುನಂ ಭೆ(ಬೆ)ಸಗೆಯ್ದೊ

೨೪. [ಸಿ]ರಿಗಾವುಣ್ಡನ ಎಟ್ಟು ಪುಡಿ(ದಿ)ದುದು.

೧೪

ಕಳಸ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೩೦

೧. ಜಯತ್ಯಾವಿಷ್ಕೃತಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ವ್ವಾರಾಹಂ ಕ್ಷೋಬಿತಾರ್ಣ್ಣವಂ [।*] ದಕ್ಷಿಣೋನ್ನತದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರವಿಶ್ರಾಂತಭುವನಂ ವಪುಃ ॥ [೧*] ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತಂ ॥ ಜಗತೀಚಕ್ರದೊಳೆ-

೨. ಯ್ದೆ ವರ್ತ್ತಿಸಿದ ಭೂಪಮ್ಮು [೯*]ನ್ನಮಿನ್ತಾರ್ವ್ವಿರೋಧಿಗಳಂ ಸಾಧಿಸಿ ವೀರಮಂ ತಳೆದರಿನ್ತಾರ್ವ್ವೀರರಿನ್ತಾರ್ಪ್ಪೊಗರ್ತ್ತೆ(ಟ್ತೆ)ಗಡರ್ಪ್ಪಾದ ಮಹಾ ಮಹರ್ಬ್ಬಗೆವೊಡೆಂಬೊಳ್ಟಂ ನಿಜಂ ಮಾಡಿ

೩. ಗೊಜ್ಜಿಗದೇವಂ ನೆಗಟ್ದಂ ಧರಾಧಿಫಲಲಾಮಮಂ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟೋತ್ತಮಂ ॥ [೨*] ಪಗೆಗೊಣ್ಡಾಡುವ ಶತ್ರುಭೂಪತಿಗಳಂ ದೋರ್ಗ್ಗರ್ವ್ವದಿಂದೇಱಿದುಗ್ರಜೇಂದ್ರ ಬೆ-

೪. ರಸೋವದನ್ತಕ ಬಾಯೊಳ್ ತೂನ್ತಿ ಮತ್ತಂ ಶರಣ್ಬುಗಲೆಂದಿರ್ಪ್ಪವನೀಶ್ವರಪ್ರತತಿಯಂ ಕೈಕೊಣ್ಡು ಕಾದೆಯ್ದೆ ಗೊಜ್ಜಿಗದೇವಂ ನ್ರಿ(ನೃ)ಪತುಂಗನೆಂಬಳವನೊಲ್ದಂ

೫. ಗೀಕೃತಂ ಮಾಡಿದ ॥ [೩*] ಶರಣಾಯಾತರೆಯ್ದೆ ಕಾದು ಮುನಿಸಿಂ ಮಾಱಾನ್ತರಂ ಕೊಂದು ಬೇರ್ಪ್ಪ(ಟ್ಪ) ರುನುತ್ಸಾಹದಿನಾವಗಂ ತಣಿಪಿ ಬಲ್ಪುಂ ಕರ್ಪ್ಪುಮಾ-

೬. ರ್ಪ್ಪುಂ ನಿರನ್ತರಮೊಪ್ಪಲ್ ರಜತಾಚಳೇನ್ದ್ರಹರಹಾಸಾಕಾಶಗಂಗಾಸುಧಾಕರ ಸತ್ಕೀರ್ತ್ತಿಯನಪ್ಪುಕೆಯ್ದನಧಿಕಂ ಶ್ರೀವೀರನಾರಾಯಣ [॥೪*]

೭. ನಗರಾಜಂ ಧೈರ್ಯ್ಯದೊನ್ದೇಳ್ಗೆಯನವನಿತಳಂ ಕ್ಷಾನ್ತಿಯೊನ್ದುರ್ವ್ವನಂ- ಭೋಧಿಗಭೀರೋದ್ಧಾನಿಯೊನ್ದುನ್ನತಿಯನೆಸೆವಿನಂ ತಾಳ್ದಿದತ್ತೊಳ್ಪಿನಿಂ ಗೊಜ್ಜಿ-

---

೧೪. E.I. XII pp. 329-33

೮. ಗದೇವಂ ಕೊಟ್ಟೂ(ಟ್ಟೊ)ಡೆನ್ನುತ್ತಮವಿಬುಧಜನಂ ತಮ್ಮದೊನ್ದರ್ಕ (ಟ್ಕ)ಱಿಂದಂ ಪೊಗಳಲ್ ಬಾಪ್ಪಪ್ಪುಕೆಯ್ದಂ ನೃಪಗುಣಗಣಮಂ ರಟ್ಟ-ಕನ್ದರ್ಪ್ಪದೇವಂ ॥ [೫*] ಕನ್ದ ॥

೯. ಇಭಪರಿಣತೆ(ತಿ)ಯೊಳಮಾನುಷವಿಭವದೊಳೌದಾರ್ಯ್ಯವೃತ್ತಿಯೊಳ್ ಸಾಹಸ ದೊಳ್ ಸುಭಟತೆಯೊಳ್ ಗೊಜ್ಜಿಗವಲ್ಲಭವನಂ ಮಿಗಿಲು-

೧೦. [ವ್ವಿ]ನೃಪರನಾಂ ಕಣ್ದರೆಯೆ ॥ [೬*] ಮುನಿದಿದಿರಾಗ ಶರಣ್ಬುಗೆ ಮನವೊಲ್ದುದನೆರೆಯೆ ಫಲ್ಗುಣ(ನ)ಂ ಧಾತ್ರಂ ಕರ್ಣ್ನನೆನಲ್‌ಗೂಜ್ಜಿಗ-ಭೂಪಾಳನನೆಯ್ದುವ ಭೂಮಿಪಾ-

೧೧. [ಳಕ]ರ್ಕ್ಕಲರೊಳರೇ ॥ [೭*] ಬೆಸೆದೊಡೊಸೆದಡೆ ಕೊಲಲ್ ರಕ್ಷಿಸಲನ್ತ ಕರಾಜನಬ್ಜಸಂಭವನೆನಲೀ ವಸುಧಾತಳದೊಳ್ ಕೋಪಪ್ರಸಾದಮಂ ಪೊಗಳಲಾರ್ಪ್ಪರಾಗ್ಗೊಜ್ಜಿಗನ ॥ [೮*]

೧೨. [ಸ್ವಸ್ತಿ] ತತ್ಪಾದಪತ್ಮೋಪಜೀವಿ ॥ ಕಂ ॥ ಶತಪತ್ರಭವಾನ್ವಯಭೂನುತ ರೆನಿಸಿದ ರೇವದಾಸ ವೀಸೋತ್ತರದೀಕ್ಷಿತರ ಗುಣಂಗಳನೆಣಿಸುವ ಮತಿಮನ್ತರನಾನದೆಲ್ಲಿಯು

೧೩. [ಕಣ್ಡ]ಱಿಯೆ ॥ [೯*]ವೃ ॥ ಗುಡಿ ಶಂಖಂ ಚಾಮರಂ ಬೆಳ್ಗೊಡೆ ಘಳಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಾತಪತ್ರವ್ರಜಂ ಪೆರ್ವ್ವಿಡಿ ಸೌಧಂ ಚಿತ್ರದಣ್ಡಂ ಪಳಿಯೆಸೆವ ಝಳಂಬಂ ಗಜೇಂದ್ರಂ ತುರಂಗಂ ನಡೆಮಾಡಂ ದಂಡನಾಥೋ-

೧೪. [ತ್ತ] ಮಪದವಿ ಮಹಾತೂರ್ಯ್ಯಮೆಂಬಿನ್ತಿವಂತುಂ ಪಡೆದಂ ಚೆಲ್ವಿಂದೆ ವಿಸೋತ್ತರ ವಿದಿತ ಧರಾದೇವನಿಷ್ಟಪ್ರಭಾವ ॥ [೧೦*] ಕಂ ॥ ಧರಣೀಶರ ಕಾರುಣ್ಯಂ ದೊರೆಕೊಂಡಡೆ ಕೆ.....ರುರ್ವ್ವವರ್ದ್ಧ-

೧೫. ಣ್ಣಾದ್ಧೀಶ್ವರ ರೇವದಾಸ ವೀಸೋತ್ತರದೀಕ್ಷಿತರತಿಪದಸ್ಥರತಿಮಾರ್ಗ್ಗಸ್ಥರ್ ॥ [೧೧*] ವೃ॥ ಮರ್ತ್ತಿನಮರ್ತ್ಯರೇನನಱಿದರ್ವ್ವಿಬುಧಾಳಿಗೆ ವಿಪ್ರಸಂಕುಳಕ್ಕುತ್ತಮದರ್ಪ್ಪಣಂಗಳನಪೂ-

೧೬. [ರ್ವ್ವ]ಸುರಂಗನವಾಂಬರಂಬಗಳಂ ವೃತ್ತಿಯನಿತ್ತು ಯಜ್ಞಮನೆ ಮಾಡೆ ಗುಣಾಗ್ರಣಿ ರೇವದಾಸ ವೀಸೋತ್ತರಸೋಮಯಾಜಿಗಳಿನೊರ್ಜ್ಜಿತಮಾ ಯ್ತು ಧರಾಮರಾನ್ವಯಂ । । [೧೨*]

೧೭. ಧರಣೀನಾಥಪ್ರಸಾದಂ ಸನುನಿಸಿರೆ ಮಹಾಯಜ್ಞಮಂ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಟೋತ್ಕರಮಂ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನದಿನ್ದಂ ತಣಿಪಿ ನಿಜ[ಕು]ಳಕ್ಕಂ ವಿಶಿಷ್ಟೋತ್ತಮಂ ತಾಳ್ದಿರೆ [---] ಮಾಳ್ದಂ ಕೆ[ಱ್]ಯನನತಿ [--]-

೧೮. [--] ಣಾಂಭೋಧಿ ವೀಸೋತ್ತರಭಟ್ಟಂ ವಿಪ್ರವಂಶಪ್ರಬಳರುಚಿಮಯಾ- ನರ್ಘ್ಯಮಾಣಿಕ್ಯಪಟ್ಟಂ ॥ [೧೩*] ಅನ್ತೆನಿಸಿದ ರೇವದಾಸ ವೀಸೋತ್ತರ ಸೋಮಯ... ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮ-

೧೯. [ಸ್ತಮ]ಂಗಳಾನುಷ್ಠಾನಪರಾಯಣಂ । ವೀರನಾರಾಯಣಂ । ನಿಜಭುಜ ವಜ್ರಪಂಜರಾನ್ತರ್ಗ್ಗತಶರಣಾಗತೋರೂರ್ವ್ವಿನೃಪಾಳಕಂ । ಸನಯಾ... ಳೋಕನನವರಂ(ರ)ಶ್ಮಿ[ಜಾ*]ಳಕಂ । [ಕನ*] ತ್ಕನಕಧಾರಾ-

೨೦. [ವರ್ಷಂ ।]ಸ [ಂ] ಭಾಷಿತಸುಧಾರಸಪ್ರವಾಹಪ್ರಕರ್ಷಂ [।*] ನಯಾನೀಕ-
ಪ್ರಯುಕ್ತಮಹಾಮಂತ್ರನಿಚಯಚಮತ್ಕಾರಮತಿವಿವೇಕಬುದ್ಧ್ಯಾ ಜೀವಿ ॥ ಪೃಥಿವೀರಾಜೀವಂ [।]

೨೧. [ಗಣ್ಡರೊಳ್]ಗಣ್ಡಂ ॥ ಗಣ್ಡಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ವಿಹಂಗರಾಜಧ್ವಜೂ(ಜೋ)-ತ್ತುಂಗ [ಂ]
ಮದಗಜಾರೂಡ(ಢ) ಮತಂಗಂ । ರಟ್ಟವಿದ್ಯಾಧರಂ । ಕೋಪ-ಪ್ರಸಾದಗಂಗಾಧರಂ
ಶ್ರೀಮದ್‌ಗೊಜ್ಜಿಗವಲ್ಲ-

೨೨. [ಭಂ ಶ]ಕವರ್ಷ ೮೫೧ನೆಯ ವಿಕೃತ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘದ ಪುಣ್ಣಮೆ
ಯಾದಿತ್ಯವಾರಮಾಶ್ಲೇಷಾನಕ್ಷತ್ರದೊಳ್ ಸೋಮಗ್ರಹಣಂ ಸಮನಿಸಿ ತುಳಾಪು-

೨೩. [ರುಷುಮಿ]ಟ್ಟು ತತ್ಸಮಯದೊಳ್ ಭೂಮಿದಾನಂ ಕಳ್ಪಪಾದಪದಾನಮಾಹಾರದಾನಂ
ಭೈಷಜ್ಯದಾನಮೆಂಬಿನಿತುಮಂ ಮಾಡಿ ತದನನ್ತರಂ ದಣ್ಡಾಧಿಪತಿ ರೇವ-

೨೪. ದಾಸ ವೀಸೋತ್ತರಸೋಮಯಾಜಿಗಳನರ್ಗ್ಘಿಸಿ ಸರ್ವ್ವನಮಶ್ಯ(ಸ್ಯ)
ಮಾಗದಿರ್ಪ್ಪುದೆಂದೆಱೆಯನ ಕಾಡಿಯೂರಂ......................॥ ಭರತಮಹೀ
ಮಣ್ಡಳಕ್ಕಾ(ಕಾ)ಭರಣ ಕೂಂ-

೨೫. ತಳಧಾರಾತಳಂ ತದ್ವಿಷಯಕ್ಕೆರಡಱುನೂಱು ಲಲಾಮಂ ಪುರಿಕರಜನಪದ ಮದಕ್ಕೆ
ನವಪವಿಮುಕುರಂ ॥ [೧೪*]ಆ ಪುಲಿಗೆಱೆನಾಡೊಳಗೆ ಶ್ರೀಪುಂಜಂ ದೇವತಾ-

೨೬. ನಿವಾಸವಿಳಾಸವ್ಯಾಪಾರಕೃತಂ ನೆಗಟ್ಟಿ ಮಹಾಪಟ್ಟಣಮೊಳ್ಪನಾಳ್ದ ಪುಲಿಗೆಱೆಯೆಸೆಗುಂ
॥ [೧೫*]ವ ॥ ಆ ಪುರಿಕರನಗರದ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶದೊಳ್ ॥ ವೃ [॥*]

೨೭. ಪೊಱವೊಳಲೊಳ್ಪೊದಳ್ದ ನವನನ್ದನಬೃನ್ದದಿನೊಳ್ಪನಾಳ್ದ ಪೆರ್ಗ್ಗೆಱೆಗಳಿನೊನ್ದೆಗಾವರಿಸುತಿರ್ಪ್ಪ
ಮದಾಳಿಯಿನೆಯ್ದೆ ಪೂದ ಕಿಕ್ಕಿಱ್ ನಿಮಿರ್ದ್ದಿರ್ದ್ದ ಪಾದಾರಿಯಿ-

೨೮. ನೂದುವ ತೆಂಬೆಲರಿಂ ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತಱೆಯನ ಕಾಡಿಯೂರ್ವ್ವಯಸಿ ನೋರ್ಪ್ಪ(ಟ)ರ
ಕಣ್ಗೆಸೆದೊಪ್ಪಿ ತೋಱುಗು [ಂ*] ॥ [೧೬*] ತುಱುಗಿ ಕವಲ್ದು ಕತ್ತಲಿಪ ಚೂತಕುಜಂ-

೨೯. ಗಳೊಳೊಂದಿ ಕಂಪಿನೊಳ್ನೆಱೆದು ರಸಂಗಳಂ ತಳೆದ ಪಣ್ಗೊಲೆಯಂ ಗಿಳಿವಿಣ್ದು
ಚುಂಚುವಿಂದಿಱೆದಡೆ ಸೋರೆ ಸೋನೆಯೊಳೆ ದಾಂಗುಡಿ ಮಿನ್ದೆಸೆದಿರ್ಪ್ಪುವೊಳ್ಪಿನಿನ್ದೆಱ

೩೦. [ಯ]ನ ಕಾಡಯೂರ ಲತೆವಳ್ಳಿಯುಮಲ್ಲಿಯ ನಾಗವಳ್ಳಿಯುಂ ॥ [೧೭*] ಕಂ॥ [
]ನೀರಪೂರ.....................................ಗೊಳೆನೆನ್ದವಗಾಹಮಿಟ್ಟು ಪಾಱುವ ಹಂಸ[ಂ]-

೩೧. [ಗ]ಳೆಯೆಸೆವೆಱಂಕೆವನಿ ಬಲ್ಮಳೆಯ ವೊಲೂ(ಲೊ)ರ್ಪ್ಪುವುದು ಕಾಡಿಯೂರಾರಮೆಯೊಳ್
॥ [೧೮*] ವೃ ॥ ಪೆಱ್ [ ] ಎನ್ತು ನೂ-(ನೊ)ನ[---]ಡೆ
ಪೊಗರ್ತೆ(ಟ್ತೆ)ಗಳುಂಬಮೊಳ್ರ್ಪ್ಪ(ಳ್ಪು)-

೩೨. ವೆತ್ತೆಱೆಯನಳುರ್ಕ್ಕೆಯಂ ನೆಲಸಿದಂ ನೆಲಸಿರ್ದ್ದುದಱಿಂದೆ ಕಾಡಿಯೂರೆಱೆಯನ
ಕಾಡಿಯೂರೆನಿಸಿ ರೂಡಿಯಿನಾವಗಮಪ್ಪುಗಾಯ್ದುದಾರಱೆವರೊ ಬಣ್ಣಿಸ-

೩೩. [ಲ್] ಭುವನಸಾರಮೆನಲ್ ನೆಗಟ್ದಗ್ರಹಾರಮ ॥ [೧೯*] ಕುಲಗಿರಿಭಿತ್ತಿಯಿನ್ದೆ ಮಱೆವೊಕ್ಕಡೆ
ಕೊಂಡ ಸರೋರುಹಾಧರಂ ನೆಲಸಿದನಬ್ಜವಾಹನನೆನಲ್ದಿನರಾ-

೩೪. [ಜ] ನಿವಾಸಮಾದ ಭೂತಳ(ಲ)ಸತಿಗೊಳ್ಪನಾಳ್ದ ನವಮೇಖಳೆಯೆಂಬ ಸಮುದ್ರದನ್ತೆ
ಕೊಣ್ಡಲಿಗೆಱೆಯೊಪ್ಪಿತೋಱುವುದೆನೆ ಬಿಣ್ಪಿನೊಳಾವರಿಸಿರ್ದ್ದ

೩೫. ಪೆಂಪಿನೊಳ್॥ [೨೦*] ಕಂ ॥ ವಿಸರುಹನಿವಾಸೆಯುಂ ಕುಮುದಸಹಾಯನುಂ
ಮಡಿಯನ್ತೆಸೆವ.......... ಕರೋಕರ.......... ಸುಳಿಸಿದ..........

೩೬. ಕಾಡಿಯೂರ ಕೊಣ್ಡಲಿಗೆಱೆಯ ॥ [೨೦*] ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿವನಿಳಯಂ
ವೃಜಿನಾಪಹರಣಮಾರ್ಗ್ಗಾಭರಣಂ... ನೊಳೆ ಪೊ-

೩೭. ಗಳರಿದು ಸರಿಸಿಜಭವಂಗಮಹಿರಾಜಂಗಂ ॥ [೨೨*] ಸಕಳ ಜಳಚರಮ ನೊಳಕೊಣ್ಡು
ಕರಂ ಬೆಳ್ವಳಿಸಿಡೆಗಳ ಮೂರ್ತಿಯಳಕೆ ಕುಳಮು

೩೮. ಮೊಪ್ಪಲತಿಭುಂಭುಕಮೆನಿಸಿದ ಕೋಷ್ಠಕೋಟಿವಿಧರದಿಂದೆಸೆಗು [೦*] ॥ [೨೩*]ವೃ ॥
ಕ್ರಮದಿನಳುರ್ಕ್ಕೆವೆತ್ತು ನಿಬಿಡೋನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಡಂಗಿಸೇಂ ಚತುಸ್ಸ

೩೯. ಮಯದ ದೇವತಾನಿಳಯಮೊಪ್ಪುಗುಮಲ್ಲಿಯ ಪೂಜ್ಯೆ(ಜೆ)ಯಲ್ಲಿಯುತ್ತ-
ಮಮುನಿನಾಥನರಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಮಹಸಂಪ-

೪೦. ದಮಲ್ಲಿಯೊಳ್ಪನಾಳ್ದೆಸೆದಮರ್ದ್ದ(ರ್ದೆ)ತ್ತಲುಂ ಮಿಳಿರ್ದ್ದ ಕೇತನರಾಜಿ ಕರಂ ವಿರಾಜಿಸಲ್॥
[೨೪*] ಕಂ॥ ಬಳಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಮುಂ ಘಳಿಗೆಯುಮಾಹಾರಧಾನಿಯುಂ ಪ್ರ-

೪೧. ಪೆಯುಂ ಬೆಳ್ವಳಿಸಿಟ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಾನಮುಮಳವಟ್ಟವೊ ಕಾಡಿಯೂರೊಳಾರ್ಣ್ಣೋಡುವಡೆ
॥ [೨೫*] ವಚ॥ ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಬಡಿವುದುಂ ಬಿಡವುದುಂ ಚಾಪವಿದ್ಯೆ-

೪೨. ಯೊಳ್। ಕಿತ್ತ್ರಮಮುಮನಿತ್ಯಮುಮಿಂದ್ರಜಾಲದೊಳ್॥ ಕಡಂಗುವುದು...
ಇಸುವುದುಮಭ್ರಪಟದೊಳ್ । ಸರಳತೆಯುಂ ಬಡತನಮುಮ-

೪೩. ಬಲಾಮಧ್ಯದೊಳ್ । ನಡುಕಮುಮಾಜಿಡಿಯುಂ ಚೂತಮಂಜರಿಯೊಳ್ । ಕುಂದುಂ
ಕಳಂಕಮುಂ ಹರಿಣಾಂಕನೊಳ್ । ಉರ್ಕ್ಕುಮಂ ಕಂಪ-

೪೪. ಮುಂ ಮಣ್ಡಲಾಗ್ರದೊಳ್ । ಸೆಱೆಯುಮೇಱುಂ ನೆತ್ತಮಾಡುವರೊಳ್ [।*]
ಲೋಭಮುಮೆಳೆಕೊನೆ[ಯೊ]ಳ್ಪಿನೊಳ್ । ನಿರೋಧಮುಂ ನಿಃಪರಿಗ್ರಹಮುಂ

೪೫. ತಪೋವೃತ್ತಿಯೊಳ್ । ಪೆಱತೊನ್ದೆಡೆಯೊಳಿಲ್ಲೆನಿಸಿದ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಪಕ್ಷದನ್ತೈ-ಕ್ಯಪಕ್ಷಪಾಳನೆಯುಮಂ
ಮಕರಕೇತದನ್ತೆ ಮರ್ಯ್ಯಾದೆಯುಂಮುಂ

೪೬. ಪರ್ವ್ವತರಾಜನನ್ತೆ ಪ್ರತಿಪನ್ನತೆಯುಮ । ನುರ್ವ್ವರೆಯನ್ತೆ ಕ್ಷಾನ್ತಿಯುಮಂ ॥
ಕವಿರಾಜವಚಃಪ್ರಭಾವವದ್ದನ್ತಳಂಕಾರಮುಮ-

೪೭. ನೊಳಕೊಣ್ಡ ಜನಂಗಳಿಂ ಮನಂಗಸೋಳಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪ್ಪುದು ॥ವೃ॥ ಉದಧಿ-
ವೃತಾವನೀತಳದೊಳೇಟಿಬ್ರೊಡೆ(?) ವಾಳಿಸೆ ಕಾಡಿಯೋರನೆಯ್ದಿದಪುವೆ ಮ-

೪೮. ತ್ತಿನೂರ್ । ವಿಭುಧರಲ್ಲಿದರನ್ವಿತಸತ್ತ್ವವೀಧ್ರರಲ್ಲಿದರಭೀಧೀನರಲ್ಲಿದರುದಾರಿಗಳಲ್ಲಿದ
[ರಾ]ಗಮಜ್ಞರಲ್ಲಿದರನವದ್ಯತ-

೪೯. ತ್ರ್ವವಿಧ(ದ)ರಲ್ಲಿದರೊಳ್ಳಿದರೆಲ್ಲಮಲ್ಲಿದರ್ ॥ [೨೬*] ಕಂ॥ ನಿರವದ್ಯವೇದ-
ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತರತಿವಿಷಮಶಬ್ದವಿದ್ಯಾಗಮಸತ್ವ-
೫೦. ರಿಣತರೆನಿಸಿದ್ದಿರ್ಣ್ಣೊ(ರ್ನ್ನೊ)ರ್ವ್ವರಚರಣವಿಪ್ರಕುಳಂ ವಿಚಿತ್ರಾಭರಣಂ ॥ [೨೭*]
ಶರಧಿವ್ಯಾವೇಷ್ಟಿತೋರ್ವ್ವಿತಳದೊಳೆಸೆಯು-
೫೧. ತಿರ್ಪ್ಪಗ್ರಹಾರಂಗಳಂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಲ್ಸಾಲ್ದತ್ತು ನಾನಾಫಳವಿಳಸನದಿಂ ಕಾಡಿಯೂ-
ರಲ್ಲಿಯಿರ್ಣ್ಣೊರ್ನ್ವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಿರ್ಣ್ಣೊರ್ವ್ವರ ವಿಧಿಲಸದಾ-
೫೨. ಚಾರಸಂಪತ್ತಿಯಿರ್ಣ್ಣೊರ್ವ್ವರ ದಾನೋದಾರಿಯಿರ್ಣ್ಣೊ(ರ್ನ್ನೊ)ರ್ವ್ವರ ವಿಮಳ-
ಯಶಃಶ್ರೀವಿಚಿತ್ರಂ ಪವಿತ್ರ ॥ [೨೮] ನೆಱೆಯೆ ಬೆಡಂಗನಾವರಿಸಿ ತೋರ್ಪ್ಪ-ಮಹಾಪಾದಕಕ್ಕೆ
ಪದ್ಮ-
೫೩. ಜಂ ಮಿಱುಗುವರತ್ನಮಂ ರಚನೆ ಮಾಡಿದವೊಲ್ ನಡೆ ನೋರ್ಪ್ಪು(ಟ್ಟು)ವರ್ಗೆ
ಕಿಕ್ಕಿಱಿದೊನ್ತನೊನ್ದು ಮಿಗುವೆನ್ದೊಡಕೊತ್ತಿ ವಿರಾಜಿಸುತಮಿರ್ಪ್ಪೆಱೆಯನ ಕಾಡಿಯೂ-
೫೪. ರುಮೆಸೆವಲ್ಲಿಯ ವಿಪ್ರರುಮೊಪ್ಪಿತೋಱುಗುಂ ॥ [೨೯*] ವ್ಯಾಕರಣಮರ್ತ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾನೀಕಂ
ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯೆಯಿತಿಹಾಸಂ ಮಿಕ್ಕೇಕಾಕ್ಷರಮಿ(ಮ)ನಿತರ್ಕ್ಕಂ ಟೀಕಂ ಬರೆಯಲ್ಲ-
೫೫. ಮಗ್ರರಭ್ಯಾ[ಸಿಸುವ]ರ್ ॥ [೩೦] ವೇದಂ ಪ್ರಮಾಣಮಗ್ನಿ ಮಹಾದಯ್ವಂ(ದೈವಂ)
ತಮಗೆನಲ್ ಪರೀಕ್ಷಾಕ್ಷಮಸದ್ವೇದವಿಧ(ದ)ರಖಿಳಶಾಸ್ತ್ರಪಯೋದಧಿಗಳ್ ಕಾಡಿಯೂರ
ವಿಪ್ರ ವಿದಗ್ಧ-
೫೬. ರ್॥ [೩೧*] ವೃ ॥ ಅಱಿ [–] ಬಮೆಯ್ದೆ ಹೃದಯಂಬುಗದರ್ತ್ಥಮುದಾತ್ತವೃತ್ತಿಯೊಳ್
ನೆಱೆಯದ ವೇದಮಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ಮಿಕ್ಕಮಳಾಗಮದೋಜೆ ಮಿಕ್ಕು ತೋರ್ಪ್ಪಱಿತದಳುರ್ಕ್ಕೆ
೫೭. ಮಿಕ್ಕ ಕುಳ [_UU_] ನೆಗರ್ತ್ತೆ(ಱ) ಕೂಡೆ ಮಿಕ್ಕೆಱೆಯನ ಕಾಡಿಯೂರ
ಕಮುಳೋದ್ಭವವಂಶಜರೊಪ್ಪಿ ತೋಱುವರ್ ॥ [೩೨*] ಪಿರಿಯರ್ಮ್ಮೇ-
೫೮. ರುವಿನಿಂ ಧರಾ [UUU] ದಿಂ ವಾರಾಶಿಯಿಂ ಬಿಣ್ಪಿನೊಳ್ ನಿರಹಂಕಾರತೆಯೊಳ್
ಗಭೀರತೆಯೊಳೆನ್ದತ್ಯುತ್ತಮರ್ವ್ವಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರೆ ಪೆಂಪಂ ಕ್ಷಮೆಯಂ
೫೯. ಸ್ಥಿರತ್ತ್ವಮನುದಾತ್ತಮ್ಮಾಡಿ ಸತ್ಕೀರ್ತ್ತಿಗಾಗರಮಾಗಿರ್ದ್ದ ಮಹಾಮಹ-ದ್ವಿರ್ಜ್ಜರೊಳೊಳ್ಪಂ
ತಾಳ್ದಿದಿರ್ಣ್ಣೊರ್ವ್ವರುಂ॥ [೩*] ಜಪಮಂ ತಾಳ್ದಿದಿಳಾ –
೬೦. [ಮ]ರಪ್ರಚಯಮತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂ ಗೆಯ್ದು ಬಣ್ಣಿಸೆ ತಮ್ಮುನ್ನತಿ ತಮ್ಮ ಸತ್ಯದೆಸಕಂ ತಮ್ಮೋಜೆ
ತಮ್ಮಾರ್ಪ್ಪು ತಮ್ಮ ಸದಾಚಾರತೆ
೬೧. ತಮ್ಮ ನಿರ್ಮ್ಮಳತೆ ತಮ್ಮೌಚಿತ್ಯಸಂಪತ್ತಿ ತಮ್ಮ ಸಮಗ್ರಾಸ್ಪದಮೊಪ್ಪೆ ವರ್ತ್ತಿಸುತ-
ಮಿರ್ದ್ದರ್ಣ್ಣೊರ್ಪ್ಪೂಡಿರ್ಣ್ಣೊರ್ವ್ವರುಂ ॥ [೩೪*] ನಿಯಮಂ ತಮ್ಮೊಳುಪಾ-
೬೨. ಶ್ರಯಂಬಡೆಯೆ ಷಟ್ಕರ್ಮ್ಮಕ್ರಮಮಂ ತಮ್ಮೊಳೋಜೆಯಿನುದ್ದ್ಯೋತಿಸೆ ಪೌರು-
ಷೇಯಕರಣೀಯಂ ತಮ್ಮೊಳನ್ತೊನ್ತೆ(ನ್ದೆ)ನಿರ್ಣ್ಣಯಮಾಗುತ್ತಿನ ಕೀರ್ತಿತ-

೬೩. ಮ್ಮೊಳೆಸೆಯುತ್ತುಂ ಬೆಳ್ಪು ತಳ್ಪೊಯ್ದು ವಾರ್ಧಿಯನೆಯ್ದುತ್ತಿರೆ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ನೆ-
ಗಟ್ದಿರಿನ್ನೊಳ್ಪಿಂದಮಿಣ್ಣೂರ್ವ್ವರುಂ ॥ [೩೫*] ಮತಿಮನ್ತಸ್ತುತಿ ನಿರ್ಮ್ಮದ-

೬೪. ಸ್ತುತಿ ಕವೀಂದ್ರಾನೀಕನಾನಾವಿಧಸ್ತುತಿ ವಿಪ್ರಸ್ತುತಿ ತಮ್ಮ [-] ಳ್ಗುಣಮಹಾ-ರತ್ನಬ್ರಜಕ್ಕೆಯ್ದೆ
ಸಂಗತಿವೆತ್ತೊಪ್ಪಿದ ಸೂತ್ರದನ್ತೆಸೆವಿನಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯಂತಾ-

೬೫. ಳ್ದಿ ಭೂನುತರಾದರ್ ಕೃತಕೃತ್ಯರೊರ್ವ್ವಟಿಕೊಡಂ ಮಿಕ್ಕೊಳ್ಪಿನಿಣ್ಣೂರ್ವರುಂ॥ [೩೬*]
ಪ್ರತಿಪಪನ್ನತ್ವಮನೂನಮಾಯ್ತು ಕೃತಕೃತ್ಯಾಚಾರಸಂಪತ್ತಿ
ಭೂನುತಮಾಯ್ತನ್ವಿತವೇದಶಾಸ್ತ್ರವಿವಿಧಾ [ಭ್]ಯಾ[ಸ]ಕ್ರ-

೬೬. ಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೊ(ಮೌ)ನಾನುಷ್ಠಾನಸಂಪನ್ನರುಂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯುತ್ಪನ್ನರು
ಶ್ರೀರಮಣೀನಾಥನಾಭಿಕೂಪೋದಿತ [ವರ] ಕನ[ಕಗರ್ಬಜ್ಬ] ರುಂ..............

೬೭. ಕೃ (ಕ್ರಿ)ಯಾ ಸದರ್ತ್ಥರುಂ । ಪ್ರತಿಪಾಳಿತ ವಿಶ್ವಧರ್ಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯಶೀಲ-ಸಮರ್ತ್ಥರುಂ ।
ಶಾನ್ತ್ಯರ್ತ್ಥಾದಿ ಮಹಾಗುಣಸಂದೋಹರುಂ । ಮಂತ್ರಾ
ರ್ಥಸಿದ್ಧಿಮಹಾಮಹರು[ಂ]...[ಮಹಾ]-

೬೮. ಜನವಿಣ್ಣೂರ್ವ್ವರುಮೆಯ್ದೆ ಸಮಚ್ಚಾಯೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಭರಣಂಗೆಯ್ವ ತತ್ಸಮಯದೊಳ್
ಬ್ರಹ್ಮೆ [ಹ್ಮೇ]ಶ್ವರಪುರ.....................................ರಾಗಿ ಕೊಣ್ಡಲಿ-ಗೆಱೆಗೆ..............ರ್ಜ್ಜ

೭೦. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂಗವಣಂ ಪಸುಂಬೆವಣಮೆಂಬಿನಿತಱೂ(ಱೊ)ಳ್ ಮಾರ್ದ್ದುತ್ತಷ್ತಿಯಂ
ಸಲಿಸುವೆ...ಸಾವಿನಿಯೊ[ಳಾ]ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿ...........

೭೧. ತ್...ವೆಱೆಹಯ್ಯದೇವನ ಪಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ೧೨ ಗದ್ಯಾಣಂ ಭಟ್ಟವೃತ್ತಿಗೆ ೧೨ ಗದ್ಯಾಣ ।
ಘಳಿಗೆಗೆ [೨] ಗದ್ಯಾಣಂ ಇ...ನ್ತೆಱೆಗದ್ಯಾಣಂ ೨೬ ಸಿದ್ಧಾಯಡ(ದ)ಪೊನ್ನು ....

೭೨. ...ಸು ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವುದು ಮಂಳ ॥ ಅಳಿಪಡಿದಂ ಪೂರ್ವ್ವಕ್ರಮದೊಳೆ ನಡೆಯಿಸೆ
ಕೋ[ಟಿ]ಕವಿಲೆಯಂ ...ಶು..............ಅರ್ಘ್ಯ್ಯತೀರ್ತ್ಥದೊಳ್ ಪೊಂಗಳಿನರ್ಚ್ಚಿಸಿ ದಾನ...

೭೩. ...ಫ (ಫ)ಳಮಂ ಪಡೆಗುಂ ॥ ಇದನೊಲ್ಲಡಳಿಪನಾ ತೀರ್ತ್ಥದೊಳನ್ತಾ ಕೋಟಿಕವಿಲೆಯಂ
ದ್ವಿಜ......................ಕೋಟಿಯನಳಿದು ನರಕಮಂ [ಂ] ಪುರುಷ.............ಅನನ್ತಪಾಪಫಳಮಂ
ಪಡೆಗುಂ ॥

೭೪. ಕವಿರಾಜರಾಜ ವಿಭುಧಪ್ರವರಂ ಶ್ರೀ ಕಾಡಿಯೂರನಲ್ಲಿಯೆ ಕಮಳೋದ್ಭವ-
ವಂಶಪ್ರೋತ್ತಮರಂ ನವೀನವರ್ಣ್ಣನೆಯಿನೆಸೆಯಲಭಿವರ್ಣ್ಣಿಸಿದಂ [॥] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ

೭೫. ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುನ್ಧರಾ । ಷಷ್ಟಿವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾ[ಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ
[ಃ*] ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾ-

೭೬. ಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*] ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾನ್ಭಾಗಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂ
[ದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ] ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ.

೧೫

ಕುರ್ಕಿಯಾಲ್ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನ

೧. ಓಂ ನಮಃ ಸಿದ್ಧೇಭ್ಯಃ [।*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಸಕಳಕಳಾಳಾಪಪ್ರವೀಣಂ ಭವ್ಯರತ್ನಾಕರ [೦] ಗುಣಪಕ್ಷಪಾತಿ ಬೆಂಗಿನಾಡ ಸಪ್ತಗ್ರಾಮಗಳೊಳಗಣ ವೆಂಗಿಪೞುಕಮ್ಮೆಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಜಮದಗ್ನಿ ಪಂಚಾರ್ಷೇಯಂ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಗೋತ್ರಂ ಗುಣ್ಡಿಕಲ್ಲಿ ನಿಡುಂಗೊಣ್ಡೆಯಭಿಮಾನಚನ್ದ್ರನ ಮರ್ಮ್ಮಂ ಭೀಮಪಯ್ಯನ ಬೆಳ್ವೊಲದಣ್ಣಿಗೆಱೆಯ ಜೋಯಿಸ ಸಿಂಘನ ಮರ್ಮ್ಮ-

೨. ಳಬ್ಬಣಬ್ಬೆಯ ಮಗಂ ಕೊಣ್ಡಕುನ್ದೆಯ ದೇಸಿಗಗಣದ ಪೊತ್ತಗೆಯ ಬಱಿಯ ಪಣ್ಡರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಜಯಣನ್ದಿಸಿದ್ಧಾ (ನ್ತ) ಭಟಾರರ ಗುಡ್ಡಂ ಜಿನವಲ್ಲಭಂ ಸಬ್ಬಿನಾಡ ನಟ್ಟನಡುವಣ ಧರ್ಮಾವುರದುತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗದ ವೃಷಭಗಿರಿಯೆಂಬ ನಾದಿಸಂಸಿದ್ಧ ತೀರ್ತ್ಥದ ದಕ್ಷಿಣದಿಶಾಭಾಗದೀ ಸಿದ್ಧಶಿಲೆಯೊಳ್ತಮ್ಮ ಕುಲ-ದೈವಮಾದ್ಯನ್ತಜಿನಬಿಂಬಗಳುಮಂ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯುಮಂ ಪೆಱವುಂ ಜಿನಪ್ರತಿ-

೩. ಮೆಗಳುಮಂ ತ್ರಿಭುವನತಿಲಕವೆಂಬ ಬಸದಿಯುಮಂ ಕವಿತಾಗುಣಾರ್ಣ್ನವಮೆಂಬ ಕೆರೆಯುಮಂ ಮದನವಿಳಾಸಮೆಂಬ ಬನಮುಮಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ ॥ವೃತ್ತಂ॥ ಭ್ರಾತರ್ದ್ಧರ್ಮ್ಮಪುರಂ ಪ್ರಯಾಮ ಕಿಮತೋ ಜೈನಾಭಿಷೇಕೋತ್ಸವ ಕ್ಷೀರಪ್ಲಾವಿತ ತುಂಗಶೃಂಗವೃಷಭೋಕ್ಷೋಣಿದ್ಧ್ರ ಮೀಕ್ಷಾಮಹೇ ಯಾತ್ರಾ-ಯಾತ ಸಮಸ್ತಭವ್ಯಜನತಾ ಸನ್ಮಾನದಾನೋದ್ಯತಂ ಪಂಪಾಯ್ಯ್ಯಾ-

೪. ನುಜಮತ್ರ ಭೀಮತನುಜಂ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವರತ್ನಾಕರಂ ॥ [೧*] ಗೀತಂ ಗಾತುಮನೇಕಭೇದಸುಭಗಂ ಕಾವ್ಯಾನಿ ಸೋಚ್ಚಾವಚಂ ವಾಚಾವಾಚಯಿತುಂ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ವದಿತುಂ ಸಾಧೂಪಕರ್ತ್ತುಂ ಸತಾಂ ಭೋಗಾನ್ಸೇವಿತು ಮಂಗನಾರಮಯಿತುಂ ಪೂಜಾಂ ವಿಧಾತುಂ ಜಿನೇ ಜಾನೀತೇ ಜಿನವಲ್ಲಭಪ್ಪಿರಮಿದಂ ಪಂಪಾಭಿಧಾನಾನುಜಃ [೨*] ಅಜಸ್ರ ಜಿನದನ್ದನಾಗತಮುನೀ-

೫. ಶ್ವರಶ್ರಾವಕ ಪ್ರಜಾಸ್ತವರವಪ್ರತಿಧ್ವನಿತಶಬ್ದ ಕೋಳಾಹಳೈ [ಃ] ಅಧಿಷ್ಠಿತ ದಿಗಂಬರೋ ವೃಷಭಶೈಲ ಏಷ ಸ್ವಯಂ ಪರಾಂ ವದತಿ ವಾಚಕಾಭರಣ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾಕಳ್ಪತಃ ॥ [೩*] ಬಗೆಯಲಲುಂಬಮೀಬಗೆಯನಾರ್ಬ್ಬಗೆವೊರ್ಬಗೆ-ಗಾಸೆಯಲ್ತು ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲನಲ್ತು ನೀಳ್ದ ಸಱಿಯೊಳ್ಜಿನಬಿಂಬಮನೀತ-ನೀಗಳೆನ್ತಗಱಿಸಿದಪ್ಪೊನೆನ್ದು ಬಗೆವನ್ನೆವರಂ ಜಿನಬಿಂಬ

೬. ಮಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಗೆ ನೆಗೞ್ದಿಟ್ಟುದುವೇಂ ಚರಿತಮಚ್ಚರಿಯೋ ಜಿನವಲ್ಲಭೇನ್ದ್ರನಾ ॥ [೪*] ಇದು ಕವಿತಾಗುಣಾರ್ಣ್ನವನ ಕೀರ್ತ್ತಿಯ ಮೂರ್ತಿವೊಲಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ದ್ಧದ ವೃಷಭಾದ್ರಿಯ [ಕ್ಕೆ] ವೃಷಭೇಶ್ವರಬಿಂಬಸನಾಥ-ಮೆಂಬಲಂಪೊದವೆ ನಿಜದ್ವಿಜಾವಸಥಪರ್ವತಮಮಂ ಜಿನಚೈತ್ಯಮಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಜಿನವಲ್ಲಭಂಗೆ ಜಿನವಲ್ಲಭನಪ್ಪುದುಮೊನ್ದುಭೋ(ಚೋ)ದ್ಯಮೊ॥ [೫*] ಚದುರ ಮೆಯ್ಮೆಯ ಸತ್ಕ-

---

೧೫. ಮೂಲ ಶಾಸನದಿಂದ

೭ ವಿತ್ವದ ಸನ್ನ ಪಂಪನ ತಮ್ಮನೋ[ರ್ವ್ವದೆ] ಪೊಗಳ್ತೆಯ ಬಾಜಿಸಲ್ವರೆಯಲ್ಕವಿತ್ವದ ತತ್ವದೊಳ್ಪುದಿದು ನೇರ್ವ್ವಡೆ ಪೇಟಿಲುರ್ವ್ವಿಗಪೂರ್ವಮಾಗಿರೆ ಬಲ್ಲೊನಪ್ಪುದಱಿನೊರ್ವ್ವನೆ ವಾಗ್ವಧೂವರವಲ್ಲಭಂ ಜಿನವಲ್ಲಭಂ ॥ [೬] ವಿನುತಚಳುಕ್ಯವಂಶಪತಿ ಮಿಕ್ಕರಿಕೇಸರಿ ಸನ್ನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮವುರಂ(ರ)ಮೆನ್ನು ಮದೀಯಮಿದೆನ್ನು ಕೀರ್ತ್ತಿಶಾಸನಮೆನೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಸನದ ಪಂಪ–

೮. ನ ನಂಬಿದುದೊನ್ನು ಜೈನಶಾಸನದ ನೆಗಟ್ತೆಯಂ ವೃಷಭಪರ್ವ್ವತಮನ್ತದು ತಾನೆ ಪೇಟಿದೇ [॥*] [೭*] ಎಸಗಲ್ಗಾಳಿ ಪುಗಲ್ಪತಂಗಕಿರಣಂ ಸಾರಲ್ಮಿಗಂ ಪಾಜಿಲಾಗಸದೊಳ್ಪಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲವೆನಸಿರ್ದ್ದಿನ್ಯೋದಯಂ ಧರ್ಮ್ಮದೊಳ್ಜಸಮಂ ಪೊಂಪುಟಿ ಮಾಡೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಹರಿಗಂ ಪಂಪಂಗೆಗೊಟ್ಟಾ ದ್ವಿಜಾ ವಸಥಗ್ರಾಮಮದೇನ್ನಗಟ್ತೆಯ ಕಳಾಪಗ್ರಾಮಮಂ ಪೋಲ್ತುದೋ [॥*] [೮*] ಬರೆದುದೆ–

೯. ತಾಂಬ್ರಶಾಸನಮದೇಯಮೆ ಧರ್ಮ್ಮವುರಂ ನೆಗಟ್ತೆವೆತ್ತರಿಗನ ಕೊಟ್ಟುದೇ ನೆಗಟ್ದಿ ಪಂಪನ ಪೆತ್ತುದೆ ಪೇಟಿಮೆನ್ನು ನೀಮ್ಮರುಳೆ ಪಲರ್ಮ್ಮಯುಂ ಪಲಬರಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳದೆ ಪೋಗಿ ನೋಡ ಸುನ್ದರವೃಷಭಾಚಳೋನ್ನತ ಶಿಳಾ–ತಳದೊಳ್ಬರೆದಕ್ಕರಂಗಳಂ ॥ [೯*] ಕನ್ದಂ । ಜಿನಭವನಂಬುಲೆತ್ತಿಂಚುಟ ಜಿನಪೂಜಲ್ಸೇಯುಚುನ್ನಿ ಜಿನಮುನುಲಕುನತ್ತಿನಯನ್ನದಾನಂ ಬೀವುಟಂ ಜಿನವಲ್ಲಭು ಬೋಲಂಗಲರೆ–

೧೦. ಜಿನಧರ್ಮ್ಮಪರುಲ್॥ [೧೦*] ದಿನಕರುಸರಿವೆಲ್ಗುದುಮನಿ ಜಿನಲ್ಲಭುನೆಟ್ಟನೆತ್ತು ಜಿತಕವಿನನನುಂ ಮನುಜುಲ್ಗಲರೇ ಧಾತ್ರಿಂ ವಿನಿತಿಚ್ಚಿದುನನಿಯ ವೃತ್ತ–ವಿಬುಧಕವೀಂದ್ರುಲ್॥ [೧೦*] ಒಕ್ಕೊಕ್ಕೊ ಗುಣಂ [ಬು] ಕಲ್ಗುದುರೊಕ್ಕೊ–(ಕೊ)ಣ್ಣಿಗಾಕೊಕ್ಕೊಲಕ್ಕಲೇವೆವ್ವರಿಕಿಂ ॥ ಲೆಕ್ಕಿಂಪನೊಕ್ಕೊಲಕ್ಕಕು ಮಿಕ್ಕಿಲಿ ಗುಣಪಕ್ಷಪಾತಿ ಗುಣಮಣಿಗಣಂಬುಲ್ ॥ [೧೨*] ಎಂದು ಲೋಕಮೆಲ್ಲಂ ಪೊಗಟೆ ನೆಗಟ್ದಿ ಜಿನವಲ್ಲಭನ ಸುಧರ್ಮಸನ್ತತಿಯೊ

೧೧. ಳ್ದೊಟ್ಟ ಗುಣಾವಳಿಯನೀ ವೃಷಭಗಿರಿಯ ಸಿದ್ಧಶಿಲೆಯೊಳೆಱಿಯಮ್ಮಂ ಟಂಕ್ಕೋ(ಕೋ)ತ್ಕೀರ್ಣಮ್ಮಾಡಿದಂ ॥

೧೬
ಆತಕೂರ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೫೦

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ (ಶ)ಕನ್ರಿ(ನೃ)ಪ ಕಾಲಾತೀತಸಂವತ್ಸರ ಸ(ಶ)ತಂಗಳೆಣ್ಬುನೂಱೆಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಶೌ(ಸೌ)ಮ್ಯಮೆಂಬ

೨. ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರವರ್ತ್ತಿಸೆ [।*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಅಮೋಘವರಿಷದೇವ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥುವಿವಲ್ಲಭ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮ

---

೧೬ E.I. II pp171-172

೩. ಭ[ಟ್ಟಾ]ರಕ ಪಾದಪಂಕಜಭ್ರಮರ[ಂ] ನೃಪತ್ರಿ[ಣೇ]ತ್ರನಾನೆವೆಡೆಙ್ಗಂ ವನಗಜಮಲ್ಲಂ ಕಚ್ಚೆಗಂ ಕ್ರಿ(ಕೃ)ಷ್ಣರಾಜಂ ಶ್ರೀಮತ್

೪. ಕ[ನ್ನ]ರದೇವ[ಂ]...ಋೂ(?)ವಜಂ ಚೋಟರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಮೇಲೆ[ಬ]ನ್ದು ತಕ್ಕೋಲದೊಲ್ಕಾದಿ ಕೊನ್ದು ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿಬ್ದು[।*]

೫. ಸ್ವಸ್ತಿ [ಸ]ತ್ಯವಾಕ್ಯ. ಕೊಙ್ಗುಣಿವರ್ಮ್ಮ ಧ[ರ್ಮ್ಮ]ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಕೊಳಾಲಪುರವರೇಶ್ವರಂ ನನ್ದಗಿರಿನಾಥಂ

೬. ಶ್ರೀಮತ್ ಪೆರ್ಮ್ಮಾನಡಿಗಳ್ ನನ್ನೆಯಗಙ್ಗ ಜಯ[ದು]ತ್ತರಙ್ಗ ಗಙ್ಗಗಾ[ಙ್ಗೇ]ಯ ಗಙ್ಗನಾರಾಯಣ ತನಾಳು

೭. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕಳಲೋಕಪರಿತಾಪವಿ(?)ಹತ [ಪ್ರ]ಭಾವಾವತಾರಿ[ತ] ಗಙ್ಗಪ್ರವಾಹೋದಾರ ಸಗರವಂಶ ವ–

೮. ಳಭಿಪುರವರೇಶ್ವರನುಬಿಸರಭಗೀರಥನಿಜೀವಬೆಡೆಙ್ಗಂ ಸ[ಗರ]ತ್ರಿಣೇತ್ರಂ ಸೆಣಸೆ ಮೂಗರಿವೊಂ

೯. ಕದನೈಕಸೂ(ಶೂ)ದ್ರಕಂ ಬೂತುಗನಙ್ಕಕಾಱಂ ಶ್ರೀಮತ್ ಮಣಲರತ–(ಙ್ಗ)ನುವರದೋಟ್ ಮೆಚ್ಚಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದೊ–

೧೦. ಡೆ ದಯೆಯ ಮೆಱವೊಳೆ(?ಳ್ಳೆ)ಮ್ಬ ಕಾಳಿಯಂ ಬಯೆಗೆಯ್ಯೆನ್ದು ಕೊಣ್ಡನಾ ನಾಯ[ಂ] ಕೆಳಲೆನಾಡ ಬೆಳತೂರ ಪಡು–

೧೧. ವಣದೆಸೆಯ ಮೊಱಡಿಯೊಳ್ ಪಿರಿ[ದುಂ ಪ]ನ್ದಿಗೆವಿಟ್ಟೊಡೆ ಪಂದಿಯುಂ ನಾಯುಮೊಡಸತ್ತುವದರ್ಕ್ಕೆ

೧೨. ಯತುಕೂರೊಳ್ ಚಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಮುನ್ದೆ ಕಲ್ಲನ್ನಡಿಸಿ ಪಿರಿಯಕೆಱೆಯ ಕೆಟಗೆ ಮಲ್ತಿಕಾಲಙ್ಗದೊಳಿರ್ಕ್ಕ(ರ್ಖ್ಬ)ಣ್ಡುಗ–

೧೩. ಮಣ್ಣ[ಂ]ಕೊಟ್ಟರಾ ಮಣ್ಣನೊಕ್ಕಲ್ ನಾಡನಾಳ್ವೊಂನೂರನಾಳ್ವೊರೀ ಮಣ್ಣನಟಿದೊನಾ ನಾಯ ಗೆಯ್ದ ಪಾಪಮಂ[ಂ]ಕೊಣ್ಡೊಂ–

೧೪. ನಾಸ್ಥಾನಮನಾಳ್ವ ಗೊರವನಾ ಕಲ್ಲಂ ಪೂಜಿಸದುಣ್ಡರಪ್ಪೊಡೆ ನಾಯಗೆಯ್ದ ಪಾಪಮಂ ಕೊಣ್ಡ[ನ್] [॥*] ಓಂ [॥*]

೧೫. ಉಱದಿದಿರಾನ್ತ ಚೋಟಚತುರಙ್ಗಬಲಙ್ಗಳನಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ತಳ್ತಿಱವಡೆಗೊರ್ವ್ವರ– ಪ್ಪೊಡಮಿದಿರ್ಚ್ಚುವ

೧೬. ಗಣ್ಡರನಾಮ್ಪೆವೆನ್ದು ಪೊಟ್ಟಳಿಸುವ ಬೀ(ವೀ)ರರಂ ನೆಱಿಯ [1]ಕೋಣೆ(ಣ್ಡ)ಮೆ[1] ಚೋಳನೆ [2]ಸ(ಶ)ಕ್ತಿ[2]ಯಾಗೆ ತಳ್ತಿಱಿದುದನಾವೆ (?ಮೆ) ಕ–

೧೭. ಣ್ಡವೆನೆ ಮೆಚ್ಚದೊರಾರ್ಸ್ಸಗರತ್ರಿಣೇತ್ರಂ ॥ ನರಪತಿ ಬೆನ್ನೊಳಿಱಿಪ್ಪೊನಿದಿರಾನ್ತುದು ವೈರಿಸಮೂಹಮಿಲ್ಲಿ

೧–೧ 'ಕಾಣಿಮೆ ಎಂದು ಓದಿರಿ ೨–೨'ಸಕ್ಕಿ' ಎಂದಿರಬಹುದು

೧೮. ಮುಚ್ಚರಿಸುವರೆಲ್ಲರುಂ ಸೆರಗುವಾಟ್ಟಿಪೊರಿನ್ತಿರೆನೆನ್ದು ಸಿಜ್ಜದನ್ತಿರೆ ಹರಿ ಬೀ(ವೀ)ರಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೆರವಾಗಿರೆ ಚೋ–

೧೯. ಟ[ನ]ಕೋಟೆಯೆಮ್ಬ ಸಿನ್ಧುರದ ಶಿರಾಗ್ರಮಂ ಬಿರಿಯೆ [೩]ಪಾಯಿದಂ[೩]– ಕದನೈಕಸೂ(ಶು)ದ್ರಕಂ [॥*] ಓಂ [॥*]

ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ಇದೆ.

೨೦. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಎಱೆಯಪನ ಮಗಂ ರಾಚಮಲ್ಲನಂ ಬೂತುಗಂ ಕಾದಿಕೊನ್ದು ತೊಮ್ಬತ್ತಱುಸಾಸಿರಮುಮಂ ಆಳುತ್ತಿರೆ [।*] ಕನ್ನರದೇವ[ಂ]ಚೋೞನಂ ಕಾದುವನ್ದು ಬೂತುಗಂ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಂ ಬಿಸುಗೆಯೆ [೪]ಕಳ್ಳನಾಗಿ ಗುರಿಗಿಱಿದು[೪]

೨೧. ಕಾದಿ ಕೊನ್ದು ಬನವಸೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾ(?ರ್ಚ್ಛಾ)ಸಿರಮುಂ ಬೆಳ್ವೊಲಮುನೂಱುಂ ಪುಲಿಗೆಱೆಮೂಂನೂರುಂ ಕಿಸುಕಾಡೆಪ್ಪತ್ತುಂ ಬಾಗೆನಾಡೆಪ್ಪತ್ತುವ ಮಂ) ಬೂತುಗಙ್ಗೆ ಕನ್ನರದೇವಂ ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟಂ [॥*] ಬೂತುಗನುಂ ಮಣಲರತ–

೨೨. ನ ಮುನ್ದೆ ನಿನ್ದಿಱಿದುದರ್ಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆತುಕೂರ್ಪನ್ನೆರಡುಂ ಬೆಳ್ವೊಲದ ಕೋಟೆಯೂರುಮಂ [೫]ಬಾಲ್ಗ[ಂ]

೨೩. [ಮೆ]ಚ್ಚುಗೊಟ್ಟಂ[೫] [॥೫]ಮಙ್ಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ[॥*]

೧೭
ದಾನವುಲಪಾಡು ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೦–೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನ

೧ನೆಯ ಮುಖ

೧. ಪತಿಯ ಬೆಸದಿನ್ದ–

೨. [ಮ]ಹಿತರನತಿಕೋಪ–

೩. ದಿನಿಕ್ಕಿ ಗೆಲ್ದು ಪರಿಪಾ–

೪. ಳಿ[ಸಿ]ದು [।*] ಚತುರುದಧಿ

೫. ವಳಯಮೆಲ್ಲಮನ–

೩–೩ 'ಪೊಯ್ದಿಱಿದಂ' ೪–೪ 'ಕಳನಾಗಿ ಸರುಗಿಱಿದು' ಎಂದು ಓದಿರಿ ೫–೫ 'ಬಾಳ್ಗಚ್ಚುಗೊಟ್ಟಂ' ಎಂದು ಓದಿರಿ
೧೧. E.I. X p. 150-152

೬ ತಿರಥನೀ ದಣ್ಡನಾಯ-

೭ ಕಂ ಶ್ರೀವಿಜಯಂ [॥೧*]

೮. ತುರಗದಟಿಂಗಳ-

೯. ನೊಡ್ಡಿದ ಕರಿಘಟೆ-

೧೦. ಯಂ ಪಿರಿಯ ನೆರ-

೧೧. [ವಿ]ಯಂ ಬಲ್ಲಣಿಯಂ [।*]

೧೨. ಧುರದೆಡೆ [ಯೊಳ]ಟಿ-

೧೩. ದು ಗೆಲ್ದುಂ ಕರದ [ಸಿ]

೧೪. ಕರಮರಿದು ರಣ-

೧೫. ದೊಳನುಪಮಕವಿಯ [॥೨*]

೧೬. ಕುಪಿತವತಿ ಶ್ರೀವಿ-

೧೭. ಜಯೇ ಬಳಿಕುಲತಿ-

೧೮. ಲಕೇ ನರೇನ್ದ್ರ ದಣ್ಡಾಧಿ-

೧೯. ಪತೌ[।*]ಗಿರಿರಗಿ[ರಿ*]ರ್ವ್ವನ-

೨೦. ಮವನಂ ಜಲಮಜ-

೨೧. ಲಂ ರಿಪುಸ[ಮೂ]ಹ ಬ

೨೨. ಲಮಬಲ[ಮ್।] [೨*]

೨ನೆಯ ಮುಖ

೨೩. ವಸುಮತಿಯೊಳ-

೨೪. ಗಿಜ್ಝೇಣ್ಬ[ಂದೆ] ಸೆಗಳ

೨೫. ಕುಸುಕುರುಮನೆಯ್ದಿ

೨೬. ಮಾಣದೆ ಮತ್ತಂ । [ಬಿಸ]-

೨೭. ರುಹಗರ್ಭಾಣ್ಡಕ್ಕಂ ಪ-

೨೮. ಸರಿಸಿದುದು [ಕೀ]ರ್ತ್ತಿ ನೆ-

೨೯. ಟ್ಟನನುಪಮಕವಿಯ [॥೪*]

೩೦. ಆಶ್ರಿತಜನಕಲ್ಪತ-

೩೧. ರುವ್ವಿ [೯]ಶ್ರುತರಿ[ಪು]ನೃಪ-

೩೨. ತಿತೃಣದವಾನಳ ಮೂರ್ತ್ತಿ[ಃ] [।*]

೩೩. ಶ್ರೀ ವನಿತಾಸ್ಮರಪಾಶಃ

೩೪. ಪಾತುಸ್ತವ ಬಾಹು ಮೇ–
೩೫. ದಿನೀಂ ಶ್ರೀವಿಜಯಾ(ಯ) [॥೫*]
೩೬. ಚತುರುದಧಿವಲಯ–
೩೭. ವಲಯಿತ ವಸುನ್ಧ–
೩೮. ರಾಮಿನ್ದ್ರ [ಶಾ]ಸನಾತ್ಸಂ–
೩೯. ರಕ್ಷ(ನ್।) ಶ್ರೀವಿಜಯ
೪೦. ದಣ್ಡನಾಯಕ [ಜೀ]ವ
೪೧. ಚಿರಂ ದಾನಧರ್ಮ್ಮನಿ–
೪೨. ರತಮನಸ್ಕ [॥೬*]
೪೩. ಮಂಗಲಮಾ(ಮ)ಹಾಶ್ರೀಃ [॥*]

೩ನೆಯ ಮುಖ

೪೪. ಭದ್ರಮಸ್ತು ಭಗವತೇ [ಜಿ]ನಶಾಸನಾ[ಯ] [॥*]
೪೫. ಅಟ್ಟವಿಧ ಕರ್ಮ್ಮಮೆಲ್ಲಮನಟ್ಟು[ಂ]–
೪೬. ಬಱಗೊಣ್ಡು ಕೂಡಿಪೆ[ನೆಂ]ಬುದೆ ಬ[ಗೆ]ಯಿ–
೪೭. ಂ[*][ಪು]ಟ್ಟಿದನುದಾತ್ತ ಸತ್ವಂ[ತ್ತ್ವಂ]ನೆಟ್ಟನೆ ವಿಭು
೪೮. ಧೇನ್ದ್ರವನ್ದ್ಯನಜಿವಿಂಗೋಜ [ಮ್ ॥] [೭*]
೪೯. ತಾನಱಿದು ತೊಱಿದು ನೆಟ್ಟನೆ ಮಾ[ನಿ]–
೫೦. ಸವಾಟಿಾವುದೆ [ಂ]ದುಸ[ಂ*]ನ್ಯಾಸದೊ [ಳ್।]
೫೧. ಮಾನಸಿಕೆಗಿಡದೆ ಕೊ[ಣ್ಡೊ]ನನೂನ–
೫೨. ಸುಖಾಸ್ಪದಮನಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀವಿಜಯಂ [॥೮*]
೫೩. ನಿರ್ಗ್ಗತಭಯನೀ ನರ[ಸ]ಂಸರ್ಗ್ಗ–
೫೪. ಮಾ(ಮ)ನಾಸೊಲ್ಲೆಸ್ದು ಪೇಸಿ ಬಿಸು–
೫೫. ರ್ವ್ವ[ಂ][॥*] ಸರ್ಗ್ಗದ ಭೋಗಮನುಣ್ಡಪವ–
೫೬. ರ್ಗ್ಗಕ್ಕಡಿಯಿಟ್ಟೊನಱ [ದೊ]ನನುಪ–
೫೭. ಮಕವಿಯಂ [॥೯*][ದ]ಣ್ಡಿನ ಸಾಮ–
೫೮. ಗ್ರಿಗೆ ಪರಮಣ್ಡಲಮಳ್ಳಾಡೆ
೫೯. [ಸ]ರ್ವ್ವವಿಕ್ರಮತುಂಗಂ [।*]ದಣ್ಡಿನ ಬೀ–
೬೦. ರಶ್ರೀಗೊಲ್ಲಗಣ್ಡ[ಂ] ಶ್ರೀದಣ್ಡನಾಯಕಂ
೬೧. ವಿಜಯಂ [॥೧೦*][ಚ]ಣ್ಡಪ [ರಾ]ಕ್ರ–

೬೨.	ಪ[ನು]ಱದರಿಮಣ್ಡಲಿಕರನಟ್ಟಿ ಪಿ–
೬೩.	ಡಿದು ಪತಿಗೊಪ್ಪಿಸುವೊಳ್ಗಣ್ಡಂ ಪ್ರಚ–
೬೪.	ಣ್ಡನೀ ಭೂಮಣ್ಡಲದೊಳ್ದಣ್ಡನಾಯಕಂ
೬೫.	ಶ್ರೀವಿಜಯಂ [॥೧೧*] ಅನುಪಮ–
೬೬.	ಕವಿಯ ಸೇನಬೋವಂ ಗು–
೬೭	ಣವರ್ಮ್ಮ[ಂ]ಬರೆದಂ [॥*]

೧೮
ಜುರ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನ

೧.	ಸ್ವಸ್ತಿ[॥*]ಪರಮಭಟ್ಟಾರ–
೨.	ಕ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿ(ಪೃ)–
೩.	ಥ್ವೀವ[ಲ್ಲಭ] ಮಹಾರಾಜಾ[ಧಿ]–
೪.	ರಾ[ಜ ನೆ(ನ)]–ಲ್ಲರ ಮರುಳನಾ
೫.	ನೆ[ವೆಡ]ಂಗಂ ಚಲಕೆನ[ಲ್ಲಾ]–
೬	ತಂ[ವ್ಯೆರಿ] ವಿಳಾಶಂ ಮದ[ಗ]–
೭	ಜಮಲ್ಲಂ ಪರಾಂಗನಾಪು–
೮.	ತ್ರಂ ಗಣ[ಣ್ಡ]ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನಕಾಳವ–
೯.	ರಿಷಂ ನೃ[ಪತು]ಂಗಂ ಕ [ಚ್ಚೆ]ಗಂ ಶ್ರೀ–
೧೦.	ಮತ್ಕನ್ನರದೇವಂ ॥ಕನ್ದ [॥]
೧೧.	..............ವನಿತೆಯರ್ಕ್ಕ
೧೨.	..............ಗಳುಂ ಬಮ–
೧೩.	.... ಕಣ್ಣುಂ ನೋಡ–
೧೪.	ದು ಕಣ್ನುಡಿಯದು ಬಾ[ಯ್ಯೂ]–
೧೫.	ಡದು ಚಿತ್ತಂ ಪರಾಂಗನಾ–
೧೬.	ಪುತ್ರಕನ ॥ [೧*] ಭಾರತ–

---

೧೮. E.I. XIX pp.289-290

೧೭. ದೊಳೆ[ಜೆದನಿ]ನ್ದ್ರನೊಳೋರಾ–
೧೮. ಸನ[ಜಾ]ಣನೆನಿಪ ಪಾ–
೧೯. ಣ್ಡ್ಯನ[ಕುಲ]ಮಂ ಬೇರಿನ್ದೆ
೨೦. ಕಿಟ್ಟ[ಚೋ]ಟನ ಬೇರಂ
೨೧. ಬೇರಿ[ನ್ದೆ ಕಿ]ಟ್ಟಿನಾನೆವೆ–
೨೨. ಡೆಜ್ಜಂ ॥[೨*] ಸೋಲದೆ ಪರವ–
೨೩. ನಿತೆಗೆ [ಕ]ಣ್ಸೋಲದು ಮೊ–
೨೪. ಲೆವಾಲನೂಡಿ ನಡಪಿದ–
೨೫. ತೋ(ತಾ)ಯಂ(ಯಿಂ) ಮೇಲನೆ ಬಗೆಗುಂ
೨೬. ನೋಡಿರೆ ಸೋಲದು ಚಿತ್ತಂ
೨೭. ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರಕನ ॥ [೨*]
೨೮. ನೋಡಿರೆ ಪರವಧುಗೆ
೨೯. ಮನಂ ಕೂಡದು ಸೂಟ್ಸೊ–
೩೦. ಲೊ(ಜೊ)ಳೆತ್ತಿ ನ[ಡ]ಪಿದ
೩೧. ತೋಳುಣ್ಡಾಡಿದ ಮೊಲೆ ಬ–
೩೨. ಸಿಜೊ ಳಗಿಟ್ಟೊಡಿದ ಚಿತ್ತಂ
೩೩. ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರಕನ ॥ [೪*]
೩೪. ಸ್ವಸ್ತಿ [॥*] ಉಬ್ಬಿಕಾಮೈಸೆಟ್ಟಿಯ
೩೫. ತಮ್ಮಂ ತುಯ್ಯಲ ಚನ್ದ–
೩೬. ಯ್ಯಂ ಪ್ರಸ(ಶ)ಸ್ತಿಯಂ ಬರೆಯಿ [ಸಿ*][೧]
೩೭. ದಂ [॥*] ಬರೆದನೆ ಚಿ[ಮ್ಮ]ಯ್ಯಂ[೨] [॥*]

೧.ಸಂಪಾದಕರು ಊಹಿಸಿದ[ಸಿ*] ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.
೨. 'ಬರೆದನೇಚಿಮಯ್ಯಂ' ಎಂದಿರಬಹುದು.

೧೯

ಲಕ್ಕುಂಡಿ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦೭

೧. [ಶುಭಂ] ಭೂಯಾಜ್ಜಿನೇಂದ್ರಾಣಾ[ಂ] ಶಾಸನಾಯಾಘನಾಶಿನೇ ಕು[ತೀರ್ತ್ಥ]–
ಧ್ವಾನ್ತಸಂಘಾತಪ್ರಭಿನ್ನ [ಘನಭಾನವೇ॥] ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಮ[ಹೀಂ]–

೨. ದ್ರದತ್ತಸಕಳಕ್ಷೋಣೀವಧೂಮಣ್ಡನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಲೋಕನದಾಸನೇನ ಸದೃಶಂ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಜೈಸ್ಸೇವಿತೇ
ಶುಂಭತ್ತೋಯಜನಾಭಪತ್ತನನಿಭೇ

೩. ಶ್ರೀಲೊಕ್ಕಿಗಾಣ್ಡ್ಯಾಹ್ವಹೇ ಜೈನಸ್ಥಾನಮಚೀಕರಣದ್ಗುಣನಿಧಿಃ ಶ್ರೀದಾನಚಿನ್ತಾಮಣಿಃ ॥
ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರಿಧ್ವಜನೀಪಮಾತ್ರಾ ಸಮರ್ಪ್ಪಿತಃ ಕಾ–

೪. ರಿತಜೈನಗೇಹ [*]ಶ್ರೀಲೊಕ್ಕಿಗುಣ್ಡ್ಯಾ [ಃ*] ಪರಿಪಾಳನಾರ್ತ್ಥಂ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೇಷು
ಧರಾಮರೇಷು ॥

೫. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ
ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭ–

೬. ರಣ ಶ್ರೀಮದಾಹವಮಲ್ಲದೇವರ ರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಮಾ
ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿಯು–

೭. ಮಖಿಳರಾಜ್ಯಭರನಿರೂಪಿತಮಹಾಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷಪಟಳಾಧಿಪತಿಯುಮೆನಿಸಿ ॥ಕನ್ದ॥
ಮಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿಯೊಳಾನ್ತರಿಮಲ್ಲರನಾಹವದೊಳೊತ್ತಿ ಗೋ–

೮. ಳ್ಮರಿಗೊಳ್ವೀ ಬಲ್ಲಾಳ್ತನದಿನ್ದಾಹವಮಲ್ಲನ ಭುಜಾದಣ್ಡಮೆನಿಸಿ ಧ(ಂ)ಲ್ಲನೆಗಟ್ಟಿಂ ॥ವೃತ್ತ॥
ಪೂಣರ್ದ್ದಿದಿರಾಗಿ ತಾಗಿದೊರನಾನೆಯೊಳೊಕ್ಕುವನಂದು ಬೆರ್ಚ್ಚೆ ಕೊಂ–

೯. ಕಣಮೆಟ್ಟಿದ್ದಿಯಿಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಿ ಬೆಱಗಾಗೆ ^೧^ತಿವುಳ್ಳೆಲನಳ್ಕೆ ಮಾಳಮಣಿಯಿ^೧^ ಪೊದಳ್ದುದಿರ್ಕ್ಕೆಲದ
ಮುಂದಣ ಪಿನ್ದಣ ಮಣ್ಡಳಕ್ಕೆ ಭೀಷಣಮತಿರೌದ್ರಮ–

೧೦. ದ್ಭುತಮಗುರ್ವ್ವಿನೆ ತೇಜದಳುರ್ಕ್ಕೆ ಧಲ್ಲನ ॥ಕನ್ದ॥ ಧಲ್ಲಂಗಂ ನೆಗಟ್ದಾಹವಮಲ್ಲಂಗಂ
ಭೇದಮುಂಟೆ ವಿಭವದೊಳದನೇನೆಲ್ಲರುಮಱಿಯ^೨^ರ್ ಧರಣೀವಲ್ಲ–

೧೧. ಭಸಿಂಹಾಸನೈಕಭೇದಮೆ ಭೇದ [ಂ] ॥ವ.॥ ಅನ್ತು ಮಣ್ಡಳಸಿದ್ಧಿಯುಂ
ವಿವೇಕಬೃಹಸ್ಪತಿಯುಮೆನಿಸಿ ನೆಗಟ್ದಿ ಧಲ್ಲನ ಪಿರಿಯಮಗಂ ॥ವೃ॥ ಭರದಿಂ

೧೨. ರಾವಣಸೇನೆಯಂ ತವಿಸಿ ಗೆಲ್ದಾ ಗಣ್ಡರುಂ ಭಣ್ಡಣಾಜಿರದೊಳ್ ಕೌರವಸೇನೆಯಂ
ತುಳಿದು ಗೆಲ್ದಾ ಗಣ್ಡರುಂ ಗಣ್ಡಮಚ್ಚರದಿಂ ಶಕ್ತಿಯ ಬೀರರಂ

---

೧೯. B.K.I. Vol.I.Port.i. No. 52

೧–೧ 'ತಿವುಳ್ಳೆಲನಳ್ಕೆ ಮಾಳವಂ ಮಣಿಯ' ಇರಬಹುದು

೨–೨ 'ವ' ಇರಬಹುದು

೧೩. ಪೊಣಱ್ದು ಗೆಲ್ದಾ ಗಣ್ಡರುಂ ವೀತಮತ್ಸರದಿಂ ಭಾವಿಸುವಾಗಳೀ ಸಮರ–ಕೂಳ್ಗಣ್ಡಂಬರಂ ಗಣ್ಡರೇ ॥ವ॥ ಆ ವಾಜಿಕುಳತಿಳಕನುಂ ತೇಜೋಭಾಸ್ಕರನುಂ

೧೪. ವೀರತ್ರಿಣೇತ್ರನುಂ ನನ್ನಿಮಹಾರ್ಣ್ಣವನುಂ ಕನ್ದುಕಪುರನ್ದರನುಮೆನಿಸುವ ವೀರಾಗ್ರಣಿಯ ಪರಾಕ್ರಮಮೇದೊರೆಂತೆನೆ ॥ವ॥ ಧಾಳಿಯೊ–

೧೫. ಳಂಧ್ರನು ಪಿಡಿದಪೆಂ ಮಗಧೇಶನನಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿಪೆಂ ಲಾಳನ ಗಂಟಲಂ ಮುರಿದಪೆಂ ಖಸನಂ ಪುಡಿಯೊಳ್ಪರಳ್ಚಿಪೆಂ ಕೋಳದೊಳಿಕ್ಕಿಪೆಂ ಮಲೆವ ಪಾ–

೧೬. ಣ್ಡ್ಯನನಾಹವಮಲ್ಲ[೧]ದೇವನಿಂ[೧] ಪೇಳೆನುತಿರ್ಪ್ಪನೀದೊರೆತು ಶೌರ್ಯ್ಯಗುಣೋನ್ನತಿ ನಾಗದೇವನ ॥ವ॥ ಆ ಮಹೀದೇವಕುಳಗಗನಗಭ–

೧೭. ಸ್ತಿಮಾಳಿಗೆ ಮಹಾಸತೀರತ್ನಂ ಕುಳಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಗುಣದಂಕಕಾರ್ತ್ತಿಯುಂ ಕವಿವರಕಾಮಧೇನುವಂ ಕಟಕಪವಿತ್ರೆಯುಂ ಜಿ–

೧೮. ನಧರ್ಮ್ಮಪತಾಕೆಯುಮೆನಿಸಿದ ದಾನಚಿನ್ತಾಮಣಿಯ ಮಹಾಪ್ರಭಾವಮೇ ದೋರೆಂತೆನೆ ॥ ಉನ್ನತ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಜಿನೇಶ್ವರನಂ

೧೯. ಜಿನಭಕ್ತೆ ಪೋಗಿ ಕಾಣ್ಬನ್ನೆಗಮನ್ನಮಂ ತೊಱೆದು ಪರ್ವ್ವತಮಂ ಮುದ– ದೇಱೆತಜ್ಜಿನಾಸನ್ನದೊಳತ್ತಿಮಬ್ಬೆಗೆ ಪಥಶ್ರಮಮಾದೊಡಕಾಳವೃಷ್ಟಿ–

೨೦. ಯಾಯ್ತಿನ್ನವು ದೇವಭಕ್ತಿಗದು ಚೋದ್ಯಮೆ ಕೊಳ್ಳವೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಗಳ್ ॥ ನರಪನ ಬೆಸದಿಂ ಜಿನನಂ ಶಿರದೊಳ್ಸಲೆ ತಾಳ್ದಿ ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ ನಿರ್ಭ್ಬ –

೨೧. ರ ಗೋದಾವರಿಯಂ ಪುಗೆ ಪರಿಯುಡುಗಿದುದೆಂದೊಡೊಳ್ಪಸದನೇವೇಳ್ಪಂ ॥ ಮದವತ್ಕರಿ ಸೆಱೆಯಂ ಪೆಱೆದೊದವಿದ ಮುಳಿಸಿಂದೆ ಭೋರೆನೆಯ್ತಂದೊಡದರ್ಕ್ಕದಿ–

೨೨. ರದಿರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದದು ಪದಯುಗಕೆಱಗಿದುದು ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿಯ॥ ಮುದದರ್ಚಿಪ ಜಿನಬಿಂಬಂ ನದಿಯೊಳ್ಕಯ್ಯುಬರ್ದ್ದುಕಿ ಬಿಟಿಳ್ದೊಡದು ಬಪ್ಪಿನಮು–

೨೩. ಣ್ಬುದನುಳಿದಿರಲೆಂಟುದಿನಕ್ಕದು ಬಂದುದು ಕಯ್ಗೆ ದಾನಚಿನ್ತಾಮಣಿಯ ॥ ಪ್ರಳೆಯಾಗ್ನಿಯನ್ತೆ ಕಟಕಮನೊಳಕೊಣ್ಡಳುರ್ವ್ವಗ್ನಿ ದಾನಚಿನ್ತಾಮ–

೨೪. ಣಿ ನಿರ್ಮ್ಮಳಜಿನಗನ್ಧೋದಕಮಂ ತಳಿಯಲ್ಪುಪಶಮಿಸಿತೆನ್ದೊಡೇವಣ್ಣಿಸುವೆ ॥ ಒಡನೇಱೆ ಸವತಿ ನೊಂಕಲ್ಕೊಡರಿಸೆ ತೊಱೆಯೊಳಗೆ ಪಱುಗಲ–

೨೫. ತ್ತಿತ್ತಲಣಂ ಮಿಡುಕದೆ ತಿರಿಯುತ್ತಿರೆ ಕಣ್ಡಿಗೆಱೆಗಿದಳತ್ತಿಮಬ್ಬೆಸ[೨]ತಿ ಭಯವಶದಿಂ॥ ಜಿನಧರ್ಮ್ಮಪತಾಕೆಗೆ ವಿಮಳ ನರ್ಮ್ಮದಾನದಿಯ

೨೬. [ಕು]ರುಳಪಾವೆಯ ಜಿನನಂ ವಿನುತಂ ಕಾಣ್ಬಿನೆಗಂ ಕೂಳನೆ ತೊಱೆದುದು ಸನ್ದುದನ್ತದಾಜನ್ಮಾನ್ತಂ ॥ವೃ॥ ಜಿನಪದಪಂಕಜಭ್ರಮರನಂಬ ನೆಗರ್ತ್ತೆ[೩]ಯ–

೨೭. ನಾಳ್ದ ಮಲ್ಲಪಯ್ಯನ ನೆಗಟ್ದಿಪ್ಪಕಬ್ಬೆಯ ಮಗಳ್ ಶಚಿವೋತ್ತಮನಪ್ಪ ಧಲ್ಲಪಯ್ಯನ ಸೊಸೆ ನಾಗದೇವನ ಕುಳಾಂಗನೆ ತೈಲನ ತಾಯ್ಜಸಕ್ಕೆ ಭಾಜನಮೆ–

೧–೧. 'ದೇವ ನೀಂ' ಇರಬಹುದು ೨. 'ಪ' ಇರಬಹುದು ೩. 'ಗ' ಇರಬಹುದು

೨೮. ನಿಪತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಜಿನಶಾಸನಮಂ ಬೆಳಗುತ್ತಮಿಟ್ಟಿಪಳ್ ॥ ಎಣೆ ಮರುದೇವಿ ಪಾಸಟಿ ಸುಷೇಣೆ ಸಮಂ ಶಿವದೇವಿ ಪಾಟಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಸದೃಶಂಮಹಾವಿಜಯ–

೨೯. ಸೇನೆ ಸಮಾನೆ ಸುಸೀಳೆ ಪೋಲ್ವೆ ರುಗ್ಮಿಣಿ ಸರಿ ಸತ್ಯಭಾವೆ ತೊಣೆ ಮಿಕ್ಕ ಸುಳೋಚನೆ ತತ್ಸ್ವರೂಪೆ ರೋಹಿಣಿ ದೊರೆ ಸಂದರುನ್ಧತಿ ಪೆಱಜ್ಪೊ–

೩೦. ರೆಯೇ ಗುಣದಂಕಕಾರ್ತ್ತಿಯೊಳ್ ॥ ಪರಮಶ್ರೀ ಜಿನನಾಥಗೇಹವಿಳಸಚ್ಚಂದೋಹ ಸಂದೋಹಭಾಸುರ ಜೈನಪ್ರತಿಮಾವಿಚಿತ್ರಮಣಿಘಂಟಾ–

೩೧. ಮಾಳಿಕಾಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಯಿರದಯ್ನೂಱೆವು[೧] ಬೇಱೆವೇಱೆನಿಪಿನಂ[೧] ನಿರ್ಮ್ಮಾಪಣಂ ಗೆಯ್ದು ಭೂಭರದೊಳ್ ಧರ್ಮ್ಮಮನತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯವೊಲಿ ನ್ನಾರುಜ್ವಳಂ

೩೨. ಮಾಡಿದರ್ ॥ಕಂ॥ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರಿಗೆ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಕಶುದ್ಧೇಂದುಕೀರ್ತ್ತಿ ಪಿರಿಯ ಮಗಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಸಮಗ್ರವಿಜಯಶ್ರೀಪತಿಯೆನೆ ಧರೆಗೆ ನೆಗ–

೩೩. ಳ್ದಿ ಪಡವಳ ತೈಲಂ ॥ ಪಗರಣಮಣ್ಮಮೆಚ್ಚುಪನಿಘೃಷ್ಟಿಯೆ ಬೂದಿಯಿ(ಂ) ಬೊಟ್ಟು ಗಣ್ಡವಾತುಗಿಬಗಿ ಕೀರ್ತ್ತಿ ಕುಪ್ಪಕುಱ ಮುತ್ತರ ಮೂದಲೆ ಪೆಂ–

೩೪. ಪು ವಿಕ್ರಮಂ ಭಗವತಿಯೇಱು ಶೌಚಗುಣಮತ್ತಿಯ ಪಣ್ಣೆನಿಪೇಳಪುಣ್ಡರಂ ತೆಗಳ್ವುದುದಾರಚಾರುಚರಿತಪ್ರಭೆಯಿಂ ಪಡೆವಳ್ಳ ತೈಲನ ॥ವ॥

೩೫. ಇನ್ತು ನನ್ನಿನಾರಾಯಣಂ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ ರತ್ನಾಕರಂ ಪತಿಮೆಚ್ಚೆಗಣ್ಡನಾಳ್ದನ ಚಕ್ರಂ ಕರ್ಪೂರವರ್ಷಂ ಚತುರಚತುರಾನನಂ ಗುಣಮೇರುವಾಯಿ[ಧಾ]–

೩೬. ಚಾರ್ಯ್ಯನೆಂಬ ನಾಮಮಾಳೆ ದಿಗ್ವಧೂಧಮ್ಮೆಲ್ಲಮಾಳೆಯನಿಸಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪಡೆವಳ್ಳ ತೈಲಪಯ್ಯಂ ಮಾಸವಾಡಿ ನೂಱನಾಲ್ವತ್ತುಮಂ ಬೀಳವೃ–

೩೭. ತ್ತಿಯಿನಾಳುತ್ತಮಿರೆ ॥ವ॥ ವಿಳಸದ್ಭೂದೇವವೇದಧ್ವನಿಮುಚಿತಧರ್ಮ್ಮಾ–
ರ್ತ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ತ್ಥವನ್ನಿರ್ಮ್ಮಳಧರ್ಮ್ಮಾರ್ತ್ಥೋಕ್ತಿ ನಾನಾಜನಪದಜ[ನ]–

೩೮. ತಾನನ್ದ ಕೋಳಾಹ .... ಣ್ಯಸಂಪದ್ವಿಳಸನಮಳವಟ್ಟಿರ್ಪ್ಪಿನಂ ತನ್ನೊಳುರ್ವ್ವೀಲಲನಾಲಾಲಾಟಲೀಳಾತಿಳಕಮೆನಿಸಿ ಸಂ ....

೩೯. ಹಾರಂ .... ರಣಾಗತವಾರಿಧಿ ತಚ್ಚರಯ್ಯಶಃಪ್ರಸರವಿಳಾಸ ರಂಜಿತದಿಶಾವಳಯದ್ವಿಜಮು–

೪೦. ಖ್ಯರಾನ .... ದರ್ನ್ನಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರ್ವ್ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರಲಾ ಚತುಸ್ಸಮಯರಕ್ಷಕರುದ್ಘಗು

೪೧. ಣೌಘರಂಜಿತರ್ ॥ ಇನ್ತೆನಿಸಿಟ್ಟ [ತ]ತ್ಪುರವರಾಚಳಶೇಖರಮೆಂಬಿನಂ ದಿಶಾದನ್ತಿಯ ದನ್ತಕಾನ್ತಿ ನಿಜಸೌಧವಿಶಾಳವಿಲೋಳಭಿತ್ತಿ–

೪೨. ಯೊಳ್ಸಂತತಮೊಪ್ಪುತಿರ್ಪ್ಪನೆಗಮೂರ್ಜ್ಜಿತಮಪ್ಪಿನಮತ್ತಿಯಬ್ಬೆ ಚೈರನ್ತನಚೇಳಿನೀಚರಿತೆ ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಜಿನರಾಜಗೇಹಮಂ ॥ ಜಿತದೇ–

---

೧. 'ಬೇಱೆಬೇಱೆನೆವಿನಂ' ಇರಬಹುದು

೪೩. ವಾಧೀಶವಾಸಾಸ್ಪದಮಧರಿತ ನಾ[ಗೇ]ಂದ್ರನೀಡೋನ್ನತಂ ರಂಜಿತನಾನಾಕೂಟ
ಶೋಭಾವಿಭವಮುದಿತತತ್ಕಾಮಿನೀಚಾರು ಕೀರ್ತ್ತಿಪ್ರತತಿ ಪ್ರೊತ್ಕಂ
೪೪. ದವೆಂಬನ್ತೆಸೆದುದಸದಳಂ ಲೊಕ್ಕಿಗುಣ್ಡೀಪುರೋರ್ಬ್ಬೀಪತಿ ಚಂಚೆದ್ರತ್ನ-
ಕೋಟಿಸ್ಫುರಿತಮಕುಟಸಂಭಾವಜ್ಜೈನಾಧಿವಾಸಂ ॥ಕ॥ ಆ ಸತಿ ಮು-
೪೫. ಮ್ಮಾಡಿಸಿದಾ ಸಾಸಿರದಯ್ದೂಱುಬಸದಿಗಿದು ಕಳಸಮೆನಲ್ಭಾಸುರಮಾಯ್ತು ಜಿನೇಂದ್ರಾವಾಸಂ
ತೊಳಗುವ ಸುವರ್ಣ್ಣಕಳಶೋನ್ನತಿಯಿಂ ॥
೪೬. ॥ವ॥ ಇನ್ತನತಿಶಯಸರಳ ವಿಮಳಕೇವಳಾಗಮ ತರುಣ.........ಕಿರಣಕಿರಣ ಶತವಿಭಾಸಮಾನ
ಸಕಳವಸ್ತುವಿಸ್ತರಜಿನೇಂದ್ರವಚನ-
೪೭. [ರ]ಚನಾವಚಿತ ಸಾ[ಕಾ]ರಮಾರ್ಗ್ಗಪವನಪಥಚಂದ್ರಲೇಖೆಯು ಅಭ್ಯುದಯ ನೈಶ್ರೇಯಸ
[ಸು]ಖಾವಾಪ್ತಿಹೇತುಭೂತಾಹಾರಾ-
೪೮. ಭಯಭೈಷಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಧಾನದಾನಪೂಜಾಶೀಳೋಪವಾಸಾದ್ಯಶೇಷ
ಗುಣಗಣವಿಭಾಸುರತೆಯಿಂ ಗುಣದಂಕಕಾರ್ತ್ತಿಯುಂ । ಸಕಳದಿವಿಜೇಂದ್ರ-
೪೯. ವಿಷ್ಟರಪ್ರಕಂಪನಸಮರ್ತ್ಥಾನನ್ಯಸಾಧಾರಣನಿಜಪತಿವ್ರತಾಗುಣಜಿನೇಂದ್ರ-
ಪದಪಯೋಜಸಂಜಾತಭಕ್ತಿರಪ್ರಭಾವಾಪಾಸ್ತಸಮಸ್ತ
೫೦. ಕಟಕಭಯಂಕರನದೀಶ್ರೋತೋವೇಗವಿಳಸನದಿಂ ಕಟಕಪವಿತ್ರೆಯುಂ ।
ಕವಿಕಥಕಗಾಯಕವಾದಕನಗ್ನನಟಭಟಮಾಗಧಾನಾಥಳಿ-
೫೧. ಷ್ಟೇಷ್ಟಸಮಭಿಲಷಿತಾರ್ತ್ಥದಾನವಿನೋದೆಪರಿಬೃಂಹಿತಾಭಿನವಯಶಟ್ಟಟ-
ಹಬಧಿರೀಕೃತಾಶಾಗಜೇಂದ್ರಸುನ್ದರತೆಯಿಂ ದಾನಚಿನ್ತಾಮಣಿ-
೫೨. ಯುಂ (೦)ಮ್ಮನ್ದರಮಹೀಧರಾಯಮಾನಾಭ್ರಂಕಷ [ಸಮ್ಯಗ್ದ]ರ್ಶಪ್ರಭಾವ-
ವಿಜಿತರುಗ್ಮಿಣೀಪ್ರಭಾವೆಯುಮೆನಿಸುವತ್ತಿಮಬ್ಬರಸಿಯರ್ಸ್ಸಕಳಗೂ-
೫೩. ರ್ಜ್ಜರವಿಜಯಾನನ್ತರಂ ಶ್ರೀಮದಾಹವಮಲ್ಲದೇವಂಗೆ ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದು
ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿದತ್ತಿಪ್ರಖ್ಯಾತಮಪ್ಪ ಶಾಸನಮಂ ಪೊನ್ನಕಳಶಂ ಬೆರಸು ಪಡೆದು ಸ-
೫೪. ಕವರ್ಷ ೯೨೯ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದ ನನ್ದೀಶ್ವರ-ದಷ್ಟ[ಮಿ]ಯಂ
ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರದಂದು ಶುಭಲಗ್ನೋದಯದೊಳ್ಮಹಾಧ್ವಜಮ-
೫೫. ಹಾಭಿಷೇಕಮಹಾದಾನಧರಣಾನನ್ತರಂ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಸೂರಸ್ತಗಣದ ಕೌಱೂರ್ಗ್ಗಚ್ಛದ
ಅರ್ಹನನ್ದಿಪಣ್ಡಿತದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಲೊಕ್ಕಿಗುಣ್ಡಿಯೊ-
೫೬. ಳ್ಬಸದಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿಯದಕ್ಕೆ ತಳವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಸುಱುಕಿಯ
ಸೀಮಾಮರ್ಯ್ಯಾದೆಯೆನ್ತೆನ್ದೊಡೆ ತೆಂಕ ಪಾಲ್ವಳ್ಳಂ ನೈರಿತಿಯೊಳ್ಬರವು-
೫೭. ಲಿಗೆಱೆಯ ತೆಂಕಣ ಕೋಡಿಯಿಂ ಬಡಗಲ್ಬರೆಯೆರದ ಕೊಳನುಂ ಬೂದಿವಾಳುಂ
ವಾಯುವ್ಯದ ದೆಸೆಯೊಳು ಗುರಿಯಪಳ್ಳಂ ಬಡಗಲಾ ಪಳ್ಳಮೆ ನೀರ್ವ್ವ-
೫೮. ರಿಯಾಗೆ ಮೂಡಲೆರಡುಂ ಪಳ್ಳದ ಕೂಡಲೆ ಮೇರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರದಕ್ಕಱುವಣ
ಗದ್ಯಾಣವಿರ್ಪ್ಪತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಗಾವುಣ್ಡಂಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಮ್ಮತ್ತರ್ಕ್ಕೆಯ್ಯು-

೫೯. ಮೊಂದು ಮನೆಯ ಮಲ್ಲದೆ ಬಲ್ಲಾ[ಲ]ಲ್ಲೀ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಕಾದು ನಡೆಯಿಸಿದಂಗೆ ಪ್ರಯಾಗೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಬಾಣರಾಸಿ ಅರ್ಘ್ಯತೀರ್ತ್ಥಮೆಂಬ ತೀ-

೬೦. ರ್ತ್ಥಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯ ಕೋಡುಂ ಕೊಳಗಿನೊಳಂ ಪೊನ್ನುಂ ಬೆಳ್ಳಿಯೊಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮರ್ಗ್ಗುಭಯಮುಖಿಗೊಟ್ಟ ಫಳಮಿನ್ತೀ-

೬೧. ಧರ್ಮ್ಮಮನ್ನಡೆಯಿಸದೊಂಗೆ ಮುಂ ಪೇಳ್ದ ತೀರ್ತ್ಥಂಗಳೊಳನ್ತನಿತುಂ ಕವಿಲೆಗಳ್ಮ(ಂ) ನನ್ತನಿಬರ್ಮ್ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಮನಳಿದ ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕನಾ-

೬೨. ಗಿ ನರಕಂ ಪುಗುಗುಂ ಬ್ರಹ್ಮನೆ [ದ]ಲ್ಲಮಗಾದಿಬ್ರಹ್ಮಜಿನಂ ತಾನೆನುತ್ತೆ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರಿ ಮೀ ಬ್ರಹ್ಮಜಿನನಿಳಯಕಿತ್ತ್ರವ್ವ್ರಹ್ಮಜಿನಾಳಯ-

೬೩. ಮೆನಿಪ್ಪ ಪೆಸರಂ ಮುದದಿಂ ॥ವೃ॥ ಕಳಸದಿನುದ್ಧಕನ್ನಡಿಯಿನುನ್ನತಚಾಮರದಿಂ ಕರಂ ಮನಂಗೊಳಿಸುವ ಶಂಖದಿಂದುಭಯಚಳುಕದಿನುಜ್ವಳಛ-

೬೪. ತ್ರದಿನ್ದನಾವಿಳಕುಳಲಂಜಿತೋತ್ಕರದಿನೊಪ್ಪುವ ಪಂಚಮಹಾನಕಂಗಳಿಂ ಬಳಸಿ ಪೊದಳ್ದ ವಾಜಿದಳದಿಂದಮಗುರ್ವ್ವಿಪ ವೀರಕೋಟಿಯಿಂ ॥ ಶಬಳಂ ರ-

೬೫. ತ್ನದ ತೇಜಮುನ್ತುಮಧಿದೆಯ್ವಂ ಶಂಕಿಡೀಯೂರ್ಗ್ಗೆ ಚಂದ್ರಬಳಂ ಬ್ರಹ್ಮಜಿನೇಂದ್ರಗೇಹಮೆನುತಂ ಬಂದರ್ತ್ತಿಯಿಂ ಸೇಸೆಗೊಣ್ಡು ಬಲಂಗೊಣ್ಡು ಸಮನ್ತು ಪೋದ-

೬೬. ನೆಸೆವೀ ಗ್ರಾಮಾಧಿಪಂ ಸಂದ ಬಾದುಬೆ ದೀಪಾವಳಿ ಕಾರಪುಣ್ಣಮೆಯೆನಿಪ್ಪೀ ಮೂಱು ಪರ್ವ್ವಂಗಳೊಳ್ ॥ ಮಹಾಸತೀರತ್ನಮತ್ತಿಮಬ್ಬರಶಿಯರ್ ।

೬೭. ಸ್ವಸ್ತಿಯಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೋನಾನುಷ್ಠಾಣಪರಾಯ-ಣಜಪಸಮಾಧಿಶೀಳಸಮ್ಪನ್ನರ್ಸ್ಸಮಸ್ತಗುಣಗಣಾಳಂಕೃತರ್ವ್ವಿದಿತವೇ-

೬೮. ದಾರ್ತ್ಥವಿದ್ಯಾಪಾರಗರ್ಷ್ಷಟ್ಕರ್ಮ್ಮನಿರತರ್ಸ್ಸಪ್ತಸೋಮ ಸಂಸ್ಥಾವಭೃಥಾವಗಾ-ಹನಪವಿತ್ರೀಕೃತಸರೀರರಷ್ಟಾದಶಧರ್ಮ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕುಶಳರೇಕವಾಕ್ಯರಚಳಿತಧೈರ್ಯ್ಯ-

೬೯. ಸ್ಸಿಂಹಪರಾಕ್ರಮರಾಶ್ರಿತಜನಕಳ್ಪವೃಕ್ಷರಹಿತಪಕ್ಷ ಕ್ಷಯಕರರ್ಕ್ಕಲಿಯುಗಗಾಂಗೇ-ಯರ್ಪ್ಪರಮಪರೋಪಕಾರಿಗಳ್ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ತ್ಥರ್ಕ್ಕಾ

೭೦. ರ್ಯ್ಯಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳೇಕೈಕಪಣ್ಡಿತರ್ವ್ವೈಷ್ಣವಗೀತಿ ಮನೋಹರರಪ್ಪಾಪಭೀರುಗಳ್ಪರ-ನಾರೀದೂರುರ್ದ್ದುಷ್ಟವಿಧ್ವಂಸಕರ್ಶ್ಶಿಷ್ಟಜನಾಶ್ರಯರ್ಕ್ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭಮೋ-

೭೧. ಹಭಯವಿವರ್ಜ್ಜಿತರ್ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಸ್ರಸಮಯಾರ್ಘ್ಯರ್ಹರ್ದ್ವಿಜಕುಳತಿಳಕರ್ಸ್ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ ಶ್ರೀದಾಶರಥಿವಿನಿರ್ಮ್ಮಿತಮಹಾಗ್ರಾಮಂ ಶ್ರೀ-

೭೨. ಲೊಕ್ಕಿಗುಣ್ಡಿಯೂರೊಡೆಯಪ್ರಮುಖಮಹಾಜನಸಾಸಿರ್ವ್ವರ ಕಯ್ಯೊಳ್ತನ್ನ ಬಸದಿಗೆ ಪೂಜಾನಿಮಿತ್ತದಿಂ ಬೇಡಿ ಪಡೆದುವಿವಾವುವೆನ್ದೊಡೂರಿಂ ಪಡುವ-

೭೩. ಲುಂ ಚರಸತದೊಳಗಿತ್ತ ಮೂರು ಮತ್ತರ ತೋಂಟಮೊಂದದಂ ಜೈನ-ಪ್ರ್ತಿಪಾಳಿಸುವರಾತೋಂಟಕ್ಕೆ ತೋಂಟಿಗ ಸಮಯಮಿಲ್ಲದನಾರೋರ್ವ್ವ-ರ್ಮ್ಮಾರ್ಪ್ಪರವರ್ಬ್ಬಸ

೭೪. ದಿಗೆ ಸಮಭಾಗಮಿಕ್ಕಿಯುಣ್ಬರ್ ತೋಂಟಕ್ಕೆ ಕರವಂದ ತಳಭೋಗಮಸತು ಮೊದಲಾಗೆ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಾಂ। ಮತ್ತಂ ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ನನ್ದಾದೀವಿಗೆಗಿತ್ತ ಗಾಣಮೊನ್ದ

೭೫. ಧಕೆ ಕರವಂದ ತಳಭೋಗಮಸತು ಮೊದಲಾಗೆ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರ ॥ ಮತ್ತಮೀ ಬಸದಿಯಿಂ ಮೂಡ ಮಂಕಯ್ಯಗೇರಿಯಿಂ ಪಡುವಳುವರೆ

೭೬. ಪತ್ತಿ ನೆಲನೀ ಬಸದಿಯೊಡವೆ ॥ ಬತ್ತಿಯ... [ಗು]-ದಲ್ಮತ್ತಾರ್ಗ್ಗಂ ಸಲ್ಲದೀ ಬಸದಿಯೊಡೆಮೆಯನತ್ತುಯ್ದ್ವತ್ತಂಗನ್ತದು ತಾನೆಜ್ದಿಗುತ್ತ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ

೭೭. ...ಧರ್ಮ್ಮದ್ರೋಹಂ॥ ಒಸೆದಿತ್ತರ್ಮ್ಮಾಜನಮೀ ಬಸದಿಯ ಸೂಳಿಗೆ ವಿಶೇಷದಿಂ ಪರಿಯರಮ್ಯೆಂದಸತುದಱಮ್ಯೆಂದಿ ಕರವಡವಿಸಿವಾ ಕೂಳ್ಕಾ-ಳ[ಗೈ]-

೭೮. ಯ್ದು ತಳಭೋಗವಿವ ॥ ಅವಂ ಬಸದಿಗಳೊಳಕ್ಕೆ ದೇವರ್ಗ್ಗೆಸೆವಗ್ರಪೂಜೆ ಪೂಜಾರಿಗಮೆನ್ದೀವರೊಸೆದಿತ್ತಂ ಕುಪಿಣದ ದೇವರ ವಲ್ಲಭನ ತೇಜಮನಿತುಂ ನ-

೭೯. ಡೆಗುಂ ॥ ಭೋದಿಸವೆ ಪೆಜ್ಪು ಜಿನಗೃಹಕ್ಕಾಧಿಕ್ಯಮದಿಲ್ಲೆನಿಪ್ಪುದಂ ಸನ್ಯಸನಾರಾಧನೆಯ ಜವದಿ ಸನ್ದ ನಿಶೀಧಿಗೆಯಡ್ಡಣಿಗೆ ತಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಮಿವಿ-

೮೦. [ನಿ]ತುಂ ॥.............. ಗಣಮಾಗಣಮೀಗಣಮಿವೆನ್ನದೆ ಧರ್ಮ್ಮೋದ್ಯೋಗದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವರ್ಸ್ಸಾಗಾರಸುಮಾರ್ಗ್ಗನಿರತರಿಲ್ಲಿಯ ಭವ್ಯರ್ ॥ಶ್ಲೋ॥

೮೧. ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮ-ಸೇತುನ್ರಿಪಾಣಾಂ ಕಾಳೇ

೮೨. ಕಾಳೇ ಪಾಳನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*] ಸವ್ವನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂದ್ರಾಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಭದ್ರಃ ॥ ಪರಮಾರ್ತ್ಥಂ ಜಿನತೀರ್ತ್ಥಯೋಗಿ-

೮೩. ಜಿನತೀರ್ತ್ಥವ್ಯೋಮಶೀತಾಂಶುದಿಗ್ದ್ವಿರದಾಘಾಟಸುಕೀರ್ತ್ತಿ ಜೈನವೃಷದ-ಣ್ಡಾಧೀಶನುದ್ಯಜ್ಜಿನೇಶ್ವರಪಾದಾಂಬುಜಷಟ್ಪದಂ ಬೆಳಗಿದಂ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವರತ್ನಾ-

೮೪. ಕರಂ ಸಿರಪಾಳಂ ಜಿನಧರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮಳನುತಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಿಂ ಲೋಕಮಂ ॥ ಪರಮಶ್ರೀಜಿನಧರ್ಮ್ಮಾಂಬರರವಿ ಸಿರಿಪಾಳಸೆಟ್ಟಿಯಾತ್ಮಜ-

೮೫. ನುದ್ಯಚ್ಚರಿತಂ ಬಾಹುಬಲಿ ಸವಿಸ್ತರದಿನ್ದಂ ಬರೆದನೆನ್ದೊಡಾರ್ಪೊಗಳರಿದಂ ॥ ನಿರುಪಮಯತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಜಿನೇಂದ್ರಗೃಹಂ ಧರಣೀತಳಕ್ಕೆ

೮೬. ಬೀಳರೆ ಪೊಸತಾಗಿ ದೆಯ್ವ ಭರತಾರ್ಯ್ಯನಿನಾ ಭರತಾರ್ಯ್ಯನಿಂ ಬಳಿಕ್ಕಿರದುದು .... ನ್ದರಲೆ ಬೆಂದಡೆ ಸುನ್ದರಮಾಗೆ ನಾಕಿಯಿಂ ಪರಮಪರೋಪ-

೮೭. ಕಾರಿ ಸಿರಿಪಾಳನಿನೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ನಮಾದುದೆ ॥ ಆ ಬಸದಿಯ ಪ್ರತಿಬದ್ಧವಪ್ಪ ತೋಂಟದ ಘಟಾಂತಿಕೆಯ ಬಸದಿ ಪಾರ್ಶ್ವ-

೮೮. ದೇವಗ್ಗೆ ನಡೆವ (ಪುಟ್ಟಿ) ಮೂನೂಱು ॥ ಈ ತೋಂಟಮನಾರ್ಬ್ಬರು ಮಾಡಿದವರು ಪುಷ್ಪಮಂ ನಡೆಸುವರು ॥

೨೦
ಮುಳುಗುಂದ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೩

೧. *ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಿರಾನತಾಮರಕಿರೀಟಾನರ್ಘ್ಯರತ್ನಪ್ರಭಾಜಾಳಾಲೀಡ(ಢ) ಪದಾರವಿಂದಯುಗಳಃ ಕನ್ದರ್ಪದರ್ಪ್ಪಾಪಹಃ

೨. ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೋದರವರ್ತ್ತಿಕೀರ್ತ್ತಿವಿಶದಶ್ಚನ್ದ್ರಪ್ರಭಸ್ಸುಪ್ರಭೋಭವ್ಯಾನಾಂ ನಿವಹಂ ನಿರಾಕುಳಮಳಂ ಪಾಯಾದಪಾಯಾಜ್ಜಿನಃ [॥*೧*]

೩. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾ

೪. ಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರೈಲೋಕಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯ ಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವ–

೫. ರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚನ್ದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ [। *]ತತ್ತನಯಂ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾ ಶಬ್ದಮಹಾಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರಂ ವೆಙ್ಗೀ–

೬. ಪುರವರೇಶ್ವರಂ ಸಮರಪ್ರಚಣ್ಡಂ ಕುಮಾರಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ಪರಕರಿಮದನಿ–ವಾರಣನಮ್ಮನಗನ್ಧ ವಾರಣಂ ಪರಿವಾರನಿಧಾನಂ

೭. ದಾನಕಾನೀನಂ ಹಯವತ್ಸರಾಜಂ ರೂಪಮನೋಜಂ ರಿಪುನೃಪತಿಹೃದಯ–ಸೆಲ್ಲಂ ಭುವನೈಕಮಲ್ಲಂ ಪರಿವಾರನಿಧಾನಂ

೮. ಮಣಿ ಚಾಳುಕ್ಯಚೂಡಾಮಣಿ ವಿದ್ವಿಷ್ಟಸಂಹಾರಂ ಕಟಕಪ್ರಾಕಾರಂ ಶ್ರೀಮ– ತ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲದೇವಪಾದಪಂಕಜಭ್ರ–

೯. ಮರಂ ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವಂ ಬೆಳ್ವೊಲಮೂನೂಱುಂ ಪುಲಿಗೆಱೆ– ಮೂನೂಱುಮಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿನಾಳುತ್ತಮಿ–

೧೦. ರೆ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಘ (ಪ) ಜೀವಿ ॥ ವೃತ್ತಂ । ವಿನಯಕ್ಕಾಧಾರಭೂತಂ ಪತಿ– ಹಿತಚರಿತಕ್ಕಾಶ್ರಯಂ ಸದ್ವಿವೇಕಕ್ಕೆ ನಿವಾಸ [_ಗ]

೧೧. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕುಳಭವನಂ ಸನ್ತತಾನೂನದಾನಕ್ಕೆ ನಿಧಾನಂ ಮಾನ್ತನಕ್ಕಾಗರಮೆನೆ ನೆಗೞ್ದಂ ಸದ್ವಚೋಭೂಷಣಂ ಭೂವಿನು [ತಂ ಬೆ]–

೧೨. ಳ್ದೇವನುದ್ಯದ್ವಿಧುವಿಶದಯಶೋವ್ಯಾಪ್ತದಿಕ್ಚಕ್ರವಾಳಂ ॥ [೨*] ಈವ ಗುಣಂ ಗುಣಂ ಪತಿಹಿತಾಚರಿತಂ ಚರಿತಂ ಪರೋಪ[ಕಾ]–

---

೨೦. E.I. XVI pp. 54-56

೧೩. ರಾವಸಥಾರ್ತ್ಥಮರ್ತ್ಥಮಫಬಿ(ಭಿ)ಜ್ಜನತ(ತ್ತ್ವ)ಮೆತ(ತ್ತ್ವ)ಮೆಂಬ ಸದ್ಭಾವನೆ ತಮ್ಮೊಳೊಂದಿ ನೆಲೆವೆತ್ತಿರೆ ಕೀರ್ತಿಗೆ ನೋನ್ತರಿನ್ತ(ನ್ತು)

೧೪. ಬೆಳ್ದೇವನುಮೊಳ್ವನಾಳ್ಧ ಬಲದೇವನುಮಂಕದ ಶಾಂತಿವರ್ಮ್ಮನುಂ ॥ [೩*] ವಚನಂ ॥ ಅನ್ತು ಸಕಳಗುಣಗಣೋತ್ತುಂಗರುಂ ಜಿವಧರ್ಮ್ಮ-

೧೫. ನಿರ್ಮ್ಮಳರುಂ ನಿಖಿಳಜನೋಪಕಾರನಿರತರುಮುದಾತ್ತ ಕೀರ್ತ್ತಿಲತಾನಿಕೇತ-ನರುಮಗ್ಗಳದೇವಪ್ರಿಯತನೂಭವರುಂ ಗೊಜ್ಜಿ-

೧೬. ಕಾಂಬಿಕಾಕೃಶೋದರನಿಬಿಡನಿಬದ್ಧಪಟ್ಟರುಮಾಗಿ ಪೊಗಟ್ತೆವೆತ್ತ ತತ್ಸಹೋದರ-ತ್ರಯದೊಳಗ್ರಭವನಪ್ಪ ಸಂಧಿವಿಗ್ರ-

೧೭. ಹಾಧಿಕಾರಿ ॥ವೃತ್ತಂ॥ ಜಿನಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗನಂಗಜನಿಭಂ ಗಮ್ಯಾರ್ತ್ಥರತ್ನಾಕರಂ ಮನುಮಾರ್ಗ್ಗಂ ವಿನಯಾರ್ಣ್ಣವಂ ಕಲಿಮಳಪ್ರಧ್ವಂಸ-

೧೮. ಕಂ ಕೇಶಿರಾಜನ ಬಂಟಂ ನಯ[ಸೇ]ನಸೂರಿಪದಪದ್ಮಾರಾಧನಾರಕ್ತಚಿತ್ತ-ನುದಾತ್ತಂ ನೆಗಳ್ದಂ ವಿವೇಕ[1][UU_ _][1] ಮಹೀಭಾಗ-

೧೯. ದೂಳ್ ॥ [೪*] ಆ ಮಹಾನುಭಾವಂ ಧರ್ಮ್ಮಪ್ರಭಾವಪ್ರಕಟೀಕೃತಚಿತ್ತನಾಗೆ ॥ಕನ್ದಂ॥ಸಿನ್ದ [U_U] ಕನಬಳಾನನ್ದನಕರರೂ-

೨೦. ಪನಸಮಸಾಹಸನಿಳಯಂ ಸಿನ್ದನೃಪನನ್ದನಂ ಲಸದಿನ್ದುಕರಪ್ರತಿಮಕೀರ್ತ್ತಿಕಾನ್ತಾಕಾನ್ತಂ ॥ [೫*] ಜಿನಧರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮಳಂ ಸತ್ಯನಿಧಾ-

೨೧. ನು(ನನ)ನೂನದಾನ [U UU UU] ಅನನ್ದಿನ ಕಂಚರಸಂ ಪಂಚೇಷುನಿಭಂ ಮುಳ್ಗುನ್ದಸಿನ್ದದೇಶಲಲಾಮಂ ॥ [೬*] ಎಂಬ ಪೆಂಪಿಂಗಂ ಜಸಕ್ಕಮಾಗರಮಾ-

೨೨. ದ ಕಂಚರಸಂ ತನ್ನ ಸೀವಟದೊಳಗೆ ಧರ್ಮ್ಮಾನುರಾಗಚಿತ್ತಂ ಸಹಿರಣ್ಯಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಕುಡೆ ಕೊಣ್ಡು ॥ ಶ್ರೀ ಮೂಳಸಂಘವಾರಾ-

೨೩. ಶೌ ಮಣೀನಾಮೆ(ಮಿ)ವ ಸಾರ್ಚ್ಚಿಷಾಂಮಹಾಪುರುಷರತ್ನಾನಾಂ ಸ್ಥಾನಂ ಸೇನಾನ್ವಯೋಜನಿ ॥ [೭*]ವ। ಆ ಚನ್ದ್ರಕವಾಟಾನ್ವಯವರಿಷ್ಠ-

೨೪. ರಜಿತಸೇನಭಟ್ಟಾರಕರ್ತ್ತದನ್ತೇವಾಸಿಗಳ್ ಕನಕಸೇನಭಟ್ಟಾರಕರವರ ಶಿಷ್ಯರ್ ॥ ಕನ್ದ। ಚಾನ್ದ್ರಂ ಕಾತಂತ್ರಂ ಜೈನೇನ್ದ್ರಂ ಶ-

೨೫. ಬ್ದಾನುಶಾಸನಂ ಪಾಣಿನಿಮತ್ತೈನ್ದ್ರಂ ನರೇನ್ದ್ರಸೇನಮುನೀದ್ರಂಗೇಕಾಕ್ಷರಂ ಪೆಱಂಗಿವು ಮೊಗ್ಗೇ ॥ [೮*] ಅನ್ತು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾದರ-

೨೬. ವರ ಶಿಷ್ಯರ್ ॥ ವೃತ್ತ। ನಿನಗೇನೆಂಬೆನೊ ಶಾಕಟಾಯನಮುನೀಶನ್ತಾನೆ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದೊಳ್ ಪಾಣಿನಿ ಪಾಣಿನೀಯದೊಳೆ ಚನ್ದ್ರಂ ಚಾ-

---

೧-೧. 'ನಿಧಿ ಬೆಳ್ಗೇವಂ' ಇರಬಹುದು

೨೭. ನ್ದ್ರದೊಳ್ ತಜ್ಜಿನೇನ್ದ್ರನೆ ಜೈನೇನ್ದ್ರದೊಳಾ ಕುಮಾರನೆ ಗಡಂ ಕೌಮಾರದೊಳ್ಪೋಲ್ಪರೆನ್ತೆನೆ ಪೋಲರ್ನ್ನಯಸೇನಪಣ್ಡಿತರೊಳನ್ಯರ್ವ್ವಾರ್ದ್ಧಿ-

೨೮. ವೀತೋರ್ವ್ವಿಯೊಳ್ ॥ [೯*] ಇನ್ತು ಸಮಸ್ತಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಾವಾರಪಾರ-ಗರ್ನ್ನಯಸೇನಪಣ್ಡಿತದೇವರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂಗೆ-

೨೯. ಯ್ದು । ಶಕವರ್ಷಮೊಂಬಯ್ನೂಱೆಪ್ಪತ್ತಯ್ದನೆಯ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರದುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯಂದು ತೀರ್ತ್ಥದ ಬ-

೩೦. ಸದಿಗಾಹಾರದಾನನಿಮಿತ್ತಂ ನಿಜಾಂಬಿಕೆಯಪ್ಪ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆಗೆ ಪರೊಕ್ಷವಿನಯಂ ನಗರ ಮಹಾಜನಮುಂ ಪಂಚಮಠಸ್ಥಾ-

೩೧. ನಮುಮಱಿಯೆ ನಗರೇಶ್ವರದ ಗಡಿಂಬದ ಕೋಲೊಳಳೆದು ಕಿಱುಗೆಱೆಯ ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಸರ್ಬ್ಬಬಾದಾಪರಿಹಾರಮಾ-

೩೨. ಗೆ [ಬಿ] [ಟ್ಟ] ಕೆಯ್ಮತ್ತರ್ಪ್ಪನ್ನೆರಡು [।*] ಆ ಕೆಯ್ಗೆ ಗುಡ್ಡೆ ಈಶಾನ್ಯದೊಳ್ ಕವಿಲೆಯ ಕಲ್ ಆಗ್ನೇಯದೊಳಾದಿತ್ಯನ ಕಲ್ ನೈರಿ (ಋ)-

೩೩. ತ್ಯದೊಳ್ ಚಂದ್ರನ ಕಲ್ ವಾಯವ್ಯದೊಳ್ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕಲ್ ಅಸಗಗೆಱೆ ಯ ತೆಂಕ ಸಾಸಿರ ಬಳ್ಳಿಯ ತೋಂಟವೊನ್ದು ॥ ಸ್ವದ [ತ್ತಾ]ಂ

೩೪. [ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ]ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ [।*]ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕೃಮಿಃ ॥ [೧೦*]

೨೧

ಕೋಗಳಿ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೫

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ [॥ *] ಸಮಸ್ತಸುರಾಸುರಮಸ್ತಕಮಣಿಮಕುಟಜಾಳಜಳಧೌತಪದ-ಪ್ರಸ್ತುತ-

೨. ಜಿನೇಂದ್ರಶಾಸನಮಸ್ತು ಚಿರಂ ಭದ್ರಮಮಳಭವ್ಯಜನಾನಾಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭು-

೩. ವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮ-

೪. ಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲ-

೫. ದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ । ಸಕವರ್ಷ, ೯೭೭ನೆ-

೬. ಯ ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕಸುದ್ದ ಪಂಚಮಿ ಆದಿತ್ಯವಾರದಂದು ॥ ವೃತ್ತ॥

೭. ಕಲಿಕಾಳೋದ್ರೇಕದಿಂದಂ ಮನುಜರಱಿವು ಪೋಯ್ತಾರ್ಪ್ಪು ಕುಂದಿತ್ತು ಶೌಚಂ ತೊಲಗಿತ್ತಾಯಂ ಬಳಲ್ದತ್ತಳವಳಿ-

---

೨೧. S.I.I. IX-i No. 117

೮. ದುದೆನಲ್ವೇಡ ಮಾಣ್ಮಾಣ್ ನೃಳೋಕೈಕಲಲಾಮಂ ಶಿಷ್ಟಚಿಂತಾಮಣಿ ವಿಭುಧಮನೋರಂಜನಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲ–

೯. ಲನಾಳಂಕಾರನಿಬ್ಬಂ ಪ್ರಕಟಿತ ಯಶನಪ್ಪಿನ್ದ್ರಕೀರ್ತ್ತಿಬ್ರತೀನ್ದ್ರಂ ॥ ಪರಮಜಿನಚ–ರಣಭಕ್ತರ್ಗ್ಗರು–

೧೦. ಭಕ್ತರ್ಮ್ಮುಕ್ಷುಭಕ್ತರಮಳಚರಿತ್ರರ್ದ್ಧರೆಯೊಳ್ನೆಗಟ್ದಿರ್ಸ್ಸುರುಚಿತತರಯಶ ರಮಣೀಯ–

೧೧. ರಿನ್ದ್ರಕೀರ್ತ್ತಿಮುನೀನ್ದ್ರರ್ ॥ ಇನನುಂ ಧಾತ್ರಿಯುಮುಳ್ಳಿನಂ ನಡೆಯ[೧] ವಿದ್ಯಾದಾನಕಿರ್ಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕೆನೆ ಮ–

೧೨. ತ್ತರ್ಪ್ಪರಿಸಂಖೆಯಾಗೆರೆಯನಿತ್ತಾಹಾರದಾನಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿಪರ್ಗ್ಗಜ್ಜಿಯರ್ಗ್ಗಿತ್ತರಿಟ್ಟಗೆಯದರ್ಕ್ಕುಂ ಬಾಳ–

೧೩. ಕೋರಂ ಕರಂ ಮನಮೊಲ್ದರ್ತ್ತಿಯಿನ್ದ್ರಕೀರ್ತ್ತಿಮುನಿಪರ್ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪರ್ ॥ ಪಡುವಣ ಮೂಡ–

೧೪. ಣ ಕಲ್ಲಿವೆ ಗಡಿಂಬದಿನಾರ್ಕ್ಕವಿದುವೆ ಸಾಯಿರನಾರ್ಕ್ಕಂ ತಡಮಾಗದೆಳೆದು–ಕೊಳ್ವುದು ಗಡಿಮೆಲ್ಲ ಬಡಗದೆಸೆ–

೧೫. ಯ ಗವಾನ್ತರದೊಳ್ ॥ ಇದು ದುರ್ವ್ವಿನೀತನಿಂದಂ ಮೊದಲೊಳ್ ಬಸದಿಯಿದ ನಾಡ ಮತ್ತರ ಘಳೆಯಂ ವಿದಿತಯಶ–

೧೬. ರಿನ್ದ್ರಕೀರ್ತ್ತಿಗಳುದಿತೋದಿತಮಾಗೆ ಮಾಡಿದರ್ಕ್ಕೊಳ್ಗೇ ಯೆ೦ಳ್ ॥ ತೋಮರ ರಗಳೆ [॥*] ಶ್ರೀಮದರುಹಚ್ಚರಣ–

೧೭. ಸರಸಿರುಹಭೃಂಗನಂ ಭೂಮಿಕೀರ್ತ್ತಿಸೆ ನೆಗಳ್ದ ಗುಣಗಣೋತ್ತುಂಗನಂ । ಮನುಚರಿತನಿರತನಂ ಗುರುಚರಣಭಕ್ತ–

೧೮. ನಂ। ವಿನಮಿತ ಜಗಜ್ಜನಂ ಧರ್ಮ್ಮಾನುರಕ್ತನಂ । ಪರಹಿತದಿಳೀಪನಂ ನೃಗಭೂಪಚರಿತನಂ । ಸುರಚಿರಯಶೋಧ–

೧೯. ನನಕಳಂಕಚರಿತನಂ । ಪಣ್ಡಿತಮುಖಾಂಬುರುಹಶಣ್ಡಮಾರ್ತಣ್ಡನಂ ಕೊಣ್ಡ ಕುನ್ದಾನ್ವಯಸಮೂಹಮುಖಮ–

೨೦. ಣ್ಡನಂ । ದೇಸೀಯಗಣಕುಮುದವನಸರಚ್ಚಂದ್ರನಂ[೨]। ತ್ರೈಳೋಕ್ಯಮ–

೨೧. ಲ್ಲಸದಸರಸಿಕಳಹಂಸನಂ । ಭೂಲೋಕತಿಳಕನಂ । ಕರ್ಮ್ಮವಿಧ್ವಂಸನಂ ಸರ್ವ್ವತೋಭದ್ರಜನಗ್ರಿಹಸಮುದ್ದರ–

೨೨. ಣನಂ । ಸರ್ವ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಂ । ವಿಕಲಜನಶರಣನಂ । ಶಿಷ್ಟಸುರಭೂಜನಂ । ಕವಿಕುಮುದರಾಜನಂ । ಇಷ್ಟಸಂತು–

೧.'ವ' ಇರಬಹುದು

೨. ಮೂಲಶಾಸನದಲ್ಲಿ "ಭಾಸುರಗುಡಾಢ್ಯನಂ ಕೋಕಳಿಮುರೀನ್ದ್ರನಂ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಚರಣವಿದೆ.

೨೩. ಷನಂ । ಖರಕಿರಣತೇಜನಂ । ದಶಧರ್ಮ್ಮಕುಶಳನಂ ಮೇರುಗಿರಿಧೈರ್ಯನಂ ಶಶಿವಿಶದಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ದಾನ-

೨೪. ತಾತ್ಪರ್ಯ್ಯನಂ । ವಿನಯರತ್ನಾಕರಂ ಕವಿಜನಾಚಾರ್ಯ್ಯನಂ । ಜಿನ-ಧರ್ಮ್ಮದೀಪಕನಧಿಕಭುಜವೀರ್ಯ್ಯನಂ । ತ್ರೈಲೋ-

೨೫. ಕ್ಯಮಲ್ಲೇನ್ದ್ರ ಕೀರ್ತ್ತಿಹರಿಮೂರ್ತ್ತಿಯಂ । ಭೂಲೋಕವಿಖ್ಯಾತತರಯಶೋವರ್ತ್ತಿಯಂ । ಭವನಬ್ಜಭವನಬ್ಜಜರರ್ಗ್ಗೆ

೨೬. ಬಣ್ಣಿಸಲವರ್ಗ್ಗರಿದು ಮಾನವರ್ನ್ನೆಱ ದಪರೆ ಬಣ್ಣಿಸಲು ॥ ಗುರು ತನಗೆ । ಮಿಥ್ಯೈವಾದಿ ಗಜಮೃಗರಾಜರರಿ-

೨೭. ಯರೆನಿಸಿದರಿನ್ದ್ರಣನ್ದಿಪಂಡಿತದೇವರೆನೆ ವಿನಯನಿಧಿ ವಿಪುಳಗುಣನಿಳಯನೆನಿಸಿದಂ । ಮನುಮತ-

೨೮. ಮೆ ಮತಮೆನಿಸಿ ಬಹುಮತನುಮೆನಿಸಿದಂ ತ್ಯಾಗದೊಳ್ ಶಿಬಿಗುತ್ತಶಾದೃಶ್ಯಮೆನಿಸಿದಂ । ಭೋಗದೊಳ್ ಸುರಾ-

೨೯. ಪತಿಗೆ ಮಿಗಿಲೆ ತಾನೆನಿಸಿದಂ । ದಾನದೊಳ್ ಸುರಕರಿಯ ದೊರೆ ಸರಿ ಸಮನೆನಿಸಿದಂ । ಕಾನೀನನಂ ತನ-

೩೦. ಗೆ ಹೀನನೆ ದಲೆನಿಸಿದಂ । ಧರ್ಮ್ಮಾನುರಾಗದೊಳ್ ಧರ್ಮ್ಮಸುತನೆನಿಸಿದಂ । ನೆರ್ಮ್ಮಂಬುಧಂಗ ಹಿಮಕರನಂತಿ-

೩೧. [ರೆ]ನಿಸಿದಂ ಗುರುಸೇವೆಗಿಡದುದಱಿನಮರಪತಿಯೆನಿಸಿದಂ ಧರಣೀಧರತ್ವದಿಂ ಮೇರುನಗಮೆನಿ-

೩೨. ಸಿದಂ । ವಂದಿಬೃನ್ದಾರಕಮಯೂರಾಂಬುದಾಗಮಂ । ವಂದಿಜನಚೂತವ-ನಮುದವಸಂತಾಗಮಂ । ಕವಿಗ-

೩೩. ಮಕವಾದಿವಾಗ್ಮೀನ್ದ್ರಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ । ಕವಿಕದಂಬಕಕೀರಫಳಿತಚೂತದ್ರುಮಂ ಕೇವಳಮೆ ನೆಗ

೩೪. ಳ್ದಿನ್ದ್ರಕೀರ್ತ್ತಿ ನೃಪಪೂಜಿತಂ । ಕೇವಳಮೆ ಸಕಳಗುಣಗಣಯಶೋರಾಜಿತಂ ॥ ಮಂಗಳಂ ॥

೩೫. ತೊಲಗದೆ ಜೈನಮಾರ್ಗ್ಗದೊಳ್ ನಿಶ್ಚಳರಪ್ಪುದು ದೇವಪುತ್ರರಂ ಸಲೆ ನೆಗಳ್ದಿಟ್ಟ ಕೋಗಳಿಯ ಬರ್ದ್ದಿನ-

೩೬. ವೃತ್ತಿಯ ಮಾನ್ಯಕಾಱುರುಂ ತೊಲಗಿಸುವ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಮಱೆದು ದೆಯ್ವಕೆ ಕಾಳು ಕುಱೆಯಿಕ್ಕಿ-

೩೭. ದವರ್ಪ್ಪೊಲೆಯರವರ್ಗ್ಗೆ ವೃತ್ತಿಯಣಮಾಗದು ವೃತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಕ್ಕೆ ಭವ್ಯರಂ ॥ ಅಡಗಿನ ಬಸನಿಗರ್ಗ್ಗರಿ ಕ-

೩೮. ಳ್ಗುಡಿವವರ್ಗ್ಗರಿ ವೃತ್ತಿಲೋಪಮೆಂಬೀ ನುಡಿಯಂ ಕಡಗಣ್ ಗಣಿಸದೆ ಮೊದಲಿಂದಂ ಕಿಡಿಪುದದಂ ಸ್ಥಾನಗು-

೩೯. ರುಗಳುಂ ಪೂರ್ಬಿಗರುಂ ಮತ್ತಾನುಂ ಬೃತಮೆಱಿಸಿ ವೃತ್ತಿಗರಂ ಕಿಡಿಸಲಾಗದೆಂಬಡೆ ದಣ್ಡಂದೆತ್ತಿಪ್ಪುದಾಱು

೪೦. ಪೊ[ನ್ನ]ಕೊತ್ತಳಿಯುಂ ಸ್ಥಾನಗುರುಗಳುಂ ಮಾಡಿದುದಂ ॥ ಇನ್ತೀ ಮಾಡಿದ ದಣ್ಡಂ ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲದವರೊ

೪೧. ...ದಕ್ಕುಂನ್ತಾಗಿರಿನ್ದ್ರ ಕೀರ್ತ್ತಿಗಳಿನ್ತೀ ಶಾಸನಮನುಚಿತಮಾಗಿರೆ ಕೊಟ್ಟರ್ ॥ ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ [ರ]ಕ್ಷಿಸಿದಾತ

೪೨. [ಕುರುಕ್ಷೇ]......... ಕೋಟಿ ಕವಿಲೆಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ದಾನಂಗೆಯ್ದ ಪು[ಣ್ಯಮಿದನಳಿ]ದಾತನೀ ತೀರ್ತ್ಥದೊಳಾ ಕವಿಲೆಗ–

೪೩. ....

೨೨
ಬೆಳತೂರು ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೭

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಚೋಳರಾಜಂ ಸಕಳವಸುಧೆಯಂ ಕೊಣ್ಬು ರಾಜೇನ್ದ್ರದೇವಂ ದುಸ್ತಾರಿವ್ರಾತಘಾತಂ ನೆಗಳೆ ಬರಿಸಮಾಱಾಗೆ ಮತ್ತಂ ಸಕಾಬ್ದಂ ವಿಸ್ತಾ

೨. ರಕ್ಕೊಂಭತ್ತೇೞೊಂಭತುಮೆನೆ ಬರಿಸಂ ಹೇಮಳಂಬಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಸ್ವಸ್ತಂ ಮಾಸಂ ಗಡಂ ಕಾರ್ತಿಕಮಸಿತದಿನಂ ದ್ವಾದಶೀ ಸೋಮವಾರ । ಕನ್ದ । ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀಮ

೩. ತು ಸಕಳಜಗಸ್ತುತರವಚೋಗ್ರಗಣ್ಯರೂರ್ಜಿತಪುಣ್ಯರ್ ವಿಸ್ತಾರಚಾರುವೀರರ–ಸಸ್ತಿತರಿಜೀವಿವ .... ವ ನುಗುನಾಡಧಿಪರ್ । ಎನಿಪ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ

೪. ನನುಪಮನೆಱೆಯಂಗನವನನಿಜಸುತನೇಚಂ ಮನುನಿಭನಮಂನೆ ಪುಟ್ಟಿದ ತನೂಭವಂ ಜವನಿಯಮ್ಮನಜೆವಿಂಗಾರ್ಮ್ಮಂ । ಅನ್ತಾಜವನಯಂಗಂ

೫. ಕಾನ್ತಾಜನತಿಲಕಮೆನಿಪ ಜಾಕಬ್ಬೆಗವೊಳ್ದನ್ತಳೆಯೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ ರಿಪುಸನ್ತಾನನ–ಗೇನ್ದ್ರವಿಳಯಪವಿಗಂ ರವಿಗಂ । ರವಿಗಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಒಡನುದ್ಭವ

೬. ಮಾಯ್ತಜೆವಜೆವಿನಡೊನೆ ಪುಟ್ಟಿದುದಾಯಂ ಸವಸನ್ಧಾಯದೊಡಂ ಸಂಭವಮಾದುದು ಚಾಗಮಿನ್ತುಟಂ ಬಿರೆದುಂಟೆ । ವೃತ್ತ । ಕುಡಿಯರ ವಲ್ಲಭಂ ಕು

೭. ಡಿಯರಾಭರಣಂ ನುಗುನಾಡರಾಮನೆನ್ದಡೆ ಕಲಿಕಾಲಕರ್ಣ್ನನ ವಿನೋದದ ಚಾಗದ ಬೀರದಾರ್ಪ್ಪನೀಗಡಿನ ನಿಕೃಷ್ಟನಿರ್ಗುಣನಿಕೃತ್ಯ ನಿರಾಚರಣೇಟ–ವೀಟರಂ ಕಡು

೮. ಜಡರೇನ್ತು ಪೋಲಿಪರೆ ಧನ್ಯನೆನಿಪ್ಪ ವಚೋಗ್ರಗನ್ಯ(ಣ್ಯ) । ಅಕ್ಕರಂ । ಚೋಳ ಪಲ್ಲವ ಪಾಣ್ಡ್ಯ ಸಿಳಾಮೇಘ ಕೇರಳ ಸೊರಟಗಾ......... ಭೋಜ ಲಾಳ ಗಜಪತಿ ಹಯಪತಿ

---

೨೨. E.C. ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ೬೦ ಬೆಳತೂರು(ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿ)

೯. ನರಪತಿಯೆನಿಪ ಮಹೀಪಾಳರಾಸ್ತಾನದಲೆ ಕೇಳ ತನ್ನನೆ ನಟವನ್ದಿಮಾಗಧರ್ ಕೈಕೊಣ್ಡು ಪೊಗಱ್ಲೆ ನೆಗಟಿ ಬಲ್ಲ ಮೇಳಮಾಣಿಕವೆ

೧೦. ನಿಪ ಜಯಂಗೊಣ್ಡಚೋಳಪೆರ್ಮಾಡಿಗಾವುಣ್ಡಂ ತಕ್ಕಂ । ಕನ್ದಂ । ಪಲ್ಲವಸತ್ತಿಗೆ ಸಂಕಂ ಝಲ್ಲಳಿ ಜಯಮಂಗಳಂ ಗಳಂ ಚೋಳಮಹೀವಲ್ಲಭನಿತ್ತಡೆ

೧೧. ಕುಡಿಯರವಲ್ಲಭನುಱ್ ಮಣ್ಡಳೀಕಪದಮಂ ಪಡೆದು । ಕಡಲಕಡೆವರಮಜಾಣ್ಡದ ಕುಡಿವರಮಾಸಾಗಜೇನ್ದ್ರದನ್ತುವರಂ ತತ್ತ

೧೨. ಡನೊಡನೆ ಪರ್ವ್ವಿ ಬಳೆದುದು ಕುಡಿಯರ ವಲ್ಲಭನ ಕೀರ್ತಿಲತೆ ಕೋಮಳದಿಂ । ಮನುನಿಭನೆಡನಾಡಧಿಪತಿ ವಿನೇಯನಿಧಿ ಸ

೧೩. ತ್ಯವಾಕ್ಯ ನಲ್ಗೋಜನ ಮುಖ್ಯನ ಕುಲವಧು ಬೂತಬ್ಬೆಗೆ ಜನಿಯಿಸಿ ಕಾಲಿಕಾಲಸೀತೆವೆಸರಂ ಪಡೆದಳ್ । ವನಿತಾರನ್ನಂ ಪೊನ್ನಕ್ಕನ

೧೪. ನತ್ತಿಯೆ ಮದುವೆಗೊಣ್ಡು ಬೆಳತೂರಧಿಪಂ ಮನುನಿಭನೆನೆ ನೆಗಱ್ವೆತನ ವನಿತೆಗೆ ಭೂವನಿತೆಯೊಳಗೆ ಪೆಱರೆಣೆಯೊಳರೆ । ವೃ

೧೫. ತ್ತ । ನಿರುಪಮ[೧] ಸೀಳದಿಂ ಗುಣದಿನುತ್ತಮದಾನದಿನಾತ್ಮಭಕ್ತಿಯಿಂ ಗಿರಿಸುತೆ ರಂಭೆ ಮೇನಕೆ ಸರಸ್ವತಿ ರುಗ್ಮಿಣಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೊಳ್ ದೊರೆ

೧೬. ಯೆನಲಲ್ಲದೀಗಡಿನ ದುಷ್ಟಕನಿಷ್ಟದುಶೀಳದುರ್ಗ್ಗುಣಾಧರೆಯರನೆನ್ತು ಪೋಲಿಪರೊ ನಿರ್ಮಳಚಿತ್ತದ ಪೊನ್ನಕಬ್ಬೆಯ । ಅಕ್ಕರ । ಚಾರು

೧೭. ಚಾರಿತ್ರೆ ನಯವಿನಯಾಕರೆ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರೆ ಶುಸೀಳೆಯುಕ್ತೆ ನಾರೀಜನರನ್ನ ಮೆನಿಪ ಪೊನ್ನಬ್ಬೆಗಂ ರವಿಗಂಗಂ ಪುಟ್ಟಿದ ದೇಕಬ್ಬೆಯ

೧೮. ರಂ ನವಲೆನಾಡಧಿಪತಿ ಕುಱುವನ್ದಗುಲದ ಪೆರ್ವ್ವಯಲಾತನೇಚಂಗೀಯೆ ವಾರಿಜಾನನೆ ವಿನಯಚಿನ್ತಾಮಣಿ ಪತಿಹಿತೆಯೊಡಗೂ

೧೯. ಡಿ ಸುಖದಿನಿಟ್ಟು । ಕನ್ದ । ಜೆಟ್ಟಿಗನೆನೆ ನಗರ್ದಹಿತಘರಟ್ಟಂ ಸುಖಮಿಟ್ಟು ತನ್ನ ದಾಯಿಗರಂ ತೊಳ್ತೊಟ್ಟಜಿಯಿನಿಱಿದಡವನಂ ನೆಟ್ಟ

೨೦. ನೆ ತಲೆಕಾಡಲುಯ್ದು ಕೊನ್ದಂ ನರಪಂ । ಕಲಿಕಾಲವೇಳನೆನಿಸಿದ ಕಲಿಚಾಗಿಯನಿಱಿದು ಕೊನ್ದಱೆಂಬುದು ಮಾತಂ ಲಲಿತಾಂಗಿ ಕೇಳ್ದ ರವಿ

೨೧. ಗನ ಕುಲದೀಪಕಿ ಸಾಯಲೆನ್ದು ಕೊಣ್ಡಕೆ ನಡೆದಳ್ । ತನ್ದೆಯುಮ[೧]ಬ್ಬೆಯುಮೊಡನೆಯೆ ಬನ್ಧುಗಳುಂ ಬನ್ಧು ಮಗಳೆ ಸಾಯದೆ ಮಾಣ್ನೆನೆ

೨೨. ನೆನ್ದೆಲ್ಲಂ ಕಾಲ್ವಿಡಿದಡನಿನ್ದಿತೆ ದೇಕಬ್ಬೆ ಮುನಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ನುಡಿದಳ್ । ನುಗುನಾಡಧಿಪತಿ ರವಿಗನ ಮಗಳಾಗಿಯುಮನ್ತೆ ನವಿಲೆ

---

೧. 'ಮ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಿದೆ.

೨೩. ನಾಡಧಿಪತಿಗಾಂ ನೆಗಳೆ ಸತಿಯಾಗಿ ಬಾೞ್ವುದು ಬಗೆದರ್ಪ್ಪೆನೆ ಕೊಟ್ಟಕೊಣ್ಡ- ಮನೆಯೆಸಮಟಿಯಲ್ । ಎನ್ದು ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸಿ ನಯದಿನ್ದಂ ದೇವಂಗ್ಗೆ

೨೪. ತೋಂಣ್ಬ ಖಣ್ಡದ ಮಣ್ಣಂ ನನ್ದಾದೀವಿಗೆಗಿತ್ತರವಿನ್ದಾನನೆ ಸಲೆ ನಿವೇದ್ಯಕೆನ್ದನುನಯದಿಂ । ಮಡದಿ ಸಲೆಗೇಳಿಗೆಜ್ದಿಯ ಪಡುವಣ ಕಡೆಯ

೨೫. ಲ್ಲೀ ತೆಂಕಲಯ್ಗೊಳ ಬೆದೆಯುಂ ಕುಡುಗೂರ್ತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ನುಗುನಾಡೊಡೆಯನ ಕುಲಪುತ್ರೆ ಪೆಜ್ಜಿ ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ । ವೃತ್ತಂ । ನೆರೆದೆಲ್ಲಂ ಬೇಡ ಮಾಣೆನ್ದ

೨೬. ಡೆ ನುಡಿಯದಿರಿಂ ಪೋಗಿವಾಂ ಮಾಣೆನೆನ್ದಾದರದಿನ್ದಂ ಭೂಮಿ ಪೊಂಪುಟ್ಟಗೆ ಪಸುಧನಮಂ ಧನಮಂ ನೀಡುತುಂ ದೇವರದೇವಂಗ್ಗಿತ್ತಿ

೨೭. ಯಿಂ ಕಯ್ಮುಗಿದುರಿವುರಿಯಂ ಪೊಕ್ಕು ದೇಕಬ್ಬೆ ತನ್ನಂ ಧರೆಯಲ್ಲಂ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಚ್ಚಂ ಪೊಗಳೆ ನೆಗಟುತುಂ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ವೋದಳ್ । ಲಲಿತವೃತ್ತಂ ।

೨೮. ಶ್ರೀರಮಣಿ ಗೌರಿಸಚಿಧಾರಿಣಿಯಪುತ್ರಿ ರತಿಭೂರಮಣಿಯನ್ದದಸರೂಪವಾಱ್ ವೊಳ್ವಾದಾರೆ ಜಯಧಾರೆ ಜಸದಾರೆ ನಯಧಾ

೨೯. ರೆ ಭಯಹಾರೆ ಪತಿಭಕ್ತೆ ಧೃತಶಕ್ತೆಯೆನೆಸಂನಿ ವೀರನಿಧಿಯಂ ಚಲದ ವಾರಿನಿಧಿಯಂ ಗುಣದ ಚಾರುನಿಧಿಯಂ ನೆಗಳ್ದ ದೇಕಲೆಯ

೩೦. ನಿನ್ತೀ ನಾರಿಜನರನ್ನಮನದಾರೊಱವರ್ ಶಕಳಧಾರಿಣಿಯೊಳಿನ್ತು ವರಕಾನ್ತೆ ದೊರೆಯಾವಳ್ । ಅಕ್ಕರಂ । ಪಣ್ಡಿತಾಶ್ರಯಂ ನುಗುನಾ

೩೧. ಡರಾಘವಂ ಮುನಿವರಸಿಙ್ಗಮಾಚಕದಾವಳಂ ಚಣ್ಡವಿಕ್ರಮಂ ಕುಡಿಯರವಲ್ಲಭಂ ಕಲಿಕಾಲಕರ್ಣ್ಯಂ ಮಚ್ಚರಿಪವರಗಣ್ಡಂ ವನ್ದಿ

೩೨. ಚಿನ್ತಾಮ[ಣಿ*] ಶಿವಪಾದಶೇಖರಂ ನಿಜಸುತೆಗನುರಾಗದಿಂ ಮಣ್ಡಲಕೆಲ್ಲಂ ಪಡಿಛನ್ದಮಾಗೆ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಮಾಗೆ ನೆಟ್ಟಂ ॥*

೩೩. ಶ್ರೀದೇಕಬ್ಬೆ ಮಹಾದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಪೂಂಬೊಲಂ ತೋಣ್ಬಖಣ್ಡಮುಮಂ ನಿರ್ಮ್ಮಾಣ ಮಜ್ಜಿಕೆಱಿಯ ತೆಂಕಣ ಕಡೆಯಲ್ ಅಯ್ದು ಕೊಳಗ ಗಜ್ದೆಯು

೩೪. ಮಂ ಈ ವಂಸದ ಪುಟ್ಟಿದರ್ ಕಾದರಿಸುಗೆ ಸಲಿಸದವರ್ ನರಕಭಾಜನರಪ್ಪರ್ । ಕನ್ದಂ । ಮಱುಪರ ಚಕ್ರಂ ದ್ವಿಜರೊಳ್ ಕಱಿಮಱಿಯಿ

೩೫. ಲ್ಲೆನಿಪ ಕುಱಿಪಿನಾದಿತ್ಯಂ ಸನ್ದಱಕೆಯವಗಾದಮಲ್ಲಂ ಜಱುಚದ ಕವಿರಾಜ-ಬಾನ್ಧವಂ ಬರದನಿದಂ ॥

೩೬. ಕಣ್ಡರಿಸಿದಂ ಮುನಿವರ ಸಿಂಗಾಚಾರಿಯುಂ ಮಚ್ಚರಿಪರಗಣ್ಡಾಚಾರಿಯು ॥

೨೩

ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ

ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೧೩೧

ಪೂರ್ವ ಮುಖ

೧. ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಗಲಾಂಛನಂ ।

೨. ಜೀಯಾತ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ ॥

೩. ಶ್ರೀಮದ್ಯಾದವವಂಶಮಂಡನಮಣಿಃ ಕ್ಷೋಣೀಶರಕ್ಷಾಮಣಿರ್ಲ-

೪. ಕ್ಷ್ಮೀಹಾರಮಣಿಃ ನರೇಶ್ವರಶಿರಃ ಪ್ರೋತ್ತುಂಗಶುಂಭದ್ಮಣಿಃ ಜೀಯಾನ್ನೀತಿ-ಪಥೇಕ್ಷ-

೫. ದರ್ಪ್ಪಣಮಣಿಃ ಲೋಕಯ್ಕಚೂಡಾಮಣಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುರ್ವ್ವಿನಯಾರ್ಚ್ಚಿತೋ ಗುಣಮಣಿಃ ಸಮ್ಯ-

೬. ಕ್ತಚೂಡಾಮಣಿಃ ॥ ಎರೆದ ಮನುಜಂಗೆ ಸುರಭೂಮಿರುಹಂ ಶರಣೆಂದವಂಗೆ ಕುಳಿಶಾಗಾರಂ ಪರವನಿ-

೭. ತೆಗನಿಲತನೆಯಂ ಧುರದೊಳು ಪೊಣರ್ದ್ದಿಂಗೆ ಮೃತ್ಯು ವಿನಯಾದಿತ್ಯಂ ॥ವೃ॥ ಎನೆತಾನುಂ ಕೆಱೆದೇ-

೮. ಗುಲಂಗಳೆನಿತಾನುಂ ಜೈನಗೇಹಂಗಳಂತೆನೆತುಂ ನಾರ್ಕ್ಕಳನೂರ್ಗ್ಗಳಂ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂ ಮಾಡಿದಂ ವಿ-

೯. ನೆಯಾದಿತ್ಯನ್ರಿಪಾಳ ಪೊಯ್ಸಳನೆ ಸಂದಿರ್ದ್ದಾ ಬಲೀಂದ್ರಂಗೆ ಮೇಲೆನೆ ಪೆಂಪಂ ಪೊಗಳ್ವನ್ನನಾವನೊ ಮಹಾಗಂ-

೧೦. ಭೀರನಂ ಧೀರನಂ ॥ ಇಟ್ಟಿಗೆಗೆಂದಗಳ್ದ ಕುಳಿಗಳ್ಕೆಱೆ ಯಾದವು ಕಲ್ಲುಗೆಗೊಣ್ಡ ಪೆರ್ವ್ವೆಟ್ಟು ಧರಾತಳಕ್ಕೆ

೧೧. ಸರಿಯಾದವು ಸುಣ್ಣದ ಭಂಡಿ ಬಂದ ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟೆಯೆ ಪಳ್ಳಮಾದುವೆನೆ ಮಾಡಿಸಿದಂ ಜಿನರಾಜಗೇಹಮಂ ನೆಟ್ಟ-

೧೨. ನೆ ಪೊಯ್ಸಳೇಸನನೆ ಬಣ್ಣಿಪರಾರ್ಮ್ಮಲೆರಾಜರಾಜನಂ ॥ಕಂ॥ ಆ ಪೊಯ್ಸಳ-ಭೂಪಂಗೆ ಮಹೀಪಾ-

೧೩. ಳಕುಮಾರನಿಕರಚೂಡಾರತ್ನಂ ಶ್ರೀಪತಿ ನಿಜಭುಜವಿಜಯಮಹೀಪತಿ ಜನಿಯಿಸಿದನದಟನೆ-

೧೪. ಱೆಯಂಗನ್ರಿಪಂ ॥ ವಿ ॥ ವಿನೆಯಾದಿತ್ಯನ್ರಿಪಾಳನಾತ್ಮಜನಿಳಾಲೋಕೈಕ-ಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ ಮನುಮಾರ್ಗ್ಗಂ

---

೨೩. E.C. II No.143 p. 73

೧೫. ಜಗದೇಕವೀರನೆಱೆಯುಂಗೊರ್ವ್ವಿಶ್ವರಂ ಮಿಕ್ಕನಾತನ ಪುತ್ರಂ ರಿಪುಭೂ–
ಮಿಪಾಳಕಮದಸ್ಸಂಮರ್ದ್ದ–

೧೬. ನಂ ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನಭೂಪಂ ನೆಗಳ್ದಂ ಧರಾವಳೆಯದೊಳ್ ಶ್ರೀರಾಜಕಣ್ಠೀರವಂ ॥ ಕಂ ॥
ಆ ನೆಗಟ್ದೆಱೆಯಂ–

೧೭. ಗನ್ರಿಪಾಳನ ಸೂನು ಬ್ರಿಹದ್ವೈರಿಮರ್ದ್ದನಂ ಸಕಳಧರಿತ್ರೀನಾಥನರ್ತ್ಥಿ–ಜನತಾಭಾನುಸುತಂ
ವಿಷ್ಣುಭೂ–

೧೮. ಪನುದಯಂಗೆಯ್ದಂ ॥ ಅರಿನರಪಸಿರಾಸ್ಫಾಳನರಕನುದ್ಧತವೈರಿಮಂಡಳೇಶ್ವರ–
ಮದಸಂಹರಣಂ ನಿಜಾ–

೧೯. ನ್ವಯೈಕಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಬಿಟ್ಟಿದೇವನೀವರದೇವ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ
ಮಹಾಮಂಡಳೇ–

೨೦. ಶ್ವರಂ । ದ್ವಾರಾವತೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ । ಯಾದವಕುಳಾಂಬರದ್ಯುಮಣಿ । ಸಮ್ಯಕ್ತಚೂಡಾಮಣಿ
। ಮಲಪ –

೨೧. ರೊಳ್ಗಂಡ । ಚಲಕೆ । ಬಲುಗಂಡ । ನಾಳಿಂ ಮುನ್ನಿಱಿವ । ಸೌರ್ಯ್ಯಮಂ ಮೆಱೆವ ।
ತಳಕಾಡುಗೊಂಡ । ಗಂಡಪ್ರಚಂಡ ।

೨೨. ಪಟ್ಟಿಪೆರುಮಾಳನಿಜರಾಜ್ಯಾಭ್ಯುದಯಯ್ಕರಕ್ಷಣದಕ್ಷಕ । ಅವಿನಯನರಪಾಳಕಜನಸಿಕ್ಷಕ ।
ಚ–

೨೩. ಕ್ರಗೊಟ್ಟವನದಾವಾನಳ । ನಹಿತಮಂಡಳಿಕಕಾಳಾನಳ । ತೊಂಡಮಂಡಳಿ–
ಕಮಂಡಳಪ್ರಚಂಡದೌರ್ವ್ವಾನ–

೨೪. ಳ । ಪ್ರಬಳರಿಪುಬಳಸಂಹರಣಕಾರಣ । ವಿದ್ವಿಷ್ಟಮಂಡಳಿಕಮದನಿವಾರಣಕರಣ ।
ನೊಳಂಬವಾಡಿ–

೨೫. ಗೊಂಡ । ಪ್ರತಿಪಕ್ಷನರಪಾಲಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯನಿರ್ಕ್ಕುಳಿಗೊಂಡ । ತಪ್ಪೆತಪ್ಪುವ । ಜಯಶ್ರೀಕಾಂತೆಯನಪ್ಪು–

೨೬. ವ । ಕೂರೆಕೂರ್ಪ್ಪ । ಸೌರ್ಯ್ಯಮಂ ತೋರ್ಪ್ಪ । ವೀರಾಂಗನಾಲಿಂಗಿತ–ದಕ್ಷಿಣದೋರ್ದ್ದಂಡ
। ನುಡಿದಂತೆ ಗಂಡ । ಅದಿ–

೨೭. ಯಮನ ಹ್ರಿದಯಸೂಲ । ಬೀರಾಂಗನಾಲಿಂಗಿತಲೋಲ । ಉದ್ಧತಾರಾತಿ–
ಕಂಜವನಕುಂಜರ – ಸರ–

೨೮. ಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ । ಸಹಜಕೀರ್ತ್ತಿಧ್ವಜ । ಸಂಗ್ರಾಮವಿಜಯಧ್ವಜ । ಚೆಂಗಿರೆಯ
ಮನೋಭಂಗ । ವೀ–

೨೯. ರಪ್ರಸಂಗ । ನರಸಿಂಗವರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮೂಳನಂ । ಕಳಪಾಳಕಾಳಾನಳಂ । ಹಾನುಂಗಲುಗೊಂಡ
। ಚತುರ್ಮ್ಮುಖ–

೩೦. ಗಂಡ । ಚತುರಚತುರ್ಮ್ಮುಖ । ಸಾಹವಶಣ್ಮುಖ । ಸರಸ್ವತೀಕರ್ಣ್ನಾವತಂಸ ।
ನುಂನತವಿಷ್ಣುವಂಶ । ರಿಪು–

೩೧. ಹ್ರಿದಯಸೆಲ್ಲ । ಭೀತರಂ ಕೊಲ್ಲ । ದಾನವಿನೋದ । ಚಂಪಕಾಮೋದ । ಚತ್ಸಮಯಸಮುದ್ಧರಣ । ಗಂಡ–

೩೨. ರಾಭರಣ । ವಿವೇಕನಾರಾಯಣ । ವೀರಪಾರಾಯಣ । ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಧರ । ಸಮರಧುರಂಧರ

೩೩. ಪೊಯ್ಸಳಾನ್ವಯಭಾನು । ಕವಿಜನ ಕಾಮಧೇನು । ಕಲಿಯುಗಪಾರ್ತ್ಥ । ದುಷ್ಟರ್ಗೆ ದೂರ್ತ್ಥ । ಸಂಗ್ರಾಮರಾ–

೩೪. ಮ । ಸಾಹಸಭೀಮ । ಹಯವತ್ಸರಾಜ । ಕಾಂತಾಮನೋಜ । ಮತ್ತಗಜ–ಭಗದತ್ತ । ನಭಿನವಚಾ–

೩೫. ರುದತ್ತ । ನೀಲಗಿರಿಸಮುದ್ಧರಣ । ಗಂಡರಾಭರಣ ಕೊಂಗರ ಮಾರಿ । ರಿಪುಕುಳತಪ್ರಹಾ–

೩೬. ರಿ । ತೆರೆಯೂರನಲೆವ । ಕೊಯತೂರ ತುಳಿವ । ಹೆಂಜೆಱು ದಿಸಾಪಟ್ಟ । ಸಂಗ್ರಾಮಜತ್ತಲ–

೩೭. ಟ್ಟ । ಪಾಂಡ್ಯನಂ ಬೆಂಕೊಂಡ । ಉಚ್ಚಂಗಿಗೊಂಡ । ಏಕಾಂಗವೀರ । ಸಂಗ್ರಾಮಧೀರ । ಪೊಂಬುಚ್ಚನಿರ್ದ್ಧಾಟಣ । ಸಾ–

೩೮. ವಿಮಲೆ ನಿರ್ಲ್ಲೋಟಣ । ವೈರಿಕಾಳಾನಳ । ನಹಿತದಾವಾನಳ । ಶತ್ರುನರಪಾಳದಿಶಾಪಟ್ಟ

೩೯. ಮಿತ್ರನರಪಾಳಲಲಾಟಪಟ್ಟ । ಘಟ್ಟವನಳಿವ । ತುಳುವರ ಸೆಳೆವ । ಗೋಯಿಂದವಾಡಿಭಯಂ–

೪೦. ಕರ । ನಹಿತಬಳಸಂಖರ । ರೊದ್ದವ ತುಳಿವ । ಸಿತಗರಂ ಪಿಡಿವ । ರಾಯರಾಯಪುರಸೂ–

೪೧. ಱೆಕಾಱ । ವೈರಿಭಂಗಾಱ । ವೀರನಾರಾಯಣ । ಸೌರ್ಯ್ಯಪರಾಯಣ । ಶ್ರೀಮತುಕೇಶ–

೪೨. ವದೇವ ಪಾದಾರಾಧಕ । ರಿಪುಮಂಡಳಿಕಸಾಧಕಾದ್ಯನೇಕನಾಮಾವಳೀಸ–ಮಾಳಂಕ್ರಿತ–

೪೩. ನುಂ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗ ವನದುರ್ಗ್ಗ । ಜಳದುರ್ಗ್ಗಾದ್ಯನೇಕದುರ್ಗ್ಗಂಗಳನಶ್ರಮದಿಂದ ಕೊಂಡ ಚಂಡಪ್ರತಾ–

೪೪. ಪದಿಂ ಗಂಗವಾಡಿತೊಂಭತ್ತಱುಸಾಸಿರಮುಮಂ ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿವರಮುಂಡಿಗೆ ಸಾಧ್ಯಂಮಾಡಿ ।

೪೫. ಮತ್ತಂ ॥ವ್ರಿ॥ ಎಳೆಯೊಳದುಷ್ಟರನುದ್ಧತಾರಿಗಳನಾಟಂದೊತ್ತಿ ಬೆಂಕೊಂಡು ದೋರ್ಬ್ಬಳದಿಂ

೪೬. ದೇಶಮನಾವಗಂ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡಿರಲು ಗಂಗಮಂಡಳಮೆಂದೋಲೆಗೆ ತೆತ್ತುಮಿತ್ತು ಬೆಸನಂ

೪೭. ಪೂಣ್ದಿರ್ಪ್ಪಿನಂ ವಿಷ್ಣುಪೊಯ್ಸಳನಿರ್ದ್ದಂ ಸುಖದಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದೊದವಿಂದಂ ಸಂತತೋತ್ಸಾಹದಿಂ ॥ ಎ–

೪೮. ತ್ತಿದನೆತ್ತಲತ್ತಲಿದಿರಾದ ನ್ರಿಪಾಳಕರಳ್ಕಿ ಬಳ್ಕಿ ಕಂಡಿತ್ತು ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳನಾಳುತನ–

೪೯. ಮಂ ಸಲೆ ಪೂಣ್ದು ಸಂತತಂ ಸುತ್ತಲುಮೋಲಗಿಪ್ಪರೆನೆ ಮುನ್ನಿನವರ್ಗಮನೆಕರಾದವರ್ಗ್ಗ–

೫೦. ತ್ತಳಗಂ ಪೊಗರ್ತ್ತೆಗೆನೆ ಬಣ್ಣಿಪನಾವನೊ ವಿಷ್ಣುಭೂಪನಂ ॥ ಅನ್ತು ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ತಳಕಾ–

೫೧. ಡುಗೊಂಡ ಭುಜಬಳವೀರಗಂಗವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನಪೊಯ್ಸಳದೇವರ ವಿಜಯ-ರಾಜ್ಯಮು-
೫೨. ತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ತ-
೫೩. ತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ಪರಿಯರಸಿ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಸಾನ್ತಲದೇವಿ

ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖ

೫೪. ಸ್ವಸ್ತ್ಯನವರತಪರಮಕಲ್ಯಾಣಾಭ್ಯುದ-
೫೫. ಯ ಸಹಶ್ರಫಲಭೋಗಭಾಗಿನಿ ದ್ವಿತೀಯ
೫೬. ಲಕ್ಷ್ಮೀಲಕ್ಷಣಸಮಾನೆಯುಂ । ಸಕಳಗುಣಗ-
೫೭. ಣಾನೂನೆಯುಂ । ಮಭಿನವರುಗುಮಿಣೀದೇವಿಯುಂ । ಪತಿ
೫೮. ಹಿತಸತ್ಯಭಾವೆಯುಂ । ವಿವೇಕೈಕಬ್ರಿಹಸ್ಪತಿಯುಂ । ಪ್ರ-
೫೯. ತ್ಯುತ್ಪನ್ನವಾಚಸ್ಪತಿಯು । ಮುನಿಜನವಿನೇಯಜನ ವಿ-
೬೦. ನೀತೆಯುಂ । ಚತುಸ್ಸಮೆಯಸಮುದ್ಧರಣೆಯುಂ । ಬ್ರತ-
೬೧. ಗುಣಶೀಳಚಾರಿತ್ರಾಂತಃಕರಣೆಯುಂ । ಲೋಕೈಕ ವಿ-
೬೨. ಖ್ಯಾತೆಯುಂ । ಪ್ರತಿಬ್ರತಾಪ್ರಭಾವಸಿದ್ಧಸೀತೆ-
೬೩. ಯುಂ । ಸಕಳವಂದಿಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯುಂ । ಸಮ್ಯಕ್ತ-(ಕ್ತ್ವ)
೬೪. ಚೂಡಾಮಣಿಯುಂ । ಮುದ್ವಿತ್ತಸವತಿಗಂಧವಾರ-
೬೫. ಣೆಯುಂ । ಪುಣ್ಯೋಪಾರ್ಜ್ಜನಕರಣಕಾರಣೆಯುಂ । ಮ-
೬೬. ನೋಜರಾಜವಿಜೆಯಪತಾಕೆಯುಂ । ನಿಜಕಳಾಭ್ಯು-
೬೭. ದಯದೀಪಿಕೆಯುಂ । ಗೀತವಾದ್ಯಸೂತ್ರಧಾರೆ-
೬೮. ಯುಂ । ಜಿನಸಮಯಸಮುದಿತಪ್ರಾಕಾರೆಯುಂ ।
೬೯. ಜಿನಧರ್ಮ್ಮಕಥಾಕಥನಪ್ರಮೋದೆಯುಂ । ಮಾ-
೭೦. ಹಾರಾಭಯಭೈಶಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಾನವಿನೋದೆ-
೭೧. ಯುಂ । ಜಿನಧರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮಳೆಯುಂ । ಭವ್ಯಜನವಚ್ಛ-
೭೨. ಳೆಯುಂ । ಜಿನಗನ್ಧೋದಕಪವಿತ್ರೀಕ್ರಿತೋತ್ತಮಾಂ-
೭೩. ಗೆಯುಮಪ್ಪ ॥ಕ॥ ಆ ನೆಗರ್ದ್ದ ವಿಷ್ಣುನ್ರಿಪನ ಮ-
೭೪. ನೋನಯನಪ್ರಿಯೆ ಚಳಾಳನೀಳಾಳಕಿ ಚಂದ್ರಾ-
೭೫. ನನೆ ಕಾಮನ ರತಿಯಲು ತಾನೆಣೆತೊಣೆಸರಿ-
೭೬. ಸಮಾನೆ ಶಾಂತಲದೇವಿ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಧುರದೊಳು ವಿಷ್ಣುನ್ರಿ-
೭೭. ಪಾಳಕಂಗೆ ವಿಜಯಶ್ರೀ ವಕ್ಷದೊಳು ಸಂತತಂ ಪ-
೭೮. ರಮಾನನ್ದದಿನೋತುನಿಲ್ವ ವಿಪುಳಶ್ರೀ ತೇಜದು-

೭೯. ದ್ದಾನಿಯಂ ವರದಿಗ್ಭಿತ್ತಿಯನೆಯ್ದಿಸಲ್ನೆಱೆವ ಕೀರ್ತ್ತಿ
೮೦. ಶ್ರೀಯೆನುತಿರ್ಪ್ಪುದೀ ಧರೆಯೊಳು ಶಾನ್ತಲದೇವಿ
೮೧. ಯಂ ನೆಱೆಯೆ ಬಣ್ನಿಪ್ಪಣ್ನನೇವಣ್ನಿಪಂ ॥ ಕಲಿಕಾಲ–
೮೨. ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಸ್ಥಳದೊಳು ಕಲಿಕಾಲಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೆಲಸಿ–
೮೩. ದಳೆನೆ ಶಾಂತಲದೇವಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಮನೆಲ ಗಳ ಬ–
೮೪. ಣ್ಣಿಸುವೆನೆಂಬನೇವಣ್ನಿಸುವ ॥ ಶಾನ್ತಲದೇವಿಗೆ ಸದ್ಗುಣ–
೮೫. ಮಂತೆಗೆ ಸೌಭೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯವತಿಗೆ ವಚಶ್ರೀಕಾಂತೆ–
೮೬. ಯುಮಗಜೆಯುಮಚ್ಯುತಕಾಂತೆಯುಮೆಣೆಯ–
೮೭. ಲ್ಲದುಳಿದ ಸತಿಯರ್ದ್ದೊರೆಯೇ ॥ ಅಕ್ಕರ ॥ ಗುರುಗ–
೮೮. ಳು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ತದೇವರೆ ಪೆತ್ತತಾಯಿ ಗು–
೮೯. ಣನಿಧಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ಪಿರಿಯಪೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಮಾರಸಿಂಗಯ್ಯಂ
೯೦. ತಂದೆ ಮಾವನುಂ ಪೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಸಿಂಗಿಮಯ್ಯಂ । ಅರಸಂ ವಿಷ್ಣು–
೯೧. ವರ್ದ್ಧನನ್ರಿಪಂ ವಲ್ಲಭಂ । ಜಿನನಾಥಂ ತನಗೆಂದುಮಿಷ್ಟದೆ–
೯೨. ಯ್ವಂ । ಅರಸಿ ಶಾನ್ತಲದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆಯಂ ಬಣಿಸಲು
೯೩. ಬಕ್ಕುಮೆ ಭೂತದೊಳು ॥ ಸಕವರ್ಷಂ ೧೦೫೦ ಮೂಱ–
೯೪. ನೆಯ ವಿರೋಧಿಕ್ರಿತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಸುದ್ದ ಪಂಚ–
೯೫. ಮೀ ಸೋಮವಾರದಂದು ಶಿವಗಂಗೆಯತೀರ್ತ್ಥದಲು ಮುಡಿಪಿ
೯೬. ಸ್ವರ್ಗ್ಗತೆಯಾದಳು ॥ ವ್ರಿ ॥ ಈ ಕಲಿಕಾಲದೊಳ್ ಮನು
೯೭. ಬ್ರಿಹಸ್ಪತಿ ವಂದಿಜನಾಶ್ರಯಂ ಜಗವ್ಯಾಪಿತ ಕಾಮ–
೯೮. ಧೇನುವಭಿಮಾನಿ ಮಹಾಪ್ರಭು ಪಂಡಿತಾಶ್ರಯಂ ಲೋ–
೯೯. ಕಜನಸ್ತುತಂ ಗುಣಗಣಾಭರಣಂ ಜಗದೇಕದಾನಿ–
೧೦೦. ಯವ್ಯಾಕುಳಮಂತ್ರಿಯೆಂದು ಪೊಗಳ್ಗುಂ ಧರೆ ಪೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಮಾ
೧೦೧. ರಸಿಂಗನ ॥ ದೊರೆಯೇ ಪೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಮಾರಸಿಂಗವಿಭುವಿಂಗೀ ಕಾಲ–
೧೦೨. ದೊಳು ಪುರುಷಾರ್ತ್ಥಂಗಳೊಳತ್ಯುದಾರತೆಯೊಳಂ ಧರ್ಮ್ಮಾನು–
೧೦೩. ರಾಗಂಗಳೊಳು ಹರಪಾದಾಂಬ್ಜ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ನಿಯಮದೊ–
೧೦೪. ಳು ಶೀಳಂಗಳೊಳು ತಾನೆನಲು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಮನೋಮುದಂಬೆ–
೧೦೫. ರಸು ಪೋದಂ ಭೂತಳಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಸಲು ॥ಕ॥ ಅನುಪಮ ಸಾನ್ತಲ
೧೦೬. ದೇವಿಯುಮನುನಯದಿಂ ತಂದೆ ಮಾರಸಿಂಗಯ್ಯನುಮಿಂಬಿನೆ ಜ–
೧೦೭. ನನಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯುಮಿನಿಬರುಮೊಡನೊಡನೆ ಮುಡಿಪಿ
೧೦೮. ಸ್ವರ್ಗ್ಗತರಾದರು ॥ ಲೇಖಕ ಬೋಕಿಮಯ್ಯ ॥

ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖ

೧೦೯. ಅರಸಿ ಸುರಗತಿಯನೆಯ್ದಿದಳಿರಲಾಗೆನಗೆಂದು ಬಂ-

೧೧೦. ದು ಬೆಳುಗೊಳದಲು ದುರ್ದ್ಧರ ಸನ್ಯಾಸದಿಂ ಪರಿ-

೧೧೧. ಣತೆ ತಾಯಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ತಾನುಂ ತೊಱೆದಳು ॥ವೃ॥ ಅ-

೧೧೨. ರೆಮಗುಳ್ದಿರ್ದ್ದ ಕಣ್ಮಲರ್ಗ್ಗಳೋದುವ ಪಂಚಪದಂ ಜಿನೇಂದ್ರನಂ ಸ್ಮರಿಯಿಸುವೋಜೆ ಬ-

೧೧೩. ನ್ಧುಜನಮಂ ಬಿಡಿಪುನ್ನತಿ ಸನ್ಯಸಕ್ಕೆವಂದಿರಲೊಸೆದೊಂದು ತಿಂಗಳುಪ-ವಾಸದೊಳಿಂಬಿ-

೧೧೪. ನೆ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ತಾಂ ಸುರಗತಿಗೆಯ್ದಿದಳು ಸಕಳಭವ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ಸಮಾ-

೧೧೫. ಧಿಯಿಂ ॥ ಕ ॥ ಆ ಮಾರಸಿಂಗಮಯ್ಯನ ಕಾಮಿನಿ ಜಿನಚರಣಭಕ್ತೆ ಗುಣಸಂ-

೧೧೬. ಯುತೆ ಉದ್ದಾಮಪತಿಬ್ರತೆ ಎನ್ದೀ ಭೂಮಿಜನಂ ಪೊಗಳೆ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯೆ

೧೧೭. ನೆಗಟ್ದಳು ॥ ಜಿನಪದಭಕ್ತೆ ಭನ್ದುಜನಪೂಜಿತೆಯಾಶ್ರಿತಕಾಮಧೇನು ಕಾ-

೧೧೮. ಮನಸತಿಗಂ ಮಹಾಸತಿ ಗುಣಾಗ್ರಣಿ ದಾನವಿನೋದೆ ಸಂತತಂ ಮು-

೧೧೯. ನಿಜನಪಾದಪಂಕರುಹಭಕ್ತೆ ಜನಸ್ತುತೆ ಮಾರಸಿಂಗಮಯ್ಯನ ಸತಿ

೧೨೦. ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯೆನೆ ಕೀರ್ತ್ತಿಸುಗಂ ಧರೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಚ್ಚಲುಂ ॥ ಜಿನನಾಥಂ ತನ-

೧೨೧. ಗಾಪ್ತನಾಗೆ ಬಲದೇವಂ ತಂದೆ ಪೆತ್ತಬ್ಬೆ ಸದ್ವನಿತಾಗ್ರೇಶರೆ ಬಾಚಿಕಬ್ಬೆ-

೧೨೨. ಯೆನೆ ತಮ್ಮಂ ಸಿಂಗಣಂ ಸಂದ ಮಾಂತನದಿಂದಗ್ಗದ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ಸುರಲೋಕ

೧೨೩. ಕ್ಕೋದಳೆಂದೆಂದು ಮೇದಿನಿಯೆಲ್ಲಂ ಪೊಗಳುತ್ತಮಿರ್ಪುದೆನೆ ಬಣ್ನಿಪ್ಪಣ್ನಾ-

೧೨೪. ನೇವೆಣ್ನಿಪಂ ॥ಕ॥ ಪೆಂಡಿರ್ಸ್ಸನ್ಯಾಸನಂಗೊಂಡವರೊಳಗಿನಿತಂ ಬಲ್ಲರಾ-

೧೨೫. ರೆಂಬಿನಂ ಕೈಕೊಂಡಾಗಳು ಘೋರವೀರಬ್ರತಪರಿಣತೆಯಂ ಮೆಚ್ಚಿ

೧೨೬. ಸಂತೋಷದಿಂದಂ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಚಿತ್ತದೊಳು ತಳ್ತಿರೆ ಜಿನಚರಣಾಂಭೋ-

೧೨೭. ಜಮಂ ಭಾವಿಸುತ್ತಂ ಕೊಂಡಾಡಲು ಧಾತ್ರಿ ತನ್ನಂ ಸುರಗತಿವ-

೧೨೮. ಡೆದಳು ಲೀಲೆಯಿಂ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೇ ॥ ದಾನಮನನೂನಮಂ

೧೨೯. ಕಃ ಕೇನಾರ್ಥೀಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟು ಜಿನನಂ ಮನದೊಳು ಧ್ಯಾನಿಸು

೧೩೦. ತಂ ಮುಡಿಪಿಳಿನ್ನೇನೆಂಬುದೊ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯೊಂದುನ್ನ

೧೩೧. ತಿಯಂ ॥ ಇಂತು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾ-

೧೩೨. ನ್ತದೇವರಂ । ವರ್ದ್ಧಮಾನದೇವರಂ । ರವಿಚಂದ್ರದೇವರಂ । ಸ-

೧೩೩. ಮಸ್ತಭವ್ಯಜನಂಗಳ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ಸನ್ಯಸನಮಂ ಕೈ-

೧೩೪. ಕೊಂಡವರ ಪೇಳ್ವ ಸಮಾಧಿಯಂ ಕೇಳುತ್ತ ಮುಡುಪಿದಳು ॥

೧೩೫. ಪಂಡಿತಮರಣದಿನೀ ಭೂಮಂಡಲದೊಳು ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯಂತೆ-
೧೩೬. ವೊಲಾರ್ಕ್ಕೈಕೊಂಡಿಂತು [೧]ನೆಗಟ್ಟಳರಿಗಳಖಂಡಿತಮಂ[೧] ಘೋರವೀ-
೧೩೭. ರಸನ್ಯಾಸನಮ ॥ ಅವರ ವಂಶವಾವತಾರಮೆಂತೆಂದಡೆ ॥ ಕ ॥ ಜಿ-
೧೩೮. ನಧರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮಳಂ ಭವ್ಯನಿಧಾನಂ ಗುಣಗಣಾಶ್ರಯಂ ಮನುಚರಿತಂ
೧೩೯. ಮುನಿಚರಣಕಮಳಭ್ರಿಂಗಂ ಜನವಿನುತಂ ನಾಗವರ್ಮ್ಮದಂಡಾಧೀಶಂ ॥ ವಿ ॥
೧೪೦. ಅನುಪಮನಾಗವರ್ಮ್ಮನ ಕುಲಾಂಗನೆ ಪೆಂಪಿನ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ ಸಜ್ಜನನುತೆ
೧೪೧. ಮಾನಿ ದಾನಿ ಗುಣಿ ಮಿಕ್ಕ ಪತಿಬ್ರತೆ ಸೀಲದಿಂದೆ ಮೇದಿನಿಸುತೆ-
೧೪೨. ಗಂ ಮಿಗಿಲು ಪೊಗಳಲಾನಱಿಯೆಂ ಗುಣದಂಕಕಾರ್ತಿಯಂ ಜೀನ-
೧೪೩. ಪದಭಕ್ತೆಯಂ ಭುವನಸಂಸ್ತುತೆಯಂ ಜಗದೇಕದಾನಿಯಂ ॥ ಅವರ್ಗ್ಗೆ
೧೪೪. ಸುಪುತ್ರಂ ಬುಧಜನನಿವಹಕ್ಕಾರ್ತ್ತೀವ ಕಾಮಧೇನುವೆನುತ್ತಂ ಭುವನ-
೧೪೫. ಜನಂ ಪೊಗಳಲು ಮಿಕ್ಕವನುದಯಂಗೆಯ್ದನುತ್ತಮ ಬಲದೇವಂ ॥ ವ್ರಿ ॥
೧೪೬. ಸಕಳಕಳಾಶ್ರಯಂ ಗುಣಗಣಾಭರಣಂ ಪ್ರಭು ಪಂಡಿತಾಶ್ರಯಂ ಸು-
೧೪೭. ಕವಿಜನಸ್ತುತಂ ಜಿನಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗನನೂನದಾನಿ ಲೌಕಿಕಪರಮಾ-
೧೪೮. ರ್ತ್ಥಮೆಂಬೆರಡುಮಂ ನೆಱೆ ಬಲ್ಲನೆನುತ್ತೆ ದಂಡನಾಯಕ ಬಲದೇವನಂ ಪೊ-
೧೪೯. ಗಳ್ವುದಂಬುಧಿವೇಷ್ಟಿತಭೂರಿಭೂತಳಂ ॥ ಮುನಿನಿವಹಕ್ಕೆ ಭ-
೧೫೦. ವ್ಯನಿಕರಕ್ಕೆ ಜಿನೇಶ್ವರಪೂಜೆಗಳ್ಗೆ ಮಿಕ್ಕನುಪಮದಾನಧರ್ಮ್ಮ-
೧೫೧. ದೊದವಿಂಗೆ ನಿರಂತರಮೊಂದೆ ಮಾರ್ಗ್ಗದಿಂ ಮನೆಯೊಲನಾಕುಳಂ
೧೫೨. ಮದುವೆಯಂದದ ಪಾಂಗಿನೊಳುಣ್ಬುದೆಂದಡಿ ಮನುಜನಿಧಾನನಂ
೧೫೩. ಪೊಗಳ್ವನೇವೊಗಳ್ವಂ ಬಲದೇವಮಾರ್ತ್ತ್ಯನ ॥ ಸ್ಥಿರನೇ ಮೇರುಗಿರೀಂದ್ರದಿಂದೆ
೧೫೪. ಮಿಗಿಲೇ ಗಂಭೀರನೇ ಬಾಪ್ಪು ಸಾಗರದಿಂದಗ್ಗಳಮೆಂತು ದಾನಿಯೆ ಸು-
೧೫೫. ರೋರ್ವ್ವಿಜಕ್ಕೆ ಮೇಲು ಭೋಗಿಯೇ ಸುರರಾಜಂಗೆಣೆಯೆಂದು ಕೀರ್ತ್ತಿಪುದು
೧೫೬. ಕಯ್ಕೊಂಡಳ್ಕಱಿಂ ಸಂತತಂ ಧರೆಯೊಳ್ ಶ್ರೀಬಲದೇವಮಾರ್ತ್ತ್ಯನನಿ-
೧೫೭. ಳಾಲೋಕೈಕವಿಖ್ಯಾತನ ॥ ಕ ॥ ಬಲದೇವದಂಡನಾಯಕನಲಂಘ್ಯ-
೧೫೮. ಭುಜಬಳಪರಾಕ್ರಮಂ ಮನುಚರಿತಂ ಜಲನಿಧಿವೇಷ್ಟಿತಧಾ-
೧೫೯. ತ್ರೀತಳದೊಳು ಸಮನಾರೊ ಮಂತ್ರಿಚೂಡಾಮಣಿಯೊಳು ॥
೧೬೦. ಶ್ರೀಮತ್ ಚಾರುಕೀರ್ತ್ತಿದೇವರ ಗುಡ್ಡ ಲೇಖಕ ಬೋಕಿಮಯ್ಯ ಬರದ ಬಿ-
೧೬೧. ರುದರೂವಾರಿಮುಖತಿಳಕ ಗಂಗಾಚಾರಿಯ ತಮ್ಮ ಕಾಂವಾಚಾರಿ ಕಂಡರಿಸಿದ [॥*]

೧-೧ 'ನೆಗಟ್ಟರೀಗಳಖಂಡಿತಮಂ' ಎಂದು ಇರಬಹುದು

೧೬೨. ಸ್ವಸ್ತ್ಯನವರತಪ್ರಬಳರಿಪುಬಳವಿ–
೧೬೩. ಷಮುಸಮರಾವನಿಮಹಾಮಹಾರಿ
೧೬೪. ಸಂಹಾರಕರಣಕಾರಣ ಪ್ರಚಂಡದಂಡನಾ–
೧೬೫. ಯಕಮುಖದರ್ಪ್ಪಣ । ಕಥಕಮಾಗಧಪುಣ್ಯ–
೧೬೬. ಪಾಠಕಕವಿಗಮಕಿವಾದಿವಾಗ್ಮಿ ಜನತಾದಾ–
೧೬೭. ರಿದ್ರಸನ್ತರ್ಪ್ಪಣ । ಜಿನಸಮಯಮಹಾಗ–
೧೬೮. ಗನಶೋಭಾಕರದಿವಾಕರ । ಸಕಳಮು–
೧೬೯. ನಿಜನನಿರಂತರದಾನಗುಣಾಶ್ರಯಶ್ರೇ–
೧೭೦. ಯಾಂಸ । ಸರಸ್ವತೀಕರ್ಣ್ನಾವತಂಸ । ಗೋತ್ರ–
೧೭೧. ಪವಿತ್ರ । ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ । ಬನ್ಧುಜನಮನೋ–
೧೭೨. ರಂಜನ । ದುರಿತಪ್ರಭಂಜನ । ಕ್ರೋಧಲೋಭಾನೃ–
೧೭೩. ತಭಯಮಾನಮದವಿದೂರಗುತ್ತ ಚಾ–
೧೭೪. ರುದತ್ತ । ಜೀಮೂತವಾಹನ । ಸಮಾನಪರೋ–
೧೭೫. ಪಕರೋದಾರ । ಪಾಪವಿದೂರ । ಜಿನಧರ್ಮ್ಮ–
೧೭೬. ನಿರ್ಮ್ಮಳ । ಭವ್ಯಜನವತ್ಸಳ । ಜಿನಗಂಧೋದಕ–
೧೭೭. ಪವಿತ್ರೀಕ್ರಿತೋತ್ತಮಾಂಗ । ನನುಪಮಗುಣ–
೧೭೮. ಗಣೋತ್ತುಂಗ । ಮುನಿಚರಣಸರಸಿರುಹ–
೧೭೯. ಷ್ಟಂಗ । ಪಂಡಿತಮಂಡಳೀಪುಂಡರೀಕವನಪ್ರಸಂ–
೧೮೦. ಗ । ಜಿನಧರ್ಮ್ಮಕಥಾಕಥನಪ್ರಮೋದನುಂ ।
೧೮೧. ಆಹಾರಾಭಯಭೈಶಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಾನವಿ–
೧೮೨. ನೋದನುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ ಬಲದೇವದಂಡನಾ–
೧೮೩. ಯಕನೆನೆ ನೆಗಟ್ಟಿ ॥ ಆ ಬಲದೇವಂಗಂ ಮ್ರಿಗಸಾ–
೧೮೪. ಭೀಕ್ಷಣೆಯನಿಪ ಬಾಚಿಕಬ್ಬೆಗವಖಿಳೋರ್ವ್ವೀ–
೧೮೫. ಬನ್ಧು ಪುಟ್ಟಿದಂ ಗುಣಿ ಲೋಬರನದಟಲೆವ ಸಿಂಗಿ–
೧೮೬. ಮಯ್ಯನುದಾರ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಜಿನಪತಿಭಕ್ತನಿ–
೧೮೭. ಷ್ಟಜನವತ್ಸಳನಾಶ್ರಿತ ಕಳ್ಪಭೂರುಹಂ ಮು–
೧೮೮. ನಿಚರಣಾಂಬುಜಾತಯುಗಭೃಂಗನುದಾರನನೂನ–
೧೮೯. ದಾನಿ ಮತ್ತಿನ ಪುರುಷರ್ಗ್ಗೆ ಪೋಲಿಸುವಡಾರ್ದ್ದೊರೆಯೆಂ–
೧೯೦. ಬಿನೆಗಂ ನೆಗಟ್ಟಿ ನೀ ಮನುಜನಿಧಾನನೆಂದು ಪೊಗಳ್ಗುಂ ಧರೆ

೧೯೧. ಪೆಗ್ಗಡೆ ಸಿಂಗಿಮಯ್ಯನ ॥ ಜಿನಧರ್ಮ್ಮಾಂಬರತಿಗ್ಮರೋಚಿ
೧೯೨. ಸುಚರಿತ್ರಂ ಭವ್ಯವಂಶೋತ್ತಮಂ ಸಿಷ್ಟನಿಧಾನಂ ಮಂತ್ರಿಚಿ-
೧೯೩. ನ್ತಾಮಣಿ ಬುಧವಿನುತಂ ಗೋತ್ರವಂಶಾಂಬರಾರ್ಕ್ಕಂ ವನಿತಾ-
೧೯೪. ಚಿತ್ತಪ್ರಿಯಂ ನಿರ್ಮ್ಮಳನನುಪಮನತ್ಯುತ್ತಮಂ ಕೂ-
೧೯೫. ರೆ ಕೂರ್ಪ್ಪಂ ವಿನಿಯಾಂಭೋರಾಸಿ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಗುಣನಿಳ-
೧೯೬. ಯಂ ದಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಸಿಂಗಿಮಯ್ಯಂ ॥ ಕ ॥ ಶ್ರೀಯಾದೇವಿ
೧೯೭. ಗುಣಾಗ್ರಣಿಯೀ ಯುಗದೊಳು ದಾನಧರ್ಮ್ಮ-
೧೯೮. ಚಿನ್ತಾಮಣಿ ಭೂದೇವಿಯ ಕೊನ್ತಿದೇವಿಯ ದೊರೆಯೆನ್ನ
೧೯೯. ಸಿಂಗಿಮಯ್ಯನ ವಧುವ ॥ ಸ್ವಸ್ತ್ಯನವರತ ಪರಮಕ-
೨೦೦. ಲ್ಯಾಣಾಭ್ಯುದಯ ಸತಸಹಸ್ರಫಳಭೋಗಭಾಗಿನಿ ದ್ವಿತೀಯ-
೨೦೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮಾನೆಯುಂ । ಸಕಳಕಳಾಗಮಾನೂನೆಯುಂ । ವಿವೇಕಯ್ಕ-
೨೦೨. ಬ್ರಿಹಸ್ಪತಿಯುಂ । ಮುನಿಜನ ವಿನೇಯಜನವಿನೀತೆಯುಂ । ಪತಿಬ್ರತಾಪ್ರಭಾ-
೨೦೩. ವಪ್ರಸಿದ್ಧಸೀತೆಯುಂ । ಸಮಕ್ತಚೂಡಾಮಣಿಯುಮುದ್ವೃತ್ತ ಸವ-
೨೦೪. ತಿನಗ್ಧವಾರಣೆಯುಮಹಾರಾಭಯ ಭೈಷಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಾನವಿ-
೨೦೫. ನೋದೆಯುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನಪೊಯ್ಸಳದೇವರ ಪಿರಿಯರಸಿ ಪಟ್ಟಮ-
೨೦೬. ಹಾದೇವಿ ಶಾನ್ತಲದೇವಿಯರ್ ಶ್ರೀಬೆಳ್ಗೊಳತೀರ್ತ್ಥದೊಳ್ಸವತಿಗಂಧವಾರಣ-
೨೦೭. ಜಿನಾಲಯಮಂ ಮಾಡಿಸಿಯಿದಕ್ಕೆ ದೇವತಾಪೂಜೆಗಂ ರಿಷಿಸಮುದಾ-
೨೦೮. ಯಕ್ಕಾಹಾರದಾನಕ್ಕಂ ಜೀರ್ಣ್ನೋದ್ಧಾರಕ್ಕಂ ಕಲ್ಕಣಿನಾಡ ಮೊಟ್ಟೆನ-
೨೦೯. ವಿಲೆಯುಮಂ ಗಂಗಸಮುದ್ರದ ನಡುಬಯಲಲಯ್ವತ್ತು ಕೊಳಗ ಗರ್ದ್ದೆ-
೨೧೦. ಯತೋಂಟಮುಮಂ ನಾಲ್ವತ್ತು ಗದ್ಯಾಣ ಪೊನ್ನನಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಚರುಗಿಂಗೆ
೨೧೧. ವಿಳಸನಕಟ್ಟಮುಮಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನ ಪೊಯ್ಸಳದೇವರಂ
೨೧೨. ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಸಕವರ್ಷ ಸಾಯಿರದ ನಾಲ್ವತ್ತಯ್ದೆನೆಯ ಶೋಭಕ್ರಿ-
೨೧೩. ತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಸುದ್ಧ ಪಾಡಿವ ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರದಂದು
೨೧೪. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಶ್ರೀಮೂಲಸಂಘದ ದೇಸಿಯಗಣದ ಪೊಸ್ತ-
೨೧೫. ಕಗಚ್ಛದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೇಘಚಂದ್ರತ್ರೈವಿದ್ಯದೇವರ ಶಿಷ್ಯರಪ್ಪ ಪ್ರ-
೨೧೬. ಭಾಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ತದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಮಾಡಿ
೨೧೭. ಸರ್ಬ್ಬಬಾಧಾಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿ ॥ ವ್ರಿತ್ತ ॥ ಪ್ರಿಯ-
೨೧೮. ದಿಂದಿನ್ತಿದನೆಯ್ದೆ ಕಾವ ಪುರುಷರ್ಗ್ಗಾಯುಂ ಮಹಾಶ್ರೀಯುಮಕ್ಕೆ-
೨೧೯. ಯಿದಂ ಕಾಯದೆ ಕಾಯ್ವ ಪಾಪಿಗೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೊರ್ಬ್ಬಿಯೊಳು

೨೨೦. ಬಾಣರಾಸಿಯೊಳೆಕ್ಕೋಟಿಮುನೀಂದ್ರರಂ ಕವಿಲೆಯಂ ವೇದಾಢ್ಯರಂ
೨೨೧. ಕೊಂದುದೊಂದಯಶಂ ಸಾರ್ಗ್ಗಮಿದೆಂದುಸಾಱಿದಪುವೀ ಶೈ-
೨೨೨. ಳಾಕ್ಷರಂ ಸಂತತಂ ॥ ಶ್ಲೋಕ ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾಯೊ ಹ-
೨೨೩. ರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಶ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯ-
೨೨೪. ತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥

೨೪
ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೦೭, ೧೧೫೨ ಮತ್ತು ೧೧೫೩

೧. ಜಯುತ್ಯಾನನ್ದಸನ್ದೋಹಜ್ಞಾನೈಶ್ವರ್ಯ್ಯಮಯಸ್ಸದಾ [॥*] ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರ-ಸಮುತ್ಪನ್ನಸಮಸ್ತಭುವ[ನ U-] [೧*]

೨. ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ [॥೨*] ಗಣ.........

೩. ಶ್ರೀಮತ್ಪುರಿಕರಪುರಲಕ್ಷ್ಮೀಮಣ್ಡನನಭವನುಭಯಭವಹಿತಕರನುರ್ವ್ವೀ-ಮಹಿತನೆನಿಪ ದಕ್ಷಿ[ಣ ಸೋಮ...]

೪. ಪದಾರಾ[ಧ]ಕರಂ ॥ [೩*]ನಂದಿಯುಮಗೆಜೆಯು ಮುತ್ತಂಸೇನ್ದುವು-ಮುದ್ಯಜ್ಜಟಾಕಳಾಪಮುಮಿನಿತುಂ ಸನ್ದ [೧*] ಸ್ವಯಂಭು(?)...]-

೫. ಗೆ ಚಳುಕಿವಂಶೋತ್ತಮರಂ ॥ [೪*]

೬. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶಲಲಾಮಂ ವಿದ್ವಿಷ್ಟರಾಯಜಗದಳನಖಿಳೋರ್ವ್ವೀ-ಮಣ್ಡನನಪ್ರತಿಮೋದ್ದಾಮಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿರಾ [UU UU UU UU] ॥ [೫*]

೭. ಶರಣಾಯಾತ ಕುಭೃತ್ಕುಳಪ್ರಕರಮಂ ವಾರಾಶಿಯೆಂತಂತೆ ಬಿತ್ತರದಿಂ ರಕ್ಷಿಸಿ ತೈಲಪಾವನಿಪನಿಂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯೋ[ರ್ವ್ವೀಶ್ವರಂ] (?) UU--U ಚಳುಕ್ಯ]-

೮. ವಂಶಲಲನಾಲಾಲಾಟಲಕ್ಷ್ಮಂ ವಸುಂಧರೆಯಂ ತಾಳ್ದಿದನತ್ಯುದಾತ್ತಮಹಿಮಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮೋರ್ವ್ವಿಶ್ವರ ॥ [೬*] ಪರಿಯಿ[-UU-- UUU ಅದ]-

೯. ಟನಿಂ ಚೋಳನಂ ಚಾಳನಂಗೆಯ್ದುರಿಯಿಂ ನೇಪಾಳಭೂಪಾಳನನದಟಲೆಂದ ಗೂರ್ಜ್ಜರೊರ್ವ್ವೀಶರಾಜತ್ಪುರಮಂ ನಿರ್ದ್ಧಾಮ ಧೂ[ಮ UUUUUU--]

೧೦. ಸುಟ್ಟನೊಟ್ಟಯ್ಸಿದುರ್ವ್ವೀವರ ಬೇರಂ ಬೇರದಿಂ ಕಿರ್ತ್ತಲೆದನನುಪಮಂ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಂ ॥ [೭*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ [ಶ್ರೀ ಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾ]-

---

೨೪. E.I. XVI pp. 37-40

೧೧. ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮ[ಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯ]-

೧೨. ರಾಜ್ಯವುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ॥ಕ॥ ಬನ [ವಾಸೀ UU UU UU]-

೧೩. ನನಘ ಜಯಂತೀಪುರೇಶ ಮಧುಕೇಶಜಗಜ್ಜನವಂದ್ಯಪದಸರೋಜಾರ್ಚ್ಚನ-ತತ್ಪರನುದ್ಧಸಮರಲೋಲಂ ತೈಲಂ॥[೮*] ವೃ॥ ಜನಕ ನಮ[o-U-U-U-]-

೧೪. ರ್ದ್ದಳನದಕ್ಷಂ ಶಾನ್ತಭೂಪಾಳನಾತನ ಮಾದೇವಿ ಸಮಗ್ರಪುಣ್ಯವತಿ ದಲ್ ತಾಯ್ತಾಂ ಶ್ರೀಯಾದೇವಿ ತೈಲನೃಪಂ ಮಾವುಲಿ ಜೋಕಿ ಬಿಕ್ಕಿಯೆನಿಪೀ ಭೂ[ಪಾ]

೧೫. ಳಜಾಳಂ ಯಶೋಧನರೇಂ ಪುಣ್ಯಮೊ ಸತ್ಕನೀಯ ಜನಕ [ರ್*] ಶ್ರೀತೈಲ ಭೂಪಾಳನ ॥ [೯*] ಬಲಿಯೆಂತಂತೆ ತದೀಯದೇಶಮನದಂ ನಿರ್ವ್ವಾಧೆಯಿಂದಾಳ್ದು ಮೆ[ಯ್ಗ]-

೧೬. ಲಿ ದಿಕ್ಕುಂಭಿಂಯು ಕುಂಭಸಂಭೃತಲಸತ್ಸಿಂದೂ(ದೂ)ರರಾಗಾವಿಳ[ಂ] ಬಳ(ಲ)ವತ್ತೇಜಮೆನಲ್ ಧರಾವಳಯಮಂ ನಿಃಕ(ಷ್ಕ)ಂಟಕಂ ಮಾಡಿದಂ ಪಲರುಂ ಬಣ್ಣಿಸ-

೧೭. ಲುದ್ಧತಾರಿದಳನಂ ಕಾದಂಬಕಂಠೀರವಂ ॥ [೧೦*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ-ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ

೧೮. [ಜಯ]ಂತೀಮಧುಕೇಶ್ವರದೇವಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದಂ ಸಹಜಮೃಗಮದಾಮೋದಂ ತ್ರ್ಯಕ್ಷಕ್ಷ್ಮಾಸಂಭವಂ ಚತುರಸೀ (ಶ್ರೀ)ತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತ ಲಲಾಟ-

೧೯. [ಲೋಚನ ಚ]ತುರ್ಭ್ಭುಜಂ(ಜ) ಜಗದ್ವಿದಿತಾಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧಯಜ್ಞ ದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಂ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಶಿಖರಿ(ರ) ಶೇಖರಾಯಮಾನ(ಣ)-ಮಹಾಸ್ಫ-

೨೦. [ಟಿಕಶಿಲಾಸ್ತಂ] ಭವಬದ್ಧಮದಗಜ ಮಹಾಮಹಿಮಾಭಿರಾಮಂ ಕಾದಂಬಚಕ್ರಿ ಮಯೂರವರ್ಮ್ಮ ಮಹಾಮಹಿಪಾಳಕುಳಭೂಷಣಂ ಪೆರ್ಮ್ಮ-

೨೧. [ಟ್ಟಿತೂ]ರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ ಸಾ(ಶಾ)ಖಾಚರೇಂದ್ರಧ್ವಜವಿರಾಜಮಾನ ಮಾನೋತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ದತ್ತಾರ್ತ್ಥಿಕಾಂಚನಂ ಸಮರಜಯಕಾರಣ ಕ-

೨೨. [ದಂಬಾ]ಭರಣಂ ಮಾರ್ಕ್ಕೊಳ್ವರ ಗಣ್ಡಂ ನಾಮಾದಿಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ತೈಲಹದೇವರಸಪ್ಪಾನುಂಗಲ್ಲ-

೨೩. ಯ್ಯೂಱಂ ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯಂತರಸಿದ್ಧಿಯಿಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳ-ನೆಯಿಂದಾಳ್ದರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಂ ಪಾನುಂಗಲ್ಲ ನೆಲೆ-

೨೪. [ವೀ]ಡಿನೊಳ್ ಸುಳಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂದಿರಲಿತ್ತಲ್ ॥ವೃ॥ ತೆವರೆಲ್ಲಂ ದೇವತಾಮಂದಿರನಿವಹಮೆ ನಿಮ್ನಸ್ಥಳೀರಾಜಿಯೆಲ್ಲಂ ಸುವಿರಾಜ-

೨೫. ದ್ದೀರ್ಗ್ಘಿಕಾಸಂಕುಳಭರಿತಪಯಃಪೂರನೀರೇಜಕಾಸಾರವೆ ಮತ್ತಂ ತತ್ಸ-ಮಾಳಂಕೃತವಸುಧೆಯದೆಲ್ಲಂ ಲಸಚ್ಚಂದನೋದ್ಯಾನವೆನಲ್ ರ-

೨೬. ಮ್ಯ[೦*] ದಲೆನ್ದುಂ ಪುರಿಕರನಗರೀಲೀಲೆ ಲೋಕಾವಲೋಕಂ ॥ [೧೧*] ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ॥ಕಂ॥ ಒನ್ದೊಂದಕ್ಷರತೆಯಂ ಸಾನನ್ದದಿನಭ್ಯರ್ಚ್ಚಿಸಲ್ಕೆ ಕೊಳಗಂ ತೀವಿತ್ತೆಂದೊ–

೨೭. ಡೆ ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮಸನ್ದ ಮಹೋನ್ನತಿಯ ಪವಣನಜಿಯೆಂ ಪೊಗಳಲ್ ॥ [೧೨*] ಕಡೆಯದ ಕಂಡರಿಸದ ಬೇರ್ಪ್ಪಡಿಸದ ಕಮ್ಮಯಿಸದೊಂದಕೃತ್ತ್ರಿ(ತ್ರಿ)–

೨೮. ಮರೂಪಂ ಪಡೆದ[೦?] ಸ್ವಯಂಭು ನೆಲದಿಂದೊಡೆದುದಯಂಗೆಯ್ದುನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಸೋಸೋಮಂ ॥ [೧೩*] ಇನ್ತೆನಿಸಿದ ಮಹಾಸ್ವಯಂಭು ಸೋಮನಾಥದೇವರ

೨೯. ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ್ಯಂ ॥ಕ॥ ಸುವ್ರತನಿಳಯಂ ಸಕಳಮಹಾವ್ರತಿ ಸನ್ತಾನಕಲ್ಪಭೂಜಂ ದಶವರ್ಮ್ಮವಜ್ರನಿಯುಕ್ತನೆಸೆದಂ ಪ್ರವ್ರಾಜ್ಯ ಮಹೇಂ–

೩೦. ದ್ರಸೋಮಪಣ್ಡಿತದೇವಂ ॥ [೧೪*] ಇನ್ತು ಶಮದಮಯಮನಿಯಮ–ನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠನಪ್ಪ ಮಹೇಂದ್ರಸೋಮಪಣ್ಡಿತದೇವರ್ಮ್ಮಹಾ–

೩೧. ಮಹಿಮನಪ್ಪ ಸೋಮನಾಥದೇವದಿವ್ಯಶ್ರೀಪಾದಾರ್ಚ್ಚನಾಳಂಕೃತಘುಶೃ(ಸೃ)ಮಣಶೃ(ಸೃ)ಣಚನ್ದನಾನುಲೇಪ ಸುಗನ್ಧಮುಮಂ ತತ್ಪ್ರಸಾ–

೩೨. ದಶೇಷಾಕ್ಷತಂಗಳುಮಂ ಕೊಣ್ಡು ಪಾನುಂಗಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ತೈಲಹದೇವನಂ ಪರಸುವುದುಂ ಹರ್ಷೋತ್ಕರ್ಷಚಿತ್ತನಾಗಿ ಸ್ಥಾ–

೩೩. ನವಿಶೇಷಮುಮಂ ದೇವತಾವಿಷೇಷಮುಮಂ ಮನದೆಗೊಣ್ಬು ಸೋಮನಾಥ–ದೇವರ್ಗ್ಗಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಾಡೊಳೊಂದೂರಂ ಕುಡುವಮೆಂದು ವಿಚಾ–

೩೪. ರಿಸಿ ಶ್ರೀಕರಣಪ್ರಧಾನಸೇನಾಧಿಪಪುರಸ್ಸರಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಸಂವತ್ಸರದ ೩೨ನೆಯ ಸರ್ವ್ವಜಿತ್ ಸಂವತ್ಸರದ ಪು–

೩೫. ಷ್ಯಶುದ್ಧ ೧೨ ಆದಿವಾರವುತ್ತರಾಯಣಸಂಕ್ರಮಣವ್ಯತೀಪಾತಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳ್ ಪಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱರ ಕಂ–

೩೬. ಪಣಂ ಕುನ್ದವುರ ಮೂವತ್ತಱ ಬಳಿಯು ಬಾಡಂ ಕಲ್ಲವಣವುಂ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥದೇವರ್ಗ್ಗಂಗಭೋಗಕ್ಕಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಂ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ

೩೭. ಸರ್ವ್ವನಮಶ್ಯ(ಸ್ಯ)ಮುಂ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮುಮಾಗಿ ಪಾರಮೇಶ್ವರದತ್ತಿಯಾಗಿ ತಾಂಮ್ರಶಾಸನಸಹಿತಂ ಮಹೇಂ–

೩೮. ದ್ರಸೋಮಪಣ್ಡಿತರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಂ । ॥ಶ್ಲೋಕ॥ ಸ್ವದತ್ತಾ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾಯೋ ಹರೇತ ವಸು–

೩೯. ನ್ಧರಾ [।*] ಷಷ್ಟಿ[ರ್ವ]ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ [೧೫*] ಕಂ॥ ಗಂಗಾಸಾಗರಯುಮುನಾ ಸಂ(ಗ)ಮದೊಳ್ ಕೋಟಿ ಕವಿ–

೪೦. ಲೆಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಲಿಂಗಿಗಳಂ ಸಲೆ ಪುಣ್ಯದಿನಂಗಳೊಳಳಿದವರ್ಗಳಪ್ಪರಿನ್ತಿದನಳಿದರ್ ॥ [೧೬*] ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದವರ್ಗ್ಗನನ್ತಪುಣ್ಯಫಳ ॥

೪೧. ಶ್ರೀವಧು ತನ್ನ ಪೇರುರದೊಳುದ್ಭಜಯಾಂಗನೆ ತೋಳೊಳೊಪ್ಪೆ ಧಾತ್ರೀ ವಧುವಿಚ್ಛೆಕಾರ್ತ್ತಿ ಕಡೂಗೂ(ಗು)ತ್ತಿರೆ ಚಾರು ಚಳುಕ್ಯವಂಶರಾಜೀವ-

೪೨. ವಿಕಾಶನೋಲ್ಲಸಿತ ಚಣ್ಡಕಂ ನೆಗರ್ದ್ದ(ರ್ದ)೦ ಸಮಸ್ತಧಾತ್ರೀವಳಯೇಶ-ನಿರ್ಮ್ಮಡಿ ಪದಿರ್ಮ್ಮಡಿ ನೂರ್ಮ್ಮಡಿ ತೈಲಭೂಭು[ಜ]೦ ॥ [೧೭*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾ-

೪೩. ಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಸತಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀ

೪೪. ಮತ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯುರಾಜ್ಯವುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವ-ರ್ಧಮಾ[ನ]ಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರ್ಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥ ತ-

೪೫. ತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ॥ ಕಾದಂಬಕುಳಪ್ರಭವಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಂ ಜಯುನ್ತಿಮಧು-ಕೇಶ್ವರದೇವೋದಿತ ವರಪ್ರಸಾದನಿಳಾದಯಿತ[೦] ಮಣ್ಡ-

೪೬. ಳೇಶ ಮಾವುಲಿತೈಲಂ ॥ [೧೮*] ನರೆಯಂಗಲ್ ನೆಲೆವೀಡೆನೆ ಪರಿಗ್ರಹಂ ಪ್ರಜೆಗಳಾಪ್ತವರ್ಗ್ಗಂ ಪಳೆಯರ್ಪ್ಪಿರಿಯ ಶ್ರೀಕರಣದವರ್ವ್ವರಮಂತ್ರಿ-

೪೭. ಗಳೆಂದು ಪೊರೆಯಲುದ್ಯತನಾದಂ ॥ [೧೯*] ಸನ್ತಾನಸ್ಥಂ ನೃಪಪದಮನ್ತಳೆದುಂ ಧರ್ಮ್ಮತತ್ಪರಂ ತೈಲನೃಪಂ ಮನ್ತಣವೇನೊ ಪರಿತ್ರಾನನ್ತ-

೪೮. ಸುಖಕ್ಕೆಳರಸಿ ಪುಣ್ಯಭಾಜನನಾದಂ ॥ [೨೦*] ಅನ್ತು ಕತಿಪಯ ಸಂವತ್ಸರಂ ತದ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯನಳಂಕರಿಸಿರ್ದ್ದು ಕಾದಂಬಕಣ್ಠೀರವಂ ತೈಲಹ-

೪೯. ದೇವಂ ಸೋಮನಾಥದೇವದರ್ಶನವ್ರತಪ್ರಭಾವದಿಂದಿರೆ ॥ ಅಸಿಧಾರಾವ್ರತಮಂ ಸಾಧಿಸಿ ಜಯವಧು ವಾಣಿ ಬಾಣಮುಖಮಂ ಸಲೆ

೫೦. ಸಾಧಿಸಿ ಬಂದು ಭುಜದೊಳಾಸ್ಯದೊಳೆಸೆದಿರ್ಪ್ಪಳ್ ವೀರಪಾಣ್ಡ್ಯಭೂಪಾಳಕನ ॥ [೨೧*] ಆ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಪುಲಿಗೆಱೆನಾಡ ಮನ್ನೆಯಮ-

೫೧. ನಾಳ್ದರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ॥ ಪುರಿಕರದೇಶಮುಮಂ ಬಂಧುರತರಬನವಾಸೆದೇಶಮಂ ಮೇಲಾಳ್ಕೆ ನಿರನ್ತರಮಾಗಲಾಳ್ದನತಿದುರ್ದ್ದ-

೫೨. ರಧೈರ್ಯ್ಯಂ ದಣ್ಡನಾಥಮಹದೇವರಸಂ ॥ [೨೨*] ಆ ಪ್ರಚಣ್ಡದಣ್ಡನಾಥನ ಬೆಸದಿಂ ಪುಲಿಗೆಱೆನಾಡಂ ಬಿದ್ದಂ(ಡ್ಡ)ರಸದಣ್ಡನಾಥನುಂ ಮಹಾಪ್ರ-

೫೩. ಧಾನೋತ್ತಮನತ್ತಿರಾಜನುಮಾಳ್ದರವರಪ್ರಭಾವಮೆನ್ತೆನೆ॥ಕಂ॥ಎರಡಂ ನುಡಿಯದ ಸಂಗರಧರೆಯೊಳ್ ಬೆಂಗುಡದ ಪರ-

೫೪. ವಧೂಕೇಳಿಯನಾಚರಿಸದ ಪೆಂಪಿನೊಳಾವಂ ದೊರೆ ಪರಿಕಿಸೆ ಬಿದ್ದರಾಜದಣ್ಡಾಧಿಪನೊಳ್ ॥ [೨೩* [೧೨*] ಮಧುರವಚೋವಾಚಃಪ-

೫೫. ತಿ ವಿಧುವಿಶದಯಶಂ ವಿನೂತಶಾಡ್ಗುಣ್ಯನಯಾಂಬುಧಿಯೆಂದೊಡಿತರರೆಣೆ[...]ೀ ಪ್ರಧಾನಸೇವಾಧಿಪತ್ಯನತ್ತಿಪರಾಜ ॥ [೨೪*]

೫೬. ಸ್ವಸ್ತಿಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಮಾವುಲಿ ತೈಲಹದೇವಂ ಸೋಮನಾಥದೇವದರ್ಷ(ರ್ಶ)ನವ್ರತೋ-

೫೭. ದ್ಯಾಪನಾರ್ತ್ಥಂ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಧಾನಿಪಟ್ಟಣಂ ಪುಲಿಗೆಱೆಗೆ ಬಂದು ಸೋಮ-ದೇವಪದನಖಮಯೂ [ಖೋ*] ಲ್ಲೇಖಲೇಖಾಪಗಾಪ್ರವಾಹ-

೫೮. ದಿಂ ಪವಿತ್ರೀಕೃತಶರೀರನಾಗಿ ಕ್ಷೀರಧಾರಾಪೂರದಿಂ ಸಹಸ್ರಗದ್ದುಗೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಮುನ್ನಂ ತಮ್ಮಜ್ಜಂ ಪಿರಿಯ ತೈಲಹದೇವಂ

೫೯. [ಬಿ]ಟ್ಟ ದೇವಭೋಗಂ ಕಲ್ಲವಣಮುಂ ಪುನರ್ದ್ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮ-ಚ್ಚಾಳುಕ್ಯತ್ರೈಳೋಕ್ಯಮಲ್ಲದೇವವರ್ಷದ ೩ನೆಯ ಅಂಗಿರಸಂವತ್ಸರದ

೬೦. [ಪು]ಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ೮ಮಿ ಸೋಮವಾರವುತ್ತರಾಯಣಸಂಕ್ರಮಣವ್ಯತೀಪಾತಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಯೊಳ್ ಶ್ರೀಸ್ವಯಂಭು ದಕ್ಷಿಣಸೋಮನಾ-

೬೧. ಥದೇವರ್ಗ್ಗಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ಕಲ[ಲ್ಲ]ವಣದ ಮೇಲಾಳ್ಕೆ ಮನ್ನೆಯಂ ಕಾಣಿಕೆ-ಯಾಯದಾಯ ಕಿಱುಕುಳ ಸಹಿತಂ ಸರ್ವ್ವಾಯಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ವ್ವದ-

೬೨. ತ್ತಿಕ್ರಮದಲು ಸರ್ವ್ವನಮುಶ್ಯ(ಸ್ಯ)ಮುಂ ಸವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಸೋಮಪಣ್ಡಿತದೇವ-

೬೩. [ರ ಕಾ]ಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಪಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱಱ ಪ್ರಭುಗಾವುಣ್ಡುಗಳುಂ ಶ್ರೀಕರಣಪ್ರಧಾನಸೇನಾಧಿಪತಿಸಹಿತಂ ನರೆಯಂ

೬೪. ಗಲ್ಲ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳಿರ್ದ್ದು ತಗ್ರ್ಗಾಮಮಂ ಬಿಟ್ಟ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯತ್ರೈಳೋಕ್ಯಮಲ್ಲ ವರ್ಷದ ೪ನೆಯ ಶ್ರೀಮುಖಸಂವತ್ಸರದ ಚೈ-

೬೫. ತ್ರದ ಅಮವಾಶ(ಸೆ) ಸೋಮವಾರದಂದು ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱಱ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ಡಾಕರಸನುಂ ಶ್ರೀಕರಣಂಗಳುಂ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥದೇ-

೬೬. ವರ ನಂ(ನಿ)ತ್ಯನನ್ದಾದೀವಿಗೆಗೆ ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱಱ ಗ್ರಾಮಾನು ಗ್ರಾಮದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಬಿಟ್ಟ ಪಣವೊಂದು ॥ವೃ॥ತನಗಾರಾಧ್ಯಂ[ತ್ರಿ]-

೬೭. [ಳೋ]ಕೀಪತಿ ವಿಬುಧನುತಂ ಸೋಮದೇವಾಧಿಪ[ಂ] ಸಜ್ಜನಕಂ [ಮಾ]-ಹೇಂದ್ರಸೋಮಂ ಜನನಿ ವಿನುತಚಾರಿತ್ರೆ ತಾಂ ಮಾಳಿಯಕ್ಕಂ ವಿನಯಾಳಂಕಾರೆಯೆಂ

೬೮. ಧನ್ಯನೊ ಗುಣಗಣವಾರಾಶಿ[ಸ]ಂಪೂರ್ಣ[ರ್ಣ್ಣ] ಸೋಮಂ ಮುನಿಸಂತಾನೋತ್ಪಳೋ [-] ಇತ ವಿಪುಳಸತ್ಸೋಮನೀ ಜ್ಞಾನಸೋಮಂ ॥ [೨೫*] ಶ್ಲೋಕ ॥ ಬ-

೬೯. ಹುಭಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ದತ್ತಾ ರಾಜಭಿಸ್ಸಗರಾಧಿಭಿ [।*] ರ್ಯ್ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲಂ [॥*೨೬*] ಭೂವಿನುತಂ ರೂವಾರಕ-

೭೦. ಳಾವಿದ ಜಿನ್ನೋಜನಗ್ರಪುತ್ರಂ ಚಾವಂ ಕೇವಳಮೆ ಸವಣ್ಣಲ್ಲರ ದೇವಂ ರಾಜೋಜನಿವರ್ಗಳೆಸೆದರ್ದ್ಧರೆಯೊಳ್ [*೨೭*] ರಾಜೋಜನ ಕಣ್ಡರನೆ ॥

೨೫
ಕುರುಗೋಡ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೬

೧. ಶ್ರೀಕಲಿದೇವ [॥*] ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ। ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾ-

೨. ರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥ ಶ್ರೀರಾಮಾರಮಣಪ್ರಣತಮಹಿ-

೩. ಮಂ ಬೃಂದಾರಕೋದಾರಬೃನ್ದಾರಾಧ್ಯಂ ತ್ರಿದಶಾಧಿನಾಥನಗಜಾಚಂಚತ್ಕುಚಾಲೋಲಕಾಶ್ಮೀರೋರಸ್ಥಳ-

೪. ನಬ್ಜಸಂಭವನತಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಿಸ್ತಾರವಿಸ್ತಾರಂ ಶ್ರೀಕಲಿದೇವನೊಲ್ದು ನಮಗೀಗಿಷ್ಟಾರ್ತ್ಥಸಂಸಿದ್ಧಿಯಂ ॥ವ॥ ಅನ್ತು ಜಗತ್ಕರ್ತ್ತ-

೫. ನೆನಿಸಿದ ಮಹಾದೇವನೆಂಬುದ್ಭಾವಿತಮಾದಿಳಾವನಿತೆಗೆ ಕಾಂ[ಚೀ]ಮುದ್ರೆ ೦ತೆ ಚಕ್ರಮೆನಿಸಿದ ಸಮುದ್ರಮೆನ್ತೆನೆ ॥

೬ ವೃ॥ ಮದವ(ಂ)ನ್ನಿರೇಭನೀರಾಶ್ವ ಕರಿಮಕರೋಚ್ಚಂಡಮಂಡೂಕಗಂಡೂ[ಷದ] ನಾನಾನಕ್ರಚಕ್ರಕ್ರಕ-

೭ ಚಕಮತಲೋತ್ಸಪಾಠೀನರಾಜೀವಿದಿತ ಕ್ಷುದ್ರೋದರಾದಿಪ್ರಬಳಜಳಚರಾನೀಕಸಂಕ್ಷೋಭ-

೮. ಪುಚ್ಛಚ್ಛದವಾತಾಘಾತ ಭೂತೋದ್ವಹಳಲಹರಿಕಾಸ್ಫಾರಭದ್ರಂ ಸಮುದ್ರಂ ॥ ವ॥ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಂಬೂದ್ವೀಪ-

೯. ದೊಳ್ ಭರತಮಹೀಕಾನ್ತೆಯ ಕುಂತಳದಂತೆಸೆವುತಿರ್ದ್ದ ಕುಂತಳದೇಶದ ತುಂಗಾಭದ್ರಾನದಿಯಿಂ ತೆಂಕಲ್ ॥ವೃ॥ವ-

೧೦. ನರುಹ ಷಂಡಂದಿ ಬೆಳೆದ ಕೆಯ್ವೊಲದಿಂ ಸಹಕಾರಸಾರಸತ್ವನಸಲವಂಗ-[ಕೌ]ಂಗವಲೀತಿಳಕಪ್ರತ-

೧೧. ಳಪ್ರವಾಳನೂತನಕರನಾಗಪೂಗಸಕಳರ್ಧಕನನ್ದನದಿನ್ದವೆಯ್ದೆ ತಾನೆ ನಲಿದು ಬಲ್ಲಕುನ್ದೆ ನಡುವಿಕ್ಕುತಮೊಪ್ಪುಗು-

೧೨. ವೆತ್ತ ನೋರ್ಪ್ಪಡುಂ ॥ ಅಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಂ ಕುಱಗೋಟದುರ್ಗ್ಗಮೆಂತೆನೆ

೧೩. ವೃ॥ ಚೋಳನನಾಳುಮಾಡುವುದು ಗೂರ್ಜ್ಜರರಂ ಸಲೆ ತರ್ದ್ದಿಕುಂ ಕ-

೧೪. ರಂ ಲಾಳನನಾಳಿಮಾಡುವುದು ಪಾಂಡ್ಯನನಂಡಲೆಗುಂ ತುಲುಂಗಭೂಪಾಲನಳಿದಿಕ್ಕೆಯನೆ ಮಾಡುವದೀ ಕುಱುಗೋಡ ಕೋ-

೧೫. ಟೆ ತಾಂ ಕಾಳಗವೆಂದಡೇಳುಮಡಿ ಪೆರ್ಚ್ಚುವುದಚ್ಚರಿ ಯಾರೊ ಕಾದುವರ್ ॥ಕಂ॥ ಆ ಪುರಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಪ ಭೂಪಶಿ-

---

೨೫. SII Ix-i 319-322

೧೬. ಖಾಮಣಿ ಶಿವೈಕಚೂಡಾಮಣಿ ದಿಗ್ವ್ಯಾಪಿಯಶೋದರ್ಪ್ಪಣಮಣಿ ತಾಪಿತರಿಪು ರಾಚಮಲ್ಲನಪ್ರತಿಮಲ್ಲಂ ॥ವ॥ಸ್ವ–

೧೭. ಸ್ತಿಸ ಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರನುಂ ಭೋಗಾವತೀ–ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರನುಂ ಸಿತರಗ–

೧೮. ಣ್ಡನು ಸಿಂದಗೋವಿಂದನುಂ ಪಾತಾಳಚಕ್ಕವರ್ತ್ತಿಯ ಶ್ರೀವೀರಕಲಿದೇವರ ಪಾದಾರಾಧಕನುಮೆನಿಸಿದ ರಾಚ–

೧೯. ಮಲ್ಲದೇವನ ರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರವಾಗುತ್ತಿರಲು ತತ್ಪುರ ನಿವಾಸಿಗಳಪ್ಪ ಮುಂಮುರಿದಂಡಗಳ ಮಹಿಮೆ

೨೦. ಯೆನ್ತೆಂದೆಡೆ ॥ರಗಳೆ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಗವಱೀಶಪದಪದ್ಮಷಟ್ಚರಣರುಂ । ವಿಸ್ತೀರ್ಣ–ವಸ್ತುಗುಣವಿನಿಹಿತಾಚರಣರು । (।)

೨೧. ಪಂಚಶತವೀರಶಾಸನಗುಣೋದ್ಧರಣರುಂ । ಸಂಚಿತಸಮಸ್ತಧರ್ಮ್ಮೈಕನಿ–ಸ್ತರಣರುಂ ಬ್ಯವಹಾರನಯವಿ–

೨೨. ನಯವಿಜ್ಞಾನವಿದ್ಯರುಂ । ನವರತ್ನವಾಹನಪರೀಕ್ಷಾನವದ್ಯರುಂ । ಶರಣೆಂದು ಕಂಡರಂ ಕರುಣದಿಂ ಕಾವರುಂ ।

೨೩. ಬಿರುದಿಂಗೆ ಬೀಗುವರ ಹರಣವಂ ಸೋವರುಂ । ತೋಟಿಯೆಂದಡೆ ಕೋಟಿಲಾಭವೆಂದುಲಿವರುಂ ಆಟಂದ ಬವರಕ್ಕೆ ನಾ–

೨೪. ಟಕಂ ನಲಿವರುಂ । ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ತಳದಿನಿದುವೆ ನೆರ್ಗ್ಗಿಱಿದೆನಿಪ ರಯ್ಯಾಮಾ ದ್ವಾರವತೀಪುರಕೆ ಕುಱುವೆನಿಪ ।

೨೫. ದಂಡಂಗಳೊಳ್ ಮಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ವಯವೆನ್ತೆನೆ ॥ಕಂ॥ ಎಳೆಯೊಳಗೆ ಸಿಂದವಾಡಿಗೆ ತಿಲಕದವೊಲೆಸೆ–

೨೬. ವ ಮುದಿಯನೂರೊಳ್ಪಿಂಪಗ್ಗಳದ ಬಣಂಜಿಗನೆನೆ ಮೂಗುಳಬುದ್ಧಿಯ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಪೊಗಳದದಾರ್ ॥ವೃ॥ ಮೂ–

೨೭. ಗುಳಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡದೊಪ್ಪುವ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿಗಂ ಭಾಗಿನಿ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆಗೊಗೆದಿರ್ದ್ದ ಸುತರ್ಗ್ಗಣೆಯಾರು ಲೋಕದೊ–

೨೮. ಳ್ ನಾಗಮಸೆಟ್ಟಿಗಂ ನೆಗಳ್ದ ಮಾಧವಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಡಿಸೆಟ್ಟಿಗುದ್ಯೋಗದ ರುದ್ರಸೆಟ್ಟಿಗೆ ನೆಗಳ್ತೆಪೊಗಳ್ತೆಯ ಚೀಲಿಸೆಟ್ಟಿಗಂ ॥

೩೦. ಕಂ॥ ಅಂತೆನಿಪ ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಂತೆ ಪತಿಬ್ರತೆಗೆ ಮಾಕಣಬ್ಬೆಗೆ ಸುತರತ್ಯಂತಗುಣಿ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂಮಂತಾ

೩೧. ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ಪೆಸರ್ವ್ವಡೆದರ್ । ಅಂತಿರ್ವ್ವರೊಳಗೆ ಬಿರುದಬಣಂಜಿಗರಯ್ನೂರ್ವ್ವರ ಪುತ್ರ, ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರಂ ।

೩೨. ಹರಿಯಳದ ಪುರದ ಕಲಿದೇವರ ವರಪುತ್ರಂ ಪರಾಂಗನಾಜನಪುತ್ರಂ ॥ವೃ॥ ಹುಸಿಯದ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಳಿಪ–

೩೩. ದಾರ್ಪ್ಪ ಕಳಂಕದೊಳ್ಗುಂದದೊಳ್ಜಸಂ । ಕುಸಿಯುದ ಧೈರ್ಯ್ಯಂ ವೋಜೆ–ಗಿಡದೊಳ್ಗುಣವಂಜದ ಬೀರವೆಗ್ಗಿನಿಂ ಮುಸುಕದ

೩೪. ರೂಪು [ದ]ಣ[1] ವಣವೆಲ್ಲನಿತಿಲ್ಲದ ಶಂಭುಭಕ್ತಿ ಭಾವಿಸೆ ಕಲಿದೇವರೀಯಲಿವು ಸಂದಪುವೀ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿಯೊಳ್ ॥

೩೫. ಕಂ ॥ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿಯುತ್ತಮಕುಲವನಿತೆ ಕುಲೀನೆ. ಪತಿಹಿತಾಳಂಕ್ರಿತೆ ತಾಂ ಕಲಿದೇವಪದಾರಾಧಕಿ ಸೆಲೆ ಕೇ

೩೬. ತಾಂಬಿಕೆಯೆ ಧನ್ಯೆ ಧರಣೀತಳದೊಳ್ ॥ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿಗಂ ಕೇತಲೆಗಂಮಕ್ಕಳ್ ವಿನೂತ ವಾಗಾಂಬಿಕೆಯಾಚಲೆ ಸ–

೩೭. ಕಲಗುಣನಿಧಾನಂ ಕಲಿದೇವನೆನಲ್ಕೆ ಧನ್ಯರಾರಿವರಿಂದಂ ॥ವೃ॥ ಸತ್ಯದ ಬಿತ್ತು ಸಾಹಸದ ಸಾಗರವೊಳ್ಗುಣ–

೩೮. ದಾಗರಂ ಜನಸ್ತುತ್ಯತೆಯೊಳ್ಪು ಧರ್ಮ್ಮದ ತವರ್ಮ್ಮನೆ । ವಾಂತನದಿ–ರ್ಕ್ಕೆದಾಣವೌಚಿತ್ಯದ...ಜಸದ ಸಯ್ಪು ನೆ–

೩೯. ಗಳ್ತೆಯ ಲೋಕದೇಳ್ಗೆಯೌನ್ನತ್ಯದ ಗೊತ್ತೆನುತ್ತೆ ಧರೆ ಬಣ್ಣಿಪುದೀ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿಯಂ ॥ ಮತ್ತಮಾತನ ಬ್ಯವಸಾಯ–

೪೦. ಬ್ಯವಹಾರವೆನ್ತೆನೆ ॥ಕಂ॥ ಭಕ್ತಿಯ ಭಂಡ ಮೊದಲ್ ನಿಜಭಕ್ತಿಯೆ ಕೋಟಾನುಕೋಟಿ ಲಾಭಂ ಶಿವಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳಿಸಿ

೪೧. ...ಭಕ್ತ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿ ನೆಗಳ್ದಂ ಧರೆಯೊಳ್ ॥ವ॥ ಆತನ ಹೃದಯಕಮಲದೊಳ್ ಮನಃಪ್ರೇರಕ ಮಹಾದೇವಂ ಜೀವ–

೪೨. ನಾಗಿರ್ಪ್ಪನೆನ್ತೆನೆ ॥ಕಂ॥ ಚಿನ್ತಾಮಣಿಲಿಂಗಂ ಹೃದಯಾನ್ತರದೊಳ್ನಿನ್ದು ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಗೆ ದಯೆಯಿಂದಿನ್ತು ನಡೆಯಿನ್ತು ನುಡಿ–

೪೩. ಯೆಂದಿಂತು ಸದಾ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ್ಪ್ಪಂ ॥ವ॥ ಅಂತು ನಿಜಾಂತರಂಗದೊಳಿರ್ದ್ದ ಭಕ್ತಿಯ್ಮಂ ಶಕ್ತಿಯ್ಮಂ ಕು–

೪೪. ಡೆ ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೆ ವರಪ್ರಸಾದಮ್ಬಳೆದು ಕುಱುಗೋಡ ತೆಂಕಣ ಭಾಗದಲ್ ಮಾಟಕೂಟಪ್ರ(ಪ್ರಾ)ಸಾದದೇಗು–

೪೫. ಲಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ತಂನಿಷ್ಟವಪ್ಪ ॥ ಕಂ ॥ ಕಲಿದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಶಿವೋತ್ಸವದೂವವಿಂದೆ ಕಳಾಪ್ರ–

೧.'ಣಿ' ಇರಬಹುದು

೪೭. ತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ ದೇಗುಲಮುಮನೆತ್ತಿಸಿದೀ ನಿರ್ಮ್ಮಳಧಾರ್ಮ್ಮಿಕನೆನಿಪ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಕೃತಾರ್ತ್ಥಂ ॥

೪೭. ಭೂತೇಶನ ಪಡುವಣ ವಿಖ್ಯಾತಿಯ ಕೆಱೆ ಬಡಗಲೆಸೆವ ತೀರ್ತ್ಥಂ ತೆಂಕಲು ಶೀತಳಭಾವಿಯ-

೪೮. ನಗಳಿಸಿದಾತಂ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿ ಧನ್ಯಂ ಜಗದೋಳ್ ॥ ಅನ್ತು ॥ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆಱೆ ಮನೋಮುದದಿಟ್ಟಾರವೆ ಪ-

೪೯. ಸಿಯಲೀಯದಿಕ್ಕುವ ಸತ್ರ ಬಿಟ್ಟ ಬೆಳಗೆಯ್ಗಳೆಱೆವಱವಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ್ಮಂ ॥

೫೦. ವ ॥ ಅನ್ತು ಧರ್ಮಮೂರ್ಜ್ಜಿತವಾಗುತ್ತಿರಲ್ ಸಮಸ್ತಭುನಾಶ್ರಯಂ ಪ್ರಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾ-

೫೧. ಧಿರಾಜಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಕಳಚುರ್ಯ್ಯಕುಳತಿಳಕಂ ಭುಜಬಳಮ-

೫೨. ಲ್ಲಂ ಕುಂತದೇಶದ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ರಾಯಮುರಾರಿ ಸೋವಿದೇವನ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರವರ್ತ್ತಿಸುತ್ತ-

೫೩. ಮಿರಲು ಸಕವರ್ಷದ ೧೧೯೭ನೆಯ ಮನುಮಥಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ-

೫೪. ದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸೋಮವಾರ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣ ಉತ್ತರಾಯಣಸಂಕ್ರಮಾ-

೫೫. ಣದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಪರಮ ಮಾಹೇಶ್ವರಂ ರಾಜಮಲ್ಲದೇವರು ಕಲ್ಲಿಸೆ-

೫೬. ಟ್ಟಿಯಿಂ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಾದೀ ಶ್ರೀಕಲಿದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಚಾರ್ಯ್ಯ (॥)

೫೭. ರು ॥ ಕಂ ॥ ಶಿವಶಕ್ತಿಸುತಂ ಕಲಿದೇವವರಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಪೂಜಕಂ ಸಕಲ ಗುಣೋದ್ಭವ ಕಾಳಾಮುಖತಿ-

೫೮. ಳಕಂ ಭವನಸ್ತುತನೆನಿಪನಮೃತರಾಶಿಮುನೀಂದ್ರಂ ॥ ಅಮೃತಗುಣನ-ಮೃತಮಾನಸನಮೃತೋತ್ತ-

೫೯. ಮಾವಾಣಿಯುಮೃತಹಸ್ತಾಂಬುಜನನ್ತಮ್ರಿತಮತಿಯುಮೃತಮಹಿಮಾಪ್ರಮಿತನೆ-ನಿಪ್ಪಮೃತರಾಶಿಮುನಿ ಕ್ರಿ-

೬೦. ತಕೃತ್ಯಂ॥ವ॥ಅನ್ತೆನಿಸಿದಮೃತರಾಶಿದೇವರ ವರ ಜೀಯರ ಕಾಲಂಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಮು-

೬೧. ಖ್ಯವಾಗಿ ಕುಱುಗೋಡ ಬಡಗಣರಳಿಯಕೆಱೆಯಿಂ ಮೂಡಲ್ ನೀರಹಳ್ಳದಿಂ ಗವಱೇಶ್ವರದ ಭೋಗದ ಸ್ಥ-

೬೨. ಳದಿಂ ತೆಂಕಲ್ ಪರಂಜ್ಯೋತೀದೇವರ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಪಡುವಲ್ ಕಲಿದೇವ-ರಂಗಭೋಗರಂಗಭೋಗಖಂಡಸ್ಫುಟಿ-

೬೩. ಜೀತಜೀರ್ಣ್ನೋದ್ಧಾರವಿನ್ತಿನಿತಕ್ಕಂ ಬಿಟ್ಟ ತಕ್ಕಿಲಂ ಮತ್ತರ್ ೨ ಆ ಸ್ಥಳದ ನಡುವೆ ಸಂಕಿಮೆಯಂಗೆ ಕಂಬ ೨೨೫ ॥

೬೪. ದೇವರ ಹಾಡುವಾತಂಗೆ ಕಂಬ ೨೨೫ ॥ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬಳ್ಳಾರೆಯಜ್ಜರಸರು ಹಟ್ಟ-

೬೫. ಣದ ಪೊಲದೊಳಗೆ ಸಿಂಗದೇವಿಯ ದಾರಿಯಿಂ ಮೂಡಲ್ ಗೌಡೂಕ್ಕಲ ದೇವಗೆಯ್ಯಿಂ ಬಡಗಲ್ ಕೊಪ್ಪೇಶ್ವರದ

೬೬. ಕೆಯ್ಯಿಂ ತೆಂಕಲ್ ಅಜವಟಿಗೆ ಸತ್ರವಂಬಲಿಯಿನಿತಕ್ಕಂ ಬಿಟ್ಟ ತಕ್ಕಿಲ ಮತ್ತರ್ ೧ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರ ಅತಿಥಿ-

೬೭. ಯಭ್ಯಾಗತ ತಪೋಧನರ ಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ತಕ್ಕಿಲ ಮತ್ತರ್ ೧ । ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟ

೬೮. ಧರ್ಮ್ಮವಣ್ಣಿಗೆಗೆ ಕಂಬ ೪೫೦ ಮತ್ತಮಾ ಪೊಲದ ದೇವರಂಗಭೋಗ-ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಜುಗೋಡ ಪೊಲವೇರಿಯಿಂ ಮೂ-

೬೯. ಡಣ ಕಿಸು ಮತ್ತರ್ ೨ ಕುಜುಗೋಡ ತೆಂಕಣ ಪೂದೋಂಟ ೧ ದೇವರ-ಪುರದೊಳಗೆ ನಂದಾದೀವಿಗೆಗೆ ಗಾಣ ೨ ಮ-

೭೦. ತ್ತಂ ನಖರಂಗಳು ಪೊಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಸೂಳಸ ೨ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸೊಳಸ ೨ ಮುಂಮುರಿದಂಡಗಳಯ್ಸಂ-

೭೧. ಬರದಲ್ಲಿ ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಪೊಂಗೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ ೧ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ ೧ ತಂಬುಲಿಗ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರು ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಹೇಜಿ್ಂ-

೭೨. ಗೆಲೆ ೧೦೦೦ ಹೊಜಿಗೆಲೆ ೫೦ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ್ಯರಿಬ್ಬರುಂ ಸೀತಾಳಗದ್ದುಗೆಗೆ ಕೊಡ ೨೦ ವಸುಧಾರೆ ೨-

೭೩. ಮಂ ನಡಸುವರ್ ಯಿಂತೀ ಧರ್ಮ್ಮವನರಸುಗಳುಂ ಮುಮ್ಮರಿದಂಡಂಗಳುಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವರು

೭೪. ಅವರ್ಗ್ಗೆ ಗಂಗೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ದಿಬ್ಯತೀರ್ಥಂಗಳಳು ಸಾಸಿರಕಪಿಲೆಗಳಂ ಸಾಸಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-

೭೫. ರ್ಗ್ಗಂ ಸಾಸಿರ ತಪೋಧನರ್ಗ್ಗಳಂಕಾರಸಹಿತಂ ಕೊಟ್ಟ ಪುಣ್ಯದ ಫಳಂಗಳಕ್ಕು ॥ ಯಿನ್ತೀ ಧರ್ಮ್ಮಂಗಳಂ ಕಿ-

೭೬. ಡಿಸಿದವರಿಗೆ ಗಂಗೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯಾಗೆಯರ್ಗ್ಘ್ಯತೀರ್ತ್ಥಂಗಳಲು ಸಾಸಿರ

೭೭. ಕಪಿಲೆಗಳಂ ಸಾಸಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಮಂ ಸಾಸಿರ ತಪೋಧನರುಮಂ ಕೊನ್ದ ಮಹಾಪಾತಕಂಗಳವರಿಗಕ್ಕು ॥

೭೮. ಮತ್ತಂ ನಾಲ್ಕುಂ ನಾಡುಗಳುಂ ನೆರೆದಾವನಾಡಲು ಹೇಜಿದಡಂ ಕೋಣ ೧೦ ಎತ್ತು ೧೦ ಕತ್ತೆ ೧೦ ಅನ್ತು ೩೦-

೭೯. ಕ್ಕಂ ಹಾರಿಕಾಯಸುಂಕಮಂ ಶ್ರೀಕಲಿದೇವರಿಗೆಯಂಗಭೋಗಪೂಜೆಪುನಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧ-

೮೦. ರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರ್ ॥ ಶ್ಲೋಕ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ

೮೧. ಭವದ್ಭಿಃ। ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾನ್ ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಾನ್ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ ಸ್ವದ–

೮೨. ತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ [॥*]

೨೬
ಸಿರಿವಾಳ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೮

೧. *[ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ಧ] ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ತಗರನಗರಾಧೀಶ್ವರಂ [ಜೀಮೂತವಾಹ]

೨. ನಾನ್ವಯಪ್ರಸೂತಸೂರ್ಯ್ಯಂ ಚ (ರ?) ಘಜಾತಂ ಶ್ರೀ ಶಿಳಾಱವಂಶೋದ್ಭವ ನರೇಂದ್ರ ವಿಭವಾಮರೇಂದ್ರ (ಡಂಗಾಱ)

೩. ಭೇರಿನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ ಸಮರವಿಭೀಷಣಂ ವಿದಗ್ಧಮುಗ್ಧಾಂಗನಾಹ್ರಿದಯ ಕುಸುಮಕೋದಂಡ ಕದನಪ್ರಚಂಡ ಚೆಂ–

೪. ನಮನ್ನೆಯ ಪನ್ನಗವೈನತೇಯ ವೀರಾಧಿಮಂನ್ನೆಯ ತಾರಕಾಸುರಕಾರ್ತಿಕೇಯ ನತಿ ವಿಷಮಹಯಾ–

೫. ರೂಢಂಪ್ರೌಢರೇಖಾರೇವಂತ ವಿಜೇಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸುವರ್ಣಗರುಡಧ್ವಜ ವಿಮಳಕೀರ್ತ್ತಿಧ್ವಜ ಕಾರ್ತ್ತ್ಯಯನೀದೇವೀಲ–

೬ ಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದ ಮ್ರಿಗದಾಮೋದ ಆಳಿಂ ಮುಂನಿಱಿವ ಸೌರ್ಯ್ಯಮಂ ಮೆಱೆವ ಆ ಬಂಟರಭಾವ

೭ ಮಱೆವುಗೆ ಕಾವ ಆನೆಗನಂಕಕಾಱ ರಣರಂಗವೀಱ ನಿಜದಬೆಡಂಗ ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗ ಶ್ರೀಮದು–

೮. ತ್ತರೇಶ್ವರದೇವರ ಪಾದಾರಾಧಕ ಪರಬಳಸಾಧಕ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮಾನು ಮಹಾಮಂ–

೯. ಡಳೇಶ್ವರ ಎಳೆಮೇಲ ಸಿಂಗಿದೇವರಸರುಂ ಅವ್ವೆ ನಾಗಲದೇವಿಯರುಂ ಶ್ರೀಮನ್ಸು· ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಸೇನಾಧಿಪ–

ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ : ೯–೩ * ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಒಡೆದು, ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆ.

೧೦. ತಿಮಹಾಪಸಾಯಿತಂ ರಿಪುಮದಮರ್ದನಂ ಪ್ರತಾಪರಣರಂಗಭೈರವಂ ಶ್ರೀಮತು ಘಟ್ಟಿಯ

೧೧. ಕೇತನಾಯಕನುಂ ಸಮಸ್ತಪರಿವಾರಮುಂ ನಾಡಗ್ರಾಯಿತರುಂ ಶ್ರೀಮತು ಭಿಲ್ಲಮದೇವರ ಮ–

೧೨. ಹಾಪಸಾಯಿತಂ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಯ್ಯನಾಯಕರುಂ ಸಕವರುಷಂ ೧೧೧೦ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರ–

೧೩. ದ ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳದಮವಾಸ್ಯೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಎಳೆಮೇಲ–

೧೪. ಯ್ವತ್ತಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಮುಱುವಡಿಯ ಮಂನ್ನೆಯ ಮೇಳಾಳಿಕೆಯುಂ ಬಾಹಿರ ಸೀಮೆಯೊ–

೧೫. ಳಗಣ ನಿಧಿನಿಧಾನನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಮಾಳಾವ್ರಿಕ್ಷಗುಲುಮಲತಾವಳಿ ಚತುರಘಾಟ

೧೬. ಕಲ್ಲಕಣಿ ಅರುವಣಿ...ದಱ ಮೂಲೆಗರರುವಣ ಅಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯ ದಂಡ ದೋಷ ಕಾಣಿಕೆ ಕಿ–

೧೭. ಱುಕುಳಾಯದಾಯ ಸರ್ಬ್ಬಯ ಶುಧವಾಗಿಯಿಂತಿನಿತುವಂ ಶ್ರೀಮದ್ದಕ್ಷಿಣ ವಾರಣಾಸಿ

೧೮. ಧರ್ಮ್ಮದಮನೆಯಾದಿಪಟ್ಟಣ ಸಿರಿವೊಳಲ ಶ್ರೀಮತು ಸಿದ್ಧಸಾತೇಶ್ವರದೇವರ ಅಂಗಭೋಗರಂ–

೧೯. ಗಭೋಗ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತ ಜೀರ್ನ್ನೋದ್ಧಾರಕ್ಕಂ ಶಿವಯೋಗಿಗಳಶನಾಚ್ಛಾಧನಕ್ಕಂ ಶ್ರೀಮತು ಸರ್ವ್ವ–

೨೦. ದೇವದಯೊಳಗೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಶಾ[ನ್ತಿ]ಮಯ್ಯಂಗಳ ಮಹಿಮೆಯೆಂತೆನೆ ಕ್ರೀತ ಯುಗ ತ್ರೇತೆ–

೨೧. ಮೂಱನೆಯ ದ್ವಾಪರದೊಳು ನೆಗಳ್ದ ಭೂತೋದ್ಭವರ್ಬ್ಬತಿತ ಬ್ರತಾನುಕಾರಿಗಳು ದಿಬ್ಯಸಹಶ್ರತಾ–

೨೨. ನುಮಬ್ದ ಕಿಂಕರನು ಹರೆಯಿ ಬಳಿಕವಾತೆಸೆದೀವನ ದೆಂತೆನೆ ಶಾನ್ತಿಮಯ್ಯ ತತುಕ್ಷ–

೨೩. ಣದೊಳೆ ಭಕ್ತಿಯ ಪಡೆದನೇಂ ಕಲಿವೀರನೋ ವೀರಭದ್ರನೋ ॥ ಶ್ರೀಮದಣಿ ಮಾದ್ಯಷ್ಟಗುಣಸಂ–

೨೪. ಪಂನರುಂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಪ್ರಸನ್ನರುಂ ಷಡಂಗಯೋಗಸಂಗದರುಂ ಸಸಾರಭ್ಯಸಂಗ ನಿಸಂಗರುಮಪ್ಪ ಶಿವಯೋ–

೨೫. ಗಿ ಶಾನ್ತಿಮಯ್ಯದೇವಂಗಳ ಪುತ್ರ ರೇವಣದೇವಯ್ಯಂಗಳ ಪ್ರಸಿ ದ್ಧತಿಗೆಯೆಂತನೆ ॥ ಒರ್ಬ್ಬಳ ತಂಡುಳದಿಂ–

೨೬. ದಮುರ್ಬ್ಬೀಶನ ರಾಯಕಟಕಮಂ ತಣಿಪಿದನಾ ಸರ್ಬ್ಬಜ್ಞಮೂರ್ತಿ ಜಗದೊಳ ಗೊರ್ಬ್ಬನೆ ಶಿವಸಿಧ ಚ–

೨೭. ಶ್ರೀ ರೇವಣದೇವಂ ॥ ತೊಱೆ ತುಂಬಿ ಬಂದಡರೆ ತಾ ಹಱುಗೋಲ ತನ್ನಿವೆಂನದಾಜ್ಞಾಬಲದಿಂ ತೊಱೆ–

೨೮. ಯಂ ದಾಂಟುವನಿಂತೀ ಕುಱುಪಿನ ತತುಕಾರನೀ ರೇವಣದೇವಂ ॥ ಅಂದೊಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಧನೆಂದೊಡೆ

೨೯. ನಿಂದಿಸಿದರು ಮನುಜರೆಲ್ಲ ಧರೆ ಭೂರ್ಭುಗಿಲೆನೆ ಬೆಂದುದು ಸತ್ವರಜಂ ತಮವಂದಿನ ಸಿದ್ಧಂ ಪ್ರ-

೩೦. ಸಿದ್ಧ ರೇವಣದೇವಂ ॥ ಮುನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿಯುವನ್ನದ ತವನಿಧಿಯ ತೋಱಿ ಲೋಕದೊಳಂ

೩೧. ಮತ್ತಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋರ್ಪೆನೆಂದು ತಂನ ತಾನಱಿಪ್ಪನೆಗಳ್ದ ರೇವಣದೇವಂ॥ ತಾರದಮಂದ್ರದ ಮಧು

೩೨. ರದ ಸಾರಾಯದ ಸಪ್ತಸರದಿಂದ ನರೇಶ್ವರಂ ಭೋರೆನೆ ಕೇಳಿಸುತಿಪ್ಪ ಧಾರಿಣಿ ತಳದೊಳಗೆ ನೆಗಳ್ದ ರೇವಣದೇವ ॥

೩೩. ನ್ರಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಂದಡೆವೆ ಬಲದತ್ಯದ್ಭುತ ಮರುಳತಂಡ ರೌದ್ರಮಿದೆನಲುಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಲಿಂಗ ಬೆಮರಲು ಸತ್ಯ-

೩೪. ದಿಂದತ್ಯಂತ ಸಿದ್ಧರೇವಣದೇವ ॥ ಅನ್ತಾ ಭೂಲೋಕ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧರಪ್ಪ ರೇವಣದೇವಯ್ಯಂಗಳ

೩೫. ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಮಾಡಿ ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯಂತರ ಸರ್ಬ್ಬನಮಶ್ಯವಾಗಿ ಧಾರಾ ಪೂರ್ಬ್ಬ-

೩೬. ಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ ಶ್ರೀ.............ಯ ಪ್ರಭುಗಳು ಎಂಟು ಹಿಟ್ಟುಗ-

೩೭. ಳಮಯ್ಯಂ......................ಂಭುಸೋಮನಾಥದೇವರಾಣೆಯ..........

೩೮. ಲೂರು ನಾವಿದಗೆಯೂರಾ.............ಮಿ ಪೂರ್ಬ್ಬಮರ್ಯ್ಯಲದೆ ॥.........

೩೯. ತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾಹೋ ಹ..............ಣಿ ಏಷ್ಟಾಯಾ.........

೪೦. ತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ....ಲನೀಯೋ ಭವ..................

೪೧. ವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿ.................................ಃ ॥

೨೭
ಅಮೃತಾಪುರ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೧೯೬

೧. ಜಯತಿಶಿವಶಾಸನಂ ಭೂಚರಖೇಚರದಿವಿಜರಾಜಿಮಕುಟಾರೂಢಂ ಧರ್ಮ್ಮ-ಪ್ರಸಾದವರ್ಧಿತಲಕ್ಷ್ಮೀನಿತ್ಯಪ್ರದಾಯಕಂ ಜಗತಿ ॥

---

೨೭ E.C.VI TK. No. 45

೨.	ಶ್ರೀಮತ್ಸೇನಾಧಿನಾಥೋತ್ತಮನನಮಿತನಂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ್ಕ್ಕೆ ತಾರಾಸ್ತೋಮಮಂ ನಿಲ್ವಂನೆಗಂ ನಾರದಮಸೃಣರಸವ್ಯಕ್ತಗೀತಾಮೃತಂ

೩.	ಗೌರೀಮುಗ್ಧಮನ್ದಸ್ಮಿತಮಧುರಕಟಾಕ್ಷಾಮೃತಂ ದೇವರಾಜಪ್ರೇಮ-ಸ್ತುತ್ಯಾದಿಸದ್ವಾಗಮೃತನ ಮೃತನಾಥಂ ತ್ರಿಲೋಕೈಕನಾಥಂ ॥ ಸಿರಿಯ-

೪.	ಲರ್ಗಣ್ಣ ಬೆಳ್ವೆಳಗಿನಿಂ ಪುದಿದಂಬುಜನೀಶನಂತಿರೆ ಗಿರಿಜಾಕಟಾಕ್ಷ-ರುಚಿಗಳ್ಪುದಿದೀಶನು ಮಬ್ಜನಾಭನಂತಿರೆ ಜನಸಂಸ್ತವಂ ತಮಗೆ ಪಲ್ಲಟಮಪ್ಪಿನಮೊಪ್ಪಿ ತೋಱುವಾ ಹರಿಹರದೇವರೊಲ್ದಮಿತನಂ ಪರಿರಕ್ಷಿ-

೫.	ಸುತಿರ್ಕ್ಕೆ ಸಂತತಂ ॥ ವಿನತಕ್ಷತ್ರಿಯಪುತ್ರಸಂತತಿನವೀನೋತ್ತಂಸಮಂ ರಾಜಶಾಸನಮಂ ಮಸ್ತಕಪೀಠದೊಳ್ತಳೆಯೆ ನಾಲ್ಕುಂ ದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ ಸೀಮ-ಶಾಸನಮಪ್ಪಂತುದಯಾ ಚಳಾದಿಕುಧರಂ

೬.	ಬಲ್ಲಾಳದೇವಂಗೆ ಮೇದಿನಿಯಂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶೌರ್ಯ್ಯಮಮಿತಂಗಕ್ಕುಂ ಪೆಱಂಗಕ್ಕುಮೆ ॥ ಗದ್ಯ ॥ ಆ ನಿಶ್ಶಂಕಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ವಯಾವತಾರಮದೆಂತೆಂದೊಡಮೃತದಮೃತಕರನ ಕ

೭.	ಮಳೆಯ ಕೌಸ್ತುಭದ ಪಾರಿಜಾತದೈರಾವತದುಚ್ಚೈಶ್ರವದಚ್ಚರಸೆಯರ ಸಂಭೂತಿಯಿಂ ಖ್ಯಾತಿಗಾಕರಮಾದ ಪೀಯೂಷರತ್ನಾಕರದ ನಡುವೆ ॥ ವೃ ॥ ಸಿರಿಯಂ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಮಂ ಹರಿಯ-

೮.	ನಂತಾ ಶಂಖಮಂ ಚಕ್ರಮಂ ಭರದಿಂ ಪೇಱಿಬಹಿತ್ರದಂತಿರೆಸೆದಿರ್ದ್ದಂ ಶೇಷನಾ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದೊಳ್‌ದೇವನ ನಾಭಿಪದ್ಮದ ಮೃಣಾಳಂ ಕೂವಕಂ-ಬಂಬೊಲಚ್ಚರಿಯಾಗಿರ್ದ್ದುದು ಕರ್ಣ್ನಧಾರನವೊಲಿರ್ದ್ದಂ ಪುಟ್ಟಿ ಪದ್ಮೋದ್ಭವಂ ॥ ಪರಮಬ್ರ-

೯.	ಹ್ಮನ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ಮುನಿಗಳೇಱ್ಬರ್ಪುಟ್ಟಿದರ್ತ್ತನ್ಮುನೀಶ್ವರರೊಳ್ ಪೆಂಪೆಸೆವತ್ರಿಪದ್ಮದಲರೊಳ್ ಪದ್ಮೋದರಂ ಪದ್ಮವಿಷ್ಟರನಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿತರ್ಕ್ಕೆ ಮಚ್ಚರಿಪವೋಲ್ ಕಣ್ಣೆಯ್ದಲಿಂದಂ ಸುಧಾಕರನಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದಂ

೧೦.	...ಪವಿತ್ರಮುದಯಸ್ಥಾನಂ ಮಹಾಭಾಗದೊಳ್ ॥ ಯಿಂದುವಿಲೋಚನೋ-ತ್ಸವದಿನಿಂದು ಮನೋಜಸಹಾಯವೃತ್ತಿಯಿಂದಿಂದುಕಳಾಳಿಯಿಂ ಮೆಱೆವೆ-ನಂದು ನೃಸಿಂಹನೃಪಾಳಸೂನು

೧೧.	ತಾನಿಂದುವಿಲೋಚನೋತ್ಸವದಿನಿಂದು ಮನೋಜಸಹಾಯವೃತ್ತಿಯಿಂದಿಂದುಕಳಾಳಿಯಿಂ ಮೆಱೆವುತಿರ್ದ್ದಪನಿಂದುಕುಳಪ್ರದೀಪಕಂ ॥ಕ॥ ಆ ರಾಜನ ಪುತ್ರನಂ ಮದವಾರಣವಿದ್ಯಾವಿಳಾ-

೧೨.	ಸದಿಂ ಬುಧನೆಂಬಂ ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್‌ನೆಗಱ್ದಂ ದ್ವಿರದಾರೋಹಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಬಲ್ಲಾಳನವೊಲ್ ॥ ಆತನ ಮಗಂ ಪುರೂರವನಾತಂಗಂ ದೇವಲೋಕದೂರ್ವ್ವಸಿಗಂ ವಿಖ್ಯಾತನುದಯಿಸಿದನುಪಮಾತೀತಬ-

೧೩. ೞರ್ಕ್ಕಾಯುವಾಯುವೆಂಬ ನೃಪೇಂದ್ರಂ ॥ ಅವನ ಮಗಂ ನಹುಷಂ ಮತ್ತವನ ತನೂಜಂ ಯಯಾತಿ ತದ್ವಿದರುರ್ವ್ವೀಥವರಾಗೆ ಬಳಿಕೆ ಪಲರುದ್ಭವಿಸಿದರಾ ಸೋಮವಂಶದೊಳ್ ಯದುವೆಂಬಂ ॥

೧೪. ಆಯದುದಗ್ರತೆ ಮಿಗೆ ನೆಗೞ್ದ ಯದುವಿಂ ಯಾದವಾಭಿದಾನ ಸೋಮಾಮ್ನಾಯಕ್ಕೆ ರೂಢಿವಡೆದತ್ತಾ ಯಾದವರೊಳಗೆ ನೆಗೞ್ದ ನಸಹಾಯಬಳಂ ॥ವೃ॥ ಸಳನೆಂಬಂ ಶಶಕಪ್ರಸಿದ್ಧ–

೧೫. ಪುರದೊಳ್ ವಾಸನ್ತಿಕಾದೇವಿಯಂ ತಳೆದಾರಾಧಿಸುವಾಗಳುತ್ತರಳನೇತ್ರಂ ಘೋರವಕ್ತ್ರಂ ವಿಶೃಂಖಳಗಾತ್ರಂ ಪುಲಿ ಪಾಯೆ ಕಂಡು ಮುನಿನಾಥಂ ಕುಂಚಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಪೊಯ್ಸಳ ಎಂದಂ ಬೞಿಕಾ–

೧೬. ಯ್ತು ಪೊಯ್ಸಳವೆಸರ್ ತಾಂ ಯಾದವೋರ್ವ್ವೀಶರೊಳು ॥ಕ॥ ಅಲಗಿಂ ಸಿಂಗಮನಿಱಿದನ ಕಲಿತನಮಂ ನಗುವ ತೆಱಿದೆ ಮೆಱವುದು ಸೆಳೆಯಿಂ ಪುಲಿವೊಯ್ದ ಕುಱುಪು ವೊಯ್ಸಳಕುಲ–

೧೭. ತಿಲಕನ ಮತ್ತಗಜದ ಟಕ್ಕೆಯದೊಳೀಗಳ್ ॥ ಮತ್ತೇಭ ॥ ಅನಿತೊಂದುಂನತಿವೆತ್ತ ಪೊಯ್ಸಳಕುಳಂ ಪೂರ್ವ್ವಾದ್ರಿಯಂ ಪೋಲ್ವಿನಂ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನೃಪಾಳನುದ್ಭವಿಸಿದಂ ಭೂಲೋಕದಾದಿತ್ಯನೆಂಬಿನೆಗಂ ಕಟ್ತಿಲೆ

೧೮. ಕೂಡೆ ಕಣ್ಗೆ ಕವಿದತ್ತನ್ಯಾವನೀಶರ್ಗ್ಗೆ ತೊಟ್ಟನೆ ಕಯ್ಕೊಂಡುದಲರ್ಕ್ಕೆಯಂ ಕುವಳೆಯಂ ಮತ್ತಾತನಿಂ ಕೌತುಕಂ ॥ ಕೆಳೆನಡೆಯಿಂ ಕಳಹಂಸೆಗೆ ಕೆಳೆನುಡಿಯಿಂ ಕೋಕಿಳಕ್ಕೆ ಸೋಗೆಗೆ ಮುಡಿಯಿಂ ಕೆ–

೧೯. ಳೆ ಕೆಳೆಯಬ್ಬರಸಿಯೆ ತತ್ಕುಳವಧುವಾದಳ್ ತದೀಯ ಸುತನೆಱೆಯಂಗಂ ॥ವೃ॥ ನೆಱವಿಂದಂ ವೈರಿಬೃಂದಂ ಕವಿವುದುಮನಿತೊಂದಂ ರಣೋತ್ಸಾಹದಿಂದಂ ತಱೆದೊಟ್ಟಲ್ ಸೀಳ್ದು ಮೆಟ್ಟಲ್ ಯಮ–

೨೦. ಪುರಿಗಿರಿದಟ್ಟಲ್ ಚಲಂಮುಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲ್ ನೆಱೆದೆತ್ತಂ ಕಯ್ದುವೊತ್ತಂ ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ ಮತ್ತಂ ಜಸಂಬೆತ್ತನಾ ಸಂದೆಱೆಯಂಗಂ ವೀರಗಂಗಂ ರಿಪುತಿಮಿರಪತಂಗಂ ಜಯಶ್ರೀಭುಜಂಗಂ ॥ ಚಲದೆ–

೨೧. ಱೆಯಂಗೆ ಚಾಗದೆಱೆಯಂಗೆ ಜಸಕ್ಕೆಱೆಯಂಗೆ ಮಿಕ್ಕದೋರ್ವ್ವಲದೆಱೆಯಂಗೆ ವೀರದೆ ಱೆಯಂಗೆ ಕುಲೊನ್ನತಿ ತನ್ನೊಳೊಪ್ಪುವೇಚಲೆಯೆಱೆಯಂಗೆ ಕಿರ್ತ್ತಿಯೆಱೆಯಂಗೆ ಱೆಯಂಗನೃ–

೨೨. ಪಂಗೆ ನಂದನಂ ಜಲಧಿಪರೀತಭೂವಳಯವರ್ದ್ಧನನಂಕದ ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನಂ ॥ಕಂ॥ ಬಲ್ಲಾಳನ ತಂಮಂಗೇಂ ಬಲ್ಲಾಳ್ತನಮೆರವೆ ತೇಜಮೆಂಬುದು ಪೆಱರ್ಗಿಂನಿಲ್ಲುದಯಾದಿತ್ಯ ಮಹೀವಲ್ಲಭನಣ್ಣಂಗೆ ವಿ–

೨೩. ಷ್ಣುಗಲ್ಲದೆ ಜಗದೊಳ್ ॥ವ॥ ಆ ಪರಮಮಾಹೇಶ್ವರಸಮಯಾಧಾರನುಂ–ಪರಮರುದ್ರಾವತಾರನುಂಮೇಕಾಂಗವೀರನುಂಮೆನಿಸಿ ನೆಗೞ್ದ ಬಲ್ಲಾಳದೇವನ ಬಲ್ಲಾಳ್ತನಮಂ ಪೇೞ್ವೆಡೆ ॥ವೃ॥ ಕಾಳೆ–

೨೪. ಗದೊಳ್ತಡಂಗಡಿದು ಮುಂದಣ ಥಟ್ಟಿನವುಂಕಿ ಪಾಯ್ದೊಡಾ ಮಾಳವಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಜಗದೇವನೆ ತಂನ ಮದಾಂಧಸಿಂಧುರಂ ಕೀಳಿಡೆ ಪೂತು ರಾವುತೆನೆ ರಾವುತನಲ್ಲೆನಿದಿರ್ಚ್ಚು ವೀರಬಲ್ಲಾಳನೆನೆಂದು ಮೆ-

೨೫. ಟ್ಟಿ ತಿವಿದಾಳ್ತನವಚ್ಚರಿಯಾಯ್ತು ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ವೃ॥ ಬಿಟ್ಟಗನಾಹವಾಂಗಣಕೆ ಜೆಟ್ಟಿಗನೆತ್ತಿದೊಡತ್ತ ಕಂಚಿ ಬೆಂಗೊಟ್ಟುದು ಕೊಂಗು ಕೂಡೆ ನೆಲೆವಿಟ್ಟುದು ಮಿಕ್ಕ ವಿರಾಟಕೋಟೆ ಕೂಗಿಟ್ಟುದು

೨೬. ಕೋಯತೂರ್ಕ್ಕೆದಱೆಕೆಟ್ಟುದು ರೂಡಿಯ ಚಕ್ರಗೊಟ್ಟಮಿಂಬಿಟ್ಟುದು ಕಯ್ದುವಿಕ್ಕಿ ಕಡಲೊಳ್ವಡಲಿಟ್ಟುದು ಸಪ್ತಕೊಂಕಣಂ ॥ ಮುನಿದಾಂತೊಡ್ಡಿದ ಚಾತುರಂಗಬಳಮಂ ಕಣ್ಮುಟ್ಟಿನೊಳ್ನೋಡಿ ತೊ-

೨೭. ಟ್ಟಿನೆ ತಾಂ ಕಂಡೊಡೆ ಹುಃಬಬಾಪ್ಪು ಬಱೆಕೆಂಬಲ್ಲೂಳೆಯಂ ನೆರ್ಕ್ಕನೆರ್ಕ್ಕನೆ ಬೇರ್ಕ್ಕೆಯ್ದುದ್ದೇಸಜ್ಜಸಱೆನಳವಿಂತೆಂದೆತ್ತಿ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ಮಾಣ್ಬನೆ ಮಾಣಂ ವಿಳಯಾನ್ತಕಂಗೆ ಕುಡುಗಂ ಕೈ-

೨೮. ಘಟ್ಟಿಗಂ ಬಿಟ್ಟಿಗಂ ॥ ಧುರದೊಳು ವಿಷ್ಣುನೃಪಂಗೆ ದಿಗ್ವಿಜಯದುದ್ಯೋಗಂ ಬರಂ ನಿಲ್ವ ಭೂವರರಾರಾ ನೃಪರಾಮನೆತ್ತುವುದು ಬೇಱೊಂದರ್ಕ್ಕದೇಕೇನ್ ತುಳಾಪುರುಷಕ್ಕೆಂದು ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮಿರಲೆಂ-

೨೯. ದುತ್ತುಂಗದೇವಾಲಯೋತ್ಕರಮಂ ಮಾಡಿಸಲೆಂದು ಸಂದ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳ್ಗೆ ತಾನೆತ್ತುವಂ ॥ ಶತಮುಖನಕ್ಕೆಮಾಡುವ ಮಖಂಗಳಮೇರುಗಳೆಂದು ತಾರಕ-ಪ್ರತತಿಗಳಾರಯಲ್ಪಡೆವ ದೇವಕು-

೩೦. ಳಂಗಳ ವಾರ್ದ್ಧಿಗೆತ್ತಹರ್ಪ್ಪತಿ ಪೊಲಗೆಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿಪ ತಟಾಕಚಯಂಗಳ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂದಮೂರ್ಜಿತಮೆನಿಪಗ್ರಹಾರಮವು ವಿಷ್ಣುನೃಪಾಳಕನಿತ್ತದತ್ತಿಗಳ್ ॥ಕ॥ ದೇವಿವೆಸರೆಸೆವ ಲ-

೩೧. ಕುಮಾದೇವಿಗಮಾ ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನಂಗಂ ತನಯಂ ಶ್ರೀವಿಜಯನಾರ-ಸಿಂಹಮಹೀವಲ್ಲಭವನವನ ವೀರಮುಪಮಾತೀತಂ ॥ವೃ॥ ಕೆದಱೆತ್ತಳ್ಕಿತ್ತು ಬಳ್ಕಿತ್ತಗಿದು ಮುಗಿದುದಸ್ಮಬ್ಬಳಂ ನಿಲ್ಲದಿಂನೀ ಪದದೊ-

೩೨. ಳ್ಕೈಕೊಳ್ವೆನೆಂದೊಡ್ಡಿದಿರೊಳೊದವಿ ನಿಸ್ಸಾಣಮಂ ತಾನೆ ಸೂಳೈಸಿದನತ್ತ-ಲ್ತೈಪುಮಾಣ್ಮಾರ್ಮ್ಮಲೆದೊಡೆ ತಲೆಗೊಂಡಂತ್ತಿದಂ ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯಂ ಪಾಂಡ್ಯಾವನೀಭೃದ್ಬಳದ ಪೆಣಗಳಿಂ ಕ-

೩೩. ಟ್ಟಿದಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ॥ ನರಸಿಂಹಂ ನರಸಿಂಹನಂತೆ ಮುನಿಸಿಂ ಮಾಱಾಂ । ತ ವೀರಾರಿಭೂಪರನಣ್ಮುಟ್ಟಿನೊಳಿಂತು ಕಂಡೊಡೆ ಬಟೆಕ್ಕಂಮಂಮ ಪೋಟ್ಡೆಕ್ಕಿ ಪೇರುರಮಂ ದೊಕ್ಕೆನೆ ಕುತ್ತಿ ಚಕ್ಕನೆ

೩೪. ಭುಜದ್ವಂದ್ವಗಳಿಂದೆತ್ತಿ ಬಲ್ಲಗುರುಳಂ ಕೋದೆಳಲಿಕ್ಕಿ ಬೀರಸಿರಿಗೆತ್ತಂ ತೋರಣಂ–ಗಟ್ಟನೆ ॥ ನಗೆಮೊಗವೆಂಬ ಚಂದ್ರಮನನಪ್ಪಿದ ಕೈರವಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆಂಬಿನಂ ಸೊಗಯಿಪ ಚಲ್ಲಗಣ್ ಚಿಬುಕಮಂ

೩೫. ಪರಿಚುಂಬಿಸುವಂತೆ ಬಿಂಕದಿಂ ನೆಗದ ಘನಸ್ತನಂ ಸುಟೆಗುರುಳ್ನಳಿತೋಳ್ಕಳ–ಕೋಕಿಳಸ್ವನಂ ಬಗೆಯುಗೆ ಕೂಡೆ ಸೋಲಿಸುವಳೇಚಲದೇವಿ ನೃಸಿಂಹದೇವನಂ ॥ಕ॥ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಗಮಾ ಕ–

೩೬. ಟ್ಟಣಕದ ಕಲಿಯೆನಿಪ್ಪ ನರಸಿಂಹಂಗಂ ಪುಟ್ಟಿದನಾಹವಜಯದೊಡವುಟ್ಟುವಿನಂ ರಾಯಮನ್ಮಥಂ ಬಲ್ಲಾಳಂ ॥ ಧರೆಯಂ ತಾಟ್ಚಿದ ಶೇಷನುಂ ಕಮಠನುಂ ದಿಗ್ದಂತಿಸನ್ತಾನಮುಂ ನೆರೆದೇಕಾಂಗ–

೩೭. ದಿನಾಂತವೋಲ್ ಭುಜಗರಾಜದ್ರಾಘಿಮಂ ಕೂರ್ಮಖರ್ಪ್ಪರ ಕೂಟೋಚ್ಚಳಿತಾಂಶಮಾ ದಿಗಿಭಹಸ್ತಸ್ಥೂಳವಾಂತತ್ತಿಳಾಭರಮಂ ರಕ್ಷಣದಕ್ಷಣದಕ್ಷಿಣ–ಭುಜಂ ಬಲ್ಲಾಳಭೂಪಾಳನಾ ॥ ಮುನಿ–

೩೮. ಸಿಂದು ತೋಳಬಾಳಂ ಜಡಿವ ನಡೆಯೆ ಸೂಳಯ್ಸು ಸೂಳಯ್ಸಿ ನೂಂಕೆಂಬನಿತಕ್ಕಾಂಪನರಾ ರೋಮದು ಪುಸಿಪುಸಿ ಮಾಣೆತ್ತಮುಂದಾಮ್ತ ಸಿಂಹಾಸನಮತ್ತಲ್ವಾರ್ದ್ಧಿಮು–

೩೯. ಟ್ಟಟ್ಟಿದ ಪಡವಳರ್ಗಿಟ್ಟಾಳ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟೋಲೆಗೀ ಮೇದಿನಿಸಾಧ್ಯಂ ಬಾಪ್ಪಿದೇಂ ರಾಯರೊಳತಿ ಬಳನೋ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವಂ ॥ ಕದನಪ್ರೊಚ್ಚಂಡಭೂಮಂಡಳಪತಿಗಳ ಬೇರ್ವೆರ್ಗ್ಗೆ ಬೆಂನ್ನೀರ ಹೊಯ್ದಾದುದು

೪೦. ಕಾಯ್ಪಿಂ ಬಾಳ ನಿಸ್ಸಂಗರಮಯದೊಳಿಂತಂತವಷ್ಟಂಭದಿಂ ತೂಗಿದ ಬಾಳ್ಬಳ್ವತ್ತು ಬಾಟ್ವಿಗ್ಗಡದ ಬಿರುದರಂ ತೂಗಿ ತುತ್ತಿಟ್ಟುದೇಂ ತಾಳ್ದಿದನೋ ವಿಕ್ರಾನ್ತಮಂ ಯಾದವಕುಳ–

೪೧. ತಿಳಕಂ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವಂ ॥ ಶುಂಡಾಳಂ ಮದವುಳ್ಳ ಚೋಳನಳವಿಂದಾ ಸಿಂಹಳಂ ಸಿಂಹವುದ್ದಂಡಂ ಸೇವುಣನಾವಗಂ ಸರಭವಿನ್ತೀ ಮೂವರುಂ ರಾಯರಂ ತುಂಡಂ ಮುಂ

೪೨. ಡದೊಳಾಳೆ ಪೊಯ್ಯದಿರನಾರೇನ್ ಪೇಳ್ದಪೆಂ ರಾಯಭೇರುಂಡಂ ರಾಯರ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ರಣದೊಳ್ಬಲ್ಲಾಳಭೂಪಾಳಕಂ ॥ ಉರಿಯಂತಂತಟ್ಟಿಯಿಂ ಸುಟ್ಟುರಿಸಿ ನೆಗೆಯೆ ನೆತ್ತರ್ಮಹೀ–

೪೩. ಚಕ್ರದೋಳ್ಕಗ್ಗರಿಕೆಂತಂತ್ತೆಲುಂ ಪಂದಲೆ ಪಡಲಿಡೆ ಧಂಧಂಧಗಿಲ್ಭುಭುಗಿಲ್ ಘಂಘರಿಲೆಂದೇನಳ್ವಿತೋ ಸೆವುಣಬಳವನಮಂ ವೀರಬಲ್ಲಾಳಕೋಪೋ–ದ್ಧುರದಾವೋಗ್ರಾನಳಂ ಶಾತ್ರವನೃಪತಿ–

೪೪. ಮೃಗಬ್ರಾತಮಳ್ಕಾಡುವಂನಂ ॥ ಮುಳಿದು ಕಡಂಗಿ ಸೋರ್ವ ಭಟಕೋಟಿಗೆ ವಾರ್ಧ್ದಿತರಂಗದನ್ತೆ ಸಂಗಳಿಸುವ ವಾಜಿರಾಜಿಗೆ ದಿಶಾಪ್ರಸರಂ ಕವಿವಂತೆ ನೂಂಕಲೌವ್ವಳಿಸುವ ಗಂಧಸಿ–

೪೫. ಸ್ದುರಘಟಾಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಕಂಡಳವಿಯೊಳಾರ್ದ್ದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ನೂಂಕಿದನಗ್ಗದ ಪಟ್ಟದಾನೆಯಂ ॥ ಒಂದೆರಡಟ್ಟೆ ಕೋಡವೊನೆಯೊಳ್ತಿರುಗುತ್ತಿರೆ ಬಲ್ವೆಣಂ ಮರಳ್ದೊಂದೆರಡಗ್ರ-

೪೬. ಹಸ್ತದೊಳಗುರ್ವ್ವಿಸೆ ಮೋದಿದ ತಾಳವಟ್ಟದೊಳ್ಬಂದ ಪೆಣಂ ಪೆಡಂ ಮಗುಳೆ ಕಣ್ಗೆಸೆಗುಂ ಜವನೇಱಿದೊಂದು ಜಕ್ಕಂದೊಳದಂತೆ ಸೇವುಣಘರಟ್ಟನ ವೀರವಿಳಾಸಸಿಂಧುರಂ ॥ ಅರಸುಗಳೊಂದೆರಟ್ ಬ-

೪೭. ಯುಲೊಳೊಂದೆರಡಳ್ಕಿದ ಕೋಟೆಯುಳ್ನೆರಂ ಬೆರಸಿಱಿದಾಳ್ತನಕ್ಕಿನಿತನಿ-ಕ್ಕರದಲ್ತಸಹಾಯಶೂರನಾಂ ತರನಿಱಿದಟ್ಟಿಯಾಡಿಸಿದ ತೋಟ್ಟಿಲದಿಂ ನಡೆಗೋಣ್ಪೆಗೊಂಡ ಸಂಗರವೆಣಿಸಲ್ಕಳುಂಬುಮದನಾ-

೪೮. ವುದನಾವುದನೇನ ಬಣ್ಣಿಪೆಂ ॥ಕ॥ ಆರೆಣೆಯಂಬೆನಳುಂಬದ ವೀರಮನೀ ಜಗಮನಾವಗಂ ಸುತ್ತಿದ ಮುಂನೀರೆಂಬುದು ಬಿರುದಿನ ಬೆಳ್ಳಾರೆನಿಸಿದು-ದದಟರಾಯಕೋಳಾಹಳನಂ ॥ಗದ್ಯ॥

೪೯. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ದ್ವಾರಾವತೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವನು ಯಾದವಕುಳಾಂಬರದ್ಯುಮಣಿ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ ಚೂಡಾ-

೫೦. ಮಣಿ ಮಲೆರಾಜನರಾಜತುಳತರತೇಜಂ ಮಲಪರೊಳ್ಗಂಡ ಕದನಪ್ರಚಂ-ಡನಸಹಾಯಶೂರನೇಕಾಂಗವೀರಂ ಶನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ ಶರಣಾಗತವಾರ್ದ್ಧಿ ಗಿರಿದುಗ್ಗಮಲ್ಲಂ ರಾಯಸಿರಸ-

೫೧. ಲ್ಲ ಚಲದಂಕರಾಮಂ ಬಿರುದಂಕಭೀಮಂ ನಿಶ್ಯಂಕಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಶ್ರೀ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನಾರ್ಥ ಮುತ್ತರದಿಗ್ವಿಜಯಪ್ರಸಂಗದಿಂ

೫೨. ಬಂದು ವಿಜಯಸಮುದ್ರಾಪರನಾಮಧೇಯಮಪ್ಪ ಹಳ್ಳವೂರ ನೆಲೆವೀಡಿ-ನೊಳು ಸುಕಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ಕ॥ ತತ್ಪದನಖರಮಯೂ-

೫೩. ಖಲಸತ್ಪುಷ್ಪಿತರಾಗರುಚಿರಪಲ್ಲವಿತ ದಯೋದ್ಯತ್ಪೂರ್ಣ್ನಫಳಿತಬುಧಪರಿಷ-ತ್ಪೂಜ್ಯನವೀನಪಾರಿಜಾತಂ ಖ್ಯಾತಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮದಗಣ್ಯಪುಣ್ಯನೃಪಗೇಹಂ ಗಂಡಭೇರಂಡತಂ

೫೪. ತ್ರಸ್ತೋಮಾಗ್ರಣಿ ಯಾದವೇಶ್ವರಭಾರತ್ನಪ್ರದೀಪಂ ಜಗತ್ಪ್ರಸ್ತುತ್ಯಾಕೃತಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಿಕ ದಂಡಾಧೀಶ ತತ್ತನ್ಮಹಾನಿಸ್ತಾರೈಕಶರಣ್ಯರೂಪನಮಿತಂ ಗಂಭೀರರತ್ನಾಕರಂ ॥

೫೫. ವ॥ ಆ ದಂಡನಾಥಚೂಡಾಮಣಿಯನ್ವಯಾವತಾರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ ॥ವೃ॥ ಅತಿಶಯಮಾಯ್ತು ದಾನಗುಣಮಿಟ್ಟಳಮಾಯ್ತಭಿಮಾನದೇಳ್ಗ ಸಂತತಮೆಸೆದತ್ತು ಬಂಧುಜನಸಂ-

೫೬. ಗತಿ ಪೆಂಪವಳವಟ್ಟುದೂರ್ಜ್ಜಿತಾಕೃತಿ ದೊರೆವೆತ್ತುದಾಶ್ರಯಗುಣಂ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತುದು ಸತ್ಯಮೆಂಬಿನಂ ಚತುರಜನಂ ಚತುರ್ಥಕುಳದೀಪಕನೆಂಬುದು ಚಟ್ಟಿಸೆಟ್ಟಿಯು ॥ಕ॥ ಪತಿಹಿ-

೫೭. ತಗುಣದಿಂದಮರುಂಧತಿಗೆಣೆ ಸೌಭಾಗ್ಯದೇಳ್ಗೆಯಿಂದಗ್ಗದ ಪಾರ್ವ್ವತಿಗೆ ದೊರೆ ಚಟ್ಟಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಸತಿ ಭೂಭುವನಕ್ಕೆ ಜಕ್ಕಿಯಕ್ಕಂ ನೆಗಳ್ದಳು ॥ವೃ॥ ಪುರುಷನಮೇರು ಚಟ್ಟಮರಸಂಗೆ

೫೮. ಕುಳೋಂನತಿ ಪುಟ್ಟೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ ಹರಿಯಮಸೆಟ್ಟಿ ಲೋಕದೊಳಗಂಗಭವಂಗೆಣೆ ರೂಪಿನಿಂ ಕಳಾಪರಿಣತೆಯಿಂ ಚತುರ್ಮುಖನೊಳೋರಗೆ ವೈಭವದೇಳ್ಗೆಯಿಂ ಪುರಂದರನ ಸಮಾ-

೫೯. ನವರ್ತ್ಥದೂದವಿಂ ಧನದಂಗನುಸಾರಿಯೆಂಬಿನಂ ॥ಕ॥ ಹರಿಯಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಕುಳವಧು ಚರಿತ್ರವತಿ ಪುತ್ರವತಿ ಕಳಾವತಿ ಲೋಕೋತ್ತರಮಾನವತಿ ಸರಸ್ವತಿ ಸಿರಿ ಸರಿಯೆಂಬನ್ತು ಸು-

೬೦. ಗ್ಗಿಯಕ್ಕಂ ನೆಗಟ್ದಳು॥ ರಸಮಿರ್ಪ್ಪುದು ಕರತಳದೊಳು ರಸಾಯನಂ ನುಡಿಯೊಳಿರ್ಪ್ಪುದೀಕ್ಷಣದೊಳ್ ಸೊಂಪೆಸೆವಮೃತಮಿಪ್ಪುದೆನೆ ಸಂತೋಸದಿಂ ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ತಣಿವುವಳ್ಪರಿಜನಂ ॥

೬೧. ವೃ ॥ ಹರಿಯಮಸೆಟ್ಟಿಗಂ ನೆಗಟ್ದಿ ಸುಗ್ಗಲೆಗಂ ಸುತನಾದನಲ್ತೆ ಬೇಟ್ಪಿರ-ನಿಧಿಬಂಧುಸಂಕುಳದಭಿಷ್ಟಫಳಂ ಪರಿವಾರದುತ್ಸವಂ ಪರಹಿತದಾಶ್ರಯಂ ಪರಮಧರ್ಮ್ಮದ

೬೨. ಮೆಯ್ಸಿರಿ ಸತ್ಯದುತ್ತರೋತ್ತರದಶೆ ಸತ್ಯದಾಯತನಮಪ್ಪಮೃತೇಶ್ವರ-ದಂಡನಾಯಕಂ ॥ ಜಡರಂ ಜಾತಿವಿಹೀನರಂ ವಿಕಳರಂ ನಾಣೊಕ್ಕರಂ ಮಿಕ್ಕರಂ ಪಡೆದಾ ದೋಷನಿವಾರಣ-

೬೩. ಕ್ಕಮೃತದಂಡಾಧೀಶನಂ ಪುಣ್ಯದಿಂ ಪಡೆದಂ ಪದ್ಮಜನಲ್ಲದಂದು ನೆಗಟ್ದೀ ಗಾಂಭೀರ್ಯ್ಯಮೀ ಧೈರ್ಯಮೀ ಕುಡುವಾರ್ಪ್ಪೀ ಕಡುನೇರ್ಪ್ಪು ಭೂಭುವನದೊಳ್ ಪೇಳಂನ್ಯಸಾಮಾನ್ಯಮೇ ॥ ಅಮಿತಂ ದಂಡೇಶರತ್ನಂ

೬೪. ಪ್ರಭು ದಿಟಕೆ ಕೆಲರ್ದ್ದೂರದಿಂ ಪರ್ವ್ವತಂ ರಮ್ಯಮೆನಿರ್ಪ್ಪಂತಿರ್ಪ್ಪಾರಾರಯ್ದೊಳಪುಗೆ ಪುರುಳಿಲ್ಲಂ ನರೋಪಾದಿಯೇ । ಯುದ್ಧಮುಖಂ ತಳ್ತಲ್ಲಿ ಕೂರಾಳಧನರಿಲಮೆಗಂದಲ್ಲಿ ಮಾದಾನಿ ನಷ್ಟೋ-

೬೫. ದ್ಯಮರೆಂತೆಂದಲ್ಲಿ ನಂಟು ವಿಷಮಸಮಯಮಾದಲ್ಲಿ ತಾನೇಕವಾಕ್ಯಂ ॥ ಸುಟಿಯಲ್ಕಾಗದೆ ಮುಂನೆ ಸೂರ್ಯ್ಯನುದಯಂಗೆಯ್ವಂನಮುನ್ತಿನ್ತು ಮಿಂಬುಳುಗಳ್ ಮಿಕ್ಕಿನ ದಂಡನಾಥರರೆಬರ್ಕ್ಕಾ-

೬೬. ರ್ಯ್ಯಕ್ಕೆ ಖಳ್ಗಕ್ಕದೇಂ ಗಟಪಲ್ ಸಲ್ಲದೆ ಸಲ್ವದಿಂತಮಿತದಂಡಾಧೀಶನಂ ಕಾಂಬುದುಂ ಬಟಿಕಾರ್ಮ್ಮಂತ್ರಿಗಳಾರ್ಸ್ಸಮಗ್ರರೆಣಿಸೂ ಬಲ್ಲಾಳನಾಸ್ಥಾನದೊಳ್ ॥ ಸಿರಿಯುಂಟೇ ಪೆಱಗಿತ್ತು ತೋಱುವು-

೬೭. ದು ಬಲ್ವುಂಟೇ ಮನಂ ಮೆಚ್ಚದಂತರನುಗ್ರಾಜಿಯೊಳಿಕ್ಕಿ ತೋಱುವುದು ತಾನುಂಡುಟ್ಟು ಚಿರ್ಮ್ಮೆಂದುಕೊಂಡಿರೆ ಮಾಣೆಂತಟ ಬಲ್ಪದಾವ ಸಿರಿಯೆಂದಾರ್ತ್ತಣ್ಮಿಕೂರ್ತಿತ್ತು ಮಚ್ಚರಿಪಂಗರ್ತ್ಥಿಸು-

೬೮. ವಂಗೆ ಸಲ್ವನಮಿತಂ ದಂಡೇಶದಿಕ್ಕುಂಜರುಂ ॥ ಕಡುವಲ್ಪಿಂ ಭೀಮನೆಂಬಂನೆಗಟ್ದಿನೆಳೆಯೊಳಷದಾತನಿಂದೀತಸನ್ತ್ರೋನ್ನರ್ಱೀಡಿಯಿಂದಂ ರಾಮನೆಂಬಂ ನೆಗಟ್ದಿನೆಳೆಯೊಳಂದಾತನಿಂದೀತನಾರ್ಗ್ಗಂ ಕುಡುರ್ವಾಂ ಕರ್ಣ್ನನೆಂಬು ನೆಗ-

೬೯. ಟ್ಟಿನೆಳೆಯೊಳಂದಾತನಿಂದೀತನಿಂ ಪೇಳ್ವೆಡೆ ಮತ್ತಿಲ್ಲಾರುಮೆಂಬತೆಸೆದಪನಮಿತಂ ದಂಡನಾಥತ್ರಿಣೇತ್ರಂ ॥ ಮಡಗಿದ ತಾಂಬ್ರಶಾಸನಮದೊಂದೆಡಗೆತ್ತಿದ ಕಲ್ಲಶಾಸನಂ ನುಡಿವುವೆ ಮಂತ್ರಿಮುಖ್ಯನಮಿತಂ ನೆ–

೭೦. ಱೆಕಾವುದನೀವುದಂ ತೊಡರ್ಪ್ಪಡಸಿರೆ ಕಾದ ಮಾನಸರ ಮೆಯ್ಸಿರಿಗಳ್ ನರಶಾಸನಂ ಮನಂಬಡೆವಿನಮಿತ್ತು ದಂ ಪೊಗಟ್ವಿಲೋಕದ ನಾಲಗೆ ತಾಂಬ್ರಶಾಸನಂ ॥ ಇದು ತಾಂ ಬಲ್ಲಾಳರಾಜಾಭ್ಯುದಯಜಯ–

೭೧. ವತೀಮಂಗಳಾಚಾರವೋ ಮೇಣಿದು ಪೂರ್ಣಂಭೋನಿಧಾನಪ್ರಬಳಲಹರಿ–ಕಾಪೂರನಿರ್ಗ್ಘೋಷಮೋ ಮತ್ತಿದು ಹರ್ಷೋತ್ಕರ್ಷವರ್ಷಾಂಬುದ ನಿನದಮೋ ಪೇಳೆಂಬಿನಂ ಭೋಜನೋತ್ಸಾಹದಿನೊಪ್ಪು–

೭೨. ತ್ತಿರ್ಪ್ಪುದೋರಂತಮಿತನ ಮನೆಯೊಳ್ ವಿಪ್ರಕೋಟಿಪ್ರಘೋಷಂ ॥ ಮೊಱಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾದುಫಲಮಾದವೊಲಾದುದು ತೀವಿನಿಂದ ಪೆರ್ಗ್ಗೆಱೆಮೊಱೆಯಲ್ಲದೆಂದೆನಿಪ ಬೆಳ್ವಲದಲ್ಲಿ ನವೀನ–

೭೩. ಸೃಷ್ಟಿ ಕಣ್ದೆಱದುದು ದಂಡನಾಯಕಶಿಖಾಮಣಿಯಪ್ಪಮಿತಂ ಸಮುದ್ರಮೀ ತೆಱನೆನಿಪಂದದಿಂ ಗದುಗಿನೊಳ್ ನೆಱೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂ ತಟಾಕಮಂ ॥ ಅಮೃತ ಮರೀಚಿ ನಿಟ್ಟಡಕಿಲಿಟ್ಟುದು ಲೋ–

೭೪. ಕದ ಕಣ್ಣ ಪುಂಣ್ಯಪುಂಜಮೆ ನೆಲಸಿತ್ತು ಯಾದವನೃಪೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತ್ತಿಯ ಬಿತ್ತುರಾಶಿಯಂ ನಿಮಿರ್ದುದೆನಿಪ್ಪವೋಲಮಿತನೊಪ್ಪಿರೆ ಮಾಡಿಸಿದಂ ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತಮೃತಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಮಹಿಮೆವೆತ್ತ–

೭೫. ಮೃತೇಶ್ವರದಿವ್ಯಗೇಹಮಂ ॥ ಅಮೃತಸಮುದ್ರಮದ್ರಿಮಥನಕ್ಕಗಿದಿಲ್ಲಿಗೆ ವಂದುದಿಂಬುವೆತ್ತಮರನದೀ [೧–] ತೊಳಲಲಾಱದೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿತ್ತು ಧಾತ್ರಿಗಭ್ರಮೆ ನೆಲೆದಪ್ಪಿ ನೀಟ್ಟುದೆನೆ ಧರ್ಮ್ಮದ ನೆ–

೭೬. ರ್ಮ್ಮಗೆ ನೆರ್ಮ್ಮಮಾಯ್ತು ಸಂದಮೃತಸಮುದ್ರಮೆಂಬಪರಿಪೂರ್ಣ್ನತಟಾಕಮನೆಂತು ಬಣ್ಣಿಪೆಂ ॥ ಒದವಿ ಪೊದಳ್ದು ನೀಟ್ದಿ ಫಳಸಂಕುಳದಿಂದೆಸೆದಿರ್ದ್ದ ಪಾರಿಜಾತದ ತಳಿರ್ಗೊಂಬಿನನ್ತೆ ಮೆಱೆದಿರ್ಪ್ಪಮೃತೇಶ್ವ–

೭೭ ರದಂಡನಾಥನಗ್ಗದ ಸಹಜಾತರೊಳ್ ಬುಧಜನಸ್ತುತರಲ್ಲದರಾರ್ ಸಮಸ್ತಸಂಪದಮೆನೆ ಸಲ್ವುದಾರ ಪೆಸರ್ಗೊಂಡೊಡಮಾ ಪೆಸರುತ್ತರೋತ್ತರಂ ॥ ಕಲಿದೇವಂ ದೇವನಾತಂ ನುಡಿದನೆ ತೊದಳಿಲ್ಲಾ–

೭೮. ತನೊಲ್ದಿತ್ತನೇ ನಿಶ್ಚಲಮಾತಂ ಕಾದನೇ ದೇವರ ಬರವಳವಿಂದಾತನಿಂತಾನ್ತನೇ ಮಾರ್ವ್ವಲಮಿಲ್ಲಾತಂ ಚಲಂ ಮಾಡಿದನೆ ಬಿದಿಗಮಿಂಬಿಲ್ಲ ಮತ್ತಾತನಂ ಭೂತಳದೊಳ್ ಪೋಲ್ವಾತನಾರ್ಬಾಪ್ಪಮಿತನೆವಡೆ–

೭೯. ದಂ ತಂಮನಂ ಪುಣ್ಯಪುಂಜಂ ॥ ಸಮನೆನಲಾತನೊಳ್ ಸಮನದಾರ್ ಚಲಮೇ ತನಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಚಾಗಮೆ ತನಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಲಲಿತಾಕೃತಿಯೇ ತನಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಭೋಗಮೆ ತನಗಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಸೆವ ಮಾನ್ತನವೇ

೮೦. ತನಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಮೆ ತನಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಪೆಱರ್ಗೇಂ ಕಲಿಗಂ ಭುವನೈಕಸೇವ್ಯನೋ ॥ಕ॥ ಚಲದೊಳಭಿಮಾನದೊಳ್ ಸತ್ಕುಲದೊಳ್ ಸತ್ಯದೊಳುದಾರದೊಲ್ ಪರಹಿತದೊಳ್ ಕಲಿಯಣ್ಣನೆ ನೆಗಟ್ಟ–

೮೧. ಪ್ಪಂ ಕಲಿಯಣ್ಣಂ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಕೃತಯುಗಚರಿತಂ ॥ ಧುರದೊಳ್ ಭೀಮನ ತಂಮನೂರ್ಜ್ಜಿತನಂಯೋಪಾಂಯಂಗಳೊಳ್ ರೇವತೀಶ್ವರನಾಖ್ಯಾನದ ತಮ್ಮನಗ್ರಜಮನಸ್ಸಂತೋಷಲಕ್ಷ್ಮೀಪರಂಪರೆ–

೮೨. ಯೊಳ್ ರಾಮನ ತಂಮನೀಯಮಿತದಂಡೇಶಂಗೆ ತಂಮಂ ಕುಲಾಭರಣಂ ಶ್ರೀವದನಾಬ್ಜಭಾನು ಮಸಣಯ್ಯಂ ಮಂತ್ರಿವಿದ್ಯಾಧರಂ ॥ ಶಿವಪಾದಶೇಖರಂ ದಾನವಿನೋದಂ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನಭಿಮಾನಧನಂ ಭು–

೮೩. ವನಹಿತಂ ಕಟಕಕ್ಕೊಪ್ಪುವನಂಣ್ನನ ಪಟ್ಟವರ್ಧನಂ ಮಸಣಯ್ಯಂ ॥ವೃ॥ ಬಸವಂ ದಂಡೇಶಚೂಡಾಮಣಿ ರಣಧವಳಂ ಗಂಡಭೇರುಂಡನೊಲ್ದರ್ತ್ಥಿಸಿ ಬಂದಂಗಾಂತುನಿಂದಂಗಗಿದು ಶರಣಮೆಂದಂಗೆ ಭೂಚಕ್ರ–

೮೪. ದೊಳ್ ಮಾನಸರೂಪಿಂದಿರ್ದ್ದ ಚಿನ್ತಾಮಣಿ ನೃಪಶಚಿವಾಕಾರದಿಂದಿರ್ದ್ದ ಕಳ್ಪಾನ್ತಸಮುದ್ಯದ್ವಹ್ನಿ ನಣ್ಪಿಂದಮಿತನಣುಗನಾಗಿರ್ದ್ದ ವಿದ್ಯಾಧರೇಂದ್ರಂ ॥ ಕಳದೊಳ್ ಕಟ್ಟಂಕದೊಳ್[೧] ಬಂದಡಸಿದ ಬಯಲೊ–

೮೫. ಳ್ ಭಾಸೆಯೊಳ್[೨] ಕೋಟಿಯೊಳ್ ದೊರ್ವ್ವಳದೊಳ್[೩] ತಳ್ತಾಂಕೆಯೊಳ್ ಕೈದೆಗೆಯ ಭರದೊಳ್[೪] ನಚ್ಚಿನಾಳ್ ಮಾರ್ಬ್ಬಳದೊಳ್ ಕಣ್ನುಳ್ಕುವಾಳ್ ಹೊಯ್ಸಳನ ಕಟಕದೊಳ್ತಾನೆ ಸಂದಗ್ಗದಾ–

೮೬. ಳಗ್ಗಳದಾಳ್ ಬಲ್ಲಾಳದೇವಂಗಮಿತನ ಬಸವಂ ದಂಡನಾಥತ್ರಿಣೇತ್ರ ॥ ಎಸೆವೀ ಬಲ್ಲಾಳದೇವಂಗಮಿತನೆ ಬಲದೋಳ್ ತೋಳ್ಗೆ ಸಂದಿರ್ದ್ದ ಕೂರ್ಬ್ಬಾಳ್ ಬಸವಂ ಬಲ್ಲಾಳನಾಸ್ಥಾಯಿಕೆಗಮಿತಕೆ ದೀಪಂ ಪ್ರದೀಪ–

೮೭. ಕ್ಕೆ ತೇಜಂ ಬಸವಂ ಬಲ್ಲಾಳರಾಜ್ಯಕ್ಕಮಿತನೆ ಮುಖಮಂತಾ ಮುಖಶ್ರೀಗೆ ನೇತ್ರಂ ಬಸವಂ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕವರಿವರೆನೆ ಮತ್ತಾರುವಂ ಪೇಳಲುಂಟೇ ॥ಕ॥ ಮೂವರುಮನುಜಾತರಿನ್ನೈರಾವತದಿಂದ–

೮೮. ಮೃತಕಿರಣನಿಂ ಕೌಸ್ತುಭದಿಂ ದೇವಾವನಿಜಮೆಸೆವವೋಲೀ ವಸುಧಾತಳ–ದೊಳೆಸೆವನಮಿತಚಮೂಪಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನರಾಜಿರಾಜಿವಿರಾಜಿತ–ಚೂಡಾಮಣಿಮರೀ–

---

೧. ಕಟ್ಟಂಕದಾಳ್; ೨. ಭಾಸೆಯಾಳ್; ೩. ದೋರ್ವ್ವಳದಾಳ್; ೪. ಭರದಾಳ್ – ಹೀಗೆ ಇರಬಹುದೇ?

೮೯. ಚಿಮಂಜರೀರಂಜಿತಚಳನನಳಿನ ಶ್ರೀಮದಮೃತೇಶ್ವರದೇವಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದನುಂ ಅನವರತಪಾತ್ರದಾನವಿನೋದನುಂ । ಯಾದವಾನ್ವಯಗಗನ-ಗಭಸ್ತಿಮಾಳಿನಿಶ್ಯಂಕಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವ-

೯೦. ರ್ತ್ತಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರಾಜ್ಯಾಭ್ಯುದಯಕರಣಕಾರಣನುಂ । ವಿಜಯ-ಗೋಮಿನೀಮಂಗಳಾಯತನರತ್ನತೋರಣನುಂ । ಚತುರ್ತ್ಥಕುಳಕುಮು-ದಿನೀಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಚಂದ್ರಿಕೋಪಮಾನಮಾ-

೯೧. ನಾನೂನಸರ್ವ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪೂರ್ಣ್ನಸುಗ್ಗಾಂಬಿಕಾಗರ್ಬ್ಬದುಗ್ಧಾರ್ಣ್ನವಪಾರಿಜಾತ ನುಂ ಸೌಂದರ್ಯ್ಯವಿಜಿತಚೇತೋಜಾತನುಂ ವೀರವೈರಿಧಾರಿಣೀನಾಥ-ಹಸ್ತ್ಯರಥಪದಾತಿಸಂಘಾತನಿರ್ಘಾತಪ-

೯೨. ಟಿಷ್ಟನಿಷ್ಠುರಕೃಪಾಣಕುಳಿದಂಡಮಂಡಿತಭುಜಾಮಂಡಳನುಂ ವೀರಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರ-ಸಾದನೋಪಚಿತಕರ್ಣ್ನಕುಂಡನುಂ । ಸನ್ಧಿವಿಗ್ರಹಯಾನಾಸನಸಂಶ್ರೆಯ-ದ್ವೈದೀಭಾವಭಾವಿತಪ್ರಯೋ-

೯೩. ಗನಿಪುಣಮಂತ್ರಿಮಂಡಳನಿತ್ಯಾವಳೋಕರತ್ನದರ್ಪ್ಪಣನುಂ । ಪರಿವಾರನಿವಹ-ಚಿತ್ತಂಸತರ್ಪ್ಪನುಂ । ವಿದ್ಯುದ್ದಂಡನರ್ತ್ತನಾನುಸಾರಿಸ್ವೈರಚಾರಶೂಕಳ್ಯ-ತುರಂಗಮಾರೂಢಪ್ರೌಢದಂಡಾಂ-

೯೪. ಕ ಶಬ್ದಶಿಕ್ಷೋಪಜಾತರೇಪರೇಖಾವಿಳಾಸವತ್ಸರಾಜನುಂ । ಶಸ್ತ್ರಶ್ರಮಾಚಾರ್ಯ್ಯಭಾರದ್ವಾಜನುಂ । ಕಲಿದೇವ ಮಸಣಿದೇವ ಬಸವರಾಜ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೋದರತ್ರಿತಯಶಾಖಾನುಬಂಧಬಂ-

೯೫. ಧನುಜ ಫಲಪ್ರದಾಯಕ ಕಳ್ಪವ್ರಿಕ್ಷನುಂ । ಶರಣಾಗತಮಂಡಳಿಕರಕ್ಷಾದಕ್ಷನುಂ । ಸತ್ಯತ್ಯಾಗವಿಕ್ರಮಕ್ರೀಡಾನವೀನರಾಧೇಯನುಂ । ಶೌಚಗಾಂಗೇಯನುಂ । ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಮೋಹಾನ್ಧ-

೯೬. ಕಾರಸಂಹಾರಸಹಶ್ರಕಿರಣನುಂ । ಯಾದವಕಟಕರತ್ನಾಭರಣನುಂ । ದಂಡನಾಥಮೌಳಿಮಾಣಿಕ್ಯನುಂ । ದಂಡನಾಥ ಕುಸುಮಕೋದಂಡನುಂ । ದಂಡನಾಥಗಂಡಮಾರ್ತ್ತಂಡನುಂ । ದಂಡನಾಥ ದಿಕ್ಕುಂಜ-

೯೭. ರನು(ಂ) । ಮುಗ್ಧಂಡದಂಡನಾಥಕೋಳಾಹಳನುಂ । ವಾಚಾಳದಂಡನಾಥ ಹಾಳಾಹಳನುಂ । ಚೋಳದಂಡನಾತಕಾಳರಾಕ್ಷಸನುಂ । ಮಾಳವದಂಡನಾಥ ಮದನತ್ರಿಣೇತ್ರನುಂ । ಗೂರ್ಜ್ಜರದಂಡನಾಥಗಿರಿವ-

೯೮. ಜ್ರದಂಡನುಂ । ರಾಯದಂಡನಾಥಗಂಡಭೇರುಂಡನುಂ । ಚೋಳಬಾಳಿಕಾಹಂಸತಿಳಕನುಂ । ಕೇರಳನಿತಂಬಿನೀ[೧]ತಾರಹಾರನುಂ[೧] । ಮಾಳವಮಾನಿನೀಮನೋರಂಜನನುಂ । ಕರ್ಣ್ಣಾಟಕಾಮಿನೀಕರ್ಣ್ಣಾಭರಣನುಂ । ಪ್ರಧಾನ-

---

೧-೧ 'ತೋರಹಾರನುಂ' ಇರಬಹುದೇ?

೯೯. ಜಂಗಮಕೇದಾರನುಂ । ಸಕಳಜನಾಧಾರನುಮೆನಿಸಿ ಮಹಿಮೆಗಾಸ್ಪದವಾದ-ಮೃತೇಶ್ವರದಂಡನಾಯಕಂ ಕಗ್ಗಿಯ ವೃತ್ತಿಯೊಳಗಣಮೃತಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಶ್ರೀಮದಮೃತೇಶ್ವರದೇವರಂ

೧೦೦. ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ಮಾಡಿ ಸಕವರ್ಷಂ ೧೧೧೯ನೆಯ ಪಿಂಗಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ಸಪ್ತಮಿ ಸೋಮವಾರದುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣದಂದು ಶ್ರೀಮದು ವಜ್ರೇಶ್ವರದೇವರ ಸಂನಿಧಾನದೊಳ್

೧೦೧. ಪಾದಪೂಜಾಪುರಸ್ಸರಂ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರ ಶ್ರೀಹಸ್ತದಿಂ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಪಡೆದು ತಂನ ಮಾಡಿಸಿದಮೃತೇಶ್ವರ ದೇವರ ಅಂಗಭೋಗರಂಗಭೋಗಕ್ಕಂ । ಚೈತ್ರ-

೧೦೨. ಪವಿತ್ರಾರೋಪಣಕ್ಕಂ । ದೇವರ ಪೂಜಾರಿಗಪರಿಚಾರಕರ್ಗ್ಗಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಹಾರದಾನಕ್ಕಂ । ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾರಕವಾಗಿ ಆಸಂದಿ-ನಾಡೊಳಗಣಗ್ರಹಾರ ಹುಣಿಸೆಯಕಟ್ಟವಂ ಸ-

೧೦೩. ರ್ವ್ವನಮಸ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿ । ಹಾದಿಯಕೆಱೆಯ ನಾಗಗೌಡನುಂ ಕಗ್ಗಿಯ ಭಾಗೆಯ ಪ್ರಭುಗಾವುಂಡುಗಳ್ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆ ಭಾಗೆಯ ಗಂಗವುರವಂ ಸರ್ವ್ವನಸ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ

೧೦೪. ದತ್ತಿ । ಕೂಂಟನಮಡುವಿನ ಕೇತಗವುಡನೆಱಕಗೌಡ ಮಾಳಗೌಡನಿಂತೀ ಮೂವರುಂ ತಂಮ ಹೊಲದೊಳಗೆ ಅಮೃತೇಶ್ವರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ದೇವತಾಲಯಕ್ಕಂ ಪುರಮಂ ಕಟ್ಟಲಾಚಂದ್ರತಾರಂಬರಂ

೧೦೫. ಸಲ್ವನ್ತಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ । ಮತ್ತವಾ ಹೊಲದೊಳಗೆ ಪುರದಿಂ ಮೂಡಲುಂ ತೆಂಕಲು ಗಂಗನ ಗಳೆ ಗದ್ದೆ ಮತ್ತರೊಂದು । ತೋಟ ಮತ್ತರೊಂದು । ಅನ್ತು ಮತ್ತರೆರಡಂ ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿ । ಹಾದಿಯಕೆ-

೧೦೬. ಱೆಯ ಪ್ರಭು ನಾಗಗವುಂಡಂ ತಂನ ಹೊಲದೊಳಗೆ ಪುರದ ಪಡುವಣ ಎಱೆಯಮನ ಮಸಣಗವುಡನ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗದ್ದೆ ಮತ್ತರೊಂದಂ ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿ । ಅಮೃತಸಮುದ್ರದ ಮೂಡಣ-

೧೦೭. ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಗೌಡಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಚಲೇಶ್ವರದ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಮಹದೇವಸೆಟ್ಟಿಯರು ತಂಮ ಗೌಡಿಕೆಯ ನೇಜಿಲಕೆಱೆಯ ಚಿಣ್ಣವ-ಗಟ್ಟದಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗಂಗನ-

೧೦೮. ಗೆಳೆಯಲು ಗದ್ದೆ ಮತ್ತರೊಂದು ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿ । ಅಮೃತಸಮುದ್ರದ ಪಡುವಣ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ॥ ಕ ॥ ಅಯ್ಯಣವಾಡಿಯೊಳಂ ಕಡುರಯ್ಯಂ ಜಗದೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕುಣಿವಿಗ್ರಾಮ-

೧೦೯. ಕ್ಕಯ್ಯನೆನಸಿರ್ದ್ದನಾ ರುದ್ರಯ್ಯಂಗಂ ಮಂತ್ರಿಜಕ್ಕನಾತ್ಮಜನಾದಂ ॥ ವ ॥ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜಕ್ಕಯ್ಯನಮೃತೇಶ್ವರದಂಡನಾಯಕರ ಬೆಸದಿಂದಮೃತೇಶ್ವರ ದೇವರ ಭವನಮಂನತಿಚಲ್ವನಾಗಿ ಮಾ-

೧೧೦. ಡಿಸಿದಡೆಯಮೃತೇಶ್ವರದಂಡನಾಯಕರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟ ಗದ್ದೆ ಗಂಗನಗಳೆಯಲು ಕಂಬ ಹಂನೆರಡು । ಮತ್ತಂ ದವಸಿಗರ್ಗ್ಗೆ ಗಂಗನ ಗಳೆಯಲು ಕಂಬವಱುವತ್ತು । ಮತ್ತಂ ದೇವರ ನೈವೇ–

೧೧೧. ದ್ಯಕ್ಕೆ ಗದ್ದೆ ಗಂಗನ ಗಳೆಯಲು ಕಂಬ ನಾಲ್ವತ್ತು ಅಂತು ಮತ್ತರೊಂದು ಕಂಬ ಹಂನೆರಡು ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿ । ಅಮೃತೇಶ್ವರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ದೋರಸಮುದ್ರದ ಭತ್ತವಸರದಂಗಡಿಯ ಸಮಸ್ತನಕ–

೧೧೨. ರಂಗಳುಂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗುಂಮೇಶ್ವರದಂಗಡಿ । ಬೊಮ್ಮಲದೇವಿಯರಂಗಡಿ । ಕೇತಲದೇವಿಯರಂಗಡಿ । ಬೆಲುಹೂರಂಗಡಿ । ಪತ್ಯೇಕ

೧೧೩. ಪತ್ಯೇಕ ಸೆಡೆಅರವನವೊಂದು । ಚೈತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಗವೊಂದು । ಪವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಗವೊಂದು ॥ ವೃ ॥ ಪ್ರಿಯದಿಂದಿಂತಿದನೆಯ್ದೆ ಕಾವಮನುಜಂಗಾ ಯುಂ ಜಯಶ್ರೀಯುಮಕ್ಕೆ ಯಿ–

೧೧೪. ದಂ ಕಾಯದೆ ಕಾಯ್ವ ಪಾಪಿಗೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳು ವಾರಣಾಶಿಯೊಳೆ–ಕ್ಕೋಟಿಮುನೀಂದ್ರರು ಕವಿಲೆಯಂ ವೇದಾಢ್ಯರಂ ಕೊಂನ್ದುದೊಂದಯಶಂ ಪೊರ್ದ್ದುಗುವೆನ್ದು ಸಾಱಿದಪುವೀ ಶೈ–

೧೧೫. ಳಾಕ್ಷರಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳು । ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಹೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ । ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ನಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ । ಉದ್ಧಂಡಕವಿಭಾಳನೇತ್ರಂ ಸುಕವಿ–

೧೧೬. ಜನಮಿತ್ರಂ ಜನ್ನಯ್ಯನ ಕವಿತೆ । ಸರಸ್ವತೀಕರ್ಣ್ನಪತ್ರಂ ಕಮನೀಯಗಾತ್ರಂ ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿಯ ಮಹದೇವಂರ್ಣ್ನಂಗಳ ಶಿಷ್ಯ ನಾಕಂಣ್ನನ ಬರಪ । ಬಿರುದಕಂಡರಣೆಕಾಱ–

೧೧೭. ಕೊಳಾಹಳಂ ರೂವಾರಿ ಮಲ್ಲೋಜನ ಕಂಡರಣೆ ॥ ಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀ ॥ ಕಗ್ಗಿಯ ವೃತ್ತಿಯ ಸಾವಂತ ಮಾಳಗೌಡನಿಂ ಕಿಱಿಯ ಬಂಮಗಾವುಂಡಂಗೆ ॥ವೃ॥

೧೧೮. ನಿರುಪಮದಾನಿ ಬಂಮಗವುಡಂಗಮನಂಗನೆ ಮಾಕಗೌಡಿಗೀ ಹರಿಹರನಬ್ಜಶಂಭವರು ಪುಟ್ಟುವ ಮಾರ್ಗದೆ ಪುಟ್ಟಿದರ್ಸ್ಸುತರ್ವ್ವರನಿಧಿ ಕೇತ–ಗೌಡನೆಱೆಯಂಗಗವುಂಡನು ಮಾ–

೧೧೯. ಳಗೌಡರಾದರದೊಳೆ ಕೊಟ್ಟರೊಪ್ಪುವಮೃತೇಶಪುರಕ್ಕತಿಸೇವ್ಯ ಭೂಮಿಯಂ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ಗಂಗವುರದ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗದ್ದೆ ಗಣಪತಿಭಟ್ಟ ಉಪೇಂ–

೧೨೦. ದ್ರಭಟ್ಟ ಕುದುರೆಯಪ್ಪಯ್ಯ ॥ ಬಮ್ಮಯ್ಯ । ಕೂಚಯ್ಯ । ನಾಗದೇವ । ಭಟ್ಟ । ದಾಡಿಗೆಯಪ್ಪಯ್ಯ । ನಾರಣನಾಗದೇವ ಹರಿಹರಪೆದ್ದಿ । ಯಿನ್ತಿನಿಬರ್ಗ್ಗಂ ಮತ್ತರೊಂದು ಕಂಬ ಹತ್ತು । ಅಮೃತಸಮುದ್ರದಲ–

೧೨೧. ಪ್ಪಯ್ಯಂಗೆ ಕಂಬ ಹತ್ತು

೨೮
ಅಬ್ಬಲೂರು ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೨೦೦

೧. ಓಂ[॥*] ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ ತ್ರೈಳೋಕ್ಯ-
ನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥ ಶ್ರೀಮದ್ಗಂಗಾತರಂಗೋ-

೨. ಚ್ಚಳಿತಜಳಕಣಶ್ರೇಮಿಪುಃಪಾಳಿಶೋಭಾಧಾಮಂ ಚಂಚಜ್ಜಟಾಪಲ್ಲವಮಮ್ರಿ-
(ಮೃ)ತಕರೋದ್ಯತ್ಫಳಂ ಬಾಹುಶಾಖಾರಾಮಂ ಗೌರೀಲತಾ-

೩. ಲಿಂಗಿತಮಮರನುತಂ ಶಂಭುಕಳ್ಪದ್ರುವಾದಂ ರಾಮಂಗೀಗತ್ಥಿಯಿಂ ವಾಚ್ಛಿತಫಳಚಯಮಂ
ಸಂತತೋತ್ಸಾಹದಿಂದಂ ॥ ಶ್ರೀಕಣ್ಠಂ ರಾಮ-ದೇವಂಗನುಪ್ಪ (ಪ)ಮ-

೪. ಮಹಿಮಂಗೀಗೆ ಸಂಪತ್ತನೆಂದುಂಅನಾ ನಾಕೌಕಾನೀಕಮೌಳಿಪ್ರಕರಮ-
ಣಿಗಣಶ್ರೇಣಿಶೋಣಾಂಶುಜಾಳಬ್ಯಾಕೀರ್ಣ್ನಾ[೦*]ಘ್ರಿದ್ವಯಾಳಂಕ್ಕಿ(ಕೃ)ತನಮರವರಂ
ಶೀತಶೈಲೇ[೦*]ದ್ರ-

೫. ಕನ್ಯಾಳೋಕಾಂಶುಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಸಕಳಗಣವ್ರಿ(ವೃ)ತಂ ವಿರಸೋಮೇಶನೀಶಂ ॥
ಚಳದುಗ್ರ್ರಾಹವಕ್ತ್ರಚ್ಚು(ಚ್ಯು)ತತಿಮಿನಿಕರಾತುಚ್ಛಪುಚ್ಛಾಗ್ರಘಾತುಕುಳಿತಾಂ-

೬. ಭಃಕುಂಭಿಯೂಥಪ್ರಕರಸಜಳಫೂತ್ಕಾರಹಸ್ತಾಬ್ರಿ(ಭ್ರ)ಮಾಳಾಮಿಳಿತಂ ಸುತ್ತಿ ಪ್ಫೊ(ರ್ಪ್ಪು)
ದುದ್ಯನ್ಮಣಿಕಿರಣಸ್ಫಾರಮುಕ್ತಾಂಶು ವೇಳಾಚಳಮಾಳಂ

೭. ಭೂರಮಾಮಣ್ಣನವಿಪುಳಕಟೀದೇಶಮುದ್ರಂ ಸಮುದ್ರಂ ॥ವ॥ ಅಂತನೇಕ
ಜಳಚರನಿವಾ[ಸ*]ಮುಂಸ[ಮು*]ತ್ತುಂಗಲಹರೀನಿವಾಸಮುಮೆನಿಸಿ ಸೊಗಯಿಸುವ

೮. ಲವಣಸಮುದ್ರದಿಂ ಪರವ್ರಿ(ವೃ)ತವಾದ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ತೆಂಕಲು ನೀಳನಿಶದ(ಧ)
ಹಿಮವನ್ತಪರ್ವ್ವತಂಗಳೊಳವಲ್ಲಿ ॥ವ್ರಿ॥ ಎಸೆಗುಂ ಪೂರ್ವಾಪರಾಂಭೋನಿಧಿಮಿ[ತಿ]-

೯. ವಿತತಾಯಾಮದಿಂ ಸಿದ್ಧಕನ್ಯಾವಿಸರಾನಂಗೋರು ಕೇಳೀಶ್ರಮಶಮಮ-ಹಿಮಾಕಂದರಂ
ಸ್ವರ್ಧುನೀವಾಃಪ್ರಸರೋಪಕ್ಷುಣ್ಣ ನಾನಾ [ನಗನಿ]-

೧೦. ಕರಗಳದ್ಗಣ್ಡಶೈಳಾಳಿಮಾಳಾವಿಸರಂ ಪ್ರಸ್ಫಾರಶೀತದ್ಯುತಿರುಚಿನಿಚಯಭ್ರಾಜಿತಂ [ಶೀ]ತಶೈಲಂ
॥ವ॥ (॥)ಆ ಮಹಿಗಿ [ರೀ]ನ್ದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವವ [ತ್ತೀ]-

೧೧. ಯತ್ತಿಪ್ಪ ಭಾರತವರ್ಷದೊಳು ಕುಂತಳದೇಶವೆಂಬುದಧಿಕ ಶೋಭೆವೆತ್ತೆಸುವುದಲ್ಲಿ ॥ಕ॥
ಸೊಗಯಿಪುದಲನ್ದೆಯೆಂಬುದು ನಗರಂ ಚೆಲುವೆಸೆದು ನಾಡೆವ(ಯ)ಮ-

---

೨೮. E.I. V 245.......252

೧೨. ರಾವತಿಗಂ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿ ವಿಬುಧಜನದಿಂದಗಣಿತಧನಧಾನ್ಯಜಳಸಮ್ರಿ (ಮೃ)ದ್ಧಿಯಿನೆಂದು ॥ ಮತ್ತ ॥ ಪ್ರಕಟಿತಕಮರಾವತಿಯೊಳು ಸುಕೇಶಿಯುಂ[o] ಮಂಜುಘೋಷೆಯುಂ ತಾಮಿರ್ಬ್ಬರ್ಸ–

೧೩. ಕಳವಧೂತತಿಯೆಲ್ಲಂ ಸುಕೇಶಿಯಮಂಜುಘೋಷೆಯರ್ತ್ತತ್ಪುರದೊಳ್ ॥ ವ್ರ ॥ ಅದು ನಾನಾವಿಧ ಗನ್ಧಸಾಳಿವನದಿಂ ಸವ್ವರ್ತುಕೆದ್ಯಾನನಂದನದಿಂ ಪೊರ್ನ್ನ(ರ್ಣ್ಣ) ತಟಾಕಕೂಪ–

೧೪. ಸರಸೀಸಂನ್ದೋಹದಿಂ ಸಾರಸ್ಸೋನ್ಮದಭ್ರಿ(ಭೃ)ಂಗೀಪಿಕಕೋಕಕೇಕಿಶುಕಸಂಘಾ–ನೀಕಶಾಕುಂನಾದದಿನೆತ್ತಂ ಗಣಿಕಾವಿನೋದಕ್ರಿ(ಕೃ)ತವೀಣಾನಾದ[1]ದಿಂದೊಪ್ಪ–ಗುಂ[1] । (॥) ವ । (॥) ಅಂತಪರಿಮಿತಕೇ–

೧೫. ದಾರಭೂಮಿಯುಂಮಪರಾಜಳಾಶ್ರಯಾಭಿರಾಮುಮುಂ ಬಹುಜನಾಕೀರ್ನ್ನ–(ರ್ಣ್ಣ)ಮುಮಮೇಯಗಣಿಕಾನಿವಾಸಮುಮಗಣಿತವಣಿಗ್ಜನಾಶ್ರಯಮುಮಮೆನಿಸಿ ಶೋಭಾನಿವಾಸಮಾಗೆ ॥

೧೬. ವ್ರಿ ॥ ಅವತರಿಸಿರ್ದ್ದನಲ್ಲಿ ರಜತಾಚಳದಿಂ ಗಿರಿಜಾಸಮೇತಮುತ್ಸವದೊಳೆ ಸೋಮನಾಥನಖಿಳಾಮರವೋ(ಮೌ)ಳಿವಿನದ್ಧರತ್ನಸಂಭವ [ಕಿ*]ರಣ–ಪ್ರಭಾಪಟಲಪುಂಜಪರಾಗಪದಾ[ಬ್ಜ]ನರ್ಥಿಯಿಂದ–

೧೭. ವನತಭಾಕ್ತಿಕಾಭಿಮತಸಿದ್ಧಿಫಳೋದಯಕಳ್ಪಭೂರುಹಂ ॥ಕ॥ ಆ ಸೋಮನಾಥಪುರ ಸವಾಸಿತರೊಳು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಗಳೊಳ್ಪಿ(ಳ್ವಿ)ಪ್ರರೊಳ ಬ್ಯಾ–(ವ್ಯಾ)ಸಶುಕವಾಮದೇವಪರಾಶರಕಪಿಳಾದಿ ಸದ್ರಿ(ದೃ)ಶನೋ–

೧೮. ರ್ಬ್ಬನ್ನೆಗಳ್ದಂ ॥ ಕ ॥ ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರನುರ್ಬ್ಬೀ(ರ್ವ್ವೀ)ದೇವನುತಂ ನಿಖಿ–ಳವೇದವೇದಾಂಗವಿದಂ ಪಾವನಚರಿತ್ರಗುಣಸದ್ಭಾವಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂದ್ಪಿ–(ದ್ವಿ)ಜೋತ್ತಮನೆನಿಪಂ ॥ ಕಂ ॥ ಆ ವಿಪ್ರನ ಸತಿ ಸೀತಾದೇವಿಗವಾ [ಸ]ತ್ಯ–

೧೯. ತಪನಸತಿಗಂ ಗುಣಸದ್ಭಾವದೆ ಪದ್ಮಾಂಬಿಕೆ ಸಲೆ ಪಾವನಸುಚರಿತೆ ಪತಿಹಿ–ತಬ್ರ(ವ್ರ)ತೆಯೆನಿಪಳ್ ॥ ಆ ದಂಪತಿಗಳ್ಪಲಕಾಲವನಪತ್ಯರಾಗಿರ್ದ್ದೊಂದು ದೆವಸಂ ನಾಪುತ್ರಸ್ಯ ಲೋಕೋಸ್ತಿ ಎಂಬ ವೇದವಾಕ್ಯಮಂ [ಂ*]ತಿ–

೨೦. [ಳಿದು] ॥ ಕ । (॥) ಪುತ್ರಾರ್ತ್ಥವಾಗಿ ಸತ್ಯಪವಿತ್ರಾಚರಣಂ ನೆಗಟ್ದ ಪುರು–ಷೋತ್ತಮನಾಪತ್ರಾ(ತ್ತ್ರಾ) ಣನೀಶನೆಂದು ಕಳತ್ರಾನ್ವಿತನಾಗಿ ಶಂಭುವಂ ಪೂಜಿಸಿದನ್ ॥ ವ [॥*] ಅಂಗನೆಮಿತ್ತ ದಿವಿಜದನುಜವ್ರಿ(ವೃ)ಂದವಂದಿತಪಾದಾರವಿಂದ–

೨೧. ಮಹೇಶ್ವರಂ ಕವಿಳಾಸಪರ್ಬ್ಬ(ರ್ವ್ವ)ತದ ರಮ್ಯಭೂಮಿಯೊಳು ಕೇಶವ–ವಾಸವಾಬ್ಜಭವರೋಲಗಿಸಲಸಂಖ್ಯಾತಗಣಪರಿವ್ರಿ (ವೃ) ತನುಮಾಸಹಿತಂವ [ವೊ]ಡ್ಡೋಲಗದೊಳು ಸುಖಸಂಕಥಾ–

೧–೧. 'ದಿಂದೊಪ್ಪುಗುಂ' ಎಂದು ಓದಿರಿ.

೨೨. ವಿನೋದದಿಂದಮಿರೆ ನಾರದನೆಂಬ ಗಣೇಶ್ವರನಿನ್ತೆಂದ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಓಹಿಲ ದಾಸಿ(ಸ) ಚೆಂನ ಸಿರಿಯಾಳ ಹಳಾಯುಧ ಬಾಣನುದ್ಭಟರ್ದೇಹದೊಳೊಂದಿಗ ಬಂದ ಮಳಯೇಶ್ವರ ಕೇಶವರಾಜರಾದಿಯಾಗ್ಗೈಹಿ–

೨೩. ಕಸೌಖ್ಯಮಂ ಬಿಸುಟಸಂಖ್ಯಗಣಂ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಸದ್ಗೇಹದೊಳಿಲ್ಲಿರಲು ಸಮಯಮುಕ್ಕಟವಾದುವು(ದು) ಜೈನಬೌಧ[ದ್ದ]ರೊಳ(ಳ್) ॥ ಎಂಬುದುಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ ದರಹಸಿತವದನಾರವಿಂ–

೨೪. ದನಾಗಿ ವೀರಭದ್ರನಂ ನೀಂ ಮನುಷ್ಯಲೋಕದೊಳು ನಿಂನಂಶದೊಳೊ–ರ್ಬ್ಬಿ(ರ್ಬ್ಬ)ನಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಪರಸಮಯಗಳಂ ನಿಯಾಮಿಸೆಂಬುದುಂ ವೀರಭದ್ರನುಂ ಪುರುಷೋ–

೨೫. ತ್ತಮಭಟ್ಟರ್ಗ್ಗೆ ಸ್ವಪ್ನದೊಳ್ತಾಪಸರೂಪದಿಂ ಬಂದು ಪುತ್ರಂ ಪರಸಮಯನಿಯಾಮಕಂ ನಿಮಗೆ ಪುಟ್ಟುಗುಮೆ [ಂ*]ದು ಮತ್ತಂಮಿಂತೆಂದ ॥ ಶ್ಲೋಕ ॥ ಜೈನಮಾರ್ಗ್ಗೇಷು ಯೇ ಯಾ –

೨೬. ತಾ ಬಹವೋ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥೇ ತೇ ದೂಷಿತಾ ಭವನ್ತು ಸರ್ವ್ವೇ ರಾಮೇಣ ತವಸೂನುವಾ ॥ ವ ॥ ಎನ್ದು ವ(ಪ)ರಮಪ್ರಸಾದಂ ಮಾಡಿ ಪೋಪುದಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಭಟ್ಟರು

೨೭. ಕ್ರಿ[ಕೃ]ತಾರ್ತ್ಥರಾಗಿ ಸಂತಸಂಬಟ್ಟು ಮಗನಂ ಪಡೆದು ಜಾತಕರ್ಮ್ಮಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ಮಾಡಿ ದೇವತೋ[ದ್ದೇ]ಶಧಿಂ ರಾಮನೆಂದು ಪೆಸರನಿಟ್ಟರಾತನುಂ ತನ್ನ ದಿವ್ಯ(ವ್ಯ) ಜನ್ಮಾನುರೂಪಮಾ–

೨೮. ಗೆ ಶಿವಯೋಗಯುಕ್ತನಾಗಿ ನಿಸ್ಪೃಹವ್ರಿ(ವೃ)ತ್ತಿಯಿಂ ಚರಿಯಿಸುತ್ತುಂ ॥ ಕಂದ ॥ ಏಕಾಗ್ರಭಕ್ತಿಯೋಗದಿನೇಕಾಕಿಯೆನಲೆ ಸಂದು ಶಿವನಂ ಪಿರಿದಪ್ಪೇಕಾನ್ತದೊಳಾರಾಧಿ–

೨೯. ಸಿ ಯೆಕಾನ್ತದ ರಾಮನೆಂಬ ಪೆಸರ[ಂ*]ಪಡದಂ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಸತತಂ ಸಂದು ಶಿವಾಗಮೋಕ್ತವಿವಿಧಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳು ಶಾಂಭವಾಯತನಾನೇಕನದೀನದಪ್ರಕರದೊಳು [೧]ಗೌರಿ[ರೀ]ವರಾಂಘ್ರಿದ್ವ[೧]–

೩೦. ಯಾಶ್ರಿತ ವಾಕ್ಕಾಯಮನೋನುಗಂ ಚರಿಯಿಸುತ್ತಂ ಬಂದು ಕಣ್ಡಂ ಸುರಾರ್ಚ್ಚಿತನಂ ದಕ್ಷಿಣಸೋಮನಾಥನನಘೌಘತ್ರಾಸಿಯಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ॥ ವ ॥ ಅನ್ತು ಬಂದನವರ–

೩೧. ತ ವಿನಮದಮರವರಮೌಳಿಮಣಿಕಿರಣಮಂಜರೀರಂಜಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮನಪ್ಪ ಪುಲಿಗೆಱೆಯ ಸೋಮನಾಥನನಾರಾಧಿಸುತ್ತಮಿಪ್ಪುದುಮಾ ಪರಮೇಸ್ವರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ॥

೩೨. ಅತ್ರ ಶೋಕದ್ವಯಂ ॥ ಅಲ್ಬಲೂರು ವರಗ್ರಾಮಂ ಗತ್ವಾ ರಾಮ ಮಮಾಜ್ಞೆ(ಜ್ಞ)ಯಾ [।*] ತತ್ರ ವಾಸಂ ಕುರು ಸ್ವಸ್ಥ ಯಾಜ ಮಾಂ ಭಕ್ತಿಯೋಗತಃ ॥ ಜೈನೈ[ಃ*]ಸಹ ವಿವಾದಂ ಚ ಶಂಕಾಂ ಹಿತ್ವಾಕು–

೧–೧. 'ಗೌರೀವರಾಂಘ್ರಿದ್ವ' ಎಂದು ಓದಿರಿ.

೩೪. ರುಷ್ವಥ । ಸ್ವಶಿರೋಪಿ ಪಣಂ ಕ್ರಿ(ಕೃ)ತ್ವಾ ಪುತ್ರ ತ್ವಂ ವಿಜಯೀ ಭವ ॥ ಎಂದು ಸೋಮನಾಥದೇವರ್ಬೆಸಸಿದಡೇಕಾನ್ತದ ರಾಮಯನಬ್ಬಲೂರು ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ[೧] ಸ್ಥಾನುದಾಳುಂ[೧] ನಿಷ್ಠಿ(ಷ್ಟ)ಹವ್ರಿ(ವೃ)ತ್ತಿಯಿಂದಮಿರೆ । ಕ॥

೩೪. ಯು(ಉ)ಲಿದಡ್ಡಿಬಂದು ಜೈನರ್ಪಲರನ್ತಾ ಸಂಕಗೌಣ್ಡಸಹಿತಂ ಪಿರಿದುಂ ಚಲದಿಂ ಕೈವಾರಿಸಿದರ್ತ್ತೊಲಗದೆ ಜಿನ ದೈವನೆನ್ದು ಶಿವಸಂನಿಧಿಯೊಳು ॥ ವ ॥ ಅದಂ ಕೇಳ್ದೇಕಾನ್ತದ ರಾಮಯ್ಯಂ–

೩೫. ನತಿಕ್ರುದ್ಧ(ದ್ಧ)ನಾಗಿ ಶಿವಸಂನಿಧಿಯೊಳನ್ಯದೇವತಾಸ್ತವನಂ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದಡ(ದ)ಂ ಮಾಣದೆ ನುಡಿ [ಯು*]ತ್ತಿರಲಿಂತೆಂದಂ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಜಗಮಂ ಮಾಡುವನಾವನಾವನದನಾ–

೩೬. ಪತ್ಕಾ[ಲ]ದೊಳ್ ಕಾವನಿಂ ಮಿಗೆ ಕೋಪಂ ತನಗಾಗೆ ಸಂಹರಿಸಲಾವಂ ದಕ್ಷನಾ ಶಂಭು ಸರ್ವ್ವಗನಿರ್ದನ್ತೆ ಗತಪ್ರಭಾವವಿಭವಂ ಸಂಸಾರದೊಳು ಬಿದ್ದು ದಂದುಗದೊಳು ಬರ್ದ್ದು(ದ್ದು) ತಪಕ್ಕ(ಕೆ) ಸಾರ್ದ್ದು

೩೭. ಸುಖಮಂ ಪೊರ್ದ್ದಿರ್ಪ್ಪನುಂ ದೇವನೇ ॥ ಕ ॥ ಹರನನ್ತಿರೀವನೇ ನಿಂಮರುಹಂ ಮುಂಕೊಟ್ಟಿಟಾ[ವು]ದಾವುದು ಮುನ[ನ್ನಂ]ಹರನೊಳ್ಪಡದರನೇಕರ್ವ್ವರಮಂ ಬಾಣದಿನಿಶಾಳಭಕ್ತಗಣಂಗಳು ॥ಕ॥ ಎನೆ ಜೈ–

೩೮. ನರೆಂಗು ನೀಂ ಮುಂನಿನಹಿತರರ ಹೇಳಲೇಕೆ ನಿಂನಯ ಸಿ(ಶಿ)ರಮಂ ಜನಮಱಿಯಲರಿದು ಕೊಟ್ಟಾತನೊಳಿಂ ಪಡೆ ನೀನೆ ಭಕ್ತನಾತನೆ ದೇವಂ ॥ ಕ ॥ ಎನಲೇಕಾನ್ತದ ರಾಮಂ ಮನಸಿಜರಿಪುಗಿತ್ತು ತಲೆಯ

೩೮. ನಾಂ ಪಡೆದಡೆ ನೀವೆನಗೀವ ಪಣಮದೇನೆನೆ ಮುನಿದೆಂದರ್ಜ್ಜಿನನ ಕಿತ್ತು ಶಿವನಂ ನಿಲಿಪೆವು ॥ಕ॥ ಎನೆ ಕುಡುವುದೋಲೆಯಂ ನೀವೆನಗೆಂದಿತ್ತೋಲೆಗೊಂಡು ಶಿರಮಂ ತಾಂ ಭೋ[ಂ*] ಕೆನಲರಿದು ಕುಡುವ ಪದದೊ–

೪೦. ಳು ಶಿವನಂ ಸಾಂನಿಧ್ಯಮಾಡಿ ರಾಮಂ ನುಡಿಗುಂ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಉಡುಗದೆ ಶಂಭು ನೀನೆ ಶರಣೆಂನದಡಂ ಮನಮನ್ಯಬಾ(ಭಾ)ವದೊಳೊಡರ್ದಮೀ ಕ್ರಿ(ಕೃ)ಪಾಣಮುಖದಿಂ ತಲೆ ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ಕದಲ್ಲದಿ–

೪೧. ದ್ದಡೆ ಶಿವ ನಿಂನ ಮುಂನಡಿಗುರುಳುಗೆನುತಂ ಕಲಿ ರಾಮನಾರ್ದ್ದು ಕೆಯ್ಗಿಡದರಿದಿ[೨]ಕ್ಕಲುಂರಯಿಸಿದಂ[೨] ಶಿರಮಂ ಶಿವನಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮದೊಳು ॥ ವ್ರಿ ॥ [೩]ಅರೆಗಯಿಗೊಂಡನೆ[೩] ಕಿತ್ತು ನೋಡಿದನೆ ಕೂರ್ಪ್ಪಂಗ–

೪೨. ಳುಕಿ [೪]ಮೆಯಿಗಯ್ದನೆ[೪] ಸೆರಗಂ ಪಾರ್ದ್ದನೆ ಬಾಳ್ಗೆ ಭಕ್ತರೆನುತಂ ಬಲ್ಲಾಳು ರಾಮಂ ಸ್ವಕಂಧರಮಂ ಚಕ್ಕನೆ ಹುಲ್ಲಕಟ್ಟನರಿವಂತಕ್ಲೇಶದಿಂದಾಗಳಂ–ತದೀಶಾಂಘ್ರಿಯೊಳಿ[ಕ್ಕಿಶಂಕರ]ಗಣ[ಕ್ಕಾ]ನ[ಂ*]ದ–

೧–೧. 'ಸ್ಥಾನದೊಳು' ಎಂದು ಓದಿರಿ, ೨–೨ 'ಇಕ್ಕಲಾಯಿಸಿದಂ' ಎಂದು ಓದಿರಿ, ೩–೩'ಅರೆಗಾಯ್ಗೊಂಡನೆ' ಎಂದು ಓದಿರಿ, ೪–೪ 'ಮೆಯ್ಗಾಯ್ದನೆ' ಎಂದು ಓದಿರಿ

೪೩. ವಂ ಮಾಡಿದಂ ॥ಕ॥ ಅರಿದ ತಲೆ ಏಳು ದೆವಸಂಬರೆಗಂ ಮೆಱದಿಂ ಬಳಿಕ್ಕವಿತ್ತಂ ಹರನಾದರದಿಂ ತಲೆ ಕಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರವಾದುದು ಲೋಕವಟಿ (ಜೆ)ಯೆ ರಾಮ [ಂ*]ಪಡದಂ ॥ಕ॥ ಬೆಱ-

೪೪. ಗಾಗಿ ಜೈನರೆಲ್ಲಂ ಮಱುಗಿ ಜಿನಪ್ರಳೆ(ಳ)ಯವೆಂಬುದಂ ಮಾಡದಿರಿನೆಂದೆಱಗಿ ಕಾಲ್ವಿಡಿಯೆ ಮಾಣದೆ ಬಱಿಸಿಡಿಲಂತೆಱಗಿ ಜಿನನ ತಲೆಯಂ ಮುಱಿದಂ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಬಡಿಗೊಂಡೊರ್ಬ್ಬನೆ ಸೊಕ್ಕಿ ಬಾಳೆ-

೪೫. ವನಮಂ ಕಾಡಾನೆ [೧]ಪೊಕ್ಕನ್ತಿರು ಕಡಗಲು[೧] ಕಾಪಿನ ವೀರರಂ ತುರುಗಮಂ ಸಾಮನ್ತರಂ ತೂಳ್ದು ಮಾಮಾರ್ಪ್ಪಡೆಗಳು ಜೈನರ ಮಾರಿ ಬಂದುದೆನುತುಂ ಬೆ[ಂ*]ಗೊಟ್ಟು ಪೋಗಲು ಜಿನಂ ಕೆಡವಂ[ಂ]ನಂಬ ಬಡಿದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊ-

೪೬. ಳಿಸಿದಂ ಶ್ರೀವೀರಸೋಮೇಶನಂ ॥ವ್ರಿ॥ ಅದನೆಲ್ಲಂ ನೆಱೆಪೋಗಿ ಬಿಜ್ಜಣ-ಮಹೀಪಾಳಂಗೆ ಜೈನರ್ಕ್ಕಳುರ್ಕ್ಕವದಿಂ ಪೇಳ್ದು ವಿರೋಧವಾಗೆ ಪಿರಿದುಂ ದೂಱುತ್ತಿರಲು ಕೋಪ ದುರ್ಮ್ಮದನಾ ಬಿಜ್ಜಣಭೂಭುಜಂ ಮುನಿಸಿನಿಂ

೪೭. ರಾಮೈಯನಂ ಕಂಡು ನೀನಿದನನ್ಯಾಯಮನೇಕೆ ಮಾಡಿದೆಯೆನಲ್ಕೊಟೊ-[ಟ್ಟೋ]ಲೆಯಂ ತೋಱೆದಂ ॥ಕ॥ ಅವರಿತ್ತಯೋಲೆಯಿದೆ ನೀನವಧರಿ ಸುವುದಿಕ್ಕು ನಿಂನ ಭಂಡಾರದೊಳಿಂ-

೪೮. ನವರೊಡ್ಡವಿರಲಿಯಿನ್ನೊಡ್ಡುವುದಾರ್ಪ್ಪಡೆ ನಿಂನ ಮುನ್ದೆ ಜಿನರಂ ಫಲರಂ ॥ [ವ*] ॥ ಅನ್ತಪ್ಪಡೀ ತಲೆಯನರಿದವರ ಕೈಯೊಳೊ[ಡ್ಡು]ವೆನವರದಂ ಸುಟ್ಟಂ ಬಳಿಕವಾಂ ಪ[ಡು*]ವೆನೆನಗಾನೆಸೆಜ್ಜೆಯ ಬಸ-

೪೯. ದಿ[ಮು*]ಖ್ಯವಾಗಿ ಯಂನುಱುವ ಬಸದಿ ಜಿನರಂ ಪಲರನೊಡ್ಡುವುದೆನೆ ಬಿಜ್ಜಣರಾಯಂ ನಾಮೀ ಕೌತುಕಮಂ [೨]ನೋಡುವವೊಂದು[೨] ಬಸದಿಗಳ ಪಂಡಿತರುಮಂ ಜೈನವಂ ಕರದು ನೀಮಾ(ಮ)ಪ್ಪಡೆ

೫೦. ಬಸದಿಗಳಂ ಪಣಂಮಾಡಿ ಓಲೆಯಂ ಕುಡಿವೆನ್ದಡವರಾವೀ ಮುಂನೊಡದ ಬಸದಿಯಂ ದೂಱಲ್ ಬನ್ದೆವಲ್ಲದಿನೊಡ್ಡಿ ಜಿನಪ್ರಳೆ(ಳ)ಯಂ ಮಾಡಲು ಬಂದವರಲ್ಲೆ(ಲ್ಲ)ವೆನೆ ಬಿಜ್ಜಣರಾಯಂ ನಕ್ಕು ನೀವಿಂನುಸಿ-

೫೧. ರದೆ ಪೋಗಿ ಸುಖದಿನಿರಿವೆಂದವರಂ ಕಳಿಪಿ ರಾಮಯ್ಯ[ಂ*]ಗಳಿಗೆಲ್ಲರುವಱಿಯೆ ಜಯಪತ್ರಮಂ ಕೊಟ್ಟು(ಟ್ಟಂ) । (॥) ವ್ರಿ ॥ ಅರಿರಾಯಕ್ಷಿತಿಭ್ರಿ-(ಭೃ)ಂನಗಾರಿಯರಿರಾಯಾಂ ಭೋಧಿಕುಂಭೋದ್ಭ-

೫೨. ವಂ ಅರಿರಾಂಯೇಂಧನತೀಬ್ರ(ವ್ರ)ವಹ್ನಿ ಅರಿರಾಂಯಾನಂಗಭಾಳೇಕ್ಷಣಂ ಅರಿರಾಯೋಗ್ರಭುಜಂಗಭೂರಿಗರುಡಂ ಶ್ರೀಬಿಜ್ಜಣಂ ವೈರಿರಾಜ್ಯರಮಾಕ-ರ್ಷಣದೋಲೆ(ಲಿ)ತಾಸಿ ಸುಹ್ರಿ(ಹೃ)ದಂ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನಾವಲ್ಲಭಂ ॥

೧-೧. 'ಪೊಕ್ಕನ್ತಿರುಕ್ಕಡಗಲ್ ಎಂದು ಓದಿರಿ, ೨-೨ 'ನೋಡುವೆವೆಂದು' ಎಂದು ಓದಿರಿ.

೫೩. ಚೋಳನನಿಕ್ಕ ಲಾಳನನಧಕ್ಕರಿಸಿ ಸ್ಥಿತಿಹೀನಮಾಡಿ ನೇಪಾಳನನಂಧ್ರನಂ ತುಳಿದು ಗುರ್ಜ್ಜರನಂ ಸೆಱೆಯಿಟ್ಟು ಚೇದಿಭೂಪಾಳನ ಮೈಮೆಯಂ ಮುಱಿದು ವಂಗನ ಬೀಸಿ[ಸಿ] ಕಾದಿಕೊಂದು ಬಂ–

೫೪. ಗಾಳಕಳಿ[ಂ] ಗವಾಗಧಪಟಸ್ವರವಾಳವಭೂಮಿಪಾಳರಂ ಪಾಳಿಸಿದಂ ಧರಾವಳೆ(ಳ)ಯಮಂ ಕಲಿಬಿಜ್ಜಣರಾಯಭೂಭುಜಂ ॥ ಕ ॥ ಕೊಡದೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿ ಕಡಲಂ ಕುಡಿದಂ ಘಟಯೋನಿ ಪುಟಿ[ಟ್ಟಿ] ಕಳಚುರ್ಯ್ಯ–

೫೫. ರೊಳೋಗಡಿಸದೆ ಚಳುಕ್ಯರನ್ವಯಗಡಲಂ ಕುಡಿದುರ್ಕ್ಕಿ ಸಜ್ಜನಂ ಬಿಜ್ಜಣನೊಳು ॥ ವ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಕಾಳಾ(ಳ)ಂಜರಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ[*]ಸುವರ್ನ್ನ(ರ್ಣ್ಣ)ವ್ರಿ(ವೃ)ಷ–

೫೬. ಭಧ್ವಜಂ । ಡಮರುಗತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ । ಕಳಚುರ್ಯ್ಯಕುಳಕ–[ಮಳ]ಮಾರ್ತ್ತ[ಣ*]ಣ್ಡಂ [।*]ಕದನಪ್ರಚಣ್ಡಂ । ಮೊನೆಮುಟ್ಟೆಗಣ್ಡಂ [।*] ಸುಭಟರಾದಿತ್ಯಂ । ಕಲಿಗಳಂಕುಸ(ಶ)ಂ ಗಜಸಾ–

೫೭. ಮನ್ತ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರಂ[।*] ಪ್ರತಾಪಲಂಕೇಶ್ವರಂ [।*]ಪರ–ನಾರೀಸಹೋದರಂ [।*]ಸ (ಶ) ನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ [।*]ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗಮಲ್ಲಂ [।*] ಚಲದ [ಂ*]ಕರಾಮ[ಂ।*] ನಿಸ್ಸ(ಶ್ಯ)ಂಕಮಲ್ಲನಿತ್ಯನಿಖಿಲನಾಮಾದಿಸ–

೫೮. ಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತ [ಂ*] ಶ್ರೀಮತು ಬಿಜ್ಜಣದೇವಂ ರಾಮಯ್ಯಂಗಳು ಮಾಡಿದ ಪರಮಸಾಹಸಕಂ ನಿರತಿಶಯವಪ್ಪ ಮಾಹೇಶ್ವರಭಕ್ತಿಗ [ಂ*] ಮೆಚ್ಚಿ ವೀರ–ಸೋಮನಾಥದೇವರ ದೇಗುಲ–

೫೯. ದ ಮಾಟಕೂಟಪ್ರಾಕಾರಖಣ್ಡಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ನ್ನೋದ್ಧಾರಕ್ಕ ದೇವರಂಗ–ಭೋಗನೈವೇದ್ಯಕ(ಕ್ಕಂ)ಂ ಬನವಸೆ [೧]ಎನಿಚ್ಚಾಸಿರದ[೧] ಕಂಪಣೆ(ಣಂ) ಸ[ತ್ತ]ಳಿಗೆಯೆಪ[ಪ್ಪ]ತ್ತಱಮ[ಂ*]ನೆಯ ಚ[ಟ್ಟ]ರಸನುಮಾಕ[ಂ]ಪಣದಗ್ರಾಯಿತ ಪ್ರ–

೬೦. ಭುಗೌಣ್ಡುಗಳಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಮದು ಬಿಜ್ಜನದೇವ[ಂ*] ಸತ್ತಳಿಗೆಯೆಪ್ಪತ್ತ–ಱೊಳಗೆ ಮಳುಗುಂದದಿಂ ತೆಂಕಣ ಗೋವಾವೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮಮಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸೀಮಾಸಹಿತಂ ತ್ರಿಭೋಗಮುಮಂ

೬೧. ಶ್ರೀಮದೇಕಾನ್ತದ ರಾಮ್ಮೈ(ಮ)ಯ್ಯಂಗಳ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ಬ್ಬ–(ರ್ವ್ವ)ಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು [ಪ್ರ]ತಿಪಾಳಿಸಿದಂ ॥ಓಂ [॥*] ಶ್ರೀನುತಕೀರ್ತಿ–ವಿಕ್ರಮದೊಳೊಂದಿದ ಸೋಮಕುಲೈಕಭೂಷಣಂ ತಾನೆನಿಪೀ

೬೨. ಚಳುಕ್ಯನ್ರಿ(ನೃ)ಪರನ್ವಯದೊಳು ವಸುಧಾಧಿನಾಥರಾಖ್ಯಾನಪರಾಕ್ರಮರ್ಕಳಿಯೆ ಧಾತ್ರಿಪರಾಹ್ರಿ(ಹೃ)ತೆಯಾಗೆ ತೈಲಪಂ ತಾನೆ ಚಳುಕ್ಯಧಾತ್ರಿಕುಲಶೈಲನೆನಲು ಮುದದಿಂದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥

೧–೧.'ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರದ' ಎಂದು ಓದಿರಿ

೬೩. ಅಂತಾ ತೈಲಪದೇವಂಗೆ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯದೇವನೆಂಬ ಮಗಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ ತತ್ತನಯಂ ವಿಕ್ರಮದೇವಂ ⁽ತತದನುಜಂ⁾ ದಶವರ್ಮ್ಮದೇವನಾತನ ಮಗಂ ಜಯಸಿಂಗರಾಯನಾತನ ಮಗನಾಹವ–

೬೪. ಮಲ್ಲನಾತನ ಮಗಂ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲಪೆರ್ಮಾಡಿರಾಯನಾತನ ಮಗಂಭೂಲೋಕಮ[ಲ್ಲ] ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವನಾತನ ಮಗ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಗದೇಕಮ[ಲ್ಲ]ನಾತನ ತಮಂ ತ್ರೈಲೋ–

೬೫. ಕ್ಯಮಲ್ಲನೂರ್ಮ್ಮಡಿತೈಲಪನಾತನ ಮಗಂ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವನಾತನ ಪರಾಕ್ರಮ ಪ್ರಭಾವಮೆಂತೆಂದಡೆ ॥ ವೃ ॥ ಕೋಡುಳ್ಳುಗ್ರಮ–ದೇಭವೊಂದೆರಡೆನ[1] [ಲ್ಕೆ]ಂಪತ್ತು ವೊಡಾಗಿರಲ್ಕೋಡಿ[1]–

೬೬. ಟ್ಟಾನದೆ ತಳ್ತು ಕಾದಿ ಗೆಲ್ದಂ ಕೋಡಿಲ್ಲದೊಂದಾನೆಯಿಂ ನಾಡಂ ಬೀಡ–ನಿಭಂಗಳಂ ತುರಗಮಂ ಸೋಮೇಶ್ವರಂ ಬಿಲ್ಲಮಂ ನೋಡಲ್ಕಾ ಚಳ–ಚೂ(ಚು)ರ್ಯ್ಯವಂಶಮನದಂ ನಿರ್ಮೂಳವಂ ಮಾಡಿದಂ ॥ ವೃ ॥ ದ(ಧ)–

೬೭. ರೆ ನಿಸಾಪತ್ನವಾಗಲು ಸಿರಿ ನಿಜವಸ(ಶ)ದಿಂ ಸ[ಂ*]ದುದಾರಕ್ಕೆ ತಾನಾಗರವಾಗಲು ಕೀರ್ತ್ತಿ ದಿಕ್ಪಾಳಕನಿಕರಮುಖಾದೇಶವಾಗಲು ಜಯಾಸೌಂದರಿ ನಿಚ್ಚ[ಂ*]ತೋಳಬಾಳಂ ಸೆಜೆವಿಡಿದಿರೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ ತಾಳ್ದಿದಂ ದು–

೬೮. ರ್ದ್ಧರಶೌರ್ಯ್ಯಂ ವೀರಸೋಮೇಶ್ವರನಹಿತವಧೂನೇತ್ರನೀರೇಜಸೋಮಂ ॥ ಅನ್ಯತಮಮೆನಿಪ ಕಳಚುರ್ಯ್ಯಾಂಧಂ ಮಸುಳಲ್ಕೆ ತಂನ ತೇಜದೆ ಧರೆಗನುಬನ್ಧಂ ತಂನೊಳೆ ಸಲೆ ಸಮ್ಮಂ–

೬೯. ಧಿಸೆ ಚಾಳ್[ಳು]ಕ್ಯರಾಯ ಸೋಮಂ ನೆಗಳ್ದಂ ॥ ವ ॥ ಅನ್ತಾ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಸೋಮಶ್ವರದೇವಂ ಸಕಳಚಮೂನಾಥಶಿರೋಮಣಿಯುಂ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜ್ಯ–ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕನಪ್ಪಕು–

೭೦. ಮಾರ ಬಮ್ಮೆಯುಂನುಂ ತಾನು[ಂ*]ಸೆಲೆಯುಹ [ಳ್ಳಿ]ಯು ಕೊಪ್ಪದೊಳು ಸುಖಸಂಖ(ಕ)ಥಾವಿನೋದದಿನಿರ್ದ್ದೊಂದು ದೆವಸಂ ಧರ್ಮ್ಮಗೋಷ್ಟಿ–(ಷ್ಠಿ)ಯೊಳಿರ್ದು ಪುರಾತ ನೂತ[ನ*]ರಪ್ಪ ಶಿವಭಕ್ತರ ಗು–

೭೧. ಣಸ್ತವನಂ ಮಾಡುತ್ತಮಿರ್ದೇಕಾನ್ತದ ರಾಮಯ್ಯಂಗಳಬ(ಬ್ಬ)ಲೂರಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜೈನರೆಲ್ಲಂ ನರದು ಬಂದು ಮಹಾವಿವಾದಮಂ ಮಾಡಿ ನೀ[ಂ*] ತಲೆಯನರಿದುಕೊಂಡು ಶಿವನ ಕೈಯೊಳ್ಪಡದೆಯಪ್ಪಡೆ ಜಿನ–

೭೨. ನನೊಡೆದು ಶಿವನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ(ಷ್ಠೆ)ಮಾಡುವೆಂದೊಡ್ಡಮನೊಡ್ಡಿಯೋಲೆಯಂ [ಕೊ]ಟ್ಟಡವರು ಕೊಟ್ಟೋಲೆಯಂ ಕೊಂಡು ತಂನ ತಲೆಯನರಿದಕೊಂಡು ಶಿವಂಗೆ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಬಳಿಕಾ ತಲೆಯಂ ಏಳು–

೧–೧. 'ಲ್ಕೆಂಬತ್ತು ವೊಡ್ಡಾಗಿರಲ್ಕೋಡಿ' ಎಂದು ಓದಿರಿ

೭೩. ದೇವಸಕೆ ಮುನ್ನಿನನ್ತೆ ತಲೆಯಂ ಪೊ(?)ಲೆ(?) ವೀಟಿವನ್ತು ಪಡೆದು ಬಿಜ(ಜ್ಜ)ಣದೇವನ ಕೈಯ್ಯಲು ಜಯಪತ್ರಮಂ ಪೂಜೆಸಹಿತಂ ಕೊಣ್ಡುದುಮಂ ಜಿನನನೊಡೆದು ಬಸದಿಯನಳಿದು ಬಿಸು–

೭೪. ಟು ನೆಲನಂ ಖ[ಂ*]ಡಿಸಿ ವೀರಸೋಮನಾಥದೇವರಂ ಪ್ರ[ತಿ]ಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಶಿವಾಗಮೋಕ್ತವಾಗೆ ಪರ್ಬ್ಬ(ರ್ವ್ವ)ತಪ್ರ[ಮಾ*]ಣದ ದೇಗುಲಮಂ ತ್ರಿಕೂಟ–ವಾಗೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆಂಬುದಂ [ಕೇ]ಳ್ದು ತ್ರಿಭುವನಮಲ(ಲ್ಲ) ಸೋ–

೭೫. ಮೇಶ್ವರದೇವಂ ವಿಸ್ಮಯಂಬಿ(ಬ)ಟ್ಟು ನೋಡುವರ್ತ್ಥಿಯಿಂ ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆಯಂ ಬರಯಿಸಿ ಬರಿಸಿಯವರನಿದಿರ್ಗೊ[ಳ*]ಣ್ಡು ತನ್ನಂ ಮನೆಗೊಡಗೊಣ್ಡು ಪೋಗಿ ಪಿರಿದುಂ ಸತ್ಕಾರದಿಂ ಪೂಜಿ–

೭೬. ಸಿ ಶ್ರೀಮದ್ ವೀರಸೋಮನಾಥ ^೧^ದೇದೇ^೧^ವರ ದೇಗುಲ ಮಾಟಕೂಟ–ಪ್ರಾಕಾರಖಂಡಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ನ್ನೋ[ಧ*]ೀದ್ಧಾರಕಂ ದೇವರ ಅಂಗಭೋಗರಂಗ–ಭೋಗನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಂ ಚೈತ್ರ–

೭೭ ಪವಿತ್ರವಸಂತೋತ್ಸವಾದಿ ಪರ್ವ್ವ[ಛ*]ಗಳಿಗವನ್ನದಾನ ವಿದ್ಯಾದನಕ್ಕ[ಂ*] ಬನವಸೆ ಪನಿಚ್ಚಾಸಿರದ ಕ[ಂ*]ಪಣಂ ನಾಗರಖಂಡವೆಪ್ಪತ(ತ್ತ)ಜಕೋಳ–ಗಣಬ(ಬ್ಬ)ಲೂರನಾ ದೇವಗ್ಗ್ಗಾ ವೂರಾಗ–

೭೮. ಲು ಬೇಳ್ಕುವೆಂದು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದಾ ಕ[ಂ*]ಪಣ[ದ]ಮನ್ನೆಯ ಮಲ್ಲಿ–ದೇವನಂ ಮು[ಂ*]ದಿಟ್ಟಾ ವೂರ ಮೇಲಾಳಿಕೆ ಮನ್ನೆ ಸುಂಕ ದಂಡದೋಷ ನಿಧ ನಿಕ್ಷೇಪಸಹಿತವಾಗಿ ಏಕಾನ್ತ–

೭೯. [ದ*] ರಾಮಯ್ಯ[ಂ*]ಗಳ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಪೂರ್ವ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸೀಮಾಸಹಿತಂ ತ್ರಿಭೋಗಸಹಿತಂ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಪಾರಮೇಶ್ವರದತ್ತಿಯಾಗೆ(ಗಿ) ತಾಂಬ್ರಶಾಸನಮಂ ಕೊಟಾ[ಟ್ಟಾ]ನೆಯನೇಟಿ(ಜೆ)ಸಿ ಮೆ–

೮೦. ಅಯಿಸಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದಂ [॥*] ಓಂ [॥*] ಶ್ರೀಕಂಠ–ಪದಾಂಬುಜಮನನಾಕುಳಚಿತ್ತದೊಳೆ ಪೂಜಿಪಂ ಶಿವಸಮಯ–ಪ್ರಾಕಾರನೆಳ(ನಿ)ಸಿ ಸಲೆ ನೆಗಳ್ದೇಕಾನ್ತದ ರಾಮನೀಶ–

೮೧. ಭಕ್ತಿಪ್ರೇಮಂ ॥ ಓಂ [॥*] ಶ್ರೀಯಂ ದೀರ್ಗ್ಘಾ[ಛ*]ಯುವಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಯನನುದಿನವುಂ ಮಾಳ್ಕೆ ಗೀರ್ವಾಣವಿ(ವೃ)ಂದಜ್ಯಾಯಂಶ್ರೀವೀರಸೋಮಂ ವಿಧಿ(ಧೃ)ತಹಿಮಕರಂ ಕಾಮದೇವಂಗುದಾರಶ್ರೀಯುಕ್ತಂ–

೮೨. ಗದ್ರಿಜಾಸಸ್ಮಿತಸಿತತರಳಾಲೋಲವಿಸ್ತಾರಲೀಲಾನೇಯಾ(ತ್ರಾ)ಳೋಕೊದ್ದ(?) ತಶ್ರೀಲಲಿತರತಿಕಳಾಲಾಸ್ಯಶೈಲೂಷವೇಷಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾ–ಶಬ್ದ ಮಹಾಮಂ–

೧–೧ ಒಂದು 'ದೇ' ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

೮೩. ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾದೀ(ಧೀ)ಶ್ವರಂ ಜಯನ್ತೀಮಧುಕೇಶ್ವರ-
ದೇವಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದಂ ವಿದ್ವಜ(ಜ್ಜ)ನಾಹ್ಲಾದಂ ಮಯೂರವರ್ಮ್ಮ[ೆ*] ಕುಲಭೂಷಣಂ
ಕಾದಂಬಕಣ್ಠೀರವಂ ಕದನಪ್ರಚಣ್ಡಂ ಸಾಹ-

೮೪. ಸೋತ್ತು[ಂ*]ಗಂ ಕಲಿಗಳಂಕುಸ(ಶ)ಂ ಸತ್ಯರಾಧೇಯಂ ಶರಣಾಗತವಜ್ರ-ಪಂಜರ[ಂ*]
ಯಾಚಕಕಾಮ[ಧೇ]ನುವಿತ್ಯಖಿಳನಾಮಾವಳಿಸಹಿತನಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರ[ಂ*]
ಕಾಮದೇವರಸ-

೮೫. ರ್ಪ್ಪಾನುಂಗಲ್ಯೆ(ಲ್ಲೈ) ನೂಱುವಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನದಿನಾಳುತ್ತಮಿರ್ದ್ದಬ್ಬಲೂರ
ವೀರಸೋಮನಾಥದೇವರಂ ಬಂದು ಕಣ್ದು ರಾಮಯ್ಯಂಗಳು ಶಿವಾಗವಾ(ಮ) ವಿಧಾ-

೮೬. ನದಿಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಬರ್ಬ್ಬ(ರ್ವ್ವ) ತೋಪಮಾನಮಪ್ಪ ದೇಗುಲಮಂ ಕಣ್ಡವರು ಮಾಡಿದ
ಸಾಹಸಮಂ ಸವಿಸ್ತರ[ಂ*] ಕೇಳ್ದು ಮೆಚ್ಚಿ ಪರಮಪ್ರೀತಿಯಿಂದೊಡಗೊಂಡು ಪೋಗಿ

೮೭. ಪಾನುಂಗಲ್ಲನೆಲೆವೀಡಿಯೊಳ್ಪ್ರಧಾನರು[ಂ*] ತಾನುಂ ಮದುಕೆಯಮಂಡಳಿಂಕ-ಸಹಿತಂ
ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿ[ಂ*] ಕುಳ್ಳಿರ್ದ್ದು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂ ವೀರಸೋಮನಾಥ-

೮೮. ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಪಾನು[ಂ*]ಗಲ್ಲೈನೂಱಱೊಳಗಣ ಕಂಪಣಂ ಹೊಸನಾಡೆಪ್ಪತ್ತಱೊಳಗೆ
ಮುಣ್ಡಗೋಡೆ ಸಮೀಪದ ಜೋಗೇಸರದಿಂ ಬಡಗಣ ಮಲ್ಲವಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮಮಂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಸೀ-

೮೯. ಮಾಸಹಿತವಾಗಿ ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯನ್ತರಂ ನಮಸ್ಯಂಮಾಡಿಯಾ ದೇವರ ದೇಗುಲದ
ಖಣ್ಡುಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ನ್ನೋದ್ಧಾರಕಂ ದೇವರಂಗಭೋಗರಂಗ-ಭೋಗನೈವೇದ್ಯ[ಕ್ಕಂ*]ಚೈತ್ರ-

೯೦. ಪವಿತ್ರವಸಂತೋತ್ಸವಾದಿ ಪರ್ಬ್ಬ(ರ್ವ್ವ)ಗಳ್ಗಮನ್ನದಾನಕ್ಕಂ ಯೆಂದು ರಾಮಯ್ಯಂಗಳ
ಕಾಲಂ ಕರ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂ ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮ್ಮಮಂ
ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದಂ । (॥) ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಓಂ ॥

೯೧. ಇಂತೀ ಧರ್ಮ್ಮಂಗಳಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಯಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವಾರಣಾಸಿ ಪ್ರಯಾಗೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
ಅರ್ಗ್ಘತೀರ್ತ್ಥ ಶ್ರೀಪರ್ವ್ವತಾದಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ ಕವಿಲೆಗಳ ಕೋಡುಂ

೯೨. ಕೊಳಗುವಂ ಹೊನ್ನೊಳ್ಕಟ್ಟಿಸಿ ಚತುರ್ವ್ವೆ[ೇ*]ದಪಾರಗರಪ್ಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ
ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಸೋಮಗ್ರಹಣಬ್ಯ(ವ್ಯ)ತೀಪಾತಸ[ಂ*]ಕ್ರಮಣ[ಣಾ]ಪುಣ್ಯಕಾಲದೊಳ್ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗೆ
ಕೊಟ್ಟ

೯೩. ಪ(ಫ)ಲವಂ ಪಡವರು ಈ ಧರ್ಮ್ಮವನಳಿದವರಾ ಗಂಗೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
ಪ್ರಯಾಗಾದಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳಾ ಕವಿಲೆಗಳುವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುವಂ ಕೊಂದ ಪಾಪಮಂ
ಪಡೆವರೀಯರ್ಥಸಂ-

೯೪. ದೇಹವಿಲ್ಲೆಂಬುದಂ ಮುನ್ನಂ ಮನುವಾಕ್ಯಂಗಳು(ಳ)ಂ ಪೇಳ್ದು[ಂ*] ॥ಶ್ಲೋಕ॥
ಬಹುಭಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ಭುಕ್ತಾ ರಾಜಭಿಃ ಸಗರಾದಿಭಿಃ ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತಸ್ಯ
ತಸ್ಯ ತದಾ ಪ(ಫ)ಲಂ ॥ ಗಣ್ಯಂತೇ ಪಾಂವ(ಸ)ವೋ

೯೫. ಭೂಮೇರ್ಗಣ್ಯ[ಂ*]ತೇ ವ್ರಿ(ವೃ)ಷ್ಟಿಬಿಂದವಃ ನ ಗಣ್ಯತೇ ವಿಧಾತ್ರಾಪಿ ಧರ್ಮಸಂರಕ್ಷಣೇ ಫಲಂ ॥ಸ್ವದ[ತ್ತಾ*]ಂಪರದ[ತ್ತಾ*]ಂವಾಯೋ ಹರತೇ ವಸುಂಧರಾಂ । ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾ–

೯೬. ಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ವಾಚಯ[ಃ*] ಸಮರ್ತ್ಥೋಪ್ಯುಪೇಕ್ಷತೇ । ಸಭ್ಯಾ(ಭ್ಯ)ಸ್ತಥೈವ ಚಾಂಡಾಲ[ಃ*]ಸರ್ವ್ವಧರ್ಮ್ಮಬಹಿಷ್ಕ್ರಿ–(ಷ್ಕೃ)ತಃ ॥ ಕುಲಾನಿ ತಾರಯೇತ್ಕರ್ತ್ತಾ ಸಪ್ತ ಚ ಸಪ್ತ ಚ । ಅಧೋವಪಾ–

೯೭. ತಯೇದ್ಧರ್ತಾ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತ ಚ ಸಪ್ತ ಚ ॥ ಶ್ಲೋಕ ॥ ಅಪಿ ಗಂಗಾದಿತೀರ್ತ್ಥೇಷು ಹಂತುರ್ಗಾಮಥವಾ ದ್ವಿಜಂ ನಿಷ್ಕ್ರಿ(ಷ್ಕೃ)ತಿಸಾನ್ನ[ದೇ*]ವಸ್ವಬ್ರಹ್ಮಸ್ವ ಹರಣ(ಣೇ)ನಿ(ನೃ)ಣಾಂ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತು–

೯೮. ನ್ರಿಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾನು ಭಾವಿತ(ನ)ಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂದಾ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಮಂಗಳಂ ಚ । ಶ್ರೀಶ್ಚ ॥ ಓಂ

೯೯. ಓಂ [॥*]ಹರನೊಳ್ತವಧಿಯಂ ತಾಂ ದರವುರವಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ಪಡೆದು ದೇಗುಲವಂ ಪುರಹರನ ಕೈಳಾಸದಂತಿರೆ ವಿರಚಿಸಿದಂ ಶಂಭುಭಕ್ತಿಧಾಮಂ ರಾಮಂ ॥ ವ್ರಿ ॥ ದೇಗುಲಕೆಂದು ಭಕ್ತ–

೧೦೦. ಜನವಾದರನ್ದಿರಿರೆರ್ದ್ದ ಕೊಟ(ಟ್ಟ)ಡ(ದ)ಂ ಹಾಗವನಾದಡಂ ಕಳದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇಡದೆ ನಾಡೆ ದ್ವೆ(ದೈ)ನ್ಯದಿಂ ಪೋಗಿ ನ್ರಿ(ನೃ)ಪಾಳರಂ ಶಿವನನುಗ್ರಹವಕ್ಷಯವಾಗೆ ಮಾಡಿದಂ ದೇಗುಲ[ವ]ಂಹರಾ[ದ್ರಿ]ಗೆ[ಣೆ]–

೧೦೧. ಯಾಗಿರೆ ರಾಮನಿದೇಂ ಕ್ರಿ(ಕೃ)ತಾರ್ತ್ಥನೋ ॥ಕ॥ ಕೇಶವರಾಜಚಮೂಪಂ ಶಾಸನವಂ ಪೇಳ್ದನಂತದಂ ತಿರ್ದ್ದಿ ನಿರಾಯಾಸನೆ ಬರದನೀಶನ ದಾಸಂ ಶಿವಚರಣಕಮಳಶರಣಂ ಸರಣಂ ॥ ಓಂ ॥ [॥*]

೧೦೨. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಹರಧರಣಿಪ್ರಸೂತಮುಕ್ಕಂಣಕಾದಂಬ[ವಂಶ*]ರುಂ ಬನ[ವಾ][ಸೀ]ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರರುಂ ಶ್ರೀಮದು(ಧು)ಕನಾಥದೇವರ–ದಿಬ್ಯ(ವ್ಯ)ಶ್ರೀಪಾದ–

೧೦೩. ಪದ್ಮಾರಧಕರು ॥ ಮಲಿ(ಲ್ಲಿ) ದೇವರಾಯರುಂ ॥ ನಾಗರಖ[ಂ*]ಡೆಯ .... ರಿಗೆ ನಾಡುಮಂ ....

೧೦೪. .... ಕೊಟ್ಟರು॥

೨೯
ಪಡೇಕನೂರ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿಶ. ೧೨೫೭

೧. ಓಂ ಜಯ ಪರಮೇಸ್ವರ ಪರಮಾತ್ಮ ಈಶ್ವರ
೨. ನುರ್ವ್ವೀಪರ್ವ್ವಿ ಅಡಂಗಿಕೊಂಡಿರ್ಪ್ಪವೋರ್ಬ್ಬ–
೩. ೦ಣಿಗೆ ಆಗಿ ಯೋಗಿಗಳ ಮನದ ಕೊನೆ–
೪. ಯ ಜ್ಯೋತೀಸ್ವರನುಂ ವ್ರಿಶಭನ ರೂಪಾಗಿ ಯ–
೫. ಜಮಾನನುಂ ಆಚಾರ್ಯನುಂ ತಾನೆ ಆ–
೬. ಗಿ ಯೋಗಾದಿಸಂಪಂನ್ನಖಳೆಯಂಗಳೆ–
೭ ಲ್ಲವಂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಯೋಗರಮಣೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ–
೮. ಮನೆ[ಸ್ಥ*]ಳವಿಟ್ಟು ಸಲಾಖೆವಿಡಿದು ಅಭಿನವಶ್ರೀಶೈ–
೯. [ಳವ]ನೆ ಮಾಡಿ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾ–
೧೦. ರ್ಜ್ಜುನದೇವನೆ ನೆಲಸಿನಿಂದು ಪುಂಣ್ಯ ಪಾ–
೧೧. ಪಂಗಳಂ ಬರಂ ಪೇಳ್ದು ಬೆಸಂ ಪೇಳುತ್ತಿರಲು
೧೨. ಯೇಂ ಬೆಸಂ ದೇವಾ ಎನುತ್ತಿರಲು ಯೀ ಸ್ಥಾ–
೧೩. ನದಲು ಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ವೂರುಗಳಂ ಭೂ–
೧೪. ಮಿಗಳಂ ಧನಂಗಳಂ ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತೋ[ದ]–
೧೫. ಕವಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುದಂ ಮನಂ ಪೇಸದೇ ಕ–
೧೬. ಳೆದುಕೊಂಡಹೆನೆಂಬಾತನ ಆತನ ಮಾ–
೧೭. ತಾ ಮಾತೆಯ ಪಿತ್ರುಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು–
೧೮. ಕೋಟಿ ವರುಸಂಬರಂ ಪುಳುಗೊಂಡದ ನ–
೧೯. ರಕದೊಳಗಿಕ್ಕಿ ನೀನಾಹುತಿಗೊಳುತ್ತಿರುಗಂ–
೨೦. [ಡಾ] ಎಲೆ ಪಾಪ[ವೇ]ಯೀ ದೇವನ ಭೂಮಿ ಧನಕ್ಕಾ–
೨೧. [ನಂ]ಜುವೆನೆಂದು ಪಂದೆಯ ಪಾವಡದರ್ದ್ದಂತೆ
೨೨. ಮನಂ ಬೆದಱಿಪೊಡವಟ್ಟನಂ ಬೇಗ [ಸೀ]–
೨೩. [ಘ್ರಂ]ಕೊಂಡು ಬಾ ಕಂಡಾ । ಎಲೆ ಪುಂಣ್ಯ–

---

೨೮. SII. XI pp. 233-235

೨೪. [ವೇ]ಕವಿಳಾಸಕೆ ಯಿಂತೆರಡಜಿಬೆಂಗೆ
೨೫. [ಪು]ಣ್ಯಪಾಪಂಗಳು ಪಾರ್ದುಕೊಂಡೊಯ್ವು-
೨೬. ದು ತಪ್ಪದು ದಿಠದಿಠ [ಸ]ತ್ಯಂಗಂಡಿ-
೨೭. [ರೆ]ಎಂಬ ಆಜ್ಞಾವಚನ ನಿಯಾಮದಿಂ
೨೮. ರಚಿಸಿದ ಅನಾದಿಸಿದ್ಧನುಂ ಜಗ[ತ್ರ]-
೨೯. ಸಿದ್ಧನುಂ ಅ[ಣಿ]ಮಗರಿಮಲಘಿ-
೩೦. ಮಮಹಿಮಪ್ರಾಚ್ಯಕಾವ್ಯಈಶ[ತ್ವ]-
೩೧. [ವ]ಸಿತ್ವಮೆಂಬ ಅಷ್ಟಮಾದಿ[ಗುಣೈಸ್ವ]-
೩೨. [ರ್ಯ್ಯ]ಸಂಪಂನನುಂ ಬೇಳ್ವ ಭಕ್ತ[ಜನ]-
೩೩. ಮನೋನ್ನತಕಳಾಪ್ರಸಂನನುಂ...
೩೪. ಕರಣಂ ವಿಸುದ್ಧಹರಣಂ ವಹ್ನಿ[ರ್ವ್ವಿ]-
೩೫. ನಾ ಜ್ವಳನುಂ ನಾಡಿಭಾಳನುಂ ನಾದ[ಬಿಂ]-
೩೬. ದ್ದುಧನಿನಂ ದೇಹಸ್ಯ ಸಂಕ್ರಾಮ-
೩೭. [ಣಂ]ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿನಿದರ್ಷಣ ಸ್ವಚ್ಛಂ-
೩೮. [ದ]ಮ್ರಿತುಂಜಮೆಂಬ ದಸಪ್ರ-
೩೯. [ತ್ಯ]ಯಪ್ರಬುದ್ಧನುಂ ಸಿದ್ಧಕು[ಳ]ವಾರ್ಧಿವರ್ದ್ಧನ-
೪೦. [ಸುಧಾ]ಕರನುಂ ಲೋಕವೆಲ್ಲವಂ ಏ
೪೧. ಕಾಕಾರಮಂ ಮಾಳ್ಪೆನೆಂಬ ಶುದ್ಧ
೪೨. ಬಾಣಮಂ... ರಾಮ...
೪೩. [ಕು]ದ್ದಾಳನುಂ ಕ್ರೋಧವಿಧ್ವಂಸಕನು
೪೪. ಭವ[ಅ]ರಿಗಮೂಳನಾಲೋತ್ಪಾಟನ[ಮೋ]-
೪೫. ಹನಿರ್ಮ್ಮೂಳಭೇದನನುಂ ಕೆದರೊಡೆ...
೪೬. ರಣ...ನನುಂ ಮಾಬ್ಬರಿಯದೊಂ...
೪೭. ರ್ಯ್ಯನುಂ ನೆಲಸಿ ಸ್ವರ್ಗ್ಗಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳ...
೪೮. ಲೋಕ್ಯಮಂ ಪಾವನಮಾಡಿ...
೪೯. ಪರಮಾರಾಧ್ಯನುಂ ವೇದವೇದಾನ್ತಭೇ [ಷಜ್ಯ]-
೫೦. ಂಸ್ಥೆಯಸಮತಾಗುಣಮಂ ಸಾಂಖ್ಯ[ತ]...
೫೧. ಥಮಂ ಬೌದ್ಧಸುಧಾತ್ಮತೆಯಂ[ಜೈ]...
೫೨. ನಜಿತಾಪಂ ಧರ್ಮ್ಮವುಮಂ ಚಾರ್ವ್ವಾ...

೫೩. ದ್ರಿಷ್ಟೋಪನ್ಯಾಸಮಮಂ ಮೀಮಾಂಶಕವಿ[ಚಾ]–
೫೪. ರಚಾತುರ್ಯ್ಯಮಮಂ ಪುದುಂಗೊಳ್ಸಿ...
೫೫. ರೂಪಮುಮಂ ನಿಯಾಮಿಸಿ ಐಕ್ಯ...
೫೬. [ವು]ಮಂ ತಂನ ಸುತರ್ಗ್ಗೆ ಪೆಸರಿಟ್ಟ ಲೊಕೈಕನಾ–
೫೭. ಥನೆನಿಪ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀರಾ–
೫೮. ಮನಾಥದೇವವಿರಚಿತಕ್ಷೆತ್ರಪ್ರತಿಪಾಳಕ ॥
೫೯. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದಾಳಂ–
೬೦. ಕ್ರಿತ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಜಯಕಟಕನಿವಾಸ
೬೧. ದ್ವಾರಾವತೀಪುರವರಾಧೀಸ್ವರ ವಿಷ್ಣುವಂ–
೬೨. ಶೋದ್ಭವ ಯಾದವಕುಳಕಮಳಕ
೬೩. ಳಿಕಾವಿಕಾಸಭಾಸ್ಕರ ಮಾಳವೀಮಲ್ಲ ಅರಿ–
೬೪. ರಾಯವುರಸೆಲ್ಲ ಗೂರ್ಜ್ಜರವಾರಣಾಂಕುಸ ತೆಲುಂಗರಾ–
೬೫. ಯಸಿರಃಕಮಳನಾಳಮೂಳೋತ್ಪಾಟನ ಪುನರಪಿಸ್ಥಾ–
೬೬. ಪನಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಹಂಮೀರರಾಯನಿರ್ಮ್ಮೂಳಭೇದ–
೬೭. ನಂ ಭೂದುರ್ಗ್ಗಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗ ಜಲದುರ್ಗ್ಗ ವನದುರ್ಗ್ಗ ಪ್ರಮು–
೬೮. ಖ್ಯನಾನಾದುರ್ಗ್ಗವಿದ್ರಾವಣ ಸುವರ್ಣ್ನಕೀರ್ತ್ತಿ––
೬೯. ಗು(ಗ)ರುಡಧ್ವಜ ಶ್ರೀಮತು ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರ–
೭೦. ವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀಕಂಧ್ನರದೇವವಿಜಯಾರಾಜ್ಯೋದಯೇ ಶ್ರೀ–
೭೧. ಮತು ಸಕವರ್ಷ ೧೧೭೮ನೆಯ ನಳಸಂವತ್ಸರ–
೭೨. ರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ಬ್ರಹಸ್ಪತಿವಾರ ಪ–
೭೩. ವಿತ್ರಾರೋಪಣಮಹೋತ್ಸವಮಂ ಕಂಡು[ಮ]ತಿ[ಗೊಂ]–
೭೪. ಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂ[ದ] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿ[ಸ]–
೭೫. ಹಿತಂ ಶ್ರೀಮತು [ಯಾ] ದವನಾರಾಯಣ
೭೬. ಪ್ರಉಢಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಕಂನ್ನಹರದೇವ–
೭೭. ವಿಜಯರಾಜ್ಯದ ೧೧ನೆಯ ನಳಸಂವ[ತ್ಸರ]
೭೮. ಫಾಲ್ಗುಣ ಬಹುಳ ೧೫ ಸನಿವಾರದಂದು
೭೯. ಶ್ರೀಮತು ಬಸುರಿಕೋಡ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸ[ರ]–
೮೦. ಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ ಪ್ರಣೂತ ರಕ್ಷಾಮ–
೮೧. ಣಿ ಕನ್ನಂಡನಾಲ್ಕುಸಾಸಿರ ದೇಸಿಯ[ದಂಡ]–

೮೨.   ನಾಯಕ ತಂನ್ನಧಿಕಾರದ [ಹಾಗಿ]ಲು[ಹ]-
೮೩.   [ನ್ನೆರ]ಡಜಿೊಳಗಣ ಪಡಿಯಕನೂರ[ನೂಲ]-
೮೪.   ರಸರು ಸೊಂನಲಿಗೆಯಪುರದ ಶ್ರೀ ರಾ-
೮೫.   ಮನಾಥದೇವರಿಗೆ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯದಿಂ ಧ[ಧಾ]ರಾ[ಪೂ]-
೮೬.   [ರ್ವ್ವ]ಕವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿ ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ[॥*]

೩೦
ಅರ್ಜುನವಾಡ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೬೦

೧.   ನಮಸ್ತುಂಗ ಸಿ(ಶಿ)ರುಶ್ಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರ-
೨.   ವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಶಯ ಶಂ-
೩.   ಭವೇ॥ ಶ್ರೀಯಂ ಶ್ರೀಕಲ್ಲಿನಾಥಂ ಕಡು-
೪.   ಗೆ ಭವಹರಂ ಭಕ್ತಬ್ರಿಂದಕೆ(ಕ್ಕೇ) ಗೌರೀಜಾಯಾಕಾಯ-
೫.   ನುಷಂಗಾಕಳಿತಲಳಿತತಾಪ್ರೋಲ್ಲಸದ್ವಾಮಭಾಗಂ ಸ್ವೀಯಸ್ವಾ-
೬   ಯತ್ತಶಕ್ತಿತ್ರಯಮಯಮಹಿಮಂ ದೇವದಾಯಾದಮಾ-
೭   ಯಾಪಾಯಾಭಿಪ್ರಾಯಲೀಲಂ ಪ್ರಣತಜನದುರಂತಾಘಸಂಘಟ್ಟಶೀಲಂ ॥
೮.   ಮತ್ತಂ ತಥವಾಡಿ ಮಧ್ಯಗ್ರಾಮ ಬಾಗವಾಡೀಪುರವರಾಧೀಸ್ವರಂ ಮಾದಿ-ರಾಜನ ತನೂ-
೯.   ಜಂ ಬಸವರಾಜನ ಮಹಿಮೆಯೆಂತೆಂದಡೆ ॥ ಮಂಗಳಕೀರ್ತ್ತಿ ಪುರಾತನ ಜಂಗಮಲಿಂ-
೧೦.   ಗೈಕಭಕ್ತಿನಿರ್ಭರಲೀಲಾಸಂಗಂ ಸಂಗನಬಸವಂ ಸಂಗತಿಯಂ ಮಾಳ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯೊಳು(ಳ)-
೧೧.   ಗನವರತಂ ॥ ಯಾದವಭೂಮಿಪಾಳರಿಳಿಯಂ ಚತುರದ್ಧಿ(ಬ್ಧಿ) ಪರೀ-
೧೨.   ತೆಯಂ ನಿಸರ್ಗ್ಗೋದಯರಾಳ್ವರನ್ತವರೊಳಸ್ವಚಮೂಚಯವಾರ್ಧಿಸಿಂಹಣ-
೧೩.   ಕ್ಷಾದಯಿತಂ ತದಗ್ನತನಯಪ್ರಭವಂ ನ್ರಿಪ ಕಂನರಂ ಸಮಸ್ತೋದಧಿ-
೧೪.   ವೇಳಯಿಂ ಪೊಜಿಗೆ ಬೆಳ್ಗೊಡೆಯೊಳ್ನೆಳಲಂ ನಿಮಿರ್ಚ್ಚಿದಂ ॥ ಸಲೆ ಭೂದೇವ-
೧೫.   ರ್ಕ್ಕಳ್ಗಿತ್ತಲಸದೆ ಗೋಭೂಮಿಹೇಮವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಂ ಮಲೆವರಸುಗಳೊ-
೧೬.   ಳ್ಗೊಂಬಂ ಬಲವಂತಂ ಕಂನರಂ ಪ್ರತಾಪಸಹಾಯಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ-
೧೭.   ಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಪರಮೇ-

---

೨೯. ಮೂಲ ಶಾಸನದಿಂದ

೧೮. ಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ದ್ವಾರಾವತೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಯಾ–
೧೯. ದವಕುಳಕಮಳಕಳಿಕಾವಿಕಾಸಭಾಸ್ಕರಯರಿರಾಯ–
೨೦. ಜಗಜ್ಝಂಪ ಮಾಳವರಾಯಮದನತ್ರಿನೇತ್ರ ಗೂರ್ಜ್ಜರರಾಯಭಯಂಕರ
೨೧. ತೆಲುಂಗರಾಯಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಮಾವಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತ
೨೨. ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀಕಂನರದೇವಂ ದೇವಗಿ–
೨೩. ರಿಯ ನೆಲವೀಡಿನೊಳು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿನನವರತಂ ರಾ–
೨೪. ಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರೆ[॥*]ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ॥ ಚಿಕ್ಕನ ಚಿಕ್ಕಮಗಂ ವಿಭವಕ್ಕೆ
೨೫. ಕುಬೇರಂಗೆ ಸೆಣಸುವಂ ರಾಯರುಮಂ ಮಿಕ್ಕ, ಬೀಚುಗಿಯೌ–
೨೬. ದಾರ್ಯಕ್ಕಾರಿಂ ಪಿರಿಯನಾತನಂಣಂ ಮಲ್ಲಂ ॥ ಆತನ ತನೂಭವಂ ॥
೨೭. ಚಾವುಂಡಂ ಪಾರ್ವ್ವತಿವಲ್ಲಭಚರಣಸರೋಜದ್ವಯಾಮೋದಭ್ರಿಂಗಂ ಚಾವುಂ–
೨೮. ಡಂ ತ್ಯಾಗಭೋಗಾನುಭವಭವಸುಖಶ್ರೀವಧೂನ್ರಿತ್ಯರಂಗಂ ಚಾವುಂಡ ಸಾಮ–
೨೯. ಭೇದಪ್ರಭ್ರುತಿಸಕಳಮಂತ್ರ(ತ್ರಾ)ಂಗವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರಂ ಚಾವುಂಡಂ ವೀರವೈರಿಪ್ರ–
೩೦. ಕರಸಮರಸಂಘಟ(ಟ್ಟ)ಕಾಳಾಗ್ನಿರುದ್ರಂ ॥ ಯೆನೆ ನೆಗಳ್ದಾ ಚಾವುಂಡನ ಮನದನ್ನಂ
೩೧. ನಾಗರಾಜನಕ್ಷಿ(ಖಿ)ಳನಿಯೋಗ(ಜ್ಞ)ನೆನಿಪ್ಪ ದಿವಾಕರದೇವನ ಪುತ್ರಂ ವಾಣ–ಸಾನ್ವ–
೩೨. ಯಾಂಬರ ಮಿತ್ರಂ ॥ ತ್ಯಾಗಗುಣಕ್ಕೆ ತಾಯ್ವನೆ ಸಮಸ್ತನ್ರಿಪಾಳನಿಯೋಗವ–
೩೩. ರ್ತ್ತನಾಶ್ರೀಗೆ ನಿವಾಸಮಿಷ್ಟರ ವಿಶಿಷ್ಟರ ತೋಷಣಪೋಷಣಂಗಳೊಳ್ಪಾಗ–
೩೪. ರಮೆಂದು ಬಂಣ್ಣಿಸುವುದೀ ಧರೆ ಪಂಡಿತಪಾರಿಜಾತನಂ ನಾಗನನಾ ಜನಾರ್ದ್ದನನ ಭ–
೩೫. ಕ್ತಿಭರಪ್ರಭವಾನುರಾಗನಂ ॥ ಸಂಗನಬಸವನ ಅಗ್ರ[ಜ ಲಿ]ಂಗೈಕಂ
೩೬. ದೇವರಾಜ ಮುನಿಪನ ತೆನೆಯಂ ಜಂಗಮಪುರುಸಂ [ಕಾವ]ರ–
೩೭. ಸಂಗಂ ಪ್ರಿಯಸುತನೆನಿಪ್ಪ ಕಲಿದೇವರಸಂ ॥ ಕಲಿದೇವಮುನಿ–
೩೮. ಪನಾತ್ಮಜ ಸಲೆ ಮೂಜಗದೊಳಗೆ ಮೆಱೆವ ಮಾನವದೇವಂ ಗೆಲಿದಂ ಅಸ(ಶ)ನ–
೩೯. ಬೆಸನವಂ ಛಲರಧಿಕಂ ಹಾಲಬಸವಿದೇವಮುನೀಸಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ–
೪೦. ಭುವನಾಸ್ರೆಯಂ ಮಹಾಮಾಹೇಶ್ವರಂ ಕವಿಳಾಸಪುರವ–
೪೧. ರಾಧೀಸ್ವರರುಂ ಸುವಂರ್ಣ್ನವ್ರಿಸಭಧ್ವಜಂ ತೇಸಠ್ಠಿಪುರಾಥ(ತ)ಪಾದಾರ್ಚ್ಚಕ–
೪೨. ರುಂ ಮಹಾಲಿಂಗಜಂಗಮಪ್ರಸು(ಸಾ)ದನಿಯತರುಂ ಸಮ–
೪೩. ಯಭಕ್ತಿಸಂಪಂನ್ನ ಶ್ರೀಬಸವರಾಜನಂನ್ವಯರುಮಪ್ಪ ತಪಚಕ್ರ–
೪೪. ವರ್ತ್ತಿ ವೀರಬ್ರತಿ ಹಾಲಬಸವಿದೇವಂಗೆ ಆ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂಜಿ–
೪೫. ಟ್ಟರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯನುಮಪ್ಪ ನಾಗರಸರು ಸಕವರುಷಂ ಸಾಸಿರ–
೪೬. ದ ನೂಱಯೆಂಭತ್ತಯೆರಡನೆಯ ಸಿಧ್ಧಾರ್ಥ್ತಿ(ರ್ಥಿ) ಸಂವಛರದ ಚೈ–

೪೭. ತ್ರ ಬಹಳ ಅಮಾಸೆ ಸೋಮವಾರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗೆ-
೪೮. ಱೆಯ ಸೋಮನಾಥದೇವರ ಸಂನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಚೌಡಿಸೆಟ್ಟಿಯರು
೪೯. ರ್ತಿರ್ತ್ಥವಿಶೇಷಮಂ ಬೆಸಗೊಳಲು ನೂಲೆನಾಡೊಳ[ಗಿ]ನ]ಮನಿತನದಿ] ಕವಿಳಲಸ ತೀ[ರ್ತ್ಥಂ]
೫೦. ನಾಲ್ಕು ಯುಗದ ಪುರಾಣೋಕ್ತದಿಂ ಬಂದ ಕ್ಷೇತ್ರವದೆಂತೆಂದಡೆ, ಕ್ರಿತ[ಯು]
೫೧. ಗದಲ್ಲಿ ಕವಿಳಾಸಮುನಿ ಕವಿಳಾಸನಾಥ, ತ್ರತೆಯಲಿ ಅಂಕರಾಜಮುನಿ ಅಂಕ-
೫೨. ನಾಥ, ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜಮುನಿ ಮಹಲಿಂಗದೇವ, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ
೫೩. ಕಲಿರಾಜಮುನಿ ಕಲಿದೇವನಾಮ ಇ(ಈ) ಮುನಿಗಳು ಮುಕ್ಷ(ಖ್ಯ)ಸಮಸ್ತ-ಗಣೇಸ್ವ-
೫೪. ರರು ಆರಾಧಿಸಿ ಸಾಲೋಕ್ಯಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಜ(ಜ್ಯ)ಮಂ ಪಡೆ-
೫೫. ದರು, ಆ ದೇವಱಗೆ ಅಂಕನಾಥವೆಸರಿಂ ಅಂಕವಲ ತಳವಿರ್ತ್ತಿ ಕೊ-
೫೬. ತ್ತಸಿ ಕುಱುವನಿಗೆ. ಇ(ಈ) ಹಳ್ಳಿ ಮಾಂಧಾತ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಧರ್ಮ್ಮ, ಆ
೫೭. ತೀರ್ತ್ಥ(ರ್ಥ)ಕ್ಕದು ಸಾಸನಸ್ಥವೆಂಬುದಂ ಚವುಡಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಕೇಳಿ(ಳ್)ದು ನಾಗ-
೫೮. ರಸರೂ ತಾವು ಏಕಸ್ಥರಾಗಿ ಕವಿಳಾಸಪುರದೊಳಗೆ ಸ್ವಯಂಭು ಮ-
೫೯. ಲ್ಲಿಕಾಜ್ಜುನ ಸಂಗಮೇಸ್ವರ ನಾಗೇಸ್ವರ ಯೀ ಮೂಱು ಲಿಂಗಕಂ ಅಂಗ-
೬೦. ಭೋಗ ರಂಗಭೋಗ ಜೀರ್ಣ್ನೋದ್ಧಾರಕ್ಕಂ ಪಾರಣೆಯ ಜಂಗಮಾ-
೬೧. ರಾಧನೆಗಂ ಕೊತ್ತಸಿ ಕುಱುವನಿಗೆ ತಳವಿತ್ತಿ[ರ್] ಅಂಕವಲ ಕೂಂಡಿ
೬೨. ನಾಡೊಳು ಸಲುವಂತೆ ಹೆಜ್ಜುಗಿಯ ಹಬ್ಬವೊ[ಂ]ಭತ್ತು [ದಾನ]ಸುಂಕ
೬೩. ನೂಱಿತಿ(ತ್ತಿ)ನ ಪರಿಹಾರ ಯಿಂತಿನಿತುಮಂ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಿ(ಧೆ)
೬೪. ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯವಂ ಮಾಡಿ ಚವುಡಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ನಾಗರಸರು
೬೫. ಯತಿರಾಯ ಹಾಲಬಸವಿದೇವಂಗೆ ಪೂರ್ವ್ವದತ್ತವೆಂದು
೬೬. ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕ್ಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು [॥*]ಆ ಚವುಡಿಸೆಟ್ಟಿಯರ ನಿ-
೬೭. ಯಾಮದಿಂ ನಾಗರಸರು ಪುರದಿಂ ಪಡುವಲು ತೊಱೆಯ ಕೂ-
೬೮. ಡಿದ ಹಳ್ಳ ನೀರುವರಿಏ ಮೇರೆಯಾಗಿ ಮೇಗೆ ಕಲುಕಂಟಿಗಗೆಱೆ
೬೯. ಬಸವಗೋಡಿ, ಬಡಗಲು ಮೊಸರುಗತ್ತಿ[ಎ]ರಾರವಿಡಿದು, ಮೂಡಲು
೭೦. ಜಂಬೆಗಲ್ಲ ಕುಣಿ ಕುಚ್ಚಗೊಡಿಯಿಂ ಬಂದ ಹಳ್ಳನೀರುವರಿಏ, ತೆಂಕ-
೭೧. ಲು ತೊಱೆಯ ಕೂಡಲು ಯೀ ಚತುಸೀಮಾಭ್ಯಂತರ ಕವಿಳಾಸಪು-
೭೨. ರಅ(ದ)ಲ್ಲಿ ಸುಂಕ ಸಾದ ತಳಸಾರಿಗೆ ಬಟೆಯಬಾಧೆ ಗ್ರಾಮಬ್ರಯ ನಿ-
೭೩. ಧಿನಿಕ್ಷೇಪ ಅಂಕಟಂಕ ಆಣೆಗೋಸನೆ ಮುದ್ರೆ ನಾಗೇಸ್ವರಕೆ ಮಲ್ಲೇಸ್ವರ-
೭೪. ಕೆ ಕುಱುವನಿಗೆ, ಸಂಗಮೇಸ್ವರಕೆ ಪಾರಣೆಯ ಜಂಗಮಾರಾಧ-
೭೫. ನೆಗೆ ಕೊತ್ತಸಿಗೆ ಇ(ಈ) ಧರ್ಮ್ಮಕೆ ಇದು ವಿವರವೆಂದು ನಾಗಸರಸು ಕೊಟ್ಟ

೭೬. ಸಾಸನ ನಾಲ್ಕುಂ ಪಟ್ಟಣಂಗಳು ನೂಲೆನಾಡೊಳಗೆ ಸಂತೆಗಳ
೭೭. ಆಯಾದಯ ಇಪಂತು ಕೋಣನ ಮೆಯಿದೆಱ ಸುಂಕ ಹದಿನೆಂ-
೭೮. ಟ್ಟು ಸಮೆಯವು ಅಱುವತಮೂವರು ಬಣಜುಭಕುತಿ ಭೇದವಿ-
೭೯. ಲ್ಲ ಕವಿಳಾಸಪುರವೇ ಸಾಸನದ ಮನೆ ಬಸವರಾಜನೇ ಸಾಸನಿಗನೆಂ-
೮೦. ದು ವುಭಯನಾನಾದೇಸಿ ಮುಂಮುರಿದಂಡಂಗಳು ಕೊಟ್ಟ[ಸಾ]ಸನ[॥*]

೩೧
ಶ್ರವಣಬೆಳುಗೊಳ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೬೮

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ॥ ಪಾಷಂಡಸಾಗರ ಮಹಾಬಡ-
೨. ವಾಮುಖಾಗ್ನಿ ಶ್ರೀರಂಗರಾಜಚರಣಾಂಬುಜಮೂಲದಾಸ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು--
೩. ಲೋಕಮಣಿಮಂಟಪಮಾರ್ಗ್ಗದಾಯೀ ರಾಮಾನುಜೋ ವಿಜಯತೇ ಯತಿ-
೪. ರಾಜರಾಜ ॥ ಶಕವರ್ಷ ೧೨೯೦ನೆಯ ಕೀಲಕಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪ-
೫. ದ ಶು೧೦ ಬೃ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಅರಿರಾಯವಿಭಾಡ ಭಾ-
೬. ಷೆಗೆ ತಪ್ಪುವ ರಾಯರಗಂಡ ಶ್ರೀ ವೀರಬುಕ್ಕರಾಯನು ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾ-
೭. ಜ್ಯವ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈನರಿಗೂ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಸಂವಾಜವಾದಲ್ಲಿ ಆ-
೮. ನೆಯಗೊಂದಿ ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಪೆನುಗುಂಡೆ ಕಲ್ಲೆಹದಪಟ್ಟಣವೊಳಗಾದ ಸ-
೯. ಮಸ್ತನಾಡಭವ್ಯಜನಂಗಳು ಆ ಬುಕ್ಕರಾಯಂಗೆ ಭಕ್ತರು ಮಾಡುವ ಅಂನ್ಯಾಯ-
೧೦. ಂಗಳನೂ ಬಿಂನಹಂ ಮಾಡಲಾಗಿ ಕೋವಿಲ್ ತಿರುಮಲೆ ಪೆರುಮಾಳ್ ಕೋವಿಲ್‌ತಿರುನಾ-
೧೧. ರಾಯಣಪುರಮುಖ್ಯವಾದ ಸಕಳಾಚಾರ್ಯ್ಯರೂ ಸಕಳಸಮಇಗಳೂ ಸಕಳಸಾ-
೧೨. ತ್ವಿಕರೂ ಮೋಷ್ಟಿಕರು ತಿರುಪಣಿ ತಿರುವಿಡಿ ತಂಣ್ಣೀರವರು ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ಜನಂಗ-
೧೩. ಳು ಸಾವಂತಬೋವಕ್ಕಳು ತಿರಿಕುಲ ಜಾಂಬುವಕುಲವೊಳಗಾದ ಹದಿನೆಂಟುನಾ-
೧೪. ಡ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ಕೈಯ್ಯಲು ಮಹಾರಾಯನು ವೈಷ್ಣವದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಊ ಜೈನದರ್ಶನಕ್ಕೆಊ
೧೫. ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಯನು ವೈಷ್ಣವರ ಕೈಯ್ಯಲು ಜೈನರ ಕೈವಿಡಿದುಕೊಟ್ಟು ಯೀ ಜೈ-
೧೬. ನದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ್ವಮರಿಯಾದೆಯಲು ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯಂಗಳೂ ಕಳಶಉ ಸ-
೧೭. ಲುಉದು ಜೈನದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರದೆಸೆಯಿಂದ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೂ ವೈಷ್ಣವ-

---

೩೦. E.C. II p. 475

೧೮. ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವರು ಯೀಮರ್ಯಾದೆಯಲು ಯಲ್ಲಾರಾಜ್ಯದೊಳಗುಳ್ಳ-
೧೯. ಂತಹ ಬಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಶಾಸನವ ನಟ್ಟು ಪಾಲಿಸುವರು ಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ-
೨೦. ಯಾಗಿ ವೈಷ್ಣವಸಮಯಲು ಜೈನದರ್ಶನವ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡುಬಹೆಲು ವೈಷ್ಣವರೂ ಜೈ-
೨೧. ನರೂ ವೊಂದು ಭೇದವಾಗಿ ಕಾಣಲಾಗದು ಶ್ರೀತಿರುಮಲೆಯ ತಾತಯ್ಯಂಗಳು.
೨೨. ಸಮಸ್ತರಾಜ್ಯದ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ ಅನುಮತದಿಂದ ಬೆಳುಗುಳದ ತೀರ್ತ್ಥದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ
೨೩. ಅಂಗರಕ್ಷೆಗೋಸುಕ ಸಮಸ್ತರಾಜದೊಳಗುಳ್ಳಂತಹ ಜೈನರಾ ಬಾಗಿಲುಗಟ್ಟಲೆ-
೨೪. ಯಾಗಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಯೆತ್ತಿದ ಹೊಂನ್ನಿಂಗೆ ದೇವರ
೨೫. ಅಂಗರಕ್ಷೆಗೆ ಯಿಪ್ಪತ್ತಾಳನೂ ಸಂತವಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಹೊಂನ್ನಿಂಗೆ ಜೀರ್ಣ್ನಜಿ-
೨೬. ನಾಲಯಂಗಳಿಗೆ ಸೊದೆಯನಿಕೂದು ಯಿ ಮರಿಯಾದೆಯಲು ಚಂದ್ರಾರ್ಕ-
೨೭. ರುಳ್ಳಂನಂ ತಪ್ಪಲೀಯದೆ ವರ್ಷವರ್ಷಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೀರ್ತ್ತಿಯನೂ ಪುಂಣ್ಯವನೂ ಉಪಾ-
೨೮. ರ್ಜ್ಜಿಸಿಕೊಂಬುದು ಯಿ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಳೆಯನು ಆವನೊಬ್ಬನು ಮೀಱಿ-ದವನು ರಾ-
೨೯. ಜದ್ರೋಹಿ ಸಂಘಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹಿ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣಿ-ಯಾಗಲಿ ಯಿ-
೩೦. ಧರ್ಮ್ಮವ ಕೆಡ್ಸಿದರಾದಡೆ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪಿಲೆಯನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನೂ ಕೊ-
೩೧. ಂದ ಪಾಪದಲ್ಲಿ ಹೋಹರು ॥ ಶ್ಲೋ ॥ ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂ-
೩೨. ಧರಾ ಷಷ್ಟಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ
೩೩. ಕಲ್ಲೆಹದ ಹರ್ವ್ವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸುಪುತ್ರ ಬಸುವಿಸೆಟ್ಟಿ ಬುಕ್ಕರಾಯರಿಗೆ ಬಿಂನಹಂ ಮಾಡಿ ತಿರುಮಲೆಯ ತಾತಯ್ಯ-
೩೪. ಂಗಳ ಬಿಜಯಂಗೆಸಿತರಂದು ಜೀರ್ನ್ನೋದ್ಧಾರವ ಮಾಡಿಸಿದರು ಉಭಯ ಸಮಯಲೂ ಕೂಡಿ ಬುಸುವಿಸೆಟ್ಟಿಯರಿಗೆ ಸಂಘ
೩೫. ನಾಯ್ಕಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದರು ॥

೩೨
ಹಂಪೆ ಶಾಸನ
ಕ್ರಿಶ. ೧೪೧೧

೧. ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರಾಚಾರಮರಚಾರವೇ [।*]ತ್ರೈಲೋಕನಗರಾ–ರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾ–

೨. ಯ ಶಂಭವೇ ॥ [೧*] ಶ್ರೀಮತ್ಸಿಂಧೂರಬಂಧಾರುಣಬಿದು ನವಸಂಧಾಂಬುದಂ ಪುಷ್ಕರಪ್ರೋ–

೩. ದ್ಧಾಮಾಂಭಃಶೀಕರಂ ತಳ್ತು[ಡು] ಗಣಮುರುದಂಷ್ಟ್ರಾಂಕುರಂ ಬಾಲಚಂದ್ರಂ [।*]ಪೋ ಮಾತೇನೆಂಬ ನೇರ್ಷ್ಪಿಂ ನಭಮ[ನ] ಣಕಿ–

೪. ಪಂತಿರ್ದ್ಧ ನಿತ್ಯೋಂನಮತ್ತೇಜೋಮೂರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀಮಹೇಭಾನನನನವರತಂ ಕೂರ್ತು ರಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಿಂಮಂ ।[೨*]ತಣಿಯೆ

೫. ಸದಾಳಿಯಂ ಪೊರವ ದಾನಗುಣಂ ಪರಿಪೂ[ರ್ಣ] ಭದ್ರಲಕ್ಷಣಮುಳಮಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಸುಮನಸ್ತುತಮಾದನವದ್ಯವಿದ್ಯೆ

೬. ಸಂ[।*]ದಣಿಯರಮಾವನೊಳ್ನೆಗಳ್ದುದೆಂನವೊಲೆಂದು ಮುದಂ ಮಿಗಲ್ಮಹಾ–ಗಣಪತಿ ಕೂ[ರ್ಮ್ಮೆ] ಯಿಂ ಬಂದವ–

೭ ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಂತ್ರಿಗಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಂ ॥[೩*]ಘೋರಭವಭಯನಿದಾ– ಘದಿನೋರಂತಳ[ವ]ಳಿದು ಬಂದವ–

೮. ರ್ಗ್ಗೊಳ್ಪಂ ಭಾ[।*]ಗೀರಥಿ ಜನಿಯಿಸಿದಾನಂದಾರಾಮಪದಂಗಳೀಲು–ದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ॥[೪*]ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಗುರುಪದನಾ[ಳೀ]–

೯. ಕನವೀನಗಂಧದೊಳ್ಬಗೆದಂ [ದಾ] [।*]ಲೋಲತೆಯನುಳಿದ ಮನುಜ–ಮದಾಳಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪುದೆ ಜಡಪದಾಂಬುಜಸಂಗಂ ॥[೫*]

೧೦. ಪೊಂಬೆಟ್ಟಮೆ ಪೊಸಕೇಸರಮೆಂಬವೊಲಳವಟ್ಟ ಕುವಲಯಂ ಕುವಲಯ–ದಂ[।*]ತಿಂಬಾಗಿರೆ ತಂನಯ ತುದಿಗೊಂಬಿನೊಳಂಬು–

೧೧. ದಿಯೊಳೆಸೆದನಾದಿ[ವ]ರಾಹಂ॥[೬*]ಆಮಯಾಪೋತ್ರಿ ದಾತ್ರೀಭರಮುನಜಿಸಿ ತುಳ್ಕಾಡಿದಂವಾರ್ದ್ಧಮರ್ತ್ಯಸೋಮಮಂ ಮಂಥಾ–

೧೨. ದ್ರಿಯಂ ಮಂನಿಸದೊ [ದ]ಗಡೆದಂದಿಂಬುಗೊಂಡೋವದಂಬಿಂ [।*] ರಾಮಂ ಕೈವೋಗದೆಚ್ಚಂದಳವಳಿಯದೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ–

---

೩೧. SII IV No. 267

೧೩. ಧಾಮಂ ತಿತಿ[ಕ್ಷಾ]ಸೀಮಂ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕಾಭರಣಮೆನಿಸಿದಂಭೂರಿಭದ್ರಂ ಸಮುದ್ರಂ ॥[೭*] ಅಂತಸೆವಂಬುರಾ[ಶಿ]–

೧೪. ಯ ಮಗಳ್ಸಿರಿ ತಂನಯು ರಾಣಿಯಾಗ[ಲೋ]ರಂ[ತಿ]ರನಂತತಳ್ಪತಳದೊ–ಳ್ನಿಜಲೀಲೆಯನಿಂಬುಗೊಡು ನಿ[।*]ಶ್ಚಿಂತೆಯಿನಿ[ರ್ದ್ದ]

೧೫. ನೀರರುಹನಾಭಿಯ ನಾಭಿಸರೋಜದೊಳ್ಜಗತ್ಕಾಂತನಲಂಪಿನಿಂ [ದೊ]ಗೆದ–ನೂರ್ಜ್ಜಿತಶಾಸನನಂಬುಜಾಸನಂ ॥ [೮*] ಸರ–

೧೬. ಸಿಜಭವಾತ್ರಿವಿಧುಬುಧಪುರರೂರವಾಯುಃಕ್ಷಿತೀಶನಹುಷಯಯಾತ್ಯಾ [।*] ದ್ಯರನುಕ್ರ[ಮ]ದಿಂ ಯಧುಧರೆಗರ–

೧೭. ಸೆನಿಸಿದನಾದುದಾತನಿಂ ಯದುವಂಶಂ ॥[೯*]ಶ್ರೀಮತ್ಸೋಮಾ(ಂ)–ನ್ವಯಕ್ಕುದ್ಭವಿಸಿದ ಯದುವಂಶಾವನೀಪಾಲರೊಳ್ನಿಸ್ಸೀಮಶ್ರೀ–

೧೮. ಸಂಗಮಕ್ಷ್ಮಾಪತಿ ದೊರೆವಡೆದಂ ತತ್ತನೂಜಂ ಸಮಸ್ತೋ [।*]ರ್ವ್ವೀಮಾನ್ಯಂ ರೂಢಿವೆತ್ತಂ ಹರಿಹರನಧಟಂ ತಂನರೇಂದ್ರಾನುಜಂ

೧೯. ಸುತ್ರಾಮೊದ್ದಾಮಪ್ರತಾಪಂ ತಳೆದನಖಿಳಭೂಚಕ್ರಮಂ ಬುಕ್ಕರಾಯಂ ॥ [೧೦*]ಆತಂಗೆ ಜನಿಸಿದಂ ವಿಖ್ಯಾತಂ ನಳ–

೨೦. ನಹುಷನುಗ್ರಭಗೀರಥರೊರೆಗೇ [।*] ಮಾತೊ ಸರಿಮಿಗಿಲೆನಲ್ಧರ್ಮ್ಮಾತತ–ರೂ[ಪ] ಪ್ರತಾಪಹರಿಹರಭೂಪಂ ॥[೧೧*]ದಾನ–

೨೧. ವಮುರ್ದ್ದನಂತಿರೆ ಮೀನಾಗದೆ ಪಂದಿಯಾಗದಷ್ಟತಿರೂಪಂ[।*]ತಾನಾ ಪ್ರತಾಪಹರಿಹರನೇನುದ್ಧರಿಸಿದನೊ ವೇದಮಂ ಮೇದಿನಿ–

೨೨. ಯುಂ ॥ [೧೨*] ಆ ಭೂಮೀಪಾಲಪುಣ್ಯಾಂಕುರಮದುಪುರುಷಾಕಾರದಿಂ ಪುಟ್ಟಿದಂತಾಶಾಭಾಗಪ್ರಸ್ಫುರತ್ಪಾವನಯ–

೨೩. ಶನಶನಿಪ್ರೌಢಬಾಹುಪ್ರತಾಪಂ [।*] ಸೌಭಾಗ್ಯಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಜನಿಯಿಸಿ ಸಕಲಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಧಿರೂಢಾ–

೨೪. ಗ್ಣಾಭಾರಂ ಸಾರ್ವ್ವಭೌಮೋಂನತಿಯೊಳೆಸಗಿದಂ ದೇವರಾಜಾವನೀಂದ್ರಂ ॥ [೧೩*]ಸಲೆ ನಾ[ನಾ] ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತಿಯನೊದವಿಸಿ ಸ–

೨೫. ಂತುಷ್ಟಿಯುಂ ದಾನಧಾರಾಜಲದಿಂ ಸಂತಾಪಮಂ ತಳ್ಗಿಸಿ ವಿತತಸಿತಛತ್ರ ಸುಚ್ಛಾಯೆಗೊಯ್ದು[।*] ಜ್ವಲಿಪಾಗ್ಣಾದಾಮ–

೨೬. ದಿಂದಂ ನಿಯಮಿಸಿ ನಿಜದೋ[ಃ*] ಸ್ತಂಭದೊಳ್ಕಟ್ಟಿ ಗೋಮಂಡಲಮಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿದುಗ್ಧಂಗಱದನಱ ಕೆಯಿಂ ದೇವರಾ–

೨೭. ಜಾವನೀಂದ್ರಂ ॥[೧೩*]ಮಱಿಮಾತೇಂ ಪಗೆಗೊಂಡಪಾರ್ತ್ಥಿವರನ–ತ್ಯುಗ್ರಾಜಿಯೊಳ್ಕಾಯ್ದು ತಳ್ತಿಱಿವಾಗ[ಳ್ನೆ]ಗಳ್ದು[ಚ್ಛ]ವಂ ಬೆರಸು

೨೮. ಭೇತಾಳಾಳಿ ಬೆಂನೆತ್ತರಂ[।*]ಸುಱಿದಿರ್ಪ್ಪಾಱಿದ ಕೈಗಳಿಂ ಕಡೆವರ [ಂ*]ದಿಗ್ಭಿತ್ತಿಯೋಳ್ಕೂಡಿ ಚಟ್ಟಿಱಿದಂತಿರ್ದ್ದಪುದಪ್ರ–

೨೯. ತರ್ಕ್ಯತರತೇಜಂ ದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಾ ॥[೧೫*]ಪೊಡಕರಿಪ ಗಂಡಗು– ಣದುಗ್ಗಡಮೆಂತು[ಟೊ] ಬಿಡದೆ ಜಡಿಯೆ ಜಯವಧುವತ್ತಿ[।*]ತ್ತ[ಡಿ]–

೩೦. ಯಿಡದೆ ಬಾಳಬಾಯೊಳೆನ[ಡ]ವಳ್ ಶ್ರೀದೇವರಾಯಭೂವಲ್ಲಭನ॥

೩೧. ನ್ವಯುದೊ[ಳ್ಸಂ][।*] ದಾದಿ ಪ್ರಧಾನರೀ ಧರೆಗಾದ[ವರ್ಮ್ಮ]ದರಸ– [ಸಾ]ಯಣ್ಣಾಖ್ಯಮ್ಮುಖ್ಯ[ರ್]॥[೧೭*]ತೋಡಡದ ಭಾವಿಯಿಲ್ಲ ಮರೆಕಟ್ಟದ ಪೇರ್ಗ್ಗೆಱೆ –

೩೨. ಯಿಲ್ಲ ಲೀಲೆಯಿಂ ಮಾಡದ ದೇವತಾಭವನಮಿಲ್ಲೊಲವಿಂ ಬಿಡದಗ್ರಹಾರಮಿ– [।*]ಲ್ಲಾಡಲದೇನೊ ಭೂಭುವನಭುಂ[ಭು]ಕಮಾ–

೩೩. ದು[ದು]ಕೀರ್ತ್ತಿ ಬಾಪು [1]ನಾ ಪಾಡಿಯೇ[1] ಸೈಪು ಮಾದರಸ ಸಾಯಣರೆಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನರಾ ॥ [೧೮*] ಅವರಂ[ಬ] ಲಭದ್ರಾಚ್ಯುತ–

೩೪. ರಿವರೆನೆ ಜನವವರ ತಂಗಿ ಸಿಂಗಲೆ ಭುವನ[।*]ಸ್ತ[ವ]ನೀಯ್ಯ ಚರಿತೆ ಸಂತತಮವನೀತಳದೊಳ್ಸುಭದ್ರೆಯೆನಿಪುದು ಪಿರಿದೇ [॥೧೯*] ಆ

೩೫. ತರುಣೀಶಿಖಾಮಣಿಗೆ ವಲ್ಲಭನಾರೆನೆ ವಿಷ್ಣುಉದ್ಧವಿಖ್ಯಾತಪವಿತ್ರಗೋತ್ರದೊಳು ಗೋಸನೆವೆತ್ತೊಗೆದಂ ಜಗಜ್ಜನ [।*]ಪ್ರೀತಿ–

೩೬. ಕರಂ ಗುಣಾಕರನಲಂಕೃತಭೂಭುವನಂ ಬುಧಾಳಿಲೀಲಾವತಿಶಯ್ಯೆಕತಾಮರಸನೆಂದೆನೆ ರಾಮರಸಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳು॥ [।*] ಅ–

೩೭. ನಿಮಿಷನಂದನಕ್ಕಮರ ಭೂರಹಪಂಚಕಮಿಶ್ವರಂಗೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಮುಖ ಪಂಚ– ಕಂನ್ರುಪನಯಾಭಿಮತಕ್ಕಮ[ರ್ದಂ]ಗ ಪಂಚಕ

೩೮. ಂ[।*]ಜನಿಯಿಸಿ ಲೋಕರೂಢಿವಡದಂತೆ ಸಮುಸ್ತಜನಂ ಮನಂಗೊಳಲ್ಜ– ನಿಸಿದು[ದಾ]ಗುಣ್ಯೈಕನಿಧಿ ರಾಮರಸಂಗೆ ತನೂಜಪಂಚಕಂ ॥ [೨೧*]ಕ್ರಮ–

೩೯. ದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ಚೆನ್ನಮಂತ್ರಿ ಬುಕ್ಕಂಣ ಮಾಧವ[ಪೆ]ರ್ಗ್ಗಡೆಯೆಂ–[।*]ದಮರ್ದಿರೆ ನಾಮಂ ನೆಗಳ್ದರ್ಸ್ಸಮನಿಸಿ ಸಿಂಗಾಬಿಕಾಪವಿತ್ರೋದರದೊಳು ॥[೨೨*]

೪೦. ಆ ಮೇಱಿವ್ವೈವರೊಳಾಂತಂ ಶ್ರೀ ಮದ್ಭೀಮಪ್ರತಾಪನರ್ಜ್ಜುನಕೀರ್ತ್ತಿ [।*] ಪ್ರೇಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನೆನ[ಲೀ] ಮಹಿಯೊಳ್ಧರ್ಮಸಂಭವಪ್ರಾಭವಮಂ ॥ [೨೩*]–ಕಂನ

೪೧. ಡಿಗಕುಲಕೆ ರಂನದ ಕಂನಡಿಯೆನೆ ವಿಶ್ವವಿದಿತಉತ್ತಶ್ರೀಸಂ [।*]ಪಂನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರದೇವಂ ನಿರ್ಮ್ಮಲನಾಗಿ ನೆಗಳ್ದನೊಳಗಂ ಪೊ–

೪೨. ಱಗಂ॥ [೨೪*] ಶ್ರೀರಾಮಂ ತಂದೆ ದೇವೊತ್ತಮ ದಶರಥರಾಮಂ ಮನೋ– ದೈವಮಾನಂದಾರಾಮಂ [ರೂ]ಢಿವೆತ್ತಗ್ಗದ ಕುಲಗುರುವೆಂದಂದೆ ಪೋ–

೧–೧ 'ನಾಡಾಡಿಯೇ' ಎಂದು ಇರಬಹುದು

೪೩. ಷಿಪ್ಪದೇನಿಂ[೨೫*]ನಾರಂ ಸಿಂಗಾಂಬಿಕಾಮಂಗಳಜಠರ–ಸುಧಾವಾರ್ಧಿ–ಸಂಜಾತನಂ ತಾನಾರಾಮಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಮಾತ್ಯನೆ ಸಕಲಜಗಜ್ಜಾತ–ಚೇತೋಭಿರಾ–

೪೪. ಮಂ ॥ [೨೫*]ಕೆಱೆ¹ಯಂ ಕಟ್ಟಿಸು ಭಾವಿಯಂ ಸವಸು ದೇವಗಾರಾಮಮಂ ಮಾಡಿಸಜ್ಜೆರೆಯೊಳ್ಸಿಲ್ಕಿದನಾಥರಂ ಬಿಡಿಸು ಮಿತ್ರರ್ಗ್ಗಿಂಬುಕೆಯಿ ನಂಬಿ–

೪೫. ದ[।*]ರ್ಗ್ಗೆಱೆ¹ವೆಟ್ಟಾಗಿರು ಶಿಷ್ಟರಂ ಪೊರಯೆನುತ್ತಿಂತೆಲ್ಲವಂ ಪಿಂದೆ ತಾಂ ಯೆಅದಳ್ಪಾಲೆಱವಂದು ತೊಟ್ಟು ಕಿವಿಯೊಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯನಾ ॥ [೨೬*]

೪೬. ಕಯ್ಯೆಂದೊಡೆ ಮಂದಾರದ ಕಯ್ಯುಂ ಮಂತೀಂದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನ ಕಯ್ಯುಂ–[।*]ಕಯ್ಯಲ್ಲದುಳಿದ ಮನುಜರ ಕಯ್ಯೆಂಬುಉ ಮರುಳಕೈಗಳೇತ–

೪೭. ಱಕೈಗಳ್॥ [೨೬*]ಪೊಡವೆಯನೋವಿ ನೋಡಿ ಬಿಡಲಾಱದೆ [ಚ]ರ್ಮ್ಮಮ–[ನೆಲ್ವ] ನೊಳ್ಪುವೆತ್ತೊಡಲ ನೆಗಲ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟಳಿರ್ದಂತಕಟಾ ಶಚಿವೇಂದ್ರಲ–

೪೮. ಕ್ಷ್ಮಣಂ[।*]ಪೊಡವಿಯೊಳಂದೆ ಪುಟ್ಟ[ವ]ಡೆ ವಂದಿಗಳಿಷ್ಟಮನಿತ್ತುಜೀವಮಂ ಪಡೆಯನ ಸೂತಜಾತನ ದಧೀಚಿಯ ಖೇಚರಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾ ॥ [೨೮*]

೪೯. ಮಾತೇನೋ ದೇವರಾಯಂಗಾತಂ ಸ(ಂ) [ನ್ಮಂ]ತ್ರಿಯೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದಿರೆ ವಿಬಧ[।*] ಪ್ರೀತಿ ಮಿಗೆ ನಿಖಿಳವಿದ್ಯಾನೀತಿಗೆ ಗುರುವೆಂನದಿರ್ಪ್ಪರೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂ ॥[೨೯*]ಸು–

೫೦. ಮನೋ(ಂ)ನ್ಯಾಸದಿಂ ವಿಶ್ರುತವಿಬುಧಜನಾನೂನಸಂ(ಂ) ನ್ಮಾನದಾನ–

೫೧. ರೆಂನಾನಳ್ಕಱೆ¹ಂ ಕೇಳ್ದೊಡೆ ಬಿಡು ಪೊಸತೇಂ ಪೋಗಿಯುಂ ಬಂದು ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮೊಂದಂ ಪೇಳ್ವೆ ಮತ್ತುಳ್ಳೆಡೆ ನುಡಿ ಜಗತೀಚಕ್ರದೊಳ್ಸತ್ಕ–

೫೨. ವೀಂದ್ರಾ॥[೩೦*]ಪುಸಿದಾನಜ್ಜಿರಸುವರ್ಥ್ಥವೇಂ ಮುನಿ²ದ ಕಯ್ಯೊಳ್ಪೇಳಲೇ ವಂದಿ ವಾದಿಸದಿರ್ವ್ವಂಶವಿಶುದ್ಧಿಯಳ್ವಿಭವದೊಳ್ವಿಖ್ಯಾತಿಯೊಳ್ನೀತಿ–

೫೩. ಯೋಳ್ಚಸದೊಳ್ಟಾಜ್ಞೆಯೊಳತ್ಯುದಾರಗುಣದೊಳ್ಗಾಂಭೀರ್ಯ್ಯದೊಳ್ಮೂರ್ತ್ತಿ ಲಕ್ಷಿಸೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಲ್ಲದುಂಟೆ ಸಭೆಯೊಳ್ ಶ್ರೀದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಾ ॥ [೩೧*]

೫೪. ಧರಣೀಚಕ್ರಂ ಮನಂಗೊಳ್ವುದೆಯಮುರುತಮಸ್ತೋಮವಲ್ಲಾಡುವಾತ್ಮಾಚರಣಂ ಸ(ಂ)ನ್ಮಾರ್ಗ್ಗಮುದ್ಯೋತಿಸುವ ರುಚಿ ಸದಾಲೋಕಮುರ್ವೇಳ್ವತೇ–

೫೫. ಜ[।*]ಸ್ಫುರಣಂ ನಿತ್ಯಾನುರಾಗಕ್ಕೆಡೆಗುಡಲೆಸೆವೀ ಪೆರ್ಮ್ಮೆಯಿಂ ದೇವಭೂಭುದ್ವರಪಾದಾಸಂನನೇನುಂನತಿವಡದನೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯ–

೫೬. ಮಿತ್ರಂ ॥[೩೨*]ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲನೇಱೆ¹ಸುವ ಬಂಡ² ಬಸಂತನನಾಸೆ–ಮಾಡುವಿಂಮಾವಿನರಲ್ಗಳಂ ಬನಸಗೆಯ್ವೆಳೆದಿಂಗಳ ಪಂಗುಗೊಳ್ವ ಬ[।*]ಲ್ಪೇಉ–

೫೭. ದೆನುತ್ತ ಚಿತ್ತಭವನಾವನ ಮೆಯಿವಳಿಗೊಂಡು ಕಂಡ ಕಾಂತಾವಳಿಯಂ ಮರಳ್ಚುವನೆನಲ್ಲೊಬಗೆಂತುಟೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನಾ ॥[೩೩*] ಸಾರಶ್ರೀ–

---

೧. 'ಗಿ' ಇರಬಹುದು ೨. 'ದ' ಇರಬಹುದು

೫೮. ನೀತಿವಾಕ್ಯಾಮ್ರುತಪರಿಸರದೊಳ್ಪುಟ್ಟಿ ಮೆಯಿಗುಂದದಾನಂದಾರಾಮಾಸಂ
ನಾರಾಮಾಯಣದೊಳಮರ್ದು ತಳ್ತಾವಗಂ [ಕ್ರು]ಷ್ಣಲೀಲಾ[।*]ಧಾರಂ ತಾನ-

೫೯. ಗಿ ನಾನಾಫಲಮನಿಳೆಗೆ ಬೀಱಿತ್ತು ಸಂಸಾರಸೌಖ್ಯಾಕಾರಂ ಸಂ(ಂ)ನ್ಮಂತ್ರಿ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನುರುಕವಿತಾಕಲ್ಪವಲ್ಲೀವಿತಾನಂ ॥[೩೪*]ಪದಪಿಂದಂ ಕವಿರಾಜಲ-

೬೦. ಕ್ಷ್ಮಣನ ಕಾವ್ಯಾಲ[ಪ]ಮಂ ಕೂರ್ತ್ತು ಕೇಳದೆ ಮುಂ ಪೋದರೆ ಪಾದ[ವೊಂ]ಮೆ
[1]ಕವಿಗೊಟ್ಟೆತ್ತಾನುಮಾರ್ಯ್ದು ಸಂ[।*]ಮುದದಿಂ ಸ್ಯೆತಿರ-ದೋರುದೂತಿಯರ ಮಾ-

೬೧. ತಂ ಮೀಱಿಕ(ಂ)ಣ್ಗೊಂಡು ನೋಡಿದ ಪೆ(ಂ)ಣ್ಗಳ್ಪುದಿದಿದ್ದಪೂಗಣೆಯ ಪುಂಣಿಂದಂಣಿ
ಪುಯ್ಯಲ್ಚರೇ ॥ [೩೫*]ವೋದಿ ಪರವಂಚನಂಗೆಯ್ವೋದುಗಳಂತಿರ್ಕ್ಕೆ ಲ-

೬೨. ಕ್ಷ್ಮಣಾಮಾತ್ಯನವೊ[।*]ಲಾದರಿಸಿ ಶಚಿವರಾದವರೋದುಉ[ದೋ]ರಂತೆ ಪತಿ-
ಹಿತಾರ್ಥಾಗಮಮಂ ॥ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರ್ಕ್ಕೆಲಂಬರ್ಮ್ಮಸಗಿ ಮಸೆದ ಬಾಳ್ಗೊಂಡು ಚ-

೬೩. ಂಡಪ್ರತಾಪೋದ್ದಾಮಶ್ರೀದೇವಭೂವಲ್ಲಭನ ಗ್ರುಹಮಹಾದ್ವಾರಮಂಮುತ್ತೆ ಮತ್ತಿಂ[।*]ನೇ
ಮಾತೀಮಾತಿನಿಂ ಮುಂನುಱುಬಿತಱು[ಬೆ]ನೂ ಱಂಕಮಂ

೬೪. ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ್ಯಕ್ಕಾಮೆಂದುರ್ವ್ವೇಳ್ವರುತ್ಸಾಹಮನದಟಲದಂ ಲೋಕದೊಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕಂ
॥[೩೬*] ಕೆಲಬಲನಂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಬಂದ ಭಟರ್ಬ್ಬಲ[ವ]-ತಂರೆಂದೆನು-

೬೫. ತ್ತಲಸದೆ ನಿಂದು ತಂನ ಪತಿಕಾರ್ಯ್ಯಮೆ ಕಾರ್ಯ್ಯಮೆನುತ್ತ [ಪೂ]ಣ್ದು ಮೆಯಿ[।*]ಗಲಿ
ತಲೆಮಟ್ಟ[ವೀರ್ವ್ವಡೆ]ದ ಮುಂ[ದ್ವ]ಲೆಯೊಂದೆ ಜಗಜ್ಜನಕ್ಕೆ ಮೂದಲೆಯೆನಿಸಿ-

೬೬. ತ್ತದೇವೆಱಗೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಂತ್ರಿಂಯು ಸಂದ ಸಾಹಸಂ ॥ [೩೭*]-
ನೆಲದೊಳ್ಪತಿಹಿತರಾವೆಂದುಲಿವರ ನಾಲಿಗೆಯನಲುಗಲಿಯ್ಯದ ಬಲು ಸಂ[।*]ಕಲೆಯಾದುದು
ಮುಂ

೬೭. ಕೀರ್ತ್ತಿಯ ಕಲೆ ಮೂಜಗವಱಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಾ ॥ [೩೯*] ಆರಾನುಂ
ದಾನೋದಕಧಾರೆಯನೊಸದಾಂಪರವನಿಸುರರೊಳ್ವೆರಗಂ [।*] ಪಾರದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ-

೬೮. ನಂತಸಿಧಾರೆಯನಾಂಪವರ್ಗಳುಂಟೆ ವಸುಧಾತಳದೊಳ್ ॥[೪೦*] ಗಣ ನಾ ಮಾತ್ರಮೆ
ದೇವರಾಯನರನಾಥಾಸ್ಥಾನದೊಳ್ಮಾನವಾಗ್ರಣಿಗಳ್ಸ್ಯೆತೆ ವಿಚಾರಿಪಾ-

೬೯. ಗಳುಪಧಾ ಸಂಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂ [।*] ಗುಣದಿಂ ಗೌರವದಿಂ [ಪೊ]-ದಳ್ದಿಸವ
ಮುದ್ರಾಮಾತ್ಯ ಯೋಗಂಧರಾಯಣ ಚಾಣಾಕ್ಯ ಸುಮಂತ್ರರೊ-

೭೦. ಳ್ದೊರೆಗೆವಂದಂ ಮಂತ್ರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ॥[೪೧*] ವಚನ॥ ಆ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನೊಂದು ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ಸುಖಸುಪ್ತಿಯನಪ್ಪುಗೆಯ್ದಿರ್ಪ್ಪಿನಂ ಸ್ವಪ್ನ-

೭೧. ದೊಳಪ್ಪ್ರತಿಮತೇಜನಖಿಲಚರಾಚರಜನನಬೀಜಂ । ಬೀಜಾಪೂರಸಮುಚಿತಾ-
ಯುಧವಿಶೇಷವಿಲಸಿತ ದಶಭುಜಾದಂಡಂ । ಖಂಡೇಂದುಮಂ-

---

೧. 'ತೆ' ಇರಬಹುದು

೭೨. ಡಿತಮಣಿಮುಕುಟಮಹನೀಯ್ಯಶಿಖಂಡಂ । ಗಂಡಸ್ಥಳಗಳಿತಮದಮದಿರಾ-
ಪ್ರಮತ್ತಮಧುಕರಝೇಂಕಾರಮುಖರಿತನಿಖಿಲದ್ವಿಲಯಂ । ವ

೭೩. ಲಯಾಂಗದಾಂಗುಲೀಯ್ಯಕಾದಿಭೂಣವಿಭೂಷಿತ ಸರ್ವ್ವಾಂಗನಂಗೀಕ್ರುತ-ಭುಜಂಗಪರಿಲ್ರುಢ
ಪ್ರಾಲಂಬಂ । ಲಂಬೋದರಕಲಿತಕಾಕೋದ-

೭೪. ರಫಣಾಮಣಿಮರೀಚಿನಿರಾಕೃತನಾಭೀಕುಹರವಿಹರದಪಾರಾಂಧಕಾರಂ । ಕ-
ನಕಕಟಿಸೂತ್ರವಿಚಿತ್ರಜಘನಮಂಡಲಂ । ವೀರಕಟಕನೂ-

೭೫. ಪುರಪುರಸ್ಕೃತಪದಸರೋಜನಾಥಂ । ಯಥೋಚಿತದಿಶಾನಿಷಂಣನಿಜನಿ-
ಜಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಹರಿಹರವ [ರಾ]ಹಕುಸುಮಸಾಯಂಕ । ಸೇವಕಜ-

೭೬. ನಮನೋರಥದಾಯಕಂ । ಸಕಲಲೋಕೈಕನಾಯಕಂ ಮಹಾವಿನಾಯಕಂ ಬಂದಲೆ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾ ॥ ಲವಣಾಂಭೋನಿಧಿ ತಳ್ತು ಸುತ್ತಿಜಿದ ಜಂಬೂ-

೭೭. ದ್ವೀಪಮಧ್ಯಸ್ಥ ಮೇರುವ ತೆಂಕಲ್ಭರತಾವನೀತಳದೊಳುಂಟಾಹ್ಲಾದಕಂ
ಪು(ಂ)ಣ್ಯಸಂ[।*]ಭವಸದ್ಮಂ ಹರಿಪದ್ಮಗರ್ಬ್ಭಮುಖಲೇಖಾನೀಕಲೀಲಾ-

೭೮. ಮಹೋತ್ಸವಗೇಹಂ ಪರಿಧೂತಮೋಹಮಮಲಸ್ಥಾಮಂ ವಿರುಪಾಕ್ಷನಾ ॥ [೪೨*] ಅಲ್ಲಿ
॥ ಯೆಡದ ಮಡದಿಗೆ ಬಿಗುರ್ತ್ತಾಜಡೆವೆಟಿಗೊಂಡಮರನದಿ-

೭೯. ಯುದೇ ಸೊಬಗೆನೆ ನೇ[।*]ರ್ಪ್ಪಡೆ ತುಂಗಭದ್ರೆ ದೇವನೆ ಬಿಡದಡಸಿದ
ವಾಮಭಾಗದೊಳ್ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ ॥[೪೨*] ಜಲಮಮ್ರುತಮಯಂ ಸೊಗಯಿಪ ಜಲವಿ-

೮೦. ಹಗಂ ಪರಮಹಂಸಮಯಮೆಂದುಂ ತ[।*]ಜ್ಜಲಚರಮನಿಮಿಷಮಯಮೆನಲೆಲೆ
ಬಂಣಿಪನಾವನದಱತೀರದ ಸಿರಿಯಂ ॥[೪೪*] ವಚನ ॥ ಆಪಾವನನದೀಪ-

೮೧. ಯಃಪಾನಪರಿಣತ[ಪಣ್ಕಿ]ಲತೃಣನಾರಿಕೇಳಚೂತವಾತುಳಂಗರಂಭಾಜಂ-
ಬೀರಪೂಗನಾಗಕೇಸರಾದಿಭೂಜಾತಜಾತಿಕೇತಕೀಮುಖನಿಖಿಲಕುಸುಮಸು-

೮೨. ಗಂಧಬಂಧುರಗಂಧಶಾಳಿಪಾಳೀಪರಿಕಳಿತಕಳಹಂಸಶುಕಪಿಕಶಿಖಾವಳಕೇಕೀ ವಿಳಾಸವಿಚಿತ್ರಂ
। ಸಕಲಭವಪವಿತ್ರಂ । ದುರಿತಲತಾಲವಿತ್ರಂ । ಭವಾಂಬುಧಿ-

೮೩. ಬಹಿತ್ರಂ । ವಾರಣಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪರ್ವ್ವತಾದಿ ಸಿದ್ಧಸ್ಥಾನಮಣಿಗಣಮಾಲಾಸೂತ್ರಂ । ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಂ
ಸೊಗಯಿಪ್ಪುದದಱಪೂರ್ವ್ವದಿಗ್ಭಾಗದೆ ಮಾಲ್ಯವತ್ಪರ್ವ್ವತ-

೮೪. ದ ತೆಂಕವಕ್ಕದೊಳೊಂದು ಮಹಾಗುಹೆಯುಂಟದಕ್ರುತ್ರಿಮದಿವ್ಯಾಗಾರಮದಱೊಳೆಂನಂ
ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆಯ್ವುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ-

೮೫. ವೆಂದು ಕೈಕೊಂಡು ॥ ಆ ಸಂ(ಂ) ನ್ಯತ್ರೀಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಮರಗುರು ಶ್ರೀವಿ-
ರೂಪಾಕ್ಷಲೀಲಾವಾಸಂ ತಾನಾದ ಪಂಪಾಪುರಪರಿಸರದೀ ಮಾಲ್ಯವದ್ಭೂಧ್ರ-

೮೬. ದೊಳ್ನಾ[।*] ನಾಸಿದ್ಧಿಶ್ರೀಯ್ಯ[ನೀ]ಯ್ಯಲ್ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಮಹಾಶಕ್ತಿಹೇರಂಬನಂ ವಿಶ್ವಾಸಂ
ಮೆಯ್ವೆತ್ತ ಭಕ್ತಿಪ್ರಭಾವವಿಭವದಿಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ಕೀರ್ತ್ತಿವೆತ್ತಂ ॥[೪೫*]

೮೭. ತತ್ಸಮಯಕ್ಕೆ ದ್ರುಕ್ಪುರಶಿಖೀಂದು ಶಶಾಂಕಮಿರಲ್ವಿರೋಧಿಸಂವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುನ ಪ್ರಥಮವಾಸರದೊಳ್ಗುರುವಾರಮೊಂದೆ ವಿ[।*]ದ್ವೆತ್ಥಭೆಬಂಣಿಪಂತೆ-
೮೮. ಸಗಿದಂ ಶಚಿವಾಗ್ಗ್ರಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮಸ್ತೋತ್ಥವಮುಣ್ಮಿ ಪೊಣ್ಮಿರೆ ಮಹಾಗಣ- ನಾಥನವನಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ॥[೪೬*] ವಚನ ॥ ಅಂತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ
೮೯. ನಿಷ್ಠೆಯಿಂ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಮದಱೊತ್ತಿನೊಳ್ತಾನೆ ಕಯ್ಯಾರೆ ಕೆಯ್ಯಮನಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೆಂಗು ಕೌಂಗ ಮಾಲು ಮಾದಳೆ[ಅತ್ತಿ] ಜಂಬು ನಿಂಬೆ ಕಂಕೇಲಿ ನೆಲ್ಲಿ
೯೦. ಬಾಳೆ ರಸ್ತಾಳೆ ದಾಳಿಂಬಂ ಮೊದಲಾದ ಫಲತರುಗಳಿಂ । ಪಲಉಂ ಪೂಗಿಡುಗಳಿಂ ಬೆಳಗುವ ಧ[ರ್ಮ್ಮ] ತೋಂಟಮಂ । ಕಂನಡಿಯ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ
೯೧. ಮಾಱುಗೊಂಡ [ಮಣ್ಣು]ವಿನ ಖಂ ॥ ಹತ್ತು ಕೊಳಗದ ಗದ್ದೆಯಂ ದೇವರ ಅಂಗರಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಕೊಟ್ಟು । ಧೂಪದೀಪ-[ನೀ*]ರಾಜನಂ ಮುಂತಾದ
೯೨. ವಿವಿಧೋಪಕರಣಂಗಳಂ । ಮಂಗಳ ಮಕುಟಮಂ । ಸುವರ್ನ್ನಕರ್ನ್ನ-ತಾಳಮಂ । ರಜತರದನಾದಿಶರೀರಪರಿಷ್ಕಾರಮಂ ದೇವಿಯರ್ಗ್ಗೆ ಸರ್ವ್ವಾಭರಣಂ ಸಮರ್ಪ್ಪಿ-
೯೩. ಸಿ ಸಕಲಭುವನಂ ಪೂಗಳೆ ಪು(ಂ) ಣ್ಯಕೀರ್ತ್ತಿಯನುಪಾರ್ಜಿಸಿ ॥ ಗುರುದೈವಂ ಮೆಚ್ಚೆ ನಿಚ್ಚಂ ಬಗೆದಣಿವ ಮನೋಭಕ್ತಿ ವಿದ್ವಜ್ಜನಂ ಬಾಪುರೆ ಬಾಪೆಂದೆತ್ತಿಕೊಂಡಾ-
೯೪. ಡುವ ವಿವಿಧಕಳಾಪ್ರೌ[ಢಿ] ವಂದಿಬ್ರಜಂ ಕಂ[।*]ಡಿರದಿಷ್ಟಾರ್ತ್ಥಂಗಳಂ ಕೊಂಡ[ಡ]ರೆ ಪೊಗಳ್ವ ವಿಶ್ರಾಣನಂ ವಿಶ್ವ[ವಂದ್ಯಂ] ಚರಿತಂ ತಾನಾಗಲೇನುಂನತಿವ-
೯೫. ಡೆದನೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯವರ್ಯ್ಯಂ ॥[೪೭*] ಅವನಿಯನಾಕ್ರಮಿ[ಪು]ದು ದಾನವಿಚಿತ್ರ ಲೋಕವಱೆಯೆ ಶುಚಿಯೆನಿಸಿ [ದ್ರ್ದಂ] [।*] ಶಿವನುಟ್ಟ ಶೀರೆಯಂ ಪಿಡಿದವಗಡಿಪ-
೯೬. ಳ್ಕೀರ್ತ್ತಿಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಾ ॥[೪೮*] ಪೊಗಳಲ್ಪೊಂಬುಳಿಯೋದ ಪೆಂಪಿನ ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಬಲ್ಲವರ್ಬ್ಬಗೆಗೊಳ್ವೆಂಪಿನ ಸೊಂಪುವೆತ್ತ ಕವಿತಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ರಾಜನೀ [।*]ತಿಗೆ ನೇ-
೯೭ ರ್ಪ್ಪಾದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಪದವೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ನೆಗಳ್ದಂ ನಿರ್ಮ್ಮಲ- ರಾಮಚಂದ್ರತನಯಂ ಸ(ಂ)ನ್ಮತ್ರಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ॥ [೪೯*] ಧರೆ ಪೊಗಳ್ವಿನಮಾ ಲ-
೯೮. ಕ್ಷ್ಮೀಧರಂಗೆ ದೇ[ವಕಿ]ಯುಮೆಸೆವ ಸೋಮಲೆಯುಂ ಗೈ[।*] ನೆರದರ ಸಿಯರಾದರ್ [ಗೊ][1] ತ್ರರಸಿಯರಾದಂತೆ ಹರಿಗೆ ಸಿರಿಯುಂ ಧರೆಯುಂ ॥ [೫೦*]
೯೯. ಆ[ ]ಇರ್ವ್ವರೊಳು ॥ ಪಿರಿಯಳೆನೆ ಸಂದ ಪೆರ್ಮ್ಮೆಯ ಪಿರಿಯ[ಳ್] ಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂ ಪಿರಿಯಳ್ಗುಣದಿಂ [।*] ಪಿರಿಯಳ್ಪಾತಿವ್ರತದೆಪಿರಿಯಳೆ ನಲ್ಪಿರಿಯಳಮಮ ದೇವಕಿ ನೆಗ-

---

೧. [ಕೂ] ಇರಬಹುದು

೧೦೦. ಳ್ದ[ಳ್] ॥[೫೧*] ಪೂವಿನಮಾಲೆ ತುಂಬಿ[ದಿರುಳೀ]ಶನ ಜೂಟಿಕೆ ಚಂದ್ರಲೇಖೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀವರನೊ[ಳ್ವರಕ್ಕೆ] ವನಮಾಲೆ ಸಮಂತಮರ್ದಂತೆ ವಿಶ್ವಧಾ[।*] ತ್ರೀವಿನುತಪ್ರಸಿದ್ಧಗು–

೧೦೧. ಣ ಲಕ್ಷ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗ್ಗೆ ತಾನೆ ಸ[ತ್ಕ]ಳಾಭಾವಕಿ ಸೇಸೆವೆತ್ತೆಸದ ದೇವಕಿ ವಲ್ಲಭೆಯಾದಳಾವಗಂ ॥[೫೨*] ಆ ನೆಗಳ್ದೊಳ್ಪುವೆತ್ತೆಸವ ದೇವಕಿ ದೇವಕಿಯೆಂತು ಸರ್ವ್ವ[೧]ದಾತ್ರೀ[೧]ಸಮ್ಮಾ[ನಿತ]–

೧೦೨. ರಾಮಕೃಷ್ಣಯುಗಮಂ ಪಡೆದಲ್ಲ[ಡೆದಳ್ದ]ಲಂತೆ ಪ[।]ದ್ಮಾಸ[೨]ನದೊಳ್ಪುಮೀ ಕುವಲಯಾಂಗದ ನೇರ್ಪ್ಪುಮೊಡಂಬಡಲ್ಕೆ ತೇಜೋನಿಧಿಭಾನುವಂ ವಿಭುಧ–ಸೇವ್ಯಕಳಾನಿಧಿರಾಮಚಂದ್ರನಂ [॥೫೩*]ವ

೧೦೩. ....ಗುರುವೆನೆ ರೂಢಿವೆತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಧರನಂ ॥[೫೪*]

೧೦೪. ....ಆಚಂದಾರ್ಕವಾಗಿ ನಾಗಜೀಯಗೆ ಕೊಟ್ಟರು॥

ಇದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ

೧೦೫. ವೀರಾವತಮೆಸೆವಂತಿರೆ ಚಾರುಚಮ [ತ್ಕಾ–

೧೦೬. ರ] ದಿಂದ ವಿಬುಧಜನಂ [।*]ಕ್ಕೆ ದೋರಿಸೆ ಲಕ್ಷ್ಮ[ಣ]–

೧೦೭. ಮಂತ್ರಿ ಕುಮಾರ ಚತುಷ್ಟಯದಿನೆಸೆದನ–

೧೦೮. ವನೀತದೊಳ್ ॥[೫೫*] ತನುವಂ ಮ(ಂ)ನ್ಮಥ ಸೌಮ್ಯ ಭಾ–

೧೦೯. ವಮೊಳಕೆಯ್ಯಲನಂದನಶ್ರೀಮುಖಂ ತನ–

೧೧೦. ಗಾನಂದಮನೀಯೆ ವಿಕ್ರಮಜಯಂಗ–

೧೧೧. ಳ್ದೋಳೊಳಿಂಬಾಗೆ ನೆ[।*] ಟ್ಟನೆ ಸಾಧಾರಣಮಲ್ಲದೀ–

೧೧೨. ಶ್ವರಪದಾಬ್ಜಂ ಪಾರ್ತ್ಥಿವಶ್ರೀಯ್ಯನೀಯ್ಯೆ ನಯ–

೧೧೩. ಂಬೆರ್ತ್ತುದು ಕೀರ್ತ್ತಿದುಂದುಭಿನಿನಾದಂ ಲಕ್ಷ್ಮ–

೧೧೪. ಣಾಮಾತ್ಯನ ॥[೫೬*] [ಪಿಂಗ]ದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಶಚಿವಂ–

೧೧೫. ಗಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಮೊದವಿದಾಯುಂ ಶ್ರೀಯು–

೧೧೬. ಂ[।*] ಸಂಗತಿವಡದಿರೆ ಬರೆದಂ ಮಂಗಳಮಯ–

೧೧೭. ವಾಗೆ ಮಧುರನೀ ಶಾಸನಮಂ ॥[೫೭*] ಬಗೆಗೊಳ್ವಂತಿವರ–

೧೧೮. ಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ಸುಕವಿ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಭೂ

೧೧೯. ಷಾದಿಗಳಂ ಮುಂಪೆತ್ತೊಂಡಂ[ಭೂಭರದೊ]ಳಣಿ–

೧೨೦. ಯದೀ ಲೋಕಮೆಂದೆಂಬುದು[।*]ಗಮು[ಂ]ವೇಳ–

೧೨೧. ಳ್ಕವೀಂದ್ರಾಭರಣಮಧುರನಂ ಮಾ(ಂ)ನ್ಯನಂ ಗೊ–

೧–೧. 'ಧಾತ್ರೀ' ಅನವಶ್ಯಕ   ೨. 'ನ' ಇರಬಹುದು

೧೨೨. ಡಿ ತಂನಿಂ ಮಿಗಿಲೆಂಬಂತಳ್ಳಱಿಂ............ನವ-
೧೨೩. ನಿಯೊಳ್ಮಂತ್ರಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಂಕಂ ‖[೫೮*]ಗಣಿದಂಗೊ-
೧೨೪. ಳ್ವೆಡೆ ಮಿಕ್ಕಿನಕ್ಕರದ ಮಾತಂತಿ[ರ್ಕ್ಕೆ]ತನ್ನಾಣೆ
೧೨೫. ಘೋಷಣೆ ಸಲ್ಗುಂ ಸುಕವೀಂದ್ರ ಉ್ರಂದಸಭೆಯೊ
೧೨೬. ಳ್ ತಾನೆಂದೊಡಂಮಂಮ ಧಾ[।*]ರಿಣಿಯೊಳ್ಕೇಳ್ದಱಿಯಾ-
೧೨೭. ರ್ಜಡಾ ಮಧು[ರ]ನಂ [ನಿ]ರ್ನ್ನಿಃತ ಕರ್ನ್ನಾಟಲಕ್ಷ್ಮಣ-
೧೨೮. ಪಾದಸರೋಜನಂ ಪ್ರವಿಲಸದ್ಧಾತ್ರೀಮುಖಾಂಭೋ-
೧೨೯. ಜನಂ ‖[೫೯*]ಯೀ ಸಿದ್ಧಶಾಸನಂ ಕೈಲಾಸಂ ಹಿಮಗಿರಿ ಸು-
೧೩೦. ಮೇರು ವಾರಾಶಿ[ನಿಲಂ][।*]ನೇಸಱು ನೆಗಳ್ವಿನಮೆಂದುಂ
೧೩೧. ಮಾಸದೆ ಮಸುಳಿಸದೆ ನಿಲ್ಕೆ ನಿಃ(ಪ್ರ)ತ್ಯೂಹಂ ‖[೬೦*]

ಇದೇ ಕಲ್ಲಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ

೧೩೨. ಹರಿಹರದ
೧೩೩. ಧರಣೋಜ-
೧೩೪. ನ ಬರಹ[‖*]

❖❖

ಅನುಬಂಧ

೧. ಶಾಸನಗಳ ವಿಷಯ
೨. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು

ಶಾಸನಗಳ ವಿಷಯ

೧. ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ

ಕದಂಬ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಭಟ್ಟಾರಕನು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ನರದಾವಿಳೆ ನಾಡಿನ ಮೃಗೇಶ ಹಾಗೂ ನಾಗರೆಂಬ ವೀರಭಟರು–ಬಟರಿಕುಲದ ಅಳಪವಂಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸರಕ್ಕೆಲ್ಲಭಟರಿಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗನಾದ–ವಿಜಅರಸನಿಗೆ ಕೇಕಯ, ಪಲ್ಲವರನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿದ ನಿಮಿತ್ತ ಪಲ್ಮಡಿ, ಮೂಟವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇಬ್ಬರೂ (ಮೃಗೇಶ, ನಾಗ) ಮತ್ತು ಸಟ್ಪಜ್ಗದ ವಿಜಾರಸರೂ ಕೂಡಿ ಪಲ್ಮಡಿಗೆ ಕುಱುಮ್ಬಿಡಿ (ಸಣ್ಣ ದತ್ತಿ?)ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು.

ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಗದ್ದೆಯನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

–ಹೀಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಾನಗಳಿವೆ (ಒಂದನೆದು ೧–೧೩, ಎರಡನೆಯದು ೧೪–೧೫, ಮೂರನೆಯದು ೧೬). ಮೊದಲ ಸಾಲು ಶಾಸನದ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದ ಸುತ್ತ, ಕೊನೆಯ ಸಾಲು ಶಾಸನದ ಎಡಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲಸಾಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಸಂಪೂರ್ಣಶಾಸನ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಭರಿತೋನ್, ಕಳ್ದೋನ, ಅಟೆವೋನ್ (ಪ್ರ, ಪು, ಏ, ವ.). ಕೊಟ್ಟಾರ್, ವಿಟ್ಟಾರ್, ಅಪ್ಪೋರ್ (ಪ್ರ, ಪು, ಬ, ವ) ಅದಾನ್ (ದ್ವಿತೀಯಾ ದೀರ್ಘ), ಭಟರಿಯಾ, ಕಲಭೋರನಾ (ಷ, ದೀರ್ಘ), ನಾಡುಳ್, ಆಹವದುಳ್ (ಸಪ್ತಮಿ), ಎಜೆದು, (ಇ>ಎ ವ್ಯತ್ಯಾಸ), ಪಲ್ಮಡಿಉಂ, ಮೂಟವಳ್ಳಿಉಂ (ವಿಸಂಧಿ)–ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಪೊಗಟೆಪ್ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೆತ್ತಜಯನ್, ಬಾಳ್ಗೆಟ್ಟು, ಸಟ್ಮಜ್ಗದರ್, ಕುಱುಮ್ಬಿಡಿ, ಪತ್ತೊನ್ದಿ–ಈ ಮೊದಲಾದ ಅಪೂರ್ವ ಪದಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬಂಧದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಎಳಮೆ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತಿವೆ. (ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದ ಪ್ರೇಮಾಲಯಸುತನ್: ಮಾರ್ಗ–೨, ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ).

೨. ತಮಟಕಲ್ಲು ಶಾಸನ

ಶೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಗುಣಮಧುರನ ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ಪದ್ಯವೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅತ್ಯಷ್ಟಿ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕನಕಾಬ್ಜಿನೀ ಹೆಸರಿನ ಅಪೂರ್ವ ವೃತ್ತವಿದು.

೩. ಬಾದಾಮಿ ಶಾಸನ

ಮಂಗಲೀಶನ ಕಲ್ಮನೆಗೆ ಹಾಗೂ ದೇವರ ಮಾಲೆಗಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದಾನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಈ ಶಾಸನ. ಭಾಷೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟರೂಪ ನಿರಾಂಡಂಬರ ಗದ್ಯಶೈಲಿ, ಕೇವಲ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬುದು.

೪. ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಶಾಸನ

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಖಂಡವನ್ನು ಸೇಂದ್ರರ ಪೊಗಿಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತನಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಕಾಂದರ್ಬ(?) ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ದಾಸಡಿ ಮುಂತಾದವರು ಹಿರಿಯ ಒಸಗೆ, ಅಲವಣ ಮತ್ತು ಅಪುತ್ರಕ ಧನವನ್ನು ರಾಜಶ್ರಾವಿತಮಾಡಿ (ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ) ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ. ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ನಿರಾಭಾರಣ ಸುಂದರ ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾದರಿಯೆನಿಸಿದೆ.

೫. ಬಾದಾಮಿ ಶಾಸನ

ಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ಶಿಷ್ಟನಾಗಿ, ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾಗಿ ಬಾಧಿಸುವ ಕಲಿಗೆ ಮಾಧವ ನಾಗಿರುವ 'ಕಲಿಯುಗವಿಪರೀತ'ನಾದ ಕಪ್ಪೆಅರಭಟ್ಟನ ರುದ್ರ–ಶಿವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚಿತ್ರಣ ಈ ಶಾಸನದ ವಸ್ತು. ಮೊದಲ ಎರಡು ಸಾಲು ಗದ್ಯ. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಸಾಲು ಶ್ಲೋಕ, ಆಮೇಲೆ ಮೂರು ತ್ರಿಪದಿಗಳಿವೆ. ಇವು ಉಪಲಬ್ಧ ಪ್ರಥಮ ತ್ರಿಪದಿಗಳು. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶಾಸನ. 'ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟ' ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಹೆಸರು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಪ್ಪೆಯರ ಚಾವುಂಡರಾಯ, ಕಪ್ಪೆಯರ ಆಹಾರದಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನ ಒಗಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. (ನೋಡಿರಿ: ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟ: ಮಾರ್ಗ–೨, ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ). ಕೊನೆಯ ಎರಡು ತ್ರಿಪದಿಗಳ ಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟ; ಅರ್ಥ ಅಸ್ಪಷ್ಟ.

೬. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ

ಕಳಂತೂರಮುನಿಯ ಸಮಾಧಿಮರಣದ ವರ್ಣನೆಯಿದು. ಆತನು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮೊದಲು ಕೈಕೊಂಡ ತಪಸ್ಸಿನ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಷಧಿ ಶಾಸನ.

೭. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ

ಶ್ರೀಸಂಘದ ಮಾಸೇನಮುನಿಯು ಕಬ್ಬಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಹೊಂದಿದುದನ್ನು ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಷಧಿ ಶಾಸನ.

೮. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ

ನಂದಿಸೇನ ಮುನಿಯ ಸಮಾಧಿಮರಣವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿದೆ, ಈ ನಿಷಧಿ ಶಾಸನ. ಲೌಕಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಕ್ಷಣಿಕತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಈ ಶಾಸನಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

೯. ಮಹಾಕೂಟ ಶಾಸನ

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆಯಾದ ಸೂಳೆ ವಿನಾಪೋಟಿಯು ಎಲ್ಲ ದಾನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭವೆಂಬ ಮಹಾದಾನವನ್ನೂ ದೇವರಿಗೆ ಸುವರ್ಣಪೀಠ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೊಡೆಗಳನ್ನೂ ಮಂಗಲವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಂಟುನೂರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಇಲ್ಲಿಯ ಗದ್ಯಶೈಲಿಯನ್ನು 'ಮಗಳು' ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

೧೦. ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು ಶಾಸನ

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಇಮ್ಮಡಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಪಲ್ಲವರ ಕಂಚಿಯನ್ನು ಮೂರುಸಲ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತ ಮಾಡಿದುದರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಲೋಕಮಹಾದೇವಿ ಲೋಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಆ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಲ್ಪಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಆಚಾರಿಯ ಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ 'ಪೆರ್ಜಜೆಪು'ಗೆಯ್ದ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ ಈ ಶಾಸನ.

೧೧. ಸುರಗೂರು ತಾಮ್ರಶಾಸನ

ಗಂಗ ಶ್ರೀಪುರುಷ ಧಣ್ಣಗವಾಡಿಯನ್ನು, ಅವನ ಸಾಮಂತ ಮುದುಕೊಂಗುಣಿಯು ಪೆರ್ವಟ್ಟಿಯೂರು, ಮರ್ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೆಸುಗೊಳದ ಮಹಾಜನರಿಗೆ 'ಬ್ರಹ್ಮಾದೇಯ'ವಾಗಿ ನೀಡಿದುದು ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ. ಸಂಸ್ಕೃತ–ಕನ್ನಡಗಳ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಿಶ್ರಣ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.

೧೨. ಮಾವಳಿ ಶಾಸನ

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ೩ನೆಯ ಗೋವಿಂದನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬನವಾಸಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಾಜಾಧಿತ್ಯ, ಆಳುವಖೇಡ-೬೦೦೦ವನ್ನು ಚಿತ್ರವಾಹನ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ಕಾಕರಸನೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರವಾಹನನ ಪೆರ್ಗುಂಜಿ ಕೋಟೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾದ ಕಾಳಗ ನಡೆದು ಚಿತ್ರವಾಹನನ ಕೈ ಮೇಲಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಬಂಟನಾದ ಕುಲಮುದ್ದನಿಗೆ ಹೋರಾಡಲು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತನು. ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಈ ಬಂಟ. ಚಿತ್ರ ವಾಹನನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸದೆಬಡಿದು ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ರಣಾಂಗದಲ್ಲಿ ವೀರಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ. ಎಂಟು ಜನ ಗಾಮುಂಡರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಕುಲಮುದ್ದನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಇದು ವೀರಗಲ್ಲು, ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಣ್ಣು ತುಂಬುವಂತೆ ಕಂಡರಿಸಿದೆ. ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಅಪೂರ್ವ ಶಾಸನವಿದು. ಬಾಣಗಳಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿ ವೀರಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಕುಲಮುದ್ದ ಶರಪಂಜರದ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದ ಭೀಷ್ಮ ನಂತಿದ್ದನೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಪಂಪಭಾರತದ "ಮಱಿಲ್ದಂ... ಬಿದಿರ ಸಿಡಿಂಬಿನೊಳ್ ಪುದಿದದೊಂದು ಕುಳಾಚಳದಂತೆ ಸಿಂಧುಜಂ" (೧೧-೧೫) ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಪಂಪಪೂರ್ವ ಯುಗದ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯಲು ಇಂತಹ ಶಾಸನಗಳು ನೆರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

೧೩. ಶಿರೂರ ಶಾಸನ

ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗನ ಮಾಂಡಲಿಕ ದೇವಣಯ್ಯನು ಅಣ್ಣಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಶ್ರೀಪುರದ ರಕವಿಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂರು ಮಹಾಜನರಿಗೆ 'ತುಪ್ಪದೆಱೆ' ಬಿಟ್ಟುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯ. ಇಲ್ಲಿಯ ವೈಭವಪೂರ್ಣ ಬಿರುದಾವಳಿ, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು 'ಮಾರ್ಗ'ಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

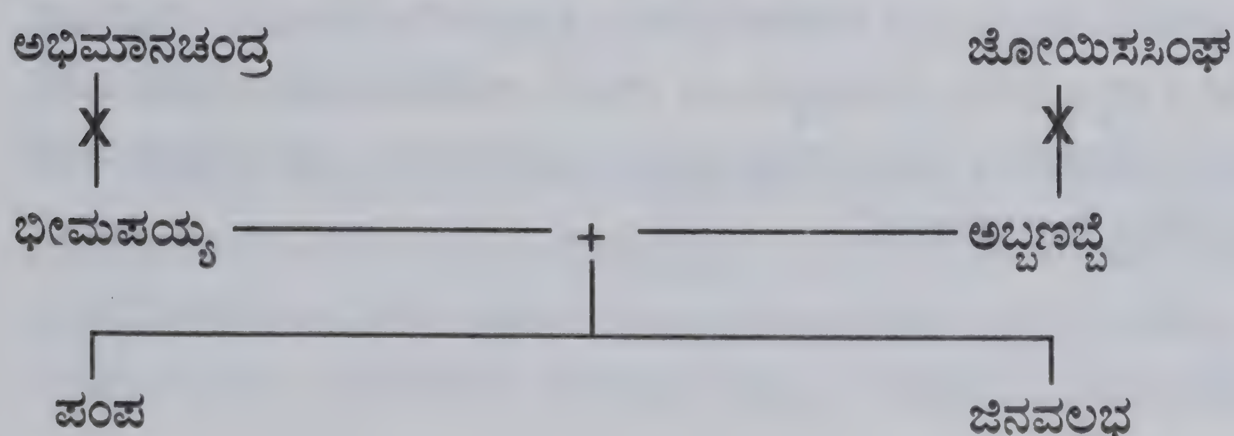
೧೪. ಕಳಸ ಶಾಸನ

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ೪ನೆಯ ಗೋವಿಂದನು ತುಳಾಪುರುಷನಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದಂಡನಾಯಕರಾದ ರೇವದಾಸ, ವೀಸೋತ್ತರ ದೀಕ್ಷಿತರಿಗೆ ಕಾಡಿಯೂರು(ಕಳಸ)ನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ. ಕಾಡಿಯೂರು, ೨೦೦ ಮಹಾಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಗ್ರಹಾರ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಜನರ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವ ಇದು, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುದೀರ್ಘವೂ ಚಂಪೂಶೈಲಿಯುತವೂ ಆದ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸನ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಪಂಪನ ಮಧ್ಯಕಾಲಾವಧಿಯ ಚಂಪುವಿನ ಕೃಷಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದವ ಕವಿರಾಜರಾಜ.

೧೫. ಕುರ್ಕಿಮಾಲ್ ಶಾಸನ

ಮಹಾಕವಿ ಪಂಪನ ತಮ್ಮನಾದ ಜಿನವಲ್ಲಭನು (ಅಣ್ಣ ಪಂಪನ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ?) ಸಬ್ಬಿನಾಡ ನಟ್ಟನಡುವಿರುವ ಧರ್ಮಪುರದ ಉತ್ತರಭಾಗದ ವೃಷಭಗಿರಿ (ಈಗ ಕರೆಯುವ ಹೆಸರು ಬೊಮ್ಮಲಗುಟ್ಟ=ಗೊಂಬೆಗಳ ಗುಡ್ಡ)ಯ ಮೇಲೆ ಆದಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯ ಜಿನಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು, ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯನ್ನು, ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಜಿನಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು, ತ್ರಿಭುವನತಿಲಕವೆಂಬ ಬಸದಿಯನ್ನು, ಗಿರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಮದನವಿಳಾಸವೆಂಬ ಬನವನ್ನು, ಕವಿತಾಗಣಾರ್ಣವೆಂಬ ಕೆರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದುದು ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ. ಈಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬನ, ಬಸದಿಗಳು ಇಲ್ಲ; ಕೆರೆಯನ್ನು 'ಪಾತಚೆರು' (=ಪುರಾತನ ಕೆರೆ) ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗುಡ್ಡದ ದಕ್ಷಿಣ ತಟದಲ್ಲಿದ್ದಿರ ಬಹುದಾದ ಧರ್ಮಪುರ ಈಗ ಭೂಗತವಾಗಿದೆ.

'ವಾಗ್ವಧೂವರವಲ್ಲಭ'ನೆನಿಸಿದ ಜಿನವಲ್ಲನು ಪಂಪನ ತಮ್ಮ. ವೆಂಗಿಪಳುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಈತನ ಪೂರ್ವಜರು ಅಭಿಮಾನಚಂದ್ರನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುಂಡಿನದಿ ತೀರದ ನಿಡುಗೊಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದರು; ಜಿನವಲ್ಲಭನ ಗುರು ಜಯಣನ್ದಿ, ಈತ ಪಂಡ ರಂಗಪಲ್ಲಿಯವ (ಈಗಿನ ಪಂಡರಪುರ?); ಪಂಪನ ತಾಯಿ ಅಣ್ಣಿಗೆರೆಯ ಜೋಯಿಸ ಸಿಂಘನ ಮೊಮ್ಮಗಳಾದ ಅಬ್ಬಣಬ್ಬೆ, ತಂದೆ ಭೀಮಪಯ್ಯ (ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಅಪಪಾಠದಿಂದಾಗಿ ಅಭಿರಾಮದೇವರಾಯನೆಂದು ಈ ವರೆಗೆ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು). ಪಂಪನಿಗೆ ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಸಂದ ಧರ್ಮಪುರವಿದ್ದುದು ಈ ವೃಷಭಾದ್ರಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ತಟದಲ್ಲಿ–ಈ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ವೆಂಗಿಪಳು, ನಿಡುಗೊಂಡೆಗಳು ಈಗಿನ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಪಟ್ಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿವೆ. ಶಾಸನವಿರುವ ವೃಷಭಗಿರಿಯು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕರೀಂನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುರ್ಕಿಯಾಲ್ ಗ್ರಾಮದ ನೆರೆಯಲ್ಲಿದೆ. ವೃಷಭಾದ್ರಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಿದ್ಧಶಿಲೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. (ಅಣ್ಣನ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ?) ತಾನು ಮಾಡಿಸಿದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ, ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇದು. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜಿನವಲ್ಲಭನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಶಾಸನ ವಾಗಿದೆ. ಪಂಪನಿಗೆ ಧರ್ಮಪುರವನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಅರಿಕೇಸರಿ ಬರೆಯಿಸಿದ ಶಾಸನ ಈಗ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿನವಲ್ಲಭನು ತನ್ನ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ "ಪೋಗಿ ನೋಡು ಸಂದರ ವೃಷಭಾಚಳೋನ್ನತ ಶಿಳಾತಳದೊಳ್ ಬರೆದಕ್ಕರಂಗಳಂ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈ ವೃಷಭಾದ್ರಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಬೇಕು. ಹುಡುಕಿದರೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ವಂಶಾವಳಿ ಹೀಗಿದೆ:

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ೩ ಕಂದಪದ್ಯಗಳು ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಕಂದಪದ್ಯಗಳು. ಈ ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನು ಜಿನವಲ್ಲಭನೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. 'ವಾಗ್ವಧೂವರ ವಲ್ಲಭ'ನಾದ ಈತನ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧೬. ಅತಕೂರ ಶಾಸನ

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ೩ನೆಯ ಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಚೋಳ ರಾಜಾದಿತ್ಯರ ಮಧ್ಯೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ ತಕ್ಕೋಲ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ, ಬೂತುಗ ಮತ್ತು ಆತನ ಅಂಕಕಾರ ಮಣಲರತರು ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಿದರು. ಇದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ೩ನೆಯ ಕೃಷ್ಣನು ಬೂತುಗನಿಗೆ ಬನವಸೆ–೧೨೦೦೦, ಬೆಳ್ವೊಲ–೩೦೧, ಪುರಿಗೆರೆ–೩೦೦, ಕಿಸುಕಾಡು–೭೦, ಬಾಗೆನಾಡು–೭೦ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಬೂತುಗನ್ ಮಣಲರತನಿಗೆ ಆತಕೂರ–೧೨, ಬೆಳ್ವೊಲದ ಕೋಟೆಯೂರುಗಳನ್ನು "ಬಾಳ್ಗಚ್ಚು" ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದನು.

ಮಣಲರತನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಹೋರಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಒಡೆಯ ಬೂತುಗನಿಂದ ಕಾಳಿಯೆಂಬ ನಾಯಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಪಡೆದನು. ಒಂದು ದಿನ ಕೆಳಲೆನಾಡ ಬೆಳತೂರ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆ ನಾಯಿ ದೊಡ್ಡಹಂದಿಯೊಡನೆ ಕಾದಿ, ಅದನ್ನು ಕೊಂದು ತಾನೂ ಸತ್ತಿತು. ಮಣಲರತ ನಾಯಿಯ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಆತಕೂರಿನಲ್ಲಿ ವೀರಗಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ವೀರಗಲ್ಲು. ಇಂತಹ ಇನ್ನೊಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಡಕಶಿರಾ ತಾಲೂಕಿನ ಫಲರಾಂಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಊರಲ್ಲಿದೆ. (ನೋಡಿರಿ: SII IX-i 37).

ಅಂಬಾರಿಯೇ ರಣಭೂಮಿಯಾಗಿ ಕಾದಿದುದು ಈ ಯುದ್ಧದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ರಾಜದಿತ್ಯನ ಆನೆಯ ಹೆಸರು "ಚೋಳನ ಕೋಟೆ" ಎಂದೂ ಮಣಲರತನ ಕುದುರೆಯ ಹೆಸರು "ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿ" ಎಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಯುದ್ಧವಿಜಯವನ್ನೇ ವಸ್ತುವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೊನ್ನನು ರಾಮಾಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಪಂಡಿತರ ಊಹೆ. (ಪೊನ್ನನ ಭುವನೈಕ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ೧೫–೪ ನೋಡಿರಿ).

೧೭. ದಾನವುಲಪಾಡು ಶಾಸನ

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ೩ನೆಯ ಇಂದ್ರನ (?) ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀವಿಜಯನ ಶೌರ್ಯ–ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ, ಐಹಿಕ–ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಶಾಸನ. ಅರಿವಿಂಗೋಜ, ಅನುಪಮಕವಿ (ಕಲಿ?) ಬಿರುದುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಂದಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಇದು ಶ್ರೀವಿಜಯನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ.

೧೮. ಜುರ ಶಾಸನ

ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಜಬ್ಬಲಪುರ ಬಳಿಯ ಜುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವಿದು. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ೩ನೆಯ ಕೃಷ್ಣನ 'ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ' ಬಿರುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರತ್ವವನ್ನೂ ಶೌರ್ಯ-ಸಾಹಸಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಇದು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರಭಾರತದ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸಿದ ಈ ಶಾಸನ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಜಯಸ್ತಂಭದಂತಿದೆ.

೧೯. ಲಕ್ಕುಂಡಿ ಶಾಸನ

ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 'ಆಹವಮಲ್ಲತೈಲಪ'. ತೈಲಪನ ಮಂತ್ರಿ ಧಲ್ಲ, ಧಲ್ಲನ ಹಿರಿಯಮಗ ನಾಗದೇವ. ನಾಗದೇವನ ಕುಲಪತ್ನಿ ಗುಣದಂಕಕಾರ್ತಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ. ಈಕೆಯ ಮಗ ಪಡೆವಳತೈಲನು ಮಾಸವಾಡಿ-೧೪೦ ಆಳುವಾಗ, ಈ ಹಿಂದೆ ತಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ೧೫೦೦ ಬಸದಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಬಸದಿಯನ್ನು ಲಕ್ಕುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಕಳಗೂರ್ಜರ ವಿಜಯಾನಂತರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನಕಳಸ, ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಆ ಬಸದಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ಮೂಲಶಾಸನ (SII XI-i-54) ಒಡೆದುಹೋಗಲು ಈ ಶಾಸನ (SII-XI-i-52)ವನ್ನು ನಕಲುಪ್ರತಿಯಂತೆ ಕೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಉನ್ನತ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ..." "ಜಿನಪದ ಪಂಕಜಭ್ರಮರ" ಎಂಬ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಅಜಿತಪುರಾಣ (೧-೬೦, ೬೮)ದಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವನ್ನು ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಆಶ್ರಯಪಡೆದ ರನ್ನ ಬರೆದಿರಬಹುದೆ? ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಪವಾಡಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದ್ದು ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ, ಪವಾಡ ಅಜಿತಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಗೋದಾವರಿ ದಾಟಿದ ಪವಾಡ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನ ಸಮಯಪರೀಕ್ಷೆ (೧-೩೯) ಮತ್ತು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ೭೩ನೆಯ ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೩೯)ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಈ ಬಸದಿ ಒಮ್ಮೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಲು ಭರತಾರ್ಯನಿಂದ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಲು (?) ನಾಕಿ ಮತ್ತು ಸಿರಿಪಾಳರಿಂದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಂಡಿತು. (ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ: ಸಮಾ ಲೋಕನ-ತೀನಂಶ್ರೀ. ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗ-೨, ಎಂ.ಎ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ನೋಡಿರಿ).

೨೦. ಮುಳಗುಂದ ಶಾಸನ

೧ನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಿಯೂ ಅಗ್ಗಳದೇವನ ಮಗನೂ ಆದ ಬೆಳಖುದೇವನು, ತನ್ನ ತಾಯಿ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆಯ ಪರೋಕ್ಷವಿನಯವಾಗಿ ನಯಸೇನ ಪಂಡಿತರ ಪಾದತೊಳೆದು, ತೀರ್ಥದ ಬಸದಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ವಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಈ ನಯಸೇನನು ಧರ್ಮಾಮೃತದ ನಯಸೇನನ ಗುರುವಿನ ಗುರು. "ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾಭೂಷಣದ" ೭೪ನೆಯ

ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ "ದೀರ್ಘೋಕ್ತಿರ್ನಯಸೇನಸ್ಯ" ಎಂಬ ಮಾತು ಈ ನಯಸೇನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದುದಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರ ಬಲದಿಂದ ಈತನು ಒಂದು ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈತನ 'ಚಂದ್ರಕವಾಟಾನ್ವಯ'ವು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಚಾಂದಕವಟೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವು ದೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೇಳಿಕೆ. (ಚಂದ್ರಿಕಾವಾಟದ ಯತಿಗಳು ಪಿ. ಬಿ. ದೇಸಾಯಿ. ಸಾ. ಪ. ೬೫-೭ ಪು. ೪೧-೪೯).

ಈ ಶಾಸನದ "ಚಾಂದ್ರಂ ಕಾತಂತ್ರಂ...." "ನಿನಗೇನೆಂಬೆನೊ..." ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. (ನೋಡಿರಿ. EI. XVI p-58).

೨೧. ಕೋಗಳಿ ಶಾಸನ

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲದೇವ (ಸೋಮೇಶ್ವರ-೧)ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಮುನಿಯು, ಈ ಮೊದಲು ಗಂಗ ಅರಸು ದುರ್ವಿನೀತನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಬಸದಿಯನ್ನು ಉದಿತೋದಿತಗೊಳಿಸಿದ ವಿಷಯ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಲಲಿತರಗಳೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಛಂದೋರೂಪ. 'ತೋಮರರಗಳೆ' ಅಪರೂಪ ಹೆಸರು. (ನೋಡಿರಿ ತೋಮರರಗಳೆ-ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಪ್ರ. ಕ ೩೪-೧) ಜೈನಧರ್ಮದ ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

೨೨. ಬೆಳತೂರು ಶಾಸನ

ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಮಾಸ್ತಿಶಾಸನವಿದು. ನವಿಲೆನಾಡಿನ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ತನ್ನ ಗಂಡ ಏಚನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದನೆಂದು ಕೇಳಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈಕೆಯ ತಂದೆ ರವಿಗನು ಈ ಮಾಸ್ತಿಶಿಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸ್ಮಾರಕವಿದು.

೨೩. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿ ಶಾಂತಲದೇವಿ, ಬೆಳ್ಗೊಳತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸವತಿ ಗಂಧಾವರಣ ಜಿನಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅದರ ಪೂಜಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅರಸನಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರದೇವರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನ ಮಾಡಿ ದಾನ ನೀಡಿದುದು ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ.

ಅರಸು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ, ಅರಸಿ ಶಾಂತಲೆಯರ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಶಾಂತಲೆ ಶಿವಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿಪಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥೆಯಾದ, ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾಯಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ಸಲ್ಲೇಖನ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಚಿತ್ತವೇಧಕ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ. ೧-೧೦೮, ೧೦೯-೧೬೧, ೧೬೪-೨೨೪ ಹೀಗೆ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಿವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ.

೨೪. ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ಶಾಸನ

I. ಪುಲಿಗೆರೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಸೋಮನಾಥ ದೇವರ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರ ಸೋಮಪಂಡಿತರು ಸುಗಂಧ ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದಾಕ್ಷತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾನುಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಹಾನುಂಗಲ್ಲು-೫೦೦ವನ್ನಾಳುವ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಕದಂಬ ತೈಲಪ IIIನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ, ಅವನಿಂದ ಕಲ್ಲವಣ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪಾರಮೇಶ್ವರ ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದರು.

II. ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಮನ್ನೆಯವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಮಾವುಲಿ ತೈಲನು ಪುಲಿಗೆರೆಗೆ ಬಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಸೋಮನಾಥದೇವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು, ಜ್ಞಾನ ಸೋಮಪಂಡಿತದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚಿ, ಈ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜ (ತೈಲ-III) ಬಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲವಣ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪುನರ್ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು.

III. ಹಾನುಂಗಲ್ಲ-೫೦೦ರ ದಂಡನಾಯಕ ಡಾಕರಸ ಮೊದಲಾದವರು ಸೋಮನಾಥದೇವರ ನಂದಾದೀವಿಗೆಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ೩ ದತ್ತಿಗಳಿವೆ.

"ಮಹಾವ್ರತಿ ಸಂತಾನಕಲ್ಪಭೂಜಂ" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖದಿಂದ ಈ ಆಚಾರ್ಯರು "ಮಹಾವ್ರತಿ" ಪಂಥದವರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಥದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಸೋಮಸಿದ್ಧಾಂತ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ "ಸೋಮ" ಪದ ಏದೆ. ಸ್ಥಾನದೈವತ ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಸ+ಉಮಾ+ಈಶ್ವರ) ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಹಾವ್ರತಿ (=ಸೋಮಸಿದ್ಧಾಂತಿ)ಗಳು ಕಾಪಾಲಿಕ(?)ರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

೨೫. ಕುರುಗೋಡ ಶಾಸನ

ಮಹಾಶಿವಭಕ್ತ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಕುರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅನೇಕ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದು, ಶಿವೈಕ್ಯ ಚೂಡಾಮಣಿಯೆನಿಸಿದ ಮಾಂಡಲಿಕ ಸಿಂಧ ವಂಶದ ರಾಚಮಲ್ಲ, ಬಳ್ಳಾರೆಯ ಅಜ್ಜರಸರು ಭೂದಾನ ನೀಡಿದುದು ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ.

ಕುರುಗೋಡಿನ ಮುಮ್ಮರಿದಂಡಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸಮಕಾಲೀನನಾದ ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಮತ್ತು ಈ ಮಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವನದು ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಸಮೀಪದ ಹಾವಿನಹಾಳ, ಇವನದು ಕುರುಗೋಡ ಸಮೀಪದ ಹಾವಿನಹಾಳ. ಮಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ 'ಮೂಗುಳಬುದ್ದಿ'ಯ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿಯ ವಂಶಸ್ಥ 'ಮೂಗುಳ ಬುದ್ಧಿ' ಎಂಬ ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿಯ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮುಮ್ಮರಿದಂಡಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ರಗಳೆ ಛಂದಸ್ಸು, ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಭಕ್ತಚೇತನ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.

೨೬. ಸಿರಿವಾಳ ಶಾಸನ

ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುರಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿರಿವಾಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಪಂಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ರೇವಣಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನೋಕ್ತ ರೇವಣಸಿದ್ಧ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಊಹೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪವಾಡಗಳು ರೇವಣಸಿದ್ಧನ ದಿವ್ಯವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸಿವೆ.

೨೭. ಅಮೃತಾಪುರ ಶಾಸನ

ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ 'ಅಮೃತಸಮುದ್ರ'. ಅಮೃತಾಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಮೃತೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದಂಡನಾಯಕ ಅಮೃತೇಶ್ವರನು ಹೊಯ್ಸಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ (?)ಯಿಂದ ಅಗ್ರಹಾರ ಪುಣಸೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ದಾನ ಮಾಡಿದನು; ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಜನರೂ ದೇವರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದರು.

ಹೊಯ್ಸಳ ವಂಶಾವಳಿ, ಅಮೃತ ದಂಡನಾಯಕನ ವಂಶಾವಳಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ತರಿಸುವ ಇದು ಚಿಕ್ಕ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯದಂತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದವ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜನ್ನ.

೨೮. ಅಬ್ಬಲೂರು ಶಾಸನ

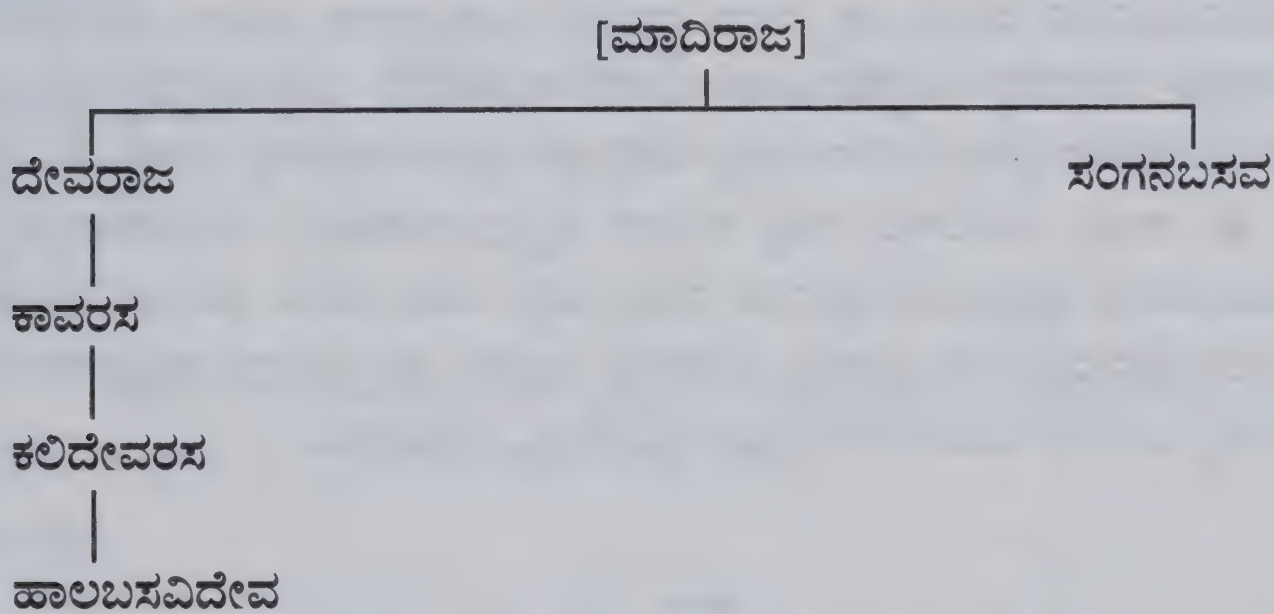
ಜಿನಧರ್ಮದ ನೆಲೆವೀಡಾದ ಅಬ್ಬಲೂರಿನಲ್ಲಿ 'ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರ ನಿಷ್ಠೆಯ' ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯ 'ವೀರಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಿಂದ ಶಿರಸ್ಸುಪವಾಡ ಮೆರೆದು, ಜಿನನನ್ನು ಒಡೆದು, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೀರಸೋಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದುದು ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ. ರಾಮಯ್ಯನ ದೈವೀಶಕ್ತಿಗೆ ಬೆರಗಾದ ಬಿಜ್ಜಳ ರಾಮಯ್ಯನ ಕಾಲುತೊಳೆದು ವೀರಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಗೋಗಾವೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರ IV ಅಬ್ಬಲೂರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು, ಕಂದಬ ಕಾವದೇವನು ಮಲ್ಲವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ವೀರ ಸೋಮನಾಥ ದೇವರಿಗೆ ದಾನನೀಡಿದರು. ಈ ಶಾಸನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯದಂತಿದೆ. (ವೀರ)ಶೈವ ಹಾಗೂ ಜೈನಮತಗ ಘರ್ಷಣೆ, ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರ ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಡೆದುಕಾಣುತ್ತವೆ. (ನೋಡಿರಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ ೪-೧).

೨೯. ಪಡೇಕನೂರ ಶಾಸನ

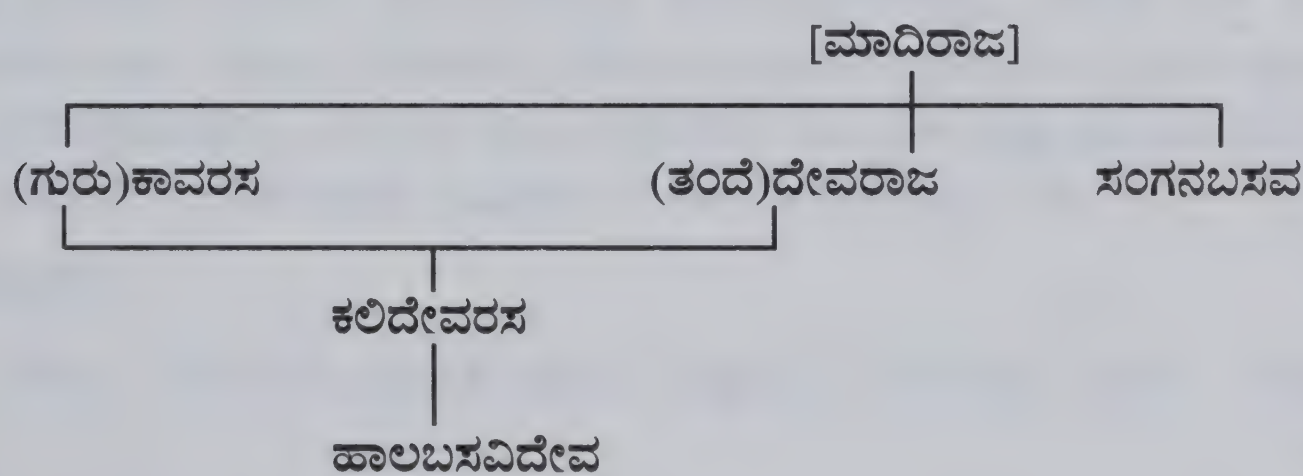
ಕನ್ನಡ ನಾಲ್ಕುಸಾಸಿರ ಪ್ರಾಂತದ ದೇಸಿಯ ದಂಡನಾಯಕ ನೂಲಸರು, ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಶ್ರೀರಾಮನಾಥದೇವರಿಗೆ ಪಡಿಯಕನೂರ (ಫಡೇಕನೂರ)ನ್ನು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನ ಆದೇಶರೂಪದ ವಚನವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಶಾಸನ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಾಗಿದೆ. (ನೋಡಿರಿ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು ಪು. ೭೩).

೩೦. ಅರ್ಜುನವಾಡ ಶಾಸನ

ಯಾದವರ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಚವುಡಿಸೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಸರು ಕೂಡಿ ಕವಿಳಾಸಪುರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ಯತಿರಾಯ ಹಾಲಬಸವಿದೇವನಿಗೆ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಜೀರಿದ ಶಾಸನವಿದು. "ಸಂಗನ ಬಸವನ ಅಗ್ರಜ..." ಈ ತ್ರುಟಿತ ಪದ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಮತಭೇದವಿದೆ. ಇದನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀ ನೆಲಮಂಗಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ಹೇಳುವ.

ಈ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಓದಿದರೆ

ಎಂಬ ವಂಶಾವಳಿ ಹೊರಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಜುನವಾಡದ ನೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕವಿಳಾಸಪುರ ಇಂದು ನಾಶವಾಗಿದೆ. (ನೋಡಿರಿ. ಕ. ಭಾರತಿ ೨-೧ ಮತ್ತು ೯-೪).

೩೧. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ

ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಿಗೂ ಜೈನರಿಗೂ ಕಲಹ ಹುಟ್ಟಲು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಜೈನರು ಬುಕ್ಕರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿವೇದಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಮದರ್ಶಿಯಾದ ಬುಕ್ಕರಾಯ ಉಭಯಪಕ್ಷಗಳ ಕೈ ಹಿಡಿಸಿ, ಜೈನಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ನೀಡಿ, ತನ್ನ ಧರ್ಮಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಮೆರೆದನು.

೩೨. ಹಂಪೆ ಶಾಸನ

ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯನ ಮಂತ್ರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನು ಬಂದು, ಮಾಲ್ಯವಂತ ಪರ್ವತದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದ ಒಂದು ಗುಹೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು ಎನ್ನಲು, ಮಂತ್ರಿ ಹಸಾದವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯನ (ನೀತಿವಾಕ್ಯಾಮೃತ, ಆನಂದ ರಾಮಾಯಣ, ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ) ಕೃತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆತನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ "ಕೆರೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸು..." ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ. ಪುಟ್ಟ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯದಂತಿರುವ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದವ ಧರ್ಮನಾಥ ಪುರಾಣದ ಕರ್ತೃ, ಮಧುರಕವಿ.

❖❖

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು

ಅಂಗಭೋಗ

ದೇವರವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಉದಾ: ಸ್ನಾನ, ಗಂಧ, ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣ, ಪುಷ್ಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅರ್ಧವಿಸದಿ

ಅರ್ಧವೀಸ(?) ಅರೆವೀಸ ಎಂಬ ಪದ ಈಚಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪದೇಪದೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೪ ವೀಸಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಹಾಗ.

ಅಱುವಣ

ಈ ಶಬ್ದ, ಶಕಟರೇಫೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ವಿರಳ; ಸಾದಾರೇಫೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಹೇರಳ. ಕಾರಣ 'ಅರುವಣ'ವೆಂಬುದೇ ಶುದ್ಧರೂಪವಾಗಿರ ಬಹುದು. ಇದರ ಅರ್ಥ 'ಅಱಿವೆಣ' ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ (ಅಱಿ=ಧರ್ಮ) ಹಣವೆಂದಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಅರ್ಧ (=ಅರ) ತೆರಿಗೆಯನ್ನೊ, ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಲ್ಪ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೊ ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. (ನೋಡಿ: ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪು. ೩೯೭). ಅರ್ಪಣ. ಅರುವಣ ಆಗಿರಬಹುದೇ (ನೋಡಿ: ಅಂಕಣ ೧೯೮೧ ಸಪ್ಟೆಂಬರ).

ಅಕ್ಷಪಟಳಾಧಿಪತಿ

ರಾಜ್ಯದ ದಾಖಲೆಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರದ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ.

ಅಳುವಖೇಡ ಅಱುಸಾಸಿರ

ಈಗಿನ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ. ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮಸಂಖ್ಯೆ ೬೦೦೦. ಇದರ ಮೊದಲಿನ ರಾಜಧಾನಿ 'ಪಟ್ಟಿಪೊಂಬುಚ್ಚ ಪುರ', ತರುವಾಯದ್ದು 'ಬಾರಕೂರ'.

ಪದಗಳ ಮುಂದಿನ ಅಂಕಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಇರ್ಖಂಡುಗ ಮಣ್ಣು

ಎರಡು ಖಂಡುಗ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಕೊಡುವ ಭೂಮಿ; ಖಂಡುಗವೆಂದರೆ ಹತ್ತು ಹೇರು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ಚೀಲ ಧಾನ್ಯ.

ಉಂಡಿಗೆ ಸಾಧ್ಯಂಮಾಡಿ

(ಉಂಡಿಗೆ=ಮುದ್ರೆ, ರಾಜಮುದ್ರೆ), ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು.

ಉಭಯಮುಖಿ ದಾನ

ಕರು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಹಸುವನ್ನು ದಾನ ನೀಡುವುದು. ಉಭಯಮುಖಿ ದಾನ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಇಕ್ಕತ್ತಿಗೆ ಕವಿಲೆ ದಾನ' ಎಂದೂ ಹೆಸರು.

ಎರಡಱುನೂಱು

ಬೆಳ್ವೊಲ ಮುನ್ನೂರು ಮತ್ತು ಪುಲಿಗೆರೆ ಮುನ್ನೂರು ಕೂಡಿದ ಸಂಯುಕ್ತ ನಾಡು. (ಮೊದಮೊದಲು ಪುಲಿಗೆರೆ ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಬೆಳ್ವೊಲ ಮುನ್ನೂರು ಎಂದೇ ಹೆಸರು). ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳು ೬೦೦. ಇದನ್ನೇ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರ 'ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಪ, ರನ್ನರೂ ಈ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಎಱೆಗದ್ಯಾಣ

ಎಱೆಯ ಹೆಸರಿನ ಗಂಗ ಅರಸನಿಂದ ಚಲಾವಣೆಗೊಂಡ 'ಗದ್ಯಾಣ'ವೆಂಬ ನಾಣ್ಯ.

ಎೞ್ತು : ೧೩

ಬರವಣಿಗೆ, ಇದು ದ್ರಾವಿಡ ಪದ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಎೞುತ್ತು (ತಮಿೞು, ಮಲೆಯಾಳ), ಎೞ್ಥ (ಕೋತ), ಎೞೀತೀ (ಕೊಡಗು) ಎಂಬ ಜ್ಞಾತಿಪದಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಏಕಭೋಗ

ಗ್ರಾಮಗಳ ಇಲ್ಲವೆ ನಾಡುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ. ಆದರೆ ಇದರ ಸ್ವರೂಪ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಭೋಗವೆಂಬ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರವೊಂದನ್ನೂ ನಾವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಲ್ಕುಸಾಸಿರ

ಇದು ಕರಹಡ ನಾಲ್ಕುಸಾಸಿರವಾಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೪೦೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ನಾಡು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈಗಿನ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದರ ರಾಜಧಾನಿ ಮಂಗಳವೀಡು (ಮಂಗಳವೇಢೆ).

ಕಂಪಣ

ಆಡಳಿತದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗ. ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦, ೪೦, ೭೦ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ತಾಲೂಕು, ಹೋಬಳಿಗಳಿದ್ದಂತೆ.

ಕಂಬ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರಮಾಣ. ೧೦೦ ಅಥವಾ ೬೦೦ ಅಥವಾ ೧೦೦೦ ಕಂಬಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಮತ್ತರ (ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತರ).

ಕರವಂದ (<ಕರಬಂಧ?)

ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಣಯ. 'ದಶವಂದ' ಎಂಬ ಬೇರೊಂದು ಪದ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಳ್ವಪಾದಪದಾನಂ

ಹದಿನಾರು ದಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ದಾನ.

ಕಿಸುಕಾಡೆಪ್ಪತ್ತು

ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ರೋಣ ತಾಲೂಕಿನ ಉತ್ತರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಎಪ್ಪತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಂದು ನಾಡು. ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು (=ಕಿಸುವೊಳಲು) ಈ ನಾಡಿನ ರಾಜಧಾನಿಯೆಂದು ಡಾ. ಫ್ಲೀಟರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ "ಕಿಸುವೊಳಲ್ ಆಜು ಬಾಡ" ಎಂಬ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ವಿಭಾಗವೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಿಕ್ರಮಪುರ (ಅರಸೀಬೀದಿ). ಈ ಕಿಸುಕಾಡು ನಾಡಿನ ರಾಜಧಾನಿಯೆಂದು ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕುಣ್ಡವುರ ಮೂವತ್ತು

ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂರು ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಮೂವತ್ತುಹಳ್ಳಿಗಳ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ವಿಭಾಗ. ಇಂಥ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ 'ಕಂಪಣ' ಎಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿ 'ಕುಣ್ಡವುರ'ವೆಂದರೆ ಬಂಕಾಪುರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಈಗಿನ ಕುಂದೂರು. ಇದು ಸುತ್ತಲಿನ ಮೂವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಣ.

ಕುಂತಳದೇಶ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ಇದು 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ' ಹೇಳುವ 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿರ್ದ ನಾಡು', ಏಳುವರೆ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪ್ರದೇಶವಿದು. ಕಾರಣ 'ಕುಂತಳ ಸಪ್ತಾರ್ಧಲಕ್ಷ'ವೆಂದು ಕರೆಯುವ ರೂಢಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಆಳುವಾಗ 'ರಟ್ಟಪಾಡಿ ಸಪ್ತಾರ್ಧ ಲಕ್ಷ'ವೆಂದು ಇದನ್ನು ಕರೆಯು ತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೂಂಡಿನಾಡು

ಕೂಂಡಿಮೂಸಾಸಿರ, ಕುಹುಣ್ಡಿ ವಿಷಯ. ಕೂಂಡಿ ತ್ರಿಸಹಸ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಣವಾದ 'ಕೂಂಡಿ'ಯು ಗೋಕಾಕ-ರಾಯಭಾಗ

ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ನಡುವಿನ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಇಂದಿನ ಪಟ್ಟಣಕೋಡಿಯೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ತೊರಗಲೆ ನಾಡು ಮತ್ತು ಬೆಳುವಲ ಮೂನೂರು-ಇದರ ಮೇರೆಗಳು. ಪಶ್ಚಿಮದ ಮೇರೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇರೆಮಧ್ಯದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಚಂದಗಡ ತಾಲೂಕು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಉಪವಿಭಾಗಗಳು:

೧. ತೇರಿದಾಳ ಹನ್ನೆರಡು

೨. ಕುಱುಂಬೆಟ್ಟಗಂಪಣ

೩. ಸೊಗಲ ಮೂವತ್ತು

೪. ಸುಗಂಧವರ್ತಿ ಹನ್ನೆರಡು

೫. ಹೊರಘಟ್ಟ ಸಪ್ತತಿ

೬. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹನ್ನೆರಡು (ಮುಗಟಖಾನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ)

೭. ವೇಳುಗ್ರಾಮ ಮೂವತ್ತು (ಈಗಿನ ಬೆಳಗಾವಿ)

೮. ಉತ್ಸುಗ್ರಾಮ ಮೂವತ್ತು

೯. ಕೊರವಲ್ಲಿ ಕಂಪಣ

೧೦. ನೂಲಿನಾಡು

ಮೊದಲಾದವುಗಳು.

ಈ ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಮೇರೆಗಳು:

ಉತ್ತರಕ್ಕೆ – ಕರಹಡ ನಾಲ್ಸಾಸಿರ ಹಾಗೂ ಮಿರಿಂಜೆ ಮೂಸಾಸಿರ.

ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ – ತೊರಗಲೆ ನಾಡು ಹಾಗೂ ಬೆಳುವಲ ಮೂನೂರು.

ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ – ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ.

ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ – ?

ಕೋಣನ ಮೆಯಿದೆಱೆ : ೧೦೪

ಸರಕುಗಳ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೋಣಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ(?).

ಖಸ :

ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ದೇಶ. "ಗುಡ್ಡಗಾಡು ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಜನರು" ಎಂಬುದು ಪುರಾಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ.

ಗಂಗನ ಗಳೆ

(ಗಳೆ=ಬಿದಿರಿನ ಕೋಲು). ಗಂಗ ಅರಸರಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಭೂಮಾಪನದ ಒಂದು ಕೋಲು.

ಗ್ರಾಮಬ್ರಯ

ಸುಂಕದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ. ಗ್ರಾಮದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಧಿಸುವ ಸುಂಕ (?)

ಘಳಿಗೆ

ಘಳಿಗೆ (<ಘಟಿಕಾ)=ಕಾಲಮಾಪಕ ಯಂತ್ರ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ವೇಳೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಣ, ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ 'ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನ'ವೆಂಬ ಹೆಸರೂ ರೂಢವಾಯಿತು.

ಚತುಸ್ಸಮಯ

ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ವೈಷ್ಣವ ಹಾಗೂ ಶೈವ – ಈ ನಾಲ್ಕು ಮತಗಳು.

ಚೈತ್ರ

ಚೈತ್ರಮಾಸ (ದವನದ ಹುಣ್ಣಿವೆ)ದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ದವನಾರೋಪಣ ಮಾಡುವ (ದವನವನ್ನೇರಿಸುವ) ಉತ್ಸವವೇ ಚೈತ್ರ, (ನೋಡಿ ಪವಿತ್ರ).

ಡಮರಗತೂರ್ಯ್ಯ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯಮನೆತನಗಳು ತಮತಮಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದುದು ರೂಢಿ. ಕದಂಬ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರರಿಗೆ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿ ವಾದ್ಯ. ರಟ್ಟಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರರಿಗೆ ತಿವಳಿ ವಾದ್ಯಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ; ಶಿವೋಪಾಸಕರಾದ ಕಲಚೂರ್ಯರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು, ಶಿವನ ಹಸ್ತವನ್ನಲಂಕರಿಸಿರುವ ಡಮರುಗ ವಾದ್ಯ.

ತಕ್ಕಿಲ

ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ.

ತಂಬುಲಿಗ ಸಾಸಿರ್ವರು

ತಾಂಬೂಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ವರ್ತಕರ ಸಂಘ. ಯಾವುದೋ ಊರಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ಜನರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಸದಸ್ಯರಿರಲಿ 'ತಂಬುಲಿಗ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರು' ಎಂದು ಕರೆಯುವದು ರೂಢಿಯಾಯಿತು.

ತರ್ದವಾಡಿ ನಾಡು

ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲೂಕುಗಳ ಕೆಲ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೀಮಾ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶ. ತದ್ದೇವಾಡಿ ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮ ಇದು ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ತರ್ದವಾಡಿಸಾಸಿರವೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಒಂದು ಸಾವಿರ.

ತಳಭೋಗ (<ಸ್ಥಳಭೋಗ)

ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ದೇವರ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ನಿವೇಶನ, ಹೊಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ದತ್ತಿ.

ತಳಸಾರಿಗೆ

ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಸುಂಕದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಗಾಟಗೊಳ್ಳುವ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಸುಂಕ (?).

ತಿವಳಿಪಱೆಘೋಷಣಂ

ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಾದ್ಯವೋಲಗುವ ಮರ್ಯಾದೆ ಯಿದ್ದಿತು. 'ತಿವಳಿಪಱೆ' ಎಂಬುದು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಾದ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ "ತಿವಳಿಪಱೆಘೋಷಣಂ" ಅವರ ಒಂದು ವಿಶೇಷಣವಾಗಿದ್ದಿತು.

ತ್ರಿಭೋಗ

ಡಾ. ಡಿ. ಸಿ. ಸರ್ಕಾರ ಅವರು ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ಅರ್ಥ; ವ್ಯಕ್ತಿ, ದೇವತೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಈ ಮೂವರು ಕೂಡಿ ಉಪಭೋಗಿಸುವ ದಾನ.

ತುಳಾಪುರುಷ

ಹದಿನಾರು ಮಹಾದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ದಾನ ಕೊಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳ ಕೂಡ ತೂಕ ಮಾಡಿ, ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ದಾನ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ 'ತುಳಾಪುರುಷ ದಾನ'ವೆಂದು ಹೆಸರು. (ನೋಡಿ : ಸಂಶೋಧನ ತರಂಗ ೩೩ ಪು. ೨೮೪)

ತೊಮ್ಬತ್ತಱುಸಾಸಿರ

ಗಂಗವಾಡಿನಾಡಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ಗಂಗ ಅರಸರಿಂದ ಆಳಲ್ಪಟ್ಟ ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯ ಈಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೬೦೦೦.

ದೇವರಪುರ

ದೇವರ ಪೂಜೆ-ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅಂಗಡಿ; ಪೂಜಾರಿ-ಸೇವಕ-ವಾದಕ-ಪಾತ್ರ-ರೂವಾರಿ ಮುಂತಾದವರ ಮನೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಸ್ಥಳ-

ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಓಣಿ. ಇದು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ "ಪುರ"ವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಧರ್ಮ್ಮವಣ್ಣ

(ಧರ್ಮ+ಮಣ್ಣು), ಉಚಿತವಾಗಿ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿ.

ನಕರ

ವರ್ತಕರ ಸಂಘ.

ನಗರೇಶ್ವರ ಗಡಿಂಬದ ಕೋಲ್

ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಭೂಮಾಪನ ಕೋಲು, ಈ ಕೋಲುಗಳ ಉದ್ದಳತೆ, ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ನಾಗರಖಂಡೆಪ್ಪತ್ತು

ಬನವಸೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ. ಹಾನಗಲ್ಲು ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಮೂಲೆಯ ೪-೬ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಸೊರಬ ತಾಲೂಕಿನ ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ ಮೂಲೆಯ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಉತ್ತರದ ಸುಮಾರು ೨೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹಿರೇಕೆರೂರ ತಾಲೂಕಿನ ಉತ್ತರದ ಸುಮಾರು ೨೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಅಬ್ಬಲೂರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನೂಲೆನಾಡು

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಕ್ಕೇರಿ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲೂಕುಗಳ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ನಾಡು. ರಾಯಭಾಗದ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ನೂಲೆಗಂಪಣ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಬಂಮಣವಾಡಿ ಗ್ರಾಮಂ' ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿದೆ. ಮೇಲಿನ ನೂಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಈ ನೂಲೆಗಂಪಣ ಒಂದೇ ಇರಲು ಸಾಕು.

ನೆಲೆವೀಡು

ಅರಸನ ಸ್ಥಿರ ರಾಜಧಾನಿ.

ಪಂಚಮಠಸ್ಥಾನ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ ಐದು ಮಠಗಳು ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಐದು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವು: ಹರಿ, ಹರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಜಿನ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧ ದೇವಾಲಯಗಳು. ಈ ಐದು ದೇವಾಲಯಗಳು ಇರದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು; ಈ ಪರಿಭಾಷೆ. ಉದಾ: ತೇರದಾಳ ಶಾಸನದ 'ಬುಧ, ಮಾಧವ, ಅರ್ಕ, ಶಂಕರ, ಜಿನ ಸದ್ಮದಿಂ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಐದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲವೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ 'ಪಂಚಮಠಸ್ಥಾನ' ಎಂದು ಬಳಸುವುದು.

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ. ದತ್ತಿ ಕೊಡುವಾಗ ಉಪಸ್ಥಿತವಾಗಿರುವುದು, ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಕೆಲವು ಸಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಈ 'ಪಂಚಮಠ ಸ್ಥಾನ'ದವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ

ಐದು ಮಹಾಪಾಪಗಳು. ಅವು : ೧. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ ೨. ಸುರಾಪಾನ ೩. ಸ್ತೇಯ (ಆಸ್ತಿಯ ಕಳವು) ೪. ಗುರ್ವಂಗನಾಗಮನ ೫. ಮಹಾಪಾತಕಿ ಸಂಸರ್ಗ. ಅಥವಾ ೧. ಸ್ತ್ರೀವಧೆ ೨. ಬಾಲವಧೆ ೩. ಗೋವಧೆ ೪. ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಧೆ ೫. ಋಷಿವಧೆ. ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಗಳು ಯಾವುವೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ.

ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ

ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ, ರಾಜರಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇದ್ದಿತು. ಇವು : ೧. ಶೃಂಗ (ಕೊಂಬು) ೨. ತಮ್ಮಟೆ ೩. ಶಂಖ ೪. ಭೇರಿ ೫. ಜಯಘಂಟೆ.

ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಾದ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದುವು. ೧. ಭೇರಿ ೨. ನಿಸ್ಸಾಳ ೩. ಮೃದಂಗ ೪. ಜಯಘಂಟೆ ೫. ಕಹಳೆ ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಬಂದಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ

ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಕಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಪಣ

(>ಹಣ). ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯವಿಶೇಷ. ಗದ್ಯಾಣದ ೧/೧೦ ಭಾಗ.

ಪತ್ತೊನ್ದಿ

ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ. ಸುಂಕದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಿದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ ದಶಬಂಧ (>ದಸವಂದ).

ಪವಿತ್ರ

ಶ್ರಾವಣಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಿಮೆಯಂದು (ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆ) ದೇವರಿಗೆ ಪವಿತ್ರಾರೋಪಣ ಮಾಡುವ (=ಜನಿವಾರ ತೊಡಿಸುವ) ಉತ್ಸವ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 'ನೂಲಪರ್ವ' ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮವಿದೆ. ಇದು 'ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರ' ಎಂದು ಸಮಸ್ತಪದವಾಗಿ ಬರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ (ನೋಡಿ : ಚೈತ್ರ).

ಪೆಸುಂಬೆವಣ

(ಪಸುಂಬೆ>ಹಸುಬೆ=ಚೀಲ). ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ, ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎತ್ತು, ಕತ್ತೆ, ಕೋಣ, ಕುದುರೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಒಯ್ಯುವಾಗ ಕೊಡುವ ಸುಂಕ.

ಪಾರಮೇಶ್ವರ ದತ್ತಿ

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ದಾನ.

ಪಾಳಿಧ್ವಜ

"ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ... ಮೊದಲನೆಯ ಅಮೋಘವರ್ಷನ ಗುರುವಾದ ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯರ ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಪಾಳಿಧ್ವಜವೆನ್ನುವುದು ಒಂದು ಧ್ವಜವಲ್ಲ; ಅದೊಂದು ಧ್ವಜಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಿನ್ಯಾಸ. ಪಾಲಿಯೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಎಂದರ್ಥ. ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು, ರೀತಿಯ, ನೂರೆಂಟು ಧ್ವಜಗಳು; ಎಂದರೆ ಹತ್ತುದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಎಂಬತ್ತು (೧೦೮೦) ಧ್ವಜಗಳು. ಇಂತಹ ಧ್ವಜವಿನ್ಯಾಸ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡರೆ ಅದು ಪಾಳಿಧ್ವಜವೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಪಾಳಿಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತು (೪೩೨೦) ಧ್ವಜಗಳಿರಬೇಕು" (ನೋಡಿ: ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪು. ೩೩೭).

ಪುರಿಗೆಱೆ ಮೂನುರು

ಪುರಿಗೆಱೆ ಮೂನುರು, ಪುರಿಕರದೇಶವೆಂಬಿವು ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳು. ಪುಲಿಗೆರೆ (ಈಗಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ) ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರುನೂರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ವಿಭಾಗ. ಇದರ ರಾಜಧಾನಿ ಪುಲಿಗೆರೆ (=ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ)

ಈ ನಾಡಿನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 'ಬೆಳ್ವೊಲಮೂನುರು', ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ 'ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂರು', ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ 'ಬನವಾಸಿ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ', ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ 'ಮಾಸವಾಡಿ ನೂರನಲವತ್ತು' ನಾಡುಗಳಿದ್ದವು.

ಕುಂದಗೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಪೂರ್ವಭಾಗ,. ಸಿಗ್ಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಭಾಗ, ಸವಣೂರ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ತಾಲೂಕುಗಳ ಪ್ರದೇಶ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಿತು.

ಪೆರ್ಜೆಱಪು

(<ಪಿರಿಯ+ಸೆಱಪು), ದೊಡ್ಡ ಸತ್ಕಾರಸಮಾರಂಭ, ನೋಡಿರಿ : "ನರಂಗೆ ಸೆ–ಱಪುಗೆಯ್ದನನಂತಂ" (ಪಂ.ಭಾ. ೪–೪೪).

ಬಟ್ಟೆಬಾಧೆ

ಬಟ್ಟೆಯ (ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸುವ ರಸ್ತೆಯ ಸುಂಕ. (ಬಾಧೆ=ಸುಂಕ).

ಬನವಸೆ ಮಣ್ಡಲ

೧೨೦೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳ ಈ ನಾಡಿಗೆ "ಬನವಸೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ"ವೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ವರದಾನದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶವಿದು.

ಬ್ರಹ್ಮಾದೇಯ

ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ. ಇದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದು 'ಬ್ರಹ್ಮದೇಜ್ಜಂ' ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಳ್ಳವಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಾಕೃತಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦)ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಬಾಗೆನಾಡೆಪ್ಪತ್ತು

ಬಾಗೆನಾಡೆಪ್ಪತ್ತರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಬಾಗಡಿಗೆ (=ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ) ಎಪ್ಪತ್ತು (?). ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಮಧ್ಯೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎಪ್ಪತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಂದು ಆಡಳಿತದ ವಿಭಾಗವಿದು.

ಬಾಳ್ಗಟ್ಟು

ಬಾಳ್=ಖಡ್ಗ, ಕಟ್ಟು (>ಕರ್ಚ್ಚು)=ತೊಳೆ. ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ವೀರನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾರಂಭಪೂರ್ವಕ ತೊಳೆದು, ಬದುಕಿಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ, ವೀರಸ್ವರ್ಗವೇರಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತನ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಗೌರವಾರ್ಥ ಕೊಟ್ಟ ದಾನ. (ಬಾಟ್>ಬಾಳ್=ಜೀವನ+ಗಟ್ಟು= ಗಳಿಸು=ಬಾಳ್ಗಚ್ಚು=ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಹೊಲವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಿ: ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೫೧-೩). ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನದೇ ಸರಿ ಇರಬಹುದು.

ಬೀಳವೃತ್ತಿ

ಈ ಶಬ್ದ ವೀಡಾನುವೃತ್ತಿ, ಬೀಡಾನುವೃತ್ತಿ, ಬೀಳವೃತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉಂಬಳಿ (ನೋಡಿ : ಅಂಕಣ ೧೯೫೧ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್)

ರಾಜನ ಸಂಬಂಧಿಕರಾದ ಯುವರಾಜ, ಕುಮಾರ, ವಿಶ್ವಾಸಪಾತ್ರರಾದ ಮಂಡಳೇಶ್ವರ, ದಂಡನಾಯಕರುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೀಳವೃತ್ತಿ, ಬೇರೆಕಡೆ ಬರುವ ಬೀಳಾನುವೃತ್ತಿಗಳು ಭಿನ್ನ ಶಬ್ದಗಳೋ ಅಭಿನ್ನ ಶಬ್ದಗಳೋ ಸಂದೇಹ.

ಬೆಂಗಿ

ವೆಂಗಿಮಂಡಲ, ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳ ಈ ನಾಡು 'ಬೆಂಗಿಸಹಸ್ರ'ವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳ ಮುಖಭಾಗದ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶವಿದು.

ಬೆಳ್ವೊಲ ಮೂನೂಱು

ಮುನ್ನೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಒಳಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗ. ಇದರಲ್ಲಿ :

೧. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸವದತ್ತಿ ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾಗ.

೨. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನರಗುಂದ, ನವಿಲುಗುಂದ, ಗದಗ ತಾಲೂಕುಗಳು; ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪೂರ್ವಭಾಗ, ಕುಂದಗೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉತ್ತರ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ರೋಣತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ-ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ.

೩. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ–ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ.

೪. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ–ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ.

೫. ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಹುನಗುಂದ ಮೂವತ್ತು.

– ಈ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳು ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇದರ ರಾಜಧಾನಿ ಅಣ್ಣಿಗೆರೆ ಈ ಮುನ್ನೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೯೨ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

"ಬೆಳ್ವೊಲ ೩೦೦ ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನದಡಿ–೭೦, ಚಿಂಚಲಿ–೫೦, ನವಲಗುಂದ–೪೦, ಕೊಳನೂರು–೩೦, ಕುಕನೂರು–೩೦, ನರೆಯಂಗಲ್–೧೨, ಬೆಳ್ವಣಿಗೆ–೧೨ ಎಂದು ಹುಡುಕಿ, ತರುವಾಯ, ಮುಳುಗುಂದ–೧೨ನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು ೨೫೬ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಡಾ. ರಿತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಗುರುತಿಸಿದ ಹುನಗುಂದ–೩೦, ಕಿಸುವೊಳಲು–೬ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ೨೯೨ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ೩೦೦ರನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ೮ ಗ್ರಾಮಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ಶೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ" (ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಪು. ೪೮).

ಭಟ್ಟವೃತ್ತಿ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ಅಧ್ಯಾಪಕ(=ಭಟ್ಟ)ರ ಚರಿತಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಉಂಬಳಿ.

ಭರತವರ್ಷ

ದುಷ್ಯಂತನ ಮಗನಾದ ಭರತಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಳಿದ ದೇಶ; ಭಾರತದೇಶ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ(LVII, ೫೯)ದಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:

ದಕ್ಷಿಣ ಪರತೋಹ್ಯಸ್ಯಪೂರ್ವೇಣ ಚ ಮಹೋದಧಿಃ ।
ಹಿಮಾವಾನುತ್ತರೇಣಾಸ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಸ್ಯ ಯಥಾ ತಥಾ ॥

ಮತ್ತರ

ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಲ, ಮತ್ತಲ್, ಮತ್ತರ್ ಎಂದೂ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಮತ್ತ, ಮ. ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪಗಳೂ ಉಂಟು. ಇದು ಭೂಮಿಯ ಅಳತೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ, ಮತ್ತರಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣ ಅಳತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ ಕಂಬ, ಕಮ್ಮ, ಒಂದು ಮತ್ತರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಂಬ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಮತವಿಲ್ಲ. ಅಮೃತಾ ಪುರಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ೧ ಮತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಕಂಬಗಳೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜಕ್ಕಯ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ – ೧೨ ಕಂಬ
ದೇಸಿಗರ್ಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ – ೬೦ ಕಂಬ
ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ – ೪೦ ಕಂಬ

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ (೧೧೨ ಕಂಬ)ಕ್ಕೆ ೧ ಮತ್ತರ ೧೨ ಕಂಬ ಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ೧ ಮತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಕಂಬಗಳು. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕು ಕುರವತ್ತಿ ಶಾಸನದ ವಿವರಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮತ್ತರಕ್ಕೆ ೬೦೦ ಕಂಬ ಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು ೪ ಮತ್ತರು ೩೧೦೦ ಕಂಬಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ-ಮತ್ತರು ೪೦೦ ಕಂಬಗಳೆನ್ನಲಾಗಿದೆ. ೩೧೦೦ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ೬೦೦ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ೩ ಮತ್ತರು ೪೦೦ ಕಂಬಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರು ಮತ್ತರಗಳನ್ನು ೪ ಮತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ೭ ಮತ್ತರ ೪೦೦ ಕಂಬಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನಗಳಾದ ಈ ಕಂಬಗಳ ಉದ್ದಳತೆ. ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಮತ್ತರದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈಗಿನ ಒಂದು ಎಕರೆಯಿಂದ ೮ ಎಕರೆವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ನೆಯ

(ಮಾನ್ಯ>ಮನ್ನೆ). ವಂಶಪಾರಂಪರ್‍ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಗ್ರಾಮದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅವನು ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರೇ ಮಹಾಜನರು. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಚಲನವಲನಗಳು ಇವರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದುವು.

ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಂಡಳಗಳನ್ನು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ದಿಂದ ಆಳುವವ.

ಮಾಟಕೂಟ

ಮಾಟ (<ಮಾಡ?)=ಉಪ್ಪರಿಗೆ; ಕೂಟ=ಶಿಖರ, ತ್ರಿಕೂಟ, ಪಂಚಕೂಟ, ಸಹಸ್ರಕೂಟ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಈ 'ಕೂಟ' ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಮಾಸವಾಡಿ ನೂರನಾಲ್ವತ್ತು

ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹಾವೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವರದಾನದಿಯ ಉತ್ತರದ ಪೂರ್ವಭಾಗ ಮತ್ತು ಗದಗ ತಾಲೂಕಿನ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗ. ಲಕ್ಕುಂಡಿ, ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ೧೪೦ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶ.

ಮುಂಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳು

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ "ಆಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಆಯ್ನೂರ್ವ್ವರು" ಎಂಬ ಅಯ್ದುನೂರು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಘವೊಂದು ಇದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಊರಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರೂ ಇದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಮುಂಮುರಿ ದಂಡ" ಎಂಬುದು ಬಹುಶಃ ಇವರ ಪರ್ಯಾಯನಾಮವೋ, ಈ ಸಂಘದ ಸೈನಿಕ ವರ್ಗದ ನಾಮಾವೋ ಆಗಿರಬೇಕು.

ರಂಗಭೋಗ

ದೇವಾಲಯದ ರಂಗಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಉಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಉದಾ: ನೃತ್ಯ, ಗೀತ, ವಾದ್ಯ ಮುಂತಾದವು.

ಲವಣಸಮುದ್ರ

ಏಳು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವೂ ಒಂದು. ಇದು ಲವಣ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತು ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಪುರಾಣನಂಬಿಕೆ. (ಅಗ್ನಿಪುರಾಣ ಆ. ೧೦೮, ಪ. ೧–೩).

ವಸಂತೋತ್ಸವ

ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ಉತ್ಸವ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಕಾಮದಹನ ಹಬ್ಬವಾದ ಹೋಳಿಯ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀಕರಣ

ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿ.

ಸಪ್ತಕೊಂಕಣ

ನಂದಲಾಲ ಡೇ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ೧. ಕೇರಳ ೨. ತುಳು ೩. ಗೋವೆ ೪. ಕೊಂಕಣ ೫. ಕರಹಾಟಕ ೬. ಬರಾಲಾಟ ೭. ಬರ್ಬರ–ಈ ಏಳು ನಾಡು 'ಸಪ್ತಕೊಂಕಣ.'

ಸಪ್ತಸೋಮ ಸಂಸ್ಥಾವಭೃತಾವಗಾಹನ

೧. ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ ೨. ಅತ್ಯಸಿಷ್ಟೋಮ ೩. ಉಕ್ಥ್ಯ ೪. ಷೋಡಶಿನ್ ೫. ಅತಿರಾತ್ರ ೬. ವಾಜಪೇಯ ೭. ಆಪ್ತೋರ್ಯಾಮ–ಈ ಏಳು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಮಾಡುವ ಸ್ನಾನ.

ಸರ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರ

ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತ.

ಸಟ್ಟಿಜ್ಗ

೧. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ 'ಸವಳಂಗ' ಎಂಬ ಊರು (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೨೦–೩)

೨. ಷಡ್ಭಾಗ>ಸಟ್ಟಿಜ್ಗ=ಉತ್ಪನ್ನ ೧/೬ ತೆರಿಗೆ (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೪೭–೪).

೩. ಷಟ್+ಪಾಂಗ>ಸಟ್ಟಿಜ್ಗ=ಉತ್ಪನ್ನ ೧/೬ ತೆರಿಗೆ. (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೫೦–೪)

೪. ಸರ್ಹಂಗ (ಪರ್ಶಿಯನ್ ಪದ)>ಶರಭಂಗ (ಸಂ)>ಸರಭಂಗ (ದ್ಭ)> ಸಟ್ಟಿಂಗ=ದಳಪತಿ (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೫೧–೩)

೫. ಈಗಿನ 'ಸವಲಂಗ' ಹೆಸರಿನ ಊರು. (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೫೧-೩).

೬. ಸಬ್ಬಜ್ಗ > [ಸವ್ವಂಗ] > ಸವಂಗ > ಸವಗ(ರಕ್ಷಣೆಯ ಕವಚ), ಸಬ್ಬಜ್ಗದರ್=ಪಡೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮುಂಚೂಣಿಯ ಸೈನಿಕರು. (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ೫೨-೩).

ಸಾದ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸುಂಕ (?)

ಸಿದ್ಧಾಯ

ನಿಶ್ಚಿತ ಉತ್ಪನ್ನ = Recurring Income (?)

ಸುವರ್ಣವೃಷಭಧ್ವಜ

ಕಲಚೂರ್ಯರ ಧ್ವಜ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರಬಣ್ಣದ ನಂದಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಹಾಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಮೂಲಕ ಅವರ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಮರು, ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ವೃಷಭಚಿತ್ರಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಂಶಜನಾದ ಹಾಲಬಸವಿದೇವನನ್ನು "ಸುವರ್ಣವೃಷಭಧ್ವಜಂ" ಎಂದು ಅರ್ಜುನವಾಡ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಸೊಳಸ

ಧಾನ್ಯ ಅಳೆಯುವ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ. ಬಹುಶಃ 'ಸೊಲಿಗೆ'ಯಾಗಿರಬಹುದು. ಎಣ್ಣೆ ಅಳೆಯುವ ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಿಯಾಗಿ 'ಸೂಳಸಿಗೆ' ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ 'ಸೊಳಸ' 'ಸೊಳಸಿಗೆ'ಗಳ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರಾರ್ಹ.

ಹಾಗ (<ಪಾಗ)

ನಾಣ್ಯ ವಿಶೇಷ. ನಾಲ್ಕು ಹಾಗಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಣ. ಹತ್ತು ಪಣಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಗದ್ಯಾಣ.

ಹಾಗಿಲು ಹನ್ನೆರಡು

ಹಾಗಿಲುಗ್ರಾಮವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಹನ್ನೆರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗ. ಹಾಗಿಲುಗ್ರಾಮ ಯಾವುದೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಡಿಯಕನೂರು (ಈಗಿನ ಪಡೇಕನೂರು) ಈ ಹಾಗಿಲು ಹನ್ನೆರಡರಲ್ಲಿದ್ದಿತು.

ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱು

ಈಗಿನ ಹಾನಗಲ್ಲು ಮುಖ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಯ್ದುನೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ. ಇದು ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರರಾದ ಕದಂಬರ ಪ್ರಾಂತ. ಹಾನುಗಲ್ಲು ತಾಲೂಕು, ಸಿಗ್ಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪಶ್ಚಿಮ-ಉತ್ತರ ಭಾಗ, ಕುಂದಗೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಮೂಲೆ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಂಡಗೋಡ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗ. ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲಭಾಗ-ಈ ಪ್ರಾಂತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.

ಹೆಜ್ಜುಗಿಯ ಹಬ್ಬ

ಹಿರಿಯ ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಬ್ಬ (?) ಕಾರಹುಣ್ಣಿಮಗೆ ಹೊನ್ನಹುಗ್ಗಿಯ ಹಬ್ಬ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರಾರ್ಹ.

ಹೊಸನಾಡೆಪ್ಪತ್ತು

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಂಡಗೋಡ ಮತ್ತು ಸಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕುಗಳ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಾನಗಲ್ಲು ತಾಲೂಕಿನ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎಪ್ಪತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಂದು ಆಡಳಿತವಿಭಾಗ. ಇದು "ಪಾನುಂಗಲ್ಲೈ ನೂರು" ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿದ್ದಿತು.

❖❖

ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ ಪ್ರಕಟನೆ

. . . .

SILVER JUBLEE PUBLICATION

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

INSCRIPATIONS OF DHARWAD TALUKA

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು

ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

೧೯೭೬

INSCRIPTIONS OF DHARWAR TALUKA

EDITOR

M. M. KALBURGI

INSTITUTE OF KANNADA STUDIES

KAMATAK UNIVERSITY, DHARWAR

1976

*

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೧ | ಯೋಜನೆಯ ಶಿಲ್ಪ-ಸಾಧನೆ

ಪ್ರವೇಶ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವಿಭಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಉಪಯುಕ್ತವೂ ವ್ಯಾಪಕವೂ ಆದ ಹಲವು ನಿಶ್ಚಿತಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅವು: ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿಯ ರಚನೆ, ಶಾಸನವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ವತಂತ್ರಕೃತಿಗಳ ರಚನೆ, ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ-ಪ್ರಕಟನೆ ಮತ್ತು ಶಾಸನವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿಯ ರಚನೆ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಸೂಚಿ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಸೂಚಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. 'ಶಾಸನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ವತಂತ್ರಕೃತಿಗಳ ರಚನೆ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ 'ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ' ಹೆಸರಿನ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಬೆಳಕು ಕಂಡಿವೆ. ಈಗ ಮೂರನೆಯದಾದ 'ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ-ಪ್ರಕಟನೆ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ 'ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು' ಹೊರಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಶಾಸನವಿಭಾಗ ತನ್ನ ಹೊಸಮುಖವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ.

ಶಾಸನಸಂಪತ್ತು

ಸುದೀರ್ಘವೂ ಸುವಿಸ್ತಾರವೂ ಆದ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನ ಸಂಪತ್ತು, ಜಗತ್ತಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಗಳಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಸಿಂಧೂಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಶಾಸನಗಳಾದ ಅಶೋಕನ ಧರ್ಮಶಾಸನಗಳು, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಲಭಿಸಿವೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಲವು ಭಾಷೆ, ಹಲವು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೈದೋರುತ್ತ ಬಂದ ನಮ್ಮ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೨೫೦೦೦.* ಈ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ-ಅಕ್ಷರಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಾದ ಇವು, ವೈಭವ-ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವೆನಿಸಿವೆ. ತಾಳಗುಂದ, ಐಹೊಳೆ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ

* ಸಧ್ಯ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦, ೦೦೦ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನ ಕಾಳಿದಾಸನನ್ನು, ಬಾದಾಮಿ ಶಾಸನ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ. ಕಳಸ, ಲಕ್ಕುಂಡಿ, ಹುಮ್ಮಚ, ಅಬ್ಬಲೂರ, ಅರ್ಜುನವಾಡ, ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ, ಬೇಲೂರ, ಆತಕೂರ ಶಾಸನಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ಅಮೂಲ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು, ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲುಗಳು, ನಿಷಧಿಶಾಸನಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡಿಗರ ರಣಪರಾಕ್ರಮ, ಪತಿಭಕ್ತಿ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಜುರಶಾಸನವಂತೂ ನಮ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಸಾಹಸದ ಸೀಮಾರೇಖೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನರ ಬದುಕಿನ ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು, ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ವದಂತಿ, ಕಾವ್ಯಗಳಗಿಂತ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶಾಸನ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕಳೆದುಹೋದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಈ ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು, ಅವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪರಿವಿಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ-ಪ್ರಕಟನೆಯ ಕಾರ್ಯ ೧೮ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಆ ಮೇಲೆ SII,EC,KI ಸಂಪುಟಗಳ ಮೂಲಕ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ

೧. ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕೆಂಝಿಯುಗ : ೧೭೯೧-೧೮೩೭

೨. ಸರ್ ವಾಲ್ಟರ್ ಇಲಿಯಟ್ ಯುಗ : ೧೮೩೭-೧೮೭೦

೩. ಡಾ. ಫ್ಲೀಟ್ ಮತ್ತು ರೈಸ್ ಯುಗ : ೧೮೭೦ ರ ತರುವಾಯ

ಎಂಬ ಮೂರು ಘಟ್ಟಗಳು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡುನೂರು ವರ್ಷ ಉರುಳಿದರೂ ಕಿರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾಕಾರ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಮೊದಲಾದವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ 'ಜಿಲ್ಲಾ ಸೀಮಿತಶಾಸನ' ಸಂಪುಟಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಊರಿನ, ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನ, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಸಂಪತ್ತು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ಮುಂದಿನ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರಿಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕನ್ನಡಿ ಕೈಗೆ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೀರ ಹಿಂದೆ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ನಡೆಸಿದ ಫ್ಲೀಟರಿಂದಾಗಲೀ, ಶಾಸನಾನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಇಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಲೀಟರು ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೂ ಅವರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಷ್ಟು, ಇಲ್ಲಿಷ್ಟು ಪರಿವೀಕ್ಷಣಕಾರ್ಯ ಜರುಗಿತು.

ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಲಾಖೆ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆ ಆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಹೋದವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫ್ಲೀಟರಾಗಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಾಗಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಾಲೂಕು, ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೀಗೆ ಹೊಂದಿಹಿಡಿದು ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ನಡೆಸಿ, ಸಮಗ್ರ ಶಾಸನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಊರಿಗೆ, ಒಂದು ತಾಲೂಕಿಗೆ, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುವೆಷ್ಟು? ಪ್ರಕಟವಾಗದವೆಷ್ಟು? ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟಕಲ್ಪನೆಯು ಬಾರದೆ ಹೋಯಿತು. ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಕೈಗೂಡದಿರುವ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠದ ಶಾಸನ ವಿಭಾಗವು 'ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು' ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ದೊರೆತ ಪರಮಿತ ಸಹಾಯದಿಂದ 'ತಾಲೂಕು ಸೀಮಿತಶಾಸನ ಸಂಪುಟ'ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಮೊಳದಿಂದ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರ ಅಳೆಯುವ ನಿಧಾನಕಾರ್ಯವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬಹುಶ: ಈ ಮಂದ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಒಬ್ಬನ ಆಯುಷ್ಯ ಮುಗಿದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ದಿನ ಗತಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಈ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾ-ಪ್ರಕಟನಾಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ, ವೇಗವಾಗಿ ಹಲವು ಹತ್ತು ಕೈಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವುದು ತೀರ ಅವಶ್ಯವಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ-ಸಾಧನೆ

ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮತ್ತು ಈವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದೇ ಇದ್ದ ಶಾಸನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ, ಈ ಸಂಪುಟ. ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಎದುರಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ, ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಒಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಖಚಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು, ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಈಗ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ತಾಳಮೇಳ ಬಹುಶ: ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯೇ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದುದು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರಿನ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದುದು.

ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಮತ್ತೆ ಎದುರಾದುದು, ಈ ಮೊದಲು ಶಾಸನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ ಇಲ್ಲವೆ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶಾಸನಗಳು ಈಗ ಮಾಯವಾದುದು. ಉದಾ: ಬಾರ್ನೆಟ್ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ನರೇಂದ್ರ (೩೮) ಶಾಸನ, ೧೯೨೫-೨೬ ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ವರದಿಯವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (೩) ಶಾಸನ, SII XV ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಶಾಸನ (೬೭) ಈಗ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಶಾಸನಗಳು ಸಿಕ್ಕರೂ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವೂ ಕಾಣದಂತೆ, ಅಕ್ಷರ ಬರೆದಿರಬಹುದೇ ಎಂದು ಸಂದೇಹ ಬರುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಉದಾ: ನೀರಲಕಟ್ಟಿಯ ೨ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಮುಳ್ಳಮುತ್ತಲದ ೨ ಶಾಸನಗಳು. ಶಾಸನದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶಿಲೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಇಳಿದ ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಈಗ ಮಾಯವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕುವನ್ನು ಆ ಆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಪಾಠಗಳನ್ನು, ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೊದಲು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದ್ದ, ಹೀಗೆ ಸೂಚಿತವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಲಭಿಸಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಲಿರುವ-ಎಂದು ೩ ಬಗೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಸಂಪುಟದ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಚಿತ್ರ ಹೀಗಿದೆ:

	ಗ್ರಾಮ	ವರದಿವರ್ಷ-ನಂ.	ಪ್ರಕಟನೆ
೧.	ಅಂಬಳ್ಳಿ	೧೯೫೪-೫೫ ನಂ. ೮೮	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೨.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೩೧	SII, XI-ii 121
೩.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೩೨	SII, XI-ii 191
೪.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೩೦	SII, XV 31
೫.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೨೯	SII, XV 228
೬	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೫೨-೫೩ ನಂ. ೭೦	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೭	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೨೮	SII, XV 231
೮.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	---	ಕ. ಭಾ. ೬-೪
೯.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೩೩	SII, XV 257
೧೦.	ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ	---	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೧೧.	ಅಳ್ನಾವರ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೭೦	SII, XV 225
೧೨.	ಅಳ್ನಾವರ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೭೧	SII, XV 226
೧೩.	ಅಳ್ನಾವರ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೧೯	SII, XV 234
೧೪.	ಅಳ್ನಾವರ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೬೮	SII, XV 693
೧೫.	ಕನಕೂರ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೫೫	SII, XI-ii 154
೧೬.	ಕಲ್ಲೆ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೪೯	SII, XV 448
೧೭.	ಕೊಟಬಾಗಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೪೭	SII, XV 195
೧೮.	ಕೊಟಬಾಗಿ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೪೮	SII, XV 619
೧೯.	ಗರಗ	---	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೨೦.	ಗರಗ	---	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೨೧.	ಗರಗ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೪೧	SII, XV 610
೨೨.	ಗರಗ	೧೯೨೫-೨೬ ನಂ. ೪೪೨	SII, XV 618

ಗ್ರಾಮ	ವರದಿವರ್ಷ–ನಂ.	ಪ್ರಕಟನೆ
೨೩. ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೬೫	SII, XI-ii 199
		SII, XV 8
೨೪. ತಡಕೋಡ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೪೬	SII, XV 552
೨೫. ತಡಕೋಡ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೪೫	SII, XV 199
೨೬. ತೇಗೂರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೫೧	SII, XI-ii 128
೨೭. ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೩೪	KK. P 401-3
		SII. XV 282
		KI. V 66
೨೮. ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೩೫	SII. XV 282
೨೯. ಧಾರವಾಡ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೩೦. ಧಾರವಾಡ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೩೧. ಧಾರವಾಡ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೩೨. ಧಾರವಾಡ	೧೯೪೯–೫೦ ನಂ. ೨೬	KI. VI 16
೩೩. ಧಾರವಾಡ	೧೯೪೩–೪೪ ನಂ. ೬ (KRI)	KI. VI 16
೩೪. ಧಾರವಾಡ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೩೫. ಧಾರವಾಡ	೧೯೪೯–೫೦ ನಂ. ೩೨	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೩೬. ಧಾರವಾಡ	೧೯೪೯–೫೦ ನಂ. ೨೧ (KRI)	KI. VI 68
೩೭. ಧಾರವಾಡ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೩೮. ನರೇಂದ್ರ	--	EI.XIII p 316
೩೯. ನರೇಂದ್ರ	೧೯೫೮–೫೯ ನಂ. ೫೨೮	EI.XIII p 298
೪೦. ನರೇಂದ್ರ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೪೧. ನರೇಂದ್ರ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೪೨. ನರೇಂದ್ರ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

ಗ್ರಾಮ	ವರದಿವರ್ಷ–ನಂ.	ಪ್ರಕಟನೆ
೪೩. ನವಿಲೂರ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೪೪. ನಿಗದಿ	೧೯೨೫–೨೬	ನಂ ೪೬೬ SII.XI-ii 60
೪೫. ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೪೬. ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೪೭. ಬಾಡ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೭೬	SII.XV 551
೪೮. ಬೋಕ್ಯಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೪೩	SII.XV 230
೪೯. ಭಾವಿಹಾಳ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೪೪	SII.XV 9
೫೦. ಮದನಭಾವಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೫೦	SII.XV 16
೫೧. ಮನಗುಂಡಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೨೭	KK.p 404-17 SII. XV 233 KI. V 32 & 67
೫೨. ಮನಗುಂಡಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೭೮	KK.p 401-3 KI. V 31 & 69
೫೩ ಮನಗುಂಡಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೭೯	KK.p 418-27 KI. V 68 & 70
೫೪. ಮನಗುಂಡಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೫೫. ಮನಗುಂಡಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೪೦	SII. XV 651
೫೬. ಮುಗದ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೫೯	SII. XI-i 78
೫೭. ಮುಗದ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೫೮	SII. XI-ii 177
೫೮. ಮುಗದ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೫೬	SII. XI-ii 211
೫೯. ಮುಗದ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ ೪೫೭	SII. XV 553
೬೦. ಮುಗದ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೬೧. ಮುಗದ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೬೨. ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ	--	EI. XVII p 117-20
೬೩. ರಾಯಾಪುರ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

ಗ್ರಾಮ	ವರದಿವರ್ಷ–ನಂ.	ಪ್ರಕಟನೆ
೬೪. ವೆಂಕಟಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೫೪	SII. XV 227
೬೫. ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೫೨	SII. XV 7
೬೬. ಸಿದ್ದಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೬೦	SII. XI-ii 194
೬೭. ಸಿದ್ದಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೬೧	SII. XV 14
೬೮. ಸಿದ್ದಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೪	IA. XIp 273-74
		SII. XV 229
೬೯. ಸಿದ್ದಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೬೨	SII. XV 554
೭೦. ಸಿದ್ದಾಪುರ	೧೯೨೫–೨೬ ನಂ. ೪೬೩	SII. XV 555
೭೧. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೭೨. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೭೩. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು
೭೪. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ	--	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

ಈ ಯಾದಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ೭೪ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಶಾಸನಗಳು ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ೧/೩ ರಷ್ಟು ಪ್ರಥಮಬಾರಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ೨೫ ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಮನಿಸಿದ್ದ ೩ ನ್ನು (ನಂ. ೧, ೬, ೩೫) ಕಳೆದರೆ ಉಳಿಯುವ ೨೨ ಶಾಸನಗಳು ಈ ಸಂಪುಟದ ಹೊಸ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ೧೬೩ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಸನಗಳಿದ್ದುದು ೨೮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಓಣಿಯಿಂದ ಓಣಿಗೆ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಈಗ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳಷ್ಟು ಹೊಸಶಾಸನಗಳು ಸಿಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಶಾಸನಗಳು ಸರ್ವಾಂಗಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಸರ್ವಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಕಾರಣ ಈ ವರೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅನುಸರಿಸಿದ ಹಲವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜಕವೂ ಪರಿಶುದ್ಧವೂ ಆದ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ಹೊಸ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಸನದ ಪರಿಚಯ, ಶಾಸನದ ಸಾರಾಂಶ, ಶಾಸನದ ಪಾಠ–ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ, ಈ ಚೌಕಟ್ಟು.

ಪ್ರಥಮಸ್ತರ: ಶಾಸನದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಕ್ರಮಾಂಕ, ಈ ಕ್ರಮಾಂಕದ ಕೆಳಗೆ ಅದು ಲಭಿಸಿದ ಗ್ರಾಮನಾಮ, ಗ್ರಾಮನಾಮದ ಕೆಳಗೆ ಅದರ ಕಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಡಮಗ್ಗಲು, ಮೇಲೆ ಶಾಸನವರದಿಯ ಶಾಸನಾಂಕ, ಕೆಳಗೆ 'ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ' ಯ ಶಾಸನಾಂಕಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಕಂಡುಬರುವ ಅಡ್ಡಗೆರೆ ಆ ಶಾಸನ ಈ ಮೊದಲ ವರದಿ. ಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಲಮಗ್ಗಲು, ಆ ಶಾಸನ ಪ್ರಕಟವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಡ್ಡಗೆರೆ, ಅದು ಈ ಮೊದಲು ಅಪ್ರಕಟಿತವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿತೀಯಸ್ತರ: ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಸ್ಥೂಲಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾರಾಂಶಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಗ್ರಾಮ, ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ, ಅದರ ಸ್ಥಿತಿ, ಆ ಕಾಲದ ಅರಸು-ಮಾಂಡಲಿಕ, ಶಾಸನ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ ಘಟನೆ, ಮಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಚರ್ಚೆ-ವಿವರಣೆಗಳು ಈ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ, ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಷಯವು ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಚಿಹ್ನೆಯ ಮುಂದೆ ಲಿಖಿತವಾಗಿದೆ.

ತೃತೀಯಸ್ತರ: ಈ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಪರಿಷ್ಕೃತಪಾಠವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲತ: ಶಾಸನ ಯಾವುದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೋಸುಗ ಈಗಾಗಲೇ ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಚರಣವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಡೆದ ಭಾಗದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಬಿಂದುಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಊಹೆಗೆ ಚೌಕ ಕಂಸನ್ನು, ತಪ್ಪು ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಗೆ ವಕ್ರಕಂಸನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ಗದ್ಯಭಾಗದ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ನಕ್ಷತ್ರ ಸಮೇತ ಎರಡು ಲಂಬಗಳನ್ನು ಚೌಕ ಕಂಸಿನಲ್ಲಿ, ಪದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ಲಂಬಗಳ ಮುಂದೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಸಮೇತ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಚೌಕ ಕಂಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪಠ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಶೇಷಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗಾಗಿ, ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ತರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎರಡು ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಸಾರಾಂಶದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ. ಮೂರನೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿಯದು ಮೇಲಿನ ಶಾಸನಪಾಠದ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರ.

೨ | ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಬದುಕಿನ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ದಾಖಲೆಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ವಿಷಯಸಂಪತ್ತು ಆ ಜನಾಂಗದಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಪಕವಾದುದು, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟನಿಂತ ಈ ವಿಷಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೊಗಸೆ ಬೊಗಸೆಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅದರ ಬಲದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಕ, ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು ಒದಗಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ರೂಪಿಸಬಹುದು:

ರಾಜಕೀಯ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಶಕ್ತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. 'ರಾಜಾ ಕಾಲಸ್ಯ ಕಾರಣಂ' ಎಂಬ ಸೂತ್ರ ಅರ್ಥಪಡೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ಸಮಾಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯದ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ರಾಜನ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಸಾಮಂತರು, ಮಾಂಡಲಿಕರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ನಾಳ್ಗಾವುಂಡರು, ಇವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಗಾವುಂಡರು–ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಿಂದ ಗಾವುಂಡನವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಿತು.

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯ, ಶಾತವಾಹನ, ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬ, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಶಾಸನಗಳು ಈವರೆಗೆ ಲಭಿಸಿಲ್ಲ. ಲಭಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಕಲಚುರಿ, ಯಾದವ, ವಿಜಯನಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಂಡಲಿಕರಾದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಗತಿ ಹೀಗಿದೆ:

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ: ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಶಾಸನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅರಸನ ಉಲ್ಲೇಖವಿರದಿದ್ದರೂ ಅಂಬಳ್ಳಿ (೧* ಸು.ಶ.೯), ಕಲ್ಲೆ (೧೬* ಸು. ಶ. ೮), ಧಾರವಾಡ ೯೨೯, ೩೦* ಸು.ಶ.೯) ಶಾಸನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವೆಂದು ಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಶಾಸನ(೩೦) ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕುವು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು.

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ: ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ತರುವಾಯ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದವರು, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ, ಇವರ ಸಾಮಂತರ ಶಾಸನಗಳು ಹೇರಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಲ್ಲ. ಈ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಮನೆತನತನದ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸನವೆಂದರೆ ಒಂದನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ

---

* ಕಂಸಿನಲ್ಲಿಯ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹಿಂದಿನ ಅಂಕಿ ಶಾಸನಾಂಕವನ್ನು, ಮುಂದಿನ ಅಂಕಿ ಮಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ರಿ.ಶ ೧೦೪೫ ರ ಮುಗದ (೫೨) ಶಾಸನ. ಈ ಮಧ್ಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI, ಸೋಮೇಶ್ವರ III, ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ II ರ ಶಾಸನಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವು ಸಾಮಂತರಾದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರು ಬರೆಸಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂಬ ಕಾರಣ ಇವರ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮುಗದ ಶಾಸನ (೫೬*೧೦೪೫), ಒಂದನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನನ್ನು, ಈತನ ಸಾಮಂತ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಚಟ್ಟಯದೇವ II ನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ತರುವಾಯ ಸಿಗುವು ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಶಾಸನಗಳು, ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಶಾಸನಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈತನ ಶಕೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಅಣ್ಣ ಸೋಮೇಶ್ವರ II ನು ಆಳುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (೨* ೧೦೭೧-೭೨) ಶಾಸನ, ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಸುಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದವನು ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಒಂದನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ. ತೇಗೂರು ಶಾಸನ (೨೬*೧೦೮೨), ಕನಕಾಪುರ ಶಾಸನ (೧೫* ೧೧೦೪), ಮುಗದ ಶಾಸನ (೫೭* ೧೧೨೫, ೫೮* ಸು.ಶ. ೧೨) ಗಳು ಮೇಲೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನನ್ನೂ, ಕೆಳಗೆ ಸಾಮಂತ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮೂರನೆಯ ಗೂವಲದೇವನನ್ನೂ ನಿಗದಿಯ ಶಾಸನ (೪೪* ೧೧೧೧) ಮೇಲೆ ಸಾಮಂತ ಮೂರನೆಯ ಗೂವಲದೇವನನ್ನೂ, ಕೆಳಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಶಾಸನ (೬೨* ೧೧೨೪) ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯನ್ನು, ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೬೯* ೧೧೨೫) ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗಳಾದ ಮೈಳಲದೇವಿಯನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಸಿಯೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಧಾರವಾಡ (೩೨* ೧೧೧೧), ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (೭* ೧೧೧೨), ಧಾರವಾಡ (೩೩* ೧೧೧೭), ಸಿದ್ಧಾಪುರ (೬೬* ೧೧೨೦), ನರೇಂದ್ರ (೪೦* ೧೧೨೭) ಶಾಸನಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಆತನ ಕಾಲಗಣನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ತರುವಾಯ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ. ಮದನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೫೦* ೧೧೨೭) ದ ಒಡೆದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರಿರಬಹುದು; ಸಾಮಂತ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಸಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಶಾಸನ (೬೭* ೧೧೩೫) ದಲ್ಲಿಯ 'ಚಾಲುಕ್ಯ ಭೂಲೋಕವರಿಸ' ಎಂಬ ಮಾತು ಇವನನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ವೆಂಕಟಾಪುರ ಶಾಸನ (೬೪* ೧೧೩೬) ಈತನನ್ನೂ ಸಾಮಂತ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ತರುವಾಯ ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದ ಎರಡನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನು ತುಲಾಪುರುಷನಾದುದನ್ನು ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೪* ೧೧೪೬) ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಚಾಲುಕ್ಯರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಬಳಿಸಿದ್ದ ಕಲಚುರಿಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಆಳಿದವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ.

ಮನಗುಂಡಿಯ ಶಾಸನಗಳು (೫೧,೫೨) ಹೇಳುವ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನು ಈತನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು ಈ ರೀತಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಲಚುರಿ: ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದವರು, ಕಲಚುರಿಗಳು. ಈ ವಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ರಾಯಾಪುರ ತಾಮ್ರಪಟವೊಂದೇ. ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಗ ಅಹವಮಲ್ಲನು ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲವೂರ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಯಾದವ: ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದ ಯಾದವರು ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮರಾದ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದರು. ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಈ ಮನೆತನದ ಪ್ರಥಮಶಾಸನ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ (೭೧* ೧೨೪೪)ಯದು, ಕೊನೆಯ ಶಾಸನ ಗರಗಗ್ರಾಮದ್ದು (೨೦* ೧೨೮೭). ಈ ಮಧ್ಯ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ.

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಒಂದು ಶಾಸನ (೭೧* ೧೨೪೪) ಸಿಂಘಣನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೭೨* ೧೨೪೮) ಈತನ ಮೊಮ್ಮಗ ಕನ್ನರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಕೊಟಬಾಗಿ ಶಾಸನ (೧೭* ೧೨೬೪) ಕನ್ನರನ ತಮ್ಮ ಮಹಾದೇವನ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ತಡಕೋಡ ಶಾಸನ (೨೫* ೧೨೮೨) ರಾಮಚಂದ್ರದೇವನ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಗರಗ ಶಾಸನವೂ (೨೦* ೧೨೮೭) ರಾಮಚಂದ್ರನ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಯಾದವರ ಕೊನೆಯ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟಬಾಗಿ ಶಾಸನ (೧೭* ೧೨೬೪) ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮೂರನೆಯ ಚಟ್ಟಯದೇವನನ್ನು ಯಾದವರ ಸಾಮಂತನೆಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯನಗರ: ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಶಾಸನಗಳು ಮೂರು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಶಾಸನ (೩೬* ೧೪೪೮) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಾಯನ ಪಟ್ಟಬಂಧೋತ್ಸವದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಂದಿಸ್ತಂಭ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನ (೨೮* ೧೫೪೭), ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೯* ೧೫೪೭) ಗಳು ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಯನು ತಿಮ್ಮೋಜ ಕೊಂಡೋಜ, ಭದ್ರೋಜರಿಗೆ ನಾವಿದ ತೆರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಮಂಡಲೇಶ್ವರರು: ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಏಕೈಕ ಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಮನೆತನವೆಂದರೆ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರದು. ಚಾಲುಕ್ಯರ, ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಯಾದವರ ಆಧೀನವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೩ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಗೋವೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಳಿದರು.

"ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸಿಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಂ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತಂ ತ್ರಿಳೋಚನಕದಂಬವಂಶಾನ್ವಯಂ ಮಹೀಧರೇಂದ್ರ ಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನ ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕೃತ ಸಕಳ ಮಹೀಮಣ್ಡ ಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ

ಪೆರ್ಮ್ಮಾಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತನಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವ ಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತ ಕುಳಪ್ರಸೂತಂ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಸಿಖರ ಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವಂ ತ್ಯಾಗಜಗಝಂಪಿ ಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯಂ ನಿಶ್ಯಂಕರಾಮಂ ಶುಭಟಕನಕನಿಕಶೋಪಳಂ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಂ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳಂ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಸುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯ ಖಿಳ ರಾಜಾಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ" ಎಂಬುದು ಈ ಮನೆತನದ ಬಿರುದು. ಇಂಥ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ಪ್ರಥಮಶಾಸನ ಮುಗದ ಗ್ರಾಮದ್ದು (೫೬* ೧೦೪೫); ಕೊನೆಯ ಶಾಸನ ಕೊಟಬಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ್ದು (೧೭* ೧೨೬೪). ಈ ಮಧ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಶಾಸನಗಳು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನ ತಾಳಿ ಕದಂಬ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ, ನಿಗದಿ ಶಾಸನ (೪೪* ೧೧೧೧) ಗೂವಲದೇವನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ತರುವಾಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವ ಸಾಹಸಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯರ ಅಧಿನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು, ಕೆಲವು ಸಲ ಸೂಚಿಸದಿರುವುದು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಲ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸುವುದು ಇವರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರೆ, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯವಂಶದ ಮೇರುವ್ಯಕ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನೊಂದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೊಡುಕೊಳೆ ಮಾಡಿದುದು ಈ ಮನೆತನದ ಮಹತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ತೀರ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತ ಇವರ ಶಾಸನಗಳು ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಮುಗದ ಶಾಸನವು (೫೬* ೧೦೪೫) ಒಂದನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕದಂಬ ಚಟ್ಟಯ II ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೨* ೧೦೭೧-೭೨) ದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನ ಸಾಮಂತನಾಗಿ ಒಂದನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ರಾಜಧಾನಿಯೆಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸನವಿದು. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಶಾಸನದ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗೂವಲದೇವ III ನನ್ನು ಕುರಿತ ೭ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತೇಗೂರು (೨೬* ೧೦೮೨), ಕನಕೂರು (೧೫* ೧೧೦೪), ಮುಗದ (೫೭* ೧೧೨೫, ೫೮* ಪು.ಶ ೧೨) ಶಾಸನಗಳು ಮೊದಲು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ತರುವಾಯ ಈ ಸಾಮಂತನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರೆ, ನಿಗದಿ (೪೪* ೧೧೧೧) ಶಾಸನ ಮೊದಲು ಸಾಮಂತನನ್ನು ತರುವಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಅಳ್ನಾವರದ (೧೧* ೧೦೮೧, ೧೨* ೧೧೦೦) ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಂತೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ಈ ಸಾಮಂತನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಬಹುಶ: ಗೂವಲದೇವ III ನ ಕಾಲದಿಂದ ಇವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರ ದ್ಯೋತಕವಿದು. ಗೂವಲದೇವ III ನ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತನ್ನ "ವಿವಾಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ" ಜಯಕೇಶಿಯು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮನಾಥನಿಗೆ ಕನಕೂರನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕನಕೂರ ಶಾಸನ (೧೫* ೧೧೦೪) ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಗದ ಶಾಸನ (೩೭* ೧೧೨೫) ಗೂವಲದೇವ III ನ ಕೊನೆಯ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ.

ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಯಕೇಶಿ II ಯ ಶಾಸನಗಳು ಅಧಿಕ. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI, ಸೋಮೇಶ್ವರ III, ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ II ಈ ಮೂವರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಸಾಮಂತನಾಗಿ ವೈಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವನಿಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ (೬೫* ೧೧೨೩-೨೪). ನರೇಂದ್ರ (೩೮* ೧೧೨೩, ೧೧೨೫,೧೧೨೬), ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ (೨೭* ೧೧೨೪), ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ (೬೨* ೧೧೨೪), ಭಾವಿಹಾಳ (೪೯* ೧೧೨೫), ನರೇಂದ್ರ (೩೯* ೧೧೨೫), ಮದನಭಾವಿ (೫೦* ೧೧೨೭, ೧೧೩೪). ಸಿದ್ಧಾಪುರ (೬೭* ೧೧೨೫), ವೆಂಕಟಾಪುರ (೬೪*ನ ೧೧೩೬) ಶಾಸನಗಳು ಈತನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಆರು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನ ಅವಧಿಗೆ, ಕೊನೆಯ ಮೂರು ಸೋಮೇಶ್ವರ III ನ ಅವಧಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ೯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಶಾಸನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನ, ಸಿದ್ಧಾಪುರ ವೆಂಕಟಾಪುರ ಶಾಸನಗಳು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ III ನ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಮಿಕ್ಕ ೬ ಶಾಸನಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಈ ಸಾಮಂತನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೩೯* ೧೧೨೫) ಈ ಮನೆತನದ ವಂಶಾವಳಿಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರವತ್ತಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ: ಚಟ್ಟಯದೇವ II ನು ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಲಂಕೆಯವರೆಗೆ ಹಡಗುಗಳ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ, ಜಲಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೋಮನಾಥನಿಗೆ ದಿವ್ಯಪೂಜೆಗೆಯ್ದು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಠಾಣೆಯದ ಮುಮ್ಮರಿನೃಪನ ಮಗಳನ್ನು ವರಿಸಿದನು. ಈತನ ಮಗ ಜಯಕೇಶಿ I. ಆಳ್ವರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿದ, ಮಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ, ರಾಜಧಾನಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗೌರವಗಳಿಸಿದ, ಚೋಳರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ವಿಖ್ಯಾತಿ ಈತನದು. ಇವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಗೂವಲದೇವ III ಕಿರಿಯ ಮಗ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ I . ಈ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗ ಜಯಕೇಶಿ II. ಈತನಿಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನು ಮಗಳು ಮೈಳಲದೇವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 'ಪದಪದ್ಮಮಂ ನಿಜಾನಂದನೆ ಕರ್ಚ್ಚಿ' ಅಧಿಕ ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದನು.

ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೩೮* ೧೧೨೩, ೧೧೨೫, ೧೧೨೬) "ಕೊಂಕಣ ವೊಂಭಯ್ನೂಱುಣುಕಲ್ಸಬ್ಬಿಯೆರಡುಮೂವತ್ತು ಕೊನ್ತಕುಳಿಮುವತ್ತು ಹಾನಂಗಲ್ಲ ಯ್ನೂಱುತ್ಸುಗ್ರಾಮೆಕಾದವರವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮುವತ್ತು ಪೊಳಲಗುನ್ದೆಮೂವತ್ತು ವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪತ್ತು ಹೈವೆಯಯ್ನೂಱಿ ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಸವಲಕ್ಕ" ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಳಲದೇವಿ (ಜಯಕೇಶಿ II) ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡದು. ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ ಶಾಸನ (೨೩* ೧೧೨೪) ಮೈಳಲದೇವಿ ಕೇಶವದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಶಿವಚಿತ್ತ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯದೇವರ ವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸಿದ್ಧಾಪುರ (೬೮* ೧೧೫೮), ಬೋಕ್ಯಾಪುರ (೪೮* ೧೧೬೩), ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (೫* ೧೧೬೩), ರಾಯಾಪುರ (೬೭* ೧೧೮೨) ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯಾಪುರ ತಾಮ್ರಶಾಸನ, ಕಲಚುರಿಗಳ ತರುವಾಯ ಈ ಸೋದರರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳು ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸದಿರುವದಕ್ಕೆ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ತಳ್ಳಿದ್ದ ಕಲಚುರಿಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಇವರು ಒಪ್ಪದುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು.

ಶಿವಚಿತ್ತ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವನ ತರುವಾಯ ತಮ್ಮನಾಧ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗ ಜಯಕೇಶಿ III ಪಟ್ಟವೇರಿದನು. ಮನಗುಂಡಿ (೫೩* ೧೨೦೩), ಮನಗುಂಡಿ (೫೧* ೧೨೦೩, ೧೨೧೧), ಗರಗ (೧೯* ೧೨೦೪-೫) ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (೨೭* ೧೨೦೬), ಮನಗುಂಡಿ (೫೨* ೧೨೦೭) ಶಾಸನಗಳು ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ IV ನನ್ನು ಮನಗುಂಡಿಯ (೫೧* ೧೨೦೩-೧೬) ಒಂದು ಶಾಸನ ಸಾಮಂತನಿಗೆ ತರುವಾಯ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿಕ್ಕುವು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನತಾಳಿವೆ. ಆಮೇಲೆ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಜಯಕೇಶಿ III ಯ ಮಗ ವಜ್ರದೇವ. ಮನಗುಂಡಿಯ ಮೂರು ಶಾಸನ (೫೧, ೫೨, ೫೩) ಗಳ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಈತನ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟವೇರಿದ ಈತನ ತಮ್ಮ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನ ಮಗ ಚಟ್ಟಯ III ನ ವಿಷಯ ಕೊಟಬಾಗಿ ಶಾಸನ (೧೭* ೧೨೬೪) ದಲ್ಲಿ ಯಾದವ ಮಹಾದೇವನ ಜೊತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಶಾಸನ ಬರೆಯಿಸಿದ, ವೈಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಮನೆತನವಿದು. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಜಯಕೇಶಿ II ನ ರಾಣಿಯಾದ ಮೈಳಲದೇವಿ ಪದೇಪದೇ ವರ್ಣನಾವೈಭವದಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬಹುಶಃ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂಬ ಧ್ವನಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿದೆ.

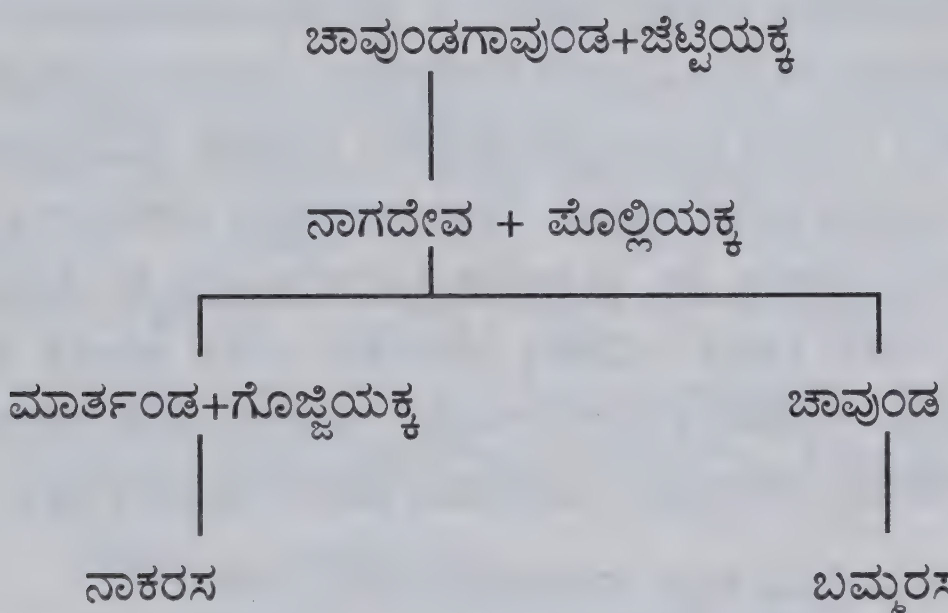
ಸಾಮಂತರು: ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಎರಡು ಸಾಮಂತ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ್ಮರಸನದು, ಇನ್ನೊಂದು ಚಾವುಂಡಗಾವುಂಡನದು. ನರೇಂದ್ರದ ಒಂದು ಶಾಸನ (೩೮* ೧೧೨೩) ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೩೯* ೧೧೨೫) ಈ ಲಕ್ಷ್ಮರಸನನ್ನು ಮತ್ತು ಈತನ ವಂಶಜರನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ:

ಲಕ್ಷ್ಮರಾಜ (ಲಕ್ಷ್ಮರಸ)
|
ಭವ್ಯರಾಜ + ಗಂಗಾ
|
ಸೋಮವಿಭು — ಸಿಂಹದಂಡಾಧಿಪ + ಮೈಳಲದೇವಿಯಕ್ಕ
|
ಬೊಪ್ಪದೇವ

ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೩೮*೧೧೨೩), "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಾಧಿಪತಿ ಮಹಾ ಪ್ರಚಣ್ಡದಣ್ಡನಾಯಕಂ ವಿಬ್ಧವರದಾಯಕ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರ ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ ಬನ್ಧುಜಿನ್ತಾಮಣಿ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನನ್ತಜಿಸ್ಟರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪಸಾಯ್ತಂ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮೈಳಲದೇವಿಯರ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಶ್ರೀಮದ್ದಂಡನಾಯಕ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು, ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಮರಸನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನರೇಂದ್ರದ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೩೯*೧೧೨೫) ದಲ್ಲಿಯೂ ಇವನನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನ ಮರಿಮೊಮ್ಮಗ ಬೊಪ್ಪದೇವನ ವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭವ್ಯರಾಜ ಮತ್ತು ಪತ್ನಿ ಗಂಗಾದೇವಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ೪ ಪದ್ಯ, ಮಗ ಸೋಮದಂಡಾಧಿಪನ ಬಗ್ಗೆ ೨ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕೇಂದ್ರವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ

ಸಿಂಹದಂಡಾಧಿಪನನ್ನು "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಾಧಿಪತಿ ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡದಣ್ಣನಾಯಕ ವಿಭುದವರದಾಯಕ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರ ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ ಬನ್ಧುಚಿನ್ತಾಮಣಿ ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮಲ್ಲ ಸೆಣಸಹೃತ್ಸೆಲ್ಲ ಕೋದಣ್ಡರಾಮ ರಣರಂಗಬೀಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಧ್ಯಾಧರ ನಿಖಿಳಕಳಾಧರ ಸಂಗೀತಪ್ರಸಂಗಸಂಸೇವ್ಯ ಭರತ ಸೌಜನ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿರತ ಧೈರ್ಯಕುಳಪರ್ವ್ವತ ಸತ್ಯಸತ್ಯವೃತ ಮಂತ್ರಚಾಣಾಕ್ಯ ಮನುಜಮಾಣಿಕ್ಯ ಸಜ್ಜನಸಭಾಮಣಿಪ್ರದೀಪ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ದೇವಪ್ರತಾಪಸ್ವರೂಪ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನನನ್ತಃಪ್ಪುರಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಪಸಾಯಿತಂ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ" ಎಂದುವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಈತನು ಕುಂದೂರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಬಹುಶ: ನಾಳ್ಗಾವುಂಡ ಮನೆತನದಿಂದ ಸಾಮಂತ ಮನೆತನದ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಏರಿದದು, ಮುಗದ ಶಾಸನ (೫೬*೧೦೪೫, ೫೭*೧೧೨೫, ೫೮* ಸು.ಶ ೧೨. ಶ) ಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜೈನವಂಶದ ಚಾವುಂಡಗಾವುಂಡನ ಮನೆತನ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೫೬ ನೆಯ ಶಾಸನ ಮಾರ್ತಂಡನ ವರೆಗೂ ೫೭ ನೆಯ ಶಾಸನ ಬಮ್ಮರಸನ ವರೆಗೂ ೫೮ ನೆಯ ಶಾಸನ ನಾಕರಸನ ವರೆಗೂ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

"ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತದುಸ್ತರಾರಾತಿ ಮಸ್ತಕವಿದಳಕಿಶೋರಕಣ್ಠೀರವ । ಪರಸೈನ್ಯ ಭೈರವಂ । ತತಪಿ ತತಘನಶುಷಿರವಾದ್ಯವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ । ಕಾರ್ಯಬೃಹಸ್ಪತಿ । ನಿಜಕುಳಕಮಳಮಾತ್ತಣ್ಡಂ । ನುಡಿವನ್ತೆಗಣ್ಡಂ । ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರಂ । ವೈರಿದಿಕ್ಕುಂಜರಂ । ಸುಜನಪ್ರಸಂಗಂ । ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗಂ । ನೇಕಾಂಗವೀರಂ ವೀರಾವತಾರಂ । ಕದನಪ್ರಚಣ್ಡಂ ಪಗೆಮುಟ್ಟೆಗಣ್ಡಂ । ವಿನಯವಿಖ್ಯಾತಂ । ನೀತಿ ಮನ್ಧಾತಂ । ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಮೇತರಪ್ಪ" ಎಂಬುದು ಚಾವುಂಡಗಾವುಂಡನ ಬಿರುದು. ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರ ಹೆಸರಿನ ಬಸದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವನದು.

ಕೆಱೆ ಬಾವಿ ಬಸದಿ ದೇಗುಲ
ಮಱವಂಟಿಗೆ ಸತ್ರುಮೆಂಬ ಧರ್ಮ್ಮಮವಿನಿತುಂ
ನೆಱೆದವು ಮುಗುಂದ ಮೂವ
ತ್ತಱ ವಿಭು ಚಾವುಣ್ಡರಾಯನಿಂದಂ ಜಗದೊಳ್ ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಚಾವುಂಡನ ಲೋಕಸಂಗ್ರಹಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈತನ ಹೆಂಡತಿ ಜೆಟ್ಟಿಯಕ್ಕ. ಇವರ ಮೊಮ್ಮಗ ಮಾರ್ತಂಡ ತುಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತದುಸ್ತರಾರಾತಿ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕಸ್ಥಳ ವಿವಳನೋಗ್ರಪಂಚಾನನಂ । ಶೌರ್ಯ್ಯಷಡಾನನಂ । ಸಕಳಕಳಾ ಕಳಿತವಾಗ್ಗಲನಾಲಲಾಮಂ । ಭುಜಬಳ ಭೀಮಂ । ನರಿಬಳ ಜಳಧಿ ಬಡವಾನಳಂ । ದ್ರೋಹಕಾಳಾನಳಂ । ರಿಪುಹೃದಯಸೆಲ್ಲಂ । ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮಲ್ಲಂ । ಬನ್ಧುಜನವನಜಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ಕಾಯ್ವರಗಣ್ಡಂ । ಅರಿತುರಗತಟ್ಟ ಸಂಘಟ್ಟಂ । ಬಿರುದಗಾವಣಿಗೆ ಶರಭ ಭೇರುಣ್ಡಂ । ಅಷ್ಟಾದಶ ಪಟ್ಟಣಾಧಿಷ್ಠಿತ ಪಂಚ ಪುಟ್ಟಗಾದಿ ಬಾವನ್ನವೀರಂ । ಶಾಸನ ಪಟ್ಟಸಾಲಿಗ ಸಮಯ ಸಮುದಿತ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ । ವೈರಿಘರಟ್ಟ । ನನೇಕ ಸಂಗ್ರಾಮಪಾರಾವಾರ ಪಾರಾಯಣಂ । ಚತುರಚಾರಾಯಣಂ । ಸಮಯ ವಿಜಯಕಾರಣಂ । ಮದಾನ್ಧರಿಪು ಮದನಿವಾರಣಂ । ಪರನಾರೀದೂರನೇಕಾಂಗ ವೀರನ ಸಹಾಯಶೌರ್ಯ್ಯ ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗನಯ್ಯನ ಸಿಂಗಂ ಗೇಣುಕಾಱರ ದೇವನೊನ್ದಿಜೀವಾತಂ ಲೋಕ ವಿಖ್ಯಾತಂ ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರಂ ೧ ಪದ್ಮಾವತೀಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದಂ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಾಮನ್ತಂ" ಎಂಬುದು ಈತನ ಬಿರುದು. "ತಮ್ಮ ಮುತ್ತಯ್ಯಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿಯಂ ಪಡಿಸಲಿಸಿ ನಾಟಕಶಾಲೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಕೀರ್ತ್ತಿಶಿಳಾಸ್ತಂಭಮನಾಚನ್ದ್ರಾರ್ಕ ತಾರಾಂಬರಂ" ನಿಲ್ಲಿಸಿದನೆಂದು ಮುಗದ ಶಾಸನ (೫೬* ೧೦೪೫) ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈತನ ಹೆಂಡತಿ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯ ಇವಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ, ಶಾಂತಲೆಯರು ನೆನಪಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮಗ ನಾಕರಸ. ಈತನನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಮುಗದ ಶಾಸನ (೫೭* ೧೧೨೫)

ಸಾಸನಮಾಗಿರೊಳ್ಪೆಸೆವ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಸನವೊಂದಿದಲ್ತು ಕೇಳ್ ।
ಸಾಸದ ಸಾಸನಂ ಜಯದ ಸಾಸನವಾರ್ಪ್ಪಿನ ಸಾಸನಂ ಗುಣೋ ।
ದ್ಭಾಸನ ಸಾಸನಂ ಸಿರಿಯ ಸಾಸನವೊಳ್ಪಿನ ಸಾಸನಾಳಿಯಿಂ ।
ಲೇಸೆನೆ ನಾಕಿರಾಜವಿಭು ಸಾಸನಕೋಟೆಯನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥

ಮಾಡಿಸುವಾಯತನಂಗ
ಳ್ಮಾಡಿಸುವಾಹಾರ ದಾನ ಧರ್ಮ್ಮಗುಣಂಗ
ಳ್ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಱೆಗಳಿನಿತುಂ
ಮಾಡವೆ ಸಾಮಸ್ತ ನಾಕಿಗಾಯುಂ ಶ್ರೀಯುಂ ॥

ಎಂದು ಕೀರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಈತನ ಕಕ್ಕ ಚಾವುಂಡನ ಮಗ ಬಮ್ಮರಸನು, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಮಾರ್ತಂಡಯ್ಯನು ಕೆರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಗದ್ದೆಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಶಾಸನ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳು: ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನ ಪಟ್ಟ ಮಹಾದೇವಿ ಮಲಯವತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಭಾನುದೇವ, ಭಾಸ್ಕರರ ಉಲ್ಲೇಖ ಧಾರವಾಡ ಶಾಸನ (೩೭* ಸು. ಶ ೧೧) ದಲ್ಲಿದೆ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ IIನ ಪಟ್ಟಸಾಹಣಿ ಬಮ್ಮಣ ಚಮೂಪ(ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೪*೧೧೪೬), ಮಹಾಪಸಾಯಿತ ಮಾಗುಡ ಹಿಟ್ಟೆಯ ನಾಯಕ(ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೭*೧೨೪೩), ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ರಾಯದಂಡಾಧಿಪತಿ ಬೀಚಿಸೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಳಿಯ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯರ(ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ೭೨*೧೨೪೮) ವಿವರಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. **ಗಾವುಂಡರು** : ಇಡಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಾವುಂಡರ ಪಾತ್ರ ತುಂಬ ಹಿರುದು.ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ(೩*೧೧೧೨ ೪ * ೧೧೪೬) ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಶಾಸನ(೩೧ * ಸು. ಶ. ೧೧)ಗಳು 'ಪನ್ನಿರ್ವರ್ಗಾವುಂಡು' ಗಳನ್ನು, ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಶಾಸನ (೬೨* ೧೧೨೪) 'ಕುಂದೂರ ಪದಿನರುವರ್ಗಾವುಂಡು'ಗಳನ್ನು, ಮನಗುಂಡಿ ಶಾಸನ (೫೧* ೧೨೦೩) ಚಾವುಂಡ ಗಾವುಂಡನನ್ನು, ಮನಗುಂಡಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೫೩* ೧೨೦೩) ಚಾವುಂಡ ಗಾವುಂಡನನ್ನು, ಮನಗುಂಡಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೫೩* ೧೨೦೩) ತಿಪ್ಪಗಾವುಂಡನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಇನ್ನೆರಡು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾವುಂಡ ಮನೆತನಗಳು ತೇಗೂರ, ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

'ಕೊಳನೂರ ಗಾವುಣ್ಡನಾನ್ವಯಮೆಂತೆಂದಡೆ' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ತೇಗೂರ ಶಾಸನ (೨೬* ೧೦೮೨) ಮೂಕಗಾವುಂಡ, ಮಗ ಸಿಂಗಗಾವುಂಡ, ಮಗ ಜಯದೇವಗಾವುಂಡ ಎಂಬ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮೊಮ್ಮಗ ಜಯದೇವಗಾವುಂಡನು, ಅಜ್ಜ ಮೂಕಗಾವುಂಡ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕಲಿದೇವ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಶಾಸನ (೬೨* ೧೧೨೪) ಮಲ್ಲಗಾವುಂಡನ ಮಗ ಉದಯಮಗಾವುಂಡನು ಕಲಿದೇವ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ದಾನ ನೀಡಿದುದನ್ನು ತಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ರಿಪುನಿಚಯಂ
ತೊಡಜ್ದಿಡೆಯೊಳ್ ಬೆಳ್ಪ ಜನಕೆ ಸುರತರುವನ್ನಂ
ಕುಡುವೆಡೆಯೊಳ್ ಬಾಣನವೊಲ್
ಮೃಡಭಕ್ತಂ ಧರಣೀತಳದೊಳುದಯಮಗವುಂಡಂ ॥

ಎಂಬ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇವಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಗಾವುಂಡ ಮನೆತನಗಳಿವೆ.

ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು: ಆಡಳಿತ ಅನುಕೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಣ್ಣ-ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಗೊಳಿಸುವುದು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದ ಪದ್ಧತಿ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗ, ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅಂಥ ಒಂದು ನಕಾಶವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ನಿಂತಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು ಒದಗಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ಕುಂತಳನಾಡು, ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿ ವರೆಗಿನ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು. ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯ ಮನೆತನದ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನನ್ನು ನರೇಂದ್ರ (೩೯* ೧೧೨೫) ಶಾಸನ 'ಕುಂತಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೯* ೧೫೪೭) 'ಕರ್ನಾಟಕ'ವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಂತಳ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗುವ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತವಾಗದಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಹೆಸರು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೩೮* ೧೧೨೩-೨೬) ದಲ್ಲಿ "ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಉಣುಕಲ್ಸಬ್ಬಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಕೊನ್ತಕುಳಿ ಮೂವತ್ತು ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱುತ್ಸುಗ್ರಾಮೆ ಕಾದರವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಪೊಳಲಗುನ್ದೆ ಮೂವತ್ತು ವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪತ್ತು ಹೈವೆಯಯ್ನೂಱು ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಸವಲಕ್ಖಮುಮಂ . . . . ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ" ಎಂದು ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಕೊಂಕಣವೊಂಬಯ್ನೂಱು : ೯೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರವಿಭಾಗವಾಗಿರುವ ಕೊಂಕಣವೊಂಬಯ್ನೂರು, ಕೊಂಕಣಮಂಡಳ ಎಂದೂ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಇದು ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಪ್ರದೇಶ. ಕೆಲವು ಸಲ ಉಳಿದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಈ ಹೆಸರು ತಪ್ಪದೇ ಬಂದಿದೆ. "ನಿಜರಾಜಧಾನಿ ಗೋವೆಯೊಳಿರ್ದ್ದು ಕೊಂಕಣ ಮಂಡಳಮಂ . . . . ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ಇವರಿಗಿರುವ 'ಕೊಂಕಣ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಉಣುಕಲ್ಸಬ್ಬಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು: ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಎರಡಱುನೂರು' ಎಂಬುದು ಪುಲಿಗೆರೆ-೩೦೦, ಬೆಳ್ವೊಲ- ೩೦೦ ಕೂಡಿ ೬೦೦ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಇಲ್ಲಿ ಉಣಕಲ್ಲು- ೧೫ ಸಬ್ಬಿ-೧೫ ಸೇರಿ ೩೦ ಆಗಿರಬಹುದೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವು ಉಣಕಲ್ಲು-೩೦, ಸಬ್ಬಿ-೩೦ ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಈಗಿನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಉಣಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಛಬ್ಬಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳಿವು.

ಕೊನ್ತಕುಳಿ ಮೂವತ್ತು: ಇದು ಬಹುಶ: ಮುಂಡಗೋಡ ತಾಲೂಕಿನ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿರಬಹುದು.

ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱು: ಈಗಿನ ಹಾನುಗಲ್ಲನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೫೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾಂತ.

ಉತ್ಸುಗ್ರಾಮೆ ಕಾದರವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು: ಉತ್ಸುಗ್ರಾಮೆ-೩೦ ಮತ್ತು ಕಾದವರಳ್ಳಿ-೩೦ ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಈವು ಈಗಿನ ಬೆಳಗಾವ ತಾಲೂಕಿನ ಉಚಗಾಂವ ಮತ್ತು ಬೈಲಹೊಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾದರೊಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು.

ಪೊಳಲಗುನ್ದೆ ಮೂವತ್ತು : ಈ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೈಲಹೊಂಗಲ, ಸವದತ್ತಿ ಮತ್ತು ನವಿಲುಗುಂದ ತಾಲೂಕುಗಳ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪತ್ತು : ವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಂಬುದು ಇಂದಿನ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು. ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ೭೦ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರದೇಶವಿದು.

ಹೈವೆಯಯ್ನೂಱು : ಇದು ಕೊಂಕಣ ೯೦೦ ರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಂತ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರಾವಳಿಭಾಗ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರಭಾಗಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದಿತು.

ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಸವಲಕ್ಷ : ಕುಂತಳ ನಾಡಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಅಥವಾ ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಸವಲಕ್ಷ (ಅಳ್ನಾವರ ೧೧* ೧೦೮೧. ನರೇಂದ್ರ ೩೮* ೧೧೨೩, ನರೇಂದ್ರ ೨೯* ೧೧೨೫) ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿದೆ. ಒಂದೂಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಈ ಪ್ರಾಂತ ಠಾಣಾ, ಕೋಲಾಬಾ, ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರಬಹುದು.

ಕೊಂಕಣ–೯೦೦ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪದೇ ಪದೇ ಕಾಣುವ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಂತ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರ. "ಗೂವಲದೇವರ್ ಕೋಂಕಣವೊಂಬಯ್ನೂಱುಮಂ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ . . . . . ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ನೋಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ಎರಡೇ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಬೋಕ್ಯಾಪುರ (೪೮* ೧೧೬೩), ಭಾವಿಹಾಳ (೪೯* ೧೧೨೫), ಮನಗುಂಡಿ (೫೯* ೧೦೪೫), ಮುಗದ (೫೭* ೧೧೨೫,೫೮* ಸು.ಶ ೧೨) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (೨* ೧೦೭೧–೭೨) ಶಾಸನೋಕ್ತ "ಕೊಂಕಣವೊಂಬಯ್ನೂಱುಮಂ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಛ್ಛಾಸಿರಮುಂ ಕುಂದೂರ್ಯೈನೂಱುಮಂ . . . . . ರಾಜ್ಯಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ" ಎಂಬುದು ಪಲಸಿಗೆ–೧೨೦೦೦ ದಿಂದ ಕುಂದೂರು–೫೦೦ ಸ್ವತಂತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಳ್ನಾವರ ಶಾಸನವೂ (೧೧* ೧೦೮೧) ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೊಟಬಾಗಿ ಶಾಸನ (೧೭* ೧೨೬೪) "ಹಲಸಿಗೆದೇಶ ಸಂಮಂಧ ಕುಂದೂರು ವಿಶಯ" ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಕುಂದೂರು–೫೦೦, ಹಲಸಿಗೆ–೧೨೦೦೦ ದ ಒಂದು ಭಾಗವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೭೯* ೧೧೨೫) ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಧಾರವಾಡವನ್ನು ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನ (೨೭* ೧೨೦೬) ದಲ್ಲಿ ಹಲಸಿಗೆನಾಡಿನ ಗ್ರಾಮವೆಂದು, ಧಾರವಾಡ (೩೩* ೧೧೧೭), ನರೇಂದ್ರ (೩೮* ೧೧೨೩. ೭೯* ೧೧೨೫) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂದೂರ– ೫೦೦ ರ ಗ್ರಾಮವೆಂದು ಕರೆದುದರಿಂದ ಹಲಸಿಗೆನಾಡಿನ ಒಳಪ್ರಾಂತ ಕುಂದೂರವಾಡೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಹಲಸಿಗೆ–೧೨೦೦೦ ಮತ್ತು ಕುಂದೂರ–೫೦೦ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾಂತಗಳೋ, ಹಲಸಿಗೆ –೧೨೦೦೦ ದ ಉಪವಿಭಾಗ ಕುಂದೂರ ಐನರೋ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕುಂದೂರ–೫೦೦ ಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ, ಕನಕಾಪುರ, ಕೊಟಬಾಗಿ, ಧಾರವಾಡ (ನರೇಂದ್ರ, ತಡಕೋಡ), ಮರೆಯವಾಡ, ಕಾವಲಗೇರಿ, ಕರ್ಬ್ಬಳ್ಳಿ (?) ಗ್ರಾಮಗಳು ಸೇರಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಾಗ ಪಲಸಿಗೆ–೧೨೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾರಜವಾಡಿ ಕಂಪಣ. ಇದರಲ್ಲಿ . . . ರಜೀ ಎಂಬ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉಪವಿಭಾಗವಿದ್ದು, ಕೊಳನೂರ (ತೆಗೂರ ೨೬* ೧೦೮೨) ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಮಾರಜವಾಡಿ ಕಂಪಣಕ್ಕೆ ಮುಗುಂದ–೩೦ ಸೇರಿದ್ದಿತೆಂದು ಮುಗದ (೫೬, ೫೭, ೫೮) ಶಾಸನಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ೩೦ ಹಳ್ಳಿಗಳ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದು ನಿಗದಿ (೪೪* ೧೧೧೧).

ಹಲಸಿಗೆ ನಾಡಿನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ, ಮನಗುಂಡಿಯೆಂದು ಮನಗುಂಡಿ ಶಾಸನ (೫೭* ೧೨೦೩) ಹೇಳಿದರೆ, ಹಲಸಿಗೆ-೧೨೦೦೦ ದ ಉಪವಿಭಾಗ ಹುಲ್ಲಂಬೆ-೭೦ ರ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಮನಗುಂಡಿಯೆಂದು ಮನಗುಂಡಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೫೧* ೧೨೦೩) ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಹಲಸಿಗೆ ೧೨೦೦೦→ಹುಲ್ಲಂಬಿ ೭೦→ ಮನಗುಂಡಿ ಎಂದು ವಿಭಾಗ, ಉಪವಿಭಾಗ, ಗ್ರಾಮಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಿತ್ತೂರ-೩೦ ರ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಹೊಸವೊಳಲು ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವು ಒಂದೆಡೆ ಬರುತ್ತದೆ. (ಸಿದ್ಧಾಪುರ ೬೮* ೧೧೫೮). ರಾಯಾಪುರ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ವೊಲ-೩೦೦ ರ ವಿಭಾಗವಾದ ನವಿಲುಗುಂದ-೪೦ ಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲವುರಹಳ್ಳಿ ಸೇರಿದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜಶಕ್ತಿಯಂತೆ ಪ್ರಮುಖವಾದುದೆಂದರೆ ಧರ್ಮ ಶಕ್ತಿ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಶೈವ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಹೀಗಿದೆ:

ಜೈನ: ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಜೈನಕೇಂದ್ರಗಳೆಂದರೆ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ, ಅಳ್ನಾವರ, ಗರಗ, ತಡಕೋಡ, ನರೇಂದ್ರ, ನುಗ್ಗಿಕೆರೆ, ಮನಗುಂಡಿ, ಮುಗದ, ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಗೆ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಚಂದ್ರನಾಥತೀರ್ಥಂಕರನ ಪಾದಪೀಠದ ಶಾಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ದೊರೆಯುವುದು ಕ್ರಿ. ಶ . ೧೮೯೨ ರ ನೇಮಿನಾಥತೀರ್ಥಂಕರನ ಪಾದಪೀಠ ಶಾಸನ. ಜೈನಬಸದಿ, ಜೈನ ಸಮಾಜಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜೈನಶಾಸನಗಳು ವಿಪುಲಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಲಭಿಸದುದು ವಿಚಾರರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಅಳ್ನಾವರದ ನಾಲ್ಕು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜೈನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದು, ಈ ಊರಿನ ಜೈನಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನ (೧೧) ಜೈನಮುನಿಗಳಾದ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಬಾಳಚಂದ್ರಯತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಅಳ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಚಣ್ಣ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿಗೆ ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದವರು ಬಿಟ್ಟ ದಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ (೧೩) ತೀರ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಶಾಸನ (೧೪) ಜೈನಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧಣಾಂಕನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ೨೧ ದಿನ ಸಲ್ಲೇಖನವ್ರತವಿಡಿದು ತೀರಿಕೊಂಡುದು ಇದರ ವಸ್ತು. ಮಲ್ಲಣನ ವರ್ಣನೆಗೆ ಬಳಸಿದ ರಗಳೆ, ಶಾಸನೋಕ್ತ ಅಪರೂಪ ಛಂದಸ್ಸು. ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ ಈತನು ೨೪ ಸಂಧಿ ೨೨೧೫ ಸಾಂಗತ್ಯಪದ್ಯಗಳ 'ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಕೌಮುದಿ' ಹೆಸರಿನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವನೆಂದು ಬೇರೆ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಂದಿಗೂ ಜೈನಸಮಾಜದ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದ ಗರಗದಲ್ಲಿ ಜೈನಪರ ೨ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಒಂದು : ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ, ಕುಂಮಡಿಗಣದ ಶಾಂತಿವೀರದೇವರ ಸಮಾಧಿಮರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಇದೇ ಗಣ-ಗಚ್ಛಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬಸದಿಯ ಹೊಲದ ಒಡೆತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಡಕೋಡದ ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳು ಜೈನಪರವಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ ಸ್ವರ್ಣ ಪಾಷಾಣಗಚ್ಛ, ವೃಕ್ಷಮೂಲದ ವಾಸುಪೂಜ್ಯಮುನಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಚಂದ್ರಪ್ರಭತೀರ್ಥಂಕರನು ಕಾಪಾಡಲಿಯೆಂದು ಹಾರೈಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಸದಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ದಾನನೀಡಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನರೇಂದ್ರದ ೫ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು (೪೨), ನಾಗಚಂದ್ರಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯ (?) ನಾದ ಕಾರೆಯಗಣದ ಕನಕಶಾಂತಿಮುನಿಯ ಸಮಾಧಿಮರಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ "ನಿಶಿಧಿಕಾಶಿಳಾಸ್ತಂಭ"ವನ್ನು ಶಿಷ್ಯ ಬಾಹುಬಲಿಮುನಿನಾಥನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನೆಂದು ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಗ್ರಹಾರ. ಶೈವರ ಕೇಂದ್ರವೆನಿಸಿದ ಮನಗುಂಡಿ ಜೈನರ ನೆಲೆವೀಡೂ ಎನಿಸಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶಾಸನ (೫೩) ದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ, ಮೈಳಾಪತೀರ್ಥಾನ್ವಯ, ಕಾರೆಯಗಣದ ನಗರ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಚಾರ್ಯವಂಶಾವಳಿ ಹೀಗಿವೆ:

ಏಕವೀರ್ಯಾಚಾರ್ಯ
|
ರಾಮಚಂದ್ರ
|
ಬಾಹುಬಲಿ

ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಸನಗಳ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದ ಮುಗದದಲ್ಲಿ ಜೈನಶಾಸನಗಳದೇ ಸಿಂಹಪಾಲು. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಭುವಂಶ ಜೈನಮತೀಯವಾದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಮುನಿವಂಶವೂ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಭುವಂಶದಲ್ಲಿ ಚಾವುಂಡ, ನಾಗದೇವ, ಮಾರ್ತಂಡ, ಚಾಮುಂಡರಾಯ, ಬಮ್ಮರಸ, ನಾಕರಸ ಹೆಸರುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸಿವೆ. ಮುನಿವಂಶದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಗೊರವಡಿ, ನರೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ನಾಗಬಿಕ್ಕಿ ಬ್ರತೀಂದ್ರ, ಬಾಳಚಂದ್ರ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ಮುನಿಚಂದ್ರ, ಕುಮಾರಕೀರ್ತಿ, ದಾಮನಂದಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಎಡೆಪಡೆದಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶಾಸನ (೫೬) ಚಾವುಂಡಗಾವುಂಡನು ತಾನು ಮಾಡಿಸಿದ "ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವರತ್ನಾಕರ" ಬಸದಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದುದನ್ನೂ, ಮೊಮ್ಮಗ ಮಾರ್ತಂಡಯ್ಯನು ಈ ಬಸದಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಿ ನಾಟಕಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದುದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಮಾರ್ತಂಡಯ್ಯನು ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಭೂದಾನವನ್ನು ಪುನರ್ದತ್ತಿಮಾಡಿ ಬಮ್ಮರಸನು ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೫೭) ಬರೆಸಿರುವನು. ೫೮ನೆಯ ಶಾಸನ ಜೈನಪ್ರಭುವಂಶವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ೬೧ ನೆಯದು ಕುಮುದಿಗಣದ ಗುಡ್ಡಿಯೊಬ್ಬಳು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ವಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನ (೭೩), ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ ಪುನ್ನಾಗವೃಕ್ಷ ಮೂಲಗಣದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಜೈನ ಇತಿಹಾಸ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದು, ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಿತೆನ್ನಬಹುದು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ: ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸುಖದ ನೆಲೆಗಳೆಂದರೆ ಅಗ್ರಹಾರಗಳು. ಅವರ ಉಪಜೀವಸಕ್ಕೋಸುಗ ನೀಡಿದ ಗ್ರಾಮಗಳಿವು. ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮಹಾಜನರು ಅಥವಾ ಊರೊಡೆಯರು. ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಇಂಥ ಅಗ್ರಹಾರಗಳೆಂದರೆ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ, ಕನಕೂರ, ದೇವರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬಾಡ, ಮನಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ನವಿಲೂರು. ಇವುಗಳ ಮಹಾಜನರ ವಿದ್ವತ್ತು, ಧರ್ಮಮನೋಭಾವ ಉಜ್ವಲವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಅಗ್ರಹಾರದ ೪೦೦ ಮಹಾಜನರನ್ನು ಕುರಿತ "ಸ್ವಸ್ತಿಯ [ಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾ]ಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೌನಾನುಷ್ಠಾನ ಪಾರಾಯಣ ಜಪಸಮಾಧಿಶೀಳಸಂಪನ್ನರುಂ ವಿ(ಸುದ್ಧಾ)ತ್ಮರುಂ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮತತ್ವಾರ್ಣ್ನವಸಮೇತರುಂ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರುಂ ಯಜನಯಾಜನಾಧ್ಯಾಯ[ನಾಧ್ಯಾ] ಪನದಾನಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಷಟ್ಕರ್ಮ್ಮನಿಯತರುಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಸಶ್ಯಾಶಯನೋರಸ್ಥಳಸ್ಥಿತಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮಕ್ಷ ಸ್ಥಳರುಮ ಚತುಶ್ಯತಪರಿಸಂಖ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಪೂಜಿತರುಂ ಸಮಸ್ತಲೋಕಜನಭಾಜಿತರುಂ ವಂಶಾಗ್ರಗಣ್ಯರುಂ ವನ್ದಿಬ್ರಿನ್ದಚಿನ್ತಾಮಣಿಗಳುಂ ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರರುಮೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದ ಶ್ರೀ [ಮ] ದಗ್ರಹಾರಮಮ್ಮಯನಬಾವಿಯೂರೊಡೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಾಲ್ನೂರ್ವ್ವರ್ಮಹಾಜನಂಗಳು" ಎಂಬ ವರ್ಣನೆ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಮದ ಮಹಾಜನರ ಮಹಿಮೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. 'ಮಹಾಸಭೆ'ಯಾಗಿ ನೆರೆದು ಇವರು ದಾನ-ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಮತದ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೩) ದಲ್ಲಿ ಶೈವಮಹಿಳೆ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ ದೇವರ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಭೂದಾನ ನೀಡಿದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಊರಿನ ಮಹಾಜನರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಮನಗುಂಡಿ (೫೩೦ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಜೈನಬಸದಿಗೆ ಈ ಮಹಾಜನರು ದಾನ ನೀಡಿದುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿದ್ದ ಇಲ್ಲವೆ ಆಗಿರದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಓಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವೊಂದು ಇಂಥ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ.

ಶೈವ: ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಶೈವಗಳಲ್ಲಿ ನಕುಲೀಶಪಾಶುಪತ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಠ-ದೇಗುಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗುರು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಈ ವಂಶದ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿವೆ.

ಅಗ್ರಹಾರ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ, ಜೈನ ಮತ್ತು ನಕುಲೀಶರ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶಾಸನ (೩) ಲಾಕುಳಾಗಮಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಉತ್ತವರಾಸಿಪಂಡಿತರ ಸತಿ, ಇಂದ್ರಶಿವಜೀಯರ ಮಗಳು ಚಂದಿಕಬ್ಬೆಯು ಅದಿತ್ಯ ದೇವರ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ದಾನ ನೀಡಿದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಬೇರೆ ದತ್ತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಜಯದೇವಗಾವುಂಡ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ತೇಗೂರ ಶಾಸನ (೨೬), ಚಂದೇಶ್ವರದಾಚಾರ್ಯರನ್ನು, ದೇವರಾಸಿಪಂಡಿತ, ಶಿವರಾಸಿಪಂಡಿತರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಧಾರವಾಡದ ಎರಡು ಶಾಸನ (೩೧, ೩೨) ಗಳು ನಕುಲೀಶಪಾಶುಪತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಭಾನುದೇವ ಮತ್ತು ಭಾಸ್ಕರರು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಪಂಡಿತರ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆದು ಧರ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೩೩) ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಶಂಕರದೇವ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣೇಶ್ವರದೇವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ನರೇಂದ್ರದ ಎರಡು ಶಾಸನ (೩೮, ೩೯) ಗಳು ನಕುಲೀಶಪಾಶುಪತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನಿಗದಿ ಶಾಸನ (೪೪) ದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಪಂಡಿತರ ಶಿಷ್ಯ ತೇಜೋರಾಶಿಪಂಡಿತರಿಗೆ ನೀಡಿದ ದಾನೋಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಬೋಕ್ಯಾಪುರ ಶಾಸನ(೪೮) ಸ್ವರಂಭೂದೇವರಿಗಾಗಿ ಕೇಂದಾರಶಕ್ತಿಪಂಡಿತರ ಪುತ್ರ ಶಿವಶಕ್ತಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ದಾನ ನಿಡಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಭಾವಿಹಾಳ ಶಾಸನ (೪೯), ಸ್ವಯಂಭೂದೇವರ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಮದಭಾವಿ ಶಾಸನ (೫೦) ಗಳು ನಕುಲೀಶ ಪಾಶುಪತವರ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಶೈವಪರವಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವು ಮನಗುಂಡಿ ಶಾಸನಗಳು. ಶಿವಶಕ್ತಿದೇವ ಮುನಿಪ, ಈಶಾನಾಖ್ಯ, ಚಂದ್ರಭೂಷಣಮುನಿಪರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಶಾಸನ (೫೧) ದಲ್ಲಿ ಆ ಊರಿನ ಬಣಂಜುಗಳು, ಉಗುರು ಮುನ್ನೂರ್ವರು, ಮಹಾಜನರು, ಗೌಡರು ಸೇರಿ ತ್ರಿಭುವನವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಿಷಯವೂ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಚೌಡಗಾವುಂಡ, ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಮುನ್ನೂರ್ವರು, ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಐನೂರ ನಾಲ್ವರು, ಮುಗದದ ಮುನ್ನೂರ್ವರು, ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿಯ ಉಗುರ ಮುನ್ನೂರ್ವರು, ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿಯ ಉಗುರಮುನ್ನೂರ್ವರು, ಸತ್ತಿವೂರ ಉಗುರಮುನ್ನೂರ್ವರು, ನೀರುಸಾಗರದ ಉಗುರ ಮುನ್ನೂರ್ವರು ಹೀಗೆ "ಐದು ಸ್ಥಳದವರು ಪವಿತ್ರಪರ್ವ ನೋಡಲು ಬಂದು" ನೀಡಿದ ವೈಭವಪೂರ್ಣ ದತ್ತಿಗಳ ವಿಷಯವೂ ಇದಲ್ಲದೆ "ಕೋಲಿಕು......., ಕಂದಗಲ್ಲು, ನನ್ದಿಗಾವೆ, ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಪುರ, ವಿಜಯಾಪುರ, ಐಯ್ಯಾವಳೆ, ಖೇಡವಿನ್ತೀ ಸ್ಥಳದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಸಿರ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವವಂ ನೋಡಲುಂ ಬಂದು" ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಗಳ ವಿವರವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾನಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವ ಈ ಮೂರು ದೇವಾಲಯುಗಳ ಆಚಾರ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಮನಗುಂಡಿಯು ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ(೫೨ಸಕಳೇಶ್ವರಪಂಡಿತರಿಗೆ ನೀಡಿದ ದಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಶಾಸನ(೬೨)ದಲ್ಲಿ ಉದಯಮಗೌಡನು ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿಯ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ ವಾಮಶಕ್ತಿಪಂಡಿತರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ಪಸಿದಾರ್ಬ್ಬನ್ನುಣಬೇಡಿದೋ
ಡೊಸೆದಾರ್ತ್ತಿಲ್ಲೆನ್ನದಿಕ್ಕುತಿರ್ಪ್ಪರ್ ಕೂಳಂ
ವಸುಧಾತಳಮೆಲ್ಲಂ ಬಂ
ಣ್ಣಿಸುವಿನೆಗಂ ವಾಮಶಕ್ತಿಪಂಡಿತದೇವರ್ ॥

ಎಂದು ವಾಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಶಾಸನ. ಇದೇ ರೀತಿ ವೆಂಕಟಾಪುರ (೬೪), ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ (೬೫) ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವತೆ, ನಾಗರಾಸಿಪಂಡಿತ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶಾಸನಗಳು ಪಾಶುಪತಮತದ ಸೂಚನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶೈವವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದ ಮತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ವೀರಶೈವ: ವೀರಶೈವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಿಕ್ಕವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು.

ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಹಲವು ದತ್ತಿಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಟಬಾಗಿಯದ್ದು (೧೭* ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. ೧೨೬೪). ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತ ಇತರ ಶಾಸನಗಳಂತೆ ಇದೂ ನಂದಿಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾದವ ಮಹಾದೇವ ಹಾಗೂ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮೂರನೆಯ ಚಟ್ಟಯದೇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು. ಕೊಟಬಾಗಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (೧೮* ಸು.ಶ. ೧೩) ಬನವಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ "ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪದತೀರ್ಥ" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿದುದು ಶಾಸನೋಕ್ತ ವೀರಶೈವ ಪರಿಭಾಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಶಿವಶರಣರ ವಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯ ವಿಗ್ರಹ ಶಾಸನ (೮* ಕ್ರಿ. ಶ . ೧೨೮೪). ಬಿಜ್ಜಳನ ಆನೆಯನ್ನು ತುಳಿವ ಮಡಿವಳ ಮಾಚಿದೇವನ ವಿಗ್ರಹದ ಕೆಳಗೆ "ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಸುದ್ಧ ೧೫ ರಲು ಅಂಮಯನಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮಡಿವಾಳರು ವೀರ ಮಡಿವಳ ಮಾಚಿ[ದೇ] . . . . .ಯುಗ(?)[ಪ್ರ]ತಿಷ್ಠೆಯಂ [ಮಾಡಿ]ದರು ಮಂಗ[ಳ] . . . ." ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಆ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೇ ಮಾಚಿದೇವ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

* * * *

ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಚಿತ್ರ ಹೀಗಿದೆ: ದೇಹಾರದ ನಾಗಣ್ಣ, ಆತನ ಮಗ ಆಯ್ತವರ್ಮ, ಬಿಬ್ಬಣ್ಣ, ಆತನ ಮಗ(?), ಕಾಳಿಮಯ್ಯ, ಬೀರಣ್ಣ, ಮಾಚಿಯಣ್ಣ–ಈ ಏಳು ಜನರು ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು (ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೨* ೧೦೭೧–೭೨), ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಮಾಚಣ್ಣನು ಅಣಿಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜೈನಬಸದಿಯನ್ನು (ಅಳ್ನಾವರ ೧೧* ೧೦೮೧), ಮೂಕಗಾವುಂಡನು ತೇಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು (ತೇಗೂರ ೨೬* ೧೦೮೨), ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯ ಅಗಸರು ಮಡಿವಳ ಮಾಚಿದೇವನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು (ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೮* ೧೨೮೪), ಮೈಳಲದೇವಿ ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಶವದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು (ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ ೨೩* ೧೧೨೪), ಐದು ವೀಸಕದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಾಜನಂಗಳು ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು (ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ೨೬* ೧೨೦೬), ಸಿಂಗರಸನು ನರೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು (ನರೇಂದ್ರ ೩೯ * ೧೧೨೫) ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಶಾನಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಚಂದ್ರನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಬಸದಿಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡ ಕೇಮಣ–ರೇಚಣ (ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ ೪೫* ಸು.ಶ ೧೨), ತ್ರಿಭುವನವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವಾಲಯುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ತೋಂಟಿಗರು (ಮನಗುಂಡಿ ೫೧* ೧೨೦೩), ಭೈರವದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಹುಲಿಯಮಸೆಟ್ಟಿ (ಮನಗುಂಡಿ ೫೧* ೧೨೧೬) ಚಂದ್ರನಾಥತೀರ್ಥಂಕರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಬಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ

(ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೬* ಸು.ಶ. ೧೨), ನೇಮಿತೀರ್ಥಂಕರರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಬಳ್ಳಾಳರಾವ ವಡೇರು ದೇಸಾಯಿ (ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೧೦* ೧೮೯೨), ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವರತ್ನಾಕರ ಬಸದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಚಾವುಂಡಗಾವುಂಡ (ಮುಗದ ೫೬* ೧೦೪೫), ಚೆನ್ನಪಾರಿಶ್ವಜಿನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ (?) (ಸಿದ್ಧಾಪುರ ೬೭* ೧೧೩೫), ಗಣೇಶ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಸಿದ್ಧಾಪುರ ೭೦* ಸು.ಶ. ೧೨), ಭಗವತಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಾಲಗರ ಕಮ್ಮರಸೆಟ್ಟಿ (ಸಿದ್ಧಾಪುರ ೬೯* ಸು.ಶ. ೧೨)–ಇವರನ್ನು ಈ ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ತಾಲೂಕು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ

ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಾಚೀನ ಬದುಕನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಾದ ಅವುಗಳ ಬಲದಿಂದ ಬರೆದ ಪತ್ರ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗುವುದು ತೀರ ಸಹಜ. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಸಾಮಾಜಿಕಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ, ವೀರಮರಣಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ನಂಬಿದ ಪರಮ ಮೌಲ್ಯಗಳು. ದೇವರ ಸಂಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ 'ಧಾರ್ಮಿಕ ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ' ದ ಜೊತೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಡೆಯನ ಸಂಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ವೇಳೆವಾಳಿಯಾಗುವ, ಪತಿಯ ಸಂಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಮಹಾಸತಿಯಾಗುವ 'ಲೌಕಿಕ ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ'ಗಳೂ ಬೆಳೆದುಬಂದವು, ತರುವಾಯ 'ವೀರಗುಣ'ದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಧಿಕವಾದಂತೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ವೀರಮರಣವನ್ನು ಅಪ್ಪುವವನಿಗೂ ಸ್ವರ್ಗವಿದೆಯೆಂಬ ಮೌಲ್ಯ ಬೆಲೆಪಡೆಯಿತು.

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಜೈನಪರವಾದ ನಿಷಧಿಕಲ್ಲು, ಹಿಂದೂಪರವಾದ ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಹೀಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ:

ನಿಷಧಿಕಲ್ಲು: ಜೈನ ಶ್ರಾವಕರಾಗಲೀ, ಮುನಿಗಳಾಗಲೀ, ಅನಶನವ್ರತ ಸ್ವಿಕರಿಸಿ ಮಡಿದುದರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಸ್ಮಾರಕಶಿಲೆಗಳಿವು. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ೩ ನಿಷಧಿ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ನರೇಂದ್ರ ನಿಷಧಿಕಲ್ಲು (೪೨* ಸು. ಶ . ೧೨), ನಾಗಚಂದ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತದೇವರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಕನಕ ಶಾಂತಿದೇವನ ನಿಷಧಿಮರಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. "ಗುರುಗಳ ಸುಕೀರ್ತಿಲತಿಕಾಪರಮೆನಿಸಿ ನಿಶಿಧಿಕಾಶಿಲಾಸ್ತಂಭಮನಾದರದಿಂ ನಿರಿಸಿದರುರ್ವ್ವರೆ ಪರಿಕೀರ್ತ್ತಿಸೆ ನೆಗಳ್ದ ಬಾಹುಬಲಿಮುನಿನಾಥಂ" ಎಂಬ ಪದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗರಗ ನಿಷಧಿಕಲ್ಲು (೨೧* ೧೨೯೦) ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ, ಕುಂಮಡಿಗಣದ ಆಚಾರ್ಯ ಶಾಂತಿವೀರ ದೇವರ ಸಮಾಧಿಮರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು ಅಳ್ನಾವರ (೧೪* ೧೫೦೫) ದ ನಿಷಧಿಶಾಸನ. ಸಲ್ಲೇಖನವ್ರತ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ "ಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ" ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಮಡಿದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧಣಾಂಕನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ದಹನಮಾಡಿದುದನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಗಳೆ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳಿವೆ.

ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು: ಪತಿಯ ಮರಣಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಮಾರಕವಾದ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿದೆ. ಮನಗುಂಡಿ (೫೫* ೧೩೮೪) ಯಲ್ಲಿಯ ಈ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲಿನಿಂದ "ನಾಡಪ್ರಭು ಹಳಿಗೆಜೆಯ ಮಲ್ಲಪ್ಪಗಳು ಸ್ವರ್ಗಸ್ತರಾದರು" ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಅನೇಕ ಪತ್ನಿಯರು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ತ್ರುಟಿತವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ವೀರಗಲ್ಲು: ವೈರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾದಿ ಮಡಿದವ ವೀರಸ್ವರ್ಗವೇರುವನೆಂಬ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಂಬಿದ ಪ್ರಾಚೀನರು ತುಱುಗೋಳ್, ಪೆಣ್ಬುಯ್ಯಲ್, ಎಱೆವೆಸ, ನಂಟನೆಡಱು, ಊರಱಿವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತುಱುಗೋಳ್, ಊರಟಿವು, ಎಱೆವೆಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೯ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಆಕಳು ಪೂಜ್ಯವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವುದು ದಾಳಿಯ ಸಂಕೇತ. ಗೂಗೆಯಹಳ್ಳಿ ಮಾದಯ್ಯ (ಅಂಬಳ್ಳಿ ೧* ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು ೯೫೦) ಮತ್ತು ಯಾವನೋ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವೀರನು (ಮುಗದ ೫೯* ಸು. ಶ ೧೨) ತುರುಗೋಳ್ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಮಡಿದುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನೆರೆಯ ಗ್ರಾಮದವರಾಗಲೀ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಮೇಲೆ ಏರಿಬಂದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುವುದು ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನರ ಭಾವನೆ. ಬಯ್ಸರ ಸಬ್ಬಯ್ಯನು ದೊಡ್ಡವಾಡದ ಊರಳಿವಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡನೆಂದು ಕಲ್ಲೆ ವೀರಗಲ್ಲು (೧೬* ಸು. ಶ ೮) ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಧಾರವಾಡ (೨೯* ಸು. ಶ ೯), ಅಳ್ನಾವರ (೧೨* ೧೧೦೦), ಮುಗದ (೬೦* ಸು. ಶ. ೧೨), ಗರಗ (೧೯* ೧೨೦೪-೫), ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (೭* ೧೨೪೩), ಧಾರವಾಡ (೩೫* ಸು. ಶ. ೧೪) ಶಾಸನಗಳು 'ಎಱೆವೆಸ' ಅಂದರೆ ಒಡೆಯನಾದ ರಾಜನಿನಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗವೇರಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯ ವೀರಗಲ್ಲು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಮಾಗುಡ ಹಿಟ್ಟೆಯನಾಯಕನ ವೀರಮರಣವನ್ನು ಕಥಿಸುತ್ತದೆ.

ದಾನಗಳು: ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಿಕ್ಕಭಾಗಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದಾನಶಾಸನಗಳೇ ಅಧಿಕ. ದೇವರಿಗೆ, ಕೆರೆಗೆ ನೀಡಿದ ಸಣ್ಣ-ದೊಡ್ಡ ನೂರಾರು ದಾನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷದಾನಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಅವು: ತುಳಾಪುರುಷ, ಗೋಸಹಸ್ರ, ಪೃಥ್ವೀ, ಸಪ್ತಸಾಗರ ಮತ್ತು ಪಾರಮೇಶ್ವರ. ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯ ಶಾಸನ (೪* ೧೧೨೫) ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ, ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೨೬* ೧೧೨೫) ಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಚಟ್ಟಯದೇವನ ತುಳಾಪುರುಷ ದಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಗೋಸಹಸ್ರ, ಪೃಥ್ವಿ, ಸಪ್ತಸಾಗರ ದಾನನಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದವನು ದಂಡನಾಯಕ ಬಮ್ಮಣ್ಣಯ್ಯ (ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೪*

೧೧೪೬). ರುದ್ರದೇವನೆಂಬವನು ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯನ್ನು ಪಾರಮೇಶ್ವರದತ್ತಿಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆ (ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೪* ೧೧೪೬).

ಪರ್ವ, ವ್ರತ ಮತ್ತು ಪೂಜೆ : ಚೈತ್ರಪರ್ವ, ಪವಿತ್ರಪರ್ವ, ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರಪರ್ವ, ಕೀಳ್ಪೋಗುನೋಂಪಿ, ನಂದೀಶ್ವರ ಪರ್ವ, ಗಣಪೂಜೆ, ಪಂಚೋಪಚಾರಪೂಜೆ, ವಿಮಾನಪೂಜೆ- ಇವು ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಪರ್ವಗಳ ಹೆಸರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಜೈನಪರವಾದ ನಂದೀಶ್ವರ ಪರ್ವವೆಂಬುದು ಆಷಾಢ, ಕಾರ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ವ್ರತ. ಮಿಕ್ಕ ಕಿಳ್ಪೋಗುನೊಂಪಿ, ಗಣಪೂಜೆ, ಪಂಚೋಪಚಾರ ಪೂಜೆ, ವಿಮಾನ ಪೂಜೆಗಳು ವಿವರಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ.

ತೆರಿಗೆ, ನಾಣ್ಯ, ಅಳತೆ: ಶಾಸನಗಳ ತುದಿಗೆ ಬರುವ ದಾನಸಂದರ್ಭ ನಮ್ಮ ನಾಣ್ಯ, ತೂಕ, ಅಳತೆ, ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾಗ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಶಾಸನಗಳು ವೀಸ ಅರೆವೀಸ, ಪಣ, ಪಾಗ, ಗದ್ಯಾಣ, ಲೊಕ್ಕಿಯಗದ್ಯಾಣ, ಲೊಕ್ಕಿಪ್ರಿಯಶ್ರಾಹೆಯ ಗದ್ಯಾಣ, ದ್ರಮ್ಮ, ಬೇಳೆ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಮತ್ತರು, ಕೋಲು ಭೂಮಾಪನ ಸೂಚಿಯಾಗಿದ್ದು ಕುಂದೂರಕೋಲು <> ಕುಂದೂರಗಳೆ, ಹಿರಿಯಕೋಲು, ನರೇಂದ್ರಪುರದ ಹಿರಿಯಕೋಲು, ಪಾರ್ವಗೋಲುಗಳು ಉಲ್ಲಿಖಿತವಾಗಿವೆ. ಮಿಕ್ಕ ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳ, ಸೊಂಟಿಗೆ <> ಸೌಟಿಗೆ, ಸೌಟು, ಹೇರು ಎಣ್ಣೆ-ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳು. ಅರುವಣ, ಕೊಂಡದೆಜ಼ಿ, ಪೆರ್ಜುಂಕ <> ಹೆರ್ಜುಂಕ, ಹಂದರ ಪಣಗಳು ಆ ಕಾಲದ ತೆರಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವೃತ್ತಿಗಳು, ಸಂಘಗಳು : ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾರ, ಕೆಲಸಿಗ <> ನಾವಿಂದ, ತಳಾರ, ಮಡಿವಳ, ತೋಂಟಿಗ, ತೆಲ್ಲಿಗ ಅರುವತೊಕ್ಕಲು, ಉಗುರಮೂನೂರ್ವರು, ತೆಲ್ಲಗ ಐವತ್ತೊಕ್ಕಲು, ಬಣಂಜಿಗರು, ನಕರಂಗಳು ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ಎಂಬ ವೃತ್ತಿಕಾರರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸಿಗರಿಗೆ ವಿಜಯಗರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನು ತೆರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಮತ್ತು ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಮಡಿವಳರು ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಡಿವಳ ಮಾಜಿದೇವನ ವಿಗ್ರಹ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಸಂಘಗಳಿದ್ದವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತೆಲ್ಲಿಗರದು ಐವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಎಂದು ಮನಗುಂಡಿ (೫೧* ೧೨೦೩--೧೬) ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಭೂವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ತೋಂಟಿಗರೈನೂರ್ವರು' (ಸಿದ್ಧಾಪುರ ೬೮* ೧೧೫೮), 'ಅರುವತ್ತೊಕ್ಕಲು', 'ಉಗುರಮೂನೂರ್ವರು' ಎಂಬ ಸಂಘಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅರುವತೊಕ್ಕಲು ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ಊರೊಡೆಯನೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಶಾಸನಸ್ಥ 'ನಾಲ್ವರು ಪ್ರಭುಮುಖ್ಯ ಅರುವತ್ತೊಕ್ಕಲು' ಎಂಬ ಮಾತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರು ಎಲೆಯಬೊಜಂಗರು. 'ಉಗುರಮೂನೂರ್ವರು' ಎಂಬುದು ಇವರ ಸಂಘದ ಹೆಸರು. ಇವರ ವರ್ಣನೆ ಮನಗುಂಡಿ ಶಾಸನ (೪೧* ೧೨೦೩-೧೬) ದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ:

ನುಡಿದಂತೂರ್ಜ್ಜಿತ ಕಾರ್ಯ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ಮಾಳ್ಪರ್ಮ್ಮಾನ್ಯರಂ ಮಂನ್ನಿಪ
ರ್ಗಡಣಂ ತಂಮೊಳನೂನಮಾಗಿ ವರಧಂರ್ಮ್ಮಾಧಾರರಾದರ್ಮ್ಮನಂ
ಬಿಡೆ ವಂದಿಬ್ರಜಮಂ ಸಮುದ್ಧರಿಸುವರ್ಸ್ವಾ[-]ಮವಂ ಕೊಟ್ಟವ
ರ್ಪ್ಪಡೆಮಾತೇಂ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತರೀ ಯುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾಮ್ಮೈಮರೆ ॥

ಉಗುರೇಶ್ವರದೇವ ಕ್ರಮ
ಯುಗಮಂ ಪೂಜಿಸುವರರ್ತ್ಥಿಯಿಂದನವರತಂ
ಸೊಗಯಿಸುವರೆಂದು ಬಂಣ್ಣಿಪೆ
ನಗಣಿತಗುಣಯುತರನುಗುರಮೂನೂರ್ವರುಮಂ ॥

ಎಲೆಯಬೊಜಂಗರಂಗಜನ ರೂಪಿನ ಪೆಂಪಿನೊಳಂ ಸಮಾನದಿಂ
ಸಲೆ ಸೊಗಯಿರ್ಪ್ಪರೀ ಧರೆಗೆ ಸತ್ಯಚಳಂ ಸುಚರಿತ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂ
ದಲಸದೆ ಮಾಳ್ಪ ದಾನಗುಣದಿಂ ಮಹಿಮೋಂನ್ನತಿಯಿಂ ಜಗಜ್ಜನಂ
ಪಲತೆಱದಿಂದೆ ಬಂಣ್ಣಿಸಲುದಾತ್ತಗುಣಾನ್ವಿತರೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ॥

ಸ್ಥಿರದಿಂದೆ ಮೂಲವಳ್ಳಿಯ
ಪರಮನ ಪಾದಾಂಬ್ಜುಯುಗ್ಮಮಂ ಪೂಜಿಸುವ
ರ್ತ್ಥಿರದಿಂದವೆಲೆಯಬೊಜಗ
ರ್ಭ್ಭರದಿಂ ನಾಗೇಶನಂ ಮನೋಜಾಂತಕನಂ

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕರಂ
ಹರಿಹರಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗರಂ ಧಾರಿಣೆಯೊಳ್
ನೆರಗಿಲ್ಲದ ಬಲ್ಲಾಳ್ಗಳ
ನತಿಮುದದಿಂ ಪೊಗಳೆ ಬಿಲ್ಲಮೂನೂರ್ವ್ವರಂ ॥

ಈ ಶಾಸನ ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ದೈವಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ದಾನ-ಧರ್ಮಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಮನಗುಂಡಿಯ ತ್ರಿಭುವನವೀರ ಜಯಕೇಶಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಉಗುರಮುನೂರ್ವರು ದಾನಕೊಟ್ಟುದಲ್ಲದೆ "ಮತ್ತಂ ಮುಗದದ ಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ

ಕಾಲಂಕರ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ನುಗ್ಗಿಯಪಳ್ಳಿಯ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂಕರ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಸತ್ತಿವೂರ ವುಗರ ಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂಕರ್ಚಿಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ನೀರುಸಾಗರದ ವುಗುರವಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ॥" ಎಂಬ ವಿವರಣೆ ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸಿದೆ.

ಇವರಿಗಿಂತ ತೀರ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಂಘ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳದು, ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಹೆಸರುಗಳೆಂದರೆ ನಕರರು, ಬಣಂಜಿಗರು, ಸೆಟ್ಟಿಯವರು, ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು, ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಗಾತ್ರಿಗರು.

ನೆರೆದ ಬಣಂಜಿಗರ್ಮ್ಮದದೆ ಕಟ್ಟಿದೊಡಂತದು ಪಟ್ಟವರ್ತ್ತಿಯಿಂ
ದರರೆ ಬಬಾಪ್ಪು ನಂದಿನಿಕರ [UU] ದಿತ್ತುದೆ ಜಾಗವಾರ್ಗ್ಗವಿ
ನ್ದಿರದತಿ ಕೋಪದಿಂ ಮುಳಿಯಲಾ ಜವನನ್ನರಶೇಷಧರ್ಮ್ಮಮಂ
ಭರದೊಳೆ ರಕ್ಷಿಪರ್ನ್ನೆಗಳ್ದ ಪಟ್ಟಣನಾಲ್ಕಜಿಕೊಳಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಯರ್ ॥

ಎಂಬ ವರ್ಣನೆ, ಇದೇ ಮನಗುಂಡಿ ಶಾಸನ (೫೧* ೧೨೦೩-೧೬) ದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ದಾನ-ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ, ಪಂಚಮಠಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಸನ್ನಿದಿಯೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜ: ಈ ಸಂಪುಟದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಲದೇವಿ, ಗಂಗಾದೇವಿ, ಮೈಳಲದೇವಿ, ಶ್ರೀಯದೇವಿ, ಮಲಯವತಿ, ರಾಜಮತಿ, ಪೊಲ್ಲಿಯಕ್ಕ, ಚಟ್ಟಿಯಕ್ಕ, ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕ, ಮೈಳಲದೇವಿಯಕ್ಕ, ಹಮ್ಮಕಬ್ಬೆ, ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ, ತಿಪ್ಪವ್ವೆ ಹೆಸರಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮಲಯವತಿದೇವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ VI ನ ರಾಣಿ. ಮೈಳದೇವಿ, ಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ೨ ನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ರಾಣಿ, ಚಟ್ಟಿಯಕ್ಕ, ಪೊಲ್ಲಿಯಕ್ಕ, ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕರು ಮುಗದ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಂತ (ನಾಲ್ಗಾವುಂಡ) ಮನೆತನದ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆ-ಮರುಸೊಸೆಯರು. ಗಂಗಾದೇವಿ ಮತ್ತು ಮೈಳಲದೇವಿಯಕ್ಕರು ನರೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಂತ ಮನೆತನದ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆಯರು. ರಾಜಮತಿಯೆಂಬವಳು ಜೈನ ಕಂತಿಯಿದ್ದು ಇವಳ ಪಾದವನ್ನು ತೊಳೆದು ದಾನಬಿಟ್ಟುದನ್ನು ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ ಶಾಸನ (೪೫* ಸು. ಶ . ೧೨), ಗಂಡ ಜೋಯಿಸ ತಿಪ್ಪಯ್ಯನ ಋಣವನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ತಿಪ್ಪವ್ವೆಯು ಆಸ್ತಿ ಭಾಗವನ್ನು ನೀಡಿ ತೀರಿಸಿದುದನ್ನು ಮನಗುಂಡಿ ಶಾಸನ (೫೧* ೧೨೧೧) ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಸಾಗರಭಟ್ಟನ ಹೆಂಡತಿ ಶ್ರೀಯದೇವಿ (ನರೇಂದ್ರ ೩೮* ೧೧೨೬), ಉತ್ತವರಾಸಿಪಂಡಿತರ ಸತಿ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ (ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ೩* ೧೧೧೨), ಹೀಚಗಾವುಂಡನ ಹೆಂಡತಿ ಹಮ್ಮಿಕಬ್ಬೆ (ಸಿದ್ಧಾಪುರ ೬೭* ೧೧೬೭) ಎಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. "ಪದ್ಮಲದೇವಿ ಬಿಟ್ಟ ಧರ್ಮ" ಎಂದು ವೆಂಕಟಾಪುರ ಶಾಸನ (೬೪* ೧೧೩೬) ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದವರು ಮಂಡಳೇಶ್ವರಿ ಮೈಳಲದೇವಿ, ಸಾಮಂತಿನಿ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೃಹಿಣಿ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ.

ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗಳಾಗಿ, ಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಇಮ್ಮಡಿ ಜಯಕೇಶಿಯ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಬೆಳಗಿದ ಸ್ತ್ರೀ. "ಜಯಕೇಶಿದೇವರಸರ ವಿವಾಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರು ಕುಂದೂರೈನೂರರ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಕನಕಾಪುರವಂ ಶ್ರೀ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥನೇವರ ಧೂಪಕ್ಕೆ" ನೀಡಿದುದನ್ನು ಕನಕೂರ ಶಾಸನ (೧೫* ೧೧೦೪) ತಿಳಿಸಿದರೆ, ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೩೯* ೧೧೨೫) ಅವರ ಮದುವೆಯ ವಿವರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: .

ಎಂದು ವಿಭೂತಿಯಂ ಧರಿಸಿ ಹೇಮನಗೇಂದ್ರಮೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂ
ದಂದದಿನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ಮಣಿಮಂಡಪದೊಳ್ವದಪದ್ಮಮಂ ನಿಜಾ
ನಂದದೆ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಪೂರ್ಣಕಳಶೋಜ್ವಳಧಾರೆ ವಿರಾಜಿಸಲ್ಕೆ ತಾಂ
ನನ್ದನೆಯಂ ಕುಮಾರಕ ಶಿಖಾಮಣಿಗಿತ್ತನಿಳಾತಳೇಶ್ವರಂ ॥

ಕನಕಾದ್ರ್ಯಗ್ರಂಗಳೇನಚ್ಚರಿಯೆ ಪಲವೆನಲ್ ಹೇಮಪುಂಜಗಳಂ ರೋ
ಹನಗೇಂದ್ರವ್ರಾತವಿತ್ತೆತ್ತೆನೆ ಪಲವು ಮಹಾರತ್ನಪುಂಜಗಳಂ ಶ
ಕ್ರನ ಗಂಧೇಭಕ್ಕಮುಚ್ಚೈಶ್ರವದ ಮಹಿಮೆಗಂ ಮೇಲೆನಲ್ಸಂದುವಂ ನೂ
ತನ ಭದ್ರೇಭಾಶ್ವಕೋಟಿಪ್ರಕರಮನಳಿಯಂಗಿತ್ತನಾ ಕುಂಡ [ಳಾಧೀಶಂ] ॥

ಈ ರೀತಿಯ ಮದುವೆಯ ವರ್ಣನೆ ಶಾಸನಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪರೂಪದ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. "ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯಕೇಶಿದೇವರುಂ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಪ್ರಿಯತನೂತೆ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರುಂ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಮಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ" ಎಂಬಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಕೇಶಿಯ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಇವಳ ಹೆಸರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (ಭಾವಿಹಾಳ ೪೯* ೧೧೨೫) ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ಅಳಿದಳೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ". . . . ಜಯಿಕೇಶಿದೇವರ ಮನೋನಯನವಲ್ಲಭೆಯರಪ್ಪ . . . . ಶ್ರೀಮತ್ಪಿರಿಯರಸಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರ್ಕುನ್ನೂರ್ದ್ದರೊಳಿರ್ದ್ದು ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಣುಕಲ್ಸಬ್ಬಿಯೆರಡುಮೂವತ್ತು ಪೊಳಲಗುನ್ದೆಮೂವತ್ತು ವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪತ್ತು ಹೈವೆಯಯ್ನೂಱುಕವಡಿದ್ವೀಪಸವಲಕ್ಷಮುಮಂ . . . . ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ" ಎಂಬಂತಹ ಮಾತುಗಳೂ ಶಾಸನ (ನರೇಂದ್ರ ೩೮* ೧೧೨೩-೨೬) ದಲ್ಲಿವೆ. ಬಹುಶ: ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಯಕೇಶಿ ಆಳುತ್ತಿರಬಹುದಾದರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದುದು ಇವಳ ಘನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. "ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನನನ್ತಃಪುರಾಧ್ಯಕ್ಷಪಸಾಯ್ತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮೈಳಲಪುಮಹಾದೇವಿಯರ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಶ್ರೀಮದ್ದಂಡನಾಯಕ ಲಕ್ಷ್ಮರಸ"ನ ಉಲ್ಲೇಖ ನರೇಂದ್ರ ಶಾಸನ (೩೮* ೧೧೨೩-೨೬) ದಲ್ಲಿ, "ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ಪಸಾಯಿತಂ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ" ಸಿಂಗರಸನ ಉಲ್ಲೇಖ ಇನ್ನೊಂದು ನರೇಂದ್ರಶಾಸನ (೩೯* ೧೧೨೫) ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ

ಶಾಸನ (೬೫* ೧೧೨೩) ಮೈಳಲದೇವಿಯರ ಶ್ರೀಕರಣದ ಸಿಂಗಣ್ಣನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈಕೆ ಕೇಶವದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿದಳೆಂದು ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ ಶಾಸನ ೯೨೩* ೧೧೨೪) ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕ, ಮುಗದ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಂತ ಮಾರ್ತಂಡನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶಾಸನ (೫೭* ೧೧೩೫) ಇವಳನ್ನು ಮಲೆಯಗಂಗೆ, ಮರುದೇವಿ, ಘಟಾನ್ತಿಕೆ, ಜಿನಶಾಸನದೇವತೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ(೫೮) ದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಇವಳ ವಿಷಯ ಓದುಗನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬುತ್ತದೆ.

ಇಂದ್ರಶಿವಜೀಯವರ ಮಗಳೂ ಉಣಕಲ್ಲಿನ ಉತ್ತವರಾಸಿಪಂಡಿತರ ಸತಿಯೂ ಆದ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ 'ಕವೀಂದ್ರಸ್ತುತೆ' ಎನಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ದೇವರಸತ್ರಕ್ಕೆ ಇವಳು ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಶಾಸನ (೩* ೧೧೧೨) ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ

ಶಾಸನಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲ, ಘಟನೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆ. ಆದರೆ ಲೇಖಕರ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಶಾಸನಗಳ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಣ್ಣವೇರಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭ್ಯಾಸದ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವ "ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಸಿದ್ಧಿ"ಗೆ ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸುವ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿವೆ. ಯುದ್ಧವೀರ, ದಾನವೀರ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸತ್ವ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ಸಾಲು ಗದ್ಯದ ಸಣ್ಣಶಾಸನಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಪಡೆದಿವೆ. ಸುಮಾರು ೧೨ ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನರೇಂದ್ರದ ಎರಡು ಶಾಸನ (೩೮, ೩೯), ಮನಗುಂಡಿಯ ಎರಡು ಶಾಸನ (೫೧,೫೩), ಮುಗದದ ಎರಡು ಶಾಸನ (೫೬, ೫೭) ಗಳು ಪುಟ್ಟ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿವೆ; ವಿವಿಧ ವೃತ್ತ-ವಚನಗಳ ವೈಭವದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿವೆ.

ಭುವನಂ ಪೂಗೊಳನಿಂದುಭಾನುಂ ಕಿರಣಂ ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬುಗೋತ್ರಾದ್ರಿಕಂ
ತೆವರಂ ಬಂಬುಳಿವಾರ್ಧಿ ತುಂಬಿ ಮನುಜರ್ನೀರ್ವ್ವಾನಸ ಜೈನತ
ತ್ವಮೆ ತಂಪಾಗಿರಲಲ್ಲಿ ಬಾಹುಬಲಿ ಸೈದ್ಧಾನ್ತೇಶಕೀರ್ತ್ತಿಪ್ರಭಾ
ನವಹಂಸಂ ಕವಿಚಕ್ರಸಂಗಿ ನಲಿಗುಂ ನಾನಾರತ ಕ್ರೀಡೆಯಿಂ ॥

ಬಿಡುವ ಮರಳ್ಚುವಟ್ಟುವ ಮಗುಳ್ವ ಕಣಂಗುವ ಪೊಂಗುವಾನ್ತು ರೂ
ಪಿಡುವ ಜಗುಳ್ವ ಝಳಿಪಿಸುವ [– ∪∪] ಪಾರುವ ಮಿಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು ಪೊ
ಕ್ಕಡಸುವ ಕುತ್ತು ಮಿತ್ತುವ[∪ – ∪∪– ∪∪ – ∪ – ∪] ನೂ
ರ್ಮ್ಮಡಿಯೆನಲಾಯ್ತು ಕಾ [∪∪∪ – ∪] ಚವುಣ್ಡನೊಳಾಜಿರಂಗದೊಳ್ ॥

ಅರಿ ಸಾಮನ್ತರ ರಕ್ತಮೆಂಬನವಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗಮುರ್ಬ್ಬೇಳೆ ಸಾ
ಕ್ಷರ ನೀರೇಜವನಕ್ಕೆ ಪೊಜ್ಜೆದಿಹರ್ಷಂ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟ ಚಕ್ರಾಂಕಮಾ

ದರದಿಂ ಪೊಂದೆ ಮುಗುಂದಮೆಂಬುವಯಕೈಳಸ್ಥಾನದೊಳ್ತೇಜಮಾ
ಗಿರೆ ಚೆಲ್ವಾದುದು ನಾಕಿರಾಜವಿಭುವೆಂಬಾದಿತ್ಯ ನಿತ್ಯೋದಯಂ ॥

ಸಾಸನಮಾಗಿರೊಳ್ಪೆಸೆವ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಸನವೊಂದಿದಲ್ತು ಕೇಳ್
ಸಾಸದ ಸಾಸನಂ ಜಯದ ಸಾಸನವಾರ್ಪಿನ ಸಾಸನಂ ಗುಣೋ
ದ್ಭಾಸನ ಸಾಸನಂ ಸಿರಿಯ ಸಾಸನವೊಳ್ಪಿನ ಸಾಸನಾಳಿಯಿಂ
ಲೇಸೆನೆ ನಾಕಿರಾಜವಿಭು ಸಾಸನಕೋಟಿಯನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥

ಇಂಥ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನುಸುಳಿನಿಂತ ಅಪೂರ್ವ ಪದ್ಯಜಾತಿಗಳೆಂದರೆ ಮೂಲಷಟ್ಪದಿ ಮತ್ತು ರಗಳೆ. ನರಸಮ್ಮನೆಂಬ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅಮ್ಮನಭಾವಿ ಶಾಸನದ ಮೂಲ ಷಟ್ಪದಿ ಹೀಗೆದೆ:

ಷಟ್ಪದ॥ ಹರಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗಂ
ಪರನಾರೀಜನದೂರಂ
[UU – – UU – –] ಜಾತರೂಪಂ ।
ಸರಸತಿಗಣಭಕ್ತಂ
ನರಸಂಮಂ ನೆಗರ್ದ್ದನೀ
ಧರೆಗೆಲ್ಲಂ ಸಲೆ ಸ [– UU – –] ॥

ಇದು, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಸಲ ಕಣ್ಣಿಗೆಬಿದ್ದ ಮೂಲಷಟ್ಪದಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ 'ಷಟ್ಪದ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ತುಂಬ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೧-೭೨ ರ ಕಾಲದ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬೆಲೆಯಿದೆ.

ಅಳ್ನಾವರ ಶಾಸನ (೧೪೪ ೧೫೦೫), ಸಮಾಧಿಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಣ್ಣನನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ

ಮತ್ತಮತಿಶಯ ಜಿನಪದಾಂಭೋಜಷಟ್ಚರಣ
ಬಿತ್ತರಿ ಪಂಚಪದಮೂರಿತಾಂತಃಕರಣ
ಗುರುಪದಾಂಭುಜಪರಾಗಸ್ವರಂಜಿತಭಾಳ
ಭರತಕಾವ್ಯಪ್ರಮುಖ ನಾನಾಕಳಾಜಾಳ
ವಸುಧಾಂತರಾಳವಿಶ್ರುತ ವಿವಿಧಸುಚರಿತ್ರ
ಲಸಿತ ಜಿನಗಂಧಪುಷ್ಕರಪವಿತ್ರಿತಗಾತ್ರ
ಧರೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರತನುಸಂಜಾತ
ಸುರಸಕೋವಿದ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಣನತಿಖ್ಯಾತ ॥

ಹೀಗೆ ರಗಳೆ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಬಳಿಸಿದುದು ಅಪರೂಪದ ಉದಾಹರಣೆಯೆನಿಸಿದೆ.

ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ, ಲಿಪಿಕಾರ, ರೂವಾರಿಗಳ ವಿಷಯ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ:

ರೂವಾರಿ ಕುಮುದಚಂದ್ರಂ
ಭಾವಕರೂವಾರಿ ವಾರಿಜಾರ್ಕ್ಕಂ ಮತ್ತಂ
ರೂವಾರಿ ವಾರಿಜೋದ್ಭವ
ನೀ ವಸುಮತಿಯೊಳಗತಿ ಪ್ರಚಣ್ಣಂ ಚೌಂಣ್ಡಂ ॥

ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಕವಿ, ಲಿಪಿಕಾರರ ಉಲ್ಲೇಖ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಇದೇರೀತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ "ನಾಗಾರ್ಜ್ಜುನ ಪಣ್ಡಿತರು ಪೇಟ್ದ್ ಕಬ್ಬಂ ಕೆಸಱುಕಲ್ಲಾದಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಲೋಱ್ಘುರ ಕೆಲಸ । ಭರತೋಜನ ಕಣ್ಡರಣೆ" ಎಂದು ಕವಿ, ಲಿಪಿಕಾರ, ರೂವಾರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಯಾಪುರ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು (೬೩) "ಶಕ್ತಿವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಸಂಪನ್ನವಿದ್ವತ್ಶ್ರೀಪಾದಸೇವಿನಾ । ರಜಿತಾದಿತ್ಯದೇವನ ಸೇಯಂ ಶಾಸನಪದ್ಧತಿ: ॥ ಕೃತಿರಿಯಂ ತ್ರಿಭುವನ ವಿದ್ಯಾಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿನ: ಶ್ರೀ ಮದಾದಿತ್ಯದೇವಸ್ಯ । ಲಿಖಿತಮಿದಂ ಪಂಡಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರೇಣ । ಉತ್ಕೀರ್ಣ್ಣಂ ರಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿನಾ ಪಂದಯೇನ । " ಎಂದು ಶಾಸನ ಕಾರಣಕರ್ತರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತದೆ.

"ಅಂತಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಪ್ಪಗಾವುಂಡ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಬೋಕರಾಸಿ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರದ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರದಾಚಾರ್ಯ್ಯಮರೇಶ್ವರದೇವರು ಶ್ರೀ ಗೋಗಾಳದೇವರ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವಾಮಿ ಅಂತವರವರುಭಯ ಸನ್ಮತದಿಂ ಬರದ ಕುಲಕರಣಿ ಚಿದಯ್ಯ"

"ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಿರಿಯರಸಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯ ಶ್ರೀ ಕರಣದ ಸಿಂಗಣ್ಣಗಳ ಬರೆಪ" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಚಿದಯ್ಯ, ಸಿಂಗಣ್ಣಗಳು ಲಿಪಿಕಾರರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಈ ಕವಿ. ಲಿಪಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೂವಾರಿಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿ ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿದವು.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸರ್ವಶಾಸನಗಳನ್ನು ಅಂಗೈಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಇಂಥ ಸಂಪುಟದ ರಚನೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಥಮ ಅನುಭವ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಖಚಿತಮಾಡಬೇಕೆಂದರೂ ಕೆಲವು ಲೇಖನ ದೋಷಗಳು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣದೋಷಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡವು. ತೀರ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಯನಪೀಠದ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇಂದಿನ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಆದ ಡಾ. ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರ ದೂರದರ್ಶಿತ್ವದ ಫಲ, ಶಾಸನವಿಭಾಗ. ಈ ಯೋಜನೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಅವರ ಚೈತನ್ಯಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ. ಅಧ್ಯಯನಪೀಠದ ಇಂದಿನ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಕುಟುಂಬವತ್ಸಲರು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಪವನವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಏನೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನನ್ನ ಹಾರ್ದಿಕ ವಂದನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ವಿಭಾಗದ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ ಅವರು ಈ ಸಂಪುಟದ ರಚನಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬ ನೆರವಾದುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವರು. ಹಗಲೆಂದರೆ ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿಯೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ದುಡಿದು ಸಂಪುಟದ ಸಿದ್ಧತೆ, ಪ್ರಕಟನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ.ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು. ಇತ್ತೀಚೆ ಈ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಆಯ್. ಪಾವಟೆ ಅವರ ಸಹಕಾರವು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದವರು, ವ್ಯಾಸಂಗ ವಿಸ್ತರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟನ ವಿಭಾಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರು ಮತ್ತು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಬಿ. ನಾಯಕರು. ಇವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರದಿದ್ದರೆ ಈ ಕೃತಿ ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ತೀರ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಈ ಸಂಪುಟದ ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಚ್ಚುಕೂಟದ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಈ. ಬಿ. ಮನ್ವಾಚಾರ ಅವರು ಅಹ್ವಾನವೆಂಬಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ತುಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೊಡುವ ಕಾಟ, ಹಿಂಸೆ, ತೊಂದರೆ ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಅಚ್ಚುಕೂಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಧಾರವಾಡ —ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

೨೩-೧೦-೧೯೭೬

❖❖

INTRODUCTION

1 | Plan and Progress of the Project

The Epigraphy section in the Institute of Kannada Studies, Karnātaka University, has been formulating some broad and useful projects from its establishment. They are:

1 The writing of independent books on epigraphy.

2 The preparation of the indices of epigraphs.

3 The survey and publication of inscriptions.

4 The translation of books on epigraphy.

As a part of the first project, **Dhārawāḍa Jilleya Śāsana Sūchi** and **Vijāpur Jilleya Śāsana Sūchi** and as a part of the second project, two volumes of Śāsana Vyāsaṁga have been published. Now as a part of the third project. **Dhārawāḍa Tālūkina Śāsanagalu** is being published. Thus the epigraphy section has been displaying its new facets.

Treasuretrove of Epigraphs

The treasuretrove of the epigraphs of Karnātaka has occupied a place of honour in the world. Also the inscriptions of Ashoka, the oldest in India, except that of the script of the Indus Valley Civilization, have been found in Karnātaka. The number of the inscriptions, which have been written in various languages

and scripts, since then approximates to twentyfive thousand.* These epigraphs being the records of the political, religious and social aspects and also of linguistic, palaeographical and literary of our country are thought to be unique in their varied aspects. The inscriptions of Tāḷaguṁd and Aihoḷe etc. are the most noteworthy inscriptions of India, The Aihoḷe and the Badāmi epigraphs mention, for the first time, Kāḷidāsa and the Śālivāhana era respectively. The historical importance of Kaḷasa, Lakkuṁḍi, Hummacha, Abbalūr, Arjunawāḍa, Śravaṇ abeḷgoḷa, Bēlūr, and Ātakūr is noteworthy. A number of hero-stones proclaim heroism and the māsti-stones women's devotion to their husbands, while the nishadhi stones speak of Jain's devotion to their religion. The Jura epigraph of Madhya-Pradesh indicates the extension of the invasion of the Kamataka kings. Apart from all this, they inform us of all the aspects of life in those days. They are more significant as records of the history of our country than that of any literary works and hearsays,

Survey of the Epigraphs

In reconstructing the forgotten history of Karnataka, a survey and publication of the inscriptions is necessary. It began towards the end of the eighteenth century and has continued through the joumals like EI. IA and the volumes like SII, EC and KI. The following three stages can be noted here:

1 The Age of Col. Mackenzie: 1791-1837.

2 The Age of Sir Walter Eliot: 1837-1870.

3 The Age of Dr. Fleet and Rice: 1870 onwards.

Thus even though now two hundred years have lapsed, it is regrettable that the survey and publication of the inscriptions of this small area has not been completed yet.

The necessity of the Project

B. L. Rice and R. Narasiṁhāchār etc. published the inscriptions of Southem Kamataka in districtwise volumes, like Epigraphia Camatica: Mysore

---

* Now it Cross thirty thousand

District Tumkur District etc. From these volumes the students of epigraphy co me to know the number of inscriptions of each village, taluka and district. No such systematic work was done in Northem Kamataka neither by Fleet who surveyed this area long ago, nor by the Department of Archaeology, which came into existence for this purpose only. Fleet took up the survey of the inscriptions of Northem Karnātaka, but did not cover all. Although the Department of Archaeology continued to publish the inscriptions, this could not exhaust the available sources. Since the survey was not carried out systematically, it is not possible to know the definite number of the published and unpublished inscriptions. The Institute of Kannada Studies, Kamatak University, therefore, took up the task and started with the publication of the **Dhārawāḍa Tālūkina Śāsanagaḷu**. It need not be said that the publication of the taluka-wise volumes of inscriptions is a formidable task, which cannot be completed unless a large number of scholars join hands.

The problems and the achievements of the Project

This volume includes the inscriptions already published elsewhere and some that have never been published. The first problem that confronted us in editing this volume was to collect the definite number of villages of the taluka and their names. The number and the names of the villages in the taluka, obtained from the Taluka Office sometimes did not tally with the existing villages. The reason for this is that the village in question has perished, and that there is a lot of difference in the pronunciation of its name. This problem was solved though with much effort. But another problem worried us. Some of the inscriptions mentioned in the epigraphical reports or published in the joumals and epigraphical volumes have disappeared. For example, the Narēṁdra epigraph (38), mentioned in the Annual Report on South Indian Epigraphy 1925-26 and the Siddāpur epigraph (67) published in the SII. XV are not available now. Even though some new ones are found in some places, the script is not visible and therefore, it led to the doubt as to whether anything had been written on it or not. For example, the two epigraphs of Nîralakaṭṭi and two of Muḷḷamuttala. Such inscriptions that lost the merit of epigraphs had to be given up. For those other

ones except which have already been published, but have disappeared now we had to visit the places, and copy them. This attempt of ours has provided us with new readings.

An outline of this volume, which contains three types of inscriptions those that are mentioned in reports, those that are published among the reported ones and the newly found ones which are being published for the first time is as follows:

	Village	Year of report	No	Publication
1.	Aṁbaḷḷi	1954-55	88	Inscriptions of Dhsrwar Taluka
2.	Amminabhāvi	1925-26	431	SII. XI. II121
3.	Amminabhāvi	1925-26	432	SII. XI. II 191
4.	Amminabhāvi	1925-26	430	SII. XV 31
5.	Amminabhāvi	1925-26	429	SII. XV 228
6.	Amminabhāvi	1952-53	70	Inscriptions of Dharwar Taluka
7.	Amminabhāvi	1925-26	428	SII. XV 231
8.	Amminabhāvi	-	-	Kamataka Bharati 6-4
9.	Amminabhāvi	1925-26	433	SII. XV 257
10.	Amminabhāvi	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
11.	Aḷnāvar	1925-26	470	SII. XV 225
12.	Aḷnāvar	1925-26	471	SII. XV 226
13.	Aḷnāvar	1925-26	419	SII. XV 234
14.	Aḷnāvar	1925-26	468	SII. XV 693
15.	Kanakūr	1925-26	455	SII. XI-u 154
16.	Kalle	1925-26	449	SII. XV 448

17.	Koṭabāgi	1925-26	447	SII. XV 195
18.	Koṭabāgi	1925-26	448	SII. XV 619
19.	Garag	1925-26		Inscriptions of Dharwar Taluka
20.	Garag	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
21.	Garag	1925-26	441	SII. XV 610
22.	Garag	1925-26	442	S1I. XV 618
23	Gūgikaṭṭi	1925-26	465	SII. XI-u 199 SI T. XV 8
24.	Taḍakōḍ	1925-26	446	SII. XV 552
25.	Taḍakōd	1925-26	445	SII. XV 199
26.	Tēgūr	1925-26	451	SII. XI-u 128
27	Dēvarahubbaḷḷi	1925-26	434	KK. p. 401-3 SU. X V 232 KI. V 66
28.	Dēvarahubbaḷḷi	1925-26	435	SII. XV 208
29.	Dharwar	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
30.	Dharwar	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
31.	Dharwar	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
32.	Dharwar	1949-50(KRI)	26	KI. VI 16
33.	Dharwar	1943-44 (KRI)	6	KI V 16
34.	Dharwar	—	—	Inscriptions of Dharwar Taluka
35.	Dharwar	1949-50 (KRI)	32	Inscriptions of Dharwar Taluka
36.	Dharwar	1949-50 1949-50	21	KI. VI 68
37.	Dharwar	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
38.	Narēṁdra	-	-	EI. XII. p. 316
39.	Narēṁdra	1958-59	528	El. XII. p. 298

40.	Narēṁdra	1958-59	528	Inscriptions of Dharwar Taluka
41.	Narēṁdra	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
42.	Narēṁdra	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
43.	Navilūr	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
44.	Nigadi	1925-26	466	SII. XI-u 160
45.	Nuggikēri	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
46.	Nuggikēri	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
47.	Bāḍa	1925-26	436	SII. XV 551
48.	Bōkyāpur	1925-26	443	SII. XV 230
49.	Bhāvihāḷ	1925-26	444	SII. XV 9
50.	Madanabhāvi	1925-26	450	SII. XV 16
51	Managuṁḍi	1925-26	437	KK. p. 404- 17 SU. XV 233 KI. V 32 and 67
52	Managuṁḍi	1925-26	438	KK. p. 401-3 KI. V 31 and 69
53	Managuṁḍi	1925-26	439	KK. p. 418-27 KI. V 68 and 70
54.	Managuṁḍi	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
55.	Managuṁḍi	1925-26	440	SII. XV 651
56.	Mugad	1925-26	459	SII. XI-i 78
57.	Mugad	1925-26	458	SII. XI-u 177
58.	Mugad	1925-26	456	SII. XI-u 211
59.	Mugad	1925-26	457	SII. XV 553
60.	Mugad	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
61.	Mugad	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
62.	Mummigaṭṭi	-	-	EI. XVII p. 117-120
63.	Rāyāpur	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka

64.	Veṁkaṭāpur	1925-26	454	SII. XV 227
65.	Siṁganahaḷḷi	1925-26	452	SII. XV 7
66.	Siddāpur	1925-26	460	SII. XI-u 194
67.	Siddāpur	1925-26	461	SII.XV 14
68	Siddāpur	1925-26	44	IA XI p. 273-74 SU. XV 229
69.	Siddāpur	1925-26	462	SII. XV 554
70.	Siddāpur	1925-26	463	SII. XV 555
71.	Hebbaḷḷi	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
72.	Hebbaḷḷi	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
73.	Hebbaḷḷi	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka
74.	Hebbaḷḷi	-	-	Inscriptions of Dharwar Taluka

It is clear from this list that out of seventy four inscriptions twenty five are being published for the first time. If we leave out the three inscriptions that were mentioned in the reports earlier (No.1, 6, 35), the remaining twenty two epigraphs are totally new. Out of one hundred and sixty three villages in the Dharwar taluka, there are inscriptions in twenty eight villages only. But if a survey is made in each village, it is possible to get new inscriptions equal to the number we have at present.

Nature of the Project

Since the main aim of this project is to publish the inscriptions in all perfectness, it is necessary to adopt a scientific method. Therefore, on the basis of the systems followed by the former scholars, a new system has been formed. This system has three stages:

The first stage: The serial number of the inscription, the name of the village where it, was found and the date of the epigraph have been put one under the other in the centre column.

The serial numher of the inscriptions in the ARSIE has been shown in the left side column and under it the serial number of the inscription in **the Dhārawāḍa Jilleya Śāsana Sūchi** have been mentioned. This (-) mark wherever it occurs in this column, shows that it was not noticed previously either in the reports or indices. The volumes and joumals in which the inscriptions have been published are mentioned on the right side. Similarly, this (-) mark means that it was not published previously.

The second stage: Here a summary has been given with an introduction to the inscription. The village and the exact place where the inscription stands, its position, the king and the feudatory of that time, the incident that gave inspiration to write that inscription, the date of the inscription appear in this second stage. This (●) mark is put against the noteworthy matter.

The third stage: Here an edited text of the epigraph has been given. The Kannada script has been used here irrespective of the script in the original. In editing the epigraphs the conventional signs used by the earlier scholars have been adopted. The length of the line in the original has been retained and in place of erased or broken letters, equal number of dots are put. A square bracket has been used where our guess seems to be apt. And a round bracket has been used where the faulty text is corrected. This [11*] marks the end of a prose passage, whereas this [11*] with a number marks the end of a verse. Footnotes give additional information regarding the text.

Thus each epigraph has three stages. Then for the use and benefit of non-Kannada scholars, the summary of the epigraph is given in English and its transliteration in the Roman script.

2 | A Study of the Inscriptions of Dharwar Taluka

The inscriptions are authentic records of the life of the people, and the subjects dealt in them are also as much elaborate and varied as their life. We have to collect the scattered matter and analyse it in order to obtain a true picture of the people. We can therefore, draw its political, religious and social picture as follows, with the help of the epigraphs of this taluka :

Political

In developing the ancient Karnataka the Royal Power was the most important one. Royal families used to play leading role in the life of the country. Feudatories and the kings served under the Emperor, who was the highest authority in the country. Nālgāvuṁḍas and the Gāvuṁḍas served under the feudatories and the kings. Thus the system of administration spread from the Emperor to the Gāvuṁḍas.

No epigraphs of the Mauryās, the Sātavāhanās, the Kadaṁbās of Banavāsi, Chālukyās of Badāmi in the Dhārwar taluka are found. Inscriptions of the Rāshṭrakūṭas, the Chalukyas of Kalyāṇa, the Kalachuris, the Yādavās, the Vijayanagar Kings and the Kadambās of Goa have been found and they give the political history of Dhārwar taluka as follows:

The Rāshṭrakūṭas: The Rāshṭrakūṭa inscriptions are the oldest in this taluka. Though they do not mention the king, it can be said on the style of the epigraph, that the Aṁbaḷḷi (1* about the 9th century A. D.), Kalle (16* about the 8th century A. D.) and Dharwar (29, 30*about the 9th century A. D.) epigraphs are related to the Rāshṭrakūṭas. All the others except that of the Dharwar (30) are hero-stones.

The Chālukyas of Kalyāṇa: After the Rāshṭrakūṭas, the Chālukyas of Kalyāṇa reigned over Karnataka. A number of inscriptions of these emperors and their feudatories have been found in the Northern Karnataka, The Dharwar taluka is not at all an exception. Among the inscriptions related to this family found in this taluka, the Mugad inscription of A. D. 1045 of Sōmēśvara I. is the first one and that of Managuṁḍi (52) related to Sōmēśvara IV is the last one. Between these two the epigraphs of Vikramāditya VI, Sōmēśvara II and Jagadēkamalla II are found. Though these epigraphs were generally written by the Kadaṁbas of Goa they mention the Chālukyas of Kalyāṇa just because they happened to be their emperors.

The Mugad inscription (56* 1045) mentions Sōmēśwara I and his feudatory Chaṭṭayadēva II, of the Goa Kadaṁba family.

Next to this are the inscriptions of Vikramāditya VI. All the inscriptions of this family including that of Vikramādity VI, name the era of the king Vikramāditya generally. The Amminabhāvi epigraph (2* 1071-72) mentions the reign of Vikramāditya VI though actually his brother Sōmēśvara II was ruling. Then Jayakēśi I, the Kadaṁbas of Goa, was the feudatory. The Tēgūr (26* 1082), the Kanakūr(15* 1104), the Mugad (57* 1125,58* about the 12th century A.D-) epigraphs mention the emperor Vikramāditya VI first, and then the feudatory Guvaladeva III, while the Nigadi epigraph (44* 1111) mentions Gūvaladēva III first and then Vikramāditya VI. The Mummigaṭṭi epigraph (62* 1124) mentions Jayakēśi II who according to and the Narēṁdra epigraph (39* 1I25) was married to Maiḷaladēvi the daughter of Vikramāditya VI. All the other-the Dharwar (32* 1111), the Amminabhāvi (3* 1112), the Dharwar (33* 1117), the Siddāpur (66* 1120) and the Narēṁdra (40* 1127). epigraphs mention either Vikramaditya VI's name or his era.

Sōmēśvara III succeeded Vikramāditya VI. It is possible that his name might have been there in the broken part of the Madanabhāvi epigraph (50* I127). However the mention of the feudatory Jayakēśi II is clear in it. Possibly the phrase 'Chāḷukya Bhūlōka varisa' in the Siddāpur epigraph (67* 1135) mentions him and tho feudatory Jayakēśi II.

The Amminabhāvi epigraph (4* 1146) says that Jagadēkamalla, who succeeded Sōmēśvara III, became 'Tulāpurusha.'

Sōmēśvara IV regained the Chālukya kingdom from the Kalachuris who had taken it over a few years ago. He must be the same Tribhuvanamalla, who is mentioned in the epigraphs of Managuṁḍi (51 and 52).

Thus the inscriptions of Dharwar taluka give us the political history of the Chālukyas of Kalyāṇa.

The Kalachuris: The Kalachuris came to the throne defeating the Chālukyās of Kalyāṇa. The Rāyāpur copper-plate is the only record of this dynasty available in the Dhārwar tāluka. It says that Āhavamalla, the son of Bijjaḷa, donated Bellavur village to the Brahmins of Dēvarahubbaḷḷi.

The Yādavas: The Yādavas, who were the feudatories, became the emperors by defeating the Chālukyas of Kalyāṇa. Of the inscriptions of this dynasty the Hebbaḷḷi (71* 1244) epigraph is the first one and that of Garag (20* 1287) is the last one. One epigraph of Hebbaḷḷi (71′ 1244) was written at the time of Siṁgaṇa and the other (72* 1248) at the time of his grand-son Kannara. The Koṭabāgi epigraph (17* 1264) belongs to the period of Mahādēva, Kannara's brother and the Taḍakōḍa epigraph (25* 1282) to the period of Rāmachaṁdradēva, The Garag (20* 1287) epigraph which mentions the reign of Rāmachaṁdradēva is the last epigraph of the Yādavas available in this taluka. The Koṭabāgi inscription mentions Chaṭṭayadēva III of the Kadaṁbas of Goa, as if he were a feudatory of the Yādavas.

The Vijayanagar Kings: Three inscriptions of the Vijayanagar kings are found in the Dharwar taluka. Among these the Dharwar epigraph (36* 1448) syas that a Naṁdi-staṁbha was erected to commemorate the coronation of Mallikārjuna. The Dēvarahubbaḷḷi (28* 1547) and the Amminabhāvi epigraphs (9* 1547) say that Rāmarāya exempted Timmōja Koṁḍōja and Bhadrōja from paying the barber tax.

The Maṁḍa1ēśvaras: The only Maṁḍalēśvara dynasty found mentioned in the epigraphs of this taluka is of the Kadaṁbas of Goa. They ruled a vast kingdom for three centuries from Goa. They were the feudatories of the Chālukyās first and of the Yādavas later. The following is the epithet of this family:

"Svasti samadhigata-paṁchā-mahā-śabda mahāmaṇḍaḷēśvaraṁ Banavāsî-pura-var-ādhiśvaraṁ samasta bhuvana-saṁstūyamānaṁ Hara- Dharaṇi - prasūtaṁ Triḷōchana - Kadaṁba-vaṁś = ānvayaṁ mahîdharēṁdra-śikhar-ābhyu-dayamāna- mahā- prachaṇḍa- mārttaṇḍa mārttaṇḍa-kar-āti-tîbra-nija-pratāpa-vasîkrata-sakaḷa-mahî-maṇḍaḷan = uttuṁga-siṁha-lānhhanaṁ vānara-mahā-dhvajaṁ permmaṭṭi- tūryya-nirgghshaṇaṁ chatur - āśîti - nagar - ādhishṭhitan - ashṭādas - āśvamēdha.-dîkshā-dîkshita-kuḷa-prasūtaṁ Himavad = girîṁdra-ruṁdra-śikhar-āsthāpita - mahā-sakti-prabhāvaṁ tyāga-jaga-jhampi Jhampaḷ āchāryyaṁ niśśaṁka-Rāmaṁ śu-bhaṭa- kanaka - nikaś - ōpha(pa)ḷaṁ śaraṇ - āgata - vajra- prākāraṁ lōkāika- kaḷpa-drumaṁ saṁkrānti-dhavaḷaṁ mūrtti-

Nārāyaṇaṁ kîrtti-mārttaṇḍaṁ maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭṭa vairi-gharaṭṭa-subhaṭa-rāja-śikhāmaṇi Kāḍaṁba-chūḍāman = ity = akhiḷa - rājāvaḷi- samāḷaṁ kritar = appa śriman - mahāmaṇḍaḷēśvaraṁ"[1]

Among the epigraphs of this dynasty, the Mugad epigraph is the first one and that of the Koṭabāgi (19* 1264) is the last one. About half of the epigraphs of this family maintain derisive silence about the emperor, while the Nigadi (44* 1111) epigraph praises at first Gūvaladēva and then the Vikramāditya VI. This indifference to the emperor shows their arrogance and ambition. Their blood relationship with Vikramāditya VI the great, speaks of their greatness. About thirty epigraphs of the Kadaṁbās of Goa, who were so close to the emperor have been found in this taluka.

The Mugad (56* 1045) epigraph says that Chaṭṭayya II was a feudatory of Sōmēśvara I. The Amminabhāvi (2* 1071-72) epigraph which tells us that Goa was the capital of the Kadaṁbasa, shows Jayakēśi I as a feudatory to Vikramāditya VI. Another speciality of this epigraph is that it takes the reign of Vikramāditya VI six or seven years back. Of the seven epigraphs of Gūvaladēva III, the Tēgūr (26* 1082), the Kanakūr (15* 1104) and the Mugad (57* 1125, 58* about the 12th century A. D.) epigraphs mention the emperor first and the feudatory Guvāladēva afterwards, whereas in the Nigadi epigraph (44* 1111) the feudatory is put first and the emperor next. The next of two epigraphs of Aḷnāvar (11* 1081,12* 1100) omit the emperor and mention only feudatory. This is an indication that they might have tried to become independent since the times of Gūrvaladēva III. It is mentioned in the Kanakūr epigraph (15* 1104) that Jayakēśi, on the occasion of his marriage ceremony, donated Kanakūr to

---

1. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸಿಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಂ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತಂ ತ್ರಿಳೋಚನಕದಂಬವಂಶಾನ್ವಯಂ ಮಹೀಧರೇಂದ್ರ ಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನ ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕೃತ ಸಕಳ ಮಹೀಮಣ್ಡ ಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ ಚತುರಾಕೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತನಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವ ಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತಂ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಸಿಖರ ಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವಂ ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಿಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯಂ ನಿಶ್ಯಂಕರಾಮಂ ಶುಭಟಕನಕನಿಕಶೋಪಳಂ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಂ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳಂ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಸುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ ಕಾಡಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯ ಖಿಳ ರಾಜಾಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ"

Saurāshṭra Sōmanātha at Gūvaladēva's order. The Mugad (57* 1125) epigraph is the last one of Gūvaladēva III.

There are a good number of epigraphs of Jayakēśi II in this taluka. He was a feudatory of Vikramādltya VI, Sōmēśvara III and Jagadēkumalla II. SiṁganaIII (65* 1123-24), Narēṁdra (33* 1123, 1125, 1126), Gūgikaṭṭi (23* 1124), Mummigaṭṭi (62* 1124), Bhāvihāḷ (49* 1123), Narēṁdra (39* 1125), Madanabhāvi (50* 1127, lJ34), Siddāpura (67* 1135) and Veṁkaṭāpur (64* 1136) epigraphs of Dhārwar taluka belongs to him. Among these, the first six belongs to Vikramāditya VI, and the remaining three belong to the time of Sōmēśvara III. Among these nine epigraphs, the Mummigaṭṭi epigraph accepts the sovereignty of Vikramāditya VI, the Siddāpur and Veṁkaṭāpur epigraphs accept the sovereignty of Sōmēśvara III, and the other six mention this feudatory only. The Narēṁdra epigraph (39* 1(25) describes the fame of this dynasty graphically as follows: Chaṭṭayadēva II won the Kavaḍi-Dvipa etc. built a bridge of ships upto Laṁka , went to Saurāshṭra by ship and worshipped Sōmanātha. While retuming he married the daughter of Mummari Nripa of Ṭhāṇa. His son Jayakēśi I defeated the Emperor of Āḷvā, gave his daughter in marriage to Vikramāditya VI and went to Kalyāṇa, where he was honoured by the Emperor. He also defeated the Chōḷas, His elder son was Gūvaladēva III and the younger Vijayāditya I. Jayakēśi II was the son of Vijayāditya 1. Vikramāditya VI gave his daughter Maiḷaladēvi in marriage to Jayakēśi II with munificent gifts.

The area "Koṁkaṇa-voṁbh-aynūṟ- Uṇukal-Sabbiy-eraḍu-mūvattu Kontakuḷi. mūvattu Hānuṁgall-aynūṟ = Utsugrāme-Kādaravaḷḷiy-eraḍu-mūvattu Poḷ alagunde- muvattu Vēḷugrāmey-eḷpattu Haivey-aynuṟu kavaḍi-dvîpa-sava-lakkha" is the biggest territory of the Kadaṁbas. As mentioned in the Narēṁdra epigraph, it was ruled by Maiḷaladēvi (Jayakēśi II). According to the Gūgikaṭṭi epigraph, Maiḷaladēvi installed the idol of Kēśavadēva, Their sons Śivachitta-permāḍidēve and Vishuṇu chitta- Vijayādityadēva as generally mentioned together elsewhere are mentioned together here in the Siddāpur (68* 1158), Bōkyāpur (48* 1136). Rāyāpur (63* 1182) epigraphs. The last of these mentions the brothers soon after the Kalachuris. In the first three epigraphs there is no mention of the Emperor because they did not accept the Kalachuris, who had dethroned the Chālukyas of Kalyāṇa as their emperor.

Jayakēśi III, the son of Vishṇuchitta- Vijayāditya, succeeded his uncle Śivachitta Permāḍidēva. The Managuṁḍi (52* 1203), Managuḍmi (51 * 1203, 1211), Garag (19* 1204-5), Dēvarahubbaḷḷi (27* 1206) and Managuṁḍi (52* 1207) epigraphs were written during his period. One of the Managuṁḍi (51* 1203) epigraph mentions the Emperor Sōmēśvara IV first, whereas the other (52* 1207, 1218) mentions the feudatory first. The remaining epigraphs are silent about the emperor. Afterwards, Vajradēva, the son of Jayakēśi III came to the throne. His mention is made in the later part of the three Managuṁḍi (51, 52 and 53) epigraphs. Afterwards Chaṭṭayadēva III, the son of Tribhuvanamalla, the brother of Jayakēśi III, came to the throne. He is mentioned in the Koṭabāgi (17* 1264) epigraph along with the king Mahādēva of the Yādava dynasty.

Thus these Kadaṁbās got many epigraphs written in Dhārwar taluka and ruled with glory. A noteworthy fact is that Maiḷaladēvi, the queen of Jayakēśi II, appears often with glorious titles. There are signs of her having ruled independently.

The Sāmaṁtas: Of the two Sāmaṁta dynasties who ruled over Dhārwar taluka, one is of Lakshmarasa and the other is of Chāvuṁḍagāvuṁḍ a. One epigraph of Narēṁdra (38* 1123) describes Laksehmarasa, and the other (39* 1125) describes Lakshmarasa and his descendents as follows:

Lakshmarāja (Lakshmarasa)

Bhavyarāja + Gaṁgā

Sōmavibhu

Siṁhadaṁḍādhipa + Maiḷaladēviyakka

Boppadēva

The Narēṁdra epigraph (38* 11 23) describes Lakshmarasa in four verses and speaks of his honarary titles as: "Svasti samadhigata-paṁcha-mahā-śabda mahā-sāmant-ādhipati mahā-prachaṇḍa-daṇḍanāyakaṁ vibdha-vara-dāyaka gōtra- pavitra par-āṁganā-putra bandhu-chintāmaṇi vivēka-chūḍāmaṇi nām-ādi-samasta-praśa sti-sahitaṁ śrîman-mahā-pradhānan= antaḥpur-ādhyaksha pasāytaṁ śrîman-Maiḷala-Mahādēviyara mane-verggaḍe śrîmad-daṁḍ anāyaka."[1]

There are four verses about him in another epigraph of Narēṁdra (39* 1125). This epigraph runs upto his great grandson Boppadēva, There are four verses about Bhavyarāja and his wife Gaṁgādēvi, five verses about their son Sōmadaṁḍādhipa, eight verses about his brother Siṁhadaṁḍādhipa and his wife Maiḷaladēvi and two verses about their son Boppadēva. It praises Siṁhadaṁḍādhipa, the central figure of this epigraph as follows: "Svasti samadhigata-paṁcha mahā-śabda mahā-sāman tādhipati mahā-prachaṇḍa-daṇ ḍanāyaka vibudha-vara dāyaka gōtra-pavitra par-āṁganā-putra bandhu-chintāmaṇi vivēka-chūḍāmaṇi dusht-āśva-malla seṇasa-hṟitsella kōdaṇḍa-Rāma raṇa-raṁga. Bhîma sāhitya-vidyādbara nikhiḷa-kaḷā-dhara saṁgita-prasaṁga saṁsēvya-Bharata saujanya-sāmrājya-nirata dhairy-kuḷā-parvvata satya-Satyavrata maṁtri-Chāṇakya manuja-māṇikya Sajjana-sabhā-maṇi-pradipa Vikramāditya-dēva-pratāpa-śvarūpa nām-ādi samasta-prasasti-sahitaṁ śrîman-mahā-pradhānan-antāḥpur-ādhyakshaṁ pasāyitaṁ mane-verggaḍe daṇḍanā yakaṁ."[2]

---

1. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಾಧಿಪತಿ ಮಹಾ ಪ್ರಚಣ್ಣದಣ್ಣನಾಯಕಂ ವಿಬ್ಧವರದಾಯಕ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರ ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ ಬನ್ಧುಜಿನ್ತಾಮಣಿ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನನ್ತಃಪ್ಪುರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪಸಾಯ್ತಂ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮೈಳಲದೇವಿಯರ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಶ್ರೀಮದ್ದಂಡನಾಯಕ"

2. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಾಧಿಪತಿ ಮಹಾ ಪ್ರಚಣ್ಣದಣ್ಣನಾಯಕಂ ವಿಬುಧವರದಾಯಕ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರ ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ ಬನ್ಧುಚಿಂತಾಮಣಿ ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮಲ್ಲ ಸೆಣಸಹೃತ್ಸೆಲ್ಲ ಕೋದಣ್ಡರಾಮ ರಣರಂಗಭೀಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಧರ ನಿಖಿಳಕಳಾಧರ ಸಂಗೀತಪ್ರಸಂಗಸಂಸೇವ್ಯಭರತ ಸೌಜನ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿರತ ಧೈರ್ಯಕುಳಪರ್ವ್ವತ ಸತ್ಯಸತ್ಯವ್ರತಮಂತ್ರಿಚಾಣಕ್ಯಮನುಜಮಾಣಿಕ್ಯ ಸಜ್ಜನಸಭಾಮಣಿಪ್ರದೀಪ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಪ್ರತಾಪಸ್ವರೂಪ ನಾಮಾದಿಸಮಸ್ತಪ್ರಸಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನನ್ತಃಪ್ಪುರಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಪಸಾಯಿತಂ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ದಣ್ಣನಾಯಕಂ"

The Chāvuṁḍagāvuṁḍa dynasty of the Jain community appearing in the epigraphs (56* 1045,57* 1125,58* about the 12th century A. D.) seems to have risen from the Nāḷgāvuṁḍa status to that of Sāmaṁta status.

Chāvuḍṁagāvuṁḍa + Cheṭṭiyakka

Nāgadēva + Polliyakka

Mārtaṁḍa + Gojjiyakka　　　　Chāvuṁḍa

Nākarasa　　　　Bammarasa

The fifty sixth epigraph takes the dynasty upto Mārtaṁḍa, the fifty sventh upto Bammarasa and the fifty eighth up to Nākarasa.

"Svasti samasta-dustar-ārāti-mastaka-vidaḷana-kiśōra-kanṭhîravaṁ | para-sainya-bhairavaṁ | tata-vitata-ghana-śushira-vādya-vidyā-vāchaspati | kāryy-. Bṛihaspati | nija-kuḷa-kamaḷa-mārttanḍaṁ | nuḍidante ganḍaṁ | śaraṇ-āgata-vajra-paṁjaraṁ | vairi-dik-kuṁjarajra(ṁ) | sujana-prasaṁgaṁ | sāhas-ōttuṁga | n = ēkāṁgavîraṁ | vîrāvatāraṁ | kadana-prachanḍaṁ | page-muṭṭe-ganḍaṁ | vinaya-vikhyātaṁ | nîti-Māndhātaṁ | nāmādi-samasta-prāśasti-samētar = appa."[1]

This is an honarary title of Chāvuṁḍagāvuṁḍa. He got built a Jain temple (basadi) called Samyakta Ratnākara. The versa,

Keṟe bāvi basadi dēgula
m = aṟavaṁṭige satram=eṁba dharmmamav=inituṁ |

---

1. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತದುಸ್ತರಾರಾತಿ ಮಸ್ತಕವಿದಳಕಿಕೋರಕಣ್ಠೀರವ । ಪರಸೈನ್ಯ ಭೈರವಂ । ತತಪಿ ತತಘನಶುಷಿರವಾದ್ಯವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ । ಕಾರ್ಯಬೃಹಸ್ಪತಿ । ನಿಜಕುಳಕಮಳಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ನುಡಿದನ್ತೆಗಣ್ಡಂ । ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರಂ । ವೈರಿದಿಕ್ಕುಂಜರಂ । ಸುಜನಪ್ರಸಂಗಂ । ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗಂ । ನೇಕಾಂಗವೀರಂ ವೀರಾವತಾರಂ । ಕದನಪ್ರಚಣ್ಡಂ ಪಗೆಮುಟ್ಟೆಗಣ್ಡಂ । ವಿನಯವಿಖ್ಯಾತಂ । ನೀತಿಮಾನ್ಧಾತಂ । ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಮೇತರಪ್ಪ"

neṟedavu Mugumda-mūva

ttaṟa vibhu Chāvuṇḍarāyanimdaṁ Jagadoḷ ||[1]

expresses Chāvuṁḍa's service to mankind. His wife is Chaṭṭiyakka. Their grandson Mārtaṁḍa is a very famous person. "Svasti samasta-dustar-ārāti-hasti-mastaka-sthaḷa-vidaḷan-ōgra-Paṁchānanaṁ | śauryya-shaḍānanaṁ | sakaḷ a-kaḷā-kaḷita-Vāg-lalanā-lalāmaṁ | bhujabala-bhîma | n-ari-baḷa-jaḷadhi-baḍavānaḷ aṁ | drōha-kā ḷā - naḷaṁ | ripu - hṛidaya-sellaṁ | dushṭa-āśva-mallaṁ| bandhu-jana-vanaja-mārttaṇḍaṁ | kāyvara gaṇḍaṁ | ari-turaga-taṭṭa-saṁghaṭṭaṁ | biruda-gāvaṇiga-śarabha-bhēruṇḍaṁ | ashṭādaśa-paṭṭan-ādhishṭhita-paṁcha-puṭ ṭig-ādi bāvanna-vîraṁ | śāsana-paṭṭa-sāliga-samaya-samudita-lalāṭa-paṭṭaṁ | vairi-gharaṭṭ | n=anēka-saṁgrāma-pārāvāra-pārāyaṇaṁ | chatura-(Chā)rāyaṇ aṁ | samara-vijaya-kāraṇaṁ | mad-āndha-ripu mada-nivāraṇaṁ | para-nārî - dūran = ēkāṁga-viran =asahāya-śauryya sāhas-ōttuṁgan = ayyana siṁgaṁ gēṇu-kārara dēvan = ond-iṟivātaṁ lōka-vikhyātaṁ samyakta-ratnākaraṁ | Padmāvatî-labdha-vara-prasādaṁ nāmādi samasta-praśasti-sahitaṁ śrîman-mahā-sāmantaṁ"[2] is his title.

The Mugad epigraph (56* 1045) says that he renovated the Jain basadi constructed by his grandfather and got a theatre built. His wife is Gojjikabbe. Her description occuring in the inscriptions reminds us of Attimabbe and Śāṁtalā. Nākarasa is their son. The Mugad epigraph (57* 1125) describes him as:

---

1. ಕೆಱೆ ಬಾವಿ ಬಸದಿ ದೇಗುಲ
ಮಱವಂಟಿಗೆ ಸತ್ರುಮೆಂಬ ಧರ್ಮ್ಮಮವಿನಿತುಂ
ನೆಱೆದವು ಮುಗುಂದ ಮೂವ
ತ್ತಱ ವಿಭು ಚಾವುಣ್ಡರಾಯನಿಂದಂ ಜಗದೊಳ್॥

2. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತದುಸ್ತರಾರಾತಿಹಸ್ತಮಸ್ತಕಸ್ಥಳ ವಿವಳನೋಗ್ರಪಂಚಾನನಂ । ಶೌರ್ಯ್ಯಷಡಾನನಂ । ಸಕಳಕಳಾಕಳಿತವಾಗ್ಲಲನಾಲಲಾಮಂ । ಭುಜಬಳ ಭೀಮಂ । ನರಿಬಳ ಜಳಧಿ ಬಡವಾನಳಂಗಿ । ದ್ರೋಹಕಾಳಾನಳಂ । ರಿಪುಹೃದಯಸೆಲ್ಲಂ । ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮಲ್ಲಂ । ಬನ್ಧುಜನವನಜಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ಕಾಯ್ವರಗಣ್ಡಂ । ಅರಿತುರಗತಟ್ಟ ಸಂಘಟಂ । ಬಿರುದಗಾವಣಿಗೆ ಶರಭ ಭೇರುಣ್ಡಂ । ಅಷ್ಟಾದಶ ಪಟ್ಟಣಾಧಿಷ್ಠಿತ ಪಂಚ ಪುಟ್ಟಗಾದಿ ಬಾವನ್ನವೀರಂ । ಶಾಸನ ಪಟ್ಟಸಾಲಿಗ ಸಮಯ ಸಮುದಿತ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ । ವೈರಿಘರಟ್ಟ । ನನೇಕ ಸಂಗ್ರಾಮಪಾರಾವಾರ ಪಾರಾಯಣಂ । ಚತುರಚಾರಾಯಣಂ । ಸಮಯ ವಿಜಯಕಾರಣಂ । ಮದಾನ್ಧರಿಪು ಮದನಿವಾರನಂ । ಪರನಾರೀದೂರನೇಕಾಂಗ ವೀರನ ಸಹಾಯಶೌರ್ಯ್ಯ ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗನಯ್ಯನ ಸಿಂಗಂ ಗೇಣುಕಾಱರ ದೇವನೊನ್ದಿಱಿವಾತಂ ಲೋಕ ವಿಖ್ಯಾತಂ ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರಂ । ಪದ್ಮಾವತೀಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದಂ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಾಮನ್ತಂ"

Sāsanam-āg = ir = oḷp=eseva kallina sāsanav = oṁd = id =altu kēḷ |
sāsada sāsanaṁ jayada sāsanav = ārppina sāsanaṁ guṇ-ō |
bhāsana sāsanaṁ siriya sāsanav = oḷpina sāsan-āḷiyiṁ |
lēs = ene Nāki-rāja-vibhu sāsana-kōṭiyan = eyde tāḷdidaṁ ||
Māḍisuv = āyatanaṁga
ḷ = māḍisuv = āhāra-dāna-dharmma-guṇaṁga |
ḷ = māḍisuva keṟegaḷ = inituṁ
māḍave sāmanta-Nākig-āyuṁ śrîyuṁ ||[1]

His cousin Bammarasa the son of Chāvuṁḍa erected an epigraph after deciding the boundary of the farm given by Mārtaṁḍayya the elder brother of his father, for the tank.

Officers: A mention of some officers appears in the inscriptions of the Dharwar taluka. There is mention of Bhānudēva and Bhāskara, the officers of Mala yavati, the queen of Vikramāditya VI, in the Dharwar epigraph (33* 1117). Also the descriptions of Bammaṇa Chnmūpa, the Paṭṭasāhaṇi of Jagadēkamalla II (Amminabhāvi 4* 1146), Mahāpasāyita Māguḍa Hiṭṭeya Nāyaka (Amminabhāvi 7* 1243), Mahāpradhāna-rāya danḍādhipati Bîchiśeṭṭi and Sarvādhikāri Aḷiya-Malliśeṭṭi (Hebbaḷḷi 72* 1248) appear here.

Gāvuṁḍas: The role of the Gāvuṁḍas, was great in uniting the power of the kingdom. The Amminabhāvi (3*1112, 4*1146) and the Dharwar epigraphs (31* about the 11th century A. D.) mention "Pannirvar-gāvuṇḍas", while, the Mummigaṭṭi epigraph (62* 1124) mentions "Kuṁdūra padinaruvar-gāvuṇḍas".

---

1. ಸಾಸನಮಾಗಿರೊಳ್ಪೆಸೆವ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಸನವೊಂದಿದಲ್ತು ಕೇಳ್ ।
ಸಾಸವ ಸಾಸನಂ ಜಯದ ಸಾಸನವಾರ್ಪ್ಪಿನ ಸಾಸನಂ ಗುಣೋ ।
ದ್ಭಾಸನ ಸಾಸನಂ ಸಿರಿಯ ಸಾಸನವೊಳ್ಪಿನ ಸಾಸನಾಳಿಯಂ ।
ಲೇಸೆನೆ ನಾಕಿರಾಜವಿಭು ಸಾಸನಕೋಟಿಯನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥

ಮಾಡಿಸುವಾಯತನಂಗ
ಳ್ಮಾಡಿಸುವಾಹಾರ ದಾನ ಧರ್ಮ್ಮಗುಣಂಗ
ಳ್ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಱೆಗಳಿನಿತುಂ
ಮಾಡವೆ ಸಾವನ್ತ ನಾಕಿಗಾಯುಂ ಶ್ರೀಯುಂ ॥

Of the two epigraphs of Managuṁḍi, one (51* 1203) mentions Chāvuṁḍ a gāvuṁḍa and the other (53* 12031 mentions Tippagāvuṇḍa. Two more famous Gāvuṁḍa families of this taluka appear in the Tēgūr and the Mummigaṭṭi epigraphs.

The Tēgūr epigraph (26* 1082) which begins as "Koḷanūra gāvuṇḍan = ānvayaṁ= eṁt = eṁdaḍe" gives the genealogy of the family as Jayadēvagāvuṁḍ a, the son of Siṁgagāvuṁḍa, and Siṁgagavuṁḍa as the son of Mūkagāvuṁḍs. It appears that Jayadēvagāvuṁḍa gave donation to the temple of Kalidēva which was built by his grandfather Mūkagāvuṁḍa,

The Mummigaṭṭi epigraph (62* 1124) informs that Udayama-gāvuṁḍa the son of Malligāvuṁḍa, gave a donation to the temple of Kalidēvaswāmy. The description

Siḍil-annaṁ ripu-nichayaṁ
toḍaṟd = eḍeyoḻ bēḷpa janake sura-taruvannaṁ |
kuḍuv-eḍeyoḷ Bāṇana-vol
Mṛiḍa-bhaktaṁ dharaṇîtaḷadoḷ =Udayama-gavuṁḍaṁ ||[1]

appearing here may be noted. In addition to this, the Gāvuṁḍa families appear in each and every epigraph.

Political Divisions: From the ancient times it has been a tradition to divide the kingdom into small divisions for administrative purposes. We have now a challenging task of preparing a map of Karnataka from the information available in the inscriptions, showing ancient political divisions. The following are the political divisions mentioned in the inscriptions of the Dharwar taluka.

Kuṁtaḷanāḍu, ranging from the river Cauvery to the Gōdāvari, is equal to the great. Karnataka. The Narēṁdra epigraph (39* Jl25) describes Vikramāditya VI of the Kalyāṇa Chālukya dynasty as 'Kuṁtaḷa Chakravarti'. The

---

1. ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ರಿಪುನಿಚಯಂ
ಕೊಡಱ್ದೆಡೆಯೊಳ್ ಬೇಳ್ಪ ಜನಕೆ ಸುರತರುವನ್ನಂ
ಕುಡುವೆಣೆಯೊಳ್ ಬಾಣನವೊಲ್
ಮೃಡಭಕ್ತಂ ಧರಣೀತಳದೊಳುದಯಮಗವುಂಡಂ ॥

Amminabhāvi epigraph (9* 1547) of Vijayanagar kings mentions the term Karnataka, In this volume the names of many divisions both of Karnataka and of other states.

The divisions of the Goa. Kadaṁbās are given as follows in the Narēṁdra epigraph (38* 1123-26): "Koṁkaṇa-vombhaynūṟ-Uṇukal-Sabbiy-eraḍu-mūvattu Kontakuḷi- muvattu Hānuṁgall-aynūṟ = Utsugrāme-Kāda(ra) vaḷḷiy-eraḍu-mūvattu Poḷalagunde-mūvattu Vēḷugrāmey-eḷpattu Haivey-aynūṟu Kavaḍi-dvîpa-sava-lakkhamumaṁ .... rājyaṁ-geyyuttem-ire."[1] The detailed descriptions of these divisions are as follows:

Koṁkana-vombhaynūṟu: This independent division with 900 villages was also called as Koṁkaṇa.-maṁḍaḷa. This was an important division of the Goa Kadaṁbās. The name of this division appears everywhere without fail, even if others are omitted here and there. The sentence "Nijarājadhāni Gōveyoḷ = irddu Koṁkaṇa-maṁḍaḷamaṁ .... rājyaṁ-geyyuttam-ire" and the title 'Koṁkaṇa Chakravarti' may be noted here.

Uṇūkall-sabbiy-eraḍu-muvattu: Just as the term yeraḍ aṟuṇūṟu occurring in the epigraphs suggests a province of 600 villages including Puligere-300 and Beḷvola-300. So also seems to be 30 made up of Uṇukal-15 and Sabbi-15. But in fact Uṇukal-30 and Sabbi-30 are independent divisions. The villages in these divisions were surrounded by Uṇakal and Chabbi of the present Hubli taluks.

Kontakuḷi-mūvattu: This division might have been in the present Muṁḍagōḍa taluka.

Hānuṁgall-aynūṟu: A division of 500 villages with the present Hānagal as its centre.

---

1. "ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಣುಕಲ್ಸಬ್ಬಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಕೊನ್ತಕುಳಿ ಮೂವತ್ತು ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱುತ್ಸುಗ್ರಾಮೆ ಕಾದ[ರ]ವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಪೊಳಲಗುನ್ದೆ ಮೂವತ್ತು ವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪತ್ತು ಹೈವೆಯಯ್ನೂಱು ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಸವಲಕ್ಖಮುಮಂ . . . . ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ"

Utsugrāme-Kādaravaḷḷiy-eraḍu-mūvattu: It means Utsugrāme-30 and Kādaravaḷḷi-30. Uchagaon of Belgaum taluka and Kādaroḷ ḷi of Bailhongal taluka were the head quarters of these divisions.

Poḷalagunde-mūvattu: It is not possible to locate this division exactly. It might have been a part of Bailhongal , Saundatti and Navalagund talukas.

Vēḷugrāmey-eḷpattu: Vēḷugrāme is the old name for the present Belgaum town. Belgaum was the head quarter of this division consisting of seventy villages.

Haivey-aynūṟu: This was to the south of Koṁkaṇa-900. It consisted of the coastal area of North Kanara and the Northern area of the South Kanara,

Kavaḍi-dvîpa-savalakkha: This Kavaḍi-dvîpa or Kavaḍi-dvîpa-Savalakkha which form a part of Kuṁtaḷanāḍu appear in the three epigraphs (Aḷnāvar 11* 1081, Narēṁdra 38* 1123, Narēṁdra 39* 1125). This division of 1.25 lakhs villages must have included the present Ṭhāṇā, Koḷābā and Ratnāgiri districts.

Palasige-pannirchhasira: Palasige-12000 a prominent province of the Kadaṁbās of Goa, which appears frequently in the epigraphs, is next only to that of Koṁkaṇā-900, in importance. The following sentence supports this statement: "Gūvaladēvar Koṁkaṇa-vombay-nuṟumaṁ Palasige-pannirchhāsiramumaṁ .... rājyaṁ - geyyuttaru-ire." Thus only these two provinces are mentioned in the Bōkyāpur (48* 1163), Bhāvihāḷ (49*1125), Managuṁḍi (59* 1045) and Mugada (57*1125, 58*about the 12th century) epigraphs. The statement "Koṁkaṇa-vombay-nūṟumaṁ Palasige-pannirchhāsiramuṁ Kuṁdur-ainūṟumaṁ .... rājyaṁ - geyyuttam-ire" of the Amminabhāvi inscription (2* 1071-72) cleary says that Palasige-12000 and Kuṁdūr-500 were two independent provinces. The Aḷnāvar inscription (11* 1081) supports this fact. But the statement 'Halasige-dēśa sammaṁdha Kuṁdūru-viśaya' of the Koṭabāgi inscription (17* 1264) says that Kuṁdūr-500 was a part of Palasige-12000. This is supported by the Narēṁdra inscription (39* 1125). Moreover, while according to the Dēvarahubbaḷḷi inscription,

Dharwār belongs to Palasige-12000, according to the inscriptions of Dharwār (33* 1117) and Narēṁdra (38* 1123, 39*) 125), it belongs to Kuṁdūr -500. So it is very difficult to say whether these two were independent provinces or Kuṁdūr-500 was a part of Palasige-12000. It is known that Amminabhāvi, Kanakāpura, Koṭabāgi, Dharawara (Narēṁdra, Taḍakōd), Mareyawāḍa, Kāvalagēri, Karabbaḷḷi (?) belonged to this Kuṁdūr-500.

Mārajawāḍi Koṁpaṇa was another such division of Palasige-12000. There was a sub-division Called "....raji", which included Koḷanūr (Tēgūr 26* 1082). In addition to this, as the Mugad epigraphs (56, 57, 58) say Mugad-30 was a part of the Mārājawāḍi- Koṁpana. Nigadi was one of the 30 villages of this division (44* 1111).

If one inscription (53* 1203) says that Managuṁḍi was a village of Halasige-12000, the other (51* J203) says that it was a village of Hullaṁbe.-70, the sub-division of Halasige-12000. This shows that the division, sub-division and the villages were like Halasige-12000 > Hullambe- 70 >Managuṁḍi.

It is mentioned in the Siddāpur inscription (68* 1158) that Hosavoḷalu was a. village of Kittur-30. It is learnt from the Rāyāpur copper-plate chat the village Bellavur belonged to Navilguṁd-40, a division of Beḷvola-300.

The religious

Religious power, just as the royal power was an important factor to shape the life of the ancient Karnataka. The matter relating to the Jain, Brāhmin, Śaiva and Veeraśaiva religions is as follows:

Jainism: Amminabhāvi, Aḷnāvar, Garag, Taḍākōḍ, Narēṁdra, Nuggikere, Managuṁḍi, Mugad and Hebbaḷḷi were the centers of Jainism, in Dharwār taluka. About Amminabhāvi, there are only two Jain epigraphs-one is the pedestal epigraph of Chaṁdranāth Tîrthaṁkara, of the twelfth century and the other is that of Nēminātha Tîrthaṁkara, of 1892 A. D. This paucity of inscriptions in this village, inspite of its rich heritage of Jain religion, calls for investigation.

The fact is that out of four epigraphs of Aḷnāvar, three are about Jainism and they indicate its impact upon the village. In the first epigraph (11) the description of the Jain ascetics Rāmachaṁdra and Bālachaṁdra is followed by the mention of the donation made by Narasiṁhayya - sheṭṭi etc., to a basadi built by Pradhāna Māchaṇṇa at Aḷnāvar. The second epigraph (13) is much damaged. The third (14) is noteworthy from the point of view of Jain religion and Kannada literature. It states that Chikkamalliśeṭṭi the son of Sidhaṇāṁka of Hubli, died by Sallēkhana vow for twenty one days. The Ragaḷe form which is a rare one to be found in the epigraphs has been used for the description of Mallaṇa. It is learnt from the other sources that he was a writer of the work Samyakta Kaumudi, which contains 24 chapters, and 2215 Saṁgatya verses.

There are two epigraphs relating to the Jains at Garag, which is even today a Jain centre. One of them tells us about the Samādhi-maraṇa of Śāṁtivîradēva of Yāpanîya-saṁgha and Kummaḍi-gaṇa, and the other perhaps indicates the ownership of a field belonging to the basadi of the above saṁgha and gaṇa.

Both the epigraphs of Taḍakōḍ belong to the Jain religion. The first one wishes that may Śrî Chaṁdraprabha Tirthaṁkara save the Vāsupājya ascetic of Yāpaniya Saṁgha, Svarṇa-pāshāna-gachha, Vrikshamūla-gaṇa, and the second informs that a donation was made to a certain basadi.

There are five inscriptions at Narēṁdra, one of which mentions the Samādhi maraṇa of Kanaka-śāṁti-muni of Kārēya-gaṇa, who was the desciple of Nāgachaṁdra-muni and also says that the desciple Bāhubali-muninātha erected "Niśidhika Śiḷa-staṁbha." Managuṁḍi, a centre of Brahmins and Śaivas was also a centre of Jains. An inscription (53*) of this village gives us the genealogy of the Jain ascetics of Yāpanîya-saṁgha, Mahiḷāpatîrth-ānvaya and Kārēya-gaṇa of Nagara-Jinālaya as follows:

Ēkavîryāchārya

|

Rāmachaṁdra

|

Bāhubali

Mugad which is noted for epigraphs in this taluka, has a large number of Jaina epigraphs. The Jaina royal family and the ascetic heritage of this place were responsible for this. The following names of the royal family are note-worthy; Chāvuṁḍa, Nāgadēva, Mārttaṁda, Chāmuṁḍarāya, Bammarasa and Nākarasa. In the geneologyof the ascetics the following ones appear: Kîrtigoravaḍ i, Narēṁdrakîrti, Nāgabiki-bratîndra, Bāḷchaṁdra Rāmachaṁdra, Munichaṁdra, Kumārakîrti and Dāmanaṁdi etc.

An inscription of this place (56) informs that Chāvuṁḍagāvuṁḍa made a gift to the Samyaktwa-Ratnākara basadi built by him, while his grandson Mārtaṁḍ a, renovated it and built a theatre by it. Bammarasa got written another eipigraph (57) which says that he affirms the land gift made to the Jinālaya by his uncle Mārtaṁḍayya, the elder brother of his father. If the 8th inscription mentions the Jaina royal family, the 61st mentions the erection of the statue of Pārśvanātha by a lady desciple of Kummaḍi-gaṇa.

The Hebbaḷḷi epigraph (73) mentions Yāpanîya-saṁgha and the Punnāgavṛ iksha-mūla-gaṇa.

On the whole, it can be said that in this taluka the Jain religion was prominent as a centre of the yāpanîya-saṁgha.

Brāhmanism: Agrahāras were the villages donated to the Brāhmins. Mahājanas or Ūroḍeyas, were the heads of the Brāhmin families, who enjoyed the benefits of the villages. Amminabhāvi, Kanakūr, Devarahubbaḷḷi, Bāḍa, Managuṁḍi and Navalūr were such agrahāras in this taluka. The scholarship and religious awareness of the Mahājanas of these agrahāras was note-worthy. The following description of the Mahājanas of the Amminabhāvi agrahāra may apply to any Mahājana :

"Svaati-yama-niyama - svādhyāya-dhyāna-dhāraṇa - maun-ānushṭhāṇa-pārā- yaṇa-japa-samādhi-śîḷa-saṁpannaruṁ vi . . . tmaruṁ- jñān-ātma-tatv - ārṇṇava-samētaruṁ lōka-vikhyātaruṁ yajana-yājana-ādhyaya. . . .pana-dāna-pratigraha-[śa]ṭ-karmma-niyataruṁ kshîra-sāgara-sayyā-śayan-ōrasthaḷa-sthita-Lakshmî sa-vaksha-sthaḷaruṁ chatuś-śata-pari-saṁkhyā-prasiddha-rāja-pūjitaruṁ samasta-lōka-jana- bhā-jitaruṁ vaṁś-āgragaṇyaruṁ vandi-brinda-

chintāmaṇigaḷuṁ saraṇ-āgata-vajra-paṁjararum = enisi negaḷda srî . d-agrahāram = Ammayanabhāviy = ūroḍeya-pra-mukha-nāl-nūrvvar = mahājanaṁgaḷu."[1]

There are a few examples to show that they accepted and donated the gifts by sitting assembled as a Mahāsabhā. Their presence was necessary for any such function of the people of any religion. The Mahājanas of Amminabhāvi were present when the Śaiva women, Chaṁdikabbe, donated land to a choultry. This fact has been recorded in the Amminabhāvi epigraph (3). A noteworthy fact-that the Mahājanas donated to the Jaina basadi-appeared in the Managuṁḍ i epigraph (53). Brahmapuri is the street where the Brāhmins lived in a town, which may or may not be an Agrahāra. The Hebbaḷḷi epigraph mentions such a Brahmapuri.

Śaivism: Nakuliśa-pāśupata is an important sect among the Śaiva sects, which were once a great religious forces in ancient Karnataka. This sect set up a tradition of famous teachers and built monumental monasteries and temples. A number of inscriptions of this religion are available in the Dhārwar taluka.

The Amminabhāvi agrahāra was a place of the Jains and the Nakulîśas. An epigraph (3) informs that Chaṁdikabbe of Nakuliśa-pāśupata sect, the wife of Uttavarāśi-paṁḍita and the daughter of Iṁdraśivajîya made a gift to the choultry of Ādityadēva. There is also a mention of the other gifts given to the god Mallikārjunā of this village. The Tēgūr epigraph (26) which speaks of the gift given to the temple of Kalidēvaswāmy by Jayadēvagāvuṁḍa mentions Chaṁdēśvarad- āchārya. Two inscriptions of Dharwar (31, 32) which mention Dēvarāśi-paṁḍita and Śivarāśi - paṁḍits indicate Nakulîśa-pāśupata. Another inscription of Dhārwar (33) informs that the officers Bhānudēva and Bhāskara

---

1. "ಸ್ವಸ್ತಿಯ ಯಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೌನಾನುಷ್ಠಾಣಪಾರಾಯಣಜಪಸಮಾಧಿಶೀಳಸಂಪನ್ನರುಂ ವಿ...ತ್ಮರುಂ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮತತ್ವಾರ್ಣ್ಣವಸಮೇತರುಂ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರುಂ ಯಜನಯಾ ಜನಾಧ್ಯಾಯ..ಪನದಾನಪ್ರತಿಗ್ರಹ [ಶ]ಟ್ಕರ್ಮ್ಮ ನಿಯತರುಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಸಯ್ಯಾಶಯನೋರಸ್ಥಳಸ್ಥಿತಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮಕ್ಷ ಸ್ಥಳರುಂ ಚತುಶ್ಯತಪರಿಸಂಖ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಪೂಜಿತರುಂ ಸಮಸ್ತಲೋಕಜನಭಾಜಿತರುಂ ವಂಶಾಗ್ರಗಣ್ಯರುಂ ವನ್ದಿಬ್ರಿನ್ದಚಿನ್ತಾಮಣಿಗಳುಂ ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರರುಮೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದ ಶ್ರೀ. ದಗ್ರಹಾರಮಮ್ಮ ಯನಬಾವಿಯೂರೊಡೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಾಲ್ನೂರ್ವ್ವರ್ಮಹಾಜನಂಗಳು"

gave donation to god Dharmēśvara by washing the feet of Sōmēśvara-paṁḍ ita.

Two epigraphs of Narēṁdra, (38 and 39) which mention Śaṁkaradēva and Lakshmaṇēśvaradēva seem to be related to the Nakulîśa-pāśupata. There is in the Nigadi (44) epigraph a mention of a donation made to Tējōrāśi-paṁḍ ita, the desciple of Kriyāśakti-paṁḍita.

The Bōkyāpur epigraph (48) informs that a gift was made to Śivaśakti paṁḍita, the son of Kēdāraśakti for the god Svayaṁbhu. The Bhāvihāḷ epigraph (49) mentions the donation made to the god Mallikārjuna and the Madanabhāvi epigraph (50) mentions the donation made to the god Svayaṁbhu, Both seem to belong to the Nakulîśa sect.

The Managumdi epigraphs are important among the epigraphs belong to the Śaiva sects. In the epigraph (51) which mentions Śivaśaktidēva-munipa, Íśānākhya and Chaṁdrabhūshaṇa- munipa says that the Baṇaṁjus, the Uguru three hundred, the Mahājanas and the Gāvuṁḍas of that village built the temple of Tribhuvanavîra-Jayakēśidēva. It also says that Chauḍagāvuṁḍa of Maṇ iguṁdage, and the three hundred of Maṇiguṁdage; the five hundred and four of Maniguṁdage, the Uguru three hundred of Huppavaḷḷi, the three hundred of Mugad, the Uguru three hundred of Nuggihaḷḷi and Uguru three hundred of Sattivura and the Uguru three hundred of Nirasāgara who came to see the Pavitra festival, made some donations.

The people of the villages Kōliku, Kaṁdagallu, Nandigāve, Sonnaligeyapura, Vijayāpura, Āiyyāvaḷe, Khēḍa who came to see this festival, made some donations. At the end of this inscription, it is mentioned that the donation was made to Gods Siddhēśvara and Grāmēśvara. Chaṁdrabhūshaṇadēva was the head of all the three temples. Another inscription of Managuṁḍi (52) tells us of the gift given to Sakaḷēśvara- paṁḍita.

The Mummigaṭṭi epigraph (62) says that Udayamagauḍa gave donation to Sthānāchārya Vāmaśakti-paṁḍit of Kalidēvaswāmy temple. It praises Vamashakti as follows:

Pasid=ār =bband= uṇa-bēḍid= o
ḍosed= ārtt = ill= ennad = ikkut= irppar kūḷaṁ |
vasudhā - taḷam = ellaṁ baṁ
ṇṇisuv = inegaṁ Vāmaśakti-paṁḍita-dēvar ||[1]

Likewise, the Veṁkaṭāpur (64) and Siṁganahaḷḷi (65) epigraphs seem to indicate the Pāśupata sects. The four inscriptions of Siddāpur (66, 67, 68 and 69) indicate Mūlasthānadēvate, Nāgarāśi-paṁḍita etc. The inscriptions of Hebbaḷḷi also mention the Pāśupata sect. Thus it seems that the Śaivism was spread more or less all over this taluka,

Viraśaivism: It must be said at the outset that the number of inscriptions belonging to Vîraśaivism is less when compared to others. But the three Vîraśaiva inscriptions of Dhārwar taluka are important.

The Koṭabāgi epigraph (about the 1264 A. D.) is one of the epigraphs mentioning donations given to Siddharāma of Sonnalāpur. This had been carved on a Naṁdi-pillar like the other inscriptions of Siddharāma. This epigraph was written during the period of Yādava Mahādēva and Chaṭṭayadēva III of the Goa Kadaṁba family. Another inscription of Koṭabāgi (18* about the 13 th century A. D.) mentions Banaviśeṭṭi and uses a phrase 'Guru-liṁga-Jaṁgamada-Pāda-tîrtha' which is very noteworthy from the point of view of Vîraśaiva technical terms.

The image epigraph of Amminabhāvi (8* 1284) is very important from the point of the image and the epigraphs of the Śivaśaraṇas, It has been written under the statue of Maḍivaḷa-Māchidēva who is shown trampling down the elephant of Bijjaḷa is as follows: "Tāraṇa-saṁvatsarada vaiśākha su 15 ralu Aṁmayanabhāvi yali Maḍivaḷaru vîra-Maḍivaḷa Māchi[dē] ... yaga (?) [pra]tishṭ eyaṁ [māḍi]daru maṁga [ḷa] ... ". It will be seen from this that Māchidēva was worshipped as God far back.

* * * *

1. ಪಸಿದಾರ್ಬ್ಬನ್ದುಣಬೇಡಿದೋ
ಡೊಸೆದಾರ್ತ್ತಿಲ್ಲೆನ್ನದಿಕ್ಕುತಿರ್ಪ್ಪರ್ ಕೂಳಂ ।
ವಸುಧಾತಳಮೆಲ್ಲಂ ಬ
ಣ್ಣಿಸುವಿನೆಗಮ ವಾಮಶಕ್ತಿಪಂಡಿತದೇವರ್ ॥

The account regarding the construct ion of the temple and the installation of idols in this taluka is as follows: There is a mention that Dēhārada Nāgaṇṇa, his son Āytlavarma, Bibbaṇṇa, his son (?), Kāḷimayya, Bîraṇṇa, Māchiyaṇṇa these seven people constructed Kumbhēśvara temple at Amminabhāvi (2* 1071-72). Mahāpradhāna Māchaṇṇa constructed the Jain basadi at Aṇilāpur (Aḷnāvar 11*1081), Mūkagāvuṁḍa constructed the temple of Kalidēvaswāmi at Tēgūr (Tēgūr 26* 1082); the washer-men of Amminabhāvi installed the statue of Maḍivaḷa Māchidēva, (Amminabhāvi 8* 1284); Maiḷaladēvi installed the statue of Lord Kēśava at Gūgikaṭṭi (Gūgikaṭṭi 23* 1124); the Mahājanas of Aiduvîsaka installed the statue of Lakshmîdēva at Dēvarahubbaḷḷi [Dēvarahubbaḷḷi 26* 1206); and Siṁgarasa constructed Lakshmaṇēśvara temple at Narēṁdra (Narēṁdra 39* 1125)- all this has been mentioned in the epigraph of this taluka. Kēmaṇa-Rēchaṇa who renovated the basadi of Chaṁdranātha Tîrthaṁkara (Nuggikeri 45* about the 12th century A. D.), the Tōṁṭigas of Maṇiguṁdage who built the temple of Vira-Jayakēśi (Managuṁḍi] 51* 1203), Huliyamaśeṭṭi who installed the god Bhairava (Managuṁḍi 51* 1216), Bammiśeṭṭi who installed the statue of Chaṁdranātha-Tîrthaṁkara (Amminabhāvi 6* eirca 12th century A. D.), BallāḷaraoWaḍēru Dēsai who installed the image of Nēmi-Tîrtharṁkara (Amminabhāvi 10* 1892), Chāvuṁḍagāvuṁḍa who constructed the Samyaktva Ratnākara basadi (Mugad 56* 1045) are mentioned in these epigraphs. A certain lady who installed the statue of Chenna-Pāriśva-Jina (Mugad 61 about the 12th century A. D.), a certain person who constructed the temple of Bîrabōva (Siddāpur 67* 1135), a certain person who installed the image of Gaṇēśh (Siddāpur 70* about the 12th century A. D.), and Salagara Kammarśeṭṭi who installed the image of Bhagavati (Siddāpur 69* about the 12th century A. D.) are mentioned in these epigraphs.

Such activities as the construction of the temple, and the installation of the statue took place in this small taluka which amaze us.

The Social

In reconstructing the social picture of the ancient society, epigraphs play a very important role. As they are the authentic records of ancient life, it is but natural that the picture drawn on the basis of these records should be more

authentic. Some facts relating to the social aspects as leamt from the inscriptions of Dharwar taluka may be discussed as follows.

Self-immolation and heroic deaths were the great values of life according to the ancient Indians. Religious self-immolation to incur the favour of the god was in practice. Self-immolation of men for the sake of their masters and that of women for their husbands called Vēḷevāḷi and Māsti respectively. Just as the necessity of heroic character arose in society, it was popularly believed that those who laid down their lives in battles would attain heaven.

The Nishadhi stones of the Jains and the Māsti stone, the hero-stones of the Hindus found in the Dharwar taluka are as follows.

The Nishadhi stone: These stones have been found erected in memory of the Jain Śrāvakas and ascetics who died by the vow of fasting. There all three Nishadhi stones in this volume:

The Narēṁdra Nishadhi stone (42* about the 12th century A. D.) mentions the Nishadhi death of Kanakaśāṁtidēva, the desciple of Nāgachaṁdra-Siddhāṁtadēva. It ends with the sentence: "Gurugaḷa sukîrtilatikāparam-enisi niśidhikā śiḷā stambhaman-ādaradim nirisidar- urvvare parikîrttise negaḷda Bāhubali- munināthar."

The Garage Nashadhi stone (21* 1290) informs the Samādhi death of Ācharya. Śāṁtivîradēva of Yāpanîye Saṁgha and Knmmaḍi-gaṇa.

The Nishadi stone of Aḷnāvar (14* 1505) is more noteworthy than the above one. It informs that Chikkamalliśeṭṭi, the son of Siddhaṇāṁka of Hubli died taking the Sallēkshana vow for 21 days and that his body was cremated on the bank of a river. There are some lines of Ragaḷe metre here.

The Māsti stone: The Māsti stone which is in memory of a woman embracing fire, after the death of her husband is only one in this taluka. This Māsti stone of Managuṁḍi (55* 1384) records: "Nāḍaprabhu Haḷigeṟeya Mallappagaḷu svarga star = ādaru". The reliefs of women which have been carved in the centre of the stone indicate that more than one of his wives seem to have entered the fire at one and the same time. There is a possibility of their names being mentioned in the broken part.

The Hero stone: The ancients believed that a person who died heroically would attain heaven. They had to fight and die for the rescue of cows at a cattle-raid, to protect the women from being outraged, to fulfill the obligation of the master, to help the kith and kin in trouble, and to guard the village from the siege. Nine hero stones are available in Dharwar taluka and they are related to Tuṟugōḷ, Ūraḷivu, and Eṟevesa.

The cow was held holy by the ancient Indians. A cattle-raid by an enemy was an invitation to a battle, It is learnt that Gūgehaḷḷi Mādayya (Aṁbaḷḷi 1* about the 950 A. D.) and a certain hero (Mugad 59* about the 12th century A. D.) died fighting at a cattle-raid. It was a belief of the ancients that fighting for their own village if the neighboring villagers or the kings raided their villages was a holy duty, The Kalle hero stone (16* about the 8th century A. D.) says that Baysara Sabbayya of Doḍḍavāḍ died in Ūraḷivu,

The Dharwar (29* about the 9th century A. D.), Aḷnāvar (12* 1100), Mugad (10* 12th century A. D.), Garag (19* 1204-5), Amminabhāvi (7* 1243) and Dharwar (35* about the 14th century A. D.) epigraphs inform us of the heroic deaths of some heroes. Among these epigraphs the hero stone of Amminabhāvi which tells us about the heroic death of Hiṭṭeya-Nāyaka of Mugad is an important one.

Donations: As in the other parts of Karnataka, the donatory inscriptions are numerous here. There are some unique donations here apart from the donations for temples and tanks. They are: Tulāpurusha, Gōsahasra, Prithvî, Saptasāgara and Pāramēśvara. The Amminabhāvi (4* 1125) and the Narēṁdra (36* 1125) epigraphs mention the Tulāpurusha-dāna of the emperor Jagadēkamalla and the Maṁḍaḷēśvar Chaṭṭayyadēva respectively. Daṁḍanāyaka Bammaṇṇayya made the Gōsahasra, the Prithvî and the Saptasāgara donations (Amminabhāvi 4* 1146). Rudradēva gives away Amminabhāvi as Pāremēśvara Datti (Amminabhāvi 4* 1146).

Festival, Vow and Worship: Chaitra-parva, Pavitra-parva, Chaitrapavitra-parva, Kîḷpōgu-nōṁpi, Naṁdîśvara-parva, Gaṇapūje, Paṁchōpachāra-pūje, Vimāna-pūje appear in the epigraphs of this taluka. Of

these, the first three appear again and again in the epigraphs. The Naṁdîśvara-parva which belongs to the Jains is a vow observed during the Āshaḍha, Kārtîka and Phālguṇa months. Details regarding the other Kîḷpōgu-nōṁpi, Panchōpachāra pūje, Gaṇapūje are not known.

Tax, Coins and Measures: The concluding portion of an epigraph contains rare information regarding our coins, weights, measures and taxation etc. The epigraphs of this volume speak of coins such as Visa, Arevîsa, Paṇa, Pāga, Gadyāṇa, Lokkiya-gadyāṇa, Lokkipriya-śrāheya-gadyāṇa, Dramma, Bēḷe etc.

Mattaru and Kōlu were the land measures. Also the Kuṁdūra-kōlu < > Kuṁ- dūragaḷe, Hiriya-kōlu, Narēṁdra-purada-hiriya-kōlu and Pārva-gōlu are mentioned. The others Koḷaga, Baḷḷa, Soṁṭige < > Sauṭige, sauṭu and Hēru were the measures used for oils and grains. Aruvaṇa, Koṁḍadeṟe, Perjuṁka < > Herjuṁka, Haṁdara- paṇa were the taxes of that time.

Professions and Societies: Kammāra, Kelasiga, Nāviṁda, Taḷāra, Maḍivaḷa, Tōṁṭiga, Telliga, Aruvattokkalu, Uguru-three hundred, Telliga-aivattokkalu, Baṇaṁ jigas, Nakaras, Mummuridaṁḍa appear in these epigraphs. The epigraphs of Amminabhāvi and Dēvarahubbaḷḷi inform that Mallikārjuna of Vijayanagara exempted the barbers from the payment of tax. It is a noteworthy fact that the washer-men installed the statue of Maḍivaḷa Māchidēva at Amminabhāvi. It Seems that some of the above mentioned working classes had formed their own societies. The Managuṁḍi epigraph says that there was aivattokkalu of the Telligas. The Tōṁṭiga five hundred (Siddāpur 68* 1158), aṟuvattokkalu and the Uguru-three hundred belonging to the farmers appear generally in all the epigraphs. The line "Nālvaru Prabhu mukhya aṟuvattokkalu" in the Siddāpur epigraph informs that the head of the village was also the head of the aṟuvattokkalu society. The merchants who sold beat leaves were called Eleya-bojaṁgas and their society was called Uguru-three hundred. Their description appears in the Managuṁḍi epigraph (51* 1203-16) is as follows;

> Nuḍid=aṁt=ūrjjita-kāryyamaṁ paḍedu māḷpar-mmānyaraṁ maṁnnipa
> r-gaḍaṇaṁ taṁmoḷ=anūnam=āgi vara dhaṁrmm=ādhārar=ādar-
> mmanaṁ

biḍe vaṁdi-brajamaṁ samuddharisuvar =ssā [-] duvaṁ koṯṯava
r=ppaḍe-māt-ēṁ sthira-chittar=î Yugura-mūnūrvvar=mmahā-maimarō॥
Ugurēśvara-dēva-krama
yugamaṁ pūjisuvar =arttiyiṁd = anavarataṁ ॥
sogayisuvareṁdu baṁṇṇipe
n =agaṇita-guṇa- yutaran =Ugura-mūnūrvarumaṁ ॥

Eleya-bojaṁgar =aṁgajana rūpina peṁpinoḷaṁ samānadiṁ
sale sogayirppar = = î dharege saty-achaḷaṁ su-charitra-vṛittiyiṁ
d = alasade māḷpa dāna -guṇadiṁ mahim-ōṁunatiyiṁ jaga-jjanaṁ
pala-teṟadiṁde baṁṇṇisal-udātta-guṇāṁnvitar = î dharitriyoḷ ॥[1]
Sthiradiṁde Mūlavaḻḻiya
paramana pād-āṁbju-yugmamaṁ pūjisuva
r-ttharadiṁdav = Eleya-bojaga
r = bhbharadiṁ Nāgēśanaṁ manōjāṁtakanaṁ ॥

---

1. ನುಡಿದಂತೂರ್ಜ್ಜಿತ ಕಾರ್ಯ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ಮಾಳ್ಪರ್ಮ್ಮಾನ್ಯರಂ ಮಂನ್ನಪ
ಗ೯ಡಣಂ ತಂದೊಳನೂನಮಾಗಿ ವರಧಂರ್ಮ್ಮಾಧಾರರಾದರ್ಮ್ಮನಂ
ಬಿಡೆ ವಂದಿಬ್ರಜಮಂ ಸಮುದ್ಧರಿಸುವರ್ಸ್ಸಾ[–]ಮವಂ ಕೊಟ್ಟವ
ರ್ಪ್ಪಡೆಮಾತೇಂ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತರೀ ಯುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾಮೈಮರೋ॥

ಉಗುರೇಶ್ವರದೇವ ಕ್ರಮ
ಯುಗಮಂ ಪೂಜಿಸುವರರ್ತ್ತಿಯಿಂದನವರತಂ
ಸೊಗಯಿಸುವರೆಂದು ಬಂಣ್ಣಿಪೆ
ನಗಣಿತಗುಣಯುತರನುಗುರಮೂನೂರ್ವರುಮಂ॥

ಎಲೆಯಬೊಜಂಗರಂಗಜನ ರೂಪಿನ ಪೆಂಪಿನೊಳಂ ಸಮಾನದಿಂ
ಸಲೆ ಸೊಗಯಿರ್ಪ್ಪರೀ ಧರೆಗೆ ಸತ್ಯಚಳಂ ಸುಚರಿತ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂ
ದಲಸದೆ ಮಾಳ್ಪ ದಾನಗುಣದಿಂ ಮಹಿಮೋಂಉನ್ನತಿಯಿಂ ಜಗಜ್ಜನಂ
ಪಲತೆಱದಿಂದೆ ಬಂಣ್ಣಿ ಸಲುದಾತ್ತಗುಣಾಂನ್ವಿತರೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ॥

Śaraṇ-āgata-rakshakaraṁ
Hari- Hara-pād-āṁbuja- bhṛiṁgaraṁ dhāriṇiyoḷ
serag-illada ballāḷgaḷa.
n = ati-mudadiṁ poḷabilla-mūnūrvvaruṁ ||[1]

This inscription describes their personality and devotion. It was very common to these people to take part in the religious activities of the village. Apart from mentioning the donation given by the Ugur three hundred of Managuṁḍi to Tribhuvana-vîra-Jaynkēśi temple, it contains the following lines giving the details of the donation:

Mattaṁ Mugadada mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṃ Chaṁdra bhūshaṇa-dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru || Mattaṁ Huppovaḷḷiya-vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa dēvarige kālaṁ karchchi dhāra-pūrvvakaṃ māḍi koṭṭaru || Mattaṁ Nuggiya-haḷḷiya vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshṇa- dēvarige kālaṁ karchchi dhāra-pūrvvakaṃ māḍ i koṭṭaru || Mattaṁ Sattivūra vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa- dēvarige kālaṁ karchchi dhāra-pūrvvakaṁ māḍ

---

1. ಸ್ಥಿರದಿಂದೆ ಮೂಲವಳ್ಳಿಯ
ಪರಮನ ಪಾದಾಂಬ್ಜುಯುಗ್ಮಮಂ ಪೂಜಿಸುವ
ತ್ಥಿರದಿಂದವೆಲೆಯಬೊಜಗ
ಭ್ಥರದಿಂ ನಾಗೇಶನಂ ಮನೋಜಾಂತಕನಂ

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕರಂ
ಹರಿಹರಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗರಂ ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್
ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ಬಲ್ಲಾಳ್ಗಳ
ನತಿಮುದದಿಂ ಪೊಳಬಿಲ್ಲಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ॥

"ಮತ್ತಂ ಮುಗದದ ಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂಕರ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ನುಗ್ಗಿಯಹಳ್ಳಿಯ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂಕರ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಸತ್ತಿವೂರ ವುಗರ ಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂಕರ್ಚಿಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ನೀರುಸಾಗರದ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭುಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ॥"

i koṭṭaru ॥ Mattaṁ Nîrusāgarada vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷ alli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa - dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru ॥

The more important society than any of these is that of the merchants. Nakaras, Baṇaṁjigas, seṭṭis, Seṭṭiguttas, Mummuridaṁḍas and Gātrigas are the different names used for them.

Nereda baṇaṁjigar=mmudade kaṭṭid=oḍ=aṁtadu paṭṭav=arttiyim
d = arare babāppu vaṁdi-nikar[UU]d = ittude chāgav = ārggav-i
nd=irad=ati- kōpadiṁ muḷiyal=ā Javan =annar=aśēsha-dharmmadiṁ
bharadoḷe raksh[illegible]ar=nnegaḷda paṭṭaṇa-nālkaṟoḷ=ippa seṭṭiyar ॥[1]

This description appears in the Maṇaguṁḍi epigraph (51 * 1203-16). Their presence like that of the Mahājanas and the Paṁchamaṭhas was required at the donatory and religious functione.

Women: The names of Padmaladēvi, Gaṁgādēvi, Maiḷaladēvi, Śrîyādēvi, Malayavati, Rājamati, Polliyakka, Chaṭṭiyakka, Gojjiyakka. Maiḷ aladēviyakka, Hammikabbe, Chaṁdikabbe and Tippavve appear in these epigraphs. Among these Malayavatidēvi was the queen of the emperor Vikramāditya VI and Maiḷaladēvi the queen of Jayakēśi II of the Kadaṁba of Goa. Chaṭṭiyakka, Polliyakka and Gojjiyakka are mother-in-law, daughter-in-law and grand daughter-in-law respectively. Gaṁgādēvi and Maiḷalādēviyakka were the mother-in-law and daughter-in-law of the feudatory family of Narēṁdra. The Nuggikere epigraph (45* about the 12th century) speaks of a certain gift given after washing the feet of the Jain nun Rājamati, the Managuṁḍi epigraph (51 * 1211) says that Tippavve, the wife of Joisa Tippayya discharged the obligation of her husband by giving away a part of the property. It is also learnt that Śrîyādēvi was the wife of Sāgara bhaṭṭa (Narēṁdra 38* 1126), Chaṁdikabbe was the wife of Uttavarāśi-paṁḍita (Amminabhāvi 3* 1112),

---

1. ನೆರೆದ ಬಣಂಜಿಗರ್ಮ್ಮುದದೆ ಕಟ್ಟಿದೊಡಂತರು ಪಟ್ಟವರ್ತ್ತಿಯಿಂ
ದರರೆ ಬಬಾಪ್ಪು ನಂದಿನಿಕರ [UU] ದಿತ್ತುದೆ ಚಾಗವಾರ್ಗ್ಗವಿ
ನ್ದಿರದತಿ ಕೋಪದಿಂ ಮುಳಿಯಲಾ ಜವನನ್ನರಶೇಷಧರ್ಮ್ಮಮಂ
ಭರದೊಳೆ ರಕ್ಷಿಪರ್ನ್ನೆಗಳ್ದ ಪಟ್ಟಣನಾಲ್ಕಱೊಳಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಯರ್ ॥

and Hammikabbe was the wife of Hîchagāvuṁḍa (Siddāpur 67* 1167). The sentence "Padmaladēvi biṭṭa dharma" appears in the Veṁkaṭāpur epigraph (64* 1136). Of these, worth discussing are Maṁḍalēśvari Maiḷaladēvi, Sāmaṁtini Gojjikabbe and Chaṁdikabbe, an ordinary house-wife.

Maiḷaladēvi, who was the daughter of Vikramāditya VI and the wife of Immaḍi-Jayakēśi of the Goa Kadaṁbas, lived a glorious life. The Kanakūr epigraph (15* 1104) informs us of a donation given at her marriage: "Jayakēśi-dēvara vivāhōtsav-kāladalli srîmat- Tribhuvanamalla-dēvaru Kuṁdūra-ainūṟaṟa baḷiya bāḍaṁ Kanakāpuravaṁ śrî-Saurāshṭrada srî -Sōmanātha-dēvara dhūpakke."[1]

The Narēṁdra epigraph (39* 1125) describes their marriage as follows:

Eṁdu vibhūtiyaṁ dharisi Hēma-nageṁdrame muṁde baṁdu niṁ
d = aṁdadin=āppu-keydu maṇi-maṁḍapadoḷ =pada-padmamaṁ nij-ā
naṁdade karchchi purṇṇa-kaḷaś-ōjvaḷa-dhāre virājisa | ke tāṁ
nandaneyaṁ kumāraka śikhāmaṇig=ittan-iḷā-taḷ-ēśvaraṁ ||

Kanak- ādry-agraṁgaḷ=ēn-achachariye palav=enal hēma-puṁjagaḷaṁ Rō
ha-nagēṁdra-vrātav=itt=ett=ene palavu mahāratna-puṁjagaḷaṁ Śa
krana gaṁdh-ēbhakkam=uchchaiśravada mahimegaṁ mēl=enal= saṁduvaṁnū
tana bhadr-ēbh-āśva-kōṭi-prakaraman-aḷiyaṁg-ittan = ā Kuṁtaḷādhîśaṁ ||[2]

---

1. "ಜಯಕೇಶಿದೇವರಸರ ವಿವಾಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರು ಕುಂದೂರ್ಯೆನೂರರ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಕನಕಾಪುರವಂ ಶ್ರೀ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥನೇವರ ಧೂಪಕ್ಕೆ"
2. ಎಂದು ವಿಭೂತಿಯಂ ಧರಿಸಿ ಹೇಮನಗೇಂದ್ರಮೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂ
ದಂದದಿನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ಮಣಿಮಂಡಪದೊಳ್ಪದಪದ್ಮಮಂ ನಿಜಾ
ನಂದದೆ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಪೂರ್ಣ್ಣಕಳಶೋಜ್ವಳಧಾರೆ ವಿರಾಜಿಸಲ್ಕೆ ತಾಂ
ನನ್ದನೆಯಂ ಕುಮಾರಕ ಶಿಖಾಮಣಿಗಿತ್ತನಿಳಾತಳೇಶ್ವರಂ ॥

ಕನಕಾದ್ರ್ಯಗ್ರಂಗಳೇನಚ್ಚರಿಯೆ ಪಲವೆನಲ್ ಹೇಮಪುಂಜಗಳಂ ರೋ
ಹನಗೇಂದ್ರವ್ರಾತವಿತ್ತೆತ್ತೆನೆ ಪಲವು ಮಹಾರತ್ನಪುಂಜಗಳಂ ಶ
ಕ್ರನ ಗಂಧೇಭಕ್ಕಮುಚ್ಚೈಶ್ರವದ ಮಹಿಮೆಗಂ ಮೇಲೆನಲ್ಸಂದುವಂ ನೂ
ತನ ಭದ್ರೇಭಾಶ್ವಕೋಟಿಪ್ರಕರಮನಳಿಯುಂಗಿತ್ತನಾ ಕುಂಡ [ಳಾಧೀಶಂ] ॥

This type of Marriage description is rare in the inscriptions. Like "Śrîman-mahā maṇḍaḷēśvaraṁ Jayakēśi-dēvaruṁ śrîmach-Chāḷukya-chakrēśvara-priya-tanūje Maiḷala-mahādēviyaruṁ Palasige-pannichchhāsiramumaṁ Koṁkaṇa-vombhay- nūṟumaṁ sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttsm-ire"[1], Maiḷ aladēvi, generally was mentioned with her husband Jayakēsi.

Such sentences as " .... Jayakēśi-dēvara manō-nayana-vallabheyar = appa … srîmat. piriy-arasi Maiḷala-mahādēviyar-Kundūroḷ = irddu Koṁkaṇa., vombhaynūṟ-Uṇukal-Sabbiy-eraḍu-mūvattu Kontakuḷi-mūvattu Hānuṁgall-aynūṟ Utsugrāme- Kādaravaḷḷiy- eraḍu- mūvattu Poḷalagunde-mūvattu Vēḷugrāmey-eḷpattu Haivey- aynūṟu Kavaḍi-dvîpa-sava-lakkhamumaṁ sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ- gey‸‸ttam-ire"[2]suggests as if she reigned independently (Narēṁdra 38* 1123-26). Needless to say that such a vast area was ruled by Jayakēśi. Yet association with her husband in matters of administration speaks of her abilities, in her two epigraphs of Narēṁdra (39* 1125, 38* 1123-26). The Siṁganahaḷḷi epigraph (65* 1123) mentions Shrîkaraṇada Siṁgaṇṇa of Maiḷ aladēvi, The Gugikaṭṭi epigraph says that she installed Kēśavadēva,

Gojjiyakka was the wife of Mārtaṁḍa, The feudatory of the Mugad village. One epigraph of this village (57* 1125) calls her as Maleyagaṁge, Marudēvi, Ghatāṁ tike, Jinaśāsana-dēvate, The description of her grand personality appears in another epigraph (58).

Chaṁdikabbe was the daughter of Iṁdraśivajîya and the wife of Uttavarāśi- paṁḍita of Uṇakal was spoken of as 'Kavîṁdrastute'. The Amminabhāvi epigraph (3* 1112) says that she made a gift to a choultry.

---

1. "ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯಕೇಶಿದೇವರುಂ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಪ್ರಿಯತನೂಜೆ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರುಂ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಮಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ॥"

2. ". . . . ಜಯಕೇಶಿದೇವರ ಮನೋನಯನವಲ್ಲಭೆಯರಪ್ಪ . . . . ಶ್ರೀಮತ್ತಪಿರಿಯರಸಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರ್ಕುನ್ದೂರೊಳಿರ್ದು ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಣುಕಲ್ಸಬ್ಬಿಯೆರಡುಮೂವತ್ತು ಪೊಳಲಗುನ್ದೆಮೂವತ್ತು ವೇಣುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪತ್ತು ಹೈವೆಯಯ್ನೂಱುಕವಡಿದ್ವೀಪಸವಲಕ್ಖಮುಮಂ . . . . ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ"

The Literary

The purpose of the epigraphs is not to create literature but to record events. But because of the aesthetic sense of the writers, the epigraphs have gained literary characteristics. In this volume there are a few epigraphs which are useful for writing the history of literature. Their literary richness is seen in describing the Yudhavîra and Dānavira. There are epigraphs of one verse and of eyed one sentence. The two epigraphs of Narēṁdrs (38 and 39), the two of Mauaguṁḍi 151 and 53) and two of Mugad (56 and 57) all of the twelfth century are like the smaller Chaṁpu Kāvyas comprising of prose and poetry.

Bhuvanaṁ pū-goḷaniṁdu-bhānu-kiraṇaṁ svechchh-āṁbu-gōtrādrikeṁ
tevaraṁ baṁbuḷivārddhi tuṁbi manujar = nîrvvāṇasar-Jaina-ta
tvame taṁp-āgiral = alli Bāhubali saidhdhānt-ēśa-kîrtti-prabhā
nava-haṁsaṁ kavi-chakra-saṁgi naliguṁ nānā-rata-kṛîḍeyiṁ ||

Biḍuva maraḷchuv=aṭṭuva maguḷva kaḍaṁguva poṁguva=āntu rū
p-iḍuva jaguḷva jhaḷpisuva [- U U] pāruva mikku pokka po
kkaḍasuva kuttum-ittuva [U- U U - U U - U - U] nū
rmmaḍiy= enal = āytu kā [U U U - U] Chavuṇḍanoḷ = āji-raṁgadoḷ ||

Ari-sāmaṇtara raktam=eṁba nava-sandhyārāgam=urbbēḷe sā
kshara-nîrējavanake porde harshaṁ śishṭ-ēshṭa-chakrāṁkam=ā
daradiṁ poṁde Muguṁdam=eṁb=udaya-śaiḷa-sthānadoḷ=tejam=ā
gire=chelv-ādudu Nākirāja-vibhuv=eṁb=āditya-nitya-ōdayaṁ ||

Sāsansm=āgir=oḷp=eseva kallina sāsanam-oṁd=id=aḷtu kēḷ
sāsada sāsanaṁ jayada sāsanav=ārppina sāsanaṁ guṇ-ō

dbhāsana sāsanaṁ siriya sāsanav=oḷpina sāsanāḷiyiṁ
lēs = ene Nāki-rāja-vibhu sāsana-kōṭiyan = eyde tāḷdidaṁ ||[1]

A number of such verses may be illustrated. The Mūla-shaṭpadi and the Ragaḷe the metrical forms which are rare in epigraphs appear in the epigraphs of this taluka. The description of Narasamma, the sculptor in the Mūla-shaṭpadi which appears in the Amminabhāvi epigraph is as follows:

Shaṭpada || Hara-pāda-āṁbuja-bhṛiṁagaṁ
para -nārî - jana-dūraṁ
[U U - - U U – –] jāta-rūpaṁ |
Sarasati -gaṇa-bhaktaṁ

---

1. ಭುವನಂ ಪೂಗೊಳನಿಂದುಭಾನುಂ ಕಿರಣಂ ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬುಗೋತ್ರಾದ್ರಿಕಂ
ತೆವರಂ ಬಂಬುಳಿವಾರ್ಧಿ ತುಂಬಿ ಮನುಜರ್ನಿರ್ವ್ವಾನಸ ಜೈನತ
ತ್ವಮೆ ತಂಪಾಗಿರಲಲ್ಲಿ ಬಾಹುಬಲಿ ಸೈದ್ಧಾನ್ತೇಶಕೀರ್ತ್ತಿಪ್ರಭಾ
ನವಹಂಸಂ ಕವಿಚಕ್ರಸಂಗಿ ನಲಿಗುಂ ನಾನಾರತ ಕ್ರೀಡೆಯಿಂ ||

ಬಿಡುವ ಮರಳ್ಚುವಟ್ಟುವ ಮಗುಳ್ವ ಕಡಂಗುವ ಪೊಂಗುವಾನ್ತು ರೂ
ಪಿಡುವ ಜಗುಳ್ವ ಝುಳ್ಪಿಸುವ [–U U] ಪಾರುವ ಮಿಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕಾ ಪೊ
ಕ್ಕಡಸುವ ಕುತ್ತು ಮಿತ್ತುವ[U – U U – U U – U– U] ನೂ
ರ್ಮ್ಮಡಿಯೆನಲಾಯ್ತು ಕಾ [U U U – U] ಚಪುನ್ಡನೊಳಾಜಿರಂಗದೊಳ್ ||

ಅರಿ ಸಾಮನ್ತರ ರಕ್ತಮೆಂಬನವಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗಮುರ್ಬ್ಬೇಳೆ ಸಾ
ಕ್ಷರ ನೀರೇಜವನಕ್ಕೆ ಪೊಜ್ದೆಹರ್ಷಂ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟ ಚಕ್ರಾಂಕಮಾ
ದರದಿಂ ಪೊಂದೆ ಮುಗುಂದಮೆಂಬುದಯಶೈಳಸ್ಥಾನದೊಳ್ತೇಜಮಾ
ಗಿರೆ ಚೆಲ್ವಾದುದು ನಾಕಿರಾಜವಿಭುವೆಂಬಾದಿತ್ಯ ನಿತ್ಯೋದಯಂ||

ಸಾಸನಮಾಗಿರೊಳ್ಪೆಸೆವ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಸನವೊಂದಿದಲ್ತು ಕೇಳ್
ಸಾಸದ ಸಾಸನಂ ಜಯದ ಸಾಸನವಾರ್ಪ್ಪಿನ ಸಾಸನಂ ಗುಣೋ
ದ್ಭಾಸನ ಸಾಸನಂ ಸಿರಿಯ ಸಾಸನವೊಳ್ಪಿನ ಸಾಸವಾಳಿಯಿಂ
ಲೇಸೆನೆ ನಾಕಿರಾಜವಿಭು ಸಾಸನಕೋಟಿಯನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ||

Narasaṁmaṁ negarddan= î
dhareg = ellaṁ sale sa [- ∪ ∪ - -] ||[2]

This is the first Shaṭpadi which drew the attention of Kannada scholars in the field of research. The term 'Shaṭpada' here is very significant. It is also important from the point of view of its time 1071-72 A. D.

The Aḷnāvar epigraph (14* 1505) which praises Chikkamallaṇṇa who died by Sallēkhana- vow' gives us a rare example of the Ragaḷe metre:

Mattam-atiśaya-Jina-pad-āṁbhōja-shaṭcharaṇa
bittaripa - paṁcha- pada- pūrit-āṁtahakaraṇa
guru- pad-āṁbuja- parāga-sva-raṁjita- bhāḷa
Bharata-kāvya- pramukha-nānā-kaḷā-jāḷa
vasudh-āṁtarāḷa- viśruta- vividha-su-charita
lasita -Jina-gaṁdha-pushkara- pavitrita-gātra
dharege Hubbaḷḷi Siddhēṁdra-tanu-saṁjāta
surasa-kōvida Chikkamallaṇan= ati-khyātaṁ ||[2]

---

1. ಷಟ್ಪದ ॥ಹರಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗಂ
ಪರನಾರೀಜನದೂರಂ
[U U – – U U – –] ಜಾತರೂಪಂ।
ಸರಸತಿಗಣಭಕ್ತಂ
ನರಸಂಮಂ ನೆಗರ್ದ್ದನೀ
ಧರೆಗೆಲ್ಲಂ ಸಲೆ ಸ [– U U – –] ॥

2. ಮತ್ತಮತಿಶಯ ಜಿನಪದಾಂಭೋಜಷಟ್ಚರಣ
ಬಿತ್ತರಿ ಪಂಚಪದಪೂರಿತಾಂತಃಕರಣ
ಗುರುಪದಾಂಭುಜಪರಾಗಸ್ವರಂಜಿತಭಾಳ
ಭರತಕಾವ್ಯಪ್ರಮುಖ ನಾನಾಕಳಾಜಾಳ
ವಸುಧಾಂತರಾಳವಿಶ್ರುತ ವಿವಿಧಸುಚರಿತ್ರ
ಲಸಿತ ಜಿನಗಂಧಮುಷ್ಕರಪವಿತ್ರಿತಗಾತ್ರ
ಧರೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರತನುಸಂಜಾತ
ಸುರಸಕೋವಿದ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಣನತಿಖ್ಯಾತ ॥

We come to know about the poets, the scribes and the sculptors who wrote the epigraphs of this taluka from the following text:

Rūvāri kumuda-chaṁdraṁ
bhāvaka-rūvāri vārij-ārkkaṁ mattaṁ
rūvāri-vārij-ōdbhava
n=îvasumativoḷag=ati-praohaṇḍaṁ Chauṇḍaṁ ||
Sale Mandūra gavuṇḍan = ā Kaṇiya Chāvuṇḍaṁge sat-putran = î
Baladēvaṁ Śiva-pāda-padma-madhupaṁ Mandūroḷaṁ Śaṁbhuv= î
Kalidēvaṁg=ati-bhaktiyinde besageyd = î śāsanaṁ nilke tāṁ
nelanuṁ nēsaṟūm=uḷḷinaṁ tolagad=inn=ā-chaṁdra-tāraṁ-baraṁ ||[1]

The way the poets and the script-writers have spoken about themselves in the-above verse is noteworthy. Another epigraph speaks of the poet, the scribe and the sculptors as follows:

"Nāgarjjuna-paṇḍitaru pēḷda kabbaṁ kesaru-kall=ādiy=āgi Kallōjhara kelasa | Bharatōjana kaṇḍaraṇe"[2]

The Rāyāpur copper-plate describes the persons who were responsible for the- writing of it as follows:

"Śakti-vyutpatti-saṁpanna-vidvat-śrî-pāda-sēvinā | rachit = Ādityadēvana seyaṁ śāsana-paddhatiḥ || Kṛitir-iyaṁ tribhuvana-vidyā-chakravarttinaḥ śrîmad-

---

1. ರೂವಾರಿ ಕುಮುದಚಂದ್ರಂ
ಭಾವಕರೂವಾರಿ ವಾರಿಜಾರ್ಕ್ಕಂ ಮತ್ತಂ
ರೂವಾರಿ ವಾರಿಜೋದ್ಭವ
ನೀ ವಸುಮತಿಯೊಳಗತಿ ಪ್ರಚಣ್ಣಂ ಚೌಣ್ಡಂ ॥
ಸಲೆ ಮಂದೂರಗವುಣ್ಡನಾ ಕಣಿಯ ಚಾವುಣ್ಡಂಗೆ ಸತ್ಪುತ್ರನೀ
ಬಲದೇವಂ ಶಿವಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪಂ ಮನ್ದೂರೊಳಂ ಶಂಭುವೀ
ಕಲಿದೇವಂಗತಿ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ದೆ ಬೆಸಗೆಯ್ದೀ ಶಾಸನಂ ನಿಲ್ಕೆ ತಾಂ
ನೆಲನುಂ ನೇಸಱುಮುಳ್ಳಿನಂ ತೊಲಗದಿನ್ನಾಚಂದ್ರ ತಾರಂಬರಂ ॥

2. "ನಾಗಾರ್ಜ್ಜುನ ಪಣ್ಡಿತರು ಪೇೞ್ದ ಕಬ್ಬಂ ಕೆಸಱುಕಲ್ಲಾದಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಲೋಝರ ಕೆಲಸ । ಭರತೋಜನ ಕಣ್ಡರಣೆ"

Āditya dēvasya | Likhitam = idaṁ paṁḍita-Lakshmîdharēṇa Utkîrṇṇaṁ rāja-vijñāninā Paṁdayēna ||"[1]

It is clear from the following statements that Chidayya and Siṁgaṇṇa were the script writers: "Aṁtappudakke sākshi Tippa-gāvuṁḍa srî-Mūlasthānad = āchārya Bōkarāsi srî-Grāmēśvarada Chaṁdrabhūshaṇa-dēvaru Lakshmaṇ eśvarad= āchāryya = Amarēśvara-dēvaru srî-Gōpāḷa-dēvare Sachchidānaṁda-swāmi Aṁt = avar=avar=ubhaya-san matadiṁ barada kulakaraṇi Chidayya" [2]

Because of these poets, the script-writers and the sculptors these epigraphs of rich literature came into existence in this Taluka.

Acknowledgements

Since the editing of the "Inscriptions of Dharwar Taluka" is our first attempt, many mistakes and printer's devils might have escaped our attention. Hence I crave the readers' sympathy.

A scheme of this nature involves the direct and indirect help of diffrent types of persons and institutes. I deem it a pleasure to thank all those who have surveyed and published these inscriptions in the past.

The 'Epigraphy section' of the Institute of Kannada studies owes its inception to the foresight and dynamic guidance of Dr. R. C, Hiremath, the Vice chancellor of Karnatak University, Dharwar. Dr. M. S. Sunkapur, Professor and Head of the Institute of Kannada Studies has extended all the possible help in this venture. I am deeply indebted to both of them.

Dr. R. N. Gurav, Research Assistant of our section has not only helped us in the editing, but also has provided us with some inscriptions in his possession.

---

1. "ಶಕ್ತಿವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಸಂಪನ್ನವಿದ್ವತ್ತ್ರೀಪಾದಸೇವಿನಾ । ರಜಿತಾದಿತ್ಯದೇವನ ಸೇಯಂ ಶಾಸನಪದ್ಧತಿ: ॥ ಕೃತಿರಿಯಂ ತ್ರಿಭುವನ ವಿದ್ಯಾಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿನ: ಶ್ರೀ ಮದಾದಿತ್ಯದೇವಸ್ಯ । ಲಿಖಿತಮಿದಂ ಪಂಡಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರೇಣ । ಉತ್ಕೀರ್ಣ್ಣಂ ರಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿನಾ ಪಂದಯೇನ । "

2."ಅಂತಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಪ್ಪಗಾವುಂಡ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಬೋಕರಾಸಿ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರದ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರದಾಚಾರ್ಯ್ಯಮರೇಶ್ವರದೇವರು ಶ್ರೀ ಗೋಗಾಳದೇವರ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವಾಮಿ ಅಂತವರವರುಭಯ ಸನ್ಮತದಿಂ ಬರದ ಕುಲಕರಣಿ ಚಿದಯ್ಯ"

Shri B. R. Hiremath, Research Assistant has worked day and day for this scheme. We have also received co-operation from Shri C. I. Pawate who has joined us recently. To all these three, my thanks are due.

I must thank Shri Channavira Kanavi Director. Extentions Service and Publications and Shri S. B. Nayak, Deputy Director but for whose active interest and co-operation this volume would not have seen the light of the day.

Last but not the least, my thanks are also due to Shri G. B. Manvachar, the Asst. Director of the Karnatak University Printing Press and his colleuges who took this work as a challenge and fulfilled the task in spite of so many inconveniences.

Dharwar.

23-10-1976. **-M. M. KALBURGI**

❖❖

ಪರಿವಿಡಿ

CONTENTS

೧

ಅಂಬಳ್ಳಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೫೦

AR. 1954-55, No. 88

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧

ಅಂಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೮ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಊರಿನಿಂದ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ೧/೨ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಈ ವೀರಗಲ್ಲು ನಿಂತಿದೆ. ಅದರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಈ ಬರೆವಣಿಗೆ ತೀರ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಜನೊಬ್ಬನು ಆಳುವಾಗ ನಡೆದ ಗೋಗ್ರಹಣಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಮಾದಯ್ಯನೆಂಬವನ ಸ್ಮಾರಕಶಿಲೆಯಿದು.

ಇಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲ. ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು ೯೫೦ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ [I*] ಶ್ರೀ [ಮ] . . . . ಮಹಾರಾಜನ ರಾಜ್ಯ-

೨ ದನ್ದು . . . . . ಗಾವುಣ್ಡಂ ಗೂಗೆಯಹ[ಳ್ಳಿ}

೩ ಮಾದಯ್ಯ ತುಱು[ಮಂದಿಯೊಳ್ಸ]ತ್ತ [II*] ಮಙ್ಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ [II*]

The village Amballi is situated at a distance of about 18 Kilometers to the west of Dharwar. The present epigraph is a hero-stone fixed in the ground about 1/2 kilometer to the north-east of the village. The writing, covering a panel, and is badly damaged It records the death of Mādayya in a cattleraid while a certain Mahārāja was ruling. It is not dated. On palaeographical grounds it can be ascribed to about A.D. 950.

1 Svasti [I*] Śri[ma]. . mahārājana rājya-

2 dandu. . . . . gāvundam Gūgeyaha[ḷḷi]

3 Mādayya tuṛu(maṁdiyoḷ-sa] tta [Il*] Maṅgala-mahāśri [II*]

೨

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿಶ. ೧೦೭೧-೭೨

AR.೧೯೨೫-೨೬, No.೪೩೧ **SII. XI-ii-121**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೮ ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವನ್ನು ನೇಮಿನಾಥ ಬಸದಿಯ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು.

ಕುಂದೂರು-೫೦೦ ರ ಅಗ್ರಹಾರವಾದ ಅಮ್ಮಯನಭಾವಿಯ ೪೦೦ ಮಹಾಜನರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ಊರ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕುಂಭೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದವರು ದೇಹಾರದ ನಾಗಣ್ಣ, ಆತನ ಮಗ ಆಯ್ತವರ್ಮ, ಬಿಬ್ಬಣ್ಣ, ಆತನಮಗ(?), ಕಾಳಿಮಯ್ಯ, ಬೀರಣ್ಣ, ಮಾಜಿಯಣ್ಣ; ಕಟ್ಟಿದವ ನರಸಮ್ಮ-ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ, ಹಲವು ದತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಶಾಸನ. ಸಾಲು ೨೬-೨೭ ರಲ್ಲಿ "ಸಕಕಾಲಂ ೯೯೩ ನೆಯ ವಿರೋಧಿಕ್ರಿತು ಸಂವ . .:. . . . . [ಪ]ಂಚಮಿಯೊಳಾದಿತ್ಯವಾರಮುಂ" ಎಂದು ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಶಕವರ್ಷ ೯೯೩ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೭೧-೭೨. ತಿಂಗಳದ ಉಲ್ಲೇಖ ಒಡೆದುಹೋದ ಮೂಲಕ ನಿಶ್ಚಿತ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

• ಶಾಸನದ ಮಿತಿಯಾದ ಕ್ರಿಶ. ೧೦೭೧-೭೨ ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಭುವನೈಕಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಈ ಶಾಸನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಕವರ್ಷ ೯೯೩ ವಿರೋಧಿಕೃತ ಸಂವತ್ಸರದ ತಮ್ಮಡಿಕಲ್ಲಾಳದ ವೀರಗಲ್ಲು,[೧] ಶಕವರ್ಷ ೯೯೪ರ ಪರಿಭಾವಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಣಚಗೇರಿ ಶಾಸನ,[೨] ಶಕವರ್ಷ ೯೯೩ ರ ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ ಶಾಸನ,[೩] ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೭೩ ರ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಶಾಸನ[೪] ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ೬ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಕ್ರಿ. ಶ . ೧೦೭೬ ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಲಗಣನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೂ ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಮೊದಲು ಆತನ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

---

೧. KI.V.7 ೨. SII. IX-ii-122 ೩. SII. IX-i-135 ೪. SII. IX-ii-138

ಗೋವೆಯು, ಈ ಕದಂಬ ಮನೆತನದ ರಾಜಧಾನಿಯೆಂದು ಹೇಳುವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು.

ಶಿಲ್ಪಿ ನರಸಮ್ಮನ ವರ್ಣನೆ ಅಂಶಷಟ್ಪದ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದು ಅಪರೂಪದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.[೧]

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರ[ಕಂ]

೨ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯ[ಮು]-

೩ ತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ॥ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ[।*]ಸಮ-

೪ ಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಸಿದೇವರ್ಕ್ಕೊಂ ಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱು-

೫ ಮಂ ಪಲಸಿಗೆ ಪಂನಿಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕುಂದೂರೈನೂಱುಮಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳ-

೬ [ನ]ಂಗೆಯ್ದು ನಿಜರಾಜಧಾನಿ ಗೋವಗೆಯೊಳ್ಸು ಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ಕಂದ॥

೭ ಜಳನಿಧಿಪರಿವೃತಧರಣಿಗೆ ಸಲೆ ಕುಂದೂರ್ನ್ನಾಡು ವದನದಂತಿರ್ಪ್ಪುದು ತಲ್ಲಲನೆಗೆ ಲಲಾಟತಿಳಕಂಬೋಲಿಪ್ಪಂ-

೮ ಮ್ಮಯನಬಾವಿಯಲ್ಲಿಯ ವಿಪ್ರರ್ ॥ [೧*] ವಚನ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಯಮನಿಯಮ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೋನಾನುಷ್ಠಾ-

೯ ಣಪರಾಯಣಜಪಸಮಾಧಿಸೀಳಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದಗ್ರಹಾರವಮ್ಮಯನಬಾವಿಯೂರೊ-

೧೦ ಡೆಯಪ್ರಮುಖನಾಲ್ನೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾಜನದ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ॥ವೃ॥ ಅಜನೆನ್ತನ್ತೆ ಮತಪ್ರ-

೧೧ ಯುಕ್ತರಿನನೆಂತಂತುಜ್ವಳರ್ ಶಂಕರಾತ್ಮಜನೆಂತನ್ತಿರೆ ದಾನಿಗಳ್ ಧನದನೆಂತನ್ತರ್ತ್ಥ ಸಂಯುಕ್ತರಂಗಜನೆನ್ತನ್ತೆ ಸು-

೧೨ ರೂಪಿಗಳ್ ಶಿವಪದಾಂಭೋಜಾತಷಟ್ಪಾದರೆಂದು ಜನಂ ಬಣ್ಣಿಸುಗುಂ ಗುಣಾಗ್ರಣಿಗಳಂ ಶ್ರೀ ಸಾ[ಲೆಸಾಸಿ]-

---

೧. ನೋಡಿ : ಕ.ನು. ೧೫-೨, ೧೫-೩,೪; ೧೫-೧೧

೧೩ [1]ರ್ವ್ವರಂ ॥ [೨*] ಕಂ॥ ಅವರೊಳು ದೇಹಾರದ ನಾಗವರ್ಮ್ಮನಗಜಾಧಿನಾಥ ಪಾದಾಂಭೋಜಾತವಿಲೀನ ಷಟ್ಪ[ದಂ]

೧೪ [ಪಾ]ಪವಿದೂರಂ ನೆಗರ್ದ್ದನಮಳಗುಣಗಣನಿಳಯಂ [೩*] ॥ ಆ ನಾಗಣ್ಣನ ತನಯಂ ದಾನವಿನೋದಂ ಸಮಸ್ತಬುಧಜನ–

೧೫ [ರತ]ನೀಶಾನಪದದ್ವಯಭಕ್ತಂ ಮಾನವಕುಳತಿಳಕನಾಯ್ತವರ್ಮ್ಮಂ ನೆಗರ್ದ್ದಂ ॥[೪*] ಪರಹಿತಚರಿತಂ ಸಾಕ್ಷರಿಕರ ವಚ

೧೬ . . . . ಜನಜನ ಮನೋರಂಜನನೀಶ್ವರಪದಭಕ್ತಂ ವೈ[ಷ್ಯಾ]ಂಬುರಾಸಿಕುಳತಿಳಕವೆನಿಸಿದಂ ಬಿಬ್ಬಣ್ಣಂ ॥ [೫*] ಆತನ ಪಿ–

೧೭ [ರಿಯ]ಮಗಂ ಧಾತ್ರೀತಳದೊಳು ಭೂಮಿದೇವಭಕ್ತಂ ಸತ್ಯಾನ್ವಿತಂ ಸಮಸ್ತಧರ್ಮಸಮೇತಂ ಶಿವದಾಸ–

೧೮ [–UUU]ಯ್ಯಂ ನೆಗರ್ದ್ದಂ ॥[೬*] ನಿಜಕುಳತಿಳಕಂ ಪಾಪಬ್ರಜರಿಪು ಶಿವಧರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮಳಂ ಶಿಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗಂ ಸು–

೧೯ . . . . ಸುಜನಜನಂ ಕಾಳಿಮಯ್ಯನೆನೆ ಮೆಚ್ಚದರಾರ್ ॥ [೭*]ವಾರವಧೂಜನಮಾರಂ ಮಾರಾನ್ತಕಪದಪ[ಯೋ]–

೨೦ [ಜ] . . ನಮಳಂ ಕಾರುಣ್ಯಪರಂ ಧರ್ಮ್ಮಾಧಾರಂ ಬೀರಣ್ಣನನ್ಯವನಿತಾದೂ [ರಂ] ॥ [೮*] ಗುಣಗಣನಿಳೆಯಂ ಧರ್ಮ್ಮ–

೨೧ . . . . . ಬಿತ್ತು ಸೌಚದಾಣ್ಮಂ ಸುಜನಾಗ್ರಣಿಯೆನೆ ನೆಗರ್ದ್ದಂ ಸಲೆ ಧಾರಿಣಿತಳದೊಳ್ ಮಾಚಿಯ[ಣ್ಣ].

೨೨ . . . . . ॥ [೯*] . . . ನೀ ಪೇಳ್ದೇರ್ವ್ವರುಮೂರಿಂ ತೆಂಕಲೊನ್ದು ಶಿವಗ್ರಿಹಮಂ ವಿಸ್ತರದಿಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕುಂಭೇಸ್ವ[ರ].

೨೩ . . . . . ರ್ದ್ಧರ್ಮ್ಮಜ್ಞರ್ ॥ [೧೦*] ಷಟ್ಪದ ಹರಪಾದಾಂಬುಜಭೃಂಗಂ ಪರನಾರೀಜನದೂರಂ [UU]–

೨೪ [––UU––] ಜಾತರೂಪಂ ಸರಸತಿಗಣಭಕ್ತಂ ನರಸಂಮಂ ನೆಗರ್ದ್ದನೀಧರೆಗೆಲ್ಲಂ ಸಲೆ ಸ[–]–

೨೫ [UU––॥] [೧೧*] . . ಸಂಸಾರಂ ಸಾರಮಲ್ತೆಂದಜಿದುಮಾಗುಡ[ವ್ವೆ]ಯನೇಕ ಪ್ರತಿಮೆ [ಗಳ]ಂ ಮಾ.

---

೧. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಶಿಲೆಯ ಎಡಭಾಗ ಒಡೆದು ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.

೨೬ . . . . . ಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಮಾಡೆ . . ಱದಿ ॥ [೧೨*] ವ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕಕಾಲಂ ೯೯೩ ನೆಯ ವಿರೋಧಕ್ರಿತು ಸಂವ.

೨೭ . . . . . . [ಪ]ಂಚಮಿಯೊಳಾದಿತ್ಯವಾರಮುಂ ವ್ಯತೀಪಾತಮುಂ ಕೂ[ಡಿ ಬ]ರಲ್ಕೆ ತತ್ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳೂರಿಂ . .

೨೮ . . . . .[ಸ್ನಾ]ನನಿವೇದ್ಯಗಂಧಧೂಪದೀಪಾದ್ಯಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚ್ಚನೆಗೆ ಸಾಲೆ ಸಾಸಿರ್ವ್ವ. . . . . .

೨೯ . . . . . . ಳೊಕ್ಕಲಲೊಂದು ಮೇಲ್ಗಲನುಮಂ ನಡೆಯಿಸುವರ್ ಮತ್ತಂ ॥ [ಚೈತ್ರ ಪವಿತ್ರಕ್ಕಂ]

೩೦ . . . . ದು ಕೊಳಗಕ್ಕಿಯುಮೊಂದು ಬಳ್ಳೆಂದಿರ್ಕುಮೊಂದು ಮಾನೆಣ್ಣೆಯುಮಂ ಸಲಿಸು.

೩೧ . . . . ಳರಾಗಲೀಯದೆ ನಾಲ್ನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವರ್ ॥ಕಂ॥ ಇದನೆಯ್ದೆ ಕಾ.

೩೨ . . . . . . .ಶತಕೋಟಿ ಹೋಮಮಂ ವಿಧಿಯಿಂ ಮಾಡಿದ ಫಳಮನೆಯ್ದುವರ್ಕ್ಕಿಡಿಸಿದರೀ

೩೩ . . . . .ನ ಗತಿಯೊಳು ॥ [೧೩*] ಶ್ಲೋಕ॥ ಸ್ವದತ್ತಮ ಪರದತ್ತಮ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾಂ

೩೪ . . . . ಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ [೧೪*] ಕಂ॥ ದಿನಪತಿಯುಂ ಶಶಿಯುಂ

೩೫ . . . . ಗಣಮುಮಮರರುಂ ದಿಗ್ಗಜಮುಮ ಮುನಿಗಳುಮದ್ರಿಗಳುಂ ನಿಲ್ವಿನವಿ

೩೬ . . . . .ಧರೆಯೊಳು ॥ [೧೫*] ಧರಣೇದೇವಕುಳಾಗ್ರಣಿ ಗುರುಭಕ್ತಂ ಮಾದಿಯ-

೩೭ . . . . . . ಸಿದಂ ಸಾಹಸಮಾಗಿರೆ ಪಣ್ಡಿತಮುಣ್ಡರೀಕವನಮಾರ್ತ್ತಣಂ ॥ [೧೬*]ಗುರು.

೩೮ . . . . ರಾಂಗನಾಸೂನು ವರ . . . . ನಂ . . . . . .ರಿಸಿದನೀ ಸಾಸನ.

೩೯ . . . . ಸರಸ್ವತೀಗಣ . . . . . . ಬೇಜೂರ ಮಾಜಿಲು ಬನ್ದ ಕುಂ.

೪೦ . . . . . . ಲೆನ್ದು ಮೇಲುಗ . . . . ನ್ದು ಮೇಲುಗಲನುಮಂ ದೇವರ.

೪೧ . . . . .[ಸಾ]ಲೆಸಾಸಿರ್ವ್ವರು ಮೀ. . . . . . ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ನಾನೂರ್ವ್ವರ್ ಪ್ರತಿ-

೪೨ . . . . . ವರ್ ॥ ಇದನಳಿದ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಮ ಸಾ[ಸಿರ] ತ-

೪೩ [೧]. . . . . ಮ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆ [ಯು] ಮನಳಿದ ಪಾತಕನಕ್ಕು॥ . . . .

---

೧. ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದ ೨ ಸಾಲುಗಳು, ೧೨ ನೆಯ ಶತಮಾನದವು.

೧ . . . . .ಳಗೆಸೆದ ವಿಮಾನದ ಪೂಜೆ [. .]ಯ ದಕ್ಷಿಣೆ ಎಣ್ಮೆ

೨ . . ತುಮಂ ದೇವಾರ ಶ್ರೀಕಾರ್ಯ್ಯಕೆ ಕೊಟರು ಹಲರು॥

The village Amminbhavi is situated at a distance of about 8 kilometers to the north of Dhārwar.

The present epigraph is fixed in the ceiling of the Neminītha basadi in the village.

It mentions the rule of emperor Vikraṃāditya-VI and his feudatory king Jayakesi-I of the Kadamba family of Goa.

It appears that a temple for god Kuṁbhēśvara was built to the south of the agrahārā Ammayanabhāvi of Kunūdr-500, by Dēharada Nāgaṇṇā, his son Āytavarma, Bibbanna, his son (?), Kāḷimayya, Biraṇṇa and Māchiyaṇṇa. Certain grants are mentioned there after.

The epigraph is dated in the years A. D. 1071-72. As the portion of the slab specifying the month in which the record was issued is broken away, its exact date can not be ascertained.

● The epigraph mentions that during the years 1071-72, Vikramāditya-VI was ruling, although the reigning king was Bhuvanaikamalla Sōmeśvara. Vikramāditya-VI started his new era on his coming to the throne in A. D. 1076. But the mention of his rule in some of the epigraphs at an earlier period, viz., the Tammaḍi Kallāḷ hero-stone dated in Śaka year 993,[1] (Viṛōdhikrit-saṁvatsara) the Uṇachagēri inscription dated in Śaka year 994[2] (Paridhāvi samvatsara), the Huvina Haḍagali inscription Śaka year 993,[3] and the Samgamēśvar inscription,[4] dated in A. D. 1073, appears to be a concerted effort to show that he had begun to rule much earlicr.

The present inscription is the earliest of the so for known record which mentions Goa as the capital of the dynasty.

---

1. KI.V.7 2.SII. IX-ii-122 3. SII. IX-i-135 4. SII. IX-ii-138

A speciality of the epigraph is that it describes one Narasamma, who was the architect of the temple, in aṁsa shaṭpada metre.[1]

1 Svasti [|*] Samasta-bhuvan-āśrayaṁ śri-prithvi-vallabhahṁ mahārājādhirā jaṁ paramēśvaraṁ parama-bhaṭṭrākaṁ]

2 Satyāścaya-kuḷatiḷakaṁ Chāluky-ābharaṇaṁ śrimat-Tribhuvana malla-dēvara vijaya- rājya[m=-u]

3 ttar-ōttar-ābhivṛiddhi- pravarddhamānam=ā-chaṁdr-ārkka-tāraṁ-baraṁ saluttam-ire || Tat-pāda-padm-ōpajivi [*] Sama-

4 dhigata-parṁcha - mahā-śabda -mahā-maṁdaḷēsvararṁ śrimaj - Jayakēsidēvar= Kkoṁkaṇa -voṁhbha-ynū[ru]-

5 maṁ Palasige-paṁnichāisiramumaṁ Kuṁdūr-ainūṛumaṁ dushṭa-nigraha - śishṭa-paratipāḷa-

6 [na]ṁ-geydu nija-rājadāni Gōvage yoḷ=sukha- saṁkathā-vinōdadim rājyaṁ -geyyuttam-ire || Kaṁda ||

7 Jaḷa-nidhi-parivṛita-dharaṇige sale Kuṁdūr-nnādu vadanadaṁt =irppudu tal-lalanege lalāṭatiḷakaṁ-bol=ipp Aṁ-

8 mmayanabāviyalliya viprara || Vachana || Svasti [|*] Yama-niya ma-svādhyāya-dhyāna -dhāraṇa-mōn-ānushṭhā-

9 na-parāyana-japa-samādhi-sija-saṁpannar=appa śrimad-agrahārav- Ammayanabāviy ūr-o-

10 deya-pramukha -nāl-nūrvvar=maahājanada sannidhiyolu || V̄ṛi || Ajan=ent=ante mata-pra-

11 yuktar =Inan eṁt=aṁt=ujvalar Śaṁkatāt majan=eṁt=ant ire danigaḷ Dhanadan=eṁt= ant=arttha-saṁyuktar=Aṁgajan- ent=ante su-

12 rūpigaḷ Śiva-pad-āmbhō-jāta-shaṭpādar=eṁdu janaṁ baṇṇisuguṁ guṇ-āgraṇ igaḷaṁ śri sā[le-sāsi]-

1. See : Kannaḍa Nudi 15-2, 15-3,4, 15-11

13 varaṁ ॥ [2] Kaṁ ॥ Avaroḷu Dēhārada Nāgavarmman=Agaj-ādhinātha-pād-āṁbhōta-jātavilinashaṭpadaṁ

14 [pā]pa-vidūraṁ negarddan=amaḷa-guṇa-gana-niḷayaṁ [3*] Ā Nāgaṇṇana tanayaṁ dāna-vinōdaṁ samasta-budha-jana-

15 [rata]n=Iśana=pada- dvaya -bhaktaṁ mānava-kuḷa -tiḷakan=Āytavarmmaṁ negarddaṁ ॥ [4*] Parahita-charitaṁ sāksharikara vacha-

16 ...jana-jana-manōdraṁjanan=Iśvara-pada-bhaktaṁ vai[shy]-āṁburāsi-kuḷa-tiḷakan=enisidaṁ Bibbaṇṇaṁ ॥ [5*] Ātana pi-

17 [riya] magaṁ dhātri-taḷadoḷu bhūmi-dēva-bhaktaṁ saty-ānvitaṁ samasta dharmma-samētaṁ Śivadāsa-

18 [∪∪∪] yyaṁ negarddaṁ ॥ [6*] Ṅija-kuḷa-tiḷakaṁ pāpa-braja-ripu Śiva-dharmma-nirmmaḷam Śiva-pād-āmbuja-bhṛimgaṁsu-

19 ....sujana-janaṁ Kāḷimayyan=enc mechchadar=ar ॥ [7 Vāra-vadhū-jana-Māraṁ māir-āntaka-pada-palyō]-

20 [ja].. n=amaḷaṁ kārunya-paraṁ dharmm-ādhāraṁ Biraṇṇan=anya=vanitā-dū[raṁ] । [8*]

21 .....bittu sauchad=ānmaṁ sujan-āgraṇiy=ene negarddaṁ sale dhāriṇi-taḷadoḷ Māchiya[ṇṇa].

22 .. ... ॥ 19 [।].. ni pēid=ervvarumī uriṁ teṁkal ondu Śiva-griha maṁ vistaradiṁ māḍisi Kumbhesva[ra].

23 .... r=dhdharmmajn̄ar ॥ [10*] Śhaṭpada ॥ Hara- pād-āṁbuja-bhruṁgaṁ para-nāri-jana-dūraṁ [∪∪l

24 [- - ∪∪- -] jāta-rūpaṁ Sarasati-guṇa-bhaktaṁ Narasaṁmaṁ negarddan=i dhareg=ellaṁ sale sa[-] -

25 [∪∪ - - [॥*]. . saṁsāṁ sarari sāram alt=eṁdaṛidu Māguḍa[vve]y=anēka pratime[gaḷa]ṁmā

26 .... kke baṭṭe māḍe. . ṛaḍi ॥[12*] Va [॥*] Svasti Saka-Kālaṁ 993neya Virōdhakritusaṁva

27 ....[pa]ṁchamiyoḷ=Ādityavāramuṁ vyatipātamuṁ kū[ḍi ba] ralke tat-uṇya-dinadoḷ=ūrim

28 ......[snā]na-nivēdya-gaṁdha-dhūpa-diip-ādy-ashṭa-vidh-ārchchanege sāle-sāsirvva........

29 ....!=okkalal=ondu mēl-galanumaṁ naḍeyisuvar || Mattam [chaitra-pavitrakkaṁ]

30 ....oṁdu koḷag akkiyum=oṁdu baḷḷ eṁd=irkum=oṁdu mān=aeṇṇeyuaṁ salisu

31 ....ḷar=āgal iyade nāl-nūrvvaruṁ pratipāḷisuvar || Kaṁ || Idan=eyde kā.

32 ....śata-kōṭi hōmamaṁ vidhiyiṁ māḍida phaḷaman=eyduvar =kkiḍ isidar=i

33 ....na gatiyoḷu || [13*] Ślōka || Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁdharām

34 ....ṅi vishṭāyaṁ jāyatē krimiḥ || [14*] Kaṁ || Dina-patiyum śaśiyuṁ

35 ....gaṇamum amararuṁ dig-gajamuṁ munigaḷum=adrigaḷuṁ nilvinam=i

36 ....dhareyoḷu ||[15*] Dharaṇi-dēva-kuḷ-āgraṇi guru - bhaktaṁ Mādiya-

37 ....sidaṁ sāhasam=āg-ire paṇḍita-puṇḍarika-vana-mārttaṇḍaṁ || [16*] Guru

38 ....r-āṁganā-sūnu vara... naṁ....risidan = isāsana..

39 ....sarasvati gana.........bēr =ūra māṛalu banda kuṁ

40 ....I = endu mēlu-ga ....ndu= mēlu-galamuṁ dēvar

41 ......[sā]le-sāsirvvarum=i......dharmmamaṁ nānūrvvar prati-

42 ...var || Idan=aḷida sāsirvvar brāhmaṇaruma sā[sira]-ta-

43 [1]....ma sāsira kavile[yu]man aḷida pātakan= akku . . ..

1 ..ḷag= eseda vimānada pūj. . ya dakshiṇe eṇme

2 .. tumaṁ dēvara śri-kāryyake koṭaru halaru ||

---

1. The big size letters of the following two lines to 12th century

೩

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೧೨

AR. 1925-25, No. 432. **SII. XI-ii–191**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜೈನ ಬಸದಿಯ ಎದುರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವಿದ್ದಿತೆಂದು ೧೯೨೪–೨೬ ನಂ ೪೩೨ ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಈ ಶಾಸನ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.[೧] ಇದರ ಮೊದಲಿನ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ.

ಶಾಸನದ ಮಿತಿಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಅರಸನ ಹೆಸರು, ಹಾಳಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದಿತ್ಯದೇವರ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಉಣಕಲ್ಲದ ಉತ್ತವರಾಶಿಪಂಡಿತರ ಮಹಾಸತಿ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ ಭೂಮಿ, ಮನೆ, ಗಾಣ ಬಣವೆಗಳನ್ನೂ ಇವಳ ತಮ್ಮ ದಸವರ್ಮ ಮತ್ತು ದಸವರ್ಮನ ಮಗ ರಾಜಾದಿತ್ಯರು ಐದು ತಳಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಚಂದಲೆಯ ಮಗ ಪಂಡಿತರ ಹಂಪಗಾವುಂಡ ಮೂರು ತಳಿಗೆಗಳನ್ನೂ ದಾನ ನೀಡಿದುದು, ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ಗೊರವಗೇರಿಯ ದೇವಪುತ್ರಕರು ಹಾಗೂ ಬಾಡಸರೊಕ್ಕಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಱುವತ್ತೊಕ್ಕಲುಗಳು ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಯೊಂದರ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಲು ೨೨–೨೩ ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೩[೬]ನೆಯ ನನ್ದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದದಮವಾಸೆ ಆದಿವಾರದಂದು" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೧೨, ಸಪ್ಟೆಂಬರ ೨೨, ಆದಿತ್ಯವಾರ.

೧ [೨]. . . . . ಸೋಭಿಸುತಿರ್ಪ್ಪ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ . . .

೨ . . . . . ಯಿಸುಗು॥ [೧*] ಆ ನಾಡೊಳಗ್ರಹಾರಂ ಭೂದೇವಿಯ ಕೊರಲ ತಾರದೆ . . . .

೩ . . . . . . ದು ಬಹುವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯಮ್ಮಯನಭಾವಿಯ ಖಿಳಾವನಯೊಳ್॥ [೨*] ಸ್ವಸ್ತಿಯ–

೪ . . . . ಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೌನಾನುಷ್ಠಾಣಪಾರಾಯಣಜಪಸಮಾದಿಶೀಳಸಂಪನ್ನರುಂ ವಿ–

---

೧. ಈ ಬಸದಿಯ ಆವರಣದಲಿ ಕೆಲವು ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಹೂಳಿಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಜನವರಿ ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿಯ ಹೇಳಿಕೆ), ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವೂ ಇರಬಹುದು.

೨. ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಾಲುಗಳ ಭಾಗ ಒಡೆದು, ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.

೫ . . . . . .ತ್ಮರುಂ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮತತ್ವಾರ್ಣ್ಣವಸಮೇತರುಂ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರಂ ಯಜನಯಾಜನಾಧ್ಯಯ . .

೬ ಪನದಾನಪ್ರತಿಗ್ರಹ[ಶ]ಟ್ಕರ್ಮ್ಮನಿಯತರುಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಸಯ್ಯಾಶಯಯನೋರಸ್ಥಳಸ್ಥಿತಲಕ್ಷ್ಮೀ-

೭ ಸವಕ್ಷಸ್ಥಳರುಂ ಚತುಶ್ಯತಪರಿಸಂಖ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಜಪೂಜಿತರುಂ ಸಮಸ್ತಲೋಕಜನಭಾಜಿತರುಂ

೮ ವಂಶಾಗ್ರಗಣ್ಯರುಮ ವನ್ದಬ್ರಿನ್ದಚಿನ್ತಾಮಣಿಗಳುಂ ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರರುಮೆನಸಿ ನೆಗಳ್ದ ಶ್ರೀ.

೯ ದಗ್ರಹಾರಮಮ್ಮಯನಭಾವಿಯೂರೊಡೆಯಪ್ರಮುಖ ನಾಲ್ವೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾಜನಂಗಳು ಧರ್ಮ್ಮಕಾ [ರ್ಯ್ಯ]-

೧೦ ನಿಮಿತ್ತಮಾಗಿ ಸಕಾರುಣ್ಯದಿಂ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಯಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧಾರಣ [ಮೋ]-

೧೧ ನಾನುಷ್ಠಾಣಜಪಸಮಾಧಿಕೀಳಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದಾದಿತ್ಯದೇವರ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಪದ್ಮ.

೧೨ ಣ್ಡಿತರು ಸಕಾರುಣ್ಯದಿಂ॥ ಸಮಸ್ತಗುಣಸಮ್ಪನ್ನರಪ್ಪ ಪನ್ನಿರ್ವ್ವಗ್ಗಾವುಣ್ಡುಗಳುಂ . . . .

೧೩ ಸ್ವಸ್ತಿ ಯಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೋನಾನುಷ್ಠಾಣಜಪಸಮಾಧಿಶೀಳ . . .

೧೪ ರು ನುಡಿದುಮತ್ತೆನ್ನರುಂ ಅಕಳಂಕಚರಿತ್ರರುಮ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರರುಂ ಶರಣಾಗತಜನರಕ್ಷರುಂ ಶಿ . . . .

೧೫ . . ಗಮ ಪ್ರದಕ್ಷರುಂ ಸೌಚಾಚಾರನಯವಿಭೂಷಣರುಂ ಈಸ್ವರಪದ್ಮಪಾದಸೇವಕರು

೧೬ . . ಗಮ ಭಾವಕರುಂ ದೇವದ್ವಿಜಗುರುವನ್ದ್ಯಮಾನರಾಸ್ಥಾನಶೋಭಾಭಿಮಾನರುಂ ಚತುಸ್ಸಮಯದ . . . .

೧೭ . ರುಂ ಬುಧಜನಾಧಾರರಾಹಾರದಾನಗಳು ಲಾಕುಳಾಗಮಸಿದ್ಧಾನ್ತ ಖಣ್ಡಸ್ಪುಟಿತಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ರಿಯಾ . .

೧೮ . . ಳರು ಪಡಿದುದಂ ಬಿಡರು ನುಡಿದನ್ತೆಮಾರ್ಪ್ಪರಾಕ್ರಿತಜನಕಳ್ಪವ್ರಿಕ್ಷರುಂ ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಸಸ್ತಿ.

೧೯ . . ಶ್ರೀ ಮದುಣ್ಣಲುತ್ತವರಾಸಿ ಪಣ್ಡಿತರ ಸತಿ॥ ಇಂದ್ರಶಿವಜೀಯರಾತ್ಮಜೆ ಚಂದ್ರಾನನೆ ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ ಕುಲರತ್ನಂ ಭೋ-

೨೦ . . ಕಟಕಂಗೆ ಭಕ್ತೆ ಕವೀಂದ್ರಸ್ತುತೆ ಪೆಂಪುವೆತ್ತು ನೆಗಟ್ದಳು ಧರೆಯೊಳ್॥ [೩*] ಉತ್ತವರಾಸಿಯ ಸತಿ ಸುಚಿ-

೨೧ ಯುತ್ತಮೆ ಪತಿಭಕ್ತೆ ಕುಲದೊಳಾಚಾರದೊಳಂ ಮತ್ತೆ ಸದರುಂಧತಿಯೆಂದುತ್ತಮಜನಮೆಯ್ದೆ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ಚಂದಲೆ-

೨೨ ಯಂ ॥ [೪*] ಆಯಬ್ಬೆಯ ಧರ್ಮ್ಮೋದ್ಯೋಗಮೆನ್ತೆಂದಡೆ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೩ [೬]–

೨೩ ನೆಯ ನನ್ದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದದಮವಾಸೆ ಆದಿವಾರದಂದು ಶ್ರೀಮದಾದಿತ್ಯ ದೇ[ವ]–

೨೪ ರ ಸತ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಸಿವಜೀಯರ ಮಗಳು ಚಂದಿಯಕ್ಕಂ ಗೊರವಂಬೊಲದೊಳಗೆ ಪಟ್ಟಗಾಱಗೊಳ [ದಿಂ]

೨೫ ಬಡಗಲು ತನ್ನ ತಮ್ಮನುಶ್ರಾವಣದಾಱುಮತ್ತರ್ಕ್ಕೆಯ್ಯುಮದಱ ಬಳಿಯದೊಂದು ಮನೆಯು–

೨೬ ಮೊಂದು ಗಾಣಮೊಂದು ಬಣಬೆಯೊಂದುಮಂ ದೇವರ ಶತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಳ್ [I*] ಇಂದ್ರಸಿವಜೀಯರ

೨೭ ಮಗ ದಸವರ್ಮ್ಮ ಅಯನ ಮಗಂ ರಾಜಾದಿತ್ಯ . . . ಗಳಂ ಬಿಟ್ಟ ಸತ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ತಳಿಗೆ ಆಯ್ದು

೨೮ ಆಯಬ್ಬೆಯ ಮಗ ಪಣ್ಡಿತರ ಹಂಪಗಾವುಣ್ಡಂ ಕೊಟ್ಟ ತಳಿಗೆ ಮೂಱು । ಮತ್ತಂ ಗೊರವಗೇರಿಯ

೨೯ ದೇವಪುತ್ರಕರುಂ ಬಾಡಸರೊಕ್ಕಲು ಮುಖ್ಯಮಾಗಿ ಅಱುವತ್ತೊಕ್ಕಲುಂ ಪೊಲದೊಳ್ ಮಾಡಿದ.

೩೦ . ಲ್ಲಂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜ್ಜುನದೇವರ ಸ್ನಾನನಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕಲೊಳೊಂದು ಪಾಗಮನಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾ [ರಂ]

೩೧ [ಬ] ರಂ ಕೊಟ್ಟರು । . . . . .ತ್ರ ಬಾಡಸದೇವಣ್ಣಂ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ತಳಿಗೆ ಮೂಱು ಮಲ್ಲಿಕಾ[ರ್ಜ್ಜುನ]–

೩೨ ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ . . . . . ಒಂದು I ನಕರವಾಗಿಲ ಗಡಿಯಲು ತಿಂಗಳಿಂಗೆರಡು ಮಾನು . .

೩೩ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು । ಇದನನೀಯಂದದಿಯೆ ಪಾಳಿಸಿದವಂಗಿಷ್ಟಾರ್ತ್ಥಸಂಸಿದ್ಧಿ ಸಂಭವಿಕುಂ ಕೆ . .

೩೪ . . . . [ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮೆಂ]ಬಿವರೊಳು ಪೇಸದೆ ಪಾರ್ವ್ವರಂ ಗೊರವ [ರಂ]

೩೫ ಗೋಬ್ರಾ . . . . . ಪಾಪಮೆಯ್ದುಗುಮವಂ ಬೀಳ್ಗುಂ ನಿ[ಗೋ]ವಂಗಳೊಳ್ ॥ ಸ್ವದತ್ತಂ [ಪ]–

೩೬ [ರ]ದತ್ತಂ. ಯೋ. . . . . .ಸಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾ–

೩೭ [ಯ]ತೇ ಕ್ರಿಮಿ॥

The present epigraph was reported in ARSIE, 1925-26 S. No. 432, to be found in front of the Jain temple in the village.[1] It is, however, not found there at present.

Name of the king and his feudatory may have been mentioned in the top portion which is damaged. The Chālukya Vikrama era is, however, mentioned.

The inseription records gifts of land, houses, oil-mill and stacks to the satra of Aditya-deva by Chandikabbe, wife of Uttavarāsi-paṇḍta of Uṇkal. Other gifts by the aruvattokkalu are also mentioned.

The date of the epigraph corresponds to A.D. 1112, September 22, Sunday.

1 [2]..........śōbisut-irppa Palasige-pannir-chchhāsira. .

2 .....yisugu ||[1*] Ānāḍoḷ agrah=raṁ bhū-dēviya korala tārade . . .

3 du bahu-vidyā-nidhiy Ammayanabhāviy=akhil-avaniyoḷ || [2*] Svasti [1*] Ya-

4 ....ya-dhyāna-dhārana-maun -ānushṭhana-parāya ṇa - japa-samādhi-śiḷ a-sampaṁarum vi-

5 . . . tmaruṁ-jañan-ātma-tatv-ārṇṇava-samētaruṁ lōka-vikhyātaruṁ yajana-yājan-ādhyaya..

6 pana dāna-pratigraha-[śa]ṭ- karmma-niyataruṁ kshira-sāgara-sayyā-śayan-ōrasthaḷa-sthita-Lakshmi-

7 sa-vaksha-sthaḷaruṁ chatuś-śata-pari-saṁkhyā-prasiddha-rāja- pūjitaruṁ samasta-lōka-jana-bhājitaruṁ

8 vaṁś-āgragaṇyarum vandi-brinda-chintamaṇigalum saraṇ-āgata-vajra-paṁjararum=enisi negalda śri.

9 d-agrahāram Ammayanabhāviy=roḍeya-pramukha nāl-nūrvvar=mahājanaṁgalu dharmma-kālryya-

---

1. The villegers of this place say tjat some of the soulptures are buried in the compound of this Basadi(This information was collected in January 1974). The present inscriprion may be one of them.

2. Some lines in the beginning are broken away and lost.

10 nimittav=agi sa-kārunyadim ॥ Svasti[1*] Yama-niyama-svādhyāya-dhāyaṇ a-dhāra na- [mō]-

11 n-ānushṭāna-japa-samādhi-śiḷn-guna-saṁpannar=appa śrimad-Ādityadēvara sthān-āchāryya Padma...

12 nḍitaru sa-kārunyadiṁ ॥ Samasta-guṇa-saṁpannar=appa pannirvvar= ggāvuṇ ḍugaj uṁ....

13 Svasti [।*] Yama-niya ma-svādhyāya-dhyāna-dhāraṇa- mōn-ānusṭhaṇa-japa samādhi-śila. ..

14 ru nuḍidu -matt-ennaruṁ akaḷaṁka-oharitraruṁ gōtra-pavitraruṁ śaraṇ-āgata-jana-raksharuṁ...

15 ..gama pradaks haruṁ sauch -āchāra-naya-vinaya-vibhūshaṇaparuṁ Iavara-padma-pāda-sēvakaru-

16 ..gama-bhāvakaruṁ dēva-dvija-gucu-vandyamānar=āsthāna-śōbh =ābhimānaruṁ chatus-samayada....

17 . ruṁ budha-jan-ādhārar=dhara-dānigalu Lākuḷ-āgama-siddhānta khaṇḍa-sphuṭita-jirṇn-ōddhāra-kriyā ..

18 ḷaru piḍidudaṁ-biḍaru nuḍid-nte-marppar = āśiṛi(śri) ta-jana - kaḷpa-vriksharuṁ nām-ādi-samasta- prasasti- .

19 śrimad- Uṇkal - Uttava - rāsi-paṇḍitara eati ॥ Iṁdraśiva-jiyar =ātmaja chaṁdr-ānane Chaṁdikabbe kula-ratnam bhō-

20 ..kaṭakaṁge bhakte kav-iṁdra-stute perṁpu-vettu negaḷdaḷu dhareyoḷ [3*] Uttava-rāsiya Bati suchi-

21 y-uttame pati-bhakte kuḷado=ācharadoḷaṁ matt-enisid= Arurndhatiy-eṁd =uttama-janam eyde baṇṇikuṁ Chaṁdale-

22 yuṁ [4*] Āy=abbeya dharmm- ōdyōgav= ent= eṁd - aḍe ॥ Svasti [।*] Śrimatu Chāḷukya Vikrama-Kalada 3[6]

23 neya Nandana-saṁvatsarada Bhādrapadad=amavāse Ādivāradaṁdu śrimad-Ādityade[va] -

24 ra sattrakke Iṁdrasiva-jiyara magaḷu Chaṁdiyakkaṁ goravaṁ-bolad-oḷage paṭṭa-gāṛa-goḷa[diṁ]

25 baḍagalu tanna tamman=uśrāvaṇad=āṛu mattar=kkeyum adaṛa baḷ iyad=oṁdu maneyu-

26 m=oṁdu gānav=oṁdu baṇombey=oṁdumaṁ dēvara śatrakke biṭṭal[।*] Iṁdraśiva-jiyara

27 maga DaBavarmma āyana magaṁ Rajāditya...gaḷam biṭṭa sattrakke koṭṭa taḷige aydu

28 Āy abbeya maga Paṇḍitara Haṁpa-gāvuṇḍaṁ koṭṭa taḷige mūrū । Mattaṁ gorava-gēriya

29 dēva-putrakaraṁ bāḍasar=okkalu-mukhyav-āgi aṛuvatt-okkaluṁ poladoḷ māḍida

30 .lliṁ Mallikārjjunadēvara snāna-nivēdyakke okkaloḷ=oṁdu pāgaman ā-chaṁdr-ārka-tā[raṁ]

31 [ba]raṁ koṭṭaru ।.....tra Bāḍasa Dēvaṇṇarṁ satrakke koṭṭe taḷige mūṛu Mallikā[rjjuna]-

32 dēvargge koṭṭa ..... oṁdu । Nakara-vāgila gaḍiyalu timgaḷiṁg-eraḍu mānu. .

33 satrakke koṭṭaru । Idan=iy oṁdadiye pāḷisidavaṁg=ishṭārttha-saṁsiddhi saṁbhavikuṁ ke..

34 ....[Kurukshētram eṁ]b=ivaroḷu pēsade pārvvaraṁ gorava[raṁ]

35 gō-brā ......pāpam =eydugum =avaṁ biḷguṁ nil [go]daṁgaḷoḷ ॥ sva-dattaṁ[pa]-

36 [ra)-dattaṁ. yō.......sashṭir-varsha - sahasrāṇi vishṭa yām jā-

37 [ya]tē krimi ॥

೪

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿಶ. ೧೧೪೬

AR. 1925-26, No. 430. **SII. XV-31**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪

ಈ ಶಾಸನ, ನೇಮಿನಾಥ ಬಸದಿಯ ಮುಂದಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಶಾಸನದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಬಲಭಾಗಗಳು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚು ಮತ್ತು ಸವಕಳಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡರಿಸಿದವ, ಜಿನವರ್ದೋಜ.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದವರು, ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವ ಮತ್ತು ಈತನ ಪಟ್ಟಸಾಹಣಿ, ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಬರ್ಮಣಯ್ಯ.

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ರುದ್ರದೇವನು (. . . ?)ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯನ್ನು ಪಾರಮೇಶ್ವರವತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ, ಒತ್ತೆಯಿದ್ದ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಪರ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವನು ತುಳಾಪುರುಷನಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಯಕ ಬಮ್ಮಣಯ್ಯನು ಗೋಸಹಸ್ರದಾನ, ಪೃಥ್ವಿದಾನ, ಸಪ್ತಸಾಗರದಾನ–ಈ ಮೂರು ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಮ್ಮಯನಬಾವಿ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಪುನರ್ದತ್ತಿಮಾಡಿ ಸ್ವಯಂಭೂ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರಿಗೆ ನೀಡಿದನು.

ಸಾಲು ೩೭–೩೮ ರಲ್ಲಿ "ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲಾಭ್ಯುದಯ ವರ್ಷದ ೮ನೆಯ ಕ್ರೋಧನ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣದಮವಾಸ್ಯೆ ಬ್ಯತೀಪಾತಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳ್" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೬, ಮಾರ್ಚ ೧೪, ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

● 'ಬ್ಯವಹಾರ ಪಥಕ್ರಮ'ದ ವಿವರಣೆ, ತುಳಾಪುರುಷ, ಗೋಸಹಸ್ರದಾನ, ಪೃಥ್ವಿದಾನ, ಸಪ್ತಸಾಗರದಾನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

೧ . . . . ಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಸತ್ಯಾ–

೨ . . . . .ಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋ–

೩ . . . . .ತ್ತಮಿರೆ [॥] ಶ್ರೀಮದ್ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲಕ್ಷಿತಿಪತಿ–

೪ . . . . .ಸ್ಥಾನದೊಳು ಭಟ್ಟನೋರ್ವ್ವಂ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯ–

೫ . . . . [ಯದಂ]ಪ್ರೇಮಾತ್ಮಂ [ಸಸ್ಮಿ] ತಾಸ್ಯಮ ರಿಪುನೃಪಗಜ [ಕಣ್ಠೀರವಂ ನೋಡುತ್ತಿರ್ದ್ದು]

೬ . . . . . [ಳ್ ತತ್ಸಭಾಂತರ್ವರ್ತ್ತಿ . . ನಿಜ್ಪ್] ಸುಕವಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಚಳುಕ್ಯಾನ್ವಯಮಮಂ ಸಾನ್ವಯಮಾಗಿ ತಿಳಿಪುತ]

೭ [ಶ್ರೀಮದಜ್ಜ]ಯ್ಯನೆನಿಸಿ ನೆಗರ್ತೆವೆತ್ತ ಪಿರಿಯ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವನ ರಾಜ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಂ ಬಣ್ಣಿಸು[ವ[–

೮ [ವಸರ] ದೊಳು ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವನ [ಬಿ]ಲಗೊಂಡದ ವೀರನಾರಾಯಣದೇವರ ಕ್ಷೇ[ತ್ರ]–

೯ . . ಮುಮಂ ತದ್ಧರ್ಮ್ಮಪ್ರಭಾವಮುಮಂ ಪೊಗಳುತ್ತಮಿರ್ಪ್ಪವಸರದೊಳ್ ॥ ಕ್ರಿತಮತಿ ಪಟ್ಟಸಾಹಣಿ ಮನೋ–

೧೦ [ಮುದ]ದಿಂ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲಭೂಪತಿಗೆ ವಿಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿಪಲ್ಸಮಯಾದಿಗಳಿಂದೆ ಕೆಟ್ಟುದಿಂನತಿಶಯಮಾ–

೧೧ [ದುದಮ್ಮ]ಯನಬಾವಿಯನೀಗಳೆ ಮಾಳ್ಪದೆಂದು ಭೂನುತನುಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರ್ಮ್ಮಣ ಚಮೂಪತಿ ಪೆರ್ಮ್ಮೆಯನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥ [೧*]

೧೨ [UUUU-] ದೊಳಮ್ಮಯನಬಾವಿ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳಗ್ರಹಾರದೊಳ್ತಿಳಕದವೋಲ್ವಿರಾಜಿಪುದದೇಂ ಬಿಲಗೊಣ್ಡದ ದೇವ–

೧೩ [-U- U] ಳಮವಿಳದ್ಧಮಾಯ್ತು ಸಮಯಾದಿಗಳಿಲ್ನಿಲಿಸಲ್ಕೆ ತಕ್ಕನಂ ಕಳಿಪಲೆವೇಳ್ಕುಮೆಂದು [U] [ನಡರ್ಕ್ಕೆ] ಜಹೊಳಾಗಳೆ [ರಂ]–

೧೪ [U-]ವನಂ [೨*] ಪಡವಳರನಟ್ಟಿ ಬರಲೊಡನುಡಲಿತ್ತಮ್ಮಯನಬಾವಿ ನಿನ್ನ . . . . . . [ಯದೆ] ಪೋಪುದುನೀ–

೧೫ . . ಡೆಯಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಲ್ಝೂರ್ವ್ವರುಮಂ ॥ [೩*] ನೀನೆ ಸಮರ್ತ್ಥನಮ್ಮಯ [ನಬಾವಿಗೆ] ನನ್ನದೆ ರಾಜ ತೇಜಮೆ–

೧೬ [-UU- U] [ಬ]ರ್ಮ್ಮಣ ಚಮೂಪತಿ ಕೂರ್ತ್ತುಡಲಿಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀನಳಯಂ ಸರಾಗದಿ [ ]ಳೆದಂ ಪ್ರಭು ರು–

೧೭ [U-U—U]ತನಾಶ್ರಿತಪ್ರಕರಕಳ್ಪಕುಜಂ ಗುಣರತ್ನಭೂಷಣಂ [೪*] [ ] [ದ]ರ್ತ್ಥಿಪ್ರಕರಕ್ಕೆ ಕಳ್ಪ–

೧೮ [UU—U] [ವ]ರ್ಗ್ಗಕ್ಕೆ ದುರ್ದ್ಧರತೀ [ಬ್ರಾಂ] ತಕನಾಶ್ರಿತಪ್ರತತಿಗಾವಾರಂ [U-U] ಪ್ರಿಯಾಚರ–

೧೯ [—UU-U]ತಾನೆನಿಸಿದಂ ಶ್ರೀ ರುದ್ರದೇವಂ ಧರಾಧರ ಧೈರ್ಯ್ಯಂ ಭುವನ [ಸ್ತುತಂ ಪತಿ]ಹಿತಬ್ಯಾಪಾ–

೨೦ [ರ] [—UU-] [[II] [೫*] [UU] ಗಿದಿರಾದ ದುರ್ಜ್ಜನರನಾಗಳೆ ಶಿಕ್ಷಿಸೆ ದುಷ್ಟಕಷ್ಟ [ರಂ ಮೊನೆ]ಯೊಳೆ ಕಾ–

೨೧ [U-UUU]ಪುದೆಂದು ರುದ್ರದೇವನ[ನ*]ಧಿಕಾರಲಕ್ಷ್ಮಿವೆರಸಾಗಳೆ ಬೀಳ್ಕೊಳಿಸಲ್ಕೆ [-U] ಮಾ–ಜನಮನಶೇ–

೨೨ [U-UUU] ದಂ ಬಳಿಯಟ್ಟಿ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ II[೬*] ಪರಮಾದರದುಂ ನಾ[ಲ್ವೂರ್ವ್ವರುಮಮಂ ಬ]ಳಿಯಟ್ಟೆರುದ್ರ–

೨೩ [ದೇವಂ] . . . . ದಿರ್ಗೊಂಡು ಪೂರ್ವ್ವಾಪರಮಂ ತಿಳಿಪಿದನಶೇಷನಾಲ್ವೂರ್ವ್ವ [ರಿಗಂ] [೭*] [-UU-U-UUU]

೨೪ [-UU-UU-U-U-] ಸಾಹಣಿ ದಣ್ಡನಾಥತಿಳಕಂ ವಿಬುಧಾಗ್ರಣಿ ಬರ್ಮ್ಮದೇವನುಂ

೨೫ [-UU] ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಯಜೆಯಲ್ಪರಮೇಶ್ವರದತ್ತಿಯಾಯ್ತೆನಲ್ಕಾಹವಧೀರನಮ್ಮಯನಬಾ–

೨೬ [ವಿ] [U-] [ಮ್ಮಡಿ] ಪೆರ್ಮ್ಮೆಯಪ್ಪಿನಂ [೮*]ತೆಱಿದಿಱಿಲಾಱಿದಿರ್ದ್ದವನ ವೃತ್ತಿಗೆ ನೂರ್ವ್ವರುವುಳ್ಳಲೆಕ್ಕಮಂ ತಿಱುವು–

೨೭ [U-U]ಪುಣ್ಣಮಿಯ ಪರ್ವ್ವಬಿಯಂ [ಬರದಾತ]ನಂಶಮಂ ನೆಱೆ ತಿಳಿದಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಡನಾದುದ[ವೀ]–

೨೮ [UU-][ಯ್ದು ಕೊಳ್ವುದೂ] ರಱಿಯಲಶೇಷಮಂ ತಿಳಿಸಿ ನುರ್ವ್ವರಶೇಷಮುಮಿರ್ದ್ಧಪತ್ರಮಂ [೯*]ನೇರ್ವ್ವಟ್ಟ–ಶೇಷಮೀ

೨೯ [ನಾಲ್ವೂರ್ವ್ವ]ರುವೂರೊಡೆಯಮುಖ್ಯಗಾವುಣ್ಡರ್ಪ್ಪನ್ನಿರ್ವ್ವರ್ಪ್ಪಂಚಮಠಂ ಸಕಳೋರ್ವ್ವಿಗಿವರ್ಪ್ಪಿರಿಯರೆ–

೩೦ . . . ಮಂ[ಟ]ಪದೊಳ್ [೧೦*]ಪಿರಿಯ ಸಭಾಮಂಟಪದೊಳ್ನೆರೆವುದು ನಾಲ್ವೂರ್ವ್ವರೇಕಮತ–

೩೧ . . . . ಮಂ ತಿಳಿದೊತ್ತೆಯನಾದರದಿಂ ಬಿಡಿಸುವುದು ಪೂರ್ವ್ವಿರ್ವ್ವಂದು ನಿಲಲ್ [೧೧*]ವೃತ್ತಂ ಬಿಡಿಸುವ–

೩೨ [-U-U]ತಡ ಪೊಂಗಳ ನರ್ಮ್ಮಡಿಗೆಯ್ದು ಪೂರ್ವ್ವದಿಂದೊಡೆಯರೆನಿಪ್ಪವರ್ವ್ವಿಡಿಸಿಕೊಳ್ವುದು ಕಾ–

೩೩ [UU-U-]ಲ್ಲಿ ಪೂಣ್ದೆಡಱಡಸಿರ್ದ್ದವರ್ಮ್ಮಗುಳೆ ಮಾಱುವುದೊತ್ತೆಯನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ವ ದೂರೊಡೆಯ–

೩೪ [U-U-UU] [ಱೆ]ಯಲ್ ಬ್ಯವಹಾರಪಥಕ್ರಮಂಗಳಂ[೧೨*] ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಸಮಯಬ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಮೀಱೆ ನ–

೩೫ . . . . . ಕೊನ್ದವರ್ಗ್ಗೆ ಪರಿಹಾರಮಂತೆನಲವನೆ ವಲಂ ಶ್ವಾನ ಗಱ್ದ್ಭಂ ಚಣ್ಡಾಳಮ [೧೩*] ವಚನ ಇನ್ತೀ–ಗ್ರಾಮ ಸಮ–

೩೬ . . . . ರೊಡೆಯಪ್ರಮುಖನಾಲ್ವೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾಜನಂಗಳುವಾ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ [ನ]ಡಯಿಸುತ್ತಮಿರೆ

೩೭ . .ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲಾಭ್ಯುದಯವರ್ಷದ ೮ನೆಯ ಕ್ರೋಧನಸಂವತ್ಸರ-

೩೮ ದ ಫಾಲ್ಗುಣದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಬ್ಯತೀಪಾತಮ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳ್ ಗೌತಮಗಂಗಾನದಿಯ ಕೋಟಿ-

೩೯ . . . . .ದೊಳ್ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವರು ತುಳಾಪುರಷಮನೇಱಿ ಧರ್ಮ್ಮ-

೪೦ . . . .ಮಂ ಕೇಳುತ್ತಮಿರ್ಪ್ಪವಸರದೊಳ್ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಸೇನಾಪತಿ ಕಡಿತವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಕನ್ನಡಸನ್ಧಿವಿಗ್ರ-

೪೧ [ಹಿ]ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ಬಮ್ಮಣಯ್ಯಂಗಳ್ ಗೋಸಹಸ್ರಂ ಪ್ರಿಥ್ವೀದಾನಂ ಸಪ್ತಸಾಗರವಿಂತೀ ಮೂಱುಂ

೪೨ [ದಾನಂ]ಗಳಂ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವರ ಶ್ರೀ ಪಾದಾರ್ಚ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ತ[ನ್ಮು]ಹೂರ್ತ್ತದೊಳ್ ಶ್ರೀಮ-

೪೩ [ದಗ್ರಹಾ]ರವಮ್ಮಯನಬಾವಿಯಂ ಪುನರ್ಬ್ಬರಣಂ ಮಾಡಿಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಯಂಭು ಶ್ರೀ ಮೂ-

೪೪ . . . .[ಪೊ]ಲನಂ ಸರ್ವ್ವನಮಶ್ಯಂ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಪಡೆದು ಬಿಟ್ಟರ್ ಕ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಸೇನಾ-

೪೫ . . . . .ತಂ ಪಿರಿಯದಣ್ಡನಾಯಕನಖಿಳಾವನ ಪೊಗಳೆ ಪಟ್ಟಸಾಹಣಿಯೆನೆ ನೆಗರ್ದ್ದಂ ಬ-

೪೬ . . . . . [೧೪*] ಸೋಮಾರ್ಕ್ಕಬ್ಯೋಮವಹ್ನಿಶ್ವಸನಜಳಧರಾ [ತ್ಮೋರ್ದ್ವ್ವ] ಮೂರ್ತ್ತಿಪ್ರಕಾಶ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾ-

೪೭ [ನ] [—UUU]ಮ ಮಹಿಮಂಗಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಂ [ಗ್ರಾಮಕ್ಕಾ]ನನ್ದದಿಂದಂ ತಿಱವಱು-

೪೮ [ವಣ] [—U—U—] [ಪ್ರೇ]ಮಪ್ರೀತಾಂತರಾತ್ಮಂ ಸಕಳಜನನುತಂ ಬ[ಮ್ಮ]ದಣ್ಡಾಧಿ[ನಾಥಂ] [೧೫*] ಆ ದೇವರ ಪೊಲ-

೪೯ . . . . ಮೆಂತೆಂದೊಡೆ ಪಡುವಲು ಪೂಲಿಯ ದಶಕಂ ಬಡ[ಗಲು]ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟೆ ಬೇಲಿ ಬಸದಿಯೊ-

೫೦ . . . . ಯೆ ಮೃಡನವೊಲಕ್ಕಿಂತಿದಲ್ತೆ ಚತುರಾಘಾಟಮ [೧೬*]ಇಂತೀ ಪೊನುಮಾ ದೇವರ ಕೇ[ರಿ]ಯುಮಂ

೫೧ . . . . .ಹಾರಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಶ್ರೀಮದಮ್ಮಯನಬಾವಿ ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಾಮದೊಳ್ತಿಳಕಮಿರ್ಪ್ಪ

೫೨ [U—U-UU][ಚ]ತುಶ್ಶತವಿಪ್ರರ್ ಶ್ರೀಮಹೇಶ್ವರಪಾದಾಂಬುಜಭ್ರಿಂಗರ್ [೧೭*]

೫೩ [UUU-U-UUU-U]ಚತುಶ್ಯತವಿಪ್ರರಿಂದಳಂಕರಿಸಿ ಗವುಂಡುವರ್ಗ್ಗಪುರವರ್ಗ್ಗ ದಿನೂರ್ಜ್ಜಿತಮಾಗಿ

೩೪ [-U-UUUU-U-UUU-] ಶ್ರಿತಕೋಟಿಗೆ ಕಳ್ಪಭೂಜದಂತಿರೆ ಸಿರಿಯಂತೆ ವಾರಿನಿಧಿಯಂತೆ

೩೫ [U-UU-U-U-] [೧೮*] ಕಂದ ಕಮಳೋದ್ಭವವಂಶೋದ್ಭವರಮಳಶ್ರೀಷ್ವೇ[೧]ಷ್ವ ವಿಬುಧ ದಾರಿದ್ರ್ಯ– ತಮಸ್ತಿಮಿ–

೩೬ . . . . ರ್ನ್ನಾಲ್ಕೂರ್ವರಖಿಳವಸುಧಾತಳದೊಳ್ [೧೯*]ಸ್ವಸ್ತಿ ಯಮನಿಯಮ–

೩೭ . . . . [ಮೋ]ನಾನುಷ್ಠಾನಪರಾಯಣಜಪಸಮಾಧಿಶೀಳಸಂಪನ್ನರುಂ ವಿ[ದಿ]–

೩೮ . . . . ತರುಂ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರುಂ ಯಜನಯಾಜನಾಧ್ಯ–

೩೯ . . . . ರತರುಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಶಯ್ಯಾಸನೋರಸ್ಥಳ–

೪೦ . . . . ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಪೂಜಿತರುಂ ಸಮಸ್ತಲೋಕ–

೪೧ . . . . ದ ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳೆನಿಸಿ ನೆಗರ್ತ್ತೆವೆತ್ತ ಶ್ರೀಮನ್ಮ–

೪೨ . . . .[ನಾ]ಲ್ಕೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾಜನಂಗಳುಂ ಪನ್ನಿರ್ವ್ವಗ್ಗಾವುಣ್ಡು–

೪೩ . . . . ವ ದೇವರ ನಂದಾದೀವಿಗೆಗೂರೊಡೆಯ–

೪೪ . . . . ದೇವರ ಪವಿತ್ರಾರೋಹಣಕ್ಕೆ ನಖರಂಗಳಂಗಡಿಯ

೪೫ . . . . ಮೆಯ್ವಾಗಮಂ ಕುಡುವರ್ ಅಧಿಕಾರಿ[ಗ*]ಳ್ತವಗೆ ನಡೆ–

೪೬ . . . . [ನ]ನ್ದಾದೀವಿಗೆಗೆ ಬಿಟ್ಟರ್ [*] ಅರಸುಗಳು ಮೂಲೆಗಿ.

೪೭ . . . . ಲೆ ತಲೆವೊಱೆಗಯ್ವತ್ತೆಲೆಯಂ ಬಿಟ್ಟರ್ [*] ಗ್ರಾ[ಮ].

೪೮ . . . . ಬೀರವಣಿಗ. ದಂಗಡಿಯ ಚಿನ್ನವಂ ಕುಡುವ

೪೯ . . . . ರಾಗಿ ನಖರಂಗಳ್ ಪ್ರತ್ಯಾಯದಲ್ಕೊಟ್ಟ ಗದ್ಯಾಣ[ವೊ].

೫೦ . . . . .ಶ್ಯತಶುಭಕೃತ್ಯಾಸನಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ಥಿರಶಾಸ[ನಂ] [॥]

೫೧ . . . . ಹಲಸನ್ಮತ್ತ ಮಧುಪನ[ಧಿ]ಕಾರದು

೫೨ . . . . ॥ ಶಾಸನಮಿದಾವುದೆಲ್ಲಿಯ ಶಾಸನಮಾರಿತ್ತರೇಕೆ ಸ–

೫೩ . . . . ಳನಿಳಿಗುಂ ॥ ಜಿನವರ್ಮ್ಮೋಜನ ಕಣ್ಡರಣೆ ॥

೫೪. + [ಹಣ] ಹಾಗ + [೨]

---

೧. ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೨. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಂಡರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಬಿಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

The present epigraph is lying near the stone platform infront of the Neminātha basadi in the village.

The upper and the right side parts of the stone are broken off and worn-out spots. It has been engraved by one Jinavarmōja.

The reigning monarch was the Chālukya king Jagadēka malla. Mention is made of his subordinate Barmanayya.

It appears that Rudradēva an officer at Amminabhāvi made the grant of Amminabhāvi under information to the monarch. It aiso appears that he made the offer of his stipendary income after getting it rendeemed In the remaining part, there are scratches from mortagage.

It mentions that the monarch got tuḷā-purusha gift weighing with himself and on that occasion his daṇḍanāyaka Barmaṇayya gave away the gifts known as gō-sahasra, prithvi-dāna and sāpta-sāgara and also made a regrant of the village Ammayanabhāvi to the temple of god Mūlasthāna-deva.The date corresponds to A. D. 1146, March 14, Thursday.

● In mention of Vyavahāra-patha-krama, tuḷā-purusha, gō-sahasra, prithvi-dāna and sāpta-sagara is noteworthy.

1 ....ja paramēśvara parama-bhaṭṭāraka- Satyā-

2 ....malla-dēvara vijaya-rājyam=uttar-ō-

3 ....ttam ire [||*] Śrimad-Bhūḷōkamalla-kshitipati-

4 ....sthānadoḷu bhaṭṭan̄ ōrvvam śrimach-Chāḷukya-

5 .... [yadam] prēm-ātmam [sa-smi]t-āsyaṁ ripu-nṛipa-gaja-[kaṇṭ hiravaṁ nōḍutt= irddu||]

6 ..... tat-sabhāṁtar-vartti.. niṛda] su-kavi-janamgaḷ ellaṁ Chaḷuky-ānvayamaṁs-ānva[yam=āgi tiḷiputa]

7 [śrimad-Ajja]yyan=enisi negarte-vetta piriya Pormmāḍidēvana rājy-ābhivṛ iddhiyaṁbaṇṇisu[v=a]-

8 [vasara]doḷu śrimaj-Jngadēkamalla-devana [bi]lagornḍada Vira- Nārāyaṇ a-dēvara kahēi[tra]-

9 ..mumaṁ tad-dharmma-prabhāvamumaṁ pogaḷuttam=irppa avasaradoḷ || Krita-mati paṭṭa-sāhaṇi manō-

10 [muda] diṁ Jagadēkamalla-bhūpatige viśhuddha-buddhi tiḷipal samay-ādigaḷ iṁde keṭṭuḍ=iṁn atiśayam=ā-

11 [dud=Amma] yanabāviyan=igale māḷpud eṁdu bhū-nutan-uḍalikke Barmmaṇa - ohamūpati permmeyan=eyde tāḷdidaṁ ||[1*]

12 [⏑⏑⏑⏑-] doḷ= Ammayanabhāvi dharitriyoḷ=agrahāradol=tiḷakada-voḷ virājipud =ad=ēṁ Bilagonḍada dēva-

13 [-⏑-⏑] ḷamaviḷaddham=āytu samāy ādigaḷin=nilisalke takkanaṁ kaḷipale vēlkum=eṁdu[⏑][nḍarkki]ṛoḷ=āgale [raṁ)-

14 [⏑-]lo -J vanaṁ ||[2*] Paḍavaḷar=anaṭṭi baral=odan=uḍalitt=Ammayanabāvi ninna ......[yade]pōpudu ni-

15 ..ḍeya-pramukha-prasiddha-nāl nirvvarumaṁ ||[3*] Nine samartthan =Ammaya [nabhāvige]ninnade rāj-tējame

16 [-⏑-⏑-⏑][Ba]rm maṇa-chamūpati kūrtt-uḍalikke rājya-lakahmi-niḷayaṁ sa-rāgadi [⏑-⏑] ledaṁ prabhu Ru-

17 [⏑-⏑--⏑] tan=āśrita-prakara-kaḷpa-kujaṁ guṇa-ratna bhūshaṇaṁ || [4*] [⏑ ⏑] d=a]rtthiprakarakke kaḷpa-

18 [⏑⏑---⏑] [va] rggakke durddhara-ti[br-āṁ]takan-aśrita-pratatig=ā̈vrārṁ [⏑--] priy-āchara-

19 [--⏑⏑-⏑] tān-enisidaṁ śri-Rudra - dēvaṁ dharā-dhara-dhairyyaṁ bhuvana-[stutaṁ pati]hita-byāpā-

20 [ra] [--⏑] [||][5*][⏑⏑] g=idir=āda durjanaran=āgaḷe śikshise dushṭa-kashṭa [raṁ mo]neyoḷeka-

21 [⏑-⏑⏑⏑-⏑⏑-⏑] pud=eṁdu Rudra-dēvana[n=n*]dhikāra-lakshmi-veras-āgaḷe biḷkolisalke [-⏑] mā-janamaṅ aśē-

22 [⏑-⏑⏑⏑]daṁ baḷiyaṭṭi man-ōnurāgadiṁ [6*] Param-ādardiṁ [nāl-nūrvvarumaṁ ba] ḷiyaṭṭi Rudra-

23 [dēvaṁ].. dir-gōrhdu pūrvv-āparāmam tiḷipidan aśēsha-nāl-nūrvvalrigaṁ] [7*] [- ∪ ∪- ∪ ∪ ∪]

24 [- ∪∪- ∪∪- ∪-∪-] sāhaṇi daṇḍanātha-tiḷakaṁ vibudh-āgraṇi Barmmadēvanuṁ

25 [-- ∪ ∪] chakravarttiy aṟiyal=para mēśvara- dattiy=āyt=enalk=āhava-dhiran= Ammayanābā-

26 [vi] -lmmaḍi pe'mmey=appinaṁ [8*] Teṟed=iṟal=āṟad=irdd=avana vṛittige nūrvvaruv=uḷḷa lekkamaṁ tiṟuvu-

27 [∪ - ∪]puṇṇamiya parvva-biyaṁ [baradāta]n=aṁśamaṁ neṟe tiḷid=ā sthaḷ akke kaḍan-āduda-[v=i]

28 [∪∪ -][ydu-kolvud= ū]r aṟiyal=aśēshamaṁ tiḷipi nūrvvar asśēshamum-irddha patramaṁ ॥[9*] Nērvvaṭṭ aśēaham=i

29 [nāl-nūrvva] ruv=ūr-oḍeya-mukhya-gāvuṇḍar=ppannirvvar ppaṁcha-mathaṁ sakaḷ-ōrvvig=ivar=ppiriyar=e-

30 . . .maṁ[ṭa]padoḷ ॥ [10*] Piriya sabhā-mamṭapadoḷ nerevudu nāl-nūrvvar =ēka-mata-

31 .....maṁ tiḷid=otteyan=ādaradiṁ biḍisuvadu pụ̄rvvigar=vvaṁdu nilal ॥ [11*] Vṛittaṁ ॥ Biḍisuva-

32 [- ∪ - ∪] taḍapoṁgaḷan=irmmḍi-geydu pụ̄rvvdiṁd=oḍeyar =enipp avar̄ vviḍ isikoḷvudu kā-

33 [∪∪ - ∪ -]lli pūṇd=eḍaṟ aḍasirdd=avar=mmaguḷe māṟuvud=otteyan=iṭṭukoḷ vud=̄ ūr-odeya

34 [u -cl [rilyal byavahara-patha-kramamga]ah [12*] Avar ivar ennade samaya- byavastheye miri na-

35 .....koṇḍvargge parihārm=aṁt=enal=avane valarn śvāna-gaḷdabhan chāṇḍ āḷaṁam ॥[13*]Vachana ॥ Int=i grāma-sama-

36 ... r-odeya-pramukha-nāl-nūrvvar-mmahājanaṁgaḷuv=ā-chaṁdr-ārkk-ā-tāra [ṁ] naḍayisuttaṁ=ire ॥

37 ..Śrimat protāpa-ohakravartti Jagdēkamall ābhyudaya-Varshada Sneya Krōdhana-saṁvatsara-

38 da phalguṇad=amāviāye byatipātaṁ Kūḍida puṇya- tithiyoḷ Gantama - Gaṁgā -nadiya kōṭi-

39 .....doḷ śrimat pratāpa chalkravarti Jagadēkomall-dēvarn tuḷā-purushaman=ēṛi dharmma- Kannaḍa-sandhi-vigra-

40 ....maṁ kēḷuttaṁ=irppȧ=avasaradoḷ śriman-mahāpradhānṁ sēnāpati kaḍ ita-verggaḍe Kannaḍa-sandhi-vigra-

41 [hi]daṇḍanāyakaṁ Bammanayyaṁgaḷ gō-sabasraṁ prithvi-dānaṁ sāpta-sāgar=int=i mūṛuṁ

42 [dānaṁ]gaḷaṁ madi śrimaj-Jagadēkamalla-dēvara śri-pād-ārohohaneyaṁ māḍi ta [n-mu]- hūrttadoḷ śrima -

43 [d-agra] hārav=Ammayanabāviyaṁ punar-bbharaṇaṁ māḍiy=alliya Svayaṁbhu śri-Mū-

44 ....[po]lanaṁ sarvva-namaśyoṁ sarvva-bādhā-parihāram=agi paḍedu biṭṭ ar ॥ Ka ॥ Mane- verggaḍe sēnā-

45 .....taṁ piriya-daṇḍanāyakan=akhiḷ āvani pogaḷe paṭṭa-sāhaṇiy=ene negarddam ba-

46 ....॥ [4*] Sōm ārkka-byōm-vanhi-śvasana-jaḷadhar-āta-ōddhava-mūrti-prakaśa-śri Mūla-sthā-

47 [na][--ᴗᴗᴗ-]ma-mahiṁaṁg=aṁga-bhōgakke muanaṁ [grāmakk-ā]nandadiṁdam tiṛuv aṛu-

48 [vaṇa] [--ᴗ--ᴗ--][prē] ma-prit-āṁtarātmarṁ sakaḷa-janā-nutaṁ Bamma daṇ ḍādhi[nāthaṁ]

49 ....m=eṁt eṁd oḍe ॥ Paḍuvalu Pūliya daśakaṁ baḍ[galu] pervvaṭṭe bēli basadiyo-

50 ....ye Mṛiḍana volakǩ=iṁt=id=alte chatur-āghāṭam ॥ [16 *]Int=i polanum=ā dēvara kē[rilyumaṁ

51 ....hāram=āgi biṭṭa ॥ Śrimad-Ammayanabāvi samasta-grāmadoḷ=tiḷ akam=irppa

52 [u---u-uu] [cha] tuś-śata-viprar śri-Mahēśvara-pad-āṁbuja-bhriṁgar ॥[17*]

53 [uuuu-u-uuu-u] chatuś-śata-viprariṁd aḷaṁkarisi gavuṁdu-vargga-pura-varggadin=ūrjjitam āgi

54 [-u-uuu-u-uuu-]āśrita- kōṭige kaḷpa-bhūjad=aṁt=ire siriy aṁte vāri-nidhiy=amte

55 [u-uu -u-u-] ॥ [18] Kaṁda ॥ Kamaḷ ōdbhava vaṁś ōdbhavar=amaḷar =śśishṭ[1]-ēshṭa-vibudha-dāridrya tamas-timi-

56 ....r=nnāl-nūrvvar=akhiḷa-vasudhā-taḷudol ॥ [19*] Svasti [।*] Yama-niyama-

57 ....[mo]n-ānushṭhāna-parāyaṇa-japasamādhi-śi]a-saṁpannaruṁ । vi[di]-

58 ....taruṁ । lōka-vilchyātaruṁ । yajana yājan-ādhya-

59 ....[ni] rataruṁ । Kshira-sāgara-śayy-āsan-ōrastha j a-

60 ....prasiddha-rāja-pūjitarum । samasta-lōka-

61 ....da chiṁtāmaṅi-gaḷ=enisi negartte-vetta śriman-ma-

62 .... [nā]l-nūrvvar=mahājanaṁgaḷuh pannirvvar-ggāvuṇḍu-

63 ....[॥] va ॥ Dēvara naṁda-divigeğ ūr-oḍeya-

64 ....dēvara pavitr-ārōpaṇakke nakharṁgaḷ=arhgaḍiya

65 ....mey-vāgamaṁ kuḍuvr । Adhilkāri[ga*] ḷ =tavage naḍe-

66 ....[na]ndā-divigege biṭṭar [। *] Arasugaḷu mūleg=i.

67 ....le tale-voṛeg ayvatt eleyaṁ biṭṭar [। *] Grā[ma].

68 ....bira-vaṇiga. d=aṁgaḍiya chinnavaṁ kuḍuva.

---

1. The letters is written below the line in small size

69 ....r=āgi nakharaṁgaḷ praty-āyadal=koṭṭa gadyāna [vo].

70 ....ś-śata-śubhakṛit.śāsanamaṁ lakshmi-sthira - śāsa [naṁ [||].

71 ....hala sanmatta madhupan=a[dhi]kāra-du-

72 ....|| Śāsanam=id=avud=elliya śānam=ār=ittar=ēke sa-

73 ....ḷan=iḷiguṁ || Jinavarmmōjana kaṇḍarane ||

74 + [hana] hāga +[1]

೫

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿಶ. ೧೧೬೩

AR. 1925-26, No. 429. **SII. XV-228**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫

ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯದ ಎಡಗೋಡೆಗೆ ಆಧರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಇದರ ಕೊನೆಯ ಎಂಟು–ಹತ್ತು ಸಾಲುಗಳು ಅತಿತ್ರುಟಿತವಾಗಿವೆ. ಶಾಸನದ ತುಂಬ ಕೇವಲ ಕಂದಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮನೆತನದ ಶಿವಚಿತ್ತ ವೀರಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವನು ಗೋವೆ, ಕೊಂಕಣ ಹಾಗೂ ಹಲಸಿಗೆ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ, ೪೦೦ ಮಹಾಜನರ ಒಂದು ಅಗ್ರಹಾರ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳವಾಡಿಗೇರಿಯೆಂಬುದೊಂದು ೧೦೦ ಮಹಾಜನರ ಕೇರಿ. ಮಾಡಬೊಪ್ಪನು ಈ ಮಹಾಜನರಿಂದ ಪಡೆದ ೩ ಮತ್ತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮಯನಬಾವಿಯ ೪೦೦ ಮಹಾಜನರನ್ನು ಒಡಂಬಡಿಸಿ ೨ ಮಠಗಳ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಚೈತ್ರ ಪವಿತ್ರ ದ ಗಣಪೂಜೆಗಾಗಿ ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಚಾರ್ಯ, ವೀರಭದ್ರ ಗುರುಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಅಮೃತರಾಶಿ ಪಂಡಿತ.

ಸಾಲು ೧೮–೧೯ ರಲ್ಲಿ "೧೭ನೆಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವಕ್ಸರದ ಪುಣ್ಯ ಪುಂಣಮೆ ಆದಿವಾರದಂದು ಸೋಮಗ್ರಹಣಮಾಗೆ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಬೇರೆ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪೆರ್ಮಾಡಿ ದೇವನ ೧೭ನೆಯ ವರ್ಷವೆಂದರೆ ಶಕ ೧೦೮೫, ಸುಭಾನು ಸಂವತ್ಸರ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಯ

---

1. It seems that these words have been forgotten while engraving this epigraph.

ಶುದ್ಧ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಸೋಮಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಗುರುವಾರವಿತ್ತು. ಈ ಮಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ, ೧೧೬೩, ಡಿಸೆಂಬರ ೧೨, ಗುರುವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ನಮಸ್ತುಂಗಸಿರಸ್ತುಂಗ (ಸ್ಚುಂಬಿ) ಚಂದ್ರಚಾವರ ಚಾರವೆ[।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂ-

೨ ಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ ॥ [೧*]

೩ ಶ್ರೀ [ಯು*]ವತಿಗೆ ದೀರ್ಘ್ಘಾಯ್ಯುಗೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸುಖ-

೪ ದೆ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯುವಂ[೧] ಜೀಯನೆ ಕಾದಂಬಾಂ[೨] ನ್ವಯಂ ಸಿವಚಿತ್ತ

೫ ವೀರ ಪೆರ್ಮ್ಮನೃಪಾಳ ॥ [೨*] ಗೋವೆಯುಮಂ ಕೊಂಕಣವುಂ ಸೇವುರಿಂ[೩]ಗೆ ನಾ-

೬ ಡನಲ್ಲಿ ಹಲಸಿಗೆನಾಡಂ ಕಾವಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವಂ ಶ್ರೀವೀರಪೆರ್ಮ್ಮ-

೭ ಭೂಪನೀ ಸಿವಚಿತ್ರ ॥ [೩*] ಶ್ರೀನಾಥಂ ಸಿವಚಿತ್ರಮಹೀನಾಥಂ ವಿರಪೆರ್ಮ್ಮನಾಳ್ಕೆ-

೮ ಯೋಳಿರ್ಪ್ಪುದು ನಾನೂರ್ವ್ವರಗ್ರಹಾರಂ ಸ್ಥಾನವಾದ[ಮ್ಮ]ಯನಬಾವಿ ಜಗದೊಳ್ಳೇವ್ಯ ॥ [೪*)

೯ ಶ್ರೀಮದಮ್ಮಯನ[೪] ಬಾವಿಯೊಳುಮೆಸಹಿತಂ ತ್ರಿದಸಸಹಿತ ನೆಲೆಸಿದನೊಲ್ದೀ ಶ್ರೀಮಂನಾನೂ-

೧೦ ರ್ವ್ವರುಮ[೦*] ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಶಂಭು ರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ॥ [೫*] ಮಾನಿಗಳ ನಾಥನಾಥದ್ವಾ[೯*]ನಿಗಳಕಳಂಕಚರಿತ-

೧೧ ರಾಶ್ರಿತ ಸುಲಭನ್ನಾರ್ನಾ[೫] ನೂರ್ವ್ವ[ರ್ಶಿ]ವಭಕ್ತರ್ಮ್ಮೀನಾನುಷ್ಠಾಣಶೀಲಗುಣಸಂಪನ್ನರ್ ॥ [೬*] ಅಲ್ಲಿ ಬೆ-

೧೨ ಳವಾಡಿಗೇರಿಯ ವಲ್ಲಭರಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆಯಂ ಬೊಪ್ಪಣನಿತ್ತಲ್ಲಿಯ ಕೆಯ್ಯಂ ಪಡೆದು ಸಲ್ಲಲಿ ತಂ ಮಲ್ಲಿ-

೧೩ ಕಾರ್ಜ್ಜನೇಶಂಗೆಂದು ॥ [೭*] ಬೆಳವಡಿಗೇರಿಯ ನೂರ್ವ್ವರ್ಬ್ಬಳವನ್ತಪ್ಪಾರ್ವಗೋಲಮತ(ತ್ತ) ಮ್ಮೂರ್ಱಿಂ ಬೆಳವಡಿಗೇರಿ-

೧೪ ಯ ಶತದಾ ಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಗೊರವುಂಬೋಲ[ದ] ಸೀಮೆಯಿಂ[ಪ]ಡುವಲು ಮೊಱಡಿ-

೧೫ ಯಿಂ ಬಡಗಲು ಅನು ಪಾರ್ವಗೋಲಮತ್ತಮ್ಮೂಱಿಂ ಸರ್ವ್ವನಾ (ಮ)ಸ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಂ ಮು-

೧೬ ದದಿಂ ॥ ಮನೆಯೆರಡಱ ನೆಲಸೆಣಮಂ ವಿನೆಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೋತ್ತಮನ್ನ(ರ್ನಾ)[ನೂ]-

೧೭ ರ್ವ್ವರೊಳನುನಯದಿಂ ಪಡೆದಂ ಬೊಪ್ಪನು ಸರ್ಬ್ಬನಮಸ್ಕವಾಗಿ ಮಠವೆರಡ[ ]॥ [೮]

೧೮ ೧೭ನೆಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವಚ್ಛರದ ಪುಸ್ಯ ಪುಂಣಮೆ ಆದಿವಾರದಂದು ಸೋ-

೧೯ ಮಗ್ರಹದಮಾಗೆ ತತ್ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳು ಆ ವತ್ರರು ಮೂಱಿಂ ಆ ಮಠ-

೨೦ ವೆರಡಂ ಮಾಡಬೊಪ್ಪಣಂ ಕೊಟ್ಟ ತ್ರಿಣೆಯನ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರದ ಗಣಪೂ-

೨೧ ಜೆಗೆ ಚಂದ್ರ ತಾರೆಯುಳ್ಳಂನ್ನೆ ವರ ॥ ಇನ್ನೆಲ್ಲಮನೀ ಗಿರಿಜಾಕಾನಂ (ನ್ತಂ) ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿಕಾ-

೨೨ [ರ್ಜುನೇ] ಶಂಗಿತ್ತಂ ಭ್ರಾನ್ತಿಲ(ಲ್ಲ) ದವನೆ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಶಾಂತಾತ್ಮಂ ಮಾಡಬೊಪ್ಪಣಂ ಕ್ರಿತಕ್ರಿತ್ಯ ॥[೯*]

೨೩ ಮಾಡಬೊಪ್ಪಣನ ದೇವರನಾಡಂಬರವಾಗಿ ಪೂಜಿ[ಪಾ]ಕಾರ್ಯ್ಯನ ಬೇ-

೨೪ . . ಡೆದನೆ ಪಡೆ[ದ]ನ್ನೋಡಿನ್ತೀ ಯಮ್ರಿತರಾಶಿಪಂಣ್ಡಿತ ವಿಭುವ ॥ [೧೦*]

೨೫ [ಮೃಡ]ನ ದಯೆಯಿಂದೆ ಪಡೆದಂ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬೊಪ್ಪನೀಶಸ್ಥಾನಕ್ಕೊಡೆಯ-

೨೬ . . . ದೊಪ್ಪಂಬಡೆದಿನ್ತೀ ಯಮ್ರಿತರಾಶಿಪಣ್ಡಿತದೇವರ್ ॥ [೧೧*] ಬೊಪ್ಪಣನ ಮಲ್ಲಿನಾಥಂ

೨೭ [ವೊ]ಪ್ಪಂಬಡೆದಿಪ್ಪ ಶಾವಿನಾಚಾರ್ಯ್ಯತ್ವ ಮನರ್ಪ್ಪಿಸಲು ಬೊಪ್ಪ [೧೧*] . . . ವೀರ-

೨೮ [ಭದ್ರ ಗು]ರುಗಳ ಶಿಷ್ಯರ್ ॥ [೧೨*] ಸೇಣಿಗರೆಲ್ಲಂ ಮದುವೆಯ ಶಾಣದೊಳು . . . ವರ್ತಿಯಾ

೨೯ . . . . ವರ್ತಿಯಾ . . . . . . .ರ್ದ್ದದೆ

೩೦ . . . .॥ [೧೩*] * . . . . .ದರದಿಂ. . . . .

೩೧ . .ತ್ರಿಣೆಯನ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರದ ಗಣಪೂಜೆಗೆ ಚಂದ್ರ ತಾರೆಯುಳ್ಳಂನ್ನೆ -

೩೨ [ವರ] ॥ [೧೪*] ಈ ಧರ್ಮ್ಮ[೯*]ಮನಾರೊರ್ಬ್ಬನೊಡರ್ಚ್ಚಿದ. . . . . ಸಲೆ ಮಾ-

೩೩ . . . . ಲ್ದಿ ಹಂ ಪ್ಪರಸುಖಮಂ ॥

೩೪ [ಗ]ಣಪತ್ಯಾಯ ನಮಃ ॥

The present epigraph is kept in the Mallikārjuna temple in the village, leaning to the left wall. The stone is damaged here and there, the last 8-10 lines having been damaged extremely. The composition is in kamda metre throught.

It mentions the rule of the Goa Kadanba king Śivachitta Vira Permādideva, w ith the dominion comprising of the Goa territory, the Koṁkaṇa and the Halasige country. As the Kadambas of Gos were ruling independently during this period, there is no mention of an external sovereign.

Amminabbāvi was an agrabara of 400 mahājanas. In it, Belavāḍigēri was a division of 100 mahājanas. The epigraph states that Māḍaboppa obtained three mattar of land from these mahājanas and granted it to the god Mallikārjunadēva. He also granted two maṭhas for the gaṇapūje of the chaitra and pavitra festivals with the consent of the 400 Mahājanas of Amminabhāvi.

The āchārya of the temple was one Ampitarasi parnmdita, a disciple of Virabhadra-guru. The epigraph is dated on A. D. 1163, December 12, Thursday.

1 Namas=turṁga-siras-tuṁga (chuṁbi)- chaṁdra-chāmara-charavē [l*] trailokya-nagar-āraṁ-

2 bha-mūla-staṁbhāya Sṁbhavē ॥ [1*]

3 Śri-[yu*]vatige dirggh-āyyage jaya-lakshmige neley āgi sukha-

4 de rājyam-geyyuvaṁ[1] jiyane Kādaṁb-āṁ[2] nvayaṁ Sivachitta

5 Vira Permma-nripāla । [2*] Gōveyumaṁ Koṁkanamaṁ Sēvuriṁ[3] ge-nā-

6 ḍanalli Halasige-nāḍaṁ kāvaṁ pratipāḷisuvaṁ śri Vira Permma-

7 bhūpan=i Sivachitta ॥ [3* Śri-nāthaṁ Sivachitta-mahi-nātham Vira Permman āḷke-

8 yoḷ=irppudu nānūrvvar agrahāraṁ sthanam=ad =A[mme]yanabhāvi jagdoḷ =sēvya ॥ [4*]

9 Śrimad-Ammana[4] bāviyoḷ=Ume-sahitaṁ tridasa-sahita nelesidan=old=i śrimaṁ(n) =nā-nū-

10 rvvarumah[ṁ*] śri-Mūlasthāna-Śaṁbhu rakshis al eṁdu ॥ [5*] Mānigaḷ =anātha-nātha [r*]=ddānigal=aksḷaṁka-charita-

11 r=āśrita-sulabbar̄ nnāna[5]-nūrvvar=[śi]vabhaktar̄ mmōn-ānushṭhaṇa-sîla-guṇa- saṁpannar ॥ [6*] Alli Be-

12 lavādigeriya vallabharige pāda-pūjeya m Boppanan=itt=alliya keyyaṁ padeḍaṁ sal-lalitaṁ Malli-

13 kārjunēśarmg=erhdu ॥ [7*] Beḷavaḍigēriya nūrvvar=bbaḷavantar=ppārvva-gōla- mata(tta) r=mmūṛaṁ Beḷavadigēri-

14 ya śatad=ā sthaladoḷage goravum-bola[da] sîmeyiṁ [pa]ḍuvalu moṛaḍi-

---

1, 2, 3 'O' (Anunāsika) not necessary.

4 Read as'Srîmad Ammana''for the sake of metre.

5.'Na' Not necessary.

15 yiṁ baḍagalu antu pārvva-gōla-mattar=mūṛam sarvva- namā(ma) syav=āgi biṭṭaṁ mu-

16 dadiṁ ‖ Maney=eradaṛa nelasenamaṁ vineya-para- brahmaṇ-ōttamar̄ nna(nnā) [nu] -

17 rvvaroḷ=anunayadiṁ paḍedam Boppanu sarbba-namasyav=āgi maṭhav= eradakkam ‖ [8*]

18 17neya Sukla-saṁ vachch harada Pusya - puṁṇame Ādivāradaṁdu sō-

19 ma-grahaṇam=āge tat-puṇya-dinadoḷu ā mattaru mūṛarṁ ā maṭha-

20 v=eraḍaṁ Māḍa Boppaṇam koṭṭa Triṇeyana chaitra-pavitrada gaṇa- pū-

21 jege chaṁdra-tārey=ull-aṁnnevara ‖ Int=ellaman=î Girijā-kānaṁ(ntaṁ) śrî -Mallikā-

22 [rijune]śaṁg=ittaṁ bbrānt=il(ill) aladavane baṇṇise śaṁt ātmaṁ Māḍa Boppaṇaṁ krita-kritya ‖ [9*]

23 Māda Boppaṇana dēvaran=āḍaṁbaram =āgi pūji[p-ā]chāryyana bē-

24 . . . ḍed=ante paḍedan=nōḍ=int=îy=Amritarāśi-paṁnḍita vibhuva ‖ [10*]

25 [Mṛiḍa]na dayeyiṁde paḍedaṁ taḍav=illade Māḍa Boppaṇ=îsa-sthānakk= oḍeya-

26 ...d=oppaṁ-baḍed=int=îy=Amritarāśi-paṇḍita -dēvar ‖ [11*] Boppaṇana Mallināthaṁ

27 [vo]ppaṁ-baḍed=ippa ṭhāvin-āchāryyatvaman=arppisalu Boppa[na]. . . . Vîra-

28 [bhadra-gu]rugala śishyar ‖[12*] Sēnigar=ellaṁ maduveya ṭhanudolu. ..

29 .... varttiyā...... rddude

30 .....[13*]........daradiṁ.............

31 ..Trineyana chaitra- pavitrada gaṇa-pūjege chanṁdra-tārey=uḷḷ=aṁnne-

32 [vara] ‖ [14*] î dha[r*]mma man=ār=orbban=oḍarchchida. . . . . . sale mā-

33 .... ld=iharṁ-ppara-sukhakhaṁ ‖

34 [Ga]ṇapatyāya namaḥ ‖

೬

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಸು.ಶ. ೧೨

AR. 1925-53, No. 70.

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೬

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜೈನಬಸದಿಯ ಚಂದ್ರನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಗದ್ಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲ.

ಮೂಲಕಸಂಘ, ಸೇನಗಣದ ಪಾರಿಸೆಟ್ಟಿಯರ ಮಗ ಬಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ, ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಈ ಬಸದಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

೧ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ಸೇನಗಣದ ಪಾರಿಸಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ತಮ.ದ ಬಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ . . ಬಸದಿ-

೨ ಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪ್ರತಿಮೆ.

This inscription is engraved on the pedestal of the idol of Chaṁdranatha Tîrthamkara in the Jain temple at Amminbhāvi. It is undated.

It states that the idol of Chaṁdranāthaswāmi was got prepared by Bammiseṭṭi son of Pārisaseṭṭi of the Sēna gaṇa and Mūla saṁgha for the Jain temple.

1 Srî-Mūla-samgha Sēna-gaṇada Pārisa-seṭṭiyara maga Tama. da Bammiseṭṭi.. basadi-

2 ge māḍisi-koṭṭa Chaṁdranātha - svāmigaḷa pratime.

೭

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೪೩

AR. 1925-26, No. 428. **SII. XV-231**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೭

ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆಯಿದ್ದ ಈ ವೀರಗಲ್ಲು, ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆವಣಿಗೆಯಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಹೆಸರು "ಶ್ರೀಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ಸಿವಚಿತ್ತ ವೀರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವ" ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈತನು ಮೂರನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ಎರಡನೇಯ ಮಗ.

ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವ ವೀರನ ಹೆಸರು 'ಮಾಗುಡದ ಹಿಟ್ಟೆಯನಾಯ್ಕ' ನೆಂದಿರಬಹುದು. ಮಹಾಪಸಾಯಿತ, ಕಾದಂಬರಾಯ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರಾಜ್ಯಭರಾಭಾರಧವುರೆಯ ದಿಕ್ಕುಂಜರ, ತಂತ್ರಾಧಿಷ್ಠಾಯಕಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳ ಇವನ ವೀರಮರಣ ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೧-೨ರಲ್ಲಿ "ವೀರತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವವರುಸದ ೧೮ನೆಯ ಶೋಭಕ್ರಿತು ಸಂವತ್ಸರದ ಚೆಯಿತ್ರ ಸು ೧೧ ಮಂಗಳವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನ ಆಲಿಕೆಯ ೧೮ ನೆಯ ವರ್ಷ ಶೋಭಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಜೈತ್ರಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಗುರುವಾರ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾರವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮಂಗಳವಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೪೩, ಮಾರ್ಚ ೩೧, ಮಂಗಳವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ಸಿವಚಿತ್ತ ವೀರತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವವರಸದ ೧೮ನೆಯ ಶೋಭಕ್ರಿತು ಸಂವತ್ಸದ ಚೆಯಿತ್ರ ಸು. ೧೧ ಮಂಗಳವಾ-

೨ ರದಂದು [I*] ಸ್ವಸ್ತಿ [I*]ಸಮಸ್ತಪ್ರ[ಸ*]ಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪಸಾಯ್ತಂ ಪರಮವಿಸ್ವಾಸಿ [ಯ]ಕಟ್ಟಿಗ

ತಂತ್ರಾಧಿಷ್ಠಾಯಕಂ ಯಾದ[ವ*]ವೀರ ನಿರ್ಮೂಲನುಂ ಯ[ತಿ]-

೩ ವಿಸಮ[ಹಯಾರೂಢಾ(ಢ)]ಪ್ರವುಢರೇಖಾರೇ[ವನ್ತ]ನುಂ ಬಂನ್ಧು ಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯುಂ ಯಾಶ್ರಿತಜನಕಳ್ಪವ್ರಿಕ್ಷನುಂ ಅರಿಬಿರುದನಾಯ್ಕ ವೇಸ್ಯಾ-

೪ ಭುಜಂಗ[ನುಂ] ಪರಬಳಾಖಿಳದೋರ್ಬ್ಬಳಗರ್ಬ್ಬದಿಂ . . . . .ತಾರಾತಿನಾಯ್ಕ[ಜಿವ್ಹಾ] ಬ್ಬಾಧನಮಂತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧನುಂ ಬಿರುದನಾಯ್ಕ ಸಚಿತಾನರಕ್ಷಾದಕ್ಷ-

ಎರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

೫ ಪ್ರತಿಪಾಳನುಂ ಯನಾಗತೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನುಂ [ಯನ್ಯಾಲಿಕ] ದಮ್ಮಾ ದಮ್ಮಂ ನಿನ್ನಯ ವಿಚಾರಬ್ಯಾಪಾ[ರ*]ರುಂ ನಡೆಯಂತ್ತೆಚಟುನುಡಿ[ಯಂ]v ವಾಚಾಸಿದ್ಧೀಯಂ

೬ ಶ್ರೀ ಕಾಂದಬರಾಯ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವ ರಾಜ್ಯಭರಾಭಾರ(ಭಾರಭರ) ಧವುರೇಯ ದಿಕ್ಕುಂಜರನುಂ ಶ್ರೀ ಮುಲಸ್ಥಾನ–ದೇವರ ದಿಬ್ಯಶ್ರೀ ಪಾದ [ಪದ್ಮಾರಾಧ] ಕಂ

೭ ಪರಬಳಸಾಧಕನು[ಮ*]ಪ್ಪ ಮಾಗುಡ ಹಿಟ್ಟೆಯನಾಯ್ಕನು ಶ್ರೀಮದರ್ಸರ ಬೆಸದಿಂ [. . . . . .]ರ್ಸನ ಮೇಲೆ . . . .

೮ [ಇಜೆದು] . . . . . . ಗೆಲುದು ಸ್ವರ್ಗ್ಗತನಾದನು ॥ ಚ್ಛಲದಿಂ ಸೆಣಸುತಿರ್ಪ್ಪರ ತಲೆಗಳಂ ತರಿದೊಟ್ಟಿ . . . .

೯ . . . . ಮಾಗುಡದ ಹಿಟ್ಟನಹಿತಘಟ್ಟಂ ॥

ಮೂರನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ.

The name of the king is, however, incsribed in clear terms as Sivachitta Tribhuvanamallaďva. He is the second son of Jayakēśi III.

The epigraph records the death of a hero, whose name appears to be Māguḍada Hiṭṭeya Nāyaka. He seems to have been a great general under Tribhuvana malla. He laid his life in the cause of his master in an agressive war.

The date of the hero-stone corresponds to A. D. 1243, March 31, Tuesday

First panel:

1 Svasti[|*] Śri Kādamba śri Śivachitta Vîra Tribhuvana malladēva-varusada 18neya Śhōbhakritu-saṁvatsarada Cheyitra-su 11 Mamgaḷavā-

2 radaṁdu [|*] Svasti [l*] Samasta-pra(sa*]sti-sahitaṁ śriman -mahā-pasāytaṁ parama- visvasi [ya]- kaṭṭiga taṁtr-ādhishṭhāyakaṁ Yāda[va*]-vîra-nirmmūlanuṁ ya[ti]-

3 visama-[hay-ārūḍhā(ḍha)] - pravuḍha-rēkhā- Rē[vanta] nuṁ bandhu -Jana-chiṁtāmaṇiyuṁ yāśrita-jana-kaḷpa-vrikshanuṁ ari-biruda-nāyka-vēsyā-

4 bhujaṁga[nuṁ] para-baḷ-ākhiḷa dōr-bbaḷa garbbadiṁ. . . . t-ārāti-nāyka-ji[vhā]-bbādbana-maṁtra-prasiddanuṁ biruda-nāyka-saṁtāna-rakshā-daksha-

Second panel:

5 pratipāḷanuṁ yan-āgate-Vikramādityanuṁ [yany-ālika]-dammādammam ninnaya-vichāra-byā pā [ra*]ruṁ naḍey=aṁte-chaṭū-nuḍiy=aṁte- vāchā-siddhiyuṁ

6 śri-Kādaṁba-rāya Tribhuvana malladēva-rājya-bharā-bhara (bhāra-bhara)-dhavurēya-di[k*]-kumjaranuṁ śri-Mūlasthāna-dēvara- dibya - śri-pāda-pa[dm- āradha]kaṁ

7 para-baḷa-sādhakanu [m=a*]ppa Māguḍa Hiṭṭeya-nāykanu śrîmad-arsara besadiṁ [. . . . . .] areana mēle. . . . .

8 [iridu] geludu svar-ggatan ādanu || Chohhaladiṁ seṇa sut- irppara talegaḷ aṁ tarid-oṭṭi

9 . . . . .Māguḍada Hiṭṭan=ahita-gharaṭṭam ||

Third panel:

(Worn out)

೮

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೮೪

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೮ **ಕ.ಭಾ ೬-೪**

ಪಂಚಗ್ರಹ ಹಿರೇಮಠದ ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಈಗ ಕನ್ನಡ ಆಧ್ಯಯನಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಆನೆಯನ್ನರಿಯುವ ಮಡಿವಳ ಮಾಚಿದೇವ ಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಶಾಸನವಿದೆ.

ಅರಸನ ಆಳಿಕೆಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿರದ ಈ ಶಾಸನ, ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿಯ ಮಡಿವಳರು ವೀರಮಡಿವಳ ಮಾಚೀದೇವನ ವಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೧ ರಲ್ಲಿ "ತಾರಣ ಸಂವಸ್ತರದ ವೈಶಾಖ ಸು ೧೫ ರಲು" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇದು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೮೪, ಮೇ೧, ಸೋಮವಾರ.

● ಮಡಿಗಳ ಮಾಚಿದೇವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಶಸನವೀದು. [ನೋಡಿ: ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು (೧೯೭೦), ಪು.೮೧, ಕರ್ನಾಟಕಭಾರತಿ 6–4].

The epigraph which was laying in the backyard of the Hiremath named Panchagraha at Amminabhāvi has since been brought and kept in the Kannada Adhyayana Peetha. The inscription is engraved on the pedestal of an image of Maḍivaḷa Māchidēva fighting with an elephant.

•It states that the image of Madivala Māchidēva was installed by the washermen of Amminabhāvi.

Although no śaka year is quoted, it mentions the saṁvatsara and the tithi. From palaeographical grounds the inscription can be dated as A. D. 1284, May 1, Monday.

● This is the earliest mention of Madivala Machiďva. [See Śāsanagalalli Śivaśaraṇaru (1970), p. 81.Karnāṭaka Bhārati 6-4].

1 Tāraṇa-saṁvatsarada Vaiśākha su 15 ralu Aṁmayanabhāvi-

2 yali maḍivālaru vî ra Madivāḷa Machi[dē]. . . . .

3 yaga (?) [pra] tishṭeya m [māḍi]daru maṁga[ḷa]. . . . .

4 . . . . . .

೯

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೪೭

AR. 1925-26, No. 433. **SII. XV-257**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೯

ಈ ಶಾಸನ, ಕ್ಷೌರಿಕರ ಮನೆಚು ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸದಾಶಿವರಾಯನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು.

ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ರಾಮರಾಯನು ತಿಮ್ಮೋಜ, ಕೊಂಡೋಜ, ಭದ್ರೋಜರಿಗೆ ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ ಸೀಮೆಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯ ನಾವಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೧–೨ ರಲ್ಲಿ “ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರಿಶ ೧೪೬೭, ಜೂನ ೨೮, ಮಂಗಳವಾರ.

- ‘ಕ[ನಾ]ಟಕ ವಿಜೆಯಾನಗರ ಸಿಂಹ್ವಾಸ[ನ*]’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಬೇಕು.

೧. ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರಿ–

೨. ಶ ೧೪೬೯ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವಛರದ ಆಶಾಡ ಸು ೧೧ ಲೂ ಶ್ರೀಮಂನ್ ಮ–

೩. ಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ ವೀರ ಸದಾಶಿವದೇ–

೪. ವ ಮಹಾರಾರಾಯರು ವಿಜೆಯನಾಗರದಲು ವಿಜೆಯಸಿಂ[ಹ್ವಾ]ಸನರೂಢರಾಗಿ[ಪ್ರಿ]–

೫. ಥ್ವೀ ರಾಜ್ಯ[ವ]ನು ಆ[ಳು]ತ್ತಂಯಿರಲು ಶ್ರೀಮನಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವ ರರಾಯಸ್ಥಾಪನಾ–

೬. ಚಾರ್ಯ್ಯ ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಜ ರಾಮರಾಜದೇವ ಮಾಹ ಅರಸುಗಳು ತೋಱುಗ–

೭. ಲೆಯ ಸೀಮೆಗೆ ಸಲುವ ಅಂಮೆನಬಾವಿಯ ಸಲುವ ಗ್ರಾಮಾನುಗ್ರಾಮದ ಗೌಡ–

೮. ಸೇನಬೋವರಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸೆಟಿಪಟ್ಟಣಸೆಟಿಗಳಿಗೆ ನಿರೂಪ ಸದಾಸಿವದೇ–

೯. ವ ಮಹಾರಾರಾಯರು ಕ[ರ್ನಾ]ಟಕ ವಿಜೆಯಾನಗರ ಸಿಂಹ್ವಾಸ[ನ*]ಕ್ಕೆ ಸಲುವ ರಾಯರಾಜ್ಯದೊಳ–

೧೦. ಗೆ [ಆ] ನಾವಿಂದರ ತೆಱಿಗೆನು ತಿಂಮೋಜ ಕೊಂ[ಡೋ]ಜ ಭ[ದ್ರೋ]ಜಗಳಿಗೆ[ತೆ]ಱುಗೆಸ–

೧೧. ರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದರು ನಿಂಮ ಅಂಮೆನಬಾವಿಯ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಸಲುವ ಗ್ರಾ–

೧೨. ಮಾನುಗ್ರಾಮಗಳ ನಾವಿಂದರ ತೆಱಿಗೆ ಅನೀ[ಕ]ಅಕಾಲಚಕ್ರ ಬಿಟಿ ಬೇಗಾ–

೧೩. . . ಸ[ರ್ವಮಾನ್ಯ]ವಾಗಿ ನಡಸಿಕೊಂಡುಬಹುದು [ಯಿ]ದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸದಾಶಿವರಾಯರ

೧೪. . . . . ನಿಮಗೆ ಅಗ್ನೆ ಬಹು .॥ . . ಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ . . . .

೧೫. (ಈ ಸಾಲು ನಾಶವಾಗಿದೆ).

The present epigraph is lying in the backyard of a barber's house. It is of the period of the Vijayanagar emperor Śadaśivarāya.

It records the remission of tax on barber in the region of Amminbhāvi by Mahāmaṁḍaḷeśvara Rāmarāya to Timmōja, Koṁdoja Bhadrōja.

It is dated on A. D. 1547, June 28, Tuesday

● The mention of 'Ka[rnā]ṭaka Vijeyānagara simhvāsa[na*]' may be noted.

1 Śubham=astu [|*] Svasti Śrî jay-ābhyudaya [|*] Salivāhana śaka-vari-

2 śa 1469 Plavaṁga - saṁvachharada Āśāda-su 11 lū śrîman-ma-

3 hā-rājādhirāja rāja paramēśvara śri vî ra-pratāpa śri Vîra Sadāśivadē

4 va mahārāyaru Vijeyanāgaradalu vijeya-siṁ[hvā] jsana-ṛūḍhār=āgi [pri]-

5 thvî-rājya[va] nu ā[lu]ttaṁ yiralu śrman-mahāṁanḍaḷēśvara rāya-sthāpan-ā-

6 chāryya śri-Ramgarāja Rāmarājadēva māha-arasugaḷu Tōṛuga-

7 leya sîmege saluva Aṁmenabāviya saluva grām-ānu-grāmada gauḍa-

8 sēnabōvarige prajegaḷige seṭi-paṭṭana-seṭigaḷige nirūpa Sadāsivadē-

9 va mahārāyaru Ka[rnā] ṭaka Vijeyānagara siṁhvāsa [na*] kke saluva rāya-rajyadoḷa-

10 ge [ā] nāviṁdara teṛigenu Timmōja Koṁ[ḍō]ja Bha[drō]jagaḷige [te]ṛig sa-

11 rva-mānyav=āgi pālisidaru Niṁma Aṁmenabāviya sîmeyoḷage saluva grā-

12 m-ānu-grāmagaḷa nāviṁdara teṛige anî[ka]a-kāla-chakra biṭi bēgā-

13 . .sa[rva-mānya]v=āgi naḍasikoṁḍu bahudu [yildakke tappidare Sadāśivarāyara

14 . . . . nimage āgne bahu . ||. . ppikomḍare. . . . .

15 (This line is effaced).

೧೦

ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೭

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೦ –

ಈ ಗ್ರಾಮದ ನೇಮಿತೀರ್ಥಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಗದ್ಯ ಬರವಣಿಗೆ ಇದು. ಶಾಸನ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಲ್ಲಾಳರಾವ ವಡೇರು ನೇಮಿತೀರ್ಥಂಕರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೧ ರಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ ೧೮೧೩ ಖರ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತೀಕ ಶುದ್ಧ ೧೨ ಭಾರ್ಗವಾರ ದಿವಸ" ಎಂಬ ಮಿತಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೮೯೨ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ನೃಪ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕೆ ೧೮೧೩ ಖರ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತೀಕ ಶುದ್ಧ ೧೨ ಭಾರ್ಗವಾರ ದಿವಸ ಸಂಪಾಪಾಖ್ಯೆ ಪುತ್ರ

೨. ಬಲ್ಲಾಳರಾವ ವಡೇರು ದೇಸಾಯಿ ಇವರು ಶ್ರೀ ನೇಮಿತೀರ್ಥಂಕರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಮಾಡಿಸಿದರು [II*]

The inscription is engraved on the pedestal of the idol of Nēminātha Tîrthamkara found in the Jaina temple in the village. It consist of only two lines and is well preserved.

It records that Ballāḷarao Vaḍēru Desai got the idol of Nēminatha Tîrthaṁkara consecrated in the temple. It is dated in A.D. 1892.

1 Svasti [|*] Śri-nṛipa-Śalivāhana-śake 1813 Khara-samvatsara Kārtika śuddha 12 Bhārgavāra divasa paṁpāp=ākhyē putra

2 Ballālar̈va Vaḍēru Dēsāyi ivaru śrî Nēmi-tîrthaṁkara praṭishthā panā māḍ isidaru [||*]

೧೧

ಅಳ್ನಾವರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೧

ಅಳ್ನಾವರ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ಯಾಟಿ ಓಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜುಮ್ಮಾಮಸೀದೆಯ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನ ಬಹಳಷ್ಟು ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ.

ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ೧ನೇ ಜಯಕೇಶಿದೇವನ ಮಗನಾದ ಮೈರನೆಯ ಗೂವಲದೇವನ ಕಾಲದ ಶಾಸನವಿದು. ಆತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೊಂಕಣವೊಬಯ್ನೂಳು, ಪಲಸಿದೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ, ಕುನ್ದೂರಯ್ನೂಳು, ಕಾದರವಳ್ಳಿ ಎರಡು ಮೂವತ್ತು, ಕೊನ್ತಕುಳಿ ಮೂವತ್ತು ಮತ್ತು ಕವಡಿದ್ವೀಪ ಸವಲಕ್ಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಣಿಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಬಸದಿಗೆ ನರಸಿಂಹಸೆಟ್ಟಿ ನೀಡಿದ ಭೂದಾನ ಮತ್ತು ನೈಷ್ಠಿಕ ಋಷಿಯರ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ೬ ಮತ್ತರು ಭೂದಾನಗಳ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೩೦-೩೧ರಲ್ಲಿ "ಸಕವರ್ಷ ೧೦೦೩ನೆಯ . . . . ಬುಧವಾರದನ್ದು ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಶಕವರ್ಷ ೧೦೦೩ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೮೧. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಮಣವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೮೧, ಜೂನ ೨೫, ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಾರ ಬುಧವಾರ. ಇಲ್ಲಿ ವಾರದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೮೧, ಜೂನ ೨೩, ಬುಧವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರ ರಮಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾ ದಾಮೋಘಲಾಂಚನಂ ಜೀಯಾತ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನ . . .

೨ ಸ್ವಸ್ತಿಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವ ಬನವಾಸೀ[ಪು]ರವರೇಶ್ವರ . . . .

೩ ಕಾಸೆಭಾಸ್ಕರನನೇಕಸಮವಿಜಯೋಪಾರ್ಜ್ಜಿತವೀರಶ್ರೀನಿವಾಸದಕ್ಷಿಣ[ದೋ]ರ್ದ್ದಣ್ಡಂ . . . . . .

೪ ಣ್ಡಳಿಕಮ . . . . ದೋರ್ದ್ದಂಡಸೈಳಖಂಡನಪಟಿಷ್ಠ ನಿಷ್ಠು ರಭುಜಾದಣ್ಡನನೂನ ದಾನವಾರಿ ಸಂ . . . . .

೫ . . . ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳಂ ಮೂರ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕೀ[ರ್ತ್ತಿ] . . . . . .

೬ ಕ . . . . ಚಟ್ಟಯದೇವರ್ತ್ತತ್ಸುತಂ ಸಮಧಿತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇ . . . . . .

೭ . . . . ಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತ ತ್ರಿಲೋಚನ ಕದಂಬ . . . . .

೮ ಯ . . . . ಭ್ಯುದಯಮಾನ ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡ[ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ] ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀಬ್ರ . . . . . .

೯ ವಶೀಕೃ . . . . . . ಣ್ಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯ . . . . .

೧೦ ಚತುರಾ . . . . ಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯ . . . . . .

೧೧ . . . . [ಪ್ರಭಾವ] ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯ . . . . ಸುಭಟಕನಕನಿಕಶೋಪ . . . . .

೧೨ [ಗ] ತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರ ಲೋಕೈಕಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾ[ನ್ತಿ]ಧವಳಂ ಮೂ[ರ್ತ್ತಿ] ನಾರಾಯಣ [ಕೀ]ರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಣ್ಡಳಿಕಲಲಾ . . .

೧೩ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರ್ತ್ತತ್ಪುತ್ರ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ . . . . . . ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧೀಸ್ವರ ಸ–

೧೪ ಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನ . . . . .ಯ ಮಹೀಧರೇನ್ದ್ರಶಿಖರಾ–

೧೫ ಭ್ಯುದಯಮಾನಮಹಾಒರಚಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣಕರಾ[ತಿ] ತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪ ವಶೀಕ್ರಿತ ಸಕಳಮಹೀಮಣ್ಡ–

೧೬ ಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜ ಪೆರ್ಮ್ಮ[ಟ್ಟಿತೂ]ರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣ ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಟಿತಾಷ್ಟಾ–ದಶಾಶ್ವಮೇಧ–

೧೭ ದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುನ್ದ್ರಶಿಖರಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವ [ತ್ಯಾ]ಗಜಗಝುಂಪ– ಝುಂಪಳಾಜಾ–

೧೮ ರ್ಯ್ಯ ನಿಶ್ತಂಕರಾ[ಮ] ಸುಭಟಕನಕನಿಕಷೋಪ[ಳ] ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಂ ಲೋಕೈ[ಕ]ಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳಮ ಮೂ–

೧೯ ರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾತ್ತಣ್ಡಂ ಮಣ್ಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಸುಭಟರಾಜ [ಶಿಖಾ]ಮಣಿ ಕಾದಂಬ–ಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯ–

೨೦ ಖಿಳರಾಜಾವಳೀವಿರಾಜಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದಗೋವಲದೇವ[ರ್ನಿ]ಜರಾಜಧಾನಿ . . . .[ಕೊಂ]ಕಣ ವೊಂಭಯ್ಯೂ–

೨೧ ಬಿಂ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾ[ಸಿ]ರ[ಮಂ]ಕುಂ]ನ್ದೂರ[ಯ್ಯೂ] ಱ . . . .
.ಯಯ್ಯೂ ಱ . . .

೨೨ ಗ್ರಾಮೆ ಕಾದರವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಕೊ[ನ್ತಕುಳಿ] ಮೂವತ್ತು . . . . . . [ಕ]–

೨೩ ವಡಿದ್ವೀಪಸವಲಕ್ಕ ಮುಮಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನ . . . .

೨೪ ಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಸಕಳೋರ್ವ್ವಿತಳ . . . .
. . . . ರ್ಯ್ಯಸ್ಸ–

೨೫ ಮಸ್ತಕಳಾಕೋವಿದರಾ ಮುನೀಶ್ವರರ ಶಿಷ್ಯರ್ಜ್ಞಾನ . . . . ತ್ಯದ್ಭುತ ಶಾಬ್ದಿ–

೨೬ ಕ ಸೈದ್ಧಾನ್ತಿಕ ತಾರ್ಕ್ಕಿಕ . . . . ಶ್ರೀರಾಮಚನ್ದ್ರೋತ್ತಮರ್ ॥ . . . .

೨೭ ಗುರುವರ ಬಾಳಚನ್ದ್ರಮುನಿಪ . . . ನುತ . . . .

೨೮ ನರಸಿಂಹಸೆಟ್ಟಿ ಪಡೆದಂ ಜಸಮಂ ವಸುಧಾತಳಾಗ್ರದೊಳ್ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ . . . .
ನಾದರದಿಂ

೨೯ ಮಾಡಿಸಿದಾ ಜಿನಾಲಯಕೆ ಕೆಯ್ಯಂ ಮಾಱು[ಗೊಣ್ಡು] . . . . ಮತ್ತರ . . . .
. . .

೩೦ ನರಸಿಂಗತ್ತನಿಳೆಯಂ ಚನ್ದ್ರಾರ್ಕ್ಕ[ರುಳ್ಳಪ್ಪಿನ] ॥ ಸಕವರ್ಷ ೧೦೦೩ ನೆಯ . . . .
. . .

೩೧ ಬುಧವಾರದನ್ದು ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯಾಗೆ ತುತ್ಪುಣ್ಯದಿನ . . . .
[ಮಾ]–

೩೨ ಧವಭಟ್ಟ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮಸಭೆಯ ನಾನಾದೇಸೀಯ ಪೆಣ್ಡಿತರ ಸ . . . .
ರಾಜ–

೩೩ ಧಾನಿಯಣಿ[ಲಾ]ಪುರದೊಳ್ ಪ್ರಧಾನಂ ಮಾ[ಚಣ್ಣಂ] ಮಾಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ . . . .
. . ಗಣದ ಬಳಿ–

೩೪ ಯ ಬಸದಿಯ ನೈಷ್ಟಿಕರಿಷಿಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಚಾ(ಹಾ)ರದಾನಕ್ಕ . . . .
ರಸನನವರ[ದ*] ಲ್ಲಿ–

೩೫ ಯಣಿಲಾಪುರದೊಳ್ . . . .

೩೬ ಗೆಯ್ಯಾಱು ಮತ್ತರುಮಂ [ಬಿಟ್ಟ] ಕೇರಿಯ ಕೋಣರ ನರಸಿಂಗಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿಯಯ್ವತ್ತು [ಭಾ]ಗಬ್ಬರಸಿ . .

೩೭ ಣ್ದಾಚನ್ದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಶಾಸನಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಂ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮ[ಸೇ] . . . . ನೀಯೋ ಭವ[ದ್ಭಿ]ಸ್ಸ –

೩೮ ರ್ಬ್ಬಾನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃಪ್ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ [ಬಹು] . . . . ಭಿಸ್ಸಗರಾದಿಭಿರ್ಯ್ಯ –

೩೯ ಸ್ಯ ಯಸ್ಸಯ ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಳಂ ॥ ಮದ್ವಂಶಜಾ ಪರಮ . . . . ಮನಸಾ ಭುವಿ–

೪೦ ಭಾವಿ ಭೂಪಾ ಯೇ ಪಾಲಯನ್ತಿ ಮಮ ಧರ್ಮ್ಮಮಿದಂ ಸಮಸ್ತಂ . . . . ವಾ ಯೋ ಹ–

೪೧ ರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥ ನ ವಿಷಂ . . . . ವಿಷಷಮೇ–

೪೨ ಕಾಕಿನಂ ಹನ್ತಿ ದೇವಸ್ವಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಿಕಂ ॥

The town of Alnavar is situated at a distance of about 30 Kilometers from Dharwar to its west. The present epigraph is fixed in the platform of the Jumma Masjid in the Pyāṭi lane in the town. It has been highly worn out.

The inscription belongs to the rule period of Gūvaladēva III, son of Jayakēsi I of the Goa Kadaṁba family. The dominion of the king is stated to incl ude Koṁkana Nine-hundred, Palasige Twelve - thousand, Kuṁdūra five hundred, Kādaravaḷḷi Sixty, Kontakuḷi Thirty, Kavaḍi-dvîpa lack.-and-a-quarter, etc.

It records that one Narasimhasetti made a grant of land to the Jain temple built at Anilapura. It also records grant of six mattars of land for the food of ascetics residing there.

The date of the inscription corresponds to A. D. 1081, June 23, Wednesday.

1 Śrîmat-paraṁa-gaṁbhîra-syād-vād-āmōgha-lāṁchanam [*] Jîyāt-traiḷōkya-nāthasya śāsnaṁ Jina. . .

2 Svasti [*] Samadhigata-pamcha - mahā-śabda mahā-maṇḍaḷēśvara Banavāsî- [pu]ra-varēśvra. . . .

3 kāse-bhāskaran=anēka-samara-vijay-ōpārjjita-vîra-śrî-nivāsa-dakshiṇa-[dō]rddaṇḍaṁ......

4 ṇḍaḷika-ma ...... dōr-ddaṁḍa-saiḷa-khaṁḍana-paṭishṭha-nishṭhura-bhujā-daṇḍan=anūna vāri-saṁ

5 ... Kalpadrumaṁ saṁkrānti.dhavaḷam mūrtti-Nārayanaṁ kirtti]......

6 ka Chaṭṭayadēvar=ttat-sutaṁ samadhigata-paṁcha-mahā-śabda mahā-maṇ ḍalē.......

7 ....sts-bhuvann saṁstiya-māna Hara-Dharaṇî -prasūta-Triḷōchana-Kadaṁba......

8 ya........ bhyudayamāna -mahā-prachaṇḍa-[mārttaṇḍa] mārttaṇṇḍa-kar-āti-tîbra...... tūryya......

9 vaśî kri ......ndaḷan=utturnga- siṁbha- lāṁchhanaṁ vānara-mahā-dhvajaṁ permmaṭṭi

10 chatur-ā....... shṭā-das′-āśvamēdho-dîksha -dîkshita -kuḷa - prasūtaṁ Himavad-girîndra- rundra - śî......

11 ....[prabhāva] tyāga-jaga-Jhaṁpa-jhampaḷāchāryya....su-bhaṭa-kanaka-nikś-ōpa....

12 [ga]ta-vajra-prākāira lōkaika-kalpa drumaṁ saṁkrā[nti]-dhavaḷaṁ mūrtti-Nārāyaṇa kîrtti mārttaṇḍa manḍaḷika-lalā...

13 śrimaj Jayakiśidēvar=ttat-putra samadhigata-pamoha-mahā-śabda......Banavāsî-pura-var-ādbîsvara sa-

14 masta-bhuvana - saṁstūyamāna.........ya-mahîdharēndra-śikhar-ā-

15 bhyudayamāna-mahā-prchhaṇḍa mārttaṇḍa mārttaṇḍa-kar-ā[ti]-tîbra-nija-pratāpa-vaśîkrita-sakaḷa-mahî-maṇḍa-

16 ḷan=uttuṁga-siṁha-lāṁchhana vānara-mahā-dhvaja permma[ṭṭi-tū]ryya - nirgghōshaṇa chatur-āśitî-nagar-ādbishṭit.- āsh ṭādaś āśvamēdha-

17 dîksha-dîkshita -kuḷa-prasūta Himavad-girîṁdra rundra śikhara-sthāpita-mnhā-śakti-prabhāva [tyā]ga-jaga-jhaṁpa- Jhaṁpaḷchā-

18 ryya niśśaṁka-Rā(ma) su-bhuta-kanaka-nikash-ōpa[ḷ] śaran-āgata-vajra-prākaraṁ lōkai[ka]- kalpa-drumaṁ saṁkrānti-dhavaḷaṁ mū-

19 rtti-Nārāyagṇaṁ kîrtti-mārttaṇḍarh maṇḍaḷika.lalāṭa-paṭṭaṁ Vairi-gharaṭṭa su-bhaṭa-rāja-[śikhā]maṇi Kadamba-chūḍāmaṇ=îty=a-

20 khiḷa-ra=vajālî-virājitar=appan śrimad-Gōvaladēva [r=nni]raja-rājadhāni ....[Koṁ]kaṇa-voṁbhay-nū-

21 ṛuṁ Palasige-pannirchchhā[si]ra[maṁ] Ku[ṁ]dūr-a [ynū]ṛu. . . . . y-aynūṛa

22 grāme Kādaravaḷḷ i-yeradu- mūvattu Ko[ntakuḷi]-mūvattu...... [ka]-

23 Vaḍi-dvîpa- sava- lakkamumaṁ dushṭa-nigra ha- viśishṭa- pratipāḷana ....[su]

24 khā-saṁkathā-vinōdadim vijaya-rājya[ṁ] 5aluttam=ire || Sakaḷ-ōrvvî-taḷ a..........ryyar=ssa

25 masta-kaḷā-kōvidar=ā munîśvarara śishyar Jnāna. ....ty-adbhuta -śābdi-

26 ka saiddhāntika-tārkkika..........śri-Rāmachandr-ōttamar || ....khaṇḍita [vrataṁ]

27 guruvara Bāḷachandra munipa... nuta................

28 Narasitṁha-seṭṭi paḍedarṁ jasa mam vasudhā-taḷ-āgradoḷ ||Svasti..........n =ādaradiṁ

29 māḍisid=ā Jinālayake keyyaṁ mūṛu[gondu]. ... mattara...........

30 Narasiṁan=ittan iḷeyarṁ chandr-ārkka[r=u]]=appina] || Saka-varsha 1003neya...........

31 Budhavarādandu dakshiṇāyana-sarṁkāntiy-āge tat-puṇya-dina..........[Mā]-

32 dhava bhaṭṭa- pramukha-brahrma-sabheya nānā-dēsîya paṇḍitara sa ....rāja-

33 dhāniy-Aṇi[lā]puradoḷ pradhānaṁ Mā [chaṇnam] māḍisida śri........ gaṇada baḷi-

34 ya basadiya naishṭika-rishi-samudāyakk-āohā(hā)ra-dānakka..........rasan-anavara[da*]lli

35 y=Aṇilāpuradoḷa

36 geyy=āṛu mattarumaṁ [biṭṭa] kēriya Kōnara Narasiṁgayya-seṭṭiy̅=ayvattu [Bhā]gabb-arasi..

37 ṇḍ=ā-ohandr-ārkka- tāram śāsanam =āgi biṭṭam ॥ Sāmānyō=yaṁ dharmma-[sē]..........nîyō bhava[dbhi]s=sa-

38 rbbān=ētān bhāvinaḥ pārthiv- aēndrān=bhūyō bhūyo yāchatē Rāmachaṁraḥ ॥ [Bahu] .....bhis=Sagar =ādibhir=ya

39 sya yasya yadā bhūmis=tasya tasya tadā phaḷaṁ ॥ Mad-vaṁśajā parama.......... manasā bhuvi-

40 bhāvi bhūpa yē pālayanti mama dharmmam=idaṁ samastaṁ..........vā yō ha-

4 1rēti vasundharām shashṭir-vvarsha- sahasrāṇi vishṭhayāṁ jāyatē krimi ॥ Na vishaṁ..........visham=ē-

42 kākinam hanti dēvasvaṁ putra-pautrikaṁ ॥

೧೨

ಅಳ್ನಾವರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೧೧೦೦

AR. 1925-26, No. 471. **SII. XV-226**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೨

ಇದು, ಅಳ್ನಾವರ ಗ್ರಾಮದ ಬರಗುಂಡಿಯವರ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯ ವೀರಗಲ್ಲು. ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತನಾದವನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೭೮ ರಿಂದ ೧೧೨೫ ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಗೋವೆ ಕದಂಬ ಮೂರನೆಯ ಗೂವಲದೇವ. ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗವೇರಿದವನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿವರಗಳು ಈ ತ್ರುಟಿತ ಶಾಸನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು, ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೧೧೦೦ ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಅರಸು ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ಕ್ಷಿತಿಪಾಳಾಗ್ರಣಿ ಗೂವಲಂಗೆ ಪಿರಿದುಂ ಕಾರುಣ್ಯದಾಳಾಗಿ

೨ ಮಾರುತಿಯಿಂದ[ನ್ತರ]ಮೆಂಬಿನಂ ಪತಿಹಿತ [– – U]ದೊಳ್ವಿಕ್ರಮೋ–

೩ ನ್ನತಿಯೊಳ್ತಾನೆ [U– U] [ನಾಗಿ] ನೆಗಳ್ದಂ ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲಂ ಪ–

೪ ಸಾಯಿ[ತ] [– – U U – U – U U U] [ದೀನಾನಾತ] ಕಳ್ಪದ್ರು[ಮ] [॥]

೫ ಅವನ . . . . ಪೊದನಾಹವದೊಳ್ತ . . . .

೬ . . . . ತಾಗಿ ತಳ್ತ . . ನಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡು

೭ . . . . ಗಿ ಪೋಗಿ ದಿವಮಂ ಕೈಕೊಣ್ಡನುತ್ಸಾ[೧] –

The present hero-stone is found in the compound of the house of one Baragumḍi.

The king mentioned in this hero-stone is Gūvaladeva III of the Kadamba family of Goa. The name of the hero and other details are lost.

From palaeography and the name of Gūvaladēva III, the hero-stone may be asigned to A.D. 1100.

1 Kshitipāḷ-āgraṇi Gūvalaṁge piriduṁ Kāruṇyad=aḷ=āgi

2 Mārutiyiṁda [ntara] m=eṁbinaṁ patihita[- ᑌ ᑌ]doḷ=vikram-ō-

3 nnatiyoḷ=tāne[ᑌ - ᑌ][n=āgi] negaḷdaṁ sāmānyan=allaṁ pa-

4 sāyi[ta] [- - ᑌ ᑌ - ᑌ - ᑌ ᑌ ᑌ] [dînānāta]-kaḷ padru [ma] [॥]

5 Avana.......... pōdan=āhavadoḷ-ta. . . .

6 ....tāgi taḷta. . n=appikoṇḍu

7 ....gi pōgi divamaṁ kaikoṇḍan=utsā-[2]

---

೧. ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

೨. The continuation is lost.

೧೩

ಅಳ್ನಾವರ

ಸು.ಶ.೧೨

AR. 1926-26, No. 419. **SII. XV-234**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ.೧೩

ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರು ಈ ತುಂಡು ಶಾಸನ ತ್ರುಟಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ಆಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಶಾಸನ, ಜೈನ ಬಸದಿಗೆ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುದನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅರಸು ಮನೆತನ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

೧ . . . . ಭದ್ರಮಸ್ತು ಜಿನಸಾಸನಸ್ಯಂ ॥

೨ . . . . ಕದಂಬಕುಳಕಮಳಿನೀ ವಿ-

೩ . . . . ಣ್ಡಂ ಪ್ರಚಣ್ಡ ವೈರಿಮ-

೪ . . . . ರ್ಪ್ಪಿತ ಸಕಳವಿ-

೫ . . . . ಮಾರ್ತ್ತಂಡಂ ಮಂಡಳಿ-

೬ . . . . ರಂ ಬನವಾಸಿಪು-

೭ . . . . [ವ]ಂಶಮಹೋದ-

೮ . . . . ಪ್ರತಾಪ

೯ . . . . [ಭೂ]ಷಣಂ[೧]

The preesent epigraph is lying infront of the Kalmēśvara temple in a mutilated form.

It appears to record certain grants to a Jain temple during the period of the Kadambas of Goa.

---

೧. ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

೨. The rest of the record is broken off.

From palaeography and the name of the Kadamba famly of Goa, the epigra ph may be asigned twelfth century.

1 ....Bhadram=astu Jina-sāsanasyaṁ||

2 ....Kadaṁba-kuḷa-kaṁaḷinî-vi-

3 ....ṇḍaṁ prachaṇḍa-vairi-ma-

4 ....rppita-sakaḷa-vi-

5 ....mārttaṁdaṁ maṁḍaḷi-

6 ....ram Banavāsi-pu-

7 ....[va]ṁśa-mahōda

8 ....pratāpa

9 ....[bhū]shaṇaṁ[1]

೧೪

ಅಳ್ನಾವರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೫

AR. 1925-26, No. 468. **SII. XV-693**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೪

ಈ ಶಾಸನ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಯ ಎದುರಿಗಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರೆಯುವ ಗಿರಣಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ನಿಷಧಿಗಲ್ಲು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧಣಾಂಕನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಲ್ಲೇಖನಮರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲು ೩–೫ರಲ್ಲಿ "ಸಕವರ್ಷ ಸಾವಿರದ ನಾನೂಜಿಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಕ್ರೋಧನ ಸಂದಭರದ ಅಶ್ವಿಜ ಬಹುಳ [ಬಾಉದಿನ] ಚತುರ್ದಶಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೫, ಅಕ್ಟೋಬರ ೨೬, ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

● ಸಾಲು ೧೬–೨೨ ರಲ್ಲಿ 'ಲಲಿತರಗಳೆ' ಇದೆ [ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೋಡಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ ೭–೧].

---

1. The rest of the record is broken off.

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘಲಾಂಛನಂ [।*]ಜೀ-
ಯಾತ್ರೈಲೋಕನಾತ(ಥ)ಸ್ಯ ಸಾ[ಸ*]ನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ [॥*]
ಸಕವರ್ಷ ಸಾವಿರದ ನಾನೂಱಿಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಕ್ರೋ-
ಧನ ಸಂವಛರದ ಆಶ್ವಿಜ ಬಹುಳ [ಬಾಉದಿನ] ಚತು-
ರ್ದಶಿಯಲು ಯಿಪ್ಪತ್ತವೊಂದುದಿನ ಸಲ್ಲೇಖನ[ವಿ]-
ಧಿಯಿಂದ ಚತುರ್ದಶಿ [ಸೂ]ರ್ಯ್ಯ ಉದಯ-
ವೊಂದು ಜಾವದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಚಿಕ್ಕಮ-
ಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಸ್ವರ್ಗ್ಗಸ್ಥರಾದರು ॥ ಅ-
ವರನು ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲಿ ದಹನವ ಮಾಡಿದ[ರು]
॥ O ॥ O ॥ O ॥ O ॥ O ॥
ಶ್ರೀಮಂನಂಮ್ರಸುರಾಸು[ರೋ]ರಗನರೇಶಾನರ್ಘ್ಯ-
ಮೌಲಿಪ್ರಭಾಸ್ತೋಮೋದ್ಭಾಸಿತಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲಂ
ಮುಕ್ತ್ಯಾಂಗನಾವಲ್ಲಭಂ ಕಾಮಾಂಧೋಗ್ರ ಮ-
ಯೂಖನೆಂದೆನಿಸುತಿ[ರ್ಪ್ಪೀ] ಮತ್ತಿ ಪಾರಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ[೧] ಶ್ರೇ-
ಯಂ ಕೈಮಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಣಗೆ ಮಾಳ್ಕಿಷ್ಟಾರ್ತ್ಥಸಂಸಿದ್ಧಿಯಂ
॥೧॥ ಮತ್ತಮತಿಶಯ ಜಿನಪದಾಂಭೋಜ ಷಟ್ಚರಣ ಬಿತ್ತರಿ-
ಪ ಪಂಚಪದಪೂರಿತಾಂತಃಷ್ಕ(ಕ)ರಣ ಗುರುಪದಾಂಬು-
ಜಪರಾಗಸ್ವರಂಜಿತಭಾಳ ಭರತಕಾವ್ಯಪ್ರಮುಖ ನಾ-
ನಾ ಕಳಾಜಾಳ ವಸುಧಾಂತರಾಳವಿಶ್ರುತ ವಿವಿಧಸುಚ-
ರಿತ್ರರ್ಲ್ಲ(ಲ)ಸಿತ ಜಿನಗಂಧಪುಷ್ಕ ರಪವಿತ್ರಿತಗಾತ್ರ ಧ-
ರೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರತನುಸಂ ಜಾತ ಸುರಸ-
ಕೋವಿದ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲಣನತಿ ಖ್ಯಾತಾ(ತ) ॥೨॥ ಬಡವ-
ರ ಬೇಲಿ ಭಾಸುರಗುಣಾಗ್ರಣಿ ಭಾವಜರೂಪ-

---

೧. ವೃತ್ತದ ಸಲುವಾಗಿ 'ಪಾರ್ಶ್ವೇಶ್ವರಂ' ಎಂದು ಓದಿರಿ.

೨೪ ಗುತ್ತಮಂ ಪೊಡವಿಯೊಳತ್ಯಧೀಕ ಜಿನಧರ್ಮ್ಮಪರಾಯ-

೨೫ ಣ ದಾನಶೀಲನೀ ಕಡುಗಲಿ ಸಿದ್ಧಣಾಂಕನ ತನೂ-

೨೬ ಭವನೀತನೆನುತ್ತ ಮೂಜಗಂ ಸಡಗರದಿಂದ ಬಂ-

೨೭ ಣಿಪುದು ಬಲ್ಲರ ಬಲ್ಲಹ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲನಂ ॥೩॥

೨೮ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

The inscription is found in the compound of a saw-mill opposite Forest - n̈ka. It is in a fairly well preserved condition.

It is a nishidhi memorial. It states that one Chikkamallisetti, son of Hubbaḷ ḷi Siddhaṇāṁka died after twenty one days of sallēkhana-vidhi.

The date of the memorial corresponds to A. D. 1505, October 26, Sunday.

● It contains a verse in 'Lalita-Ragale' [For Chikkamallisetti please see: Karnātaka-Bhārati 7-1].

1 śrîmat-paraṁa-gambhîra-syād- vād-āmōgha-lāmchhanaṁ [*] jî-

2 yāt-trailōka-nāta(tha)sya sā[sa*]naṁ jina-śāsanaṁ [||]

3 Saka-varsha sāvirada nānuṛ-ippatt-eṁṭaneya Krō-

4 dhana-saṁvachharada Āśvija bahuḷa [bāū-dina] chatu-

5 rdaśiyalu yippatta-voṁdu dina sallēkhana [vi]-

6 dhiyimda chaturdaśi [sū]ryyaūdaya

7 voṁdu jāvadalli Hubbaḷḷiya Chikkama-

8 llisetṭiyaru svarggasthar=ādaru || A-

9 varanu hoḷeya daṁdeyali dahanava māḍida[ru]

10 ||O || O|| O|| O|| O||

11 Srîmam-naṁmmra- sur-āsu[r-ō] raga-narēś-ānarghya-

12 mauli-prabhā-stōm -ōdbhāsita-pāda-pad ma-yugalaṁ

13 mukty-āmganā-vallabhaṁ kām-aṁdh-ōgra -ma-

14 yūkhan=eṁd=enisut=i[rpp. .ī] matti Pāriśvēśvaraṁ[1] śrē

15 yaṁ kai-mige Chikkamallaṇage mäḷk-ishṭ-ārththa-samsiddhiyaṁ

16 ॥ 1 ॥ Mattam-atiśaya-Jina-pad-āṁbhōja-shaṭcharaṇa bittari-

17 pa-paṁcha-pada-pūrit-āṁtabshka(ka) raṇa guru - pad-āṁbu-

18 ja-parāga-sva-raṁjita-bhāḷa Bharata-kāvya-pramukha - nā-

19 nā-kaḷā-jāḷa vasudh-āṁtarāḷa-viśruta- vividha-su-cha-

20 ritrarlla(la)sita-J ina-gaṁdha-pushkara-pavitrita-gātra dha-

21 rege Hubbaḷḷi Siddhēṁdra-tanu-saṁjāta surasa-

22 kōvida Chikka malla ṇan=ati- khyātā(ta) ॥ 2 ॥ Baḍava-

23 ra bēli bhāsura- guṇ-āgraṇi Bhāvaja-rūpa-

24 g-uttamaṁ poḍaviyoḷ=aty-adhîśa-Jina-dharmma - parāya-

25 ṇa dāna-śîlanî=kaḍu-gali Siddhaṇāṁkana tanū-

26 bhavan=îtan-enutta mū-jagaṁ snḍagaradiṁda baṁ-

27 nipudu ballar ballaha Chikkamallanam ॥ 3 ॥

28 Maṁgaḷa mahā-śrî śrî śrî śrî śrî

೧೫

ಕನಕೂರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೦೪

AR. 1925-26, No. 455. **SII. XI-ii-154**

ಧಾಜಿಸೂ. ನಂ. ೧೫

ಕನಕೂರ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವಿದ್ದುದು ಕನಕಮ್ಮ ದೇವಿ ಗುಡಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದ ಎಡಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಹತ್ತಿರ. ಇದು ನಂದಿಕಂಬದ ಮೇಲಿನ ಬರೆವಣಿಗೆ. ಶಾಸನದ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ.

---

1. Read as 'Pārśvēvaram' for the sake of metre.

ಮೊದಲಿನ ೩೭ ಸಾಲು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ೮ ಸಾಲುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿವೆ. ಮಿಕ್ಕ ಸಾಲುಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿವೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಶಾಸನವಿದು.

ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ(ಗೂವಲದೇವ)ನ ತಮ್ಮ (ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ)ನು ಕನಕಾಪುರದ ಊರೊಡೆಯ ವಾಮನಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ದಾನವನ್ನು, ಜಯಕೇಶಿಯ ವಿವಾಹೋತ್ಸಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕನಾದ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮನಾಥದೇವರ ಧೂಪಕ್ಕಾಗಿ ಕನಕಾಪುರ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಶಾಸನ. ಶಾಸನ ಬರೆದವ, ಪಂಡಿತ ಬೊಪ್ಪದೇವ.

ಸಾಲು ೫೫–೫೮ ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯ [ವಿಕ್ರಮವ]ರ್ಷದ [೨೭]ನೆಯ ಸು[ಭಾ]ನು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೧೩ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಜನವರಿ ೧೧, ಸೋಮವಾರ.

- ಈಗಿನ ಕನಕೂರು ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಕನಕಾಪುರ. ಕನಕಮ್ಮ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಂತಿದೆ.

ಸಾಲು ೧–೩೭ ರ ವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ದೇವರ ಸ್ವರೂಪ' ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಜಯಕೇಶಿಯ ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮನಾಥ, ಗೋವೆಯಕದಂಬವಂಶದ ಕುಲದೈವತ. ಮೊದಲನೆಯ ಗೂವಲದೇವ, ಎರಡನೆಯ ಚಟ್ಟಯ ಹಾಗೂ ಮೊದಲನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದು ಶಾಸನಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

[೧ ರಿಂದ ೮ ಸಾಲುಗಳು ಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗಿವೆ.]

೯ .... ದ್ಯಂ । ಕಾ–

೧೦ .... ದ ವಂದ್ಯ ಲೋಕಾ–

೧೧ .... ಧಾರಂ ॥ ಯಸ್ಯಾನ–

೧೨ .... ವನಕಾನ್ತೆ ..... ದಾನಂ ವರುಣ–

೧೩ .... ಕ ಮೋಹಪಾ–

೧೪ .... ಬಂಧಂ ॥ ಯಾ–

೧೫ [– U –] ಕುಂಕು[ಮ]ಕಾಂತವರ್ಣಂ ಕುಂಬೇ–

೧೬ ರ ಮುಖ್ಯ[ಂ] ಪರಮಾ[ರ್ಥ]ಕಾಮಂ [– – U –]

೧೭ ವಿಶ್ವಮನೋ [U – –]ಹೇಶ ಸ–

೧೮ ಖ್ಯಂ ಪರಿಭಾವ [– –] [॥] [೧*] [–] ಸ್ಯಾನನಂ ನೀ–

೧೯ [U U – U] ಸದ್ಯೋ[– –]ಧಿ ದೇವೈರ್ವ –
೨೦ ಹಿತಾಂಗ ಯೋಗ್ಯೆಃ । ಧ್ಯಾತ್ವಾಷ್ಟ ಸಿದ್ಧೀ –
೨೧ ರಧಿಗಮ್ಯಚಿತ್ರಂ ನಿರ್ವ್ವಾಣಸೌಖ್ಯಂ ನಿ–
೨೨ ಜತಂತ್ರಮಿಷ್ಟಂ ॥ [೨*] ಯಂ ಬಭ್ರು, ರ್ಣ್ಣಂ
೨೩ . . . . . [ಏಷ] ಕೃತ್ತಿಂ ವಸಾನಂ ವ–
೨೪ ರ . . . . . . ನಂ ವಾ . .
೨೫ ಷಣ್ಣರಾಮಂ ವಿಚಿತ್ರಭೂಷಂ ವಿಧಿ–
೨೬ . ದೇವಂ [॥*] [೩*] ತ್ರಿಶೂಲಖಟ್ವಾಂಗಕೃಪಾಣ–
೨೭ [ರ]ಕ್ಷಾಸ್ವಾಕ್ಷಾಕ್ಷಮಾಲಾಕಳಿತಾಕ–
೨೮ ರಾಳಿಃ । ಯಸ್ಯಾಪರೋಡ್ಡಾ ಮರ ಪಾ–
೨೯ ಶನಾಗನೀಲೋತ್ಪಲಾಭೀಷ್ಟಫಳಾ[ಳಿ]–
೩೦ ಲಕ್ಷ್ಮಾ॥[೪*] ತಂ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ದಶಬಾಹುಮೀ–
೩೧ ಶಂ ವಿದ್ಯಾನಿಧಾನಂ ಗಿರಿಜಾಮುಖಾಕ್ಷಂ
೩೨ ಆತ್ಮಾನುರಕ್ತೇಂದು ಮಹಾವಿಭೂತಿಂ ನಿ–
೩೩ ಧಾತುಕಾಮಂ ಮನಸಾ ಭಜೇಯಂ ॥ [೫*] ಆರಾ–
೩೪ ಧಿತಂಣ ಸಂಸ್ತುತಮುಕ್ತವಾಚಂ ಧ್ಯಾತಂ ಕದಂ–
೩೫ ಬಂ ನಿಜಭಾವರೂಢಂ । ತಂ ಶಂಕರಾಖ್ಯಾಮ–
೩೬ [U –] [ಬ]ಯಾಂನ್ತಂ ನಮಾಮಿ ಭೂಯೋ
೩೭ [U U – U]ವೇಂದುಂ ॥ [೬*] ದೇವನ ಸ್ವರೂಪ ॥
೩೮ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮ[ಸ್ತ]ಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ –
೩೯ [ಪೃ]ಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಪ–
೪೦ ರಮೇಶ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾ–
೪೧ ಶ್ರಯ ಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭ–
೪೨ ರ[ಣಂ ಶ್ರೀಮ]ತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವ–
೪೩ ರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯ ಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿ–

೪೪ ವೃ[ದ್ಧಿ]ಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾ–
೪೫ [ರಂ ಬ] ರಂ ಸಲು[ತ್ತಮಿರೆ] ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜ–
೪೬ [ಧಾ]ನಿ ವಿಳಾ[ಸ]ಪುರದಲು ಸುಖಸಂಕಥಾ–
೪೭ ವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಶ್ರೀ–
೪೮ ಮತ್ತ್ರಚಂಡ [U U]
೪೯ ಪದ್ಯಂ [U – U U U – U U – U] ತಾಂಘ್ರಿಃ
೫೦ ಚಾಳುಕ್ಯ [ವಂಶ] ವಿಪುಳಾಯತದುಗ್ಧ –
೫೧ ವಾರ್ದ್ಧೀ ಚಂದ್ರೋ ವಿಭಾತಿ ನಿತರಾಂ ಪರಮೇಶ್ವ –
೫೨ ರೋಯಂ ॥ [೭*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಗುಣಸಂಪಂ–
೫೩ ನರಶೇಷ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದ–
೫೪ ಗ್ರಹಾರಂ ಕನಕಾಪುರದೂರೊಡೆಯ ವಾಮ–
೫೫ ನಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯಗ್ಗ್ರಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾಳು–
೫೬ ಕ್ಯ[ವಿಕ್ರಮವ]ರ್ಷದ [೨೭]ನೆಯ ಸು–
೫೭ [ಭಾ]ನು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೧೩ ಸೋಮ–
೫೮ ವಾರ[ದಂದು] ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವ–
೫೯ ರವರ ತಮ್ಮಂದಿರು ಸ್ವಯಂಪಾಕಿ ಪುರು–
೬೦ ಷೋತ್ತಮಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ[ಗ್ಗ್ರವೆಂದು]
೬೧ [ಕೀಟೆವಿಟ್ಟು] ದೇವಾಲ್ಯವೊ . . . .
೬೨ ಸಮಯ . . . . ದ ೫೦ ಗದ್ಯಾಣ
೬೩ ಪೊಂನಂ ಪಿಂಡಾ [ದಾನದಿಂದೆ] ಧರ್ಮ್ಮವತ್ತಳೆಯಿಂ ತಿ–
೬೪ ಱುವಂತಾಗಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಆ–
೬೫ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಕೊಟ್ಟ ರಾ . .
೬೬ ರದಿಂ ತಿಱುತಂ ಬಂದ ಹೊನ್ನಂ ಶ್ರೀಮ . . . .
೬೭ ತರಸರು ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಸುರಾಸು–

೧೮ ರಾನೀಕಮಣಿ[ಮ]ಕುಟ ತೇಜ[ಃ]ಪುಂಜಿತರಮ-
೧೯ ಣೀಯರತ್ನನಿಕುರುಂಬಚುಂಬಚುಂಬಶುಂಬ-
೨೦ [ಡ್ಡಿಂ]ಬಕದಂಬಚುಂಬಿತಪದಾಂಭೋಜ ಸಮಸ್ತ-
೨೧ ಲೋಕಪ್ರಸಾರಿತ ತೇಜ ಗೌರೀಕುಚಕಳ-
೨೨ ಸಕುಂಕುಮಪಂಕಾಂಕಿತ ವಿಶಾಳೋರಸ್ಥ[ಳ*]ರು-
೨೩ ಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರವಿಷಯಭೂಷಣ-
೨೪ ನಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥದೇವರ ಧೂಪಕ್ಕಂ
೨೫ ಕೊಟ್ಟು ದೇವರ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯಾಗಿ ನಡ-
೨೬ [ವುತ್ತವಿರ]ಲು ಶ್ರೀಮತು ಕೊಂಕಣಾಧಿ-
೨೭ ಪತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯ-
೨೮ ಕೇಸಿದೇವರ ವಿವಾಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
೨೯ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರು ಕುಂದೂ-
೩೦ ರೈನೂಱಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಕನಕಾಪುರ-
೩೧ ವಂ ಶ್ರೀ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥದೇವರ ಧೂಪಕ್ಕೆ ಕೊ-
೩೨ ಟ್ಟವದು [ನಿ]ನ್ನ ಧರ್ಮ್ಮವಾಗಿ ನೀ ಕುಡೆಂದು ಬೇಡಲು ಬರವೊಳ್ಳಿ-
೩೩ ತ್ತೆಂದಾ ದೇವರಿಗಾರಗಿಯಲು ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಜಯ-
೩೪ ಕೇಸಿದೇವರಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷ-
೩೫ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸ್ವರ್ಗ್ಗೇ ವಸತಿ ಭೂಮಿದಃ । ಅಚ್ಛೇತ್ತಾ ಜಾನು-
೩೬ ಮಂತಾ ಚ ತಾವೇವ ನರಕೇ ವಸೇತ್ ॥ [೮*] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ-
೩೭ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾಂ । ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾ-
೩೮ ಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ [೯*] ಪೂರ್ವ್ವದತ್ತಾಂ ಹರನ್ಭೂ-
೩೯ ಮಿಂ ನರಕಾಯೋಪಪದ್ಯತೇ । ವಿಂಧ್ಯಾಟವೀಷ್ವತೋ-
೫೦ ಯಾಸು ಶುಷ್ಕ ಕೋಟರವಾಸಿನಃ ॥ [೧೦*] ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ್ಪಾ ಹಿ ಜಾಯಂ-
೫೧ ತೇ ಯೇ ಹರಂತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ । ಪತಂತ್ಯ ಶ್ರೂಣಿ ರು-
೫೨ ದತಾಂ ದೀನಾನಾಮವಸೀದತಾಂ ॥ [೧೧*] ವೇದಾರ್ತ್ಥ ಪಂಡಿತದೇವ-

೯೩ ಷಿ ಪಂಡಿತರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾತುರ್ಜಾತ-

೯೪ ಕರೆಲ್ಲಾರ ಸಮರ್ಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಮಾರ್ಕ್ಕಂಡೇಯರಾಶಿ-

೯೫ ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ॥ ಲಿಖಿತಂ ಬೊಪ್ಪದೇವಪಂಡಿತೇನ ॥

The village Kanakūr is situated at a distance of about 10 Kilometers from Dharwar in the North-East direction. The epigraph is kept leaning to the left wall of the Kanakamma temple in the village. It is a Nandi-pillar. The beginning of the inscription is worn out. The first 37 lines and the last 8 lines are in Sanskrit. The rest of the insoription is in Kannada.

The inseription mentions the reign of Chālukya monarch Vikramāditya VI.

The inseription records a grant to Vāmana-bhaṭṭōpādhyāya by the brother of Kadamba king Gāvaladēva III and also the grant of Kanakāpura to the Somanaths temple of Saurashtra by Gāvaladeva III at the time of the marriage ceremony of his nephew Jayakēśi II. The writer of this epigraph is Paṁḍita Boppadēva.

The epigraph is dated on A. D. 1125, January 11, Monday.

● The ancient name of Kanakūr is Kanakāpura. The name has been originated due to the temple of the goddess Kanaka mma in the village. The earlier part (1-37) cantains verses about the 'Form of god'. The grant of a village for burning comaphor in a Temple at the time of marriage ceremony The God Sōmanātha of Saurāshṭra was the family God of the Kadambas of Goa. Gūvaladēva I, Chaṭṭayya II and Jayakēśi I are known to have performed voyages to visit the temple.

[Lines 1 to 8 are completely effaced]

9 ....dyaṁ kā-

10 ....da vaṁdya-lōkā -

11 ....dhāraṁ || Yasy=āna-

12 ....vana-kānte.....dānaṁ Varuṇa-

13 ....ka mōha-pā-

14 .... baṁdhaṁ ॥ Yā

15 [-u-] kuṁku[ma]-kāṁta- vaṛnaṁ kuṁbē-

16 ra-mukbya[ṁ] param-ā[rtthan]-kāmaṁ [--u-]

17 viśva-manō [u--]hēśa-sa-

18 khyaṁ pari-bhāva [--] [॥] [1*][-] sy=ānanarṁ nî -

19 [uu-u] sadyō[--]dhidēvair=va-

20 hit-āmga-yōgyaiḥ । dhyātv-āishṭa-siddhî-

21 r=adhigamyachitraṁ nirvvāṇpa-saukhyaṁ ni-

22 ja-taṁtrame=ishṭaṁ [2*] Yaṁ babhru . romaṁ

23 .....[ēsha]kṛittiṁ vasānaṁ va-

24 ra..... naṁ vā..

25 shaṇṇa-rāmaṁ vichitra-bhūshaṁ vidhi

26. dēvam [॥*] [3*] Triśūla-khaṭvaṁga. kṛipāṇa.

27 [ra]kshā svāksh-āksha mālā-kaḷitā-ka

28 rāḷiḥ । yasy-āpar-ōḍḍāmara -pā-

29 śa-nāga-nîl-ōtpal-ābhîshṭa.-phnḷ-ā[ḷi] -

30 lakshmā । [4*] Taṁ paṁoha-vaktraṁ daśa-bāhum=î-

31 śaṁ vidyā-nidhānaṁ Girijā-mukh-ākshyaṁ

32 ātm-ānurakt-ēndu-mahā-vibhūtiṁ ni-

33 dhātu kāmaṁ manasā bhajēyaṁ [5*] Ārā-

34 dhitaṁ saṁstutam=ukta-vāchaṁ dhyātaṁ kadaṁ-

35 baṁ nija-bhāva-rūdhaṁ । tam Śaṁkar-ākhy-āma-

36 [u-] [ba] yāṁntaṁ namāmi bhūyō

37 [uu-] v=ēmduṁ (6*] Dēvana svarūpa ॥

38 Svasti sama [sta]-bhuvan-āśraya śri

39 [Pṛi]thvî -val labhaṁ mahā-rāj-ādhirājaṁ pa-

40 ramēśvaraṁ parama-bhaṭṭārakaṁ Satyā-

41 śrayn-kuḷa-tiḷakaṁ Chāḷuky-ābha-

42 ra[ṇaṁ śrîma]t-Tribhuvanamalladēva -

43 ra vijaya-rājyam=uttar-ōttar-ābhi-

44 vṛi[ddhi]-pravarddhamānam=ā-chaṁdr-ārkka-tā-

45 [raṁ ba]raṁ salu[ttam-ire] śrîmad-rāja-

46 [dba]ni vila[sa]puradalu sukha-samkatha-

47 vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttam-ire ‖ Śri-

48 mat-prachaṁḍa [∪∪]tî[pati] chakra-chāru

49 padyaṁ [∪ - ∪ ∪ ∪ - ∪ ∪ -∪] t-āṁghriḥ

50 Chāḷukya-[vaṁśa]-vipul-āyata- dugdha-

51 vārddhî-chaṁdrō vibhāti nitarāṁ Paramēśva

52 rō-yaṁ |[7*] Svasti samasta-guṇa-saṁpaṁ-

53 nar=aśēsha-vidyā-viśrādar=appa śrîmad-a-

54 grahāraṁ Kanakāpurad=ūr=ōḍeya Vāma

55 na-bhaṭṭōpādhyāyarggaṁ svasti śrîmach-Chāḷu-

56 kya [Vikrama-va] rshada [27] neya Su-

57 [bhā]nu-saṁvat sarada Māgha śuddha 13 Sōma-

58 vāra[daṁdu] śrîmat-Tribhuvanamalladēva-

59 r=avara tammaṁdiru svayaṁpāki Puru-

60 shōttama-bha ṭṭōpadhyāya [rggav̄ eṁdu]

61 [kîḷev-iṭṭu] dēvālyav=o. . . .

62 samaya. . . .da 50 gadyāṇa

63 poṁnam piṁḍā [dānadiṁde] dharmma-vattaḷeyiṁ ti-
64 ṟuv=ant-āgi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi-ā-
65 chaṁdr-ārkka-tārṁ baraṁ koṭṭar=ā. .
66 radiṁ tiṟutaṁ baṁda honnaṁ śrima...
67 t=arasaru Svasti samasta-sur-āsu-
68 r-ānîka-maṇi-[ma]kuṭa - tēja(ḥ]-poṁjita-rama-
69 ṇîya-ratna-nikuruṁba-chuṁba-chuṁba-śuṁba-
70 [ḍḍiṁ]ba-kadaṁba-chuṁhita-pad-āṁbhōja samasta-
71 lōka-prasārita-tēja Gaurî-kueha-kaḷa-
72 sa-kuṁkuma-parṁk-āṁkita-viśal-ōra-stha[ḷa*î]ru-
73 m=appa śrî-Saurāshṭra-vishaya-bhūshaṇa-
74 n=appa śrî-Sōmanātha-dēvara dhūpakkaṁ
75 koṭṭu dēvara brahma-puriy-āgi naḍa
76 [vuttav-ira]lu śrîmatu Koṁkaṅ-ādhi-
77 pati śrîman- mahā- maṁḍaḷēśvaraṁ Jaya-
78 Kēsi-dēvara vivāh-ōtsava-kāladalli
79 śrîmat-Tribhuvana malla -dēvaru Kuṁdū-
80 r-ainūṟaṟa baḷiya bāḍaṁ Kanakāpura-
81 Vaṁ śri-Saurāshṭrada śri-Sōmanāth-dēvara dhūpakke ko-
82 ṭṭev=adu [ni]nna dharmmav-āgî nî kuḍ=eṁdu bēḍalu barav=oḷḷi-
83 tt=eṁd=ā dēvarig=āragiyalu dhārā-pūrvvakaṁ māḍi Jaya-
84 kēsi-dēvar̄=ā-chaṁdr-ārkka-tāraṁ baraṁ koṭṭaru || Shashṭiir=vvarsha-
85 sahasrāṇi svarggē vasati bhūmidaḥ | āchchhēttā ch=āuu-
86 maṁṭā cha tāv=ēva narakē vasēt || [8*1 Sva-dattāṁ para-dattāṁ vā-
87 yō harēti vasuṁdharāṁ | shashṭir=vvarsha-sahasrā-

88 ṇi vishṭhāyāṁ jāyatē krimiḥ |[9*1 Pūrvva-dattāṁ haran bhū-

89 miṁ narakay=ōpapadyatē | Viṁdhy-ā-ṭavî shv=a-tō-

90 yāsu śushka-kōṭa ra- vāsinaḥ || [10*] Kṛishṇa-sarppā hi jāyaṁ-

91 tē yē haraṁti vasundharāṁ | pataṁty= aśrūṇi ru-

92 datāṁ dînānām=avasîdatām || [11*] Vēd-ārttha- paṁdita-dēva-

93 rshi-paṁḍitaru pramukhav-āgi śrîmach-chātur-jāta-

94 kar=ellrāra samarppaṇeyiṁda Mārkkaṁḍēya- rāśi-

95 ya pratishṭhe || Likhitṁa Boppadēva-paṁḍitēna ||

೧೬

ಕಲ್ಲೆ

ಸು. ಶ. ೮

AR. 1925-26, No. 429. **SII. XV-448**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೬

ಕಲ್ಲೆ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೨ ಕಿ. ಮೀ., ಬೆಟಗೇರಿಯಿಂದ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೪ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯದ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಸ್ತುತ ವೀರಗಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿದೆ.

ಬಯ್ಸರ ಸಬ್ಬಯನೆಂಬವನು ದೊಡ್ಡವಾಡ ಊರಳಿವಿನಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗವೇರಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಈ ವೀರಗಲ್ಲು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ.

೧ ಶ್ರೀ ಬಯ್ಸರ ಸಬ್ಬಯನೊಡ್ಡ –

೨ ವಾಡದ ಊರಟೀವಿ[ನೊ]–

೩ ೞಿಱುದು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಸನ್ದೋನ್ [||*]

The villege Kalle is situated at a distance of about 22 Killometers to the north of Dharwad and about 4 Killometers to the north-east of Beṭagēri. The epigarph was found lying near the Basavaṇṇa temple in the villege.

The epigraph is a hero-stone recording the heroic death of one Baysara Sabbaya in the fight for the villege Doḍḍavāḍa.

The characters belong to about the eighth century

1 Sri Baysara Sabbayan=Doḍḍa-

2 vāḍada ūr=aḷivi[no]-

3 ḷ=iṛidu sura-lōkake sando-n[||*]

೧೭

ಕೊಟಬಾಗಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೧೨೬೪

AR. 1925-26, No. 447 **SII. XV-195**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೭

ಕೊಟಬಾಗಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೮ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗಿರುವ ನಂದಿ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೇವಗಿರಿ ಯಾದವ ವಂಶದ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮಹಾದೇವರಾಯ ಹಾಗೂ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಮೂರನೆಯ ಚಟ್ಟಯ ದೇವ – ಇವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಆಜ್ಞಾ ವಚನದಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರ ಅಂಗ–ರಂಗ ಭೋಗಗಳಿಗೆ ಪಲಸಿಗೆ ನಾಡಿನ ಕುಂದೂರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಟಬಾಗಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದುದು, ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ. ಸಾಲು ೨೨–೨೪ ರಲ್ಲಿ "ಸಕದಾರಭ್ಯ ೧೧೮೬ ನೆಯ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ವಯಿಶಾಖ ಶುಧ ಪುಂಣ್ಣಮಿಯಾದಿವಾರದಲು" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೧೨೬೪, ಎಪ್ರೀಲ್ ೧೩, ರವಿವಾರ.

* ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು [ನೋಡಿ: ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು (೧೯೭೦), ಪು.೭೩]. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೊರೆತ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೊನೆಯದು.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಓಂ ಜಯ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಾತ್ಮ ಇ(ಈ)ಸ್ವರನು[ರ್ಬ್ಬೀ]–

೨ ಪರ್ಬ್ಬಿಯಡಂಗಿಕೊಂಡಿಪ್ಪನೊರ್ಬ್ಬಂಣ್ಣಿಗೆ–

೩ ಯಾಗಿ ಯೋಗಿಗಳ ಮನದ ಕೊನೆಯ [ಜ್ಯೋ]-
೪ ತೀಸ್ವರನುಂ ವ್ರಿಶಭನ ರೂಪಾಗಿಯುಂ ಯಜಮಾನ[ನುಂ]
೫ ಆಚಾರ್ಯ್ಯನುಂ ತಾನೆಯಾಗಿ ಯೋಗಾದಿ ಸ[ಂ]-
೬ ಪಂನ ಖಳೆಯಂಗಳೆಲ್ಲವಂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಯೋಗರ[ಮ]-
೭ ಣೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನೆ ಸ್ಥಳವಿಟ್ಟು ಸಲಾಖೆವಿಡಿದು ಅಭಿನ[ವ]
೮ ಶ್ರೀಶೈಳವನೆ ಮಾಡಿ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜ್ಜುನದೇವ[ನೆ]
೯ [ನೆ]ಲಸಿ ನಿಂದು ಪುಂಣ್ಯಪಾಪಂಗಳಂ ಬರಂ [ವೇ]-
೧೦ ಳ್ದು ಬೆಸಂ ಪೇಳುತ್ತವಿರಲು ಯೇಂ ಬೆಸಂ ದೇವಾ ಯೆನ[ಲು]
೧೧ ಇ(ಈ) ಸ್ಥಾನವಲು ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದ ಊರುಗಳಂ ಭೂ-
೧೨ ಮಿಗಳಂ ಧನಂಗಳಂ ಇ(ಈ) ಲಿಂಗಕೆ ಹಸ್ತೋದ[ಕಂ]
೧೩ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುವಂ ಮನಂ ಪೇಸವೆ ಕಳದುಕೊಂಡಹೆ[ನೆಂ]-
೧೪ ಬಾತನ ಮಾತಾ ಮಾತಾ ಪಿತ್ರುರ್ಗ್ಗಳೆಲ್ಲವಂ ಎಪ್ಪತ್ತ ಏ[ಳು]
೧೫ ಕೋಟಿ ವರುಸಂಬರಂ ಪುಳುಗೊಂಡದ ನರಕದೊಳಗಿ[ಕ್ಕಿ ನೀ]-
೧೬ ನಾಹುತಿಗೊಳುತ್ತಿರು ಗಂಡಾ ಎಲೆ ಪಾಪವೆ ಇ(ಈ) ದೇವನ [ಭೂ]-
೧೭ ಮಿಧನಕಾನಂಜುವೆನೆಂದು ಪಂದೆಯಂ ಪಾವಡರ್ದ್ದಂ[ತೆ ಮ]-
೧೮ ನಂ ಬೆದಱೆ ಪೊಡವಟ್ಟನಂ ಬೇಗಂ ಸೀಘ್ರಂ ಕವಿಳಾಸಕೆ ಕೊಂ-
೧೯ ಡು ಬಾ ಗಂಡಾ ಎಲೆ ಪುಂಣ್ಯವೆ ಇಂತೆರಡಱ ಬೆಂಗೆ ಪುಂ-
೨೦ ಣ್ಯ ಪಾಪಂಗಳುಂ ಪಾರ್ದ್ದುಕೊಂಡೊಇವುದು ತಪ್ಪದು ದಿ-
೨೧ ಠ ದಿಠಂ ಸತ್ಯಂ ಗಂಡಿರೆ ॥ ಎಂದುದು ಶ್ರೀ ಸಿ[ದ್ಧ]ರಾಮ-
೨೨ ನಾಥನ ವಚನ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕದಾರಭ್ಯ ೧೧೮೬
೨೩ ನೆಯ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ವಯಿಶಾಖ ಸು-
೨೪ ಧ ಪುಂಣ್ಣಮಿಯಾದಿವಾರದಲು ಶ್ರೀ ಮದೇ[ವ]ಗಿರೌ-
೨೫ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಸ್ವರ ಶ್ರೀ ಸಾರಂಗಪಾ-
೨೬ ಣೀದೇವಚರಣಕಮಳಾರಾಧನುಂ ಪ್ರತಾಪಾತು-
೨೭ ಳವಿಕ್ರಮ ಶ್ರೀ ದಕ್ಷಿಣನರೇಂದ್ರೋ ದ್ವಾರಾವತೀಪುರವರಾಧೀಸ್ವ-

೨೮ ರ ಕೀರ್ತಿಗರುಡಧ್ವಜ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಂಶೋದ್ಭವ ಯಾದ-
೨೯ ವ ಪಾರ್ಥಿವಕ್ಷೀರೋದಚಂದ್ರೋದಯಯರಿ-
೩೦ ರಾಯಜಗಝಂಪಯಪ್ರತಿ[ಮ] ಮಲ್ಲ ಗೂರ್ಜ್ಜರರಾಯ-
೩೧ ವಾರಣಾಂಕುಶ ತೆಲುಂಗದರ್ಪ್ಪದಳನದಾವಾನಳ ಹೊ-
೩೨ ಯಿಸಣರಾಯ ಕೋಳಾಹಳ ಮಾಳವರಾಯರಾ-
೩೩ ಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀತ ಸ್ವಯಂವರ ಸಹಜಸಾಹಸಸಂಪಾದಿತ-
೩೪ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀವರ ಧೈರ್ಯ್ಯಾ(ರ್ಯ್ಯ)ಜಿತಮಂದರಾ(ರ) ಭೋ-
೩೫ ಗಪುರಂದರ ಯೌದಾರ್ಯ್ಯತತ್ಪರ ಸಾಂಬ್ರಾ-
೩೬ ಜ್ಯಸಂಭೋಗಮಾಹೇಂದ್ರ ಪ್ರತಾಪಲಂಕೇಸ್ವರ
೩೭ [ಪ್ರ]ತಿಜ್ಞಾಪರಸುರಾಮ ರಾಯಭುಜಬಳಭೀಮ ರಾ-
೩೮ ಯನಾರಾಯಣಾವತಾರ ಯಿತ್ಯಾದ್ಯನೇಕರಾಜಾ-
೩೯ ವಳೀ ಸಮಾಳಂಕ್ರಿತ ಶ್ರೀಮತು ಪ್ರವುಢಪ್ರತಾಪ-
೪೦ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಮಹಾದೇವರಾಯರಾಜ್ಯವಿಜಯೋಧಯಿ(ದಯೇ)-
೪೧ ತತ್ಪಾ[ದ ಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ] . . . . . .
೪೨ [ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಪರಬಳಪ್ರಚಂಡ]
೪೩ . . . .
೪೪ ಡಳಿಕ . . . . ನಕ
೪೫ . . . . . . ದೇಮನಾಯಕ . . . ರೂಢ ಕಾ-
೪೬ ಯಿ . . . . . . ರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ
೪೭ . . . . ಶ್ರೀ ಶೈಳ . . . . ಪು[ರ]-
೪೮ [ಸೈಳ]ಯೋಗರಮಣೀಯ[ಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರೀ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ]ಯ ಪು-
೪೯ ರವರಾಧೀಸ್ವರ ಶ್ರೀ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜ್ಜುನದೇವಸ್ಯ
೫೦ ಯಂಗಭೋಗ ರಂಗಭೋಗ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತ-
೫೧ ಜೀರ್ಣ್ನೋದ್ಧಾರ [ಕ್ಕೆ] [ಯ] ನೇಕ ನವೀನ ಪ್ರಾಸಾದ ಕಾ[ಕ]ರಣ ಅಷ್ಟಶಷ್ಠಿ –
೫೨ ತೀ[ರ್ತ್ಥ]ಸಿದ್ಧ ತಟಾಕ [ಖನನ] ದೀನಾನಾ[ಥೋದರ]ಭರಣ

೪೩ ಚತುಷ್ಕ[ಕಳ]ಶಾಭಿಷೇಕ ಗೋ[ರಚಾರ ನಿತ್ಯಹೋಮ ಯಾ–

೪೪ ವಾಸಿಚ್ಛತ್ರಾದ್ಯನೇಕ ಶ್ರೀ ಕಾರ್ಯ್ಯಾರ್ತ್ಥಂ ಹಲಸಿಗೆದೇಶ

೪೫ ಸಂಮಂಧ ಕುಂದೂರ ವಿಶಯ ಕೊಟ್ಟಬಾಗೆ ನಾ–

೪೬ [ಮ]ಗ್ರಾಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೀಮಾಸಮುಪೇತಂ ಜಲಪಾಷಾಣನಿ–

೪೭ [ಧಿ] ನಿಕ್ಷೇಪ ಅಷ್ಟಭೋಗ ತೇಜ[ಸ್ವಾಮ್ಯ] ಸಮೇತಂ ಸುಂಕಸಾ–

೪೮ ದದಂಡಮಾಲಿಕಕಾರುಕ[ಯರು]ವಣಾದಿ ಸಕಳದ್ರಬ್ಯೋ–

೪೯ ಪಾ[ರ್ಜ್ಜನೋಯಂ][ವುಭಯ] . . . . ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿ–

೫೦ ಹಾರಂ ಸರ್ವನಮಸ್ಯಂ ಕ್ರಿತ್ವಾ ಶ್ರೀಮತು ಸಪ್ತಕೋಟೇಸ್ವ–

೫೧ ರದೇವರ ಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದ ಶ್ರೀಕಾದಂಬಕುಳತಿಳಕ

೫೨ ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿ ಸಿವಚಿತ್ತಭುಜಬಳ ಶ್ರೀ ವೀರ–

೫೩ ಚಟ್ಟಯ್ಯ [ದೇವರಸರ]ವೊಭಯರಾಯ ಸಂಪ್ರೀತಿ–

೫೪ ಪೂರ್ವ್ವಕಂ . . . . ಧಾರಾ–

೫೫ ಪೂರ್ವ್ವಕ(ಂ)ಮಾಚಂದ್ರತಾರಕಂ ಸಮರ್ಪ್ಪಿತ[ವಾ]ನ್ ।

೫೬ ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇ(ಚ್ಛ್ರೇ)ಯೋನುಪಾಲನಂ [।*] ದಾ–

೫೭ ನಾತ್ಸ್ವರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ॥

The viilage Koṭabāgi is ituated at a distance of about 28 Kilometers to the North of Dharwar. The epgraph is engraved on a Nandi-pillar lying outside the village. The inseription mention the rule of the Yādava king Mahādēva and the Goa Kadaṁba king Chaṭṭayyadēva III.

The epigraph starts with the oft-quoted vachana of Siddharāma of Sonnalige. It records a grant of the village Koṭabāgi, situated in the Kundūra division in the Palasige country for the temple of Kapilasiddha Mallikārjunadēva of Sonnalige.

The date of the epigraph corresponds to A. D. 1264, April 13, Sunday. This is one of the many inscriptions of Siddharāma, [Seo: Śāsanagaḷalli Śivaśaraṇ aru (1970) p. 73). The epigraph is tbe last one of the Goa Kadamba family, so for traced.

1 Svasti śri ōṁ jaya Paramēsvara param-ātma I(i) svaran-u[rbbi]-
2 parbbi yaḍaṁgi-koṁḍ-ippan = or-bbaṁṇṇige-
3 yāgi yōgigaḷa manada koneyo [jyō]-
4 tisvaranuṁ Vriśabbana rūp-āgiyuṁ yajamāna[nuṁ]
5 āchāryyanuṁ tāney āgi yōg-ādi-sa[ṁ] -
6 paṁna khaḷeyaṁgaḷellavaṁ saṁpādisi yōga-ra[ma] -
7 ṇiya-kshētravane sthaḷav = iṭṭu salākhe viḍidu abhina [va] -
8 Śriśaiḷavane māḍi Kapila-siddha- Mallikārjjuna- dēva[ne]
9 [ne] lasi niṁdu puṁṇya - pāpaṁgaḷaṁ [vē]-
10 ḷdu besaṁ pēḷuttav-iralu yēṁ besaṁ dēvā yena[lu]
11 i(i) sthānadalu mānyav-āgi iddạ ūrugaḷaṁ bhū-
12 migaḷaṁ dhanaṁgaḷarṁ i(i) liṁgake hast-ōda[kaṁ]
13 māḍi koṭṭudaṁ manaṁ pēsade kaḷedu-koṁḍehe[n= eṁ]-
14 bātana mātā mātā-pitrurggaḷ= ellavaṁ eppatta-[ēḷu]-
15 kōṭi varusaṁ baraṁ pulu-goṁḍada naralkadoḷag = i[kki ni]-
16 n = āhuti-goḷtt-iru gaṁḍā ele pāpave i(i) dēvana [bhu]-
17 mi-dhanak = ān -aṁjuven = eṁdu paṁdeyaṁpav-aḍardd= aṁ[te ma]-
18 naṁ bedari poḍavaṭṭanaṁ bēgaṁ sighraṁ Kaviḷāsake koṁ-
19 ḍu bā gaṁḍā ele puṁṇyave iṁt = eraḍaṛa beṁge puṁ-
20 ṇya-pāpaṁga ḷuṁ pārddu-koṁd-ōivudu tappadu di-
21 ṭha diṭhaṁ satyaṁ-gaṁḍire || Eṁdudu śri Si[ddha]rāma-
22 nāthana vachana || Svasti śri -Sakad = ārabhya 1186
23 neya Raktākshi-saṁvatasa rada Vaiśākha-su-
24 dha puṁṇṇamiy = Ādivāradalu śrima[d-Dē]vagirau-
25 mahā-rāj-ādhirāja paramēsvara śri-Sāraṁga-pā-

26 ṇi-dēva-charaṇa-kama]-ārādhanuṁ pratāp-ātu-
27 ḷa-vikrama śri-dakshiṇa-narēṁdrō Dvārāti-pura-var-ādhisva-
28 ra kirtti-garuḍa-dhvaja śri-Vishṇu-vaṁś-ōdhava Yāda-
29 va-pārtthiva-kehir-ōda-chaṁdr-ōdaya yari-
30 rāya-jag-jhaṁpa yaprati[ma] -malla Gūrjjara-rāya-
31 vāraṇ-āṁkuśa Tēluṁga-darppa-da ḷana-dāvānaḷa Ho-
32 yisaṇa-rāya-kōḷāhaḷa Māḷava-rāya-rā-
33 jya-lakehmita-svayaṁvara sahaja-sāhasa-saṁpādita-
34 vijaya-lakshmi-vara dhairyyā(ryya)-jita-Maṁdarā(ra) bhō-
35 ga-puraṁdara yaudāryya-tatpara sāṁbrā-
36 jya-saṁbhōga- Māhēṁdra pratāpa- Laṁkēsvara
37 [pra]tijnā- Parasurāma rāya-bhuja baḷa-Bhima rā-
38 ya-N̈ryan- avat□ra yity-ady antkärj-a-
39 vaḷi-samāḷaṁkrita śrimatu pravuḍha-pratāpa-
40 chakravarti Mahādēva-rāya-rājya-vijay-ōdha(da)yi (yē) [||*)
41 Tat-pā[da- padm-ōpajivi]....
42 [mahā-maṁḍa]ēśvara para-baḷa-prachaṁḍa]
43 . . . .
44 ḍaḷika . . . . naka
45 . . . . . . Dēma-nāyaka . . . rūḍa kā -
46 yi . . . . . . ru śri siddha-chakravartti
47 . . . . . . Śriśaiḷa.....pura-
48 [saiḷa] yōga-ramaṇiya- [kshētra śri-Sonnalige]ya- pu
49 ra-var-ādhisvara śri-Kapila-siddha- Mallikārjjuna-dēvasya
50 yaṁga-bhōga- raṁga-bhōga-khaṁḍa-sphuṭita-

51 jirnn-ōddhāra [kke] yanēka navina prāsāda-kā(ka)raṇa asbṭa-śashṭi-
52 ti[rttha]-siddha -taṭāka- [khanana] din-ānā [th-ōdara] -bharaṇa
53 chatushka-[kaḷa]ś-ābhishēka gō-prachāra nitya-hōma yā-
54 vāsi-chchhatr-ādy = anēka-śri-kāryy -ārtthaṁ Halasige-dēśa
55 saṁmaṁdha Kuṁdūra-viśaya Koṭṭibāge-nā-
56 [ma-grāma-prasiddha- simā- samupētaṁ jala-pāshāṇa-ni-
57 [dhi]-nikhhēpa ashṭa-bhōga-tēja[svamya]- samētaṁ suṁka-sā-
58 da-daṁḍa-mālika-kāruka-[yaru]vaṇ -ādi-sakaḷa- draby-ō-
59 pā[rjjanō-yaṁ] [vubhaya]. . .sarvva-bādhā-pari-
60 hāraṁ sarvva - namasyaṁ kritvā śrimatu Sapta-kōṭēsva-
61 ra-dēvara-labdha-vara-prasāda śri-Kādaṁba-kuḷa-tiḷaka
62 paśchima-samudr-ādhipati Sivaohitta bhuja- baḷa śri-vira
63 Chaṭṭayya[dēv-arasara] vobhaya-rāya-saṁpriti-
64 pūrvvakaṁ . . . . dhārā-
65 pūrvvakaṁm-ā-chaṁdra- tārakaṁ samarppita[vā]n |
66 Dāna-pālanayōr - madhyē dānāch-chhē (chhrē)y-ōnupālanaṁ [I*] dā-
67 nāt-svargam-avā pnōti pālanād-achchutaṁ padaṁ ||

೧೮

ಕೊಟಬಾಗಿ

ಸು. ಶ. ೧೩

AR. 1925-26, No.448 **SII. XV 619**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೮

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಹಾಳು ಬಸವನ ಗುಡಿಯ ನಂದಿಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಿದ ಶಾಸನವಿದು. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಉಪಾಸಕನಾದ ಬನವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ, ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಇದು ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬಹುದು.

● ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪದಗಳು ತೀರ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ ಅವಶ್ಯವಿದೆ.

೧ [೧] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತು ಪ್ರಸಸ್ತಿಸಹಿತ

೨ ಶ್ರೀಮತು ಸಖಶಷಸನ ಶ್ರೀಮತು

೩ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ, ತಿದ್ದು ಪ್ರ–

೪ ಶಾವಿಣಲುಬಗೆಯ ಕೊಮಾರದೇವನ

೫ ಅಂಣಂ ಬನವಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಮಾ[ಡಿ]–

೬ [ದ] ಸ[ತ್ರ]ರ ಶ್ರೀ ಸರಣು ಗುರು–

೭ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪದ ತೀ–

೮ [ರ್ತ್ಥ] ಪ[ಡ]ದ ಅಂದು . ॥ ಯಿಂದು . ॥

[ನಾಶವಾಗಿದೆ]

೧೦ ರು . . ಳ ಮಲಿನಾ[ಥ]ನ ಬಂ[ಗಿ]–

೧೧ ತ್ಯನ ಯಿ[ಎ]ನೂ ಕೆಜಿ಼ ಅ–

೧೨ ರವೆಯನೂ ಬನವಿಸೆ–

೧೩ ಟ್ಟಿಯ ತಂ ಹಸ್ತದಲಿ .

೧೪ . . ಎರೂ ಕಲಿನಾತ ಸ–

೧೫ ರಣಂ ಪುಶ್ಯಾರದೆ . . ದೇವ

೧೬ ಸರಣು . . .

೧೭ ಋ ಯಿ ಶಾಸನನ ಸ್ತಳವಿ

೧೮ . ನುಮ . ದವನೂ

The present inscription is engraved on a pillar in the delapidated Basava temple in the village.It mentions a certain Banavisetti who was a devotee of guru, limga and jamgama. The writing seems to belong to the thirteenth century.

---

[೧] ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ೧೬–೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಬರೆವಣಿಗೆಯಿದೆ.

The words Guru-Limga-Jamgama and Guru-Limga - Jamgama da Pāda-tirtha require special notice. The inscription is worthy of detailed study from the Viraśaiva point of view.

1 [1]Svasti samasta - prasasti- sahita

2 śrimatu Sakha śashasana śrimatu

3 guru-limga-jamgamada. tiddu pra-

4 śāviṇalu bngeya Komāradēvana

5 amṇm Banavi-seṭṭiyaru mā[ḍi]-

6 [da] sa[tpa]ra śri saraṇu guru-

7 limga-jamgamada pada ti-

8 [rttha] pa[ḍa]da amdu. Il yimdu . II

[damaged]

10 ru . . la Malinā[tha]na bam[gi]

11 tyana yi[ē]nu kere a-

12 raveyanu Banavi-se-

13 ṭṭiya tam hastadali .

14 . . erū Kalināth sa-

15 raṇam puśyārade.. dēva

16 saraṇu . .

17 ṛu yi śānana stalavi

18 numa. davanū [Ill*

There are four lines of about 16th-17th centuury, which can not be read continueoiusly.

---

1. There are four lines of about 16th-17th century, which can not be read continueously.

೧೯

ಗರಗ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೪-೫

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೧೯

ಗರಗ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೬ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಅಗಸಿ ಓಣಿಯ ಗರಡಿ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಈ ವೀರಗಲ್ಲು, ಬಹಳ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಮೂರನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, ಬೆಳೊಟ್ಟಿಗೆ (ಗರಗ) ಗ್ರಾಮದ ನಿರ್ದೇಶನವೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೨ ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಸಿದೇವ ವರ್ಷದ ೧೮ನೆಯ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಶಕವರ್ಷ ೧೧೨೬ರ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರ, ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೪-೫.

● 'ಬೆಳೊಟ್ಟಿಗೆ' ಎಂಬುದು ಗರಗದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು.

೧ . . . . ಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಾಹೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸಿಪುರ . . . .

೨ . . . . . . ಶ್ರೀ ವೀರ ಜಯಕೇಸಿದೇವ ವರ್ಷದ ೧೮ನೆಯ . . . .

೩ . . . . ಬೆಳೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಯಜುವಣ . . . .

೪ . . . . . . ನಾಯಕಂಗೆ ಮಂನ್ನೆಯ . . . .

೫ . . . . ಕೆಱೆಯ ಪಡುವಣ . . . .

೬ . . . . ಮೆಯ ನಾಯಕನ . . . .

Garag is situated at a distance of about 16 Kilometers from Dharawar to its north-west. The present epigraph, which is a hero-stone is damaged to a large extent and is found near a gymnasium in the village-gate lane of Garag.

The hero-stone mentions Jayakēsi III of the Goa Kadaṁba family. It also mentions the village Beḷoṭṭige. The epigraph is dated in A. D. 1204-5.

● Beloṭṭige may be the ancient name of Garag ifself

1 . . . . . . mahā-śabda mahā-māhēśvaraṁ Banavāsi-pura . . . .

2 . . . . . . śri-vira Jayakēsidēva-varshada 18nēya . . . .

3 . . . . Beḷoṭṭigeya yaṛuvaṇa . . . .

4 . . . . nāyakaṁge maṁnneya . . . .

5 . . . . keṛeya paḍuvaṇa . . . .

6 . . . . meya nāyakana . . . .

೨೦

ಗರಗ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೭

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೧

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ, ಜೈನರ ಓಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮುಖಭಾಗ ಸಮತಲವಾಗಿರದ ಈ ಶಾಸನದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಒಂದೇಸಮನಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಳಭಾಗ ತೀರ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ.

ಯಾದವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಮಚಂದ್ರದೇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನ ಕೈಯಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿಟ್ಟಗೆಯ ಪ್ರಭು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ದಾನ ಮಾಡಿದುದು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿರಬಹುದು.

ಸಾಲು ೨-೩ ರಲ್ಲಿ "ರಾಮಚಂದ್ರದೇವರಾಯ ವಿ[ಜ*]ಯರಾಜ್ಯೋದಯದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸರ್ವ್ವಜಿತುಸಂವಚ್ಛರದ ಭಾದ್ರಪದ ಸುವ ಪೌರ್ಣಮಿ ಆದಿವಾರ" ಎಂದು ಬರುವ ಮಿತಿಗೆ ಸಮಾವಾದುದು, ಕ್ರಿ. ಶಮ. ೧೨೮೭ ಅಗಷ್ಟ ೨೪, ಆದಿತ್ಯವಾರ.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಯಾದವನಾರಾಯಣ ಭು-

೨ ಜಬಳ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ರಾಮ-

೩ ಚಂದ್ರದೇವರಾಯವಿ[ಜ*]ಯರಾಜ್ಯೋದಯ-

೪ ದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸರ್ವ್ವಜಿತು ಸಂವ-

೫ ಚ್ಛರದ ಬಾದ್ರಪದ ಸುದ ಪೌರ್ಣ-

೬ ಮಿ ಆದಿವಾರದಂದು ಶ್ರೀಮನು ಮ-

೭ ಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ . . . . ರಾ-

೮ ಣೆಯರ ಕೈಯಲು ಬೆಳ್ಳಿಟ್ಟಗೆಯ ಶ್ರೀಮ-

೯ ನು ಮಹಾಪ್ರಭು . . . ರಾ-

೧೦ . . . . ಹಡೆದ

೧೧ . . . .

೧೨ . . . . ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕವಾಗಿ ಕೊ-

೧೩ ಟ್ಟ ಭೂಮಿ ಮತ್ತರ . . . . .

೧೪ ಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀ [॥*]

The epigraph is found in the Jaina lane in the village. This is carelessly written, the stone having been roughly prepared. The lower portion is highly damaged.

It states that a land grant was made by the prabhu of Beḷḷiṭṭige after obtaining it from a Mahāmaṁḍaḷēśvara whose name is lost and who was a subordinate of the Yādava monarch Rāmachaṁdradēva.

The epigraph is dated on A. D. 1287, August 24, Sunday.

1 Svasti srimatu Yādava-Nārāyaṇa bhu-

2 jabaḷa prauḍha-pratāpa-chakravartti Rāma-

3 chaṁdra-dēva-rāya-vi[ja*]ya-rājyōdaya-

4 da hattoṁbattaneya Sarvvajitu- saṁva-

5 chchharada Bādrapada-suda paurṇa-

6 mi Ādivāradaṁdu Śrimanu ma-

7 hā-maṁḍaḷēsvaraṁ. ... Rā-

8 ṇēyara kaiyalu Beḷḷiṭṭageya śri-ma-

9 nu mahā-prabhu. . . Rā-

10 . . . . haḍeda

11 . . . .

12 . . . . dhārā-pūrvvakav-āgi ko-

13 ṭṭa bhūmi mattara. . . . .

14 Maṁgaḷa mahā-Śri [||*]

೨೧

ಗರಗ

ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೧೨೯೦

AR. 1925-26, No. 441. **SII. XV-610**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ.೨೦

ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿಷಧಿಗಲ್ಲು ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ, ಕುಂಮಡಿಗಣದ ಆಚಾರ್ಯ ಶಾಂತಿವೀರದೇವರು ಸಮಾಧಿವಿಧಿಯಿಂದ ಮುಡಿಪಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದುದು, ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೩-೫ರಲ್ಲಿ "ವಿಕುತ ಸ್ವಂತ್ಸರದ (ಸಂವತ್ಸರದ) ಸ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹುಳ ಚವುತಿ ಬ್ರಹಸ್ಪತಿವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯ ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಉಕ್ತವಾದ ವಿಕೃತ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಶಕವರ್ಷ ೧೨೧೨ ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ಚತುರ್ಥಿಯೂ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೯೦, ಜುಲೈ ೨೭, ಗುರುವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧ ಶ್ರೀ ಯಾಪನೀಯ ಸ[ಂ]ಘ ಕುಂಮ-

೨ ಡಿಗಣದ ಆಚಾರ್ಯ್ಯ ಶಾಂತಿ-

೩ ವೀರದೇವರು ವಿಕುತ ಸ್ವಂತ್ಸರದ (ಸಂವತ್ಸರದ)

೪ ಸ್ರಾವ[೧]ಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹುಳ ಚವು-

೫ ತಿ ಬಹಸ್ಪತಿವಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ-

೬ ಯಿಂ ಮುಡಿಪಿ ಮೋಕ್ಷಪದವ-

೭ ನೆಯ್ದಿದರು [||*] ಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀ [||*]

---

[೧] 'ವ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

The present epigraph, which is a nishadhi is fixed on the tank bund of the village. It records that āchārya Śāntiviradēva obtained mōksha by ending his life by the method of samadhi. He belonged to the Yāpaniya saṁgha and Kumuḍ i-gana.

Although no Śaka year is mentioned, from palaeographic grounds, the given details of saṁvatsara etc., correspond to A. D. 1290, July 27, Thursday.

1 Śri-Yāpaniya-Sa[ṁ]gha Kuṁma-

2 ḍi-gaṇada āchāryya Śāṁti-

3 vira-dēvaru Vikruta-svaṁtsarada (saṁvatsarada)

4 Srāva[1]ṇa-māsadalli bahuḷa chavu-

5 ti Brihaspativāradalli samādhi-

6 yiṁ muḍipi mōksha-padava-

7 n = eydidaru [||*] Maṁgaḷa mahā-Śri [II*]

೨೨

ಗರಗ

ಸು. ಶ. ೧೩

AR. 1925-26, No. 442. **SII. XV-618**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ.೨೨

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಇದು, ಹೊಲದ ಒಡೆತನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬರೆವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೧ ಶ್ರೀ ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ ಕು-

೨ ಮ್ಮುದಿ ಗಣದ ಬೆಳಿದಿಗೆಯ

1. The letter'va' is written below the line in small size.

The present epigraph stands on the tank bund of the village. It appears to be a record of an ownership of land. From the letters, it appears to belong to the thirteenth century.

1 Śri-Yāpaniya-saṁgha Ku-

2 mmudi-gaṇada beḷidigeya

೨೩

ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪

AR. 1925-26, No. 465. **SII. XI-ii-199**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೩ **SII. XV-ii**

ಗೂಗಿಕಟ್ಟಿ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯ ಕೇಶವದೇವರ ವಿಗ್ರಹದ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿದೇವನ ಪಟ್ಟದರಾಣಿಯೂ ಚಾಲುಕ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗಳೂ ಆದ ಮೈಳಲದೇವಿಯು ಕೇಶವದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

೧-೨ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಚಾಲುಕ್ಯವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೪೯ ಕ್ರೋಧಿ [ಸಂವತ್ಸ]ರದ ವೈಶಾಖ ಬಹುಳ [೧೧] ಆದಿವಾರ" ಎಂಬ ಮಿತಿ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪, ಮೇ ೧೧, ಆದಿತ್ಯವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಲಭಾಗ

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೪೯ ಕ್ರೋಧಿ [ಸಂವತ್ಸ]-

೨ ರದ ವೈಶಾಖಬಹುಳ [೧೧] ಆದಿವಾರದನ್ದು ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭು-

೩ ವನಮಲ್ಲದೇವರ ಮ್ಗ[ಳು] ಜಯಕೇಸಿದೇವನ[ರ್ಧಾಂ]ಗಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೈಳಲ-

೪ . . . . . .

ಎಡಭಾಗ

೧ ಕೇಶವದೇವರ

೨ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ॥

Gūgikaṭṭi is about 10 Kilometers to the North - West of Dharwar. The present epigraph is found on the pedestal of the idol of god Kēśava in a small temple. The epigraph states that Maiḷaldēvi, queen of Jayakēsi II and daughter of Vikramāditya VI got the idol established. The inscription is dated on A. D. 1124, May 11, Sunday.

On the right side

1 Svasti || Śrimach-chāḷukya-Vikrama-varshada 49 Krōdhi[saṁvatsa] -

2 rada vaiśākha-bahuḷa [I1] Ādivāradandu Śrimat-Tribhu-

3 vanamalla-dēvara maga[lū] Jayakēsi-dēvan [ardhāṁ] ga - lakshmi Mailala-

4 . . . . . .

On the left side

1 Kēśava-dēvara

2 pratishṭhe ||

೨೪

ತಡಕೋಡ

ಸು. ಶ. ೧೨

AR. 1925-26, No. 446 **SII. XV-552**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೪

ತಡಕೋಡ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೫ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮಧ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲದ ಬಲಪಕ್ಕದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಮಾಡಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ.

ಯಾಪನೀಯಸಂಘ, ಸ್ವರ್ಣಪಾಷಾಣಗಚ್ಛ ಹಾಗೂ ವೃಕ್ಷಮೂಲಗಣದ ವಾಸುಪೂಜ್ಯಮುನಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಶುಭೇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸನದ ವೃತ್ತ, ಸ್ರಗ್ಧರಾ. ಇದು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

೧ ಖ್ಯಾತಃ ಶ್ರೀಯಾಪನೀಯಃ ಪ್ರಥಿತಪ್ರಿಥುಲಷತ್ಸ್ವರ್ಣ್ಣಪಾಷಾಣಗಚ್ಛಃ

ಪ್ರೋದ್ಯತ್ಸ್ರೀವ್ರಿಕ್ಷಮೂಲೋನ್ನತಗಣಕಮಳಾಂಭೋಜಿನೀರಾಜಹಂಸಂ[- - - - U]

೨ [ಚ]ಂದ್ರಂ ಸುಚರಿತಚರಿತಂ ಬಾಳಚಂದ್ರಾತ್ಮಜಾತಂ ಪೂಜ್ಯಂ ಶ್ರೀ ವಾಸು-
ಪೂಜ್ಯಬ್ರತಿಪತಿಮವತಾ[ಂ] ಚಂದ್ರನಾಥೋ ಜಿನೇಂದ್ರಃ ॥

The village Taḍakōḍ is situated about 25 Kilometers north of Dharwar. The present inscription is found above the niche on the right side of the door in the madhya- maṁṭapa of the Kalmēśvara temple in the village.

The inscription, which is a Sanskrit verse in Sragdharā metre, invokes Chaṁdranātha tirthaṁkara for protecting Vāsupūjya of the vṛiksha-mūla-gaṇa, svarṇa-pāshāṇa-gachcha and yāpaniya-saṁgha.

The epigraph can be asigned to the twelfth century on palaeographic grounds.

1 Khyātaḥ śri Yāpaniyaḥ prathita-prithu - lashat- Svarṇṇa- pāshāṇa-gachehhaḥ
prōdyat-schhri- Vṛikshamīl-ōnnata-gaṇa- kamaḷ -āṁbhōjini-rāja-haṁsaṁ [- - - U]

2 [cha]ṁdraṁ su-charita-charitaṁ Bāḷachaṁdr-ātma-jātaṁ pūjyaṁ śri Vāsu-pūjya-brati-patimavatā[ṁ] Chaṁdranāthō jinēṁdraḥ ||

೨೫

ತಡಕೋಡ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೨

AR. 1925-26, No. 445 **SII. XV-199**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೫

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮಧ್ಯಮಂಟಪದ ಬಾಗಿಲದ ಎಡಪಕ್ಕದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ. ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ.

ಯಾದವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಮಚಂದ್ರದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಕಲಸಮಯಾಧಿಪತಿ ಕನ್ನರದೇವರಾಣಿಯ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಯಿದೇವನಾಯಕರ

ನಯಮದಿಂದ ಜೈನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲು ೧ ರಲ್ಲಿಯ "ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ ವಿಜೆ[ಯ*]ರಾಜ್ಯೋದಯದ ೧೪ ಕ[ನೆ][ಯ] [ಚಿ*]ತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ" ಎಂಬ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೨, ಮೇ-ಜೂನಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ.

೧ ಶ್ರೀಮತು ಯಾದವನಾರಾಯಣ ಭುಜಬಳಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ ವಿಜೆ[ಯ*]
ರಾಜ್ಯೋದಯದ ೧೪ ಕ[ನೆ] [ಯ] [ಚಿ*]ತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ . . .

೨ ತು ಸಕಲ ಸಮಯಾಧಿಪತಿ ಕ[ಂನ]ರದೇವ ರಾಣಿಯರ ಬೆಸದಿಂ ಶ್ರೀಮತು ಮಹಾಪ್ರಾ(ಪ್ರ)ಧಾನ
ಸರ್ವ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಯಿದೇವನಾಯ್ಕರ ನಿರೂಪದಿಂ ಶ್ರೀಮತು ಹ . . . . .

೩ ರ್ಸರು ತಂನ ಕೆಯಲು ವಾ . . . . . . ಪಟ್ಟಣ . . . . . . ರ ಬಸದಿಗೆ ನಿತ್ಯಪಡಿಯ . . .

The Present inscription is found above a niche in the left side of the door to the mukha- maṁṭapa in Kalamēśvara temple the in village. The latter half of the epigraph is worn out.

The epigraph records that during the reign of Yādava king Rā machandradēva, under orders of Kannaradēva Rāṇi and at the direction of mahāpradhāna sarvādhikāri Māyidēvanāyaka, certain grants were made to a Jain temple. The inscription is dated in A.D. 1282, in the month (Jēshṭha) May-June.

1 Śrimatu Yādava-Nārāyaṇa bhujabala-pratāpa-chakravartti Śri-Rāmachaṁdra- rāya-vije[ya*] rājy-ōdayada 14 ka[ne][ya] [Chi*]trabhānu-saṁvatsa rada Jēshṭha . . .

2 tu sakala samay-ādhipati Ka[ṁna]ra-dēva Rāṇiyara besadiṁ Śrimatu mahā-prā(pra;dhāna sarvvādhikāri Māyi-dēva-nāyakara nirūpadiṁ Śrimatu ha.. . .

3 rsaru taṁna kayalu vā . . . . . . paṭṭaṇa . . . . . ra basadige nitya-paḍiya . . . .

೨೬

ತೇಗೂರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೨

AR. 1925-26, No. 451 **SII. XI-ii-128**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೬

ತೇಗೂರ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಜಾರು ೨೨ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಊರ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನ, ಈಗ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿಯಾದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಮೂರನೆಯ ಗೂವಲದೇವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನವಿದು.

ಜಯದೇವಗಾವುಂಡನು ತನ್ನ ಮುತ್ತಯ್ಯ ಮೂಕಗಾವುಂಡನು ಮಾಡಿಸಿದ ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿ ದೇಗುಲದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ನಂದಾ ದೀವಿಗೆ ಹಾಗೂ ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದುದು, ಇದರ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೯–೧೧ ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮ ಕಾಲದ ೬ನೆಯ . . . . ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಸುದ್ಧ ೫ ಆದಿತ್ಯವಾರದಂದು ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ" ಎಂಬ ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮನ ಆಳಿಕೆಯ ೬ನೆಯ ವರ್ಷವಾದ ದುಂದುಭಿ ಸಂವತ್ಸರ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೨ ರಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ ಬರುವುದು, ಆದಿತ್ಯವಾರ ೨೫ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಂದು. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸದ ತಿಥಿ, ತೃತೀಯಾಯಿದೆ, ಪಂಚಮಿಯಲ್ಲ.

- ತೇಗೂರಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಕೊಳನೂರು.

೧ ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ[।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥

೨ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸ–

೩ ತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ರಿಭುವನನಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತ–

೪ ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ [॥*] ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ಸಮಧಿ–

೫ ಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸಿಪುರವರೇಶ್ವರಂ ತ್ರಿ(ತ್ರಿ)ಳೋಚನ ಕದಂಬಕು–

೬ ಳಕಮಳಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ಪಗೆಮುಟ್ಟೆಗಣ್ಡಂ ಮಣ್ಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ ವೈರಿಘರಟ್ಟಂ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯ–

೭ ಣಂ ಚತುರ[ಚಾ]ರಾಯಣಂ ಸುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣಿ ಶ್ರೃ(ಶ್ರೀ) ಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವ–

೮ ರಂ ಗೂವಲದೇವರ್ ಕೊಂಕಣವೊಂಬಯ್ಣೂಱುಮಂ ಹಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ದುಷ್ಟನಿ–

೯ ಗ್ರಹವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನೆಯಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ [॥*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರ(ಶ್ರೀ)ಚಾಳುಕ್ಯ–

೧೦ ವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೭ನೆಯ . . . . ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಸುದ್ಧ ೫ ಆದಿತ್ಯವಾರದಂದು ಉತ್ತರಾ–

೧೧ ಯಣಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಗಣ್ಯಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳು ಮಾರಜವಾಡಿನಾಡಕಂಪಣಂ

೧೨ . ರ[ಜೀ]ಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಕೊಳನೂರ ಗಾವುಣ್ಡನಾನ್ವಾಯಮೆಂತೆಂದಡೆ ॥ವ್ರಿತ್ತ॥

೧೩ ವಿನಯಾಂಭೋನಿಧಿ ಸತ್ಯಶೌಚನಿಳಯಂ ಶ್ರೃ(ಶ್ರೀ)ಮೂಕಗಾವುಣ್ಡನಾತನ ಪುತ್ರ[ಂ] [U]ಪದರ್ಪ್ಪ ಚಂ–

೧೪ ಡನಧಿಕಂ ಸಿಂಗಂ ತದೀಯಾಗ್ರಜಂ ಘನಸೌರ್ಯ್ಯ [U U – – –] [ಶ್ವ]ರ–

೧೫ ಪದಾಂಭೋಜಾತಭೃಂಗಂ ಸುಹೃಜ್ಜನಚಿನ್ತಾಮಣಿ ನಿರ್ಜ್ಜಿತಾರಿ ನೆಗರ್ದ್ದಂ[– – U – –] ದೊಳ್ ॥

೧೬ ಅಂತೆನಿಸಿ ನೆಗರ್ದ್ದ ಸಿಂಗಗಾವುಣ್ಡನ ಮಗಂ ಜಯದೇವಗಾವು[ಣ್ಡಂ ತಮ್ಮ] ಮುತ್ತಯ್ಯ

೧೭ ಮೂಕಗಾವುಣ್ಡಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿಯ ದೇಗುಲದ ಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾರ–

೧೮ ಕ್ಕಂ ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಸನ್ತತಂ ತಪ್ಪದೆ ಗನ್ಧಧೂಪದೀಪನಿವೇದ್ಯಕ್ಕಂ ನಡೆಯಿಸುವು–

೧೯ ದರ್ಕ್ಕೆ ಜಯದೇವಗಾವುಣ್ಡನೂರ ಮೂಡಲ್ ಬಿಟ್ಟ ಪುಣುಸೆ ಹಡುವಲಾ–

೨೦ ಲದಮರಂ ಮೇರೆ ಬಡಗಲು ಪುಣುಸೆಯ ಮರಂ ಮೇರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಾರುವಗೋ–

೨೧ [ಲ] ಮತ್ತರ್ ೪ ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದರ್ಗ್ಗೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪ್ರ–

೨೨ ಯಾಗೆಯರ್ಘ್ಯತೀರ್ಥಂಗಳೊಳು ಸಾಸಿರಕವಿಲೆಯಂ ಕೋಡುಂ ಕೊಳಗಮಂ ಪೊ–

೨೩ ನ್ನಲು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಚತುರ್ವ್ವೇದಪಾರಗರಪ್ಪ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ಉಭ–

೨೪ ಯಮುಖಿಯಂ ಕೊಟ್ಟ ಫಳಮಕ್ಕು [।*] ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನಳಿದಾತಂ ವಾರಣಾಸಿ

೨೫ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯಾಗೆಯರ್ಗ್ಘ್ಯತೀರ್ತ್ಥ[ರ್*]ದಲು ಸಾಸಿರಕವಿಲೆಯುಮಾ ಸಾಸಿರ ಬ್ರಾ-

೨೬ . . . . . ತಪೋಧನರುಮಂ ಕೊನ್ದ . . . ನಕ್ಕು ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತು-

೨೭ [ನ್ರ್ಯಪಾಣಾಂ ಕಾ]ಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*] ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾನ್ ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿ-

೨೮ ವೇಂದ್ರಾ[ನ್*] ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ [ವಾ ಯೋ] ಹ-

೨೯ ರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಠಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಮಿ . . .

೩೦ . . . . ಹ ನಿವೇಶಣವೊನ್ದು . . . .

Tēgūr is situated to the North-West of Dharwar at a distance of about 22 Kilometers. The epigraph which was formarly in the village chāvaḍi is not traced now. It mentions the rule of Vikramāditya VI and his feudatory Gūvaladēva III of the Kadaṁbas of Goa.

The inscription records the grant of certain lands to the temple of Kalidēvasvāmi, built by Mūka-Gāvuṁḍa, the grandfather of Jayadēva-Gāvuṁḍ a by the latter. The epigraph is dated on A. D. 1082, December 25, Sunday.

The ancient name of Tēgūr was Koḷanūru.

1 Namas-tuṁga-śiraś-chuṁbi-chaṁdra-chāmara-chāravē [I*] Traiḷōkya-nagar-āraṁbha-mūla-staṁbhāya Śaṁbhavē ||

2 Svasti samasta-bhuvan-āśrayaṁ Śri-prithvi-vallabhaṁ mahā-rāj-ādhirājaṁ paramēśvaraṁ parama-bhaṭṭārakaṁ Sa -

3 tyāśraya-kuḷa-tiḷakaṁ Chāḷuky-ābharaṇaṁ śrima[t*]-Tribhuvanamalla-dēvara vijaya-rājyam-uttar-ōtta-

4 r-ābhivṛiddhi-pravarddhamānam-ā-chaṁdr-ārkka-tāraṁ baraṁ saluttam-ire (||*] Tat-pādapadam-ōpajivi samadhi-

5 gata paṁcha-maha-śabda mahā-maṁḍaḷēśvaraṁ Banavāsi-pura-var-ēśvaraṁ Tṛi(Tri) ḷōchana Kadaṁba-ku-

6 ḷa-kamaḷa-mārttaṇḍaṁ page-muṯṯe-gaṇḍaṁ mandalika-lalāṭa-paṭṭaṁ vairi-gharaṭṭaṁ mūrtti-Nārāya-

7 ṇaṁ chatura-[Chā]rāyaṇaṁ subhaṭa-rāja-śikhāmaṇi Kādaṁda- chūḍāmaṇi śṛi (śri)man-mahā maṇḍaḷēśva-

8 raṁ Gūvala-dēvar Koṁkaṇa voṁbay-nūṛumaṁ Halasige-pannir-chehhāsiramumaṁ duṣtha-ni-

9 graha-viśishṭa-pratipāḷaneyiṁ rājyaṁ-geyyuttam- ire [||*] Svasti śṛi (śri) Chālukya-

10 Vikrama-kālada 7neya. . .saṁvatsarada Pushya-suddha 5 Ādityavāradaṁdu uttarā-

11 yaṇa-saṁkrāṁtiyagaṇya-puṇya-tithiyoḷu Mārajavāḍi-nāḍa-kaṁpaṇaṁ

12 ra[ji]ra baḷiya bāḍaṁ Koḷanūra gāvuṇḍan ānvāyaṁ-eṁta eṁda-aḍe [Vritta]

13 Vinay-āṁbhō-nidhi satya- śaucha-niḷayaṁ śṛi (śri) Mūka-gāvuṇḍan-ātān putra [ṁ] [u] pa darppachaṁ-

14 ḍan-adhikam Siṁgaṁ tadiy-āgrajaṁ ghana - saury ya [UU - - -] [śva]ra-

15 pad-āṁbhū-jāta-bhṛiṁgaṁ subṛaj-jana chiṁtāmani nirjjit - āri negarddaṁ [- - U - - U] do] ||

16 Aṁt = enisi negardda Siṁga-gāvuṇḍana magaṁ Jayadeva-gāvu[ṇḍaṁ tamma] muttayyaṁ

17 Mūka-gāvuṇḍaṁ māḍisida Kalidēva-svāmiya dēgulada jirnnōddhāra -

18 kkaṁ dēvargge santataṁ tappade gandha-dhūpa-dipa-nivēdyakkaṁ naḍ eyisuva-

19 darkke Jayadēva-gāvuṇḍan-ūra mūḍal biṭṭa puṇuse haḍuval = ā-

20 lada maraṁ mēre baḍagalu puṇuseya maraṁ mērey = āgi biṭṭa hāruva-gō -

21 [la] mattar 4 i dharmmamaṁ pratipālisidargge Vāraṇāsi Kurukshētraṁ Pra-

22 yāgey = arggbya -tirthaṁga [ō]u sāsira-kavileyaṁ kōḍuṁ koḷagamaṁ po-

23 nnalu kaṭṭisi chatur-vvēda-pāragar-appa sāsirvvar brāhmaṇargge ubha-

24 ya-mukhiyaṁ koṭṭa phalam = akku [I*] Ī dharmmaman = aḷidātaṁ Vāraṇ āsi-

25 Kurukshētra Prayāgey = argghya-ti [r*]tthadalu sāsira kavileyuṁ = ā sāsira brā-

26 . . . . .tapōdhanarumaṁ konda. . . na = akku || Sāmānyō = yaṁ dharmma - sētu -

27 [r=nṛipāṇāṁ kā]lē kale pālaniyō bhavadbhiḥ [I*] sarvvān = ētān bhāvinaḥ pārtthi-

28 v-ēṁdrā[n*] bhūyō bhūyō yāchatē Rāmachaṁdraḥ || Sva-dattaṁ para-dattaṁ [vā yō] ha-

29 rēti vasundharāṁ [|*] Shashṭhir-varsha- sahasrāṇi-mishṭayāṁ jāyatē krami .. .

30 . . . . ha nivēśaṇav-ondu . . . .

೨೭

ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೬

AR. 1925-26, No. 434 **KK. P-401–3**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೭ **SII. XV-232**

ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೋಡಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ೪೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಬರೆವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ೩ನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿ ಮಹಾಗ್ರಹಾರದ ಐದು ವೀಸಕದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಾಜನಂಗಳು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ, ದೇವಿಯ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿ, ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನೂ; ಹಲಸಿಗೆನಾಡಿನ ಧಾರವಾಡ, ನರೇಂದ್ರಪುರ, ತಡಕೋಡ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮೆಯಬಾವಿ

– ಈ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು, ನಖರಂಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಗಳು ಕೂಡಿ ದೇವಿಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆಗಾಗಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಭತ್ತವನ್ನೂ ಎಲೆಯಬೋಜಂಗರು ಮತ್ತು ಗಾತ್ರಿಗರು ದೇವಿಯ ಚೈತ್ರಪರ್ವಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾನಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದ ವಿಷಯ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೨–೩ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬವೀರಜಯಕೇಸಿದೇವವರ್ಷದ ೨೦ನೆಯ ಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಟ ಸುದ್ಧ ೮ ಬುಧವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೬, ಮೇ ೧೭, ಬುಧವಾರ.

- ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿ.

೧ ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೀ ಶರಣು ॥ ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಃಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಳೋಕ್ಯನಗರಾ–
೨ ರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಕಾದಂಬವೀರಜಯಕೇಸಿದೇವವ–
೩ ರ್ಷದ ೨೦ನೆಯ ಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಟ ಸುದ್ಧ ೮ ಬುಧವಾರದಲು ಶ್ರೀಮನುಮಹಾ–
೪ ಗ್ರಹಾ[ರಂ] ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿಯ ೫ ವೀಸಕದ ಪ್ರಮುಖದಷೇಶಮಹಾ–
೫ ಜನಂಗ[ಳು] ಮಹಾಸಭೆಯಾಗಿ ನೆರದಿರ್ದ್ದು ತಮ್ಮೊಳೇಕಮತ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಹಾ–
೬ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ದೇವಿಯ ನಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆಂದು
೭ ಮೂವರಕಟ್ಟೆಯ ನೀರೊತ್ತಿನ[ಲಿ] ಹಾಳಿಗೂಡಾಗಿ ಬೀಜ ಬೀಳುವ
೮ ಕೆಯಿ ಕಂಬ ೪೦೦ [॥*] ಅದ[ಱ*] ಬಳಿಯ ಹಕ್ಕ[ಲು*] ಸಹಿತ ಅಂಗಡಿಬೀದಿಯಲಿ ರಾ–
೯ ಜಬೀದಿಯಿಂ ಪಡುವಲು ಯಿಂನೇಸಱಿಲು [೫ ಕ]ಯ್ಯಗಲಯಿಬ್ಬಡಗ[ಲು*] ೬ ಕ[ಯ್ಯ]
೧೦ ನೀಳದ ಅಂಗಡಿ ೧ ಅದಕ್ಕೆ ತಳಸಾರಿಗೆ . . . ಟ ಹೂಸುವ ಮಳೆ[ಗ] .
೧೧ ವಿ ಯಿಂನ್ತಿವು ಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಕಿಱುಕುಳ . . . ಯನಿತು ಸರ್ವ್ವನ[ಮ]–
೧೨ ಶ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು [॥*] ಕಾಳವೆ ಲೋಕಣನು ದೇವಕಾರ್ಯ್ಯವ ನಡಸುವರು ॥
೧೩ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗ[ತ*] ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚ[ಶತ*]ವೀರಸಾಸನಲಬುಧಾನೇಕ–
೧೪ ಗ(ಗು)ಣಗಣಾ[ಳ*]ಂಕ್ರಿತರುಂ [ಸ]ತ್ಯಸೌಚಚಾರುಚಾ[ರಿ*]ತ್ರನಯವಿನಯ–
೧೫ ವಿಜ್ಞಾನಧರ್ಮ್ಮಪ್ರತಿಪಾ[ಳ*]ನರುಂ ಸುವರ್ಣ್ಣಗುಡ್ಡಧ(ಧ್ವ)ಜರುಂ ಭಗವತೀ–
೧೬ ಲಬುಧವರಪ್ರಸಾದರುಮಪ್ಪ ಹಲಸಿಗೆಹಂನಿಸ್ಸಾಸಿ–
೧೭ ರದ ಧಾರವಾಡ ನರೇಂದ್ರಪು[ರ] ತಡಕೋಡು ಅಮ್ಮೆಯಬಾವಿ ಯಿಂತು ನಾ–

೧೮ [ಲು]ಕು ಪಟ್ಟಣದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತರು ಆ ಸ್ತಳದ [ನಕರಂಗಳು] . . ಡು ವೈಶ್ಯ ಚೌರಿಸೆಟ್ಟಿ ಕಂನಿ–

೧೯ . . [ಸೋ]ಸನಿಸೆಟ್ಟಿ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ ಮುಂಮುರಿದಂಡಗಳು ಮು–

೨೦ [ಖ್ಯ]ವಾಗಿ ಆ ಮಹಾಜನಂಗ[ಳ*] ಸಂನಿಧಾನದಲು ಆ ವೂರ[ರ]ಸನ [ವೆಸ]ಸರ–

೨೧ . . ಬಿಟ್ಟ ಭತ್ತ ಸಟ್ಟುಗ ೧ ತೆಲ್ಲಿಗರು ದೇವಿಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆಂದು ಹಾಡ–

೨೨ [ಕ್ಕೆ] ಎಣ್ಣೆ ಸೌಟಗೆ ೧ [।*] ಸಾಸಿರ್ವ್ವರುವಯಿನೂಱನಾ–

೨೩ ಲುವರು ನಾಲುಕು ಪಟ್ಟಣದ ಸೆಟಿ(ಟ್ಟಿ) ಗುತರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ಮ–

೨೪ ಹಾಜನಂಗಳ ಸಂವಿಧಾನದಲು ದೇವಿಯ ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕೆಂ–

೨೫ ದು ಎಲೆಯಬೋಜಂಗರು ಆಳಿನಲು ಹ ೧ ದಂ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ದೇವಿಯ

೨೬ ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕೆಂದು ಗಾತ್ರಿಗರು ತಂಮ ಎಲೆವೇಱೆಂಗೆ ವೀ ೧ ಬಿ–

೨೭ ಟ್ಟರು ॥ ಶಾಸನವಿದಾವುದೆಲ್ಲಿಯ ಶಾಸನವಾರಿತ್ತರೇಕೆ ಸಲಿಸುವೆ–

೨೮ ನಾನೀ ಸಾಸನಮನೆಂಬ ಪಾತಕನಾ ಸಕಳದಿ ರೌರವಕ್ಕೆ ಗಳಗ[ಳ*]ನಿಳಿ[ಗು]ಂ ॥

The village Dēvara-Hubbaḷḷi is situated at about 10 Kilometers to the South-West of Dhārwar. The epigraph, which was originally near the temple of Kōḍ i-Basavaṇṇa in the village, was brougth to the Karnatak College about 45 years back. It has been recently shifted to the museum of Kannada Research Institute Dharwar. The condition of the epigraph is not satisfactory.

The inscription mentions the reign of the Goa Kadaṁba king Jayakēsi III. It records that the mahājanas of Devara-Hobbaḷḷi established the idol of Mahālakshmi goddess and made grant of land, house and shops to the temple. It also records some minor gifts by the seṭṭi-guttas, the nakharas and the mummuri-daṁḍas of the four towns of Dharwar, Narēṁdrapura, Taḍakōḍa and Amminabhāvi. Further grants by the Eleya-Bōjaṁg.s and the Gātrigas are also noted. The inseription is dated on A. D. 1206, May 17, Wedneaday.

The ancient name of Dēvara-Hublbaḷḷi was Huppavaḷḷi.

1 Śri Mahālakshmi-dēvi śaraṇu || Namas = tuṁga-śirah-chuṁbi-chaṁdra-chāmara -chāravē [I*] Traiḷōkya-nagar-ā-

2 raṁbha-mūla -staṁbhāya Śaṁbhavē || Svasti śri Kādaṁba Vira Jayakēsi-dēva-va-

3 rshada 20neya Kshaya-saṁvatsarada Jēshṭa-suddha 8 Budhavāradalu śrimanu mahā-

4 grahā[raṁ] Huppavaḷḷiya 5 visakada pramukhad = ashēśa-mahā-

5 janaṁga[lu] mahā-sabhey = āgi nerad-irddu tammoḷ-ēkamatyav = āgi śri mahā-

6 lakshmi-dēviya pratishṭheya māḍisi ā dēviya nivēdyakk = eṁdu

7 muvara-kaṭṭeya nir-ottina[li] hāḷi-gūḍ-āgi bija biluva

8 keyi kaṁba 440 [|*] Ada[ra] baḷiya hakka[lu]-sahita aṁgaḍi-bidiyali rā-

9 ja-bidiyiṁ paḍuvalu yiṁnēsaṛalu [5 ka]yy = agala yibbaḍ = aga[lu*] 6 ka[yya]

10 niḷada aṁgaḍi 1 adakke taḷa-sārige...ṭa hūsuva maḷe[ga] .

11 vi yiṁnt = ivu purassarav = āgi kiṛu-kuḷa. . yanitu sarvva-na[ma]-

12 śyav = āgi biṭṭaru [||*] Kāḷave Lōkaṇanu dēva-kāryyava naḍasuvaru ||

13 Svasti samadhiga(ta*] bhuvana-vikhyāta paṁcha[śata]-vira-sāsana labudh-ānēka

14 ga(gu)ṇa-gaṇ- ā [ḷa*]ṁkritaruṁ [sa]tya saucha-chāru - chā[ri]tra-naya-vinaya-

15 vijñāna-dharmms- pratipā[|a*]naruṁ suvaṁrṇṇa-guḍḍa- dha(dhva)jaruṁ Bhagavati-

16 labudha-vara-prasādarum = appa Halasige-haṁni-ssāsi-

17 rada Dhāravāḍa Narēṁdrupu[ra] Taḍakōḍu Ammeyabāvi yiṁtu nā-

18 [lu]ku paṭṭaṇada seṭṭi-gutaru ā staḷada [nakaraṁga[u]..ḍu vaiśya Chauriseṭṭi Kaṁni-

19 . .[Sō]saniseṭṭi Dēviseṭṭi muṁuri-daṁḍamgaḷu mu-

20 [khya]v = āgi ā mahājanaṁga[ḷa] saṁnidhānadalu ā vūr-a[ra]sana [ve]sara-

21 . . biṭṭa bhatta saṭṭuga I Telligaru Dēviya naṁdā-divige [g = e*]ṁdu hāḍa-

22 [kke] eṇṇe sauṭage 1 [|*] Sāsirvvaru vayinūṛa -nā

23 luvaru nāluku paṭṭaṇada seṭi(ṭṭi)-gutaru mukbyav = āgi ā ma-

24 hājanaṁgaḷa saṁnidhānadalu Dēviya chaitrada parvvak = em-

25 du Eleyu-bojaṁgaru ā ḷinalu h l daṁ biṭṭaru || Dēviya

26 chaitrada parvvak = eṁdu gātrigaru taṁma ele-vēṛiṁge vi l bi-

27 ṭṭaru || Sāsanav = id = avud = elliya śāsanav = ār = ittar = ēke salisuve

28 n = ān î Sāsanaman = eṁba pātakan = ā sakaḷadi rauravakke gaḷa-ga [la]n-iḷilguṁ] ||

೨೮

ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೪೭

AR. 1925-26, No. 435 **SII. XV-258**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೮

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಅಗಸಿಯ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನ, ಈಗ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಸನದ ಅಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರದ ಕಂಡರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೆಡೆ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸು ಸದಾಶಿವರಾಯ ಹಾಗೂ ಅವನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ರಾಮರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಸದಾಶಿವರಾಯ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನದ್ದ ಮೂಲಕ ರಾಜಕಾರ್ಯವನ್ನು ರಾಮರಾಯನೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯವದು.

ಅರಸನ ಕ್ಷೌರಿಕರಾದ ತಿಮ್ಮೋಜ, ಕೊಂಡೋಜ ಮತ್ತು ಭದ್ರೋಜರ ಬಿನ್ನಹದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೌರಿಕರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ, ಬಿರಾಡ ಮತ್ತು ಮನೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ರಾಮರಾಯ ವಿನಾಯತಿ ಮಾಡಿದನು. ಮುಗುದ-೩೦ ರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಾಣಾಚಿಗಳ ಎರಡು ಬಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಮುಗುದ-೩೦ ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೪-೬ ರಲ್ಲಿ "ಸಾಲಿವಾ[ಹ]ನ ಶಖವ[ರು।*ಷ] ಸಾವಿರದ ನಾನೂರು ಅಙು[ವತೊ]ಂಭತ್ತನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದ ಆ[ವಸಿ]ಜ ಶು ೨ [ಲೂ]" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೪೭, ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೫, ಗುರುವಾರ. ಆ ದಿವಸದ ತಿಥಿ, ಪ್ರತಿಪದೆಯಿದ್ದಿತು.

೧ ನಮಸ್ತುಂ[ಗ*]ಸಿರಸ್ತುಂಬಿಚ[ಂ]-

೨ ದ್ರಚಾಮರ ಚಾರವೇ [।*] ತ್ರಯಿಲೋಕ್ಯನ[ಗ]ರಾರಂ-

೩ ಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ [॥*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜ-

೪ ಯಾಭ್ಯುದಯ ಸಾಲಿವಾ[ಹ]ನಶಖವರು[ಷ*] ಸಾವಿರದ

೫ ನಾನೂರು ಅಙು[ವತೊಂ]ಭತ್ತನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ

೬ ಸಂವತ್ಸರದ ಆ[ವಸಿ]ಜ ಶು ೨ [ಲೂ] ಶ್ರೀಮಂ[ನ್ಮಾ]-

೭ ಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರ-

೮ ತಾಪ ಸದಾಶಿವರಾಯ ಮಹಾರಾಯ-

೯ ರ ಕಾರ್‍ಯ್ಯಕರ್ತರಾದ ರಾಮರಾಜ[ಯ್ಯ ದೇವರು]

೧೦ ಅರಸುಗಳು ಕೆಲಸಿಗರು ತಿಂಮೋಜ ಕೊಂ-

೧೧ ಡೋಜ ಭದ್ರೋಜಗಳಿಗೆ ರಾಮರಾಜ

೧೨ ಮಹಾ ಅರಸುಗಳೂ ತಂಮ ಕೆಲಸಿ-

೧೩ ಗಳಿಗೆ ರಾಯರಾಳುವ ರಾಜ್ಯದೊಳ-

೧೪ ಗೆ [ನಾವಿಂ]ದರಿಗೆ ಬಿ[ಟ್ಟ] ಬಿರಾಡ ಸರ್‍ವಮಾಂ-

೧೫ ನ್ಯ ಯೀ ಬಿರಾಡ ಮನೆದೆರಿಗೆ ಯಿದಕೆ ಅ-

೧೬ ಳುಪಿದವನ . . . . [ಕಳಯೋ]-

೧೭ ಪವನ ಲೋಕಮರ್‍ತ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ

೧೮ ಹೊರಗು [॥*] ಶುಭಮಸ್ತು ಚಂದ್ರಸೂ-

೧೯ ರ್‍ಯ್ಯರುಳರೀಪರಿಯಂತ್ರ [॥*] ಮಂಗಳ

೨೦ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ[1] [॥*]

---

೧ ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೨೧ ಮುಗುದ ಮೂವತ್ತು ಹ-

೨೨ ಳಿಗೆ ಕಾಣಾಚಿಗಳು ಮಾ-

೨೩ ದೋಜ ಮಧುವೋಜಗಳ ಬಣ ಎ-

೨೪ ರಡು ।

The epigraph, which was lying near the village-gate of Dēvara-Hubbaḷḷi, has since been removed from the place and is now kept in the Kannada Research Institute Dharwar. The engraving is not uniform and some of the letters are worn out. The epigraph belongs to the period of the Vijayanagar emperor Sadāśivarāya and his kāryakarta Rāmarāya.

The inscription records remission of free service, land-revenue and house-tax to barbers on the request of Timmōja, Kōṁdōja and Bhadrōja, the barbers of the king. There is a reference to the two divisions of kāṇāchis of the Muguda-30. Dēvara-Hubbaḷḷi appe ars to have been in Muguda-30. The date of the epigraph corresponds to A. D. 1547, September 15, Thursday.

1 Namas = tuṁ[ga*]-sirs -tuṁbi-cha[ṁ] -

2 dra-chāmara-chāravē [1*] Trayilōkya-na[ga]r-āraṁ-

3 bha-mūla-staṁbhāya Saṁbhavē [||*] Svasti śri ja-

4 y-ābhyudaya Sālivā[ha]na Śakhavaru [sha*] sāvirada

5 nā-nūra aṛu[vat- oṁ]bhat taneya Plavaṁga-

6 saṁvatsarada Ā[vasilja śu 2 [lū] śrimaṁ[n-mā]-

7 hā-rāj-ādhirāja paramēśvara śri vira-pra-

8 tāpa Sadāśivarāya mahārāya-

9 ra kāryya-kartar = āda Rāma-rāja[yya dēvaru]

10 arasugaḷu kelasigaru Tiṁmōja Koṁ-

11 ḍōja Bhadrōjagaḷige Rāmarāja

12 mahā-arasugaḷu taṁma kelasi

13 gaḷige rāyar = āluva rājyadoḷa-
14 ge [nāviṁ]darige bi[ṭṭi] birāḍa sarvva-māṁ-
15 nya yi birāḍa mane-derige yidake a-
16 ḷupidavana . . . . [kaḷayō]-
17 pavana lōka-martteṁ svarga-lōkakke
18 horagu [||*] Śubham = astu chaṁdra-sū
19 ryyar = uḷar = î pariyaṁtra [||*] Maṁgala
20 mahā- śri śri śri śri śri[1] [||*]
21 Muguda-mūvattu ha-
22 ḷige kāṇāchiga lu Mā-
23 dōja Madhuvōjagaḷa baṇa e-
24 raḍu |

1. the letter is written bellow the line.

೨೯

ಧಾರವಾಡ

ಸು. ಶ. ೯

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೨೯

ಇದು ಮೈಲಾರಲಿಂಗಬೆಟ್ಟದ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಹೊಂಡದ ವೀರಭದ್ರದೇವಾಲಯದ ಹಿಂದಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು. ಅಧಿಕ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿರುವ ಇದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಪಡೆವಳ ದೇರಣ್ಣನ ಹಾಗೂ ಅಗ್ರಹಾರ ನವಿಲೂರಿನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಮಾರು ೯ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಶಿರೋಭಾಗ :

---

1. The letter is written below the line

೧ ೧. . . . . ಆ [ಪಡೆ]ವಳ ದೇರಣ್ಣನ ತಾ[ಯಿ] . .

೨ . . . . ದ್ರಮ್ಮವ [ವೈನೂ]ಱು [೫೦೦] .

೩ . . . . ನುಂ ಮಧುವಯ್ಯನು ಮಾ[ಡಿ] . . .

೪ . . . . ಕೇಸಿಗಾವುಣ್ಡನುಂ . . . .

೫ . . . . ಮನುಂ ಕೋಟೆಗಾವುಣ್ಡ [ನುಂ] . . .

೬ . . . . ದೇರಣ್ಣನ ಬಣ್ಣಿಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕ[ಳ್ಗೆ] [ಕೊ]–

೭ . . . . ವೋಪಾದಿ ಪಿರಿಯರಾದ . .

ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

೮ . . . . ವೆರಸಿ ತಾಯಿ ಮುವ . .

ಎರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

೯ .. . . ಪುಣ್ಯಫಳದ . . . ವೃದ್ಧಿಗಳಾಗಿ . . . .

ಮೂರನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

೧೦ .. ವೆಸಗೆಯ್ದ ದೆವಸಮಾ[ವುದನ್ದೊಡೆ ಸಕಭೂಪಾಳ] ಕಾಳಾಕ್ರಾನ್ತ ಸಂವತ್ಸರಳಿದೆಣ್ಬುನೂ–

೧೧ . . . ಯ ಕ್ರೋ[ಧಿ] ಸಂವತ್ಸರ[ದ] ಚೈತ್ರ ಸುದ್ಧ [ಬಿ]ದಿಗೆ ಆದಿತ್ಯವಾರದ[ನ್ದು] ಕು[ಂ]ದೂರಯ್ನೂಱ

೧೨ . . . ಗ್ರಹಾರ ನ[ವಿ]ಲೂರೊಳೆ ಸಿದ್ಧೆ . . ತಮ್ಮ ಮಾಡಿಸಿದ [ದೇಗುಲ] . ವೇಶ್ವರದ ಬಡಗಣ

ಕೆಲದೊಳ್

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

೧೩–೧೯ [ಅಸ್ಪಷ್ಟ]

---

೧. ಈ ಶಾಸನದ ಬಲಭಾಗ ಒಡೆದು, ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.

The present hero- stone is found behind the Homḍada Vīrabhadra temple, on the slope of the Mailāralimga hillock to its north. It is highly damaged, only a part of the writing here & there can be read. A certain paḍevaḷa Dēraṇṇa seems to be concerned in the fight. Agrahāra Navilūr is also mentioned in the lower portion.

The date of the epigraph can be assigned to the about 9th century on palaeographical grounds.

Top part

1 [1]. . . . . Ā [paḍe]vaḷa Dēraṇṇana tā[yi]..

2 . . . . drammava [vainū] ṛu [500].

3 . . . . numṁ Madhuvayyanu mā[ḍi]...

4 . . . . Kēsi-gāvuṇḍanuṁ . . . .

5 . . . . manuṁ Kōṭe-gāvuṇḍa[nuṁ] . . .

6 . . . . Dēraṇṇana baṇṭargge makka[ḷge] [ko]-

7 . . . . vopādi piriyar = āda . .

First Panel:

8 . . . . verasi tāyi muva . .

Second Panel:

9 . . . . puṇya-phaḷada...vṛiddhigal = āgi . . . .

Third Panel:.

10 . . vesageyda devasam = ā[vud = end = oḍe Saka-bhūpāḷa]- kāḷ-ākrānta saṁvatsar = aḷid-eṇṭu-nū-

11 . . . ya Krō[dhi]-saṁvatsara[da] chaitra sudha [bijdige Ādityavārad-a [ndu] Ku[ṁ]dūr- aynūṛa

---

1. The right portion of this epigraph is broken and lost.

12 ... ggrahāra Na[vi]lūroḷe Siddhe.. tamma māḍisida [dēgula] . vēśvarada baḍagaṇa kelado!

Fourth Panel:

13-19 [Indistinct]

೩೦

ಧಾರವಾಡ

ಜಿಮಖಾನಾಕ್ಲಬ್ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತಶಾಸನ, ಈ ಮೊದಲು ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತುಣುಕು ಶಾಸನವಿದು.

ಕಲಿವಿಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಫಲಶ್ರುತಿ ಪದ್ಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರ, ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೯ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

೧ ಕಾ . . . .

೨ ವ . . ರ . . . .

೩ ಕ್ಷಿಣಾಯಣ ಸಂ[ಕ್ರಾ] . . . .

೪ ರಿಯರ ಕಲಿವಿಟ್ಟಯ್ಯ . . . .

೫ ಸರ್ವ್ವಬಾಧೆಪರಿಹರಂ . . . .

೬ ವಿಲೆಯನ್ದ . . . .

೭ . . ರ ಕವಿಲೆಯನಟುದ ಪಾತಕನಕ್ಕು ॥ . . .

೮ ಸಜಾಃ ಪರಮಹೀ[ಪ*]ತಿವಂಸಜಾ ವಾ ಪಾಪಾದಪೇತಮನಸೋ ಭು-

೯ ವಿ ಭಾವನೋ ವಾ ಯೇ ಪಾಳಯನ್ತಿ ಮಮ ಧರ್ಮ್ಮಮಿದಂ ಸಮಸ್ತಂ

೧೦ ತೇಷಾಂ ಮಯಾ ವಿಚಿತೋಂಜಳಿರೇಷ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋ-

೧೧ ಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಳನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*]

೧೨ ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾಂ ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾ-

೧೩ ಮಭದ್ರಃ [॥*] ಎ[ಮ್ಮ] ರಾಮ[ಸ್ವಾ]ಮಿಗಳ . ಕಾರ್ತ್ಥಮನವಧಾರಿಸಿ .

೧೪ . . ಳ್ದಾತಂನೀ ಧರ್ಮ್ಮವ[ಂ] ಕಾ[ದುದು] ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಬಾಲೆಯೂರ್ಗರಿಯ-

೧೫ ರಾಸಿ . . ಯಂ . . . . . ಶಾನ್ತಿವರ್ಮ್ಮನಾ . . . .

೧೬ ನೆಯೊಳ್ ಕವಿಲೆಯೊಳ್ . . . . ತಪ್ಪದಾತಂ . .

೧೭ . . . . ಬರೆದ ಮಂಗಳ॥

The inscription is kept in the compound of the Gymkhana Club at Dharwar. It is stated by the servants in the club that it was brought from the fort area. It is fragmentary. The earlier portion containing the name of the king and the date is broken off.

One Kaliviṭṭa and two imprecatory passages in sanskrit can be read with some certainty. From the letters, the epigraph belongs to about 9th century.

1 kā . . . .

2 va. . ra . . . .

3 kshiṇāyaṇa saṁ[krā]. . . . .

4 riyara Kali-viṭṭayya. . . . .

5 sarvva-bādhe-pariharaṁ . . . .

6 vileyand . . . .

7 . . ra kavileyan = aḷida pātakan = akku || . . .

8 sajāḥ paramahi[pa*]ti - vaṁsajā vā pāpād = apēta-manasō bhu-

9 vi bhāvanō va yē pāḷayanti mama dharmmam = idaṁ samastaṁ

10 tēshāṁ mayā virachit = ōṁjaḷir = ēsha mūrdhnā || Sāmānyō-

11 yaṁ dharm ma- sētur = ṇripāṇāṁ kālē kāle pāḷanîyō bhavadbhiḥ [|*]

12 sarvvān = ētāṁ bhāvinaḥ pārtthivēndrān = bhūyō bhūyō yāchatē Rā-

13 mabhadraḥ [||*] E[mba] Rāma[svā] migaḷa . kārtthaman = avadhārisi.

14 . . ḷdātaṁn = î dharmmava[ṁ] kā[dudu] || Svasti Bāleyūrgariya-

15 rāsi . . yaṁ . . . . . . śāntivarmmanā . . . .

16 neyoḷ kavileyoḷ . . . . tappadātaṁ . .

17 . . . . bareda maṁgaḷa ||

೩೧

ಧಾರವಾಡ

ಸು. ಶ. ೧೧

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೦

ಮೂಲತಃ ಧಾರವಾಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನ, ಈಗ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುವ ಇದರ ಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಧಾರಣ.

ಕೆಲವು ಗಾವುಂಡರು ಚಂದೇಶ್ವರದೇವರ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಭೂದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ, ಈ ಶಾಸನ.

ಸಾಲು ೨-೩ ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ "ಶಕನೃಪಕಾಳಾ . . . . ನನ್ದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಪೌಷ್ಯ ಬಹುಳೇಕಾದಶಿ ಸೋಮವಾರ" ಎಂಬ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ ವರ್ಷದ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇದರ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೧-೧೨ ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ . . . . ನನ್ನ ಮನ್ದರನು ಮೆನಿಸಿದ

೨ ನಾಡ . ರೊಡೆಯಂ ಶ್ರೀಮನ್ನಾಗವರ್ಮ್ಮಯ್ಯಂ ಶಕನೃಪಾಕಾಳಾ . . . .

೩ . . ನನ್ದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಪೌಷ್ಯ ಬಹುಳೇಕಾದಶಿ ಸೋಮವಾರದಂದು . . . . . .

೪ . . . ದಿನದೊಳ್ ಮತ್ತಿಯರ ದೇಚಗಾವುಣ್ಡನುಂ ಮತ್ತಿಯರ ನಾಗದೇವ . . . . .

೫ . . . ರ ಮೂಕಗಾವುಣ್ಡನುಂ ಮೊದಲಾಗೆ ಪನ್ನಿರ್ವ್ವರ್ಗ್ಗಾವುಣ್ಡುಗಳ್ . . . . . .

೬ . . . . [ಚ]ನ್ದೇಶ್ವರದಾಚಾರ್ಯ್ಯರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ . . ಶ್ವಪಣ್ಡಿತರ ಶಿ[ಷ್ಯ] . . . . .

೭ . . . . ಶಿವಾಲಯಂ . . . . . . ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗಣ ತೋ . . . . .

೮ . . . . . . ನಮಸ್ಯಂ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಂ . . . . .

This fragment inscription, which is kept in the Kannada Research Institute Dharwar was Previously belonged to Dharwar city. It is a small fragment, containing parts of about eight lines. Some letters on each side are broken away. It seems to record a grant of land to the priest of the temple Chaṁdēśvara, made by some gāvuṇḍas.

The date appears in lines 2-4. But the Śaka year in the date is missing. The hand writing of the record is of the 11th or 12th century

1 . . . . nna-mandaranuṁ = enisida

2 nāḍa . rōḍeyaṁ śriman-Nāgavarmmayyaṁ Śaka-nṛipa-kāḷā . . . . . .

3 . . Nandana-saṁvatsarada Paushya-bahuḷ-ēkādaśi Somavāradaṁdu . . . . . .

4 . . . . dinadoḷ Mattiyara Dēcha-gāvuṇḍanuṁ Mattiyara Nāgadēva. . . . .

5 . . . ra Mūka-gāvuṇḍanuṁ modal -āge pannirvvar-ggāvuṇḍugaḷ . . . . . .

6 . . . . [Cha]ndēśvarad-āchāryyar = appa śrimat . . śva-paṇḍitara śi[shya] . . . . .

7 . . . . Śivālayaṁ . . . . . . keṛeya keḷagaṇa tō . . . .

8 . . . . . . namasyaṁ sarvva-bādhā-parihāraṁ . . . . .

೩೨

ಧಾರವಾಡ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೧೧

AR. 1949-50, No. 26 **KI. VI-16**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೧

ರಾಜಾಲಖಮಗೌಡ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸರ ಆಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ದೇವರಾಶಿಪಂಡಿತ ಮತ್ತು ಸಿವರಾಶಿಪಂಡಿತರ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರ ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೧-೩ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರ . . . . ದ [೩]೫ನೆಯ ವಿಕ್ರಿತ ಸಂವತ್ಸ . . . ಪುಷ್ಯ ಪುಣ್ಣಮೆ ಆದಿತ್ಯವಾರ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೧೧, ಡಿಸೆಂಬರ ೧೭, ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

೧ ಸ್ವ[ಸ್ತಿ ಶ್ರೀ]ಮತು ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರ . . .

೨ . ದ [೩]೫ನೆಯ ವಿಕೃತ ಸಂವತ್ಸ . . .

೩ ಪುಷ್ಯ ಪುಣ್ಯಮೆ ಆದಿತ್ಯವಾರ . . .

೪ . . . ಗ ದೇವರ ಪಾದಪ[ದ್ಮೋ] . . . .

೫ ದೇವರಾಸಿಪಣ್ಡಿತ . . . . .

೬ [ಸಿ]ವರಾಸಿಪಣ್ಡಿತ . . . . .

೭ . . [ಕ]ರಣ . . . .

The present epigraph is engraved on a pillar lying in the Raja Lakhamagouda Highschool at Dharwar. It is a fragmentary inscription.The inscription belongs to the rule of the Kalyāṇa chālukya kings. The names of achāryas, viz., Devarāsi-paṁḍita and Sivarāsi-paṁḍita are mentioned.The date may be equated to A. D. 1111, December 17, Sunday.

1 Sva[sti śri]matu Chāḷukya Vikra . . .

2 . da [3]5neya Vikṛita-saṁvatsa . . .

3 Pushya puṇname Ādityavāra . . .

4 . . . ga-devara pāda-pa[dmō] . . . .

5 Dēvarāsi-paṇḍita . . . . .

6 [Si]varāsi-paṇḍita . . . . .

7 . . [ka]raṇa . . . .

೩೩

ಧಾರವಾಡ

ಕ್ರಿ ಶ. ೧೧೧೭

AR. 1943-44, No. 6 **KI. V-16**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೨

ಧಾರವಾಡದ ದುರ್ಗಾದೇವಾಲಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾಗಿಲದ ಬಲಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸನ ನಿಂತಿದೆ. ಒಡೆದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಇದನ್ನು ಸಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಪುನಃ ಭದ್ರಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸೀಳು ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮಿಕ್ಕಶಾಸನ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಡಳಿತವನ್ನು, ಬಳಿಕ ಆತನ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಮಲಯವತಿ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಶಾಸನ.[೧]

ಬಹುಶಃ ಮಲಯವತಿಮಹಾದೇವಿಯ ಆಡಳಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಭಾನುದೇವನು, ಧಾರವಾಡ ಗ್ರಾಮದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಧರ್ಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯ ಸೋಮೇಶ್ವರಪಂಡಿತರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚಿ, ಕೆಲವು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲು ೧೩–೧೪ ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೪೨೫ನೆಯ ಹೇಮಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸೋಮವಾರ ಮುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ" ಎಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೧೬, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೪, ಸೋಮವಾರ.

೧ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ [॥*] ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂನ್ದ್ರಚಾಮರ ಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾ–

೨ ಯ ಶಂಭವೇ ॥ [೧*] ಆಳಂಬಿತಜಟಾಜಾಳಮುದ್ಯದಿಂದುಕಳಾಂಕುರಂ [।*] ಚರಾಚರಸಮುತ್ಪತ್ತಿಬೀಜಂ ಜಯತಿ ಧೂರ್ಜ್ಜಟಿಃ ॥ [೨*]

೩ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ ಕುಳತಿ

೪ ಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ರಿ(ತ್ರಿ)ಭುವನಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯ ಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಮಾ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬ–

೫ ರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ [॥*] ತನ್ಮನೋನಯನವಲ್ಲಭೆಯನವರತಪರಮ ಕಲ್ಯಾಣಾಭ್ಯುದಯಸಹಸ್ರಫಳಭೋಗಿ ಭಾಗಿನಿ [ದ್ವಿತೀಯ] ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮಾ–

---

೧. ಇವಳ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಚಿನ್ನತುಂಬಳ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನಸ್ಥ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.
ನೋಡಿ : SII.IX-i, 75, p. 169

೬ [ನೆ ಕಳಹಂಸ]ಯಾನೆ ಅನವರತವಿತ್ತವಿತರಣವಿಶಿಷ್ಟದೀನಾನಾಥವ[ನ್ದಿಬೃ]ನ್ದ ಹೃದಯಾನನ್ದಸಂತರ್ಪ್ಪಣೆ ಪಾತ್ರ[ಮುಖದ]ರ್ಪ್ಪಣೆ ಚಾ-

೭ [ಳುಕ್ಯರಾಮರಾಜ್ಯಾಭ್ಯು]ದಯಶುಭಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾಂಗಿ ರಾ[ಯಸರ್ಬ್ಬಜ್ಞನರ್ದ್ಧಾಂಗಿ] ಮೃದುಮಧುರ ವಚನರಚನಚತುರ ಕಳಾಲಾ[ಪೆ] [ರತ್ನ]ಪ್ರ-

೮ . . . . [ನಿಯ]ರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮದಭಿನವರಸರಸ್ವತಿ ಪಿರಿಯರಸಿ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಮಲ-

೯ [ಯವತಿ] .[೧] . . . . ಯ್ಯಂಗಳ ಬೆಸ[ದಿಂ] ಮಯ್ದುನಂ ಪೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಭಾಸ್ಕರ [ಯ್ಯಂ]ಗಳ್ ॥

೧೦ . . . . ರತಿ ನೆಲ[ಸು]ಗೆ ಮುಖಪಂಕೇರುಹದೊಳ್ ಚನ್ದ್ರ-

೧೧ . . . . ನವರತಂ ಶ್ರೀಪದಮಂ ಸಕ-

೧೨ . . . . ನು ಪಯೋಜಗರ್ಬ್ಭನು . . .

೧೩ . . . . ದೀರ್ಗ್ಘಾಯುವಂ ಮಾಡು[ಗೆ]

೧೪ [೨]. . . . . ಸಲೆ ಸುಖದಿಂ . . . .

೧೫ ವನಜಭವ . . . . ಸರೋಜೋದರನೀಗೆ ಶ್ರೀಯನತ್ಯುತ್ಸ . . . .

. . . . .

೧೬ . ರಲೆಸೆವಿನೆಗಂ [ಭಾ]ನುದೇವಂಗೆ ಗೋತ್ರಾಮರಪೂಜಂಗರ್ಕ್ಕತೇಜಂ[ಗ] . . . . [॥] [– U U] –

೧೭ ಳಿನ್ದ್ರಸೂನು ಪಿರಿದೀ[U] ಗುಣಂಗಳೊಳರ್ಕ್ಕನನ್ದನಂ ಕೇರಳಪಾಣ್ಡ್ಯಪಲ್ಲವಲ ಸದ್ಗಣಿಕಾಜ[ನಕಿಕ್ಷು]ಚಾಪ ನೆಂದೀರಮಣೀಯ-

೧೮ ವಿಪ್ರಕುಳನಂ ಸು[ಜನಾ]ಗ್ರಣಿ ಭಾನುದೇವನಂ ಮೇರುಗಿರೀಂದ್ರದಿಂ ಪಿರಿಯರಾರ್ದ್ಧೊರೆ ಭಾವಿಸೆ ಭೂಮಿಭಾಗದೊಳ್ ॥ [೩*] ನು [ಡಿ]-

೧೯ ಯಂ ಸತ್ಯದೊಳರ್ತ್ಥ[ಮಂ] ಪರಹಿತವ್ಯಾಪಾರದೊಳ್ ಭಕ್ತಿಯಂ ಮೃಡಪಾದಾಂಬುಜಯುಗ್ಮದೊಳ್ ಬಸನಮಂ ಸದ್ಧರ್ಮದೊಳ್

---

೧. ಇವಳ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಚಿನ್ನ ತುಂಬಳ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನಸ್ಥ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ನೋಡಿ: SII. IX-i, 75, p 169

೨. ಸುಮಾರು ೩-೪ ಸಾಲುಗಳು ಬಹಳ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿವೆ.

೨೦ ಕೋಪಮಂಬಿಡೆ [ಮಂ][–][ನ್ತ]ರೊಳೊಳ್ವನಿಷ್ಪಜನದೊಳ್ ಸಾನನ್ದದಿಂ ತಾಳ್ದಿದಂ ಗಡಿದೇಂ ಧನ್ಯನಿ

ಭಾನುದೇವನದಟಂ ಸೌಜನ್ಯಕನ್ದಾಂಕುರ ॥ [೪*]

೨೧ ನೆಗಟ್ದಾ ತಾರಾದ್ರಿ [– –] ತ್ಪತಿಸುತೆಯುಳಕಾನೀಕದಿಂದೊಂದಿಕರ್ಪ್ಪಿಂ ದೊಗೆದತ್ತಾಕಾಶಗಂಗಾಜಳಮದು ಯಮುನಾಕಾಳಿ–

೨೨ ಮಂ ಚನ್ದ್ರಬಿಂಬಂ [ಬಗೆ]ಯಲ್ಕೆನ್ದುಂ ಕಳಂಕಾನ್ವಿತಮಿವಱೊಳದೆನ್ತೀಗಳಾಂ ಪೋಲಿಪೆಂ ಭಾ[ಸ್ಕ]ರ ನಿನ್ನತ್ಯುದ್ಧ, ಕೀರ್ತ್ತಿಲತೆಯಮಳತೆಯಂ

೨೩ ಸಿಷ್ಟಕಳ್ಪಾವನೀಜ ॥ [೫*] [U U]ಮಂ ಬಿಟ್ಟಂಘ್ರ್ಯ[ಘ್ರಿ]ಯುಗ್ಮಕ್ಕೆಱಗಿ ಸುಖಮಿಂನ್ನೋಹೊ ವಿದ್ವಿಷ್ಟ ಕಾದಲ್ಕಲಿ ಯಾವೊಂ ಗಣ್ಡನಾವೊಂ ನಿಜ–

೨೪ ಭುಜಬಳಸಂಪನ್ನನಪ್ಪ [U U –] ಮಲೆಯಲ್ಮಾಱಾ[ನ್ತ]ಲುಕೈ[ಲೋ]ಳ . . ಪಾಡಲ್ಪುಸಲ್ಲೂರ್ಪ್ಪುದೋಱಲ್ತಲೆದೋಱಲ್ಗಣ್ಡು –

೨೫ ದೋಱಲ್ಸಮರಸಮಯ[ದೊಳ್] ಭಾಸ್ಕರಂಗಂ ಜವಂಗಂ ॥ [೬*] ಎನಿಸಿ ನೆಗಟ್ದಿ ಕುನ್ದೂರಯ್ನೂಱಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ದಾರವಾಡಮನನುಭವಿಸು–

೨೬ ತ್ತಮಿರೆ [॥*] ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಿ[ಕ್ರ]ಮವರ್ಷದ ೪೨ನೆಯ ಹೇಮಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸೋಮವಾರ ಮುತ್ತರಾ–

೨೭ ಯಣ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯಂದು [ತತ್ಪು]ಣ್ಯದಿನದೊಳ್ ಶ್ರೀಮದ್ಧರ್ಮ್ಮೇಶ್ವರದೇವರಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ಯಮನಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧಾ–

೨೮ ರಣಮೋನಾನುಷ್ಠಾನಜಪಸಮಾಧಿ[ಶೀಳ]ಸಮ್ಪನ್ನರ್ನ್ನಿಜತಪಪ್ರಭಾವಕುಳಿಶವಿದಾರಿತ ಪರಸಮಯಕುಧರರನವರತಸನ್ತರ್ಜ್ಜಿತ ಮ–

೨೯ ಕರಕೇತನರಾತ್ಮೀಯಚರಿತಸಕ . . . ಲಾಕುಳಾಗಮರ್ನ್ನಿರನ್ತರಯಶಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾವಿಕಸಿತ ವಿಬುಧಜನಹೃತ್ಕುವಳ[ಯ]–

೩೦ ರಾರಾಧಿತಪಾರ್ವ್ವತೀಪತಿಚರಣ[ಸರಸಿ]ರುಹಭೃಂಗರನ್ನದಾನವಿನೋದರಿತ್ಯಾದಿ

ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯ್ಯರ್ಸ್ಸೋ–

೩೧ ಮೇಶ್ವರಪಣ್ಡಿತರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಯಾ[ಚ]ನ್ದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಬರಂ ಶಾಸನಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಆವಟಂ [।*] ದವಸದ ಭಣ್ಡಿಗೆ ವೀಸವಯ್ದು ಹೇಱಿಂಗೆ ಬಳ್ಳವೊ–

೩೨ ನ್ದು ಕರ್ತ್ತೆಯ ಹೇಱಿಂಗೆ ಮಾನವೆರ[ಡು] ಮೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಾನವೊನ್ದು ಬೆಳ್ವಲದಿಂ ಬನ್ದ ಭಣ್ಡಕ್ಕೆ ಹೆರ್ಜ್ಜುಂಕಮನೆಯ್ದೆ ಕೊಳ್ವರೂರೊಳಗಣ ತ–

೩೩ ಳಸಾರಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೆರ್ಜ್ಜುಂಕ . . ವ ವಹಮಾನಮುಮಂ ಕಿಱುಕುಳಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ವರ್ [॥*] ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನಾವನೊರ್ವ್ವಂ ಪ್ರ-

೩೪ ತಿಪಾಳಿಸುವನಾತಂಗೆ ಗಂಗೆ ವಾರ[ಣಾ]ಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಗಳಂ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರ್ವ್ವೇದಪಾರಗರಿಗೆ ಸೋಮ-

೩೫ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣಂಗಳೊಳುಭ[ಯ]ಮುಖಿಗೊಟ್ಟ ಫಲವಕ್ಕುಮೀಧರ್ಮ್ಮಮನಾವನೊರ್ವ್ವ ನಳಿವವನಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊ-

೩೬ ಳಾ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯುಮಂ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]ಣರುಮನೆರ್ಕೋಟಿ ತಪೋಧನರುಮನಳಿದ ಪಾಪನೆಯ್ದಿಯ ಘೋರನರಕದೊಳಾಳ್ಗು ॥

೩೭ ಶ್ಲೋಕ ॥ ಬಹುಭಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ದತ್ತಾ [ರಾಜ]ಭಿಸ್ಸಗರಾಧಿಭಿರ್ಯ್ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತನ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲಂ ॥ [೭*] [ಸ್ವಂ]-

೩೮ ದಾತುಂ ಸಮಹಚ್ಛಕ್ಯಂ ದುಃಖಮ[ನ್ಯ]ಸ್ಯ ಪಾಲನಂ [।*] ದಾನಂ ವಾ ಪಾಲ[ನಂ] . . . . [॥*] [೮*] [ಸ್ವದತ್ತಂ]

೩೯ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂ . . [।*] . ಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕೃಮಿಃ ॥ [೯*]

The inscription is kept to the right side of the southern gate in the Durga temple at Dhārwar. The pigraph which was broken into four pieces is reconstructed and fixed in cement. Leaving aside the cracked portions, the insoription is in tact and well preserved. It mentions the reign of Vikramāditya VI along with hie queen Malayavati mahādēvi.[1] It records certain grants to the temple of god Dharmēśvara, washing the feet of the religious divine Sōmēśvara-paṁḍita during the rule of one Bhānudēva as a subordinate of queen Malayavati. The inscription is dated on A. D. 1117, December 24, Monday.

1 Oṁ namaś = śivāya [||*] Namas = tuṁga. śiraś-chuṁbi-chaṁndra-chāmara-chāravē [|*] Trailōkyanagar - āraṁbha-mūla-staṁbhā-

2 ya Śaṁbhavē || [I*] Āḷaṁbita -jaṭā-jāḷam = udyad-iṁdu-kaḷ-āṁkuraṁ [|*] Char - āchara-samutpatti-bijaṁ jayati Dhūrjjaṭiḥ || [2*]

---

1. This pranśasti is similar to that of the Chinnataribal, a inscription prasasti, See. IX-i 75, p. 169

3 Svasti samasta-bhuvan-āśraya śri-prithvi-vallabha mahārājādhirāja paramēśvara paramabaṭṭārakaṁ Satyāśrayn - kuḷa-ti-

4 ḷakaṁ Chāḷukya-ābharaṇaṁ śrtmat-ri(Tri)bhuvanamalla-dēvara vijaya-rājyam = uttar-ōttar-ābhivṛiddhi-pravardhdamānam = ā-chaṁdr-ārkka-tāraṁ ba-

5 raṁ saluttam = ire [||*] Tan-manō-nayanan-vallabhey = anavarta-parama-kalyāṇ - ābhyudaya - sahasra-phaḷa-bhōga-bhāgini [dvitîya]- Lakshmî-samā-

6 [ne kaḷa-haṁsa]-yāne anavarata -vitta-vitaraṇa-viśishṭa-din-ānātha-va[ndi]-bṛi]nda hṛidayānanda-saṁtarppaṇe pātra-[mukha -da]rppaṇe Chā-

7 [lukya-Rāma-rājy-ābhy] daya-śubha-lakshaṇa-lakshit -āṁgi Rā[ya-sarbbajñan = arddhāṁgi] mṛidu-madhura-vachana-rachana-chatura-kaḷ -āḷa-[pe][ratna]-pra-

8 . . . . [niya]r = appa śrimad-abhinava-Sarasvati piriy-arasi paṭṭa-mahādēvi Mala-

9 [yavati] . [1]. . . . . yyaṁgaḷa besa(diṁ] maydunṁ perggaḍe Bhāskara[yyaṁ]gaḷ ||

10 . . . . .Rati nela[su]ge mukha-paṁkēruhadoḷ chandra-

11 . . . . navaratam śri-padamaṁ saka-

12 . . . . .nu Payōja-garbhbhanu . . .

13 . . . . .dîrgghāyuvaṁ māḍu[ge]

14 [2]. . . . . sale sukhadim . . . .

---

1. This Prasasti is Simlar to that of the Chinntuṁbala Inscripation Prasastim, See, SII, IX-i , 75-p 169.

2. About three, four lines are very much damaged

15 vanaja - bhava . . . . sarōj - ōdaranîge sŕîyan aty-utsa . . . .

16 . raḷ = esev = inegaṁ [Bhā]nudēvaṁge gōtr-āmara-pūjaṁg = arkka-tējaṁ[ga] . . . . [||] [- U U] -

17 ḷ = indra-sūnu pirid = î [U] guṇaṁgaḷoḷ =arkka-nandanaṁ Kēraḷa-Pāṇḍya-Pallava-lasad- gaṇikā-ja[nak = ikehu]-chāpan = end = î ramaṇîya-

18 vipra-kuḷaniṁ sujan-āgraṇi Bhānudēvaniṁ Mēru-girîṁdradiṁ piriyar = ār = ddore bhāvisi bhūmi bhāgadoḷ || [3*] Nu[ḍi] -

19 yaṁ satyadoḷ = arttha [maṁ] parahita-vyāpāradoḷ bhaktiyaṁ mṛiḍa-pād-āṁbuja-yugmadoḷ basanamaṁ sad - dharmadoḷ

20 kōpamaṁ biḍe [maṁ] [-] [nta]roḷ = oḷpan = ishṭa-janadoḷ sānandadiṁ tāḷdidaṁ gaḍ = id = ēṁ dhanyano Bhānudēvan = adaṭaṁ saujanya-kand-āiṁkura [4*]

21 Negaḷd = ā tārādri[- -] t-pati-sutey-aḷak-ānîkadiṁd-oṁdi karppiṁd = oged =att- ākāśa-gaṁgā jaḷam = adu Yamunā-kāḷi-

22 maṁ chandra-biṁbaṁ [bage]yalk = enduṁ kaḷaṁk-ānvitam = ivaṛoḷ = ad = ent = îgaḷ = āṁ pōlipeṁ Bhā[ska]ra ninn = aty-udgha-kîrtti-latey = amaḷateyaṁ

23 sishṭa kaḷp-āvanîja || [5*] [U U]maṁ biṭṭ-aṁghṛi(ghri)- yugmakk = eṛagi sukhaṃ = iṁan = ōho vidvishṭa kādaḷkaliy = āvoṁ gaṇḍan = āvoṁ nija-

24 bhuja-baḷa-saṁpannan = appa [U U -] maleyal = māṛā[nta]l = ukke-[lō]ḷa. . pāḍal = pusal = kūrppudōṛal-tale-dōṛal = gaṇḍu-

25 dōṛal = samara-samaya[doḷ] Bhāskaraṁgaṁ javaṁgaṁ || [6*] Enisi negaḷda Kundūr = aynūṛaṛa baḷiya bāḍaṁ Dāravāḍaman = anubhavisu-

26 ttam = ire [||*] Śrimach-Chāḷukya-Vi[kra]ma- varshada 42neya Hēmaḷaṁbi saṁvatsarada Pushyad = amāvāsye Sōmavāram = uttarā-

27 yaṇa-saṁkrāntiyaṁdu [tat-pu]ṇya-dinadoḷ śrimad-Dharmmēśvara-dēvar = aṁga-bhōgakke yamaniyama-svādhyāya-dhyāna-dhā-

28 raṇa-mōn-ānushṭhāṇa - japa-samādhi-[śiḷa] -sampannar =nnija - topaḥ-prabhāva - kuḷiśa-vidāritapara-samaya-kudhauar = anavarats-santarjjita-ma-

29 kara-kētanar = ātmiya-charita-saka . . . Lākuḷ-āgamar=nnirantra -yaśaś -chaṁdrikā-vikasita-vibhudha-jana-hṛit-kuvaḷa[ya]-

30 r=ārādhita - Pārvvatî- pati- charaṇa-sarasi-ruha - bhṛiṁgar = anna-dāna-vinōdar= ity-ādi-samasta-prasasti-sahitaṁ śrimad-āchāryyar-Sō-

31 mēśvara- paṇḍitara kālaṁ karchchi yā-[cha]ndr-ārkka-tāraṁ baraṁ śāsanam = āgi biṭṭa āvaṭaṁ [|*] Davasada bhaṇḍige visav = aydu hēṛ irṁge baḷḷa vo-

32 ṅdu kartteya hēṛiṁge mānav = era[ḍu] moṭṭege mānav = ondu Beḷvaladiṁ banda bhaṇḍakke herijuṁkaman = eyde koḷvar = ūroḷagaṇa ta-

33 lasāri-modal = āgi perjjuṁka. . va vahamānamumaṁ kiṛukuḷaṁgaḷ-oḷag = agi nōḍikoḷvar [||*] î dharmmaman = āvan = orvvaṁ pra-

34 tipāḷisuvan = ātaṁge Gaṁge Vāra[ṇā]si Kurukshētraṁgaḷoḷ sāsira kavilegaḷam sāsirvvar = vvēda pāragarige sōma-

35 sūryya-grahaṇaṁgaḷoḷ = ubha[ya]-mukhi-goṭṭa phalav-akkum = î-dharmmaman = āvan = orvvan = aḷivavan = ā puṇyā-kshētraṁgaḷo-

36 ḷ-ā sāsira kavileyumaṁ [brāhma]ṇaruman = erkōṭi tapōdhanaruman = aḷida pāpan = eydiy = aghōra-narakadoḷ = āḷgu ||

37 Ślōka || Bahubhir = vvasudhā dattā [rāja]bhis = Sagur-ādhibhir = yyasya yasya yadā bhūmis = tasya tasya tadā phalaṁ || [7*] [Svaṁ]-

38 dātuṁ samahach-chhakyaṁ duḥkham = [anya]sya pālanaṁ [|*] Dānaṁ va pāla[naṁ]. . . . . . . || [8*] [Sva-dattaṁ]

39 para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁ . . [|*]. shṭir-vvarsha-sahasrāṇi vishṭ hāyāṁ jāyatē kṛimiḥ ||*]

೩೪

ಧಾರವಾಡ

ಸು. ಶ. ೧೨

ಈ ಮೊದಲು ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಿಮಖಾನಾಕ್ಲಬ್ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಸಾಧಾರಣಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅರಸನ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲ.

ಚಾಲುಕ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಂತನ ಉಲ್ಲೇಖ, ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯ.

ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲದ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ಲಿಪಿದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ [ನ]ಮಸ್ತುಂಗಸಿರಸ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರ . . . . . .

೨ [ನ]ಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಯಂ . . [॥] . . . .

೩ [ಸ್ವಸ್ತಿ] ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರ[ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿ]ಥ್ವಿವ . . . .

[ಸವೆದಿದೆ]

೫ ಳ ತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತು . . . . .

೬ . . ವಿಜಯರಾಜ್ಯ ಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರಿ . . . . .

೭ ನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕ[ತಾ]ರಂ ಬರಂ . . . .

೮ . ಪಂಚಮಹಾ[ಸಬ್ದ] . . . .[೧]

The inscription is kept in the compound of the Gymkhana club at Dhārwar. It is stated to have been brought from the fort area. The epigraph is fragmentary. It is highly worn out.

---

೧ ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

The Chāḷukya praśasti can be read in the beginning after the usual invocatory verse. The name of the king is lost. It further starts with the praśasti of a subordinate chief. Nothing more can be deciphered. From the hand writing, the epigraph would belong to about the 12th century.

1 [Na]mas = tuṁga-siras-chuṁbi-chaṁdra - chāmara . . . . . .

2 [na]gar-āraṁbha- mūla- staṁbhāya sayaṁ . . [||] . . . .

3 [Svasti] samasta - bhuvan-āśra[ya sri-pri]thvi-va. . . .

[worn out]

5 ḷa-tiḷakaṁ Chāḷuky-ābharaṇaṁ śrimatu . . . . .

6 . . vijaya-rājyam = uttar-ōttar-ābhivri . . . . .

7 nam = ā-chaṁdr-ārkka-[tā]raṁ baraṁ . . . .

. paṁcha-mahā[sabda] . . . .[1]

೩೫

ಧಾರವಾಡ

ಸು. ಶ. ೧೪

AR. 1949-50, No. 32 ———

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೩

ಪ್ರಸ್ತುತ ವೀರಗಲ್ಲು, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅರಸನ ಆಳಿಕೆಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿರದ ಈ ಶಾಸನ, ಮಲ್ಲಿದೇವನ ವೀರಮರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಇದರ ಕಾಲ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನು ಚಂ . ಲರಣು . . ವರ ಮಗನು ಮ–

೨ ಲ್ಲಿದೇವ . . . . . ಸಾ . . ಮೂಜುರಾಯರಾ–

೩ ಹುತ . . . . . .

---

೧. The rest of the record is lost.

This is a damaged here-stone lying in the Vidyāraṇya High School at Dharwar. A hero by name Mallidēva appears to have died in some fight. The letters are of about the 14th century. The rest of the record is lost.

1 Svasti śrimanu chaṁ . laraṇu . . vara maganu Ma-

2 llidēva . . . . . sā . . mūṛu-rāya-rā-

3 huta . . . . . .

೩೬

ಧಾರವಾಡ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೪೮

AR. 1949-50, No. 21 **KI. VI-68**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೪

ಧಾರವಾಡದ ರಾಜಾ ಲಖಮನಗೌಡ ಹೈಸ್ಕೂಲದ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಿದ ಶಾಸನವಿದು. ವಿಜಯನಗರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾರಾಯನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ ಪ್ರಸಂಗದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ನಂದಿಸ್ತಂಭವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದದೂ ನರೇಂದ್ರಪುರ, ಕುಂಭಾಪುರ, ಬಮ್ಮರಸಿಕೊಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದುದೂ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೧-೨ ರಲ್ಲಿ "ಶಕವರುಷ ೧೩೫[೯]ನೆಯ ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶು ೫" ಎಂದು ಬರುವ ಮಿತಿಯ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದರ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೪೮, ಜುಲೈ ೫, ಶುಕ್ರವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

- ವಿಜಯನಗರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾರಾಯನ ಪಟ್ಟಬಂಧೋತ್ಸವದ ಮಿತಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾದ್ಬು(ಭ್ಯು)ದಯ [।*] ಶಕವರುಷ ೧೩೫[೯]ನೆ-

೨ ಯ ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶು ೫ ಶು ಲು

೩ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾರಾಯರಿ-

೪ [ಗೆ] ಪಟ್ಟೋತ್ಸಾಹವಾದಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಂಕಭೀಮ . . . .

೫ . ಬೆನಾಯಕರ ಕುಮಾರ [ಕೇಸರಿ]ನಾಯ . . . . .

೬ . ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ . . . .

೭ . ಕೊಮಾರರು ಸಿ . . . . ದೇವ . ಯರಿಗೆ . . .

೮ . . ನಾಡ ಧಾರವಾಡದ ವೇಂಟೆಯಕ್ಕೆ ಸಲುವ [ನರೇಂ]-

೯ [ದ್ರ] . . . ಸಿಕೊಪ್ಪ . . [ಕುಂ]ಭಾಪುರ ಸ[ಹ*]ವಾಗಿ

೧೦ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದ ನಂ-

೧೧ [ದಿಯ] ಕಂಭಕೆ ಮಂಗಳ

೧೨ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

೧೩ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ [॥*]

The present inscription is engraved on a pillar found in the Rājā Lakhamagouḍa Highschool Dharwar. The record mentions the setting up of a naṁdi pillar in commemoration of the coronation of the Vijayanagar king Mallikārjuna mahārāya and grant of villages like Narēṁdrapura, Kuṁbhāpura, Bammarsikop, etc. to a temple.

The date is irregular. It my however be equated to A. D. 1448, July 5, Friday. It is importnat to notice that the date of coronation of the Vijayanagara king Mallikārjuna is mentioned in the epigraph.

1 Svasti śri jay-ādbu(ābhyu) daya [।*] Śaka-varusha 135[9] ne-

2 ya Vibhava-saṁvatsarada Śrāvana śu 5 śu lu

3 śri vira-pratāpa Mallikārjuna mahārāyari-

4 [ge] paṭṭ-ōtsāhav = ādalli gaḍiyaṁka-Bhima . . . .

5 . Benāyakara kumā ra [Kēsari]-nāya . . . . .

6 . ya brahmachāri . . . .

7 . komāraru si . . . . dēva . yarige . . .

8 . . nāḍa Dhāravāḍada vēṁṭeyakke saluva [Narēṁ]-

9 [dra] . . . sikoppa . . [Ku]ṁbhāpura sa[ha*]v = āgi

10 biṭṭu pratishṭe māḍida Naṁ-

11 [diya]-kaṁbhake maṁgaḷa

12 mahā-śri śri

13 śri śri śri [||*]

೩೭

ಧಾರವಾಡ

ಸು. ಶ. ೧೬

ಈ ಮೊದಲು ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಿಮಖಾನಾಕ್ಲಬ್ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಸ್ಥಿತಿ ಸಾಧಾರಣವಿದೆ. ಶಿವುರಂಗಭಟ್ಟನ ಇನಾಮು ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ರಕ್ಷೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ. ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

೧ ಶುಭಮಸ್ತು [।*] ಶಿ[ವ್ವು] ರಂಗಭಟರ

೨ ನವಮಾನ್ಯದ ಕ್ಷೇತ್ರಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಕ್ಷೆ ॥

೩ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

The inscription is kept in the Gymkhana club compound at Dharwar. it is stated to have been brought from fort area. It is in a fairly well preserved condition. It mentions that the field, was an ināme land of one Sivuraṁgabhaṭṭ a. It invokes protection (for the land) from the god Rāma.From the letters it can be ascribed to about the 16th century.

1 Śubham = astu [|*] Si[vvu] raṁga-bhaṭara

2 nava-mānyada kshētrake Śri Rāma-rakshe ||

3 śri śri śri śri

೩೮

ನರೇಂದ್ರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೩, ೧೧೨೫, ೧೨೬

EI. XIII p.316

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೫

ನರೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೭ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸ. ನಂ. ೯ ರಲ್ಲಿಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯದ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಡಾ. ಬಾರ್ನೆಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೮–೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕೆಡವಿ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಡಾ. ಬಾರ್ನೆಟ್ ಅವರು EI XIII p.316-23 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪಾಠವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಮೊದಲಿನ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾಂಡಲಿಕನಾದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ, ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಆಳುವಾಗ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ಜಯಕೇಶಿದೇವ, ಮೈಳಲದೇವಿ ಮೊದಲಾದವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಸಾಲು ೨೧ ರಲ್ಲಿ "ಸಕವರ್ಷದ ೧೦೪೫ನೆಯ ಶೋಭಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶಾಡ ಬಹುಳ ೨ ಮಂಗಳವಾರದನ್ದು ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ೨ ಆಷಾಢಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಧಿಕ'ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ನಿಜ'ವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಮಣ ಬಂದುದು ಬಹುಳದಲ್ಲಲ್ಲ, ಶುದ್ಧಲ್ಲಿ. ಕಾರಣ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬರೆದಿರಬಹುದಾದ 'ಬಹುಳ'ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಶುದ್ಧ'ವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೩ ಜೂನ ೨೬, ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೨೫ ರಲ್ಲಿ ಬಂದ "ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜದ[ಮಾಸ್ಯೆ]ಯೊಳ್, ವಶ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ" ಎಂಬ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಾರದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಪಂಚಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಸಪ್ಟಂಬರ ೨೮, ಸೋಮವಾರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶನಿವಾರ ಬಂದ ಸಂಕ್ರಮಣದ ದಿನವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಸಪ್ಟಂಬರ ೨೬, ಶನಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೩೯ರಲ್ಲಿ "ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ ದೆವಸಂ" ಎಂಬ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷವನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಹಿಂದಿನ ತಿಥಿಯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರವನ್ನೇ ಗ್ರಹಿತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದರ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೪, ಗುರುವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಲು ೪೦–೪೧ ರಲ್ಲಿ ಬರುವ "ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘದ ಪುಣ್ಣಮೆಯನ್ನು ಸೋಮಗ್ರಹಣ" ಎಂಬ ಮಿತಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೬, ಜನೆವರಿ ೧೦, ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಸಾಲು ೪೯ ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ "ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘದ ಪುಣ್ಣಮೆಯನ್ದು ಸೋಮಗ್ರಹಣ" ಎಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಮಿತಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

- ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರ, ಈ ಮನೆತನದ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದು. 'ಉಣುಕಲ್ಲಸ್ಬಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು' 'ಉತ್ಸುಗ್ರಾಮೆ ಕಾದ[ರ]ವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು' – ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

೧ ಮಣ್ಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಚ್ಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ
ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತಾಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧದೀ–

೨ ಕ್ಷಾ[ದೀ]ಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತಂ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಶಿಖರಸ್ಥಾಪಿತ
ಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪ ಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ ನಿಶ್ಶಂಕ–

೩ ರಾಮಂ ಶುಭಟಕಾಕನಿಕಶೋಪಳ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರ ಲೋಕೈಕಕಲ್ಪದ್ರುಮ
ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕಿರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಂ–

೪ ಡಂ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ ವೈರಿಘರಟ್ಟಂ ಶುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ
ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯಖಿಳನಾಮಾವಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮ–

೫ ನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯಕೇಶಿದೇವರ ಮನೋನಯನವಲ್ಲಭೆಯರಪ್ಪ ಸ್ವಸ್ತಿ
ಶ್ರೀಮದರಿನರಪಾಳಬಾಳಿಕಾಚಳಲುಳಿತ ಕುನ್ತಳಕಳಾ[ಎ(ಪ) ಮದ–

೬ ಮಧುಕರೀಸಹ ಶ್ರೀಸಂಲಗ್ನಪದನಖಮಯೂಖವಿಕಸಿತಲತಾನ್ತಸನ್ತಾನೆ । ಗನ್ಧೇಭಯಾನೆ।
ಚತುರುದಧಿವೇಳಾವಳಯ ವಳಯಿತ ಸಕಳಜ–

೭ ಗದಧೀಶ್ವರ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರಪ್ರಿಯತ[ನೂಜೆ] ವನ್ದಿಜನಕಳ್ಪಭೂಜೆ ।
ಸುಭಟಕನಕಾಕಶೋಪಳೆ ರಾಜ್ಯಾಭ್ಯುದಯ ಶುಭ–

೮ ಶೂಚನಾನೇಕ ಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷಿತಾಂಗಿ । ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪನರ್ದ್ಧಾಂಗಿ ।
ಮೃದುಮಧುರವಚನರಚನಚತುರಾಳಾಪೆ । ಶ್ರೀ(ಶೃ)ಂಗಾರ ಸರ್ವ್ವಸ್ವಭೂತೆಯರ–

೯ ಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ಪಿರಿಯರಸಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರ್ಕುನ್ದೂರೊಳಿರ್ದ್ದು
ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಣುಕಲ್ಲಸ್ಬಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಕೊ–

೧೦ ನ್ತಕುಳಿ ಮೂವತ್ತು ಹಾನುಂಗಲ್ಲಯ್ನೂಱುತ್ಸುಗ್ರಾಮೆ ಕಾದ[ರ]ವಳ್ಳಿಯೆರಡು ಮೂವತ್ತು ಪೊಳಲಗುನ್ದೆ
ಮೂವತ್ತುವೇಳುಗ್ರಾಮೆಯೆಳ್ಪ–

೧೧ ತ್ತು ಹೈವೆಂಯುಂಯ್ನೂಱು ಕವಡಿದ್ವೀಪಸವಲಕ್ಷವುಮುಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪ್ರಾ(ಪ್ರ)ತಿಪಾಳನೆಯಿಂದು ತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರಿದ್ಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧ–

೧೨ ಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾ ಶಬ್ದ ಮಹಾ–

೧೩ ಸಾಮನ್ತಾಧಿಪತಿಂ(ತಿ) ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡದಣ್ಡನಾಯಕಂ ವಿಬ್ಧವರದಾಯಕ। ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರಾ(ತ್ರ) ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ ಬನ್ಧುಚಿನ್ತಾಮಣಿ ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ

೧೪ ನಾಮಾದಿಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಾ(ಪ್ರ)ಧಾನನನ್ತಃಪ್ಪುರಾಧ್ಯಕ್ಷಪಸಾಯ್ತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ

೧೫ ಶ್ರೀಮದ್ದಂಡನಾಯಕ ಲಕ್ಷ್ಮರಸ ॥ವ॥ ನಡೆದು ಪಸ್ತಾಯಂ(ಯಿತಂ) ಪತಿಗೆ ದಟ್ಟಡಿಯೊಳ್ ತೊದಳಿಲ್ಲೆನಲ್ ಕೊ(ತೊ)ದಲ್ ನುಡಿದು ಪಸಾಯ್ತಂ(ಯಿತಂ) ಪತಿಗೆ ಬಾ–

೧೬ ಲ್ಯದೊಳನ್ಯನೃಪಂಗೆ ಭಂಗಮಂ ಪಡೆದುಪಸಾಯ್ತಂ(ಯಿತಂ)ಪತಿಗೆ ಚೌವನದೇಳ್ಗೆಯೊಳೆನ್ನೊಡೆಲ್ಲಿಯುಂ ಬಿಡದೆ ಪಸಾಯ್ತುಂ (ಯಿತಂ) ಸಲೆ ಪಸಾಯ್ತು(ಯಿತ) ಲಕ್ಷಣ

೧೭ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ॥ [೧*] ಗೆಂಟಱೊಳಿರ್ದ್ದು ನೋಡಲುಮಸಹ್ಯಮೆನಲ್ ದೊರೆವೆತ್ತ ಸಹ್ಯಮಂ ದಾಂಟಿ ನಿಸರ್ಗ್ಗ ದುರ್ಗ್ಗಜಳಮಂ ಜಳರಾಶಿಯನೀಂಟಿ ದುಷ್ಟ–

೧೮ ರಂ ಮೀಂಟಿ ನಿ[– U]ದಂ ನೆಲನನಂಕದ ಕೊಂಕಣಮೀಗಳಾಯ್ತು ನಃಕಂ (ನಷ್ಕಂ)ಟಕಮೆನ್ದು ಚಕ್ರಿ ಪೊಗಳಲ್ ನೆಗಟ್ದಿಂ ವಿಜಿಗೀಷು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ॥ [೨*] ಕ ॥ ನಯ–

೧೯ ರಹಿತರನೇ ಪೊಗಟ್ದಿಪ್ಪೆಯೊ ನಿಜಪತಿಕಟಕರಕ್ಷಪಾಳನ ಸಹ್ಯೋಭಯಕಟಕರಕ್ಷಪಾಳನ ಜಯವನಿತಾಕಟಕರಕ್ಷ ಪಾಳನ ಸ–

೨೦ ಭೆಯೊಳ್ ॥ [೩*] ಪೆಱಪೆಱರ ಪಸಾಯಿತಿಕೆಗಳಱಿಕೆಗೆ . . . ದೇವ ಸಮನ್ತಲ್ತಿದು ಹೇರಱಿಕೆ ಪಸಾಯ್ತ(ಯಿತ) ನುಡೆವಣಿಓವಱಿದಿಂ(ಯಿಂ) ಬಳಿಕನ್ದುವಿನ್ದುವೆನ್ದುಂ

೨೧ ಲಕ್ಷ್ಮ ॥ [೪*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕವರ್ಷದ ೧೦೪೫ನೆಯ ಶೋಭಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶಾಡ ಬಹುಳ ೨ ಮಂಗಳವಾರದನ್ದು ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯಾಗೆ ತ–

೨೨ ತ್ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳ್ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರ್ ಅರಕೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಸಂಕರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಕುನ್ದೂರನಾಡ

ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಮರೆಯವಾಡದೊಳ್ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತ –

೨೩ ರ್ಕ್ಕರಿಯ ಕೆಯಿ ರಾಜಹಸ್ತದಿಂ ಮೂವತ್ತು ಕಯಿ ನೀಳದ . . ವತ್ತುವರೆಯಗಲದೊನ್ದು ಮನೆಯೊಂದುಬಳಂಬೆಯೊಟ್ಟಿನ್ತಿನಿತುಮಂ ಸರ್ವನಮಸ್ಯ ಸರ್ವ್ವ-

೨೪ ಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಪೂಜೆಪುನಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವೇಡಿ ಕೊ[ಟ್ಟರ್ ಮ]ತ್ತಮಾ ಶಂಕರದೇವರ ಪೂಜೆ ಲೇಸಾಗಿ ನಡೆಯವೇರ್ಕ್ಕುಮೆನ್ದು ಶ್ರೀ ಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವ-

೨೫ ರ್ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಯುಜದ[ಮಾಸ್ಯೆ]ಯೊಳ್. ವಶ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯಾಗಿ ತತ್ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳ್ ಮತ್ತಮಾ ನಾಡ ಬಳಿಯ ಬಾಡಂ ಹಲ್ಗುಂಡಿ-

೨೬ ಯೊಳ್ ಹತ್ತು ಮತ್ತರ್ಕ್ಕರಿಯ ಕೆ[ಯಿ ಅದಱ] ಸೀಮೆ ಬಡಗಲು ತಡಕೋಡ ಹೊಲದ ಸೀಮೆ ಮೂಡಲು ಕಲಿದೇವ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕೆಯ್ಯ ಸೀಮೆ ಪಡು-

೨೭ ವಲು ಹಲ್ಗುಂಡಿಯೂರು ವೇಲಿಯ . . . ಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಹಸ್ತದಿಂ ಮೂವತ್ತು ಕಯಿ ನೀಳದ ಹನ್ನೊಂದು ಕಯ್ಯಗಲದ ಮನೆಯೆರಡು

೨೮ ಬಳಂಬೆಯೊಟ್ಟೆರಡುಮಿನ್ತಿನಿತುಮಂ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯ ಸರ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮನುದಯರ್ಮ್ಮದೇವಂಗೆ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರ್ [।*] ಮ-

೨೯ ತ್ತಮಾ ಶಂಕರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರ್ ಕುನ್ದೂರ ಮೂಲಸ್ಥಾನದ ದೇವರ ದೇಗುಲದಿಂ ಪಡುವಲಿನ್ನೆಸಱುಂ ರಾಜಹಸ್ತದಿಂ ಮೂವತ್ತಯ್ದು -

೩೦ ಅಗಲಮಿರ್ಮ್ಮಡಗಲುಂ ನೀಳವಾ ಹಸ್ತದಿಂ ನೂಱಹತ್ತಾಗಲುಂ ಬಿಟ್ಟ ಕರಿಯೊನ್ದು ಮತ್ತಮಾ ಶ್ರೀ ಸಂಕರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಆ ದೇವರ ತೊರ್ತ್ತು ಮಹೇಶ್ವ-

೩೧ ರ ಪ್ರಯಾಗೆಭಟ್ಟಯ್ಯ ಸಾಗುಳದ ಮಲ್ಲಗಾವುಂಡನ ಮಗ ಹಾಚಗಾವುಂಡನ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಸತ್ತಿಕಬ್ಬೆಯ ಕೆಱೆಯಿಂ ಪಡು[ಗೆ*]ಯ್ಯಲು

೩೨ ಮೂಡಲು ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂ ಪಡುವಲು ತೆಂಕಲು ನೀರೊತ್ತಿನ ಗರ್ದ್ದೆಯೊಳಗಾಗಿ ಹಡುವಲು ಸಾಗುಳದೋಂಟಂ ಬಡಗಲು ಹುಕಲ ಶಾನ್ತಗಾವುಂ-

೩೩ ಡನ ಗರ್ದ್ದೆ ಮೇರೆಯಾಗಲು ಸಾಯಿರಮರ ಸಾಯಿರಬಳ್ಳಿಯ ತೋಟಮಂ ಮಾಱಿಂ ಕೊಣ್ಡದಱ ತೆಱೆಯಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರ ಕಯ್ಯೊ-

೩೪ ಳ್ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಪಡೆದು ಬಿಟ್ಟ ತೋಂಟವೊನ್ದು ಮತ್ತಂ ಅರಕೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಸಂಕರ ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರ-

೩೫ ಧಾನಂ ಪಸಾಯಿತಂ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ಸಿಂಗರಸರ ದಂಡನಾಯಕತಿ ಮೈಳಲದೇವಿಯಕ್ಕ ಅರಕೆಱೆಯೊಳಗೆ ನೀರೊತ್ತಿಂ ತೆಂಕಲು ಹುಕಲ ಶಾ-

೩೬ ನ್ತಿಗಾವುಂಡನ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಪಡುವಲು ಸಿಲಗರ ಕನ್ನಗಾವುಂಡನ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಡಗಲು ಭೂರತರ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಮೂಡಲು ಸಾಯಿರದೆಂಟುನೂಱು ಬಳ್ಳಿ-

೩೭ ಯ ಸಾಯಿರದೆಂಟುನೂಱು ಮರದ ತೋಂಟದೂರು ಮಧ್ಯಸ್ಥಳವಂ ಸೇನಬೋವ ನಾಗವರ್ಮ್ಮಯಂ ಮಾಱಿಂ ಕೊಳಲಾಯನ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಶಿಲಗರ

೩೮ ಕನ್ನಗಾವುಂಡಂ ಮಾಱಿಂ ಕೊಳಲಾ ಭೂಮಿಯ ಹದಿಮೂರು ಗದಾಣ್ಯಂ ಧರಣಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಱಿಂ ಕೊಣ್ಡು ಶ್ರೀ ಸಂಕರದೇವರ್ಗ್ಗೆ . . . . .

೩೯ . . . . ಲಾ ಯೆರಡು ಪೊನ್ನಮನುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ ದೆವಸಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರ್ ಶ್ರೀಸಂಕರದೇವರಂ–

೪೦ ಗಭೋಗಕ್ಕೆ ವೇಡಿ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರ್ । ಅನ್ತಾ ಅರಕೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಸಂಕರದೇವರ ಸ್ಥಾನಮಂ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾ–

೪೧ ಘದ ಪುಣ್ಣಮೆಯನ್ದು ಸೋಮಗ್ರಹಣವಾಗಲು ಶ್ರೀಮತ್ ಕದಂಬವಂಶಸಂಭೂತರಪ್ಪ ಜಯಕೇಶಿದೇವರ ವರಪುತ್ರ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯದೇವರ

೪೨ ವರಪುತ್ರಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರ್ ॥ವೃ॥ ಸಾಗರಭಟ್ಟ ವಿಪ್ರವಿಬುಧಾಗ್ರಣಿಗಂ ಶ್ರೀಯದೇವಿಗಂ ಚತುಸ್ಸಾಗರವೇಷ್ಟಿತ ಸ್ಥಳಮಹೀಸ್ತುತನೀಶ್ವರ–

೪೩ ಪಾದಪೂಜನೋದ್ಯೋಗಿ ಪ್ರಯಾಗೆಭಟ್ಟವಿಭು ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರ ಪವಿತ್ರನಾದಿಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ವೇದಮಾರ್ಗ್ಗಚರಿತಂ ದಿಗುವರ್ತ್ತಿತ ಕೀರ್ತ್ತಿ ಪುಟ್ಟಿದಂ ॥ [೫*] ಭವಪೂಜೋ–

೪೪ ದ್ವಹನಂ ಮಹೇಶ್ವರಪದಾಂಭೋಜಾತ ಸಂಕೀರ್ತನ[ಂ*] ಭವಗೇಹೋದ್ಭವಕರ್ತ್ತನಂ ಭವನಮಸ್ಕಾರಕ್ರಿಯಾಸಂಪದಂ ಭವಪಾದಾಂಬುಜಚಿನ್ತನಂ ಭವಪದಂಗಳ್ ವಿನ್ನಮ(ಮಾ) ಸ್ವಾಮಿಯಿಂ ಭ–

೪೫ ವಕಂ ಸರ್ವ್ವಭವಕ್ಕವೆನ್ದೆ ನೆಗಳ್ದಂ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯಾಗೇಶ್ವರ ॥ [೬*] ಶ್ರೀಮ[ಜ್*] ಜಯಕೇಸಿದೇವರು ಅರಕೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಶಂಕರದೇವರ ಸ್ಥಾನಮಂ ಸಾವಾಸಿ ಪ್ರ–

೪೬ ಯಾಗೆಭಟ್ಟಯ್ಯಂಗೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು [।*] ಆ ಪ್ರಯಾಗಿ(ಗೆ)ಭಟ್ಟಯಂ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿಚ್ಛಾಸಿರದ ನಾಲ್ಕುಪಟ್ಟಿನಾಡ[೧]

೪೭ ಅಯ್ಯೂರ್ವ್ವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳ್ಗೆ . . . .

೪೮ . . . .

೪೯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘದ ಪುಣ್ಣಮಿಯನ್ದು ಸೋಮಗ್ರಹಣವಾಗೆ ತತ್ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳು [ಶ್ರೀಮ] ಜ್ಜಯಕೇಶಿ ದೇವರ ಪಿ–

---

೧. ಮೂಲದಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ 'ಪಟ್ಟಣದ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಪ್ಪಿ 'ಪಟ್ಟಿನಾಡ' ಎಂದು ಓದಿರಬಹುದು.

೫೦ ರಿಯರಸಿಯರು [ಶ್ರೀ] ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರು ಅರಕೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಸಂಕ[ರ] ದೇವರ ಪಂಚೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಗೆ ಖಣ್ಡ ಸ್ಫುಟಿತ ಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾ –

೫೧ ರಕ್ಕೆ ಕುನ್ನೂರಯ್ನೂಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡ [ದಾರ]ವಾಡದ ಮೂಡವೊಲದಲಾನೆಯಸುಂಡಿಲಿ ಪಡುವಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರದ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಪ–

೫೨ ಡುವಲು ನವಿಲೂರ . . ಮೊಲದ ಸೀಮೆಯಿಂ ಬಡಗಲು ಅನ್ತು ನಾಲ್ಕು ಗುಡ್ಡೆ . . ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಕುನ್ನೂರ ಕೋಲಲು ಹತ್ತು ಮತ್ತ–

೫೩ ರ್ಕ್ಕೆಯಂ ಬಿಟ್ಟರು ಆ (ರ)ವಿಚನ್ದ್ರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವರು ಶ್ರೀಮ[ಜ್*] ಜಯಕೇಶಿ ದೇವರುಂ (ರುಂ) ಶ್ರೀಕರಣದ ಮಾಳಪಯ್ಯ ನಾಯ–

೫೪ ಕನ ಮಗಂ ಗೋವಿಪಯ್ಯನಾಯಕನು । ಪ್ರಧಾನಂ ಮೂಱನೆಯ ಪತ್ಥಳೆಯ ಗೋವಿಪಯ್ಯನಾಯಕನು ಪ್ರಧಾನಂ ಸೆಜ್ಜೆಯ ಭಣ್ಡಾರಿ ಗೋವಿಪಯ್ಯ –

೫೫ ನಾಯಕನು ಮೊದಲ ಪತ್ಥಳೆಯ ಪಳಿಹತ ಮಹಾದೇವಣ್ಣನು । ಈ ಸ್ಥಾನವಂ ಸಧರ್ಮ್ಮದಿಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದವರಿಗೆ ವಾರಣಾಸಿಯಲು ಸಾ–

೫೬ ಯಿರ ಕವಿಲೆಯನು ಚತುರ್ವ್ವೇದಪಾರಗರಪ್ಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿ[ಗೆ] ಕೊಟ್ಟ ಪುಣ್ಯವಕ್ಕು [।*] ವಿದನಿ(ನ)ಳಿಯೆ ಬಿಟ್ಟದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಮನಾ ಕವಿಲೆಯುವಂ ಕೊ–

೫೭ ನ್ದ ಪಾತಕಮಕ್ಕು ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾ(ಷ್ಠಾ) ಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿ(ಕೃ)ಮಿಃ ॥ [೭*] ಸಾಮಾ–

೫೮ ನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಶ(ಸೇ)ತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*] ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃಪಾರ್ತ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾ–

೫೯ ಚತೇ ರಾಮಚನ್ದ್ರಃ ॥ [೮*] ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ ॥[೧] ನಿವೇದ್ಯದ ಸವಕಟ್ಟು ಹಿರಿಯದೇವರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ೫ ಬಳ ಸದಾಸಿವ ದೇ[ವ*]ರಿಗೆ ೨ ಮಾನಕ್ಕಿ ದಂಣ್ಡನಾ–

೬೦ [ಯಕ*] ೧ ಮಾನ ಅಕಿ(ಕ್ಕಿ) ಕೇಶವದೇವರಿಗೆ ೨ ಮಾನ ಅಕ್ಕಿ ದಣ್ಡನಾಯಕ ೧ ಮಾನಕ್ಕಿ । ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ೨ ಮಾನಕ್ಕಿ ದಣ್ಡ ನಾಯಕ ೧ ಮಾನಕಿ (ಕ್ಕಿ) ಭೈರವದೇವರಿಗೆ ೩ ಮಾನಕ್ಕಿ ದಣ್ಡನಾಯಕ ೨ . . .

---

೧. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅಕ್ಷರಗಳು ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿವೆ.

Naremdra is situsted at a distance of 7 Kilometera from Dharwar to its north-west. The present epigraph in stated to have been fired in the ceiling of the Śaṁkarlinga temple in the village.

The inscription is of the period of Vikramāditya VI as the monareh and Jayakēsi II, as his feudatory. It records various grants by Jayakēsi, Maiḷaladēvi and others at different time.

The first date corresponds to A. D. 1123, June 26, Tuesday. The second date corresponds to A. D. 1125 September 26, Saturday. The third date corresponds to A. D. 1125, December 24, Thursday. The fourth and fifth dates correspond to A. D. 1126, January 10, Sunday. The dominion of the Kadambas of Goa mentioned in this inscription is the maximum claimed by the dynasty during their history. The expressions unukallu-sabbi eraḍu-mūvattu and utsugrāme-kādaravaḷḷi eraḍu-mūvattu may be noted.

1 Maṇḍaḷan = uttuṁga-siṁha-lāṁchehhanaṁ vānara - mahā- dhvajaṁ permmaṭṭi-tūryya-nirgghōshanaṁ chatar-āśiti-nagar-ādhishṭhit-āshṭ ādaś-āśvamēdha-di-

2 kahā-[dî]kshita-kuḷa-prasūtaṁ Himavad-girîṁdra-ruṁdra śikhara - sthāpita-mahā-śakti-prabhāva tyāga-jaga-jhaṁpa-Jhaṁpaḷāchāryya niśśaṁka-

3 Ramaṁ su-bhaṭa- kanaka- nikaś-ōpaḷa śaraṇ-āgāta-vajra-prākāra lōk-aika-kalpa-druma saṁkrānti-dhavala mūrtti- Nārāyaṇaṁ kîrtti-mārttaṁ-

4 ḍaṁ maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭṭaṁ vairi-gharaṭṭaṁ su-bhaṭa-rāja-śikhāmaṇi Kadaṁba-chūḍamaṇity = akhiḷa-nāmāvaḷi- samāḷaṁkritar=appa śrîma-

5 n-mahā-maṁḍaḷēśvaraṁ Jayakēsi-dēvara manō-nayana- vallabheyar= appa svasti śrîmad-arinarapāḷa-bāḷikā-chaḷa-luḷita - kuntaḷa-kaḷāpe (pa)-mada-

6 madhukari-saha - śrî-saṁlagna-pada -nakha-mayūkha-vikasita-lat- ānta-santāne | gandh-ēbhyāne | chatur-udadhi-vēḷā-vaḷaya-vaḷayita-sakaḷa- ja-

7 gad-adhîśvara-śrîmach -Chāḷukya-chakrēśvara-priya-ta[nūje] vandi-jana- kaḷpa-bhūje | su-bhaṭa-kanaka-nikaś-ōpaḷe rājy-ābhyudaya - śubha-

8 śūchan-ānēka-lakshaṇa- lakshit-āṁgi । tyāga-jaga-jhampan=arddhāṁgi mṛidu-madhura- vachana-rachana-ohatur-āḷāpe l śṛî (śrî)ṁgāra-sarvvaśva-bhūteyar =a-

9 ppa śrîmat-piriy - arasi Maiḷala-mahādeviyar- Kundūro] =irddu Koṁkaṇ a-voṁbhayanūṟ-Uṇukal-Sabbiy-eraḍu-mūvāttu Ko-

10 ntakuḷi-mūvattu Hānuṁgall-aynūṟ = Utaugrāme-Kāda[ra]vaḻḻiy-eraḍ u-mūvattu Poḷalagunde - mūvattu Vēḷugrāmey-eḷpa-

11 ttu Haivey-aynūṟu Kavaḍi-dvîpa-sava-lakkhamumaṁ dushṭa-nigraha-viśishṭa-prā(pra)tipāḷa-neyiṁd = uttar-ōttar-ābhivriddhi- pravarddha-

12 mānam = ā-Chaṁdr-ārkka-tāraṁ sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttam-ire ॥ Svasti samadhigata-paṁcha- mahā-śabda mahā -

13 sāmant-ādhipatim (ti) mahā-prachaṇḍa-daṇḍaṅāyakaṁ vibdha-vara-dāyaka । gōtra-pavitrā (tra)par-āṁguṇā-putra bandhu-chintāmaṇi vivēka-chūḍāmaṇi

14 nām-ādi-saṃasta-praśasti-sahitaṁ śrîman-mahā-prā(pra)dhānaṅan = antaḥpur - ādhyaksha pasāytaṁ śrîman-Maiḷala-mahādēviyara mane-verggaḍe

15 śrîmad-daṁḍanāya ka Lakshm- arasa ॥ Vṛi ॥ Naḍedu pasāytaṁ(yitaṁ) patige daṭṭ-aḍiyōḷ todaḷ-ill-end ko(to)dal nuḍidu pasāytaṁ (yitaṁ) patige bā-

16 lyadoḷ-anya-nṛipaṁge bhaṁgamaṁ paḍedu pasāytaṁ (yitaṁ) patige jauvanad = ēḷgeyoḷ-end = oḍ =elliyuṁ biḍade pasāytaṁ(yitaṁ) sale pasāyta(yita) Lakkhaṇa

17 daṇḍanāyakaṁ ॥ [1*] Geṁṭaroḷ = irddu nōḍalum = asahyam = enal dorevettsa Sahyamaṁ dāṃṭinisargga-durgga-jaḷamaṁ jaḷa-rāśiyan = îṁṭi dushṭa-

18 raṁ mîmti ni[- U]daṁ nelanan = aṁkada Koṁkaṇam = îgaḷ = āytu niḥ kam(niashkaṁ)ṭakom = endu chakri pogaḷal negaḷdaṁ vijigsîhu Lakshmaṇaṁ ॥ [2*] Ka ॥ Naya-

19 rahitran = ē pogaḷd = appeyo nija-pati-kaṭaka-raksha-pāḷann Saby-
ōbhaya -kaṭaka-raksha-pālana jaya-vanitā-kaṭaka-raksha-pāḷana sa-

20 bheyoḷ || [3*] Pe̤ra-pe̤rara pasāyitikegaḷ- a̤rikege...deva somant =alt = idu hēr-a̤rike pasāyta (yita) nuḍe-vaṇiv a̤ridiṁ(yim) baḷik = onduv = induv =enduṁ

21 Lakema || [4*] Svasti saka-varshada 1045neya Śōbhkṛit-saṁvatsarada Āśāḍa-bahuḷa 2 Maṁgaḷa-vāradaṁdu dakshiṇāyana-saṁkrāntiy = āge ta-

22 t-puṇya-dinadoḷ ,śrîmaj-Jayakēśi-dēvar Arake̤reya śri Saṁkara - dēvargge Kundūra-nāḍa baḷiyabāḍaṁ Mareyavāḍadoḷ nālku matta-

23 r=kkariya keyi rāja-hastadiṁ mūvattu kayi niḷada vattu-varey= agalad= ondu maney = oṁdubaḷaṁbey = o̤ṭṭan =int = initumaṁ sarvvn-namasya sarvva-

24 bādhā-parihāram=agi pūje-punaskārakke vēdi ko[ṭ̤ṭar ma]ttam = ā Śaṁkara-dēvara pūje lēs-āginaḍeya-vērkkum = endu śrîmaj-Jyakēśi-dēva-

25 r Viśvāvasu saṁvatsarada Āśvayujad -a[māśye]yoḷ . vaśa saṁkrāntiy= āge tat-puṇya-dinadoḷmattam = ā nāḍa baḷiya bādaṁ Halguṁḍi-

26 yoḷ hattu mattar = kkariya ke[yi adaṟa] sime baḍagalu Taḍakōḍa holada sime mūḍalu Kalidēva-svāmiya keyya sime paḍu-

27 valu Halguṁḍiyūru vēliya . . . na bhāgadalli rāja-hastadiṁ mūvattu kayi niḷada hannoṁdukayy = agalada maney = eradu-

28 baḷaṁbey-o̤ṭṭ = eraḍum = int = initumaṁ sarvva-namasya sarvva-bādhā-parihāram = āgi tamma tamman = Udayarmma-dēvaṁge puṇy-ārthav = agi koṭ̤ṭar [|*] Ma-

29 ttam = ā Śaṁkara-dēvargge śrimaj-Jayakēśi-dēvar- Kundūra Mūlasthānada dēvara dēguladiṁ paḍuval = innesa̤riṁ rāja-hastadiṁ mūvatt-ayda-

30 ṟ-agalam = irmmaḍ = agaḷuṁ nîlav = ā hastadiṁ nūṟa-hatt = āgaluṁ biṭṭa kariya = ondu mattam = ā śrî-Saṁkara-dēvargge ā dēvara torttu Mahēśva-

31 ra Prayāge-bhaṭṭayya Sāguḷada Malla-gāvuṁḍana maga Hācha-gāvuṁḍana keyyoḷ Sattikabbeya keṟeyiṁ paḍu[ge*]yyalu

32 mūḍalu heddāriyiṁ paḍuvalu teṁkalu nir-ottina garddey = oḷag-āgi haḍuvalu sāguḷa-dōṁṭaṁbaḍagalu Hukala Śānti-gāvuṁ-

33 ḍana gardde mērey = āgalu sāyira mara sāyira baḷḷiya tōṁṭamaṁ māṟaṁ koṇḍ = adaṟa tereyaṁ śrîmaj-Jayakēsi-dēvara keyyo-

34 ḷ sarvva-nmasya sarvva-bādhā-parihāraṁ-āgi paḍedu biṭṭa tōṁṭav = ondu mattaṁ Arakeṟeya śrî-Saṁkar-dēvargge śrîman-mahā-pra-

35 dhānaṁ pasāyitaṁ daṇḍanāyakaṁ Siṁgarasara daṁḍanāyakati Maiḷala-dēviy-akka Arakeṟey-oḷage nîr-ottiṁ teṁkalu Hukala Śā-

36 nti-gāvuṃḍana keyyiṁ paḍuvalu Silagar Kanna-gāvuṁḍana keyyiṁ baḍagalu Būratara keyyiṁ mūḍalu sāyirad-eṁṭu-nūṟu baḷḷi-

37 ya sāyirad-eṁṭu-nūṟu marada tōṁṭdūru madhya-sthaḷavaṁ sēnabōva Nāgavarmmayyaṁ māṟaṁ koḷal = āyana keyyoḷ Śilagara

38 Kanna-gāvuṁḍaṁ māṟaṁ koḷal = ā bhūmiya hadimūru gadyāṅaṁ dharaṇamaṁ koṭṭu māṟaṁ koṇḍu śrî-Saṁkara-dēvargge. . . . .

39 . . . . . . lāy = eraḍu ponnaman = uttarāyaṇa - saṁkramaṇa - devasaṁ śrîmaj- Jayakēśi - dēvar śrî - Saṁkara - dēvara - aṁ -

40 ga-bhōgakke vēḍi sarvva - namasya sarvva-bādhā-parilhāram = agi koṭṭar | Ant = ā Arakeṟeya śrî - Saṁkara - dēvara sthānamaṁ Viśvāvasu - Saṁvatsarada Mā -

41 ghada puṇṇameyandu Sōma-grahaṇav = āgalu śrîmat Kadaṁba - vaṁśa -saṁbhūtar = appa Jayakēśi - dēvara vara-putra Vijayāditya-dēvara

42 vara-putraṁ śrîmaj-Jayakēsi - dēvar || Vṛi || Sāgara-bhaṭṭa-vipra-vibudha-āgraṇigaṁ Śriya-dēvigaṁ chatus-sāgara-vēshṭita-sthaḷa-mahî-stutan îśvara-

43 pāda-pūjan-ōdyōgi Prayāge-bhaṭṭa vibhu Kāsyapa-gōtra-pavitran = adi-śāstr-āgama-vēda-mārgga-charitaṁ digu-varttita-kîrtti puṭṭidaṁ || [5*] Bhavapū-ō

44 ḍvahanaṁ Mahēśvara-pād-āṁbhōjata-saṁkîrttana[ṁ*] Bhava-gēh-ōdbhava-karttanaṁ Bhavanamaskāra-kriyā-saṁpadaṁ Bhava-padāṁbuja-chintanaṁ Bhava-padāṁgaḷ vinnama(mā) svāmiyiṁ bha-

45 vakaṁ sarvva-bhavakkav = ende nēgaḷdaṁ śrîmat - Prayāgēśvara || [6*] Śrîma[j*] - Jayakēsi - dēvaru Arakeṟeya śr - Śaṁkara-dēvara sthānamaṁ sāvāsi Pra-

46 yāge-bhaṭṭayyaṁge dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru [|*] Ā Prayāgi(ge)-bhaṭṭayaṁ Palasige pannirchchāsirada nālku puṭṭi nāḍa[1]

47 aynūrvvaru svāmigaḷe . . . .

48 . . . .

49 Viśvāvasu - saṁvatsarada Māghada puṇṇamiyandu sōma-grahaṇam-āge tat-puṇya-dinadoḷu [śrîma]j - Jayakēśi - dēvara pi-

50 riy-arasiyaru [śrî] - Maiḷala-mahādēviyaru Arakeṟeya śrî-Saṁka[ra]-dēvara paṁch-ōpachāra-pūjege khaṇḍa-sphuṭita-jirṇṇōddhā-

51 rakke Kundūr-aynūṟa baḷiya bāḍa [Dāra]vāḍada mūḍa voladal Āneya suṁḍilli paḍuvaṇa Lakkhaṇēśvarada keyyiṁ pa-

52 ḍuvalu Navilūra . . volada simeyiṁ baḍagalu antu nālku gaḍḍe . . sarvva - bādhāparihāraṁ - āgi Kundūra kōlalu hattu matta-

53 r = kkeyaṁ biṭṭaru ā(ra)vi-chaṁdra-sthāyiy = āgi ā stānakke bhaktar = āgi pratipāḷosuvaru śrîma[j] - Jayakēśi - dēvamaṁ(ruṁ) śrîkaraṇ ada Māḷapayya-nāya-

54 kana magaṁ Gōvippayya-nāyakanu | pradhānaṁ mūṟeneya patthaḷeya Gōvipayya-nāyakanu pradhānaṁ sejjeya bhaṇḍāri Gōvipayya-

55 nāyakanu modhala patthaḷeya paḷihata Mahādēvaṇṇanu | sthānavaṁ sa-dharammadiṁ pratipāḷisidavarige Vāraṇāsiyalu sā-

56 yira kavileyanu chatur-vvēda-pāragar = appa brāhmaṇari[ge] koṭṭa puṇyav = akku [|*] Vidan = aḷiye biṭṭad = ā brāhmaṇaruman = ā kavileyuvaṁ ko-

57 nda pātakan = akku || Sva-dattaṁ para - dattaṁ vā yē(yō) harēti vasundharāṁ [|*] shashṭir - vvarsha-sahasrāṇi vishṭā(shṭhā) yāṁ jāyatē kri(kṛi)miḥ || [7*] Sāmā -

58 nyō = yaṁ dharamma-sa(sē)tur = nṛipāṇaṁ kālē kālē pālanîyō bhavadbhiḥ [|*] sarvvān = ētān = bhāvinaḥ = pārtthivēndrān-bhūyō bhūyō yā -

59 chatē Rāmachandraḥ || [8*] Maṁgaḷa mahā-śrî || [1]Nivēdyada sava-kaṭṭu hiriya dēvarige akki 5 baḷa Sadāsiva-dē[va]rige 2 mān = akki daṁṇḍanā-

60 [yaka*] 1 māna aki(kki) Kēśava - dēvarige 2 mān = akki daṇḍanāyaka 1 mān = akki | Brahmaṁge 2 mān = akki daṇḍanāyaka 1 mān = aki(kki) Bhairava-dēvarige 3 mān = akki daṇḍanāyaka 2 . . .

೩೯

ನರೇಂದ್ರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫

AR. 1958-59, No. 528 **EI. XIIIp 298**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೬

ಈ ಶಾಸನ, ನರೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ೧ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮೂಲ ನಾಶವಾಗಿರುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಶಾಸನ ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವಡೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸವೆದು ಇಲ್ಲವೆ ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟನಾದ ೬ನೆಯ

---

1. The word 'Paṭṭaṇda' which seems to be the original, must have been read by mistake as 'Paṭṭināḍa'.

2. The hand-writing is different and clumsy from this portion.

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ, ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ೨ನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ ಹಾಗೂ ಆತನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ ಮೈಳಲದೇವಿಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಮೈಳಲದೇವಿಯ ಮನೆವೆರ್ಗಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಸಿಂಗರಸನು ಕುಂದೂರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಒಂದು ಪುರವನ್ನು, ಐವತ್ತು ಮತ್ತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾವಲಗೇರಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಲು ೧೦೮-೯ ರಲ್ಲಿ "ಶಕವರ್ಷಂ ೧೦೪೭ನೆಯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಬ ೧೩ ಶುಕ್ರವಾರ ಮಹಾತಿಥಿ ಯುಗಾದಿ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಅಗಸ್ಟ ೨೮, ಶುಕ್ರವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

- ಈ ಹಾಳುಊರಿನ ಹೆಸರು ಕುಂಭಾಪುರವೆಂದು ಡಾ. ಬಾರ್ನೆಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿಯನ್ನು "ಮಹಾತಿಥಿ" ಎಂದು ಕರೆದುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

೧ ಶ್ರೀ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ॥ ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರ ಚಾಮರವೇ [।*]
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲ ಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥ [೧*] ಶಿವಾಯ ಓಂ [॥*]

೨ ಶ್ರೀಕಾನ್ತಾಕಾನ್ತತುಂಗಸ್ತನಯುಗನಿಬಿಡಾಲಿಂಗಿತೋರಸ್ಥಳಂ ಲೋಕಯ್ಯ
ಪ್ರಸ್ತುತ್ಯದೋರ್ಮ್ಮಣ್ಡಿತಸಮರ ಜಯಶ್ರೀ ಪತಾಕಂ

೩ ಧರಿತ್ರೀಪ್ರಾಕಾರಪ್ರಾಯಧೈರ್ಯ್ಯಂಪ್ರಕಟಿತಮಹಿಮಂ ಪ್ರಾಜ್ಯಕಾದಂಬರಾಜ್ಯಶ್ರೀ
ಕೇಳೀಲೀಲೆಯೊಳ್ ತಳ್ತೆಸೆಗನವರತಂ ಪಶ್ಚಿ-

೪ ಮಾಂಭೋಧಿನಾಥಂ ॥ [೨*] ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಂ ತ್ರಿಪುರವಿಜಯಮಂ
ಭಾಳಲೋಳಾಕ್ಷಿಯಿಂದುದ್ದಾಮಂ ಮಾಡಲ್ಕೆ ಬೇಗಂ ಶ್ರಮಮೊಡರಿಸೆ ಬಂ-

೫ ದೊಂದು ಭಾಸ್ವತ್ಕದಂಬಾರಾಮೋದ್ಯಚ್ಛಾಯೆಯೊಳ್ ನಿಂದೆಸೆವ ಬೆಮರುನುರ್ವ್ವೀತಳಕ್ಕಿಕ್ಕೆ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಧಾಮಮಂ ಪುಟ್ಟಿತ್ತು ಭೂಭೃನ್ಮಕುಟಮಣಿಗಣಾಳಂಬ-

೬ ಕಾದಂಬವಂಶ ॥ [೩*] ಕಂದ ॥ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ್ಯಾವಿಷ್ಕೃತಮೂರ್ತ್ತಿಗಳ್
ದಿಶಾಗಜದಂತಪ್ರಾವೃತಕೀರ್ತ್ತಿಗಳಸುಹೃಜ್ಜೀವಾಕರ್ಷ-

೭ ಪ್ರಪೂರ್ತ್ತಿಗಳು ಪಲರೆಸೆದರ್ ॥ [೪*] ಆ ಮಹಾಮಹೀಶರೊಳಗೆ ॥
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀನರ್ತ್ತಲೀನರ್ತ್ತನಪರಿಣತಶೈಲೂಷನುರ್ವ್ವೀವಧೂಟೀಪ್ರಿಯಭಾಸ್ವ[ನ್]-

೮ ನೂತ್ನರತ್ನಂ ಭುವನಭವನದೀಪ್ಾಯಮಾಜನ ಪ್ರತಾಪೋದಯನುದ್ಯ
ತ್ಪಶ್ಚಿಮಾಂಭೋನಿಧಿಪತಿ ಧರೆಯೊಳ್ ಬಾಪ್ಪುಸಾಮಾನ್ಯನೇ ಚಟ್ಟಯದೇವಂ
ದೇವರಾಜಪ್ರಕಟಿತ-

೯ ವಿಭವಂ ಸ್ವೀಕೃತಾಶ್ಚರ್ಯಶೌರ್ಯ್ಯ ॥ [೫*] ಕವಡಿದ್ವೀಪಮುಮಾದಿಯಾಗೆ ಪಲವುಂ ದ್ವೀಪಂಗಳಂ ಕೊಣ್ಡು ಲಂಕೆವರಂ ತಳ್ತ ಬಹುತ್ರಸಂತತಿಗಳಿಂದಂ ಸೇತುವಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಪ್ಪುವನುಗ್ರಾಸುರ–

೧೦ ರಲ್ಲಿ ಬೇಡೆ ಪಲರುಂ ರಾಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾಗ್ರಹಾರವೆನಲ್ಮಾಣ್ಡಳವತ್ಯುದಾತ್ತ[ವೆ]ನಿಕುಂ ಕಾದಂಬಚಕ್ರೇಶನ ॥

[೬*] ಬನವೆತ್ತಂ ಧವಳಾರವಂ ಕಡಕಳಂ ವೈಹಾಳಿ ಪೂದೋಂಟವಿಂಬಿನೆ

೧೧ ತಳ್ತಂಗಡಿ ಸೂಳೆಗೇರಿ ಕೆಱೆಗಳ್ಕಣ್ಗೊಪ್ಪಮಮ್ಮಾಡೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಭೈತ್ರಂಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋವೆವೆರಸಂಭೋ ರಾಶಿಯೊಳ್ ಲೀಲೆಯಿಂ ವನಧೀಶಂ ನಡೆದಂ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯಿಂ

೧೨ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶಂ ಬರಂ ॥ [೭*] ಅಣಕಂ ಪೇಳ್ವಡೆ ಸೋಮನಾಥವಿಭುವಂ ಕರ್ಪ್ಪೂರದಿಂದೆಯ್ದೆ ಪೂರಣೆಯಂ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಲರದಂ ನಿರ್ಮ್ಮಾಲ್ಯಮಂ ಕೂಡೆ ದಾರಿಣಿಯೊ–

೧೩ ಳ್ತೋಱುಗುವೆಂದು ಸುಟ್ಟು ಬೆಲೆಯಂ ಬೇಪ್ಪರ್ನ್ನೆಗಂ ಕೊಟ್ಟು ಭೂಷಣಮಾದಂ ಭುವನಕ್ಕೆ ಚಟ್ಟಯನೃಪಂ ವಿ[ತ್ರ]ಸ್ತವಿದ್ವಿಡ್ನೃಪ ॥ [೮*] ನೆಗಳ್ದ ತುಳಾಪುರಷಮನೇನಗ–

೧೪ ಣಿತವೆನಲಿರ್ದ್ದು ಪಲವು ಪೆಸರೂರ್ಗ್ಗಳವೀ ಜಗವಱಿಯೆ ವಿಪ್ರಸಮಿತಿಗೆ ಮಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ ನೃಪಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ ಚಟ್ಟ ॥ [೯*] ಎನಿತೊಳವೆ ಯಜ್ಞ ಕೋಟಿಗಳನಿತುಂ ಮನ–

೧೫ ಮುದದೆ ನೆಱೆಯೆ ಮಾಡಿಸಿ ನೆಗರ್ದ್ದಿರ್ದ್ದನಿತೊಳವೆ ದಾನಕೋಟಿಗಳನಿತುಮನಿತ್ತಂ ದ್ವಿಜರ್ಗ್ಗೆ ಚಟ್ಟಯದೇವ ॥ [೧೦*] ಶರನಿಧಿಯೊಳ್ ವಿಳಾಸದೊಳೆ ಚಟ್ಟಯದೇವನು–

೧೬ ದಾತ್ತವಿಕ್ರಮಂ ಬರೆ ನೆಗರ್ದ್ದಿರ್ದ್ದ ಠಾಣೆಯದ ಮುಮ್ಮುರಿ ಕೇಳ್ದಿದಿರ್ವ್ವನ್ದು ಕಣ್ಡು ತನ್ನರಮನೆಗೊಯ್ದು ಭಕ್ತಿಭರಮಂ ಮೆಱೆಯುತ್ತಿರೆ ಪುತ್ರಿಯಂ ಸವಿಸ್ತರ–

೧೭ ದೊಳೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟನಳಿಯಂಗೆ ಸುವರ್ಣ್ಣಮನಯ್ದುಲಕ್ಕಮಂ ॥ [೧೧*] ಎನಗಿರಿ ಪ್ರತ್ಯು[ಪಕಾರ] [– U U]ವೆ ಬೇಱೆನ್ನೇನನಾಂ ಮಾಳ್ಪೆನೀ ವನಧೀಶಂಗೆನುತಂತೆ ಮುಮ್ಮುರಿನೃ–

೧೮ ಪಂ ಶ್ರೀ ಚಟ್ಟಭೂಪಂಗೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಕೊಟ್ಟಂ ಧರೆ ಮೆಚ್ಚೆ ಚಾಗಜಗಝಂಪಂ ಝಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯನೆಂ[UU––U]ಯನಾಳ್ದು ಮಾಳೆಯನೆನಲ್ಕಾರ್ದ್ಧನ್ಯರಿಂತುರ್ವ್ವಿಯೊಳ್ ॥ [೧೨*]

೧೯ ಅನ್ತು ನೆಗರ್ತ್ತೆಯಂ ತಳೆದ ಚಟ್ಟಯದೇವನ ನನ್ದನಂ ದಿಶಾಕಾನ್ತೆಯರಂ ನಿಜಪ್ರಬಳಕೀರ್ತ್ತಿಸು [ಧಾರಸವಾರ್ಧಿಪೂರ]ದೊಳ್ತಿಂತಿಣಿಯಾಗೆ ಕೂಡೆ ಜಳಕೇಳಿಯನಾಡೆ ಸರಾ–

೨೦ ಗದಿನ್ದೆ ದಿಗ್ದಂತಿಗಳಂ ಮುಳಿಂಗಿಸಿದನೂರ್ಜ್ಜಿತದಾನಜಳಪ್ರವಾಹದಿ ॥ [೧೩*] ಪಲವುಂ ಯಜ್ಞಮನೊದವಿಸಿ ಪಲವುಂ ತುಳಾಪುರಷವಿರ್ದು ಋತ್ವಿಜರ್ಗ್ಗೆಲ್ಲಂ ಪ–

೨೧ ಲವಗ್ರಹಾರಮಂ ಬಿಟ್ಟೊಲವಿಂ ಜಯಕೇಸಿ ಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ॥ [೧೪*] ತೋಳ್ವಲಮುಂ ಪದಾತಿಬಲಮಂ ಪಿರಿದುಂಟೆನಗೆನ್ದು ಗರ್ವ್ವದಿಂದಾಳ್ವರ ಚಕ್ರ[ವ]–

೨೨ ರ್ತ್ತಿ ಮಲೆಯಲ್ ಜಯಕೇಸಿನೃಪಾಳನೆತ್ತಿ ಬಂದೇಳ್ವರಲಿಕ್ಕೆ ಜಿಂಕರಿಸಲೋಡಿಸಿ ತೆತ್ತಿಸಿದಂ ವಿರೋಧಿ ಬೆಂಕೊಳ್ವನೆನಿಪ್ಪ ಪೊನ್ನೊಱೆಯನಾ ರಿಪುರಾಜನ ರಾಜ–

೨೩ ಧಾನಿಯೊಳ್ ॥ [೧೫*] ಮುದದಿಂ ತನ್ನಯ ದೇಶದತ್ತಲಧಿಪಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವಂ ಬರಲ್ಕಿದಿರ್ವ್ವನ್ದಾಗಡೆ ಕೂರ್ಪ್ಪ ತನ್ನ ಮಗಳಂ ಧಾರಾನ್ವಿತಂ ಕೊಟ್ಟು ಪೆರ್ಚ್ಚಿದಲಂಪಂ ಪಲವ–

೨೪ [U]ಯಂ ಕುಮರೆಯಂ ಭಣ್ಡಾರಮಂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ತೆಲ್ಲಂಟಿಯನಾರ್ತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ನೆಗಳ್ದಂ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮ ॥ [೧೬*] ತದನಂತರಂ ॥ ಎಲೆ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿ ನೃಪಾಳ[–U]ನೊಲ–

೨೫ ವಿಂದಂ ಪೋಗಿ ಕಲ್ಯಾಣದೊಳ್ವಲರುಂ ಮಣ್ಡಳನಾಥರಾನಱೆವೆ ವಂದಿರ್ಬ್ಬೆಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟಿರಲ್ ಚಲದಿಂ ಪಟ್ಟಮನೊಲ್ದು ಕಟ್ಟಿದಪನೆಂದಾವೇಗದಿಂದೆತ್ತಿದೋರ್ವ್ವಳ [– – U U -]

೨೬ [U – U U U U -] ಕೊಂಕಣಾಧೀಶನ ॥ [೧೭*] ಬನವಸೆಂಯು ಕೀರ್ತ್ತಿರಾಜನನನುವ[ಂ]ಶಮಪ್ಪನ್ತು ಮಾಡಿ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿಗೆ ತಾಂ ವನಧಿಪತಿ ಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ನೆಟ್ಟನೆ ತಳೆದ ನೆಗಳ್ದ . . . .

೨೭ ತ್ತ . . . . ॥ [೧೮*] ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ವಾರಿಧಿ ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಕವಿತಪ್ಪವೊಲೋವದೆ ಬಂದ ಚೋಳನಂ ವಾರಿನಿಧೀಶನಪ್ಪ ಜಯಕೇಸಿನೃಪಂ ಚಲದಿಂ ತಱುಂಬಿ [– – U U]–

೨೮ ನ[U – U U]ಯನಂ ನೆಱೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದೊಂದಗುರ್ವ್ವ ಪೇಳಾರ ಮನಕ್ಕೆ ಕೌತುಕಮನಾಗಿಸದೀ ಭುವನಾಂತರಾಳದೊಳ್ ॥ [೧೯*] ಮಣ್ಡಳನಾಥನೆನ್ದುಱದೆ ಕಾಣಿಸಿದೊಳ್ವದೆ [–] –

೨೯ ಲ [–U – – U U]ನಂ ಸಮಾನದೊಳೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ವುದೆನಲ್ಕೆ ಪೂಣ್ದು ಕೈಕೊಣ್ಡೆನಿದಂ ದಿಟಕ್ಕೆ ಬರವೇಳೆನೆ ಬನ್ದು ಸಮಾನಗಾಣ್ಕೆಯಂ ಕಣ್ದು ಮಹತ್ವ [– U U U]

೩೦ ಪೇಳ್ [U U] ಕೊಂಕಣ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಯ ॥ [೨೦*] ಆ ವಸುಧಾಧಿಪಂಗೆ ಜಯಕೇಸಿಗೆ ಕೇಸರಿ ಪುಟ್ಟುವನ್ದದಿಂ ಗೂವಲ ದೇವನೂರ್ಜ್ಜಿತ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಪುಟ್ಟಿ ನಿಜಾಸಿದಂಷ್ಟ್ರೆಯ

೩೧ [–UU–U–] [ರಿನೃಪ]ಸಾಮಜಮಂ ತಡೆದಗ್ರಕುಂಭಮುಕ್ತಾವಳಿಯಂ ದಿಶಾವನಿತೆಯರ್ಗ್ಗೆ ವಿಭೂಷಣಮಾಗೆ ಮಾಡಿದ ॥[೨೧*] ಮದವದ್ವೀರಾ[U] ನೀ[–] –

೩೨ ರು [U U U U]ತಿ ಸಂಕೋಚಿಸಲ್ ಪೆರ್ಚ್ಚಿದುತ್ಸಾಹದೆ ಮಿತ್ರಾನೀಕಪದ್ಮಪ್ರಕರವೆಲರೆ ಸದ್ಧರ್ಮ್ಮಚಕ್ರಾಳಿಚೆಲ್ವಿಂ ಪೊದವಲ್ ಕಾದಂಬವಂಶಸ್ಫುರದುದಯಗಿರೀಂದ್ರಾಗ್ರದೊಳ್ [–U––]

೩೩ ಪದೆಯಂಗೆಯ್ದೊಪ್ಪುತಿರ್ದ್ದಂ ತದನುಜ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯದೇವಕ್ಷಿತೀಶಂ ॥ [೨೨*] ಎನಿಸಿದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ತನೂಭವಂ ನೆಗಳ್ದನಖಿಳಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಳಯಂ ವನಧಿಪರೀತಧಾತ್ರೀಜನನುತ . . . . .

೩೪ ನೆನಿಸಿ ಜಯಕೇಸಿನೃಪ ॥ [೨೩*] ಆ ಜಯಕೇಸಿಯೆ ತಾನೆನಲೀ ಜಯಕೇಸಿ ಕ್ಷಮಾಧಿನಾಥಂ ನೆಗರ್ದ್ದೀ ಜಗಮಂ ತನ್ನಯೆ ಭುಜರಾಜಿತಘನಶೌರ್ಯಮುದ್ರೆಯಿಂ ಮುದ್ರಿಸಿದ ॥ [೨೪*] [– U]–

೩೫ ಮಣಾಧಿರಾಜನ ವಶೀಕರಣಾಸ್ತ್ರದತಿಪ್ರಭಾಸ್ಫುರತ್ಕೀರ್ತ್ತಿದಿಗಂಗನಾವದನದರ್ಪ್ಪಣವಾರ್ಪ್ಪು ವಸುಂಧರಾಗ್ರಸಂವರ್ತ್ತಿತ ಯಾಚಕಪ್ರಕರತುಷ್ಟಿಕರಂ ಭುಜಶಕ್ತಿವೀರಸಂಕೀರ್ತ್ತಿ–

೩೬ ತಮೆಂದೊಡೇಂ ಪೊಗಳ್ವುದುನ್ನತಿಯಂ ಜಯಕೇಸಿದೇವನ ॥ [೨೫*] ಅನ್ತುನೆಗರ್ತ್ತೆವೆತ್ತ ಜಯಕೇಸಿಯ ಭಾಸುರ ಮೂರ್ತ್ತಿಯಂ ಜಗತ್ಕಾಂತನ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಭುವನ ಭುಂಬುಕನೇ [U U -] ವಿರೋಧಿ ವಿಕ್ರಾಂ–

೩೭ ತಗಜೇಂದ್ರಕೇಸರಿಯ ವಿಕ್ರಮಮಂ ನೆಱೆ ಕೇಳ್ದುಗೇಳ್ದಣಂ ಕುಂತಳಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಹರಿಮೂರ್ತ್ತಿ ಜಗಂನ್ನುತಕೀರ್ತ್ತಿರಾಗದಿಂ ॥ [೨೬*] ಎನಗೆ ಜಯಕೇಸಿ ಮುನ್ನಂ ಮನದೊಲವಿಂ . . . .

೩೮ ರಮನೆಂಬಿನಲೀ ಜಯಕೇಸಿ ನೆಟ್ಟನೆ ಸಫಳಂ ಮಾಳ್ಪೆನೀ ಜಗಂ ಪೊಗಳ್ವಿನೆಗ ॥ [೨೭*] ಎಂದು ವಿಭೂತಿಯಂ ಧರಿಸಿ ಹೇಮನಗೇಂದ್ರಮೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂದಂದದಿನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ಮ–

೩೯ ಣಿಮಂಡಪದೊಳ್ಪದಪದ್ಮಮಂ ನಿಜಾನಂದದೆ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಪೂ[ರ್ಣ್ಣ]ಕಳಶೋಜ್ವಳಧಾರೆ ವಿರಾಜಿಸಲ್ಕೆ ತಾಂ ನನ್ದನೆಯಂ ಕುಮಾರಕಶಿಖಾಮಣಿಗಿತ್ತಸಿಳಾತಳೇಶ್ವರ ॥ [೨೮*] ತದನಂತರಂ ॥ ಕನಕಾದ್ರ್ಯ–

೪೦ ಗ್ರಂಗಳೇನಚ್ಚರಿಯೆ ಪಲವೆನಲ್ ಹೇಮಪುಂಜಗಳಂ ರೋಹನಗೇಂದ್ರವ್ರಾತವಿತ್ತೆತ್ತೆನೆ ಪಲವು ಮಹಾ[ರತ್ನಪುಂಜಗಳಂ] ಶಕ್ರನ ಗಂಧೇಭಕ್ಕಮುಚ್ಚೈಶ್ರವದ ಮಹಿಮೆ–

೪೧ ಗಂ ಮೇಲೆನಲ್ಸಂದುವಂ ನೂತನಭದ್ರೇಶ್ವಾಕೋಟಿಪ್ರಕರಮನಳಿಯಂಗಿತ್ತನಾ ಕುಂತಳದೇಶ ॥ [೨೯*] ಸಿರಿಯುಂ ಹರಿಯುಂ [ಶಿವನುಂ] ಗಿರಿಜೆಯುಮೆಸೆವಂದದಿನ್ದೆ ಜಯಕೇಶಿಯು–

೪೨ ವಾದರದಿಂ ಮೈಲಳದೇವಿಯುವುರುತರ ಸುಖನಿಳಯರೆಸೆದರೀ ಧರೆ ಪೊಗಳೆ ॥ [೩೦*] ಆ ಮೈಳಲದೇವಿಯ ರೂಪಂ ಮಹಿಮೆಯೊಳು ರಂಭೆಗಂ ತಿಳೋತ್ತಮೆಗಂ ಮಿಕ್ಕೊ–

೪೩ ನರಾ ವಧೂಟಿಗವೇ ಮಾತೋ ಬಗೆದು ನೋಡೆ ನೂರ್ಮ್ಮಡಿಯಲ್ತೆ ॥ [೩೧*] ಇದೆ ಲಾವಣ್ಯಸುಧಾಬ್ಧಿ ನೋರ್ಪ್ಪಡಿದೆ ಚಂದ್ರಭ್ರೂವಿಳಾಸಂ ಸಮಂತಿದೆ ಕಾಂತಿಪ್ರಸರಕ್ರಮಂ [U U U]

೪೪ ದಲ್ ವಾಸಂತಿಕಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನೋಡಿದೆ ಸಾರಸ್ವತಜನ್ಮಭೂಮಿಯೆನೆ ಲೋಕಂ ಲೋಕದೊಳ್ ರೂಡಿಯಂ ಪದೆಪಿಂ ಮೈಳಲದೇವಿ ಮೂರ್ತಿಮಹಿಮಾ ವಿಸ್ತಾರ [– – U -] ॥ [೩೨*]

೪೫ ಲೀಳೆಯ ಪೆಂಪು ಚಿತ್ತಜನ ವಲ್ಲಭೆಗಿರ್ಮ್ಮಡಿ ಭಾವಿಸಲ್ ಮಿಗಿಲ್ ಶೀಳದ್ ಪೆಂಪು ಸೀತೆಗೆ ಪದಿರ್ಮ್ಮಡಿ ಚಾಗದ ಪೆಂಪು ಲೋಕಮಂ ಪಾಳಿಪ ಕಳ್ಪವಲ್ಲರಿಗೆ [– U U – U]

೪೬ ಜಸಕ್ಕೆ ನೋಂತಳಂ ಮೈಳಲದೇವಿಯಂ ಪೊಗಳ್ವುದೀ ಧರೆ ಪೂರ್ಣ್ಣಶಶಾಂಕವಕ್ತ್ರೆಯ ॥ [೩೩*] ವಿನುತಂ ವಿಕ್ರಮ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ವಿದಿತಂ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಮಂ ಭೋಗಭಾಗಿ[ನಿ] [– – U U -] –

೪೭ ವಿಯಂ ವಿಭವದಿಂ ಕಾದಂಬಚಕ್ರೇಶನೋಳಂ(ಳ್) ಘನವಿಕ್ರಾಂತನೊಳೊಲ್ದು ಕೂಡಿ ನೆಗಳ್ದಂ ಕಾದಂಬರಾಜ್ಯಾಭಿವರ್ದ್ಧನ ಸತ್ಕೀರ್ತ್ತಿ ವಿರಾಜಿಸಲ್ಕೆ ಜಸಮಂ ಸಂತೋಷ [– – U -] ॥ [೩೪*]

೪೮ ಎನಿಸಿದ ಮೈಳಲದೇವಿಗಮನುಪಮಗುಣನೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದ ಜಯಕೇಸಿಗವಿನ್ನನವರತಂ ರಾಜ್ಯವಿವರ್ದ್ಧನಮಂ ಮಾರ್ಪ್ಪಡೆಗೆನೆ [ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಪೇಕ್ಷಂ] ॥ [೩೫*] [U U U] [ಕುಲ]–

೪೯ ಕ್ರಮಾಗತರುಮಂ ನಯಶುದ್ಧರುಮಾಪ್ತರುಂ ದಿಟಕ್ಕನುವಶರುಂ ವಿಚಾರಿಸೆ ಪೆಱಿರ್ಪೃತನಾಧಿಪರಾರೆನುತ್ತೆ ಮತ್ತೆನಿಸದೆ ನಿನ್ನುದಾತ್ತ ಭುಜಪಂಜರ [–UU–U-U]

೫೦ ನಂದನೆಯೊಡನರ್ತ್ತಿಯಿಂ ಬೆಸಸಿದಂ ಪೃಥಿವೀಪತಿ ಲಕ್ಷ್ಮರಾಜನ ॥ [೩೬*] ಬೆಸಸೆ ಚಳುಕ್ಯರಾಮ ವಿಭು ಮೈಳಲ ದೇವಿಯುಮಂ ಧರಿತ್ರಿ ಬಣ್ಣಿಸೆ [U U – U – U]

೫೧ ನುಮನುತ್ಸವದಿಂದೊಡಗೊಂಡು ಬಂದು ಕಣ್ಗೆಸೆವ ಗಿರೀಂದ್ರನಂದನೆಯುಮಂ ಭುವನೇಶನುಮಂ ಸುಭಕ್ತಿ [–U U U] ಸೆದೇವಿ ಸಂತೆಡೆ [U–U U–U U–]–

೫೨ ದ್ಘ ರಾಜ್ಯದೊಳ್ ॥ [೩೭*] ನುಡಿದು ಪಸಾಯಿತಂ ಸಹಜಬುದ್ಧಿಯ ಪೆರ್ಚ್ಚುಗೆಯಿಂ ಪಸಾಯಿತಂ ತೊಡೆವರಿಸೇನೆಯಂ ಬವರದೊ [UU-UU -] ಪಸಾಯಿತಂ[UU U–]

೫೩ ದವಿರ್ದ್ದ ಶೌಚದೆ ಪಸಾಯಿತನಾವೆಡೆಗಂ ಪಸಾಯಿತಂ ಕಡು ದಿಟದಿಂದೆ ಚಕ್ರಿಗೆನೆ ಧನ್ಯನೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣದಣ್ಡನಾಯಕ ॥ [೩೮*] ಆ ನೆಗಳ್ದಿರ್ದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಚ[ಮೂಪ ಸುತಂ ಸುಗಭೀ]–

೫೪ ರವೃತ್ತಿಗಂಭೋನಿನಿಧಿಗುನ್ನತಿಕ್ಕೆಗೆ ಸುರಾದ್ರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ್ಯಗುಣಕ್ಕೆ ಧಾತ್ರಿಗಿಂ ತಾನೆ ಮಿಗಿಲ್ ವಿಚಾರಿಪದೆ ತಾನೆ ದಲಗ್ಗಳವೆಂತು ನೋರ್ಪ್ಪಡಂ ತಾನೆ ವಿಶೇಷ [–U U U –] –

೫೫ ತ್ರಮೊ ಸವ್ಯತ ಭವ್ಯರಾಜನ ॥ [೩೯*] ಆ ನೆಗಳ್ದ ಭವ್ಯರಾಜನ ಮಾನಿನಿ ಲೋಕತ್ರಯೈಕಪಾವನೆ ವಿವಳಜ್ಞಾನಪ್ರವಾಹ ವಿಸ್ತೃತೆ ತಾನೆಸೆದಳ್ ಗಂಗೆದೇವಿ . . . . ಧ–

೫೬ ರೆಯೊಳ್ ॥ [೪೦*] ಸರಸತಿಸಹಚರಿ ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತಿಯಿಂ ತಂಗೆ ಗಂಗೆ ಶುದ್ಧತಿಯಿಂ ಭಾಸುರನೀತಿತನುಜೆ ತನಗಾಭರಣದಿನೆನೆ ಗಂಗೆಯಂತು ನೋ . . . . ॥ [೪೧*]

೫೭ ಇರುಳೊಳ್ಪರ್ತ್ತಿಸುತಿರ್ಪ್ಪರುನ್ನತಿಯುಮುಗ್ರಾಭೀಳದುಶ್ಶೀಳಶೂಕರದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರದೊಳಿರ್ಪ್ಪ ಧಾರಿಣೀಯುಮುದ್ಯತ್ಪಂಕಚೋದ್ಭೂತನೂತ್ನರಜಟಿಶ್ರೋ [U U – U] [ಸಾಂ] –

೫೮ ಗಧೃತಿಗೆಟ್ಟೋತಿರ್ದ್ದ ಸಾವಿತ್ರಿಯುಂ ದೊರೆಯೇ ಚಾರುಚರಿತ್ರದೊಳ್ನೆಗರ್ದ್ದ ಗಂಗಾದೇವಿಗೀ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ [೪೨*] ನೆಗಳ್ದವರ ಪಿರಿಯ ಮಗಂ ನಿಜ . . . ನಿಜ . . . . .

೫೯ ಯಿಂದಂ ಮಿಗೆ ಬೆಳಗಿ ಬನ್ಧುಜನವಾರ್ದ್ಧಿಗೆ ಪೆರ್ಚ್ಚಂ ಪಡೆದು ಸೋಮವಿಭು ವರ್ತ್ತಿಸಿದ ॥ [೪೩*] ಕೃತವಿದ್ಯಂ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮದೊಳಧಿಗತಾರ್ತ್ಥಂ ಮಹಾತರ್ಕ್ಕಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರುತಿಯೊಳ್ ಸಾ–

೬೦ ಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕರದೊಳಧಿಕಂ ಕೋವಿದಂ ಶುಕ್ರಶಾಸ್ತ್ರೋನ್ನತಿಂಯೊಳ್ ಭೂಲೋಕದೊಳ್ಭಾರ್ಗ್ಗವನೆನಿಸಿ ಜಸಂಬೆತ್ತು ಸಂಪಸ್ತುತ್ಯಸಾರಸ್ವತಲಕ್ಷ್ಮೀಶುದ್ಧಜಿಹ್ವಂ ನೆಗರ್ದ್ದನವ–

೬೧ ನಿಯೊಳ್ಸೋಮದಣ್ಡಾಧಿನಾಥಂ ॥ [೪೪*] ತ್ರಿಜಗತ್ಸೇವ್ಯನೆ ಭವ್ಯರಾಯಕನೆಯಂ ಪೇಳ್ ಧ್ವನಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನತ್ಯುನ್ನತಶೌಚಸಂಪದನೆ ಗಂಗಾಪುತ್ರಕಂ ಶಾನ್ತನೇ ನಿಜನಾ–

೬೨ ಮಕ್ಕೆಣೆ ಶೌರ್ಯ್ಯಸಂಗತನೆ ಸಿಂಹಜ್ಯೇಷ್ಠನೆಂಬೀ ವಚೋವ್ರಜಮನ್ವರ್ತ್ಥಕಮಾಯ್ತು ಸೋಮವಿಭುಗೀ ವಿಶ್ವಂಭರಾ ಭಾಗದೊಳ್ ॥ [೪೫*] ಪ್ರವಿದಿತಕೌತ್ಸಗೋತ್ರ ಘನದುಗ್ಧಪಯೋ–

೬೩ ಧಿಯೊಳುದ್ಭಲೀಳನುದ್ಭವಿಸಿ ಕರಾಗ್ರಪೂರ್ಣ್ಣತೆಗೆ ನಿರ್ಮ್ಮಳಕಾನ್ತಗೆ ಲೋಕಲೋಚನೋತ್ಸವಕೆ ಸುವೃತ್ತವೃತ್ತಿಗೆ ಬುಧಸ್ತುತಿಗಾಶ್ರಯವಾಗಿ ಸೋಮನೇ ಭುವನಮ–

೬೪ ನಾವಗಂ ನಿಜಶಯಟ್ಪ್ರಿಥುಚಂದ್ರಿಕೆಯಿಂದೆ ತೀವಿದ ॥ [೪೬*] ಇನಿತುಂ ಪೆರ್ಮ್ಮೆಗೆ ನೆರ್ಮ್ಮವಾಗಿ ನೆಗರ್ದ್ದಿದರ್ದ್ದಾ ಸೋಮದಣ್ಡಾಧಿನಾತನ ತಮ್ಮಂ ತ್ರಿಜಗದ್ವಿನೂತ ಶಿವಪಾದಾಂಭೋಜಭೃಂ–

೬೫ ಗಂ ಜಗಜ್ಜನಸಂಸ್ತುತ್ಯಸಮಸ್ತತತ್ವಕುಶಳಂ ಸಂಶುದ್ಧಧರ್ಮ್ಮೋದ್ಯಮಂ ಮನುಮಾರ್ಗ್ಗಾಚರಣಂ ನೆಗರ್ತ್ತೆವಡೆದಂ ಶ್ರೀ ಸಿಂಹದಣ್ಡಾಧಿಪ ॥ [೪೭*] ಜಳಧಿಪ್ರಾವೃತಧಾತ್ರಿಯೊ–

೬೬ ಳ್ನೆಗರ್ದ್ದನೆಲ್ತೇ ಶಬ್ದವಿದ್ಯಾಪತಂಜಳಿ ಪಟ್ತರ್ಕ್ಕಷಡಾನನಂ ಸಕಳಲೋಕಸ್ತುತ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕುಳಸರ್ವ್ವಜ್ಞನುದಾತ್ತ ನೀತಿನಿಕರಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜಾಣಕ್ಯನುಜ್ವಳವಾಣೀವನಿ –

೬೭ ತಾನಟೀನಟನಲೀಲಾಪ್ರಾಂಗಣಂ ಸಿಂಗಣ ॥ [೪೮*] ಅತಿವಿಷಮರಸತುರಂಗಮಪತಿಯಂ ರೇವಂತನಂತಿರೇಱಿಲು ಸಕಳ ಕ್ಷಿತಿ ಪೊಗಳುತ್ತಿರೆ ಸೇನಾಪತಿತಿಳಕಂ

೬೮ ಸಿಂಹದಣ್ಡನಾಥನೆ ಬಲ್ಲಂ ॥ [೪೯*] ಸಿಂಗದ ಜಸದೊಂದೆಡೆ ಮಾತಂಗಂ ಭಯದಿಂದೆ ಭಿನ್ನಲೋಡಂ ಪರಿಮೂತ್ರಂ ಗೊಳ್ಗುನೆಸ್ಸೊಡ್ಡೇಱುವುದೇಂ ಗಹನಮೆ ನೆಗಳ್ದ ಸಿಂಹರಾಜಂಗಿಭ–

೬೯ ಮಂ ॥ [೫೦*] ನೆಗಳ್ದಂ ಮುನ್ನೆ ಪಿನಾಕಿ ದಲ್ ಕೃತಯುಗವ್ಯಾಪಾರದೊಳ್ ತ್ರೇತೆಯೊಳ್ನೆಗಳ್ದಂ ರಾಮನುದಾತ್ತಚಾಪ ಚರಿತಂ ದ್ವಾಪಾರದೊಳ್ಫಲ್ಗುಣಂ ನೆಗಳ್ದಂ ಕೇಳ್ ಕಲಿಕಾ –

೭೦ ಲದೊಳ್ ಧರಣಿಯೊಳ್ ಬಿಲ್ವಿದ್ದೆಯೊಳ್ಸಿಂಗಣಂ ನೆಗಳ್ದಂ ಕುಂತಳಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಕಟಕಪ್ರಸ್ತುತ್ಯ ದಣ್ಡಾಧಿಪ ॥ [೫೧*] ನಯದೊಳ್ ಶೌರ್ಯ್ಯದೊಳಾರ್ಪ್ಪಿನೊಳ್ ವಿನಯ–

೭೧ ದೊಳ್ ಚಾತುರ್ಯ್ಯದೊಳ್ ಮಂತ್ರನಿಶ್ಚಯದೊಳ್ ಚಾರುಚರಿತ್ರದೊಳ್ ವಿಭವದೊಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಳ್ವಿಶ್ರುತಾನ್ವಯದೊಳ್ ದೋರ್ವ್ವಲದೊಳ್ ನಿಜೇಶಹಿತದೊಳ್

೭೨. ಸಾಮರ್ತ್ಥ್ಯದೊಳ್ ಸದ್ಗುಣಾಶ್ರಯನೇಂ ಬಣ್ಣಿಪುದುರ್ವ್ವಿ ಕೂರ್ತ್ತು ಮುದದಿಂ ಶ್ರೀ ಸಿಂಹದಣ್ಡೇಶನ ॥ [೫೨] ಇನಿತು ಪೊಗರ್ತ್ತೆಯಂ ತಳೆದ ಸಿಂಹಚಮೂಪನ ಪೆಂಪುವೆತ್ತ

೭೩ ಮಾನಿನಿ ನಿಜನಾಥನುನ್ನತಭುಜಕ್ಕೆ ಜಯಾಂಗನೆ ವಕ್ತ್ರಪಂಕಜಕ್ಕನುಪಮವಾಗ್ವಧೂಟಿ ಸುಭಗತ್ವದೆ ಪೆರ್ಚ್ಚಿದುರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜನನುತಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನೆನೆ ಕೃತಾರ್ತ್ಥೆ–

೭೪ ಯೊ ಮೈಳಲದೇವಿ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ [೫೩*] ಪರಿಜನಪಾರಿಜಾತಲತೆ ಬನ್ಧುಜನಾಮರಧೇನು ಧಾರಣೀಸುರಚಿರಹೇಮವೃಷ್ಟಿ ಪತಿಭಕ್ತಿಧರಾತ್ಮದೆ ರಮ್ಯಹರ್ಮ್ಯ –

೭೫ ಭಾಸುರನವರತ್ನದೀಪಿಕೆ ದಯಾರಸವಾರ್ದ್ಧಿಸುಧಾಂಶುಲೇಖೆಯೆಂಬರನುಡಿಗಳ್ಗಡರ್ಪ್ಪೆನಿಪ ಮೈಳಲದೇವಿಗೆ ಮೆಯ್ಮೆಯೊಪ್ಪದೇ ॥ [೫೪*] ತತ್ತ್ರುಜನಮಳವಾ–

೭೬ ಣೀವೃತ್ತಸ್ತನಕಳಶಲುಳಿತಮಣಿಭೂಷಣನುದ್ವೃತ್ತರಿಪುಕುಧರಪವಿ ಲೋಕೋತ್ತಮನೆನೆ ಬೊಪ್ಪದೇವನಂ ಮೆಚ್ಚದರಾರ್ ॥ [೫೫*] ಜನನಯನೋತ್ಪಳಕ್ಕೆ ಶಶಿಬಿಂಬಮೆ–

೭೭ ನಿಪ್ಪುದು ಮೂರ್ತ್ತಿಕೀರ್ತ್ತಿದಿಗ್ವನಿತೆಯಗ್ಗಾಗಳುಂ ತುಡುವ ಮೌಕ್ತಿಕದಾಮಮೆನಿಪ್ಪುದಾರ್ಪ್ಪು ಮೇದಿನಿಗೆ ಸುವರ್ಣ್ಣ ಪೂರ್ಣ್ಣ ಘನವೃಷ್ಟಿಯೆನಪ್ಪುದು ಕೂ–

೭೮ ರ್ಪ್ಪು ಯುದ್ಧಭಾಜನರಿಪುದಂತಿಸಂಹತಿಗೆ ಸಿಂಹಮೆನಿಪ್ಪುದು ಬೊಪ್ಪದೇವನ ॥ [೫೬*] ಇನ್ತು ಕಳತ್ರಪುತ್ರಬಹು ಭಾನ್ಧವಮಿತ್ರಸಮನ್ವಿತಂ ಸುನಿಶ್ಚಿಂತ–

೭೯ ದೆ ವಿಕ್ರಮಾಂಕ ಸುತೆ ಮೈಳಲದೇವಿಗಮತ್ಯುದಾತ್ತವಿಕ್ರಾಂತನೆನಲ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕ ಜಯಕೇಸಿಗವೂರ್ಜ್ಜಿತ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ಸಂತತಮುತ್ತರೋತ್ತರಮೆನಲ್ ಪರಿವರ್ದ್ಧಿಸು–

೮೦ ತಿರ್ದ್ದ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ [೫೭*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಾಧಿಪತಿ ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡದಣ್ಡನಾಯಕ ವಿಬುಧವರದಾಯಕ ಗೋತ್ರಪ–

೮೧ ವಿತ್ರ ಪರಾಂಗನಾಪುತ್ರ ಬನ್ಧುಚಿನ್ತಾಮಣಿ ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮಲ್ಲ ಸೆಣಸಹೃತ್ಸೆಲ್ಲ ಕೋದಣ್ಡರಾಮ ರಣರಂಗ ಭೀಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಧರ ನಿ–

೮೨ ಖಿಳಕಳಾಧರ ಸಂಗೀತಕಪ್ರಸಂಗಸಂಸೇವ್ಯಭರತ ಸೌಜನ್ಯಸಾವ್ರಾಜ್ಯನಿರತ ಧೈರ್ಯ್ಯಕುಳಪರ್ವ್ವತ ಸತ್ಯಸತ್ಯವ್ರತ ಮಂತ್ರಿಚಾಣಕ್ಯ ಮನುಜಮಾಣಿಕ್ಯ

೮೩ ಸಜ್ಜನಸಭಾಮಣಿಪ್ರದೀಪ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಪ್ರತಾಪಸ್ವರೂಪ ನಾಮಾದಿಸಮಸ್ತಪ್ರಸಸ್ತಿಸಹಿತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನನನ್ತಪಿಪ್ಪಿರಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಪ–

೮೪ ಸಾಯಿತಂ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ಸಿಂಗರಸಸ್ಸು[ಖದಿ]ನಿರ್ದ್ದು ॥ ಜಳನಿಧಿಮೇಖಳಾಕಳಿತಭೂಮಿಗೆ ಕುನ್ತಳಶೋಭೆಯನ್ತೆ ಕುನ್ತಳವಿಷಯಂ ಮನಂಗೊಳಿ–

೮೫ ಸಿ ತೋರ್ಪ್ಪುದು ತದ್ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಚಂಕನತ್ತಿಳಕದವೊಲ್ ವಿರಾಜಿಸುತಮಿರ್ಪ್ಪುದು ಭಾವಿಸೆ ಚಿತ್ತದೋಹಲಂ ಹಲಸಿಗೆನಾಡು ನಾಡುಗಳ ಬಲ್ಲಹನುತ್ತಮಂ[1] ವ–

೮೬ ಸ್ತು ವಿಸ್ತ್ರಿತ ॥ [೫೮*] ಆ ರಮಣೀಯವಪ್ಪ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಭೂಷಣವಾಗಿ ತೋರ್ಪ್ಪ ಕುಂದೂರನದೊಂದು ನಾಲಗೆಯ ಮಾನವನೇವೊಗಳ್ದಪ್ಪನೆಯ್ದೆ ಕೈವಾರ–

೮೭ ದೊಳಾ ನೆಗರ್ತ್ತೆಯಮರಾವತಿ ಮಿಕ್ಕಳಕಾಪುರಂ ಜಗತ್ಸಾರವೆನಿಪ್ಪ ಭೋಗವತಿ ತಾನೆನಿಕುಂ ವಸುಧಾಂತರಾಳದೊಳ್ ॥ [೫೯*] ಎನಿಸಿದ ಕುಂದೂರ ದಕ್ಷಿಣಗಿದ್ವಿಭಾ–

೮೮ ಗದೊಳ್ ॥ ಇದೆ ದಲ್ ಭಾವಿಸಲಗ್ಘ್ಯತೀರ್ತ್ಥವಿದೆ ದಲ್ ವಾರಾಣಸೀತೀರ್ತ್ಥವಿಂತಿದೆ ದಲ್ ತೀರ್ತ್ಥವರಂ ಪ್ರಯಾಗೆ ಪಲವುಂ ತೀರ್ತ್ಥಂಗಳುಂ ಮತ್ತವಿಂತಿದೆ ದಲ್

೮೯ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಸಿಂಗಣಚಮೂಪಂ ಬೇಱೆ ಕೈಳಾಸಮಂ ಪದಳಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ ಜಗಕ್ಕೆನಿಸುಗುಂ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ॥ [೬೦*] ವಿದಿತಂ ಶ್ರೀಪರ್ವ್ವತಂ ಬಂದವ–

೯೦ ತರಿಸಿದುದೋ ರಮ್ಯಹಿಮ್ಯಾಚಳಂ ಪುಟ್ಟಿದುದೋ ಬೇಱೊಂದು ಮೇರುಕ್ಷಿತಿಧರಮೆ ದಿಟಂ ದೇವತಾಗಾರದಂತಿರ್ದ್ದುದೊ ಪೇಳೆಂಬನ್ನೆಗಂ ಪೆರ್ಮ್ಮೆಯಿನೆಸೆ–

೯೧ ದು ಜಗಕ್ಕೊಪ್ಪುಗುಂ ಧರ್ಮ್ಮಹರ್ಮ್ಯಾಸ್ಪದರಂಗಂ ಸಿ[ಂ*]ಗಣ[ಂ*] [ಮಾಡಿ]ಸಿದ ಶಿವಗೃಹಂ ಲಕ್ಷ್ಮನಾಮಾಭಿರಾಮ ॥ [೬೧*] ಸಕಳವಿಳಾಸಸಂಕುಳವದಿಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂ–

೯೨ ದುದು ತುಂಗಮಂಗಳಪ್ರಕರವದೆಲ್ಲವಿಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂ[ಡುದು] ಕೂಡೆ ಜಗತ್ತ್ರಯಸ್ಫುರತ್ಸುಕೃತಮದೆಲ್ಲವಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ದ್ದುದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂದವೆಂಬಿನಂ

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.

೯೩ ಪ್ರಕಟಿತ ದಿವ್ಯತೀರ್ತ್ಥವೆಸೆಗುಂ ತ್ರಿಜಗನ್ನುತ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರ ॥ [೬೨*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀ ವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ

೯೪ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ದ್ಧ-

೯೫ ಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಸಲೆ ಜಯಂತಿಪುರದ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳು ಸುಖಸಂಕಥಾ ವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾ-

೯೬ ಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತತ್ರಿಲೋಚನಕದಂಬವಂಶಮಹೋ-

೯೭ ದಯ ಮಹೀಧರೇಂದ್ರಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀವ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕೃತ ಸಕಳಮಹೀಮ-

೯೮ ಣ್ಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಚ್ಛನ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣ ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತಾಷ್ಟಾ ದಶಾಶ್ವಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿ-

೯೯ ತಕುಳಪ್ರಸೂತ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಶಿಖರಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವ ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಿ ಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯ ನಿಶ್ಶಂಕರಾಮ ಸುಭಟಕನಕ-

೧೦೦ ನಿಕಶೋಪಳ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಕಾರಲೊಕೈಕಕಲ್ಪದ್ರುಮ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಧವಳ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಣ್ಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈ-

೧೦೧ ರಿಘರಟ್ಟ ಸುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯಖಿಳನಾಮಾದಿ ಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯಕೇಸಿ-

೧೦೨ ದೇವರುಂ ॥ ಸ್ವಸ್ತ್ಯನವರತಭೂಮಿಭಾಮಿನಿ ಧವಳಮಂಗಳಶ್ರಿಂಗಾರಾಯಿತಬಹಳವಿಮಳ ಯಶಶ್ಚಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕಾ ವಿರಾಜಮಾನೆ ಗನ್ಧೇಭಯಾನೆ

೧೦೩ ಚತುರದಧಿವೇಳಾವಳಯವಳಯಿತಸಕಳಜಗದಧೀಶ್ವರ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರಾಧೀಶ್ವರಪ್ರಿಯಸುತೆ ವಂದಿಜನಕಲ್ಪಲತೆ ಸುಭಟ-

೧೦೪ ಕನಕನಿಕಶೋಪಳೆ ರಾಜ್ಯಾಭ್ಯುದಯಶುಭಸೂಚನಾನೇಕಶುಭಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾಂಗಿ ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪನರ್ದ್ಧಾಂಗಿ ಮೃದು ಮಧುರ ವಚನಚತು-

೧೦೫ ರಕಳಾಕಳಾಪೋಪೇತೆ ಶ್ರಿಂಗಾರಸಾರಸರ್ವ್ವಸ್ವಭೂತೆ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಸಿದೇವರ ವಿಶಾಳವಕ್ಷಸ್ಥಳನಿವಾಸಿನಿಯರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ಪಿರಿಯ-

೧೦೬ ರಸಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರುಂ ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಂ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರಮು ಪಯ್ವೆಯಯ್ನೂಱುಂ ಕವಡಿದ್ವೀಪಸವಲಕ್ಕಮು-

೧೦೭ ಮಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನೆಯಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರ್ದ್ದ ॥ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ದಣ್ಡನಾಯಕಂ ಪಸಾಯಿತ[ಂ] ಮೈಳಲ-

೧೦೮ ಮಹಾದೇವಿಯರ ಮನೆವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಸಿಂಗರಸರು ಮಾಡಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಶ್ವರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಶಕವರ್ಷಂ ೧೦೪೭ನೆಯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾ-

೧೦೯ ದ್ರಪದ ಬ ೧೩ ಶುಕ್ರವಾರ ಮಹಾತಿಥಿ ಯುಗಾದಿಯಂದು ದೇವರಪೂಜೆ ನೈವೇದ್ಯವಂಗಭೋಗ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಪಾತ್ರ ಪಾವುಳಂ ವಿದ್ಯಾ[ದಾ]-

೧೧೦ ನ ತಪೋಧನಚ್ಛಾತ್ರಗ್ರ್ಗಾಹಾರವಸ್ತ್ರದಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಹಾರದಾನ ಖಣ್ಡಸ್ಫುಟಿತ ಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರದೊಳಗ[ಣ]-

೧೧೧ ಯ್ನೂಱಱ ಮೊದಲಬಾಡ[ಂ] ರಾಜಧಾನಿ ಕುಂದೂರಲು ತಳವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಪುರದ ಸೀಮೆ [।*] ಮೂಡಲು ಕೆನ್ನಲೆಗೆ ಪೋದ ಪೆರ್ವಟ್ಟೆ ತೆಂಕ[ಲು]

೧೧೨ ಕುಂಬಾಱಗೆಱೆ ಪಡುವಲು ಸವಣನಪಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಬಡಗಲು ಬೆಟ್ಟದ ಬಸದಿಯ ಭೂಮಿ [।*] ಪುರದಿಂ ಮೂಡಲು ಕೆಱೆಯೊಳಗೆ ಯಭಿನ[ಳ]

೧೧೩ ಗಾವುಂಡನ ಸ್ಥಳದ ತೋಂಟ ಮತ್ತರು ೧ ನೈರಿತ್ಯದ ಕೋಣ ಬೈಸಗಱೆಯ ಕೆಳಗಣ ಗರ್ದ್ದೆ ನೆಱೆ [॥*] ಮತ್ತವಯ್ನೂಱಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡ ದಾರವಾಡದ

೧೧೪ ಮೂಡವೊಲದಲಾಲನೆಯಸುಂಡಿಲಿ ಪಡುವಲು ನವಿಲೂರ ಸೀಮೆಯಿಂ ಬಡಗಲು ಮತ್ತರು ೫೦ [।*] ಮತ್ತಂ ಕುಂದೂರಯ್ನೂಱ ಬಳಿಯ

೧೧೫ ಬಾಡಂ ಕೌವಲಗೇರಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ್ಯಂ ಪೊಱಗಾಗಿ ಚತುರಾಘಾಟಸಮೇತ ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯಂತರಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಕೊಟ್ಟರು ॥

The present epigraph is standing near the site of a ruined temple of Mallikārjuna, which is situated at a distance of 1 kilometer from the village. The epigraph is damaged to some extent, there being some scratches and worn out spots The epigraph mentions the reign of Vikramāditya VI and his feudatory Jayakēsi II of the Kadambas of Goa and his queen Maiḷaldēvi.

The Subject matter of the epigraph is the construction of the Lakshamaṇ ēśvara temple in the place by Siṁgarasa the maneverggaḍe of Maiḷaladēvi and the grant of lands and the village Kaulagēri to the temple. The date of the epigraph corresponds to A. D. 1125, August 28, Friday. Dr. Barnet states that the name of the deserted village may be Kumbhāpura. It is note worthy that the tithi Yugādi is called "Mahā-tithi" in the inscription.

1 Śrî ōṁ namaś = Śivāya Namas = tuṁga-śiraś-chuṁbi-chaṁdra-chāmara-chāravē [I*] trailōkya-nagar-āraṁbha-mūla-staṁbhāya- Śaṁbhavē || [I*] Śivāya ōṁ [||*]

2 Śrî-kāantā-kānta-tuṁga-stana-yuga-nibiḍ-āliṁgit-ōra- sthaḷaṁ lōkayka-prastutya-dōrmmaṇḍita samara-jay-śrî-patākaṁ

3 dharitrî-prākāra-prāya-dhairyyaṁ prakaṭita-mahimaṁ prājya- Kādaṁba-rājya-śrî-kēḷî-lileyoḷtaḷt = eseg = anavarataṁ paśchi-

4 m-āṁbhōdhi-nāthaṁ || [2*] Śrîmat- Traiḷōkya-nāthaṁ tripura-vijayaṁ bhāḷa-loḷ - ākshiyiṁd = uddāmaṁ māḍalke bēgaṁ śramam = oḍarise baṁ-

5 d = oṁdu bhāsvat- Kadaṁb-ārām-ōdych-chāyeyoḷ niṁd = eseva vemaran-urvvi-taḷakk = ikke lakshmî-dhāmaṁ puṭṭittu bhūbhṛin = Makuṭa- maṇi-gaṇ-aḷaṁba-

6 Kādaṁba-vaṁśa || [3*] Kaṁda || Ā vaṁśadalli sauṁdaryy-āvishkṛita-mūrttigaḷ diśā-gaja-daṁta prāvṛita-kirttigaḷ = a - suhṛij-jiv-ākarsha-

7 prapūrttigaḷu palar = esedar || [4*] Ā mahā-mahiśaroḷage || Jaya-lakshmî - narttakî-narttana-pariṇata-śailiūshan = urvvi-vadhūṭi-priya- bhāsva[n]

8 nūtna-ratnaṁ bhuvana-bhavans-dîpāyamāna- pratāp-ōdayan uḍyat-paśchim-áṁbhōnidhi - pati dhareyoḷ bāppu sāmānanē Chaṭṭayadēvaṁ Dēva-rāja-prakaṭita-

9 vibharaṁ śvîkṛit = āścharyya-śauryya || [5*] Kavaḍi-dvipamum = ādiy-āge palavuṁ dvipaṁgaḷaṁ koṇḍu Laṁke-varaṁ taḷta bahitra-saṁtatigaḷ iṁdaṁ sētuvaṁ kaṭṭi kappavan = ugr-āsura-

10 ralli bēḍa palaruṁ Rāma-pratishṭh-āgrahārnv = enal = māṇḍaḷav = aty-udātta[v = eḷnikuṁ Kādaṁba-chakrēśana || [6*] Banav = ettaṁ dhavaḷ āravaṁ kaḍakaḷam vaihāli-pū-dōṁṭav = iṁbine

11 taḷt-aṁgaḍi sūle-gēri keṟegaḷ = kaṅg-oppamam = māḍe neṭṭane bhaitraṁgaḷa mēle Gōve-veras = aṁbhōrāśiyoḷ Iileyiṁ vanadhîśaṁ naḍedaṁ mahā-mahimeyiṁ

12 saurāshṭra-ḍēśaṁ baraṁ || [7*] Aṇakaṁ pēḷv-aḍe Sōma-nātha-vibhuvaṁ karppūrdiṁd = eyde pūraṇeyaṁ māḍi baḷikke kabhilar = adaṁ nirmmāllyamaṁ kūḍe dhāriṇiyo-

13 ḷ = tōṟuguv = eṁdu suṭṭu beleyaṁ bērpp = annegaṁ koṭṭu bhūshaṇam = ādaṁ bhuvanakke Chaṭṭaya-nṛipaṁ v[itr]asta-vidviḍ-nṛipa || [8*] Negaḷ da tuḷā-purushaman = ēn = aga-

14 ṇitav = enal = irddu palavu pesar-ūrggaḷav = î jagav = aṟiye vipra-samitige mige koṭṭaṁ nṛipa-lalāṭa-paṭṭaṁ Chaṭṭa || [9*] Enit = oḷave yajña-kōṭigal = anituṁ mana-

15 mudade neṟeye māḍisi negardd = irdd = enit = oḷave dāna-kōṭigaḷ = anituman = ittaṁ dvijargge Chaṭṭaya-dēva || [10*] Śara-nidhiyoḷ vilāsadoḷe Chaṭṭaya- dēvan = u-

16 dātta-vikrmaṁ bare negardd = irdda Ṭhāṇeyada Mummuri kēld = idir = vvanda kaṇḍu tann = ara-maneg = oydu bhakti-bharamaṁ meṟeyutt-ire putriyaṁ savistara-

17 doḷe koṭṭu koṭṭan-aḷiyaṁge suvarṇṇaman = aydu lakkamaṁ || [11*] Enagiṁ praty-u [pakāra[- U U]ve bēṟ = inn = ēnan = āṁ māḷpen = î vanadhîśaṁg = enut = aṁte Mommuri-nṛi-

18 paṁ śrî-Chaṭṭa-bhūpaṁge neṭṭane koṭṭaṁ dhare mechohe chāga-jaga-jhaṁpaṁ Jhaṁpaḷā - chāryyan = eṁ [U U - - U]yan = āḷdu māḷeyan = enalk = oḷār-ddhanyar = iṁt urvviyoḷ || [12*]

19 Antu negartteyaṁ taḷeda Chaṭṭaya-dēvana nandanaṁ diśā-kānteyaraṁ nija-prabaḷa -kîrtti-su[dhā-rasa- vārddhi-pūraḷdoḷ = tiṁtiṇiy = āge kūḍe jaḷa-kēḷiyan = āḍe sa-rā-

20 gadiṁde dig-daṁtigaḷam muḷimgisidan = ūrjjita-dāna-jaḷa-pravā hadi || [13*] palavuṁ yajñaman = odavisi palavuṁ tuḷā-purushav = irdda ṛitvijargg = ellaṁ pa-

21 lav = agrahāramaṁ biṭṭa = olaviṁ Jayakēsi kirttiyaṁ prakaṭisida || [14*] Tōḷ-valamuṁ padāti-balamuṁ pirid = uṁṭ = enag = endu garvvadiṁd-Āḷ vara chakra[va]-

22 rtti maleyal Jayakēsi-nṛipāḷan = etti baṁd-ēḷ- varalikke jiṁhkarisal = ōḍ isi tettisidaṁ virōdhi beṁ-koḷvan = enippa ponn-oṟeyan = ā ripu-rājana rāja-

23 dhāniyoḷ || [15*] Mudadiṁ tannaya dēśadattal = adhipaṁ permmāḍi-dēvaṁ baralk = idir-vvand =āgaḍe kūrppa tunna magaḷaṁ dhār-ānvitaṁ koṭṭu perchohid = alaṁpaṁ palava-

24 [U]yaṁ kumareyaṁ bhaṇḍāraṁaṁ lekkav = illade tellaṁṭiyan =ārttu koṭṭu negaḷdaṁ lōk-aik-kaḷpa-druma || [16*] Tad-anaṁtaraṁ || Ele Permmāḍi-nṛipāḷa [- U] n-ola-

25 viṁdaṁ pōgi Kalyāṇadoḷ = palaruṁ maṇḍaḷa-nāthar = an = aṟive vaṁdir = bbekkasaṁ-baṭṭ-iral chaladiṁ paṭṭaman = oldu kaṭṭidapan = eṁd-āvēgadiṁd = etti dōr-vvaḷa [- - ∪ ∪-]

26 [∪ - ∪∪∪ -] Koṁkaṇ-ādhîśana || [17*] Bansvaseya Kîrttirajanan = anuva[ṁ]śam = app = antu māḍi Permmāḍige tāṁ vanadhi-pati kîrttiyaṁ neṭṭane taḷeda negaḷda . . . .

27 tta . . . . || [18*] Ad-alladeyuṁ || Vāridhi mēre-dappi kavit = appa-vol = ōvade baṁda Chōḷanaṁ vāri-nidhîsan = appa Jayakēsi-nṛipaṁ chaladim taṟumbi [- - ∪ ∪]-

28 na[∪ - ∪ ∪] yanaṁ neṟe mechchisid = oṁd = agurva pēḷ = āra manakke kautukaman = āgisad = î bhuvan-āṁtarāḷadoḷ || [19*] Maṇḍaḷa -nāthan = eṃd = uṟade kānisid = oḷvade [-] -

29 la[- - - - ∪ ∪] naṁ samānadoḷe kāṇisi-koḷvud = enalke pūṇdu kailkoṇḍen = idaṁ diṭakke baravē ḷ = ene bandu samāna gāṇkeyaṁ kaṇḍu mahatva [- ∪ ∪ ∪]

30 pēḷ [∪ ∪] Koṁkaṇa - chakravarttiyn || [20*] Ā vasudh-ādhipaṁge Jayakēsige kēsari puṭṭuv = andadiṁ Gūvala dēvan = ūrjjita parākrami puṭṭi nij-āsi-deṁshṭreya

31 [- ∪ ∪ - ∪ -][ri-nṛipa]- sāmajamaṁ taḍed = agra-kuṁbha-mukt-āvaḷiyaṁ disā vaniteyargge vibhūshaṇam = āge māḍida || [21*] Madavad = virā[∪] ni [-] -

32 ru [∪∪∪∪]ti saṁkōchisal perchchid = utsāhade mitr-ānika-padga-prakarav = elare sad-dharmma chakra-āḷi-chelviṁ poduval Kādaṁba vaṁśa-sphurad-udaya -girîṁdr-āgradoḷ [- - -]

33 padeyaṁ-geyd = opput-irddaṁ tad-anuja Vijayādityn-dēva-kshitîśaṁ || [22*] Enisida Vijayā-dityana tanū-bhavaṁ negaḷdan = akhiḷa-lakshmi-niḷ ayaṁ vana-nidhi-parîta-dhātrî-jana - nuta . . . .

34 n = enisi Jayakēsi-nṛipa || [23*] Ā Jayakēsiye tān = enal = î Jayakēsi ksham-ādhināthaṁ negardd = î jagamaṁ tannaye bhuja-rājita.ghana-śauryya - raudreyiṁ mudrisida || [24*] [- ∪]-

35 maṇ-ādhirājana vaśî-karaṇ-āstrad = ati-prabhā-sphurat- kîrti-dig-aṁganā- vadana-darppaṇav = ārpu vasuṁdhar-āgra-saṁvarttita-yāchaka-prakara-tushṭikuraṁ bhuja-śakti-vîra-saṁkîrtti-

36 taṁ = eṁd = oḍ = ēṁ vogaḷvud = unnatiyaṁ Jayakēsi-dēvana || [25*] Antu negartte-vetta Jayakēsiya bhāsura - mūrttiyaṁ jagat -kāṁtana kîrttiyaṁ bhuvana-bhuṁbukanē [∪∪-] virōdhi-vikrāṁ.

37 ta-gajēṁdra-kēsariya vikramamaṁ neṟe kēḷdu-gēld = aṇaṁ Kuṁtaḷa-chakravartti Hari-mūrtti jagan-nuta-kîrtti rāgadiṁ || [26*] Enage Jayakēsi munnaṁ manad-olaviṁ . . . .

38 raman = eṁbinal = î Jayakēsi neṭṭane saphaḷaṁ māḷpen = î jagaṁ pognḷ v = inega || [27*] Eṁdu vibhūtiyaṁ dharisi hēma-nagēṁdrame muṁde baṁdu niṁd = aṁdain = appu-keydu ma-

39 ṇi-maṁḍapadoḷ = pada-padmamaṁ nij-ānaṁdade karchchi pū[ṛṇṇa]-kaḷ aś-ōjvaḷa-dhāre virājisalke tāṁ nandaneyaṁ kumāraka śikhāmaṇig = ittan-iḷā taḷ ēśvara || [28*] Tad-anaṁtaraṁ || Kanakādry-a-

40 graṁgaḷ = ēn = achehariye palav = enal hēma-puṁjagaḷaṁ Rōha-nagē ṁdra -vrātav = itt = ett = ene palavu mahā[ratna-puṁbjagaḷaṁ] Śakruna gaṁdh-ēbhakkam = uchchaiśravada mahime-

41 gaṁ mēl = enal = saṁduvaṁ nūtana bhadr-ēbh-āśva-kōṭi-parakaraman = aḷiyaṁg - ittan - ā kuṁtaḷadeśa || [*29] Siriyuṁ Hariyuṁ [Śivanuṁ] Girijeyum = esev = aṁdadinade Jayakēsiyu-

42 v = ādaradiṁ Maiḷala-dēviyuv = urutara - sukha -niḷayar = esedar = i dhare pogaḷe || [30*] Ā Maiḷala- dēviya rūpaṁ mahimeyoḷu Raṁbhegaṁ Tilōttamegaṁ mikk-o-

43 nar-ā vadhūṭigav = ē mātō bagedu nōḍe nūrmmaḍiy = alte || [31*] Ide lā aṇya-sudhābdhi nōrppaḍ = ide chaṁdra-bhrū-viḷāsaṁ samaṁt - ide kāṁti-prasara - kramaṁ [U U U]

44 dal vāsaṁtikā - lakshmi nōḍ-ide sārasvata-janma -bhūmiy = ene lōkaṁ lōkadol rūḍiyaṁ padepiṁ Maiḷala-dēvi-mūrtti-mahimā-vistāra- [- - U -] [32*]

45 Lîḷeya peṁpu chittajana vallabheg = irmmaḍi bhāvisal migil śîḷada peṁpu Sîtege padirmmaḍi chāgada peṁpu lōkamaṁ pāḷipa kaḷpa-vallarige [- U U - U]

46 jasakke nōṁtaḷaṁ Maiḷala-dēviyaṁ pogaḷvud = î dhare pūrṇṇa-śaśāṁka-vaktreya || [33*] Vinutaṁ Vikrama - chakravartti strî-ratnamaṁ bhōgu-bhāgi[ni] [- - U U -]-

47 viyaṁ vibhavadiṁ Kādaṁba-chakrēśanoḷaṁ(l) guṇa-vikrāṁtanoḷ = oldu kūḍi negḷdaṁ Kādaṁba - rājy -ābhivarddhana-sat-kîrtti virājisalke jasamaṁ saṁtōsha [- - U -] || [34*]

48 Enisida Maiḷala-dēvigam = anupama = guṇan = enisi negaḷda Jayakēsigav = inn = anavarataṅ rājya vivarddhanamaṁ mārppaḍeg = ene [rājya-lakshmy-apēkshaṁ] || [35*) [U U U] [kula]-

49 kram-āgataruvaṁ naya-śuddharuv = āptaruṁ diṭakk = anuvaśaruṁ vichārise peṟar = pṛitan-ādhipar = ār = enutte matt enisa de ninn = udātta-bhuja-paṁjara [- U U - U - U]

50 naṁdaney = oḍan = arttiyiṁ besasidaṁ pṛithivi-pati Lakshma-rājana || [36*] Besase Chaḷuky-rāma vibhu Maiḷala-dēviyumaṁ dharitri baṇṇise [U U - U - U]

51 numan = utsevadimd -oḍagoṁḍu baṁdu kaṇg = eseva Girîṁdra-naṁdaneyumaṁ bhuvanēśanumaṁ su-bhakti [- U U U] se dēvi saṁteḍe [U - U U - U U -]-

52 dgha-rājyadoḷ || [37*] Nuḍidu pasāyitaṁ sahaja -buddhiya perchchuge yiṁ pasāyitaṁ toḍev-ari-sēneyaṁ bavaradoḷ [U U - U U -] pasāyitṁ [U U U]-

53 dav = irdda śauchade pasāyitan = āv = eḍegaṁ pasāyitaṁ kaḍu diṭ adiṁde chakrig = ene dhanyano Lakshmaṇa daṇḍanāyaka || [38*] Ā negaḷd = irdda Lakshmaṇa-cha[mūpu-sutaṁ su-gabhi]-

54 ra-vṛittig = aṁbhōnidhig = unnatikkege sur-āddrige dhairyya-guṇakke dhātrigim tāne migil vichāripade tāne dal = aggaḷav = eṁtu nōrppaḍam tāne viśēsha [- U U U -] -

55 tramo savyata Bhavya-rājana || [39*] Ā negaḷda Bhavya-rājana mānini lōka -tray-aika-pāvane vivaḷa-jñāna-pravāha- vistṛite tān = esedaḷ Gaṁge-dēvi . . . . dha-

56 reyoḷ || [40*] Sarasati-sahachari vidyā-pariṇatiyiṁ taṁge Gaṁge śuddhatiyiṁ bhāsura-niti-tanuje tanag = abharaṇadin = ene Gaṁgey = aṁtu - nō . . . . || [41*]

57 Iruḷol-varttisut-irppar = unnatiyum = ugr-ābhiḷa duśśiḷa śūkara-daṁshṭr-āgradoḷ = irppa dhāriṇi-yam = udyat-paṁkaj-ōdbhūta -nūtna-rajaḷ-pō [U U - U] [sāṁ]-

58 ga-dhṛiti-geṭṭ-ōtirdda Savitriyuṁ doreyē chāru-charitradoḷ = negardda Gaṁgā - dēvig = î dhātriyoḷ || [42*] Negaḷd = avara piriya magaṁ nija . . . nija.....

59 yiṁdaṁ mige beḷagi bandhu-jana-vārddhige percheham paḍedu Sōma-vibhu varttisida || [43*] kṛita-vidyaṁ śabda-śāstra-āhamadoḷ = adhigat - ārtthaṁ mahātatkka - śāstra-śrutoyoḷ sā-

60 bitya-śāstra-prakaradoḷ = adhikaṁ Śukra-śāstr-ōnnatiyoḷ bhūlōkadoḷ Bhārggavan = enisi jassṁ = bettu saṁpastutya-sāraavata-lakshmi śuddha-jihvaṁ nogarddan = ava-

61 niyoḷ = Sōma-daṇḍādhināthaṁ || [44*] Trijagat-sēvyane Bhavya-rāya-kaneyam pēḷ Dhvaniyē Lakshimaṇ-āgrajan = atv-unnata -śaucha-saṁpadane Gaṁgā-putrakaṁ śāntanē nija-nā-

62 makk = ene śauryya-saṁgatane Siṁha-jyēshṭhan = eṁb = î vachō-vrajam = anvartthakam = āytu Sōma-vibhug - î viśvaṁbharā-bhāgadoḷ || [45*] pravidita Kantsa -gōtra- ghana-dugdha-payō-

63 dhiyoḷ = udgha-liḷan = udbhavisi ka:·āgra -purṇṇatege nirmaḷa-kāntige lōka-lōchan-ōtsavake suvṛitta-vṛittige bulha-stutig = āśrayav = āgi Sōman = î bhuvanama-

64 n = āvagaṁ nija-yaśaḷ -prithu-chaṁdrikeyiṁda tîvida || [46*] Inituṁ pemmage nermmav = āgi negardd = irdd = ā Sōma-daṇḍādhināthana tammaṁ tri-jagad-vinūta-Śiva-pād-aṁbhōja-bhṛiṁ-

65 gaṁ jagaj-jana-saṁstutya-samasta-tatva-kuśaḷam saṁśuddha-dharmm-ōdyamaṁ Manu-mārgg-ācharaṇaṁ negartte- vaḍedaṁ śri-Siṁha-daṇḍ ādhipa || [47*] Jaḷadhi-prāvṛita- dhātriyo-

66 ḷ = negarddan = altē śabda-vidyā- Pataṁjaḷi shaṭ-tarkka-Shaḍānanaṁ sakaḷa-lōka-stutya-sāhitya saṁkuja-sarvvjñan = udātta-niti-nikara-prakhyāta Chāṇakayan = ujvaḷa-vāṇi-vani-

67 tā-naṭi-naṭana - lilā- prāṁgaṇaṁ Siṁgaṇa || 48*] Ati-vishama rasa-turaṁgama- patiyaṁ Rēvaṁ-tan = aṁt = ir = ēṟalu sakaḷa-kshiti pogaḷ uttire = sēnāpati-tiḷakaṁ

68 Siṁha - daṇḍanāthane ballaṁ || [49*] Siṁgada jasad = oṁd = aḍe mātaṁgaṁ bhayadiṁde bhinnal-ōḍaṁ pari mūtraṁ-goḷguv = end = oḍ = ēṟuvuḍ = eṁ gahaname negaḷda Siṁha-rājaṁg = ibha-

69 maṁ || [50*] Negaḷdaṁ munne pināki dal kṛita-yuga-vyāpāradoḷ trēteyoḷ = negaḷdaṁ Rāman = udātta-chāpa-charitaṁ dvāpāradol-phalguṇaṁ negaḷ daṁ kēḷ kali-kā-

70 ladoḷ dharaṇiyoḷ bil-viddeyoḷ = Siṁgaṇaṁ negaḷdaṁ Kutṁaḷa-chakravartti-kaṭaka- prastutya-daṇḍādhipa || [5*] Nayadoḷ śauryyadoḷ = ārppinoḷ vinaya-

71 doḷ chāturyyadoḷ maṁtra-niśchayadoḷ chāru-charitradoḷ vibhavadoḷ sāhityadoḷ-viśrut-ānvyadoḷ dōr-vvaladoḷ nij-ēśa-hitadoḷ

72 sāmartthyadoḷ sad-guṇ-āśrayan = ēṁ-baṇṇipud = urvvi kūrttu mudadiṁ śrî - Siṁha-daṇḍēśana || [52*] Initu pogartteyaṁ taḷeda Siṁha chamūpana peṁpu-vetta

73 mānini nija-nāthan = unnata- bhujakke jay-āṁgane vaktra-paṁkajakk = anupama - vāg-vadhūṭi subbagatvade perchehid = ura-sthaḷakke sajjana-nuta -lakshmi tān = ene kṛitārtthe-

74 yo Maiḷala-dēvi dhātriyoḷ || [53*] Parijana-pārijāta - late bandhu-jan-āṁ ara-dhēnu dhāriṇî-su-ruchira-hēma-vṛishṭi pati-bhakti-Dhar-ātmaje ramya-harmya -

75 bhāsura-nava-ratna-dîpika dayā-rasa-vārddhi-sudhāṁśu-lēkhey = eṁb-ara-nuḍigalg = aḍarpp = enipa Maiḷala-dēvige meymey = oppadē || [54*1 Tat-tanūjan- amaḷa-vā-

76 nî-vṛitta-stana-kaḷaśa-luḷita- maṇi-bhūshaṇan = udvṛitta-ripu-kudhara-pavi lōk-ōttaman = ene Boppadēvanaṁ mechadar = ār || [55*] Junanayan-otpaḷakke śaśi-biṁbam = e-

77 nippudu mūrtti kîrtti-dig-vaniteyargg = āgaḷuṁ tuḍuvn mauktika -dāmam = enippud = ārppu mēdinige suvarṇṇa-pūrṇa ghana-vṛishtiy = enippudu kū-

78 rppu yuddha-bhājana-ripu-daṁti-saṁhatige siṁham enippudu Boppadēvana || [56*] Intu kaḷatra-putra-bahu-bāndhava- mitra-samanvitaṁ su-niśchiṁta-

79 de Vikramāṁka-sute Maiḷala-dēvigam = aty-udātta-vikrāṁtan = enalke mikka-Jayakēsigav - ūrjjita-rājya-lakshmiyaṁ saṁtatam-uttara-ōttaram-enal parivarddhisu-

80 tirddu dhātriyoḷ || [57*] Svasti Samadhigata- paṁcha mahā-śabda mahā-sāmant-ādhipati mahā-prachaṇḍa-daṇḍanāyaka vibudha-vara dāyaka gōtra-pa-

81 vitra par-āṁganā-puvtra-bandhu-chintā maṇi vivēka-chūḍāmaṇi dushṭ-āśva-malla seṇasa-hṛit-sella Kōdaṇḍa-Rāma raṇa-raṁga-Bhima sāhitya-vidyād hara ni-

82 khiḷa-kaḷā-dhara saṁgîtaka-prasaṁga saṁsēvya- Bharata saujanya-sāmrājya - nirata dhairyya-kuḷa-parvvata satya-Satyavrata maṁtri-Chāṇ akya manuja-māṇikya

83 Sajjana-sahbhā-maṇi-pradipa Vikramāditya-dēva-pratāpa -svarūpa nām-ādi samasta-prasasti-sahitaṁ śrîman-mahā-pradhānan - antaḥpur-ādhyakshaṁ pa-

84 sāyitaṁ mane -verggaḍe daṇḍnāyakaṁ Siṁg-arasar-ssu[kha di]n-irddu || Jala-nidhi-mēkhaḷā-kaḷika-bhūmige Kuntaḷa-śōbhey-ante Kuntaḷa-vishayaṁ manaṁ-goḷi-

85 si tōrppudu tad-vishayakke chaṁkanat-tiḷakada - vol virājisutam-irppudu bhāvise chitta-dōhalaṁ Halasige nāḍu nāḍugaḷa ballahan-uttamaṁ[1]-va-

86 stu-vistrita || [58*] Ā ramaṇîyav = appa vishayakke vibhūshaṇav = āgi toṟppa Kuṁdūran -ad-oṁdu nālageya mānavan-ē-vogaḷdappan-eyde kaivāra-

87 doḷ-ā negarttey = Aamarāvati mikka Aḷakā-puraṁ jagat- sārav = enippa Bhōgavati tān = enikuṁ vasudh-āṁtarāḷadoḷ || [59*] Enisida Kuṁdūra daksbiṇa-dig-vibhā-

88 gadoḷ || Ide dai bhāvisnl = argghya - tîrtthav = ide dal Vārāṇasî tirtthav= iṁt=ide dal tîrttha-varam Prayāge palavuṁ tîrtthaṁgaḷum mattav = iṁt— ide dal

89 niśchayav = eṁdu Siṁgaṇa-chamūpaṁ bēṟe kaiḷāsamaṁ padaḷaṁ māḍ isidaṁ jagakk = enisuguṁ śrî-lakshma-Lakshmēśvara || [60*] Viditaṁ Śrîparvvataṁ baṁd = ava-

90 tarisidudō ramya-Hirmyāchaḷaṁ puṭṭidudō bēṟ = oṁdu Mēru-kshitidhara me diṭaṁ dēvat - āgarad = aṁt-irddudo pēl = eṁb = annegaṁ permmeyin = ese-

---

1. The anusvāra(o) is not necessary

91 du jagakk = oppuguṁ dharmma-harmy -āsvada- raṁgaṁ Si[ṁ*] gaṇ a[ṁ] [māḍi]sida Śiva-gṛihaṁ Laksma-nām-ābhirāma || [61*] Sakaḷa-viḷ āsn-saṁkuḷav = ad = illiye niṁ-

92 dudu tuṁga- maṁgaḷa - prakaravadellav = illi nelegoṁ[ḍudu] kūḍe jagat-traya-sphurat-sukṛitam = ad = ellav = illi nelasirddudu niśchayadiṁdav = embinaṁ

93 prakaṭita-divya- tîrtthav = eseguṁ tri-jagan-nuta Lakshmaṇēśvar || [62*] Svasti Samasta-bhuvan-āśraya śrî-prithvî-vallabha mahā - rāj-ādhirāja paramēśvara

94 parama-bhaṭṭāraka Satyāśraya-kuḷa -tiḷaka Chāḷuky-ābharaṇaṁ śrîmat-Tribhuvanamalla -dēvara vijaya-rājyam-uttar-ōttar- ābhivṛiddhi-pravarddba-

95 mānam = ā - chaṁdr-ārkka -tāraṁ sale Jayaṁtipurada neleviḍinoḷu sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyynttam = ire || Svasti Samadhigata-paṁcha-mahā-

96 sabda mahā-maṇḍalēśvaraṁ Banavāsî-pura-var-ādhîśvaraṁ samasta-bhuvana-saṁstūyamāna-Hara-Dhariṇî-prasūta Triḷōchana- Kadaṁba - vaṁśa- mah -ō-

97 daya-mahîdhareṁdra-śikhar-ābhyudayamāna-mahā -prachaṇḍa-mārtta ṇḍa mārttaṇḍakar āti - tîvra-nija- pratāpa-vaśîkṛita - sakaḷa mahîma-

98 ṇḍalan = uttuṁga-simha-lāṁchchana vānara-mahā-dhvaja permmaṭṭi-tūryya-nirgghōshaṇa chatura-āsîti-nagar-ādhishṭhit- ashṭādaś-āśvamēdha dîkshā - dîkshi-

99 ta-kuḷaprasūta Himavad-girîṁdra-ruṁdra - śikhara-sthāpita - mahā-śakti-prabhāva tyāga-jaga-jhaṁpi-Jhampaḷācharyya niśśaṁka-Rāma su-bhaṭ a-kanaka -

100 nikaś-ōpaḷa śaraṇ āgata-vajra- prākāra lōkaika -kalpa- druma saṁkrānti-dhavaḷa mūrti-Nārāyaṇa kirtti-mārttaṇḍa maṇḍaḷika - lalāṭa-paṭṭa vai-

101 ri-gharaṭṭa su-bhaṭa-rāja-śikhāmaṇi Kādaṁba-chūḍāmaṇ = îty = akhiḷa-nām-ādi-samāḷaṁkritar =appa śrîman-maha-maṇḍaḷēśvaraṁ Jayakesi-

102 dēvaruṁ || Svasty - anavarta - bhūmi-bhāmini dhavaḷa - maṁgaḷa - śriṁgār-āyita-bahaḷa - vimaḷa-yaśaś-chaṁdra- chaṁdrika - virājamāne gandh-ēbha-yāne

103 chatur-udadhi-vēḷā-vaḷaya-vaḷayita- sakaḷa-jagad-adhîśvara - śrîmach - Chāḷukya-chakrādhîśvara-priya-sute vaṁdi-jana- kulpa - late subhaṭa-

104 kanaka-nikaś-ōpaḷe rājy-ābhyudaya - śubha-sūchan-ānēka-śubha - lakshaṇa- lakshit-āmgi tyāga-jaga-jhaṁpan = arddhāṁgi mṛidu- madhura-vachana - chatu-

105 ra-kaḷā-kaḷāp-ōpēte śriṁgāra-sāra-sarvasva-bhūte śrîmaj-Jayakēsi-dēvara viśāḷa-vaksha-sthaḷa-nivāsiniyar = appa-śrîmat-piriy-a-

106 rasi Maiḷala-mahādēviyaruṁ Koṁkaṇa-voṁbhaynūṟuṁ Palasige-pannirchehsiramu Payvey-aynūṟuṁ Kavaḍi-dvîpa- sava-lakkamu-

107 maṁ dushṭa-nigraha śishṭa-pratipāḷaneyiṁ rājyaṁ-geyyutam = irdda || Srîman - mahā-pradhānaṁ daṇḍanāyakaṁ pasāyita[ṁ] Maiḷala-

108 mahā-dēviyara mane-verggaḍe Siṁgarasaru māḍisida Lakshmaṇēśvara - dēvargge Śaka-varshaṁ1047 neya Viśvāvasu- saṁvatsarada Bhā-

109 drapada ba 13 Śukravāra mahātithi yugādiyaṁdu dēvara pūje-naivēdyav = aṁga-bhōga-naṁdā - dîvige-pātra-pāvuḷṁ vidyā-[dā]-

110 na tapōdhana-chchātrargg = āhāra - vastra -dāna brāhmaṇar = āhāra-dāna khaṇḍa-sphuṭita -jîrṇṇō-ddhārukke Pilasige - pannirchchāsiradoḷaga[ṇ = a] -

111 ynūṟaṟa modala-bāḍa[ṁ] rājadhāni Kuṁdūralu taḷa-vṛittiy = āgi biṭṭa purada sîme [|*] Mūḍalu Kennālege pōda per-vaṭṭe teṁka[ḷu]

112 kuṁbāṟa-geṟe paḍuvalu Savaṇana - paḷḷiya baṭṭe baḍagalu beṭṭada basadiya bhūmi [|*] Puradiṁ mūḍalu keṟeyoḷage yabhina [la]

113 gāvuṁḍana sthaḷada tōṁṭa matteru I nairityada kōṇa Baisa-geṟey keḷ agaṇa gardde neṟe [||*] Mattav = aynūṟaṟa baḷiy bāḍa Dāravāḍada

114 mūḍa voladal = Āneya suṁḍili paḍuvalu Navilūra sîmeyiṁ baḍagalu mattaru 50 [|*] Mattaṁ Kuṁḍūr = aynūṟa baḷiya

115 bāḍaṁ Kauvalagēriya sthāna- mānyaṁ poṟag = āgi ohatur-āghāṭa-samēta tri-bhōg-ābhyaṁtara -koṭṭaru ||

೪೦

ನರೇಂದ್ರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೭

ಫಕೀರಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ ತರಗಾರ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿರುವ ಮುರುಕು ಕಂಬದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರಿಸಿದ ಈ ಶಾಸನ, ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನ. ದೇವರಿಗೆ ಚಿನ್ನದಾನ ನೀಡಿದುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ. ಸಾಲು ೧-೨ ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯ . . . [ವ]ರ್ಷ ೫೨ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರ . . . . . ಸುದ್ಧ ಪಾಡಿವ ವಾ." ಎಂದು ಬಂದಿರುವ ಮಿತಿ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೭ ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯ . . . [ವ]ರ್ಷ ೫೨ ನೆಯ

೨ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರ . . . . . ಸುದ್ಧ ಪಾಡಿವವಾ-

೩ . [ದಂದು] . . . . ದೇವರಿಗೆ ಹೊ-

೪ ನ್ನಮು[ಂ] ಬಿ . . . . [ಮ]ತ್ತ ಕೊಟ-

೫ ಸೆ . . . . ಬೊಸವ [ಬಿ]-

೬ . ಯ[ಂ] ಹೆ . . . . ತ್ತಾ ಈ

೭ . ರ್ಮ್ಮ . . ಪಾಲಿಸಿ . . . ಕೊಟ್ಟಡಂ ಅಳಿದವ[ಂ]

೮ . . . . . ಯೊಳು ಸಹಸ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ . -

೯ . . . . ಲೆಯ ಕೊಂದ ಪಾತಕವನೆಯ್ದುವರು

[ಸವೆದಿದೆ]

This epigraph is on the front side of a broken pillar. It is in the backyard of the bome of Fakirappa Basappa Taregār. This inscription belongs to the Chālukya family of Kalyāna. A grant of Gold to god is its Subject.

The date of this inscription corresponds to A. D. 1127.

1 Svasti Śrî-mach-chāḷukya . . . [va]rsha 52 neya

2 Plavaṁga-saṁvatsara. . . . . suddha Pāḍivavā-

3 . [daṁdu] . . . . dēvarige ho-

4 nnamu[ṁ] bi . . . . [ma]tta koḷa-

5 se. . . . . bosaṇa [bi]-

6 . ya[ṁ] he . . . . ttā î

7 . rmma . . pālisi . . . koṭṭaḍaṁ aḷidava [ṁ]

8 . . . . . yoḷu sahasra-brāhmaṇa . -

9 . . . . ley koṁda pātakavan = eyduvaru

[Worn out]

೪೧

ನರೇಂದ್ರ

ಸು. ಶ. ೧೨

ಫಕೀರಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ ತರಗಾರ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಡುಕಂಬದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಲಾದ ಈ ಶಾಸನ, ಮಧ್ಯಮ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಸಿ, ಇದರ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ . . . . ಧಯ .

೨ . . . . . . ವಾರದಂದು

೩ . . . . ದೇವರು

೪ . . . . . . [ಕಂ] ಪಣ್ಣಾಯದೇ-

೫ . . . . ಪರಿಹಾ-

೬ . . . . . . ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಪ್ರತಿ-

೭ . . . . . . [ಕ]ವಿಲೆಯ ಸಾ-

೮ . . . . . . [ಬ್ರಾ]ಹ್ಮಣರುಮ-

೯ . . . . . . ತ್ಯಾಯನ[ಮಃ] [||*]

The epigraph is on the right side of a fragment pillar and is now lying in the backyard of the house of Fakirappa Basappa Taragār. The letters are worn out here and there.

This inscription mentions a grant only

On palaeographical grounds it can be ascribed to about twelfth century.

1 . . . . dhaya -

2 . . . . . . vāradaṁdu

3 . . . . . . dēvaru

4 . . . . . . [kaṁ] paṇṇaya-dē-

5 . . . . parihā-

6 . . . . dharmmamaṁ prati-

7 . . . . . . [ka]vileya sā-

8 . . . . [brā]hmaṇaruma-

9 . . . . . . tyāya-na[maḥ] [||*]

೪೨

ನರೇಂದ್ರ

ಸು. ಶ. ೧೨

ಗುಡ್ಡದಮಠದ ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನ ಎರಡು ತುಣುಕಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾಂತದೇವ, ಕನಕಶಾಂತಿಮುನಿಗಳ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ಕನಕಶಾಂತಿಮುನಿಯ ಸಮಾಧಿಮರಣದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಾಹುಬಲಿಮುನಿ ನಿಷಧಿಕಲ್ಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ.

ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇದು ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನವೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಬಹುದು.

೧–೪ [ಅಸ್ಪಷ್ಟ]

೫ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘಲಾಂಛನಂ [।*] ಜೀಯಾತ್ರೈಲೋಕ್ಯ . . .

೬ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ ॥ . . . .

೭–೧೭ [ಸವೆದಿದೆ]

೧೮ . . . . ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ–

೧೯ ಭುವನವ[ರ್ಷ]ವೆನ್ತಿರೆ . . . . . . ಜ್ಞಾನತ್ರಿಲೋ . . ನೇತ್ರ ವೀರ . . . .

೨೦ . . . ರ್ವ್ವಜ್ಞ . . ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ[ಂ] ಮುಖಕಮಳವಿನಿರ್ಗ್ಗತ ಸದ–

೨೧ ಸದಾದಿ . . ಸಪ್ತಭಂಗಿ ಸಮಾಲಿಂಗಿತ . . . . . ರೂಪಣ ಪ್ರವೀಣ

೨೨ . ರಾದ್ಧಾನ್ತಾಮೃತ ಪಾರಾವಾರಪಾರಗರು . . . . ಮಕುಟ . . ಪಂಡಿತಮ–

[ಸವೆದಿದೆ]

೨೫ ಹ ಪ್ರವೀಣ ವಿಜ್ಞಾನಕುಶಳ . ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಭೂತಪಿಶಾಚ

೨೬ ಭಯ . . . . ॥ ಜೈನ–

೨೭ ಶಾ[ಸ್ತ್ರ] . . . . ರುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ನಾಗಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ತದೇವರ

೨೮ ಶಿಷ್ಯ . . . .

೨೯ ರಮಳ ವಾರಣ ವಾರಣೇಂದ್ರಃ ಚಾರಿತ್ರರತ್ನ ಸಮಾಳಂಕೃತ

೩೦ [ಪೂ]ತ . ತ್ರಃ ಸೈದ್ಧಾನ್ತಿಕ ಕನಕಶಾನ್ತಿ ಮುಮುಕ್ಷು ರಾಜಃ ॥

೩೧ ಜೀಯಾಜ್ಜಿತಃ . . ನಾತಿಃ . . . ಶ್ರೀ ಕನಕಶಾನ್ತಿ ಸೃದ್ಧಾನ್ತಃ [।*]

೩೨ ಕಾರೇಯಗಣದ . . ಕಾಧಾರಿ . . . . ತೊಪ್ಪು ಕೀರ್ತ್ತಿನಿಧಾನಃ ॥

೩೩ ಪರಮಚರಿತ್ರ . . . . ವ್ವಿಶಿಷ್ಟ ದುಷ್ಪರತರ

೩೪ . . . .

೩೫ ಗಮಂಗೆದೆಯ . . . . ನುತಿ ಜಗಃ

೩೬ ಕನಕಶಾನ್ತಿಮುನೀಶನ . . . . ಪೋಗುಪೋಗು

೩೭ . . . . ಪುಙ್ಪಬಾಣ ಸಕುಲ ಮನವಟ್ಟಿ[ತೋ]

೩೮ . . . . ಬರ್ಮ್ಮದೇ .

೩೯ . . . . ಗರ್ವ್ವಮಂ ತೊಲಗಿಸು ಬಾಪ್ಪುರೆ ಕನಕ-

೪೦ ಶಾನ್ತಿಮುನೀಶ್ವರ . . ಸಲ್ವುದಂ ॥ . . . . ರೋವ್ವಿ ಪರಿಗಣಿ-

೪೧ ತ . . . . ಸೌಮ್ಯಸ್ವಾತಿ . ವರ್ತಿಸೆ ಕಲಿ-

೪೨ ಯುಗ . . . . ಸ್ಥಳಿತಾತಿಯಾಪ . ಸನ್ಯಾಸ-

೪೩ ನದೆ ಕನಕಶಾನ್ತಿಬ್ರತೀನ್ದ್ರ ತ್ರಿ . ತ್ಮೋತ್ಪಳ ಚಂದ್ರವಾರ . . .

೪೪ ಸವಪುರವರದೊಳಂ ಮುಕ್ತಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾದರ್ ॥ ಗುರುಗಳ ಸುಕೀರ್ತ್ತಿಲ-

೪೫ ತಿಕಾಪರಮೆನಿಸಿ ನಿಶಿಧಿಕಾ ಶಿಳಾಸ್ತಂಭಮನಾದರದಿಂ ನಿರಿಸಿದ-

೪೬ ರುರ್ವ್ವರೆ ಪರಿಕೀರ್ತ್ತಿನೆ ನೆಗಟ್ದಿ ಬಾಹುಬಲಿಮುನಿನಾಥರ್ ॥

This epigraph is of two fragments which are on the hillock of the Guḍḍada Matha. It is not well preserved.

The epigraph mentions the priests Nāgachaṁdradēva and Kanakaśāmti. It also mentions that Bāhubalimuni established a nishidhi- stone in memory of the samādhi-maraṇa of the kanakaśāṁti muni.On palaeographical grounds it can be ascribed to about twelfth century.

1-4 [Worn out]

5 Śriman-parama-gambhîra- syād-vād-āmogha -lāṁchhanaṁ [I*] Jîyat-trail ōkya . . .

6 Śāsanaṁ jina-śāsanaṁ || . . . .

7-17 [Worn out]

18 . . . . || Svasti samasta-

19 bhuvana-va[rsha]v = entire. . . . . . jñāna-tritō. . nētra vira . . . .

20 . . . rvvajña . . paramēśvara parama- bhaṭiāraka[ṁ] mukha-kamaḷa vinirggata sada-

21 sad-ādi . . sapta-bhaṁgi-samāliṁgita . . . . rūpaṇa praviṇa

22 rāddhānt-āmṛita-pārāvāra-pāragaru . . . . makuṭa . . paṁḍita ma-

[Worn out]

25 ha-praviṇa vijñāna-kuśaḷa . brahma-rākshasa bhūta-piśācha

26 bhaya . . . . || Jaina-

27 śā[stra] . . . . rum appa śrîman-Nāgachaṁdra-siddhañta-dēvara

28 śishya . . . .

29 r = amaḷa vāraṇa-vāraṇēṁdraḥ chāritra-ratna samāḷaṁkṛita

30 [pū]ta . traḥ Saiddhāntika- Kanakaśānti mumukshu- rājaḥ ||

31 Jiyāj-jataḥ . . nātiḥ . . . śrî Kanakaśānti- saiddhāntaḥ [|*]

32 kārēya-gaṇada . kādhāri . . . . toppu kîrtti-nidhānaḥ ||

33 Parama-charitra . . . . r-vviśishṭa-dushṭaratara

34 . . . .

35 gamaṁg-edeya . . . . nuti jagaḥ

36 Kanakaśānti-munîśana . . . . pōgu-pōgu

37 . . . . purpaḥ-bāṇa sa-kulaman = avaḷji [tō]

38 . . . . Barmmadē . -

39 . . . . garvvamaṁ tolagisu bāppure Kanaka-

40 śānti-munîśvara . . salvudaṁ || . . . . rorvvi pariganị-

41 ta . . . . saumya swāti. varttise kali-

42 yuga . . . . sthaḷitāti-yupa . sanāsa -

43 nade Kanakaśānti-bratîndra tri . tnōt-paḷa chaṁdravāra . . .

44 Savapuravaradoḷaṁ mukti-saṁprāptav-ādar || Gurugaḷa su-kirtti-la-

45 tikā-param = enisi niśidhikā śiḷāstaṁbhaman-ādaradiṁ nir isida-

46 r = urvvare parikîrttise negaḷda Bāhubali- munināthar ||

೪೩

ನವಿಲೂರ

ಸು. ಶ. ೧೩

ಚಿಕ್ಕಮಠದ ಹೊರಗೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಿತಿಯ ಶಾಸನವಿದು. ಮಹಾದೇವಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಗಸ್ತೇಶ್ವರದೇವರ ಹೊಲದ ಸೀಮೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇದು ಸುಮಾರು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ಶ್ರೀ ಮದೇವ ಗುಡಿಯಗಸ್ತೇಶ್ವರ-

೨ ದೇವರ ಕೆಯ್ಯ ಮೂಡಣ

೩ ತೆಂಕಣ ಗುಡ್ಡೆ [||*]

This ephigraph is fixed in the outside wall of the Chikka-matha, It is not well preserved.

It records the border of gifted land of Agastēśvara god in the Mahdēva temple.

From palaeography the epigraph may be assigned to the thirteenth century.

1 Śrî Madēva-guḍiy Agastēśvara-

2 dēvara keyya mūdaṇa

3 teṁkaṇa guḍḍe [||*]

೪೪

ನಿಗದಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೧೧

AR. 1925-26, No. 466 **SII. XI-ii-160**

ಧಾಜಿಸೂ, ಸಂ. ೩೭

ನಿಗದಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ, ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆರೆ ಏರಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರು ನಿಂತಿದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ಶಾಸನ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬಮನೆತನದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಮೂರನೆಯ ಗೂವಲದೇವನ ನಂತರ ಅಧಿರಾಜನಾದ ಚಾಳುಕ್ಯ ಕುಲದ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವನ (ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ) ಆಳಿಕೆಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ನಿಗುಂದೆಯ ಡಾಯಿಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಅಳಿಯ ನನ್ನಗಾವುಂಡ ಮತ್ತು ನನ್ನಗಾವುಂಡನ ಅಳಿಯ ಚಾವುಂಡಗಾವುಂಡರು ನಿಗುಂದೆಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರು ಭಿನ್ನವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೇಜೋರಾಶಿಪಂಡಿತರಿಗೆ ಎರಡು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಠವನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೨೧-೨೨ ರಲ್ಲಿ "ಮಧ್ಯಮ ನಂದನಸಂವಚ್ಛರದ ವೈಶಾಖ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಶಿವರಾತ್ರೆ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಮಧ್ಯಮವೆಂದರೆ ಬಹುಶಃ ನಂದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಹಿಂದಿನ ಖರ ಸಂವತ್ಸರವಾಗಿರಬಹುದು. ಗೂವಲದೇವ ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖರ ಸಂವತ್ಸರ, ಶಕವರ್ಷ ೧೦೩೩ ರಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನೋಕ್ತ ತಿಥಿಯು ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿಯ ತಿಂಗಳು, ಪಕ್ಷ, ತಿಥಿ ಮತ್ತು ವಾರಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೧೧, ಮೇ ೮, ಸೋಮವಾರ.

- 'ಮಧ್ಯಮ ನಂದನ ಸಂವಚ್ಛರ' ಎಂಬುದು ಅಪರೂಪ ಪ್ರಯೋಗ.

೧ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯಾ [॥*] ನಮಸ್ತುಂಗಸ್ಸಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರ [ಚಾರ*] ವೇ[।*] ತ್ರೈಳೋಕ್ಯ–

೨ ನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯಸ[ಂ]ಭಯೇ ಭುವಿ ॥ ಕ್ರಿಯಾಸಕ್ತಿಪಂಡಿತ–

೩ ರ ಸಿಸ್ಯ ತೇಜೋರಾಸಿಪಂಡಿತರ್ಗ್ಗೆ ಆ ಗದ್ದೆಯ ಹೊರೆಯ ಹಕ್ಕಲು ॥

೪ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಸಬ್ದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ [ಬನವಾಸಿಪು]–

೫ ರವರೇಸ್ವರ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂ–

೬ ತ ತ್ರಿಳೋಚನಕದಂಬವಂಸಮಹೋದಯಮಹೀಧರೇಂದ್ರಸಿಖರಾಭ್ಯು–

೭ ದಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಂಡಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪ–

೮ ವಾ(ವ)ಸೀಕ್ರಿತಸಕಳಮಹೀಮಂಡಳಪ್ರಪಂಡಮಂಡಳಿಕಮದವೇದಣ್ಡಗಣ್ಡಸ್ಥಳ–

೯ ಖಣ್ಡನಪಟಿಷ್ಠ(ಷ್ಠ)ನಿಷ್ಠುರಭುಜದಣ್ಡ ಪಡೆಮುಟ್ಟಿಗಣ್ಡನನೂನದಾನವಾರಿಸನ್ತ[ರ್ಪ್ಪಿ]–

೧೦ ತಸಕಳವಿಬ್ಧಜನಸಸ್ಯನುತ್ತುಂಗ[ಸಿಂಹಲಾಂ]ಚನ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜ ಪೆರ್ಮಟ್ಟಿ–

೧೧ ತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಶಣ ಚತು[ರ]ಸೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತನಷ್ಟಾದಸಾಸ್ವಮೇದದೀಕ್ಷಾದ್ದೀ(ದೀ)–

೧೨ ಕ್ಷಿತಕುಳನ[೧]ಪ್ರಸೂತ ಹಿಮಾವಧುಗಿ(ಹಿಮವದ್ಗಿ)ರೀಂದ್ರಸಿಖರಸ್ಥಾಪಿತ ಮ–

೧೩ ಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರೌಢವ ವೈ[ರಿಇಭ]ಕಣ್ಠೀರವ ಹಾರದೀ ಪರಸುರಾಮ ನಿಸ್ಸಂಕರಾಮ

೧೪ ವಿದ್ವತ್ಸರೋಜಿನೀರಾಜಹಂಸ ಸರಸ್ವತೀಕರ್ಣ್ಣಾಪ(ವ)ತಂಸ ತ್ಯಾಗಝು(ಜ) ಗಝುಂಪಿಝುಂಪ–

೧೫ ಳಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಸುಭಟಕನಕಸೆ(ನಿ)ಕಸೋಪಳ ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ ಮಂಣ್ಡ–

೧೬ ಳಿಕತ್ರಿಣೇತ್ರ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದವಳ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣ

೧೭ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಸುಭಟರಾಜಸಿಖಾಮಣಿ

೧೮ ಕದಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯಕಿಳರಾಜಾವಳೀವಿರಾಜಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮ–

೧೯ ಣ್ಡಳೇಸ್ವರ ಗೂವಲದೇವಂ ನಿಜರಾಜಧಾನಿ ಗೋವೆಯೊಳಿರ್ದ್ದು ಕೊಂಕಣಮಣ್ಡಳಮಂ ದುಷ್ಟ–

೨೦ ನಿಗ್ರಹ ವಿಸ್ರಿ(ಶ್ರಿ)ಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನೆಯಿಂದುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರಿದ್ಧಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯು–

---

[೧] 'ನ' ಅನವಶ್ಯ

೨೧ ತ್ತಿರೆ [॥*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಚಾಳುಕ್ಯ ಕುಲದ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವಂ ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಿರೆ । ಮಧ್ಯಮ ನಂದನ–

೨೨ ಸಂವಚ್ಛರದ ವೈಸಾಖ ಕ್ರಿಷ್ಣಪಕ್ಷ ಸಿವರಾತ್ರೆ ಸೋಮವಾರದೊಳು ಮಾರಜವಾಡಿ ನಾಡ–

೨೩ ಕ[ಂ]ಪಣ ಮುಗುಂದಮೂವತ್ತಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡ ನಿಗುಂದೆಯ ಡಾಯಿಮಸೆಟ್ಟಿಯ–

೨೪ ಳಿಯ ನನ್ನಗಾಉಣ್ಡಂ ನನ್ನಗಾಉಣ್ಡನಳಿಯಂ ಜಾಉಣ್ಡಗಾಉಣ್ಡ ನಿಗುನ್ದೆಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನುದೇವರು

೨೫ ಬಿನ್ನವಾದ ಕಾಲ ಹಿರಿಯ ಕೆಱೆಯ ನೀರೊತ್ತಿನ ಕೆಯ್ಯು ಎರಡು ಕೊಳನು ಮಠವು

೨೬ ತೇಜೋರಾಸಿಪಂಡಿತರ್ಗ್ಗೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ಸರ್ವ್ವ–

೨೭ ಬಾಧೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟ ಧರ್ಮ್ಮ[ಮಂ] ಸಲಿಸುವರು । ಸ್ವದತ್ತಂ ಪ–

೨೮ ರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರತಿ ವಸುನ್ಧರಾ । [ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷ] ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾ–

೨೯ ಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥

The village Nigadi is situated to the South-West of Dhārwar t a distance of about 10 Kilometers. The present epigraph is kept infront of the Kalmēśvara temple on the tank bund in the village. The letters are ordinary. The epigraph is well preserved.

The reigns of the Goa Kadamba king Gūvaladēva III and the Chālukya monarch Vikramāditya IV are mentioned in the epigraph.

It records that Nanna-gāvuṁḍa, the brother-in-law of Ḍāyimaseṭṭi and Chāvuṃḍa-gāhvuṁḍa the brother-in-law of Nanna-gāvuṁḍa made the grants of Two lands and o maṭha to Tējōrasi paṁḍita at the time when the idol of god Mūlasthānadēva of Nigunde was broken The record is dated on A. D. 1111, May 8, Monday. The mention of 'Madhyama Naṁdana-Saṁvachchara' is a rare ussge.

1 Ōṁ namaḥ Śivāyā [|| *] Namas = tuṁga- ssiraś-chuṁbi-chaṁdra-chāmara-(chāra*]vē [|*] trailōkya-

2 nagar-āraṁbha-mūla-staṁbhāya Śa[ṁ]bhayē bhuvi || Kriyāsakti-paṁḍ ita-

3 ra sisya Tējōrāsi-paṁḍitargge ā gaddeya horeya halkalu ||

4 Svasti samadhigata-paṁeha -mahā-śabda mahāmaṁḍaḷēsvara [Banavāsi - pu]-

5 ravar-ēsvara samasta-bhuvana-saṁstūyamāna Hara- Dharaṇî-prasū-

6 ta-Triḷōchana- Kadaṁba-vaṁsa- mahōdaya- mahî- dharēṁdra-sikhar-ābhyu-

7 dayamāna -mahā- prachaṁḍa-mārttaṇḍa-kar-āti-tibra-nija-pratāpa-

8 vā(va)sikrita-sakaḷa- mahî- maṁḍala-prachaṁḍa -maṁḍaḷika - mada-vēdaṇḍa-gaṇḍa- sthaḷa-

9 khaṇḍana peṭishti(shṭha)-nishṭura - bhuja-daṇḍa paḍe-muṭṭi-gaṇḍan = anūna-dāna-vāri-santa[rppi]-

10 ta-sakaḷa-vibdha-jana-sasyan = uttuṁga-[siṁha-lāṁ]chana vānara-mahā-dhvaja permaṭṭi-

11 tūryya-nir-gghōśaṇa chatur-asîti-nagar-ādhishṭitan-ashṭādas- āsvamēda -dîkshā-ddî(dî) -

12 kshita-kuḷana[1]-prasūta Himāvadhu-gi (himavad-gi)rîṁdra-ruṁdra-sikhara - sthāpita-ma-

13 hā-śakti-prabhāva vai[rîibha]-kaṇṭhîrava hāradi- Parsurāma nissaṁka -Rāma

14 vidvat-sarōjinî-rāja-haṁsa Sarasvati-karṇṇā- pa(va)taṁsa tyāga-jha(ja)ga-jhaṁpi-Jhaṁpa-

15 ḷāchāryya su-bhaṭa-kanaka-se(ni)kas-ōpaḷa saraṇ-āgata-vajra-paṁjara maṁṇḍa-

16 ḷika-Triṇētra lōkaika-kaḷpa-druma saṁkrāṁti-davaḷa mūrtti-Narāyaṇa

17 kîrtti-marttaṇḍa maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭṭa vairi-gharaṭṭa su-bhaṭa-rāja-sikhāmaṇi

---

1. The 'Na' is not necessary.

18 Kadaṁba-chūḍāmaṇ = îty = akiḷa-rājāvaḷi-virājitam = appa śrîman-mahāma-

19 ṇḍaḷēsvara Gūvaladēvaṁ nija-rājadhāni Gōveyoḷ = irddu Koṁkaṇa-maṇḍalamaṁ dushṭa-

20 nigraha-visri (śi)shṭa-pratipāḷaneyiṁd = uttar-ōttar-ābhivriddhi rājyaṁ-geyu-

21 tt = ire [||*] Svasti Chāḷukya- kulada Permmāḍi dēvaṁ prithvi-rājyaṁ-geyutta = ire | Madhyama-Naṁdana-

22 saṁvachcharada Vaisākha-krishṇa -paksha Sivarātre Sōmavāradoḷu Mārajavāḍi-nāḍa-

23 ka(ṁ]paṇa Muguṁda-mūvattaṟa baḷiya bāḍa Niguṁdeya Diyimasettiya-

24 ḷiya Nanna-gāūṇḍaṁ Nanna-gāüṇḍan = aḷiyaṁ Chāūṇḍa-gāüṇḍa Nigundeya Mūlasthānu-dēvaru

25 binnavāda kāla hiriya keṟeya nîr-ottina keyyu eraḍu koḷanu maṭhavu

26 Tējōrāsi-paṁḍitargge dhārā-pūrvvakaṁ māḍi kālaṁ karchehi koṭṭa dharmma sarvvā-

27 bādhe paribārav = āgi tamma biṭṭa dharmma[maṁ] salisuvaru | Sva-dattaṁ pa-

28 ra-dattaṁ vā yō harati vasuṁdharā [sashṭir-varśa]- sahasrāṇi vishṭhā

29 yāṁ jāyatē krimi ||

೪೫

ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ

ಸು. ಶ. ೧೨

ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೬ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ತೀರ್ಥಂಕರವಿಗ್ರಹದ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಈಗ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ.

ಸಾಸಿರ್ವರು, ಅರುವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಹಾಗೂ ಉಗುರಮುನ್ನೂರ್ವರು ೀರಿ ಕೇಮಣ-ರೇಚಣರು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಗೂ ಋಷಿಗಳ ಆಹಾರದಾನಕ್ಕೂ, ನರೇಂದ್ರದ ಬಸದಿಯ ಆಚಾರ್ಯ ಬಾಹುಬಲದೇವರ ಶಿಷ್ಯತಿ ರಾಜಮತಿಕನ್ತಿಯರ ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಹಣವನ್ನು ದಾನನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ಶ್ರೀಮತು [ಪಿ]ರಿಯ ಅಗ್ರಹಾರಂ ನವಿಲೂರ ಬಳಿಯ ಬಾ . . . ಹಳ್ಳಿಯ ಫ . . .

೨ . ಸದಿ ಮೈಳಾಪಾನ್ವಯ ಕಾರೆಯಗಣದ ಗುಡ್ಡ ಕೇಮಣರೇಚಣ ಜೀರ್ನ್ನೋ . ರಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿ .

೩ [ಚ]ಂದ್ರನಾಥಸ್ವಾಮಿಗಳಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚ್ಚನೆಗೆ ರಿಷಿಯರಜ್ಜೆಯರಾಹಾರದಾನಕ್ಕೆ ಆ ಸ್ಥಳದ ಅಱುವತೊ .

೪ ಲು ಸಾಸಿರ್ವರುಂ ಉಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರು ಹೇಜೆಂಗೆ ವೀಸ ಎಣಗೆ ಹಾಗ ಶ್ರೀ ರಾಜಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ-

೫ . ದ ಕುಳಿಯ ಬಸದಿಯಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಬಾಹುಬಲದೇವರ ಶಿಷ್ಯತಿ ರಾಜಮತಿಕನ್ತಿಯರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕ-

೬ ತಾರಂಬರ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂಮಾಗೆ ಬಿ(ಂ)ಟರು ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ [॥*]

Nuggikēri is at a distance of about 6 Kilometers to the south of Dharwar. This epigraph is on the pedestal of a tîrthaṁkara image. Now it has been kept in the Institute of Kannada studies.

It records a gift of money by Thousand, Aruvattokkalu and Ugura three hundred, for the offerings of Chaṁdranāth basadi, which was renovated by Kēmaṇa- Rēchaṇa and for the feeding of ascetics, after washing the feet of Rājamati Kaṁti, the disciple of bāhubala- dēva, the āchārya of Narēṁdra basadi.

The epigraph is of about the twelfth century.

1 Śri-matu [pi]riya-agrahāraṁ Navilūra-baḷḷiya bāgha . . .

2 . sadi maiḷāp-ānvaya kāreya-gaṇada guḍḍa Kēmaṇa-Rēchaṇa jîrnnō . raṁ-māḍisida basadi .

3 [Cha]ṁdranātha-swāmiga] = ashṭavidh - ārchchanege rishiyar = ajjeyar-āhāra-dānakke ā sthaḷada aṟuvato .

4 lu sāsirvvaruṁ ugura-mūnūrvvaru hēṟiṁge-vîsa eṇage-hāga srî rājadhāni Narēṁdra-

5 . da kuḷiya basadiy -āchāryya Bāhubala-dēvara śishyati Rājamati-kaṁtiyara kālaṁ-karchchi ā-chaṁdr-ārkka-

6 tāraṁ bara dhārāpūrvvakaṁ-māge bi(ṁ)ṭaru || Maṁgaḷa-mahā śrî [||*]

೪೬

ನುಗ್ಗಿಕೇರಿ

ಸು. ಶ. ೧೮

ಹಾಳು ನುಗ್ಗಿಕೇರಿಯ ಹೊಲದ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯ ವಿಗ್ರಹವೊಂದರ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕಂಡರಿಸಲಾದ ಈ ಶಾಸನ, ಮಧ್ಯಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿಕೇರಿಯ ಉಲ್ಲೇಖಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಸಿ, ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನಕಾಲದ ಶಾಸನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ ಶ್ರೀ ಮನ್ನುಗೆಕೇಱಿಯ

೨ . . . . ಮಗಂ . .

This epigraph is on the pedestal of an image which is in a field in Hāḷu-Nuggikēri. It is preserved in fair condition. It mentions the name of Nuggikēri. Letters of this epigraph are in modern character.

1 Śrîman-Nugekēṟiya

2 . . . . magaṁ . .

೪೭

ಬಾಡ

ಸು. ಶ. ೧೨

AR. 1925-26, No. 436 **SII. XV-551**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೩೯

ಬಾಡಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಕೊನೆಯ ೬-೭ ಸಾಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವ ಈ ತುಂಡುಶಾಸನ, ಊರಲ್ಲಿಯ ಶಿವದೇವಾಲಯದ ಹತ್ತಿರವಿದೆ.

ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ಕೇಶವದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಕೆಲವು ದಾನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ, ಇದರ ವಿಷಯ. ಮಹಾಜನರ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಬಾಡವು ಒಂದು ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಲಿಪಿಯಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧ [೧] . . . . [ವಿ]ಗೆರೆ . . . . . ಮೂವತ್ತ ಅಱ ಸುಂಕ

೨ . . . . ಮಾಡಿ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯರುಳ್ಳನ್ನಕರಂ ಕೊಟ್ಟರು ಸ್ವದತ್ತಾಂ

೩ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾ [।*] . . . . ಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ [॥*] ಮತ್ತ(೦) ಮಾತತ್ಪು –

೪ ಣ್ಯದಿನದಲು ಬಾಡದ . . . . [ಯೀ]ಶ್ವರದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಳೆ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕ್ಕೆ ಬೇ–

---

೧. ಪ್ರಾರಂಭದ ಭಾಗ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

೫ ಳೆಯ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಶ್ರೀಮದಶೇಸಮಹಾ . . . . ಕಾಡವೂರೊಡೆಯರು ಬಾಡದ ವೂರುಂಬ

೬ ಹೊಖರಣೆಯಿಂದಂ ಬಡಗಲು ಶ್ರೀ ಕೇಶವದೇವರ್ಗ್ಗೆವೆಂದು ಭಂಡಿ ಭತ್ತದ ಕೆಯ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕ್ಯಂ ಮಾಡಿ

೭ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು [॥*]

The village Bāḍa is situated to the South-West of Dhārwar at a distance of about 10 Kilometers. The inscription, which is merely a fragment, containing the last 6-7 lines was found near the îśvara temple in the village. The Subject matter of the fragment is the record of certain gifts to the temple of îśvara and Kēśava. From the reference of Mahājanas, we can infer that Bāḍa was an agrahāra. The characters belong to the twelfth century.

1 [1]. . . . . [vi]gege . . . . . mūvatta-aṟa suṁka-

2 . . . . māḍi chaṁdr-ādityar-uḷḷ-anna-karaṁ koṭṭaru sva-dattāṁ

3 para-dattāṁ vā yō harēta vasuṁdharā [|*] . . . . shṭāyāṁ jāyatē krimi [||*] Matta(ṁ)m = ā tat-pu-

4 ṇya-dinadalu Bāḍada . . . . [Yi]śvara-dēvargge chaitrada parvvakke bēḷe pavitrada parvvakke bē-

5 ḷeya biṭṭaru || Mattaṁ śrîmad-aśēsa-mahā . . . . Kāḍavūr = oḍ eyaru Bāḍada vūr -uṁba

6 hokharaṇeyiṁdaṁ baḍagalu śri Kēśva -dēvarggev eṁdu bhaṁḍi bhattada keya dhārāpūrvvakyaṁ māḍi

7 sarvva-namasyav = agi koṭṭaru [||*]

1. The beginning of the record is lost.

೪೭೮

ಬೋಕ್ಯಾಪುರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೬೩

AR. 1925-26, No. 443 **SII. XV-230**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೦

ಬೋಕ್ಯಾಪುರ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೫ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವಾಲಯದ ಬಲಗೋಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ. ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಇಮ್ಮಡಿ ಜಯಕೇಶಿ, ರಾಣಿ ಮೈಲಳದೇವಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಪುತ್ರರಾದ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವ, ವಿಜಯಾದಿತ್ಯರ ಉಲ್ಲೇಖ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ. ಅರಸನಾದ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವ ಹಾಗೂ ಮಂಡಳಿಕರಾದ ಸವಡಿಯ ಕಾವೆಯಸಾವಂತ ಮತ್ತು ಮಳ್ಳಸಣಗೆಯ ಸಾವಂತರು ಅರಸಿಂಗೆಱೆಯ ಸ್ವಯಂಭೂದೇವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದುದು, ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೧೯-೨೧ ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತವೀರಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವವರ್ಷದ ೧೭ನೆಯ ಶುಭಾನುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯಮಾಸ ಶುದ್ಧ ೧೦ ಸೋಮವಾರ ಸಂಕ್ರಮಣ" ಎಂದು ಶಾಸನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೬೩, ಡಿಸೆಂಬರ ೯, ಸೋಮವಾರ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ವಭಾನುಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೬೩, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೫, ಬುಧವಾರದಂದು ಸಂಕ್ರಮಣ ಸಂಭವಿಸಿದೆ.

- "ನರೇಂದ್ರಪುರದ ಹಿರಿಯಕೋಲು" "ರಾಜಹಸ್ತ" – ಈ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿರಿ.

೧ ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರ ಚಾರವೇ [।*]
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ [ಶಂಭವೇ] ॥ [೧*].

೨ . ೦ಬುಜಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಗೆಸೆವ ಜಯಕೇಶಿಗೆ ಭೂಪಾಳಕರೊಗೆದ . . . .
. ರ್ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯರ್ ॥ [೨*]

೩ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭು–

೪ ವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಹರಧರ[ಣೀ] ಪ್ರಸೂತತ್ರಿಳೋಚನಕದಂಬವಂಶ ಮಹೋದಯ[ಮ]ಹೀಧರೇಂದ್ರ–

೫ ಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಂಡಮಾರ್ತ್ತಂಡ ಮಾರ್ತ್ತಂಡಕರಾತಿ ತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕ್ರಿ–

೬ ತಸಕಳಮಹೀಮಂಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ [ವಾನರ]ಮಹಾಧ್ವ[ಜಂ
ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿ]ತೂರ್ಯ್ಯನಿ–

೭ ರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತಾಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧದೀಕ್ಷಾ[ದೀಕ್ಷಿತ]ಕುಳಪ್ರಸೂ–

೮ ತಂ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರ ರುಂದ್ರಶಿಖರಸಂಸ್ಥ[ಪಿತ]ಮಹಾ[ಪ್ರಭಾವಂ] ತ್ಯಾಗಜಗಝಂ–

೯ ಪಝಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯಂ ನಿಶ್ಯಂಕರಾ[ಮ]ಂ ಸುಭಟಕನಕನಿಕಷೋಪಳಂ
ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಂ ಲೋ–

೧೦ ಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳಂ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ [ಕೀರ್ತಿ]ಮಾರ್ತಣ್ಡಂ
ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ ವೈ–

೧೧ ರಿಘರಟ್ಟಂ ಸುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ [ಕಾದಂಬ]ಚೂಡಾ[ಮಣೀತ್ಯ]
ಖಿಳರಾಜಾವಳೀವಿರಾಜಿತರ–

೧೨ ಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಮಹಾಮಾಹೇಶ್ವರಂ ಕೊಂಕಣ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ
ಶ್ರೀ[ಶಿ]ವಚಿತ್ತವೀರಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವರಸರು

೧೩ ಕೊಂಕಣವೊಂಭೈನೂಱುಮಂ ಹಲಸಿಗೆಹನ್ನಿಚ್ಛಾಸಿರ[ಮುಮಂ] ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ
ಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನ–

೧೪ ದಿನಾಳ್ದು ಗೋವೆಯ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳು ಸುಖಸಂಕಥಾ[ವಿನೋದದಿಂ]
ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥

೧೫ ಉದಯಾಚಳದೊಳ್ದಿನಕರನುದಿಯಿಸುವನ್ತಿರೆ ಕಡಂಬಕುಳವೆಂಬ
ಜಗದ್ವಿದಿತಘನಶಿಖರಿಶಿಖರದೊಳುದಿ–

೧೬ ಯಿಸಿದಂ ವಿಶದಕೀರ್ತ್ತಿ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿನೃಪಂ ॥ [೩*] ಇನ್ತೆನಿಸಿದ ಕಾದಂಬ
ಶಿವಚಿತ್ತವೀರಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವರಸ ಬಿಟ್ಟ ಧರ್ಮ್ಮಮೆನ್ತೆಂದಡೆ ॥

೧೭ ಶ್ರೀಮಚ್ಚತುರ್ದ್ದಶಭುವನಾಧಿಷ್ಠಾಯ[ಕಂ] . ಶತಾನನ್ದ ಮುಕುಂದ ಸಂಕ್ರನ್ದನಾದಿ
ಸ[ರ್ವ್ವ]ಗೀರ್ವ್ವಾಣೈಕ . . . ಕ ।

೧೮ ನಿರ್ದ್ದಗ್ಧ ಕುಸುಮಸಾಯಕ । ಸಕಳಲೋಕಾಭೀಷ್ಟಫಳದಾಯಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಮಪ್ಪರಸಿಂಗೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂ–

೧೯ ಭುದೇವರ ನಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಣಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗಿರ್ವ್ವಣ್ಡಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ ತಳವೃತ್ತಿಯಾಗಿರೆ
ಮತ್ತಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ–

೨೦ ಶಿವಚಿತ್ತವೀರಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವವರ್ಷದ ೧೭ನೆಯ ಶುಭಾನುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯಮಾಸ ಶುದ್ಧ ೧೦ ಸೋಮವಾರ ಸಂ-

೨೧ ಕ್ರಮಣದಂದರಸಿಂಗೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ ನಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರಕ್ಕಂ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಂ

೨೨ ನನ್ದಾದೀವಿಗೆಗಂ ಚೇರಿಜವಾಡದ ಹೊಲ[ದೊ]ಳಗೆ ತಡಕೋಡಹೊಲಸೀಮೆಯಿಂ ಮೂಡಲು ಹಗರಗೆಯಹೊಲಸೀಮೆ-

೨೩ ಯಿಂ ಬಡಗಲಿನ್ನೆಸಱಿಲು ನರೇಂದ್ರಪುರದ ಹಿರಿಯಕೋಲಲೊಂದು ಮತ್ತರಗಲ[ವಿ]ರ್ವ್ವಡಗಲು ಪನ್ನೆರಡು ಮತ್ತರು ನೀಳ-

೨೪ ದೆರೆ ಭಾಗ ಹರಳು ಭಾಗಮಾದ ಭೂಮಿಯುಮನಾ ಚೇರಿಜವಾಡದೊಳಗೆ ಕೆಯಿ ಮಾಡುವೊಕ್ಕಲಿಂಗೆ ರಾ-

೨೫ ಜಹಸ್ತದಲು ೪೦ ಕಯ್ಯಡ್ಡಮನೆ ೨೦ ಕಯ್ಯ ಗೊಟ್ಟಿಗೆಮನೆಯ್ಮಂ ಅರಸಿಂಗೆಱೆಯೊಳಗೆ ರಾಜಹಸ್ತದಲು

೨೬ ೬೦ ಕಯ್ಯ ಮಠದ ಮನೆಯ್ಮಂ ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂಭುದೇವಪಾದಾರಾಧಕರಪ್ಪ ಕೇದಾರಶಕ್ತಿಪಂಡಿತರ ಪುತ್ರಂ

೨೭ ಶಿವಶಕ್ತಿಪಂಡಿತರ್ಗ್ಗೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಸರ್ವನಮಸ್ಯಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ॥

೨೮ ಸವಡಿಯ ಕಾವೆಯ ಸಾವನ್ತನುಂ ಮಳ್ಳಸಣಗೆಯ ಸಾವನ್ತನುಂ ತಮ್ಮಾಳ್ಕೆಯ ದುಮ್ಮವಾಡದಲು ಮೆಯ್ಯ-

೨೯ ಲಿರ್ವ್ವಣ್ಡಿ ಭತ್ತದ ಗರ್ದ್ದೆಯಂ ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯದಿಂ ಬಿಟ್ಟರು । ಮತ್ತಂ ತಡಕೋಡ [ನ್ನಿ]ರ್ವ್ವರು ಸಂಕ್ರಮಣದನ್ದೆ-

೩೦ ಡೆಯ ಕೇರಿಯ ಹುಳಿಲೇಶ್ವರದೇವರಿಂ ಮೂಡಲಿರ್ಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಕಯ್ಯೆ ಮನೆಯ್ಮಂ ದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಸರ್ವನಮಸ್ಯಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು ॥

೩೧ ಇನ್ತೀ ಧರ್ಮ್ಮಮನಾವಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದವಂ ಗಂಗೆ ಗಯೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮೆಂಬ ಪುಣ್ಯತೀರ್ತ್ಥಂಗಳೊ-

೩೨ ಳು ಸಾಯಿರ ಕವಿಲೆಯ ಕೋಡುಂ ಕೊಳಗುಮಂ ಪಂಚರತ್ನಂಗಳೊಳ್ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಾಯಿರ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಫಳ ಮಕ್ಕು ।

೩೩ ಇನ್ತೀ ಧರ್ಮ್ಮಮನಾವ . . . . . . ಗವಂಗನ್ತನಿತುಂ ಪುಣ್ಯತೀರ್ತ್ಥಂಗಳೊಳ್ಸಾಯಿರ ಕವಿಲೆಯಂ ಸಾಯಿರ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣ-

೩೪ ಣರುಮನಳಿದ . . . . . ಪಾತಕಮಕ್ಕು । ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವ-

೩೫ ರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾ . . . . ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ [೪*]

Bōkyāpur is situated about 15 Kilometers to the North-west of Dharwar. The present epigraph is kept leaning to the right wall of the Virabhadra temple in the village. The inscription mentions Jayakēśi II of the Goa Kadaṁba family, his queen Maiḷaladēvi and their sons Permāḍidēva and Vijayāditya.

It records grant of land and house-sites to god Svayaṁbhu of Arasiṁgeṟe by the ruling king Permāḍidēva, his subordinates Kāveya Sāvaṁta of Savaḍi and the Sāvaṁta of Maḷḷasaṇage. The epigraph is dated on A. D. 1163, December 9, Monday. The Saṁkramaṇa however, took place on A. D. 1163, December 25, Wednesday.

The measuring units called "Narēṁdra-purada hiriya-kōlu" and "Rājahasta" may be noted.

1 Namas = tuṁga-śiraś-chuṁbi- chaṁdra-chāmara- chāravē [।*] Traiḷōkya-nagar- āraṁbha-mūla-staṁbhāya-[Śaṁbhavē] ॥ [1*]

2 ṁbuja-lakshmige Maiḷala-mahādēvig = eseva Jayakēśige bhūpāḷakar = ogeda . . . . . r-Ppermāḍi- dēva Vijayādityar ॥ [2*]

3 Svasti samadhigata-paṁcha-mahā-śabda mahā-maṇḍaḷēśvaraṁ Banavāsî - pura-var-ādhîśvaraṁ masta-bhu-

4 vana-saṁstūyamāna - Hara- Dhara[ṇî]-prasūta-Triḷōchana-Kadaṁba-vaṁśa-mah-ōdaya - ma[hî]-dharēṁdra-

5 śikhar-ābhyudayamāna - mahā - prachaṁḍa-mārttaṁḍa mārttaṁḍa-kar-āti-tîbra-nija- pratāpa-vasîkri-

6 ta-sakaḷa -mahî-maṁḍaḷan = uttuṁga-siṁha-lāṁchhanaṁ [vānara] - mahā-dhva[jaṁ permmaṭṭi] - tūryya-ni

7 r-gghōshaṇaṁ chatur-āśîti-nagar- ādhishṭhit-āshṭādaś- āśva- mēdha - dîkshā - [dîkehita]-kuḷa-prasū

8 taṁ Himavad-girîṁdra-ruṁdra-śikhara-saṁsthā[pita]- mahā-[prabhāvaṁ] tyāga - jaga-jhaṁ-

9 pa-Jhaṁpaḷ-āchāryyaṁ niśśaṁka-Rā[ma]ṁ su-bhaṭa-kanaka-nikash-ōpaḷ aṁ śaraṇ-āgata-vajra-prākāraṁ lō-

10 kaika-kaḷpadrumaṁ saṁkrānti-dhavaḷaṁ mūrtti-Nārāyaṇaṁ (kîrtti-mārttaṇḍaṁ maṁḍaḷika- lalāṭa - paṭṭam vai-

11 ri-gharaṭṭaṁ su-bhaṭa-rāja-śikhāmaṇi [Kādaṁba]-chūḍā(maṇ= îty]=akhiḷ a-rājāva] i - virājitar = a-

12 ppa śrîman-mahāmaṁḍaḷēśvaraṁ mahā-māhēśvaraṁ Koṁkaṇa-chakravartti śrî [Śi]vachittaVîra-Permmāḍidēv = arasaru

13 Koṁkaṇa-voṁbhai-nūṟumaṁ Halasige-hannich-chhāsira[mumaṁ] dushṭ a-nigraha - śishṭa-prati-pāḷana-

14 din = āḷdu Gōveya neleviḍinoḷu sukha-saṁkathā-[vinodadiṁ [rājyaṁ-geyyuttam = ire ||

15 Udayāchaḷadoḷ = dinakaran = udiyisuv = ant = ire Kaḍaṁba-kuḷav = eṁba jagad-vidita-ghana -śikhari-śikharadoḷ = udi-

16 yisidaṁ viśada-kîrtti Permmāḍi-nṛipaṁ || [3*] Int = enisida Kādaṁba Śivachitta Vira-Permmāḍi dēv = arasa biṭṭa dharmmam = ent = eṁd = aḍe ||

17 Śrîmach-chatur-ddaśa-bhuvan-ādhishṭhāya[kaṁ] . Śat-ānanda Mukuṁda Saṁkrandan = ādisa[rvva] gîrvvāṇ-aika. . . ka I nayan-āgni-

18 nir-ddagdha-Kusuma- sāyaka | sakaḷa-lōk-ābhîshṭa-phoḷa-dāyaka pratyaksha-prasiddham=appa=Arasiṁgeṟeya śrî Svayaṁ-

19 bhu-dēvara nivēdyakke muṁdaṇa keṟeya keḷag = ir-vvaṇḍi bhattada gadde taḷa-vṛittiy-āg=ire mattaṁ svasti śrî Kādaṁba-

20 Śivachitta Vira-Permmāḍidēva - varshada 17neya Śubhānu- saṁvatsarada Pushy-māsa śuddha 10 Sōmavāra saṁ-

21 kramaṇadamd = Arasiṁgeṟeya śrî Svayaṁbhu - dēvara nivēdyakke chaitra-pavitrakkaṁ khaṁḍa-sphuṭita-jîrṇṇōddhārakkaṁ

22 naṁda-dîvigegaṁ Jērijavāḍada hola[do]lage Taḍakōḍa hola-sîmeyiṁ mūḍ alu Hagarageya holasîme-

23 yiṁ baḍagal = inn-esaṟalu Narēṁdra-purada hiriya kōlal = oṁdu mattar = agala[v = i]r-vvaḍagalu panneraḍu mattaru nîja-

24 d = ere bhāga haraḷu bhāgam = āda bhūmiyuman = Jērijavāḍadoḷage keyi māḍuv = okkaliṁge rā-

25 ja-hastadalu 40 kayy = aḍḍa- mane 20 kayya goṭṭigo-maneymaṁ Arasiṁgeṟeyoḷage rāja-hastadalu

26 60 kayya maṭhada meneymaṁ śrî Svayaṁbhu-dēva-pād-ārādhakar = appa Kēdāraśakti-paṁḍitara putraṁ

27 Śivaśakti-paṁḍitargge dhārāpūrvvakaṁ māḍi sarvvanamasyam = āgi biṭ ṭaru || Tat-pāda-padm-ōpajîvi ||

28 Savaḍiya Kāveya Sāvantanuṁ Maḷḷasaṇageya Sāvantanuṁ tamm = āḷ keya Dummavāḍadalu meyya-

29 1= ir-vvaṇḍi bhattada garddeyaṁ śrî Svayaṁbhu-dēvargge sarvva-namasyadiṁ biṭṭaru | Mattaṁ Taḍakōḍa pa[nni]rvvaru saṁkramaṇadaṁd = e-

30 ḍeya kēriya Huḷilēśvara-dēvariṁ mūḍal = irppatt-oṁdu kayye maneymaṁ dēvargge sarvva - namasyam = āgi biṭṭaru ||

31 Int = î dharmmaman = āva pratipāḷisidavaṁ Gaṁge Gaye Vāraṇāsi Kurukshētram = eṁba puṇya-tîrtthaṁgaḷo-

32 lu sāyira kavileya kōḍuṁ koḷagumaṁ paṁcha-ratnaṁgaḷoḷ = kaṭṭisi sāyira sa-brāhmaṇargge koṭṭa phaḷam = akku |

33 Int = î dharmmaman = āva . . . . . . g = avaṁg = ant = anituṁ puṇya-tîrtthaṁgaḷol = sāyira kavile yaṁ sāyira sa-brāhma-

34 ṇaruman = aḷida . . . . . pātakam = akku | Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasundharaṁ [|*] shashṭir-va-

35 rsha-sahasrā . . . . jāyate krimiḥ || [4*]

೪೯

ಭಾವಿಹಾಳ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫

AR. 1925-26, No. 444 **SII. XV-9**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೧

ಭಾವಿಹಾಳ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೫ ಕಿ. ಮೀ. ಗರಗದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೪ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮ, ಈಗ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ.* ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಸಿ ಹಾಗೂ ಆತನ ಪಿರಿಯರಿಸಿ ಮೈಳಲದೇವಿಯರ ಆಳಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು.

ಪಲ್ಗುಂಡಿಯ ಮೂಂಡವ್ಯತೀರ್ಥದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ಕುಂದೂರನಾಡಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶಿವರಾಜ, ನಾಗವರ್ಮ, ಗಂಗಣ ಮತ್ತು ಶಂಕರಯ್ಯಗಳು ಎರಡು ಮತ್ತರ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನೂ ಪಲ್ಗುಂಡಿಯ ಬೇಂಟೆಯರಜ್ಜಿಗಾವುಂಡ ಮೊದಲಾದ ಆರು ಜನ ಗಾವುಂಡರು ಒಂದು ತೋಟವನ್ನೂ ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೨೨-೨೪ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೫೦ನೆಯ ವಿಸ್ವಾವಸುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಸು [೧೦] ಸೋಮವಾರ ಮುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವ್ಯತೀಪಾತ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಡಿಸೆಂಬರ ೭, ಸೋಮವಾರ. ಆದರೆ ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೪, ಗುರುವಾರದಂದು. ಆ ದಿವಸದ ತಿಥಿ, ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧೩.

- ಬೇಂಟೆಯರಜ್ಜಿಗಾಮಣ್ಡ, ಮುತ್ತಸನಾಮಗಾಮಣ್ಡ, ನಾಬಳವಂಶದ ಮಾದಿಗಾಮಣ್ಣ – ಇಲ್ಲಿಯ ಮನೆತನದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪಲ್ಗುಂಡಿ ಅಥವಾ ಹಲ್ಗುಂಡಿ ಎಂಬುದು ಭಾವಿಹಾಳದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು.

೧ ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರ[ಸ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರ]ಚಾಮರ ತಾ(ಚಾ)ರವೇ [|*]
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂ–

---

*ಭಾವಿಹಾಳಕ್ಕೆ ಈಗ ಹಾಳುಸಿದ್ಧಾಪುರವೆಂದೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವಾಲಯವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

೨ [ಭಾಯ] ಶಂಭವೇ ॥ [೧*] ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ॥ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ [॥]

೩ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಿ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವ-

೪ ರಾಧೀಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಂ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂ-

೫ ತಂ ತ್ರಿಳೋಚನಕದಂಬವಂಶಾನ್ವಯಂ ಮಹಿಧರೇಂದ್ರಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನ-

೬ ಮಹಾಪ್ರಚಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕ್ರಿತ-

೭ ಸಕಳಮಹೀಮಣ್ಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮ-

೮ ಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತನಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧದೀ-

೯ ಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತಂ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಸಿಖರಾಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾ-

೧೦ ಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವಂ ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಿಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯಂ ನಿಶ್ಶಂಕರಾಮಂ ಶುಭಟಕನಕ-

೧೧ ನಿಕಶೋಫ(ಪ)ಳಂ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಂ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳಂ ಮೂ-

೧೨ ರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಸುಭಟರಾಜಶಿ-

೧೩ ಖಾಮಣಿ ಕಾಡಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯಖಿಳರಾಜಾವಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮ-

೧೪ ಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯಕೇಸಿದೇವರುಂ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರಪ್ರಿಯತನೂಜೆ ಮೈ-

೧೫ ಳಲಮಹಾದೇವಿಯರುಂ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂ-

೧೬ ಱುಮಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ವೃ॥ ಅದಟವಿರೋಧಿಮಣ್ಡ-

೧೭ ಳಿಕರಂ ಪಲರಂ ಪರಿಯಿಟ್ಟು ಕೊನ್ದು ಪೊಂಗದೆ ಶರಣೆನ್ದ ಮಂಡಳಿಕರಂ ಪಲರಂ ದ-

೧೮ ಯೆಯಿಂದೆ ಕಾದು [ದು]ರ್ಮ್ಮದರೆನಿಸಿಟ್ಟ ಮಣ್ಡಳಿಕರಂ ಪಲರಂ ಪಿಡಿದು

೧೯ [U -] ಕವಟ್ಟುದ [U] ವೃತೋರ್ವ್ವಿಯೊಳ್ ಬೆಳಗಿದಂ ಜಸಮಂ ಜಯಕೇ –

೨೦ ಸಿವಲ್ಲಭ[ಂ] ॥ [೨*] [ಇ]ನ್ತೆನಿಸಿ ನೆಗಟ್ದ ಜಯಕೇಸಿದೇವರ ಬೆಸದಿಂ ಕುನ್ದೂರ್ನ್ನಾ-

೨೧ ಡಧಿಕಾರಿಗಳು ॥ ಶ್ರೀನಿಳಯಂ ಶಿವರಾಜಂ ಮಾನವನಿಧಿ ನಾಗವರ್ಮ್ಮನಾಸ್ರಿತಜನಕ-

೨೨ ಳ್ಪಾವನಜ[ಂ] ಗಂಗಣನಭಿಮಾನಧನಂ ಶಂಕರಯ್ಯನಿವರತಿ ಮುದದಿಂ ॥ [೩*] ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮ

೨೩ ವರ್ಷದ ೫೦ನೆಯ ವಿಸ್ವಾವಸುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಸು [೧೦] ಸೋಮವಾರಮುತ್ತ-

೨೪ ರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ವ್ಯತೀಪಾತ ಇಮಿತ್ತಮಾಗಿ ಶ್ರೀಮತು ಹಲ್ಗುಂಡಿಯ

೧೫ ಮಾಂಡವ್ಯತೀರ್ತ್ಥದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜ್ಜುನದೇವರಂಗಭೋಗಧೂಪನಿವೇದ್ಯನಂದಾದೀ-

೧೬ ವಿಗೆ ನಡೆವನ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಕೆಯ್ಮತ್ತರೆರಡು ॥ ಹದಿನಯ್ದು ಕಯ್ಗೀಳದ ಮ-

೧೭ ನೆವೊಂದು ॥ ಜಲಧಿಪರಿವೇಷ್ಟಿತೋರ್ವ್ವಿಗೆ ಪಲಸಿಗೆನಾಡಾನನಂ ತದಾನ-

೧೮ ನವಿಳಸತ್ತಿಕಳಂ ಪಲ್ಗುಂಡಿಗೆ ನಿಶ್ಚಳಧಾರ್ಮ್ಮಿಕಧನ್ಯವಿಬ್ಧಜನಸಂಕೀರ್ಣ್ಣ ॥ [೪*] ನಿಲ್ಗಳಪ-

೧೯ [ದಿ]ರೆಲೆ ಪೆಱರಂ ಗೆಲ್ಗಂ ಭಯಲೋಭಲಂಚವಿಷಯಾಸತ್ಯಂ ಸಲ್ಗುಮೆಸತ್ತ್ರ-

೨೦ [ಭುತಿ]ಳಕರ್ಪ್ಪಲ್ಗುಂಡಿಗೆಯಱುವರಿರ್ದ್ದ ಸಭೆಯೊಳವೆನತು ॥ [೫*] ಅನ್ತೆನಿಸಿ ನೆಗರ್ದ್ದ

೨೧ . . . . . ಣ್ಡುಗಳು ಬೇಂಟೆಯರಜ್ಜಿಗಾಮಣ್ಡಂ ಮುತ್ತಸನಾಮಗಾಮಣ್ಡಂ ಗೊತ್ತೆಯಿ-

೨೨ . . . . . . ದೊಳು ತೋಂಟದ ನೆಲನ ನಾಬಳದ ವಂಶದ ಮಾದಿಗಾಮಣ್ಡನ ಮಗಣ
ಬ-

೨೩ . . . . . . ನೊಡಂಬಡಿಸಿ ನಾಮಗಾಮಣ್ಡನ ಮಗಣ ಜಯದೇವಗಾಮಂಡನ ಕೆಯ್ಯೊ-

೨೪ . . . . ರಂಗಭೋಗಧೂಪನಿವೇದ್ಯನಂದಾದೀವಿಗೆ ನಡೆವನ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ತೋಂಟ[೧]

The village Bhāvihāḷa is situated at a distance of about 15 Kilometers to the north-west of Dharwar and about 4 Kilometers in the same direction from Garaga, The village is uninhabitted at present. The present epigraph is kept infront of the Mallikārjuna temple in the village area.*

The inscription mentions the rule of the Goa Kadamba king Jayakesi II and his queen Maiḷaladēvi.

It records grant of land and a house to the Mallikārjun temple by the four divisional officers of Kuṁdūra, viz Śivarāja, Nāgavarma, Gaṁgaṇa and Śaṁkarayya and some other minor grants by Bēṇṭeyara Ajjigāvuṁḍa, etc.

It is dated on A. D. 1125, December 7, Monday. The śamkamaṇa for the year, took place on A. D. 1125, December 24, Thursday.

---

೧. ಉಳಿದ ಭಾಗ ಒಡೆದು, ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.

* Now the village Bhāvihāḷa and Mallikārjun temple are called as Hāḷu- Siddāpur and Siddhēśvar temple.

Family names of some of the doners viz., Bēmṭeyar jji-gāmaṁḍa,, Muttas-Nāma-gāmaṁḍa, Mādi-gāmaṁḍa of the Nābaḷada family are noteworthy. Palguṁḍi or Halguṁḍi is the ancient name of Bhāvihāla.

1 Namas = tuṁga -śira[s- chuṁbi-chaṁdra] - chāmara-tā(chā)ravē [|*] Traiḷōkya-nagar-āraṁbha-mūla-staṁ-

2 [bhā]ya Śaṁbhavē || [|*] Ōṁ namaḥ Śivāya || Gaṇādhipatayē namaḥ [||]

3 Svasti samadhigata-paṁcha-mahā-śabda mahāmaṇḍaḷēśvaraṁ Banavāsî-pura-var-

4 ādhîśvaraṁ samasta-bhuvana- saṁstūyamānaṁ Hara-Dharaṇî - prasū-

5 taṁ Triḷōchana - Kadaṁba - vaṁś = ānvayaṁ mahîdharēmdra-śikhar-ābhyu- dayamāna-

6 mahā-prachaṇḍa-mārttaṇḍa mārttaṇḍa-kar-āti-tîbra-nija-pratāpa-vasîkrita-

7 sakaḷa-mahî-maṇḍaḷan = uttuṁga- siṁba- lāchhanaṁ vānara-mahā - dhvajaṁ permma-

8 ṭṭi-tūryya-nirgghōshaṇaṁ chatur-āśîti-nagar -ādhishṭhitan-ashṭādaś-āśvamēdha-dî -

9 kshā-dîkshita-kuḷa- prasūtaṁ Himavad = girîṁdra-ruṁdra-śikhar-āsthāpita- mahā -

10 śakti-prabhāvaṁ tyāga-jaga-jhampi Jhaṁpaḷāchāryyaṁ niśśaṁka-Rāmaṁ śu-bhaṭa-kanaka-

11 nikaś-ōpha(pa)ḷaṁ śaraṇ-āgata-vajra- prākāraṁ lōkaika-kaḷpa-drumaṁ saṁkrānti-dhavaḷaṁ mū -

12 rtti-Nārāyaṇaṁ kîrtti-mārttaṇḍaṁ maṁḍalika-lalāṭa-paṭṭa vairi-gharaṭṭa-rāja- śi-

13 khāmaṇi Kāḍaṁba-chūḍāmaṇ = îty = akhiḷa-rājāvaḷî-samāḷaṁkritar = appa śrîman-ma-

14 hāmaṇḍaḷēśvaraṁ Jayakēśi-dēvaruṁ śrîmach-Chāḷukya-chakrēśvara-priya-tanūje Mai-

15 ḷala-mahādēviyaruṁ Palasige-pannichchhāsiramumaṁ Koṁkaṇa-voṁbhay-nu-

16 ṟumaṁ sukha -saṁkathā -vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttam = ire || [Vṛi] || Adaṭa-virōdhi-maṇḍa-

17 ḷikaraṁ palaraṁ pariyiṭṭu kondu poṁgade śaraṇ = enda maṇḍaḷikaraṁ palaraṁ da-

18 yeyiṁde kādu [du]rmmadar = enisiḻda maṇḍaḷikaraṁ palaraṁ piḍidu

19 [∪ -] kavaḻd = uda[∪]vṛit-ōrvviyoḷ beḷagidaṁ jasamaṁ Jayakē-

20 si-vallabha[ṁ] || [2*] [I]nt = enisi negaḻda Jayakēsi-dēvara besadiṁ Kuṁdur = nnā-

21 ḍ = adhikārigaḷu || Śrî-niḷayaṁ Śivarājaṁ mānava-nidhi Nāgavarmman = āsrita-jana- ka-

22 ḷp-āvanija[ṁ] Gaṁgaṇan = abhimāna-dhanaṁ Śaṁkarayyan = ivar = ati-mudadiṁ || [3*] Śrîmach-Chāḷukya-Vikrama-

23 varshada 50neya Visvāvasu- saṁvatsarada Pushya-su [10] Sōmavāram = utta-

24 rāyaṇa-saṁkrānti-vyatîpāta-nimittam = agi śrîmatu Halguṁḍiya

25 Māṁḍavya-tîrtthada Mallikārjjuna-dēvar = aṁga-bhōga-dhūpa - nivēdya - naṁda-dî-

26 vige naḍev = ant = āgi biṭṭa key = mattar = eraḍu || Hadinaydu kay = nîḍ ada ma-

27 ne voṁdu || Jaladhi-parivēshṭit = ōrvvige Palasige-nāḍ = ānanaṁ tad-āna-

28 na-viḷasat-tiḷakaṁ Palguṁḍige niśchaḷa-dhārmmika- dhanya-vibdha-jana-saṁkîrṇṇa || [4*] Nil = gaḷapa-

29 [di]r = ele peṟaraṁ gelguṁ bhaya-lōbha-laṁcha-vishay-āsatyaṁ salgume sat = pra-

30 [bhu-ti]akar - Ppalguṁḍigey = aṟuvar-irdda sabheyoḷav = enitu || [5*] Ant = enisi negardda

31 . . . . . ṇḍugaḷu Bēṁṭeyar = Ajji-gāmaṇḍaṁ Muttasa Nāma-gāmaṇḍ aṁg = ott-eyi -

32 . . . . doḷu tōṁṭada nelana Nābaḷada vaṁśada Mādi-gāmaṇḍana magaṁ Ba-

33 . . . . . . n = oḍaṁbaḍisi Nāma-gāmaṇḍana magaṁ Jayadēva- gāmaṁḍ ana keyyo-

34 . . . . r = aṁga -bhōga -dhūpa-nivēdya-naṁdā -dîvige naḍev = ant = agi biṭṭa tōṁṭa.[1]

೫೦

ಮದನಭಾವಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೭, ೧೧೩೪

AR. 1925-26, No. 450 **SII. XV-16**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೨

ಮದನಭಾವಿ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೨ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತೂರ–ತಡಕೋಡ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಮಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ. ಶಾಸನದ ಮೊದಲಿನ ೩೦ ಸಾಲುಗಳ ಬಹುಭಾಗ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಉಲ್ಲೇಖವಿರಬಹುದಾದ ಭಾಗ ನಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಮಿತಿನಿರ್ದೇಶನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾಲಗಣನೆಯ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಗೋವೆಯಕದಂಬಮನೆತನದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುವುದರಿಂದ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರ III ನು ಈ ಕಾಲದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಸವೆದುಹೋದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದತ್ತಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಹಾರಾಣಿ ಮೈಳಲದೇವಿ, ಯುವರಾಜ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವ, ಕುಮಾರ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯರೊಡನೆ ಭೋಗೂರು ನೆಲೆವೀಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯು ಮಂದೂರ ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿಗೆ ೬ ಮತ್ತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ

---

1. The rest of the record is broken off and lost.

ನೀಡಿದುದು ಇಲ್ಲಿಯ ೨ನೆಯ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ತೀರ ಕೊನೆಗೆ ಬೇರೆ ದಾನವೊಂದರ ಸೂಚನೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೩೪-೩೫ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೫೨ನೆಯ ಕಾಳಯು[ಕ್ತ]ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು ೧೧ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯ ೫೨ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂವತ್ಸರಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೫೨ನೆಯದಾಗಿರುವ ಕಾಳಯುಕ್ತ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ೫೨ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ಲವಂಗಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೭, ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೭, ಸೋಮವಾರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಲು ೪೭ರಲ್ಲಿ "ಪ್ರಮಾದಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘದಮವಾಸ್ಯೆ ಆದಿವಾರ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಮಾದಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮಾಘಮಾಸದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ಶನಿವಾರ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಿತು. ರವಿವಾರದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೪, ಜನೆವರಿ ೨೮, ರವಿವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧ ನಮಃಶಿವಾಯ . . . .

[ಸವೆದಿದೆ]

೬ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನ ಹರಧರಣೀಪ್ರ-

೭ ಪ್ರಸೂತತ್ರಿಲೋಚನಕಡಂಬವಂಶಮಹೋದಯಂ । ಮಹೀ . . . . . ನಿಜ-

೮ ಪ್ರತಾಪವಶೀಕೃತಸಕಳಮಹೀಮಂಡಳ . . . .

೯ ಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತಾಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧ . . . .

[ಸವೆದಿದೆ]

೧೨ ಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯಖಿಳರಾಜಾವಳೀ . . . .

೧೩ [ಧೀ]ಶ್ವರ ಕೊಂಕಣಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀ [ಜಯಕೇಶಿ] . . . .

೧೪ ಮಂ ಹೈವೆಯ್ಯೆನೂ[ಱು] . . . .

೧೫ ಗಳು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪ್ರ . . . .

೧೬ ಡಿನೊಳು ವಿಜಯರಾಜ್ಯ . . . .

೧೭ . . . . ನಾಥಿ-

೧೮ ಷ್ಠಾಯಕ ಶತಾನನ್ದ ಮುಕುನ್ದ . . . . ಲೋಕಾ-

೧೯ ಭೀಷ್ಟಫಳದಾಯಕ ಪ್ರತ್ಯ . . . . ರಂಗಭೋಗನ್ನೈ-

೨೦ ವೇದ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪೂಜಾ . . . . ಗೆಜೆಯೇರಿ–

೨೧ ಯಿಂ ಪಡುವಲಿರ್ದ್ದ ಗದ್ದೆಯು . . . . ಯಲೆಯ ತೋಂ–

೨೨ ಟಮುಮನೂರಿಂ ಮೂಡಣ ನಿವೇ . . . . ಯ ಮೂಡ–

೨೩ ಣೋರೆಯ ಹೂದೋಂಟದ ಬಯಲು . . . . [ನಿ]ಯಮ–

೨೪ ಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೋನಾನುಷ್ಠಾ . . . . ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂಭು ದೇ–

೨೫ ವಪಾದಾರಾಧಕರುಮಪ್ಪ . . . . ಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾ–

೨೬ ಡಿ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರವೆರಡಕ್ಕೆ . . . . [ಗ]ದ್ಯಾಣ ೧ ಪೆರ್ಗ್ಗ[ಡೆ] ಪಣ [೨]

೨೭ ಸೇನಬೋವಂ ಪಣ ೧ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ . . . . ತಳಾರಿ ಹಾಗ ೨ . . . . . ಕರ್ಮ್ಮಾಱಿಂ ಪಾಗ ೨

೨೮ ಮಡಿವಳಂ ಪಾಗ ೨ ತೆಲ್ಲಿಗರಲ್ಲಿ ಮನೆಣ್ಣೆ . . . . ಯ್ನೂಱನಾಲ್ವರು[ಮೆಯ್ವೋಗ ೨]

೨೯ ಗಾತ್ರದ ದರ್ಶನ ಪಾಗ ೧ ಹೆಡಿಗೆ . . ತಲೆವೊ . . . . ತೋಂಟ . . ಪಾಗ ೨ . . ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ದರ ಪಣ ೧

೩೦ ಇನ್ತಿನಿತಾಯಮಂ ಸಮ[ಸ್ತ ಮುಮ್ಮುರಿ]ದಣ್ಡುಗಳು . . . . ತಮಿರ್ದ್ದು ಸರ್ವನಮಶ್ಯದಿಂ ಸರ್ವ್ವಬಾ–

೩೧ ಧಾಪರಿಹಾರಮಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಮೀ ಧರ್ಮ್ಮ . . ರಲು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ

ಸಮಸ್ತರಾಜಾವಳೀವಿರಾಜಿತ[ರಪ್ಪ] ಕೊಂಕಣ–

೩೨ ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಜಯಕೇಸಿದೇವರಸರುಂ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರುಂ ಯುವರಾಜ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವನುಂ

೩೩ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಕುಮಾರಸಹಿತಂ ಭೋಗೂರ [ನೆಲೆವೀಡಿ]ನೊಳು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಮಿರ್ದ್ದು ॥

೩೪ ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೫೨ನೆಯ ಕಾಳಯು[ಕ್ತ]ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಶು ೧೧ ಸೋಮವಾರದನ್ದು

ಮನ್ನೂರ ಸ್ವಯಂ –

೩೫ ಭು ಕಲಿದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಸೋ[ಮ]ವಾರದ ವಾರಿಯಾಗಿ[ರ್ದ್ದ] ಬ್ರತೋದ್ಯಾಪನಸಮಯದೊಳು ಬನ್ದು ದೇವರಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ಮುಗು–

೩೬ ಳಿಯ ಹೊಲಸೀಮೆ ಮನ್ನೂರ ಹೊಲಸೀಮೆ ಮೇರೆಯಾಗಿ ಕನ್ನ[ಗೌಡರ ತೆಂಕಣ] ಭೂಮಿಯೊಳು ಹಿರಿಯಕೋಲಲಾಱು–

೩೭ ಮತ್ತರು ಭೂಮಿಯಂ ಸರ್ಬ್ಬಬಾಧಾಪರಿಹಾರ[ಮಾಗಿ] ಬಿಟ್ಟರು ॥ [ಇನ್ತೀ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ] ಸಧರ್ಮ್ಮದಿನಾವನೊರ್ವ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದಂ–

೩೮ ಗೆ ಗಂಗೆ ಗಯೆ ಕೇದಾರ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯಾಗೆಯೆಂಬ ಮಹಾತೀರ್ತ್ಥಂಗಳ ತಡಿಯೊಳು ಸಾಯಿರ ಕವಿಲೆಯ

೩೯ ಕೋಡುಂ ಕೊಳಗುಮಂ ಪಂಚರತ್ನಂಗಳೊಳು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಚತುರ್ವ್ವೇದಪಾರಗರಪ್ಪ ಸಾಯಿರ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಹಾಫಳವಕ್ಕು ॥

೪೦ ಇನ್ತೀ ಧರ್ಮ್ಮಮನಾವನೊರ್ವ್ವನಳಿದವಂಗನಿತುಂ ತೀರ್ತ್ಥಂಗಳೊಳು ಸಾಯಿರ ಕವಿಲೆಯಂ ಸಾಯಿರ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಳಿದ ಪಂಚಮಹಾ–

೪೧ ಪಾತಕಮಕ್ಕು ॥ಶ್ಲೋಕ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುನ್ಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಟಿಂವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ–

೪೨ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಬಹುಭಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ಭುಕ್ತಾ ರಾಜಭಿಃ ಸಗರಾಧಿಭಿಃ[।*] ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಳಂ ॥

೪೩ ಕನ್ದ ॥ ಪರಮ ಸ್ವಯಂಭುಕಲಿದೇವರಿಗೀ ಶಾಸನಮನೆಸೆಯೆ ತಾಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ ವರಗುಣನಧಿ ನೆಗರ್ದ ಸಂಕರಬಮ್ಮೆಯ ನಾಯಕಂ

೪೪ ಕೃತಾರ್ತ್ಥ[ಂ] ಜಗದೊಳ್ ॥ ರೂವಾರಿ ಕುಮುದಚಂದ್ರಂ ಭಾವಕರೂವಾರಿ ವಾರಿಜಾರ್ಕ್ಕಂ ಮತ್ತಂ ರೂವಾರಿ ವಾರಿಜೋದ್ಭವನೀ ಮಸುಮತಿಯೊಳಗತಿ–

೪೫ ಪ್ರಚಣ್ಡಂ ಚೌಣ್ಡ ॥ವೃ॥ ಸಲೆ ಮಂದೂರ ಗವುಣ್ಡನಾ ಕಣೆಯ ಚಾವುಣ್ಡಂಗೆ ಸತ್ಪುತ್ರನೀ ಬಲದೇವಂ ಶಿವಪಾದಪದ್ಮ ಮಧುಪಂ ಮನ್ದೂರೊಳಂ ಶಂಭುವೀ ಕಲಿ–

೪೬ ದೇವಂಗತಿಭಕ್ತಿಯೆನ್ದೆ ಬೆಸಗೆಯ್ದೀ ಶಾಸನಂ ನಿಲ್ಕೆ ತಾಂ ನೆಲನುಂ ನೇಸಱುಮುಳ್ಳಿನಂ ತೊಲಗದಿನ್ನಾಚಂದ್ರತಾರಂ ಬರಂ ॥

೪೭ ಮತ್ತಂ ಪ್ರಮಾದಿಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘದಮವಾಸ್ಯೆ ಆದಿವಾರ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣದನ್ದು ಮನ್ದೂರ ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂಭುದೇ–

೪೮ ವರ ನನ್ದಾದೀವಿಗೆಗಂ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರಕ್ಕಂ ಶ್ರೀಮತು ಸುಂಕದವೆರ್ಗ್ಗಡೆ ಶಂಕರಯ್ಯನಾಯಕರು ದೇವರ ತೋಟದ ಕುಳಿಯ–

೪೯ ಸುಂಕ ಬಟ್ಟೆ ಪನ್ನಾಯಮಂ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರಿನ್ತೀ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಸುಂಕಮಂ ಪಡೆದಧಿಕಾರಿಗಳ್ಸಧರ್ಮ್ಮದಿಂ ನಡೆಯಿಸು[ವರು॥]

Madanabhāvi is situated to the north-west of Dharwar at a distance of 22 Kilometers and on the road from Taḍakōḍa to Kittūra. The epigraph is standing in front of the Rāmaliṁga temple in the village. The first thirty lines of the inscription are mostly damaged. The portion likely to contain the reign of the monarch is worn out. But in the date portion we get reference to the Chāḷukya Vikrama year. The monarch may be Bhūlōkamalla Sōmēśvara III. The name of the feudatory appers as Jayakēsi II of the Goa Kadaṁba family.

The worn out lines seem to contain certain grants. In the furhter portion a grant of six mattar of land by Jayakēsi II along with his queen Maiḷaladēvi and sons Permāḍidēva and Vijayāditya is mentioned. In the last portion an other grant is mentioned.

The first date corresponds to A. D. 1127, October 17, Monday. The second date corresponds to A. D. 1134, January 28, Sunday.

1 Namaḥ Śivāya . . . .

[Worn out]

6 Svasti samadhigata paṁcha- mahā - śabda mahā-maṇḍēśvaraṁ Banavāsî - pura-var-ādhîśvaram samasta-bhuvana- saṁstūyamāna- Hara-Dharaṇî-pra -

7 sūta-Trîḷochana- Kaḍaṁba-vaṁśa- mahōdayaṁ | mahî . . . . . nija-

8 pratāpa-vaśîkrita- sakaḷa - mahîmaṁḍaḷa . . . .

9 śîti-nagar-ādhishṭhit-āshṭādaś-āśvamēdha . . . .

[Worn out]

12 Chūḍāmaṇ = îty = akhiḷa-rājāvaḷî . . . .

13 [dhi]śvara Koṁkaṇa-chakravartti śri-[Jayakēsi] . . . .

14 maṁ Haivey-aynū[ṟu] . . . .

15 gaḷu dushṭa-nigraha - śishṭa-pra . . . .

16 ḍinoḷu vijaya-rāhjya . . . .

17 . . . . n-ādhi-

18 shṭhāyaka Śatānanda Mukunda . . . . lōk-ā-

19 bhishṭa-phaḷa-dāyaka pratya . . . . raṁga-bhōga-nai-

20 vēdy-ādi samasta-pūjā . . . . geṟey-ēri-

21 yiṁ paḍuval = irdda gaddeyu . . . . yeleya tōṁ-

22 ṭamuman = ūriṁ mūḍaṇa nivē . . . . ya mūḍa

23 ṇ = ōreya hūdōṁṭada payalu . . . . [ni]yama-

24 dhyāna-dhāraṇa-mōn-ānushṭhā . . . . śrî Svayaṁbhu-dē-

25 va-pād-ārādhakanum = appa . . . . pūrvvakaṁ mā-

26 ḍi biṭṭaru || Mattaṁ chaitra-pavitrav = eraḍakke . . . . [ga]dyāṇa I perggn[ḍe]-paṇa [2]

27 sēnabōvaṁ paṇa 1 aṁgaḍiyalli . . . . taḷāri hāga 2. . . . . karmmāṟaṁ pāga 2

28 maḍivāḷaṁ pāga 2 telligaralli man = eṇṇe . . . . ynūṟa-nāvaru [mey-vōg 2]

29 gātrada darśana pāga 1 heḍige . . tale-vo . . . . tōṁṭa . . pāge 2 maduveyalli handara paṇa 1

30 Int = init = āyamaṁ sama[sta-mammuri]-daṇḍugaḷu . . . . tam-irddu sarvva-namasyadiṁ sarvva-bā

31 dhā-parihāram = āgi koṭṭaru || Mattam = î dharmina . . ralu || Svasti samasta-rājāvaḷi-virājita[r=app] Koṁkaṇa-

32 chakravartti Jayakēsi-dēv- arasaruṁ paṭṭa-mahādēvi Maiḷala-mahādēviyaruṁ yuvarāja Permmāḍi-dēvanuṁ

33 Vijayāditya-kumāra sahitaṁ Bhōgūra [nelevîdijnoḷu sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttam = irddu ||

34 Chāḷukya-Vikrama-kālada 52 neya kāḷayu[kta]-saṁvatsarada Kārttikaśu 11 Sōmavāradandu Mandūra Svayaṁ-

35 bhu Kalidēvarallige Sō[ma]vārada vāriy =āg-[irdda] brat-ōdyāpana-samayadoḷu bandu dēvar-aṁga-bhōgakke Mugu-

36 ḷiya hola-sîme Mandūra hola-sîme mērey = āgi Kanna[gauḍara teṁkaṇa] bhūmiyoḷu hiriya kōlal = āṟu -

37 mattaru bhūmiyaṁ sarbba-bādhā-parihāra[m = āgi] biṭṭaru || [Int = î dharmmamaṁ] sa-dharmma din = āvan = orvvaṁ pratipaḷisidaṁ-

38 ge Gaṁge-Gaye-Kēdāra - Vāraṇāsi- Kuru- kshētra - Prayāgey = eṁb mahā-tîrtthaṁgaḷa taḍivoḷu sāyira kavileya

39 kōḍuṁ koḷagumaṁ paṁch-ratnaṁgaḷoḷu kaṭṭisi chatur-vvēda-pāragar = appa sāyira sa-brāhmaṇargge koṭṭa mahā-phaḷav = akku ||

40 Int = î dharmmaman = āvan = orvan = aḷidavaṁg = anituṁ tîrtthaṁgaḷoḷu sāyira sa-brahmaṇaran = aḷida paṁcha-mahā-

41 pātakan = akku || Ślōka || Sva-dattāṁ para-dattāṁ vā yō harēta vasundharāṁ [|*] shashṭhiṁ varsh-sabasrāṇi mishṭayāṁ jāyatē

42 krimiḥ || Bahubhir = vvasudhā bhuktā = rājabhiḥ Sagar-ādibhiḥ [|*] yasya yasya yadā bhūmis = tasya tasya tadā-phaḷaṁ ||

43 Kanda || Parama- Svayaṁbhu-Kalidēvarig = î śāsanaman = eseye tāṁ māḍisidaṁ vara-guṇa-nidhi negarda Saṁkara-Bammeya -nāyakaṁ

44 kṛitārtha[ṁ] jagadoḷ || Rūvāri kumuda- chaṁdraṁ bhāvaka - rūvāri vārij-ārkkaṁ mattaṁ rūvāri-vārij-ōdbhavan = î vasumatiyoḷag = ati-

45 prachaṇḍaṁ Chauṇḍa || Vṛi || Sale Mandūra gavuṇḍan = ā Kaṇiya Chāvuṇḍaṁge sat-putran = î Baladēvaṁ Śiva-pāda-padma-madhupaṁ Mandūroḷ aṁ Śaṁbhuv = î Kali-

46 dēvaṁg = ati-bhaktiyinde besageyd = î śāsanaṁ nilke tāṁ nelanuṁ nēsaṟum = uḷḷinaṁ tolagad=inn = ā-chaṁdra - tāraṁ-baraṁ ||

47 Mattaṁ Pramādi-saṁvatsarada Māghad = amavāsye Ādivāra sūryya-grahaṇadandu Mandūra śrî Svayaṁbhu-dē-

48 vara nandādivîgegaṁ chaitra-pavitrakkaṁ śrîmatu suṁkada verggaḍe Śaṁkarayya-nāyakaru dēvara tōṭada kuḷiya

49 suṁka baṭṭe-pannāyamaṁ sarvva-namasyam = āgi biṭṭar=int = î dharmmamaṁ suṁkaṇaṁ paḍed= adhikārigaḷ =sa-dharmmadiṁ naḍ eyisu[varu ||]

೫೧

ಮನಗುಂಡಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೩, ೧೨೧೧, ೧೨೧೫, ೧೨೧೬

AR. 1925-26, No. 437 **KK. p. 404-17**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೩ **SII. XV-233**

KI.V 32 & 67(ಧಾರವಾಡ)

ಮನಗುಂಡಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ-ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ೯ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಳುಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ೪೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರವಾಡದ ಕನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಂದು ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಕಂಡರಣೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವನ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೮ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನಾಗಿರಬಹುದು. ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರ ಇಚ್ಛೆಂಯು ಮೇರೆಗೆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಂಯು ತೋಂಟಿಗರು ತ್ರಿಭುವನವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ನೀಡಿದ ಭೂದಾನ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ದಾನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ೬ ಮಿತಿಗಳಿವೆ:

(೧) ಸಾಲು ೪೫-೪೬ ರಲ್ಲಿ "ಕಲಿಯುಗ ಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೯ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಶಿ ದೇವವರ್ಷಂ (ದ) ೧೬ನೆಯ ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ಅಷ್ಟಮೆ (ಮಿ) ಬುಧವಾರದಂದು ವುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಶಕವರ್ಷ ೧೧೧೯ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ. ಇದು ೩ನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ ಆಳಿಕೆಯ ಮೊದಲವರ್ಷ. ಇಲ್ಲಿಂದ ೧೬ನೆಯ ವರ್ಷ ದುಂದುಂಭಿ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ಅಷ್ಟಮಿ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೩, ಜನೆವರಿ ೭, ಮಂಗಳವಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನೋಕ್ತ ಬುಧವಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೩,

ಜನೆವರಿ ೮, ಬುಧವಾರ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೨, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೫, ಬುಧವಾರದಂದು ಸೂರ್ಯೋದಯದ ತರುವಾಯ ೧೪ ಗಂ. ೪೪ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು.

(೨) ಸಾಲು ೪೮ ರಲ್ಲಿ "ರುಧು(ಧಿ)ರೋದ್ಗಾರಿಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ಪುಣ್ಣಮೆ ಸುಕ್ರವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೩, ಜುಲೈ ೨೫, ಶುಕ್ರವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

(೩) ಸಾಲು ೬೫-೬೬ ರಲ್ಲಿ "ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವವರ್ಷದ ೨೫ನೆಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ೧೨ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಲಿವರ್ಷ ೪೨೮೮ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಶಕವರ್ಷ ೧೧೯೯ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗಸಂವತ್ಸರ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಜಯಕೇಶಿದೇವನ ೨೫ನೆಯ ವರ್ಷವೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪತಿಸಂಪತ್ಸರ. ಈ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸನೋಕ್ತ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೧, ಜುಲೈ ೮, ಸೋಮವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

(೪) ಸಾಲು ೭೨-೭೩ ರಲ್ಲಿ ಬಂದ "ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವವರ್ಷದ ೨೮ನೆಯ ಭಾವಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೮ ವಡ್ಡಾವಾರ" ಎಂಬ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೫, ಜನೆವರಿ ೨೪, ಶನಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

(೫) ಸಾಲು ೮೦ರಲ್ಲಿ ಬಂದ "ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಭುಜಬಳವಜ್ರದೇವವರ್ಷದ ೨ನೆಯ ಧಾತುಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಸುದ್ಧ ೫ ಗುರುವಾರ" ಎಂಬ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೬, ಜುಲೈ ೨೧, ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

(೬) ಸಾಲು ೮೫-೮೬ ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಭುಜಬಳವಜ್ರದೇವ[ವ*]ವರ್ಷದ ೩ನೆಯ ಧಾತುಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಸುದ್ಧ (೯) [ಸನಿವಾರ]" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೬, ನವಂಬರ ೧೯, ಶನವಾರ.

* ದೇವರ ಪವಿತ್ರೋತ್ಸವ ನೋಡಲು ಕಂದಗಲ್ಲು, ನಂದಗಾವೆ, ಸೊನ್ನಲಿಗೆ, ವಿಜಯಪುರ, ಐಹೊಳೆ, ಖೇಡ ಗ್ರಾಮದವರು ಬಂದಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

೧. ಓಂ ನಮ[ಃ*] ಶಿವಾಯ ॥ ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಸ್ತುಂಗ (ಶ್ಚುಂಬಿ) ಚಂದ್ರಚಾಮರ ಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾ[ಯ ಸಂ(ಶಂ)] –

೨. ಭವೇ ॥ [೧*] ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ(ಲ್ಲ)ಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಸ್ವರ ಪರಮ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ[ತ್ಯಾಶ್ರಯ] –

೩. ಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ರಿ(ತ್ರಿ)ಭು[ವ*]ನಮಲ್ಲದೇವವಿಜಯರಾಜ್ಯ ಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರ (ವೃ)ದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನ[ಮಾ]–

೪. ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥ ವಿ (ವೃ) ॥ ಪಲ ತೆಱದಿಂ ಪಲಪ್ಪೊಗಳೆ ರಂಜಿಸುತಿರ್ಪ್ಪ ಸುದಾನ ಶೂರದಿಂ [ಸುಲ]–

೫. ಲಿತಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ತಳೆದ ದಿಬ್ಯತಪೋಧನದಿಂ ನಿರಂತರಂ ಮಲೆವರಿಭೂಪರಂ ದರ್ಪ್ಪಮನದಿರ್ಪ್ಪುವ ವೀರಭಟಾಳಿಯಿಂಕ[ರಂ ಪಲ]–

೬. ಸಂಗೆನಾಡದೇಂ ಸೊಗಯಿಸಿದ್ಧು (ರ್ದ್ದು)ದೊ ಕಳ್ವಮಹೀಜದಂಧ(ದ) ದಿಂ ॥ [೨*] ಕ ॥ ಆ ವಿಷಯಮನಾಳ್ದರ್ಪ್ಪಲರೀ ವಸುದ(ಧೆ)ಯ ದುಷ್ಟರಿಪುಗಳಂ ಗೆಲ್ದು ದಿಟಂ ಕೇವಳಮೆ ಭೂ–

೭. ಮಿಪಾಳಕರ್ಾವರ್ತ್ತಮಗೆಱಗಿ ನಿಂದ ಭೂಮೀಸ್ವರರಂ ॥ [೩*] ಅಂನ್ತಾಯನ್ವಯದೊಳು ॥ ವಿ(ವೃ) ॥ ದೇವಕರ್ಾದಡೆ ವನ್ಯಭೂಪತತಿಯ[ಂ*] ಕೊಂದಿಕು(ಕ್ಕು)ವಂ ಭೀ··ಂ

೮. ಕಾವಂ ತಂನ್ನ ಪದದ್ವಯಕೆ(ಕ್ಕೆ)ಱಗಲಾ ಶತ್ರುಕ್ಷಿತೀಶರ್ಕ್ಕಳಿಂನೇವಂ ಪೇಳಿಮೆಸ··ರಲ್ಕೆ ಶಿವಚಿತ್ತಂ ವೀರಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿ ತಾಂ ಭೂವಂದ್ಯಂ ನೆ[ಗ*]ಳ್ದಂ ಪರಾರ್ತ್ಥಚರಿತಂ ದೋರ್ಗ್ಗರ್ವ್ವದೊಂ–

೯. ದುರ್ವ್ವಿನೇಂ ॥ [೪*] ಕ ॥ ಆತನ ಸಹೋದರಂ ತಾಂ ಭೂತಳದೊಳು ಕೀರ್ತ್ತಿವೆತ್ತಂ[1] ನಮಳಚರಿತ್ರಂ ಮಾತೇನೊ ವಿಜಯದೇವಂಗಾತಂಗಾರ್ಸ್ಸರಿಯೆ ಭೂ–

೧೦. ಮಿಪಾಳರ್ದ್ಧರೆಯೊಳ್ ॥ [೫*] ಆ ನರನಾಥ ತನೂಜಂ ಭೂನುತ ಜಯಕೇ··ದೇವ ಮಹಿಪಂ ತಳೆದಂ ಮಾ[ನ*]ನಿಧಿ ಸಕಳಧಾತ್ರಿಯನೇನುಂ ತೊದಳಿಲ್ಲ ತಂನ ದಕ್ಷಿಣಭುಜದೊಳ್ ॥ [೬*]

೧೧. ವ ॥ ಅನ್ತಾ ನ್ರಿಪಂ ತಂನ ದಕ್ಷಿಣಭುಜದಂಡದಿಂದ ಭುಮಂಡಳಮನೊತ್ತಿಯಾಳ್ದು ತನಗೆಱಗಿದರಿಭೂಪರ ಕಾದು ವಿಕ್ರಾಂತದುರ್ವ್ವಿನಿಂ ದೆಡರಿದ ವಿರೋಧಿ ಭೂಪರಂ ನೆಲಕೆ ಸೋವತಂ

೧೨. ಮಾಡಿ ಸಪ್ತ ಕೋಟೀಶ್ವರದೇವಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದನುಂ ಕೊಂಕಣಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಯುಂ ಹರಚರಣಪ್ರಣುತನುಂ ತಯಾಗಸಿಂಹಾಸನಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಯುಮೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದ –

೧೩. ನೇಕ ಪೆಸರ್ಗಳೆಸೆಯೆ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂ[ಗೆ*]ಯುತ್ತ[ಂ]ದು ॥ ಮತ್ತಂ ॥ ಪುರುಹೂತಂಗೆಂತು ವಜ್ರಾಯುಧವತುಳಬಳಂ ರಾಮ[ನಿ]ಂಗೆಂತು ಬಾಣಂ ಗಿರಿಜಾಧೀ–

೧೪. ಶಂಗೆ ತೇಜಂ ಪಿರಿದೆನಿಸಿದ ಕಾಣ್ ಪಾಂಡುರಾಜಂಗೆ ಪಾರ್ತ್ಥಂ ಕಿರಣಂ ಸೂರ್ಯ್ಯಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿರ್ದ್ದವರ ತೆಱದೆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕಂ ಪುಟ್ಟಿದಂತಾ ನರನಾಥಂ [ವ]ಜ್ರದೇವಂ ಚಿತರಿಪು ಜ–

೧೫. ಯಕೇಶಿ ಕ್ಷಿತೀಶಂಗೆ ವೀರಂ ॥ [೭*] ಮತ್ತಂ ॥ ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪವಿತ್ರನ ನಾಡೊಳು ಹುಲ(ಲ್ಲ)ಂಬಿಯೆಪ್ಪತ್ತಱೊಳಗೆ ॥ ಗಣನೆಗಳುಂಬವಪ್ಪ ಬನದಿಂ ಹರಿಕಾ –

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ

೧೬. ಲ್ವೆಯ ನೀರ್ಗ್ಗಳಿಂದೆ ತಿಂತಿಣಿಯೆನಿಸಿರ್ದ್ದ ಪತ್ರಫಳಪುಷ್ಪಚಯಂಗಳಿನೊಲ್ದು ನೋಡೆ
ಕಣ್ತಣಿಯುವ ನಿರ್ಜ್ಜರೋದಕದ ಪೂಗೊಳದಿಂದೆಸೆದಿರ್ಪ್ಪುದೆಂದು ಧಾರಿಣಿ ಮಿಗೆ ಬಂ–

೧೭. ಣಿಸಲ್ಕೆ ಮಣಿಗುಂದಗೆ ಶೋಭಿಸುತಿರ್ಪ್ಪುದಾವಗಂ ॥ [೮*] ವ ॥ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ
ದು(ಧು)ರಂಧರರಪ್ಪ ತಾಪಸಾಂನ್ವಯಮೆಂತೆಂದಡೆಂ ॥

೧೮. [ವೃ] ॥ ಮನಸಿಜ ನಿನ್ನ ದರ್ಪ್ಪಮನಡಂಗಿಸು ಪೊಂಗಿರವೇಡ ನಿನ್ನ ದುರ್ವ್ವಿನಯದಿ
ನಿನ್ನೆಲೇಯೆನುತ ರಾಜವಿಮುಖ್ಯನ ಕಾಹಳೌಘವಾರ್ದ್ಧ(ರ್ದ್ಧಿ) ನಿಲಿಸೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಮಿಚ್ಚ

೧೯. [U U –] ೦ ಧರೆ ಬಂಣಿಸೆ ಪೆಂಪಿನಿಂದ[ದೊ*]ರ್ವ್ವನೆ ಶಿವಸಕ್ತಿ
ಕಣ್ಗೆಸೆದನಾಶ್ರಿತಕಳ್ಪಮಹೀಜನೆಂಬಿನಂ ॥ [೯*] ವೃ ॥ ಧರೆಗೋರ್ವ್ವಂ ಶಿವ[ಶ*]ಕ್ತಿದೇವಮುನಿಪಂ
ರಾದ್ಧಾಂ–

೨೦. [U – – U]ಪಂ ಸ್ಮರದರ್ಪ್ಪಾರಿಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರನೃ(ನಿ)ಪುಣ[೦*] ಚಾರಿತ್ರ
ವಾರಾಶಿಬನ್ಧರಯ್ಯಂ(ನ್ಧು ರರಮ್ಯಂ) ಶಿವ ಶಾಸನಾಂಬರಶಶಾಂಕಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ತಾಳ್ದಿದಂ
ಪರಮಾನಂದದೆ ದಾರ–

೨೧. [– U U U –] ಪ್ರಾಸಾದ ನಿಸ್ಸಾರಕಂ ॥ [೧೦*] ವೃ ॥ ಅನ್ತಾ ಮುನೀಶ್ವ[ರ*]ನ ತನೂಭವ
॥ ದೊರೆವೆತ್ತಂ ಸೂಕ್ತಿವೆತ್ತಂ ಸಕಳಮಹಿಮೆವೆತ್ತಂ ದಿಟಂ ಪೆಂಪುವೆತ್ತಂ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತಂ ಶುಧ(ದ್ಧ)ವೃತ್ತಂ

೨೨. ಪರಮಪದವಿವೆತ್ತಂ ಗುಣಂಬೆತ್ತಂ[೧] ನೆ[೦*]ದೀ ಧರೆ ನಿಚ್ಚಂ ನಿಚ್ಚ ಬಂಣ್ನಿಪ್ಪುದು
ಸಕಳಗುಣಶ್ರೀಗಡರ್ಪ್ಪಾದ ಯೋಗೀಶ್ವರನೀಶಾನಾಖ್ಯ [– – U*]
ನನತುಳಗುಣೋದ್ಧಾ(ದ್ದಾ)ಮನಂ ಪ್ರೇಮದಿಂ–

೨೩. ದಂ ॥ [೧೧*] ಅವರ ಮ[೨]ಹಿಮೋಂನತಿಕ್ಕೆಗೆ ಭುವನದೊಳಾರ್ಸ್ಸರಿಯೆನಲ್
ತಪದುಂನತಿ[ಕೆ*]ಯಿಂ ಧವಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತ್ತಿಯೊಳೀ ಜವೆಯಮುನೀಶ್ವರನಶೇಷ ಧಾ–

೨೪. ತೃ(ತ್ರೀ)ತಳಮಂ ॥ [೧೨*] ಅಂತಾ ಮುನೀಂದ್ರಪಾದೋಪಾಂತದೊಳತಿಶಯದೆ ತಾಳ್ದಿ
ತಪದುಂನ್ನತಿಯಂ ಕಂತುಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಡಿ ಸಮಂತೆಸೆದ ಮಾ(ಮ)ಹಾಮುನೀಂದ್ರ–

೨೫. ನೇಂ ಪೆಸರ್ಗ್ಗೊಳುವೆಂ ॥ [೧೩*] ಶ್ರೀ ಗಿರಿಜಾವರಂ [ಸ]ಕಳದೇವಜನಸ್ತುತನಕ್ಷಯಂ
ಮನೋರಾಗಿ(ಗ)ದಿನೀಗೆ ಮಂಗಳಮನುತ್ಸವಮಂ ಚರಿತಾರ್ತ್ಥವೃತ್ತಿಯಿಂ ಯೋಗಿಜನಸ್ತುತಂಗೆ
ಸ–

೨೬. ಕಳಾಶ್ರೀತಕಳ್ಪಕುಜಂಗೆ ಶಂಕರ [– U U] ಚಂದ್ರಭೂಸನಮುನಿಪ್ರವರಂಗೆ ಧರಿತ್ರಿ ನಿಲ್ವಿನಂ
॥ [೧೪*] ಭಾವಜವಂದನಂ [U U U][೩] ಸಾಸ್ವ ತಮಪ್ಪ ಸುಖಸ್ವರೂಪದಿಂದಾ–

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.
೨. 'ಮ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.
೩. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 'ಪ ಶೋಭಿಸಿ' ಎಂದು ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

೨೭. ವ ತಪಸ್ವಿ ಪೇಳ್ ಧರೆಗೆ ರಂಜಿಪನೀ ಮುನಿಮುಖ್ಯನನ್ದದಿಂ ಕಾವನಶೇಷಜೀವನಿಚಯಂಗಳನುದ್ಧತಮೋಹರಾಜನ ಸೋವನಶೇಷದಾನನಿಧಿ ಮಾನಪಯೋನಿಧಿ

೨೮. ಚಂದ್ರಭೂಷಣಂ ॥ [೧೫*] ಅಂನ್ತಾ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಸಕಳಧರ್ಮ್ಮಪ್ರಾಸಾದಮೂಲ[೪]ಸ್ತಂಭವನ್ತೆ ಶಿವಶಾಸನಮನುದ್ಧರಿಸುವ ಬಗೆಯಿಂ ಸಮಸ್ತಭಕ್ತರಂ ಪೆಸರ್ವ್ವೆಸರೊಳ್ ಕರೆದು ॥

೨೯. ಮಾಡಿಸು[೫]ವೆಂ ಶಿವಗ್ರಿಹಮಂ ನಾಡೊಳನೂನಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದುವೆನಾಂ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಸುಖನಿಧಿಯಂ ಬೇಡುವೆನೀಶ್ವರ ನೊಳೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿಯಲೊಡಂ ॥ [೧೬*]

೩೦. ನೆರೆದ ಬಣಂಜಿಗಮ್ರ್ಮದದೆ ಕಟ್ಟಿದೊಡಂತದು ಪಟ್ಟವರ್ತ್ಥಿ(ರ್ತ್ತಿ)ಯಿಂದರರೆ ಬಬಾಪ್ಪು ವಂದಿನಿಕರ [U U]ದಿತ್ತುದೆ ಚಾಗವಾರ್ಗ್ಗವಿನ್ದಿರದತಿಕೋಪದಿಂ ಮುಳಿಯಲಾ ಜವನನ್ನರಶೇಷಧರ್ಮ್ಮ–

೩೧. ಮಂ ಭರದೊಳೆ ರಕ್ಷಿಪರ್ನ್ನೆಗಳ್ದ ಪಟ್ಟಣನಾಲ್ಕಜೊಳಿಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಯರ್ ॥ [೧೭*] ಏವೆಗೊಂಡಂ ಭಕ್ತಜನಾವಳಿಯೊಳು ದೇವದಾಸಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸುತನಂ ಕಾವ[ಂ] ಸಮಸ್ತ–

೩೨. ಧರ್ಮ್ಮಮನೀವಂ ಬುಧತತಿಗೆ ವಸ್ತುವಂ ಗಂಗಂಣಂ ॥ [೧೮*] ಎರ್ಮ್ಮೆರ್ಮ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದಂ ನಿರ್ಮ್ಮಡಿಗಳು ಬೆಸಸಿದಂದದಿಂ ಶಿವಗ್ರಿಹಮಂ ನೂರ್ಮ್ಮಡಿ ಮಾಡುವೆ–

೩೩. ವಂದಂ ಪೆರ್ಮ್ಮೆಗೆ ಕೊಯ್ಲಾಳಿದಾಸನತಿ ಮುದದಿಂದಂ ॥ [೧೯*] ಸ್ಮರರಿಪುಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗಂ ಸ್ಥಿರತರತೇಜ[ಂ] ಗುಣಾಭಿದಾನನಿಧಾನಂ ವರಪುಣ್ಯಮೂರ್ತ್ತಿಯೆನಿಪಂ ಕರಮೆ–

೩೪. ಸೆವಂ ಕರುವನಾಗನಮಳಚರಿತ್ರಂ ॥ [೨೦*] ಅಂನ್ತವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯನಂ[ನ್ತ] ರ್ಪ್ಪರಿದರ್ತ್ತಿಯಿಂದೆ ತೋಂಟಿಗ ನಿಕರಂ ಕಂತುಗೆ ಸರಿಯಾದವರ್ಗ್ಗಳುಮಂ ತಾಣಮ ಮಾ–

೩೫. ಡಿದರ್ಮ್ಮಹೋತ್ಸವದಿಂದಂ ॥ [೨೧*] ವೃ ॥ ನುಡಿದಂತೂರ್ಜ್ಜಿತಕಾರ್ಯ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ಬಾಳ್ವರ್ಮ್ಮಾನ್ಯರಂ ಮಂನಿಪರ್ಗ್ಗಡಣಂ ತಂಮೊಳನೂನಮಾಗಿ ವರಧಂರ್ಮ್ಮಾಧರರಾ ದರ್ಮ್ಮನಂಬಿ–

೩೬. ಡೆ ವಂದಿಬ್ರ[ಜ]ಮಂ ಸಮುಯದ್ಧರಿಸುವರ್ಸ್ಸ[–*]ದುವಂ ಕೊಟ್ಟವರ್ಪ್ಪಡೆಮಾತೇಂ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತರೀ ಯುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರ್ಮ್ಮಹಾ[ಮೈ]ಮರೋ ॥ [೨೨*] ಉಗುರೇಶ್ವರದೇವಕ್ರಮಯುಗಮಂ ಪೂಜಿಸುವ–

೪. 'ಮೂ' ಅಕ್ಷರದ ಮೇಲೆ 'ಲ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.
೫. 'ಡಿ' ಮತ್ತು 'ವೆ' ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸು' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೩೭. ರರ್ತ್ಥಿಯಿಂದನವರತಂ ಸೊಗಯಿಸುವರೆಂದು ಬಂಣ್ಣಿಪೆನಗಣಿತಗುಣಯುತರನುಗುರ
ಮೂನೂರ್ವ್ವರು ಮಂ ॥ [೨೩*] ವೃ ॥ ಎಲೆಯಬೊಜಂಗರಂಗಜನ ರೂಪಿನ ಪೆಂಪಿ–

೩೮. ನೊಳಂ ಸಮಾನದಿಂ ಸಲೆ ಸೊಗಯಿರ್ಪ್ಪರೀ ಧರೆಗೆ ಸತ್ಯ[ಚ]ಳಂಸುಚರಿತ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದಲಸದೆ
ಮಾಳ್ಪ ದಾನಗುಣದಿಂ ಮಹಿಮೋಂನ್ನತಿಯಿಂ ಜಗಜ(ಜ್ಜ)ನಂ ಪಲ ತೆಱದಿಂದೆ

೩೯. ಬಂಣ್ನಿಸಲುದಾತ್ತಗುಣಾಂನ್ವಿತರೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ [೨೪*] ಸ್ಥಿರದಿಂದೆ ಮೂಲವಳಿ(ಳ್ಳಿ)ಯ
ಪರಮನ ಪಾದಾಂಬ್ಜು ಯುಗ್ಮಮಂ ಪೂಜಿಸುವರ್ತ್ಥರ[೬]ದಿಂದವೆಲೆಯಬೊಜಗರ್ಬ್ಭರದಿಂ
ನಾ–

೪೦. ಗೇಶನಂ ಮನೋಜಾಂತಕನಂ ॥ [೨೫*] ಪದಪಿಂ ಮಾಡುವ ದಾನಶಕ್ತಿ ಶಿವಧರ್ಮ್ಮಾಧಾರಕತ್ವಂ
ಜಗಕ್ಕೊದವಿರ್ದ್ದೊಪ್ಪುವ ಪುಣ್ಯದುಂನ್ನತಿಕೆಯಿಂದೊಪ್ಪಿರ್ಪ್ಪ ಗಾಂಭೀರ್ಯ್ಯಸಂಪದವ–

೪೧. ತ್ತೂರ್ಜ್ಜಿತಮಪ್ಪ ತೇಜವಿನಿತುಂ ತಂಮಿಂದವಾದಪ್ಪುವೆಂಬುದು ಲೋಕಂ ವರಪುಂಣ್ಯಮೂರ್ತ್ತಿ
ಗಳಿವರ್ಸ್ಸಾಸಿರ್ವ್ವರೇಂ ಧನ್ಯರೋ ॥ [೨೬*] ಮತಿಮಂತರ್ಮ್ಮಹಿಮಾಸಮರ್ತ್ಥರತಿಶುದ್ಧಾ–

೪೨. ಚಾರರತ್ಯಂತಸಂನುತ ಸುಚಿತ್ರ(ತ್ತ)ರುದಾತ್ತರಪ್ರತಿಮರಿಂತೀ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್
ಸಂಪದರುಂ(ಸಂಪದುಂ)ನ್ನತಿಯೊಳ್ ಕೇವಳಮೇ ಮಹಾಮಹಿಮರೆಂಬೀ
ಪೆರ್ಮ್ಮೆಯಂಬೆತ್ತರೆಂಬ[ತಿ*] ಶುದ್ಧಸು(ಸ್ಸು)ಚರಿ–

೪೩. ತ್ರರುತ್ತಮರಿವರ್ಸ್ಸಾಸಿರ್ವ್ವರೇಂ ಧನ್ಯರೋ[೭] ॥ [೨೭*] ಧರೆ ಬಂಣಿಪ್ಪುದು ತೇಜದುಂನತಿಕೆಯಿಂ
ಗಾಂಭೀರ್ಯ್ಯದೊಂದೋಜೆಯಿಂ ಪಿರಿದುಂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರ್ಪ್ಪನಂ ಸುಚರಿತಪ್ರಖ್ಯಾತನಂತಿ–

೪೪. ರ್ಪ್ಪನೆಂಬುರುತೇಜೋಧಿಕಸೂನುವಂ ಪರಹಿತಬ್ಯಾಪಾರನಂ ಪುಂಣ್ಯದಿಂ
ದೊರೆವೆತ್ತಿರ್ದ್ದ[ನ*]ನತ್ಯು ದಾರನನಣಂ ಚಾವುಂಡ ಗಾವುಡನಂ (ಗಾವುಂಡನಂ) ॥ (೨೮*)
ಅಂನ್ತಾ ಸಮಸ್ತಭಕ್ತರುಂ ಚಂದ್ರಭೂ–

೪೫. ಷಣದೇವರ ನಿಯಾಮದಿಂ ಶ್ರೀ ತ್ರೃ[ತ್ರಿ]ಭುವನ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವರ ದೇವಾಲಯಮಂ
ಸವಿಸ್ತರ[ಂ] ಮಾಡಿದರದೆಂತೆನೆ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೯ ಸಂ–

೪೬. ದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯ ಕೇಶಿದೇವವರ್ಷಂ(ದ) ೧೬ನೆಯ ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದ
ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ಅಷ್ಟಮೆ(ಮಿ) ಬುಧವಾರದಂದು ವುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ ನಿಮಿತ್ತಂ
ಚೌ–

೪೭ ಡ ಗಾವುಂಡಂ (ಗಾವುಂಡಂ) ಹೊಲಬನ ಹುಣಿಸೆಯಿಂ ಪಡುವಲು ವೊಂದು ಮತ್ತರು
ಕೆಯ್ಯಂ ಆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ತ್ರಿಭುವನ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವರ ಆಚಾರ್ಯ್ಯರು ಚಂದ್ರಭೂ–

---

೬. 'ರ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.
೭. ಎರಡನೆಯ ಪಾದವು ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

೪೮. ಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು ॥ ಮತ್ತಂ ರುಧು(ಧಿ)ರೋದ್ಗಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಸುದ್ಧ ಪುಣ್ಣಮೆ ಸುಕ್ರವಾರದಂದಾ ಮಣಿಕು[ಂ*]ದಗೆಯ ಸ್ಥಳದಾ ಮೂ–

೪೯. ನೂರ್ವ್ವರುಂ ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕ್ಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕ್ಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗ ಹಸೆಯಹಣವಂನ್ತನಿತುಮಮಂ ಆ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾ–

೫೦. ರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತವಾ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಯ್ಯೆನೂಱನಾಲ್ವರುಂ ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕ್ಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗವನ್ತನಿತುಮಮಂ ಚಂದ್ರ–

೫೧. ಭೂಷಣದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರುಂ[೮] ॥ ಮತ್ತಂ ಕಾವಣದ ವಿನಾಯಕಂಗೆ ಹಸೆಯ ಹಣಂ ಮೊದಲಾಗಿಯಾ ವಿನಾಯಕಂಗೆ ಏನು ಹುಟ್ಟಿದಡಂ

೫೨. ಕೊಟ್ಟೆವೆಂದು ಆ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಮುಗುದದ ಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂ–

೫೩. ದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಹುಪ್ಪೊವಳ್ಳಿಯ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರ–

೫೪. ಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ನುಗ್ಗಿಯಹಳ್ಳಿಯ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇ–

೫೫. ವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಸತ್ತಿವೂರ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂ–

೫೬. [ರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊ]ಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತ[ಂ] ನೀರುಸಾಗರದ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊ–

೫೭. ಟ್ಟರು ॥ ಯಿಂನ್ತೀ ಐದುಸ್ಥಳದವರು ಪವಿತ್ರದ ಪರ(ರ್ವ್ವ) ನೋಡಲು ಬಂನ್ದು ದೇವಕಾರ್ಯ್ಯಮಂ ಕಂಡು ದೇವರ ಪ್ರಸಾದಮನುಂಡು [ಎಲ್ಲಾ ಐದು]ಸ್ಥಳಮುಖ್ಯಮ(ಮಾ)ಗಿ ಬಾ[ಳೆ]ಬಳಿ ಹರ್ವ್ವದಲಿ ಪವಿತ್ರ–

---

೮. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.

೫೮. ದ ಪರ್ವ್ವಕೆ ಆಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂ ಕೋಲಿಕು . . ಕಂದಂಗಲ್ಲು ನಂನ್ದಿಗಾವೆ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಪುರ-

೫೯. ವಿಜಯಾಪುರ ಐಯ್ಯಾವಳೆ ಖೇಡವಿನ್ತೀ ಸ್ಥಳದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರುಂ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಂ ನೋಡಲುಂ ಬಂದು ದೇವಕಾರ್ಯ್ಯಮಂ ಕಂಡು ಸಂತೋಸಂಬಟ್ಟು ದೇವರಿಗೆ ಹೇಱಿಂ-

೬೦. ಗೆ ವೀಸ ಕಾವಣಕ್ಕೆ ಹೇಱಿಂಗೆ ವೀಸಮ[ಂ] ವೊಕ್ಕಲಿಂಗೆ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಹಾಗವಂ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರುಂ ನಾಲ್ಕು[ಂ]ಪಟ್ಟಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಂದ್ರಭೂ[ಷ*]ಣದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು [॥]

೬೧. ಮತ್ತಂವಾ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ತೆಲ್ಲಿಗರು ಐವತೊಕ್ಕಲು ಗಾಣಕೆ ಸೌಟಿಂಗೆ ಯಂಣೆಯಂ ಹೊಱಗಣಿಂ ಬಂದು ಮಾಱುವ ಹಾಡಕೆ ಸೌಟಿಂಗೆ ಯೆ[ಂ*]ಣೆಯಂ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಮಾಗಿ ಚಂದ್ರ-

೬೨. ಭೂಷಣದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಶರಣಾ[ಗ*]ತರಕ್ಷಕರಂ ಹರಿಹರಪಾದಾಂಬ್ಜಭ್ರಿಂಗರಂ ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ಬಲ್ಲಾಲ್ಗಳನ್ತಿ ಮುದದಿಂದ ಪೊಳಬಿಲ್ಲ ಮೂನೂರ್ವ್ವರಂ ॥ [೨೯*] ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವ್ವ-

೬೩. ಕೆ ಹಾಗ ಪವಿತ್ರದ ಪರ್ವ್ವಕೆ ಹಾಗವಿಂನ್ತಿನಿತುಮಂ ವೊಕಲಿಂಗೆ ಹಾಗಮಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾ ಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಮತ್ತಂವಾ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಹಿ-

೬೪. ಟ್ಟಿನ ತಳಾಱಂ ಚೆಣ್ಣಯನಾಯಕಂ ತನ್ನ ತಳಾಱಿಗೆಯೊಳಗೆ ಬಳ್ಳಿಯಕೊಳನ ಮುಂದೊತ್ತಿನ ಹುಣಿಸೆಯಮರನ ಹೊರೆ ಮೂನೂಱು ಕಂಬ ಕೆಯ್ಯಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರ

೬೫. ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಸಿದೇವವರ್ಷದ ೨೫ನೆಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಸಂವತ್ಸ-

೬೬. ರದ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ೧೩ ಸೋಮವಾರದಂದು [ನ]ರಸಿಂಹಪಟ್ಟವರ್ದ್ಧನರು ಕೀಳ್ಬೋಗುನೋಂಪಿಯ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ದಾನದಿಂ ಮೈ[ಳ]ಲಮಹಾದೇವಿಯರ ಕೈಯ್ಯಲು ಹಡದು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಕುರುಡ-

೬೭. ನ ಕೊಳನ ಕೆಳಗಣ ಮೊದಲೇರಿಯ ನಾಲ್ಕುಭಂಡಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯನು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಧವಘೈಸ್ಸರು ಅವರ ತಂಮ್ಮಂದಿರು . . ವ ಪೆದ್ದ[ಣಂ]ಗಳು ಅವರ ತಂಮ್ಮಂದಿರು ತೀಕಯ್ಯಂಗಳು ಅವರ ತಂಮ್ಮಂ-

---

೯. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾದ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

೬೮. ದಿರು ವಿಷ್ಣುದೇವನಂತಾ ನಾಲ್ವರ ಕೈಯ್ಯಲು ಆ ಗದ್ದೆಯನು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಜೋಇಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಆಚಯ್ಯ ತಿಪ್ಪಯ್ಯಂಗಳು ಕ್ರಯವಾಗಿ ಕೊಂಡಿರಲು ಆ ತಿಪ್ಪಯ್ಯ ಮಾಡಿದ ರಿಣಕ್ಕೆ ಆ-

೬೯. ತನಂಶಮಂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ತಿಪ್ಪವ್ವೆ ತಮ್ಮ ಭಾವ ಆಚಯ್ಯಂಗೆ ಕುಡಲು ಆ ಆಚಯ್ಯನು ತನ್ನ ಆ ಗದ್ದೆಯ ನಾಲ್ಕು ಭಂಡಿ ಭತ(ತ್ತ)ದ ಸ್ಥಳದ ನಾಲ್ಕು ಸೀಮೆಯೆಂತೆಂದಡೆ [।*] ಮೂಡಣ ಸೀಮೆ ಹು-

೭೦. ಪ್ಪವಳ್ಳಿಯ ದಾರಿ [ಬಡಗ]ಣ ಸೀಮೆ ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿಯ ದಾರಿ ತೆಂಕಣ ಸೀಮೆ ಅರಳಿಯ ಗದ್ದೆಯ ಬಡಗಣ ಬರುಹು ಮೇರೆ ಪಡುವಣ ಸೀಮೆಗೆ ಕುರುಡನ ಕೊಳನ ಏರಿ [।*] ಅಂತಾ ನಾಲ್ಕು ಸೀಮೆಯ ಸ್ಥ-

೭೧. ಳ ಅದಕ್ಕೆ ಮಗಿಲೊಳಗೆ ಅಯಿಗಯಿವರೆ ಮನೆ ಮಗಿಲ ಹೊಱಗೆ ಇಕ್ಕ.ಯ ಮನೆ [।*] ಅಕ್ಷೀಣಿ ಆಗಾಮಿ ಸಹಿತ ಸಮಸ್ತ ಬದಿ ಸಹಿತ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಚಾರ್ಯ್ಯ ಚಂದ್ರಭೂಷ-

೭೨. ಣದೇವರ ಕೈಯ್ಯಲು ಲೊಕ್ಕಿಯಪ್ರಿಯಶ್ರಾಹೆಯ ಗದ್ಯಾಣ ೫೨ ಮಂ ಕೊಂಡು ಆ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಕ್ರಯದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾ-

೭೩. ಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಸಿದೇವವರ್ಷದ ೨೮ನೆಯ ಭಾವಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೮ ವಡ್ಡವಾರದಂದು ಹೂಲಿಯ ಇಶ್ವರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರುಂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ನಾರಸಿಂಹಭಟ್ಟರು ಅಂತಿರ್ವ್ವರ ಕೈಯ್ಯಲುಂ

೭೪. ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರ ವುಪಹಾರ ದೇವತಾಕಾರ್ಯ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಆ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಚಂದ್ರಭೂಷಣ ದೇವರು ಆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟದ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮದರಸರಲ್ಲಿ ಆ ಯೀಶ್ವರಭಟ್ಟರು ಹ-

೭೫. ಡದ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಮರೆಯ ಬೋದ ಮಾಡುವ ಗದ್ದೆಯ ಎರಡು ಹಸುಗೆಯ ವೊಂಬತ್ತು ಭಂಡಿ ಭತ್ತದ ಸ್ಥಳ ಆ ಬಳಿಯ ಹಕ್ಕಲು ಅಂತು ನಾಲ್ಕುಸೀಮೆ ಎಂತೆಂದಡೆ [।*] ಮೂಡಣ ಸೀಮೆ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಱೆಯ ಮುಂ-

೭೬. ದೊತ್ತಿ[ನ] ಹದಿದಳದ ಏರಿ । ತೆಂಕಣ ಸೀಮೆ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಬಡಗದೆಸೆಯ ಹಳ್ಳಂಗೆಱೆಯಿಂ ಬಂದ ಭಂಡಿ ದಾರಿ । ಪಡುವಣ ಸೀಮೆ ಕರಿಯ ರಾಮಣನ ಹಕ್ಕಲ ಬರುಹು । ಬಡಗಲು ಮಲ್ಲನಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಲನ ಸೀಮೆ ಮೇರೆ [।*] ಅಂತಾ ನಾಲ್ಕು

೭೭. ಸೀಮೆವೊಳಗೆ ಜಲವ್ರಿಕ್ಷಪಾಷಾಣತ್ರಿಣಕದಂಬಚತುರಾಘಾಟ ಸಹಿತ ಆ ಕೆಯ್ಯ ಬಳಿಯ ಮನೆಯ ನಿವೇಷಣದೊಳಗೆ ಹಿತ್ತಿಲವು ಮೂಡಲುಂ ಪಡುವಲುಂ ಅಯಿಗಯಿಯ... । ತೆಂಕಲುಂ ಬಡಗಲುಂ ಆ ಮನೆಯ

೭೮. ನಿವೇಷಣದ ನೀಳ ಹೊಱಗಾಗಿ ಆ ವೊಂದು ಸ್ಥಳದ ಮನೆಯ ನಿವೇಶನ ಮತ್ತದಱಿಂ ಮನೆಯ ಕಾವಣವೆಲ್ಲ ಅಕ್ಷೀಣಿ ಆಗಾಮಿ ಸಹಿತ ಸಮಸ್ತ ಬದಿ ಸಹಿತ ಯಿಂತಿದಕ್ಕೆ ಆ ಇಶ್ವರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಆ ಚಂದ್ರಭೂಷಣ[ದೇ]–

೭೯. ವರು ಲೊಕ್ಕಿಯಗದ್ಯಾಣ ಅಱುವತ್ತು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ರಯದಾನಮಾಗಿ ಕೊಂಡರು [।*] ಆ ಭೂಮಿಯನು ಮಾಱ ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿದ ಹೊಂನ್ನು ಕುಱೆಯ ಗೇತಣನುಂ ಹುಲುಗುಲ ಕಲ್ಲಣನುಂ ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮ್ಮವಂ ಮಾಡಿದರು [॥*] ಸ್ವಸ್ತಿ [ಶ್ರೀ]–

೮೦. ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಭುಜಬಳವಜ್ರದೇವವರ್ಷದ ೨ನೆಯ ಧಾತುಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಸುದ್ಧ ೫ ಗುರುವಾರದಂದು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ವ್ರಿತ್ತಿಮಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆ ಸ್ಥಳದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಚಂದ್ರಭೂಷ[ಣ]–

೮೧. ದೇವ[ರಿ]ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೆ[ಯಿ] ಎಂತೆಂದಡೆ [।*] ಆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರದೇವರ ಸ್ಥಳದ ಕೆಯಿ ಮನೆಗಳಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣವ್ರಿತ್ತಿವೋಪಾದಿಯ ಹದಿಕೆ ಹಾರಣೆಯನಾವುದುವಂ ಕೊಳ್ಳೆವೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕೂಚಿ ॥ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವ್ರಿತ್ತಿವೋ–

೮೨. ಪಾದಿಯಿಂ ಬಂದ ಧನದ ಹಸುಗೆಯನಾವುದುವಂ ಆ ಚಂದ್ರಭೂಷಣದೇವರ ಱಸವೆಂದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಚಿ ॥ ಆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ವುಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ [ಆಳಿಗೆ]

೮೩. ಚೈತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಳೆ ಪವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಳೆಯ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಅಯಿನೂಱನಾಲ್ವರು ಆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಆಳಿಗೆ ಚೈತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಗವೊಂದು ಪವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಗವೊಂದು ಬಿಟ್ಟರು ॥ [॥*] ಆಳಾಗಿ ರಾಸಿಗೇಱುವಲ್ಲಿ ಕಾವಣದ

೮೪. ಬೆನಕಂಗೆ ಹಸಿಗೆ ಹಣವೊಂದ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರು ಆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಎಲೆಯ ಹೇಱಿಂಗೆ ವೀಸವೊಂದ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಸುಂಕದಧಿಕಾರಿ ದೇವಯ್ಯ ಚಂದಯ್ಯಂಗಳು ಆ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರ ಸೀ–

೮೫. ಮೆಯ ನಿವೇಶಣಗಳೊಳಗೆ ಅಂಗಡಿ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಸುಂಕ ತಳಸಾರಿಗೆ ಮಂನ್ನಣೆಯಂ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶ್ರೀ ವೀರಭುಜಬಳವಜ್ರದೇವ[ವ*]ರ್ಷದ ೩ನೆಯ ಧಾತುಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗ್ಗಶಿರ[ಸು]ದ್ಧ

೮೬. [೯] [ಸನಿವಾರ] ಹುಲಿಯಮಸೆಟ್ಟಿ ತಂನ್ನ ಮಗ ಭೈರವ[ನ]ಬಂಡಿಯ [ಹೊ]ಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಭೈರವ ಮ್ರಿತವಾಗಲು ಶ್ರೀ ಸಿಧ(ದ್ಧೇ)ಶ್ವರದೇವರ ಮುಂದೆ ಆ ಭೈರವನ ಹೆಸರಲು ಭೈರವದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ–

೮೭. [ಯಂ ಮಾಡಿಸಿ] ಆ ಭೈರವದೇವರ ನಿತ್ಯಾ[ನೀಕಿನ] ಉಪಹಾರಕ್ಕೆ ಸಿಧ(ದ್ಧೇ)ಶ್ವರದೇವರಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಚಂದ್ರಭೂಷಣ ದೇವರು ಹೂಲಿಯ ಯೀಶ್ವರಭಟ್ಟರ ಕೈ[ಯ್ಯ]ಲು

೮೮. . . . . . . [ಕೊಟ್ಟ ಯರೆಯ]ಗೆಯ್ಯವೊಳಗೆ ಕೆಳಗಣ ಹಸುಗೆಯಾ ಗದ್ದೆ ಮೊದಲೇರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಆ ಚಂದ್ರಭೂಶ[ಣ*] ದೇವರ ಕೈಯ್ಯಲು . .

೮೯. ಯ ಮ[ತ್ತ]ಲೊಂದು । . . . . ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿಯಗದ್ಯಾಣ ಹತ್ತುಮಂ ಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಕೊಂ[ಡು] [ಭೈರವ ದೇವರಿಗೆ] ಕೊಟ್ಟನು ॥

The village Managuṁḍi is situated at a distance of 9 Kilometere to the south-west of Dhārwar. The present inscription was found in the delapidated Siddhaliṁgēśvara temple in the village. It was brought and kept in the Karnatak College about 45 years back. From this place it has since been removed and kept in the Karnatak Research Institute museum. The form and engraving of letters are not uniform.

The epigraph begins with the mentions of the reign of Tribhuvanamalladēva. He is Sōmēśvara IV. It records the construction of a temple named Tribhuvana-Vira-Jayakēsidēva temple as per desire of Chaṁdrabhūshaṇadēva, by the gardeners of Maniguṁdage. Various grants of land, etc., are made to this temple by different people on different dates.

There are six dates in the inscription. They correspond to (1) A. D. 1203, January 8, Wednesday. (2) A. D. 1203, July 25, Friday. (3) A. D. 1211, July 8, Monday. (4) A. D. 1215, January 24, Saturday. (5) A. D. 1216, July 21, Thursday. and (6) A. D. 1216, Nove mber 16, Saturday.

The mention of people coming from Kaṁdagallu, Naṁdagāve. Sonnalige, Vijayāpur, Aihole and Khēda to see the pavitra festival in village is note worthy.

1 Ōṁ nam [ḥ*] Śivāya || Namas = tuṁga -śiras-tuṁga(chuṁbi)- chaṁdra-chāmara-chāravē [I*] Traiḷōkya-nagar-āraṁbha-mūla -staṁbhā [ya Saṁ (Śaṁ)]-

2 bhavē || [|*] Svasti samasta-bhuvan- āśraya śri-prithvî-vala(lla) bha mahā-rājādhirāja paramēśvara parama-bhaṭṭāraka Sa[tyāśraya)-

3 kuḷa-tiḷakaṁ Chāluky-ābharaṇaṁ śrîmat-Tribhu[va*]namalladēva -vijaya - rāyam-uttar-ōttar - ābhivṛiddhi-pravarddhamāna[m-ā]-

4 chaṁdr-ārkka tāraṁ baraṁ saluttam=ire || Vṛi || Pala-teṟadiṁ palar = ppogaḷē raṁjisut-irppa sudāna-śūradiṁ [su-la]-

5 lita-kîrttiyaṁ taḷeda dibya-tapōdhanadiṁ niraṁtaraṁ Malevari-bhūparaṁ darppaman = adirppuva vîra-bhaṭ-āḷiyiṁ ka[raṁ Pala]-

6 suge-nāḍ-ad-ēṁ sogayisirdhdhudo(irddudo) kaḷpa-mahîjad = aṁdha(da)diṁ || [2*] Ka || Āvishayaman = āḷdar = ppalar = î vasuda(dhe)ya dushṭa-ripugaḷam geldu diṭaṁ kēvaḷame bhu-

7 mipāḷar = kāvar = ttamag = eṟagi niṁda bhūmîśvararaṁ || [3*] Aṁnt = āy = anvayadoḷu || Vṛi || Dēvar=kād = aḍe vanya-bhūpa-tatiya[ṁ*] koṁd = iku(kku)vaṁ bhîtaraṁ

8 kāvaṁ taṁnna pada-dvayak(kk = eṟagal = ā śatru-kshitîśarkkaḷiṁn =ēvaṁ pēḷim = enutt = iralke Śivachittaṁ Vira- Permmāḍi tāṁ bhū-vaṁdyaṁ ne[ga*]ḷdaṁ par -ārtha-charitaṁ dōr-ggarvvad = oṁ-

9 d = urvviniṁ || [4*] Ātana sahōdaraṁ tāṁ bhūtaḷadoḷu kîrtti-vettaṁ[1] n-amaḷa-charitraṁ māt = ēno Vijaya dēvaṁg = ātaṁg = ār = ssariye bhū-

10 mipāḷar = ddhareyoḷ || [5*] Ā nara-nātha - tanūjaṁ bhū-nuta Jayakēsi-dēva- mahipaṁ taḷedaṁ mā[na*]-nidhi sakaḷa-dhātriyan = ēnuṁ todaḷ-illa taṁna dakehiṇa-bhujadoḷ || [6*]

11 Va || Ant= ā nripaṁ taṁna dakshiṇa-bhuja -daṁḍadiṁ bhū-maṁḍaḷaman = ottiy āḷdu tanag = eṟagid-ari-bhūpara kādu vikrāṁtad = urvviniṁd = eḍarida virōdhi-bhuparaṁ nelake sōvataṁ

12 māḍi Saptakōṭîśvara - dēva - labdha-vara- prasādanuṁ Koṁkaṇa-chakravarttiyuṁ Hara-charaṇa-praṇutanuṁ tyāga-siṁhāsana-chakravarttiyum= eṁb = ivu modal-ād = a-

13 nēka pesarggaḷ = eseye sukha - saṁkathā -vinōdadiṁ rājyaṁ[ge*]yutt= a [ṁ]du || Mattam || Puruhū-taṁg eṁtu vajr-āyudhav = atuḷa-baḷaṁ Rāma[ni]ṁg= eṁtu bāṇaṁ Girij-ādhî-

1. The anusvāra(o) is not necessary.

14 śaṁge tējaṁ pirid = enisida kāṇ Pāṁḍu-rājaṁge Pārtthaṁ kiraṇaṁ sūryyaṁge puṭṭ-irdd = avarateṟada puṇy-ātmakaṁ puṭṭid = aṁt = ā nara -nāthaṁ (Va]jra -dēvaṁ jita-ripu Ja-

15 yakēśi-kshitîsaṁge vîraṁ || [7*] Mattaṁ || Ā kshatriya-pavitrana nāḍoḷu Hula(lla)ṁbiy = eppatta-ṟoḷage || Gaṇaneg = aḷuṁbav = appa banadiṁ hari-kā-

16 Iveya nîrggaḷiṁde tiṁtiṇiy = enisirdda patra-phaḷa-puhpa- chayaṁgaḷin =oldu nōḍe kaṇ-taṇiyuva nirjjar = ōdakada pū- goḷadiṁd =esed-irppud = eṁdu dhāriṇi mige baṁ-

17 nisalke Maṇiguṁdage śōbhisut-irppud = āvagaṁ || [8*] Va || Alli samasta-du(dhu)raṁdharar=appatāpas-āṁnvayam = eṁt = eṁd = aḍe ||

18 [Vṛi] || Manasija ninna darppaman = aḍaṁgisu poṁg-ira vēḍa ninna dur-vvinayadi ninnelēye nuta-rāja-vimukhyana kāhaḷ-angha-vārdha(rddhi) nilise mechchhi michcha

19 [∪ ∪ -]ṁ dhare baṁṇise peṁpiniṁd= a[d =o]rvvane Śivasakti kaṇg = esedan = āśrita-kaḷpa-mahîjan = eṁbinaṁ || [9*] Vṛi Dhareg = ōrvvaṁ Śiva[sa*] kti-dēva- munipaṁ rāddhāṁ-

20 [∪ - - ∪]paṁ smara-darpp-āri samasta-śāstra -nṛi(ni) puṇa[m*] chāritra-vārāśi-bandha- rayyaṁ (ndhura-ramyaṁ) Śiva-śāsan-āṁbara-śáśaṁkaṁ kîrtthiyaṁ tāḷdidaṁ param-ānaṁdade dāra-

21 [- ∪ ∪ ∪ -] prāsāda-nistārakaṁ || [10*] Vṛi || Ant = ā muniśva[ra*]na tanūbhava || Dore-vettaṁ sūkti-vettaṁ sakaḷa-mahime-vettaṁ diṭaṁ peṁpu-vettaṁ sthira-chittarṁ śudha(ddha)-vṛittaṁ

22 parama-padavi-vettaṁ guṇaṁ-bettarṁ[2]n = eṁd = î dhare nichchaṁ-nichcha baṁṇṇippudu sakaḷa-guṇa-śrîg-aḍarpp = āda yōgîsvaran-Iśān-ākhya [- - ∪*]nan = atuḷa-guṇ-ōddhā (ddā)manaṁ prēmadiṁ-

---

2. The anusvāra(o) is not necessary.

23 dāṁ || [11*] Avara mahim[3]-ōṁnnatikkege bhuvandoḷ= ār = ssariy=enal tapad = unnati[ke*]yiṁdhavaḷisida kîrttiyoḷ = î javeya munîśvaran = aśēsha-dhā-

24 tṛi(trî)-taḷamaṁ || [12*] Aṁt = ā munîṁdra-pād-ōpāṁtadoḷ = atiśayade tāḷdi tapad = uṁnnatiyaṁ Kaṁtuge bhayamaṁ māḍi samaṁt = eseda mā(ma) hā- munîṁdra -

25 n=ēṁ pesarggoḷuveṁ = [13*] Śrî Girijā-varaṁ [sa]kaḷa-dēva -jana-stutan = akshayaṁ manō-rāgi(ga)din = îge maṁgaḷaman = utsavamaṁ charitārttha-vṛittiyiṁ yōgi-jana-stutaṁge sa-

26 kaḷ-āśrita-kaḷpa-kujaṁge Śaṁkara [- ∪ ∪] Chaṁdrabhūsana - muni-pravaraṁge dharitri-nilvinaṁ || [14*] Bhāvaja-vaṁdanaṁ [∪ ∪ ∪] [4]sāsvatam = app sukha - svarūpadiṁd = ā-

27 va tapasvi pēḷ dharege raṁjipan= î muni-mukhyan=andadiṁ kāvan=aśēha-jîva-nichayaṁgaḷan = uddhata-mōha-rājanaṁ sōvan = aśēsha- dāna - nidhi māna-payōnidhi

28 Chaṁdrabhūshaṇaṁ || [15*] Aṁnt=ā munîśvaraṁ sakaḷa-dharmma-prāsāda- mūla[5]-staṁbhad=ante Śiva-śāsanaman = uddharisuva bageyiṁ samasta bhaktaraṁ pesar-vvesaroḷ karedu ||

29 Māḍis[6]uveṁ Śiva-grihamaṁ nāḍoḷ = anūna-prasiddhiyaṁ paḍeduden = āṁ kēḍ = illada sukha-nidhiyaṁ bēḍuven = Iśvaranoḷ=eṁdu muni nuḍ iyal=oḍaṁ || [16*]

30 Nereda baṇaṁjigar = mmudade kaṭṭid = od = aṁtadu paṭṭav = artthi(rtti)y iṁd = arare babāppu vaṁdi-nikara [∪ ∪] d = ittude chāgav = ārggav=ind = irad = ati-kōpadiṁ muḷiyal = ā Javan = annar =aśēsha-dharmma-

---

3. The letter 'Ma' is written below the line in smaller size.
4. The 'Pa śōbhisi' seems to have been engraved in this place. But it does not comply with the metre.
5. The letter 'La' is written above the letter 'Mu' in smaller size.
6. The letter 'Su' is written above the letters 'Di' and 'Ve' smaller size.

31 maṁ bharadoḷe rakshipar = nnegaḷda paṭṭaṇa-nālkaṟol = ipps seṭṭiyar || [17*] Ēve-goṁḍaṁ bhakti-jan-āvaḷiyoḷu Dēvadāsi-seṭṭiya sutanaṁ kāva[ṁ] samasta-

32 dharmamaman = îvaṁ budha-tatige vastuvaṁ Gaṁgaṁṇaṁ || [18*] Ermm = ermma śaktiyiṁdaṁ nirmm = aḍigaḷu besasid = aṁdadiṁ Śiva-grihmaṁ nūrmmaḍi māḍuve -

33 v = aṁdaṁ permmege Koylāḷidāsan = ati-mudadiṁdaṁ || [19*] Smara-ripu-pad-ābja-bhṛiṁgaṁ sthira-tara-tēja[ṁ] guṇ-ābhidhāna- nidhānaṁ vara-puṇya-mūrtthiy=enipaṁ karam = e-

34 sevaṁ Karuva Nāgan = amaḷa-charitraṁ || [20*] Aṁntavaru mukhyav= āgiy = anaṁ[nta]r =ppirid = arttiyiṁde tōṁṭiga-nikaraṁ Kaṁtuge sariy =ād = avarggaḷumaṁ tāṇama mā-

35 ḍidar = mmahōtsavadiṁdaṁ || [21*] Vṛi || Nuḍid = aṁt = ūrjjita-kāryyamaṁ peḍedu māḷpar = mmānyaraṁ maṁnipar = ggaḍaṇaṁ taṁmoḷ = anūnam =āgi vara-dhaṁrmm=ādhārar =ādar=mmanaṁ bi-

36 ḍe vaṁdi-bra[ja]maṁ samuddharisuvar = ssā[-*]duvaṁ koṭṭavar =ppaḍ e-mat = ēṁ sthira-chittar = î yugura-mūnūrvvar = mmahā-[mai]marō || [22*] Ugurēśvara - dēva- krama- yugamaṁ pūjisuva-

37 r=arttyiṁd = anavarataṁ sogayisuvareṁdu baṁṇipen = agaṇita-guṇa-yutaran = ugura-mūnūrvvarumaṁ || [23*] Vṛi || Eleya-bojaṁgar = agajana rūpina peṁpi-

38 noḷaṁ samānadiṁ sale sogayirppar = î dharege saty-a[cha]laṁ sucharitra-vṛittiyiṁd = alasade māḷpa dāna-guṇadiṁ mahim-ōṁnnatiyiṁ jaga-ja(jja)naṁ pala-teṟadiṁde

39 baṁṇṇisal = udātta-guṇ-ānvitar = î dharitriyoḷ || [24*] Sthiradiṁde Mūlavaḷ i(lli)ya Para mana pād-āṁbju-yugmamaṁ pūjisuvar = tthara[7] diṁdav= Eleya-bojagar =bhbharadiṁ Nā-

7. The letter 'ra\ is written above the line in smaller size.

40 gēśanaṁ manōj-āṁtakanaṁ || [25*] Padapiṁ māḍuva dāna Śakti-Ś
iva-dharmm-ādhārakatvaṁ jagakk = odavirdd =oppuva puṇyad =
uṁnnatikeyiṁd =opp=îrppa gāṁbhîryya-saṁpadav=a-

41 ty = ūrjitam = appa tējav =inituṁ taṁmmiṁdav = ād = appuv=eṁbudu
lōkaṁ vara-puṁṇya-mūrtti-gaḷ=ivar=ssāsirvvar=ēṁ dhanyarō || [26*]
Matimaṁtar=mmahimā-samartthar=ati- śudhdha-ā-

42 chārar = atyaṁṭa-saṁnuta-suchitra(ttar)-udāttar=apratimar=iṁt-î
dhātriyoḷ saṁpada=ruṁ (saṁpadar=u)nnatiyoḷ kēvaḷamē mahā-mahimar
= eṁb= î permmeyaṁ-bettar=eṁb =a[ti*]-śuddha su(r-ssu)chari-

43 trar=uttamar=ivar-sāsirvvar = ēṁ dhanyarō ||[8] [27*] Dhare baṁṇippudu
tējad = uṁnatikeyim gāṁbhîryyad =oṁd =ōjeyiṁ piriduṁ śōbhisut-
irppanaṁ sucharita-prakhyātan = aṁt =i-

44 rppan =eṁb=uru-tējōdhika-sūnuvaṁ parahita- by āpāranaṁ puṇyadiṁ
dore-vett - irdda [na*]n=aty=udāranan=aṇaṁ Chāvuṁda-gāvuḍ
anaṁ(gāvuṁdanaṁ) || (28*] Aṁnt=ā samasta-bhakta-ruṁ Chaṁdrabhū-

45 shaṇa-dēvara niyāmadiṁ śrî tṛi(tri)bhuvana-vîra Jayakēsi-dēvara
dēvālayamaṁ savistara[ṁ] māḍidar = ad = eṁt = ene || Svasti kaliyuga-
saṁvatsaraṁ 4289 saṁ-

46 d = aṁd=ādiy=agi śrî Vîra Jayakēśi-dēva - varshaṁ(da) 16neya
Duṁdubhi-saṁvatsarada Pushya-bahuḷa ashṭame(mi) Budbavāradaṁdu
vuttarāyaṇa-saṁkramaṇa-nimittaṁ Chau-

47 ḍa-gāṁvuḍaṁ(gāvuṁḍaṁ) Holabana huniseyiṁ paḍuvalu voṁdu mattaru
keyyaṁ a Maniguṁda-geya tribhuvana-vîra Jayakēśi-dēvara āchāryyaru
Chaṁdrabhū-

48 shaṇa-dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pārvvakaṁ māḍi koṭṭanu || Mattaṁ
Rudhu(dhi)rōdgāri-saṁvatsarada Śrāvaṇa-suddha puṇṇame
Sukravāradaṁd =ā Maṇiku[ṁ*]dageya sthaḷad= ā mū-

8. The second line does not comply with the metre.

49 nūrvvaruṁ chaitrada parvvakke āḷalli hāga pavitrada parvvakke āḷalli hāga haseya haṇav=aṁnt=anitumaṁ ā Chaṁdrabhūshaṇa-dēvara kālaṁ karchchi dhā-

50 rā-pūrvvakaṁ māḍi-koṭṭaru || Mattav=ā Maṇiguṁdageya yainūṟa-nālvaruṁ chaitrada parvvake āḷalli hāga pavitrada parvvake āḷalli hāgav = ant =anitumaṁ Chaṁdra-

51 bhūshaṇa-dēvarn kāḷaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭarun.[9] || Mattaṁ kāvaṇada vināyakaṁge haseya haṇaṁ modal-āgiy = ā Vināyakaṁge ēnu huṭṭid-aḍaṁ

52 koṭṭer-eṁdu ā Chaṁdrabhūshaṇa - dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru || Mattaṁ Mugudada mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁ-

53 drabhūshaṇa-dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru|| Mattaṁ Huppovaḷḷiya vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdra-

54 bhūshaṇa-dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru|| Mattaṁ Nuggiya-haḷḷiyavngura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa- dē-

55 varige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru || Mattaṁ Sattivūra vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa -dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pū-

56 [rvvakaṁ mādi koḷṭṭaru || Matta[ṁ] Nirusāgarada vugura-mūnūrvvaruṁ pavitrada parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa-dēvarige kālaṁ karchchi dhārā- pūrvvakaṁ māḍi ko-

57 ṭṭaru || Yimnt=ī aidu sthaḷadavaru pavitrada parra(rvva) nōḍalu baṁndu dēva-kāryyamaṁ koṁḍu dēvara prasādaman =uṁḍu [ellā aidu] sthaḷa-mukhyam =agi(āgi) bā[le]baḷi harvvadali pavitra-

9. The anusvār (o) is not necessary.

58 da parvvake āḷalli hāgamaṁ Chaṁdrabhūshaṇa-dēvarige kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṭṭaru || Mattaṁ Kōliku . . Kaṁdaṁgallu Naṁndigāve Sonnaligeyapura

59 Vijayāpura Aiyyāvale Khēḍav=int=î sthaḷadavaru mukhyav=āgi sāsirvvaruṁ pavitrada parvvaṁ nōḍaluṁ baṁdu dēva-karyyamaṁ kaṁḍu saṁtosaṁ-baṯṯu dēvarige hēṟiṁ-

60 ge visa kāvaṇakke hēṟiṁge vîsama[ṁ] vokkaliṁge varshaṁ-prati hāgavaṁ sāsirvvaruṁ nālku[m]-paṯṯaṇa-mukhyav=āgi Chaṁdrabhū [sha*]ṇa-dēvara kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṯṯaru [||]

61 Mattaṁv=ā Māṇiguṁdageya telligaru aivat-okkalu gāṇake sautiṁge yaṁṇ eyaṁ hoṟagaṇiṁ baṁdumāṟuva hāḍake sauṭiṁge ye[ṁ*]ṇeyaṁ dhārā-pūrvvakam=āgi Chaṁdra-

62 bhūshaṇa-dēvarige koṯṯaru || Śaraṇ-ā[ga*]ta-rakshakaraṁ Hari- Hara-pād-āṁbja-bhriṁgaraṁ dhāriṇiyoḷ serag-illada ballāḷgaḷan[10] =ati-mudadiṁ poḷabilla mūnūrvvaraṁ || [29*] Chaitrada parvva-

63 ke hāga pavitrada parvvake hāgav =iṁnt=inituman vokaliṁge hāgamaṁ Chaṁdrabūshaṇa-dēvara kālaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṯṯaru || Mattaṁv = ā Maṇiguṁdageya hi-

64 ṯtina taḷāṟaṁ Chinnaya-nāyakaṁ tanna taḷāṟa-geyoḷage Baḷḷiya-koḷana muṁda-ottina huṇiseya marana hore mūnūṟu kaṁba keyyaṁ Chaṁdrabbūshaṇa-dēvara

65 kāḷaṁ karchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi koṯṯaru || Svasti kali-yuga-saṁvatsaraṁ 4288 saṁd=aṁd=ādiy=āgi śrî-Kādaṁba śrî Vîra Jayakēsi-dēva- varshada 25neya Prajāpati- saṁvatsa -

66 rada Śrāvaṇa bahuḷa 13 Sōmavāradaṁdu [Na]rasiṁha Paṯṯavardd hanaru kiḷ-pōgu nōmpiya dakshineya dānadiṁ Mai[ḷa]ḷa-mahādēviyara kaiyyalu haḍada Maṇiguṁdageya Kuruḍa-

10. The fourth line does not comply with the metre.

67 na koḷaṇa keḷagaṇa modal-ēriya nālku bhaṁḍi bhattada gaddeyanu avara makkaḷu Mādhava Ghaissaru avara taṁmmaṁdiru . . va Pedda[naṁ]gaḷu avara taṁmmaṁdiru Tikayyaṁgaḷu avara taṁmmaṁ-

68 diru Vishṇudēvan = aṁt= ā nālvara kaiyyalu ā gaddeyanu Maniguṁdageya jōisa Bommayyaṁgaḷa makkaḷu Āchayya Tippayyaṁgaḷu krayav = āgi koṁḍiralu ā Tippayya māḍida riṇakke ā-

69 tan=aṁśamaṁ ātana heṁḍati Tippavvetamma bhāva Āchayyaṁge kuḍ alu ā Āchayyanu tanna ā gaddeya nālku bhaṁḍi bhata(tta)da sthaḷada nālku sîmey=eṁt= eṁd=aḍe [|*] Mūḍaṇa sîme Hu-

70 ppavaḷḷiya dāri [baḍagaḷṇa sîme Huppavaḷḷiya dāri teṁkana sîme Araḷiya gaddeya baḍagaṇa baruhu mēre paḍuvaṇa sîmege Kuruḍaṇa koḷana ēri [|*] Aṁt=ā nālkuṁ sîmeya stha-

71 ḷa adakke magiloḷage ayi-gayi-vare mane magila hoṟage ik-kayi mane [1*] Akshîni-āgāmi-sahita-samasta-badi-sahita Maniguṁdageya śrî-Grāmēśvara-dēvar-āchāryya Chaṁdrabhūsha-

72 ṇa-dēvara kaiyyalu Lokkiya- priya -śrāheya gadyāṇa 52 maṁ koṁḍu ā Grāmēśvara-dēvarige kraya-dānav=āgi koṭṭaru || Svasti kali-yuga-saṁvatsaraṁ 4288 saṁd=aṁd=ādiy=ā-

73 gi śrî-Kadaṁba śrî-Vira Jayakēsi-dēva-varshada 28neya Bhāva-saṁvatsarada Māgha ba 8 Vaḍḍavāradaṁdu Hūliya Iśvars bhaṭ tōpādhyāyaruṁ avara makkaḷu Nārasiṁha-bhaṭṭaru aṁt=irvvara kaiyyalu

74 Maṇiguṁdageya śrî-Siddhēśvara-dēvara vupahāra-dēva- kāryya-nimitta ā sthān-āchāryy Chaṁdrbhūshaṇa-dēvaru- ā Maṇiguṁdageya pravishṭ ada Bommanahaḷḷiyalli śrîmad-arasaralli ā Yîśvara-bhaṭṭari ha-

75 ḍada bhūmiyoḷage Mareya Bōda māḍuva gaddeya eraḍu hasugeya voṁbatta bhaṁḍi bhattada sthḷa ā baḷiya hakkalu aṁtu nālku sîme eṁt=eṁd =aḍe [|*] Mūḍaṇa sîme Bommanahaḷḷiya keṟeya muṁ-

76 d-otti[na] hadi-daḷada ēri | teṁkaṇa sîme Bommanahaḷḷiys baḍaga-deseya Haḷḷaṁgeṟeyiṁ baṁda bhaṁḍi dāri | paḍuvaṇa sîme Kariya Rāmaṇana hakkala baruhu | baḍagalu Mallanahaḷḷiya holana sîme mēre [|*] Aṁt = ā nālku

77 sîmevoḷage jala-vriksha-pāshāṇa triṇa-Kadaṁba-chatur-āghāṭa- sahita ā keyya beḷiys maneya nivēshaṇadoḷage hittilavu mūḍaluṁ paḍuvaluṁ ayi-gayiy =agala | teṁkaluṁ baḍagaluṁ ā maneya

78 nivēshaṇada nîḷa hoṟag=āgi āvoṁdu sthaḷada maneya nivēśana matt=adaṟiṁ maneya kāvaṇav=ella aksh[ṇi]-āgāmi-sahita samasta-badi-sahita yiṁt=idakke ā Iśvara- bhaṭṭōpādhyāyayarige ā Chaṁdrabhūshaṇ a-[de]-

79 varu Lokkiya-gadyāṇa aṟuvattu honnn koṭṭu kraya-dānam=agi koṁḍaru [|*] Ā bhūmiyanu māṟa-koṁballi hattida hoṁnnu Kuṟiya-Gētaṇanuṁ Hulugula Kallaṇanuṁ koṭṭa dharmmavaṁ māḍidaru [||*] Svasti śri-

80 Kādaṁba śrî-Vîra Bhujabala- Vajradēva-varshada 2neya Dhātu-saṁvatsarada Śrāvaṇa Suddha 5 Guruvāradaṁdu Maṇiguṁdageya vrittimaṁta brāhmaṇaru ā sthaḷada Siddhēśvarad=āchāryya Chaṁdrabhūsha[ṇa]-

81 dēva[ri]ge koṭṭa ke[yi] eṁt=eṁd=aḍe [|*] Ā Siddhēśvara-Grāmēśvara-dēvara-sthaḷada keyi-manegaḷalu brāhmaṇa -vritti- vōpādiya hadike-hāraṇ eyan=āvuduvaṁ koḷḷev=eṁdu koṭṭa kūchi || Ā brāhmaṇa-vritti-vō-

82 pādiyiṁ baṁda dhanada hasugeyan=āvuduvaṁ ā Chaṁdrabhūshaṇa-dēvara ṟasav=eṁdu ā brāhmaṇarige koṭṭa kūchi || Ā Maṇiguṁdageya vugura-mūnūrvvaru śrî-Siddhēśvara-devarige [āḷige]

83 chaitrakke hēḷe pavitrakke bēḷeya biṭṭaru || Ā Maṇiguṁdageya ayinūṟa-nālvaru ā Siddhēśvara-dēvarige āḷige chaitrakke hāgav=oṁdu pavitrakke hāgav =oṁdu biṭṭaru [||*] Āḷ-āgi rāsi-gēṟu-valli kāvaṇada

84 Benakaṁge basige haṇav = oṁdu biṭṭaru || Sāsirvvaru ā Siddhēśvara-dēvarige eleya hēṟiṁge vîsav=oṁdu biṭṭaru || Suṁkad = adhikāri Dēvayya-Chaṁdayyaṁgaḷu ā Grāmēśvars-Siddhēśvara-dēvara sî-

85 meya nivēśaṇagaḷoḷoge aṁgaḍi-gāṇakke suṁka-taḷasārige maṁnnaṇeyaṁ māḍi biṭṭara || Svasti śrî-Kādaṁba śrî-Vîra- Bhujabaḷa Vajradēva-[va*] rshada 3neya Dhātu-saṁvatsarada Mārggśira [su]ddha

86 [9] [Sanivāra] Huliyama-seṭṭi taṁnna maga Bhairava[na] baṁḍiya [ho]ḍ idalli ā Bhairavamritav=āgalu śrî Sidha(ddhē)śvara-dēvara muṁde ā Bhairavana hesaralu Bhairava-dēvara pratishṭe-

87 [yaṁ māḍisi] ā Bhairava-dēvara nityā-[nîkina] upahārakke Sidha(ddhē)śvara-dēvar = āchāryy Chaṁdrabhūśaṇa-dēvaru Hūliya Yîśvara-bhaṭṭara kai[yya]lu

88 . . . . . . [koṭṭa yareya]-geyyavoḷage keḷagaṇa hasugey = ā gadde modal-ēriya keḷage ā Chaṁdrabhūśa[ṇa]-dēvara kaiyyalu . .

89 ya ma[tta]l = oṁdu | . . . . sthaḷakke Lokkiya-gadyāna hattumaṁ koṭṭu krayav = āgi koṁ[ḍu] [Bhairava-dēvarige) koṭṭanu ||

೫೨

ಮನಗುಂಡಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೭, ೧೨೧೮

AR. 1925-26, No. 438 **KK.p 401–3**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೪ **KI.V-31 & 69(ಧಾರವಾಡ)**

ಮನಗುಂಡಿ ಗ್ರಾಮದ ದುರ್ಗಾದೇವಾಲಯದ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಶಾಸನವಿದು. ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನ, ಈಗ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಸಂಸ್ಥೆಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಲು ೧–೪೦ರ ವರೆಗೆ ಒಂದು, ಸಾಲು ೪೧–೫೯ರ ವರೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೀಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲದ ಎರಡು ದತ್ತಿಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ದತ್ತಿ ಬಹಳಷ್ಟು ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ತುದಿಯವರೆಗೆ ಸಾಗಿ, ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ದತ್ತಿ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಮೂರನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಗೆ, ಎರಡನೆಯದು ಆತನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ವಜ್ರದೇವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ದೇವರಿಗಾಗಿ ಮನಗುಂಡಿಯ ೫೦೪ ಮಹಾಜನ ಮೊದಲಾದವರು ನೀಡಿದ ದಾನ ಒಂದನೆಯ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯ. ಈಶ್ವರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ನರಸಿಂಹದೇವರಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೊಜಗೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದುದು ಎರಡನೆಯ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೨೦–೨೨ ರಲ್ಲಿ "ಸಕವರ್ಷ [ಸಾಸಿರದ] . . . . . ನೆಯ ಪ್ರಭವಸಂವಛರದ ಪುಸ್ಯ ಸುದ್ಧ . . . . . ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣ" ಎಂದು ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಮೂರನೆಯ

ಜಯಕೇಶಿಯ ಕಾಲದ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರ ಶಕ ೧೧೨೯ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೭ ಆಗ ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣವು ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯಂದು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೭, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೫, ಮಂಗಳವಾರ.

ಸಾಲು ೪೦-೪೧ ರಲ್ಲಿ "ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೩೧೭ ಸಂ[ದಂ*]ದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರವಜ್ರದೇವ[ವ*]ರ್ಷದ [೨]ನೆಯ ಈಸ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೬ ಸುಕ್ರವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ. ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರ ೪೩೧೭, ಶಕವರ್ಷ ೧೧೩೮ ಧಾತ್ರಿಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರ ಮುಂದಿನದೇ ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸರವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಜ್ರದೇವನ ೨ನೆಯ ವರ್ಷವೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೬ ಶುಕ್ರವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೮, ಜನೆವರಿ ೧೯, ಶುಕ್ರವಾರ. ಇದೇ ದತ್ತಿಯ ಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಜ್ರದೇವನ ೧ನೆಯ ವರ್ಷ ಭಾವಸಂವತ್ಸರವಿದ್ದು, ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರ ಆತನ ೪ನೆಯ ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ನಮಃಸ್ತುಂಗಸಿರಚ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರ ಚಾರ-

೨. ವೇ [।*] ತ್ರೈಳೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭ-

೩. ವೇ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಸಬುದ ಮಹಾ-

೪. ಮಂಡಳೇಸ್ವರಂ ಬನವಾಸಿಪುರವರಾಧೀಸ್ವರಂ ಸಮಸ್ತ[ಭುವನ]-

೫. ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತ ತ್ರಿಳೋಚನಕಾದಂಬ[1]ವಂಸಸ[2]-

೬ [ಮಹೋದ]ಯಮಹೀಧರೇಂದ್ರಸಿಕರಾಬ್ಯುಧಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಂ-

೭ ಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಂಣ್ಡ ಕರಾತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಸೀ[ಕ್ರಿ]ತಸಕಳಮಹೀಮಂ-

೮. ಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ವಾನರ[ಮ]ಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಾ-

೯. ಡಿತೂರ್ಯ್ಯನಿ[ರ್ಘೋ]ಸಣಂ [ಚ]ತುರಾಸೀತಿ[ನ]ಗರಾಧಿಷ್ಟಿತಾಷ್ಟಾದ-

೧೦. ಶಾಸ್ವಂ[3] ಮೇದ[ದೀ]ಕ್ಷಾಧೀಕ್ಷಿತ[ಕುಳ]ಪ್ರಸೂ[ತಂ] ಹಿಮವ-

೧೧. ದ್‌ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಶಿಖರಸ್ಥಾಪಿತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರ ಲೋಕೈ-

೧೨. [ಕ*]ಕಳ್ಪದ್ರುಮಂ . . . . [ಮೂರ್ತ್ತಿ]ನಾರಾಯ-

೧೩. ಣಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾ[ರ್ತ್ತ]ಂಡಂ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟ[ಪಟ್ಟ] ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯ-

೧೪. ಕೇಸಿ ನಿಜರಾ[ಜ]ಧಾ[ನಿ] ಗೋ[ವೆಯೊ]ಳಾಳುತ್ತ[ಂ] [ಸುಖಸಂಕ]-

---

೧. 'ದಂ' ಮತ್ತು 'ವಂ' ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಬ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.
೨. ಇದು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.
೩. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ

೧೫. [ಥಾ]ವಿನೋ[ದದಿಂ ರಾ]ಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯು[ತ್ತಮಿ]ರೆ ॥ [ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವ]ನಾ–
೧೬. ಶ್ರಯಂ ಸ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ [ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ] ಪರಮೇಸ್ವ–
೧೭. ರಂ ಪರಮಭ[ಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳ]ತಿಳಕಂ [ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರ]–
೧೮. ಣಂ ಸ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ[ದೇವರ ವಿಜ]ಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರಂ ಅಭಿವ್ರಿದ್ಧಿ
೧೯. ಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕ [ತಾರಂಬರಂ] ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥
೨೦. ಸಕವರ್ಷ [ಸಾಸಿರದ] . . . . ನೆಯ ಪ್ರಭವ ಸಂವಛ–
೨೧. ರದ ಪುಸ್ಯ ಸುದ್ಧ . . . . ಯಾಗಿ ನಡ[ವ]ಲ್ಲಿ ಉ–
೨೨. ತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣದಂದು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ವೀರಜಯ–
೨೩. ಕೇಸಿದೇವರಸರ ಕಯ್ಯಲು . . . . ಮೂಲಸ್ಥಾನದ ಆ–
೨೪. ಚಾರ್ಯ್ಯರು ಸೋಮೇಸ್ವ . . . . ಪ್ರವೀಣರುಮಪ್ಪ ಸ–
೨೫. ಕಳೇಸ್ವರಪಂಡಿತ . . . . ಶ್ರೀಮದರಸರ ಕೈಯಲ್ಲಿ
೨೬. ಹಡೆದರು ಒಂದು ಗಾಣ . . . . . . ಸ್ಥಳದ . . ಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಯವಿ–
೨೭. ಕ್ರಯ ತಳಸಾರಿಗೆ ಬೀರವಣ [ಮನೆವಣ] . . . . . . ವೆಂಬಿವಿನುತು–
೨೮. ಮಂ ಸರ್ವ್ವಬಾಧೆಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮದರಸರ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹ–
೨೯. ಡೆದರು ಆ ಪುರವನು ॥ ಅನ್ತಿಂ [ತು] . . ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದ ಮಠದಲ್ಲಿ
೩೦. ತಿಪ್ಪ ಗಾಉಂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಂಟು–
೩೧. ಹಿಟ್ಟು ಪಂಚಮಠ[ಂಗಳು] ಮಹಾಸಭೆಯಾಗಿ ನೆರೆದಿರ್ದ್ದ[ಲ್ಲಿ]
೩೨. ಐನೂಱನಾಲ್ವರು ಆ ಸಕಳೇಸ್ವರಪಂಡಿತರಿಗೆ ಧಾರಾಪೂ–
೩೩. ರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿದರು . . . . [ಸಿದ್ಧೇಸ್ವರದೇವ] [ಅ]ಳಭಾ[ಗವೇ]–
೩೪. ಱಿಗೆ ವೀಸ ಹಸೆಯಹಣ . . . . ಗಳುಂ ನಾಲ್ಕುಪಟ್ಟ[ಣಿ]–
೩೫. ಗರು ಗಾತ್ರಿಗರು ಸಹಿತ . . . . ವೀಸಮಂ ಕೊಟ್ಟರು [॥*] ಸ್ವದತ್ತಂ–
೩೬. ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧ[ರಾಂ*] ಸಷ್ಟಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾ–
೩೭. ಣಿ ಮಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥ ವುಭಯನಾನಾದೇಸಿ ಸಹಿ–
೩೮. ತಂ ಕೊಟ್ಟರು ॥ ಇ ಧ[ರ್ಮ್ಮ] . . . . ತಂಗೆ ಸಹಸ್ರ ಕ–
೩೯. ವಿಲೆ ಸಾಯಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂದ ಫಲ [॥*]

೪೦. ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೩೧೭ ಸಂ[ದಂ*]ದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ-

೪೧. ಶ್ರೀ ವೀರವಜ್ರದೇವ[ವ*]ರ್ಷದ [೨]ನೆಯ ಈಸ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೬ ಸುಕ್ರವಾರದಂದು ಹೂ-

೪೨. ಲಿಯ ಇಶ್ವರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರುಂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ನರಸಿಂಹದೇವನಿಂತಿರ್ವ್ವರ ಕೈಯ್ಯಲು

೪೩. ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಬೊಜಗೇಸ್ವರದೇವರಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದ ಐನೂಱನಾಲ್ವರು ಮಲ್ಲನಹಳ್ಳಿಯ ಸೀಮೆಯಿಂ

೪೪. ತೆಂಕಲು ಸೆಳ್ಳಕೊಳ ಸಹಿತ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡವಲ್ ನವಿಲೂರ ದಾರಿ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡವಲು ತೆಂಕಣ ಸೀ-

೪೫. ಮೆ ಮುತ್ತದೇರಿ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ಆ ಕೋಟೆಯಿಂ ಪಡುವಲು ಬೀಳ ಹಕ್ಕಲಿಂ ಮೂಡಲು ತೆಲ್ಲಿಗ ಬೋದಸೆಟ್ಟಿ[ಯ]

೪೬. ಸಾಗುಳ ಗೆಯಿ ಆ ಬಳಿಯ ಹಕ್ಕ[ಲು] . . . .

ಶಿರೋಭಾಗ:

೪೭. ಯ ವೋಪಾದಿಯ ಮನೆ ಆ ಸಕಲ ಸಾಮ್ಯ ಸಹಿತಂ

೪೮. ಹದಿನೆಂಟು ಹೊಂಗೆ ಕ್ರಯಮ[ಂ] ಕೊಂಡು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಶ್ರೀ-

೪೯. ಬೊಜಗೇಶ್ವರ ದೇವರ ವುಪಹಾರಕ್ಕೆ ಧಾರಾಪೂ-

೫೦. ರ್ವ್ವಕಮಂ ಮಾಡಿ ಕ್ರಯದಾನವಂ ಕೊಟ್ಟರು [॥*] ಅಂತಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಪ್ಪ ಗಾ-

೫೧. ವುಂಡ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಬೋಕರಾಸಿ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರದ

೫೨. ಚಂದ್ರಭೂಶಣದೇವರು ಲಕ್ಷ್ಮ-

೫೩. ಣೇಶ್ವರದಾಚಾರ್ಯ್ಯಮರೇಶ್ವರದೇವರು

೫೪. ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಳದೇವರ ಸಚ್ಚಿತಾ[ದಾ]ನಂದಸ್ವಾಮಿ

೫೫. ಅಂತವರವರುಭಯ ಸನ್ಮತದಿಂ ಬರ-

೫೬. ದ ಕುಲಕ[ರ]ಣಿ ಚಿದಯ್ಯ [॥*]

೫೭. ನೂನಾಕ್ಷರಮಧಿಕಾ-

೫೮. ಕ್ಷರಂ ವಾ ತತ್ಸರ್ವ್ವಂ ಪ್ರಮಾಣ

೫೯. ಮಿತಿ ॥

The epigraph which was lying near the Durgā temple at Managumdi was removed to the Karnātak College and is now kept in the Kannada Researeh Institute Museaum. It contains two grants one in lines 1-40 and the other lines 41-59. The second grant is continued from the bottom of the stone to the top portion containing sculptures.

The first grant is from the period of Jayakēśi III of the Kadambās of Goa and the second grant is from the period of Vajradēva, elder son of Jayakēsi III. The first grant mentions that certain amounts were dedicated to the god by the Five hundred and four and other bodies. The second grant mentions that certain houses and lands were purchased from Iśvara bhaṭṭōpādhyāya and his son nnd that they were granted to the god Bojageśvara.

The first date corresponds to A. D. 1207, December 25, Tuesday. The second date correspondes to A. D. 1218, January 19, Friday

1 Namaḥs=tuṁga=sira-chyuṁbi-chaṁdra-chāmara -chāra-

2 vē [|*] trailōkya-nagar-āraṁbha-mūla-staṁbhāya Saṁbha-

3 vē || Svasti samadhigata-paṁcha-mahā-sabuda mahā-

4 maṁḍaḷēsvaraṁ Banavāsi- pura-var-ādhîsvaraṁ samasta-[bhuvana]-

5 saṁtūyamāna-Hara-Dharaṇî-prasūta-Triḷōchana-Kādaṁba[1] - vaṁsa-sa[2]-

6 [mahōda]ya-mahîdharēṁdra-sikar - ābyudhayamāna-mahā - prachaṁ-

7 ṇḍa-mārttaṁṇḍa- kar - āti-tîbra-nija- pratāpa- vasî [kri]ta-sakaḷa-mahî-maṁ-

8 ḍalan=uttuṁga-siṁha-lāṁchhanaṁ vānara-[ma]hādhvajaṁ permmā

9 ḍi-tūryya-ni[rggho]saṇaṁ [cha]tur-āsîti- [na]gar-ādhishṭit-āshṭāda-

10 ś-āśvaṁ[3] mēda-[dî]kshā-dîkshita- [kuḷa]- prasu[taṁ] Himava-

11 d-girîṁdra-ruṁdra-śikhara - sthāpita-vajra -prākāra 1ōk-ai-

---

1. The letter 'Ba' in written above the letter 'Daṁ' aud 'Vaṁ' in smaller size.
2. This lctter is additional
3. The anusvāra (o) is not necessary.

12 [ka*]-kaḷpa-drumaṁ . . . . [mūrtti]-Nārāya-

13 ṇaṁ kîrtti-mā[rtta]ṁḍaṁ maṁḍaḷika -lalāṭa-[paṭṭa] śrîmaj-Jaya-

14 kēsi nija-rā[ja]dhā[ni] Gō[veyo]ḷ =āḷutta[ṁ] [sukha-saṁka]-

15 [thā]-vinō[dadiṁ rā]jyaṁ-geyyu[ttam=i]re || [Svasti samasta-bbuva]n= ā-

16 srayaṁ srî prithvî-vallabhaṁ [mahā-rājādhirāja] paramēsva-

17 raṁ parama-bha[ṭṭārakaṁ Satyāśraya- kuḷa] - tiḷakaṁ [Chāḷukyābhara]-

18 ṇaṁ śrîmat-Tribhuvanamalla-[dēvara vijalya-rajyaṁ= uttar-ōttaraṁ abhivridda

19 pravarddhamānam = ā-chaṁdr-ārkka-[tāraṁ-baraṁ] saluttam=ire ||

20 Saka-varsha [sāsirada] . . . . neya Prabhava-saṁvachha-

21 rada Pusya-suddha . . . . y = āgi naḍa[va]lli u-

22 ttarāyaṇa-saṁkramaṇadaṁdu svasti śrîmatu Vîra Jaya-

23 kēsi-dēv-arasara kayyalu. . . . . Mūlasthānada ā-

24 chāryyaru Sōmēsva . . . . pravîṇarum = appa Sa-

25 kaḷēsvara-paṁḍita . . . . śrîmad-arasara kaiyalli

26 haḍedaru oṁdu gāṇa . . . . . . sthaḷada . . gaḷalli kraya-vi-

27 kraya taḷa-sārige bîra-vaṇa [mane-vaṇa] . . . . . veṁb = iv = initu-

28 maṁ sarvva-bādhe-parihārav= āgi śrîmad-arasara kayyalli ha-

29 ḍedaru ā puravanu || Ant = îṁ[tu] . . Siddhēśvarada maṭhadalli

30 Tippa-gāūṁḍa mukhyav = āgi samasta prajegaḷu eṁṭu-

31 hiṭṭu paṁcha-maṭha[ṁgaḷu] mahā-sabhey =āgi nered-irdd[lli]

32 ainuṟa-nālvaru ā Sakaḷesvara - paṁḍitarige dhārā-pū-

33 rvvakaṁ māḍidaru . . . . [Siddhēsvara-dēva] [ā]ḷa bhā[ga ve-]-

34 ṟige vîsa haseya-haṇa. . . . . . . gaḷuṁ nālku-paṭṭa[ṇi]-

35 garu gātrîgaru sahita . . . . vîsamaṁ koṭṭarn [||*] Sva-dattaṁ

36 para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁdha[rāṁ*] sashṭi-varaha-sahasrā-

37 ṇi mishṭāyāṁ jāyatē krimi || Vubhaya-nānā-dēsi-sahi-

38 taṁ koṭṭaru || I dha[rmma]. . . . . taṁge sahasra ka-

39 vile sāyira brāhmaṇaraṁ Vāraṇāsiyalli koṁda phala [||*]

40 Svasti kaliyuga-saṁvatsaraṁ 4317 saṁ [d =aṁ]d = ādiy=āgi śrî Kādaṁba Śivachitta

41 śrî-Vîra-Vajradēva - [va*] rshada [2]neya Isvara-saṁvatsarada Māgha ba 6 Sukravāradaṁdu Hū-

42 liya Iśvara-bhaṭṭōpādhyāyaruṁ avara makkaḷu Narasiṁba-dēvan = imt = irvvara kaiyyalu

43 Maṇiguṁdageya Bojagēsvara-dēvarige ā sthaḷada ainūṟa nālvaru Mallanahaḷḷiya sîmeyiṁ

44 teṁkalu seḷḷa-koḷa sahita alliṁ paḍaval Navilūra dāri alliṁ paḍavaln teṁkaṇ a sî-

45 me Muttad = ēri alliṁ paḍuvalu ā kōṭeyiṁ paḍuvalu biḷa hakkaliṁ mūdalu Telliga Bōda-seṭṭi[ya]

46 sāguḷa geyi ā baḷiya hakka[lu] . . . .

Top portion

47 ya vōpādiya mane ā sakala-sāmya- sahitaṁ

48 hadineṁṭu hoṁge krayama[ṁ] koṁḍu Maṇiguṁdageya śrî-

49 Bojagēśvara-dēvara vupahārakke dhārā-pū-

50 rvvakamaṁ māḍi kraya-dānavaṁ koṭṭaru [||*] Aṁtappudakke sākshi Tippa-gā-

51 vuṁḍa śrî-Mūlasthānad = āchāryya Bōkarāsi śrî-Grāmēśvarada

52 Chaṁdrabhūshaṇa-dēvaru Laksma-

53 ṇēśvarad = āchāryy = Amarēśvara-dēvaru

54 śrî-Gopāḷa-dēvara Sachchitā (dā)naṁda-svāmi

55 Aṁt=avar=avar = ubhaya-sanmatadiṁ bara-

56 da kulaka[ra]ṇi Chidayya [||*]

57 Nūn-ākshararam=adhit-ā-

58 ksharaṁ vā tat-sarvvaṁ pramāṇa-

59 m = iti ||

೫೩

ಮನಗುಂಡಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೩, ೧೨೧೫, ೧೨೧೭, ೧೨೨೧

AR. 1925-26, No. 439 **KK. p 418–27**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೫ **KI.V-68 & 70 (ಧಾರವಾಡ)**

ನಲ್ವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮನಗುಂಡಿಯಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನ, ಈಗ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಸಂಸ್ಥೆಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಲು ೧–೫೫ರ ವರೆಗೆ ಶಾಸನದ ಎಡಭಾಗ ಕಚ್ಚುಗಳಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಸಾಲು ೨೫–೨೮ರ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಸಾಲು ೮೧–೮೮ರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿವೆ.

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಆಳಿಕೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇಲ್ಲಿ ಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವ, ತಮ್ಮನಾದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗ ೨ನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ – ಹೀಗೆ ವಂಶಾವಳಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಜಯಕೇಶಿಯ ಹಿರಿಯ ಮಗ ವಜ್ರದೇವನ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಪ್ರಭು ತಿಪ್ಪಗೌಡ ಮೊದಲಾದವರು ನಗರಜಿನಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ದತ್ತಿನೀಡಿದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಚಾವಿಸೆಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನೂ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಪ್ರಭು ಚೌಂಡಗೌಡನು ಬಿಟ್ಟ ಭೂದಾನದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನೂ ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೫೦-೫೧ರಲ್ಲಿ "ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಸಿದೇವವರ್ಷದ ೨೯ನೆಯ ಯುವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ ೭ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೫, ಮಾರ್ಚ ೨೩, ಸೋಮವಾರ.

ಸಾಲು ೫೯-೬೦ ರಲ್ಲಿ "ಶಕವರ್ಷಂ ೧೧೭೮ನೆಯ ಯುವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ ೧೦ ಗುರುವಾರದಂದು ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯುಂ ವ್ಯತೀಪಾತಮುಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೫, ಮಾರ್ಚ್ ೨೬, ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೬೫-೬೬ ರಲ್ಲಿ "ಶಕವರ್ಷಂ ೧೧೪೦ನೆಯ ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಶುದ್ಧಾಷ್ಟಮಿ ಗುರುವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಅಷ್ಟಮಿಯು ಸೋಮವಾರ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಗುರುವಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೭, ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೨, ಗುರುವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಲು ೬೯-೭೦ರಲ್ಲಿ "ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರವಜ್ರದೇವವ[ರ್ಷ]ದ ೮ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ ದ್ವಿತೀಯ ವೈಶಾಖ ಶು ೧ ವಡ್ಡವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಅಧಿಕ ವೈಶಾಖ'ವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೨೧, ಎಪ್ರಿಲ್ ೨೪, ಶನಿವಾರ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೭೮-೭೯ ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರವಜ್ರದೇವರ್ಷದ ೮ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ ದ್ವಿತೀಯ ವೈಶಾಖದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಆದಿವಾರದಂದು ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣಮುಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿ" ಎಂದಿರುವ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೨೧, ಮೇ ೨೩, ಆದಿತ್ಯವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಸಾಲು ೮೧-೮೩ರಲ್ಲಿ "ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವವರ್ಷದ ೧೬ನೆಯ ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೮ ಬುದುವಾರ" ಎಂದಿರುವ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೦೩, ಜನೆವರಿ ೮, ಬುಧವಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ.

೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶ್ಚ ॥ ಶ್ರೀ ಸುದತೀವಿಭುವಿಭವನಿವಾಸ . . . . . ವಿನುತಂ ನಾತಾ .

೨ ಳಸೌಖ್ಯೋದ್ಭಾಸಿ ಪರಿಪಾಳಿ[ಕೀ]ಜಿನಶಾಸನಮಂ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನಾ . . . . . ॥ [೧*] [– – –] ಪ್ರತಿಬದ್ಧ –

೩ ಕಾರೆಯಗಣ ಶ್ರೀ ಮಂಡನಂಗಾತತೋರ್ಬ್ಬೀಲೋ [– U U – U – U U U –] ಗಾ-

೪ ನಮ್ಮ ಭಬ್ಯೋತ್ಪಳಪ್ರಾಳೇಯಾಂಶುನಿಭಂಗೆ ಬಾಹುಬಲಿ [– – – U – – U – – – – U]

೫ ನನೊಲ್ದಭೀಷ್ಟಫಳಮಂ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ॥ [೨*] ಸಮ [– – –]

೬ ಭಿ ಕುಂಭೀನಸಮಕರಕರಾಘಾತ ಸಂಭಂನಮೀನಭ್ರಮಣ [– – U – – U U U U]

೭ ರಳ ವೀಚೀಚಯಂ ನೀಳ್ದು ಮೇಘಾಧ್ವಮನೆಯ್ದಿಉತ್ತೆಮಂಬಿನಂ ಬಳವಳನೆ ಸಕಳ ದಿಕ್ಚಕ್ರಮಮಂ ಪರ್ಬ್ಬಿ ಪೆಂಪಿದಂಮೆ ಜಂ–

೮ ಬೂದ್ವೀಪಮಂ ಸುತ್ತಿದುದು ಬಹಳನಿರ್ಗ್ಘೋಷರೌದ್ರಂ ಸಮುದ್ರಂ ॥ [೩*] ಸಕಳೋರ್ಬ್ಬೀನು[ತ]ತತ್ವಯೋ–

೯ ಧಿವೃತಜಂಬೂದ್ವೀಪಭೂಪೇಂದ್ರರುಂದ್ರಕನತ್ಕಾಂಚನಮೌ[1]ಳಿಯಂತೆಸೆದು ತೋರ್ಕ್ಕುಂ ಮೇರುವಾ ಭೂ–

೧೦ ಧರಾಂತಕದಿಗ್ಭಾಗದೊಳೊಪ್ಪಿತೋರ್ಪ್ಪ ಭರತಶ್ರೀಲೀಲೆಗಾಲೋಲಮಸ್ತಕ[ವಿಂನ್ಯ]ಸ್ತ ಸುಕುಂತ–

೧೧ ಳಂಬೊಲೆಸೆದಿರ್ಕ್ಕುಂ ಕುಂತಳೋರ್ಬ್ಬೀತಳಂ ॥ [೪*] ಜನತಾಸುಖನಿಳಯಂ ತಜ್ಜನಪದದೊಳು ತೋರ್ಕ್ಕು . . . ಪಲಸಿಗೆ

೧೨ ದೇಶಂ ವನಜವಿಳಾಸಂ ಗ್ರಾಮನಗರಖರ್ಬ್ಬಡಮಂಡಬಪಟ್ಟಣನಿಚಯಂ[2] ॥ [೫*] ವ ॥ ಅನ್ತೆನಿಸಿರ್ದ್ದ ಪಲಸಿಗೆ . . ಮಂ–

೧೩ ಡಳಕ್ಕೆ ಮಣಿಮಂಡನದಂತಿರ್ದ್ದೆಸೆವುತ್ತಿರ್ಪ್ಪ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವದೆಂತೆಂದಡೆ ॥ ಹರಿನೀಳಾಟ್ಟಾಳಜಾ–

೧೪ ಳಾಳಕಿ ಜಳಜಗವಾಕ್ಷಾಕ್ಷಿ ಚಂಚತ್ ಪತಾಕಾಕರೆ ವ್ರಿತ್ತೋತ್ತುಂಗಚೈತ್ಯಾಯತನ[ಕುಚೆ] [U – – U – – U] ತೇಂ –

೧೫ ದೀವರ ಕಂರ್ಣ್ಣೋತ್ತಂಸೆಯುತ್ತೊರಣಪರಿಖಚಿತಾದರ್ಶಬಿಂಬಾಸ್ಯೆವಲ್ಲೀಪರಿಖಾಂಬುಕ್ಷ [U – –] ಬ್ರತತಿಗೊ [U U] ಕುಂ

೧೬ ತತ್ಪುರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಚೆಲ್ವಂ ॥ [೬*] ಎನಿಸುಂ ತತ್ ಪುರವೀಥಿಯೊಳ್ ಸುಳಿವ ಸುಂಡಾಳಬ್ರಜಾ [– U – U U –]ಯ ಪ್ರ–

೧೭ ವಿಕೀರ್ಯ್ಯಮಾಣತನುಚಂಚಚ್ಛಾಯೆಗಳ್ ಚಿತ್ರಭಾವ[3]ನೆಯಿಂದಂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿರೆ ನಯ[–] ತೆಯ್ದೆ ತೋ[4]

೧೮ ತೋರ್ಕ್ಕುಂ ನಿಕೇತನಮಾಳಾಸ್ಫಟಿಕೋಪಳೋಜ್ವಳಲಸತ್ ಕುಟ್ಟಿಯಪ್ರದೇಶಂಗಳೊಳ್ ॥ [೭*] ಲಳಿತ . . ಪ–

---

೧. ಮೊದಲು 'ಮಾಳಿ' ಎಂದು ಬರೆದು, ನಂತರ 'ಮೌಳಿ' ಎಂದು ತಿದ್ದಲಾಗಿದೆ.
೨. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾದವು ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.
೩. 'ಭಾ' ಮತ್ತು 'ನೆ' ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ವ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.
೪. 'ತೋ' ಪುನರುಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

೧೯ ಯೌವನವಿಳಾಸಿನೀಭ್ರೂಕ್‌ಶರಾಸನೇಕ್ಷಣಬಾಣಂಗಳಿನಾಪುರದೊಳ್ . . . . . ಸಬ್ಯಾಪಸಬ್ಯ . .

೨೦ ವನನಂಗಂ ॥ [೮*] ಆ ನಗರಂ ಲಾವಣ್ಯಶ್ರೀನಿಳಯಮದಂ ಫಣೀಂದ್ರನುಂ ನೆಱೆ ಪೊಗಳಲ್ ಮ . . . . ಪೊಂ-

೨೧ ದೆ ನಾಲಗೆಯ [ಜಡಂ] ॥ [೯*] ವ ॥ ಅನ್ತು ಸಕಳಗುಣರತ್ನೋತ್ಕರಕ್ಕೆ ರತ್ನಾಕರಮುಂ ವಸುಂಧರಾ . . . . ನಿಖಿಳಜನ-

೨೨ ಕುವಳಯಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯುಮೆನಸಿದ ತತ್ಪುರಶ್ರೀಗಧಿರಾಜಂ ॥ ಸದಯಂ ಶ್ರೀ ನೃಪಮೌಳಿಕೀಳತಮಣಿ [- - U - -]

೨೩ ದಶಾಶಾಪರಿವರ್ತ್ತಿಕೀರ್ತ್ತಿಲತಿಕಾಲಾಸ್ಯೈಕಶೋಭಾಂನ್ವಿತಂ ಮದವದ್ವೈರಿನೃಪಾಳಕಾಳಕುಳಿಕಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೀರಾ[U - U] ದದೋರ್ದ್ದಂಡನ-

೨೪ ತಿ ಪ್ರಚಂಡನೆ[ಸೆ]ದಂ ಪೆಂರ್ಮ್ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಶ್ವರಂ ॥ [೧೦*] ಭ್ರಮದಾಕಾಶಂ ಕಷಭ್ರಾಜಿತಶಿಖರಿನಿಭಾ ಪ [U - - U - - U U - - - U] ಕುಂ-

೨೫ [ಭಿನ]ಸಶಫರಬರಹನ್ನಕ್ರಚಕ್ರಪ್ರಕೀರ್ಣ್ಣಾಬ್ಧಿಮಹಾಶ್ಚರ್ಯ್ಯಾವಹಂ ಕುಂಭಜಕರಚುಳುಕಾ [- U - - U -] ತ್ರೈರ್ಮ್ಮಮಹೀಶೋ-

೨೬ [- U - -] ಚುಳುಕಮೆನಿಸಿದತ್ತನ್ನಸೇನಾಸಮುದ್ರಂ ॥ [೧೧*] ತದನುಜಂ ॥ ವೀರಾರಾತಿನೃಪಾಳಭೂಮಿವನಿತಾಸಂಭೋ[ಗ]

೨೭ [- - U] ತದ್ವೀರಶ್ರೀಯನಜೇಯಬಾಹುಗೃಹದೊಳ್ ತಂದಿಟ್ಟು ಸದ್ವಸ್ತುವಂ ಸಾರಾನರ್ಘ್ಯಸಮಸ್ತವಸ್ತು[ಸಹಿತಂಧಾ]ತ್ರೀಯುಮಂ ಕೂ-

೨೮ ಡಿ [-] ಸಾರಾಚಾರನೆ ತಾನೆ ವೀರವಿಜಯಾರ್ಕ್ಕಂ ಚಿತ್ರವೀ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ [೧೨*] ತತ್ತನಯಂ ॥ [U U U U - U - U U U]

೨೯ [- U U] ಪಾಱದೆ ರಾಹು ನುಂಗಿ ಕೊಕ್ಕರಿಸಿ ಮಗುಳ್ಚ[ದಿಂದೊಱೆಯೆ] ತೆತ್ತಿಯನೀಶನ ಸೂಡಿ ಬಾಂ [U - U U U U - U - U U U] ಪಂದೆ-

೩೦ ಯನೀ ಜಗಮೆಂನೊಳಿಂದುವಂ ದೊರೆಯೆನುತಿರ್ಪ್ಪುದೆಂದು ನಗುಗಂ ಜಸವೆಣ್ಣಯಕೇಶಿದೇವನ ॥ [೧೩*] ಅಹವದೊಳಹಿತನೃಪಸಂದೋಹ-

೩೧ ಮನಾಕ್ರಮಿಸಿ ಬೀರಸಿರಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಗೇಹ ಜಯಕೇಶಿದೇವನ ಬಾಹುಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಶಾಳಭಂಜಿಕೆಯಾದಳ್ ॥ [೧೪*] ವೀರಜಯಕೇಶಿಕ್ಷ್ಮಾ-

೩೨ ಪತಿಪರಿಪಾಳಿತಭೂಮಿಭಾಗದೊಳು ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ ಸುರಪತಿಯ ಪುರವರಕ್ಕೇಂ ಪಿರದುಂನತಿ[ವೆ]ತ್ತು ತೋರ್ಪ್ಪಮಾಣಿಕ್ಯ-

೩೩ ಪುರಂ ॥ [೧೫*] ಆ ಪುರದ ಚೈತ್ಯಭವನದಾಚಾರ್ಯ್ಯಾವಳಿಯೆಂತೆಂದೊಡೆ ॥ ಪ್ರವಿಪುಳಧರ್ಮ್ಮವ್ವಿದ್ಯಾಪ್ರವರ ಶ್ರೀಯಾಪನೀಯಸಂ–

೩೪ ಘಜ್ಯಾಯಭ್ಭುವನಾರಾಧ್ಯರ್ಮ್ಮಹಿಮಾರ್ಣ್ಣವಪೂರ್ಣ್ಣಶಶಾಂಕರೇಕವೀರ್ಯ್ಯಚಾರ್ಯ್ಯರ್ ॥ [೧೬*] ತದಪತ್ಯಂ ॥ ಅಲ–

೩೫ ಘುದಯಾಪಯೋಂಬುಧಿವೃತ್ತ ಸ್ಥಿರತಾಮಹೀಮಧ್ಯದೊಳ್ ಮಂ[1]ನಂಗೊಳಿಪಸಮಾನಮಾನ ಮಹಿಮಾಮರ[ಶೈ]–

೩೬ ಳವಿಶಾಳಮೇಖಳೆಗೆ ನಿಜೋದ್ಧನಿರ್ಮ್ಮಳಯಶಂ ಶಶಿಕಾಂತಮೆನಿಪ್ಪುದೆಂದೊಡೇಂ ಗಳ ಯತಿ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಗುಣೋತ್ಕರ –

೩೭ ಮಂ ಪೊಗಳಲ್ಕೆವೇಳ್ಪುದೇ ॥ [೧೭*] ತಚ್ಛಿಷ್ಯರು ॥ ಶ್ರೇಯಶ್ರೀಯಾಪನೀಯಾನ್ವಯ ಮುಖಮುಕುರಂ ಜಾ[ರು ಮೈಳಾ]ಪತೀರ್ತ್ಥಾ–

೩೮ ಮ್ನಾಯ ಶ್ರೀಕಂಠಿಕಾ ಕಾರೆಯಗಣತಿಳಕಂ ಧರ್ಮ್ಮಸಂರಕ್ಷಣಾಭಿ[ಪ್ರಾ]ಯಂ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಬ್ರತಿಪತಿ–

೩೯ ತನಯಂ ಬಾಪ್ಪು ಸಾಮಾನ್ಯನೇ ವಿದ್ಯಾಯೋಷಿನ್ಮಂಡನಂ ಬಾಹುಬಲಿಮುನಿವರಂ ಸಿದ್ಧಸೈ[ದ್ಧಾನ್ತಕಾನ್ತಂ] ॥ [೧೮*] ಧೃತಿಮೂ–

೪೦ ಳಂ ಶೀಳಜಾಳಂ ಪಣೆನಯವಿನಯಂ ಸಾಂದ್ರಶಾಖಾಸಹಸ್ರಂ ಮತಿಪತ್ರಂ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಂ [ಮುಕುಲ] ಸಮುದಯಂ

೪೧ ಕೀರ್ತ್ತಿಸಂಪತ್ತಿ ಪುಷ್ಪಪ್ರತತಿ ಪ್ರಸ್ತುತ್ಯದಾನಂ ಪಳಮೆನೆ ಪುದಿದೊಪ್ಪಿರ್ದ್ದ ಸದ್ಧರ್ಮ್ಮಲೀಲಾಲತೆತಳ್ತಿಂದ್ರದ್ರುಮಂ [ಬಾಹುಬ]ಲಿಮುನಿವರಂ

೪೨ ಸಿದ್ಧಸೈದ್ಧಾನ್ತಕಾನ್ತಂ ॥ [೧೯*] ಭುವನಂ ಪೂಗೊಳನಿಂದು ಭಾನುಕಿರಣಂ ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬುಗೋ [ತ್ರಾದ್ರಿಕೆಂ ತೆವರಂ ಬಂಬುಳಿ] ವಾರ್ದ್ಧಿ ತುಂ[ಬಿ]–

೪೩ ಮನುಜನ್ನಿರ್ವ್ವಾನಸಜ್ಜೈನತತ್ವಮೆ ತಂಪಾಗಿರಲಲ್ಲಿ ಬಾಹುಬಲಿಸೈದ್ಧಾನ್ತೇಶಕೀರ್ತ್ತಿ ಪ್ರಭಾನವಹಂಸಂ ಕವಿಚಕ್ರಸಂಗಿ ನಲಿಗುಂ

೪೪ ನಾನಾರತಕ್ಯ(ಕ್ರೀ)ಡೆಯಿಂ ॥ [೨೦*] ಆ ಮಾಣಿಕ್ಯಪುರದೇಕಭೋಗದ ಪ್ರಭು ॥ ಜಾಣಂ ವಾಣೀವರನಕ್ಷೂ[ಣಾ]ಶ್ರೇಯಂ ಪ್ರವಿಣ[ನೆವೊ]ಪ್ಪು–

೪೫ ತ್ತಿರ್ಪ್ಪಂ ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳು ತಿಪ್ಪಗೌಂಡಂ ಕಾಣುಗವಂಶಾಗ್ರಗಣ್ಯನನುಪಮಪುಣ್ಯಂ ॥ [೨೧*] ನಾಲ್ಕುಂ ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ನಾಲ್ಕುಂ

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ

೪೬ ಪುರುಷಾರ್(ಷಾ)ರ್ತ್ಥಮೆಸೆವ ನಾಲ್ಕುಂ ಸಮಯಂ ನಾಲ್ಕುಂ ಯುಗವರ್ತ್ತನೆಗಳ್ನಾಲ್ಕುಂ ಪಲಸಿಗೆಯ ಪಟ್ಟಣಂಗಳಿನೆಸೆಗುಂ ॥ [೨೨*]

೪೭ ಮತ್ತಮಲ್ಲಿಯ ನಗರಂಗಳೆಂತಪ್ಪರೆಂದಡೆ ॥ ಚತುರಚತುರ್ವ್ವಿಧದಾನ ಬ್ರತನಿರತರ್ಚ್ಚಾರು ಚರಿತರಗಣಿತ ರತ್ನತ್ರಿತಯವಿ–

೪೮ ನೂತರ್ಪ್ಪರಹಿತಮತಿಗಳ್ಮಾಣಿಕ್ಯಪುರದ ಪೆಂಮೆರ್ಯ ನಗರಂ ॥ [೨೩*] ಮಣಿಗುಂದಗೆ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರ . . . . ಮಾಂತನದಿನಾನ್ತ–

೪೯ ಜಸದಿಂ ಗುಣದಿಂ ಪುಣ್ಯದಿನೆಸೆವುದು ರೋ[೧]ಹಣಗಿರಿಮಣಿಮಾಲೆಯಿನೆಸೆವ ತೆಱದೆ ವಸುಧಾತಳದೊಳ್ ॥ [೨೪*]

೫೦ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಲಿಯುಗಸಂವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವ ವರ್ಷದ ೨೯–

೫೧ ನೆಯ ಯುವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ ೭ ಸೋಮವಾರದಂದು ಜಯಕೇಶಿದೇವ[ರಸರ] ಕಯ್ಯಲು . . . .

೫೨ ಹೂಲಿಯ ಈಶ್ವರಪಟ್ಟವರ್ಧನರು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯಲು ಹಡೆದ ಹಂನೆರಡು ಭಂಡಿ ಭತ್ತಿದ ಗದ್ದೆಯೊಳ–

೫೩ ಗೆ ಬಂಮನಹಳ್ಳಿಯ ತೆಂಕಣ ಪಡುವಣ ಕೋಣಿನೊಳು ದೇವಿಂಗೆಱಿಗೆ ಬಂದ ಸರಿವಿನ [ಮೂ]ಱು ಭಂಡಿ ಭತ್ತ –

೫೪ ದ ಸ್ಥಳಮುಮಂ ಮಗಿಲಿಂ ಪಡುವದೆಸೆಯ ಮರೆಯರ ಚೌಂಡಣನ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಿಲ ಪಡುವಣದೆಸೆಯ [ತ]ಡಿಯೊಳು [ಯಿಂನೆಸಱ]–

೫೫ ಲು ಐಗಯ್ಯಗಲದ ಯಿಬ್ಬಡಗಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕೈನೀಳದ ಮನೆ ಆ ಬಳಿಯ ಸಕಳಸಾಮ್ಯಸಹಿತವಾ ಗದ್ದೆಯಂ ಮಣಿಗುಂ–

೫೬ ದಗೆ ಏಕಭೋಗದಪ್ರಭು ತಿಪ್ಪಗಾವುಂಡನುಂ ಮಸಣಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಾತಯ್ಯನುಂ ಚಿಂನಗೆಇಕದ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ

೫೭ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯೆಲ್ಲಾ ಭವ್ಯಜನಂಗಳು ಆ ಯೀಶ್ವರಪಟ್ಟವರ್ಧ[ನ][೨] ರುಮಂ ಅವರ ಮಗ ನಾರಸಿಂಹದೇವನುಮಂಸ್ವರು–

೫೮ ಜ್ಯಾಯೊಡಂಬಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಲೊಕ್ಕಿಯಪ್ರಿಯಶ್ರಾಹೆಂ ಗದ್ಯಾಣ ೧೨ ಮಂ ೫ ಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ರಯವಂ ಕೊಂ–

---

೧. ಮೂರನೆಯ ಪಾದವು ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.
೨. 'ನ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೫೯ ಡು । ಶಕವರ್ಷಂ ೧೧೩೮ನೆಯ ಯುವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ ೧೦ ಗುರುವಾರದಂದು ಸಂಕ್ರಾತಿಯುಂ

೬೦ ವ್ಯತೀಪಾತಮುಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳು ಆ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಮಗಿಲೊಳಗಣ ನಗರಜಿನಾಲಯದ [ದೇವರ]ಷ್ಟವಿಧಾ–

೬೧ ರ್ಚ್ಚನೆಗಂ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ಣ್ನೋದ್ಧಾರಕಂ ಋಷಿಯರಾಹಾರದಾನಕ್ಕಂ ಶ್ರೀ ಬಾಹುಬ[ಲಿ]ಸಿಧ್ಧಾನ್ತಿದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾ–

೬೨ ಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಸರ್ವ್ವನಮಶ್ಯಂ ಸರ್ವ್ವಾಬಾಧಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಆ ಕೆಯ್ಯ ಸೀಮೆ–

೬೩ ಯ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ [।*] ನವಿಲೂರಿಂದ ಹಳ್ಳಂಗೆಱೆಗೆ ಹೋದ ಭಂಡಿದಾರಿಯಿಂ ತೆಂಕಲು ಇಂನೆಸಱ ಕೊಳಸಹಿತ–

೬೪ ವಾ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಮೂಡದೆಸೆಯ ಯೇರಿಇಂ ಪಡುವದೆಸೆಯ ಕೆಱೆಸಹಿತ ಸೂಳೆಯ ಬಯಲಿಂ ಬಡಗಲು ಆ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಮೂ–

೬೫ ಡದೆಸೆಯ ಯೇರಿಯಿಂ ಪಡುವಲು ಆ ಬಚ್ಚಲಿಂ ಬಡಗಲು ಪಳ್ಳರದೇವಣನ ಕೆಯಿ ಹಕ್ಕಲು ಸಹಿತ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಕವರ್ಷಂ

೬೬ ೧೧೪೦ನೆಯ ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಶುಧ್ಧಾಷ್ಟಮಿ ಗುರುವಾರದಂದು ನಂದೀಶ್ವರಪರ್ವ್ವಮುಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯ ತಿಥಿಯೊ–

೬೭ ಳು ನಾಲ್ಕುಂ ಪಟ್ಟಣದ ಪಟ್ಟಣಿಗರುಂ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಜಾವಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ದೋಣಿಯ ಬಂಮಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ಕಾಟಿಸೆಟ್ಟಿ[ಯ]

೬೮ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ಕೇಮಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರು ಆ ಸ್ಥಳದ ಮಗಿಲೊಳಗಣ ನಗರಜಿನಾಲ–

೬೯ ಯಕ್ಕೆ ಎಲೆಯ ಹೇಱಿಂಗೆ ವೀಸಮಂ ಬಿಟ್ಟರು [॥*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರವಜ್ರದೇವವ[ರ್ಷ]–

೭೦ ದ ೮ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ ದ್ವಿತೀಯ ವೈಶಾಖ ಶು ೧ ವಡ್ಡವಾರದಂದು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ವೃತ್ತಿಮಂತರಪ್ಪ ಸ–

೭೧ ಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೇಶವಕೂಚಿಗಳು ನರಸಿಂಹಭಟ್ಟರು ಕುಱು . ಅಪ್ಪಯ್ಯಂಗ–

೭೨ ಳು ಸಿವುಣೂರ ಮೈಲಾರಭಟ್ಟರ ಮಕ್ಕಳು ವಾಸುದೇ[ವ*]ವುಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮುರುಗದ ಪದುಮಯ್ಯ ಹಗರಟಗೆಯದೇವ–

೨೩ ಣಭಟ್ಟರು ಇಂತಿವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಸ್ತವೃತ್ತಿಮಂತರು ತಂಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೃತ್ತಿಯೋಪಾದಿಯಲು ಆವ[ಹ]ದಿಕೆ ಹಾ-

೨೪ ರಣೆ ದಂಡದೋಷದಿಂದಾದ ತೆಜೆ(ತಿಜೆ)ಗೆಯಂ ಕೊಂಬುದಿಲ್ಲೆಂದು ಒಂದು ಹೊಂನ ಪಾದಪೂಜೆಯಂ ಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದ ಗದ್ದೆ ಭಂ-

೨೫ ಡಿ ೯ ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರದ ಗದ್ದೆ ಭಂಡಿ ೪ ಬೊಜಗೇಶ್ವರದ ಗದ್ದೆ ಭಂಡಿ ೩ ಮಗಿಲೊಳಗಣ ನಗರಜಿನಾಲಯದ ಗದ್ದೆ ಭಂಡಿ ೩ ಅಂತು ಭಂ-

೨೬ ಡಿ ೧೯ ಕ್ಕಂ ಹದಿಕೆ ಹಾರಣೆ ಮೊದಲಾಗಿರ್ದ್ದುವಕ್ಕೆ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಪರಿಹಾರವೆಂದು ಕೊಟ್ಟರು [।*] ಇಂತು ಸಮಸ್ತ

೨೭ ವ್ರಿತ್ತಿಮಂತರು ಸ್ವರೂಜ್ಯಾಯೊಡಂಬಟ್ಟು ಈ ಭಾಷೆಯಂ ಮೀಜಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮದರಸರಾಣೆಯೆಂದು ಬರೆಸಿದರು ॥

೨೮ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರವಜ್ರದೇವವರ್ಷದ ೮ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ ದ್ವಿತೀಯ ವೈಶಾಖದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಆದಿವಾರದಂ-

೨೯ ದು ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣಮುಂ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳು ತಡಕೋಡ ಸೋಇಸೆಟ್ಟಿ ಉಂಮಚಿಗೆಯ ಸೇವಿಸೆಟ್ಟಿ ಅಹದ್ದಲ ಕಲ್ಲಿ-

೩೦ ಸೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಂಗೆಜೆಯ ರಾಮಿಸೆಟ್ಟಿ ನೀರುಸಾಗರದ ಸೋಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಇಂತಿವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ

೩೧ ಅಯ್ವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಆ ಸ್ಥಳದ ಮಗಿಲೊಳಗಣ ನಗರಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಸೊಂಟಿಗೆ ಯೆಂಣೆಯ[ಂ] ಬಿಟ್ಟರು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಲಿಯುಗಂ ಸ-

೩೨ ವತ್ಸರಂ ೪೨೮೮ ಸಂದಂದಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾದಂಬ ಶಿವಚಿತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರಜಯಕೇಶಿದೇವವರ್ಷದ ೧೬ನೆಯ ದುಂದುಭಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೮

೩೩ ಬುಧವಾರದಂದು ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳು ಮಣಿಗುಂದಗೆಯ ಏಕಭೋಗದ ಪ್ರಭು ಕಾಣುಗ [ಚೌಂಡ]ಗೌಂಡಂ ಮಗಿಲೊ-

೩೪ ಳಗಣ ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆಯ ನಗರಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಮೂಡಣ ತೆಂಕಣ ಗೋಟಿನೊಳು ಒಂದು ಮತ್ತರು ಹಕ್ಕಲಂ ಬಿಟ್ಟರು [।*] ಆ ಕೆಯ್ಯ ಸೀಮೆಯೆಂತೆಂದ -

೩೫ ಡೆ [।*] ಊರಿಂ ತೆಂಕಮುಂದಾಗಿ ನೀರುಸಾಗರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಓಣಿಯಿಂ ಪಡುವಲು ಹೊಲಗೇರಿಯಿಂ ಪಡುವ ಮುಖವಾಗಿ ಕಣಗಿಲೆಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋ-

೩೬ ದ ಓಣಿಯಿಂ ಬಡಗಲು ಹೊಲಬನ ಹುಣಿಸೆಯಿಂ ಮೂಡಲು ಆ ಚೌಂಡಗೌಂಡ ನಿಡುಸೀಮೆಯಿಂದಿಕ್ಕಿದ ಗುಡ್ಡೆಯಿಂ ತೆಂಕಲು ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ

೮೭ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ[।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿ(ಕೃ) ಮಿಃ ॥ [೨೫*]

This epigraph is now kept in the museum of the Kannada Research Institute, Dharwar, which was formarly preserved in th museum of the Karnatak College, Dharwar, having been brought there from the village. The left side of the epigraph, lines I to 55 is damaged very much due to scratches. The beginning letters of the lines 25-28 are worn out. However, the letters are beautiful. The handwriting in lines 81-85 is different from the earlier ones, and smaller in size.

No imperial rule is mentioned. This is because the Kadaṁbas of Goa were ruling independently during the period. Permāḍidēva, his brother Vijayāditya and Jayakēśi III, son of the latter, appear in the inscription. Vajradēva, the eldest son of Jayakēśi III has been mentioned, in the concluding part of the epigraph. The inscription records the grant of lands and house-sites by Tippagāvuṁḍa, the master of the villege Maṇiguṁdage and others, to the Nagara-jinālaya in the place. Other grants by Chāviseṭṭi have been recorded on different dates. An earlier grant by the prabḥu, Chāmuṁḍagouda of Maṇiguṁdage to the same temple has been mentioned at the end.

There are more than one date in the inscription. The first date corresponds to A. D. 1215, March 23, Monday, and the second date corresponds to A. D. 1215, March 26, Thursday. The Third date corresponds to A. D. 1217, October 12, Thrusday. The fourth date corresponds to A. D. 1221, April 24, Saturday. The fifth date corresponds to A. D. 1221, May 23, Sunday. The mention of the dates at the end refers to an earlier period, viz A. D. 1203, January 8, Wednesday

1 Svasti śrî jay-ābhyudayaś = cha || Śrî -sudatî-vibhu-vibhava-nivāsa . . . . . vinutaṁ nā tā .

2 ḷa saukhy-ōdbhāsi pari-pāli[k = î] Jina-śāsanamaṁ Pārśvanāthan = ā . . . . . || [1*] [- - -] pratibaddha-

3 Kāreya-gaṇa - śrî-maṁḍanaṁg = ātat-ōrbbî lō [- ∪ ∪ - ∪ - ∪ ∪ ∪ -] g = ā -

4 namana-bhaby-ōtpaḷa-prāḷēy-āṁśu-nibhaṁge Bāhubali [- - - ∪ - - ∪ - - - - ∪]

5 nan = old-abhîshṭa-phaḷamaṁ chaṁdr-ārkka-tāraṁ baraṁ || [2*] Sama [- - -]

6 bhi-kuṁbhînasa-makara -kar-āghāta-saṁchhaṁna-mîna-bhramaṇa [- - - - - ∪ ∪ ∪ ∪]

7 raḷa-vîchi-chayaṁ nîḷdu mēgh-ādhvaman = eyd = ittan = embinaṁ baḷvaḷ ane sakaḷa - dikchakramaṁ parbbi peṁpiṁdame Jaṁ-

8 bū-dvîpamaṁ suttidudu bahaḷa-nirgghōsha-raudraṁ samudraṁ || [3*] Sakaḷ-ōribbî-nu[ta] tat-payō-

9 dhi-vṛita-Jaṁbu-dvîpa-bhūpēṁdra-ruṁdra-kanat -kāṁchana -mau[1]ḷiy = aṁt = esedu tōrkkuṁ Mēruv = ā bhū-

10 dhar-āṁtaka-dig-bhāgadoḷ=oppi -tōrppa Bharata-śrî-lîleg-ālōla - mastaka-[viṁnya]sta-su-kuṁta-

11 ḷaṁbol = esed = irkkuṁ Kuṁtaḷ-ōrbbî-taḷam || [4*] Janatā-sukha-niḷayaṁ taj-janapadadoḷu tōrkku . . . Palasige

12 dēśaṁ vanaja-viḷāsaṁ grāma-nagara-kharbbaḍa-maḍaṁba-paṭṭaṇa-nichayaṁ ||[2] [5*] Va || Ant = enisirdda Palasige . . maṁ-

13 ḍaḷakke maṇi-maṁḍanad=aṁt = ird = esevuttirpa Maṇiguṁdagey=eṁba paṭṭaṇamad = eṁt = eṁd = aḍe || Hari-nîḷ-āṭṭāḷa-jā-

14 ḷ-āḷaki jaḷaja-gavāksh-ākshi chaṁchat-patākā- kare vritt-ōttuṁga-chaity-āyatana-kuche [∪ - - ∪ - - ∪] t = ēṁ-

15 dîvara-kaṁrṇṇ-ōttaṁsey = ut-tōraṇa-pari-khachit - ādarśa- biṁb-āsya-valli -parikh-āṁbu- ksha [∪ - -] - bṙatati-go[∪ ∪] kuṁ

16 tat-purî-lakshmi chelvaṁ || [6*] Enisuṁ tat-pura-vithiyoḷ suḷiva suṁḍāḷ a-braj-ā [- ∪ - ∪ ∪ -] ya pra-

---

1. It has neen rectified as'Mauḷi' which was formerly engraved as'Mal.ē'.

2. The fourth line does not comply with the metre.

17 vikîryyamāṇa-tanu-chaṁchat-chhāyegaḷ chitra-bhāva[3] neyiṁdaṁ pratibiṁbisuttire naya [-] t = eyde to -[4]

18 tōrkkuṁ nikētana-māḷā-sphaṭik-ōpaḷ-ōjvaḷa-lasat-kuṭya- pradeśaṁgaḷoḷ . . [7*] Laḷita . . pa-

19 yauvana-vilāsini-bhrūk-śar-āsan-ēkshaṇa-bāṇaṁgaḷin = ā puradoḷ . . . . . saby-āpasabya su

20 van = Anaṁgaṁ || [8*] Ā nagaraṁ lāvaṇya-śrî-niḷayam = adaṁ phaṇ îṁdranuṁ neṟe pogaḷal māna . . . . voṁ -

21 de nālageya [jaḍaṁ] || [9*] || antu Sakaḷa-guṇa-ratna-ōtkarakke ratn-ākaranuṁ . . . . nikhiḷa-jana-

22 kuvaḷayakke chaṁdrikeyum = enisida tat-pura-śrîg = adhirājaṁ || Sadayam śrî-nṛipa-mauḷi-kîḷita-maṇi [- - ᴗ - -] rchchit-āṁghri

23 daś-āśā-parivartti -kîrtti-latikā-lāsy-aika- śōbh-āṁnvitaṁ madavad-vairi-nṛipāḷa- kāḷa -kuḷikaṁ prakhyāta-vîr-ā[ᴗ - ᴗ]da - dōr-ddaṁḍan = a -

24 ti-prachaṁḍan = e[se]daṁ Peṁrmmāḍi-bhūmîśvaraṁ || [10*] Bhramad-ākāśaṁ kasha-bhrājita-śikhari-nibhā pa [ᴗ - - ᴗ - - ᴗ ᴗ - - - ᴗ]kuṁ -

25 [bhin]asa-śaphara-bṛihan-nakra-chakra-prakîrṇn-ābdhi mah-āścharyy-āvahaṁ kuṁbhaja-kara-chuḷuk-ā[- ᴗ - - ᴗ -]t- Perma-mahîśō-

26 [- ᴗ - -]chuḷukam = enisid = att = anya-sēnā-samudraṁ || [11*] Tad-anujam || vir - ārāti-nṛipāḷa-bhūmi-vanitā-saṁbhō[ga]

27 [- - ᴗ] tad-vira-śrîyam = ajēya-bāhu -gṛihadoḷ taṁd-iṭṭu sad-vastuvaṁ sār-ānargghya - samasta-vastu [sahitaṁ dhā]triyumaṁ kū-

28 ḍi [-] sārāchārane tāne vira Vijayārkkaṁ chitrav=i dhātriyoḷ || [12*] Tat - tanayaṁ || [ᴗ ᴗ ᴗ ᴗ - ᴗ - ᴗ ᴗ ᴗ]

29 [- ᴗ ᴗ] pāṟade Rāhu nuṁgi kokkarisi maguḷchhi [dim doṟeye] tettiyan = Isana sūḍi bāṁ [ᴗ - ᴗ ᴗ ᴗ ᴗ - ᴗ - ᴗ ᴗ ᴗ] paṁde-

---

3. The letter'Va' is written above the letters'Bha' and 'Nē' in samaller size.

4. The letter'Tō' is repeated.

30 yan = î jagaṁ eṁnoḷ = iṁduvaṁ dorey = enutirppud = eṁdu nagugum jasa-veṇ = Jayakēśi-dēvana || [13*] Āhavadoḷ = ahita- nṛipa- naṁdōha-

31 man = ākramisi bira-siri jaya-lakshmi - gēha Jayakēśi-devana bāhu-staṁbhakke śāḷabhaṁjike=ādaḷ || [14*] Vira Jayakēśi-kshmā-

32 pati-paripāḷita-bhūmi-bhāgadoḷu sogayisuguṁ sura-patiya pura-varakk= ēṁ pirid-uṁnati [veḷttu-tōrppa Māṇikya-

33 puraṁ || [15 *] Ā purada chaitya-bhavanad=āchāryy-āvaḷiy = eṁteṁd = oḍe || Pra-vipuḷa- dharmmar=vvidyā-pravarar =śrî-yāpaniya-saṁ-

34 gha-jāyar = bhbhuvan-ārāadhyar=mmahim - ārṇṇava-pūrṇṇa-śasāṁkar=Ēkavîryy -āchāryyar || [16*] Tad-apatyaṁ || Ala-

35 ghu-dayā-payōṁbudhi- vṛita-sthiratā-mahi-madhyadoḷ maṁ[1] naṁgoḷip= asamāna- māna- mahim-āmara [śai]-

36 ḷa-viśāḷa-sîḷa-mēkhaḷege nij-ōdgha-nirmmaḷa-yaśaṁ śaśikāṁtam = enippud = eṁd = oḍ = ēṁ gaḷa yati Rāmachaṁdrana guṇ-ōtkara -

37 maṁ pogaḷalke vēḷpudē [17*] Tach-chishyaru || Śrēya-śrî-yāpaniy-ānvaya-mukha-mukuraṁ chā[ru Maiḷāḷpa-tîrtth-ā-

38 mnāya-śrî-kaṁṭhikā Kāreya-gaṇa-tiḷakaṁ dharmma-saṁrakshaṇ-ābhi[prā]yaṁ śrî-Rāma-chaṁdra-brati-pati-

39 tanayaṁ bāppu sāmānyanē vidyāyōshin-maṁḍanaṁ Bāhubali-munivaraṁ sidhdha-sai[dhdhānta] kāntaṁ] || [18*] Dhṛiti-mū-

40 ḷaṁ sîḷa-jāḷaṁ paṇe-naya-vinayaṁ sāṁdra-sākhā-sahasraṁ mati-patraṁ sach-charitraṁ [mukula] - samudayaṁ

41 kîrtti-saṁpatti puḥpa-pratati prastutya-dānaṁ paḷam = ene pudid-oppirdda sadh-dharmma-lîlā-late taḷt-iṁdra-drumaṁ [Bāhuba]li-muni-varaṁ

---

1. The anusvāra[o] is not necessary

42 sidhdha-saidhdhānta - kāntaṁ || [19*] Bhuvanaṁ pū-goḷaniṁdu bhānu-kiraṇaṁ svachchh-āṁbu-gō[trādrikem-tevaraṁ baṁbuḷi] vārdhdhi tuṁ[bi]

43 manujar=nnirvvāṇar-saj-Jaina-tatvame taṁp-āg-iral=alli Bāhubali saidhdhānt-ēśa-kîrtti-prabhā-nava-haṁsaṁ kavi-chakra-saṁgi naliguṁ

44 nānā-rata kṛi(krî) ḍeyiṁ || [20*] Ā Māṇikya-purada ēka-bhōgada prabhu || Jāṇaṁ vāṇî-varan=akshū[ṇ-ā]śrēyaṁ pravîṇa[ne vo] ppu-

45 tt-irppaṁ kshōṇiyoḷu Tippa-gauṁḍaṁ Kāṇuga-vaṁś-āgra-gaṇyan=anupama-puṇyaṁ || [21*] Nālkuṁ samudradoḷagaṇa nālkuṁ

46 purursh(sh)-ārttham = eseva nālkuṁ samayaṁ nālkuṁ yuga-varttanegaḷ =nālkuṁ Palasigeya paṭṭaṇaṁgaḷin = eseguṁ || [22*]

47 Mattam=alliya nagaraṁgaḷ = eṁt = appar = eṁd = aḍe || Chatura-chatur-vvidha-dāna-vrata-niratar=chchāru-charitar = agaṇita- ratna -tritaya-vi

48 nūtar = pparahita- matigaḷ = Māṇikyapurad peṁrmeya nagaraṁ || [23*] Maṇigaṁdge sāsirvvara . . . . māntanadin = ānta

49 jasadiṁ guṇadiṁ puṇyadin = esevudu Ro[1]haṇagiri-māṇi-māley in = eseva teṟude vasudhā-taḷadoḷ || [24*]

50 Svasti Kaliyuga-saṁvatsarṁ 4288 saṁd-aṁd-ādiy-āgi śrî-Kādaṁba Śivachitta śrî Vira Jaya-kēśi-dēva-varshada 29

51 neya Yuva-saṁvatsarada Chaitra-bahuḷa 7 Sōmavāradaṁdu Jayakēśi-dēv-a[rasra] kayyalu . . . .

52 Hūliya Iśvara paṭṭavardhdhanaru Maṇiguṁdageyalu haḍeda haṁreraḍu bhaṁdi bhattada gaddeyoḷa -

53 ge Baṁmanahaḷḷiya teṁkaṇa-paḍuvaṇa kōṇinoḷu Dēviṁgeṟege baṁda sarivina [mū]ṟu bhaṁḍi bhatta-

54 da sthaḷamumaṁ magiliṁ paḍuva-deseya Mareyara Chauṁḍaṇana maneya hittila-paḍuvaṇa-deseya [ta]ḍiyoḷu [yiṁnesara]-

---

1. The third line not comply with the metre

55 lu aigayy-agalada yibbaḍ-agalu hadinālku kai-nîḷada mane ā baḷiya sakaḷ a-sāmya - sahitav - ā gaddeyṁ Maṇiguṁ-

56 dage ēka-bhōgada prabhu Tippa-gāvuṁḍanuṁ Masaṇiseṯṯlya Sātayyanuṁ chinna-geîkada Kētiseṭṭiyuṁ

57 mukhyav agi = yellā bhavya-janaṁgaḷu a Yîśvara Paṭṭavardhdha[na][1] rumaṁ avara maga Nārasiṁbh-dēvanumaṁ sva-ru-

58 chyā yoḍaṁbaḍisi avarige Lokkiya priya-śrāheṁ gadyāṇa 12 maṁ [5] maṁ koṭṭu krayavaṁ koṁ-

59 ḍu | Śaka-varshaṁ 1138 neya Yuva-saṁvatsarada Chaitra - bahuḷa 10 Guruvāradaṁdu saṁkrāṁti-yuṁ

60 vyatîpātamuṁ kūḍida puṇya-tithiyoḷu ā Maṇiguṁdageya magil-oḷagaṇa Nagara- Jinālayada [dēvar]-ashṭa-vidh - ā-

61 rchchanegaṁ khṁḍa-sphuṭita-jîrṇṇōdhdhārakkarṁ rishiyar-āhāra-dānakkaṁ śrî Bāhuba[li]- sidhdhāntidēvara kālaṁ karchchi dhārā-

62 pūrvvakaṁ māḍi sarvva-namasyaṁ sarvvā-bādha-parihārav-āgi biṭṭaru || Ā keyya sîme-

63 ya kramav = eṁt = eṁd = aḍe [1*] Navilūriṁda Haḷḷaṁgeṟege hōda bhaṁḍi-dāriyiṁ teṁkalu iṁnesaṟa koḷa-sahita

64 v = ā keyyiṁ mūḍa-deseya yērîîṁ paḍuva-deseya keṟe-sahita sūḷeya bayaliṁ baḍagalu ā keyyiṁ mū-

65 ḍa-deseya yēriyiṁ paḍuvalu ā bachchaliṁ . baḍagalu Paḷḷara Dēvaṇana keyi hakkalu sahita || Svasti śaka-varshaṁ

66 1140neya Iśvara-saṁvatsarada Kārttika-sudhdh - āshṭami Guruvāradaṁdu Naṁdîśvara-parvamuṁ kūḍida puṇya-tithiyo-

67 ḷu nālkuṁ paṭṭaṇada paṭṭaṇigaruṁ Maṇiguṁdageya Chāviseṭṭiyuṁ Dōṇ iya Baṁmiseṭṭiyum Kāṭiseṭṭi[ya]

---

1. The letter'Na' is engraved below the line, in samller size.

68 Lakshmiseṭṭiyuṁ Kēmiseṭṭiyuṁ mukhyav-āgi sāsirvvaru ā sthaḷada magil-oḷagana Nagara-jināla-

69 yakke eleya hēṟiṁge vîsamaṁ biṭṭaru [||*] Śvasti Śrî Kādaṁba Śivachitt śri Vîra Vajradēva-var[sha]-

70 ḍa 8 neya saṁvakarada dvitiya-Vaiśākha śu 1 Vaḍḍavāradaṁdu Maṇ iguṁdageya vṛittimeṁtar = appa Sa-

71 chchidānaṁda-svāmigaḷu Nārāyaṇa-bhaṭṭōpādhyāyaru Kēśava Kuchigaḷu Narasiṁha-bhaṭṭaru Kuṟu-va Appayaṁga-

72 ḷu Sivuṇūra Mailāra-baṭṭara makkaḷu Vāsudē[va*] vupādhyāyaru Mur[illegible]gada Padumayya Hagaraṭageya Dēva-

73 ṇa-bhaṭṭaru iṁt = ivaru mukhyav-āgi samasta-vrittimaṁaru taṁma brāhmaṇa-vrittiy ōpādiyaluāva [ha]dike-hā-

74 raṇe-daṁḍa-dōshadiṁd = āda tiṟugeyaṁ koṁbudill = eṁdu Sidhdhēśvarada gadde bhaṁ-

75 ḍig Grāmeśvarda gadde bhaṁḍi 4 Bojagēśvarada gadde bhaṁḍi 3 magilo ḷagaṇa Nagara-Jinālayada gadde bhaṁdi 3 aṁtu bhaṁ-

76 ḍi 19 kkaṁ hadike-hāraṇe modal = ag = irdduvakke sarvvā-bādha-parihārav = eṁdn koṭṭaru [|*] Iṁtu samasta-

77 vrittimaṁtaru savaruchyā yodaṁbaṭṭu î bhāsheyaṁ mîṟidavarige śrîmad = arasar = āṇey = eṁdu baresidru ||

78 Svasti śri-Kādaṁba Śivachitta śri Vira Vajradēva-varshada 8 neya Vishu-saṁvastarada dvitîya -Vaisākhad = amāvāsye Ādivāradṁ-

79 du sūryya-grahoṇamuṁ kūḍida puṇya tithiyoḷu Taḍakoda Sōîseṭṭi Uṁmachigeya Sēniseṭṭi Āhaddala Kalli-

80 seṭṭi Hallaṁgeṟeya Rāmiseṭṭi Nirusāgarada Śomiseṭṭi Kalliseṭṭi iṁt = ivaru mukhyav = āgi Maṇiguṁdageya

81 ayvattokkalu ā sthaḷada magil-oḷagaṇa Nagaaa-Jinālayakke soṁṭige yeṁṇ eya[ṁ] biṭṭaru || Svasti kaliyuga-saṁ-

82 vatsaraṁ 4288 saṁd-aṁd-ādiy-āgi śrî Kādaṁba Śivachitta śrî Vîra Jayakēśi-dēva- varshada16 neya Duṁdubhi- saṁvatsarada Pushya- bahuḷa 8

83 Budhavāradaṁdu uttarāyaṇa-saṁkrāṁti kūḍida puṇya-tithiyoḷu Maṇ iguṁdageya ēka-bhōgada prabhu Kāṇuga [Chauṁda]-guṁḍaṁ magila-o-

84 lagaṇa jōga-vaṭṭigeya Nagara-Jinālayakke taṁma keyyoḷage mūḍaṇa - teṁkaṇa gōṭinoḷu oṁdu mattaru hakkalaṁ biṭṭaru [|*] Ā keyya sîmey = eṁt eṁd = ā

85 ḍe [|*]Oriṁ teṁka-muṁd-āgi Nirusāgarakke hōda oṇiyiṁ paḍuvalu holagēriyiṁ paḍuva- mukhav-āgi Kaṇagile-haḷḷige-hō -

86 da ōṇiyiṁ baḍagalu Holabana huṇiseyiṁ mūḍalu ā Chauṁḍa-gauṁḍa niḍu-sîmeyimd = ikkida guḍḍeyiṁ teṁkalu || Sva-dattāṁ

87 para-dattāṁ vā yō harēta vasuṁdharāṁ [I*] shashṭir-varsha-sahasrāṇi vishṭhāyaṁ jāyate kri (kri)miḥ || [25*]

೫೪

ಮನಗುಂಡಿ

ಸು. ಶ. ೧೩

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಹಕ್ಕಲದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಯ ನಾರಾಯಣವಿಗ್ರಹದ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲಿದೆ. ಲಖುಮಣೇಶ್ವರಗುಡಿಯ ನಾರಾಯಣದೇವ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸು. ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧. ಶ್ರೀ ಮಣಿಗುಂಣ್ದಗೆಯ ಶ್ರೀ ಲ-

೨. ಖುಮಣೇಶ್ವರದೇವರ ನಾರಾಯ-

೩. ಣ . . . ವರು ॥

This inscription is found on the pedestal of the idol of Nārāyaṇa, kept in the delapidated temple of the god Kalmēśvara in the Siddhaliṁga hakkalu.It mentions that the image is of god Nārāyaṇa in the temple of god Laksmaṇ eśvara-From the nature of hand writing it may be assigned to the Thirteenth century.

1 Śrî Maṇiguṁndageya śri-La-

2 khumaṇēśvara - dēvara Narÿa-

3 ṇa . . . varu ||

೫೫

ಮನಗುಂಡಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೮೪

AR. 1925-26, No. 459 **SII. XI-i-78**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೩

ಇದು, ಮನಗುಂಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಹಕ್ಕಲವೆಂಬ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು. ನಾಡಪ್ರಭು ಹಳ್ಳಿಗೆರೆಯ ಮಲ್ಲಪ್ಪನು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದನೆಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲಿದೆ. ಇದು, ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹಗಮನದ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿರಬಹುದು.* ಸುಮಾರು ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬರೆವಣಿಯಾದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೮೪ ಇರಬಹುದು.

೧. ಕಾಲಯುಕ್ತಾಕ್ಷಿಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ

೨. ಬಹುಳ[ಮಾಸ್ಯೆ ಬು]-

೩. ಧವಾರದಲು ಶ್ರೀ ನಾ[ಡ*]ಪ್ರಭು ಹಳಿಗೆಱಿಯ

೪. ಮಲ್ಲಪ್ಪಗಳು ಸ್ವರ್ಗಸ್ತರಾದರು [।*]

೫. ಗಂಗಯ . . . . [೧]

* ಈ ಶಾಸನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷರಗಳು ನಾಶವಾಗಿದೆ.
೧.ಈ ಸಾಲು ಶಾಸನದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

This is a Sati memorial stone found in a field called Siddhalimga hakkalu at Managumdi. It records the death of Nāḍa prabhu Mallappa of Haḷḷigeṟe. It appears to be the memorial stone of the self-immolation of the wife of Mallappa.

The characters are of the fourteenth century. The date is therefore equated to A. D. 1384.

1 Kālayuktākshi-saṁvatsarada Śrāvaṇa

2 bahuḷ-[amāsye Bu]-

3 dhavāradalu śrî-nā[ḍa*]prabhu Haḷigeṟeya

4 Mallappagaḷu svargastar = ādaru [|*]

5 Gaṁgaya . . . .[1]

೫೬

ಮುಗದ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೪೫

AR. 1925-26, No. 459 **SII. XI-i-78**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೭

ಮುಗದ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯ ಆವರಣದ ಬಲಗಡೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲ ಅಹವಮಲ್ಲನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರ ಹಾಗೂ ಕೊಂಕಣ ಒಂಬಯ್ನೂರು ದೇಶಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಚಟ್ಟಯ್ಯದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಮುಗುಂದದ ಮಹಾಸಾಮಂತ ಮಾರ್ತಂಡಯ್ಯನು ತನ್ನ ಮುತ್ತಯ್ಯನಾದ ಚಾವುಂಡಯ್ಯ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಾಟಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯ, ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.

---

1. This line is engraved on the top of the stone.

ಸಾಲು ೪೮ರಲ್ಲಿ "ಸಕವರಿಷ ೯೬೬ನೆಯ ಪಾರ್ತ್ಥಿವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಆದಿವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಆದರೆ ಪಾರ್ಥಿವಸಂವತ್ಸರವು ಶಕವರ್ಷ ೯೬೬ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೯೬೭ ರಂದೂ ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯು ಆದಿವಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಂಗಳವಾರದಂದೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಆದಿವಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೪೫, ಮಾರ್ಚ್ ೨೪, ರವಿವಾರ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಶಾಲೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

೧. . . . . ಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘಲಾಂಛ್ಚನಂ [।*] ಜೀಯಾತ್ತ್ರೈಳೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ [॥] [೧*]

೨. . . . . ಯ ಸಮುದ್ರಾ[ಧಿಪ]ವರ್ದ್ಧಮಾನ ಜಿನಶಾಸನಸಮ್ಪದ್ರುಚಿರ ಯಾಪನೀಯ ಸುರದ್ರುಮ .

೩. . . . . ಕುಮುದಿಗಣ . . ॥ [೨*] ಭದ್ರ[ಮ್ಭೂಯಾ]ಜ್ಜಿನಶಾಸನಾಯ ॥

೪. ಶ್ರೀ ಕುಮುದಿಗಣದಿ ಬುಟ್ಟಿ ಶ್ರೀ ಕೀರ್ತ್ತಿಗೊರವದಿ ದಿವ್ಯಮುನಿನಾಥರ್ವ್ವೈಯಾಕರಣಿತರ್ಕ್ಕ ಸಿಧ್ಧಾನ್ತಾಕರ ಹೃತ್ಕಮಳ ಪ . .

೫. ವಿಖ್ಯಾತಂ ॥ [೩*] ವ ॥ ಆ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಸಚ್ಚರಿತತಪೋನುಷ್ಠಾಣನಿರತನಾದ . . . ಯಂ ॥ ಕ ॥ ನೆಟ್ಟನೆ . . . . . .

೬. ತ್ರಯಮೊಡವಟ್ಟಿರೆ ಸಚ್ಚರಿತಭರಿತನಿಯಮೋತ್ಕರಿಷ[ಂ] ಪುಟ್ಟಿ ವಸುನ್ಧರೆಗೆ . . . .

೭. [ಬ್ರ‍ತಿ]ಪತಿಗಳ್ ॥ [೪*] ತಚ್ಛಿಷ್ಯರ್ಕ್ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರಕುಜಚ್ಛಿದುರರ್ಭ್ಭವ್ಯಸಮ್ಯ[ಕ್ತ್ವ*]ಸಂವರ್ದ್ಧನಂ . . . .

೮. ಚ್ಛದರೆಸೆದಪ್ರ್ರಭಾಶಶಾಂಕಮುನೀನ್ದ್ರರ್ ॥ [೫*] ಅವರ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳ್ ॥ ವ್ರಿ ॥ ವಿತತಖ್ಯಾತ [U – U – U U U – –]

೯. ನಿಶ್ಚಳರ್ಪ್ಪಿನ್ನಯಬ್ರತಿನಾಥರ್ನ್ನೆಗಳ್ದೇಕವೀರಮುನಿಪರ್ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾವೀರವಿಧ್ರುತಕಿರ್ತ್ಯಾವದ [–U – U U U –]

೧೦. [ನ್ದ್ಯಾ]ಚಾರ್ಯ್ಯವರ್ಯ್ಯರ್ಜ್ಜಗನ್ನುತಜಾರಿತ್ರನರೇನ್ದ್ರಕೀರ್ತ್ತಿ ಮುನಿನಾಥರ್ಕ್ಕೀರ್ತ್ತಿಗೇನ್ನೋನರೋ ॥ [೬*] ಅವರ ಶಿಷ್ಯರ್ ॥ . . . .

೧೧. ದ್ಧಾನ್ತಾದಿಷಟ್ತರ್ಕ್ಕವ್ಯೈಯ್ಯಾಕರಣಪರಣತಿ ಶ್ರೀ ತಮ್ಮೊಳೊಪ್ಪಿದ್ದ . ಕಾಚ[ರ]ಣವಿಯಳ . . . . ಚಾರಿತ್ರಚಕ್ರೇಶ್ವ[ರ] . . . . .

೧೨. ನಾಗ[ಬಿ]ಕ್ಕಿಬ್ರತೀನ್ದ್ರಂ ॥ [೭*] ವ ॥ ಆ ಚಾರಿತ್ರಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಗಳ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳ್ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಪರಮಪುರುಷವನ್ದ್ಯಾ ನಿನ್ದ್ಯಪಾದಾರವಿನ್ದಸ್ಸುರ [U U U U]

೧೩. ಧೈರ್ಯ್ಯಧುರ್ಯ್ಯರಾಜಾರ್ಯ್ಯವರ್ಯ್ಯರ್ ನಿರತಿಶಯ ತಪೋನುಷ್ಠಾನಸನ್ದರ್ಭಗರ್ಭರ್ ನಿರುಪಮನಿರವದ್ಯರ್ ವಿಶ್ರುತಾನೂನವಿದ್ಯರ್ ॥ [**] ವ ॥

೧೪. ಆ ನಿರವದ್ಯ ಕೀರ್ತ್ತಿಭಟ್ಟಾರಕರ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳ್ ॥ ಕ ॥ ಈ ಮಹಿಯೊಳೆ ವಸುದೇವಸ್ವಾಮಿಗಳ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಳ . . . .

೧೫. ಪಾರ್ಶ್ವದೇವಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಿಚಿತ್ರಚರಿತಮಪಗತದುರಿತಂ ॥ [೯*] ಅವರ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳ್ ॥ ವ್ರಿ ॥ ದುರಿತತಿಮಿರನಾಶರ್ತ್ತತ್ವರತ್ನಪ್ರಕಾ[ಶ]ರ್ [U U U U] –

೧೬. ರಿತ ಮೂರ್ತ್ತರ್ತ್ಯಕ್ತಶೇಷಾರ್ತ್ತವೃತ್ತರ್ ಪರಮಕರುಣಚಿತ್ತರ್ಚ್ಚಾರುಚಾರಿತ್ರಪೂರ್ತ್ತರ್ ನಿರುಪಮಶುಭಚನ್ದ್ರರ್ಮ್ಮಾಧವೇನ್ದ್ರಬ್ರತೀನ್ದ್ರರ್ ॥ [೧೦*] ವ ॥ ಆ ಮಾಧವೇ –

೧೭. ನ್ದ್ರರ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳ್ ॥ ವಿ ॥ ಬ್ರತಿಪತಿ ಬಾಳಚನ್ದ್ರಮುನಿಪುಂಗವರಾಜಿತರಾಮಚನ್ದ್ರವಿಶ್ರುತ ಮುನಿನಿಪೋತ್ತಮರ್ನ್ನೆಗಟ್ದಿರಾಮುನಿಪೋತ್ತಮ[ರಗ್ರಶಿ]–

೧೮. ಷ್ಯರಪ್ರತಿಹತವಾಗ್ಮಯರ್ ಜಿನಮತೋದಯರುನ್ದ್ರಗಿರೀನ್ದ್ರಭಾಸ್ಕರನ್ನುತಮುನಿಚನ್ದ್ರದೇವ ರವಿಕೀರ್ತ್ತಿ ದಯಾನಿಧಿ ದೀಪವರ್ತ್ತಿಗಳ್ ॥ [೧೧*] ವ ॥ ಮತ್ತಮಾ [ನಿ] –

೧೯. ರವದ್ಯ ಕೀರ್ತ್ತಿಭಟ್ಟಾರಕಕಳ್ಪವೃಕ್ಷಬೀಜಾಂಕುರಂ ಪುಟ್ಟುವನ್ತೆ ಪುಟ್ಟಿ ॥ ವ್ರಿ ॥ ವಾರ್ಧಿವೃತಾಖಿಳಾವನಿತಳಕ್ಕೆ ನಿಜಾಭಿಮತಾನ್ನಮಂ ದಯಾಪಾರ್ಧಿ–

೨೦. ವಿವರ್ದ್ಧನಪ್ರದಮಿ[ವೆಂ]ಬಿನಮಿಕ್ಕಿ ಚರಿತ್ರಪಾತ್ರ ಗೋವರ್ದ್ಧನದೇವನೂರ್ಜ್ಜಿತಗುಣಂ ಹರಹಾಸವಿಕಾಸಕೀರ್ತ್ತಿಗೋವರ್ದ್ಧನ [ಭೋ]ಜನಾಂಗತರು [– U] –

೨೧. [U] ಶಂಕೆಯನುಂಟುಮಾಡಿದಂ ॥ [೧೨*] ವ ॥ ಆ ಮುನೀಶ್ವರನೆಮ್ಬಭೋಜನಾಂಗದ ಸಮೀಪದೊಳ್ ಭೂಷಣಾಂಗಂ ಪುಟ್ಟುವನ್ತೆ ಪುಟ್ಟೆ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಅನೇಕ ಮಣಿಮೌ–

೨೨. ಕ್ತಿಕಾವಯವಗಾತ್ರ ವೈಚಿತ್ರ[ಮಂ] ಮುನಿಪ್ರಕರದೇವಕೋಟಿವೃತಸತ್ಪಥಾಕೀರ್ಣ್ಣಮಂ ಘನಾರ್ಣ್ಣವಸುಕರ್ಮ್ಮ[– U]– ತವಿತಾನಮಂ ಮಾಡಿ ಸ–

೨೩. ನ್ದನಿನ್ದಿತನನನ್ತವೀರ್ಯ್ಯಕೃತಕೀರ್ತ್ತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಮೇ ॥ [೧೩*] ಕ ॥ ಅವರ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳು ನತಭುವನರ್ಸ್ಸಿದ್ಧಾನ್ತತರ್ಕ್ಕವೈಯಾಕರಣ ಪ್ರವಿ –

೨೪. ಚಾರಲ[ವ]ನ ಸರಸಿಜವಿ[ಕಸನ] ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರಕೀರ್ತ್ತಿಮುನೀನ್ದ್ರರ್ ॥ [೧೪*] ವ ॥ ಆ ಮುನೀಶ್ವರಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯರ್ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಶಮದಮನಿ–

೨೫. ಯಮಾತ್ಮಾನನ್ತಶಾನ್ತಿಪ್ರಶಾನ್ತಂ । ಕುಮುದಕುವಳಯಶ್ರೀಕಾಸಿಸಂಕಾಸಿಕೀರ್ತ್ತಿಪ್ರಮದದಶದಿಶಾಭಾಭಾಸುರಂ ಭವ್ಯ –

೨೬. ಪದ್ಮದ್ಯುಮಣಿನತನರೇನ್ದ್ರಂದಾಮನನ್ದಿವ್ರತೀನ್ದ್ರಂ ॥ [೧೫*] ವ ॥ ಅವರ ಸಹಧರ್ಮ್ಮಿಗಳು ಚತುಸ್ಸಮಯಸಮುಚಿತಾಚಾರ[ಪ್ರಿಯ]ರನ–

೨೭. ವದ್ಯವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಪ್ರಬುದ್ಧರುಂ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧರುಮಪ್ಪ ತ್ರೈವಿದ್ಯಚೂಡಾಮಣಿಗಳ್ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಅನವದ್ಯಾಚರಣಕ್ರಿಯಾ–

೨೮. ನುಕರಣಸ್ಸಿದ್ದಾಂತಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಷಟ್ತರ್ಕ್ಕವಿಚಿತ್ರನಾಟಕವಚೋಳಂಕಾರ ಸಾಹಿತ್ಯಪಾವನ ವಿದ್ಯಾಪರಿಪೂರ್ಣ್ಣ ಚಿ–

೨೯. ತ್ರಕವಿತಾವಿಸ್ತೀರ್ಣ್ಣಸನ್ದರ್ಭಗರ್ಭನಿರುದ್ಧೋನ್ನತಿಯಿಂ ನೆಗರ್ತ್ತೆವಡೆದತ್ರೈವಿದ್ಯಗೋವರ್ದ್ಧನರ್ ॥ [೧೬*] ವ ॥ ಆ ತ್ರೈವಿದ್ಯಗೋವರ್ದ್ಧನದೇವರ ಶಿ–

೩೦. ಷ್ಯಮುಖ್ಯರ್ ॥ ವ್ರಿ ॥ ಶ್ರೀಮದಾನತನರೇನ್ದ್ರತಿರೀಟೋದ್ದಾಮರತ್ನ ನಿಕರಾರ್ಚ್ಚಿತಪಾದಕ್ಕಾ ಮದುರ್ದ್ಧರ ಗಜೇನ್ದ್ರ [U –] –

೩೧. ದ್ರದ್ರಾಮನನ್ದಿಮುನಿ ಗಣ್ಡವಿಮುಕ್ತರ್ ॥ [೧೭*] ವ ॥ ಅನ್ತು ಕುಮುದಿಗಣಾನ್ವವಾಯಕೌಮುದಿ ಶರಶ್ಚಂದ್ರ . . . . . [ಸ] –

೩೨. ಮಸ್ತ ವಡ್ಡಾಚಾರ್ಯ್ಯರುಂ ಸಕಳರಿಷಿಸಮುದಾಯಮುಂ ಯಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಧ್ಯಾನದಾರಣ ಪರಮತಪೋನು–

೩೩. ಷ್ಠಾನನಿರತವೃತ್ತಿಯಿಂ ಭಗವರ್ಹತ್ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ತ್ರಿಳೋಕಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಸಮವಶರಣಾನುಕಾರಿಯಾಗಿ ವರ್ತ್ತಿಸುತ್ತಿರೆ ॥

೩೪. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾದಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳು–

೩೫. ಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀ ಮತ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲಾಹವಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರಾ ಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧ ಮಾನಮಾಚನ್ದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ

೩೬. ಸಲುತ್ತಮಿರೆ । ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ [।*] ಸಮಧಿಗತಪಂಚ[ಮಹಾಶಬ್ದ*] ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧಿಶ್ವರಂ ತ್ರಿಳೋಚನಕದಂಬ–

೩೭. ಕುಳಕಮಳಿನೀವಿಕಾಸಬಾಸ್ಕರ । ನನೇಕ ಸಮರ ವಿ[ಯ]ಶಬ್ದಮಹೋದಯೋಪಾರ್ಜ್ಜಿತವೀರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ದಕ್ಷಿಣ ದೋರ್ಬ್ಬಿಣ್ಡಂ । ಪಗೆ–

೩೮. ಮುಟ್ಟೆ ಗಣ್ಡಂ । ಪ್ರಚಣ್ಡವೈರಿಮಣ್ಡಳಿಕಮದದೇವಣ್ಡಗಣ್ಡಸ್ಥಳ ಖಣ್ಡನಪಟಿಷ್ಠನಿಷ್ಠೂರ ಭುಜಾದಣ್ಡಂ[೧]ನನೂನ ದಾನವಾರಿಸನ್ತರ್ಪ್ಪಿ–

೩೯. ತ ಸಕಳವಿಬುಧಜನಶಸ್ಯ ಲೋಕೈಕ[ಕ*]ಳ್ಪದ್ರುಮಂ । ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ಮಣ್ಡಳಿಕ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ ।

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.

೪೦. ಶ್ರೀಮಚ್ಚಟ್ಟಯ್ಯದೇವರ್ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರಮುಂ ಕೊಂಕಣವೊಂಬಯ್ನೂಱುಮಮಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನೆಯಿಂ ಸುಖಸಂಕಥಾ-

೪೧. ವಿನೋದದಿಂದಾಳುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಕ ॥ ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರದೊಳಗೆ ಮಹಾರಾಜ ವಾಡಿನಾಡೆಂಬುದು ಭೂಲಲನಾಲಪನಮದರ್ಕ್ಕಂ ತಿಳಕಮೆ-

೪೨. ನಿಪ್ಪುದು ಮುಗುನ್ದಮೂವತ್ತೆನ್ಸುಂ ॥ [೧೮*] ಭಾವಿಸೆ ಮುಗುನ್ದಮೂವತ್ತೀ ವಸುಧೆಗೆ ತಿಳಕಮದರ ನಾರ್ಗ್ಗಾವುಣ್ಡಂ ಚಾವುಣ್ಡಂ ನಿರ್ಜ್ಜಿತಶೌರ್ಯ್ಯಾ-

೪೩. ವಷ್ಟಂ ಭಾವಧೇಯಬಾಹಾಸ್ತಂಭಂ ॥ [೧೯*] ವ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತದುಸ್ತರಾರಾತಿ ಮಸ್ತಕವಿದಳನಕಿಶೋರ ಕಣ್ಠೀರವ । ಪರಸೈನ್ಯಭೈರವಂ । ತತ-

೪೪. ವಿತತಘನಶುಷಿರವಾದ್ಯವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ । ಕಾರ್ಯ್ಯಬೃಹಸ್ಪತಿ । ನಿಜಕುಳಕಮಳಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ನುಡಿದನ್ತೆ [ಗ]ಣ್ಡಂ । ಶರಣಾ-

೪೫. ಗತವಜ್ರಪಂಜರಂ । ವೈರಿದಿಕ್ಕುಂಜರ[ಂ] । ಸುಜನಪ್ರಸಂಗಂ । ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗ । ನೇಕಾಂಗವೀರಂ । ವೀರಾವತಾರಂ । ಕದನಪ್ರಚಣ್ಡಂ ಪಗೆಮು-

೪೬. ಟ್ಟೆಗಣ್ಡಂ । ವಿನಯವಿಖ್ಯಾತಂ । ನೀತಿಮಾನ್ಧಾತಂ । ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿಸಮೇತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರ್ಗ್ಗಾವುಣ್ಡಂ ಚಾವುಣ್ಡಗಾವುಣ್ಡಂ ಮುಗುನ್ದದೊಳು

೪೭. ತನ್ನ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರ ಚೈತ್ಯಾಳಯದ ಖಣ್ಡಸ್ಫುಟಿತ ನವಕರ್ಮ್ಮಕ್ಕಂ ನಾನಾದೇಸೀಯ ಚಾತುರ್ವ್ವರ್ಣ್ಣ ಭೋಜನಕ್ಕಂ । ಮುಗುನ್ದದ

೪೮. ಕೊಡಗೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಸಕವರಿಷ ೯೬೭ನೆಯ ಪಾರ್ತ್ಥಿವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಆದಿವಾರದನ್ದು ಶ್ರೀಮತ್ಪಿರಿ-

೪೯. ಯಗೋವರ್ಧನದೇವರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಗರ್ದ್ದೆಯುಂ ಪಳಗಲುಮಂ ಬಿಟ್ಟ । ನಡು ಮುಗುನ್ದದ ವಾಯುವ್ಯದ ಮೊದಲ ಸವಣ್ಗೆಱೆಯುಮದಱ ಬ-

೫೦. ಡಗಣ ಗರ್ದ್ದೆಯುಮದರ್ಕ್ಕೆ ಸೀಮೆ । ಸವಣ್ಗೆಱೆ ಮೂಡಣ ಸೀಮೆ । ಅಣಿಲಾಪುರದ ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟೆ ತೆಂಕಣ ಸೀಮೆ । ಮೇಣ್ಟೆಯ ಪೆರ್ವ್ವಟ್ಟೆ ಪಡುವ-

೫೧. ಣ ಸೀಮೆ । ಮತ್ತಮಾ ಸಮಣ್ಗೆಱೆಯೇಱೆಯ ಬಡಗಣ ಕೋಡಿಯಿಂ ಪಡುವಲ್ಪಾಳಿಕಟ್ಟಿನ ಮೋಳೆಯ ಬರುಹು ತೋಂಟಯಾಗಿ ಪಡುವಣ

೫೨. ಭಾಗದೊಳ್ ಮೇಣ್ಟೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಂ ಮುಟ್ಟೆ ಬಡಗಣ ಸೀಮೆ । ಬಸದಿಯ ನೈರಿತ್ಯದ ಗೋಂಟಿನ್ದಂ ಸಯು ತೆಂಕಮೊಗದೆ ಬೀದಿ[ಯ]ಂ ಮುಟ್ಟು-

೫೩. ವಿನಮೊನ್ದುನ್ದು ಮನೆಗೆ ಪದಿನಾಱು ಕಯ್ಯ ಲೆಕ್ಕದ ಮನೆ ಮೂಱು । ಆ ಮನೆಯಿಂ ಮೂಡಲ್ಪದಿನಾಱು ಕಯ್ಯದೇಹಾರ-

೫೪. ದ ನೆಲನಾ ದೇಹಾರದ ಮೂಡಣ ಗೋಂಟಿನ್ದಂ ತೆಂಕಲ್ಬೀದಿವರಂ ನಿವೇಶನ ಸೀಮೆ ॥ ಪೆರ್ಗ್ಗಱಿಯ ಮೊದಲೇರಿಯ ಪಿರಿಯತೋಂಟದಿಂ

೫೫. ತೆಂಕಮೊಗದ ಗಾವುಣ್ಡರ ಪಡುವಣ ಪಿರಿಯತೋಣ್ಟದ ತೆಂಕಣ ಸೀಮೆಯಿಂ ಸಯು ಮೂಡಲ್ಕೆಱಿಯೇರಿಯಂ ಮುಟ್ಟೆತೋಣ್ಟ–

೫೬. ಕ್ಕೆ ಸೀಮೆ ॥ ಕೆಯ್ಗಂ ಮನೆಗಂ ತೋಂಟಕ್ಕಮರುವಣಂ ಗದ್ಯಾಣಂ ಮೂಱು । ಪಣವಾಱು ಪರಿಪುಂ ಪಾರಣೆಯುಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಕಿಱುಕುಳ ಬಾ–

೫೭. ಧೆಯೊನ್ದುಮಿಲ್ಲದನ್ತಾಗಿ ಗಾವುಣ್ಡರ್ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವರ್ ॥ ಇನ್ತು ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರಮೆಂಬ ಬಸದಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಕೃತ–

೫೮. ಕ್ರಿತ್ಯನುಂ । ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರನುಂ । ಜಿನಧರ್ಮ್ಮನಿರ್ಮ್ಮಳನುಮಾದ ನಾಗರ್ಗ್ಗಾವುಣ್ಡ ಚಾವುಣ್ಡಗಾವುಣ್ಡನೇ ದೊರೆಯನೆನ್ದಡೆ ॥ ವೃ ॥

೫೯. ಮನುವಿಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗ್ಗಶೀಳಂ ಸುರಪತಿಸುತನಿಂ ಶೌರ್ಯ್ಯಸಂಪನ್ನನಿನ್ದ್ರೇಜ್ಯನಿನತ್ಯುತ್ಪನ್ನ ಮನ್ತ್ರಪ್ರಕಟನಪಟು। ನಾಗಾರಿಯೊಂ ಧೀರತಾತ್ಮಂ ದಿನಕೃ–

೬೦. ತ್ಸಂಜಾತನಿಂ ಸೂನೃತಸಕಳವಚೋವಾರ್ದ್ಧಿ । ವಿದ್ಯಾಧರಾಧೀಶನಿನುದ್ಯದ್ದಾನಧಾರಾನಿರತನೆನಿಪ ಚಾವುಣ್ಡರಾಯಂ ಕೃತಾರ್ತ್ಥಂ ॥ [೨೦*]

೬೧. ಕ ॥ ಆತನ ತನಯಮ್ಬುಜಪರಿಭೂತೋಗ್ರಾರಾತಿಸತ್ಯರವಿನನ್ದನನುರ್ವ್ವೀತಿಳಕಂ ಮಾನವಮಾನ್ಧಾತಂ ಶ್ರೀ ನಾಗದೇವನ–

೬೨. ಸುಹೃದ್ಭಾವಂ ॥ [೨೧*] ಆನ್ತ ವಿರೋಧಿಗೆ ಕುಪಿತಕೃತಾನ್ತಂ ಕಯ್ಯಾನ್ತವಿಬುಧಮಾಗಧಜನತಾ ಚಿನ್ತಾಮಣಿ ವೀರಶ್ರೀಕಾನ್ತನೆನಲ್ನೆಗಟ್ದಿ ನಾ–

೬೩. ಗದೇವಂ ದೇವಂ ॥ [೨೨*] ವಾಗ್ನಾರೀಮುಖಮುರುಕಂ ದಿಗ್ನಾಗವಿಲಗ್ನವಿಶದಕೀರ್ತ್ತಿಪ್ರಸರಂ ಮುಗ್ನಾರಿನಿಕರನಧರಿತ ಭೃಗ್ನಾಗಂ ನಾಗದೇವ–

೬೪. ನದಟರ ದೇವಂ ॥ [೨೩*] ಎನೆ ನೆಗರ್ದ್ದ ನಾಗದೇವನ ತನಯ[ಂ] ಸಂಗ್ರಾಮ ವಿಜಯಸಂಕ್ರನ್ದನನನ್ದನಹಿತತಿಮಿರ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನುದಗ್ರಾ–

೬೫. ಗ್ರಪ್ರತಾಪದೊಳ್ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ॥ [೨೪*] ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ರಣಮುಖದೊಳ್ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಮನಿಱಿದು ಗೆಲ್ವ ಭುಜವಿಕ್ರಮಮಾಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ದನುಜವ್ರಜಮಾ–

೬೬. ರ್ತ್ತಣ್ಡಮನಿಱಿದು ಗೆಲ್ವ ತೆಱನಂ ಪೋಲ್ಕುಂ ॥ [೨೫*] ಭುಜದೊಳ್ ನಿನ್ದುದು ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೃದಯಾಂಭೋಜಾತದೊಳ್ ನಿನ್ದುದಂಬುಜನಾಭಪ್ರಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ [– U U U – –]–

೬೭. ತ್ತಾನನೋದ್ಭಿನ್ನಪಂಜಕದೊಳ್ ಸಾಕ್ಷರಲಕ್ಷ್ಮಿ ದಿಕ್ತಟದಿ[ನೇ]ಶಾಸಿರ್ದದಿಕ್ಸಾಮಜಬ್ರಬದೊಳ್ ನಿನ್ದುದು ಕೀರ್ತ್ತಿಯೆನ್ದೊಡಿದಿದೇಂ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಪುಣ್ಯೋದಯಂ ॥ [೨೬*]

೬೮. ಉದಯಂ ನಿತ್ಯೋದಯಂ ಭಾಸುರತನುರುಜಿರೋತ್ಕರ್ಷರಾಗಂ ಸರಾಗಂ ಮದವದ್ವಿದ್ವಿಷ್ಟಚೈತ್ರಂ ದನುಜವಿಜಯಮಾಪೂರ್ಣ್ಣತೇಜಂ ಪ್ರಭಾ[ವಾ]ಸ್ಪ–

೬೯. ದಮುದ್ಯತ್ತೀಕ್ಷ್ಣತೇಜಂ । ರಿಪುಬಹಳತಮೋಧೂತನಿರ್ಘಾತಮತ್ಯನ್ತದುರನ್ತಧ್ವಾನ್ತವಿಧ್ವಂಸನಮೆನಿಸಿದ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನುಗ್ರಾಜಿಶೌಣ್ಡಂ ॥ [೨೭*] ಅಮಟ್ಟ[ತ್ರ]–

೭೦. ತ್ಯುಗ್ರತೇಜಪ್ರಸರ । ಮರಿಬಳಧ್ವಾನ್ತಪಿಣ್ಡಪ್ರಕಾಣ್ಡಂ ತುಮುಟ್ಟಿತ್ತುದ್ವೃತ್ತಗರ್ವೋತ್ಕಟ ಚಟುಳಹ[ಟಾ]ತ್ಕಾರ ಸಂಕೀರ್ಣ್ಣಚೂರ್ಣ್ಣಂ ಅಮಟ್ಟಿದತ್ತಾಕಾ–

೭೧. ಶಗಂಗಾಜಳಜಳರುಹನೀಹಾರಕೀರ್ತ್ತಿಪ್ರತಾನಂ ನಿಮಿಟ್ಟಿದತ್ತಾಶಾನ್ತಮಂ ತಾಪಿನಮೆನಿಪುದು ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನುಗ್ರಪ್ರತಾಪಂ ॥

೭೨. ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡತೇಜಪ್ರಸರಮನಿಳಿಸುತ್ತಿರ್ಪ್ಪ ಮಾತ್ತಣ್ಡನೊಳ್ ಸಂಯುಗಕೇಳೀಲೋಳನೊಳ್ ಭಾಸುರವಿತರಣವಿದ್ಯಾಭಿಸಾರ ಪ್ರಯೋಗಪ್ರಗುಣಸ್ವಾನ್ತಾತ್ಮ–

೭೩. ನೊಳ್ ಮಚ್ಚರಿಪ ಮಲೆವ ಮಾರ್ಕ್ಕೊಳ್ವ ಮಾಱಾಂಪವಿದ್ವಿಷ್ಟಗಣಂ ಪ್ರತ್ಯುಜ್ವಳದ್ದೀಪ್ತಿಗೆ ಪೊಳೆವ ಪತಂಗಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತನಪ್ಪಂ ॥ [೨೯*] [U U– – –] –

೭೪. ರ್ತ್ತನುತ್ತಂ ಪಗೆವಿನ ಪೆಸರೊಳ್ ರಾವಣಂ ಬರ್ಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನಿತ್ತಱಿಯಂ । ಮತ್ತೆನ್ನದನ್ಯಪ್ರಮದೆಯ ಪೆಸರೊಳ್ ರಂಬೆ ಸಾಱ್ದಿರ್ಕ್ಕೆ ಮೇದಾ [U U– –] –

೭೫. ನಾರ್ತ್ಥಿಯೆಂಬೀ ಪೆ[ಸ]ರೊಳಖಿಳಭೂಮಣ್ಡಳಂ ಬೇಡುಗಿಲ್ಲೆನ್ದಱಿಯಂ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನಾದೃಕ್ ಶಫರಸರಸಿ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನಾಜಿ ಪ್ರಚಣ್ಡಂ ॥ [೩೦*] ವಚನಂ ॥

೭೬. ಆ ಮಹಾನುಭಾವನ ಶೌರ್ಯ್ಯಪ್ರಭಾವಮುಂ ವಿತರಣಪ್ರಭಾ[ವ*] ಮುಮುಪಮಾತೀತ ಮಾದುದದಲ್ಲದೆ ಯುಂ ॥ ಬಳವತ್ಸಾ–

೭೭. ಮನ್ತಚಕ್ರಪ್ರಘನಶರಭಭೇರುಣ್ಡ ಸಾಮನ್ತಕಾನ್ತಾತಿಳಕಾಳೋಳಕ್ರಿಯಾ ಪೋಹನಕರಣ ಕುಶಾಗ್ರೀಯಶೌರ್ಯ್ಯ ಪ್ರ[ತಾ]–

೭೮. ಪಾಳನಸಾಮನ್ತಾನ್ತರಂಗಗ್ಲಪವನನಿಪುಣಸಾಮನ್ತಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ನಿನ್ನೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಕ್ಕಾಕಳ್ಪಕಳ್ಪಂ ಬರಮನು–

೭೯. ಪಮದೀರ್ಘಾಯುರಾರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯಂ ॥ [೩೧*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ದುಸ್ತರಾರಾತಿಹಸ್ತಿಮಸ್ತಕಸ್ಥಳ ವಿದಳ ನೋಗ್ರಪಂಚಾನನಂ । ಶೌರ್ಯ್ಯಷಡಾನನಂ । ಸ–

೮೦. ಕಳಕಳಾಕಳಿತವಾಗ್ಲಲನಾಲಲಾಮಂ । ಭುಜಬಳ ಭೀಮಂ[೧] । ನರಿಬಳಜಳಧಿಬಡವಾನಳಂ । ದ್ರೋಹಕಾಳಾನಳಂ [।*] ರಿಪುಹೃದಯಸೆ–

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.

೮೧. ಲ್ಲಂ [।*] ದುಷ್ಟಾಶ್ವಮಲ್ಲಂ। ಬನ್ಧುಜನವನಜಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂ । ಕಾಯ್ವರಗಣ್ಡಂ । ಅರಿತುರಗತಟ್ಟ ಸಂಘಟ್ಟಂ। ಬಿರುದಗಾವಣಿಗಶರಭಭೇರುಣ್ಡಂ ।

೮೨. ಅಷ್ಟಾದಶಪಟ್ಟಣಾಧಿಷ್ಠಿತಪಂಚಪುಟ್ಟಿಗಾದಿ ಬಾವನ್ನವೀರಂ । ಶಾಸನಪಟ್ಟಸಾಲಿಗಸಮಯಸಮುದಿತ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಂ । ವೈರಿ–

೮೩. ಘರಟ್ಟ । ನನೇಕಸಂಗ್ರಾಮಪಾರಾವಾರಪಾರಾಯಣಂ । ಚತುರ[ಚಾ]ರಾಯಣಂ । ಸಮಯವಿಜಯ ಕಾರಣಂ । ಮದಾನ್ಧರಿಪುಮದನಿ–

೮೪. ವಾರಣಂ । ಪರನಾರೀದೂರನೇಕಾಂಗವೀರನ ಸಹಾಯಶೌರ್ಯ್ಯಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗನಯ್ಯ ನಸಿಂಗಂಗೇಣು ಕಾಜಿರದೇವನೊನ್ದಿಜೀವಾತಂ–

೮೫. ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತಂ ಸಮ್ಯಕ್ತರತ್ನಾಕರಂ । ಪದ್ಮಾವತೀಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದ[ಂ] ನಾಮಾದಿಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಾಮನ್ತಂ ಮಾರ್ತ್ತ–

೮೬. ಣ್ಡಯ್ಯಂ ತಮ್ಮ ಮುತ್ತಯ್ಯಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿಯಂ ಪಡಿಸಲಿಸಿ ನಾಟಕ ಶಾಲೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಕೀರ್ತ್ತಿಶಿಳಾಸ್ತಂಭಮನಾಚನ್ದ್ರಾ–

೮೭. ರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ನಿಲಿಸಿದ ॥ ಬಹುಭಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ಭುಕ್ತಾರಾಜಭಿಸ್ಸಗರಾದಿಭಿಃ [।*]ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂ–

೮೮. ಮಿಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲಂ ॥ [೩೨*] ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನಾವನೊರ್ವ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದನಾತನ ವಂಶಮುತ್ತರೋತ್ತರಾ–

೮೯. ಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರ್ಕ್ಕುಂ ॥

Mugad is situated at a distance of 10 Kilometers to the west of Dharwar. The present epigraph is fixed in the ground in the compound of the Jain basadi to its proper right side. The inscription records the sovereign rule of the Chālukya monarch Trailokya malla Ahavamalla and his feudatory, the Goa Kadaṁba king Chaṭṭayyadēva.

It states that Mahāsāmaṁt Mārttaṁḍayya of Mugad repaired the Jain basadi constructed by his grand father Chāvuṁḍayya and built a nāṭaka-śāle (theatre) for the said Jain basadi.The date of the epigraph corresponds to A. D. 1045, March 24, Sunday. The construction of the nāṭaka-śāle is of note worthy.

1 .... bhîra-syād-vād-amōgha-lāṁchhchhanaṁ [|*] jiyat-trailōkya-nāthasya śāsanaṁ Jina-śāsanaṁ [||] [1*]

2 . . . . ya samudr-ā[dhipa] varddhamāna-jina-śāsana - sampad- ruchira Yāpniya sura-druma.

3 . . . . Kumudi-gaṇa . . || [2*] Bhadra[m-bhūyā]j-jina-śāsanāya ||

4 Śrî-Kumudi-gaṇadi buṭṭi śri-Kîrtti-Goravadi divya-muni-nāthar-vaiyākaraṇi tarkka-sidhdhānt-ākara-hṛit-kamaḷa pa . .

5 vikhyātaṁ || [3*] Va || Ā munîśvaraṁ sach-charita-tap-ōnushṭhāṇa niratan-āda . . . yaṁ || Ka || Neṭṭane . . . . .

6 trayam = oḍavaṭṭire sach-charita - bharita - niyam-ōtkarisha[ṁ] puṭṭe vasundharege . . . .

7 [brati]-patigaḷ || [4*] Tach- chhishyar=kkusum-āstra - kuja-chchhidurar= bhbhavya-samya[ktva*]-saṁvarddhanaṁ . . . .

8 chchhadar = esedar = Prabhāśaśāṁka- munîndrar || [5*] Avara saha-dharmmigaḷ || Vri || Vitata- khyāta [u - u - u u u - -]

9 niśchaḷar = Ppinnaya-brati-nāthar = nnegaḷd-Ēkavira - munipar śrîman-Mahāvira-viśruta -kirtty āvada [- u - u u u - -]

10 [ndy-ā]chāryya - varyyar=jjagan-nuta-chāritra Narēndrkîrtti-muni-nāthar=kkîrttig=ēn=nōntarō || [6*] Avara śishayr || . . . .

11 ddhānt-ādi-shaṭ-tarkka -vaiyyākaraṇa - pariṇati-śrî tammoḷ = oppiḻda . kā-cha[ra]ṇa-viyaḷa . . . . chāritra-chakrēśva[ra] . . . . .

12 Nāga[bi]kki-bratîndraṁ || [7*] Va || Ā chāritra-chakravarttigaḷa saha-dharmmigaḷ || Vri || parama- purusha-vandy-ānindya - pād-āravindar = ssura [u u u u]-

13 dhairyyar=dhdhuryyar-āchāryya-varyyar niratiśaya-tap-ōnushṭhāna-sandarbbha-garbbhar niru-pama-niravadyar viśṛit-ānūna-vidyar || [8*] Va ||

14 Ā Niravadyakîrtti-bhaṭṭārakara saha-dharmmigaḷ || Ka || I mahiyoḷe Vasudēva-svāmigaḷa jagat-prasiddh-smaḷa . . . .

15 Pārśvadēva- svāmigaḷa vichitra-charitam = apagata-duritaṁ || [9*] Avara saha-dharmmigaḷ || Vri || durita-timira-nāśar = ttatva-ratna-prakā [śa]r [∪ ∪ ∪ ∪]-

16 rita-murttar = tyakt-aśēsh-ārtta-vṛittar parama-karuṇa- chittar-chchāru -chāritra- pūrttar niru-pama-Śubhachandrar-Mmādhavēndu-bratîndrar || [10*] Va || Ā Mādhavē-

17 ndrara saha-dharmmigaḷ || Vri || Brati-pati Bāḷachandra-muni-puṁgava -rajita-Rāmachandra viśruta- munip-ōttamar= nnegaḷdar = ā munip-ōttama[r = agra-śi]-

18 shyar = apratihata - vāgmayar jina-mat-ōdaya - rundra-girîndra-bhāskarar-nnuta-Munichandra-dēva-Ravikîrtti-dayānidhi-dîpa- varttigaḷ || [11*] Va || Mattam = ā [Ni]-

19 ravadyakîrtti-bhaṭṭāraka- kaḷpa- vṛiksha-bij-āṁkuraṁ puṭṭuv = ante putti || Vri || Vārddhi-vṛit-ākhiḷ-āvani-taḷakke nija-ābhimat-ānnamaṁ dayā-pārddhi-

20 vivarddhana- pradam = i[v=eṁ]binam = ikki charitra-pātra Gōvarddhana-dēvan = ūrjjita-guṇaṁ Hara-hāsa-vikāsa-kîrtti-gōvarddhana- [bhō]jan-āṁga-taru [- ∪]-

21 [∪] śaṁkeyan = uṁṭu-māḍidaṁ || [12*] Va || Ā munîśvaran-eṁba bhōjan-āṁgada samîpadoḷ bhūshaṇāṁgaṁ puṭṭuv = ante puṭṭe || Vri || Anēka-maṇi-mau-

22 ktik-āvayava - gātra- vaichitra [maṁ] muni-prakara-dēva- kōṭivṛita- sat-path -ākirṇṇamaṁ ghanā -rṇṇava-sukarmma [- ∪] ta-vitānamaṁ māḍi sa-

23 nd-aninditan = Anantavîryya-kṛita - kîrtti sāmānyamē || [13*] Ka || Avara saha-dharmmigaḷu nata-bhuvanar = ssiddhānta-tarkka -vaiyākaraṇa-pravi-

24 chāra-la[pa]na-sarasija - vi[kasana]-śrîmat -Kumārakîrtti-munîndrar || [14*] Va || Ā munîśvara-priya-śisyhar || Vri || Śama-dama-ni

25 yam-ātm-ānanta-śānti-praśāntaṁ | kumuda-kuvaḷaya-śrî-kāsi-saṁkāsi-kîrtti-pramada-daśa-diśā-bhā-bhāsuraṁ bhavya-

26 padma-dyu-maṇi-nata-narēndraṁ Dāmanandi-vratîndraṁ || [15*] Va || Avara saha-dharmmigaḷu chatus-samaya- samuchit -āchāra- [priya]r = ana-

27 vadya-vidyā-viśārada-prabuddharuṁ jagat-prasiddharum = appa Traividya-chūḍāmaṇigaḷ || Vri || Anavady-ācharaṇa-kriẏ-ā-

28 nukaraṇar = ssiddhānta-śabdānuśāsana-shaṭ-tarkka - vichitra-nāṭaka-vacho-ḷaṁkara-sāhitya-pāvaana-vidyā-paripūrṇṇa-chi-

29 tra-kavita-vistîrṇṇa-sandarbbha-garbbha-niruddh-ōnnatiyiṁ negartte-vaḍ edar = Traividya-Gō varddhanar || [16*] Ā Traividya-Gōvarddhana-dēvara śi =

30 shya-mukhyar || Vri || Śrîmad-ānata-narēndra-tirîṭ-ōddāma-ratna-nikar-ārchchita-pādar-kkā-madurddhara-gajēndra [∪ -] -

31 drar = Ddāmanandi-muni gaṇḍa-vimuktar || [17] Va || Antu kumudi-gaṇ -ānvavāya - kamudi-śaraś-chaṁdra . . . . . [sa] -

32 masta-vaḍḍ - āchāryyaruṁ sakaḷa-rishi-samudāyamuṁ yama-niyama - svādhyāya-dhyāna-dhāraṇa-parama-tapō-nū -

33 shṭhāna-nirata-vṛittiyiṁ bhagavad-Arhat-paramēśvara parama - bhaṭṭāraka triḷōk - āśraya śrî-samavaśaraṇ-ānukariy = āgi varttisutt = ire

34 Svasti samast-bhuvan-ā śraya śrî-prithvi-vallabha mahā-rājādhirāja paramēśvara parma-bhaṭṭārakaṁ Satyāśraya - kuḷa- tiḷakaṁ Chāḷu-

35 ky-ābharaṇaṁ śrîmat-Traiḷōkyamall -Āhavamalla-dēvara vijaya-rājyam-uttar-ōttar- ābhivṛiddhi-pravarddhamānam = ā-chandr-ārkka- tāram

36 saluttam=ire || Tat-pāda-padm-ōpajîvi [|*] Samadhigata -paṁcha-(mahā-śabda*] mahā-maṇḍaḷēśvaraṁ Banavāsî-pura var-ādhîśvaraṁ Triḷōchana-Kadaṁba-

37 kuḷa-kamaḷinî vikās-bāskara | n = anēka-samara- vija[ya]-śabda- mahōday-ōpārjjita-vîraśrîni-vāsa-dakshiṇa-dōṟḷdaṇḍaṁ I page-

38 muṭṭe-gaṇḍaṁ | prachaṇḍa-vairi-maṇḍaḷika-mada-vēdaṇḍa-gaṇḍa-sthaḷ a-khaṇḍana-paṭishṭha-nishṭhura-bhujā-daṇḍaṁ[1]- anūa-dāna-vāri-santarppi-

39 ta-sakaḷa-vibudha-jana-śasya | lōk-aika-[ka*]ḻpa-drumaṁ | mūrtti-Nārāyaṇ aṁ kîrtti-mārttaṇḍaṁ | maṇḍaḷika - ṇalāṭa-paṭṭaṁ |

40 śrîmach-Chaṭṭayya-dēvar Palasige-pannirchchhāsiramuṁ Koṁkaṇam-oṁbaynūṟumaṁ dushṭa-nigraha-śishṭa pratipāḷaneyiṁ sukha-saṁkathā-

41 vinōdadiṁd-āḷuttam = ire || Ka || Palasige-pannirchchhāsiradoḷage Mahārājavāḍi-nāḍ-eṁbudu bhū-lalanā-lapanam = adarkkaṁ tiḷakam = e-

42 nippudu Mugunda-mūvatt = enduṅ || [18*] Bhāvise Mugunda-mūvattakk = î vasudhege tiḷakam = adaṟa nārggāvuṇḍaṁ Chāvuṇḍaṁ nirjjita-śauryy-ā-

43 vashṭaṁbh-āvadhēya- bāhā-staṁbhaṁ || [19*] Va || Svasti samasta-dustar-ārāti-mastaka-vida-Jana-kishora kanthîravam | para-sainya -bhairavaṁ| tata-

44 vitata-ghana-śushira-vādya-vidyā-vāchaspati | kāryya-Bṛihaspati | nija-kuḷa-kamaḷa- mārttaṇḍaṁ nuḍid = ante [ga]ṇḍaṁ | śaraṇ-ā -

45 gata-vajra-paṁjaraṁ | vairi- dik-kuṁjara[ṁ] | sujana-prasaṁgaṁ | sāhas-ōttuṁga | n=ēkāṁga-vîraṁ | vîr-āvatāraṁ | kadana-prachaṇḍaṁ | page-mu-

46 ṭṭe-gaṇḍaṁ vinaya-vikhyātaṁ | nîti-Māndhātaṁ | nām-ādi-samasta-prśasti-samētar=appa śrîmannārggāvuṇḍaṁ Chāvuṇḍa-gāvuṇḍaṁ Muguṁdadoḷu-

47 tanna māḍisida samyakta-ratnākara - chaityāḷayada khaṇḍa-sphuṭita-nava-karmmakkaṁ nānā-dēsîya chātur-vvarṇṇa-bhōjanakkaṁ | Muguṁdada

48 koḍageyyoḷage Saka-varisha 966neya Pārtthiva-saṁvatsarada chaitra-śudha paṁchami Ādivara-dandu śrîmat-piri-

49 ya Gōvarddhana-dēvara kālaṁ karchchi gardeyuṁ paḷagalumaṁ biṭṭa | Naḍu-Muguṁdada vāya vyada modala Savaṇ-geṟeyum = adaṟa ba-

---

1. The anusvāra (o) is not necessary.

50 ḍagaṇa garddeyum = adarkke sîme I Savaṇgeṟe mūḍaṇa sîme I Aṇilāpurada pervvaṭṭe teṁkaṇa sîme I Mēṇṭeya pervvaṭṭe paḍuva-

51 ṇa sîme I mattam = ā Savaṇ-geṟey = ēṟiya baḍagaṇa kōḍiyiṁ paḍuval = pāḷi-kaṭṭina mōḷeya baruhu tōṁṭa-yāgi paḍuvaṇa

52 bhāgadoḷ Mēṇṭeya baṭṭeyaṁ muṭṭe baḍagaṇa sîme I Basadiya nairityada gōṁṭindaṁ sayu teṁka-mogade bîdi[ya]ṁ muṭṭu-

53 vinam = ond-ondu manege padināṟu kayya lekkada mane mūṟu I ā maneyiṁ mūḍal -padināṟu kayya dēhāra-

54 da nelan = ā dēhārada mūḍaṇa gōṁṭindaṁ teṁkal = bidi-varaṁ nivēśana sîme II Perggeṟeya modal-ēriya piriya tōṁṭadiṁ

55 teṁka mogada gāvuṇḍara paḍuvaṇa piriya tōṇṭada teṁkaṇa simeyiṁ sayu mūḍal = keṟey-ēriyaṁ muṭṭe tōṇṭa-

56 kke sîme II Keygaṁ manegaṁ tōṁṭakkam = aruvaṇaṁ gadyāṇaṁ mūṟu I paṇav = āṟu paripuṁ pāraṇeyuṁ modal = āgi kiṟukuḷa bā-

57 dhey = ondum = illad = ant = āgi gāvuṇḍar pratipāḷisuvar II Intu samyakta-ratnākaram = eṁba basadiyaṁ māḍisi bhūmiyaṁ biṭṭu kṛita-

58 krityanuṁ I samyakta-ratnākaranuṁ I Jina-dharmma-nirmmaḷanum = āda nārggāvuṇḍa Chāvuṇda -gāvuṇḍanē doreyan = end = aḍe II Vṛi II

59 Manuviṁ san-mārgga-śiḷaṁ sura-pati-sutaniṁ śauryya-saṁpannan-indrējyanin = aty-utpanna-mantra-prakaṭana-paṭu I Nāg-āriyiṁ dhirat-ātmaṁ Dina-kṛi-

60 t-saṁjātaniṁ sū-nṛita-sakaḷa-vachō-vārddhi I Vidyādhar-ādhîśanin = udyaddāna-dhārā-niratan = enipa-Chāvuṇḍa-rāyaṁ kṛitārtthaṁ II [20*]

61 Ka II Ātana tanayam = bhuja-paribhūt-ōgr-ārāti-satya-Ravi-nandanan = urvvi-tiḷakaṁ mānava-Māndhātaṁ śrî-Nāgadēvan = a-

62 suhṛid-dāvaṁ II [21*] Ānta-virōdhige kupita-kṛitāntaṁ kayy = ānta-vibudha-māgadha-janatā-chintāmaṇi vira-śrî-kāntan = enal = negaḷda Nā-

63 gadēvaṁ dēvaṁ || [22*] Vāg-nārî-mukha-mukuraṁ dig-nāga-vilagna-viśada-kîrtti-prasaraṁ magn-āri-nikaran = adharita-bhṛig-nāgaṁ Nāgadēva-

64 n = adaṭara dēvaṁ || [23*] Ene negardda Nāgadēvana tanaya[ṁ] saṁgrāma-vijaya-Saṁkrandana-nandanan = ahita-timira-mārttaṇḍan = udagr-ā-

65 gra-pratāpadoḷ Mārttaṇḍaṁ || [24*] Mārttaṇḍaṁ raṇa-mukhadoḷ mārttaṇ ḍaman = iṟidu gelva bhuja-vikramam = ā Mārttaṇḍaṁ dauuja-vajra-mā-

66 rttaṇḍaman = iṟidu gelva teṟanaṁ pōlkuṁ || [25*] Bhujadoḷ nindudu vîra-lakshmi-hṛiday-āṁbhōjātadoḷ nindud = Aṁbuja-nābha-priya-Lakshmi [-∪∪∪--] -

67 tt = ānan = ōdbhinna paṁkajadoḷ sākshara-lakshmi dik-taṭa-din-ēś-āsirda dik-sāmaja- brajadoḷ nindudu kîrttiy = end = oḍ = id = id = ēṁ Mārttaṇḍa-puṇy ōdayaṁ || [26*]

68 Udayaṁ nity -ōdayaṁ bhāsura-tanu-ruchir-ōtkarsha-rāgaṁ sarāgaṁ madavad-vidvishṭa-jaitraṁ danuja-vijayam = āpūrṇṇa-tējaṁ prabhā[v-ā]spa-

69 dam = ulyat-tîkshṇa-tējaṁ | ripu-bahaḷa-tamō-dhūta-nirgghātam = atyanta-duranta-dhvāṁta-vidhvaṁsanam = enisida Mārttaṇḍan = ugr-āji-śauṇḍ aṁ || [27*] Amaḷda[tt-a]-

70 ty-ugra-tēja-prasaram = ari-baḷa-dhvānta- piṇḍa-prakāṇḍaṁ tumuḷdatt-udvṛitta-garvv-ōtkata-chaṭuḷa-ha | tā]tkāra-saṁkirṇṇa -chūrṇṇaṁ amaḻdatt-ākā-

71 śa-Gaṁgā-jaḷa-jaḷaruha -nihāra-kîrtti-pratānaṁ nimiḻdatt-āś-āntamaṁ tāpinam=enipudu Mārttaṇḍan = ugra-pratāpaṁ || [28*] Jagadoḷ

72 mārttaṇḍa-tēja-prasaraman = iḷisutt = irppa Mārttaṇḍanoḷ saṁyuga-kēḷi-lōḷanoḷ bhāsura-vita-raṇa-vidy-ābhisāra-prayōga-praguṇa-svānt-ātma-

73 noḷ machcharipa maleva mārkkoḷva māṟ-āṁpa- vidvishṭa- gaṇaṁ praty-ujvaḷad- diptige poḷeva pataṁga-kriyā-yuktan = appaṁ || [29*] [∪----]-

74 rttanuttaṁ pagevina pesaroḷ Rāvaṇaṁ barkke benn-itt-aṟiyaṁ | matt-ennad = anaya-pramadeya pesaroḷ Raṁbe sāḷd-irkke mēdā [∪∪--] -

75 n-ārtthiy = eṁb = î pesaroḷ = akhiḷa - bhū-maṇḍaḷaṁ bēḍugill = end = aṟiyaṁ kîrty -aṁganā- dṛik-śaphara-sarasi Mārttaṇḍan = āji-prachaṇḍ aṁ || [30*] Vachanaṁ

76 Ā mahānubhāvana śauryya-prabhāvamuṁ vitaraṇa-prabhā[va*]mum = upam-ātîtam = ādud = ad = alladeyuṁ || Baḷavat-sā-

77 manta-chakra - praghana-śarabha - bhēruṇḍa sāmnta-kāntā-tiḷal-āḷōḷa-kriy-āpōhana-karanṇa-kuśāgrîya śauryya- pra [tā] -

78 p-ānaḷa sāmant-āntaraṁga-glapana-nipuṇa sāmanta Mārttaṇḍa ninnoḷ nelasirkk = ākaḷpa kāḷpam-baraṁ = anu-

79 pama-dîrggh-āyur-ārōgya-bhāgyaṁ || [31*] Svasti samasta-dustar- ārāti-hasti- mastaka -sthaḷa-vidaḷan-ōgra-Paṁchānanaṁ | śauryya-Shaḍānanaṁ | sa-

80 kaḷa-kaḷā-kalit -Vāg-lalanā-lalāmaṁ || bhujabaḷa-Bhîmam[2] | n = ari-baḷ a-jaḷadhi-baḍavānaḷaṁ | drōha-kāḷānaḷaṁ [1*] ripu-bṛidaya - se -

81 llaṁ [|*] dushṭ-āśva-mallaṁ | bandhu-jana-vanaja-mārttaṇḍaṁ | kāyvara gaṇḍaṁ | ari-turaga-taṭṭa-samghaṭṭaṁ | biruda-gāvaṇiga-śarabha-bhēruṇ ḍaṁ |

82 ashṭādaśa-paṭṭan -ādhishṭhita-paṁcha-puṭṭig-ādi bāvanna-vîraṁ | śāsana-paṭṭa-sāliga-samaya-samudita-lalāṭa-paṭṭaṁ | vairi-

83 gharaṭṭa | n=anēka-saṁgrā ma-pārāvāra-pārāyaṇaṁ | chatura- [Chā]rā yaṇaṁ | samara-vijaya-kāraṇaṁ | mad-āndha-ripu-mada-ni-

84 vāraṇaṁ | para-nāri-dūran = ēkāṁga-vîran = asahāya-śauryya sāhas-ōttuṁgan = ayyana siṁgaṁ gēṇu-kārara dēvan = ond - iṟivātaṁ

---

1. The anusvāra (o) is not necessary.

85 lōka-vikhyātaṁ samyakta-ratnākaraṁ | Padmāvatî - labdha - vara-prasāda[ṁ] nām-ādi samasta - praśasti-sahitaṁ śrîman-mahā-sāmantaṁ Mārtta-

86 ṇḍayyaṁ tamma muttayyaṁ māḍisida basadiyaṁ paḍisalisi nāṭaka-śāleyaṁ mādisi tanna kîrtti-śiḷā-staṁbhaman = ā-chandr-ā-

87 rkka-tāraṁ baraṁ nilisida || Bahubhir = vvasudhā bhuktā-rājabhis = Sagar-ādibhiḥ [|*] yasya yasya yadā bhū -

88 mis=tasya tasya tadā phalaṁ || [32*] I dharmmaman = āvan = orvvaṁ pratipāḷisidan = ātana vaṁśam = uttar -ōttar-ā-

89 bhivṛiddhi-pravaraddhamānam = ā-chaṁdr-ārkka-tāraṁ baram saluttam= irkkuṁ ||

೫೭

ಮುಗದ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫

AR. 1925-26, No. 458 **SII. XV-ii-177**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೯

ಈ ಶಾಸನ, ಹೆಗ್ಗೆರೆಯ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಸಾಮಂತ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮೂರನೆಯ ಗೂವಲದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು. ಈಗಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಗೂವಲದೇವನ ಕೊನೆಯ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ.

ಮುಗುಂದ ಮೂವತ್ತರ ಸಾಮಂತ ಬಮ್ಮದೇವನು, ಅಜ್ಜ ಮಾರ್ತಂಡಯ್ಯನು ಕೆರೆಗೆ* ದಾನ ನೀಡಿದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳ ಸೀಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಲು ೮೬-೮೭ ರಲ್ಲಿ "ಸಕವರ್ಷ ೧೦೪೭ನೆಯ ವಿಶ್ವಾವಸುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಸುದ್ಧ ೫ ಸುಕ್ರವಾರದಂದಿನುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವ್ಯತೀಪಾತ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಕ, ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಪುಷ್ಯ ಸುದ್ಧ ೫, ಡಿಸೆಂಬರ ೨, ಬುಧವಾರದಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ

---

* ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಎಕರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಈ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೆ ನೀರು ಉಣ್ಣುವ ಭೂಮಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಎಕರೆ. ಈಗ ಈ ಕೆರೆಗೆ ಹೊನ್ನವ್ವನ ಕೆರೆಯೆಂದು ಹೆಸರು.

ಶುಕ್ರವಾರ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಶುಕ್ರವಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಡಿಸೆಂಬರ ೪, ಶುಕ್ರವಾರ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಮಣವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೫, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೫, ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಿತು. ಅಂದು ತಿಥಿ, ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧೪ ಇತ್ತು.

೧. . . . . ಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ [*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ ॥ [೧*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ-

೨. [ಮಸ್ತ ಭು]ವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರ-

೩. [ಕ ಸ]ತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರ

೪. [ವಿಜಯ]ರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಂ ಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ [॥*]

೫. ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ [॥*] ಸಮಧಿಗತ ಪಞ್ಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ

೬. ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತತ್ರಿಲೋಚನಕಡಂಬಾನ್ವಯವಂಶೋದಯಾ ಚಳಶಿಖರಾಯಮಾನಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಕರಾ-

೭. ತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕೃತಪ್ರಚಣ್ಡ ಮಹೀಮಣ್ಡಳ ವೈರಿಮಣ್ಡಳಿಕಮದವೇದಣ್ಣ ಗಣ್ಡಸ್ಥಳಖಣ್ಡನಪಟಿಷ್ಠ ನಿ-

೮. ಷ್ಠುರಭುಜದಣ್ಡ ಪಗೆಮುಟ್ಟೆಗಣ್ಡನನೂನದಾನವಾರಿಸನ್ತರ್ಪ್ಪಿತ ಸಕಳವಿಬುಧಜನ ಸಸ್ಯನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹ-

೯. ಲಾಂಚ್ಛನ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಘೋಷಣ ಚತುರಾಶೀತಿ ನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತಾಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವ-

೧೦. ಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತಮಹಿಮ ಹಿಮವದಚಳಶಿಖರಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರ-

೧೧. ಭಾವ ವೈರೀಭಕಣ್ಠೀರವ ಮಲೆಗೆಭೈರವ ಜಾಗಜಗಝಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣ ವೈರಿಘ-

೧೨. ರಟ್ಟ ಮಣ್ಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲಂ ಗೂವಲದೇವರಸರು ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕೊಂ-

೧೩. ಕಣ ಒಂಬಯ್ಯೂಱುಮಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನರಾಗಿ ಪಾಳಿಸುತ್ತಮಿರೆ [॥*] ಸಕಳ ಹಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿ-

೧೪. ರದೊಳಗೆ ಮಹಾರಾಜವಾಡಿನಾಡೆಂಬುದು ಭೂಲಲನಾಲಪನಮದಕ್ಕೆ ತಿಲಕವೆನಿಪ್ಪುದು ಮುಗುಂದಮೂವತ್ತೆಂದುಂ [॥*] [೨*]

೧೫. ಆ ಮೂವತ್ತಕ್ಕಂ ಮತ್ತೀ ಮೇದಿನಿ ಪೊಗಳೆ ನೆಗಳೆ ನಾರ್ಗ್ಗಾವುಣ್ಡಂ ಚಾಮುಣ್ಡರಾಯನೆಂಬೊಂ ಶ್ರೀ ಮಹಿಮಕರಣ್ಡನೆನಿ–

೧೬. ಸಿ ಜಸಮಂ ತಳೆದಂ ॥ [೩*] ಕೆಱೆಬಾವಿಬಸದಿದೇಗುಲಮಱವಂಟಿಗೆಸತ್ರಮೆಂಬ ಧರ್ಮ್ಮಮವಿನಿತುಂ ನೆಱೆದವು

೧೭. ಮುಗುಂದಮೂವತ್ತಱ ವಿಭು ಚಾವುಣ್ಡರಾಯನಿಂದಂ ಭೂಚಕ್ರಂ ಪೊಗಳೆ ತನ್ನ ಮಹಿಮೋಂನತಿಯಂ ॥ [೫*] ಆ ಯಿರ್ವ್ವರ್ಗ್ಗಂ ಪುಟ್ಟಿ–

೧೮. ಕಳಧರ್ಮ್ಮಪ್ರಿಯೆಯಾದಾ ಚಟ್ಟಿಯಕ್ಕನೆಸೆದಳು ಭೂಚಕ್ರಂ ಪೊಗಳೆ ತನ್ನ ಮಹಿಮೋಂನತಿಯಂ ॥ [೫*] ಆ ಯಿರ್ವ್ವರ್ಗ್ಗಂ ಪುಟ್ಟಿ–

೧೯. ದನಾಯತಭುಜವಿಕ್ರಮಂ ಪರಾರ್ತ್ಥದೊಳಂ ಸಂಶ್ರಯದೊಳಗಧಿಕನುಮಾದನಚೇಯಂ ಶ್ರೀ ನಾಗದೇವನೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮಂ ॥ [೬*]

೨೦. ಆತನ ಕುಲವಧು ಗೌರಿಗೆ ಸೀತೆಗೆ ರುಗ್ಮಿಣಿಗೆ ಗುಣದೊಳು ಮಿಗಿಲೆನಿ[ಪ್ಪೀ] ಮಾತೆಸೆಯೆ ಪೊಲ್ಲಿಯಕ್ಕಂ ಭೂತಳಮಱಿಯ[ಲೆ]–

೨೧. [ನೆ] ಸಕಳಗುಣನಿಧಿಯಾದಳ್ ॥ [೭*] ವೃ ॥ ಅವರಿರ್ವ್ವರ್ಗ್ಗಮನೇಕಪುಣ್ಯದೊದ[ವುಂ] ಪೆಂಪುಂ ಮನೋರಾಗದುತ್ಸವಮುಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಯುಂ [ಮೈ]–

೨೨. [ಮೆ]ಯುಂ ಮನುಜರೂಪಾಕಾರದಿಂ ಪುಟ್ಟುವನ್ತೆವೊಲಂತೆಯ್ದೆ ಮುಗುಂದನಾಡೊಸೆವಿನಂ ಸಾಮನ್ತಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನೀ ಭುವನಂ ಬಣ್ಣಿಸೆ [ಪು]–

೨೩. [ಟ್ಟಿದಂ] ವಿಭವದಿಂ ಸಾಮನ್ತವಿದ್ಯಾಧರಂ ॥ [೮*] ಮದವದ್ವೈರಿಯನಟ್ಟಿ ಕೊಂದು ಸರಣೆಂದುದ್ಭೀತರಂ ಕಾದು ಬೇಡಿದ ನಾನಾವಿಧಯಾ–

೨೪. ಚಕರ್ಗ್ಗೆ ಸಿರಿಯಂ ಸಾಲ್ವಂನೆಗಂ ಮಾಡಿಯಗ್ಗದ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನೆ ಲೋಕದೆಲ್ಲೆಡೆಗಳೊಳ್ಗಂಗಾಂಗ ನಾಕಾರಸಂಪದಮಂ ತಾಳ್ದಿರೆ ಪೆಂಪುವೆತ್ತು[ದೆ]ಸ–

೨೫. [ಕಂ ಸಾ]ಮನ್ತ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ॥[೯*] ಕಂ ॥ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ . . . . . ತೊತ್ತಳದುಳಿದೆಸೆವಕೀರ್ತ್ತಿಯುಂ ದಿಗ್ಮುಖದೊಳ್ವರ್ತ್ತಿಸಲೆಸೆವ ಮುಗುಂದದ ಮಾ–

೨೬. . . . . . ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂ ॥ [೧೦*] ಆ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ತಮ್ಮಂ ಭೀಮಭುಜಂ ಸುರಿಗೆಯಂಕಕಾಱರದೇವಂ ಚಾಮುಣ್ಡ ರಾಯನೆಂಬೀ ನಾಮಂ

೨೭. [ಧರೆ]ಗೆಸೆಯಲೆಸೆವ ಜಸಮಂ ಪಡೆದಂ ॥ [೧೧*] ವೃ ॥ ಬಿಡುವ ಮರಳ್ಚುವಟ್ಟುವ ಮಗುಳ್ವ ಕಡಂಗುವ ಪೊಂಗುವಾನ್ತು ರೂಪಿಡುವ ಜಗುಳ್ವ ಝಳ್ಪಿಸು–

೨೮. [ವ] [– U U]ಪಾರುವ ಮಿಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕುಪೊಕ್ಕಡಸುವ ಕುತ್ತು ಮಿತ್ತುವ [U – U U – U U – U – U] ನೂರ್ಮ್ಮಡಿಯೆನಲಾಯ್ತು ಕಾ–

೨೯. [U U U – U] ಚವುಣ್ಡ ನೊಳಾಜಿರಂಗದೊಳ್ ॥ [೧೨*] ಕ ॥ ಸುರಿಗೆವಿಡವವರದೇವಂ ಸುರಿಗೆಯೊಳಾಂತಿಱಿವ ಗಣ್ಡದಲ್ಲಳವೆಂಬೀ ಬಿರುದೆಸೆಯು–

೩೦. ತ್ತಿರೆ ಚಾವುಣ್ಡರಾಯನೊಳ್ಕಳದೊಳಂಜದವಂ ಪಲವಂಕಂ ॥ [೧೩*] ಆ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ವಧು ಸಶ್ರೀಮಹಿಮಾಕಾರೆ ಪುಣ್ಯವತಿ ಗುಣವತಿ ಸ–

೩೧. ತ್ಕೋಮಳೆ ಪತಿಭಕ್ತೆಯೆನಿಪ್ಪೀ ಮೈಮೆಯ ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನೆಂಬಳ್ಪೆಸರಿಂ ॥ [೧೪*] ಗಂಗಾದೇಶಾನ್ತರದಿಂ ಗಂಗಾನದಿ ಬನ್ದು ಪೆಣ್ಣರೂಪುದಳೆ–

೩೨. ದಿದೆನಲ್ಸಂಗತದೆ ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕಂ ಗಂಗೆಯೆನಲ್ತಾನೆ ಮಲೆಯ ಗಂಗೆಯುಮಾದಳ್ ॥ [೧೫*] ವೃ ॥ [ಮಂಡಳವೆಲ್ಲಮಂ] ಪೊಗಳು[ತಿ]ರ್ಪ್ಪ ಮುಗುಂದದ ಕೀರ್ತ್ತಿ–

೩೩. ವೆತ್ತ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ಕಾನ್ತೆ ಪೆಂಪಿನಭಿಮಾನದ ರೂಡಿಯ ಗಾಡಿಯೇಳ್ಗೆ ಕೈಕೊಣ್ಡಿರೆ ದಾನಧರ್ಮ್ಮಗುಣಮೆಂಬಿವಱಿಂದೆಸೆದಿ[ರ್ದ್ದ ಗೊ]–

೩೪. ಜ್ಜಿಗಾವುಣ್ಡಿ ಚರಿತ್ರದಿಂ ಮಲೆಯ ಗಂಗೆಯೆನಲ್ಪೆಸರ್ವ್ವೆತ್ತಳುರ್ವ್ವಿಯೊಳ್ [೧೬*] ಒದವಿದ ಸದ್ಗುಣಪ್ರಬಳಸಂಹತಿಯಿಂ ಬಗೆಯ–

೩೫. ಲ್ಕೆ ಸೀತೆಯೆಂಬುದು ಗಿರಿಜಾತೆಯೆಂಬುದು ಸರಸ್ವತಿಯೆಂಬುದು ಕೊನ್ತಿ ಮ(ಮಾ)ದ್ರಿಯೆಂಬುದು ಸಲೆ ಗಂಗೆಯೆಂಬುದು ಸು–

೩೬. ಲೋಚನೆಯೆಂಬುದು ಭೂಮಿದೇವಿಯೆಂಬುದು ಮರುದೇವಿಯೆಂಬುದು ಘಟಾನ್ತಕಿಯೆಂಬುದು ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನಂ ॥ [೧೭*] [ಮುದದಿಂ]

೩೭. ರಂಬೆಯ ಚೆಲ್ವುಮಂ ರತಿಯ ಸಶ್ರಿಂಗಾರಮಂ ಗೌರಿಯಗ್ಗದ ಸೌಭಾಗ್ಯಮ ಗಂಗೆವುನ್ನತಿವ(ಯ)ನನ್ತಾ ಸೀತೆ ತಾನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದ ಚಾರಿತ್ರಪತಿಬ್ರತಾ–

೩೮. ಗುಣಮುಮಂ ತಾನಾಯ್ದು ಧಾತ್ರಂ ಮುಗುಂದದ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ಕಾನ್ತೆಯಂ ಪಡೆದನೀ ಶ್ರೀ ಗೊಜ್ಜಿಗಾವುಣ್ಡಿಯಂ ॥ [೧೮*] ರಾ[ವಣನಿಂದೆ]

೩೯. ಸೀತೆ ಪೆಸ [–U U – U U]ಯಿಂದ ಗೌರಿ ತಾನಾವಗಮೆಂದು ಮಾತುವಡೆದಿರ್ದ್ದಳೆನಲ್ನಿರೆ ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನೊಳ್ತೀವಿದ ಸತ್ಪತಿ[ಬ್ರತದ ಸ]–

೪೦. ಜ್ಜನವೃತ್ತಿಗೆ ಸೀತೆ [–U– –U U]ವರ್ಸ್ಸಮಾನವೆಣೆವೆಂಬುದನೆಂದೊಡೆ ದೋಷ[–U –] ॥ [೧೯*] ಕಂ ॥ ಯೆರಡನೆಯ ಸೀತೆಯಾ[ದಳ್ಪುರು]–

೪೧. ಷಬ್ರತದಿಂದವಮಳಸದ್ಗುಣಗಣದಿಂದೆರಡನೆಯಗಂಗೆಯಾದಳ್ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನಿನ್ತೀ ಜಗದೊಳ್ ॥ [೨೦*] ಪರು[ಷಂ ಮಾ]–

೪೨. ರ್ತ್ತಣ್ಡಂ ಸತ್ಪುರುಷಂ ಜಿನದೆಯ್ವಮೆಸೆವ ಕುಲದೆಯ್ವಂ ಸಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತಮದೆನಿಸಿದ ಪರಮಗುಣಂ ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನೊ[ಳ್ಪರ]-

೪೩. ಮಗುಣಂ ॥ [೨೧*] ಪರಿವಾರಕ್ಕಂ ಪ್ರಜೆಗಂ ನಿರುತಂ ತಾ ದೆಯ್ವವಾಗಿ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟರಿಗಂ ಸುರಭಿಯವೊಲಾಗೆ ಪೆಂಪಂ ಧರಿಯಿ[ಸಿದಳ್ಗೊ]-

೪೪. ಜ್ಜಿಯಕ್ಕನುನ್ನತಿಯೆಸೆಯಲ್ ॥ [೨೨*] ವೃ ॥ ಪರಹಿತೆಯೆಂದು ಪುತ್ರವತಿಯೆಂದು ಮಹಾಸತಿಯೆಂದು ಧರ್ಮ್ಮದೊ[ಳ್ಪರಿಸರೆಯೆಂ]-

೪೫. ದು ದಾನನಿಧಿಯೆಂದು ಗುಣೋನ್ನತೆಯೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಾಗರವೆನಿಸಿರ್ಪ್ಪ ಪುಣ್ಯವಧುವೆಂದು ಪತಿವ್ರತೆಯೆಂದು ಸದಾ ಸಚ್ಚರಿತ ಪವಿತ್ರೆ-

೪೬. ಯೆಂದು ಧರೆ ಬಣ್ಣಿಸುತಿರ್ಪ್ಪುದು ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನಂ ॥ [೨೩*] ವ ॥ ಅಂತೆನಿಸಿ ನೆಗರ್ದ್ದ ಸಾಮಂತ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂಗಂ ಮಹಾಸತಿಯುಂ ಪುಣ್ಯವತಿಯು[ಂ ಜಿ]-

೪೭. ನಸಾಸನದೇವತೆಯುಂ ಮಲೆಯ ಗಂಗೆಯುಮೆನಿಸಿ ನೆಗರ್ದ್ದ ಶ್ರೀಮತ್ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆ ಗಾವುಣ್ಡಿಗಂ ಮಹಾದೇವಂಗಂ ಗೌರಿಗಂ [ಸ್ವಾಮಿಕಾ]-

೪೮. ರ್ತ್ತಿಕಂ ಪುಟ್ಟುವಂತೆ ನಾರಾಯಣದೇವಂಗಂ ಶ್ರೀಯಾದೇವತೆಗಂ ಕಾಮದೇವಂ ಪುಟ್ಟುವನ್ತೆ ಕೊನ್ತಿಗಂ ದೇವೇಂದ್ರಂಗವರ್ಜ್ಜುನಂ ಪುಟ್ಟು[ವನ್ತೆ ॥ ವೃ ॥]

೪೯. ಚದುರೊಡವುಟ್ಟೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಮಕಟ್ಟೆ ಗುಣಂ ಗುಡಿಗಟ್ಟೆ ಬೀರದೊಳ್ಪೊಡವಿ ಪೊದಳ್ದು ವೈರಿಗಳನಾರ್ದ್ದಿಱಿಯ[ಟ್ಟೆ ನೆಗರ್ತ್ತೆ ಕೀ]-

೫೦ ರ್ತ್ತಿವೊರ್ಮ್ಮದಲೆ ದಿಗನ್ತರಾಳಮನೆ ಮುಟ್ಟೆ ಚಲಂ ನೆಱೆ ಪುಟ್ಟೆ[– U –]ದದ ಕಲಿನಾಕಿಗಾ [U U U – U U –] [ನೃತಿಪುಟ್ಟು]-

೫೧. ವಂದದಿಂ ॥ [೨೪*] ಕ ॥ ಕೀರ್ತ್ತಿವೊಡವುಟ್ಟೆ ಕರ್ಣ್ನಂ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂಗೆಸೆಯೆ ಪುಟ್ಟಿದಂದದೆ ಸಿರಿಯುಂ ಕೀರ್ತ್ತಿಯುಮೊದವೆ ಮುಗುಂದ[ದ ಮಾರ್ತ್ತ]-

೫೨. ಣ್ಡಂಗೆಸೆಯೆ ಪುಟ್ಟಿದೊಂ ನಾಕರಸಂ ॥ [೨೫*] ವೃ ॥ ಅರಿ ಸಾಮನ್ತರ ರಕ್ತಮೆಂಬ ನವಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗಮುರ್ಬ್ಬೇಳೆ ಸಾಕ್ಷರನೀರೇ[ಬದನಕ್ಕೆ ಪೊ]-

೫೩. ರ್ದ್ದಿ ಹರ್ಷಂ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟ ಚಕ್ರಾಂಕಮಾದರದಿಂ [ಪೊಂ]ದೆ ಮುಗುಂದಮೆಂಬುದಯಶೈಳಸ್ಥಾನದೊಳ್ತೇಜಮಾಗಿರೆ ಚೆಲ್ವಾದುದು ನಾ[ಕಿ]-

೫೪. ರಾಜ ವಿಭುವೆಂಬಾದಿತ್ಯ ನಿತ್ಯೋದಯಂ ॥ [೨೬*] ಗಿರಿಯೊಳ್ಮೇರುವೆ ಪೂಜ್ಯಮಂಬುಧಿಗಳೊಳ್ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ಪೂಜ್ಯಂ ಮೃಗೋತ್ಕರ[ದೊ]-

೫೫. ಳ್ಸಿಂಗಮೆ ಪೂಜ್ಯವಾನೆಗಳೊಳಾದ್ಯೈರಾವತಂ ಪೂಜ್ಯವಾಭರಣಾನೀಕದೊಳಲ್ತೆ ಮಾಣಿಕಮೆ ಪೂಜ್ಯಂ ಭೂರಿಭೂಲೋಕದೊಳ್ಪ[ರಿ]-

೫೬. ರಿ[1]ದುಂ ಪೂಜ್ಯನೆನಿಪ್ಪನೊಪ್ಪಿ ಪಲಬರ್ಸ್ಸಾಮನ್ತರೊಳ್ನಾಕಿಗಂ ॥ [೨೭*] ಎರೆದೊಂಗಾ
ಕರ್ಣ್ಣನೀಗಳ್ದಿಟಮೆ ಮಗುರ್ದ್ದು ಬಂದಿಜ್ದೆನೆಂಬನ್ತೆ ರೌದ್ರಾ-

೫೭. ಜಿರದೊಳ್ನಿಂದಾನ್ತವಂಗಾ ಜವನೆ ಮುನಿದು ಬಂದಿಜ್ದೆನೆಂಬನ್ತೆ ತನ್ನಂ ಸರಣೆಂದಿಜ್ದಂಗೆ
ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನುಜಗತಿಸ್ಥಾನಮೆಂಬನ್ತಿರೀ ನಾಕ-

೫೮. ರಸಂ ಸಾಮನ್ತರತ್ನಂ ನೆಗರ್ದ್ದನನುಪಮಂ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಳಾಸಂ ॥ [೨೮*]
ಸಾಸನಮಾಗಿರೊಳ್ಪೆಸೆವ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಸನವೊಂದಿದಲ್ತು ಕೇಳ್ಸಾಸದ

೫೯. ಸಾಸನಂ ಜಯದ ಸಾಸನವಾರ್ಪ್ಪಿನ ಸಾಸನಂ ಗುಣೋದ್ಭಾಸನ ಸಾಸನಂ ಸಿರಿಯ
ಸಾಸನವೊಳ್ಪಿನ ಸಾಸನಾಳಿಯಿಂ ಲೇಸೆನೆ ನಾಕಿರಾ-

೬೦. ಜ ವಿಭು ಸಾಸನಕೋಟಿಯನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥ [೨೯*] ಕ ॥ ವಿಸಸನದೊಳ್ತೋಳ್ಸಾಯಿರ
ದೆಸಕಮುಮಂ ನೊಸಲ ಕಣ್ಣುಮಂ ತೋಱುವನೆಂಬಸದೃಶಮೆ-

೬೧. ನಿಸುವ ಬೀರದ ಮಸಕಕ್ಕೆ ಪಿನಾಕಿಯೆನಿಸುವಂ ನಾಕರಸಂ ॥ [೩೦*] ವಿಸಸನಮೆಂಬ
ಡವಿಗಳೊಳ್ಮಸಕದೆ ಮಾರ್ಮಲೆವ ವೈರಿಸರಭಮನುಜಿ

೬೨. ಕೋಳ್ಮಸಗಿ ಕೊಲ್ತಿರ್ಪ್ಪ ಸಾಮನ್ತಸರಭಭೇರುಣ್ಡನೆನಿಸಿದೊಂ ನಾಕರಸಂ ॥ [೩೧*] ಆ
ಕುಪಿತವೈರಿಮದನ ಪಿನಾಕಂಗೆ ವಿಶಾಳಕೀರ್ತ್ತಿವಳಯಿತದಶದಿಗ್ಲೋ-

೬೩. ಕಂಗೆ ಮುಗುಂದದ ವಿಭು ನಾಕಂಗೆಣೆಯೊಳರೆ ವಿಭುಗಳಿನ್ನುಂ ಮುನ್ನುಂ ॥ [೩೨*]
ನಾಕಂಗೆ ಜೈನಧರ್ಮಪತಾಕಂಗೆ ವಿರೋಧಿಸೈನ್ಯಸಂಹರಕೋಪೋದ್ರೇ-

೬೪. ಕಂಗೆ ಸಮಸ್ತಗುಣಾನೀಕಂಗೆ ಸಮಾನವೊಳರೆ ಮಾನವನಿಕರಂ ॥ [೩೩*]
ಮಾಡಿಸುವಾಯತನಂಗಳ್ಮಾಡಿಸುವಾಹಾರದಾನ ಧರ್ಮ[ಗು]ಣಂಗಳ್ಮಾಡಿ-

೬೫. ಸುವ ಕೆಱೆಗಳಿನಿತುಂ ಮಾಡವೆ ಸಾಮನ್ತ ನಾಕಿಗಾಯುಂ ಶ್ರೀವ(ಯುಂ) ॥ [೩೪*]
ಎರಡನೆಯ ಧರ್ಮಜಂ ಪನ್ನೆರಡೆನಯ ವಿಸುದ್ಧರುದ್ರನಯ್ದನೆಯ

೬೬. ಮಹಾಸರನಿಧಿ ಯೀರಯ್ದನೆಯಾ ಪರಮನಿಧಾನಂ ಧರತ್ರಿಯೊಳ್ನಾಕರಸಂ ॥ [೩೫*]
ಸಾಮನ್ತಸೂದ್ರಕಂ ರಿಪು ಸಾಮನ್ತರನಟ್ಟಿಕೊಲ್ವ ಸು

೬೭. ಭಟರ ದೇವಂ ಸಾಮನ್ತರತ್ನನೆನಿಸಿದ ಸಾಮನ್ತಂ ನಾಕಿರಾಜನೂರ್ಜ್ಜಿತತೇಜಂ ॥ [೩೬*]
ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಞ್ಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮನ್ತ । ವಿಜ-

೬೮. ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾನ್ತ । ಅತಿವಿಷಮತುರಗಾರೂಢಪ್ರೌಢರೇವನ್ತ । ವೈರಿಕೃತಾನ್ತ ।
ಆಹಾರಾಭಯಭೈಶಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ದಾನವಿನೋದಮಲ್ಲಿಕಾಮೋ-

---

೧. 'ರಿ' ಅಕ್ಷರ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

೧೯. ದ । ಮುಗುಂದದಾದಿತ್ಯ । ಸಾಮನ್ತಜನಸಂಸ್ತುತ್ಯ । ಅಭಿನವಸೂದ್ರಕವೀರ । ವೀರಾವತಾರ। ಅರಿಬಿರುದಗಾವಣಿಗದಿಶಾಪಟ್ಟ । ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ–

೨೦. ಲಲಾಟಪಟ್ಟ । ಬಿರುದಸಾಮನ್ತಸರಭಭೇರುಣ್ಡ । ಮೊನೆಮುಟ್ಟೆಗಣ್ಡ । ಸಾಮನ್ತಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನಂಕಕಾಱ । ಬಿರುದಗಾವಣಿಗ ಸೂಱೆಕಾಱ । ವಿದಗ್ಧ ಮು–

೨೧. ಗ್ಧಾಂಗನಾಮನೋಜ [।*] ವಂದಿಜನಕಲ್ಪಭೂಜ । ವೈರಿಸಾಮನ್ತಕಂದಕುದ್ದಾಳ । ಬಿರುದಗಾವಣಿಗ ಕರ್ಣ್ಣಸೂಳ । ಮಚ್ಚರಿಪ ಸಾಮನ್ತ ಮದನ–

೨೨. ತ್ರಿಣೇತ್ರ । ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರ । ಸಾಮನ್ತಮಾರ್ತಣ್ಡನ ಗನ್ಧವಾರಣ । ಬಿರುದಸಾಮನ್ತಮದನಿವಾರಣ । ಚತುಸ್ಸಮಯ ಸಮುದ್ಧರಣ । ಬಿರು–

೨೩. ದಗಾವಣಿಗಸಂಹರಣ । ಸಾಮನ್ತದೇವೇಂದ್ರ । ಸಾಮನ್ತನಾಗೇಂದ್ರ । ಸಾಮನ್ತವಿದ್ಯಾಧರೇಂದ್ರ । ಸಾಮನ್ತದಾನವೇಂದ್ರ । ಸಾಮನ್ತರತ್ನ । ಸಾಮನ್ತ

೨೪. ತಿಳಕ । ಪರಮಜಿನಚರಣ ಸರಸೀರುಹಭೃಂಗ । ನಯ್ಯಸಿಂಗ । ಶ್ರೀಮತ್ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆಗಾವುಣ್ಡಿಯರಣುಂಗ । ಸಾಹಸೊತ್ತುಂಗ । ನಾಮಾದಿ ಸ–

೨೫. ಮಸ್ತಪ್ರಸಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಾಮನ್ತಂ ನಾಕರಸರ್ ॥ ವೃ ॥ ಆತನ ತಮ್ಮನತ್ಯಧಿಕ ತೇಜನಿದಿರ್ಚ್ಚಿದ ವೀರವೈರಿಸಂ–

೨೬. ಘಾತಮದಪ್ರಭಂಜನನಶೇಷಕಳಾವಿದನರ್ತ್ಥಿಸಂಕುಳ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಜಿನೇಂದ್ರಪದಪಂಕಜ ಷಟ್ಪದ–

೨೭. ನಮ್ಮ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತವೆನಲ್ಕೆ ಬಮ್ಮರಸನಾರ್ಜ್ಜಿಸಿದಂ ಪ್ರಜೆ ಮೆಚ್ಚೆ ಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ॥ [೩೭*] ಸ್ಥಿರನೇ ಮೇರುನಗೇಂದ್ರದಿಂದ ಚಳಿತಂ

೨೮. ಗಂಭೀರನೇ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಿಂದಂ ಮಿಗಿಲರ್ತ್ಥಿಗೀವನೆ ಬಬಾಪ್ಪಮ್ಮಮ್ಮ ಕಾನೀನನಿಂ ಪಿರಿಯಂ ರೂಪಿಯೆ ಕನ್ತುವಿಂದಧಿಕೃತಂ ಸಾ–

೨೯. ಮನ್ತಕಣ್ಠೀರವಂ ಪರನಾರೀಸುತನಮ್ಮ ಬಮ್ಮನದಟಂ ಚಾವುಣ್ಡರಾಯಾತ್ಮಜಂ ॥ [೩೮*] ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದಮ–

೩೦. ಹಾಸಾಮನ್ತ । ಸಕಳಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾನ್ತ । ನಿಜಕುಳಕ್ರಮಾಯಾತ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಕ್ಷಿತ ದಕ್ಷಿಣದೋರ್ದ್ದಣ್ಡ । ಮಚ್ಚರಿಪಗಾ–

೩೧. ವಣಿಗರಸರಭಭೇರುಣ್ಡ । ಸಂಗರಾಟವೀನಿಕಟದುರ್ಮದೋಗ್ರಾರಿಗಾವಣಿಗ । ಗಜಬೇಂಟೆಕಾಱ [।*] ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನಂಕ–

೩೨. ಕಾಱ । ಅನೇಕ ಸಮರಸಂಘಟ್ಟ ಕೇಳೀದೋಹಳಾರಾತಿಸಾಮನ್ತಮದನಿವಾರಣ । ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕನ ಗಂಧವಾರಣ ।

೮೩. ವಿಷಮಸೂಕಳಹಯಾರೂಢ [ಪ್ರೌಢ]ರೇವನ್ತ। ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಶಿದೇವರಾಮಾದೇಶಪೇಷಣಾಹನ್ನನ್ತ। ಧವಳವಿ–

೮೪. ಮಳಕೀರ್ತ್ತ್ಯಂಗನಾವಲ್ಲಭ। ಭಯಲೋಭದು[ರ್ಲ್ಲ]ಭ। ಜಿನಚರಣಸರಸೀರುಹಭೃಂಗ। ರಾಯನಸಿಂಗಂ। ನಾಮಾದಿ ಸಮಸ್ತ–

೮೫. ಪ್ರಸಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಾಮನ್ತಂ ಬಮ್ಮದೇವಂ ತಮ್ಮಯ್ಯಂ ಮಹಾಸಾಮನ್ತಂ ಮಾರ್ತ್ತಂಣ್ಡಯ್ಯಂ ಕೆಱೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗೆ ಸೀಮಾ–

೮೬. [ಬ್ಯಾಜವಾ]ಗದೆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ನಡವನ್ತಾಗಿ ಶಿಳಾಶಾಸನಮಂ ಬರೆಯಿಸಿದಂ। ಸಕವರ್ಷ ೧೦೪೭ನೆಯ ವಿಶ್ವಾವ–

೮೭. ಸುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯಸುದ್ಧ ೫ ಸುಕ್ರವಾರದಂದಿನುತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವ್ಯತೀಪಾತದ ಪುಣ್ಯಾತಿಥಿಯಂದು।

೮೮. ಕೆಱೆಯಂ ಪಡಿಸಲಿಸುವನ್ತಾಗಿ ಗದ್ದೆಯಂ ಬಿಟ್ಟರಾ ಗದ್ದೆಗೆ ಸೀಮೆ ಯಾವುದೆನೆ। ನೈರಿತ್ಯದ ಸೀಮೆ ಕಾರುಗಗೆಱೆಯ ನೀರೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಬಡಗ–

೮೯. ಮೊಗದೆ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕಂ ಬಡಗಣ ಮೋಟೆಯ ದಣ್ಡಿಯ ಸಸಿನಕ್ಕೆ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು। ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಮೂಡಮೊಗದೆ। ಚಿಕ್ಕೋಡಗೆಱೆಯ ಹೊರೆಯಲೀ–

೯೦. ಶ್ಯಾನದಲು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ತೆಂಕಮೊಗದೆ ಆಗ್ನೇಯದಲು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು। ಆ ಗದ್ದೆಯಿಂ ತೆಂಕಣ ಹಳಗಲ್ಲು। ಅದಕ್ಕೆ ಮನೆ ಮೂಡಣ ಗೊಪೆ–

೯೧. ಯ ಮೇರೆಯಲು। ಮೂವತ್ತುಕೈನೀಳವಿರ್ಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕಯ ಕೈಯಗಲವಿನ್ತಿನಿತುಮಂ ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸುವರ್॥

೯೨. ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನರಸರುವಱುವತ್ತೊಕ್ಕಲುಂ ಕಾದೂಡುವರ್। ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ। ಸ್ವಧರ್ಮ್ಮದಿಂದಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದಾತಂ। ವಾ–

೯೩. ರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲು ಸಾಯಿರಕವಿಲೆಯಂ। ಸಾಸಿರವೇದಪಾರಗರಪ್ಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗಂ ತಪೋಧನರ್ಗ್ಗಂ

೯೪. ದಾನಮಂ ಕೊಟ್ಟ ಫಲಂ। ಓ ಧರ್ಮ್ಮಮನಳಿದಾತನನಿಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಮಂ ತಪೋಧನರುಮಂ[೨]ನಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ–

೯೫. ದಲಳಿದ ಮಹಾಪಾತಕಂ॥ ಕಂದ॥ ಕೆಱೆಗೆನ್ದು ಬಿಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗೆ ತೆಱೆಯಂ ಕಾಗಿಣಿಯನಪ್ಪಡಂ ಕೊಣ್ಡಾತಂ ನೆಱೆ ಲಿಂಗಮನೊಡದಂ

೨, ೩ ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.

೯೬. ಹೆಗ್ಗೆಱೆಯಲು ನೀರುಂಣ್ಬ ಗೋಕುಲಂಗಳನಳಿದಂ ॥ [೩೯*] ಇದನಾವನೊರ್ಬ್ಬನ ಳಿದವನುದಧಿ ವೃತಾಖಿಳಧರಿತ್ರಿಯೊಳಗಣ

೯೭. ಜೀವಾಸ್ಪದಮನಳಿದರುಣಜಳಮಂ ಪದಪಿಂದೀಂಟಿದನ ಗತಿಯನೆಯ್ದದೆ ಮಾಣಂ ॥ [೪೦*] ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವ-

೯೮. ಸುಂಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕೃಮಿಃ ॥ [೪೧*] ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮ ಸೇತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾ-

೯೯. ಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ । ಸರ್ಬ್ಬಾನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ [೪೨*]

೧೦೦. ಆ ಕೆಱೆಯ ಕೆಯ್ಯಂ ಕೆಱೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವರಿಷಂಪ್ರತಿ ಮಾ . . . . ಣಿವೆಸಂ ಹೋಗೆ ಕೈಯಿರ್ಪ್ಪತ್ತು

೧೦೧. ನೆಲವೆಸಂ ಕೈ ಹತ್ತು ॥ ಧರಮನ್ನದುಚ್ಚೇದಂ ಆ ಗುಳವಾಱು । ಕಲ್ಲಗಲವರೆಗೆ । ಕಲ್ಲ . . . . . . ಬುಗುಣ್ಡವತ್ತಂ ಇಕ್ಕಲು ಸನ್ನಿವಾ-

೧೦೨. ಳೆ ಬಳಿವೆಸನನಿತುಮಂ ದಾತಾರರು ನಡೆಯಿಸುವರು । ಕಲ್ವೆಸದ ಕಟ್ಟಣಂ ತಿರ್ದ್ದದೆ ಹತ್ತು ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವರಲು ಕೆಱೆಗೆ ಪಡಿಸಲಿಕೆಯ ತೋರ್ಪ್ಪರು ॥

೧೦೩. ನಾಗಾರ್ಜ್ಜುನಪಣ್ಡಿತರು ಪೇಟ್ದ್ದ ಕಬ್ಬಂ ಕೆಸಱುಕಲ್ಲಾದಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಲೋಱುರ ಕೆಲಸ । ಭರತೋಜನ ಕಣ್ಡರಣೆ ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ [॥*]

The present epigraph is fixed on the bund of the tank called Heggere in the village.The epigraph belongs to the rule of Gūvaladēva III, a feudatory of the Chāḷukya monorch Vikramādity VI. It is the last insoription of Gūvaladēva I1I, so for known.

Sāmaṁta Bammadēva of Mugada, fixes the boundaries of land and house granted by his grand father Mārttaṁḍayya to the tank. The date of the epigraph corresponds to A. D. 1125 December 4, Friday. The winter solstice for the year, however, took place on A. D. 1125, December 25, Friday

1 . . . . śiraś - chuṁbi-chaṁdra-chāmara-chāravē [|*] traiḷōkya-nagar-āraṁbha-mūla-staṁbhāya-Saṁbhavē || [1*] Svasti Sa-

2 [masta-bhu]van-āśrayaṁ śrî-prithvî-vallabha mahā-rājādhirāja paramēśvara parama-bhaṭṭāra-

3 [ka-Sa]tyāśraya-kuḷa-tiḷaka Chāḷuky-ābharaṇaṁ śrîmat-
Trîbhuvanamalla-dēvara

4 [vijaya]-rājyam = uttar-ōttar-ābhivṛidhdhi-pravardhdhamānam = ā-
chaṁdr-ārkka - tāraṁ baraṁ saluttam = ire ||

5 Tat-pāda-padm-ōpajîvi [|| *] Samadhigata- pañcha-mahāśabda mahā-maṇ
ḍaḷēśvaraṁ Banavāsi-pura-var-ādhîśvaraṁ

6 Hara-Dharanî-prasūta-Triḷōchana-Kaḍṁb-ānvaya-vaṁś -ōdayāchaja-
śikharāyamāna- mārttaṇḍa mārttaṇḍa-kar-ā-

7 ti-tîbra-nija-pratāpa-vaśikṛita-prachaṇḍa-mahî-maṇḍala vairi-maṇḍaḷika-
mada-vēdaṇḍa-gaṇḍa-sthaḷa-khaṇḍana-paṭishṭha-ni-

8 shṭura-bhuja-daṇḍa page-muṭṭe-gaṇḍan = anūna-dāna- vāri-santarppita
sakaḷa-vibudha-jana-sasyan = uttuṁga-simha-

9 lāṁchchhana vānara-mahā-dhvaja permmaṭṭi-tūryya-nrgghōshaṇa
chatur-āsîti-nagar-ādhi-shṭhit-āshṭādaś-aśva-

10 mēdha-dîkeha -dîkshita -kuḷa-prasūta-mahima-Himavad - achaḷa -
śikhara-sthapita-mahā - śakti-pra

11 bhāva vairîbha-kaṇṭhîrava Malege Bhairava chāga-jaga-Jhaṁpaḷāchāry
ya kîrtti-mārttaṇḍa mūrtti-Nārayaṇa-vairi-gha-

12 raṭṭa maṇḍaḷika-lalāṭa-paṭṭa śrîmat-Tribhuvanamallaṁ Gūvaladēv-arasaru
Palasige-panni-rchchhāsiramumaṁ Koṁ-

13 kaṇa-oṁbayanūṟumaṁ dushṭa-nigraha-śishṭa-prtipāḷanar = agi pāḷisuttam
= ire [||*] Sakaḷa Halasige-pannirchchāsi -

14 rdoḷage Mahārājavāḍi-nād = eṁbudu bhū-lalanā-lapanam = adakke tiḷ
akav = enippudu Muguṁda-mūvatt = eṁduṁ [||*] || [2*]

15 Ā mūvattakkaṁ matt = î mēdini pogaḷe negaḷe nār-ggāvuṇḍaṁ Chāmuṇ
ḍarāyan = eṁboṁ śrî-mahima-karaṇḍan = eni-

16 si jasamaṁ taḷedaṁ || [3*] Keṟe bāvi basadi dēgulam = aṟavaṁṭage
satram=eṁba dharammamav =initui neṟedavu

17 Muguṁda-mūvattaeṟa vibhu Chāvuṇḍārāyaniṁdaṁ Jagadoḷe (1) || [4*] Ā Chāvuṇḍana kula-vadbuv=āchāra - visuddhe sa-

18 kaḷa-dharamma- priyey = ād = ā Chaṭṭiyakkan = esedaḷu bhū-chakraṁ pogaḷe tanna mahim ōṁnatiyaṁ || [5*] Ā yirvearggaṁ puṭṭi-

19 dan = āyata-bhuja- vikramaṁ parārthadoḷaṁ saṁśrayadoḷag = adhikanum = ādan = ajeyaṁ śrî -Nāgadēvan = eṁba mahātmaṁ || [6*]

20 Ātana kula-vadhu Gourige Sitege Rugmiṇige guṇadoḷu migil = eni[pp = î] māt = eseye Polliyakkaṁ bhūtaḷam = ariya[1=e]-

21 [ne] sakaḷa-guṇ-nidhiy = ādaḷ || [7*] Vṛi || Avar = irvvarggam = anēka-puṇyad = oda[vuṁ] peṁpuṁ manō-rāgad = utsvamuṁ kîrttiyuṁ [mai]-

22 [me]yuṁ manuja-rūp-ākāradiṁ puṭṭuv = ante-vol = aṁt = eyde Muguṁda-nāḍ-osevinaṁ sāmanta Mārttaṇḍan = î bhuvanṁ baṇṇise [pu]-

23 [ṭṭidaṁ] vibhavadiṁ sāmanta-vidyādharaṁ || [8*] Madavad-vairiyan = aṭṭi koṁdu saraṇ = eṁd = ud-bhîtaraṁ kādu bēḍida nānā-vidha-yā-

24 chakargge siriyaṁ sālv-aṁnegaṁ māḍiy = aggada kîrty-aṁgane lōkad = ell = eḍegaḷoḷ = Gaṁg - āṁgan-ākāra-saṁpadamaṁ tāḷd- ire peṁpu-vettu[d =e]sa-

25 [kaṁ sā]manta-Mārttaṇḍana || [9*] Kaṁ || Mārttaṇḍa . . . . . tottaḷa-duḷ id = eseva kîrttiyuṁ dig-mukhadoḷ = varttisal = eseva Mugṁdada Mā-

26 . . . . . . prakaṭisidaṁ || [10*] Ā Mārttaṇḍana tammaṁ Bhîma-bhujaṁ suṟigey-aṁka-kāṟara dēvaṁ Chāmuṇḍa-rāyan = eṁb = î nāmaṁ

27 [dhare]g = eseyal = eseva jasamaṁ paḍedaṁ [11*] Vṛi || Biḍuva maraḷ chuv = aṭṭuva maguḷva kaḍaṁguva poṁguva = āntu rūp-iḍuva jaguḷva jhaḷpisu-

28 [va] [- ᴜ ᴜ] pāruva mikku pokku pokkaḍasuva kuttum-ittuva [ᴜ - ᴜ ᴜ - ᴜ ᴜ - ᴜ - ᴜ] nūrmmaḍiy = enal = āytu kā-

29 [ᴜ ᴜ ᴜ - ᴜ]Chavuṇḍanoḷ = āji-raṁgadoḷ || [12*] Ka || Surige-viḍivavara dēvaṁ surigeyoḷ = āṁt = iṟiva gaṇḍa-dallaḷav = eṁb = î birud = eseyu-

30 tt-ire Chāvuṇḍarāyana = oḷkaḷadoḷ = aṁjadavaṁ palav = aṁkaṁ || [13*] Ā Mārttaṇḍana vadhu sa-śrî-mahim-ākāre puṇyavati guṇavati sa-

31 t-kōmaḷe pati-bhaktey = enipp = î maimeya Gojjiyakkan = eṁbaḷ = vesariṁ || [14] Gaṁgā-dēś-āntaradiṁ Gaṁgā-nadi bandu peṇṇa-rūpu-[daḷedu]-

32 d = enal = saṁgatade Gojjiyakkaṁ Gaṁgey = enal = tāne Maleya-Gṁgeyum = ādaḷ || [15] Vṛi || [Maṇḍaḷav = ellamaṁ] pogaḷu[ti]rppa Mugumdada kîrtti-

33 vetta Mārttaṇḍana kānte peṁpin = abhimānada rūḍiya gāḍiy = ēḷge kaikoṇ ḍire dāna-dharmma-guṇam = eṁb = ivariṁd = esed = i[rdda Go]-

34 jji-gävuṇḍi-charitradiṁ Maleya-Gaṁgey = enal = pesar-vvettaḷ = urv viyoḷ || [16*] Odavida sadguṇa-prbaḷa-saṁhatiyiṁ ba[geya]-

35 lke Sitey = eṁbudu Girijātey = eṁbudu Sarasvatiy = eṁbudu Konti-Ma(Mā)driy = eṁbudu sale Gaṁgey = eṁbudu Su-

36 lōchaney = eṁbudu Bhūmidēviy = eṁbudu Marudēviy = eṁbudu Ghaṭ āntakiy = eṁbudu Gojji-yakkanaṁ || [17*] [Mudadiṁ]

37 Raṁbeya chelvumaṁ Ratiya sa-śrîṁgāramaṁ Gauriy = aggada saubhāgyama Gaṁgev = unnativa(ya)n = ant = ā Sîte tān = eyde tāḷdida chāritra-pa[tibratā] -

38 guṇamumaṁ tān = āydu dhātraṁ Mugumdada Mārttaṇḍana kānteyaṁ paḍedan = î śri-Gojji-gāvuṇḍiyaṁ || [18*] Rā[vaṇanimde]

39 Sîte pesa [- ∪ ∪ - ∪ ∪] yiṁde Gauri tān = āvagam = eṁdu mātu vaḍ edirddaḷ = enal = nere Gojji yakkanoḷ = tîvida sat-pati[bratada sa]-

40 jjana-vṛittige Śîte [- ∪ - - ∪ ∪] var = ssamānav = eṇev = eṁbudan = eṁdoḍe dōsha [- ∪ -] || [19*] Kaṁ || Yerḍaneya Sîtey = ā [daḷ = puru]-

41 sha-bratadiṁdav = amaḷa-sadguṇa-gaṇadiṁd = eraḍaṇeya Gaṁgey = ādaḷ = paramēśvari Gojji-yakkan = int = î jagadoḷ || [20*] Puru[shaṁ Mā]-

42 rttaṇḍaṁ sat-purushaṁ Jina-dēyvam = eseva kula-dēyvaṁ sach-charitaṁ charitam = ad = enisida parama-guṇaṁ Gojjiyakkano[l = para]-

43 ma-guṇaṁ || [21*] Parivārakkaṁ prajegaṁ nirutaṁ tāṁ dēyvav = āgi śishṭ-ēshṭarigaṁ surabhiy-vol = āge peṁpaṁ dhariyi[sidaḷ = Go]-

44 jjiyakkan = unnatiy = eseyal || [22*] Vṛi || Para-hitey eṁdu putravatiy = eṁdu mahā-satiy = eṁdu pati-bratey = eṁdu sadā sach- charita - pavitre-

45 du dāna-nidhiy = eṁdu guṇ-ōnnatiy = eṁdu lakshmig = āgarav = enisirppa puṇya-vadhuv = eṁdu pati-bratey = eṁdu sadā sach-charita-pavitre-

46 y = eṁdu dhare bannisut = irppudu Gojjiyakkanaṁ [23*] Va || Aṁt = enisi negardda sāmaṁta Mārttaṇḍaṁgaṁ mahā-satiyuṁ puṇyavatiyu [ṁ Ji]-

47 na-sāsana-dēvateyuṁ Maleya-Gaṁgeyum = enisi negardda śrîmat Gojjikabbe-gāvuṇḍigaṁ Mahā-dēvaṁgaṁ Gaurigaṁ [svāmi Kā]-

48 rittikaṁ puṭṭuv = aṁte Nārāyaṇa-dēvaṁgaṁ Śriya-dēvategaṁ Kāma-dēvaṁ puṭṭuv = ante Kontigaṁ Dēvēṁdraṁgav = Arjjunaṁ puṭṭu[v = ante|| Vṛi ||

49 Chadur = oḍavuṭṭe Lakshmi sama-kaṭṭe guṇaṁ guḍi-gaṭṭe bîradoḷ = poḍ avi podanḷdu vairigaḷan = ārdd = eṟeya[ṭṭe negartte kî]-

50 rttiv = orm-modale digantarāḷamane muṭṭe chalaṁ neṟe puṭṭe [- ∪ -] dada kali Nāki-gā [∪ ∪ ∪ - ∪ ∪ -] [nnati puṭṭu] -

51 v = aṁdadiṁ || [24*] Ka || Kîrttiv = oḍavuṭṭe Karṇṇaṁ Mārttaṇḍaṁg = eseye puṭṭid = aṁdade siriyuṁ kîrttiyum = odave Muguṁda(da Mārtta] -

52 ṇḍaṁg = eseye puṭṭidoṁ Nākarasaṁ || [25*] Vṛi || Ari-sāmantara raktam = eṁba nava-sandhyā - rāgam = urbbēḷe sākshara-nîrē[ja-vanake po]-

53 ṟde harshaṁ śishṭ-ēshṭa-chakrāṁkam = ādaradiṁ [po]ṁde Muguṁdam = eṁb = udaya-śaiḷa-sthānadoḷ = tējam = āgire chelv-ādudu Nā[ki]-

54 rāja-vibhuv = eṁb = āditya-nity-ōdayaṁ || [26*] Giriyoḷ = Mēruve pūjyam = aṁbudhigaḷoḷ - dugdh-ābdhi pūjyaṁ mṛig-ōtkara [do]-

55 ḷ = siṁga me pūjyav = ānegaḷoḷ = ād = airāvataṁ pūjyav = ābharaṇ - ānikadoḷ = alte māṇikame pūjyaṁ bhūri bhūlōkadoḷ = pi[ri]-

56 ri[1]dum pūjayan = enippan = oppi palabar = ssāmantaroḷ = Nākigaṁ || [27*] Eredoṁg = ā Karṇṇan = igaḷ = diṭame magurddu baṁd = iṟdan = eṁb = ante raudr-ā-

57 jiradoḷ = niṁd = āntavaṁg = ā Javane munidu baṁd = iṟdan = eṁb = ante tannaṁ saraṇ = eṁd = iṟdaṁge sāv-iliada manuja-gati-sthānam = eṁb = ant = ir = î Nāk- a -

58 rasaṁ sāmanta-ratnaṁ negarddan = anupamaṁ vîra-lakshmî-viḷāsaṁ || [28*] Sāsanam = āg = ir = oḷp = eseva kallina sāsanam = oṁd = id = altu kēḷ = sāsada

59 sāsanaṁ jayada sāsanav = ārppina sāsanaṁ guṇ-ōdbhās- ;a sāsanaṁ siriya sāsanav = oḷpina sāsan - āḷiyiṁ lēs = ene Nāki-rā-

60 ja-vibhu sāsana-kōṭiyan = eyde tāḷdidaṁ || [29*] Ka || Visasanadoḷ = tōḷ -sāyirad = esakamumaṁ nosala-kaṇṇumaṁ tōṟuvan = eṁb = asadṛiśam = e-

61 nisuva birada masakakke Pinākiy = enisuvaṁ Nāk-arasaṁ || [30*] Visasanam = eṁb = aḍavigaḷoḷ = masakade mār-mmaleva vairi-sarabhaman = uṟe

62 kōḷ = masagi kolt-irppa sāmanta-sarabha - bhēruṇḍan = enisidoṁ Nāk-arasaṁ || [31*] - Ā kupita-vairi-Madana-Pinākaṁge viśāḷa-kîrtti-vaḷayita - daśa-dig-lō-

63 kaṁge Muguṁdada vibhu Nākaṁg = eṇey = oḷare vibhugaḷ = innuṁ munnuṁ || [32*] Nākaṁge Jaina-dharmma-patākaṁge virōdhi-sainya-saṁhara -kōp-ōdrē-

64 kaṁge samasta- guṇ- ānîkaṁge samānav = oḷare mānava-nikaṁ || [33*] Māḍisuv = āyatanaṁgaḷ = māḍisuv = āhāra-dāna-dharmma-[gu]ṇaṁgaḷ = māḍi-

65 suva keṟegaḷ = initum māḍave sāmanta-Nākig-āyuṁ śrîva(yu)ṁ || [34*] Eraḍeneya Dharmmajaṁ panneraḍeneya visuddha Rudran = aydeneya

---

1. The letter 'Ri' is additional

66 mahā-saranidhiy = îraydaney = ā parama-nidhānaṁ dharatriyoḷ = Nāk-
arasaṁ || [35*] Sāmanta-Sūdrakaṁ ripu-sāmantaran = aṭṭi kolva su-

67 bhaṭara dēvaṁ sāmanta-ratnan = enisida sāmantaṁ Nāki-rājan = ūrjjita-
tējaṁ || [36*] Svasti samadhigata-pañcha - mahā- śabda mahā-sāmanta
| vija-

68 ya-lakshmî-kānta | ati-vishama-turag-ārūḍha-prauḍha- Rēvanta | vairi-
kṛitānta | āhār-ābhaya bhaiśajya-śāstra-dāna- vinōda | mallik-āmō-

69 da | Muguṁdad = āditya | sāmanta - jana-saṁstutya | abhinava - Sūdraka-
vîra - āvatāra | ari-biruda-gāvaṇiga-diśāpaṭṭa | vîra-lakamî-

70 lalāṭ-paṭṭa | biruda-sāmant-sarabha- bhēruṇḍa | mone-muṭṭe-gaṇḍ |
sāmanta Mārttaṇḍan = aṁkakāṟa | biruda-gāvaṇiga-sūṟekāṟa | vidagdha-
mu-

71 gdh - aṁganā manōja [|*] vaṁdi-jana-kalpa-bhūja | vairi-sāmanta-kaṁda-
kuddāḷa | biruda-gāvaṇiga-karṇṇa-sūḷa | machcharipa - sāmanta-madana-

72 Triṇētra | gōtra-pavitra | sāmanta-Mārttaṇḍana gandha- vāraṇa | biruda-
sāmanta-mada-nivā raṇa | chatus-samaya-samuddharaṇa | biru-

73 da-gāvaṇiga-saṁharaṇa | sāmanta- Dēvēṁdra | sāmanta-Nāgēṁdra |
sāmanta-Vidyādharēṁdra | sāmanta-Dānavēṁdra | sāmanta-ratna |
sāmanta-

74 tiḷaka | parama-jina-charaṇa-sarasiruha-bhṛiṁga | n = ayyasiṁga | śrîmat
| Gojjikabbe-gāvuṇḍiyar = aṇuṁga | sāhas - ōttuṁga | nām-ādi-sa-

75 masta-prasasti- sahitaṁ śrîman-mahā-sāmantaṁ Nākarasar || vṛi || Ātana
tamman = aty - adhika - tējan = idirehehida vira-vairi-saṁ-

76 ghāta-mada-prabhaṁjanan = aśēsha-kaḷāvidan = artthi - saṁkuḷa-
prîtikaraṁ Jinēṁdra-pada-paṁkaja-shaḷpada-

77 n = amma lōka -vikhyātav = enalke Bammarasan = ārjjisidaṁ praje-
mechche kîrttiyaṁ || [37*] Sthiran = ē Mēru - nagēṁdradiṁd = achalitaṁ

78 gaṁbhîran = ē kshîra-sāgaradiṁdaṁ migil = artthig = ivane babāpp =
ammam Kānînaniṁ piriyṁ rūpiye Kantuviṁd = adhikṛitaṁ sā -

79 manta-kaṉṯhiravaṁ para-nāri-sutan = amma Bamman = adaṭiṁ Chāvuṇ ḍa-rāy-ātmajaṁ || [38*] Samadhigata-paṁcha- mahā-śabda ma-

80 hā-sāmanta | sakaḷa-lakshmî-kanta | nija-kula-kram-āyāta-vira-lakshmî-rakshita-dakahiṇa-dōrddaṇḍa | machcharipa-gā-

81 vaṇiga-sarabha-bhēruṇḍa | saṁgar-āṭavi-nikaṭa-durmmad-ōgr-āri-gāvaṇ iga-gaja- bēṁṯekāṟa [|*] Mārttaṇḍan = aṁka-

82 kāṟa || anēka-samara-saṁhaṭṭa-kēḷi-dōhaḷ-ārāti-sāmanta- mada-nivāraṇ a | Gojiiyakkana gaṁdha-vāraṇa |

83 vishama-sūkaḷa-hay-ārūḍha- [prauḍha]-Rēvanta | śrîmaj-Jayakesi-dēva-Rām-ādēśa-pēshana - Hanmanta | dhavaḷa- vi-

84 maḷa-kîrtty-aṁganā-vallabha | bhaya-lōbha-du[rlla]bha | jina-charaṇa - sarasî - ruha - bhṛiṁga | rāyana siṁgaṁ | nām-ādi samasta-

85 prasasti-sahitaṁ śrîman-mahā-sāmantaṁ Bammadēvaṁ tamma = ayyaṁ mahā-sāmantaṁ Mārttaṇḍayaṁ keṟege biṭṭa gaddege sîmā-

86 [byājav = ā]gade chaṁdra- ārkka-tāraṁ baraṁ naḍav = ant = āgi śiḷā-śāsanamaṁ bareyisidaṁ | Saka-varsh 1047 neya Viśvāva-

87 su-saṁvatsarada Pushya-suddha 5 Sukravāradaṁd in= uttarāyaṇa - saṁkrāṁti-vyatîpātada puṇya-tithiyaṁdu |

88 keṟeyam paḍisalisuv = ant = agi gaddeyaṁ biṭṭar = ā gaddege sîmey = āvud = ene | nairityada sîme Kāruga-geṟeya nîr-ottu alliṁdaṁ baḍaga-

89 mogade vāyavyakkaṁ baḍagaṇa mōṭeya daṇḍeya-sasinakke naṭṭa kallu | alliṁdaṁ mūḍa-mogade | Chikkōḍa-geṟeya horeyal = î-

90 śānyadalu naṭṭa kallu teṁka-mogade āgnēyadalu naṭṭa kallu | Ā gaddeyiṁ teṁkaṇa haḷa-gallu | adakke mane mūḍaṇa gope-

91 ya mēreyalu | mūvattu kai nîḷav = irppatta-nālku kaiy = agalav = int = initumaṁ sarvva-nama- syav = āgi naḍeyisuvar ||

92 Î dharmmaman = arasaruv = aṟuvatt - okkaluṁ kād-ūḍuvar | Î dharmmamaṁ | sva-dharmmadiṁdaṁ pratipāḷiaidātaṁ | Vā-

93 raṇāsi Kurukeshētradalu sāyira kavileyaṁ | sāsira-vēda-pāragar = appa brāhmaṇarggaṁ tapōdha - narggaṁ

94 dānamaṁ koṭṭa phalaṁ | Í dharammaman = aḷidātan = anibaru brāhmaṇ arumaṁ tapōdhana-rumaṁ[1]n = ā puṇya-kshētra-

95 dal = aḷida mahā-pātakaṁ | Kaṁda || Keṟeg = endu biṭṭa gaddege teṟeyaṁ kāgiṇiyan = appaḍaṁ koṇḍātaṁ neṟe liṁgaman = oḍadaṁ

96 heggeṟeyalu nîr-uṁ[2] ṇba gō-kulaṁgaḷan = aḷidaṁ || [39*] Idan = āvan = orbban = aḷidavan = udadhi- vṛit-ākhiḷa-dharitriyoḷagaṇa

97 jîv-āspadaman = aḷid = aruṇa-jaḷamaṁ padapiṁd = îṁṭidana gatiyan = eydade māṇaṁ || [40*] Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti va-

98 suṁdharāṁ [|*]shashṭir-vvarsha- sahasrāṇi-vishṭhāyāṁ jāyatē kṛimiḥ || [41*] Sāmānyō = yaṁ dharmma-sētur = nṛipāṇāṁ kālē kā-

99 lē pālanîyō bhavadbhiḥ | sarbbān = ētān = bhāvinaḥ pārtthivēṁdrān = bhūyō bhūyō yāchatē Rāma-chaṁdraḥ || [42*]

100 Ā keṟeya keyyam keṟeya kelasakke hattu gadyāṇakke varishaṁ - prati mā . . . . ni-vesaṁ hōge kaiy-irppattu

101 nela-vesaṁ kai hattu || Dharamandad = uchchhēdaṁ ā guḷavāṟu | kall - agala varege-kalla ...... bu-guṇḍa-vattaṁ ikkalu sandhivā-

102 ḷe baḷi-vesan = initumaṁ dātāraru naḍeyisuvaru | kal-vesada kaṭṭaṇaṁ tirddade hattu gadyāṇakke varalu keṟege paḍisalikeya tōrpparu ||

103 Nāgārjjuna- paṇḍitaru pēḻda kabbaṁ Kesaṟu -kall-ādiy-āgi Kallōjhara kelasa | Bharatōjana kaṇḍaraṇe || Maṁgaḷa mahā-śrî [||*]

1-2. The anusvāra(o)is not necessary.

೫೮

ಮುಗದ

ಸು. ಶ. ೧೨

AR. 1925-26, No. 456 **SIL. XV-ii 211**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೮

ಈ ಶಾಸನ, ಮುಗದ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಗ್ಗೆರೆಯ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಇದು, ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ೬ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಂತರಾದ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬ ಮನೆತನದ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ, ಗೂವಲದೇವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು.

ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರದ ಮಹಾರಾಜವಾಡಿನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಗುಂದಮೂವತ್ತರ ನಾಟಿಗ್ಗಾವುಂಡ ಮನೆತನದ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ನಾಕರಸನ ವರೆಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಇದರ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧. ನಮಸ್ತುಂಗಸಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಂ ಮೂಳಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೆಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ॥ [೧*]

೨. ಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಪರಮೇಸ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಂ ಸತ್ಯಾಸ್ರ-

೩. ಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತ-

೪. ರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರಿಧಿಪ್ರವರ್ದ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂ ಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ [॥*] ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀ-

೫. ವಿ [।*] ಸಮಧಿಗತ ಪಞ್ಚಮಹಾಸಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಸ್ವರಂ ಬನವಾಶಿಪುರವರಾಧೀಸ್ವರಂ ಚಾಗ-

೬. ಚತುರ್ಭ್ಭುಜಂ ಸುವರ್ಣ್ಣಗರುಡಧ್ವಜಂ ಧರಣೀರುದ್ರದೇವತಾಪ್ರಸೂತಾನ್ವಯಸಮು-

೭. ಧರಣ ಕಡಂಬಾನ್ವಯ ಸಪ್ತಕೋಟೇಶ್ವ[ರ*]ದೇವಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದ ಕಸ್ತೂರಿಮೋದ ಮೂ-

೮. ರ್ತಿನಾರಾಯಣ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಂಣ್ಡ ತ್ಯಾಗಸಿಂಹಾಸನ ಕಡಂಬಕಂಠೀರವಂ ನಾಮಾದಿ ಪ್ರ-

೯. ಸಸ್ತಿಶಹಿತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಸ್ವರಂ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲಂ ಗೂವಲದೇವರು ಪಲ-

೧೦. ಸಿಗೆ ಪನ್ನಿಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕೊಂಕಣಒಂಬೈನೂಱುಮಂ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಂ ಸಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾ-

೧೧. ಳನರಾಗಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಪಲಸಿಗೆ ಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ-

೧೨. ದೊಳಗೆ ಮಹಾರಾಜವಾಡಿನಾಡೆಂಬುದು ಭೂಲಲನಾಲಪನಮದಕ್ಕಂ ತಿಳಕವೆನಿ-

೧೩. ಪ್ಪುದು ಮುಗುಂದಮೂವತ್ತೆಂದುಂ ॥ [೨]* ಆ ಮೂ[ವ*]ತ್ತಕ್ಕಂ ಮತ್ತೀ ಮೇದಿನಿ ಪೊಗಳೆ ನೆಗರ್ದ್ದ ನಾರ್ಗ್ಗ-

೧೪. ವುಣ್ಡಂ ಚಾವುಣ್ಡರಾಯನೆಂಬಂ ಶ್ರೀ ಮಹಿ[ಮಕರಣ್ಡ]ನೆನಿಸಿ ಬಸಮಂ ತಳೆದಂ ॥ [೩*] ಆ ಚಾ-

೧೫. ವುಣ್ಡನ ಕುಲವಧುವಾಚಾರವಿಸುದ್ಧೆ ಸಕಳಧರ್ಮ್ಮಪ್ರಿಯೆಯಾದಾ ಚಟ್ಟಿಯಕ್ಕನೆಸೆದಳು

೧೬. ಭೂಲೋಕಂ ಪೊಗಳೆ ತನ್ನ ಗುಣಗಣದೊಳ್ಪ ॥ [೪*] ಆ ಯಿರ್ವ್ವರ್ಗ್ಗಂ ಪುಟ್ಟಿದನಾಯತಭುಜವಿಕ್ರಮಂ ಪರಾ-

೧೭. ಕ್ರಮದೊಳಂ ಸಶ್ರೀ[ಯೊ]ಳಮಧಿಕನುಮೆನಿಪ[ನಜೇಯಂ] ಶ್ರೀ ನಾಗದೇವನೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮ ॥ [೫*] ಆತನ ಕುಲವಧು ಗೌ[ರಿ]-

೧೮. ಗೆ ಸೀತೆಗೆ ರುಗ್ಮಿಣಿಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಗುಣಮತಿಯೆಂಬೀ ಮಾತೆಸೆಯೆ ಪೊಲ್ಲಿಯಕ್ಕಂ ಖ್ಯಾತಿಮಹಾಸತಿಯರಿಂದ ವೆಗ್ಗ-

೧೯. ಳವಾದಳ್ ॥ [೬*] ಅವರಿರ್ವ್ವರ್ಗ್ಗಮನೇಕಪುಣ್ಯದೊದವುಂ ಪೆಂಪುಂ ಮನೋರಾಗದುತ್ಸವಮುಂ ಕೀ-

೨೦. ರ್ತ್ತಿಯುಮರ್ತ್ಥಿಯುಂ ಮನುಜರೂಪಾಕಾರದಿಂ ಪುಟ್ಟುವಂನ್ತೆವೊಲಿಂ[ತೆ*]ಯ್ದೆ ಮುಗುಂದನಾಡೆಸೆವಿನಂ

೨೧. ಸಾಮನ್ತಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ ನೀ ಭುವನಂ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ ಜನನುತಂ ಸಾಮನ್ತವಿದ್ಯಾಧರ ॥ [೭*] ಮದವದ್ವೈರಿ-

೨೨. ಯನಟ್ಟಿ ಕೊಂದು ಸರಣೆಂದುದ್ಭೀತರಂ ಕಾದು ಬೇಡಿದ ನಾನಾವಿಧಯಾಚಕರ್ಗ್ಗೆ ಸಿರಿಯಂ ಸಾಲ್ವಂನ್ನೆಗಂ ಮಾ-

೨೩. ಡಿಯಗ್ಗದ ಕೀರ್ತ್ತ್ಯಂಗನೆ ಲೋಕದೆಲ್ಲೆ[ಡೆ]*ಗಳೊಳ್ ಗ[ಂಗಾ*ಂ]ಗನಾಕಾರಸಂಪದವಂ ತಾಳ್ದಿರೆ ಪೆಂಪುವೆತ್ತುದೆಸಕಂ ಸಾಮನ್ತಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ॥ [೮*]

೨೪. ಎನೆ ರೂಡಿವೆತ್ತ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ ವಲ್ಲಭೆ ಲೋಕಜನನಿಯೆಂಬೀ ನಾಮಂ ತನಗಾಗೆ ಸಕಳ ಬಾಂ-

೨೫. ಧವಜನಚಿನ್ತಾಮಣಿಯಿದೆನಿಸಿ ಗೊಜ್ಜಿಯಕ್ಕಂ ನೆಗರ್ದ್ದಳ್ ॥ [೯*] ಸೊಗಯಿಪ ವಿಸ್ವಲೋಕದಧಿದೇವತೆ–

೨೬. ಯಾದ ನೆಗರ್ತ್ತೆಯದ್ರಿಜಾತೆಗೆ ಪೆಸರ್ವ್ವೆತ್ತ ಭಾರತಿಗೆ ಸೋಭಿಪ[೧] ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಮೈಮೆವೆತ್ತ ಸೀತೆಗೆ ಪರಿಪೂ–

೨೭. ರ್ಣ್ಣ ಭಾಗ್ಯವತಿ ತಾನೆನಿಸಲ್ ನೆಱೆದಿರ್ದ್ದ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆಗೆ ನುತಕಾಮಿನೀಜನಪವಿತ್ರೆಗೆ ಪೇೞ್ದೊ–

೨೮. ರೆ ಮತ್ತ ಮಾವ[ಳೋ] ॥ [೧೦*] ವನಿತಾತಿಳಕೆಗೆ ಕಾನ್ತಾಜನಸೇೞ್ಯೆಗೆ ಕಾಮಿನೀ ಪವಿತ್ರೆಗೆ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡನ

೨೯. ಸತಿಗೆ ಗೊಜ್ಜಿ ಕಬ್ಬೆಗೆ ವಿನಯಾಂಭೋನಿಧಿಗೆ ಪುಣ್ಯನಿಧಿಗೆಣೆಯಾವಳ್ ॥ [೧೧*] ಎನಿಸಿದ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡಂಗಂ

೩೦. ವನಿತೋತ್ತಮೆ ನೆಗರ್ದ್ದ ಗೊಜ್ಜಿಕಬ್ಬೆಗವುದಿಯಿಸಿದಂ ತನಯ[ಂ*] [ನುತಚಿತಭಾಗ್ಯಂ] ಜ–

೩೧. ನಿಯಿಸುವವೊಲಿವರ್ಗ್ಗೆ ಮೈಮೆಯಿಂ ನಾಕ[ರ*] ಸ ॥ [೧೨*] ಆತನ ವಿವೇಕವ್ರಿತ್ತಿಯನಾತ–

೩೨. ನ ರೂಪಾತಿಸಯಮನಾತನಗುಣಮಂ ಮಾತೇನೋ ಪೊಗಳಲುಪಮಾತೀತಮೆನಲ್ನಾಕ–

೩೩ ಣಂಗೆ ಮನುಜರ್ದ್ದೊರೆಯೇ ॥[೨] [೧೩*]

The present epigraph is standing on the bund of the Heggere tank in the village. The epigraph is incomplete. It mentions the reigns of Chāḷukya monarch Vikramāditya VI and his feudatory Gūvaladēva III of the Goa Kadaṁbas.

It mentions the genelogy of the nārggāvuṁḍa of Mugada up to Nākarasa. It records Mugada was situated in the Mahārājawāḍi province of Palasige-12000. From palaeography we may assign the date of this epigraph to twelfth century.

1 Namas = tuṁga-siraś-chuṁbi-chaṁdra-chāmara-chāravē [|*] traiḷokya-nagar-āraṁbhaṁ mūḷa-staṁbhāya Saṁbhavē || [1*] Svasti samasta -

2 bhuvan-āśrayaṁ śrî-prithvî = vallabhaṁ mahā-rājādhirājaṁ paramēsvaraṁ parama-bhaṭṭārakaṁ Satyāsra-

---

೧. 'ಪ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಾಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೨. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶಾಸನ ಬರವಣಿಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

3 ya-kuḷa-tiḷakaṁ Chāḷuky-ābharaṇaṁ śrîmat-Tribhuvanamalla-dēvara vijays rājyam = utta-

4 r-ōttar-ābhivṛidhi-pravarddhamānam = ā-chaṁdr-ārkka-tāraṁ baraṁ saluttam = ire [||*] Tat-pā-da-padm-ōpajî-

5 vi [|*] Samadhigata-pañcha-mahā-sabda mahā-maṇḍaḷēsvaraṁ Banavāśi-pura- var- ādhîsvaraṁ chāga-

6 chaturbhbhujaṁ suvarṇṇa-gnruḍa-dhvajaṁ Dharaṇî-Rudra-dēvatā-prasūt-ānvaya-samu-

7 dharaṇa Kaḍaṁb-ānvaya Sapta-Kōṭēśva[ra*]-dēva-labdha-vara- prasāda kastūrik-āmōda mū-

8 rtti-Nārāyaṇa kîrtti-Mārttaṁṇḍa tyāga-siṁhāsana Kaḍaṁba-kaṁ ṭhîravaṁ nām-ādi-pra-

9 sasti-śahitaṁ śrîman-mahā-maṇḍaḷēsvaraṁ Tribhavanamallaṁ Gūvaladēvaru Pala -

10 sige-pannirchchhāsiramumaṁ Koṁkaṇa-oṁbhainūṛumaṁ dushṭ a.nigrahaṁ sishṭa-prati-pā-

11 ḷanar = āgi sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttam=ire || Palasige-pannirchchhasira-

12 doḷage Mahārājavāḍi-nāḍ= eṁbudu bhū-lalanā- lapanam = adakkaṁ tiḷ akav=eni-

13 ppudu Muguṁda-Mūvatt-eṁduṁ || [2*] Ā mū[va*]ttakkaṁ matt = î mēdini pogale negarddanār-ggā-

14 vuṇḍam Chāvuṇḍa-rāyan = eṁbaṁ śrî -mahi[ma-karaṇḍa]n = enisi jasamaṁ taḷedaṁ || [3*] Ā Chā

15 vuṇḍana-kula-vadhuv = āchāra-visuddhe sakaḷa-dharmma- priyey = ād = ā - Chaṭṭiyakkan = ese-dalu

16 bhūlōkaṁ pogaḷe tanna guṇa-gaṇad = oḷpn || [4*] Āy = irvvarggaṁ puṭ ṭidan = āyata-bhuja-vikramaṁ pa[rā]-

17 kramadoḷaṁ sa-śrî[yo]ḷam = adhikanum = enipa[n = ajēyaṁ] śrî-Nāgadēvan = eṁba mahātma || [5*] Ātana kula-vadhu Gau[ri]-

18 ge Sîtega Rugmiṇige mikka guṇamatiy = eṁb = î mat = eseye Polliyakkaṁ khyāti mahā-stiya-riṁda vegga-

19 ḷav = ādaḷ || [6*] Avar = irvvarggam = anēka-puṇyad = odavuṁ peṁpuṁ manōrāgad = utsavamuṁ kî-

20 rittiyum = arttiyuṁ manuja-rūp-akāradiṁ puṭṭuv-aṁnte-vol = iṁ[t-e*]yde Muguṁda-nāḍ = ese-vinaṁ

21 sāmanta-Mārttaṇḍan = î bhuvanaṁ baṇṇise puṭṭidaṁ jana-nutaṁ sāmanta-viḍyādhara || [7*] Madavad-vairi-

22 yan=aṭṭi koṁdu saraṇ = eṁd = ud-bhîtaraṁ kādu bēḍida nānā-vidha-yāchakargge siriyaṁ sālv = aṁnnegaṁ mā-

23 ḍiy = aggada kîrtty-aṁgane lōkad=ell=e[ḍe]gaḷoḷ Ga[ṁg-āṁ*]gan = ākāra-saṁpadavaṁ tāḷd-ire peṁpu-vettud = esakaṁ sāmanta-Mārttaṇḍana || [8*]

24 Ene rūḍi-vetta Mārttaṇḍana Vallabhe lōka-jananiy=eṁb= î namaṁ tanag = āge sakḷa-bāṁ-

25 dhava-jana -chintāmaṇiy = id = enisi Gojjiyakkaṁ negarddaḷ || [9*] Sogayipa[1] visva-lōkad-adhi-dēvate-

26 y = āda negarttey = Adri-jātege pesar-vvetta Bhāratige sōbhipa Lakahmige maime-vetta Sitege paripū-

27 rṇṇa bhāgyavati tān = enisal neṟed-irdda Gojikabbege nuta-kāmini-jana-pavitrege pēḷ-do-

28 re mattam = āva[ḻō] || [10*] Vanita-tilakege kāntā-jana-sēbyege kāmini pavitrege Mārtta-ṇḍana

---

1. The letter ‘Pa’ is written above the line, in smaller size.

29 satige Gojjikabbe ge vinay-āṁbhōnidhige puṇya-nidhig = eṇey=ādaḷ || [11*] Enisida Mārttaṇḍaṁ-gaṁ

30 vanit-ōttame negardda Gojjikabbegav = udiyisidaṁ tanaya[ṁ*] [nuta-chita-bhāgyaṁ] ja-

31 niyisuva-vol = ivargge maimeyiṁ Nāk-a[ra*]sa || [12*] Ātana vivēka-vrittiyan = āta-

32 na rūp-ātisayaman = ātana guṇamaṁ māt = ēno pogaḷal = upam-ātitam = enal = Nāka-

33 ṇaṁge manujar = ddoreyē[1] || [13*]

೫೯

ಮುಗದ

ಸು. ಶ. ೧೨

AR. 1925-26, No. 457 **SII. XV-553**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೦

ಇದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಗ್ಗೆರೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ವೀರಗಲ್ಲು. ಗೋಗ್ರಹಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಶಾಸನ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಮಿತಿ, ಸ್ಥಳ, ಅರಸು, ವೀರನ ಹೆಸರು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವೆನಿಸಿವೆ.

೧. . . . . ತೇನಾಪಿ ಸುರಾಂಗನಾ[।*] ಕ್ಷಣವಿಧ್ವಂಶನಿ ಕಾಯೇ ಕಾ ಚಿ[ನ್ತಾ]

೨ . . . . ವ ಮುಗ್ದದಧೀಶ್ವರರಾಳ್ದರೊಳ್ಳುವೆತ್ತನುದ್ಧ . .

೩. . . . . ತಂ ಜನಕನುವಿಷ್ಟ . . . . .

೪-೫ [ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ]

೬ . . . . ದಂತೆ ಧರೆ ತಾಗುವನೆ ತುಱುಗೊಳ [ಪು]ಯ್ಯಲ[ಂ] ಕಡೆಗಣಿಪಾತನಲೆನೆನು . . .

೭ . . . . ದಲಗೆ ಸಿವನಾಯಕಾಗ್ರಣಿಯ ಕೀರ್ತ್ತಿಪುದೀ ಧರೆ ಮಾದಿಗಾ[ಂ]ಕ . . . .

---

1. The inscription stops here abruptly.

೮. . . . . . ಸುಱಿದಡ್ಡಣ ದೊಡ್ಡಿನೊಳಾನ್ತು ನಿಂದು ಮೂದಲಿಸಿ ಕಱುತ್ತು ಬಾಯ್ಪಸಿದಿಂ . . .

೯. . . . . ನೆ ಮುಳಿದನ್ತಕನಂತಿರಲಾಂತರೆಲ್ಲರಂ ಚಲದಿಂದೆ ಕೊಂದನದು . . . . .

೧೦. . . . . . ಳು ॥ ಆ ತುಱುವಿನ . . . . ಕಾಯ್ವಿಂದುಱದಾನ್ತರನಿಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಮ . . . .

೧೧. . . . . . . ಟೊಱಗಿದ ಕಲಿಗ . . . . ಪರಗಂಡ . . . .

೧೨. . . . . ರ್ವ್ವ ದೋರ್ವ್ವಲ . . . .

೧೩. . . . . ನೃ[ಮಾ]ಗೆ ಧರೆಯುಳ್ಳಿನೆಗ ॥ ವಿನಯನಿಧಿ ನಾಗಗಾ[ವುಂಡ]ನ ಘನತೇಜ ಕೂರ್ತ್ತು ಮಾ-

೧೪. . . . . . ತ್ತಂ . ನಯು ಕೆಯ್ಯಮನಿಂತ್ರ್ತೀ ವನನಿಧಿ . . . . [ಯು]ಳ್ಳಿನೆಗಂ ॥

This is a damaged hero-stone standing on the tank bund in the village. It refers to the cattle -raid. As the writing is damaged here and there, the information regarding the king, hero, date and place is not clear.The writing is of about the twelfth century.

1 . . . . tēn-āpi surāṁganā [|*] kshaṇa-vidhvaṁśani kāyē kā chi[ntā]

2 . . . . va Mugdaḋ = adhîśvarar = āḷdar = oḷpuvettan = udgha..

3 . . . . taṁ janak = anuvishṭa . . . . .

4-5 [Broken away]

6 . . . . daṁte dhare tāguvane tuṟugoḷa [pu]yyala[ṁ] kaḍegaṇip = ātan = ala = ene-nu . . .

7 . . . . dalage Siva-nāyak = āgraṇiya kîrttipud = î dhare Mādigā [ṁ]ka . . . .

8 . . . . . suṟid = aḍḍaṇa doḍḍinoḷ = āntu niṁdu mūdalisi kaṟuttu bāy-pasidiṁ . . .

9 . . . . ne muḷid = Antakan = aṁt = iral = āṁtar = ellaraṁ chaladiṁde koṁdan = adu . . . . .

10 . . . . . ḷu || Ā tuṟuvina . . . . kāyviṁd = uṟad = āntaran = ikki tanna ma . . . .

11 . . . . . . ḷoṟagida kaliga . . . . para-gaṁḍa . . . .

12 . . . . rvva dōr-vvala . . . .

13 . . . . nya[m=ā]ge dhare = uḷḷ = inega || Vinaya-nidhi Nāga-gā[vuṁḍa]na ghana-tēja kūrttu mā-

14 . . . . . ttaṁ . nayu keyyaman = iṁtt = i vana -nidhi . . . . [yu]ḷḷ = inegaṁ ||

೬೦

ಮುಗದ

ಸು. ಶ. ೧೨

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೧

ಮುಗದ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಗ್ಗೆರೆಯ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲಿನ ಈಶ್ವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ. ಒಡೆದುಹೋದ ವೀರಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗವಿದು. ಇದು, ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

೧. ಜಿತೇನ ಲಭ್ಯತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮ್ರಿತೇನಾಪಿ ಸುರಾಂಗನಾ [।*] ಕ್ಷಣ ವಿಧ್ವಂಸಿ-

೨. ನಿ ಕಾಯೇ ಕಾ ಚಿನ್ತಾ ಮರಣೇ ರಣೆ ॥ ಮುಗುಂದ.

The present epigraph is found in a small Iśvara temple on the upraised ground to the north of the tank called Heggere in the village. It represents the upper part of a broken hero-stone. The writing is of about the twelfth century.

1 Jitēna labhyatē lakshmi mriten = āpi surāṁganā [|*] Kshaṇa-vidhvaṁsi-

2 ni kāye kā chintā maraṇē raṇē || Muguṁda.

೬೧

ಮುಗದ

ಸು. ಶ. ೧೨

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೨

ಊರಲ್ಲಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಅಗಿಯುವಾಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದೊರೆತ, ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಜಿನನ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನವಿದು. ಜೈನ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನನ ವಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ.

೧. . . . .

೨. . . . . ತಿಷ್ಠತಿ ಕುಮುದ . . . . . . ಜೈನಶಾಸನ

೩. . . . . ಗುಡ್ಡಿ ಸೇನಬೋವ

೪. . . . . ಮಾಡಿಸಿದ ಚೆನ್ನಪಾರಿಸ್ವ

೫. . . . . ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ [॥*]

The present inscription is engraved on the pedestal of Pārśanātha Jina image found while digging for earth in the compound of Jain basadi at Mugada some couple of years back. It mentions that the idol was got made by a Jain lady. The writing belongs to about the twelfth century.

1 . . . .

2 . . . . tishṭhati Kumuda . . . . . . Jaina - śāsana

3 . . . . guḍḍi sēnabōva

4 . . . . māḍisida Chenna - Pārisva

5 . . . . śrî śrî [||*]

೬೨

ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪

EI.XVII p. 177-20

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೩

ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೮ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ ಊರ ಹೊರಗಿನ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ೬ ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಸಿಯರು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು. ಎರಣಿಗೆರೆಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಆಗರಿಗ ಮಲ್ಲಗೌಡನ ಮಗ ಉದಯಗೌಡನು ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯ ವಾಮಶಕ್ತಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ೧ ಮತ್ತರ ಹರಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ನೂರು ಕಂಬ ಗದ್ದೆಯನ್ನು, ಕೆಲವು ಮನೆಗಳ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೧೭-೧೮ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೪೯ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದಾಷಾಡ ಸುದ್ಧ ೫ ಆದಿತ್ಯವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಢ ಸುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪, ಜೂನ ೧೮, ಬುಧವಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಆದಿತ್ಯವಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನದ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪, ಜೂನ ೧೫, ಆದಿತ್ಯವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. "ಬಾಣವೊಲ್ ಮೃಡಭಕ್ತಂ", "ಕುನ್ದೂರ ಪದಿನರುವರ್ಗ್ಗಾವುಂಡುಗಳ" ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

೧. ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ [।*]ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ ॥ [೧*]

೨. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತುಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪ್ರಿಥ್ವಿವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾ-

೩. ರಕಂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯಕುಳತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣ ಶ್ರೀಮತ್ರಿ(ತ್ರಿ)ಭುವನಮಲ್ಲದೇವರ ವಿಜಯರಾಜ್ಯಮು-

೪. ತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧಿಪ್ರವರ್ಧ್ಧಮಾನಮಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ॥

೫. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತ ತ್ರಿಲೋಚನಕದಂಬವಂಶ ಮಹೋದ[ಯ]-

೬. ಮಹೀಧರೇಂಧ್ರ(ದ್ರ)ಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಂಡಮಾರ್ತ್ತಂಡ ಮಾರ್ತ್ತಂಡಕರಾತಿತೀವ್ರನಿಜ ಪ್ರತಾಯ

೭. ವಶೀಕ್ರಿತಸಕಳಮಹೀಮಂಡಳನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಚ್ಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯ ನಿರ್ಗ್ಘೋಷಣಂ

೮. ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಠಿತಾಷ್ಟಾದಶಾಶ್ವಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತ ಹಿಮವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಶಿಖರ–

೯. ಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವಂ ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಿಝುಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯ ನಿಶ್ಶಂಕರಾಮ ಶುಭಟಕನಕನಿಕಷೋಪಳ

೧೦. ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಂಡ

೧೧. ಮಣ್ಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಶುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣಿೀತ್ಯ ಖಿಳನಾಮಾವ–

೧೨. ಳೀಸಮಾಳಂಕೃತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಜಯಕೇಶಿದೇವರ್ ಶ್ರೀಮತ್ಪಿರಿಯರಸಿ ಮೈಳಲಮ–

೧೩. ಹಾದೇವಿಯರು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ॥ ಪಸಿದಾರ್ಬ್ಬನ್ದುಣಬೇಡಿದೊಡೊಸೆದಾ–

೧೪. ರ್ತ್ತಿಲ್ಲೆನ್ನದಿಕ್ಕುತಿರ್ಪ್ಪರ್ ಕೂಳಂ ವಸುಧಾತಳಮೆಲ್ಲಂ ಬಂಣ್ಣಿಸುವಿನೆಗಂ ವಾಮಶಕ್ತಿಪಂಡಿತ ದೇವರ್ ॥ [೨*] ನೃತವಾಕ್ಯಂ ವಂದಿಜನಾ–

೧೫. ಶ್ರಿತ ಸುರತರು ಮಲ್ಲಗವುಂ[೧]ಡನಗ್ರ(ಗ್ರ) ತನೂಜಂ ಮತಿಮನ್ತಂ ಹರಭಕ್ತಂ ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗುದಯಮ್ಮಗವು–

೧೬. ಡನುತ್ತಮಪುರುಷ ॥ [೩*] ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ರಿಪುನಿಚಯಂ ತೊಡಬ್ದೆಡೆಯೊಳ್ ಬೇಳ್ಪ ಜನಕೆ ಸುರತರುವನ್ನಂ ಕುಡುವೆ–

೧೭. ಡೆಯೊಳ್ ಬಾಣನವೊಲ್ ಮೃಡಭಕ್ತಂ ಧರಣೀತಳದೊಳುದಯಮಗ[೨]ವುಂಡ ॥ [೪*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯ–

೧೮. ವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೪೯ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದಾಷಾಡ ಸುದ್ಧ ೫ ಆದಿತ್ಯವಾರದಂದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ–

---

೧. ಬಿಂದು ಅನವಶ್ಯ.

೨. ವೃತ್ತದ ಸಲುವಾಗಿ 'ಗೌಂಡ' ಎಂದು ಓದಿರಿ.

೧೯. ಟ್ಟಣಂ ಕುನ್ದೂರ ಪದಿನರುವರ್ಗ್ಗಾವುಂಡುಗಳ ಪಞ್ಚಮಠಸ್ಥಾನದ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳೆರಣೆಗೆಱೆಯ ಹಳ್ಳಿಯಾ–

೨೦. ಗರಿಗ ಮಲ್ಲಗವುಂಡನ ಮಗನುದಯಮಗಾವುಂಡಂ ಹಳ್ಳಿಯಿನ್ದಂ ಪಡುವಲ್ಕಲ್ಬುಂಜಿಕೆಯದಱಿಂ ಮೂ–

೨೧. ಡೆಲೊನ್ದು ಮತ್ತರ್ಪ್ಪರಲಕೆಯ್ಯುಮನೂರುಂಬ ಕೊನ್ನಸಗೆಱೆಯ ಮೂಡಣ ಕೋಡಿಯಲು ನೂಱು ಕ–

೨೨. ಮ್ಮ ಗರ್ದ್ದೆಯಂ ದೇವರಿಂ ತೆಂಕಲೆರಡು ಮನೆಯ ನಿವೇಶನಮುಮಂ ಕಲಿದೇವಸ್ವಾಮಿಯ ಸ್ಥಾನಾಚಾ[ರ್ಯ್ಯ ವಾ]–

೨೩. ಮಶಕ್ತಿಪಣ್ಡಿತರ್ಗ್ಗೆ ಕಾಲ್ಗರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಸರ್ವ್ವನಮಶ್ಯ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರ[ಮಾಗಿ]–

೨೪. ಯುದಯಮಗಾವುಂಡಂನಾಚಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಧರ್ಮ್ಮ ॥ ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಳ[ಸಿ]–

೨೫. ದವರ್ಗ್ಗೆ ಗಂಗೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯಾಗೆಯೆಂಬ ಪುಣ್ಯತೀರ್ತ್ಥಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ ಸಾಸಿರ ಕವಿ[ಲೆ]–

೨೬. ಯ ಕೋಡುಂ ಕೊಳಗುಮಂ ಪಞ್ಚರತ್ನದೊಳ್ಕಟ್ಟಿಸಿ ವೇದಪಾರಗರಪ್ಪ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ದಾನಂಗೆಯ್ದ [ಫ]–

೨೭. ಳ [॥*] ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನಳಿದವರ್ಗ್ಗೆಯಾ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯ್ಮನಾ ವೇದಪಾರಗರಪ್ಪ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ[ರು]–

೨೮. ಮಂ ಎೞ್ಕೋಟಿ ತಪೋಧನರುಮನಾ ಪುಣ್ಯತೀರ್ತ್ಥಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ಕೊನ್ದ ಮಹಾಪಾತಕನಕ್ಕು ॥

೨೯. ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ [।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರಿಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿ–

೩೦. ಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥ [೫*]

The village Mummigatti is situated at a distance of about 8 Kilometers from Dharwar in the north-western direction. The present epigraph is kept in the Kalamēśvara temple lying outside the village. It mentions the reign of the Chāḷukya monarch Vikramāditya VI and his feudatory Jayakēsi II of the Goa Kadaṁba family.

It records that Udayama-gāvuṁḍa son of Mallagāvuṁda, the āgariga of Eraṇigereyahaḷḷi made gifts of land and house sites to the Vāmaśakti-paṁḍita, the achārya of Kalidēvasvāmi temple. It is dated on A. D. 1124, June 15, Sunday.

● The phrases "Bāṇana-vol mṛiḍa-bhaktaṁ" and "Kundūra padinarurvar=ggāvuṁḍugaḷa" may be noted.

1 Namas = tuṁga-śiraś-chuṁbi-chaṁdra-chāmara - chāravē [|*] Traiḷōkya - nagar - āraṁbha-mūla-staṁbhāya Saṁbhavē || [|*]

2 Svasti samasta-bhuvan-āśrayaṁ śrî prithvî-vallabha mahārajādhirāja paramēśvara parama-bhaṭṭā-

3 rakaṁ Satyāśraya-kuḷa-tiḷakaṁ Chāḷuky-ābharaṇaṁ śrîmatri (t-Tri)bhuvanamalladēva ra vijaya rājyam = u-

4 ttar-ōttar-ābhivṛidhdhi-pravardhdhamānam = ā-caṁdra-ārkka-tāraṁ baraṁ saluttam-ire || Tatpāda-padm-ōpajîvi ||-

5 Svasti samasta-bhuvana-saṁstūyamāna Hara-Dharaṇi-prasūta - Triḷ ōchana -Kadaṁa- vaṁśa-mahōda[ya]-

6 mahî-dharēṁdhra(dra)-śikhar-ābhyudayamāna-mahā- prachaṁḍa - mārttaṁḍa mārttaṁḍa-kar-āti tîvra-nija-pratāpa-

7 vasîkrita-seakaḷa- mahî-maṁḍaḷan=uttuṁga-siṁba-lāṁchchhanaṁ vānara-mahā-dhvajaṁ permmaṭṭi-ṭūryya-nirgghōshaṇaṁ

8 chatur-āsîti-nagar-ādhishṭhit-āshṭādaś - āśvamēdha-dîkshā-dîkshita - kuḷ a-prasūta Himavad- girîṁdra-ruṁdra-śikhara-

9 sthāpita-mahā-śakti-prabhāvaṁ tyāga-jaga-jhaṁpi-Jhaṁpaḷ-āchāryya niśśaṁka- Rāma śubhaṭa-kanaka-nikash-ōpaḷa

10 śaraṇ-āgata-vajra -prākāra lōkaika-kaḷpa-druma saṁkrānti-dhavaḷa mūrtti-Nārāyaṇa kîrtti-mārttaṁḍa

11 maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭṭa vairi-gharaṭṭa śubhaṭa-rāja-śikhāmaṇi Kadaṁba-chūḍāmaṇ = îty = akhiḷa-nāmāva-

12 ḷî-samāḷaṁkṛitar=appa śrîman-mahāmaṇḍaḷēśvaraṁ Jayakēśi-dēvar śrîmat-piriy-arasi Maiḷala-ma-

13 hadēviyaru sukha-saṁkathā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyyuttam-ire || Pasid = ār = bband = uṇa-bēḍid=oḍ=osed=ā-

14 rtt=ill=ennad=ikkut-irppar kūḷaṁ vasudhā-teḷam = ellaṁ paṁṇṇ isuv=inegaṁ Vāmaśakti-paṁḍita-dēvar || [2] Nṛita-vākyaṁ vaṁdi-jan-ā-

15 śrita-sura-taru Malla-gavuṁ[1] ḍan = arra(agra)-tanūjaṁ matimantaṁ hara-bhaktaṁ kshitiyoḷag=Udayamma-gavu -

16 ḍan = uttama-purusha || [3*] Siḍil-annaṁ ripu-nichayaṁ todaḷḍ =eḍeyoḷ bēḷpa janake sura-taruv-annaṁ kuḍuv = e-

17 ḍeyoḷ Bāṇana-vol Mṛiḍa-bhaktaṁ dharaṇîtaḷadoḷ = Udayama- gavuṁḍa[2] || [4*] Svasti śrîmach-Chāḷukya-

18 Vikrama-varshada 49 neya Krōdhi-saṁvatsarad-Āshāḍa suddha 5 Ādityavāradaṁdu śriman-mahā-pa-

19 ṭṭaṇaṁ Kundūra padinaruvar = ggāvuṁḍugaḷa pañcha-maṭha-sthānada sannidhiyoḷ = Eraṇigeṟeya-haḷḷiy = ā-

20 gariga Malla-gavuṁḍana magan = Udayama-gāvuṁḍaṁ haḷḷiyindaṁ paḍ uval = kal-puṁjikey = adaṟiṁ mū-

21 ḍal = ondu mattar = pparal - keyyuman = ūr-uṁba Konnasageṟeya mūḍ aṇa kōḍiyalu nūṟu ka-

22 mma garddeyaṁ dēvariṁ teṁkal = eraḍu maneya nivēśanamumaṁ Kalidēva- svāmiya sthān-āchā[ryya Vā]-

23 maśakti-paṇḍitargge kāl = garchchi dhārā-pūrvvakaṁ māḍi sarvva-bādhā-parihāra[m=āgi]-

24 y=Udayama-gāvuṁḍaṁn = ā - chaṁdra-sthāyiy-āgi biṭṭa dharmma || I dharmmamaṁ pratipāḷi[si]-

---

1. The anusvāra (o) is not necessary.

2. Read as "gauṁḍa" for the sake of metre.

25 davargge Gaṁge Vāraṇāsi Kurukshētra Prayāgey=eṁba puṇya-tîrttha-sthānaṁgaḷoḷ sāsira kavi[le]-

26 ya kōḍuṁ koḷagumaṁ pañch-ratnadoḷ = kaṭṭisi vēda-pāragar = appa mahā-brahmaṇargge dānaṁ-

27 ḷa [||*] I dharmmaman = aḷidavarggey = ā sāsira kavileyman = ā vēda-pāragar=appa mahā-brāhmaṇa[ru]-

28 maṁ eḻ-kōṭi tapōdhanaruman = ā puṇya-tîrttha-sthānaṁgaḷol = konda mahā-pātakan = akku ||

29 Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁdharā [|*] Shashṭir = vvarisha-sahasrāṇi vi-

30 shṭāyaṁ jāyatē krimi [5*]

೬೩

ರಾಯಾಪುರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೨

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೪

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಬಸಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಠಪತಿಯವರ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಈ ತಾಮ್ರಪಟ, ಮೂರು ಫಲಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಳಚುರ್ಯ ಅಹವಮಲ್ಲದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಕಳಚುರ್ಯ ಅಹವಮಲ್ಲದೇವನು ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿ (ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಈಗಿನ ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ)ಯಿಂದ ಬಂದ ನೂರೆರಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನವಿಲ್ಗುಂದ-೪೦ರಲ್ಲಿಯ ಬೆಲ್ಲವುರ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೫೯-೬೧ರಲ್ಲಿ "ಚತುರುತ್ತರಶತಾಧಿಕಸಹಸ್ರತಮೇ ಶಕೇ ಸುಭಕೃತುಸಂವತ್ಸರೇ ಶ್ರಾವಣ್ಯಾಂ ಶನ್ಯೈಶ್ಚರವಾರೇ" ಎಂದು ಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೨, ಜುಲೈ ೧೬, ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಒಂದನೆಯ ಫಲಕ : ಎರಡನೆಯ ಮುಖ

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ॥ ದೀರ್ಘಾಯುರುನ್ನತತರಪ್ರತಾಪಃ ಪ್ರಿಥಿವೀಮಿಮಾಂ ।

೨. ರಕ್ಷತಾದಕ್ಷತಾಚಾರಃ ಪ್ರಜಾನಾಥಃ ಪ್ರಜಾಹಿತಃ । (॥) [೧*] ನಿ-

೩. ರ್ವಿಘ್ನಂ ಪಾತು ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾ ಸ ಧರಣೀಧರಃ । ಧರ್ಮ್ಮದ್ರುಸಾಂ

೪. ದಮಯಿತಾ ದೇವಸ್ತ್ಯಾಗಚತುರ್ಭುಜಃ । (॥) [೨*] ಅಸ್ತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರತ್ನಾನಾ-

೫. ಮಾಕರಃ ಸಾಗರಾಯತಿ । ಕುಲಂ ಕಲಚುರೀತ್ಯಾಖ್ಯಂ ವಿಖ್ಯಾತಂ

೬. ಭುವನತ್ರಯೇ । (॥) [೩*] ತದನ್ವವಾಯೇ ರಾಜಾಭೂತ್ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣ ಇವಾಪರಃ । ಅ-

೭. ಪಿ ಬಾಲಸ್ಯ ಚರಿತಮದ್ಭುತಂ ಯಸ್ಯ ಗೀಯತೆ । (॥) [೪*] ಸಜೋಗಮಮಹೀಪಾಲಂ

೮. ಕಾಲಂ ವೈರಿಮಹೀಭುಜಾಂ । ವೀರೈಕವದ್ಯಮಹಸಾಂ ಪಾತ್ರಂ ಪುತ್ರಮಜೀಜ-

೯. ನತ್ । (॥) [೫*] ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಜಲಧೇಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಕ್ಷೀರೋದಾದಿವ ಚಂದ್ರಮಾಃ । ಅಜಾ-

೧೦. ಯತ ಜಗತ್ಕಾಂತಃ ಪರಮರ್ದ್ದಿಮಹೀಪತಿಃ । (॥) [೬*] ತಸ್ಯಾನ್ಮೇರೋರಿವಾ ಶೇ-

೧೧. ಷವ್ಯಾಪಿನಾಂ ತೇಜಸಾಂ ನಿಧಿಃ । ಉದಿತಃ ಸುಭಟಾದಿತ್ಯೋ ಬಿ-

೧೨. ಜ್ಜಣಃ ಪೃತಿವೀಪತಿಃ ॥ [೭*] ಸ ಚ ॥ ಅಚಕ್ರಾಮ ನ ಕಾ[ಂ] ದಿಶಂ ನ-

೧೩. ಬುಭುಜೇ ಕಂ ದೇಶಮುನ್ಮೂಲಯಾಂಚಕ್ರೇ ಕನ್ನ(ಕಂ ನ) ರಿಪುಂ ಬಭಾರ ನ ರಿ-

೧೪. ಪೂನಪ್ಯಾಶ್ರಿತಾನ್ಕಾನಿಹ । ಸಂಚಿಕ್ಯೇ ನ ಧನಾನಿ ಕಾನಿ ನ ದ-

೧೫. ದೌ ಕಿಂ ದಾನಮೀಜೇ ಮಖ್ಯೈಃ ಕೈರ್ನ್ನಾಯಂ ಗುಣರತ್ನರೋಹಣ-

೧೬. ಗಿರಿಃ ಶ್ರೀ ಬಿಜ್ಜಣಕ್ಷ್ಮಾಪತಿಃ । (॥) [೮*] ಚಾಂಡ್ಯಂ ಪಾಂಡ್ಯಸ್ತ್ಯಜತಿ ಭಜ-

೧೭. ತೇ ಚೋಲಭೂಪಾಶ್ಚಲತ್ವಂ ಭಂಗಂ ವಂಗಃ ಸರತಿ ಭರತೇ ಮಾಲವಃ

೧೮. ಕಾಲಶಂಕಾಂ । ಭೂಪಾಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಜಯತಿ ಜಗತೀಂ ಬಿಜ್ಜಣಕ್ಷೋ-

೧೯. ಣಿಪಾಲೇ ಕಿನ್ನೋ(ಕಿಂ ನೋ) ದುರ್ಗ್ಗಂ ಜಹತಿ ಜಿಹತೇ ಕಾಂ ದಿಶಂ ಕಾಂದಿ-

೨೦. ಶೀಕಾಃ । (॥ [೯*) ಸರ್ವಾಶಾತಿಮಿರಂ ನುದನ್ಮುಕುಲಯನ್ ಸರ್ವದ್ವಿಷದ್ಭೂಭುಜಾಂ

ಎರಡನೆಯ ಫಲಕ : ಒಂದನೆಯ ಮುಖ

೨೧. ಹಸ್ತಾಂಭೋಜ ತತೀರ್ಜ್ಜಗದ್ಧವಲಯನ್ ಸರ್ವಂ ಸ್ವಕೀರ್ತ್ಯೋಜಸಾ । ಸ-

೨೨. ರ್ವೋರ್ವೀಧರಮೂರ್ದ್ಧಪೀಠನಿಹಿತಶ್ರೀಪಾದರನ್ಯೋದಯೋ ರಾ-

೨೩. ಜಾ ಸೋಮ ಉದ್ವೈತ್ಕಲಾನಿಧಿರಿತಃ ಪೂರ್ಣ್ಣಸ್ಫುರನ್ಮಂಡಲಃ । (॥) [೧೦*]

೨೪. ವಾರ್ತ್ತಾ ಕೈವ ರಣೋತ್ಸವೇಷು ನಿನದದ್ಭೇರೀರವೇ ಭೈರವೇ ದೂಷ್ಯೇಷು ದ್ರುಘ-

೨೫. ಣಾಹತೇರಪಿ ಕೃತೈಸ್ತೈಃ ಕೋಲಕೋಲಾಹಲ್ಯೈಃ । ಯದ್ಯಾತ್ರಾಸು ವಿದುದ್ರುವು-

೨೬. ರ್ನ್ನ ರಿಪವಃ ಕೇ ದೇಶಕೋಶತ್ಯಜಂ ಕೇಷಾಂ ವಾ ನ ವಿದೀರ್ಯತೇ ಸ್ಮ ಹೃದಯಂ

೨೭. ಮೂರ್ಚ್ಛಾನಿಮೀಲದ್ದೃಶಾಂ । (॥) [೧೧*] ಯತ್ರ ಪಿತರೀವ ಪಾತರಿ ಯಮ ಇವ ಯಂತರಿ ಜ-

೨೮. ನೋ ಹಿ ದಂಡಧರೇ ಲೋಕದ್ವಯೋಚಿತಾನಾಂ ಸಾಖ್ಯಾನಾಂ ಪಾರದೃಶ್ವಾ-

೨೯. ಭೂತ್ ॥ [೧೨*] ತತಸ್ತಸ್ಯಾನುಜಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಾತಃ ಸಂಕಮಭೂಪತಿಃ । ಪ್ರ-

೩೦. ಸನ್ನಪುಣ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯೈವ ದಯಾಪರಃ । (॥) [೧೭*] ತತ ಅಹವಮ-

೩೧. ಲ್ಲೋಭೂತ ರಾಜಾ ತತ್ಸೋದರಃ ಸುಧೀಃ । ಅಶೇಷೈರಪ್ಯಶೇಷಂ ಚ ಜ-

೩೨. ಗದಾಲ್ಹಾದಯನ್ ಗುಣೈಃ । (॥) [೧೪*] ತಥಾ ಚ । ಅಸ್ತಿ ಕಾದಂಬಸಂತಾನಕಲ್ಪ-

೩೩. ವಲ್ಲೀಮಹಾಫಲಂ । ಯಶಃ ಪರಿಮಲೋದ್ಗಾರಿವಿವೇಕರಸನಿರ್ಭ-

೩೪. ರಂ । (॥) [೧೫*] ಶಿವಚಿತ್ತ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಃ ಜಗದರ್ಥೈಕಜೀವನಂ । ಯದ್ದರ್ಶನಮಪಿ

೩೫. ಸ್ವಾಮ ಸವಂ ಕ್ಲಮಹರಂ ಪರಂ । (॥) [೧೪*] ತಥಾ ಚ । ಅಸ್ತಿ ಕಾದಂಬಸಂತಾನಕಲ್ಪ-

೩೬. ದ್ವಯಂ । ಜಿರಾನ್ನಷ್ಟಂ ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಂ ಯೇನ ಭೂಯಃ ಸ್ವತೇಜಸಾ । (॥) [೧೭*] ತಸ್ಯ ಲೋಕಾ-

೩೭. ಭಿರಾಮಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯೇವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ । ಕನಿಷ್ಟೋ(ಷ್ಠೋ)ಪಿ ಗುಣೈರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ

೩೮. ವಿಜಯಾದಿತ್ಯಭೂಪತಿಃ । (॥) [೧೮*] ಜಗದ್ವಂದ್ಯೋದಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಗದ್ವ್ಯಾ-

೩೯. ಪಿ ನಿಜೋಜಸೋ(ಸಾ) । ಸ ಏವ ಜಗತಾಂ ಚಕ್ಷುರ್ಯತಶ್ಚ ಜಗತಾಂ ಗತಿಃ । (॥) [೧೯*]

೪೦. ಭೂತಧಾತ್ರೀವಧಿ(ರಿ)ತ್ರೀಯಂ ಯದಿ ವಾ ಕುಲಭೂಭೃತಃ । ಭುಜಸಾರಂ ವಿದಂತ್ಯ-

೪೧. ಸ್ಯ ಭುವನಾಭಯದಂ ಪರಂ । (॥) [೨೦*] ಸ ಏವ ವೇತ್ತಿ ವಾಗ್ದೇವೀಂ ಚಕೋರ ಇವ ಚಂದ್ರಿಕಾ[ಂ]

೪೨. । ಸರಸ್ವತೀ ಭೂಷಣತ್ವಮಿತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಪ್ರಥೇತರಾಂ । (॥) [೨೧*] ಅಸ್ಯ ನಾಸ್ಯೇತಿ ಯ-

೪೩. ಸ್ಯಾಂಗೆ ನ ಭೇದ ಉಪಲಸ್ಯತೇ । ಕಸ್ಯ ತತ್ರೈವ ತತ್ಕಸ್ಯ ತೇಜಃ ಶುಚಿ ಹಿಮ-

ಎರಡನೆಯ ಫಲಕ : ಎರಡನೆಯ ಮುಖ

೪೪. ದ್ಯುತೇಃ । (॥) [೨೨*] ಯಸ್ಯೇಚ್ಛಯೈವ ಸೌಜನ್ಯಂ ನಿಮಿಷತ್ಯುನ್ಮಿಷತ್ಯಪಿ [।*] ಅತ-

೪೫. ಸ್ತಸ್ಯಾಂತರಾತ್ಮೇತಿ ಯಂ ವೇದ ಸುಜನೋ ಜನಃ । (॥) [೨೩*] ವಜ್ರಾಭೇದ್ಯಂ

೪೬. ರಿಪೋರ್ವಕ್ಷಃ ಸುಖೇನೈವ ನಖೇನ ಯಃ । ಪತ್ರಭೇದಂ ಬಿಭೇದಾ-

೪೭. ಯಂ ದೇವೋ ಯಸ್ಯಾಧಿದೈವತಂ । (॥) [೨೪*] ವಸುರ್ವಿಷ್ಣೋರಿವ ದೃಷೌ ತೌ ಪುತ್ರೌ

೪೮. ಜಯಕೇಶಿನಃ । ಹಿಂಸ್ತಸ್ತಮಾಂಸಿ ಜಗತಾಂ ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಸಾವಿ-

೪೯. ವ । (॥) [೨೫*] ಶ್ರೀಮಯೋ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಸ್ಯ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಸರ್ವಸೂ(ಭೂ)ಭೃತಾಂ । ಸುತೇವ ಗಿ-

೫೦. ರಿರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾಸೀಜ್ಜನನೀ ತಯೋಃ । (॥) [೨೬*] ನಾಮ್ನಾ ಮೈಲಲದೇವೀತಿ ಮ-

೫೧. ಹಾದೇವೀ ಪದಂ ಮಹತ್ । ಯಾ ಚ ಗೌರೀಂ ಚ ಸಂಸ್ರಿತ್ಯ ನಾನ್ನತಃ ಪದಮಾದಧೇ

೫೨. ॥ [೨೭*] ಸಾ ಚ । ಚಲುಕ್ಯವಂಶಾದುದ್ಭೂಯ ಕದಂಬಕುಲಮಾಗತಾ । ಕ್ಷೀರೋದಾ-

೫೩. ದಿಂದುಲೇಖೇವ ಶಿರಸ್ತತ್ಪಾರಮೇಶ್ವರಂ । (॥) [೨೮*] ಕ್ಷಾತ್ರಂ ಕ್ಷಾತ್ರಮಿತಿ ಖ್ಯಾತಂ ಯ-

೫೪. ತ್ತೇಜಃ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ಜ್ಜಿತಂ । ತದೇವ ಮೂರ್ತ್ತಿಮನ್ಮನ್ಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸಾ ಯಶಸ್ವಿ-

೫೫. ನೀ । (॥) [೨೯*] ತತ್ರ ಚ ತಸ್ಯೈವ ಕುಮಾರಮಕರಧ್ವಜಸ್ಯ ಶ್ರೀಮತೋ ವಿಜ-

೫೬. ಯಾದಿತ್ಯದೇವಸ್ಯ ಧರ್ಮ್ಮಭಾಂಡಾಗಾರ ಇವಾಕ್ಷಯನಿಧಾವನಾಂರ-

೫೭. ತಂ ಪರಿವರ್ದ್ಧಮಾನೆ ಹುಪ್ಪವಳ್ಳಿನಾಮಧೇಯೇ ಮಹಾಗ್ರಹಾರೇ ನಿತ್ಯ-

೫೮. ನಿವಾಸಿಭ್ಯ(ಭ್ಯೋ) ವಿದಿತವೇದಿತವ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಪವಿತ್ರೇಭ್ಯಃ ಶತಾ-

೫೯. ಯ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಚ ನಾನಾ ಗೋತ್ರೇಭ್ಯೋ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಚತುರುತ್ತರಶ-

೬೦. ತಾಧಿಕಸಹಸ್ರತಮೇ ಶಕೇ ಸುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರೇ ಶ್ರಾವ-

೬೧. ಣ್ಯಾಂ ಶನೈಶ್ಚರವಾರೇ ಬೆಲುವಲತ್ರಿಶತಾಂತರ್ವರ್ತ್ತಿ ನವಿಲುಗುಂ-

೬೨. ದ ಚತ್ವಾರಿಂಶನ್ಮಧ್ಯವರ್ತ್ತಿನಂ ಬೆಲ್ಲವುರನಾಮಧೇಯಂ ಗ್ರಾಮಂ ಪ್ರ-

೬೩. ಸಿದ್ಧ ಶೀ(ಸೀ)ಮಾಸಮನ್ವಿತಂ ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಾರಾಮಾ-

೬೪. ದ್ಯನ್ವಿತಂ ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯಂತರಮಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯಯುಕ್ತಂ ಶು-

೬೫. ಲ್ಕಸಾವದಂಡಾದಿಸಕಲದ್ರವ್ಯೋಪಾರ್ಜ್ಜನೋಪೇತಂ ಕಲಚುರಿ ಕು-

೬೬. ಲಾವತಂಸಃ ಶ್ರೀಮನಾಹವಮಲ್ಲದೇವೋ ರಾಜಾ ರಾಜಕೀಯೈರಪ್ಯ-

ಮೂರನೆಯ ಫಲಕ : ಒಂದನೆಯ ಮುಖ

೬೭. ನಂಗುಲಿಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಂ ಸರ್ವನಮಸ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಪರಮಯಾ

೬೮. ಭಕ್ತ್ಯಾ ದತ್ತವಾನ್ ॥ ಅಸ್ಯ ಚ ಧರ್ಮ್ಮಸ್ಯ ರಕ್ಷಣೇ ಫಲಮಿ-

೬೯. ತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹುಃ ಪ್ರಾಂಚಸ್ತಪೋಮಹಿಮಸಾಕ್ಷಾ[ತ್]ಕೃತಸಕ–

೭೦. ಲಧರ್ಮ್ಮಮತಯೋ ಮಹರ್ಷಯಃ । ಬಹುಭಿರ್ವಸುಧಾ ಭುಕ್ತಾ ರಾಜಭಿಃ

೭೧. ಸಗರಾದಿಭಿಃ । ಯಸ್ಯ ಯಭ್ಯ(ಸ್ಯ) ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲೇ(ಲಂ)

೭೨. । (॥)[೩೦*]ಅಪಹರತಃ ಸಮರ್ಥಸ್ಯ ಚಾಪ್ಯುದಾಸೀನಸ್ಯತ(ಸ್ಯಾತ)ಏವ ವಿಪರೀತಂ ಪ–

೭೩. ಲಮಾಮ್ನಾಸಿಷುಃ(ಷುಃ)ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ । ಷ–

೭೪. ಷ್ಟಿಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿ(ಕೃ)ಮಿಃ । (॥) [೩೧*] ಕರ್ಮ್ಮಣಾ

೭೫. ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಯಃ ಸಮರ್ಥೋಪ್ಯುಪೇಕ್ಷತೇ । ಸ ಸ್ಯಾತದೈವ ಚಂಡಾ–

೭೬. ಲಃ ಸರ್ವಧರ್ಮ್ಮಬಹಿಃಕೃತಃ(ಹಿಷ್ಕೃತಃ) । (॥) [೩೨*] ಅತ ಏವ ಚ ತತ್ರ ಭವದ್ಭಿರ್ವ್ಯಾಶ(ಸ)–

೭೭. ಪರಾಶರಪ್ರಭೃತಿಭಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ ಸಕಲಧರ್ಮ್ಮತತ್ತ್ವೈಸ್ತ್ರೈ

೭೮. ಕಾಲ್ಯದಶಿಂಭಿ(ರ್ಶಿಭಿ)ರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ಪ್ರಣೀತಾಸು ಸತೀಷ್ವಪಿ ಸ್ಮೃತಿ–

೭೯. ಷು ಸಾಕ್ಷಾದೇವ ಶ್ರುತಿಶು ಚೋಚ್ಚಾವಚಾಸು ಧರ್ಮ್ಮೋಪದೇಶಾಯ

೮೦. ಜಾಗರೂಕಾಸು ಪುನರಪರಿತೋಷಾನ್ನಿಜಸದಾಜಾರೋದಾಹ–

೮೧. ರಣದರ್ಶನೇನ ಸರ್ವಾಶಾ(ಸಾ)ಮಪ್ಯ ಮೂಷಾಂ ಮಾನುಷೀಣಾಂ ಪ್ರಜಾನಾಮ–

೮೨. ಬೋಧಾಂಧತಮಸೋಪನಿನೀಷಯಾ ಲೋಕಸ್ಯ ಭಾಗ್ಯೇನಾವತೀರ್ಣ್ಣಃ

೮೩. ಸ್ವೇ(ಸ್ವ)ಯಮೇವ ಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮಧೇಯಃ ಸ್ವನಿರ್ಮ್ಮಿ–

೮೪. ತಸ್ಯಾಪಿ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಕಾಲಾಂತರೇನ್ಯಥಾಭಾವಶಂಕಾತಂಕತರಲಿತೋ

೮೫. ವಿನಯೋದಾರಮಧುರಯಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುಭಗಯಾ ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಃ

೮೬. ಕ್ಷತ್ರಿಯಶ್ರೋತ್ರಿಯಾನ್ಸಾಂಜಲಿಂ(ಲಿ) ಬಂಧಮೇವಮಭ್ಯರ್ಥಯಾಂಚಕ್ರೇ । ಸಾಮಾ–

೮೭. ನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ ।
ಸರ್ವಾನೇ–

೮೮. ತಾನ್ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ [೩೩*]
ಶಕ್ತಿವ್ಯ–

ಮೂರನೆಯ ಫಲಕ : ಎರಡನೆಯ ಮುಖ

೮೯. ತ್ಪತ್ತಿಸಂಪನ್ನವಿದ್ವತ್ತ್ರಿಪಾದಸೇವಿನಾ । ರಚಿತಾದಿ–

೯೦. ತ್ಯದೇವೇನ ಸೇಯಂ ಶಾಸನಪದ್ಧತಿಃ ॥ [೩೪*] ಕೃತಿರಿಯಂ ತ್ರಿ–

೬೧. ಭುವನವಿದ್ಯಾಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿನಃ ಶ್ರೀಮದಾದಿತ್ಯದೇವ-

೬೨. ಸ್ಯ ॥ ಲಿಖಿತಮಿದಂ ಪಂಡಿತಲಕ್ಷ್ಮೀಧರೇಣ । ಉತ್ಕೀರ್ಣ್ಣಂ ರಾಜವಿ-

೬೩. ಜ್ಞಾನಿನಾ ಪಂದಯೇನ ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀಃ ॥

The plates were found with Sri Basayya Mallayya Mathapati in the village of Rāyāpur, which is half way between Dharwar and Hubli. The plates are well preserved. The language is sanskrit and seript is Nāgari

It records grant of the village Bellavura in the Navilugumda-40 by the Kalachuri king Āhavamalladēva to one hundred and two brāhmins coming from the village Huppavaḷḷi (modern Devara-Hubaḷḷi in the Dhārwar Taluka), free from all imposts

The date of the record corresponds to A. D. 1182, July 17, Saturday.

First plate: Second side

1 Svasti dîrgh-āyur = unnatatara-pratapaḥ pritbivîm = ivāṁ |

2 rakshatād-akshat- āchāraḥ prajā-nāthạḥ prajā-hitaḥ | (||) [1*] Ni-

3 rvvighnaṁ pātu viśvasya gōptā sa dharaṇî-dharaḥ | dharmma-druhāṁ

4 damayitā dēvas = tyāga-chaturbhujaḥ | (||) [2*] Asti kshatriya-ratnānā-

5 m = ākaraḥ sāgar-āyati | kulaṁ Kalachur = îty = ākhyaṁ vikhyātaṁ

6 bhuvana-trayē | (||) [3*] Tad-anvavāyē rāj = ābhūt = Kṛishṇaḥ Kṛishṇ a iv = āparaḥ | a-

7 pi bālasya charitam = adbhutaṁ yasya gîyatē | (||) [4*] Sa Jōgama-mahîpālaṁ

8 Kālaṁ vairi-mahîbhujāṁ | vîr-aika-vadya-mahasāṁ pātraṁ putram = ajîja-

9 nat | (||) [5*] Dākshiṇya-jaladhēs = tasmāt-kshîrōdad = iva chaṁdramāḥ | ajā-

10 yata jagat-kāṁtaḥ Paramarddi-mahîpatiḥ | (||) [6*] Tasmān = Mēror = iv = āśē-

11 sha-vyāpināṁ tējasāṁ nidhiḥ | uditaḥ su-bhaṭ-ādityō Bi-

12 jjaṇaḥ prithivîpatiḥ || [7*] Sa cha || Āchakrāma na kā[ṁ] diśaṁ na

13 bubhujē kaṁ dēśam = unmūlayāṁchkrē kan = na (kaṁ na) ripuṁ babhāra na ri-

14 pūn = apy = āśritān = kān = iha | saṁchikyē na dhanāni kāni na da-

15 dau kiṁ dānam = îjē makhaiḥ kair = nn = āyaṁ guṇa-ratna - Rōhaṇa-

16 giriḥ śrî-Bijjaṇa-kshmā-patiḥ | (||) [8*] chāṁḍyaṁ Pāṁḍya = tyajati bhaja-

17 tē Chōla-bhūpāś = chalatvaṁ bhaṁgaṁ Vaṁgaḥ sarati bharatē Mālavaḥ

18 kāla-śaṁkāṁ | bhūpāś = ch = ānyē jayati jagatîṁ Bijjaṇa-kshō-

19 ṇi-pālē kiu = nō(kiṁ nō] durggaṁ jahati jihatē kāṁ diśaṁ kāṁdi-

20 śikāḥ | (||) [9*] sarv - āśā - timiraṁ nudan = mukulayan sarva-dvishad-bhū-bhujāṁ

Second plate: First side

21 hast-āṁbhōja-tatîr = jjagad-dhavalayan sarvaṁ sva-kîrty-ōjasā | sa-

22 rv-ōrvîdhara-mūrddha-pîṭha-nihita - śrî -pāda-ramy-ōdayō rā-

23 jā sōma udait kala-nidhir-itaḥ pūrṇṇa-sphuran - maṁḍalaḥ | (||) [10*]

24 Vārttā k = aiva raṇōṭsavēshu ninndad = bhērî-ravē bhairavē dūshyēshu drugha-

25 ṇ-āhater = api kṛitais = taiḥ kîla-kōlāhalaiḥ | yad - yātrāsu vdudruvu-

26 r = nna ripavaḥ kē dēśa-kōśa-tyajaḥ kēshāṁ vā na vidîryatē sma hṛ idayaṁ

27 mūrchchbā-nimîlad-dṛiśāṁ | (||) [11*] Yatra pitar = îva pātari Yama iva yaṁtari ja-

28 nō hi daṁḍa-dharē lōka-dvay-ōchitānāṁ saukhyānāṁ pāradṛisv = ā -

29 bhūt | [12*] Tatas = tasy = ānujaḥ śrîmān jātaḥ Saṁkama-bhūpatiḥ | pra-

30 sanna-puṇya-lakshmîkaḥ prakṛity = aiva dayā-paraḥ | (||) [13*] Tata Āhavama-

31 llō = bhūta rājā tar-sōdaraḥ sudhîḥ | aśēshair- apy = aśēshaṁ cha ja-

32 gad = ālhādayan guṇaiḥ | (||) [14*] Tathā cha | Asti Kādaṁba-saṁtāna-kalpa -

33 vallî-mahā-phalaṁ | yaśaḥ-parimal-ōdgāri vivēka-rasa-nirbha-

34 raṁ | (||) [15*] Śivnchitta iti khyātaṁ jagad-arth-aika-jivanaṁ | yad-darśanam = api

35 svādu savaṁ klama-haraṁ paraṁ | (||) [16*] Vîrō vitaranaṁ ch = ēti kshatrasya nayana-

36 dvayaṁ | chirān = nashṭaṁ punaḥ sṛîshṭaṁ yēna bhūyaḥ sva-tējasā | (||) [17*] Tasya 1ōk-ā-

37 bhirāmasya śrî-Rāmasy = ēva Lakshmaṇaḥ | kanishṭō(shṭhō) = pi guṇ air = jyēshṭhaḥ

38 Vijayāditya- bhūpatiḥ | (||) [18*] Jagad-vaṁdy-ōdayaḥ śrîmān jagad-vyā-

39 pi nij-ōjasō(sā) | sa ēva jagatāṁ chakshur = yataś = cha jagatāṁ gatiḥ | (||) [19*]

40 Bhūta-dhātrî-dadhi(ri)tr = îyaṁ yadi vā kula-bhūbhṛitaḥ | Bhuja-sāraṁ vidaṁtya = a-

41 sya bhuvan-ābhayadaṁ paraṁ | (||) [20*] Sa ēva vētti Vāg-dēviṁ chakōra iva chaṁdrikā[ṁ]

42 | Sarasvati bhūshaṇatvam = ity = asmin paprathētarāṁ | (||) [21*] Asya n = āsy = ēti ya-

43 sy = āṁge na bhēda upalasyatē | kasya tatr = aiva tat = kasya tējaḥ śuchi Hima-

Second plate : Second side

44 dyutēḥ | (||) [22*] Yasy = ēchchhay = aiva saujanyaṁ nimishaty = unmishaty = api [|*] ata-

45 s = tasy = āṁtarātm = ēti yaṁ vēda sujanō janaḥ | (||) [23*] Vajr-ābhēdyaṁ

46 ripōr = vakshaḥ sukhēn = āiva nakhēna yaḥ | patra-bhēdaṁ bibhēd = ā -

47 yaṁ dēvō yasy = ādhidaivataṁ | (||) [24*] Vasur -Vishnor = iva dṛiśau tau putrau

48 Jayakēśinaḥ | hiṁstas = tamāṁsi jagatāṁ suryā-chaṁdramasāv = i-

49 va | (||) [25*] Śrîmatō Vikramāṁkasya svāminaḥ sarva-sū(bhū)bhṛitāṁ | sut = ēva Gi-

50 rirājasya sut = āsîj = jananî tayōḥ | (||) [26*] Nāmnā Mailaladēv = îti ma-

51 hādēvi padaṁ mahat | yā cha Gaurîṁ cha saṁsrityan = ānnataḥ padam = ādadhē

52 || [27*] Sā cha | Chalukya-vaṁśād = udbhūya Kadaṁ-kulam = āgatā | kshîrōdā-

53 d = iṁdu-lēkh = ēva śiras = tat = pāramēśvaraṁ | (||) [28*] Kshātraṁ kshātram = iti khyātaṁ ya-

54 t-tējaḥ puṇyam = ūrjjitaṁ | tad = ēva mūrttiman = manyē pratyakshaṁ sā yaśasvi-

55 nî | (||) [29*] Tatra cha tasy = aiva kumāra-makara-dhvajasya srîmatō Vija-

56 yāditya-dēvasya dharmma- bhāṁḍāgāra iv= ākshaya-nidhāv-anāma-

57 taṁ parivarddhamānē Huppavaḷḷi-nāmadhēyē mah-āgrahāre nitya-

58 nivāsibhya(bhyō) vidita-vēditavyēbhyaḥ sach-charitra - pavitrēbhyaḥ śatā-

59 ya dvābhyāṁ cha nānā gōtrebhyō mahā-brāhmaṇēbhaḥ chatur-uttara- -śa -

60 t-ādhika-sahasratamē Śākē Subhakṛitu-saṁvatsarē śrāva-

61 ṇyāṁ Śaniścharavārē Beluvala-tri-śat-āṁtarvartti Naviluguṁ-

62 da-chatvāriṁsan = madhyavarttinaṁ Bellavur -nāmadhēyaṁ grāmaṁ pra-

63 siddha-śîmā(sîmā)-samanvitaṁ nidhi-nikshēpa-jala-pāshāṇ-ārām-ā-

64 dy = anvitaṁ tri-bhōg-ābhyaṁtaram = aṁshṭa-bhōga-tēja-svāmya - yuktaṁ śu-

65 lka-sādga-daṁḍ-ādi-sakala -dravy-ōpārjjan-ōpētaṁ Kalachuri-ku-

66 1-āvataṁsaḥ śrîman = Āhavamalla-dēvō rājā rājakîyair = apy = a-

Third plate: First side

67 naṁguli-prēkshaṇîyaṁ sarva-namasyaṁ kṛitvā dhārā-pūrvakaṁ paramayā

68 bhaktyā dattavān || Asya cha dharmmasya rakshaṇē phalam = i-

69 ti ha sm = āhuḥ prāṁchas = tapō-mahima- sākshā[t] kṛita-saka-

70 la-dharmma-matayō maharshayaḥ | Bahubhir = vasudhā bhuktā rājabhiḥ

71 Sagar-ādhibhiḥ | yasya yabhya(sya) yadā bhūmis = tasyan tasya tadā phalē(laṁ)

72 | (||) [30*] Apaharataḥ samarthasya ch = āpy = udāsinasy = ata(āta) ēva viparitaṁ pha-

73 lam = āmnāsipuḥ(shuḥ) | Sva-dattāṁ para - dattāṁ vā yō harēta vasuṁd harāṁ | sha-

74 shṭiṁ varsha- sahasrāṇi vishṭhāyāṁ jāyatē kri(kṛi)miḥ | (||) [31*] Karmmaṇā

75 manasā vāchā yaḥ samarthō = py = upēkshatē | sa syāt = tad = aiva chaṁḍā-

76 laḥ sarva-dharmma - bahiḥkri(hishkṛi)taḥ | (||) [32*] Ata ēva cha tatra-bhavadbhir = Vyāśa(sa)-

77 Parāśara-prabhṛitibhiḥ sākshāt-kṛita-sakala-dharmma-tatvais = trai-

78 kālya-daśiṁbhir(darśibhir) = maharshibhiḥ praṇitāsu satishv = api smṛiti-

79 shu sākshād = ēva śrutishu ch = ōchchāvachāsu dharmma - ōpadēśāya

80 jāgarūkāsu punar = a paritōshān = nija-sad - āchar-ōdāha-

81 raṇa-darśanēna sarvāśām(sām) = apy = amūshāṁ mānushîṇāṁ prajānām = a-

82 bōdh-āṁdha-tamas-āpaninîshayā lōkasya bhāgyēn = avatîrṇḥ

83 svē(sva)yam = ēva bhagavān = Nārāyaṇaḥ śrî-Rāma-nāmadhēyaḥ sva-nirmmi-

84 tasy = āpi dharmasya kāl-āṁtarē = nyathā-bhāva-śaṁk-ātaṁka-taralitō

85 vinay-ōdāra-madhurayā saṁkehipta -subhagayā sarasvatyā bhavishyataḥ

86 kshatriya-śrōtriyān = sāṁjaliṁ(li)-baṁdham = ēvam = abhyarthayāṁchakrē | Sāmā

87 nyō = yaṁ dharma-sētur = nṛipāṇāṁ kālē kālē pālanîyō bhavadbhiḥ | sarvān = ē-

88 tān = bhāvinaḥ pārthiv-ēṁdrān = bhūyō bhūyō yāchatē Rāmachaṁdraḥ || [33*] Śakti-vyu -

Third plate: Second Side

89 tpatti-saṁpanna -vidvat- śrî-pāda-sēvinā | rachit = Ādi-

90 tyadēvēna s = ēyaṁ śāsana -paddhatiḥ || [34*] Kṛitir = iyaṁ tri-

91 bhuvana-vidyā- chakravarttinaḥ śrîmad-Ādityadēva-

92 || Likhitam = idaṁ paṁḍita-Lakshîdharēṇa | Utkîrṇṇaṁ rāja-vi-

93 jñāninā Paṁdayēna || ||Maṁgaḷa mahā-śrîḥ ||

೬೪

ವೆಂಕಟಾಪುರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೬

AR. 1925-26, No. 454 **SII. XV-227**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೫

ವೆಂಕಟಾಪುರ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ೨೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಶಾಸನ, ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರು ನಿಂತಿದೆ.

ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ ಹಾಗೂ ಆತನ ರಾಣಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರು ಆಳುವಾಗ ಪದ್ಮಲದೇವಿ ನೀಡಿದ ದಾನ, ಕಾಳತ್ರಯದ ದೇವರಾಶಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಕೆಸರುಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಲು ೧೪–೧೫ರಲ್ಲಿ "ಸಕನೃಪ ಕಾಳಾತೀತಸಂವತ್ಸರದ ಶತಂಗಳು ೧೦೫[೮] . . . . ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂ . . . ." ಎಂದು ಮಿತಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೬, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೪, ಮಂಗಳವಾರ.

೧. . . . . ಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ [||*] ಓಂ ನಮ ಶಿವಾಯ

೨. . . . ಮಸ್ತಭುವನಾ . . . . ಪರಮೇ . . ಪರಮ . . . . ಶ್ರೀಮತ್ಸ[ರ್ವ್ವಜ್ಞ]

೩. . . ಸತ್ಯಾ . . . . ಜಾ . . . . . ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಭೂ . . . . [ದೇವರ] ವಿಜಯ–

೪. . . . . ರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರಿದ್ಧಿ . . . . || ಪದ್ಮಲದೇವಿ ಬಿಟ್ಟ ಧರ್ಮ್ಮ [||*]

೫. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚ . . . . ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂ . . . .

೬–೧೨ [ಅಸ್ಪಷ್ಟ]

೧೩. . . . . ನಿಜರಾಜಧಾನಿ [ಭೋಗೂ]ರ . . . .

೧೪. ಸಕನೃಪ ಕಾಳಾತೀತಸಂವತ್ಸರ ಶತಂಗಳು ೧೦೫[೮]

೧೫. . . . . ವುತ್ತರಾಯಣ ಸಂ–

೧೬. . . . . ಕೇಸಿದೇವರು ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರು ಕ[ರ]–

೧೭. . . . . ತಮ್ಮಿರ್ದ್ದ . . . . . . ದಲ್ವೇಡಿ ಬಿ–

೧೮. . . . . ಯಿಂ ಬಡಗ . . ತ್ತ

೧೯. ಬಾವಿ . . . . ಮತರು . . . ದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಸಲ್ವಂ [ತಾ]–

೨೦. ಗಿ . . . . . . ಬಾಧೆಪರಿಹಾರವಾಗಿ . . . . . ಧರ್ಮ್ಮದಿ ನಡುಸುವರೆಲ್ಲರು ಸಲಿಸುವರು [॥*]

೨೧. ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ . . . . . ಪಾಳಿಸಿದವರ್ಗ್ಗೆ . . . . ಸಾಗರ ವಾರಣಾಸಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ತ್ಥಸ್ಥಾನದಲು ಸಹಸ್ರ ಕವಿಲೆ–

೨೨. ಯಂ ಬಹುಸುವರ್ಣ್ಣ . . . . . . ಗರಪ್ಪ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ [ಎಕ್ಕೋಟಿ] ತಪೋಧನರ್ಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಫಲಮನೆಯ್ದುವರು [।*]

೨೩. ಇದನಳಿದಾತ ವಾರಣಾಸಿ . . ಕ್ಷೇತ್ರದಲು . . . . ಕವಿಲೆಯುಂ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಮಂ ದಿವ್ಯತಪೋಧನ–

೨೪. ರುಮಂ ಕೊಂದ ಪಾತಕನಕ್ಕು ॥ ಬಹುಭಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ದತ್ತಾ ರಾಜಭಿಸ್ಸಗರಾದಿರ್ಭಿ [।*] ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ

೨೫. ಭುಕ್ತಾ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲಂ [॥] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ [।*] ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಶ ಸ–

೨೬. ಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಸಾಮಾ[ನ್ಯೋ]ಯಂ ಧರ್ಮಸೇತುನೃಪಾಣಾಂ ಕಾ–

೨೭. ಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*] ಸವ್ವಾನೇತಾನ್ ಭಾಗಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂದ್ರಾ[ನ್] ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾ–

೨೮. ಚತೇ ರಾಮಭದ್ರಃ ॥ ಬೀರಬೋವ ಮಾಡಿಸಿದ ದೇರುಮ್ಮಂ ದೇಗುಲಮುಮಂ ಕಾಳತ್ರಯ ದೇವರಾಶಿಯಾ–

೨೯. ಚಾರ್ಯ್ಯ ಕೆಸಱು ಕಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ನಟ್ಟ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ । ಇದು ಸಾಶ್ವತ ಭುಕ್ತಿ ॥

Veṁkaṭāpur is situated to the north-west of Dharwar at a distance of about 20 Kilometers. The epigraph is found infront of a temple in the village.

The inscription records that the Kadaṁba mahāmaṁḍaḷēśvara Jayakēsi and his queen Maiḷaladēvi were ruling, that a certain Padmaladēvi made some grants and that one Kāḷatraya Dēvarāśi Āchāryya established the linga with morter and stone.

The date corresponds to A. D. 1136, December 24, Tuesday.

1 .... staṁbhāya Śaṁbhavē [||*] Ōṁ nama Śivāya

2 ... masta-bhuvan-ā .... paramē .. parama .... śrîmat = sa [rvvajña]

3 .. Satyā .... Chā ..... chakravartti Bhū .... [dēvara] vijaya-

4 .... r-ōttar-ābhivriddhi .... || Padmala-dēvi biṭṭa dharmma [||*]

5 Svasti samadhigata-paṁch .... samasta-bhuvana- saṁstu ....

6-12 [Worn out]

13 .... nija-rājadhāni [Bhōgū]ra ....

14 Saka-nṛipa- kāḷ -ātîta-saṁvatsara-śataṁgaḷu 105[8]

15 .... vuttarāyaṇa-saṁ-

16 .... kēsi-dēvaru Maiḷala-mahādēviyaru ka[ra]-

17 .... tam-irddu ...... dal = vēḍi bi-

18 .... yiṁ baḍaga .. tta

19 bāvi .... mataru ... dr-ārkka-tāraṁ baraṁ salvaṁ [t-ā]-

20 gi ...... bādhe parihārav = āgi ..... dharmmadi naḍasuvar-ellaru salisuvaru [||*]

21 Î dharmmamaṁ ..... pāḷisidavargge ... sāgara Vāraṇāsi Kurukshētra tîrttha-sthānadalu sahasra kavile-

22 yaṁ bahu-suvarṇṇa . . . . . . gar=appa sa-brāhmaṇargge [ekkōṭi] tapōdhanargge koṭṭa phalaman = eyduvaru [|*]

23 Idan = aḷidāta Vāraṇāsi . . kshētradalu . . . kavilleyuṁ sa-brāhmaṇarumaṁ divya-tapōdhana-

24 rumaṁ koṁda pātakan = akku || Bahubhir = vvasudhā dattā rājabhis = Sagar-ādibhiḥ [|*] Yasya yasya yadā

25 bhuktā tasya tasay tadā phalaṁ [||*] Sva-dattāṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasundharāṁ [|*] Shashṭhir = vvarśa-sa-

26 hasrāṇi vishṭhāyāṁ jāyatē krimiḥ || Sāmā[nyō] = yaṁ dharma-sētu-nṛipāṇāṁ kā-

27 lē kālē pālaniyō bhavadhhiḥ [|*] Sarvvān ētān bhāginaḥ pārttiv ēṁdrā[n] bhūyō bhūyō yā-

28 chatē Rāmabhadraḥ || Bîrabha māḍisida dērummaṁ degulamumaṁ Kāḷatraya Dēvarśiy-ā-

29 chāryya kesaṟu kall = ikki naṭṭa liṁga-pratishṭhe | Idu sāśvata bhukti ||

೬೫

ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೩-೨೪

AR. 1925-26, No. 452 **SII. XV-7**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೬

ಸಿಂಗನಹಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೮ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನದ ೨ ತುಂಡುಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಇದು, ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೋಜೇಶ್ವರದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೧೫ರಲ್ಲಿ "ಸಂವತ್ಸರಂ ೧೦೪೫ನೆಯ ಶೋಭಕ್ರಿ . . ." ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೩-೨೪.

* ರಾಘವಾಂಕನ ಸೋಮನಾಥಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ "ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಹೋಜೇಶ್ವರ" ಎಂಬ ದೇವತೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. 'ಕುಂದೂರಗಳೆ' ಎಂಬ ಅಳತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಒಂದನೆಯ ತುಂಡು:

೧. . . . . ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ ॥ ಭ–

೨. . . . . ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಸಿದೇವರ ತತ್ಸುತಂ

೩. . . . . ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀಮತು ವಿ–

೪. . . . . [ಪು]ತ್ರ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡ–

೫. . . . . ಶ್ವರ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾನ ಹರಧರಣೀ–

೬. . . . . ವಂಶಮಹೋದಯ ಮಹೀಧರೇಂದ್ರಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯ–

೭. . . . . ಂಡಕರಾತಿತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕ್ರಿತ ಸಕಳ–

೮. . . . . [ವಾ]ನರಮಹಾಧ್ವಜ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಘ್ಘೋಷಣ

೯. . . . . ಶ್ವಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂ–

೧೦. . . . . [ಶಿಖ]ರಸ್ಥಾಪಿತ ಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಝುಂಪ–

೧೧. . . . . ಪಳ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರ ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರು–

೧೨. . . . . ಡ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘರಟ್ಟ ಶುಭಟರಾ–

೧೩. . . . . [ರಾ]ಜಾವಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂ–

೧೪. . . . . ರೊಳು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ವಿಜಯ–

೧೫. . . . . ಯ ಸಂತ್ಸರಂ ೧೦೪೫ನೆಯ ಶೋಭಕ್ರಿ–

೧೬. . . . . ತತ್ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳು ಪ್ರಧಾನರಪ್ರ–

೧೭. . . . . ಪ್ರಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮಸಭೆಯ ನಾನಾ–

೧೮. . . . . ರೀ ಭಟ್ಟಗ್ರಾಮದ ಭಾರದ್ವಾಜ

೧೯. . . . . ಲಾಳಸನ್ಧಿವಿಗ್ರಹಿ

೨೦. . . . . ಪಾಳಯ್ಯನಾಯ–

೨೧. . . . . ವನ್ತಾಗಿ ಚ–

೨೨. . . . . ತ್ರಾನು

೨೩. . . . . ಖೋ–

ಎರಡನೆಯ ತುಂಡು:

೨೪. . . . . . . ಪಾಧ್ಯಾ[ಯ] . ಯಯ್ಯನ ಪುತ್ರ . . . .

೨೫. . . . . [ದೂ]ರ ಬಳಿ[ಯ] ಬಾಡ ಕಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಪಿಂಡಾದಾನದಿಂ . . . .

೨೬. . . . . . . ಪೂ[ಜ]ಸಮೇತ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕ[ದಿಂ] . . . . .

೨೭. . . . . . ತ್ರಿಕವಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ ಶಾಸನಮಂ ಪಡೆದಾ ಪುಣ್ಯ . . . .

೨೮. . . . . . ರ ಹಳ್ಳದ ತಡಿಯ ಹೋಚೇಶ್ವರದೇವರ ನಿವೇದ್ಯ ಚೈತ್ರಪವಿತ್ರ [ಜಿಣ್ಣೋದ್ಧಾ]-

೨೯. . . . . . [ಕೂಳಿಂ] ಪಡುವಣ ಕೆಱೆಯ [ನೀರ್ವರಿಯ][೧] ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಂದೂರಗಳೆಯಲು

೩೦. . . . . . . [ನಾ]ಲ್ವತ್ತೊಂದು ಕಮ್ಮ ಗರ್ದ್ದೆಯ್ಮಂ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವ಼ಂ ಮೂಡಲು ಹಂನೆರಡು ಕಯಿ ನೀಳವಱುಗ-

೩೧. [ಯಿ ಯಗಲ]ದ ಮನೆಯುಮ ಸರ್ಬ್ಬನಮಸ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೀ ಧಂರ್ಮ್ಮಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದರ್ಗ್ಗೆ ವಾರಣಾಸಿ ಕು-

೩೨. [ರುಕ್ಷೇತ್ರ]ದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮಣ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣದಲು ಯೆಕ್ಕೋಟಿ ತಪೋಧನರ್ಗ್ಗೆ ಕೋಟಿ ಕವಿ-

೩೩. . . . [ಪು]ಣ್ಯವಕ್ಕುವೀ ಧರ್ಮ್ಮಮನಳಿದವಂಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲು ಆ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಲು ಆ ತಪೋಧ-

೩೪. [ನರಮ]ನಾ ಕವಿಲೆಯುಮಂ ಕೊಂದ ಪಾತಕನಕ್ಕು ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುಂ ನ್ರಿಪಾಣಾಂ-

೩೫. ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀ[ಯೋ] ಭವಿದ್ಭಿಃ [।*] ಸರ್ಬ್ಬಾನೇತಾನ್ ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚ-

೩೬. ತೇ ರಾಮಚಂದ್ರ ॥ ಮದ್ವಂಶಜಾ ಪರಮಹೀಪತಿವಂಶಜಾವಾಃ ಪಾಪಾದಪೇತಮನಸಾ ಭೂಮಿಪಾಳಾಂ ಏಪಾಳಯನ್ತಿಮಮಧರ್ಮ್ಮಮಿದಂ ಸ-

೩೭. ಮಗ್ರಂ ತೇಷಾಂ ಮಯಾ ವಿರಚಿತೋಂಜಳಿರೇಷ ಮೂರ್ದ್ನಾ ॥ ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ[।*] ಶಷ್ಠಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥

---

೧. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಯ ಮತ್ತು ವಾ ಅಕ್ಷರಗಳ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೩೮. ಸ್ಮರನಿಭರೂಪನುದ್ಧತನ್ರಿಪಾಳಕಜಾಳಕ್ರಿತಾಂಕತಕೋಪಿನಾ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತ ಮಹನೀಯಕದಂಬ ಕುಳಾಂಬುಜಾತ–

೩೯. ಭಾಸ್ಕರನಹಿತತ್ರಿಣೇತ್ರನೆಸೆದಂ ವಿಭುಮಾವನಗಂಧವಾರಣಂ ಹರಿಹರಪಾದಪಂಕಜಶಿಳೀ ಮುಖನೀ ಜಯಕೇಸಿಭೂಭುಜ ॥

೪೦. ಶ್ರೀವಿಭವಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿ ಕೀರ್ತ್ತಿದಿಗಂತಮನೆಯ್ದೆ ಪರ್ಬ್ಬಿ ನಾನಾವಿಧನಾದದಿಂ (ದಾನದಿಂ) ಸಕಳಯಾಚಕಕೋಟಿಕ್ರಿತಾರ್ತ್ಥರಾಗೆ ಧಾತ್ರಿವಿನು–

೪೧. ತಂಗೆ ವಿಕ್ರಮನ್ರಿಪಂಗೆ ತನೂಭವೆಯಾದಳೆಂದೊಡಿಂನಾವನೊ ಬಣ್ಣಿಪಂ ನೆಗಳ್ದ ಮೈಳಲದೇವಿಯನಬ್ಜನೇತ್ರೆಯ ॥

೪೨. ಶ್ರೀಮತ್ಪಿರಿಯರಸಿ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯ ಶ್ರೀಕರಣದ ಸಿಂಗಣ್ಣಗಳ ಬರೆಪ [।*] ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ॥

೪೩. ಈ ಧಂರ್ಮಕ್ಕಱುವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಮುಖ್ಯ[೧]

The village Simganahalli is located at a distance of about 18 Kilometers from Dharwar to its north west.

The present epigraph which is broken into two pieces is found near the Kalmēśvar temple in the village.

It might be of the period of Jayakesi II of the Goa Kadamba family.

It records grant of houses and lands to the temple of Hōchēśvara.

The epigraph is dated in the year A. D. 1123-24.

● In the Sōmanātha-chāritra of Rāghavāmka we come across the god Hōjēśvara of Puligere. The measuring unit called 'Kumdūra-gale' may be noted.

1 .... mūla-stambhāya śambhavē || Bha-

2 .... mahāmaṇḍaḷēśvaram śrîmaj-Jayakēsi- dēvarn tat = sutam

3 .... mahāmaṇḍaḷēśvaram śrîmatu Vi-

4 .... [pu]tra samadhigata-pamcha-mahā-śabda mahāmaṇḍ-

---

೧. ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.

5 .... śvara samasta bhuvana-saṁstūyamāna Hara-Dharani-

6 .... vaṁśa- mahōdyaya-mahî -dharēṁdra-śikhar- ābhyudaya-

7 .... ṁḍa-kar-āti-tîbra-nija-pratāpa-vaśikrita-sakaḷa-

8 .... [vā]nara mahā -dhvaja permmaṭṭi-tūryya nir-gghōsha ṇ
a

9 .... śvamēdha-dîksha-dîkhita-kuḷa-prasū-

10 .... [śikha]ra-sthāpita-mahā- śakti-prabhāva tyāga-jaga-jhaṁpa-Jhahṁpā-

11 .... paḷa śaraṇ-āgata-vajra-prākāra lōkaika-kaḷpa-dru-

12 .... ḍa maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭta vairi-gharaṭṭa śu-bhaṭa-rā-

13 .... [rā]jāvaḷi-samāḷaṁkritar = appa śrîman-mahāmaṁ-

14 .... roḷu sukha-saṁkathā -vinōdadiṁ vijaya-

15 .... ya saṁvatsaraṁ 1045neya Śōbhakri-

16 .... tat-puṇya-dinadoḷu pradhānara pra-

17 .... pramukha brahma-sabheya nānā-

18 .... r = î bhaṭṭa-grāmada Bhāradvāja

19 .... lāḷa-sandhi-vigrahi

20 .... pāḷayya-nāya-

21 .... v = ant = āgi cha-

22 .... trānu

23 .... ḷō

Second piece:

24 .... pādhyā[ya] . yayyana putra ....

25 .... [dū]ra baḷi[ya] bāḍa Karbbaḷḷiya piṁḍā-dānadiṁ ....

26 ...... pū[ja]-samēta pāda-prakshāḷana dhārapūrvvaka[diṁ] .....

27 . . . . . trikav = ā-chaṁdra-ārkka-tāraṁ baraṁ śāsanamaṁ paḍed = ā puṇya . . . .

28 . . . . . ra haḻḻada taḍiya Hōhēśvara-dēvara nivēdya chaitra- pavitra - [jîrṇ ṇōddhā]-

29 . . . . . [kūḷiṁ] paḍuvaṇa keṟeya [nîr-variya][1] vāyavyadalli Kuṁdūra-gaḷ eyalu

30 . . . . . . [nāl]vattoṁdu kamma garddeymaṁ Mūlasthāna-dēvariṁ mūḍ alu haṁneraḍu kayi nîḷav = aṟuga-

31 [yiy = agala]da maneyuma sarbba- namasyav = āgi biṭṭar = î dhaṁrma maṁ pratipāḷisidargge Vāraṇāsi Ku-

32 [rukshētra]dalli saṁkramaṇa-sūryya-grahaṇadalu yekkōṭi tapōdhanarargge kōṭi kavi-

33 . . . [pu]ṇynv = akkuv = î dharmmaman = aḷidavaṁge ā kshētradalu ā puṇya-tithiyalu ā tapōdha-

34 [naruma]n = ā kavileyumaṁ koṁda pātakan = akku || Sāmānyō = yaṁ dharmma-sētuṁ nripāṇāṁ

35 kālē kālē pālanî[yō] bhavadbhiḥ [|*] sarbbān = ētān bhāvinaḥ pārtthiv-ēṁdrān bhūyō bhūyō yācha-

36 tē Rāmachaṁdra || Mad-vaṁśajā para-mahîpati- vaṁśajā vāḥ pāpād = apēta-manasā bhūmi-pāḷāṁ ē pāḷayanti mama dharmmam = idaṁ sa-

37 magraṁ tēshāṁ mayā virachitōṁjaḷir = ēsha mūrdnā || Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁdarā [|*] śashṭhi-varsha-sahasrāṇi vishṭ hāyāṁ jāyatē krimi ||

38 Smara-nibha-rūpan = uddhata -nripāḷaka-jāḷa-kritāṁta-kōpin = ā Hara-Dharaṇi-prasūta mahaniya - Kadaṁba-kuḷ-āṁbujāta-

---

1. These leters are written between thc letters"Ya and"Va" in smaller size.

39 bhāskaran = ahita-Triṇētran = esedaṁ vibhu māvana- gaṁdhavārṇaṁ Harihara-pāda- paṁkaja śiḷîmukhan = î Jayakēsi bhūbhuja ||

40 Śrî-vibhavaṁ manaṁgoḷisi kîrtti-digaṁtaman = eyde parbbi nānā-vidha-nādadiṁ(dānadiṁ) sakaḷa-yāchaka- kōṭi-kritārtthar = āge dhātri-vinu-

41 taṁge Vikrama-nripaṁge tanūbhavey = ādaḷ eṁdoḍ = iṁn = āvano baṇ ṇipaṁ negaḷda Maiḷala- dēviyan = abja-nētreya ||

42 Śrîmat-piriy = arasi Maiḷala-mahadēviya śrîkaraṇada Siṁgaṇṇagaḷa barepa [|*] maṁgaḷa-mahā- śrî ||

43 Î dharmmakk = aṟuvattokkalu mukhya[1]

೬೬

ಸಿದ್ದಾಪುರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೦

AR. 1925-26, No. 460 **SII. XI-194**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೫೮

ಸಿದ್ದಾಪುರ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಕಿ. ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಹನುಮಂತದೇವರ ಗುಡಿಯ ಎದುರು ಈ ಶಾಸನ ನಿಂತಿದೆ.

ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರ ಅಂಗಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ನಾಗರಾಶಿಪಂಡಿತರಿಗೆ ಹೊಸವಳಲ ಗ್ರಾಮದ ಅರುವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಒಂದೊಂದು ಪಣ ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯ, ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೧-೩ ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೪೫ನೆಯ ಸಾರ್ವರಿಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಚತುರ್ದಶಿ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶಾರ್ವರಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ಚತುರ್ದಶಿಯು ಶುದ್ಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೀ ವದ್ಯಪಕ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೀ ಮಂಗಳವಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಿತಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೦, ಮಾರ್ಚ್ ೧೬, ಮಂಗಳವಾರ ಅಥವಾ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೧, ಮಾರ್ಚ್ ೩೦. ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

---

1. The rest of the portion is lost.

• ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಹೊಸವೊಳಲು.

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾ-

೨. . [ದ ೫]೫ನೆಯ ಸಾರ್ವ್ವರಿಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಚ-

೩. [ತುರ್ದಶಿ] ಸೋಮವಾರದನ್ದು ಪೊಸವೊಳಲ ಮೂ-

೪. [ಲಸ್ಥಾ]ನದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಅಱುವತ್ತೊಕ್ಕ[ಲು] ವರಿಷ[ಂ]ಪ್ರತಿ

೫. . . . ಲ್ ಕೊಟ್ಟ ಪಣ ಒಂದು ದೇವರ ಅಂಗಭೋ-

೬ ಗ[ಸೊ] ತೆಸುಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು ನಾಗರಾಸಿ ಪಂಡಿ-

೭ ತರು ಪಡೆದರು ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರ[ರಂ] [॥*]

೮. ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದವರ್ಗ್ಗೆ ಆಯುಂ

೯. ಸ್ರೀಯುಂ ಪೆಚ್ಚುತಿಕೆ[ೞ*] [।*] ಈ ಧರ್ಮ್ಮಮನಳಿದವ-

೧೦. ರ್ಗ್ಗೆ ಪಸುವ ಪಾರ್ವ್ವನ ರಿಸಿಯಂ ಕೊಂದ

೧೧. ಪಾತಕಮನೆಯ್ದುವರು ॥ ಗಣಪತಿ

The village Siddāpur situated at a distance of about 20 kilometers from Dharwar to its north- west.

The present epigraph is lying infront of the Hanumaṁta temple in the village.

The Sixty Families of Hosavoḷala are stated to have donated one paṇa for each family to Nāgaraśi- paṁḍita for the temple of God Mūlasthānadēva.

The inscription is dated in the 45 years of the Chāḷukya Vikrama era. There is no mention of bright or dark fortnight while giving the date. The concerned day may, therefore, correspond to A. D. 1120.

March 16, Tuesday, or A. D. 1120, March 30, Tuesday.

● Hosavoḷalu is the ancient name of the siddāpur.

1 Svasti Śrīmātu Chāḷukya-Vikrama-kā-

2 . [da 4]5 neya Sārvvari-saṁvatsarada chaitra-cha-

3 [turddasi] Sōmavāradandu Posavoḷala Mū-
4 l[astā]na-dēvargge aṟuvattokka[lu] varisha[ṁ]-prati
5 . . .l koṭṭa paṇa oṁdu dēvara aṁga-bhō-
6 ga-[sō]te-suṇṇakke koṭṭaru Nāgarāsi- paṁḍi-
7 taru paḍedaṟu chaṁdra-ārkka-tāraṁ bara[ṁ] [||*]
8 Í dharmmamaṁ pratipāḷisidavargge āyuṁ
9 śrîyuṁ pechchut-i[r*] ke [|*] Í dharmmaman = aḷidava-
10 rgge pasuva pārvvana risiyaṁ koṁda
11 pātakaman = eyduvaru || Gaṇapati

೬೭

ಸಿದ್ದಾಪುರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೫

AR. 1925-26, No. 461 **SII. XV-14**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೪೯

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಿವಮಂಟಪದ ಎದುರು ಇದೆಯೆಂದು SII. XV-14ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ, ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಳುಕ್ಯ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲದೇವನ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು.

ಹೊಸವೊಳಲದ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರಿಗೆ ಮೂಲಿಗ ಹಳ್ಳಗಾವುಂಡನು ನೀಡಿದ ಭೂದಾನ, ಈತನ ಪುತ್ರ ಹುಲಿಯಮ್ಮನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ನಂದಿಮಂಟಪದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಲು ೧೯-೨೨ ರಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀಚಾಳುಕ್ಯಭೂಲೋಕ ಸಖವರಿಷ ೧೦೫೬ನೆಯ ಆನಂದಸಂವತ್ಸರ . . . . . ಪೌಸ್ಯದಮವಾಸೆ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣ ಆದಿತ್ಯವಾರ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆನಂದಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಯದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೫, ಜನೆವರಿ ೧೬, ಬುಧವಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯವಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೫, ಜನೆವರಿ ೧೩, ಆದಿತ್ಯವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಲು ೩೭-೩೮ರಲ್ಲಿ "ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮಕಾಲದ ೧೧ನೆಯ ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರ ಆಷಾಢ ಸುದ್ಧ ೮ ಮಿ ಸೋಮವಾರ" ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೨, ಜೂನ ೬, ಸೋಮವಾರ. ಮೇಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೩೫ರ ದತ್ತಿ, ಕೆಳಗೆ ೧೦೮೨ರ ದತ್ತಿ ಬರುವುದೂ ೫೩ ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಾತೃ ಅದೇ ಭೋಕ್ತೃಗಳು ಇರುವುದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಂಭವವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ೧೧ನೆಯ ದುಂದುಭಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೭೧ನೆಯ ದುಂದುಭಿಯೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದರೆ, ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೪೨ರ ಶಾಸನವೆನಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

೧. ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈ-

೨. ಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ

೩. ಸಂಭವೇ [೧*] ॥ ಓಂ ಗಣಪತ್ಯಾಯ ನಮಃ ॥

೪. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಸಬ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಸ್ವರ ಬ-

೫. ನವಾಸಿಪುರವರಾಧೀಸ್ವರ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂಸ್ತೂಯಮಾ-

೬ ನ ಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತತ್ರಿಲೋಚನಕದಂಬವಂಶಮಹೋದಯಮಹೀಧ-

೭ ರೇಂದ್ರಶಿಖರಾಭ್ಯುದಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಂಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಡ[ಕ]ರಾತಿತೀ-

೮. ಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪ[ವಶೀ]ಕ್ರಿತಸಕಳಮಹೀಮಣ್ಡಳನುತ್ತುಂಗ ಸಿಂಘಲಾಂಚನ

೯. ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂರ್ಯ್ಯನಿರ್ಘೋಷಣ ಚತುರಾಸೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಟಿತಾ[ಷ್ಟಾ]-

೧೦. ದಸಾಸ್ವಮೇಧದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತ ಹಿಮವದುಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಸಿಖರಸ್ತಾ-

೧೧. ಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವ ತ್ಯಾಗಜಗಝಂಪಜಂಪಳಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಸುಭಟಕನಕನಿಖ-

೧೨. ಸೋಪಳ ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರ ಲೋಕೈಯ್ಕಕಳ್ಪದ್ರುಮ ಸ[೦]ಕ್ರಾಂತಿಧವಳ ಮೂ-

೧೩. ರ್ತ್ತಿನಾರಾಯಣ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಂಡ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಗರಟ್ಟ ಸುಭಟ-

೧೪. ರಾಜಸಿಖಾಮಣಿ ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯಖಿಳರಾಜಾವಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ

೧೫. ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಕೇಸಿದೇವರುಂ ಮೈಳಲಮಹಾದೇವಿಯರುಂ ಬೋಗೂರ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳು ಸು

೧೬. ಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಮಿರಲು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಯಮನಿಯಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ-

೧೭. ಧ್ಯಾನಧಾರಣಮೋನಾನುಷ್ಠಾಣಜಪಸಮಾಧಿಸೀಳಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ಪೊಸವೊಳ-

೧೮. [ಲ ಪ್ರಮು]ಖ ಧನ್ನೇಸ್ವರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರೊಳಗಾಗಿ ನಾಲುವರು ಪ್ರಭುಗಳೆ-

೧೯. ಜೆಯಲು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಚಾಳುಕ್ಯಭೂಲೋಕ ಸಖವರಿಸ ೧೦೫೬ನೆಯ ಆನಂದಸಂವ-

೨೦. ತ್ಸರ . . . . ಪೊಸವೊಳಲ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ತಾನದೇವರ್ಗ್ಗೆ ಎರಡು ಪುಳ್ಳ[ರಡಿ]ಉ ತನ್ನ ನಿಜವ್ರಿತ್ತಿ–

೨೧. ಯೊಳಗೆ ಮೂಲಿಗ ಹಳ್ಳಗಾವುಂಡ ಪೌಸ್ಯದಮವಾಸೆ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹಣ ಆದಿತ್ಯ–

೨೨. ಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಸರ್ವಬಾಧಪರಿಹಾರಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ [॥*] ಇ ಧಂರ್ಮ್ಮಮನಾ–

೨೩. ಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಸರ್ವಬಾಧಪರಿಹಾರಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕತಾರಂಬರಂ [॥*] ಈ ಧಂರ್ಮ್ಮಮನಾ–

೨೪. ವನೊರ್ವ್ವ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿದವರ್ಗ್ಗೆ ಆಯುಂ ಶ್ರೀಯುಂ ಪೆಚ್ಚುತಿಕ್ಕೆ [೯*] [।*] ಇ ಧರ್ಮ್ಮಮನಾವನೊರ್ವ್ವ

೨೫. ಅಳಿದವರುಂ ಗಂಗೆ ವಾರಣಾಸಿಯೊಳಗೆ ಪಸುವಂ ಪಾರ್ವ್ವನಂ ಸಿಸು ರಿಸಿಯಂ ಕೊಂದ ಪಾತಕ–

೨೬. ನ ಪೋದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪೋಪರು ॥ ಬಹುವಿರ್ವ್ವಸುಧಾ ದತ್ತಾ ರಾಜಭಿಃ ಸಗರಾದಿಭಿಃ [।*] ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ

೨೭. ಯದಾ ಭೂಮಿ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಳಂ ॥ [೨*] ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ [।*] ಶ–

೨೮. ಷ್ಟಿರ್ವ್ವರಿಸ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಇಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥ [೩*] ಸ್ರೀ ಬೀರಮೆನಿಸಿದ ಎಸವಿನ ಹೀಚಗ–

೨೯. ಉಂಡಂಗಂ ಹಮ್ಮಿಕಬ್ಬೆಗ . [ರೋ]ಚಕಮೆನೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಗಡ ಖೇಚರಚಕ್ರದೊ–

೩೦. ಳೆಸೆವ ಹಳ್ಳಗಉಂಡ ॥ [೪*] ಪುಟ್ಟುವುದುಂ ಗುಣ ಅಂಮ್ಮುಳೆ ಒಟ್ಟಜಿ ದಸೆ ಅದಟು ದಾ–

೩೧. ನಧಂರ್ಮ್ಮಮಮೆಂಬೀ ನೆಟ್ಟನೆ ಪೆರ್ದ್ದಳ್ ಗುಣ ಒಡವುಟ್ಟಿದವೆನೆ ಹಳ್ಳಗಾಉಂಡನ–

೩೨. ನೆಂದು ಪೊಗಳ್ದಪುದು ಜಗ ॥ [೫*] ಇಟ್ಟಡೆ . . . . ವಿನಿಸಿಲ್ಲ ಕರಂ ಪಿರಿದೀ–

೩೩. ಯೆ ಬಲ್ಲ ತೊಳ್ದಟ್ಟಿ ವೈರಿಯಂ ಕೊಲ್ವ ಧರ್ಮ್ಮಮನೊಲ್ದ . . . [ಗೂ]ಡಿ–

೩೪. ಟ್ಟರೆ ಮಾರಿಯ ಜನನ ಬಾರಿಯ . . . . ಅಸ್ವದಾಧಿಕಾರಿಯ ನೆಟ್ಟನೆ ಧಾತ್ರಿ ಬಣ್ಣಿ–

೩೫. ಪುದು ಹಳ್ಳಗೌಉಂಡನನಾ[ದಿ]ಗೌಂಡನ ॥ [೬*] ಸುಪುತ್ರ ಕುಳದೀಪಕ

೩೬. ಗಾವರಿ ಹುಲಿಯಂಮ್ಮನೆ(ಸೆ)ಟ್ಟಿ ನಂದಿಯಂ ನಂದಿಮಂಟಪಮಂ ಮಾಡಿಸಿದ ॥

೩೭. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಚಾಳುಕ್ಯವಿಕ್ರಮ ಕಾಲದ ೧೦ನೆಯ ದುಂದುಭಿ

೩೮. ಸಂವತ್ಸರ ಆಶಾಢ ಸುದ್ಧ ೮ ಮಿ ಸೋಮವಾರ ದ್ವಿತೀಪಾತದಂದು ಬಾ–

೩೯. ಚ ಗಾಉಂಡನ ಸುಪುತ್ರ ಕುಲದೀಪಕ ಗೋತ್ರಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಶಿವಪಾದಸೇ–

೪೦. ಖರ ಹಳ್ಳಗಾಉಂಡ ಹೊಸವೊಳಲ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ತಾನದೇವರ್ಗ್ಗೆ . .

೪೧. . . . ಯ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗಣ ಕೋಡಲು ನಾಗರಾಸಿಪಂಡಿತರ್ಗ್ಗೆ ಧಾರಾ–

೪೨. ಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಸರ್ವ್ವ[ಬಾ*]ಧಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾ .

೪೩. ರಂಬರಂ ॥

The epigraph which is mentioned as lying infront of the Śiva- maṁṭapa in the village in SII. XV-14 is not found there at present.

The inscription mentions the rule of the Chāḷukya monarch Bhūlōkamalla and his feudatory Jayakēsi II of the Goa Kadaṁba family.

It records a grant of land by mūliga Haḻḻagāvuṁḍa to the Mūlasthāna temple at Hosavoḷal. It also mentions that a naṁdi-maṁṭapa was erected by Huliyamma, son of the said Haḻḻagāvuṁda.

The inscription is dated on A. D. 1135, January 13, Sunday. There is a second date in the inscription. As per the reading it corresponds to A. D. 1082, June 6, Monday, Now, the doner and the donee are the same in the two dates.

The dates are separated by 53 years. It is therefore rather abnormal that the same person should be continuing to live in the said capacities for such a long period. There is also the unusual position of the seond date preceding the earlier one. It is therefore likely that the reading of the year as l0th Duṁdubhi may be wrong for '70th Duṁdubhi.' If we take 70th Duṁdubhi as the correct rending, the second grant would be in the year A. D. 1142 and therefore more natural.

1 Namas = tuṁga = śiraś-chuṁbi = chaṁdra-chāmara-chāravē [|*] trai-

2 ḷōkya-nagar-āraṁbha-mūla-staṁbhāya

3 Sambhavē || [|*] Ōṁ Gaṇapatyāya namaḥ ||

4 Svasti samadhigata-paṁcha- mahā-sabda mahā-maṇḍaḷēsvara Ba-

5 navāsi-pura-var-ādhîsvara samasta-buvana-saṁstūyamā-

6 na Haṛa-Dharaṇî-prasūta -Triḷōchana - Kadaṁba-vaṁśa-mahōdaya-mahîdha-

7 rēṁdra-śikhar-ābhyudayamāna-mahā-prachaṁṇḍa - mārttaṇḍa- [ka]r-āti-tî-

8 bra-nija-pratāpa - [vaśi]krita-sakaḷa-mahî- maṇḍaḷan- uttuṁga-siṁgha-laṁchana

9 vānara-mahā-dhvaja permmaṭṭi-tūryya-nirgghōshaṇa chatur-āsîti nagar-ādhishṭit-ā[shṭā]-

10 das-āsvamēdha-dîkshā -dîkahita-kuḷa-prasūta Himavadu-girîṁdra-ruṁdra-sikhara -stā-

11 pita-mahā-śakti - prabhāva tyāga- jaga-jhaṁpa-Jaṁpaḷāchāryya su-bhaṭa-nikha-

12 s-ōpaḷa-saraṇ-āgat-vajra-prākāra lōk-aiyka- kaḷpa -druma sa[ṁ]krāṁti-dhavaḷa mū-

13 rtti-Nārāyaṇa kîrtti-mārttaṁḍa maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭṭa vairi-garaṭṭa su-bhaṭa-

14 rāja-sikhāmaṇi Kādaṁba-chūḍāmaṇ = îty = akhiḷa-rājāvaḷi-samāḷaṁkritar = aappa

15 śrîmaj-Jayakēsi-dēvaruṁ Maiḷala-mahādēviyaruṁ Bhōgura-nelevîḍinoḷu su-

16 kha-saṁkhatā-vinōdadiṁ rājyaṁ-geyuttam = iralu || Svasti yama-niyama-svādhāya-

17 dhyāṇa-dhāraṇa-mōn-ānushṭhāṇa-japa-samādhi-siḷa-saṁpannar = appa Posavoḷa-

18 [la-pramu]kha Dhannēsvara-bhaṭṭopādhāyar-oḷng = āgi nāluvaru prabhugaḷ = e-

19 ṟiyalu || Svasti śrî-Chāḷukya - Bhūlōka -sakha-vsrisa 1056 neya Ānaṁda-saṁva-

20 tsara . . . . Posavoḷala śrî-Mūlastāna dēvargge eraḍu puḷḷa[raḍi]ya tanna nija-vritti-

21 yoḷage mūliga Haḷḷa-gāvuṁḍa Pausyad = amavāse sūryya -grahaṇa Āditya-

22 vārademdu Dēvarāsi- paṁḍitara magaṁ Nāgarāsi-paṁḍitara kāla-[ka*]rchchi dhāra-purvva

23 kaṁ māḍi koṭṭa sarva-bādha-parihāraṁ māḍi koṭṭa chaṁdra-ārkka-tāraṁ bara [||*] I dhaṁrma-man = ā-

24 van = orvva pratipāḷisidavargge āyuṁ śrîyuṁ pechchuti[r*]kke [|*] I dharmmaman - āvan = orvva

25 aḷidavaruṁ Gaṁge Vāraṇāsiyoḷage pasuvaṁ pārvvanaṁ sisu risiyaṁ konda pātaka-

26 na pōda lōkakke pōparu || Baḥubhir = vvasudhā dattā rājabhiḥ sagar-ādibhiḥ [|*] yasya yasya

27 yadā bhūmi tasya tasya tadā phaḷaṁ || [2*] Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁdharā[|*]śa-

28 shṭir-vvarisa - sahasrāṇi ishṭāyāṁ jāyatē krimi || [3*] Srî bîram = enisida Dasavina Hîcha-ga-

29 ūṁḍaṁgaṁ Hammikabbega. [rō]chakam = ene puṭṭida gaḍa khēchara-chakrado-

30 ḷ = eseva Haḷḷa - gaūṁḍa || [4"] Puṭṭuūduṁ guṇa aṁmmuḷe oṭṭaji dase adaṭu dā-

31 na-dhaṁrmmamam = eṁb = î neṭṭane perddaḷ guṇa oḍa-vuṭṭidav = ene Haḷḷa - gāüṁḍana-

32 n = eṁdu pogaḷdapudu jaga || [5*] Iṭṭ = aḍe . . . . v = inisilla karaṁ pirid = î -

33 ye Balla tūḷd = aṭṭi vairiyaṁ kolva dharmmaman = old . . . [gūḍ] - i -

34 ṭṭare māriya janana bāriya . . . . āsvad = ādhikāriya neṭṭane dhātri baṇṇi-

35 pudu Haḷḷa-gauüṁḍan = anā[di]-gauṁḍana || [6*] Su-putra kuḷa-dîpaka

36 gāvari Huliyaṁmma-ne(se)ṭṭti Naṁdiyaṁ Naṁdi-maṁṭapamaṁ māḍisida ||

37 Svasti śrîmatu Chāḷukya-Vikrama-kālada 10 ney Duṁdubhi-

38 saṁvatsara Āśāḍa-suddha 8 mi Sōmavāra dvitîpātadaṁdu Bā-

39 cha-gāüṁdana su-putra kula-dipaka gōtra-kalpa-vṛiksha Siva-pāda-sē-

40 khara Haḷḷa-gāüṁda Hosavoḷala śri-Mūlastāna-dēvargge . .

41 . . . ya keṟeya keḷagaṇa Kōḍala Nāgarāsi-paṁḍitargge dhārā-

42 pūrvvakaṁ māḍi koṭṭa sarvva - [bā*]dha-parihārav = āgi chaṁdra-ārka - ta-

43 raṁ baraṁ ||

೬೮

ಸಿದ್ದಾಪುರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೫೮

AR. 1925-26, No. 44 **AI. XIp. 273-74**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೬೦ **SII. XV-229**

ಹಾಳು ಸಿದ್ದಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಪಂಚಲಿಂಗದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ೩-೪ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಿತ್ತೂರಿನ "ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ"ದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳಪದ್ಯ, ಫಲಶ್ರುತಿಪದ್ಯಭಾಗಗಳು ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ.

ಗೋವೆಯ ಕದಂಬವಂಶದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಶಿವಚಿತ್ತವೀರಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಹೊಸವೊಳಲದ ದಾಮೋದರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಅನಂತಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸಹಿತ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪ್ರಭುಗಳು, ಅರುವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಹಾಗೂ ತೋಂಟಿಗರೈನೂರ್ವರು ಕೂಡಿ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲು ೩೦-೩೨ರಲ್ಲಿ "ಶಕವರ್ಶಂ ೧೦೮೦ನೆಯ ಬಹುಧಾನ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶಾಡದಮವಾಸ್ಯೆ ಸೋಮವಾರದಂದು ದಕ್ಷಿಣಾಯನದ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ವ್ಯತೀಪಾತ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಕೆ ಮತ್ತು ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಆಷಾಢ ಅಮಾವಾಸ್ಯ ಶುಕ್ರವಾರ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಮಣವು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಗುರುವಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನೋಕ್ತ ಸೋಮವಾರದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೫೮, ಜೂನ ೩೦, ಸೋಮವಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೧. ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ . . . . . ಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗ-

೨. ರಾರಂಭ . . . .

೩. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ-

೪. ರಂ ಬನವಾಸೀಪುರವರಾಧಿಶ್ವರಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಸಂ-

೫. ಸ್ತೂಯಮಾನಹರಧರಣೀಪ್ರಸೂತತ್ರಿಲೋಚನಕ-

೬. ಡಂಬವಂಶಮಹೋದಯಮಹೀಧರೇಂದ್ರಶಿಖರಾಭ್ಯುದ-

೭. ಯಮಾನಮಹಾಪ್ರಚಂಡಮಾರ್ತ್ತಂಣ್ಡ ಮಾರ್ತ್ತಂಣ್ಡ ಕರಾತಿ-

೮. ತೀಬ್ರನಿಜಪ್ರತಾಪವಶೀಕ್ರಿತಸಕಳಮಹೀಮಣ್ಡಳ-

೯. ನುತ್ತುಂಗಸಿಂಹಲಾಂಛನಂ ವಾನರಮಹಾಧ್ವಜಂ ಪೆರ್ಮ್ಮಟ್ಟಿತೂ . .

೧೦. ರ್ಯ್ಯನಿರ್ಗ್ಘೋಶಣಂ ಚತುರಾಶೀತಿನಗರಾಧಿಷ್ಟಿತಾಷ್ಟಾದ-

೧೧. ಶಾಶ್ವಮೇಧಯಜ್ಞದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಕುಳಪ್ರಸೂತಹಿಮ-

೧೨. ವದ್ಗಿರೀಂದ್ರರುಂದ್ರಸಿಖರಸ್ಥಾಪಿತಮಹಾಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾ-

೧೩. ವ ತ್ಯಾಗಜಗಝುಂಪಝುಂಪಣಾಚಾರ್ಯ್ಯ ನಿಶ್ಶಂಕರಾಮ

೧೪. ಶುಭಟಕನಕನಿಕಶೋಪಳ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಂ

೧೫. ಲೋಕೈಕಕಳ್ಪದ್ರುಮಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಧವಳ ಮೂರ್ತ್ತಿನಾರಾಯ-

೧೬. ಣ ಕೀರ್ತ್ತಿಮಾರ್ತ್ತಂಣ್ಡ ಮಂಡಳಿಕಲಲಾಟಪಟ್ಟ ವೈರಿಘ-

೧೭. ರಟ್ಟ ಶುಭಟರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ ಕಾದಂಬಚೂಡಾಮಣೀತ್ಯ-

೧೮. ಖಿಳನಾಮಾವಳೀಸಮಾಳಂಕ್ರಿತರಪ್ಪ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮ-

೧೯. ಣ್ಡಳೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀ ಶಿವಚಿತ್ತವೀರಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿದೇವರಸರು ಶ್ರೀ-

೨೦. ಮದ್ಯುವರಾಜಕುಮಾರಂ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ದೇವರ-

೨೧. ಸರುಂ ಸಂಪಗಾಡಿಯ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳಿರ್ದ್ದು ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿ-

೨೨. ಚ್ಛಾಸಿರಮುಮಂ ಕೊಂಕಣವೊಂಭಯ್ನೂಱುಮಂ ದುಷ್ಟನಿ-

೨೩. ಗ್ರಹಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಳನೆಯಿಂದಾಳ್ದು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋ-

೨೪. ದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ [॥] ಸ್ವಸ್ತಿ ಯಮನಿಯಮಸ್ವಾ-

೨೫. ಧ್ಯಾಯಧ್ಯಾನಧ್ಯಾ(ಧಾ)ರಣಮೋನಾನುಸ್ಥಾಣಜಪಸಮಾ-

೨೬. ಧಿಶೀಳಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ಹೊಸವೊಳಲ ಪ್ರಭುಮುಖ(ಖ್ಯ)-

೨೭. ದಾಮೋದರಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅನಂತಭಟ್ಟೋಪಾ-

೨೮. ಧ್ಯಾಯರೊಳಗಾಗಿ ನಾಲುವರು ಪ್ರಭುಮುಖ್ಯವಱು-

೨೯. ವತ್ತೊಕ್ಕಲುಂ ತೋಂಟಿಗರುಮೈನೂರ್ವ್ವರುಮಿರ್ದ್ದು ಬಿಟ್ಟ ಧ-

೩೦. ರ್ಮ್ಮಮೆಂತೆಂದಡೆ [॥*] ಶಕವರ್ಶಂ ೧೦೮೦ನೆಯ ಬಹುಧಾನ್ಯಸಂ-

೩೧. ವತ್ಸರದ ಆಶಾಡದಮವಾಸ್ಯೆ ಸೋಮವಾರದಂದು ದ-

೩೨. ಕ್ಷಿಣಾಯನ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ವ್ಯತೀಪಾತದ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯೊಳು

೩೩. ಕಿತ್ತೂರು ಮೂವತ್ತಱ ಬಳಿಯ ಬಾಡ ಹೊಸವೊಳಲ ಶ್ರೀ-

೩೪. ಪಂಚಲಿಂಗದೇವರಂಗಭೋಗ ನಿವೇದ್ಯಕ್ಕಂ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತ-

೩೫. ಜೀರ್ಣ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಂ ಅಱುವತ್ತೊಕ್ಕಲ ಒಕ್ಕಲಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಗೆ ಗೊ-

೩೬. ಳಗ ೧ ಒಂದು ಹೊಱಿ ೧ [।*] ತೋಂಟಿಗರು ಒಕ್ಕಲಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾ-

೩೭. ಗ ೧ ಪವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಗ ೧ ಅಯ್ನೂಱನಾಲುವರು ಒಕ್ಕ-

೩೮. ಲಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಗ ೧ ಪವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಗ ೧ ಅವರಲ್ಲಿ

೩೯. ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಗ ೧ ಉಗುರಮೂನೂರ್ವ್ವರು ಒಕ್ಕಲಲ್ಲಿ [ಚೈ]-

೪೦. ತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಗ ೧ ಪವಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಗ ೧ . . . . . .

೪೧. [ವೀ]ಸ ೧ ಹೊಱಿಗೆ ಅರೇವಿಸ . . . .[೧]

---

೧ ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

The epigraph, which was lying in the Paṁchaliṁga temple of the delapidated village, is now removed and kept in the "Rāṇi Channamma Museum" at Kittur about 3-4 years back. The invocatory and the imprecatory passages are broken away.

The inscription belongs to the independent reign period of the Goa Kadaṁba king Śivachitta Vira Permmāḍidēva.

The inscription records the grant to the temple of Paṁchaliṁga by the four prabhus of Hosavoḷala together with the bodies of Aruvattokkalu and the Tōṁṭiga-ainūrvvaru.

The date of the epigraph corresponds to A. D. 1158, June 30, Monday.

1 Namas = tuṁga-śiraś-chuṁbi . . . . . chāravē [|*] traiḷōkya -naga -

2 r-āraṁbha . . . .

3 Svasti samadhigata-paṁcha- mahā- śabda - mahāmaṁḍaḷeśva-

4 raṁ Banavāsî-pura -var - ādhîśvaraṁ samasta-bhuvana-saṁ-

5 stūyamāna Hara-Dharaṇî-prasūta Triḷōchana - Ka -

6 ḍaṁba-vaṁśa- mahōdaya-mahî-dharēṁdra - śikhar-ābhyuda-

7 yamāna-mahā - prachaṁḍa-mārttaṁṇḍa mārttaṁṇḍa - kar - āti-

8 tîbra-nija-pratāpa-vaśîkrita -sakaḷa- mahî-maṇḍaḷa -

9 n = uttuṁga-siṁha- lāṁchhanaṁ vānara-mahā-dhvajaṁ permmaṭṭi-tū-

10 ryya-nirgghōśaṇaṁ chatur-āśiti-nagar- ādhishṭit-āshṭāda-

11 ś-āśvamēdha-yajña-dîkshā-dîkhita- kuḷa-prasūta Hima-

12 vad-giriṁdra-ruṁdra-śikhara-sthāpita-mahā - śakti-prabhā-

13 va tyāga-jaga -jhaṁpa-Jhaṁpan-āchārrya niśśaṁka-Rāma

14 śubhaṭa-kanaka -nikas-ōpaḷa śaraṇ-āgata- vajra- prākāraṁ

15 lōkaika-kaḷpadrumaṁ saṁkrānti- dhavaḷa mūrtti-Nārāya-

16 ṇa kîrtti-marttaṁṇḍa maṁḍaḷika-lalāṭa-paṭṭa vairi-gha-

17 raṭṭa śubhaṭa-rāja- śikhāmaṇi Kādaṁba-chūḍa maṇ = îty = a-

18 khiḷa-nāmāvaḷi-samāḷaṁkritar = appa śrîman = mahāma-

19 ṇḍaḷēśvaraṁ śrî Śivachitta Vîra Permmāḍi-dēv- arasaru śrî-

20 mad-yuvarāja-kumāraṁ śrî Vijayāditya-dēv-ara -

21 saruṁ Saṁpagāḍiya nelevîḍinoḷ = irddu Palasige-panni-

22 chchhāsiramumaṁ Koṁkaṇa-voṁbhay-nūṟumaṁ dushṭa-ni-

23 graha-śishṭa-pratipāḷaneyiṁd = āḷdu sukha- saṁkathā-vinō-

24 dadiṁ rājyaṁ-geyyuttam- ire [||] Svasti yama -niyama - svā-

25 dhyāya-dhyāna-dhyā (dha) raṇa-mōn-ānusṭhāṇa-japa-samā-

26 dhi-śiḷa-saṁpannar = appa Hosavoḷala prabhu-mukha (khya) -

27 Dāmōdara-bhaṭṭōpādhyāyaru Anaṁta- bhaṭṭōpā-

28 dhyāyar = oḷag = āgi nāluvaru prabhu-mukhyav = aṟu-

29 vatt-okkaluṁ tōṁṭigarum = ainūrvvarum = irddu biṭṭa dha-

30 rmmam = eṁt = eṁd = aḍe [||*] Śaka-varśaṁ 1080 neya Bahudhānya-saṁ-

31 vatsarada Āśāḍad = amavāsye Sōmavāradaṁdu da-

32 kshiṇāyana - saṁkrānti vyatîpātada puṇya-tithiyoḷu

33 Kittūru-mūvattaṟa baḷiya bāḍa Hosavoḷala śrî-

34 Paṁchaliṁga-dēvar = aṁga -bhōga- nivēdyakkaṁ khaṁḍ-sphuṭita-

35 jîrṇṇōddhārakkaṁ aṟuvattokkalu okkalalli baṇṇige-go-

36 ḷaga 1 oṁdu hoṟe 1 [|*] Tōṁṭigaru okkalalli chaitrakke pā

37 ga 1 pavitrakke pāga 1 aynūṟ-naluvaru okka-

38 lalli chaitrakke pāga 1 pavitrakke pāge 1 avaralli

39 gātrakke pāga 1 Ugura-mūnūrvvaru okkalalli [chai]-

40 trakke pāga 1 pavitrakke pāga 1 . . . . . .

41 [vî]sa 1 hoṟege are-visa . . . .[1]

---

1. The remaining portion is broken off.

೬೯

ಸಿದ್ದಾಪುರ

ಸು. ಶ. ೧೨

AR. 1925-26, No. 462 **SII. XV-554**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೬೧

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರಿನ ಶಿವಮಂಟಪದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಭಗವತಿಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನವಿದು, ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದವ ಸಾಗ[ಲ]ರ ಕಮ್ಮರಸೆಟ್ಟಿ.

೧. ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರ ಭಗವತಿ-

೨. ಯ ಸಾಗ[ಲ]ರ ಕಂಮಱ-

೩. ಸೆಟಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಮಂಗಳ-

೪. ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ [॥*]

The present inscription is engraved on the pedestal of the Bhagavati image in the maṁṭapa infront of the Siddhēśvara temple in the village. The idol was got prepared by one Sāgalara Kammiseṭṭi.

The writing belongs to about the twelfth century.

1 Śri-Mūlasthāna-dēvara Bhagavati-

2 ya Sāga[la]ra Kaṁmaṟa-

3 seṭi māḍisida maṁgala-

4 mahā-śrî-śrî [||*]

೭೦

ಸಿದ್ದಾಪುರ

ಸು. ಶ. ೧೨

AR. 1925-26, No. 463 **SII. XV-555**

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೬೨

ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಣೇಶ ವಿಗ್ರಹದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಶಾಸನವಿದು. ಈ ಬರೆವಣಿಗೆ, ಸುಮಾರು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

೧. ಶ್ರೀಮತು . . .

೨. ಯಕನ ಸುಪುತ್ರ

೩. ತ್ರ . ಲದೇ . ನನ

೪. ಸಿದಲ . . . .

೫. ದಿ ವಿನಾಯಕನ ಮಾಡಿಸಿದ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ [॥*]

The present inscription is engraved on the pedestal of the Ganēśa idol, connected with Siddhēśvara temple in the village.

Thee writing belongs to about the twelfth century.

1 Śrîmatu . . .

2 yakana suputra

3 tra . ladē . nana

4 sidala . . . .

5 di Vināyakana māḍisida maṁgaḷa mahā-śrî [||*]

೭೧

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೪೪

ಧಾಜಿಸೂ, ನ. ೬೪

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಪೂವಕ್ಕೆ ೧೨ ಮೈಲು ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಂಭುಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವಿದೆ.

ಯಾದವಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸಿಂಹಣದೇವನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನವಿದು. ಅನಾದಿಬಣಂಜುಪಟ್ಟಣವಾದ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಂಕವನ್ನು ವಿನಾಯತಿ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಲು ೧೧-೧೩ರಲ್ಲಿ "[ಕ]ಲಿಯುಗ ಸ . . . . . . ೧೧೬೬ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಸು . . . ಸುಕ್ರವಾರ ಸೋಮಗ್ರಹಣ" ಎಂದು ಮಿತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೪೪, ಅಗಸ್ಟ ೧೯, ಶುಕ್ರವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

೧. . . . . . [ಯಾ]ದವ ನಾರಾಯಣ ಭುಜಬಳಪ್ರ . . .

೨. . . . . . [ಣ]ದೇವವಿಜಯರಾಜ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವ್ರಿದ್ಧಿ [ಪ್ರ] . . .

೩. . . . . . .ಂಬರಂ ಸಲುತ್ತಮಿರೆ ॥ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪ . . .

೪. . . . . [ಧಾ]ನಂ ಸರ್ವ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಬಾಹತ್ತರನಿಯೋಗಾ . . .

೫. . . . [ಕ್ಷ್ಮೀ]ಪತಿ ನಿಯೋಗಯೋಗಂಧರಂ ಪತಿಕಾರ್ಯ್ಯಧುರಂಧ . . .

೬ . . . . ಪಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಂಕಾಧಿಕಾರಿ [ಕೂಡಿ ಮೂ] . . .

೭ . . . . ಮದನಾದಿಯ ಬಣಂಜುಪಟ್ಟಣಂ ಹೆ[ಬ್ಬ] . . . .

೮. . . . ಗಭೋಗ ರಂಗಭೋಗ ನೈವೇದ್ಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆ . . . .

೯. . . . ಚಂಡದೇವರ ಕಪಿಲೆಯ ಹೋರಿ ದೇವರ ಶ್ರೀ ಕಾ . . . .

೧೦. . . . ಯ ವಿಕ್ರಯಕ್ಕೆ ವೊಯ್ದಡಂ ತಂದಡಂ ಸ . . . .

೧೧. . . . ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಎತ್ತು ಆಯ್ದು [॥*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ [ಕ]ಲಿಯುಗ ಸ-

೧೨. . . . ೧೧೬೬ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಸು

೧೩. . . . ಸುಕ್ರವಾರ ಸೋಮಗ್ರಹಣದಲಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಕೊ-

೧೪. . . . ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ [।*] ಶಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಶ [ಸ]ಹಸ್ರಾ-

೧೫. . . [ಷ್ಟಾ]ಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥

Hebbaḷḷi is situated to the east of Dharwar at a distance of about 12 Kilometers. The present epigraph is found in the Śaṁbhuliṁga temple in the village.

At the time of the record, Siṁhaṇadēva of the Sēvuṇas of Dēvagiri was the reigning monarch.

It records the remission of customs for the benefit of a temple situated in the merchant- city Hebbaḷḷi.

The date corresponds to A. D. 1244, August 19, Friday,

1 . . . . . [Yā]dava-Nārāyaṇa bhuja- bala- pra . . .

2 . . . . . [ṇa]-dēva-vijaya-rājyam = uttar-ōttar-ābhivriddhi - [pra]. . .

3 . . . . . . ṁ baraṁ saluttam = ire || Tat-pāda-padm - ōpa . . .

4 . . . . [dhā]nam sarvādhikāri bāhattara-niyog-ā . . .

5 . . . [kshmî]-pati niyōga-yōgaṁdharaṁ pati-kāryya-duraṁdha . . .

6 . . . . pita śrîmat = suṁkādhikāri [kūḍi mū] . . .

7 . . . . mad = anādiya banaṁju-paṭṭaṇaṁ He[rbba] . . . .

8 . . . ga-bhōga-raṁga-bhōga - naivēdya- naṁdā-dîvige . . . .

9 . . . chaṁḍa-dēvara kapileya hōri dēvara śrîkā . . . .

10 . . . ya vikrayakke voyd = aḍaṁ taṁd = aḍaṁ sa . . . .

11 . . . yav = āgi koṭṭa ettu aydu [||*] Svasti śrî [Ka]liyuga saṁ-

12 . . . 1166 neya Krōdhi- saṁvatsarada Bhādrapada su

13 . . . Sukravāra- Sōmagrhaṇadalli dhārāpūrvvakaṁ māḍi kō-

14 ... Sva-dattaṁ para-dattaṁ vā yō harēti vasuṁdharā [|*]śashṭir = vvarśa-[sa]hasrā-

15 .. [shṭā]yāṁ jāyatē krimi ||

೭೨

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೪೮

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೬೫

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಂಭುಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯದ ದ್ವಾರದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಈ ಶಾಸನವು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಯಾದವ ಕನ್ನರದೇವರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಳಿಯ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯ ಹಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿ, ಈ ಶಾಸನದ ವಿಷಯ.

ಸಾಲು ೬-೮ರಲ್ಲಿ "ಕಹ್ನಾರದೇವವರ್ಷ[ದ] ಮೂಱನೆಯ ಕೀಲಕಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ೯ ಭ್ರುಗುವಾರಧಂಧು ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂ[ಕ್ರಾಂ]ತಿ" ಎಂದು ಮಿತಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೪೮, ಡಿಸೆಂಬರ ೨೫, ಶುಕ್ರವಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ಶ್ರೀ ಪಂಡರಂಗೆಯ ಶ್ರೀ ವಿಠಲದೇವರ ವಾರಿಯ ಶ್ರೀ ಹರಿದಾ-

೨. [ಸಂ]ಗಳ [ದೇವರ್ಗ್ಗೆ] ಕಲುವರಸಿಂಗಗಾವುಂಡನು ಕೊಟ್ಟ ವೃತ್ತಿವೊಂದು ॥

೩. ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂ[ದ್ರ]ಚಾಮರಚಾರವೇ [।*] ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂ-

೪. ಭಾಯ ಶಂಭವೇ [॥*] [೧*] ಜಯತ್ಯಾವಿಷ್ಕೃತಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ವ್ವಾರಾಹಂ ಕ್ಷೋಭಿತಾರ್ಣ್ಣವಂ [।*] ದ-

೫. ಕ್ಷಿಣೋನ್ನತದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರವಿಶ್ರಾಂತಭುವನಂ ವಪುಃ ॥ [೨*]

೬ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಯಾದವನಾರಾಯಣ ಭುಜಬಳಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಹ್ನಾರದೇವವರ್ಷ[ದ]

೭ ಮೂಱನೆಯ ಕೀಲಕಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ೯ ಭ್ರುಗುವಾರಧಂದು ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂ[ಕ್ರಂ]-

೮. ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ರಾಯದಂಡಾಧಿಪತಿ ಬೀಚಿಸೆಟ್ಟಿಯರ ನಿರೂಪದಿಂ ಶ್ರೀಮ[ತು]

೯. ಸರ್ವ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಳಿಯ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಧಾನಿಪಟ್ಟಣಂ ಅಣ್ಣಿಗೆಱೆಯ ಶ್ರೀ ಅ[ಮ್ರಿ]–

೧೦. ತೇಶ್ವರದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದನಾದಿಯ ಬಣಂಜುವಟ್ಟಣಂ [ಹೆ]ಬ್ಬಳ್ಳಿಯ . . . .

೧೧. ಡುಗಳು ಎಂಟುಹಿಟ್ಟು ಪಂಚಮಠದ[ವ]ರ ಕಯ್ಯಲಿ ಆ ಅಳಿಯ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಭೂಮಿ[ಯ]–

೧೨. ನು ಧಾರೆಯ ಕಡದುಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ ವೃತ್ತಿಗಳನು ಸಹಿರಣ್ಯವಾಗಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕ . .

೧೩. ಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮ ॥ ಶ್ರೀ [ಮಾಧ]ವನಾರಾಯಣದೇವರು ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರ[ದವ . .] ಮಾಧವಸುತ ಕೇಶವಭಟ್ಟರು [ಮಾ]–

೧೪. ಧವಸುತ ಸೋಮನಾಥಭಟ್ಟರು ಸೋಮನಾಥಸುತ ರುಷಿಯಣಭಟ್ಟರು ರೇಚಿದೇವಸುತ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು . .

೧೫. ಸುತ ಜನಾರ್ದನಭಟ್ಟರು ಕೇಶವಸುತ ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟರು ಚಂದ್ರದೇವಸುತ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟರು ತಿವಿಕ್ರ[ಮಸು]–

೧೬. ತ ಪುರ್ಷೋತ್ತಮಭಟ್ಟರು ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸುತ ಮಾಧವಭಟ್ಟರು ರೇಚಿಯಣಸುತ [ಮುಪ್ಪ]ಡಿಭಟ್ಟ[ರು] .

೧೭. ರಿಯಣಸುತ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟರು ಬಸವಿದೇವಸುತ ಸ್ವಾಮಿಭಟ್ಟರು ಜಾಮ[ದ]ಗ್ನವತ್ಸಗೋತ್ರದ[ವರು ನರ]–

೧೮. ಸಿಂಹಸುತ ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟರು ವಾಗೀಶ್ವರಸುತ ಕಾವದೇವಭಟ್ಟರು ನರಸಿಂಹಸುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಭಟ್ಟರು [ನರಸಿಂ]–

೧೯. ಹಸುತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಭಟ್ಟರು ಭಾನುಸುತ ಯೋ[ಗಿ]ಭಟ್ಟರು ಸಪ್ತನಾಥಸುತ ದಾ[ಶ್ಯ]ಣಭ[ಟ್ಟರು]

೨೦. ವಾಗೀಶ್ವರಸುತ ನಾಗದೇವಭಟ್ಟರು ಕೊ[ಂ]ಮ್ಮಣಸುತ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟರು ದೇವರು ಭರದ್ವಾ[ಜ]

೨೧. ಜಾಮದಗ್ನರು ಅಂತು ವೃತ್ತಿಯೆಪ್ಪತ್ತುವೊಂದು ॥ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಸುತ ಮಾಧ[ವಭಟ್ಟ]–

೨೨. ರು ಮ[ಲ್ಲಿ]ದೇವಸುತ ಕಾವದೇವಭಟ್ಟರು ಜನಾರ್ದನಸುತ ಸಪ್ತನಾಥಭಟ್ಟರು ನಾರಾಯಣಸುತ ಸೋ[ಮನಾ]–

೨೩. [ಥ]ಭಟ್ಟರು ವಿರುಪಾಕ್ಷಸುತ ಬಲದೇವಭಟ್ಟರು ಉ[ಪೇಂ]ದ್ರಭಟ್ಟರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದವರು ಕೇಶವಸುತ . .

೨೪. ದೇವಭಟ್ಟರು ರಾಯಿಭಟ್ಟಸುತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಭಟ್ಟರು ಜಾತದೇವಸುತ ರವಿದೇವಭಟ್ಟರು ಆತ್ರೇಯ . . . .

೨೫. ರು ದೇವಣ್ಣ ಸುತ ಭಾಸ್ಕರಭಟ್ಟರು ಅಲ್ಲಾ[ದೆ] ಪಿರುಮಾಳಸುತ ಚೂಡಾಮಣಿಗಳು ಗೋವಿಂದ . . .

೨೬. . ವಿಭಟ್ಟರು ಮಲ್ಲಿದೇವಸುತ ತಿಪ್ಪಣಭಟ್ಟರು ಶ್ರೀರಾಮಸುತ ರವಿದೇವಭಟ್ಟರು ಕೌಂಡಿಂನ್ಯಗೋತ್ರದ . . .

೨೭. . ವಸುತ ಮಾಇಭಟ್ಟರು ಹರಿಹರಸುತ ರುದ್ರಭಟ್ಟರು ಕೇಶವಸುತ ಮಾಧವಭಟ್ಟರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧ[ರ] . .

೨೮. . ರಸ್ವತಿಭಟ್ಟರು ಅನ್ತು ವ್ರಿತ್ತಿ ಹದಿನೆಂಟು ॥ ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವರು ಗಣಪತಿಸುತ ಮಾಧದಭ[ಟ್ಟ] . .

೨೯. . ಸುತ ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟರು ಚೌಡರಾಯಸುತ ಶ್ರೀರಾಮಭಟ್ಟರು ಗೌತಮಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಮನಸುತ . . .

೩೦. . [ಭಟ್ಟ]ರು ಕೌಶಿಕಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟಿಯಣಸುತ ವೆಣ್ಣಿಭಟ್ಟರು ವಾಶಿಷ್ಟಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸು[ತ] . .

೩೧. . . . ರು ಚಕ್ರಪಾಣಿಸುತ ಮಲ್ಲಿದೇವಭಟ್ಟರು ಸಾಂಖ್ಯಾಯನಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೊ . . .

೩೨. . . [ಸು]ತ ಸೋಮನಾಥಭಟ್ಟಸ್ಯ ದ್ವಯವಿತ್ತಿ [।*] ಹಾರೀತಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಸುತ ಸುದರ್ಷನ[ಭ] . . .

೩೩. . . . ತ್ರದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸುತ ಸೋಮನಾಥಭಟ್ಟರು [।*] ಅಗಸ್ತ್ಯಗೋತ್ರದ ಆದಿತ್ಯಸುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧ[ರ] . . .

೩೪. . . . ಗೆಯ ಚೌಂಡರಾಯಭಟ್ಟರು ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದ ಮಹಾದೇವಸು[ತ] ಹರಿಹರ [ಭ] . . .

೩೫. . [ಭಾರದ್ವಾ]ಜಗೋತ್ರದ ಕೇಶವಸುತ ಅಮಿತೇಶ್ವರಭಟ್ಟರು [ಒಣಹಳ್ಳಿ]ಯ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋ[ತ್ರ] . . .

೩೬. . . . . ಹಸುತ ಕಾವದೇವಭಟ್ಟಸ್ಯ ತ್ರಯವಿತ್ತಿ ॥ ಈಂತೀ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಈಕ್ಕಿದ ಕ್ಷೇ[ತ್ರ] . . . .

೩೭. . . . . . ದಮು ಬಡಗ ಮುಂದಾಗಿ ಕರುವಗೆಯಿಂದಮು ಮೂಡ ಮುಂದಾಗಿ . . . . . .

೩೮. . . . . ದಮು ತೆಂಕ ಮುಂದಾಗಿ ಅಯ್ವತ್ತ ಎರಡು ಗೇಣ ಘಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವೃತ್ತಿಗೆಯಿಂಮತ್ತರ . . . .

೩೯. . . . . ತ್ತ ಏಳು ವೃತ್ತಿಗೆಮೂ ಹಳ್ಳ ಹಂಚಕಬಟ್ಟೆಯ ಯಿದು ಸಹಿತ ನೂಱ . . . .

೪೦. . . . . ತ್ತರು ಕೆಯ ॥ ಈ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯೆಕ್ಕದ ಗ್ರುಹ

೪೧. . . . . . ಮ ವೀಥಿಯಿಂ ಮೂಡ ಮುಂದಾಗಿ ಕಲುವರ ಪ್ರಿಥುವಿಸೆಟ್ಟಿಯ . . . .

೪೨. . . . . . ಗುಡ್ಡೆಯಿಂದ ತೆಂಕ ಮುಂದಾಗಿ ಕೋಟೆಯ ಹಳೆಯ ಹುತ್ತಿಂ ಪಡುವಲು . . . .

೪೩. . . . . ದಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕೈ ನೀಳ ಅಱುಗೈಯಗಲದ ನಿವೇಶನ ಫೊಂಭತ್ತು ಕೈ . . . .

೪೪. . . . . . . ಹ್ಮಪುರಿಯ ಕೇರಿಯ . . . . ಕೋಟೆಯ ಹಳೆಯ ಹುತ್ತಿಂ . . . .

೪೫. . . . . . . ನೂಱು ಕೈಯಗಲದ ನಿವೇಶನವನು ಬಣಬೆ ಕೋಠಾರಕ್ಕೆ ಯಿಕ್ಕಿದರು [॥] ಯಿ . . . .

೪೬. . . . . . ರಿಯ ಕೇರಿವೊಳಗೆ . . . . . . ಬಾಡ . . . . ತೆಱ ಮಾನ್ಯ [॥*] ಈ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ . . .

೪೭ . . . . ದಂಡದೋಷ ಅಪುತ್ರಿಕವಿಲ್ಲ ॥ ಬಹುಬಿರ್ವ . . .

೪೮. . . . . ರಾದಿಭಿಃ [।*] ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಫಲಂ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋ . . .

೪೯. . . . . ಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ [।*] ಸರ್ವ್ವಾನೇತಾನ್ ಭಾವಿನಃ . .

೫೦. . . . ಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾ[ಮಭ]ದ್ರಃ ॥ ದಾನಂ ಚ ಪಾಲನಂ ಚಯ್ಪು ನಿಶ್ರೇಯ . .

೫೧. . . . ತ್ಸ್ವರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇ . . .

೫೨. . . . . ರ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾ [ಶ್ರೀ] [॥]

The present epigraph is kept on the left side of the gate of the Śambhuli[illegible]ga temple in the village. It is partially damagd, especially in the latter half.

It mentions the reign of the Yādava king Kannaradēva.

It records the grant of several shares to a number of brahmins along with house-sites, etc, by sarvādhikāri Aḷiya Mallisetti

The date of the record corresponds to A. D. 1248, December 25, Friday

1 Śrî paṁḍaraṁgeya śrî Viṭhala-dēvara vāriya śrî-Haridā-

2 [saṁ]gaḷa [dēvargge] Kaluvara-Siṁga- gāvuṁḍanu koṭṭa vṛitti-voṁdu ||

3 Namas = tuṁga-śiraś-chuṁbi-chaṁdra- chāmara-chārave [|*] traiḷōkya-nagar -āraṁbha- mūla-staṁ

4 bhāya Śaṁbavē [||*] [1*1 Jayaty = āvishkṛitaṁ vishṇōr = vvārāhaṁ kshōbhit-ārṇṇavaṁ [|*] da-

5 kshiṇ-ōnnata-daṁshṭr-āgra-viśrāṁta-bhuvanaṁ vapuḥ || [2*]

6 Svasti śrîmatu Yādava-Nārāyaṇa bhuja-baḷa-pratāpa - chakravartti śrî-Kahnāradēva-varsha[da]

7 mūṟaneya Kîlaka-saṁvatsarada pushya śudhdha 9 Bhruguvāradhaṁdhu uttarāyaṇa-saṁ[krāṁ]-

8 tiyalli śrîman-mahāpradhānaṁ rāya-daṁḍādhipati Bîchiseṭṭiyara nirūpadiṁ śrîma [tu]

9 sarvvādhikāri Aḷiya Malliseṭṭiyaru śrîmad-rājadhāni-paṭṭaṇaṁ Aṇṇigeṟeya śrî-A[mri]-

10 tēśvara-dēvara sannidhānadalli śrîmad-anādiya baṇaṁju-vaṭṭaṇaṁ [He]bbaḷḷiya . . . . .

11 ḍugaḷu eṁṭu-hiṭṭu paṁcha-maṭhadavara kayyali ā Aḷiya Malliseṭṭiyaru bhūmi[ya]-

12 nu dhāreya kaḍadu-koṁḍu brahmapuri vṛittigaḷanu sa-hiraṇyav = āgi dhāra-pūrvvaka . . .

13 koṭṭa krama || Śrî [Mādha]va- Nārāyaṇa-dēvaru Bhāradvāja-gōtra [davaru] Mādhava-suta Keśava - bhaṭṭaru [Mā]-

14 dhava-suta Sōmanātha-bhaṭṭaru Sōmanātha-suta Rushiyaṇa-bhaṭṭaru Rēchidēva- suta Krishṇa-bhaṭṭaru . .

15 suta Janārdana-bhaṭṭaru Kēśava-suta Vishṇu -bhaṭṭaru Chaṁdradēva-suta Nārayaṇa-bhaṭṭaru Trivikra[ma-su]-

16 ta Purshōttama-bhaṭṭaru Brahmadēva-suta Mādhava-bhaṭṭaru Rēchiyaṇ a-suta [Muppa]ḍi-bhaṭṭa[ru] .

17 riyaṇa-suta Nārāyaṇa-bhaṭṭaru Basavidēva-suta Svāmi-bhaṭṭaru Jāma[da]gna-vats- gōtrada -[varu Nara]-

18 siṁha-suta Vishṇu-bhaṭṭaru Vāgîśvara-suta Kāvadēva-bhaṭṭaru Narasiṁha-suta Lakshmîdhara -bhaṭṭaru [Narasiṁ]-

19 ha-suta Brah madēva - bhaṭṭaru Bhānu-suta Yō[gi]-bhaṭṭaru Sapta-nātha-suta Di[śya]ṇa-bha -[ṭṭaru]

20 Vāgîśvara-suta Nāgadēva-bhaṭṭaru Ko[ṁ]mmaṇa-suta Nārāyaṇa-bhaṭṭ aru dēvaru Bharadvā[ja]

21 Jāmadagnaru aṁtu vṛitti yeppattuvoṁdu ‖ Kāsyapa-gōtradavaru Lakshmîdhara-suta Mādha[va-bhaṭṭa]-

22 ru Ma[lli]dēva-suta Kāvadēva-bhaṭṭaru Janārdana-suta Saptanātha- bhaṭ ṭaru Nārāyaṇa-suta Sō[manā]-

23 [tha]-bhaṭṭaru Virupākshạ-suta Baladēva-bhaṭṭaru U[pē]ṁdra-bhaṭṭaru Viśvāmitra -gotradavaru Kēśava-suta . .

24 dēva-bhaṭṭaru Rāyibhaṭṭa-suta Brahmadēva-bhaṭṭaru Jātadēva-suta Ravidēva-bhaṭṭaru Ātrēya . . . .

25 ru Dēvaṇṇa-suta Bhāskara bhaṭṭaru Allā[de] pirumāḷa-suta Chūḍāmaṇ igaḷu Gōviṁd . . .

26 . vi-bhaṭṭaru Mallidēva-suta Tippaṇa -bhaṭṭaru Śrîrāma-auta Ravidēva-bhaṭṭaru Kauṁḍiṁnya-gōtrada . . .

27 . va-suta Māï-bhaṭṭaru Harihara-suta Rudra-bhaṭṭaru Kēśava-suta Mādhava-bhaṭṭaru Laksmî-dha[ra] . .

28 . rasvati-bhaṭṭaru antu vritti hadineṁṭu || Śrîvatsa-gōtradavaru Gaṇapati-suta Mādhava-bha[ṭṭa] . .

29 . suta Vishṇu-bhaṭṭaru Chauḍarāya-suta Śrîrāma-bhaṭṭaru Gautam-gōtradalli Vāmana-suta . . .

30 . [bhaṭṭa]ru Kauśika-gōtradalli Chaṭṭiyaṇa-suta Veṇṇi-bhaṭṭaru Vāśishṭa-gōtradalli Vishṇu-su[ta] . .

31 . . . ru Chakrapāṇi-suta Mallidēva-bhaṭṭaru Sāṁkhyāyana-gōtradalli Go . . .

32 . . [su]ta Sōmanātha-bhaṭṭasya dvaya-vritti [|*] Hārîta-gōtradalli Lakahmîdhara-suta Sudha-rshana-[bha] . . .

33 . . . trada Brahmadēva-suta Sōmanātha-bhaṭṭru [|*] Agastya-gōtrada Āditya-suta Lakshmî-dha[ra] . . .

34 . . . geya Chauṁḍarāya-bhaṭṭaru Kāśyapa-gōtrada Mahādēva- su[ta] Harihara-[bha] . . .

35 . [Bhāradvā]ja-gōtrada Kēśava-suta Amitēśvara-bhaṭṭaru [Oṇaha]ḷi] ya Bhāradvāja-gō[tra] . . .

36 . . . . ha-suta Kāvadēva-bhaṭṭasya traya-vritti || Íṁt = î vṛittigaḷige îkkida kshē[tra] . . . .

37 . . . . . . damu baḍaga-muṁd-āgi Karuvageyiṁdamu mūḍa-muṁd-āgi . . . . .

38 . . . . damu Teṁka-muṁd-āgi ayvatta-eraḍu-gēṇa ghaḷeyalli pratyēka vṛittige yiṁ-mmattara . . . .

39 . . . . tta ēḷu-vṛittigemū haḷḷa-haṁchaka-baṭṭeya yidu sahita nūṟa . . . .

40 . . . . ttaru keya || Í vṛittigaḷige yekkada-gruha

41 . . . . . ma vîthiyiṁ mūḍa-muṁd-āgi Kaluvara Prithuviseṭṭiya . . . .

42 . . . . . guḍḍeyiṁda Teṁka-mumd-āgi kōṭeya haḷeya huttiṁ paḍuvalu . . . .

43 . . . . dalu hadinālku kai nîḷ aṟu-gai-yagalada nivēśana voṁbhattu kai . . . .

44 . . . . . . hmupuriya kēriya . . . . kōṭeya haḷeya huttiṁ . . . .

45 . . . . . . nūṟu kai-yagalada nivēśanavanu baṇabe-kōṭhārakke yikkidaru [||] Yi . . . .

46 . . . . . riya kērivoḷage . . . . . . bāḍa . . . . teṟe mānys [||*] Í brahmapuri . . .

47 . . . . . daṁḍa-dōsha aputrikav = illa || Bahubir = v . . .

48 . . . . rādibhị [|*] yasya yasya yadā bhūmis = tasya- tasya tadā phalaṁ || Sāmānyo . . .

49 . . . . ṇāṁ kālē kālē pālanîyō bhavabhiḥ [|*] sarvvān = ētān bhāvinaḥ . .

50 . . . yō bhūyō yāchatē Rā[mabha]draḥ || Dānaṁ-cha pālanaṁ-chaypa niśrēya . .

51 . . . t = svarggam = avāpnōti pālanād = achyutaṁ padaṁ || Sva-dattāṁ para-dattāṁ vā yō harē . . .

52 . . . . r = varsha sahasrāṇi visṭhāyāṁ jāyatē krimiḥ || Maṁgaḷa-mahā-[śrî] [||]

೭೩

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಸು. ಶ. ೧೩

ಧಾಜಿಸೂ, ನಂ. ೬೬

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಶಂಭುಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಈ ತುಂಡು ಶಾಸನವಿದೆ. ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ, ಪುನ್ನಾಗವೃಕ್ಷ ಮೂಲಗಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಹಾಗೂ ತಲೆಮೊರಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ.

೧. ಶ್ರೀ ಯಾಪನೀಯ ಸಂಘ ಪುಂ-

೨. ನಾಗವಿಕ್ಷಮೂಲ ಗಣಸ್ಯ ॥

೩. ಸ್ಥಿರಮಾಗಿರೆ ತಲೆಮೊರ-

೪.	ಬಮನುರುಮುದದಿಂ

೫.	ಕೊಟ್ಟನಖಿಳಬಾಧಾರಹಿ-

೬.	ತಂ ಸುರುಚಿರಮ[ಯ್ನೂ][೧]

The present epigraph is found near the Śaṁbhuliṁga temple in the village. It records the grant of Tale-moraba village, free from imposts and mentions the Yāpanîya saṁgha and Punnāga-Vṛiksha-mūla -gaṇa.

It appe..rs to belong to the middle of the thirteenth century.

1	Śrî-yāpanîya-saṁgha - puṁ-

2	nāga-vriksha - mūla-gaṇasya ||

3	Sthiram = āgire Tale-mora-

4	baman = uru-mudadiṁ

5	koṭṭan = akhiḷa-bādhā-rahi-

6	taṁ suruchirm = a[ynū][2]

೧. ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ.

2. The remaining portion is broken off.

೭೪

ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಸು. ಶ. ೧೬

ಶಂಭುಲಿಂಗ ಗುಡಿಯ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಕೆ ಶಾಸನವಿದು. 'ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ ಸಿವಯನು' ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.

ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

೧. ಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ ಸಿವಯನು

This is a small label inscription on a pillar in the temple of Śaṁbhuliṅga. It mentions Sivaya of the god Svayaṁbhu-dēva.

From the palaeography we may assign the date of this epigraph to sixteenth century.

1 Śri Svayaṁbhu-dēvara Sivayanu

❖❖

ಅನುಬಂಧ

APPENDI

ಪದಸೂಚಿ

ಈ ಪದಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಸಂಕೇತಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಪದಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

ಅಗ್ರ–ಅಗ್ರಹಾರ, ಅಧಿ–ಅಧಿಕಾರಿ, ಅಳ–ಅಳತೆ, ಐ, ವ್ಯ – ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಉಪಾ–ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕ–ಕವಿ, ಕದ.ರಾ–ಕದಂಬರಾಜಧಾನಿ, ಕದ.ಅ–ಕದಂಬ ಅರಸು, ಕಲ.ಅ–ಕಲಚುರಿ ಅರಸು, ಕ್ಷೇ–ಕ್ಷೇತ್ರ, ಗ–ಗಣ, ಗಾ–ಗಾವುಂಡ, ಗೋ–ಗೋತ್ರ, ಗ್ರಾ–ಗ್ರಾಮ, ಚಾ.ರಾ–ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜಧಾನಿ, ಚಾ.ರಾಣಿ–ಚಾಲುಕ್ಯರಾಣಿ, ಚಾ.ಅ–ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸು, ಜೈನ.ಆ–ಜೈನ ಆಚಾರ್ಯ, ಜೈ.ಸಂ–ಜೈನಸಂಘ, ತೆ–ತೆರಿಗೆ, ತೀರ್ಥ–ತೀರ್ಥಂಕರ, ದಾ–ದಾನ, ದೇ–ದೇವರು, ದೇವತೆ, ನಾ–ನಾಣ್ಯ, ಪಾರಿ–ಪಾರಿಭಾಷಿಕಪದ, ಪೌ.ವ್ಯ–ಪೌರಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಬ–ಬಸದಿ, ಬಿ–ಬಿರುದು, ಮಂ–ಮಂಡಲಿಕ, ಯಾ.ಅ–ಯಾದವ ಅರಸು, ರಾ–ರಾಜಧಾನಿ, ರೂ–ರೂವಾರಿ, ಲಿಪಿ–ಲಿಪಿಕಾರ, ವಂ–ವಂಶ, ವ್ಯ–ವ್ಯಕ್ತಿ, ವೃ–ವೃತ್ತಿ, ವಿ–ವಿಭಾಗ, ವಿಜ.ಅ–ವಿಜಯನಗರ ಅರಸು, ವ್ಯಾ–ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಶಿ.ಶ.–ಶಿವಶರಣ, ಶೈವ.ಆ–ಶೈವಆಚಾರ್ಯ, ಸಾ–ಸಾಮಂತ, ಸಂ–ಸಂಘ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲಿನ ಅಂಕಿ ಶಾಸನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು, ಎರಡನೆಯ ಅಂಕಿ ಆ ಶಾಸನದ ಚರಣಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗವರ್ಮ್ಮ	ಅಧಿ	೪೯:೨೧
ನಾಗವರ್ಮ್ಮಯ್ಯ	ವ್ಯ	೩೧:೨
ನಾಗಾರ್ಜ್ಜುನಪಣ್ಡಿತ	ಕ	೫೭:೧೦೩
ನಾಬಳ	ವಂ	೪೯:೩೨
ನಾಮಗಾಮಣ್ಡ	ಗಾ	೪೯:೩೩
ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ	ವ್ಯ	೭೨:೧೫-೧೭
ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ	ಉಪಾ	೫೩:೭೧
ನಾವಿಂದರು	ವ್ಯ	೯:೧೦, ೨೮:೧೪
ನಿಗುಂದ	ಗ್ರಾ	೪೪:೨೩
ನೀರುಸಾಗರ	ಗ್ರಾ	೫೧:೫೬, ೫೩:೮೦
ನುಗೆಕೆರೆ	ಗ್ರಾ	೪೬:೧
ನುಗ್ಗಿಯಹಳ್ಳಿ	ಗ್ರಾ	೫೧:೫೪
ನೇಮಿತೀರ್ಥಂಕರ	ತೀರ್ಥ	೧೦:೨
ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ	ಪಾರಿ	೩೪:೮
ಪಂಚಲಿಂಗದೇವ	ದೇ	೬೮:೩೪
ಪಂದ	ರೂ	೬೩:೯೩
ಪಟ್ಟಸಾಹಣಿ	ಅಧಿ	೪:೯
ಪಡವಳರು	ಅಧಿ	೪:೧೪
ಪಣ	ನಾ	೬೬:೫
ಪಣ್ಡಿತರ ಹಂಪಗಾವುಣ್ಡ	ಗಾ	೩:೨೮
ಪದುಮಯ್ಯ	ವ್ಯ	೫೩:೭೨
ಪದ್ಮಲದೇವಿ	ಸ್ತ್ರೀ	೬೪:೪
ಪರಮ	ದೇ	೫೧:೩೯
ಪರಮೇಶ್ವರದತ್ತಿ	ದಾನ	೪:೨೫
ಪಲಸಿಗೆಪನ್ನಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರ	ವಿ	೨:೫, ೩:೧, ೧೧:೨೧, ೩೯:೧೦೬, ೪೯:೧೫, ೫೩:೧೧-೪೬, ೫೬:೪೦, ೫೮:೧೦, ೬೮:೨೧
ಪಲಸುಗೆನಾಡು	ವಿ	೫೧:೬

❖❖

Word Index

The abbreviations and their equivalent words used in this index are as follows

agr-agrahāra, b-basadi, c-coin, cap-capital, chā.k-chālukya king, chā.q-chālukya queen, eng-engraver, f-family, fe-female, fes-festival, feu-feudatory, fl-flag, g-god, gā-gāmuṁḍa, gov-governor, gr-grant, gu-guild, h-holy place, h.p-historical person, j.as-jain ascetic, j.n.-jain nun, j.s- jaina saṁgha, kad.cap-kadaṁba capital, kad.k-kadaṁba king, kad.q-kadaṁba queen, kal.k-kalachuri king, lin-lineage, l.p-legendary person, m-merchant, mea-measure, off-officer, p-poet, per-person, pl-place, pro-profession, ś.as-śaiva ascetic, śiv-śivaśaraṇa, t-tax, tea-teacher, te.t-technical term, tit-title, tir-tirthaṁkar, vi-village, vij.k-vijayanagara king, wr-writer, yā.k-yādava king.

The first number indicates the number of the inseription and the second one that of the line.

Anaṁta-bhaṭṭa	tea	68:28
Aṇilāpura	kad,cap	1:33
Aṇṇigere	cap	72:9
Appayya	per	53:50
Arakeṛe	vi	38 : 22
Arasiṁgeṛe	vi	48:18
Arevisa	c	68:41
Aruvana	t	56:56
Ayyvale	vi	51:59
Āditya	per	72:33
Ādityaēva	per	3:11
Ādityadēva	p	63:91
Āhavamalla	chā.k	56:38
Āhavamalla	kal.k	62:30
Āytavarma	per	2:15
Baladēva	per	50:45
Baḷḷa	mea	2:30,33:31
Ballalārāva-vaḍēru	per	10:2
Baṁma-seṭṭi	m	53:67
Baṁmi-seṭṭi	m	6:1
Bammadēva	feu	57:85
Baṇamjiga	m	51:30
Banavi-seṭṭi	m	18:5
Barmmana-chamūpati	off	4:11
Basavidēva	per	72:17
Baysara-sabbayya	per	16:1
Bāḍa	vi	47:14
Bādasa-dēvaṇna	per	3:31
Bāhubaladēva	j.as	45:5

Chāvundarāya	off	54:14
Chenna-pārisva	tir	61:4
Chidayya	p	52:56
Chikka-mallisetti	per	14:8
Chiṇṇaya-nāyaka	per	51:64
Dasavarmma	per	3:27
Dāmōdara-bhaṭṭa	tea	68:27
Dāśyana-bhaṭṭa	per	72:1
Dāyimaseṭṭi	m	44:23
Dehārada-nāgavarmma	per	2:13
Dēmana-bhaṭṭa	per	53:73
Dēma-nāyaka	gov	17:45
Demaṇṇa	per	72:25
Dēraṇṇa	per	29:1
Dērumma	g	64:28
Dēvadāsi-seṭṭi	m	51: 31
Dēvarāsi-paṁḍita	ś.as	32: 52, 67 : 22
Dēvi-seṭṭi	m	27:19
Dhannēsvara-bhaṭṭa	tea	67:18
Dharmmēsvara		33:27
Dhāravāda	vi	27:17,33:25
Doddavāda	vi	16:2
Dramma		29:2
Dummavāḍa	vi	48:28
Eranigere-haḷḷi	vi	62:19
Gadyāṇa	c	4:69,15:6,50:26
Gajādinātha	g	2:13
Gaṁgaṇa	off	49:22
Gaṁgaṇa	per	51:32

Gaṁgādēvi	fe	39:58
Gaṇapati	per	72:28
Gautama-gōtra	lin	72:29
Gātrigaru	m	27:26,52:35
Girijādhiśa	a	51:13
Gojjiyakka	fe	57:41,58:25
Goravagēri	vi	3:28
Goravaṁbola	pl	3:24,5:14
Gōvage	cap	2:6
Gōvarddhanadēva	j.as	56:20,56:29
Gōve kad.	cap	5:5,44:19
Gōvimda	per	72:25
Govipayya-nāyaka	off	38:54
Grāmēvaradēva	j. as	51:71
Gōviṁda	per	72 : 25
Govinpayya-nāyaka	off	38 : 54
Grāmeśvadēva	g	51 : 71
Gūgeyahaḷḷi	vi	1 : 2
Gūvaladēva	kad.k	11:20,12:1, 26:8,44:19, 57:12,58:9
Hagaratage	vi	57:12,58:9 53:72
Haivey-aynūṛu	div	38:11
Halasige	div	5:6,17:54
Halasige-pannirchchhāsira	div	26:8,27:16
Halgaṁḍi	vi	38:27,49:24
Haḷigeṛe	vi	55:3
Haḷḷa-gauṁḍa	ga	67:30

Kuṁābhēsvara	g	2:22
Kuṁdūra-gaḷe	mea	65:29
Kuṁdūr-ainūṛu	div	2:5,11:21 29:11,33:25
Kumdūra-viśaya	div	17:55
Kuṁmaḍi-gaṇa	gana	21:2
Kuṁmudi-gaṇa	gana	22:2
Kuṁtaḷa	div	53:10
Kumudi-gaṇa	gana	56:3
Kundūra-kōḷu	mea	38:52
Kuṛiyagētaṇa	per	51:79
Lakhumaṇēśvara	vara	54:2
Lakshmaṇa-daṇḍānyaka	off	39:53
Lakshmaṇṇēśvara	g	39:108, 52:53
Lakshmarasa	otf	38:15
Lakshmi-seṭṭi	m	3:68
Lakshmidhara	per	72:21
Lokkipriya-śrāheya- gadyāṇa	c	51:72,53:58
Madivaḷa	pro	8:2,50:28
Madhupa	per	4:71,50:45
Madhuvayya	per	29:3
Madhuvōja	per	28:23
Mahādēva	per	72:34
Mahādēvaṇṇa	off	38:55
Mahādēvaraya	yāk	17:40
Mahālakshmidēvi	g	27:1
Mahēśvara-prayāge bhaṭṭayya	per	38:31

Pāri-seṭṭi	m	6:1
Pārītēśvara	tir	14:14
Pārva-gōlu	mea	5:15
Peṁrmmāḍidēva	kad.k	44:21,50:32
Pirumāla	per	72:25
Polalagunda-mūvattu	div	38:10
Polliyakka	fe	57:20,58:18
Posavoḷala	vi	66:3,67:17
Prabhāśāṁka-muni	j.as	56:8
Prithuvi-seṭṭi	per	72:41
Puṁnāgavriksha-mūla	gaṇa	73:2
Purshōttama-bhaṭṭa	per	72:16
Puruhūta	1.p	51:13
Ravidēva	per	72:24
Rājamati- ganti	j.n	45:5
Rāma	1.p	51:13
Ramachamdra-brati	J.as	53:38
Rāmachaṁdra-dēvarāya	yāk	20:3,25:1
Rāmarājadēva	gov	9:6
Rāmarājayya	off	28:9
Rajāditya	per	3:27
Rēchaṇa	per	45:2
Rēchiyaṇa	per	72:16
Rudradēva	per	4:19
Rushiyana-bhaṭṭa	per	72:14
Rūvāri-kumuda-chaṁdra	tit	50:44
Sabbi	div	38:9
Sachchidānaṁda-svāmi	per	52:54, 53:71
Sadāśivadēva	vij.k	9:3, 28:8
Sakaḷēśvara-paṁḍita	ś.as	52:32

Śivachittavira-permmāḍi	kad.k	5:5,48:12,
Sivachittavira-tribhuvanamalla	kad.k	51:8,68:19,7:1
Śivadāsayya	per	2:17
Śivarāja	off	49:21
Śivarāsi-paṁḍita	ś.as	2:6
Śivaśaktidēva-munipa	ś.as	59:19
Śiva śakti- paṁḍita	ś. as	48:27
Sivuṇūru	vi	53:72
Śivuramga-bhaṭa	per	37:1
Soṁṭige	mea	3:81
Sonnalige	h	17:48,51:58
Sōiseṭṭi	m	53:79
Sōma-dadādhipa	off	39:61
Sōmanātha		15:74
Sōnanātha-bhaṭṭa	per	72:14,22:23
Sōmesvara-paṁḍia	S.as	33:31
Sōmi-seṭṭi	m	53:80
Sōsani-seṭṭi	m	27:19
Śriyadēvi	fe	38:42
Śubhachamdra	j.as	56:16
Śudarśaṇa	per	72:32
Suvamrṇna-guḍḍa-dhvaja	fl	27:15
Svarnapāshāṇa-gachcha	gachchha	24:1
Svayaṁbhudēva	g	48:18,50:24, 74:1
Svāmibhaṭṭa	per	72:17
Taḍakōda	vi	27:17,48:28,53:79
Taḷāṛa	pro	1:64
Taḷāri	pro	50:27

Telliga	m	50:28,51:61
Tējōrāsi-parṁḍita	ś.as	44:3
Timmōji	per	28:10
Tippa-gauṁḍu	per	53:46
Tippa-gāuṁḍa	ga	52:30
Tippavve	fe	51:6
Tikayya	per	51:67
Toṁṭigaru	pro	51:34,68:29
Tribhuvanamalla	cha.k	2:2, 15:42, 23:3,26:3, 33:4,51:3, 52:18,57:3, 68:3,62:3
Tribhuvana-vidyā chakravartti	tit	63:91
Trivikrama	per	72:15
Tulāpurusha		4:39,39:13
Turugōḷa	te.t	59:6
Ubhayamukhi	gr	33:35
Udayama-gavuḍa	ga	62:15
Udayavarmmadēva	per	38:28
Ugura-mūnūrvvaru	gu	45:1, 51:36,37; 68 : 39
Ugurēśvaradēva	g	51:36
Uṁmachige	vi	53:79
Uṇkala	vi	3:19
Uṇukal-sabbi-yeraḍu-mūvattu	div	38:9
Upēṁdra-bhaṭṭa	per	72:23
Utsugrāme	div	38:10
Uttavarāśi-paṇḍita	as	3:19

❖❖

ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳು

ಕ. ನು.	ಕನ್ನಡ ನುಡಿ
ಕ.ಭಾ.	ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ
ಕಿ. ಮೀ.	ಕಿಲೋ ಮೀಟರ
ಕ್ರಿ.ಶ.	ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ
ಧಾಜಿಸೂ	ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಸೂಚಿ
ನಂ	ನಂಬರು
ಪು	ಪುಟ
ಸು.ಶ.	ಸುಮಾರು ಶತಮಾನ
AR	Archaeological Report on South Indian Epigraphy
EI	Epigraphia Indica
IA	Indian Antiquary
KI	Karnatak Inscriptions
KK	Kadaṁba Kula
KRI	Kannada Research Institute
No	Number
SII	South Indian Inscriptions

❖❖

ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಮಾಲಿಕೆ-೫೦

ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ

ಆಯ್ಕೆ

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೨
೧೯೯೭

*

ಅರಿಕೆ

'ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ' ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಕೃತಿ. ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಪದ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಕಳೆದು ಹೋದ ಕೃತಿಗಳ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ –ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಸಂದಿದೆ. ತನಗೆ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಕೇವಲ 'ಸಂಗ್ರಹ'ವಾಗಬಹುದಿದ್ದ ಇದಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, 'ಸಂಕಲನ' ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೧೯೨೩ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು 'ಶಾಸನ ಪದ್ಯಮಂಜರಿ'ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹದೇ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಶ್ರೀ. ಎ.ಎಂ. ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮೇವುಂಡಿ ಮಲ್ಲಾರಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ 'ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಯ' ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ಈ 'ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ'. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುದು ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಎರಡು ಸಾಧನಗಳೆಂದರೆ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ದಾಖಲೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದ ಕಾರಣ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಖಲೆಗೆ ದಾಖಲೆ ಎನಿಸಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗುಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತ ಬರಲಾಗಿದೆ. ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದುದು, ಮೇವುಂಡಿ ಅವರು ೧೫೦ರಷ್ಟು ಶಾಸನಕವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ 'ಶಾಸನ ಕವಿಚರಿತೆ' ಬರೆದುದು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳೆಂಬ ದಾಖಲೆಗಳು ಕಲೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳೇ ಆದರ್ಶವಾದುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜನ್ನನಂಥ ಕವಿಗಳೇ ಶಾಸನಪಾಠ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇವು ಕಾವ್ಯಗಳಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸಮುದ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡವು. ನೂರಾರು ಸಾಲುಗಳಷ್ಟು ಹಬ್ಬಿರುವ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಂತೂ 'ಚಾರಿತ್ರಿಕಕಾವ್ಯ'ದಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದವು.

ನಮ್ಮ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಮೊದಲು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವ 'ಚಂಪೂಮಾದರಿ' ಇಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಮೂಲತಃ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ದಾಖಲೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯವು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿ, ದಾಖಲೇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ರೂಪ ತಾಳಿದ ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಮಿಶ್ರಣದ ಚಂಪೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನಡೆಯಿತು. ಬರುಬರುತ್ತ ಪದ್ಯವ್ಯಾಮೋಹ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಯಿತೆಂದರೆ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು,

ಬಯ್ದಂಗೆ ಪಣಮುವೊಂದುಂ
ಪೊಯ್ದಂಗಾರು ಪಣಮಿರಿಯೆ ಪನ್ನೆರಡು ಪಣಂ
ಪೊಯ್ದಿರದೆ ಸುರಿಗೆಗಿರ್ತಿರ
ದೆಯ್ದಿದವಂಗೆಂಟು ಪಣಮೆ ದಂಡಂ ನಿರುತಂ॥

ಎಂಬಂತೆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಕ್ವಚಿತ್ ಎಂಬಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗದ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗದ್ಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳು ಮುಖ್ಯತಃ ಮಾರ್ಗಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಒಲಿದಿದ್ದರೂ ದೇಶೀ ಛಂದಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರವೃತ್ತಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರಾಛಂದಸ್ಸಿನ ರಗಳೆ. ಉತ್ಸಾಹವೃತ್ತಗಳನ್ನೂ ಅಂಶಛಂದಸ್ಸಿನ ತ್ರಿಪದಿ, ಪಿರಿಯಕ್ಕರ, ಅಂಶ ಷಟ್ಪದಿಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪದ್ಯವೇ ಇರಲಿ, ಗದ್ಯವೇ ಇರಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರವೇಶ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಎರಡು ಶೈಲಿ ಕವಲುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಕನ್ನಡದ ಕವಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಪಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಶೈಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ, ಬಸವಯುಗದಲ್ಲಿ ದೇಶಿ ಶೈಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದರೆ, ಶಾಸನಸಾಹಿತ್ಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗಶೈಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೇ ಮುನ್ನಡೆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದು, ವೈಭವಯುತ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ 'ಯಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯನ್ನು (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯರ ಬದುಕನ್ನು) ಕುರಿತ ದಾಖಲೆಯಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಕ್ವಚಿತ್ ಎಂಬಂತೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ

ಒತ್ತಿರೆ ಗಂಗೆಯ ಪನಿಗಳ್
ಮುತ್ತಿನ ಬಾಸಿಗಮಿದೆನಿಸಿ ವಾಸುಗಿ ಸುಖದಿಂ
ಸುತ್ತಿರ್ದ ಜೂಟದಾ ದೇ-
ವೋತ್ತಮನೆಮಗೊಸೆದು ಕುಡುಗೆ ಸುಖಸಂಪದಮಂ॥

ಎಂಬಂಥ ದೇಶೀಶೈಲಿಯ ರಚನೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇಂಥ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾರ್ಗಶೈಲಿಯ ರಚನೆಗಳೇ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕರಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ಪಡೆದವು ಹೆಚ್ಚು, ಸ್ವಯಂಪ್ರತಿಭೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರತಿಭೆಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಈ ಸಂಕಲನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಸಮೂಹ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೀವಪರ ಮತ್ತು ಜೀವವಿರೋಧಿ ಎರಡೂ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಇಂಥ ಸಂಕಲನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಉತ್ತಮ ಮುಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುತ್ತಮ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಯಜಮಾನಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಮೂಲ ರಾಜಶಾಹಿ, ಜಾತಿಮೂಲ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ಅರ್ಥಮೂಲ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂಥವರ ಬದುಕಿನ ದಾಖಲೆಗಳಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವುದೂ, ಅಂದವಾಗಿರುವುದೂ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬಂತೆ ಇವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತ ಯಜಮಾನ ರಲ್ಲದವರಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಶಿಲ್ಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಸ್ತಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಮಿಕ್ಕವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲುಗಳ ವಿಷಯ. ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗೌಣಸ್ಥಾನ. ಆಕೆ ಗಂಡನ ಮರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿತಾಪ್ರವೇಶದಂಥ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದರೂ, ಸಮಾಜ ಅವಳಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಶಿಲ್ಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವು. ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಬೆಳತೂರು ಶಾಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಸಿಗದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸಿದೆ.

ಯಜಮಾನಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಾಜಸತ್ತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ವೀರ ಅತಿ ಅಗತ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಆಳಿದ, ಬಾಳಿದ ರಾಜರು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೀರರಸ ಪ್ರಧಾನ ಶಾಸನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ರಾಜರು, ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಯುದ್ಧವೀರ, ವೀರಗಲ್ಲು ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವೀರಮೌಲ್ಯ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ರಾಜಸತ್ತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯ ಧರ್ಮಸತ್ತೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಿಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯರು, ಧರ್ಮವೀರರು, ಅಗ್ರಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಸಂಸಾರಿಗಳೂ ಈ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಾಳಿದುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿವೆ.

ಸಮಕಾಲೀನ 'ಸಾಮಾಜಿಕಮೌಲ್ಯ'ಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆದರ್ಶ'ಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಬಾಳಿದ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಣಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಕೆರೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸು

ಬಾವಿಯಂ ಸವೆಸು...' ಎಂಬಂಥ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಘೋಷಣೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ, ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ಗುರುತಿಸಿವೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಕೆರೆ, ಅನ್ನಸತ್ರ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಬಾವಿ, ಉದ್ಯಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕೋಪಕಾರ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದು ವಿಕೃತಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂತ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೂರ್ಣಪರಿಚಯ ಓದುಗರಿಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪವಾಡ, ದಿವ್ಯ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಘರ್ಷ, ದಂಡನೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದ ತೀವ್ರತೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗಮವಾಗುವಂತೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಮಾರು ೨೫ ಸಾವಿರ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಶ್ರಮದಾಯಕ. ಹೀಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಪದ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು? ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದು? ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಕೃತಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪದ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಯುವವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಜನಪ್ರಿಯ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ 'ಱ', 'ೞ'ಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ರ', 'ಳ' ಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 'ಶ, ಷ, ಸ,'ಗಳ ಅಪಪಾಠಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ 'ಉ' ಕಾರಾಂತ ಪದಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಜನಾಂತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ(ಮನೆಯೊಳು>ಮನೆಯೊಳ್). ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಶಾಸನಗಳ ಜನಪ್ರಿಯ ಪಾಠವೆಂದು ಭಾವಿಸಲು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ' ತುಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾರವತ್ತಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಕುದುರಿಸುವುದು-ಈ ಮಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ' ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಸ ಅವರಿಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರ ನೆರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಧಾರವಾಡ — ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

❖❖

*

ಪರಿವಿಡಿ

❖❖

೧. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯ ಸಾಧನವಾದ 'ಪ್ರಾರ್ಥನೆ'ಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ವಿಘ್ನನಿವಾರಣೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿಯೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕವಿಗಳಂತೆ ಶಾಸನಕವಿಗಳೂ ದೇವರನ್ನು, ದೇವಮಾನವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಮೂರ್ತಿವರ್ಣನೆಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ತತ್ವನಿರೂಪಣೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಈ ಶಾಸನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪದ್ಯಗಳು ಭಕ್ತಿಮೌಲ್ಯ, ಜೀವನಾದರ್ಶ, ಕಾವ್ಯಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಶಿವ :

ಪತ್ತಿರೆ ಗಂಗೆಯ ಪನಿಗಳ್
ಮುತ್ತಿನ ಬಾಸಿಗಮಿದೆನಿಸಿ, ವಾಸುಗಿ ಸುಖದಿಂ
ಸುತ್ತಿರ್ದ ಜೂಟದಾ ದೇ
ವೋತ್ತಮನೆಮಗೊಸೆದು ಕುಡುಗೆ ಸುಖಸಂಪದಮಂ ॥ ೧ ॥

ವಿಷ್ಣು :

ಶ್ರೀ ತನ್ನಂದದರೂಪು ಕೌಸ್ತುಭದೊಳಜ್ಯೋತಿರ್ದವೋಲ್ ತೋರೆ ಕಂ
ಡೇತರ್ಕೀಕೆ ಮದೀಯ ವಾಸಗೃಹಮಂ ತಾಂ ಪೊಕ್ಕಳೆಂದೀರ್ಷೆಯಿಂ
ದಾ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಮಿರೆ ತನ್ಮುಗ್ಧತ್ವಮಂ ಕಂಡು ಸಂ
ಜಾತಾಂತಃಸ್ಮಿತನಾದ ಕೃಷ್ಣನೊಲಿದೀಗಾನಂದ ಸಂದೋಹಮಂ ॥ ೨ ॥

ಹರಿಹರ :

ಹರಿಯಿಂದಂ ಬಿಟ್ಟು ದೈವಂ ಧರಣಿತಳದೊಳಿಲ್ಲೆಂದು ಪೇಳ್ವರ್ ಕೆಲಂಬರ್,
ಹರನಿಂದಂ ಬಿಟ್ಟು ದೈವಂ ಧರಣಿತಳದೊಳಿಲ್ಲೆಂದು ಪೇಳ್ವರ್ ಕೆಲಂಬರ್,

ನರರಾ ಸಂದೇಹಮಂ ಪಿಂಗಿಸಲತಿಶಯದಿಂ ಕೂಡಲೂರಲ್ಲಿ ಶೋಭಾ
ಕರಮಪ್ಪಂತೊಂದೆ ರೂಪಂ ತಳೆದ ಹರಿಹರಂ ಕೂರ್ತು ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಂ ॥ ೩ ॥

ಹರಿ-ಹರ-ಬ್ರಹ್ಮ :

ಶ್ರೀವಾಣೀಗಿರಿಜಾಧಿಪರ್ ಗರುಡಹಂಸೋಕ್ಷಾಸನರ್ ವಾರ್ಧಿರಾ
ಜೀವಾದ್ರೀಂದ್ರ ನಿವಾಸಿಗಳ್ ಮಧುಪರಕ್ತಾಂಭೋರುಹೇಂದುಪ್ರಭರ್
ದೇವರ್ ಸತ್ವರಜಸ್ತಮೋಗುಣಯುತರ್ ದ್ವ್ಯಷ್ಟತ್ರಿನೇತ್ರೋತ್ಪಲರ್
ಗೋವಿಂದಾಬ್ಜಜಶಂಕರತ್ರಿಪುರುಷರ್ ಪಾಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಂ ಚಿರಂ ॥ ೪ ॥

ಭೇದಂ ಮೂರ್ತಿಯೊಳಲ್ಲದೆ
ಭೇದಂ ಪರಮಾರ್ಥತತ್ವದೊಳ್ ಸಲ್ಲದೆನಲ್
ಮೂದೇವರಾದ ಭೇದದ
ಮಾದೇವಂ ದೇವನೀಗೆ ಸುಖಸಂಪದಮಂ ॥ ೫ ।

ಜಿನ :

ಎರಗುವ ದಿವಿಜರ ಮುಕುಟದ
ತುರುಗಿದ ಮಾಣಿಕದ ತಣ್ಬೆಸಿಲ್ಗಳ ಪೊಳಪಿಂ
ಮಿರುಗುವ ಜಿನಪದನಖರುಚಿ
ಮರಿಯಾನೆಗೀಗೆ ಸಕಲಮಹಿಮಾಸ್ಪದಮಂ ॥ ೬ ॥

ಸರಸ್ವತಿ :

ಶಾರದಾದೇವಿಗೆ ಗದ್ಯವೆ ತನಗೆ ಗದ್ದಿಗೆಯಾಗೆ, ವೃತ್ತವೆ ತನಗೆ ಕಟಿಕುಚ ಪ್ರದೇಶವಾಗೆ, ಮಾಳಾವೃತ್ತವೆ ತನಗೆ ಮುಕುಟಮಂಡಳವಾಗೆ, ಅಂಕಿತೆಯೆ ತನಗೆ ಸುಳಿಕುಂತಳವಾಗೆ, ಛಂದವೆ ತನಗಂದವೆನಿಪ ಲಲಾಟಪಟ್ಟವಾಗೆ, ರಾಗಂಗಳ ಸುಳಿವುಗಳೆ ತನಗೆ ಕುರುಳೋಳಿಗಳಾಗೆ, ರಾಗಂಗಳ ಕೊಂಕುಗಳೆ ತನಗೆ ಕುಡುವುರ್ವುಗಳಾಗೆ, ನಾಟಿಯೆ ತನಗೆ ನೋಟವಾಗೆ....ಪಂಜಳವೆ ತನಗೆ ರಂಜಿಸುವಧರೋಷ್ಠವಾಗೆ, ಪದರಚನೆಯೆ ತನಗೆ ತನಗೆ ಮೃದುಪದವಾಗೆ, ಅಂಬುವೆ ತನಗೆ ಕಂಬುಗ್ರೀವವಾಗೆ, ಪೂರ್ಣರಾಗವೆ ತನಗೆ ಕರ್ಣಾಭರಣವಾಗೆ, ದೌವಾಳವೆ ತನಗೆ ನೇವಾಳವಾಗೆ, ಅಕ್ಕರವೆ ತನಗೆ ಅರಗಿಣಿಯಾಗೆ, ತಿವದಿಯೆ ತನಗೆ ತೆಳುವಸಿರಾಗೆ, ದೋಹಳಮೆ ತನಗೆ ಬಾಹುಬಲವಾಗೆ, ಚವುಪದಿಯೆ ತನಗೆ ಮುರಜವಾಗೆ, ಸಾಮತವೆ ತನಗೆ ವಿರಿದ ಪಲ್ಗಳಾಗೆ, ರಾಗಂಗಳಣುಗುಗವಿತವೆ ತನಗೆ ಸೆಳ್ಳುಗುರ್ಗಳಾಗೆ [ಶೋಭಿಪಳೀಗೆ ಸೌಖ್ಯಮಂ] ॥ ೭ ॥

ಬಸವೇಶ್ವರ :

ಮಂಗಳಕೀರ್ತಿ ಪುರಾತನ
ಜಂಗಮಲಿಂಗೈಕಭಕ್ತಿ ನಿರ್ಭರ ಲೀಲಾ
ಸಂಗಂ ಸಂಗನಬಸವಂ
ಸಂಗತಿಯಂ ಮಾಳ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗನವರತಂ ॥ ೮ ॥

೨. ಸಮುದ್ರ

ಘಟನೆಯೊಂದರ ಸಂಭವಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾಲದಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯವಾದುದು ದೇಶ. ಈ ದೇಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮುದ್ರ ಸುತ್ತುವರಿದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳು ಘಟನೆಯೊಂದರ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಮುದ್ರವರ್ಣನೆಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ಶಾಸನಗಳೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಮುದ್ರ ವರ್ಣನೆಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭಗೊಂಡಿವೆ.

ಭಾಳಾಕ್ಷದ್ಯುತಿ ಬಾಡಬಾಗ್ನಿಗೆ, ಜಟಾಜೂಟಂ ಪ್ರವಾಳಕ್ಕೆ, ಸ
ರ್ಪಾಳಂಕಾರಮದಾಹಿಕೋಟಿಗೆ, ಕರೋಟೀಮಾಲೆ ಶಂಖಾಳಿಗಾ
ಭೀಳಧ್ವಾನವುದೀರ್ಣ ಘೋಷಕೆಣೆಯಾಗಲ್, ಕಾಳಿಕಾಭೈರವ
ಶ್ರೀಲೀಲಾಕೃತಿವೋಲ್ ಮನಂಗೊಳಿಸಿತೋ ರತ್ನಾಕರಂ ಶ್ರೀಕರಂ ॥ ೯ ॥

ಮುತ್ತಿನ ಮುತ್ತಿನ ತಡಿವಿ
ಡಿದುತ್ತಮದುತ್ತಮದ ವರ್ಣ ವರ್ಣಂ ಪೂರ್ಣಂ
ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ನದಿಯೊಳ್(ಕ)ರ
ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ರತ್ನಮುದ್ರ ಲವಣಸಮುದ್ರಂ ॥ ೧೦ ॥

ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ ಹವಳದ
ಹರಿವರಿ ಮುತ್ತುಗಳ ಹುಟ್ಟಜಂ ಚಂದ್ರನ ತಾಯ್
ಹರಿಯಿರ್ಪ ಸೆಜ್ಜೆವನೆ ರ
ತ್ನರಾಶಿಯಮರ್ದಿನ ನಿಧಾನವೆಳೆವೆಣ್ಣುಡೆನೂಲ್ ॥ ೧೧ ॥

೩. ಭರತವರ್ಷ–ಕುಂತಳನಾಡು–ಕರ್ಣಾಟದೇಶ

ಸಮುದ್ರಮುದ್ರಿತ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು ಜಂಬೂದ್ವೀಪ. ಇದರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಭರತವರ್ಷ. ಈ ಭರತವರ್ಷದ ಸಮೃದ್ಧಭೂಮಿ ಕುಂತಳನಾಡು. ಇದರ ಪರ್ಯಾಯನಾಮ ಕರ್ಣಾಟದೇಶವೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ದಾಖಿಲೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಭರತವರ್ಷ :

ಅಂಬುಧಿ ಕಮಲಾಕರದೊಳ್
ಜಂಬೂದ್ವೀಪಾಬ್ಜದೊಂದು ಕರ್ಣಿಕೆಯೆನಿಕುಂ
ಪೊಂಬೆಟ್ಟದರಿಂ ತೆಂಕಲ್
ಚೆಂಬೆತ್ತೆಸಳೆನಿಪುದಲ್ತೆ ಭಾರತಕ್ಷೇತ್ರಂ ॥ ೧೨ ॥

ಬಾಜಿಸೆ ಡಕ್ಕೆಯಂ ಪ್ರಿಯರ ಮೆಲ್ಲೆರ್ದೆ, ತುಂಬಿಗಳಿಂಬುವೆತ್ತಿರಲ್
ರಾಜಿಸಿ ಪಾಡೆ, ಕೆಂದಳಿರೆ ಕೈದಳಮಾಗಿರೆ, ಮಂದಮಾರುತಂ
ಯೋಜಿಸೆ ತಾಳಮಂ, ರತಿಯನಾಡಿಸೆ ಮನ್ಮಥನಂತರಂಗದೊಳ್,
ಸಾಜಮೆನಿಪ್ಪುದಲ್ತೆ ಭರತಾಹ್ವಯಮಾ ಭರತೋರ್ವಿಗುರ್ವಿನಿಂ ॥ ೧೩ ॥

ಕುಂತಳನಾಡು :

ಪೊಲನೆಲ್ಲಂ ಗಂಧಶಾಲಿಪ್ರಕರ ಪರಿವ್ರತಂ, ನಂದನಶ್ರೇಣಿಯೆಲ್ಲಂ
ಫಲಭಾರಾನಮ್ರ ಚೂತಾವನಿಜ ವಲಯಿತಂ, ದೀರ್ಘಿಕಾನೀಕಮೆಲ್ಲಂ
ದಲಿತಾಂಭೋಜಾತ ರೇಣುಸ್ಥಗಿತ ಲಲಿತಮೂರೂರ್ಗಳೆಲ್ಲಂ ಪ್ರಜಾಸಂ
ಕುಲ ಗೋಧಾನ್ಯ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾಂಚಿತಮೆನಲೆಸೆಗುಂ ಕುಂತಳೋರ್ವೀವಿಳಾಸಂ ॥ ೧೪ ॥

ಬಗೆಗೊಳೆ ಖರ್ವಡಂ, ಪುರವಗುರ್ವಿಸೆ, ರಾಜಿಸೆ ರಾಜಧಾನಿ, ದಿ
ಟ್ಟಿಗೆವರೆ ಪಟ್ಟಣಂ, ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪರಿಶೋಭಿಸೆ ಖೇಡಮಿಂತಿದೇಂ
ಸೊಗಯಿಸುತಿರ್ದುದೋ ತದವನೀಪತಿಪಾಳನ ಸುಸ್ಥಿತಾ ಸುಖ
ಸ್ಥಗಿತ ಜನಪ್ರಮೋದಭರ ರಾಜಿತ ಕುಂತಳದೇಶವುರ್ವಿಯೊಳ್ ॥ ೧೫ ॥

ಜಿನಧರ್ಮಾವಾಸಮಾದತ್ತಮಳವಿನಯದಾಗಾರಮಾದತ್ತು, ಪದ್ಮಾ
ಸನನಿರ್ಪಾ ಸದ್ಮಮಾದತ್ತತಿ ವಿಶದಯಶೋಧಾಮಮಾದತ್ತು, ವಿದ್ಯಾ
ಧನಜನ್ಮಸ್ಥಾನಮಾದತ್ತಸಮತರಳಗಂಭೀರ ಸದ್ಗೇಹಮಾದ
ತ್ತೆನಿಸಲ್ಕಿಂತುಳ್ಳ ನಾನಾ ಮಹಿಮೆಯೊಳೆಸೆಗುಂ ಚಾರು ಕರ್ಣಾಟದೇಶಂ ॥ ೧೬ ॥

೪. ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಬನವಾಸಿ ಮಂಡಲ, ನಾಗರಖಂಡ, ಬಲ್ಲಕುಂದೆನಾಡು – ಹೀಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಈ ವಿಭಾಗಗಳ ಹೃದಯಂಗಮ ವರ್ಣನೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬನವಾಸಿ ಮಂಡಲ :

ಇದು ಸುಖದಾಗರಂ, ಸಿರಿಯ ಪುಟ್ಟಿದ ಸಾಗರಮಾರಯಲ್ ಸಮ
ಭ್ಯುದಯದ ಗೊತ್ತು, ಸತ್ಯದ ತವರ್ಮನೆ, ಚಿತ್ತಜನಿರ್ಕೆದಾಣಮು
ನ್ಮ ದಯುವತೀಜನಂಗಳೆರೆವೆಟ್ಟು, ಬುಧಾಳಿಯ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯೆಂ
ಬುದನೆನೆ ಶೋಭೆಯಂ ತಳೆದುದಿಂತನಿಶಂ ಬನವಾಸಿಮಂಡಲಂ ॥ ೧೭ ॥

ನಾಗರಖಂಡ :

ಫಲಭರವಾಂತ ಶಾಳಿ – ತಳಿರೇರಿದ ಚೂತಕುಜಾಳಿ, ತೆಂಗು–ಕ
ಣ್ಗೊಳಿಸುವ ಕೌಂಗು, ಪೂತ ಲತೆ–ಪೂಗಿಡು–ಪೂಮರದೋಳಿ, ಪಲ್ಲವಂ
ಗಳ ಪೊಳೆಪೊಂದಿ, ತಾಂ ನಿಮಿರ್ವಶೋಕಕುಜಂ, ತಿಳಿನೀರ್ಗೊಳಂಗಳಿಂ,
ಸುಲಲಿತಮಾಗಿ ರಂಜಿಪುದು ನಾಗರಖಂಡಮದೆತ್ತ ನೋಳ್ಪೊಡಂ ॥ ೧೮ ॥

ಬಲ್ಲಕುಂದೆನಾಡು :

ಊರೂರ್ದಪ್ಪದೆ ಪೂತ ಚೂತಲೆಯಿಂ, ಮತ್ತಾಳಿಯಿಂ ಶಾಳಿಯಿಂ,
ದೂರೂರ್ದಪ್ಪದೆ ಗಂಗರಿಂ–ಕುಡಿಯರಿಂ–ಶ್ರೀಮಂತರಿಂ–ಕಾಂತರಿಂ,
ದೂರೂರ್ದಪ್ಪದೆ ದೇವತಾನಿಳಯದಿಂ–ಸದ್ಭಕ್ತರಿಂ, ಚೆಲ್ವುವೆ
ತ್ತೂರೂರ್ದಪ್ಪದೆ ಬಲ್ಲಕುಂದೆ ನಾಡುನಾಳ್ ಸಂತಂ ಬಸಂತಂ ಕರಂ ॥ ೧೯ ॥

ಕೋಗಳಿನಾಡು :

ನಾಡುಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ಗಾಡಿವೆತ್ತಸಮದ
ನಾಡುಗಳರಸನತಿ ಚೆಲ್ವ । ಕೋಗಳಿ
ನಾಡು ನೋಡಲ್ಕೆ ಸೊಗಯಿಕ್ಕುಂ ॥ ೨೦ ॥

೫. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಗಳು

ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗದ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಘಟಕಗಳೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳು. ಇವು ಕೇವಲ ಜನವಸತಿಗಳಲ್ಲ. ನೈಸರ್ಗಿಕ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಕೆರೆ-ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದ ಗದ್ದೆ-ತೋಟಗಳಿಂದ, ವಿಲಾಸ-ವಿದ್ವತ್ತುಗಳಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ಜನವರ್ಗದ ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಗಳು.

ಇಂಡಿ :

ಎಳಮಾವಿಂ ಗಿಳಿಯಿಂ ಲತಾಪ್ರತತಿಯಿಂ ಭೃಂಗಾಳಿಯಿಂ ಪೂತಪೂ
ಗೊಳದಿಂ ಶಾಳಿವನಾಳಿಯಿಂ ಶಿವಗೃಹವ್ರಾತಂಗಳಿಂ ಮತ್ತಕೋ
ಕಿಳದಿಂ ಶೋಭಿಸುವಿಕ್ಷುವಾಟತತಿಯಿಂ ಪೂಗೀವನ ಶ್ರೇಣಿಯಿಂ
ದಿಳೆಗಾ ದರ್ಪದ ಭಂಗಿಯಿಂ ಸೊಗಯಿಕುಂ ಚಿಕ್ಕಿಂಡಿಯೀ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ ೨೧ ॥

ಹರಗೃಹದಿಂ ಸುರಗೃಹದಿಂ
ದರುಹಗೃಹದೆ ಬೌದ್ಧಾಲಯದಿಂ ಗೊರವರ ಸವ
ಣರ ಬೌದ್ಧರ ನೆರವಿಗಳಿಂ
ದಿಂಡಿ ನಾಡೆ ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋರ್ಕುಂ ॥ ೨೨ ॥

ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ :

ಹರಿಹರ ಕಮಳಾಸನ ವೀ
ತರಾಗ ಬೌದ್ಧಾಲಯಂಗಳಿಂದಿಂತು ವಸುಂ
ಧರೆಗೆಸೆವ ಪಂಚಸರದಂ
ತಿರೆ ಪಂಚಮಠಂಗಳೆಸೆವುವಾ ಪಟ್ಟಣದೊಳ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರ :

ಅದು ಪುಣ್ಯೋದಯ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ದುರಿತೌಘಚ್ಛೇದನಾವಾಸಮ
ಭ್ಯುದಯಾನೀಕ ಫಲಪ್ರದಂ ಸುಖಲತಾ ಸಂವರ್ಧನಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ
ತುದು ಭಕ್ತರ್ಗಭಿವಾಂಛಿತಾರ್ಥ ಸುಖಮಂ ತಾನೀವ ಸಂಸ್ಥಾನಮೆಂ
ಬುದು ಲೋಕಂ ಭುವನತ್ರಯೈಕ ಹಿತಮಂ ಪಂಪಾವರಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ॥ ೨೪ ॥

ಸೊಗಲ :

ಪಾಪಿ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲುಗ್ರದ
ಕೋಪಿ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲಶೇಷಧರ್ಮದ್ರೋಹ
ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲೆಂ
ದಾ ಪೊರ್ತುಂ ಕೋಕಿಲಂಗಳುಲಿಗುಂ ಬನದೊಳ್ ॥ ೨೫ ॥

ಇಟ್ಟಿಗೆ :

ಆಡುವ ಸೋಗೆ, ಪಾಡುವಳಿಗಳ್, ನಡೆದಾಡುವ ಹಂಸೆ, ಪಂಚಮಂ
ಬಾಡುವ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆ, ಕೆಲರ್ ನುಡಿದಂತುಟನಾಗಳಂತೆ ಮಾ
ತಾಡುವ ರಾಜಕೀರಮೊಲವಳ್ಕಿಸಲಾರದಗಲ್ದು ಪೂವಿನಂ
ಬಾಡೆ ಲತಾವನಂಬುಗುವ ನಲ್ಲವರಲ್ಲಿಯ ನಂದನಂಗಳೊಳ್ ॥ ೨೬ ॥

ಕೋಳೂರು :

ಬೆಳೆದು ಫಳಭರದಿನೆರಗಿ
ರ್ದೆಳೆ ಜೋಳದ ಕೆಯ್ಗಳಂ ಮನೋಹರಿ ಕಾಂತಾ
ಕುಳಮೆಳಸುವ ಗಿಳಿ ಸೋವರ್
ಬಳಲುವ ಮುಡಿ ಬೆನ್ನಮೇಲಲೆಯೆ ಧವಳೇಕ್ಷಣೆಯರ್ ॥ ೨೭ ॥

ಕಾಡಿಯೂರು :

ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಬಡಿವುದುಂ ಬಿಡುವುದುಂ ಚಾಪವಿದ್ಯೆಯೊಳ್, ಕೃತ್ರಿಮ ಮುಮನಿತ್ಯಮುಮಿಂದ್ರಜಾಲದೊಳ್, ಕಡಂಗುವುದುಂ ಇಸುವುದುಮಭ್ರಪಟಳದೊಳ್, ಸರಳತೆಯುಂ ಬಡತನಮುಮಬಳಾಮಧ್ಯದೊಳ್, ನಡುಕಮುಮಾರಡಿಯುಂ ಚೂತಮಂಜರಿಯೊಳ್; ಕುಂದುಂ ಕಳಂಕಮುಂ ಹರಿಣಾಂಕನೊಳ್, ಉರ್ಕುಮಂ ಕಂಪಮುಂ ಮಂಡಳಾಗ್ರದೊಳ್, ಸೆರೆಯುಮೇರುಂ

ನೆತ್ತಮಾಡುವರೊಳ್, ಲೋಭಮುಮೆಳೆಕೊನೆಯೊಳ್ಪಿನೊಳ್, ನಿರೋಧಮುಂ ನಿಷ್ಪರಿಗ್ರಹಮುಂ ತಪೋವೃತ್ತಿಯೊಳ್, ಪೆರತೊಂದೆಡೆಯೊಳಿಲ್ಲೆನಿಸಿದ; ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಪಕ್ಷದನ್ತೈಕ್ಯಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪನ್ನರೆಯು ಮರ್ನ್ನುರೆಯನ್ತೆ ಕ್ಷಾನ್ತಿಯುಮಂ, ಕವಿರಾಜಾರಾಜವಚಃ ಪ್ರಭಾವದಂತಳಂಕಾರಮು ಮನೊಳಕೊಂಡ ಜನಂಗಳಿಂ ಮನಂಗೊಳಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪ್ಪುದು ॥ ೨೮ ॥

ಪೊಸವಡಂಗಿಲೆ :

ಮನೆ ಮನೆ ಶಂಕರಾಚ್ಯುತಬುಧಾತಿಥಿಪೂಜೆಯಿನಗ್ನಿ ಹೋತ್ರದಿಂ
ದನುಪಮ ವೇದನಾದ ಮಠಸತ್ರಸಭಾ ಶಿವವಿಷ್ಣುವಾಗ್ನಿಕೇ
ತನತತಿ ಕೇರಿ ಕೇರಿ ಜನರಿಂ ಸಲೆ ತಿಂತಿಣಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ತಾ
ನೆನಿಸುವುದಾಗಳುಂ ಪೊಸವಡಂಗಿಲೆ ವಿಶ್ವಮಹೀತಳಾಗ್ರದೊಳ್ ॥ ೨೯ ॥

ಪೊಸ ಕಾವ್ಯಂ ಪೊಸ ಗೇಯಂ
ಪೊಸ ವಾದ್ಯಂ ಪೊಸ ವಿನೂತರಸ[ವು]ಂ ವೃತ್ತಂ
ಪೊಸ ವಸ್ತು ಪೊಸ ವಿಳಾಸಂ
ಪೊಸ ದೇಸೆ ಸಮಂತು ಪೊಸವಡಂಗಿಲೆಗೆಲ್ಲಾ ॥ ೩೦ ॥

ಸಿಂದಗಿ :

ತಾವರೆ ನೆಯ್ದಿಲುಂ ಕೊಸಗು ಸಂಪಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಲ್ಲೆಯೆಲ್ಲಿಯುಂ
ತೀವಿದ ಪೆರ್ಗೊಳಂ ಕೆರೆಯು ಬಾವಿಯುಮೊಪ್ಪುವ ದೇವತಾಚಯಂ
ಮಾವಿನ ತೋಟಮುಂ ಕಳವೆ ಗದ್ದೆಯ ರಾಟಣವಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗಂ
ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಲಿಂದ್ರನ ಪುರಕ್ಕೆಣೆಯಾದುದು ಸಿಂದಿಕಾಪುರಂ ॥ ೩೧ ॥

ಕುರುಗೋಡು :

ಭಕ್ತಿಯ ಮನೆ ಭಕ್ತಿಯ ನೆಲೆ
ಭಕ್ತಿಯವತಿ ಭಕ್ತಿಯೇಳ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಯ ರಾಜ್ಯಂ
ಭಕ್ತಿಯ ಭಂಡಾರಂ ಶಿವ
ಭಕ್ತಿಯ ಸಿರಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿತೀ ಕುರುಗೋಡೊಳ್ ॥ ೩೨ ॥

ಪುಲಿಗೆರೆ :

ತೆವರೆಲ್ಲಂ ದೇವತಾಮಂದಿರ ನಿವಹಮೆ, ನಿಮ್ನಸ್ಥಳೀರಾಜಿಯೆಲ್ಲಂ
ಸುವಿರಾಜದ್ದೀರ್ಘಿಕಾ ಸಂಕುಲಭರಿತಪಯಃಪೂರನೀರೇಜ ಕಾಸಾ
ರವೆ, ಮತ್ತಂ ತತ್ಸಮಾಳಂಕೃತ ವಸುಧೆಯದೆಲ್ಲಂ ಲಸಚ್ಚಂದನೋದ್ಯಾ
ನವೆನಲ್, ರಮ್ಯಂ ದಲೆಂದುಂ ಪುರಿಕರನಗರೀ ಲೀಲೆ ಲೋಕಾವಲೋಕಂ ॥ ೩೩ ॥

ಒಂದೊಂದಕ್ಷತೆಯಂ ಸಾ
ನಂದದಿನಭ್ಯರ್ಚಿಸಲ್ಕೆ ಕೊಳಗಂ ತೀವಿ
ತ್ತೆಂದೊಡೆ ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮ
ಸಂದ ಮಹೋನ್ನತಿಯ ಪವಣನರಿಯೆಂ ಪೊಗಳಲ್ ॥ ೩೪ ॥

ಸಂಗೀತಪುರ :

ಕವಿ ಗಮಕಿ ವಾದಿ ವಾಗ್ಮಿ
ಪ್ರವೇಶ ಸಂಗೀತ ವಿಷಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಸೋ
ದ್ಭವ (ಭಾವ) ಚತುರ ಸಂಸ್ತುತ
ವಿವಿಧ ಕಲಾಭಂಗಿ ಸಂಗಿ ಸಂಗೀತಪುರಂ ॥ ೩೫ ॥

ಲಕ್ಕುಂಡಿ :

ಸರಸಿಜಯೋನಿ ಬಿಣ್ಬನರಿಯಲ್ಕಮರಾವತಿ ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿಯೆಂ
ಬೆರಡುಮನೆಯ್ದೆ ತೂಗಲಮರಾವತಿ ಮುಟ್ಟಿದುದೂರ್ಧ್ವಲೋಕಮಂ
ಧರೆಯೊಳು ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿ ನೆಲಸಿತ್ತೆನೆ ಬಣ್ಣಿಪರಾರ್ ಜಗಕ್ಕಲಂ
ಕರಿಸುವ ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿಯ ಮಹತ್ವಮುಮಂ ದೊರೆವೆತ್ತ ಬಿಣ್ಪುಮಂ ॥ ೩೬ ॥

ಕುಕನೂರಿನ ಕೇರಿಗಳು :

ಸಾರ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟುಂ
ಕೇರಿಗಳಿಂ ಬಳಸಿ ಬೆಳೆದ ಬಾಳೆಯ ಬನದಿಂ
ನಾರಂಗದ ತನಿವಣ್ಗಳಿ
ನೋರಂತಿರೆ ಕುಕ್ಕನೂರು ಕಣ್ಗೆಸೆದಿರ್ಕುಂ ॥ ೩೭ ॥

ಹೂಲಿಯ ಶಿವಗೇರಿ :

ಒರ್ವೊರ್ವರ್ ಪರಿಭಾವಿಸೆ ।
ಸರ್ವಜ್ಞರ್ ನೆಗಳ್ದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೊಳೆಂ ।
ದುರ್ವೀತಳಮಭಿವರ್ಣಿಸೆ ।
ನೂರ್ವರ್ ಶ್ರೀ ಶಿವಗೇರಿಯೊಳ್ ಕರಮೆಸೆದಿರ್ದರ್ ॥ ೩೮ ॥

ಕುರುಗೋಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಬೀದಿ :

ಧನದಿಂ ಧನದನಿನಗ್ಗಳ
ಮೆನಿಸುವ ಪರದರಿನಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಂಗಳಿನ
ತ್ಯನುಪಮ ವಿಚಿತ್ರವಸ್ತ್ರಾ
ದ್ಯನೇಕದಿಂದೊಪ್ಪುಗುಂ ವಣಿಗ್ವಾಟಂಗಳ್ ॥ ೩೯ ॥

ಕುರುಗೋಡ ಸೂಳೆಗೇರಿ :

ಸ್ಮರರಾಜ ರಾಜಧಾನಿಯೊ
ಸುರವನಿತಾಜನ್ಮಭೂಮಿಯೋ ಚೆಲ್ವಿಂಗಾ
ಗರಮೋ ಪೇಳೆಂಬಿನೆಗಂ
ಕರಮೆಸೆಗುಂ ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳ್ ತತ್ಪುರದೊಳ್ ॥ ೪೦ ॥

ಪುತ್ತೂರ ಹೊಲಗೇರಿ :

ಊರ ಕಡೆಯ ತೊರೆಯ ತಡಿಯ ಕರಿಯ ಕಲ್ಲ ಮೋರದಿಂ ಪು
ತ್ತೂರ ಪೊಲೆಯರಿಪ್ಪ ಕೇರಿಯೊವಳ ನೀರ ಭೂಮಿಯಂ
ಸಾರಭೂರುಹಂಗಳೋಳಿಯೊಳಗೆ ನೆರೆದ ಕೇರಿಯಂ
ಭೋರುಹಾಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಧನದಿನೊಪ್ಪೆ ಮಾಡಿಸಿಲ್ದುದಂ ॥ ೪೧ ॥

೬. ವೃತ್ತಿ-ಸಂಘಗಳು

ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವೃತ್ತಿ-ದುಡಿಮೆ ಅಗತ್ಯ. ಇದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ, ಗೌರವಿಸುವ, ಮೇಲಾಗಿ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ದೈಹಿಕವೇ ಇರಲಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವೇ ಇರಲಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು

ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ ಅನಯಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವೃತ್ತಿಜೀವಿಗಳ. ವೃತ್ತಿಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ ಪದೇ ಪದೇ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಗಾವುಂಡರು :

ಪರಹಿತರೆಂದು ನೀತಿವಿದರೆಂದು ಗುಣೋರ್ಜಿತರೆಂದು ಸತ್ಕಳಾ
ಪರಿಣತರೆಂದು ಸತ್ಯಪರರೆಂದು ದಯಾನ್ವಿತರೆಂದು ಸತ್ಕವೀ
ಶ್ವರಜನ ಸೇವ್ಯರೆಂದು ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣದಕ್ಷರೆಂದು ಬಿ
ತ್ತರಿಪುದು ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೆ ಪಿರಿಸಿಂಗಿಯ ಗೌಂಡುಗಳಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ॥ ೪೨ ॥

ಕರಣಿಕರು :

ಪರಹಿತಕಾರ್ಯರಬ್ಧಿಸಮ ಧೈರ್ಯರಬಾಧಿತ ಮಂತ್ರವೀರ್ಯರು
ದ್ಧುರುತರ ಸಿಂಹಶೌರ್ಯರುಪದಾ ಚತುರಾರ್ಯರವಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯರು
ತ್ಸ್ಫುರಿತ ಯಶೋನದತ್ರಬಳತೂರ್ಯರುಪಾರ್ಜಿತ ಪುಣ್ಯವರ್ಯರೀ
ಶ್ವರಪದಭಕ್ತಿಧುರ್ಯರೆನಿಪರ್ ಕರಣಂಗಳಿದೇಂ ಮಹತ್ಮರೋ ॥ ೪೩ ॥

ಅರುವತ್ತೊಕ್ಕಲು :

ಈ ವಸುಮತಿಯೊಳ್ ಬುಧ ಜ
ನಾವಳಿಗೆ ನಟಂಗೆ ನಗ್ನಭಗ್ನಾಳಿಗೆ ಕ
ಳ್ಪಾವನಿಜರೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದರ್
ಕೇವಳಮೆ ಪರಹಿತಾರ್ಥರರುವತ್ತೊಕ್ಕಲ್ ॥ ೪೪ ॥

ತೋಂಟಿಗರೈನೂರ್ವರು :

ತ್ಯಾಗದ ಪೆಂಪಿನ ನೆಲೆ ರ
ತ್ನಾಗರ ಮುನಿಪುರದ ತೋಂಟಿಗರೆಸರ್ವಡೆದರ್
ಭೋಗದ ನನ್ನಿಯ ಛಲದು
ದ್ಯೋಗದ ಕಲಿತನದ ಬಲುಪಿನಾರ್ಪಿಂ ಕೂರ್ಪಿಂ ॥ ೪೫ ॥

ಸಾಲೆ ಸಾಸಿರ್ವರು :

ಅಜನೆಂತಂತೆ ಮತಪ್ರಯುಕ್ತರಿನನೆಂತಂತುಜ್ವಳರ್ ಶಂಕರಾ
ತ್ಮಜನೆಂತಂತಿರೆ ದಾನಿಗಳ್ ಧನದನೆಂತಂತರ್ಥ ಸಂಯುಕ್ತರಂ

ಗಜನೆಂತಂತೆ ಸುರೂಪಿಗಳ್ ಶಿವಪದಾಂಭೋಜಾತ ಷಟ್ಪಾದರೆಂ
ದು ಜನಂ ಬಣ್ಣಿಸುಗುಂ ಗುಣಾಗ್ರಣಿಗಳಂ ಶ್ರೀ ಸಾ[ಲೆ ಸಾಸಿರ್ವ]ರಂ ॥ ೪೬ ॥

ವೈಶ್ಯರು :

ಮನುಮುನಿಮಾರ್ಗರೆಂದು ಸುಜನಾಶ್ರಯರೆಂದು ಮಹಾನುರಾಗರೆಂ
ದನುಪಮರೆಂದು ಧರ್ಮಗುಣರೆಂದು ಸಮಸ್ತಸುಗಂಧವಸ್ತುವಾ
ಹನ ಕನಕಾದಿ ಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣರೆಂದು ಮಹಾನುಭಾವರೆಂ
ದನುದಿನಮಳ್ತಿಯಿಂ ಪೊಗಳ್ವುದೀ ಧರೆಯೀ ನಿಡುಗಲ್ಲ ವೈಶ್ಯರಂ ॥ ೪೭ ॥

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು :

ಸ್ವಸ್ತಿ ಗವರೇಶಪದಪದ್ಮ ಷಟ್ಚರಣರುಂ
ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವಸ್ತುಗುಣವಿನಿಹಿತಾಚರಣರುಂ
ಪಂಚಶತವೀರಶಾಸನ ಗುಣೋದ್ಧರಣರುಂ
ಸಂಚಿತ ಸಮಸ್ತ ಧರ್ಮೈಕ ನಿಸ್ತರಣರುಂ
ಬ್ಯವಹಾರನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನವಿದ್ಯರುಂ
ನವರತ್ನವಾಹನ ಪರೀಕ್ಷಾನವದ್ಯರುಂ
ತೋಟಿಯೆಂದಡೆ ಕೋಟಿಲಾಭವೆಂದುಲಿವರುಂ
ಆಟಂದ ಬವರಕ್ಕೆ ನಾಟಕಂ ನಲಿವರುಂ
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ತಳದಿನಿದುವೆ ನೇರ್ಗಿರಿದೆನಿಪ
ರಯ್ಯಮಾ ದ್ವಾರಾವತೀಪುರಕೆ ಕುರುವೆನಿಪ
ಕುರುಗೋಡ ತಳದೊಳಗೆ ತಳರದಯ್ನೂರ್ವರುಂ
ನೆರೆ ನೊರ್ಪಡವರೊಳಗೆ ಪಗೆಗಂಜರೊರ್ವರುಂ ॥ ೪೮ ॥

ನಕರರು :

ಕಿಡುವೊಡಮೆಯನೊಂದನೆ ಕೊ
ಟ್ಟಡೆ ಮಡಗದಿಹಂ ಪರಂಗಳೆಂಬೆರಡುಮನಂ
ಗಡಿಯೊಳ್ ಕಿಡದೊಡಮೆಯನಡಿ
ಗಡಿಗಾರ್ಜಿಪರಲ್ಲಿ ನೆಗರ್ದ ನ[ಕ]ರ ಜನಂ ॥ ೪೯ ॥

ತೆಲ್ಲಿಗರು :

ಕತ್ತಲೆಯಾಡುತಿಪ್ಪ ಶಿವಗೇಹಮನಾದರದಿಂ ಬೆಳರ್ಪ ಲೋ
ಕೋತ್ತಮರಯ್ವತೊಕ್ಕಲವರಿಲ್ಲದ ಮಂಡಳಮುಂಟೆ? ಮತ್ತವ
ರುತ್ತಮನೀಯದೊಂದು ತಿಥಿಯಿಂಟೆ ? ತಥಾಮರರ್ಗಂ ತಪೋಧನ
ರ್ಗುತ್ತಮ ಪಾತ್ರದಾನಮನೆ ಮಾಳ್ಪವರೆಲ್ಲಿಯುಮಲ್ತೆ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ ॥ ೫೦ ॥

ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳುಮಂ
ತೆಲ್ಲಿಗರಾರಯ್ವರವರವೊಲು ಮತ್ತೊರ್ವರು
ಬಲ್ಲರೆ ಪುಣ್ಯಮನಾರ್ಜಿಸ
ಲೆಲ್ಲಾ ನಾಡೊಳಗೆ ಅವರ ಧರ್ಮಮೆ ಧರ್ಮಂ ॥ ೫೧ ॥

ತಂಬುಲಿಗ ಸಾಸಿರ್ವರು :
ಮರಿಮಂತರ್ ಮಹಿಮಾ ಸಮರ್ಥರತಿ ಶುದ್ಧಾಚಾರರತ್ಯಂತ ಸ
ನ್ನುತ ಸೂಚಿತ್ತರುದಾತ್ತರಪ್ರತಿಮರಿಂತೀ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಸಂಪದು
ನ್ನತಿಯೊಳ್ ಕೇವಳಮೇ ಮಹಾಮಹಿಮರೆಂಬೀ ಪೆರ್ಮೆಯಂ ಬೆತ್ತರೆಂ
ಬತಿ ಶುದ್ಧರ್ ಸುಚರಿತ್ರರುತ್ತಮರಿವರ್ ಸಾಸಿರ್ವರೇಂ ಧನ್ಯರೋ ॥ ೫೨ ॥

ಉಗುರು ಮೂನೂರ್ವರು :
ಜಲಮಂ ಕಾಂತೆಯರಾರ್ತು ದಾಂಟುವೊಡವರ್ ಗೇಣಂತರಕ್ಕಣ್ಮರೀ
ನೆಲದೊಳ್ ಚೋದ್ಯಮಿದೇನೊ ಕೇಳುಗುರುಮೂನ್ನೂರ್ವರ್ಕಳೊಳ್ ಕೂಡಿ ನಿ
ರ್ಮಲೆ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನೆಯಂಬುಧಿಪ್ರಕರಮಂ ದಾಂಟಿರ್ದು ದಿಗ್ದಂತಿ ಸಂ
ಕುಲದಂತಾಗ್ರದೊಳೆಯ್ದೆ ನರ್ತಿಸುತುಮಿರ್ಪಳ್ ಗಾಳುವಿಂತಾವಳೋ ॥ ೫೩ ॥

ಬಿಲ್ಲ ಮೂನೂರ್ವರು :
ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಕರಂ
ಹರಿಹರ ಪಾದಾಬ್ಜಭೃಂಗರಂ ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್
ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ಬಲ್ಲಾಳ್ಗಳ
ನೆರೆ ಮುದದಿಂ ಪೊಗಳ ಬಿಲ್ಲಮೂನೂರ್ವರಂ ॥ ೫೪ ॥

ದ್ರೋಣಿ ಸಾಸಿರ್ವರು :

ನುಡಿಯಿಸುವುದರಿಗು, ನುಡಿದಡೆ
ಮೃಡನ ಬರ, ರಾಮರೇಸು, ಕರ್ಣನ ವಚನಂ,
ಕಡೆದ ಶಿಲಾಶಾಸನಮೆನೆ
ನುಡಿದೇವಣ್ಣಿಸುವೆ ದ್ರೋಣಿಸಾಸಿರ್ವರುಮಂ ॥ ೫೫ ॥

ಲೆಂಕರು :

ನುಡಿವುದು ನನ್ನಿ ಮಾಡುವುದು ಕೀರ್ತನಮೀವುದೆ ಸದ್ವಿನೋದಮೊ
ಯ್ಯನೆ ಮರೆವೊಕ್ಕರನ್ನೆರೆಯೆ ಕಾವ ಗುಣಂ ಬೆಸನಂ ಮಹಾಜಿಯೊಳ್
ಸೆಡೆಯ[ದೆ ನು]ಗ್ಗಿಯೆಂದು ನುಡಿವೀ ನುಡಿ ಲೆಂಕರೊಳಾವ ಕಾಲಮುಂ
ನಡೆವುದು ಪಂಡಿತರ್ ಪೊಗಳೆ ಭೇರಿಯ ಗೋಸನೆ ಭೂತಳಾಗ್ರದೊಳ್ ॥ ೫೬ ॥

೭. ರಾಜರು–ಗಣ್ಯಪುರುಷರು

'ಸುಭಟರ್ಕಳ್ ಕವಿಗಳ್ ಸುಪ್ರಭುಗಳ್' ಎನಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಜಾವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಜಾಸಮೂಹವನ್ನು, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಸಮೂಹವನ್ನು. "ಈಯುವುದು ಇರಿಯುವುದು ಶರಣ್ಬುಗೆ ಕಾಯವುದು" ಈ ಮೂರು ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ರಾಜರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ' ಎಂಬಂತೆ ರಾಜನಿಗೆ ಅನುಗುಣರೆನಿಸಿ ಸಾಮಂತ, ಮಾಂಡಳಿಕ, ಸೇನಾಪತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದ ಲೇಸಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ದೊಡ್ಡ ಬದುಕಿನ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ವರ್ಣನೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಕದಂಬ ಮಯೂರವರ್ಮ :

ಹಿಮವಂತಸ್ಫಟಿಕಶ್ಶಿಳಾತಳದ ಶುಂಭಸ್ತಂಭದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿದಂ
ಸಮದೇಭಂಗಳನಶ್ವಮೇಧಮೆನಿಪೀ ಯಜ್ಞಂಗಳಂ ಮಾಡಿದಂ
ಕ್ರಮದಿಂದಂ ಪದಿನೆಂಟನಾ ದ್ವಿಜರುಮಂ ತಾನಂದಹಿಚ್ಛತ್ರದಿಂ
ದಮೆ ತಂದೆಯ್ದೆ ಸಕುಂತಳಾವನಿಯೊಳಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಮಂ ಮಾಡಿ ವಿ
ಕ್ರಮಮಂ ತಾಳ್ದಿ ಮಯೂರವರ್ಮನೆಸೆದಂ ವಿಶ್ವಂಭರಾ ಭಾರದೊಳ್ ॥ ೫೭ ॥

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು :

ಅನಲಂ ಕೊಟ್ಟರುಣಧ್ವಜಂ ವನಜನಾಭಂ ಕೊಟ್ಟ ವಾರಾಹಲಾಂ
ಛನವಾ ಕೌಶಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಬೆಳ್ಗೊಡೆ ಕುಮಾರಂ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಯೂರಪಿಂ
ಛನಿಕಾಯಾಂಚಿತ ಕುಂತಮಿಂತಿನಿತುಮಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ಲೋಕೈಕ ಮಂ
ಡನರಾಳ್ದರ್ ಸಕಳಾವನೀತಳಮುಮಂ ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರೇಶ್ವರರ್ ॥ ೫೮ ॥

ಗಂಗ ರಕ್ಕಸಗಂಗ :

ನುಡಿದುದೆ ನನ್ನಿ, ಮಾಡಿದುದೆ ಶಾಸನಮಿತ್ತುದೆ ರಾಮರೇಸು, ಮಾ
ರ್ಪಡಿದುದೆ ವಜ್ರಲೇಪ, ಮುಳಿದಿರ್ದುದೆ ಮೃತ್ಯು, ಪರೋಪಕಾರದೊಳ್
ನಡೆದುದೆ ಬಟ್ಟೆ, ಸದ್ಗುಣಮೆ ಮೆಯ್ಯೆನೆ, ನಿನ್ನವೊಲಿಂತು ನೀತಿಯೊಳ್
ನಡೆವ ನೃಪೇಂದ್ರನಾವನಖಿಲಾವನಿಯೊಳ್ ಕಲಿ ಗಂಗಭೂಪತೀ ॥ ೫೯ ॥

ಸ್ಥಿರನೇ ? ಮೇರುಗಿರಿಂದ್ರನೊಳ್ ಸೆಣಸುವಂ, ಗಂಭೀರನೇ ? ವಾರ್ಧಿಯೊಳ್
ಪುರುಡಿಪ್ಪಂ, ಕಲಿಯೇ ? ಸುರೇಂದ್ರಸುತನಂ ಮೆಚ್ಚಂ, ಮಹಾದಾನಿಯೇ ?
ಸುರಭೂಜಕ್ಕೊರೆಗಟ್ಟುವಂ, ಚದುರನೇ ? ಪಾಂಚಾಳನಂ ಗೆಲ್ದನೆಂ
ದಿರದೀ ಧಾರಿಣಿ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ರಣಜಯಪ್ರೋತ್ತುಂಗನಂ ಗಂಗನಂ ॥ ೬೦ ॥

ಗಂಗ ಮಾರಸಿಂಹ :

ನುಡಿದನೆ ಕಾವುದನೇ ? ಎರ್ದೆ
ಗಿಡದಿರು ಜವನಿಟ್ಟ ರಕ್ಕೆ. ನಿನಗೀವುದನೇಂ
ನುಡಿದನೆ ? ಏ ಅದು ಕೆಯ್ಯದು.
ನುಡಿದುದು ತಪ್ಪುಗುಮೆ ಗಂಗಚೂಡಾಮಣಿಯಾ ॥ ೬೧ ॥

ಗಂಗ ರಾಚಮಲ್ಲ – ಚಾವುಂಡರಾಯ :

ಶ್ರುತಮುಂ ದರ್ಶನಶುದ್ಧಿಯುಂ ವಿಭವಮುಂ ಸದ್ವೃತ್ತಮುಂ ದಾನಮುಂ
ಧೃತಿಯುಂ ತನ್ನೊಳೆ ಸಂದ ಗಂಗಕುಳಚಂದ್ರಂ ರಾಚಮಲ್ಲಂ ಜಗ
ನ್ನುತನಾ ಭೂಮಿಪನದ್ವಿತೀಯ ವಿಭವಂ ಚಾಮುಂಡರಾಯಂ ಮನು
ಪ್ರತಿಮಂ ಗೊಮ್ಮಟನಲ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿದನಿಂತೀ ದೇವನಂ ಯತ್ನದಿಂ ॥ ೬೨ ॥

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಕೃಷ್ಣ :

ಸೋಲದೆ ಪರವನಿತೆಗೆ ಕಣ್
ಸೋಲದು, ಮೊಲೆವಾಲನೂಡಿ ನಡಪಿದ ತಾಯಿಂ
ಮೇಲೆನೆ ಬಗೆಗುಂ, ನೋಡಿರೆ
ಸೋಲದು ಚಿತ್ತಂ ಪರಾಂಗನಾ ಪುತ್ರಕನಾ ॥ ೬೩ ॥

ನೋಡಿರೆ ಪರವಧುಗೆ ಮನಂ
ಕೂಡದು ಸೂಳ್ಸೂಳೊಳೆತ್ತಿ ನಡಪಿದ ತೋಳುಂ
ಡಾಡಿದ ಮೊಲೆ ಬಸಿರೊಳಗಿ
ರ್ದಾಡಿದ ಚಿತ್ತಂ ಪರಾಂಗನಾ ಪುತ್ರಕನಾ ॥ ೬೪ ॥

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ತೈಲಪ :

ಧರೆಯಂ ದಾನವನುಯ್ದಡೆ
ಮುರರಿಪು ತಪ್ಪಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕೆಯ್ಯಿಂ
ಸ್ಥಿರೆಯಂ ನಿಜಭುಜದೊಳ್
ಸ್ಥಿರೆಯಾಗಿರೆ ತಂದು ನಿಲಿಸಿದಂ ತೈಲನೃಪಂ ॥ ೬೫ ॥

ಬಂಟಿನ ಮೆಯ್ಗಲಿ ತೈಲಂ
ಟೆಂಟೆಣಿಸುವರಳವೆ ಕಾಳೆಗಮಂ ನೂ
ರೆಂಟಂ ಕಾದಿದನೆಣ್ಬ
ತ್ತೆಂಟಂ ಕೊಂಡಂ ಪ್ರತಾಪದಿಂ ಕೋಟೆಗಳಂ ॥ ೬೬ ॥

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ :

ಎಸೆವ ಶಕವರುಷಮಂ ಮಾ
ಣಿಸಿ ವಿಕ್ರಮವರುಷಮೆಂದು ತನ್ನಯ ಹೆಸರಂ
ವಸುಮತಿಗೆ ನೆಗರ್ಚಿದಂ ಸಾ
ಹಸಿಗಂ ಜಗದೇಕದಾನಿ ಧರ್ಮವಿನೋದಂ ॥ ೬೭ ॥

ತನ್ನಾಜ್ಞೆ ತನ್ನ ತೇಜಂ
ತನ್ನುನ್ನತಿ ನೆಗಳೆ ರಾಯರಿನ್ನುಂ ಮುನ್ನಂ
ತನ್ನ ಹೊರೆಯೆನಿಪರಿಲ್ಲೆಂ
ಬನ್ನಂ ಪೆರ್ಮಾಡಿರಾಯನೆಸೆದಂ ಧರೆಯೊಳ್ ॥ ೬೮ ॥

ನಿಜ ಖಳ್ಗಂ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀವದನ ಲುಳಿತ ಸದ್ದರ್ಪಣಂ, ತೇಜವಾಶಾ
ಗಜಕುಂಭಾಳಂಕೃತಾ ಲೇಪಿತ ಸುರುಚಿರ ಸಿಂಧೂರವುತ್ತುಂಗ ಕೀರ್ತಿ
ಧ್ವಜವಾಕಾಶಾಗ್ರ ಗಂಗಾಜಳ ಧವಳರುಚಿರಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಯ್ತೆಂಬಿನಂ ವಿ
ಶ್ವ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತನಾದಂ ನೃಪಮುಖತಿಳಕಂ ವೀರಪೆರ್ಮಾಡಿದೇವಂ ॥ ೬೯ ॥

ನಿನಗೇಕಛತ್ರಮಕ್ಕೀ ಭುವನಭವನಮೀ ಲೋಕಧಾಯುಷ್ಯಮೆಲ್ಲಂ
ನಿನಗಕ್ಕನ್ಯಾವನೀಪಾಳಕರತಿಭಯದಿಂ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ತೆ
ತ್ತು ನಿಜಶ್ರೀಪಾದ ಪದ್ಮಕ್ಕೆರಗುಗೆ ಪಿರಿದುಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ವಿಶ್ವಧಾತ್ರೀ
ಜನಮಂ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ ಕ್ಷಿತಿಪತಿ ದಯೆಯಿಂ ರಕ್ಷಿಸಾ ಚಂದ್ರತಾರಂ ॥ ೭೦ ॥

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ II :
ಮಲೆಯದೆ ಮೀರಿ ಕೀರಿ ತಲೆದೋರದೆ ಕಪ್ಪಮನಿತ್ತು ಬಂದು ಬಾ
ಳ್ದಲೆಯನೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೊತ್ತು ವೆಸಗೆಯ್ವುದದಲ್ಲದೊಡಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಪಂ
ದಲೆಯನೆ ಕೊಳ್ಗುಮೆಂದು ರಿಪುರಾಯರ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನರ್ತಿಕುಂ
ವಿಳಸಿತ ಕೀರ್ತಿ ವಿಶ್ವಜಗತೀತಳದೊಳ್ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ॥ ೭೧ ॥

ಕಲಚುರಿ ಕನ್ನಮರಸ :
ಮುಳಿಸಿಂ ಮುಯ್ಯೇಳ್ ಸೂಳ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನರಸಿ ಕೊಂದಿಕ್ಕಿದಾ ರಾಮನಿಂದ
ಗ್ಗಳಮೆಂಬಂತಾವಗಂ ಮನ್ನೆಯರನರಸಿ ಪನ್ನಿರ್ವರಂ ಕೊಂದು ಬಾಹು
ಬಳಂದಿನ್ನಯ್ವತ್ತೇಳ್ ಕಾಳಗಮನದಟಿನಿಂ ಗೆಲ್ದು ನಿರ್ವ್ಯಾಕುಳಂ ಮಂ
ಗಳಿವೇಡಂ ಬೀಡುದಾಣಂ ತನಗೆನೆ ಜನ್ಮಂ ತಾಳ್ದಿದಂ ಕೃಷ್ಣರಾಜಂ ॥ ೭೨ ॥

ಕಲಚುರಿ ಪೆರ್ಮಾಡಿ :

ಅರಿಭೂಪಾಳರ ಮೀಸೆ ಭೋಂಕೆನೆ ಕರಿಂಕೇಳ್ವನ್ನೆಗಂ ತೇಜಮಾ
ವರಿಸಿತ್ತುರ್ವಿಯನಾ ಪದಬ್ಧಿ ವಿನಿಮಗ್ನೋನ್ಮಗ್ನರಂ ದಾನಮು
ದ್ಧರಿಸಿತ್ತರ್ಥಿಜನಂಗಳಂ ಮನು ಪವಿತ್ರಾಚಾರಮಂ ತಾಂ ತಿರ
ಸ್ಕರಿಸಿತ್ತಾತ್ಮಚರಿತ್ರಮೇನಧಿಕನೋ ಪೆರ್ಮಾಡಿಭೂಪಾಳಕಂ ॥ ೭೩ ॥

ಕಲಚುರಿ ಬಿಜ್ಜಳ :

ಧರೆಯಂ ವಾರಿಧಿಮೇಖಳೋಲ್ಲಸಿತೆಯಂ, ಲೀಲಾಲತಾಪಲ್ಲವಾ
ಧರೆಯಂ, ವಿಸ್ತೃತಪೀನವೃತ್ತಕಠಿನಪ್ರೋತ್ತುಂಗಭೂಭೃತ್ಪಯೋ
ಧರೆಯಂ, ಬಂಧುರನಂದನಾಳಿವಿಳಸತ್ಪೂಗಪ್ರಕಾಂಡೋದ್ಧ ಕಂ
ಧರೆಯಂ, ದೋರ್ಬಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತಳೆದಂ ಶ್ರೀ ಬಿಜ್ಜಳೋರ್ವಿಶ್ವರಂ ॥ ೭೪ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ವಿನಯಾದಿತ್ಯ :

ಬಲಿದೊಡೆ ಮಲೆದೊಡೆ ಮಲೆಪರ
ತಲೆಯೊಳ್ ಬಾಳಿಡುವನುದಿತ ಭಯರಸವಶದಿಂ
ಬಲಿಯದ ಮಲೆಯದ ಮಲೆಪರ
ತಲೆಯೊಳ್ ಕೈಯಿಡುವನೊಡನೆ ವಿನಯಾದಿತ್ಯಂ ॥ ೭೫ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಎರೆಯಂಗ :

ಚಲದೆರೆಯಂಗೆ ಚಾಗದೆರೆಯಂಗೆ ಜಸಕ್ಕೆರೆಯಂಗೆ ಮಿಕ್ಕ ದೋ
ರ್ವಲದೆರೆಯಂಗೆ ವೀರದೆರೆಯಂಗೆ ಕುಲೋನ್ನತಿ ತನ್ನೊಳೊಪ್ಪುವೇ
ಚಲೆಯೆರೆಯಂಗೆ ಕೀರ್ತಿಯೆರೆಯಂಗೆರೆಯಂಗನೃಪಂಗೆ ನಂದನಂ
ಜಲಧಿಪರೀತ ಭೂವಲಯ ವರ್ಧನನಂಕದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನಂ ॥ ೭೬ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳ I :

ಚೇರಮ ಬೀರಮಂ ಬಿಸುಡು ಪಾಂಡ್ಯ ಕಡಂಗದಿರಂಧ್ರ ರಂಧ್ರಮಂ
ಪಾರದಿರೊಡ್ಡ ಗೊಡ್ಡಮನದಂ ಬಿಡು ಮಾಳವ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಮೆ
ಯ್ದಾರದೆ ಸಾರೆಲೇ ತಿಗುಳ ನಿಂ ಜಗುಳೆಂಬುದಪಾರವೀರದು
ರ್ವಾರಗಭೀರಧೀರತೆಯ ವಿಶ್ರುತಘೋಷಣೆ ಬಲ್ಲುಭೂಪನಾ ॥ ೭೭ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ :

ಎಲೆ ಕಾವೇರಿಯ ವಾರಿ ಕೂಡೆ ಪೊಲಸಾದತ್ತೆಂದು ಪೇವೈಸುತುಂ
ಕೆಲದೊಳ್ ಕೂಪಜಲಾ(ಶಿ)ಯಪ್ಪಿನೆಗಮಾ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳಂ ಭುಜಾ
ಬಲದಿಂ ವಿಷ್ಣು ತದೀಯ ಸೇನೆಯ ಪೆಣಂಗಳ್ ತನ್ನದೀಪೂರದೊಳ್
ಕಲಸಲ್ ವಿಕ್ರಮಕೇಳಿಯಂ ಮೆರೆದನತ್ಯುಗ್ರಪ್ರತಾಪೋದಯಂ ॥ ೭೮ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಉದಯಾದಿತ್ಯ :

ಸ್ಮರನಂ ರೂಪಿನೊಳಿಂದ್ರನಂ ವಿಭವದೊಳ್ ಕಾನೀನನಂ ದಾನದೊಳ್
ಹರಿಯಂ ವಿಕ್ರಮಶಕ್ತಿಯೊಳ್ ಯಮಜನಂ ಸತ್ಯೋಕ್ತಿಯೊಳ್ ತೀವ್ರ ಭಾ
ಸ್ಕರನಂ ತೇಜದೊಳಂಬುಜಪ್ರಭವನಂ ಚಾತುರ್ಯದೊಳ್ ಹೇಮ ಭೂ
ಧರಮಂ ಧೈರ್ಯದೊಳೆಯ್ದೆ ಪೋಲ್ವನುದಯಾದಿತ್ಯೋರ್ವರಾವಲ್ಲಭಂ ॥ ೭೯ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ನರಸಿಂಹ I :

ಇದಿರಾದರಿಭೂಪಾಲರ
ಮದದಾನೆಯ ಕೊಂಬನುಡಿದು ದಂತದ ಬಳೆಯಂ,
ಬಿದುವಿನ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಮ
ನೊದವಿಸಿ ಜಯಸಿರಿಗೆ ತುಡಿಸುವಂ ನರಸಿಂಹಂ ॥ ೮೦ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳ II :

ಕೇಳ ವಸಂತ, ಬಾಳ ಸಹಕಾರದ ತಣ್ಣೆಳಲಾಶ್ರಿತಾಳಿಗಾ
ಭೀಳಲಯಾಹಿನಿಷ್ಠುರಫಣೌಘದ ಮೆಯ್ನೆಳಲುದ್ಧತಾರಿಗು
ನ್ಮೀಳಿತ ಪುಂಡರೀಕದ ನೆಳಲ್ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆನಿಪ್ಪ ವೀರಬ
ಲ್ಲಾಳನ ತೋಳ ಬಾಳ ನೆಳಲಾದುದು ಧಾತ್ರಿಗೆ ವಜ್ರಪಂಜರಂ ॥ ೮೧ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ನರಸಿಂಹ II :

ತೆರಳದಾರತಿ ಭೂಭುಜರ ನಿಟ್ಟೆಲುವಂ ಸಲೆ ತೇದು ಬೊಟ್ಟನಿ
ಟ್ಟುರುಳ್ವ ಶಿರಂಗಳಂ ಬಲುಗರುಳ್ಗಳೊಳಾಗಳೆ ಕೋದು ಕಂಠದೊಳ್
ಧರಿಸಿ ಕಪಾಳಮಂ ಪಿಡಿದು ನೆತ್ತರನೀಂಟಿ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ
ಧುರದೊಳೆ ಖಡ್ಗಕಾಳಿ ಕುಣಿದಾಡುವಳೀ ನರಸಿಂಹಭೂಪನಾ ॥ ೮೨ ॥

ಶ್ರೀವಧು ಮುತ್ತಿನೆಕ್ಕಸರದಂತುರದೊಳ್ ನಲಿವಂತು, ವಿಕ್ರಮ
ಶ್ರೀವಧು ಬಾಹುಪೂರಕದವೊಲ್ ಭುಜದೊಳ್ ನಲಿವಂತು, ಕೀರ್ತಿ ದಿ
ಗ್ದೇವಿಯರೊಳ್ ನಿಜಾಜ್ಞೆವೆರಸಾದರದಿಂ ನಲಿವಂತು, ಧರ್ಮಲ
ಕ್ಷೀವರನಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದನುರ್ವರೆಯಂ ನರಸಿಂಹಭೂಭುಜಂ ॥ ೮೩ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಸೋಮೇಶ್ವರ :
ಹೋಗು ಬಾ ಹಮ್ಮೀರ, ಹೋ ಗೂರ್ಜರ ಹೆರ ತೆಗೆ, ನಿಂದಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲಂಧ್ರ, ನಿನ್ನೋ
ಲಗವೇಳಿತ್ತಿತ್ತ ಸಾರ್ ಮಾಳವ, ಕುಡು ತೆರಹಂ ಲಾಳ ಗೌಳಂಗೆ, ಮಾಣ್ಮಾ
ತುಗಳಂ ಬಂಗಾಳ, ದೇವಂ ಬೆಸಸುವ ನುಡಿಯಂ ವಂಗ ಕೇಳೆಂಬರೆತ್ತಂ
ನೆಗಳ್ದೀ ಸೋಮೇಶನಾಸ್ಥಾನದೊಳರಿಬಿರುದ ಕ್ಷತ್ರರಂ ವೇತ್ರಹಸ್ತರ್ ॥ ೮೪ ॥

ಸೇವುಣ ರಾಮಚಂದ್ರ :
ಕಾಮಂ ಖ್ಯಾತಂ ಚೆಲ್ವಿಂ,
ಭೀಮಂ ಭುಜಬಲದಿನಮೃತ ತನುಮಿಂ ಸೋಮಂ,
ಕಾಮಂ ಭೀಮಂ ಸೋಮಂ
ರಾಮಮಹೀಪತಿಯೆ ತದ್ಗುಣಂಗಳಿನೆನಿಪಂ ॥ ೮೫ ॥

ವಿಜಯನಗರ ದೇವರಾಯ :
ಸಲೆ ನಾನಾ ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತಿಯನೊದವಿಸಿ, ಸಂತುಷ್ಟಿ[ಯಿ]ಂ ದಾನಧಾರಾ
ಜಲದಿಂ ಸಂತಾಪಮಂ ತಳ್ಗಿಸಿ, ವಿತತ ಸಿತಚ್ಛತ್ರ ಸುಚ್ಛಾಯೆಗೊಯ್ದು
ಜ್ವಲಿಪಾಜ್ಞಾದಾಮದಿಂದಂ ನಿಯಮಿಸಿ, ನಿಜದೋರ್ಸ್ತಂಭದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ, ಗೋಮಂ
ಡಲಮಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ದುಗ್ಧಂಗರೆದನರಿಕೆಯಿಂ ದೇವರಾಜಾವನೀಂದ್ರಂ ॥ ೮೬ ॥

ನೊಳಂಬ ಜಯಸಿಂಹ :
ಪೊಗೆಯುತ್ತಿರ್ದಪ್ಪುದಿನ್ನುಂ ದಹಳೆ, ಹಿಮನಗಾರಣ್ಯಮಂ ಲಾಳನಿನ್ನುಂ
ಪುಗಲೆಂದಿರ್ದಪ್ಪನಿನ್ನುಂ ನೆಲಸದೆ ತಿವುಳಂ ಲಂಕೆಯಿಂ ತೆಂಕಲೋಡಲ್
ಬಗೆಯುತ್ತಿರ್ದಪ್ಪನಿನ್ನುಂ ಮುಳಿದಪನೆನುತುಂ ಕೊಂಕಣಂ ಸಂಕೆಯಿಂ ಗುಂ
ಡುಗೊಳುತ್ತಿರ್ದಪ್ಪನೇಂ ಬಲ್ಲದನೊ ಚಕಿತವಿದ್ವಿಟ್ಕದಂಬಂ ನೊಳಂಬಂ ॥ ೮೭ ॥

ತೈಲ ಸಾಂತರ :

ಅದಟಿನಳುರ್ಕೆ – ಮೈಮೆಯ ನಿಮಿರ್ಕೆ – ಯಶೋಧನದಿರ್ಕೆ, ರಾಜವಂ
ಶದ ಕಡುವೆಳ್ಪು – ದಾನಗುಣದೊಳ್ಪು – ಗುಣಂಗಳ ತಳ್ಪು, ರಾಜ್ಯಸಂ
ಪದದ ಪೊದಳ್ಕೆ – ತೇಜದ ತೆರಳ್ಕೆ – ವಿರೋಧಿಯ ಬಾಳ್ಕೆ, ತನ್ನದೆಂ
ಬುದನೆನೆ ಪೆರ್ಮೆಯಂ ತಳೆದನಾ ನೃಪರೊಳ್ ನೃಪ ತೈಲ ಸಾಂತರಂ ॥ ೮೮ ॥

ಸಿಂದ ರಾಚಮಲ್ಲ :

ಪೊಡವಿಯ ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರ
ನಡುವೆ ಮೃಡಂ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಚ್ಚ ವರಮಂ ಕುಡಲಿ
ರ್ಮಡಿ ರಾಚಮಲ್ಲದೇವಂ
ಪಡೆದಂ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ರಾಜ್ಯಶ್ರೀಯಂ ॥ ೮೯ ॥

ಉದ್ವೃತ್ತಮಂಡಲಿಕ ತಾರಕ ಷಡಾನನಂ
ವಿದ್ವಿಷ್ಟರಿಧ್ವಂಸ ಸಬಳ ಪಂಚಾನನಂ
ಅಸದಳಂಕಾರನ್ಯ ನಾರೀ ವಿದೂರನಂ
ಅಸದೃಶ ಮಹಾಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮಧೀರನಂ
ವಿಪುಲ ವಿದ್ವದ್ವಿನುತ ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗನಂ
ನೃಪತಿಳಕ ಸಾಯಿದೇವನ ವೀರಸಿಂಗನಂ
ಕಲಿದೇವ ದಿವ್ಯ ಪದಪಂಕಜಾರಾಧಕಂ
ಬಲವದರಿಭೂಪಾಳ ಕುಳಸೈನ್ಯ ಸಾಧಕಂ ॥ ೯೦ ॥

ಸಿಂದ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ :

ಪ್ರಜೆಯಂ ಪಾಲಿಸಿ, ಧರ್ಮಮಂ ನಿಲಿಸಿ, ಶಿಷ್ಟವ್ರಾತಮಂ ಕಾದರಿ
ವ್ರಜಮಂ ಸೋದು, ನಿರಂತರಂ ವಿಪುಳ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧಾಮನಾದಂ, ಮಹೀ
ಭುಜ ಚೂಡಾಮಣಿ ಸಿಂದವಂಶನಜಿತಂ ಶ್ರೀ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಾ
ಪ್ತಜನೋದ್ಯನ್ನಿಧಿ ಮಂಡಳೇಶತಿಲಕಂ ಚಾವುಂಡದೇವಾತ್ಮಜಂ ॥ ೯೧ ॥

ಕಾಮನೃಪ :

ಮೊರೆಯೆಂಬುದು ಬಾಂಧವರೊಳ್
ತೊರೆಯೆಂಬುದು ಮದನದೀನಿಕಾಯದೊಳಾದಂ
ಸೆರೆಯೆಂಬುದು ಜೂದುಗಳೊಳ್
ಪೆರತೆಡೆಯೊಳವಿಲ್ಲ ಕಾಮನೃಪನಾಳ್ವಿಳೆಯೊಳ್ ॥ ೯೨ ॥

ಧರೆಗುರುಳೆ ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳ್,
ಕರಿಶಿರಮಂ ನಿಟಕಬಂಧದೊಳ್ ಪತ್ತಿಸಿ, ಬೀ
ರರ ತಂಡಂ ಗಣಪರವೊಲ್
ಕರಮೆಸೆದರ್ ಕಾಮಭೂಪನಿರಿದಾಹವದೊಳ್ ॥ ೯೩ ॥

ಪೋಲ್ವಾಳ ದಂಡನಾಥ :

ಜಗಮಂ ಝುಂಪಿಸುತಿರ್ಪ ಕೀರ್ತಿ, ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿರ್ಪ ಪೆಂಪಂಬುರಾ
ಶಿಗೆ ಮಾರಂಡಲಮಾದ ಗುಣ್ಪು, ಪತಿರಾಜ್ಯಶ್ರೀಗಡರ್ಪಾದ ಮಂ
ತ್ರಗುಣಂ, ರಾಗಮನುರ್ಬಿಗೀವ ಸಿರಿ, ಸಾಯುಜ್ಯಾದಿಸಂಪತ್ತಿಯಂ
ನಗುತಿರ್ಪಚ್ಯುತಭಕ್ತಿ, ತನ್ನೊಳೆನಿಪಂ ಪೋಲಾಳ್ವದಂಡಾಧಿಪಂ ॥ ೯೪ ॥

ಅಮೃತ ದಂಡನಾಥ :

ಮಡಗಿದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಮದೊಂದೆಡೆಗೆತ್ತಿದ ಕಲ್ಲ ಶಾಸನಂ
ನುಡಿವುವೆ ? ಮಂತ್ರಿಮುಖ್ಯನಮಿತಂ ನೆರೆ ಕಾವುದನೀವುದಂ. ತೊಡ
ರ್ಪಡಸಿರೆ ಕಾದ ಮಾನಸರ ಮೆಯ್ಸಿರಿಗಳ್ ನರಶಾಸನಂ, ಮನಂ
ಬಡೆವಿನಮಿತ್ತುದಂ ಪೊಗಳ್ವ ಲೋಕದ ನಾಲಗೆ ತಾಮ್ರಶಾಸನಂ ॥ ೯೫ ॥

ಗೊಂಕಭೂಪಾಳ :

ಮದನವ್ಯಾಜದಿನೊರ್ಮೆ ಪೊರ್ತುಗಳೆವಂ, ಮತ್ತೋರ್ವ ಸಂಗೀತ ಸ
ಮ್ಮದದಿಂದಿರ್ಪನದೊಮ್ಮೆ ವಾರವನಿತಾ ಲೀಲಾಕಟಾಕ್ಷೇಕ್ಷಣಾ
ಸ್ಪದನಿರ್ಪಂ, ಪರಿಹಾಸಗೋಷ್ಠಿಗಳಿನಿರ್ಪಂ, ಮತ್ತಮಂತೋರ್ಮೆ ದೋ
ರ್ಮದನುದ್ಯನ್ಮೃಗಯಾ ವಿನೋದಭರದಿಂ ಶ್ರೀ ಗೊಂಕಭೂಪಾಳಕಂ ॥ ೯೬ ॥

ಮಾಳಿಮಯ್ಯ :

ಒಡಲಂ ತಾಂ ಸುಚರಿತ್ರದೊಳ್, ಧನಮನುದ್ಯತ್ ದಾನದೊಳ್ ನನ್ನಿಯಂ
ನುಡಿಯೊಳ್, ಭಕ್ತಿಯನೆಯ್ದೆ ತಂದೆಯೊಳುದಗ್ರಂ ಚಿತ್ತಮಂ ಸಂತತಂ
ಮೃಡಪಾದಾಬ್ಜದೊಳಾವಗಂ ಬ್ಯಸನಮಂ ಸದ್ಧರ್ಮ್ಮದೊಳ್, ತಾಳ್ದಿದಂ
ಗಡದೇವಣ್ಣಿಪೆನಣ್ಣ ಸಚ್ಚರಿತಮಂ ಶ್ರೀ ಮಾಳಿಮಯ್ಯಾಂಕನ ॥ ೯೭ ॥

ಮುದ್ದಸಾಮಂತ :

ಕವಿಗಳ ಮುದ್ದನಾಶ್ರಿತರ ಮುದ್ದನನಾಥರ ಮುದ್ದನಿಷ್ಟರ
ಪ್ಪವರ್ಗಳ ಮುದ್ದನರ್ಥಿಗಳ ಮುದ್ದನೆಡರ್ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಶಿಷ್ಟಬಾಂ
ಧವರೆಸೆವೊಂದು ಮುದ್ದನೆನಸುಂ ಪರಿವಾರದ ಮುದ್ದನಂಗನಾ
ನಿವಹದ ಮುದ್ದನೆಯ್ದೆ ಸಲಿಪಂ ಪ್ರಭು ಮುದ್ದನಿಳಾತಳಾಗ್ರದೊಳ್ ॥ ೯೮ ॥

ಲೋಕಗೌಡ :

ಎತ್ತಿಸಿದಂ ಜಿನೇಂದ್ರಗೃಹಮಂ, ಧರೆ ಬಣ್ಣಿಸಲೆಯ್ದೆ ತನ್ನ ಮೆ
ಯ್ವತ್ತಿಸಿದಂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಕರಮಂ, ರಿಪುವರ್ಗದ ಬಾಯ ಬಾಗಿಲೊಳ್
ತೆತ್ತಿಸಿದಂ ಪಲರ್ ಬೆದರೆ ಕೂರಲಗಂ, ನಿಜಕೀರ್ತಿವಲ್ಲಿಯಂ
ಪತ್ತಿಸಿದಂ ದಿಗಂತಮನಿದೇಂ ಕೃತಕೃತ್ಯನೊ ಲೋಕನುರ್ವಿಯೊಳ್ ॥ ೯೯ ॥

ತಾರಕಗೌಂಡ :

ಎತ್ತಿಸಿದಂ ಶಿವಗೃಹಮಂ,
ಸುತ್ತಿಸಿದಂ ಕೀರ್ತಿಲತಿಕೆಯಿಂ ದಶದಿಶೆಯಂ,
ಮತ್ತೆನಿಸದೆ ಪ್ರಜೆಯಂ ಮೆ
ಯ್ವತ್ತಿಸಿದಂ, ಸತ್ಯದಿಂದೆ ತಾರಕಗೌಂಡಂ ॥ ೧೦೦ ॥

ತೇಜರಾಯ :

ಓಡದವರಿಲ್ಲ ಭೂಪರ್,
ಬೇಡದ ಜನಮಿಲ್ಲ, ಪೊಗಳದವರಿಲ್ಲಣಮ
ಳ್ಕಾಡದ ಪರಧರೆಯಿಲ್ಲೆನ
ಲಾಡಂಬರಮಾಯ್ತು ತೇಜರಾಯನ ತೇಜಂ ॥ ೧೦೧ ॥

ಕುಂಜಸೆಟ್ಟಿ :

ವೀರದ ಕಣಿ, ವೀರದ ನಿಧಿ,
ವೀರದ ನೆಲೆ, ವೀರದಾಗರಂ, ಮತ್ತಂ ತಾ
ವೀರದ ನಿಧಾನನೆನಿಪಂ
ವೀರಗ್ರಣಿ ಕುಂಜಸೆಟ್ಟಿ ವೀರವಿನೋದಂ ॥ ೧೦೨ ॥

ಚೌಡಿಗಾಂಕ :

ಪಡೆದೊಡಮೆಯಪ್ಪುದೆಂತುಂ
ಕಿಡುವುದೆ, ಕಿಡದೊಡಮೆ ಧರ್ಮಮೆಂದಾರ್ಜಿಸುವರ್
ತಡೆಯುದೆ ಧರ್ಮವನಾರಿಂ
ಕಡು ಜಾಣರೊ ಚೌಡಿಗಾಂಕನುಂ ಹಾಚಲೆಯುಂ ॥ ೧೦೩ ॥

ಸೋಮ ದಂಡೇಶ :

ಚಿರಕೀರ್ತಿಲತಾ ಸಂತತಿಯ ಬಳವಿಗಾದರ್ಕರಿಂ ಪೊಯ್ವ ಪೊಯ್ನೀರ್,
ಶರಣಾಯಾತಂಗೆ ಮುನ್ನೀರುರದ ಪಗೆಯ ಬೇರ್ಗಾವಗಂ ತಾನೆ ಬೆನ್ನೀರ್,
ಪರಭೂಪಾಳರ್ಗುಗುಳನೀರ್, ಜಯವನಿತೆಯ ವೈವಾಹಿಕ್ಕಾದ ಕೆಯ್ನೀರ್,
ಧರೆಯೊಳ್ ದಂಡೇಶ ಸೋಮ ಪ್ರಬಳ ನಿಜಭುಜೋಚ್ಚಾಸಿ ಧಾರಾಜಳೌಘಂ ॥ ೧೦೪ ॥

ಚಟ್ಟ :

ಚಟ್ಟಂ, ಪರವನಿತೆಯರಂ
ಮುಟ್ಟಂ, ವಿತರಣಮನಮರಭೂರುಹದೊಳ್ ಕೋ
ಡಿಟ್ಟಂ, ಪಾಪದ ಪಥಮಂ
ಮೆಟ್ಟಂ, ಶಾಶ್ವತಪದಕ್ಕೆ ಕಳಸಮನಿಟ್ಟಂ ॥ ೧೦೫ ॥

ಕಲಿದೇವ ಸೆಟ್ಟಿ :

ಚಿಂತಾಮಣಿಲಿಂಗಂ ಹೃದ
ಯಾಂತರದೊಳ್ ನಿಂದು, ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಗೆ ದಯೆಯಿಂ
ದಿಂತು ನಡೆಯಿಂತು ನುಡಿಯೆಂ
ದಿಂತು ಸದಾ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ್ಪಂ ॥ ೧೦೬ ॥

ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆ, ಮನೋಮುದ
ದಿಟ್ಟಾರವೆ, ಪಸಿಯಲೀಯದಿಕ್ಕುವ ಸತ್ರಂ,
ಬಿಟ್ಟ ಬೆಳಗೆಯ್ಗಳೆರೆವರ
ವಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ್ಮಂ ॥ ೧೦೭ ॥

ಇರುಗ ದಂಡನಾಥ :

ನುಡಿವುದು ಸತ್ಯದೊಳ್, ನಡೆವುದುತ್ತಮ ಧರ್ಮದೊಳೊಳ್ಪಿನೇಳ್ಗೆಯಂ
ಪಿಡಿ, ಪಿಡಿದಂತುಟಂ ಬಿಡದಿರೆಂದಿರುಗಂ ಮೊಲೆಯುಣ್ಬ ಕಾಲದೊಳ್
ತಡೆಯದೆ ಕೇಳುದಾತ್ತ ಗುಣ ನೀಂ ತಿಳಿ(ಯೆಲ್ಲ)ವನೆಂದು ಗಲ್ಲಮಂ
ಮಿಡಿಮಿಡಿದಂದು ತಾಯ್ ಕಲಿಸೆ ಕಲ್ತನಖಂಡಿತ ಚಂಡವಿಕ್ರಮಂ ॥ ೧೦೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯ :

ಕೆರೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸು, ಬಾವಿಯಂ ಸವಸು, ದೇವಾಗಾರಮಂ ಮಾಡಿಸ
ಜ್ಜೆರೆಯೊಳ್ ಸಿಲ್ಕಿದನಾಥರಂ ಬಿಡಿಸು, ಮಿತ್ರರ್ಗಿಂಬುಕೆಯ್, ನಂಬಿದ
ರ್ಗೆರೆವೆಟ್ಟಾಗಿರು, ಶಿಷ್ಟರಂ ಪೊರೆಯೆನುತ್ತಿಂತೆಲ್ಲವಂ ಪಿಂದೆ ತಾಯ್
ಎರೆದಳ್ ಪಾಲೆರೆವಂದು ತೊಟ್ಟು ಕಿವಿಯೊಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯನಾ ॥ ೧೦೯ ॥

ಮಾಧವ–ಸಾಯಣ :

ತೋಡದ ಬಾವಿಯಿಲ್ಲಮರೆ ಕಟ್ಟದ ಪೆರ್ಗೆರೆಯಿಲ್ಲ ಲೀಲೆಯಿಂ
ಮಾಡದ ದೇವತಾಭವನಮಿಲ್ಲೊಲವಿಂ ಬಿಡದಗ್ರಹಾರಮಿ
ಲ್ಲಾಡಲದೇನೊ ಭೂಭುವನ ಭುಂಭುಕಮಾದುದು ಕೀರ್ತಿ ಭಾಪು ನಾ
ಡಾಡಿಯೆ ಸೈಪು ಮಾದರಸ ಸಾಯಣರೆಂಬ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರಾ ॥ ೧೧೦ ॥

ಹಬ್ಬೆಯ ನಾಯಕ :

ಹುಸಿವನೆ ? ಮಾತುಗುಟ್ಟದಿರು, ಲೋಭನೆ ? ಮಾತನಡಂಗಿಸಾಜಿಯೊಳ್
ಕುಸಿವನೆ ? ಮಾತುಗೇಳದಿರು, ಹಂದೆ[ಯೆ ?] ಮಾತನದರ್ಮ್ಮ, ಕಂಡೆ ಛಿ
ದ್ರಿಸುವನೆ ? ಮಾತುಗೊಳ್ಳದಿರು, ಬಣ್ಣಿಮೊಡರ್ಕಜ ಮುಖ್ಯರಂ ವಿವ
ರ್ಣಿಸು ಬುಧ ಸದ್ಗುಣಾಂಬುನಿಧಿ ಹಬ್ಬೆಯನಾಯಕನಿರ್ದ ತಾಣದೊಳ್ ॥ ೧೧೧ ॥

ಹುಸಿಯಂ – ಹುಸಿಮಾತಂ ಸೈ
ರಿಸನೆಂದುಂ, ನನ್ನಿಕಾರ– ನನ್ನಿಗೆ ಸಂ
ತಸಮೆಯ್ದುವನಿಂತಿದು ಭಾ
ವಿಸೆ ಹಬ್ಬೆಯ ನಾಯಕಂಗೆ ಸಲೆ ಸಹಜಗುಣಂ ॥ ೧೧೨ ॥

ರವಿ ಚಮೂಪ :

ಕವಿತಾಕಲ್ಪಲತಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಸುರಭೂಜಂ, ಶಬ್ದವಿದ್ಯಾಪಯೋ
ಬ್ಧಿ ವಿಳಾಸಕ್ಕಮೃತಾಂಶು, ತರ್ಕ ವಿಮಳವ್ಯೋಮ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಭಾ
ನು, ವಿಶುದ್ಧಾಗಮ ತತ್ವ ಕೇಳಿ ಸದನದ್ಯೋತಕ್ಕೆ ರತ್ನಪ್ರದೀ
ಪವೆನಿಪ್ಪಂ ಕುಳದೀಪಕಂ ರವಿಚಮೂಪಂ ಬಂಧುಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ ॥ ೧೧೩ ॥

ಶಿವಭಕ್ತ ಬೆಳ್ಳಪ :

ನಡೆಗಲ್ತಂ ದೇವಾಲಯ
ಕ್ಕೆಡೆಮಾಡಿಯು, ನುಡಿಗಲ್ತಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯವೆಂಬೀ
ನುಡಿಯಂ ಪಡೆದಾತಂ ಧ
ರ್ಮಾರ್ಜಿತ ಮೃಡಭಕ್ತ ಕೃತಾರ್ಥನಪ್ಪುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ॥ ೧೧೪ ॥

ಮಾದಿರಾಜ :

ಸ್ಥಿರನೇ ? ಮೇರು. ಸುರೂಪಿಯೇ ? ಮದನನ್, ಅತ್ಯೌದಾರಿಯೇ ? ಕಲ್ಪಭೂ
ಮಿರುಹಂ. ಶೌಚಿಯೆ ? ಸಿಂಧುಪುತ್ರಗಧಿಕಂ. ಗಂಭೀರನೇ ? ವಾರ್ಧಿ. ಭಾ
ಸುರತೇಜಾಧಿಕನೇ ? ಸಹಸ್ರಕಿರಣಂ. ನೇತ್ರಪ್ರಿಯಕಾರನೇ ?
ಪರಮಾರ್ಥಂ. ದ್ವಿಜರಾಜನೆಂದು ನೆಗಳ್ದ ಶ್ರೀಮಾದಿರಾಜಾಂಕಿತಂ ॥ ೧೧೫ ॥

ಮಾಚಯ್ಯ ನಾಯಕ :

ಶರಣೆಂದರೆದೆಯ ಕೈ, ಮ
ಚ್ಚರಿಪಥಟರ ಮುಗಿದ ಕೈ, ಬೇ ।
ಳ್ವರ ಪಿಡಿವ ಕೈ, ಮಾಚಿಗಂ ಚತುರ್ಭುಜನಾದಂ ॥ ೧೧೬ ॥

ಚಡಚಣದ ಮುದ್ದರಾಜ :

ಬಾಣರಾಸಿಯವೋಲ
ಕ್ಷೂಣ ಸದ್ಧರ್ಮ ಪ್ರ
ವೀಣರಿಂ ಶಿವ ಮಹಾರ್ಚನೆಗಳಿಂದಂ ।
ಕ್ಷೋಣಿಗೊಪ್ಪುವ ಚಟ್ಟೆ
ತಾಣದೊ(ಳೊಪ್ಪು)ವ
ಬಾಣನಂತಿರ್ಪಂ ಮುದ್ದರಾಜಂ ॥ ೧೧೭ ॥

೮. ರಾಣಿಯರು – ಗಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು

ರಾಜರಿಗೆ ಅನುರೂಪರೆಂಬಂತೆ ಅನೇಕ ಜನ ರಾಣಿಯರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಬಾಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಶಯನೇಷು ರಂಭಾ' ಎನಿಸುತ್ತಲೇ 'ಕಾರ್ಯೇಷು ಮಂತ್ರಿ'ಯಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದಾಗಿದ್ದಿತು. ಸುಂದರವಾದ ರೂಪ. ಇನ್ನೂ ಸುಂದರವಾದ ಗುಣಗಳ ಸಂಗಮವೆನಿಸಿದ್ದ ನೂರಾರು ಜನ ರಾಣಿಯರ, ಸಮಾಜ ಮಧ್ಯದಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಜನ ಸಾಧ್ವಿಯರ ಚಿತ್ರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆ :

ಉತ್ತಮಪ್ರಭುಶಕ್ತಿಯುಕ್ತೆ, ಜಿನೇಂದ್ರಶಾಸನಭಕ್ತೆ, ಕಾಂ
ತ್ಯಾತ್ತ ವಿಭ್ರಮೆ, ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆ ಸಮೆಂತು ನಾಗರಖಂಡಮೆ
ಳ್ಪತ್ತುಮಂ ವಧುವಾಗಿಯುಂ ನಿಜ ವೀರವಿಕ್ರಮ ಗರ್ವದಿಂ
ಪೆತ್ತದಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತೆಸೆದಿಳ್ದಳಿಳ್ದವಸಾನದೊಳ್ ॥ ೧೧೮ ॥

ಸಾವಿಯಬ್ಬೆ :

ಶ್ರಾವಕಧರ್ಮದೊಳ್ ದೊರೆಯೆನಲ್ ಪೆರರಿಲ್ಲೆನೆ, ಸಂದ ರೇವತೀ
ಶ್ರಾವಕಿ ತಾನೆ, ಸಜ್ಜನಿಕೆಯೊಳ್ ಜನಕಾತ್ಮಜೆ ತಾನೆ, ರೂಪಿನೊಳ್
ದೇವಕಿ ತಾನೆ, ಪೆಂಪಿನೊಳರುಂಧತಿ ತಾನೆ, ಜಿನೇಂದ್ರಭಕ್ತಿ ಸ
ದ್ಭಾವದೆ ಸಾವಿಯಬ್ಬೆ ಜಿನಶಾಸನದೇವತೆ ತಾನೆ ಕಾಣಿರೇ ॥ ೧೧೯ ॥

ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ :

ಜಿನಪದ ಪಂಕಜಭ್ರಮರನೆಂಬ ನೆಗಳ್ತೆಯಾನಾಳ್ದ ಮಲ್ಲಪ
ಯ್ಯನ ನೆಗಳ್ದಪ್ಪಕಬ್ಬೆಯ ಮಗಳ್, ಸಚಿವೋತ್ತಮನಪ್ಪ ಧಲ್ಲಪ

ಯ್ಯನ ಸೊಸೆ, ನಾಗದೇವನ ಕುಳಾಂಗನೆ, ತೈಲನ ತಾಯ್, ಜನಕ್ಕೆ ಭಾ
ಜನಮೆನಿಪತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಜಿನಶಾಸನಮಂ ಬೆಳಗುತ್ತಮಿರ್ದಪಳ್ ॥ ೧೨೦ ॥

ಎಣೆ ಮರುದೇವಿ, ಪಾಸಟಿ ಸುಷೇಣೆ, ಸಮಂ ಶಿವದೇವಿ, ಪಾಟಿ ಲ
ಕ್ಷ್ಮಣೆ, ಸದೃಶಂ ಮಹಾವಿಜಯಸೇನೆ, ಸಮಾನೆ ಸುಶೀಲೆ, ಪೋಲ್ವಿ ರು
ಗ್ಮಿಣಿ, ಸರಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆ, ತೊಣೆ ಮಿಕ್ಕ ಸುಲೋಚನೆ, ತತ್ಸ್ವರೂಪೆ ರೋ
ಹಿಣಿ, ದೊರೆ ಸಂದರುಂಧತಿ, ಪೆರರ್ ದೊರೆಯೇ ಗುಣದಂಕಾರ್ತಿಯೊಳ್ ॥ ೧೨೧ ॥

ಉನ್ನತ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಜಿನೇಶ್ವರನಂ ಜಿನಭಕ್ತೆ ಪೋಗಿ ಕಾ
ಣ್ಬನ್ನೆಗಮನ್ನಮಂ ತೊರೆದು ಪರ್ವತಮಂ ಮುದದೇರೆ, ತಜ್ಜಿನಾ
ಸನ್ನದೊಳತ್ತಿಮಬ್ಬೆಗೆ ಪಥಶ್ರಮಮಾದೊಡಕಾಳವೃಷ್ಟಿಯಾ
ಯ್ತಿನ್ನವು ದೇವಭಕ್ತಿಗದು ಚೋದ್ಯಮೆ ? ಕೊಳ್ಳವೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಗಳ್ ॥ ೧೨೨ ॥

ಆ ಸತಿ ಮುಮ್ಮಾಡಿಸಿದಾ
ಸಾಸಿರದೈನೂರು ಬಸದಿಗಿದು ಕಳಶಮೆನಲ್
ಭಾಸುರಮಾಯ್ತು ಜಿನೇಂದ್ರಾ
ವಾಸಂ ತೊಳಗುವ ಸುವರ್ಣ ಕಳಸೋನ್ನತಿಯಿಂ ॥ ೧೨೩ ॥

ಚಾಲುಕ್ಯ ಜಾಕಲದೇವಿ :

ಸ್ವಸ್ತ್ಯನವರತ ಪರಮಕಲ್ಯಾಣಾಭ್ಯುದಯ ಸಹಸ್ರಫಳಭೋಗಭಾಗಿನಿ,
ಸಕಳ ದೀನಾನಾಥ ಮನಃಸಂತರ್ಪಣೋದ್ಯೋಗಿನಿ,
ಸಮಸ್ತಾಂತಃಪುರ ನಿತಂಬಿನೀ ಕದಂಬ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಚತುರ್ವಿಧದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ,
ರಂಭಾವಿಳಾಸೋಪಹಸಿತಸನ್ಮೂರ್ತಿ, ದಿಗ್ವಿಜಯವಿಳಸಿತೋಜ್ವಳಕೀರ್ತ್ತಿ,
ಕಲಿಕಾಲ ಪಾರ್ವತಿ, ಅಭಿನವಸರಸ್ವತಿ,
ರಾಯಚೇತೋ ವಶೀಕರಣವಿಧ್ಯಾಧರಿ, ಸಕಳಕಳಾಧರಿ,
ಸೀತಾದ್ಯನೇಕಮಹಾಸತೀಜನ ಪತಿಬ್ರತಾಚಾರಶೀಲೋದಾರ ವರ್ಣನಕಥಾಪ್ರಸಂಗೆ,
ಜಿನಗಂಧೋದಕಪವಿತ್ರೀಕೃತೋತ್ತಮಾಂಗೆ,
ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ ಪರಮೇಶ್ವರಚಾರುಚರಣಾರ್ಚನವಿನೋದೆ, ಮೃಗಮದಾಮೋದೆ,
ಸಹಜಬೆಡಂಗಿ, ತಿಕ್ಕಣನಣುಂಗಿ,

ಶ್ರೀಮತ್ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವವಿಶಾಳವಕ್ಷಃಸ್ಥಳ ನಿವಾಸಿನಿಯರಪ್ಪ
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಾಕಳದೇವಿಯರರಲ್ಮೂನ್ನೂರರೊಳಗಣಿಂಗುಣಿಗೆಯಂ ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯಂತರ
ಸಿದ್ಧಿಯಿನಾಳುತ್ತಮಿರೆ ॥ ೧೨೪ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಕೆಳೆಯಬ್ಬರಸಿ :

ಕೆಳೆ ನಡೆಯಿಂ ಕಳಹಂಸೆಗೆ,
ಕೆಳೆ ನುಡಿಯಿಂ ಕೋಕಿಳಕ್ಕೆ, ಸೋಗೆಗೆ ಮುಡಿಯಿಂ
ಕೆಳೆ, ಕೆಳೆಯಬ್ಬರಸಿಯೆ ತತ್
ಕುಳವಧುವಾದಳ್, ತದೀಯ ಸುತನೆರೆಯಂಗಂ ॥ ೧೨೫ ॥

ಕೆಳೆ ಗಂಗೆಯೊಳಮಳತೆಯಿಂ,
ಕೆಳೆ ಸೊಬಗಿಂ ಗಿರಿಜೆಯೊಡನೆ, ಸಿರಿಯೊಡನೆಂದುಂ
ಕೆಳೆ ನಿಜಪತಿಯಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ,
ಕೆಳೆಯಬ್ಬೆಗೆ ನಾಮಮಾದುದಿಂತನ್ವರ್ಥಂ ॥ ೧೨೬ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಶಾಂತಲದೇವಿ :

ಗಿರಿಜೆಯ ಪಾದಪದ್ಮವಿಗಳತ್ ಜಳದಿಂದಮೆ ಕೊರ್ಬಿ, ನೀತಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿರೆ ಸೊಂಪುವೆತ್ತು, ಪುರುಷಬ್ರತದಿಂ ದಳವೇರಿ, ಭಾಗ್ಯಮಂ
ಜರಿಗಳನಾಂತು, ರಂಜಿಸುವ ಶಾಂತಲದೇವಿಯ ರೂಪಕಲ್ಪವ
ಲ್ಲರಿಯಡರ್ದತ್ತು ವಿಷ್ಣುನೃಪನೆಂಬ ಸಮುನ್ನತ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಮಂ ॥ ೧೨೭ ॥

ಸತತಂ ನೋಳ್ಪೊಡೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವತೆ, ರಣವ್ಯಾಪಾರದೊಳ್ ಖಡ್ಗದೇ
ವತೆ, ಬಿಣ್ಪಿಂದಮೆ ಭೂಮಿದೇವತೆ ಜನಕೆಲ್ಲಂದದಿಂದ ಪುಣ್ಯ ದೇ
ವತೆ, ವಾಗ್ದೇವತೆ ವಿದ್ಯೆಯೊಳ್, ಸಕಲಕಾರ್ಯೋದ್ಯೋಗದೊಳ್ ಮಂತ್ರದೇ
ವತೆ, ನಾಥಂಗೆನೆ ಶಾಂತಿದೇವಿಯನದಿನ್ನೇವಣ್ಣಿಪಂ ಬಣ್ಣಿಪಂ ॥ ೧೨೮ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ :

ಪವಳಂ ಬಾಯ್, ನವಮೌಕ್ತಿಕಾಳಿ ಸುಲಿಪಲ್, ಶಂಖಂ ಕೊರಲ್, ಚಂದ್ರನೊ
ಪ್ಪುವ ಭಾಳಂ, ನವಮೇಘಜಾಳಮಳಕಂ, ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬು ಲಾವಣ್ಯಮು

ಣ್ಮುವ ಪಿಯೂಷರಸಂ ತೊದಳ್ನುಡಿ, ಚಳದ್ವೀಚೀಚಯಂ ತೋಳೆನಲ್
ನವದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ವಿಳಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಕಣ್ಗೊಪ್ಪುವಳ್ ॥ ೧೨೯ ॥

ದೇಮಲದೇವಿ :

ಜಳಮೆನೆ ದೇಹಕಾಂತಿ, ನಳಿತೋಳ್ಗಳೆ ನೋಡೆ ತರಂಗಮಾಲೆ, ಕ
ಣ್ಗಳೆ ವಿಚಳೋತ್ಪಳಂ, ನಗೆಮೊಗಂ ಕಮಳಂ, ಕುರುಳೋಳಿ ಷಟ್ಪದಾ
ವಳಿಯೆನೆ, ಚಕ್ರವಾಕ ಕುಚ, ದೇಮಲದೇವಿ ಸರೋವಿಳಾಸದಿಂ
ತಳೆದಳನೂನ ರಾಗದೆ ಚವುಂಡನೃಪಾಳ ಮನೋಮರಾಳಮಂ ॥ ೧೩೦ ॥

ಬಮ್ಮಲೆ :

ಮಲೆಮಲೆದು ಮಲೆದು ಮಲೆಪರ
ಕುಲಮಂ ಬೇರ್ವೆರಸಿ ಕಿತ್ತು, ಬಮ್ಮಲೆ ಮುದದಿಂ
ಫಲಫಲಕು ಫಲಕು ಫಲಕೆನ
ಲಲೆವಳ್ ಪರಸತಿಯರ ವರ ಕೀರ್ತ್ಯುನ್ನತಿಯಂ ॥ ೧೩೧ ॥

ಚಾಗಲದೇವಿ :

ಗುಣದೊಳ್ ರೂಪಿನೊಳೊಳ್ಪಿನೊಳ್ ಸೊಬಗಿನೊಳ್ ಶೃಂಗಾರದೊಳ್ ಸೌಮ್ಯಲ
ಕ್ಷಣದೊಳ್ ಮೈಮೆಯೊಳೋಜೆಯೊಳ್ ವಿಭವದೊಳ್ ಶೀಲಂಗಳೊಳ್ ಭೃತ್ಯಪೋ
ಷಣದೊಳ್ ಭೋಗದೊಳಾರ್ಪಿನೊಳ್ ವಿಭುತೆಯೊಳ್ ಕಾರುಣ್ಯದೊಳ್ ಪೋಲಿಸ
ಲ್ಕೆಣೆಯಾರ್ ಗೆಲ್ವ ಬೆಡಂಗಿಗೆಂದನುದಿನಂ ವಿದ್ವಜ್ಜನಂ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ॥ ೧೩೨ ॥

ಕಾಮಲದೇವಿ :

ತಳಿರಂ ಕೆಂದಳಮಿಂದುವಂ ವದನಮುದ್ಭೃಂಗಾಳಿಯಂ ಕುಂತಳಾ
ವಳಿ ಚೆಂಬೊಂಗೊಡನಂ ಪೊದಳ್ದ ಮೊಲೆ ಮುಕ್ತಾನೀಕಮಂ ದಂತಮು
ತ್ಫಳಮಂ ಲೋಚನಮಿಕ್ಷುಚಾಪಲತೆಯಂ ಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಂ ಪೋಲ್ವೆಯಂ
ತಳೆಯಲ್ ಕಾಮಲದೇವಿ ಮನ್ಮಥಧನುರ್ಜ್ಯಾಲೇಖೆಯಂತೊಪ್ಪಿದಳ್ ॥ ೧೩೩ ॥

ಮಾದೇವಿ :

ಚರಣಾಬ್ಜಂ ಬೆರಲುಂಗುಟಂ ನಖಕುಳಂ ಮೇಂಗಾಲ್ ಮಡಂ ಜಂಘೆಗಳ್
ವರವೃತ್ತೋರುನಿತಂಬ ಬಿಂಬಮಧರಂ ವಕ್ಷೋರುಹಂ ತೋಳ್ ತಳಂ
ಕೊರಲೋಷ್ಠಂ ಸುಲಿಪಲ್ ಕಪೋಲಫಲಕಂ ಕಣ್ಬುರ್ವು ಕರ್ಣಂ ನೊಸಲ್
ವರ ನೀಲಾಳಕವೊಪ್ಪೆಯೊಪ್ಪಿದಪಳೀ ಮಾದೇವಿ ಮಾದೇವಿಯೊಳ್ ॥ ೧೩೪ ॥

ಅಣ್ಣಲದೇವಿ :

ಪೊಳೆವಲರ್ಗಣ್ಗಳೊಪ್ಪೆ, ನಳಿತೋಳ್ಗಳ ಭಾವಮದೊಪ್ಪೆ, ಕೋಮಳಾಂ
ಗುಳಿನಖವೊಪ್ಪೆ, ದಂತನಿಕರಂಗಳ ರೋಚಿಗಳೊಪ್ಪೆ, ಜಂಘೆಯುಂ
ಸೆಳೆನಡುವುಂ ನಿತಂಬಮಮದೊರ್ಪ್ಪಿ (ರೆಯ)ಣ್ಣ ಲದೇವಿಯೊಪ್ಪುತುಂ
ಸುಳಿವಳಪೂರ್ವ ರೂಪೆಯೆನೆ ಕೇಶವದೇವನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಲೀಲೆಯಿಂ ॥ ೧೩೫ ॥

ಸಿರಿದೇವಿ :

ಅಳಿನೀಳಾಳಕಿ, ಹಂಸಗಾಮಿನಿ, ಲತಾತನ್ವಂಗಿ, ಬಿಂಬೋಷ್ಠೆ, ನಿ
ರ್ಮಳ ಚಂದ್ರಾನನೆ, ಕಂಬುಕಂಠೆ, ವಿದಳತ್ಪಾಠೀನ ದೃಗುಯುಗ್ಮೆ, ಕೋ
ಕಿಳನಾದಾಂಚಿತೆ, ತುಂಗವೃತ್ತಕುಚೆಯೆಂಬೀ ರೂಪಿನಿಂ ಪೋಲ್ವರಾ
ರಿಳೆಯೊಳ್ ಪೇಳ್ ಸಿರಿದೇವಿಯಂ ವರಕಳಾಸಂಪನ್ನೆಯಂ ಚೆನ್ನೆಯಂ ॥ ೧೩೬ ॥

ಸೋಮಲದೇವಿ :

ಎರೆಯನ ದೈವಮಾವುದದು ತನ್ನಯ ದೈವಮದಾವುದಾತನೊಳ್
ನೆರೆದ ಗುಣೋನ್ನತಿಕ್ಕೆಯದು ತನ್ನಯ ಮಿಕ್ಕ ಗುಣೋನ್ನತಿಕ್ಕೆ, ಕ
ಣ್ದೆರೆದುದದಾವ ಧರ್ಮಮಧಿನಾಥನೊಳಂತದೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮಮೆಂ
ದೆರಕದೆ ಮಂತ್ರಿಯೇಚಣನ ವಲ್ಲಭೆ ಸೋಮಲದೇವಿ ಭಾವಿಪಳ್ ॥ ೧೩೭ ॥

ವೆಣ್ಣೆಲೆ ಸೆಟ್ಟಿಕವ್ವೆ :

ಖಳರಳವಂ ಕಳಲ್ಚಿ, ನೆರೆ ಕಳ್ಳರ ಕೊಳ್ಳಿಯ ಬಾಧೆಯ(ಂ) ಬೆಗ
ಳ್ದಳರೆ ತೆರಳ್ಚಿ ತೂಳ್ದಿ, ನೆರೆ ಮನ್ನೆಯರನ್ನೆಯವಂ ನಿರಾಕುಳಂ
ಕಳೆದು, ಬಣಂಜುಧರ್ಮ್ಮಮನೆ ಪಾಳಿಸಿ, ಭೀತರನೆಯ್ದೆ ಕಾದು, ನಿ
ರ್ಮ್ಮಳತರ ಕೀರ್ತ್ತಿಯಂ ಪಡೆದಳಾರ್ಪಡಿ ವೆಣ್ಣೆಲೆ ಸೆಟ್ಟಿಕವ್ವೆಯೊಳ್ ॥ ೧೩೮ ॥

ಖಳರನೆ ಕೊಂದು, ಮೀರುವರ ಬಲ್ಗುರುಳಂ ಪಿಡಿದುರ್ಚ್ಚಿ, ಕೀರಿ ಮಾ
ರ್ಮಲೆವರ ಮೂಳೆಯಂ ಮುರಿದು, ಮೆಚ್ಚದರಂ ಕಡಿದಿಕ್ಕಿ, ಕೋಪದಿಂ
ಹಳಿವರನಾವಗಂ ಕಳೆದು, ದುಷ್ಟರ ನಿಟ್ಟೆಲುವಂ ನಿರ್ಮಿರ್ಚಿದಳ್,
ಬಳಯುತೆ ದುರ್ಗೆಯೊಲ್ ಪ್ರಥವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ವೆಣ್ಣಲನಾರಿ ನಾಮದಿಂ ॥ ೧೩೯ ॥

ಮಡದಿಯರಾವಗಂ ಕೆರಸಿ ಕಾವಲಿ ತಂಬುಗೆ ಹುಟ್ಟು ಸಟ್ಟುಗಂ
ಕೊಡನೊರಲಕ್ಕಿಯೆಂಬಿವನೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಕೋಟಲೆಗೊಂಬರಲ್ಲದೇಂ
ಮೃಡನನೆ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕಲ್ವೆಸದಿಂದೆ ಗೇಹಮಂ
ಮೊಡವಿಯೊಳೊಪ್ಪೆ ಮಾಡಿಪರೆ ಸನ್ನುತೆ ವೆಣ್ಣಲೆ ಸೆಟ್ಟಿಕವ್ವೆವೊಲ್ ॥ ೧೪೦ ॥

ಚಾಗಿಯಬ್ಬರಸಿ :
ಪತಿಯಂ ವಂಚಿಸಿ ಸತಿ ನಿಜ
ಕೃತಕದಿನರ್ಥಾವಳೋಕನಾಕ್ಷಿಗಳಿಂ ಭ್ರೂ
ಲತೆಯೊಳಮೊಳಪೋಯ್ವೀ ದು
ರ್ವ್ರತೆಯರ್ ಪೋಲ್ತಪರೆ ಚಾಗಿಯಬ್ಬರಸಿಯರಂ ॥ ೧೪೧ ॥

ಮಾಳಲದೇವಿ :
ಕುಟಿಲೆ ಕುಮಾರ್ಗೆ ಕುತ್ಸಿತೆ ಕುರೂಪಿ ಕುಭಾಗ್ಯೆ ಕುಶೀಳೆ ಜಿಹ್ವಲಂ
ಪಟೆ ಶಠೆ ದೂರ್ತೆ ದುರ್ಗುಣೆ ದುರನ್ವಿತೆ ದುರ್ಜನೆ ದುಷ್ಟೆ ಕಷ್ಟೆಯೆಂ
ಬಟಮಟಕಾರ್ತಿಯರ್ ಸತಿಯರೇ ಗುಣದೊಳ್ ಸಲೆ ಮಾಳಿಯವ್ವೆಯುಂ
ಗುಟಕೆಣೆಯಾಗದೆಂದೊಡಿತರಾಂಗನೆಯರ್ ಭುವನಾಂತರದೊಳ್ ॥ ೧೪೨ ॥

ಮನೆಗೀ ಬಂದರೆ ಬಿರ್ದಿನ
ರೆನಲೊಳಯಿಂಕೋಡಿ ಪೋಗಿಯಡಗುವ, ಸಮುಖಂ
ತನಗಾದೊಡೆ ನೀವಾರೆಂ
ಬಬಲೆಯರೀ ಮಾಳಿಯವ್ವೆಗೆಂತೆಣೆಯಪ್ಪರ್ ॥ ೧೪೩ ॥

ಹಾಚಲೆ :

ಅನುಪಮ ಪಾತ್ರದಾನ ವರ ಹಸ್ತಿನಿ, ಶಂಭುಪದಾರವಿಂದ ಚಿ
ತ್ತಿನಿ, ದುರಿತೌಘ ಶಂಕಿನಿ, ಲಸಚ್ಚವುಡಯ್ಯನ ಹೃತ್ಸರೋಜ ಪ
ದ್ಮಿನಿಯೆನೆ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಯಬಲಾ ಗುಣಮಂ ಗುಣದಿಂದೆ ತಾಳ್ದಿದಳ್,
ವಿನಯ ನಿಧಾನೆ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ ಹಾಚಲೆಯೆಂಬುದು ಧಾರಿಣೀಜನಂ ॥ ೧೪೪ ॥

ಪೋಚಿಕಬ್ಬೆ :

ತನುವಂ ಜಿನಪತಿ ನುತಿಯಿಂ
ಧನಮಂ ಮುನಿಜನದ ತೃಪ್ತಿಯಿಂ, ಸಫಳದಿಂ
ನ್ನೆನಗೆಂಬೀ ನಂಬುಗೆಯೊಳ್
ಮನಮಂ ಜಗದೊಳಗೆ ಪೋಚಿಕಬ್ಬೆಯೆ ನಿರಿಪಳ್ ॥ ೧೪೫ ॥

ಕನಕಿಯಬ್ಬೆ :

ಜಿನಗೃಹಮಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಜಿನಮಂದಿರಮಂ ಜಿನಗೇಹಮಾಗಿಯುಂ,
ಜಿನಮುನಿಗಳ್ಗೆ ದಾನ ನಿಚಯಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿಗಾ
ಮುನಿಜನಕಿತ್ತು, ಕೀರ್ತಿಲತೆ ಪಲ್ಲವಿಸುತ್ತಿರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯಂ
ತನುಪಮಮಾಗಲಾ ಕನಕಿಯಬ್ಬರಸೊಪ್ಪುತಮಿರ್ಕು ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ ೧೪೬ ॥

ಬಾಚವ್ವೆ :

ಆ ಶಂಕರದೇವನ ಸತಿ
ಪಾಶಾಂಕುಶವಭಯವಕ್ಷಮಾಳಿಕೆಯೆಂಬೀ
ವೇಷದ ಡೊಂಬಿಲ್ಲದ ಗಿರಿ
ಜೇಶನ ಸತೀಸದೃಶೆ ಬಾಚವ್ವೆಯೆ ಧರೆಯೊಳ್ ॥ ೧೪೭ ॥

೯. ಯುದ್ಧವೀರ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವನಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ವೀರ. ತಾಯಿ 'ವೀರಜನನಿ' ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಹೆಂಡತಿ 'ವೀರಪತ್ನಿ' ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ರಾಜರಿಗೆ, ಸಾಮಂತರಿಗೆ, ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿದ್ದುದು ಈ ವೀರ. ಇದನ್ನು ಮೆರೆದ ಮಹಾವೀರರನ್ನು, ಅವರ ವೀರದ ಪರಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿವೆ.

ಶ್ರೀವಿಜಯ ದಂಡನಾಯಕ :

ತುರಗದಳಂಗಳನೊಡ್ಡಿದ
ಕರಿಘಟೆಯಂ ಪಿರಿಯ ನೆರವಿಯಂ ಬಲ್ಲಣಿಯಂ
ಧುರದೆಡೆಯೊಳಿರಿದು ಗೆಲ್ಗುಂ
ಕರದ(ಸಿ) ಕರಮರಿದು ರಣದೊಳನುಪಮ ಕವಿಯಾ ॥ ೧೪೮ ॥

ಚಂಡಪರಾಕ್ರಮನುರದರಿ
ಮಂಡಲಿಕರನಟ್ಟಿ ಪಿಡಿದು ಪತಿಗೊಪ್ಪಿಸುವೊ
ಳ್ಗಂಡಂ ಪ್ರಚಂಡನೀ ಭೂ
ಮಂಡಲದೊಳ್ ದಂಡನಾಯಕಂ ಶ್ರೀವಿಜಯಂ ॥ ೧೪೯ ॥

ಓಳಿಯೆಕೋದು, ಪಲ್ಲವರ ಪಂದಲೆಯೆಲ್ಲಮನೆಯ್ದೆ ದಟ್ಟಿ, ಕಾ
ಪಾಳಿಕರೂರಿ ಸಾರಿ ಪರಮಂಡಳಿಕರ್ಕಳನಮ್ಮ ನೀವುಮೀ
ಯೋಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪಂದಲೆಗಳಂ ಬರಲೀಯದೆ ಕಂಡು ಬಾಳ್ವುದಾ
ಳೋಳಿಯೊಳೆಂಬಿನಂ ನೆಗಳ್ದುದೊಟ್ಟಜೆ ಮಂಡಳಿಕತ್ರಿಣೇತ್ರನಾ ॥ ೧೫೦ ॥

ಚಾಲುಕ್ಯ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲ :

ಅದಟಿನಳುರ್ಕೆಯಂ ನೃಪನ ಸಾಹಸಮಂ ಧರೆಗಾನದಿಂತುಟೆ
ನ್ನದೊಡವೆ ತಾಮೆ ಪೇಳವೆ ವಿರೋಧಿಯ ಪೆಂಡಿರ ಕಂಕಣಂಗಳಿ
ಲ್ಲದ ಕರಮಾರಮಿಲ್ಲದುರಮಂಜನಮಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಗಳೋಲೆಯಿ
ಲ್ಲದ ಕಿವಿ ಕಾಂಚಿಯಿಲ್ಲದುಡೆ ನೂಪುರಮಿಲ್ಲದ ಪಾದಪಂಕಜಂ ॥ ೧೫೧ ॥

ರಣಭೈರವಿ ಅಕ್ಕಾದೇವಿ :

ಗುಣದ ಬೆಡಂಗಿಯೆನಲ್ ಸ
ದ್ಗುಣಮಂ ನೆಗಳ್ದೇಕವಾಕ್ಯೆಯೆನೆ ಸೂನೃತಮಂ
ರಣಭೈರವಿಯೆನೆ ಶೌರ್‍ಯದ
ಗುಣಮನದೇನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಪೆಂ ನೃಪಸುತೆಯಂ ॥ ೧೫೨ ॥

ಕಲಚುರಿ ಬಿಜ್ಜಳ :

ಕೆದರಿದರಾತಿಭೂಮಿಪರ ಶಿರೋಮಣಿಗಳ್ ನೆಗಳ್ದಾಲಿಕಲ್ಗಳು
ರ್ವಿದ ಭಟಶಸ್ತ್ರಸಂಚಯದ ಮಿಂಚುಗಳೊಪ್ಪುವ ಮಿಂಚುಗಳ್ ಸಮಂ
ತೊದವಿದ ರಕ್ತಜಾಳ ಜಳಧಾರೆಗಳಾಗಿರೆ ವರ್ಷಮಿಂತು ಪೋ
ಲ್ತುದು ಮಳೆಗಾಲಮಂ ನೆಗಳ್ದ ಬಿಜ್ಜಳದೇವನ ಸಂಗರಾಂಗಣಂ ॥ ೧೫೩ ॥

ಸುರಿದ ಕರುಳ್, ಕರುಳ್ ತೊಡರೆ ಬಿಳ್ದ ಭಟರ್, ಭಟರಸ್ತ್ರಘಾತದಿಂ
ದುರುಳ್ದ ಹಯಂ, ಹಯಂಗಳೆಡೆಯೊಳ್ ಕುಣಿವಟ್ಟೆಗಳಟ್ಟೆಯಂ ಭಯಂ
ಕರತರಮಾಗೆ ನೋಳ್ಪ ಮರುಳಾ ಮರುಳಂ ಗೆಲೆ ಸೋವ ತನ್ನಿಶಾ
ಚರಿಯರೆನಲ್ಕೆ ನೋಡಲರಿದಾಯ್ತು ರಣಂ ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲನಾ ॥ ೧೫೪ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ :

ಅರಿಪುರದೊಳ್ ಧಗದ್ಧಗಿಲು ಧಂಧಗಿಲೆಂಬುದರಾತಿ ಭೂಮಿಪಾ
ಳರ ಶಿರದೊಳ್ ಗರಿಗರೀಗರಿಲೆಂಬುದು ವೈರಿಭೂತಳೇ
ಶರ ಕರುಳೊಳ್ ಚಿಮಿಚಿಮೀಚಿಮಿಲೆಂಬುದು ಕೋಪವಹ್ನಿ ದು
ರ್ಧರತರವೆಂದೊಡಳ್ಕುರದೆ ಕಾದುವರಾರ್ ಮಲೆರಾಜರಾಜನೊಳ್ ॥ ೧೫೫ ॥

ತಳಕಾಡೊಳ್ ಸುಳಿದಾಡಿ, ತುಂಗಗಜವಪ್ಪುಚ್ಚಂಗಿಯಂ ಸಾರ್ದು, ಆ
ಕುಳಚಿತ್ತಂ ಬನವಾಸಿಯಾಗೆ, ನಡೆದಾರ್ಪಿಂ ಬೆಳ್ವೊಲಂಗೊಂಡು, ನಿ
ಶ್ಚಳಿತಂ ಪೆರ್ದೊರೆಗಂ ಸತೋಷದೊಸೆದಾ ಹಾನುಂಗಲೊದ್ದತ್ತು, ಹೊಯ್
ಸಳಭೂಪಾಳನ ಶೌರ್‍ಯಸಿಂಹವಸುಹೃತ್ ಭೂಪರ್ ಭಯಂಗೊಳ್ವಿನಂ ॥ ೧೫೬ ॥

ಮಾಚರಸ :

ಗಂಡುಳಿದು ಸಿತಗರೆಲ್ಲಂ
ಪೆಂಡಿರವೋಲ್ ಕುರುಳ ಬೆರಳ ಹುರುಳಂ ಕೊಟ್ಟುಂ
ಕಂಡುಂ ನಡೆವರ್, ಸಿತಗರ
ಗಂಡಂ ಶ್ರೀಮಾಚಿ ಜಡಿವನಸಿಯನೆನುತ್ತುಂ ॥ ೧೫೭ ॥

ಮಲ್ಲಿದೇವ :

ಅರಿನರಪಾಳರೊಳ್ಗರುಳ ಬಂಬಲೆ ಬಾಸಿಗಮೆಚ್ಚು ಪಾಯ್ವ ನೆ
ತ್ತರೆ ಹೊಸ ಕುಂಕುಮಂ, ಮುರಿದು ಸೂಸುವ ಪಲ್ಗಳೆ ಸೇಸೆ, ವೈರಿ ಕಿಂ
ಕರ(ರ) ಕರೋಟಿ(ಕೋಟಿ)ಗಳೆ ಸೊನ್ನಲಿಯಾಗಿರೆ, ಮಲ್ಲದೇವನು
ದ್ಧರ ಜಯಕನ್ಯಕಾ ಪರಿಣತೋತ್ಸವಮಂ ಮೆರೆದಂ ಮಹಾಜಿಯೊಳ್ ॥ ೧೫೮ ॥

ಬರ್ಮಗೌಂಡ :

ಅರಿಶಿರವಂಬುಜಂ ಕರುಳಮಾಲೆ ಪೊದಳ್ದ ಮೃಣಾಳಮಾಲೆ, ನೆ
ತ್ತರೆ ವಿಮಳಾಂಬು, ಬಾಳುರಿಯೆ ಬಾಳೆಗಳಾಗೆ, ರಣಾಗ್ರಮೆಂಬ ತಾ
ವರೆಗೊಳನಂ ಕಲುಂಕಿ ಜಯಮಂ ಗೆಡೆಗೊಳ್ವುದು ಬರ್ಮನೆಂಬ ಭೀ
ಕರ ಮದವಾರಣಂ ಜಿತರಣಂ ಕಲಿ ಸಿಂಗನ ಗಂಧವಾರಣಂ ॥ ೧೫೯ ॥

ಕೇತ ಸಾಮಂತ:

ಛಟ ಛಟ ಛಟ್ಟಟಚ್ಛಟ ಎನಲ್ ಮುರಿದತ್ತಿದಿರಾಂತ ಬೀರರಂ,
ಘಟೆಘಟೆ ತಾಗೆ ನುರ್ಗಿದುದು ಕೋಳೆಲುಗಳ್ ನೆ(ಡಿ)ಲುಂ ನೆಡಿಲ್ಲೆನಲ್,
ಭಟರನನೇಕರಂ ಭರದೆ ಸೀಳ್ದುದು ಸರ್ರನೆ ಸರ್ರೆನಲ್, ಮದೋ
ತ್ಕಟಮಿದೆ ಕೇತನೆಂಬ ಕಲಿನಾಗಗವುಂಡನ ಗಂಧವಾರಣಂ ॥ ೧೬೦ ॥

ದೇಸು ನಾಯಕ :

ತೋಳ್ಗಳ ಸಾಲ್ಗಳಿಂ, ತೊಡೆಯ ತಂಡಗಳಿಂ, ಭಟರಟ್ಟೆಯೊಟ್ಟಲಿಂ,
ಬಾಳ್ಗಳ ಘಾಯದಿಂ, ಪರಿದ ಪಂದಲೆಯೋಳಿಯಿನೆಲ್ಲಿ ನೋಳ್ಪೊಡಂ
ಕೀಳ್ಗಳನಡ್ಡಗರ್ಚಿ ಕೆಡೆದಿರ್ದ ತುರಂಗದ ಪೆರ್ವೆಣಂಗಳಿಂ
ದಾಳ್ಗಳ ದೇವ ದೇಸುವಿರಿದಾಹವಮದ್ಭುತಮಾಯ್ತು ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ ೧೬೧ ॥

ಅಂಕೆ ನಾಯಕ :

ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ ಸೂಸೆ, ಮಸ್ತಕದ ಸಿಪ್ಪುಗಳಾಗಳೆ ಪಾರೆ, ವಾಜಿಗಳ್
ಕಡಿಕಡಿಯಾಗೆ ನೆತ್ತರ ಕಡಲ್ ಪರಿಯಲ್, ಕಲಿಯಂಕನೇರಿ ಮೊ
ಯ್ದೊಡೆ ಹರಿಪಾಳನಳ್ಕಿದನು ಸಾಳುವನೋಡಿದನೇವೆನೆಂದು ಬಾ
ಯ್ವಿಡುತುಮೆ ಜೇಯಿದೇವನನುವಿಲ್ಲದೆ ಮೆಯ್ದೆಗೆದಂ ಮಹಾಜಿಯೊಳ್ ॥ ೧೬೨ ॥

ತೇಜರಾಯನ ಮಗ ಪಾಂಡ್ಯ :

ನೆಣದ ಬಳಂಬೆ, ಕೋಳ್ಮಿದುಳ ತಿಂತಿಣಿ, ಮೂಳೆಯ ತೋರವೆಟ್ಟು, ಬ
ಲ್ವೆಣಗಳಗುಂತಿ, ನೆತ್ತರ ಕಡಲ್, ಪರಿವಟ್ಟೆ, ಕರೋಟಿಮಾಲೆ, ಸಂ
ದಣಿಸುವ ಭೂತಕೋಟಿಗಳಿನೊಪ್ಪಿರೆ ಪೆರ್ಚಿದ (ರು)ಂದ್ರ ಸಂಗರಾಂ
ಗಣಮದು ತಾನೆ ಪೇಳದೆ ವಿರಾಜಿಪ ಪಾಂಡ್ಯನ ಗಂಡಗರ್ವಮಂ ॥ ೧೬೩ ॥

ಚೌಡ :

ಸೆಡೆದು ದವಾನಳಂ ನಡೆಯುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಪುಲ್ವಿಡಿದಾಂತ ಭೀತಿಯಿಂ
ಮಿಡುಕುವುದಲ್ತು ನೀರೊಳಗಣಿಂ ಬಡಬಾನಳನಪ್ಪಿ ಶಂಭುವಂ
ಬಿಡದೆ ಲಲಾಟನೇತ್ರಶೀಖಿಯಾದುದು ಚೌಡನ ತೇಜದೇಳ್ಗೆಯು
ಗ್ಗಡಕಗಿದುಗ್ರವಹ್ನಿಯೆನಲಾರ್ ಗಳ ತೇಜಮನಾಂತು ಬಾಳ್ವವರ್ ॥ ೧೬೪ ॥

ಹರಿತನುವಿನ ಶಶಿಬಿಂಬದ
ಹರಕಂಠದ ಕಪ್ಪು ಹಿಂಗೆ ಚವುಡನ ಜಸದಿಂ,
ಸಿರಿ ಹರಿಯಂ ಕುಮುದಿನ ಶಶ
ಧರನಂ ಶಂಕರನನಗಜೆಯರಿಯಳ್ ಕುರುಪಿಂ ॥ ೧೬೫ ॥

ಅನಂತಪಾಳ ದಂಡನಾಥ :

ಗಗನತಳಂಬರಂ ನೆಗೆದ ದಾಳಿಯ ಧೂಳಿಗೆ ಬೆರ್ಚಿ ದಾಳಿಗಂ
ತೆಗೆದು ವನಾಂತಮಂ ಪುಗೆ, ಗುಹಾಂತರಮಂ ಪುಗೆ, ಶೈಲಕುಂಜಮಂ
ಪುಗೆ, ಪರಭೂಮಿಯಂ ಪುಗೆ, ತಪೋವನಮಂ ಪುಗೆ, ಸಿಂಧುಕೂಟಮಂ
ಪುಗೆ, ಚಲದಿಂ ತಗುಳ್ದ ಭುಜಗರ್ವಮನಂತಮನಂತಪಾಳನಾ ॥ ೧೬೬ ॥

ಏಚಣ :
ಪಲರಂ ಕುರಿದರಿದರಿದಂ
ಪಲರಂ ಸೀಳ್ದೊಟ್ಟೆ ಕಡಿದು ದೆಸೆವಲಿಗೆಯ್ದಂ
ಪಲರಂ ಬಾಳ್ದಲೆವಿಡಿದಂ
ಕಲಿ ಚಲದೆ ಕಟಾರದೇಚಿಗಂ ರಣಧೀರಂ ॥ ೧೬೭ ॥

ಬಾಳೆಯಮ್ಮ :
ಮೂಳೆಯ ಸನ್ನೆಗಾಳೆವಿಡಿಯಲ್, ನೊರೆನೆತ್ತರನೀಂಟಿ ಸೊಕ್ಕಿ, ಕ
ಣ್ಣಾಲಿಯ ಮಾಲೆ ಸೂಡಿ, ಬಲುಗಂಡದ ದಂಡೆಯನೊಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂ
ಡಾಳಿಸಿಯುಟ್ಟು ಪಂದೊವಲನಾಹವದೊಳ್ ನಲಿದಾಡಿ ಪಾಡಿದರ್,
ಸೂಳೆಮರುಳ್ಗಳುಗ್ಗಡಿಸಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಬಾಳೆಗನಂಕಮಾಲೆಯಂ ॥ ೧೬೮ ॥

ಕೂರುಕ :
ಮರುಳುಗಳು ಕರುಳ ಮಾಲೆಯ
ಕೊರಳೊಳು ಸರವಿಟ್ಟು, ರುಧಿರತಿಲಕಮನಿಟ್ಟುಂ
ಹರಸುತಿದರೀ ಕೂರಕ
ನುರವಣೆಯೊಳುತಸಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಮರಾಂಗಣದೊಳ್ ॥ ೧೬೯ ॥

ಚಟ್ಟ :
ಎಡೆಗಡಿವ ಬಿಡುವ
ಪಿಡಿದೊತ್ತುವ ಪೊತ್ತು ಪರಿವ ಕುತ್ತುವ ಬಲ್ಪು
ಗ್ಗಡಮೊಟ್ಟಜೆಯಿಂ ಚಟ್ಟಯ
ನೊಡನಾರ್ ಮಾರ್ಕೊಳಲನಿಲ್ಲಿ ಬಿಡಲೊಡರಿಸುವರ್ ॥ ೧೭೦ ॥

ಹರಹ :
ತುರಗದ ಖುರಪುಟ ವಾದ್ಯಂ,
ಬಿರುದರ ಕೂರಲಗಿಂದೆಸೆವ ನಾದಮೆ ತಾಳಂ,
ನರರಟ್ಟೆಯ ಪೆಕ್ಕಣದಿಂ
ಕರಮೆಸೆದುದು ಹರಹನಿರದ ರಣಭೂಮಿಕೆಯೊಳ್ ॥ ೧೭೧ ॥

ಸಾಹಣಿ ಮಲ್ಲ :

ಮಾರಿಯ ಮೂರಿ, ರಕ್ಕಸನ ರೌದ್ರತೆ, ನಂಜಿನ ಪುಂಜಮುಗ್ರಕಂ
ಠೀರವದೆಳ್ತರಂ, ಸಿಡಿಲ ಕಾಯ್ದು, ಕೃತಾಂತನ ಕೋಪದುರ್ಬ, ಮಾ-
ರಾರಿಯ ಭಾಳನೇತ್ರಶಿಖಿ, ಸಂಗರರಂಗದೊಳಾಂತು ನಿಂದ ವೀ
ರಾರಿಗೆ ಸಂತತಂ ನೆಗಳ್ದ ಸಾಹಣಿ ಮಲ್ಲನ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮಂ ॥ ೧೭೨ ॥

ಸೋಮೆಯ ದಣ್ಣಾಯಕ :

ಜೀಯೆನುತಿರೆ ಪರಿವಾರಂ,
ರಾಯಂ ಬಲ್ಲಾಳದೇವ ಚಾಗೆನೆ, ರಿಪುಗಳ
ಬಾಯನೊರೆ ಮಾಡಿ ಖಳ್ಗಮ
ನಾಯತದಿಂ ತೊಡಿಸುತಿರ್ಪ ಮಯ್ದುನ ಸೋಮಂ ॥ ೧೭೩ ॥

ಬೀರಗಾವುಂಡ :

ತೊಂಡರಗಂಡನುದ್ಧಟದ ಗಂಡನೊರಂಟರ ಗಂಡನುಕ್ಕಿದು
ದ್ದಂಡರ ಗಂಡನೀ ಬೇಡರ ಗಂಡನ(ದೇ) ಪಡೆಮಾತೊ ಮೀರಿ ಮಾ
ರ್ಕೊಂಡರ ಗಂಡನೇಳಿಸುವ ವೀರರ ಗಂಡನೆನುತ್ತ ಬೀರಗಾ
ವುಂಡನನಕ್ಕರಿಂ ಪೊಗಳ್ವುದೀ ಭುವನಂ ಪ್ರಜೆಮೆಚ್ಚಿ ಗಂಡನಂ ॥ ೧೭೪ ॥

೧೦. ತ್ಯಾಗವೀರ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು 'ವೀರ' ದಂತೆ ಆಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಮೌಲ್ಯ 'ತ್ಯಾಗ'. 'ಪ್ರಾಣಮುಳ್ಳಿನಂ ಇರಿವುದು. ಅರ್ಥಮುಳ್ಳಿನಂ ಈವುದು' – ಇದು ಅವರ ಆದರ್ಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಆದರ್ಶದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ದೇವಾಲಯ, ಕೆರೆ, ಬನ, ಅನ್ನಸತ್ರ, ಆರವೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮೆರೆದ ವಿಷಯ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಬೊಪ್ಪಣ ಚಮೂಪ :

ಅಳಿದಿತ್ತಂ ಬಲಿ, ಭಾನುಜಾತನೆಣಿಸಿತ್ತಂ, ತೂಕದಿಂದಿತ್ತಂ
ತಳಿಪಿಂದಂ ಶಿಬಿಯೆಂದಿವಂ ಪಳಿದು, ತನ್ನಂ ಬೇಳ್ಪುದಂ ಬೇಳ್ಪವ
ರ್ಗಳೆಯಂ ಲೆಕ್ಕಿಸನೊಲ್ದು ತೂಗನನಿವಾರ್ಯಂ ಕೊಟ್ಟಪಂ ನೋಡದಾ
ಗಳಿನರ್ಥಾರ್ಥಿಗೆ ಕೂರ್ತು ಬೊಪ್ಪಣಚಮೂಪಂಗಾರ್ ಸಮಂ ದಾನಿಗಳ್ ॥ ೧೭೫ ॥

ಸೋಮ :

ಮೊಗಮಂ ನೋಡುವೊಡಟ್ಟಿ ಪತ್ತಿದಪರೆಂಬಾ ಶಂಕೆಯಿಂ ಬಾತು, ಬ
ಲ್ಮೊಗದಿಂದಿರ್ದು, ಪ[ರಾ]ರ್ಥಮಂ ಬಿಸುಟು, ತಮ್ಮಳ್ಳರ್ಥಮಂ ಬಯ್ತು, ಬಂ
ದಿಗೆ ಕಳ್ಳಂಗರಸಿಂಗೆ ದಾಯಿಗರಿಗಂ [ಕೊ]ಟ್ಟೋವುತಂ ಮಾಳ್ಪ ಲೋ
ಭಿಗಳೇಂ ಪೋಲ್ವರೆ ಸಾಕ್ಷರೀಕ ಶುಕಚೂತಾರಾಮನಂ ಸೋಮನಂ ॥ ೧೭೬ ॥

ಬರ್ಮಣ :

ಪಡೆದಪೆವೆಂದು ನೆತ್ತಿಯ ಬೆಮರ್ ಮುಡಿಯಿಂದಿಳಿವಂತು ದುಃಖದಲ್
ದುಡಿಯುತಮಿರ್ಪರಲ್ಲದೆ, ಜಸಂಬಡೆವಲ್ಲಿಗೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಗೇಂ
ಬಿಡುವರೆ ಪೊನ್ನನೊಕ್ಕಲಿಗರಮ್ಮ ಬಬಾಪ್ಪೆನೆ ವಿಷ್ಣುಗೇಹಮಂ
ನಿಡುವಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ[ಪರೆ] ಮೇಂಟೆಯ ಬರ್ಮಣನಂತಿರೊರ್ಪರಂ ॥ ೧೭೭ ॥

ಗಿಡಿಗಿಡಿದುರ್ತಿ ಬಿತ್ತಿ ಫಲಮಂ ಪಡೆದುಣ್ಣದೆ, ಲಾಭಲೋಭದಿಂ
ಮಡಗಿ ಬಳಿಕ್ಕೆ ಗಾವಣಿಗೆ ಗಂಟೆಗೆ ಟೊಪ್ಪರವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ವ ನಿ
ಗ್ಗಡ ನೃಪಗಿತ್ತು ತೆತ್ತು, ಬರಿದಾಗಿ ಬೆಗಳ್ಮೊಗದಿಂದವಿರ್ಪ ಬೆ
ಳ್ಗುಡಿಯರನೇಕೆ ಪೋಲಿಸುವೆ ಬರ್ಮಣನೊಳ್ ಹಿತಧರ್ಮಕಾರ್ಯದೊಳ್ ॥ ೧೭೮ ॥

ಹರಿಯವ್ವೆ :

ಧರೆಯೊಳನಂತ ದಿವ್ಯಯತಿ ಸಂತತಿಗನ್ನಮನಾದ ಭೀತಿಯಿಂ
ಬರೆ ಪಲರಂಜದೆಂಬಭಯ ವಾಕ್ಯಮನಾತುರರಾಗಿ ಬೇರ್ಪವ
ೞರದೆ ಶರೀರರಕ್ಷಣಮನೋದಲು ಶಾಸ್ತ್ರಮನೀವ ಪೆಂಪಿನಿಂ
ಹರಿಯವೆ ತಾಳ್ದಿದಳ್ ಪರಹಿತೋಕ್ತ ಚತುರ್ವಿಧ ದಾನಶಕ್ತಿಯಂ ॥ ೧೭೯ ॥

ಕೇಶವಭೂಪ :

ಸುರಲೋಕದ ಸುರತರುವಿನ
ಗುರು ಫಲಮಂ ಮೆಲ್ದು, ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸುರರುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ಭೂಸುರರಾದರ್,
ವರ ಕೇಶವಭೂಪ ಕಲ್ಪಭೂಜಸ್ಪೃಹೆಯಿಂ ॥ ೧೮೦ ॥

ರೇವಗಾವುಂಡ :

ಪಡೆದೊಡಮೆಯೊಳಿನಿತಿನಿತಂ
ಮಡಗದೆ, ಕೆರೆ ಬಾವಿ ದೇಗುಲಂಗಳ ಕೆಲಸ
ಕ್ಕೊಡಮೆಯನೆ ತವಿಸಿ, ಧರ್ಮ್ಮಮ
ನುಡುಗದೆ ಬಯ್ತಿಟ್ಟನಿಂತು ರೇವಗವುಂಡಂ ॥ ೧೮೧ ॥

ನಾಕಿರಾಜ :

ಸುರಭಿತೊರೆದತ್ತು, ಸುರಭೂ
ಮಿರುಹಂ ಫಲಮಾಯ್ತು, ಸಿದ್ಧರಸದೊಂದು ಪೊನಲ್
ಪರಿದುದೆನೆ, ಧರೆಗೆ ಧನಮಂ
ಪಿರಿದಿತ್ತಂ ನಾಕಿ ತತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೋತ್ಸವದೊಳ್ ॥ ೧೮೨ ॥

ವಿದ್ಯೆರಾಪಿ :

ಅಕ್ಕರಿಗಂಗೆ ಬೇಡಿದ ನರಂಗೆ ತಪಸ್ವಿಗೆ ದೇಸಿಗಂಗೆ ಕ
ಟ್ಟೊಕ್ಕಲಿಗಂಗೆ ದೀನ ನಟ ಪಾಠಕ ವಂದಿ ಜನಕ್ಕೆ ರಾಗದಿಂ
ನಕ್ಕೊಡೆ ನಿಂದು ನೋಡಿದೊಡೆ ಮಚ್ಚಿದೊಡೋತೊಡೆ ಕೂರ್ತೊಡೀಗಳು
ಮಿಕ್ಕೆಡರ್ಗೀವೆನೆಂಬುದಿದುವೀವ ಗುಣಂ ಸಲೆ ವಿದ್ಯೆರಾಶಿಯಾ ॥ ೧೮೪ ॥

ಸಾಳ್ವಮಲ್ಲ :

ಬಲಿಯಿಂ ಕರ್ಣನೆ ಚಾಗಿಯಾ ಬಲಿಯಿನುದ್ಯತ್ಕರ್ಣನಿಂ ಭೋಜನಾ
ಬಲಿಯಿಂ ಕರ್ಣನಿನಂತೆ ಭೋಜ ವಿಭುವಿಂ ಮಾಂಧಾತನೀ ಲೋಕದೊಳ್
ಬಲಿಯಿಂ ಕರ್ಣನಿನಂತೆ ಭೋಜ ವಿಭುವಿಂ ಮಾಂಧಾತನಿಂ ಚಾಗದ
ಗ್ಗಲನಾದಂ ಕಲಿ ಸಾಳ್ವ ಮಲ್ಲನವನಂತಾರ್ ನೋಂತರೀ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ ೧೮೫ ॥

ನಾಗರಾಜ :

ಇದು ದೀಪಕ್ಕಿದು ಪೂಜೆಗಿಂತಿದು ನಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭು
ತ್ವದ ಸಾಮ್ಯಂಗಳೊಳಾದ ಗಾಣಮುಮನೊಂದಂ ತೋಂಟವೊಂದಂ ಪ್ರಸಿ
ದ್ಧದೆರಳ್ಕೊಂಟೆಗಳಂ ನಮಸ್ಯವೆನೆ ಬಿಟ್ಟಂ ರೇವಣೇಶಾಲಯ
ಕ್ಕೆ ದಯಾಂಬೋನಿಧಿ ನಾಗರಾಜನನಘಂ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಮುಳ್ಳನ್ನೆಗಂ ॥ ೧೮೬ ॥

೧೧. ಧರ್ಮವೀರ

ಮಾನವರಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ಮಹಾಮಾನವರಾಗಿ ಬೆಳಗಿದವರು ಧರ್ಮವೀರರು, ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣ, ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನ ಪರಮ ಗಂತವ್ಯವೆಂದು ಬಾಳಿದ ಇವರು, 'ಮೃದೂನಿ ಕುಸುಮಾದಪಿ, ಕಠೋರಾಣಿ ವಜ್ರಾದಪಿ'. ಇಂಥ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಮಹಾತ್ಮರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಕಪ್ಪೆ ಆರಭಟ್ಟ :

ಸಾಧುಗೆ ಸಾಧು ಮಾಧುರ್ಯಂಗೆ ಮಾಧುರ್ಯಂ
ಬಾಧಿಪ್ಪ ಕಲಿಗೆ ಕಲಿಯುಗ । ವಿಪರಿತನ್
ಮಾಧವನೀತನ್ ಪೆರನಲ್ಲ ॥ ೧೮೭ ॥

ಗುಣಗಳ್ಳ ಮುನಿ :

ಮುಕ್ತಿಶ್ರೀ ಸತಿಗನುರಕ್ತಂ ಸಂಸಾರ ವಿ
ರಕ್ತಂ ನಿರ್ವಿಷಯ ನಿರಪೇಕ್ಷಂ । ಶುಚಿ ಜೀವ
ನ್ಮುಕ್ತಂ ನಿರ್ವಾಣಿ ಗುಣಗಳ್ಳಂ ॥ ೧೮೮ ॥
ಅರಿವಣ್ಮು ವೈರಾಗ್ಯಂ ತರಿಸಲವಭ್ಯಾಸಂ
ನೆರೆ ಭಕ್ತಿ ಶಾಂತಿ ಧೃತಿ ತುಷ್ಟಿ । ಯೆಂಬಿವ
ರ್ಕೆರೆವೆಟ್ಟಾಗಿರ್ದಂ ಗುಣಗಳ್ಳಂ ॥ ೧೮೯ ॥

ರುದ್ರಶಕ್ತಿ :

ಗಿರಿಜೆಯ ಸಂಗಮಿಲ್ಲದ, ಮರುನ್ನದಿಯೊಳ್ ಸಮಸಲ್ಲದಾವಗಂ
ಮರುಳ ಗಣಂಗಳೊಳ್ ಬೆರಿಯಾಡದ, ಶೂಲಮನೊಲ್ದು ಹಸ್ತದೊಳ್
ಧರಿಸದ, ರುಂಡಮಾಲೆ ಕೊರಲಲ್ಲಿನಿಸಿಲ್ಲದ ಶಂಭುವೆಂಬುದೀ
ಶ್ವರ ವರಮುರ್ತಿಯೆಂಬುದು ಯತೀಂದ್ರನತಂದ್ರನ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯಂ ॥ ೧೯೦ ॥

ಸರ್ವೇಶ್ವರ :

ಕೊರಲೊಳ್ ಕರೆ, ಶಿರದೊಳ್ ಪೆರೆ,
ಪಿರಿದುಂ ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ, ತೊಡೆಯೊಳ್ ಶಿವೆ, ಮ
ತ್ತುರದೊಳ್ ಕರೋಟಿ ತೊಲಗಿದ
ಹರನೆಂಬುದು ಯತಿವರೇಣ್ಯ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಂ ॥ ೧೯೧ ॥

ಅಮೃತರಾಸಿ :

ಅಮೃತಗುಣನಮೃತ ಮಾನಸ
ನಮೃತೋತ್ತಮ ವಾಣಿಯಮೃತ ಹೃದಯಾಂಬುಜಮಂ
ತಮೃತ ಮತಿಯಮೃತ ಮಹಿಮಾ
ಪ್ರಮಿತನೆನಿಪ್ಪಮೃತರಾಸಿ ಮುನಿ ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ॥ ೧೯೨ ॥

ಚಿಲ್ಲುಕಾರ್ಯ :

ಅರಿದಾಗಮೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ
ನಿರಿಸಿ ಶಿವಜ್ಯೋತಿಯಂ ಸ್ವಚಿತ್ತದ ಗತಿಯಂ
ಮೆರೆದಸೆ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರದೆ
ಕುರುವತ್ತಿಯ ಚಿಲ್ಲುಕಾರ್ಯಮುನಿ ಮನುಚರಿತಂ ॥ ೧೯೩ ॥

ಕಳೇಶ್ವರಾರ್ಯ :

ಶಾಂತಿಯನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ಶಿವಯೋಗಿ ಜನಸ್ತುತನಾದ, ಶೈವ ಸಿ
ದ್ಧಾಂತಮನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ಸಮುನೀಂದ್ರ ಜನಸ್ತುತನಾದ, ಸಾತ್ವಿಕ
ಸ್ವಾಂತಮನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ಸುಜನಸ್ತುತನಾದ, ಕಳೇಶ್ವರಾರ್ಯ ಸೈ
ದ್ಧಾಂತಿಕ ರಾಜ ರಾಜಗುರು ಲೋಕಗುರುತ್ವನೆಯ್ದೆ ತಾಳ್ದಿದಂ ॥ ೧೯೪ ॥

ಹುಳಿಯಮೇಶ್ವರ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ :

ದಿಕ್ಕರಿಯ ಕಟದ ತಳದೊಳ್
ಮಿಕ್ಕ ಸುರದ್ರುಮದ ಮೇರುಗಿರಿ ಮಂದಿರದೊಳ್
ಬೊಕ್ಕನೆ ಕೀರ್ತಿಲತಾವಧು
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನ ಹೆಸರ ಜಸವ ಬರೆಯಿಸುತಿರ್ದಳ್ ॥ ೧೯೫ ॥

ಶಿವದೇವ :

ಲಿಂಗವನಪ್ಪಿದ ತೋಳ್ಗಳಿ
ನಂಗನೆಯರನಪ್ಪೆನಳಪಿ ನೋಡೆಂ ಕೂಡೆ ಮ
ನಂಗೊಡೆನವಧಾರೆನುತಮ
ಭಂಗಂ ಬ್ರತಿ ಶಂಕರಂಗೆ ಬಾಸೆಯ ಕೊಟ್ಟಂ ॥ ೧೯೬ ॥

ಆಸೆಯ ಪಾಶಮಂ ಪರಿದು, ರೋಷದ ಮೀಸೆಯ ಕಿತ್ತು, ಕಾಮ ಬಿ
ಟ್ಟೋಸರಿಸೆಂದು, ಲೋಭಮದಮೆಂಬುದನಟ್ಟುತ, ಮಾನಮೋಹ ತೃ
ಷ್ಣಾಸಬಲಂಗಳಂ ಜರಿದು, ಬಗ್ಗಿಸಿ ಗೆಲ್ದುರೆ ತೊತ್ತುಮಾಡಿದಂ,
ದೂಷಕ ಧೂಮಕೇತು ಶಿವದೇವನತರ್ಕ್ಯ ಗುಣಪ್ರಭಾವನುಂ ॥ ೧೯೭ ॥

ಎಲೆ ಗಳ ವಾದಿ – ಗೀದಿ, ಫಡ ವೈಷ್ಣವ – ಗೀಷ್ಣವ, ಸೌರ – ಗ್ರೀವ್ರ, ಮಾ
ಣೆಲೆ ಗಳ ಬೊಮ್ಮಿ – ಗಿಮ್ಮಿ, ನಿಗಮಾರ್ಥವನರಿಯದ ಅಜ್ಜಿ – ಗಿಜ್ಜಿ, ಬೇ
ಡೆಲೆಗಳ ಬೌದ್ಧ – ಗಿದ್ಧ, ಬರಿಯಾಗಮಿ – ಗೀಗಮಿ, ಮಂತ್ರವಾದಿ ಸಾ
ಕುಲಿಯದಿರೆಂದು ಬಗ್ಗಿಪುದು ಶ್ರೀ ಶಿವದೇವನ ಕಾಲ ಹೊಂದೊಡರ್ ॥ ೧೯೮ ॥

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮಕ್ಕಂ
ಹಿಂಗದೆ ದಾಸತ್ವ ಮಾಳ್ಪುದೇ ಬೆಸನೆಂದಾ
ಸಂಗನಬಸವಂ ಬೆಸಸೆ ಮ
ನಂಗೊಂಡರ್ಚಿಸುವನುಭಯ ಲಿಂಗವ ಮುದದಿಂ ॥ ೧೯೯ ॥

ಮೃಡಗಣ ವರ ಪ್ರಸಾದಮ
ಪಡೆದಂ ಜಗವರಿಯಲಂದು ಸಂಗನಬಸವಂ,
ಪಡೆದಾ ಪ್ರಸಾದ ಸಿದ್ಧಿಯ
ಕಡು ವೀರಬ್ರತದಿ ಪಡೆದನೀ ಶಿವದೇವಂ ॥ ೨೦೦ ॥

ನನೆಯದೇವ :

ನಯನಂಗಳ್ ಕರುಣಾರಸಾರ್ದ್ರ ಮಧುರಂಗಳ್, ಮಾತುಗಳ್ ತತ್ವನಿ
ಶ್ಚಯದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳ್, ವಿಶುದ್ಧಚರಿತಂಗಳ್ ಶೈವಯೋಗಿಶ್ವರಾ
ನ್ವಯಚೂಡಾಮಣಿಗಳ್, ಪದಂಗಳವನೀ ಸೇವ್ಯಂಗಳೆಂಬಂತು ನ
ನ್ನೆಯದೇವರ್ ಮೆರೆವರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿವಧರ್ಮಪ್ರಾಭವೋದ್ಧಾರಕರ್ ॥ ೨೦೧ ॥

ಚಂದ್ರವಿಭೂಷಣ :

ಒದವಿದ ಮೋಹಪಾಶಮನದಂ ಪರಿದಿಕ್ಕಿ, ಕಳತ್ರಮೆಂಬ ಕಂ
ಬದ ತೊಡರಂ ಬಿದಿರ್ಚಿ, ವಿಯಶಂಗಳನೆಯ್ದೆ ಕಿವಿರ್ಚಿ, ರಾಗಮೆಂ
ಬುದಧಿಯನೀಂಟಿ ಬಂದು, ಶಿವಯೋಗ ಸುಧಾಂಬುನಿಧೀ ಪ್ರವಾಹದೊಳ್
ಮುದದವಗಾಹಮಿರ್ದುದಹ ಚಂದ್ರವಿಭೂಷಣ ಗಂಧಸಿಂಧುರಂ ॥ ೨೦೨ ॥

ವಾಮಶಕ್ತಿ :

ವ್ರತದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಿ, ಕಂಡಮಂಡಳವಿಧಾನಂ, ಲಿಂಗಪೀಠಕ್ರಮಂ,
ಪ್ರತಿಮಾದೂಷಣ ಶೋಷಣಂ, ಭುವನಕೋಶಂ, ವಾಸ್ತುಭೂದೇವ ಸಂ
ಸ್ಮೃತಿ, ಭೂಭೇದಪರೀಕ್ಷೆ, ದೇವನಿವಹ ಪ್ರಾಸಾದಮೆಂಬಾಗಮ
ಸ್ಥಿತಿ ವಿದ್ಯಾವಳಿ ವಾಮಶಕ್ತಿಮುನಿಯಿಂ ವಿಖ್ಯಾತಮಾಯ್ತುರ್ವಿಯೊಳ್ ॥ ೨೦೩ ॥

ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸೂರಿ :

ಕೆಲಬರ್ ತರ್ಕವಿಶಾರದರ್, ಕೆಲಬರಾತ್ಮಾಳಾಪ ಸಂಬೋಧಕರ್,
ಕೆಲಬರ್ ನಾಟಕಕೋವಿದರ್, ಕೆಲಬರೋಳ್ಗಬ್ಬಂಗಳಂ ಬಲ್ಲವರ್,
ಕೆಲಬರ್ ವ್ಯಾಕರಣಜ್ಞರಿಂತಿನಿತುಮಂ ಬಲ್ಲನ್ನರಿಲ್ಲೆಲ್ಲಮಂ
ಸಲೆ ಸೋಮೇಶ್ವರಸೂರಿ ಬಲ್ಲನನಘಂ ನೈಯಾಯಿಕಾಗ್ರೇಸರಂ ॥ ೨೦೪ ॥

ಶಿವಶಕ್ತಿ :

ಉರದಾಂತೀ ಶಿವಶಕ್ತಿಯ
ಸೆರೆಗೋಲಿಂಗಳ್ಕಿ ಮನ್ಮಥಂ ಸತಿಯರ ಕಿ
ಕ್ಕಿರಿದಿರ್ದ ಕುಚದ ಸಾರ್ಕೆಯ
ಸೆರೆಯೊಳಡಂಗಿದನಿದೇಂ ಕರಂ ವಿಸ್ಮಯಮೋ ॥ ೨೦೫ ॥

ಹಡೆದ ಹಣ ಹಾಗಮೆಲ್ಲಮ
ಜಡೆಯಿಡುಕುರ ಮಡಗಿ ಮಿಂಡಿದೊಳ್ತಿರ್ಗಿವೀ
ತುಡುಗುಣಿ ಗೊರವರ ಮೆಚ್ಚಂ
ಪೊಡವಿಗೆ ಶಿವಶಕ್ತಿ ತಾನೆ ನೈಷ್ಠಿಕ ಮುನಿಪಂ ॥ ೨೦೬ ॥

ದೇವಿಶೆಟ್ಟಿ :

ಧರ್ಮದ ಮೇರು, ಧರ್ಮದ ತವರ್ಮನೆ, ಧರ್ಮದ ಜನ್ಮಭೂಮಿ, ಸ
ದ್ಧರ್ಮಗುಣ ಪ್ರಭಾವ, ಮಹಿಮಾಂಬುಧಿ, ನಿರ್ಮಳ ಧರ್ಮದಾಗರಂ ।
ಧರ್ಮದ ಬಿತ್ತು, ಧರ್ಮನಿಧಿ, ಧರ್ಮಪರಂ, ಶಿವಧರ್ಮದೀಪಕಂ,
ಧರ್ಮಸಖಾಯನೆಂದು ಧರೆ ಕೀರ್ತಿಕು ಶೈವರ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯಂ ॥ ೨೦೭ ॥

ಕುಂಜಶೆಟ್ಟಿ :

ಹರಪದ ಪೂಜೆಯೊಳ್, ಹರಕಥೋಚಿತ ತತ್ವಸುಖಾನುಸೇವೆಯೊಳ್,
ಹರಸಮಯ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿವರ್ತನದೊಳ್, ಹರಭಕ್ತಿಯೊಳ್, ಹರ
ಸ್ಮರಣದೊಳಾವಗಂ ತನು ಧನಂ ಮನಮೆಂಬಿವನೆಯ್ದು ಕೂಡಿ, ಸು
ಸ್ಥಿತಮೆನಿಸಿರ್ದನೇಂ ಸುಕೃತಪುಂಜನೊ ಕುಂಜನಿಳಾತಳಾಗ್ರದೊಳ್ ॥ ೨೦೮ ॥

ತನುವಂ ಜಂಗಮದೆಡೆಯೊಳ್,
ಮನಮಂ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ಪದಪಂಕಜದೊಳ್,
ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಕುಂಜಂ ನೆ
ಟ್ಟನೆ ಪಡೆದಂ ಪುಣ್ಯಪದಮುಮಂ ಶಿವಪದಮಂ ॥ ೨೦೯ ॥

ಹೊನ್ನಬೊಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟಿ :

ಜಂಗಮದಿಚ್ಛೆ, ಜಂಗಮದ ನಚ್ಚಿಕೆ, ಜಂಗಮ ಮಚ್ಚು, ಮತ್ತಮಾ
ಜಂಗಮದಾಟ, ಜಂಗಮದ ನೋಟಮೆ, ಜಂಗಮ ಕೂಟವಾಗಳುಂ,
ಜಂಗಮದಾಸೆ, ಜಂಗಮದ ಭಾಸೆಯೊಳುದ್ಭವಿಕಾಸಿ ರಾಜಿಸಿ
ಪ್ಪಂ ಗಡನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಪುದು ಭೂವಳಯಂ ನೆರೆ ಹೊನ್ನಬೊಮ್ಮನಂ ॥ ೨೧೦ ॥

ಲಿಂಗಮೆ ಜನನೀ ಜನಕಂ,
ಲಿಂಗಮೆ ನನಗಾಳ್ದನಾಪ್ತಬಾಂಧವ ಭ್ರಾತ್ರು,
ಲಿಂಗಮೆನೆ ಸರ್ವಮೆನಿಸುವ
ಸಂಗಂ ದೊರಕೊಳ್ಗೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದೊಳ್ ॥ ೨೧೧ ॥

ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ :

ಈ ಮಹಾ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಅತಿಶಯಯೆಂತೆಂದಡೆ: ಶ್ರೀಮತ್‌ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನಪ್ಪ ಅನಾದಿಭಕ್ತ, ಆ ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಣಕಳಾಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪೇ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ಆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಮೂರ್ತಿಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ: ಪ್ರಣಮವೆ ಸಿರಸು, ನಮಃಕಾರವೇ ಭುಜ, ಶಿಕಾರವೇ ದೇಹ, ವಾಯಃಕಾರವೇ ಪಾದ, ಅನಂತಕೋಟಿಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೇ ಮಕುಟ, ಸಮಸ್ತಲೋಕಾದಿಲೋಕಂಗಳೇ ದೇಹದ ಜಳವಳೆಯ, ಆಕಾಶವೇ ಮುಖ, ದಶದಿಕ್ಕುಗಳೇ ತೋಳು, ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾದಿಗಳೇ ನಯನ, ಪಾತಾಳವೇ (ಎದೆ), ಮೇಘಂಗಳೇ ಜಟಾಬಂಧ, ಆ ಜಟಾಬಂಧದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗ, ವೇದಪುರಾಣಂಗಳೇ ಕ್ರಿ, ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೇ ಪುಷ್ಪ, ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶವೇ ವಿಭೂತಿ, ಅಷ್ಟಕುಲಪರ್ವ್ವತಂಗಳೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಸಪ್ತಸಮುಂದ್ರಂಗಳೇ ಕಮಂಡಲ, ಭುವನಸ್ರುಷ್ಟಿಯೇ ಕಂತೆ, ದಿವಾರಾತ್ರಿಗಳೇ ಮಠ, ಷಡುಋತುಗಳೇ ಷಟುಸ್ಥಲ, ಮಹಾಶೇಷನೇ ಕಟಿಸೂತ್ರ, ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವೇ ಪಂಚಮುದ್ರೆ, ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನವೇ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯ, ಮಹಾ ಮೇರುವೇ ದಂಡ, ಸದ್ಗುಣವೇ ಖರ್ಪ್ಪರ, ಕುಲವೆ ಶಿವಕುಲ, ಇಂತಪ್ಪ ಅನಾದಿ ಜಂಗಮವೆ ಜಗಹಿತಾರ್ತ್ಥವಾಗಿ ಚರಿಸಿದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ: ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಸ್ವರೂಪನು, ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನಿ, ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪನ್ನ, ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯರು, ಅಷ್ಟಾವರಣಾಲಂಕರಣ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತತಿಮಿರಮಾರ್ತಂಡನುಂ, ಇಂತಪ್ಪ ದಿವ್ಯಶಿವಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಂಗೆ ಸಂಮ್ಯಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ, ಸಂಸಾರ ಹೇಯಮಂ ಮಾಡಿ, ಶರಣುಹೊಕ್ಕ ಶಿಷ್ಯಜನಗಳ ನಾಮ ಪರಿಕ್ರಮಗಳೆಂತೆಂದಡೆ: ಸಪ್ಪೆದೇವರು, ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಸಿದ್ಧೇದೇವರು, ನಂಜೇದೇವರು, ಬೋಳಬಸವರಾಜದೇವರು, ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವರು, ಪಟ್ಟಣದೇವರು, ರೇವಣಸಿದ್ಧೇದೇವರು, ಶೀಲವಂತದೇವರು, ಚಿಟ್ಟಿಗದೇವರು – ಇಂತಿವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಮಹೇಶ್ವರರ್ಗೆ ಷಡುಸ್ಥಲಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧ ಸಮರಸ ಏಕಾರ್ಥಮಂ ಬೋಧಿಸಿ, ಮುಕ್ತರಂ ಮಾಡಿ, ಷಡುಸ್ಥಲ ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರೀಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ, ಎಡೆಯೂರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಠದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಸಮಾಧಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾದರು. ॥ ೨೧೨ ॥

ಪರ್ವತಯ್ಯ ಅಪ್ಪರಸ : ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಸಮುದ್ರಮುದ್ರಿತಮಪ್ಪ ಧರಾಕಾಂತೆಯ ಶಿರಃಕಂಜದಂತೆ, ಪುರತ್ರಯವಿಪಿನ ದಹನದಾವಾನಳನ ಸುಕೃತಸರ್ವಸ್ವದ ಗವಸಣಿಗೆಯಂತೆ, ಸಕಳಭಕ್ತರ ಪುಣ್ಯಶಾಲೆಯಂತೆ, ಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೆಯ ತಾಯ್ಮನೆಯಂತೆ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಂಗಳಪ್ಪ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳ ಜನ್ಮಕ್ಷೇತ್ರದಂತೆ ಮೆರೆವ ಶ್ರೀಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಮೂಜಗಕೆ ಸೋಜಿಗಮಪ್ಪೋಜೆಯಿಂ ರಾಜಿಸುವ ರಾಜೇಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿಯ, ಮನ್ಮಥಮತ್ತೇಭ ಮೃಗಾಧಿಪನ, ಕೀನಾಶಬಳ ಬಳಾಹಕ ಮಹಾಬಳನ, ಶಾರ್ದೂಲ ದೈತ್ಯಧ್ವಾಂತ ಪ್ರದ್ಯೋತನನ, ದರ್ಪಿಷ್ಟ ಕುಂಜರಾಸುರ ಮರಾಳ ಹರ್ಷ ವಿಳಯಜಳದ ಗರ್ದನನ, ಸುರಸರಿತ್ಸಮುದ್ಭೂತ ಲೋಲತರ ಕಲ್ಲೋಲಮಾಲಾ ಸಂಘಟ್ಟಿತ ಜಟಾಜಾಲನ, ಶ್ರೀಪರ್ವತಾಧೀಶ್ವರನಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಾರುಣ್ಯಕಾಂತಿ ಕಾಯಮಂ ತಳೆದಂತೆ ಜನಿಯಿಸಿದ ಪರ್ವತಯ್ಯ, ಚಂದ್ರನುದಯದಿಂ ಮುನ್ನಂ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳೊಗೆವಂತೆ, ಫಳರಸಮನೀಂಟುವುದರಿಂ ಮುನ್ನಂ ಸವಿ ಜಿಹ್ವೆಯಂ ಮುತ್ತುವಂತೆ, ತನಗೆ ಗುರುಪ್ರಾಪ್ತಿಯಪ್ಪುದರಿಂ ಮುನ್ನಮೆ ಪೂರ್ವ ವಾಸನಾಸಂಬಂಧದಿಂದುರ್ವಿ, ಕೊರ್ವಿ ಪರ್ವತಮನೇರಿ, ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಂ

ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ಪತ್ತಿ ಪರಿದು ನೆರೆದಾಲಿಂಗಿಸಿ ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನೀಶಾಂಘ್ರಿಯೊಳ್ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟ ನೇಹಮಂ ಕಂಡು, ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಮಾಡೆ, ಗುರು ಕರುಣ್ಯಂ ಬಡೆದು, ಶಾಂತಿಯಂ ತಳೆದ ನಿರ್ಮಳ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರೆ.

ಶಿವನುಭಯನೇತ್ರದಿಂ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರೊಗೆದಂತೆ, ಪರ್ವತಯ್ಯನುಭಯವಹ ಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷದಿಂದುದಯಿಸಿದ ಅಪ್ಪರಸ ದೇವರಸರ್ಗೆ ಚಂದ್ರಂಗೆ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳಂ, ಬೆಳ್ದಿಂಗಳಿಂಗೆ ಪರಿಮಳಮಂ, ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ಸವಿಯಂ, ಸವಿಗೆ ರೂಪಂ, ರೂಪಿಂಗೆ ಸೌಂದರ್ಯಮಂ ಕೊಡುವಂತೆ ಉಪದೇಶಂ ಮಾಡೆ, ಕೈಕೊಂಡ ಅಪ್ಪರಸ ದೇವರಸರ್ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಪುಣ್ಯಂ ಪುರುಷಾಕಾರವಾದಂತೆ, ಶಾಂತಿ ಸಾಕಾರವೆತ್ತಂತೆ, ಪರಮಾರ್ಥಂ ಶರೀರವಡೆದಂತೆ, ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಂ ಸಂಸಾರವಂ ಸವಿದಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತೆ, ಲೋಭವಡಿಯಿಡದ ಕರಪಲ್ಲವಂಗಳ, ಅನೃತವಂಕುರಿಸದ ರಸನಾಪ್ರದೇಶದ, ಸಂಸೃತಿ ಸರಸವಾಡದ ಚರಿತಶುದ್ಧಿಯ, ಕಾಮನ ಡಾಮರಕೊಳಸೋರದ ಮನದ ಬಿನದದ, ಮಾಯೆಯಾಜ್ಞೆಯನುಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ರಸ ಗಂಧಾದಿ ಭೋಗಕ್ಕೆಲಸದ ಕರಣಾವಳಿಯ ಮಹಾಮಹಿಮರೆನಿಸಿ, ತಿಲ ಮಧ್ಯದೊಳಿರ್ಪ ತೈಲದಂತೆ, ಕಾಷ್ಠ ಮಧ್ಯದೊಳಿರ್ಪ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ, ಜಲಮಧ್ಯದೊಳಿಪ್ ಕಮಳದಂತೆ, ತಾಂ ಮಾನುಷ ಚರಿತರಪ್ಪುದರಿಂ ಸಂಸಾರಮಂ ಸೋಂಕದೆ, ಅನವರತಂ ಶಿವನೊಳವಿರಳ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡುತಂ, ಮುಲೋಕಮಂ ತೀವಿದ ಶೈವಕೀರ್ತಿಯಂ ತಳೆದು ಸುಖದೊಳಿರ್ದರ್. ॥ ೨೧೩ ॥

ಕಲ್ನೆಲೆ ದೇವರು :

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮತೀರ್ಥಂ
ಭಾವಿಸಿ ಪೇಳ್ದಾಗಳೊಂದೆ, ಗೊಮ್ಮಟದೇವಂ
ಸ್ಥಾವರ ತೀರ್ಥಂ, ಕಲ್ನೆಲೆ
ದೇವರ್ ಭೂವಳಯದೊಳಗೆ ಜಂಗಮತೀರ್ಥಂ ॥ ೨೧೪ ॥

ಮಾಘಣಂದಿ :

ಎಳಮಾವಿಂ ಬನಮಬ್ಜದಿಂ ತಿಳಿಗೊಳಂ ಮಾಣಿಕ್ಯದಿಂ ಮಂಡನಾ
ವಳಿ ತಾರಾಧಿಪನಿಂ ನಭಂ ಶುಭದಮಾಗಿರ್ಪಂತಿರಿರ್ದತ್ತು ನಿ
ರ್ಮಳಮೀಗಳ್ ಕುಲಚಂದ್ರದೇವಚರಣಾಂಭೋಜಾತ ಸೇವಾವಿನಿ
ಶ್ಚಳ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮಾಘಣಂದಿಮುನಿಯಿಂ ಶ್ರೀಕೊಂಡಕುಮದಾನ್ವಯಂ ॥ ೨೧೫ ॥

ನಯನಕೀರ್ತಿ :

ಸಸಿಯಿಂದಂಬರಮಂಬುವಿಂ ತಿಳಿಗೊಳಂ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದಾನನಂ
ಪೊಸಮಾವಿಂ ಬನಮಿಂದ್ರನಿಂ ತ್ರಿದಿವಮಾಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮಣಿವಾತ್ರದಿಂ

ದೆಸೆವಂತೀ ನಯಕೀರ್ತಿದೇವಮುನಿಯಿಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಚಕ್ರೇಶನಿಂ
ದೆಸಗುಂ ಶ್ರೀ ಜಿನಧರ್ಮಮೆಂದೊಡೆ ಬಳಿಕ್ಕೇವಣ್ಣಿಪೊಂ ಬಣ್ಣಿಪೊಂ ॥ ೨೧೬ ॥

ಮೇಘಚಂದ್ರ :
ಇದೆ ಹಂಸೀಬೃಂದಮೀಂಟಲ್ ಬಗೆದಪುದು, ಚಕೋರೀಚಯಂ ಚಂಚುವಿಂದಂ
ಕರ್ದುಕಲ್ ಸಾರ್ದಪ್ಪುದೀಶಂ ಮುಡಿಯೊಳಿರಿಸಲೆಂದಿರ್ದಪಂ, ಸೆಜ್ಜೆಗೇರಲ್
ಪದೆದಪ್ಪಂ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬಂತೆಸೆದು ವಿಲಸತ್ಕಂದಳೀಕಂದಕಾಂತಂ
ಪುದಿದತ್ತೀ ಮೇಘಚಂದ್ರವ್ರತಿತಿಳಕಜಗದ್ವರ್ತಿ ಕೀರ್ತಿಪ್ರಕಾಶಂ ॥ ೨೧೭ ॥

ವಾದಿರಾಜ :
ಆದಿತ್ಯನ ಕೆಲದೊಳ್ ಚಂ
ದ್ರೋದಯಮೆಸೆಯದವೊಲೀ ಧರಾಮಂಡಳದೊಳ್
ವಾದಿಗಳೆವೆಂಬ ಟುಂಟುಕ
ವಾದಿಗಳೆಸೆದಪರೆ ವಾದಿರಾಜನ ಸಭೆಯೊಳ್ ॥ ೨೧೮ ॥

ಗೋಪನಂದಿ :
ಮಲೆಯದೆ ಸಾಂಖ್ಯ ಮಟ್ಟಮಿರು, ಭೌತಿಕ ಪೊಂಗಿ ಕಡಂಗಿ ಬೀಗದಿರ್,
ತೊಲತೊಲಗತ್ತ ಬೌದ್ಧ, ತಲೆದೋರದೆ ವೈಷ್ಣವ ನೀನಡಂಗು, ವಾ
ಗ್ಬಲದ ಪೊಡರ್ಪು ಬೇಡ ಗಡ ಚಾರ್ವಕ, ಚಾರ್ವಕ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಪಮಂ
ಸಲಿಪನೆ ಗೋಪನಂದಿಮುನಪುಂಗವನೆಂಬ ಮದಾಂಧಸಿಂಧುರಂ ॥ ೨೧೯ ॥

ಮಲಧಾರಿದೇವ :
ನೆರೆಯೆ ತನುತ್ರಮಿಕ್ಕಿದವೊಲಿರ್ದ ಮಲಂ, ತಿನೆ ಮೆಯ್ಯನೊರ್ಮೆಯುಂ
ತುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಿದ್ದೆವರೆ ಮಗ್ಗುಲನಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಬಾಗಿಲಂ
ಕಿರು ತೆರೆಯೆಂಬುದಿಲ್ಲುಗುಳ್ವುದಿಲ್ಲ, ಮಲಂಗುವುದಿಲ್ಲಹೀಂದ್ರನುಂ
ನೆರೆವನೆ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಗುಣಗಣಾವಳಿಯಂ ಮಳಧಾರಿದೇವರಾ ॥ ೨೨೦ ॥

ನಯಸೇನ ಸೂರಿ :
ನಿನಗೇನೆಂಬೆನೊ ಶಾಕಟಾಯನಮುನೀಶಂ ತಾನೆ ಶಬ್ದಾನುಶಾ
ಸನದೊಳ್, ಪಾಣಿನಿ ಪಾಣಿನೀಯದೊಳೆ, ಚಂದ್ರಂ ಚಾಂದ್ರದೊಳ್, ತಜ್ಜಿನೇಂ

ದ್ರನೆ ಜೈನೇಂದ್ರದೊಳಾ ಕುಮಾರನೆ ಗಡಂ ಕೌಮಾರದೊಳ್ ಪೋಲ್ವ(ರಿ)ಂ
ತೆನೆ ಪೋಲರ್ ನಯಸೇನಪಂಡಿತರೊಳನ್ಯರ್ ವಾರ್ಧಿವೀತೋರ್ವಿಯೊಳ್ ॥ ೨೨೧ ॥

ಸರಸತಿಯಂ ಮನೋಮುದದೆ ತಾಳ್ದಿದನೆನ್ನನವಜ್ಞೆಗೆಯ್ದ ನಾ
ನಿರೆನವಳಿರ್ಕೆ, ಚಿಃ ಸವತಿಯೊಳ್ ಪುದುವಾಳ್ವುದು ಕಷ್ಟಮೆಂದು, ನಿ
ಷ್ಠುರವಚನಂಗಳಂ ನುಡಿದು, ದಿಕ್ಕರಿಯಂ ಪರಿದೇರಿ, ಕೀರ್ತಿ ತಾಂ
ಪುರುಡಿಸಿ ದೂರಿಪಳ್ ವರ ತಪೋನಿಧಿಯಂ ನಯಸೇನಸೂರಿಯಂ ॥ ೨೨೨ ॥

ನರೇಂದ್ರಸೇನ ಮುನಿ :

ಚಾಂದ್ರಂ ಕಾತಂತ್ರಂ ಜೈ
ನೇಂದ್ರಂ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಂ ಪಾಣಿನಿ ಮ
ತ್ರೈಂದ್ರಂ ನರೇಂದ್ರಸೇನ ಮು
ನೀಂದ್ರಂಗೇಕಾಕ್ಷರಂ ಪೆರಂಗಿವು ಮೊಗ್ಗೇ ॥ ೨೨೩ ॥

ಶುಭಕೀರ್ತಿ :

ಘನದರ್ಪೋರ್ನ್ನದ್ಧ ಬೌದ್ಧಕ್ಷಿತಿಧರಪವಿ ಯೀ ಬಂದನೀ ಬಂದನೀ ಬಂ
ದನೆ, ಸನ್ನೈಯಾಯಿಕೋದ್ಯತ್ತಿಮಿರ ತರಣಿ ಯೀ ಬಂದನೀ ಬಂದನೀ ಬಂ
ದನೆ, ಸನ್ಮೀಮಾಂಸಕೋದ್ಯತ್ಕರಿ ಕರಿರಿಪು ಯೀ ಬಂದನೀ ಬಂದನೀ ಬಂ
ದನೆ, ಪೋ ಪೋ ವಾದಿ ಪೋಗೆಂದುಲಿವುದು ಶುಭಕೀರ್ತಿದ್ಧತ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಘೋಷಣಂ ॥ ೨೨೪ ॥

ಇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಮುನಿ :

ಶ್ರೀಮದರುಹಚ್ಚರಣಸರಸಿರುಹಭೃಂಗನಂ
ಭೂಮಿ ಕೀರ್ತಿಸೆ ನೇಗಳ್ದ ಗುಣಗಣೋತ್ತುಂಗನಂ
ಮನುಚರಿತನಿರತನಂ ಗುರುಚರಣಭಕ್ತನಂ
ವಿನಮಿತಜಗಜ್ಜನಂ ಧರ್ಮಾನುರಕ್ತನಂ
ಪರಹಿತ ದಿಳೀಪನಂ ನೃಗಭೂಪಚರಿತನಂ
ಸುರುಚಿರ ಯಶೋಧರನನಕಳಂಕಚರಿತನಂ
ಪಂಡಿತಮುಖಾಂಬುರುಹಷಂಡ ಮಾರ್ತಂಡನಂ
ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ವಯ ಸಮೂಹಮುಖಮಂಡನಂ ॥ ೨೨೫ ॥

ಪಾಂಬಬ್ಬೆ :

ಪರಸೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದದೊಳೆ ರೇವಕನಿಮ್ಮಡಿ, ದೋರನೊಲ್ದು ತ
ನ್ನರಸುಮ ಮೌಲ್ಯವಸ್ತುಗಳುಮಂ ಕುಡೆ, ಬೂತಗನಕ್ಕನೆಂದು ವಿ
ಸ್ತರಿಸೆ, ಧರಿತ್ರಿ ಜೀಯ ಬೆಸಸೇನೆನೆ ಸಂದಿವು ಸಂದುವಲ್ಲುವಿಂ
ದರೆ ಸುಡಲೆಂದು ಪಾಂಬಬೆಗಳಂತುಗ್ರ ತಪೋನಿಯಮಸ್ಥರಾದೊರ್ ॥ ೨೨೬ ॥

ನರೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ :

ಸದಮಳ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಮೆನಿಪೆ(ಂ)ಬುದಶೋಕೆ ವಿಳಾಸದಿಂ ತಳಿ
ರ್ತುದು, ನಯಶಾಸ್ತ್ರಮೆಂಬ ಪೊಸಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುಷ್ಪಿತಮಾಗಿ ಚೆಲ್ವನಾ
ಳ್ದುದು, ಫಳಮಾಗಿ ನಿರ್ಮಳಜಿನಾಗಮೆಂ(ಬುದು) ನೋಂತು ವ್ಯಂಜಮೊ
ಪ್ಪಿದುದು ನರೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಮುನಿಪುಂಗವನೆಂಬ ವಸಂತಕಾಲದೊಳ್ ॥೨೨೭॥

ಬಾಚಿದೇವ:

ಉದ್ಧರಿಸಿ ಜೈನಭವನಮ
ನುದ್ಧರಿಸಿ ಶಿವಾಲಯಂಗಳಂ ಮುದದಿಂದಂ
ತುದ್ಧರಿಸಿ ವಿಷ್ಣುಗೇಹಮ
ನುದ್ಧರಿಸಿದನಲ್ತೆ ಬಾಚಿ ಜಸದುನ್ನತಿಯಂ ॥೨೨೮॥

೧೨. ವೀರಮರಣ

ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅರಕ್ಷಕ ಬಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣರು, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜೋಳವಾಳಿಗಳು (ಸೈನಿಕರು) ದಾಳಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹೋರಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ 'ವೀರ'ವನ್ನು ಜೀವನದ ಪರಮಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಗೋಗ್ರಹಣ, ರಾಜ್ಯಯುದ್ಧ, ಆಪ್ತರ ಸಹಾಯ, ಗ್ರಾಮದ ದಾಳಿ, ಸ್ತ್ರೀಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ ಮೊದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಸಾಯುವುದು ವೀರಮರಣ. ಇದರಿಂದ ವೀರಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿ - ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರದಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂಥವರ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದವುಗಳೇ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದುದೇ ವೀರಶಾಸನ.

ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ನಾಯಿ ಕಾಳಿಯ ವೀರಮರಣ :

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮ ಧರ್ಮ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ...... ಶ್ರೀಮತ್ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಗಳ್ ...... ತನ್ನಾಳು ...... ಸಗರತ್ರಿಣೇತ್ರಂ ...... ಕದನೈಶೂದ್ರಕಂ ಶ್ರೀಮತ್ ಮಣಲರತಂಗನುವರದೊಳ್ ಮೆಚ್ಚಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದೊಡೆ ..... ಕಾಳಿಯಂ ದಯಗೆಯ್ಯೆಂದು ಕೊಂಡನಾ ನಾಯಂ ಕೆಳಲೆನಾಡ ಬೆಳತೂರ ಪಡುಪಣದೆಸೆಯ ಮೊರಡಿಯೊಳ್ ಪಿರಿದುಂ ಪಂದಿಗೆವಿಟ್ಟೊಡೆ, ಪಂದಿಯುಂ ನಾಯುಮೊಡಸತ್ತುವದರ್ಕೆಯತುಕೂರೊಳ್ ಚೆಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಮುಂದೆ ಕಲ್ಲನ್ನಡಿಸಿ ಪಿರಿಯ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೆ ..... ಇರ್ಛಂಡುಗ ಮಣ್ಣಂ ಕೊಟ್ಟರಾಮಣ್ಣಂ ..... ಅಳಿದನಾ ನಾಯಗೆಯ್ದ ಪಾಪಮಂ ಕೊಂಡೊನಾ ಸ್ಥಾನಮನಾಳ್ವ ಗೊರವನಾ ಕಲ್ಲಂ ಪೂಜಿಸದುಂಡರಪ್ಪೊಡೆ ನಾಯಗೆಯ್ದ ಪಾಪಮಂ ಕೊಂಡೊನ್. ॥ ೨೨೯ ॥

ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ದೇವಗೌಡ-ಮಲ್ಲಗೌಡರ ವೀರಮರಣ :

....ಮದಸಾಲೆಯ ಕಾಳರಸಂ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮಾತ್ತಿಯಂ ಬೆರಸು ಬಂದು....ಕೊರಕೋಡನಿರಿದು, ತುರುವಂ ಕೊಂಡುಡೆಯುಚ್ಚಿ ಹೋಹಾಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಾವಗಾವುಂಡನ ಮಗಂದಿರು ದೇವಗಾವುಂಡನುಂ ಮಲ್ಲಗಾವುಂಡನುಂ ಬಿಲ್ಲುಮಂಬುಮಂ ಕೊಂಡಿರ್ವರುಂ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೊಳಡ್ಡಂ ನಿಂದು, ಗುಹೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳು ಸಿಂಹನಿರ್ಪಂತೆ ತಾಗಿ ತಳ್ತೆಸುವಾಗಳ್.

ಕಾರಮಳೆ ಕರೆದಂತೆಯುಂ, ಕಡಂದುರ ಹುಟ್ಟಿಯ ಕೆಣಕಿದಂತೆಯುಂ, ಕವಿದ ಕಾಲ ಬಾಯೊಳಂ ಜವನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದಂತೆ ತೊತ್ತಳದುಳಿದು ...... ಕಟ್ಟಿದಲಗಂ ಕಿತ್ತು, ಕುರಿಯ ಹಿಂಡಂ ತೋಳ್ ಪೊಕ್ಕಂತೆಯುಂ, ಕರ್ಬುದೋಂಟವನಾನೆ ಪೊಕ್ಕಂತೆಯುಂ, ನಿಕ್ಕುರಳಿಲು ಪೊಕ್ಕು ದೋಳಹಿಂಡು ಕುತ್ತಿ, ನೂಂಕುತ್ತ ಬಪ್ಪಾಗಳು.

ಮಲೆದಿದಿರಾಂತ ಮಾರ್ವಲಮನಳ್ಕುರೆ ತಾಗಿ ಭುಜಪ್ರತಾಪದಿಂ
ದಲಗನೆ ಕಿರ್ತು ಪೊಯ್ಯೆ ನಿರತಂ ಕಣಕಾಲ್ ಮೊಳಕಾಲ್ ಮುಖಂ ಭುಜಂ
ತಲೆಗಳೆಯಾಗೆ ಸಂಬಳಿತಯೋಪಿನದೊಂದೆರಡಟ್ಟೆಯೋಡಲುಂ
ತೊಲಗದೆ ನಿಂದು ತಳ್ತಿರಿದರಿರ್ಬರುಮಾಹವರಂಗಭೂಮಿಯೊಳ್ ॥ ೨೩೦ ॥

ಅಂತವರಿಬ್ಬರುಂ ಪೋಗದೆ ನಿಂದುದಂ ಕಂಡು, ಪೊರಿದಾಳು ಕುದುರೆಯ ಮೊರ್ಬಂ ತಾಗಿಯೆಸಲ್ವರಿಯಲುಂ, ಕೋಲ್ ಕೊಂತಂಗಳ್ಗೂಡಾಗಿ ಬಿರ್ದು ಸುರಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತರಾದರಿಬ್ಬರ ಪೆಣನಂ ಮೆಟ್ಟಿ ತುರುಪರಿಯಲವರಿಬ್ಬರಿಂ ಕಿರಿಯ ಬೊಪ್ಪಗಾವುಂಡ ತಮ್ಮಣ್ಣಂದಿರಿಬ್ಬರ ಕಳೇವರವಂ ಕಂಡು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ನೀಮಾದುದನಪ್ಪೆನಲ್ಲದೊಡೇಂ ತುರುವಂ ಮಗುಳ್ಚಿ ಬಪ್ಪೆ(ನೆಂದು) .... ಹಾಲ್ಗಟ್ಟದ ಬಯಲೊಳೊಡ್ಡನೊಡ್ಡಿದರಿಬಲಮಂ ...... ಕೊಂದು, ತುರುವಂ ಮಗುಳ್ಚಿ ಕೊಂಡುಬಂದಣ್ಣಂದಿರಂ ಸಂಸ್ಕಾರಿಸಿ, ಜಳದಾನಕ್ರಿಯೆಯಂ ಪರೋಕ್ಷವಿನಯಮುಮಂ ಮಾಡಿ, ಇರ್ಬರ್ಗಂ ಕಲ್ಲಂ ನಿರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲಮಹಾಶ್ರೀ ......

ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಕನ್ನೆಯನ ವೀರಮರಣ :

ರಣದೊಳ್ ತಾಗಿದ ಸುಭಟರ
ಪೆಣಮಯಮಂ ಮಾಡಿದಾಗಳರಿಬಲಮೆಲ್ಲಂ
ಕಣೆಯ ಮಯವಾಗಿ ಕರೆದೊಡೆ
ಕಣೆಹಂಜರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನ ಮರೆದೊರಗಿರ್ದಂ ॥ ೨೩೧ ॥

ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ರಾಮಗೌಡನ ವೀರಮರಣ :

ಸುರಿದರ್ ಪೂವಿನ ಮಳೆಯಂ
ಸುರ ದುಂದುಭಿಯೊಡನೆ ಶಂಖ ಕಹಳಾ ರವಮುಂ
ಬೆರಸು ಸುರಾಂಗನೆಯರ್ ತಾಂ
ಪಿರಿಯನನಾ ರಾಮಗವುಡನಂ ದಿವಕುಯ್ದರ್ ॥ ೨೩೨ ॥

ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ದೇಕಭೂಪತಿಯ ವೀರಮರಣ :

ತುರು ಪರಿದವೆಂಬ ಪುಯ್ಯಲ
ನೆರೆಯಾಲಿಸಿ ಕೇಳ್ದು ದೇಕಭೂಪತಿ ಬೇಗಂ
ಪೊರಮಟ್ಟು ಬಂದು ತಾಗಿದ
ನೆರವಿನ ದೋರ್ವಳದಾ ಖಳರನಾ ಕ್ಷಣದಿಂದಂ ॥ ೨೩೩ ॥

ಹೊತ್ತಗೆಯಟ್ಟವಣೆ ಕೋಲ್ಗ
ಳೆತ್ತಿದ ತೆರದಂತೆ ಸರದ ತಂದಲು ತನುವಂ
ತೆತ್ತಿರಲ್ಕಮರ ಕಾಂತಾ
ಜತ್ತಕಿಯರುಯ್ಯೆ ದೇಕಂ ನಾಕಕ್ಕೋದಂ ॥ ೨೩೪ ॥

ಗೆಳೆಯನಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಮಲ್ಲಿಗನ ವೀರಮರಣ :

ಒಡನುಂಡ ಕೆಳೆಯನಂ ಸಂ
ಗಡದಾಳಂ ಮೇಳದಾಳನನುವರದೆಡೆಯೊಳ್
ಬಿಡಲಗದೆಂದು ಬೋಸಿಗ
ನೊಡನಳಿದಂ ಮಲ್ಲಿಗಂ ಪ್ರತಾಪೋನ್ನತಿ(ಯಿಂ) ॥ ೨೩೫ ॥

ಕಳ್ಳರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿದ ಬಿನವನ ವೀರಮರಣ :

ತಾಗಿದೊಡೆ ಮುಳಿದು ಕಳ್ಳರ್
ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ ನೆಲ್ಲೆನುತ್ತೆ ಕವಿತರೆ ಬಿನವಂ
ರಾಗಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿದಳ್ಕದೆ
ನಾಗಂಗಳ ಕಂಡ ಗರುಡನಂತಾಂತಿರಿದಂ ॥ ೨೩೬ ॥

ಜವನುಂಡು ಕಾರಿದಂದದಿ
ನವಂದಿರಂ ಕೊಂದು ಬಿನವ ತಾಂ ಬಸವಳಿಯ
ಲ್ಕವನಂ ವಿಮಾನದೊಳ್ ವಾ
ಸವನ ಪುರಕ್ಕೊಯ್ದರಮರ ಗಣಿಕೆಯರೊಲವಿಂ ॥ ೨೩೭ ॥

ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಚಟ್ಟೆಯನಾಯಕನ ವೀರಮರಣ :

ಚಟ್ಟನೃಪಾಳಕಂ ಬೆರಸು ಪಾಂಡ್ಯನುಮೋವದೆ ನೇಲಿವರ್ತಿಯಂ
ತೊಟ್ಟನೆ ಪಾಯ್ದು ಜೀವಧನಮೆಲ್ಲಮನಾಗಳೆ ಕೊಂಡು ಪೋಗೆ ಬೆ
ನ್ನಟ್ಟಿ ತೆರಳ್ಚಿ ತಳ್ತಿರಿದು ಪೆರ್ವಡೆಯಂ ತುರುವಂ ಮಗುಳ್ಚಿ ತಾಂ
ಚಟ್ಟೆಯ ನಾಯಕಂ ಪಡೆದು ಮೆಚ್ಚಿದ(ನಾ) ಸುರಕನ್ನೆಯರ್ಕಳಂ ॥ ೨೩೮ ॥

ಕಂಡದೊಳಿಂಡೆಯಾಡಿ ಬಿಸುನೆತ್ತರೊಳೋಕುಳಿಯಾಡಿ ಪೆಚ್ಚಿ ಮಾ
ರ್ಕೊಂಡೊಡನೆಚ್ಚ ಪೂಣಿಗರ ಪಂದಲೆಯಂ ಪೊಡೆಸೆಂಡನಾಡೆ ದೋ
ರ್ಗಂಡನಿವಂ ದಲೆಂದು ಪೊಸಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೂಡೆ ಕೈ
ಕೊಂಡೊಡನೊಯ್ದರಚ್ಚರಸಿಯರ್ ಕಲಿ ಚಟ್ಟನನಾಜಿರಂಗದೊಳ್ ॥ ೨೩೯ ॥

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಬೇಳೆಯನ ವೀರಮರಣ :

ಆಂತ ವಿರೋಧಿ ಸೇನೆಯನಗುರ್ಬಿನೊಳಾಂತಿರಿವಲ್ಲಿ ವೀರವಿ
ಕ್ರಾಂತ ಸರಾಳಿಗಳ್ ತನುವನುರ್ಚಲೊಡಂ ಶಿವಯೆಂದು ವೀರಸಿ
ದ್ಧಾಂತದ ಪುಸ್ತಕಂ ತವಣೆ ಕೋಲೊಳೊಳುರ್ವಿಸಿದಂತೆ ವೀರ ವಿ
ಕ್ರಾಂತವನಾಸೆವಟ್ಟು ಕಲಿ ಬೇಳೆಯನೆಯ್ದಿಧ ದೇವಲೋಕಮಂ ॥ ೨೪೦ ॥

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಚಾವುಂಡನ ವೀರಮರಣ :

ಭೂತಳದಲ್ಲಿಯ ಭೋಗಂ
ತೀರ್ದುದು ಈತಂಗೆ ಮರ್ತ್ಯದಲಿರಬಾರದು
ಬೇಗಂ ತನ್ನರೆಯೆಂದಚ–
ಳೇಶ್ವರನಂದೊಪ್ಪುಗೊಂಡ ಚಾವುಂಡನುಮಂ ॥ ೨೪೧ ॥

ಮರೆದಿರ್ದನಂದು ಮರ್ತ್ಯದ
ಬಳಕೆಯ ನೆರೆದರಿದನಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ
ಸದುಗುರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥಂ
ಇದಿರ್ಗೊಂಡಂ ಚಟ್ಟನಣುಗ ಚಾವುಂಡನುಮಂ ॥ ೨೪೨ ॥

ಕಟ್ಟಿಸಿದುಪ್ಪರನುಡಿಯಂ
ಎತ್ತಿಸಿದಂ ಅಭವನೊಲ್ದು ನಂದಿಯ ಸಿಂದಂ
ಹೋ ಉಘೇ ಎಂದೆನುತುಂ
ವೀರೇಶ್ವರನೊಪ್ಪುಗೊಂಡ ಚಾವುಂಡನುಮಂ ॥ ೨೪೩ ॥

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಕಲಿರಾಯನ ವೀರಮರಣ :

ಸುರಿವ ಸರಲ್ಗೆ ಪಾಯ್ವ ಚತುರಂಗದಳಕ್ಕಣೆದಾರ್ದು ನೂಂಕುವಾ
ಸುರತರಮಪ್ಪ ಸಿಂಧುರ ಘಟಾವಣಿಗಳ್ಕದೆ ಕಾದಿ ಬೀರರ
ಚ್ಚರಿವಡೆ ಮಾಚಗೌಂಡನ ಮಗಂ ಕಲಿರಾಯನ ಕೀರ್ತಿಯಂ ವಸುಂ
ಧರೆ ಪೊಗಳ್ವನ್ನೆಗಂ ಪಡೆದನಾಹವದೊಳ್ ರಣರಂಗಶೂದ್ರಕಂ ॥ ೨೪೪ ॥

ಎತ್ತಿದ ಮೊನೆಯೊಳ್ ರಾಯಂ
ಕುತ್ತಲ್ ಕಾಲಾಳುಮಶ್ವಮಂ ಮೇಲಾಳಂ
ತೆತ್ತಮುರುಳ್ದೊಡೆ ಪೆಣನಂ
ಬಿತ್ತಿದ ತೆರನಾಯ್ತು ಸುರಿಯೆ ಪೂಮಳೆ ನಭದಿಂ ॥ ೨೪೫ ॥

ಕರಿತುರಗ ವೀರಭಟರಂ
ಧುರದೊಳ್ ತಳ್ತಿರಿದು ಕೊಂದ ರಾಯನನಾಗಳ್

ಸುರಗಣಿಕೆಯರುಯ್ದರ್ ವಿ
ಸ್ತರದಿಂ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನಮೇರಿಸಿ ನಭದೊಳ್ ॥ ೨೪೬ ॥

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಸಾವುಳನ ವೀರಮರಣ :
ಪರಿಕಿಸೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಕುಳಕ್ರಮಮಂ ನಮಗಾಜಿರಂಗದೊಳ್
ಪರಿಭವಮಾಗಿ ಮುಂತಡಿಯ ಪಿಂತೆಯಿಟ್ಟಡೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದಾ
ಪುರುಷರು ನಾಕವಾಸಿಗಳಧೋಗತಿಗೆಯ್ದುವರೆಂದು ಸಾವಳಂ
ಪರಿದರಿದಲ್ಲಿಯಂಬುಧಿಯನಂಬುಧಿ ತಾಪವೊಲೆಯ್ದಿ ತಾಗಿದಂ ॥ ೨೪೭ ॥

ಸುರವಧುವಿಕ್ಕಲದೊಳ್ ಸೀ
ಗುರಿ ಚಾಮರವಿಕ್ಕೆ ರತ್ನಖಚಿತ ವಿಮಾನಂ
ಬರಲೇರಿ ಸಾವುಳಂ ತಾಂ
ಹರಭವನಕ್ಕೆಯ್ದೆ ಕೂಡಿದಂ ಶಂಕರನಂ ॥ ೨೪೮ ॥

೧೩. ವೇಳೆವಾಳಿ ಮರಣ

ರಾಜನ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟು ಹೋರಾಡುವ ಸೈನಿಕರು ಜೋಳವಾಳಿಯಾದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನ, ಯುದ್ಧ ವಿಜಯಗಳಂಥ ಶುಭವನ್ನು ಹಾರೈಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಅವನ ಮರಣ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿ, ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ವೇಳೆವಾಳಿಗಳು. ತೀರ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜನೊಂದಿಗೆ ಸುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ 'ವೇಳೆವಡಿಚ' ಎಂದೂ, ಹುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ 'ಕಿಳ್ಗುಂಟೆ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ವಿಧಾನಗಳನ್ನನುಸರಿಸುವವರಿಗೆ 'ಲೆಂಕ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ 'ಗರುಡ' ಎಂಬ ಬೇರೊಂದು ಪದ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಂತಿದೆ. ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮರಣ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುವವರು 'ಅನ್ವಯಾಗತ ವೇಳೆವಾಳಿಗಳು'.

ಚಾಳುಕ್ಯ ಪರಹಿತರಾಜನ ವೇಳೆವಾಳಿ ಶಂಭು :
ಶ್ರೀ ಜಯಯುತಂಗೆ ಪರಹಿತ
ರಾಜಂಗೆ ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶದಾತಂಗೆ ಲಸ
ದ್ರಾಜಿತ ಗುಣಂಗೆ ಶಂಭು
ವಿರಾಜಿತಮತಿ ವೇಳೆಗೊಂಡ ಭಯರಹಿತ ಮನಂ ॥ ೨೪೯ ॥

ಪೊಗಳಲ್ಕಳುಂಬಮಪ್ಪೊ
ಳ್ಪುಗಳನೆ ತನಗವನೆ ಶಾಶ್ವತಂ ಮಾಡಿ ಧಗ
ದ್ಧಗಿತ ಶಿಖಿ ಸೆಕೆಯ ಕೊಳೆ ನಗೆ
ಮೊಗದಿಂ ಶಂಭುವನೆ ಶಂಭು ನೆನೆಯುತ್ತಿರ್ದಂ ॥ ೨೫೦ ॥

ಮುನ್ ನೆಗಳ್ದ ವೇಳೆವಡಿಚರು
ಮಿನ್ನಪ್ಪೊರುಮೀಗಡುಳ್ಳೊರುಂ ಬಗೆವೊಡವರ್
ನಿನ್ನನ್ನರೆ? ನಿನ್ನನ್ನರೆ?
ನಿನ್ನನ್ನರೆ? ನಿನಗೆ ನೀನೆ ದೊರೆಯಯ್ ಶಂಭೂ ॥ ೨೫೧ ॥

ಉರಿಗೊಡ್ಡಿ ಮೆಯ್ಯನಳ್ಕದೆ
ಪರಮ ತಪೋಧನ ನಿವಿರ್ತಿಯಿಂದಳಿದು ಮಹೇ
ಶ್ವರನನೆ ಚಿಂತಿಸಿ ದಿವ್ಯಾ
ಪ್ಸರೆಯರೊಡ ನೆರೆದು ಶಂಭು ಸಂತೋಷದಿಳ್ದನ್ ॥ ೨೫೨ ॥

ಹೊಯ್ಸಳ ಎರಡನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಲೆಂಕವಾಳಿ ಕುವರಲಕ್ಷ್ಮ :
ಅರಮನೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ನೆಗಳ್ದಾ
ದರಮದು ಬಾಯ್ವೆಣ್ಣೆ ದಾದಿಯರ್ ತನ್ನಂತಃ
ಪುರಮೆನೆ ಬಲ್ಲಾಳನೃಪಂ
ಪೊರೆದ ಮಗಂ ಕುವರಲಕ್ಷ್ಮ ದಂಡಾಧೀಶಂ ॥ ೨೫೩ ॥

ತೊಡರುಂ ಪಾಪೆಗಳುಂ ಝುಣಜ್ಝಣ ರವಂ ಕೆಯ್ಗಗ್ಣೆ ವಾಮಾಂಘ್ರಿಯೊಳ್
ನುಡಿಯುತ್ತಿರ್ಪುವು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗಿವನೊಳ್ ಮತ್ತಾರುಮೇನಾರ್ಪರೇ
ನುಡಿದಂತಣ್ಮಲದೆಂದುಮೆಂಬ ನುಡಿಯಂ, ಬಲ್ಲಾಳದೇವಂಗೆ ಕೈ
ಪಿಡಿಯಂ ಕಟ್ಟಿದ ಗೇಣುಮೀತನೆ ವಲಂ ದಂಡೇಶ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ॥ ೨೫೪ ॥

ತಾರಗೆಯಂತೆ ತಳ್ತೆಸೆವ ಮುತ್ತಿನ ಮೊತ್ತದಿನಾದ ಗಂಡಪೆಂ
ಡಾರಮುಮಿಕ್ಕೆ ಚಂಪಕ ನವೋದ್ಗಮ ದಾಮದ ಚೆಲ್ವನಾಳ್ದು ವಾ
ಮಾರುಣಪಾದದೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಪೊಂದೊಡರುಂ ಪತಿಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಿ ವಿ
ಸ್ತಾರ ಕುಮಾರಲಕ್ಷ್ಮ ರಥಿನೀಪತಿಗೊಪ್ಪುಗುಮೊಪ್ಪವನ್ಯರೊಳ್ ॥ ೨೫೫ ॥

ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗೆ
ಕಲ್ಲಂ ನಿರಿಸುವರನುರದೆ ನಗುವವೊಲಿರ್ಕುಂ
ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಕುವರಲಕ್ಷ್ಮನ
ಕಲ್ಲ ಕವಲ್ತೆಸೆವ ಕಾಂತಿ ದಿಗ್ಭಿತ್ತಿಗಳೊಳ್ ॥ ೨೫೬ ॥

ತನ್ನೊಡನೆ ತೊರೆದ ಸುಭಟರ,
ತನ್ನ ಮನಃಪ್ರಿಯೆಯ, ತನ್ನ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಂ
ತನ್ನಾಳ್ದಂಗಾಯ್ತೆನಿಸಿದ
ನೇನ್ನೆಟ್ಟನೆ ಕಲಿಯೊ ಕುವರಲಕ್ಷ್ಮಚಮೂಪಂ ॥ ೨೫೭ ॥

ಎಡಗಾಲೊಳ್ ತೊಡರಂ ತೊಡರ್ಚೆ ಪತಿಯಂ ಬೇಳ್ಮಾಡಿ ನಿನ್ನೊಂದು ಪಿಂ
ಬಡಿನೊಳ್ ನಿಲ್ವವಳಲ್ಲೆನೆಂದು ಸುಖದಿಂದುಂಡುಟ್ಟು ಕಾಲಂ ಕರು
ತ್ತಡಸಲ್ ಪುಚ್ಚಳಿವನ್ಯ ಕಾಮಿನಿಯರಂ ರೋಡಾಡುವಂತಿಕ್ಕಿದಳ್
ತೊಡರಂ ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ ತನ್ನೆಡದ ಪಾದಾಂಭೋಜದೊಳ್ ಲೀಲೆಯಿಂ ॥ ೨೫೮ ॥

ಇದು ಬಲ್ಲಾಳ ನೃಪಾಳಕಂಗೆ ಪಿರಿದುಂ ನಿತ್ಯತ್ವಮಂ ಮಾಳ್ಪುದ
ಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗರಮೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸೆ ಜಗಂ ಭಾನ್ವಚ್ಛಿಲಾಸ್ತಂಭಮಂ
ಸದಳಂಕಾರದ ವೀರಶಾಸನಮನೀ ದಂಡೇಶ ಲಕ್ಷ್ಮೀವರಂ
ಸುದತೀ ಸಂಯುತನೇರಿದಂ ಪತಿಹಿತವ್ಯಾಪಾರಮಂ ತೋರಿದಂ ॥ ೨೫೯ ॥

ಧರೆಗೆ ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತೆಸೆವ ಶಕ್ತಿಗೆ ಶೂದ್ರಕ ಭೂಭುಜಂಗೆ ಭಾ
ಸುರಮೆನೆ ಭಾಷಿತಂ ನೆರಪುವಗ್ಗದ ಬೀರರದಯ್ವದಯ್ವದಿಂ
ಬರೆ, ಸುಭಟೋತ್ತಮರ್ ಕುವರ ಲಕ್ಷ್ಮಚಮೂಪತಿಗಿತ್ತು ಭಾಷೆಯಂ
ಧರೆ ಪೊಗಳ್ವನ್ನೆಗಂ ನೆರಪುವಗ್ಗದ ವೀರರದೊಂದು ಸಾಸಿರಂ ॥ ೨೬೦ ॥

ಪೊರೆದಾಳ್ದನೊಡನೆ ಸಾಯದೆ
ಪೆರಗುಳಿದುಂ ತೊರೆದು ಸತ್ತವನ ವೇಳೆ ದಲಾ
ವರಿಯೆವದನೆಂಬ ಗಂಡರ್
ತೊರೆದರ್ ಕಲಿ ಕುವರಲಕ್ಷ್ಮನೊಡನತಿಸುಭಟರ್ ॥ ೨೬೧ ॥

ಕಲ್ಲವ್ವೆ ಜವನವ್ವೆ ಉಮ್ಮವ್ವೆಯರ ಅನ್ವಯಾಗತ ವೇಳೆವಾಳಿ ಮರಣ :

ಅತಿಧೃತಿಯಿಂದವಂಗಯಿಸಿ ಕನ್ನೆಯನಾಯಕನಿರ್ದು ನೋಡೆ, ಸಂ
ತತಿ ಬೆರಗಾಗೆ, ಬಂಧುಜನ ಆ ! ಎನೆ, ಲೋಕದ ಪೆಂಡಿರೆಲ್ಲವಾ
ಯತಿಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಬಿತ್ತರಿಸೆ, ಕಲ್ಲವೆಯಾ ಜಮನವ್ವೆಯುಮ್ಮವಾ
ರತಿಗಳನೆತ್ತಿದರ್ ತೊಳಪ ಪಂದಲೆಯಿಂ ಪತೆಮೆಚ್ಚಿ ಮೂವರುಂ ॥ ೨೬೨ ॥

೧೪. ಮಹಾಸತಿ ಮರಣ

ರಾಜನ ಮರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಆತ್ಮ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಪತಿಯ ಮರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸತಿಯರು ಆತ್ಮಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇವರು ಗಂಡನ ವೇಳೆವಾಳಿಗಳು. ಇವರು ಗಂಡನ ಶವದೊಡನೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದುದು 'ಸಹಗಮನ', ದೂರದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಸತ್ತ ಸುದ್ಧಿ ಕೇಳಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದುದು 'ಅನುಗಮನ'. ಈ ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭದ ಸ್ಮಾರಕಗಳೇ ಮಾಸ್ತಿಶಿಲೆಗಳು.

ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಅನುಗಮನ :

ಚಾರುತರಿತ್ರೆ ನಯವಿನಯಾಕಾರೆ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರೆ ಸುಶೀಳಯುಕ್ತೆ
ನಾರೀಜನರನ್ನಮೆನಿಪ ಪೊನ್ನಬ್ಬೆಗಂ ರವಿಗಂಗಂ ಪುಟ್ಟಿದ ದೇಕಬ್ಬೆ
ಯರಂ ನವಲೆನಾಡಧಿಪತಿ ಕುರುವಂದಕುಲದ ಪೆರ್ವಯಲಾತನೇಚಂಗೀಯೆ
ವಾರಿಜಾನನೆ ವಿನಯಚಿಂತಾಮಣಿ ಪತಿಹಿತೆಯೊಡಗೂಡಿ ಸುಖದಿನಿಳ್ದು ॥ ೨೬೩ ॥

ಜೆಟ್ಟಿಗನೆನೆ ನೆಗರ್ದಹಿತ ಘ
ರಟ್ಟಂ ಸುಖಮಿಳ್ದು ತನ್ನ ದಾಯಿಗರಂ ತ
ಳ್ತೊಟ್ಟಜೆಯಿರಿದಡವನಂ
ನೆಟ್ಟನೆ ತಲೆಕಾಡಲುಯ್ದು ಕೊಂದಂ ನರಪಂ ॥ ೨೬೪ ॥

ಕಲಿಕಾಲ ವೇಳನೆನಿಸಿದ
ಕಲಿಚಾಗಿಯನಿರಿದು ಕೊಂದರೆಂಬುದು ಮಾತಂ
ಲಲಿತಾಂಗಿ ಕೇಳ್ದು ರವಿಗನ
ಕುಲದೀಪಕಿ ಸಾಯಲೆಂದು ಕೊಂಡಕೆ ನಡೆದಳ್ ॥ ೨೬೫ ॥

ತಂದೆಯುಮಬ್ಬೆಯುಮೊಡನೆಯೆ
ಬಂಧುಗಳುಂ ಬಂದು ಮಗಳೆ ಸಾಯದೆ ಮಾಣ್ ನೀ
ನೆಂದೆಲ್ಲಂ ಕಾಲ್ವಿಡಿದಡ
ನಿಂದಿತೆ ದೇಕಬ್ಬೆ ಮುನಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ನುಡಿದಳ್ ॥ ೨೬೬ ॥

ನುಗುನಾಡಧಿಪತಿ ರವಿಗನ
ಮಗಳಾಗಿಯುಮಂತೆ ನವಿಲೆನಾಡಧಿಪತಿಗಾಂ
ನೆಗಳೆ ಸತಿಯಾಗಿ ಬಾಳ್ವುದು
ಬಗೆದರ್ಪನೆ ಕೊಟ್ಟಕೊಂಡ ಮನೆಯೆಸಮಳಿಯಲ್ ॥ ೨೬೭ ॥

ಎಂದು ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸಿ ನಯ
ದಿಂದಂ ದೇವಂಗೆ ತೋಂಟ ಖಂಡುಗ ಮಣ್ಣಂ
ನಂದಾದೀವಿಗೆಗಿತ್ತರ
ವಿಂದಾನನೆ ಸಲೆ ನಿವೇದ್ಯಕೆಂದನುನಯದಿಂ ॥ ೨೬೮ ॥

ನೆರೆದೆಲ್ಲಂ ಬೇಡ ಮಾಣೆಂದಡೆ ನುಡಿಯದಿರಿಂ ಪೋಗಿಮಾಂ ಮಾಣೆನೆಂದಾ
ದರದಿಂದಂ ಭೂಮಿ ಪೊಂಪುಟ್ಟಿಗೆ ಪಸು ಧನಮಂ ನೀಡುತುಂ ..... ದೇ
ವರದೇವಂಗಳ್ತಿಯಿಂ ಕೆಯ್ಮುಗಿದುರಿವುರಿಯಂ ಪೊಕ್ಕು ದೇಕಬ್ಬೆ ತನ್ನಂ
ಧರೆಯೆಲ್ಲಂ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಚ್ಚಂ ಪೊಗಳೆ ನೆಗಳುತುಂ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆವೋದಳ್ ॥ ೨೬೯ ॥

ಶ್ರೀರಮಣಿ ಗೌರಿ ಶಚಿ ಧಾರಿಣಿಯ ಪುತ್ರಿ ರತಿ
ಭೂರಮಣಿಯಂದದ ಸುರೂಪ ವರವೊಳ್ವಾ
ಧಾರೆ ಜಯಧಾರೆ ಜಸಧಾರೆ ನಯಧಾರೆ ಭಯ
ಹಾರೆ ಪತಿಭಕ್ತೆ ಧೃತಶಕ್ತಿಯನೆ ಸಂದೀ
ವೀರನಿಧಿಯಂ ಚಲದ ವಾರಿನಿಧಿಯಂ ಗುಣದ
ಚಾರುನಿಧಿಯಂ ನೆಗಳ್ದ ದೇಕಲೆಯನಿಂತೀ
ನಾರಿಜನರನ್ನಮನದಾರೊ ಮರೆವರ್ ಸಕಳ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳಿಂತು ವರಕಾಂತೆ ದೊರೆಯಾವಳ್ ॥ ೨೭೦ ॥

ಪಂಡಿತಾಶ್ರಯಂ ನುಗುನಾಡ ರಾಘವಂ ಮುನಿವರ ಸಿಂಘ ಮಾಚಕಹಾವಳಂ
ಚಂಡವಿಕ್ರಮಂ ಕುಡಿಯರ ವಲ್ಲಭಂ ಕಲಿಕಾಲಕರ್ಣಂ ಮಚ್ಚರಿಪವರ
ಗಂಡಂ ವಂದಿಚಿಂತಾಮಣಿ ಶಿವಪಾದಶೇಖರಂ ನಿಜಸುತೆಗನುರಾಗದಿಂ
ಮಂಡಲಕೆಲ್ಲಂ ಪಡಿಛಂದಮಾಗೆ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಮಾಗೆ ನೆಟ್ಟಂ ॥ ೨೭೧ ॥

ಮಹಾದೇವಿಯ ಸಹಗಮನ :

ಅನುಪಮ ದಾನಿ ಗಂಡುಗಲಿ ಸಜ್ಜನವಂದ್ಯನನೂನಕೀರ್ತಿ ಮಾ
ನಿನಿವರನಾಥ ಧರ್ಮಧರನುದ್ಧಟವೈರಿ ವಿರೋಧಿ ಮಾರದೇ
ವನ ರಮಣೀ ಮನೋಹರಿ ಮಹಾಸತಿ ಶೀಲಗುಣೌಘಭೂಮಿಕಾ
ಮಿನಿ ಮಹದೇವಿ ತನ್ನ ವರನೊಳ್ ಪ್ರತಿಪನ್ನದಿ ಸಂದಳಾ ದಿವಂ ॥ ೨೭೨ ॥

೧೫. ಸಲ್ಲೇಖನ ಮರಣ

ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೋ, ಅನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೋ ಮರಣ ಸಮೀಪ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವ್ರತ ಹಿಡಿದು ಸಾಯುವುದು, ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 'ಸಲ್ಲೇಖನ ಮರಣ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮರಣವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಿಧನರಾದ ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನದ ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷರ, ಸನ್ಯಾಸಜೀವನದ ಮುನಿ–ಕಂತಿಯರ ಸ್ಮಾರಕಗಳೇ 'ನಿಷಧಿ ಶಿಲೆ'ಗಳು.

ನಂದಿಸೇನಮುನಿಯ ಸಲ್ಲೇಖನ :

ಸುರಚಾಪಂಬೋಲೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಗಳ ತೆರವೋಲ್ ಮಂಜುವೋಲ್ ತೋರಿ ಬೇಗಂ
ಪಿರಿಗುಂ ಶ್ರೀರೂಪಲೀಲಾಧನವಿಭವಮಹಾರಾಶಿಗಳ್ ನಿಲ್ಲವಾರ್ಗಂ
ಪರಮಾರ್ಥಂ ಮೆಚ್ಚೆನಾನೀ ಧರಣಿಯುಳಿರವಾನೆಂದು ಸನ್ಯಸನಂಗೆ
ಯ್ದುದು ಸತ್ವನ್ ನಂದಿಸೇನಪ್ರವರಮುನಿವರನ್ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂದಾನ್ ॥ ೨೭೩ ॥

ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆಯ ಸಲ್ಲೇಖನ :

ಸಲೆ ಮೋಹಧ್ವಾಂತದಿಂದಂ ಮುಗಿದ ಹೃದಯನಿರೇಜಮಂ ಜೈನವಾಕ್ಯಾ
ಮಲಭಾನುಜ್ಯೋತಿಯಿಂದಂ ವಿಕಸಿಸಿ, ಅದರೊಳ್ ದೇವದೇವೇಶನಂ ನಿ
ಶ್ಚಲಮಾಗಿರ್ದಾತ್ಮಸಂತೋಷದೊಳ್ ಜಿನಪನಂ ಜಾನಿಸುತ್ತ, ಲತಾಕೋ
ಮಲೆ ಬಿಟ್ಟಳ್ ಜಕ್ಕಿಯಕ್ಕಂ ತನುವನುಳಿದರಾರ್ ಪೋಲ್ವರ್ ತನ್ನಂ ॥ ೨೭೪ ॥

ಹರ್ಯಲೆಯ ಸಲ್ಲೇಖನ :

ಅನುಪಮಪುಣ್ಯಭಾಜನೆ ಜಿನೇಂದ್ರಪದಾಬ್ಜವಿಲೀನಚಿತ್ತೆ ಪಾ
ವನ ಸುಚರಿತ್ರೆ ಹರ್ಯಲೆ ಮಹಾಸತಿ ತನ್ನವಸಾನಕಾಲದೊಳ್
ಮನುಜ ಮನೋಜನಂ ಕರೆದು ಬೂವಯನಾಯಕ ಕೆಮ್ಮಗೆನ್ನ ನೀಂ
ಕನಸಿನೊಳಪ್ಪೊಡಂ ನೆನೆಯದಿರ್ ನೆನೆ ಶಾಶ್ವತಮಪ್ಪ ಧರ್ಮಮಂ ॥ ೨೭೫ ॥

ಎನಗನುಮೋದನ ಪುಣ್ಯಂ
ನಿನಗಂ ನಿಸ್ಸೀಮಮಪ್ಪ ಪುಣ್ಯಂ ಸಾರ್ಗುಂ
ಮನವೊಸೆದು ಮಾಡಿಸೊಂದಂ
ಜಿನಗೃಹಮಂ ಬೂವಿದೇವ ಧರ್ಮಧುರೀಣಾ ॥ ೨೭೬ ॥

ತದನಂತರಮಭಿಷವಮಂ
ಮುದದಿಂ ಜಿನಪತಿಗೆ ಮಾಡಿ ಗಂಧೋದಕಮಂ
ಸದಮಳ ಚರಿತ್ರೆ ಕೊಂಡಳ್
ಬೆದರಿಪೆನಘ ಬಲಮನೆಂಬೊಂದುತ್ಸವದಿಂದಂ ॥ ೨೭೭ ॥

ತೊಳೆದು ಜಿನೇಂದ್ರಚಂದ್ರಪದ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್ ಪದ ಪಂಚಕಂಗಳಂ
ಮರೆಯದೆ ಭೋರನುಚ್ಚರಿಸುತಂ ನೆರೆ ಸುತ್ತಿದ ಮೋಹಪಾಶಮಂ
ಪರಿದು ಜಗಜ್ಜನಂ ಪೊಗಳೆ ಹರ್ಯಲೆ ನಾರಿ ಸಮಂತು ಸೈಪು ಕ
ಣ್ದೆರೆದವೊಲೇಂ ಸಮಾಧಿವಿಧಿಯಿಂದಿರದೆಯ್ದಿದಳಿಂದ್ರಲೋಕಮಂ ॥ ೨೭೮ ॥

ಬರವಂ ಕೇಳ್ದಮರಾವತೀಪುರದ ದೇವೀಸಂಕುಲಂ ಬಂದು, ನೂ
ಪುರಮಂ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಮಂ ಕಟಕಮಂ ಕೇಯೂರಮಂ ವಜ್ರದುಂ
ಗುರಮಂ ಮಾಣಿಕದೋಲೆಯಂ ತುಡಿಸಿ, ಬೇಗಂ ದೇವಿ ನೀನೇರು ರಾ
ಗರಸಂ ಕೆಯ್ಮಿಗಲೀ ವಿಮಾನಮನೆನುತ್ತುಂ ತಂದವರ್ ಸಾರ್ಚಿದರ್ ॥ ೨೭೯ ॥

ಏರಿ ವಿಮಾನಮಂ ಬರೆ ಸುರಾಂಗನೆಯರ್ ನಳಿತೋಳ ನುಣ್ಬೊಗರ್
ತೋರುವಿನಂ ಮಹೋತ್ಸವದೆ ಸೇಸೆಯನಿಕ್ಕೆ ಸುರಾನಕಸ್ವನಂ

ಮೀರೆ ಘನಾಘನಧ್ವನಿಯನೆತ್ತಿದ ಸತ್ತಿಗೆ ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಂ
ಬೀರಿ ವಿಲಾಸದಿಂ ಪಿಡಿದು ಚಾಮರಮಿಕ್ಕೆ ಸಮಂತು ಪೊಕ್ಕಳಾ
ನೀರೆ ಮಹಾನುಭಾವೆ ಸತಿ ಹರ್ಯಲದೇವಿ ಸುರೇಂದ್ರಲೋಕಮಂ ॥ ೨೮೦ ॥

ಶಾಂತಲೆಯ ತಾಯಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯ ಸಲ್ಲೇಖನ :

ಅರಸಿ ಸುರಗತಿಯನೆಯ್ದಿದ
ಳಿರಲಾಗೆನೆಂದು ಬಂದು ಬೆಳಗೊಳದಲು ದು
ರ್ಧರ ಸನ್ಯಾಸನದಿಂ
ಪರಿಣತೆ ತಾಯಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ತಾನುಂ ತೊರೆದಳ್ ॥ ೨೮೧ ॥

ಅರೆಮುಗುಳ್ದಿರ್ದ ಕಣ್ಮಗ್ಗಳೋದುವ ಪಂಚಪದಂ ಜಿನೇಂದ್ರನಂ
ಸ್ಮರಿಯಿಸುವೋಜೆ ಬಂಧುಜನಮಂ ಬಿಡಿಪುನ್ನತಿ ಸನ್ಯಸಕ್ಕೆವಂ
ದಿರಲೊಸೆದೊಂದು ತಿಂಗಳುಪವಾಸದೊಳಿಂಬೆನೆ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ತಾಂ
ಸುರಗತಿಗೆಯ್ದಿದಳ್ ಸಕಳಭವ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್ ಸಮಾಧಿಯಿಂ ॥ ೨೮೨ ॥

ಪೆಂಡಿರ್ ಸನ್ಯಾಸನಂಗೊಂಡವರೊಳಗಿನಿತಂ ಬಲ್ಲರಾರೆಂಬಿನಂ ಕೈ
ಕೊಂಡಾಗಳು ಘೋರ ವೀರಬ್ರತ ಪರಿಣತೆಯಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಂ
ಪಾಂಡಿತ್ಯಚಿತ್ತದೊಳ್ ತಳ್ತಿರೆ ಜಿನಚರಣಾಂಭೋಜಮಂ ಭಾವಿಸುತ್ತಂ
ಕೊಂಡಾಡಲು ಧಾತ್ರಿ ತನ್ನಂ ಸುರಗತಿವಡೆದಳ್ ಲೀಲೆಯಿಂ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ ॥ ೨೮೩ ॥

೧೬. ಪವಾಡ–ದಿವ್ಯ–ನಂಬಿಕೆ

ಪವಾಡ–ದಿವ್ಯ–ನಂಬಿಕೆ ಭಾರತೀಯರ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವ ಇಂಥ ವಿರವರಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಮುಖವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳ ಅದ್ಭುತಗಳು :

ಕರಕಮಳಂಗಳಂ ಮುರಿದುಮಾಪತಿಗೇರಿಸಿ ಮೀಂಟಿ ಕಂಗಳಂ
ಹರನ ಶಿಖಾಗ್ರದೊಳ್ನಿರಿಸಿ ದಂಡೆಗರುಳ್ಗಳೊಳೆಡೆಯಂ ಭಯಂ
ಕರಮೆನೆ ಮಾಡಿ ಶಂಕರನನರ್ಚಿಸಿ ಪಂದಲೆಯಿಂ ನಿವಾಳಿಯಂ
ಪುರಮಥನಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಗುಳ್ದುಂ ಪಡೆವರ್ ಪ್ರಮಥರ್ಕಳದ್ಭುತಂ ॥ ೨೮೪ ॥

ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ – ಮಂತ್ರಿ ಗಂಗರಾಜನ ಪವಾಡಗಳು :

ಜಿನಧರ್ಮಾಗ್ರಣಿಯತ್ತಿಮಬ್ಬರಸಿಯಂ ಲೋಕಂ ಗುಣಂಗೊಳ್ವುದೇ
ಕೆನೆ ಗೋದಾವರಿ ನಿಂದ ಕಾರಣದಿನೀಗಳ್ ಗಂಗದಂಡಾಧಿನಾ
ಥನುಮಂ ಕಾವೇರಿ ಪೆರ್ಚಿ ಸುತ್ತಿ ಪಿರಿದುಂ ನೀರೆತ್ತಿಯುಂ ಮುಟ್ಟಿತಿ
ಲ್ಲೆನೆ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವದ ಪೆಂಪನೇಂ ನೆರೆಯೆ ಬಣ್ಣಿಪ್ಪಣ್ಣನೇವಣ್ಣಿಪಂ ॥ ೨೮೫ ॥

ಕುರುಗೋಡ ರಾಚಮಲ್ಲನ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರವೇಶ :

ಧರೆಗತ್ಯಂತ ಚೋದ್ಯಾವಹಮೆನೆ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಿಥಿವೀ
ಭರರಾಜ್ಯಶ್ರೀಯುಮಂ ಸಂತತಿಗೆ ನಿಲಿಸಿದಂ. ರಾಚಮಲ್ಲಂ ಶರೀರಂ
ಬೆರೆಸುತ್ತುಂಗಾಶ್ವ ಚಂಚಚ್ಚಮರರುಹ ಸಿತಚ್ಛತ್ರ ಚಿಹ್ನಾನ್ವಿತಂ ಶಂ
ಕರನೊಳ್ ಸಾಲೋಕ್ಯಮಂ ಪೊರ್ದಿಯುಮವನಿಗೆ ಸಾಯುಜ್ಯದಿಂ ಲಿಂಗವಾ(ದಂ) ॥ ೨೮೬ ॥

ಸುಗ್ಗಲದೇವಿಯ ಘಟಸರ್ಪ ದಿವ್ಯ :

ಸತತ ಮದೀಯ ದೈವ್ವ ಅಮೃತೇಶ್ವರನೀ ನಿಗಳಂಕ ಬರ್ಮಭೂ
ಪತಿ ಪತಿಯನ್ಯಥಾಪಿ ಶರಣಿಲ್ಲೆನಗೆಂದು ತ್ರಿಗುಪ್ತಿಯುಕ್ತ ಶು
ದ್ಧತೆಯಿನುದಗ್ರ ಪುಣ್ಯನಿಧಿ ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ ಲಸಚ್ಚರಿತ್ರಭೂ
ಷಿತೆ ಘಟಸರ್ಪವಂ ಹಿಡಿದು ಗೆಲ್ದಳಿಳಾತಳವೈದೆ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ॥ ೨೮೭ ॥

ವಿಷ ಪರಿಹಾರ – ರೋಗ ಪರಿಹಾರ :

ಅಹಿ ಕೊಂಡಡೆ ತೇಳ್ ತಿಂದಡೆ
ದಹನಂ ಪತ್ತಿದಡೆ ಬಂದು ತತ್‍ಕ್ಷಣದೊಳ್ ತ
ದ್ಗೃಹಮಂ ಬಲಗೊಳೆ ತದ್ವಿಷ
ರಹಿತತೆ ಮನುಜರ್ಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಿನಕ್ಕುಂ ॥ ೨೮೮ ॥

ಜರಿತಂಗೆ ನೇತ್ರರೋಗಿಗೆ
ಶಿರೋವ್ಯಥಾರ್ತಂಗೆ ಕರ್ಣಶೂಳಿಗೆ ನೀರೋ
ದರಿಗೆ ರುಜಾಹರಣಂ ತ
ಚ್ಚರಣಯುಗಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಗುಂ ॥ ೨೮೯ ॥

ರೇವಣದೇವನ ಪವಾಡ :

ತೊರೆ ತುಂಬಿ ಬಂದಡರೆ ತಾ
ಹರುಗೋಲಂ ತನ್ನಿವೆನ್ನದಾಜ್ಞಾಬಲದಿಂ
ತೊರೆಯಂ ದಾಂಟುವನಿಂತೀ
ಕುರುಪಿನ ತತುಕಾರನೀತ ರೇವಣದೇವಂ ॥೨೯೦ ॥

ರೇವಣಯ್ಯನ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆ :

ಗೆಡೆಗೊಂಡೆಂಬತ್ತನಾಲ್ಕುಂ ತೆರದ ವಿಷಚಮತ್ಕಾರದೊಳ್ ರೂಢಿಯಂ ಮುಂ
ಪಡೆದಾಲಂಪಂಗೆ ಗೆಲ್ಲುಂಗುಡದ ಮಹಿಮೆಯಂ ತಾಳ್ದಿ ಮೂರುಂ ವಿಷಂಗ
ಳ್ನಡೆ ನೋಡಲ್ ಮಂತ್ರಿಸಲ್ ತಂತ್ರಿಸಲವಯವದಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ತಾವೆನಲ್ ಗಾ
ರುಡಿಗಂ ಶ್ರೀ ರೇವಣಯ್ಯಂ ನೆಗಳ್ದನವನಿಯೊಳ್ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರಂ ॥ ೨೯೧ ॥

ಮಾರಗೌಡನಿಂದ ಹೆಳವರಿಗೆ ಕಾಲು ದಯಪಾಲಿಸುವಿಕೆ :

ಕುಡುವರ್ ಬೇಡಿದಡರ್ಥಿಗರ್ಥಚಯಮಂ ಶ್ರೀಮಂತರುಂತೇನುಮಂ
ಕುಡರೀ ಕೋಕದೊಳೊಂದಪೂರ್ವವೆನಿಸಲ್ ಕಾಲಿಲ್ಲದರ್ ಬೇಡಿ ಬಂ
ದಡೆ ಕಾಲಂ ನಿಜಶಕ್ತಿಯಿಂ ಪಲರ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ ಮಾರಗಾವುಂಡನೆಂ
ದಡೆ ತತ್ಸತ್ವದ ತತ್ವದುನ್ನತಿಯನಂತಿಂತುಂತೆನಲ್ ಬೇರ್ಕುಮೇ ॥ ೨೯೨ ॥

೧೭. ಬಸದಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೈನಸಂಸ್ಕೃತಿ ತುಂಬ ಶ್ರೀಮಂತವಾದುದು. ಇದರ ಭಾಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೆಂಬಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಬಸದಿಗಳು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಭವ್ಯ-ಸುಂದರ ವಿಗ್ರಹಗಳೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ನಿರ್ಮಾತೃ, ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕುರಿತ ಏಕೈಕ ಆಕರಗಳೆಂಬಂತೆ ಶಾಸನಗಳು ವಿವರಗಳನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೊಯ್ಸಳ ವಿನಯಾದಿತ್ಯ :

ಇಟ್ಟಿಗೆಗೆಂದುಗುಳ್ದ ಕುಳಿಗಳ್ ಕೆರೆಯಾದುವು, ಕಲ್ಗೆಗೊಂಡ ಪೆ
ರ್ವೆಟ್ಟು ಧರಾತಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದುವು, ಸುಣ್ಣದ ಭಂಡಿ ಬಂದ ಪೆ

ವರ್ಟ್ಟಿಯೆ ಪಳ್ಳಮಾದುವೆನೆ ಮಾಡಿಸಿದಂ ಜಿನರಾಜಗೇಹಮಂ
ನೆಟ್ಟನೆ ಪೊಯ್ಸಳೇಶನನೆ ಬಣ್ಣಿಪರಾರ್ ಮಲೆರಾಜರಾಜನಂ ॥ ೨೯೩ ॥

ಮಂತ್ರಿ ಗಂಗರಾಜ :

ಗಂಗವಾಡಿಯ ಬಸದಿಗಳೆನಿತೊಳವನಿತುಮಂ ತಾನೆಯ್ದೆ ಪೊಸಯಿಸಿದಂ,
ಗಂಗವಾಡಿಯ ಗೊಮ್ಮಟದೇವರ್ಗೆ ಸುತ್ತಾಲಯಮನೆಯ್ದೆ ಮಾಡಿಸಿದಂ,
ಗಂಗವಾಡಿಯ ತಿಗುಳರಂ ಬೆಂಕೊಂಡು ವೀರಗಂಗಂಗೆ ನಿಮಿರ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟಂ,
ಗಂಗರಾಜನಾ ಮುನ್ನಿನ ಗಂಗರ ರಾಯಂಗಂ ನೂರ್ಮಡಿ ಧನ್ಯನಲ್ತೇ ॥ ೨೯೪ ॥

ಎತ್ತಿದನೆಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿ ನೆಲೆವೀಡನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿ ಕಣ್
ಪತ್ತಿದೊಡೆಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿ ಮನಮಾವೆಡೆಗೆಯ್ದಿದುದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿ ಸಂ
ಪತ್ತಿನ ಜೈನಗೇಹಮನೆ ಮಾಡಿಸೆ ದೇಶದೊಳಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ
ತ್ತೆತ್ತಲುಮಾವಗಂ ಪಳೆಯ ಮಾಳ್ಕೆವೊಲಾದುದು ಗಂಗರಾಜನಿಂ ॥ ೨೯೫ ॥

ಮತ್ತಿನ ಮಾತವತ್ತಿರಲಿ ಜೀರ್ಣಜಿನಾಲಯ ಕೋಟಿಯಂ ಕ್ರಮಂ
ಬೆತ್ತಿರೆ ಮುನ್ನಿನಂತಿರನಿತುರ್ಗಳೊಳಂ ನೆರೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತುಮ
ತ್ಯುತ್ತಮ ಪಾತ್ರದಾನವೊದವಂ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರೆ ಗಂಗವಾಡಿ ತೊಂ
ಬತ್ತರುಸಾಸಿರಂ ಕೊಪಣಮಾದುದು ಗಂಗಣದಂಡನಾಥನಿಂ ॥ ೨೯೬ ॥

ಹುಳ್ಳ ದಂಡಾಧಿಪತಿ :

ಜಿನಗೇಹೋದ್ಧರಣಂಗಳಿಂ ಜಿನಮಹಾಪೂಜಾ ಸಮಾಜಂಗಳಿಂ
ಜಿನಯೋಗಿಬ್ರಜದಾನದಿಂ ಜಿನಪದಸ್ತೋತ್ರಕ್ರಿಯಾ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂ
ಜಿನಸತ್ಪುಣ್ಯ ಪುರಾಣ ಸಂಕ್ರಮಣದಿಂ ಸಂತೋಷಮಂ ತಾಳ್ದಿ ಭ
ವ್ಯನುತಂ ನಿಚ್ಚಲುಮಿಂತೆ ಪೊಳ್ತುಗಳೆವಂ ಶ್ರೀ ಹುಳ್ಳದಂಡಾಧಿಪಂ ॥ ೨೯೭ ॥

ಸ್ಥಿರಜಿನಶಾಸನೋದ್ಧರಣರಾದಿಯೊಳಾರೆನೆ ರಾಚಮಲ್ಲಭೂ
ವರ ವರಮಂತ್ರಿ ರಾಯನೆ ಬಳಿಕ್ಕೆ ಬುಧಸ್ತುತನಪ್ಪ ವಿಷ್ಣುಭೂ
ವರ ವರಮಂತ್ರಿ ಗಂಗಣನೆ ಮತ್ತೆ ಬಳಿಕ್ಕೆ ನೃಸಿಂಹದೇವಭೂ
ವರ ವರಮಂತ್ರಿ ಹುಳ್ಳನೆ ಪೆರಂಗಿನಿತುಳ್ಳಡೆ ಪೇಳಲಾಗದೇ ॥ ೨೯೮ ॥

ಏಚಣ :

ಊರೂರ್ ತಪ್ಪದೆ ಬಸದಿಯ
ನೋರಂತಿರೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗವತ್ತಿಯ ನಾಡಂ
ಧಾರಿಣಿಗೆ ನೆಗಳ್ದ ಕೊಪಣ
ಕ್ಕೋರಗೆಮಾಡಿದನುದಾರನಿಧಿ ಏಚರಸಂ ॥ ೨೯೯ ॥

ಸಾಗರಣಂದಿ :

ಭರದಿಂ ಜೋಳದ ಕೂಳುಮೆಣ್ಣೆಯುಮನುಂಡತ್ಯಾಸೆಯಿಂ ಪನ್ನೆರ
ಳ್ವರಿಸಂ ಕೂಡಿ ಸಹಸ್ರಕೂಟಗೃಹಮಂ ಶ್ರೀರೇಚಿದಂಡೇಶನಿಂ
ಪರಿಪೂರ್ಣಬ್ರತನಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದನೀ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕಾಗ್ರಂಗೆ ಸಾ
ಗರಣಂದಿಬ್ರತಿಪಾಳಕಂಗೆ ದೊರೆಯಾರಾರಬ್ಧನಿರ್ವಾದಲೇ ॥ ೩೦೦ ॥

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಪುದೂರಿನ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಜಿನಾಲಯ :

ಲೀಲೆಯಿನೆಸೆವೇಕ
ಶಾಲ ದ್ವಿಶಾಲ ತ್ರಿ
ಶಾಲ ಚತುಃಶಾಲ ಪಂಚಶಾಲಂ
ಮೇಲೆನಿಸಿತ್ತಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲವನ ಜಿ
ನಾಲಯಂ ಸರ್ವತೋಭದ್ರದಿಂದಂ ॥ ೩೦೧ ॥

ಮೂಡಬಿದಿರೆ ತ್ರಿಭುವನ ಚೂಡಾಮಣಿ ಬಸದಿ :

ಸುರಪತಿಗಂಜಿ ರೋಹಣನಗಂ ಮರೆವೊಕ್ಕುದೊ, ಮೇಣ್ ದಶಾಸ್ಯಗ
ಳ್ಕಿರದೆ ಹರಾದ್ರಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿತ್ತೊ, ಕುಬೇರನು ದೈತ್ಯ ಭೀತಿಯಿಂ
ದಿರಿಸಿದ ತನ್ನ ಪುಷ್ಪಕಮದಲ್ಲದೊಡಿಂತು ವಿಚಿತ್ರಕೂಟದಿಂ
ಕರ ಚೆಲುವಾದ ಚಂದ್ರಜಿನ ಮಂದಿರಮಂ ಪೊಗಳಲ್ಕೆ ಬರ್ಕುಮೇ ॥ ೩೦೨ ॥

ಲಲಿತಸ್ತಂಭ ಕದಂಬಮಂ ಮದನಕಯ್ಯಂ ಲೋವೆಯಂ ದ್ವಾರ ಚಿ
ತ್ರಲತಾ ಬಂಧಮನುದ್ಘಭಿತ್ತಿಯವಧಿಷ್ಠಾನಾದಿಯಂ ಬೇರೆ ಬೇ
ರೊಲವಿಂ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಪೇಳಲಾನರಿಯೆನೊಂದಂ ಬಲ್ಲೆನಾ ಚೈತ್ಯ ಕೌ
ಶಲಮಂ ಭಾವಿಸಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಣುಗಿಂದಂ ಶೀರ್ಷಮಂ ತೂಗುವಂ ॥ ೩೦೩ ॥

ಬೆಳ್ಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ ವಿಗ್ರಹ :

ಅತಿತುಂಗಾಕೃತಿಯಾದೊಡಾಗದದರೊಳ್ ಸೌಂದರ್ಯಮೌನ್ನತ್ಯಮುಂ
ನುತಸೌಂದರ್ಯ್ಯಮುಮಾಗೆ ಮತ್ತತಿಶಯಂ ತಾನಾಗದೌನ್ನತ್ಯಮುಂ
ನುತಸೌಂದರ್ಯಮುಮಾರ್ಜಿತಾತಿಶಯಮುಂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರ್ದುವೇಂ
ಕ್ಷಿತಿಸಂಪೂಜ್ಯಮೊ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಜಿನ ಶ್ರೀರೂಪಮಾತ್ಮೋಪಮಂ ॥ ೩೦೪ ॥

ರಾಜವ್ವೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕುಂಥುಜಿನ ವಿಗ್ರಹ :

ಪರಮಾರ್ಹಂ ತನಗಿಷ್ಟದೆಯ್ವಮಮಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತನುರ್ವೀ ನುತರ್
ಗುರು ತ್ರೈವಿದ್ಯನರೇಂದ್ರಸೇನಮುನಿಪಂ ವೈಶ್ಯಾನ್ವಯಾಂಭೋಜಭಾ
ಸ್ಕರನುದ್ಯದ್ಗುಣಿ ಜೇಮಿಶೆಟ್ಟಿಯ ಮಗಳ್ ರಾಜವ್ವೆ ಬೋಧೋದಯಾ
ಕರನಂ ಕುಂಥುಜಿನೇಂದ್ರನಂ ಪದಪಿನಿಂ ನಿರ್ಮಾಪಣಂ ಮಾಡಿದಳ್ ॥ ೩೦೫ ॥

ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಕಂಚಿನ ಮಾನಸ್ತಂಭ :

ಭರದಿಂ ಜನ್ಮಾಬ್ಧಿಯಂ ದಾಂಟಿಸುವ ವರ ಮಹಾಧರ್ಮಮೆಂದೆಂಬ ಪೋತ
ಕ್ಕುರು ಕೂಪಸ್ತಂಭಮಂಬಾಂಕನ ವಿಶದ ಯಶಃಪಟ್ಟಿಕಾ ಸ್ತಂಭಮೆಂಬಂ
ತಿರೆ ಮಾನಸ್ತಂಭಮಾ ಕೂಟದೊಳೆಸೆವ ಚತುರ್ಜೈನ ಬಿಂಬಾಂಘ್ರಿ ಪೂಜಾ
ಪರಿಕೀರ್ಣಾಸ್ಫಾರ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿವೊಲೆಸೆವುದೀ ವ್ಯೋಮತಾರಾ ಕದಂಬಂ ॥ ೩೦೬ ॥

೧೮. ದೇವಾಲಯ

ಭಾರತೀಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಕಲೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮೊದಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೇಂದ್ರವೆನಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಇವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ. ರಾಜರ, ಶ್ರೀಮಂತರ ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಇವು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೌಂದರ್ಯ, ಭಕ್ತಿ, ಸಮೂಹಜೀವನ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳ ಸಾಕಾರ ರೂಪವೆನಿಸಿವೆ.

ಹರಿಹರದ ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ :

ಗಿರಿಯೋ ಕೂಟಮೊ ಸೂರ್ಯನೋ ಕಲಶಮೋ ದಿಗ್ಭಿತ್ತಿಯೋ ಭಿತ್ತಿಯೋ
ದೊರೆವೆತ್ತಾ ದೆಸೆವೆಣ್ಗಳೋ ಪರಿಲಸತ್ ಪಾಂಚಾಳಿಕಾ ಜಾಳಮೋ

ಪಿರಿದುಂ ನಿಟ್ಟಿಸಬಾರದೆಂದೆನೆ ಜನಂ ಪೋಲಾಳ್ವದಂಡೇಶನ
ಚ್ಚರಿಯಪ್ಪಂತಿರೆ ಮಾಡಿದಂ ಹರಿಹರ ಶ್ರೀದೇವತಾವಾಸಮಂ ॥ ೩೦೭ ॥

ಚಟ್ಟಸಮುದ್ರದ ಜಟ್ಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ :

ನರತುರಗಾಳಿಯಿಂ ಗಜರಥಾವಳಿಯಿಂ ಪೊಸ ಪೊನ್ನರಾಶಿಯಿಂ
ಸ್ಥಿರಪರಿಪೂರ್ಣಮಾಯ್ತಿದುವೆ ರಾಜ್ಯಮದೇವುದು ಬೆಳ್ಳಿ(ಬೆ)ಟ್ಟು ಬೆ
ಳ್ಕರಿಪುದು ಕೆಮ್ಮನೆಂದು ರಜತಾದ್ರಿಯಿನಿಲ್ಲಿಯೆ ಬಂದು ನಿಲ್ವಿನಂ ಗಿ
ರಿಪತಿ ಶಂಭುಮಂದಿರಮನೆತ್ತಿಸಿದಂ ಗುಣಿ ಕೂಸ ಚಟ್ಟಯಂ ॥ ೩೦೮ ॥

ಮುತ್ತನ ಹೊಸವೂರು ಕುಂಜೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ :

ಇದು ಕೈಲಾಸಮೊ ಮೇಣದೆತ್ತಿಸಿದರುದ್ಯತ್ ಪುಣ್ಯಸಂಶುದ್ಧಬೀ
ಜದ ಹೇರೊಟ್ಟಿಲೊ ಮೇಣಿದಂತವರ ಭಾಸ್ವತ್ ಕೀರ್ತಿ ತನ್ವಂಗಿ ಕೂ
ಡೆ ದಿಶಾಲೋಕ ನಿಮಿತ್ತಮೇರುವೆಡೆಗೆಂದಿಕ್ಕಿರ್ದ ವೇದೀವಿಳಾ
ಸದ ವಿಸ್ತಾರಮೊ ಪೇಳೆನಲ್ಕೆ ಮೆರೆಗುಂ ಶ್ರೀಕುಂಜನಾಥಾಶ್ರಯಂ ॥ ೩೦೯ ॥

ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯ :

ಧರೆ ರಂಗಂ ಕುಲಪರ್ವತಾಳಿ ತಳಗಂಬಂಗಳ್ ದಿಶಾಭಿತ್ತಿ ಭಿ
ತ್ತಿ ರಸಾಲಂಕೃತಚಿತ್ರಪುತ್ರಿಕೆಯರಾ ದಿಗ್ದೇವಿಯರ್ ದೇಗುಲಂ
ಗಿರಿರಾಜಂ ಕನಕಾದ್ರಿ ಪೊಂಗಳಸಮಾಗಲ್ಕಾ ಮಹಾದೇವರಾ
ದರದಿಂದೆತ್ತಿಸಿದಂತೆ ದೇವಕುಲಮೊಪ್ಪಿರ್ಕುಂ ಮಹಾದೇವನಾ ॥ ೩೧೦ ॥

ಮಹಾದೇವ ದಂಡನಾಯಕ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳು :

ಜಗಮೆಲ್ಲಂ ಕಂಡು ಕೈಯ್ಯಂ ಮುಗಿಯೆ ಸವಸಿ ಕುಂದುಂಗೊಳಂ ಕಾಡಲೂರಿ
ಟ್ಟಿಗೆ ವೇಳುಗ್ರಾಮ ವಾರಣಾಸಿ ಜನವಿನುತಂ ಸ್ವಾಮಿ ಪಂಪಾಸ್ಥಳಂ ಮೋ
ದೆಗನೂರ್ ಶ್ರೀರಾಯನಾರಾಯಣಪುರಿ ನರೆಯಂಗಲ್ಗಳೆಂಬಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಂ
ನೆಗಳಲ್ ಧರ್ಮಂಗಳಂ ಮಾಡಿದನೆಸೆಯೆ ಮಹಾದೇವ ದಂಡಾಧಿನಾಥಂ ॥ ೩೧೧ ॥

ಕಡುಚೆಲ್ವಂ ನಿಡುಗುಂಡಿ ಮಂಗಳವುರಂ ಶ್ರೀಲಟ್ಟಿಲೂರ್ವೆಣ್ಣೆಕ
ಲ್ವಡವೂರ್ಕೋರವುರಂ ಪೊಗರ್ತೆವಡೆದಿರ್ದಾರಿಧ್ಧಿಗಾವಂಗಳೆಂ

ಬೆಡೆಯೊಳ್ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಧರ್ಮಮಂ ಸಲೆ ಮಹಾದೇವಂ ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ
ಪಡೆದಂ ಧಾರಿಣಿ ಕೂರ್ತು ಕೀರ್ತಿಸುವಿನಂ ಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಂಬರಂ ॥ ೩೧೨ ॥

ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಾಲಯ :

ಸಕಲಕಲಾ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ವಾಙ್ಮಯಮೂರ್ತಿಗೆ ವೇದಮೂರ್ತಿಗೆ
ಪ್ರಕಟನಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಗಮಲಾಕ್ಷರಮೂರ್ತಿಗಿರಲ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂ
ಸಕಲಕಲಾ ಸರಸ್ವತಿಯೆ ಮಾಡಿಸಿದಂ ಮಠಮಂ ಸಮಸ್ತ ಶಾ
ಬ್ದಿಕ ಕವಿ ತಾರ್ಕಿಕಾಗಮಿಕ ವೈದಿಕ ಸಾಕ್ಷರ ಸಜ್ಜನಾಶ್ರಯಂ ॥ ೩೧೩ ॥

ಬಡುರಾಳಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ :

ಮೊದಲಿಂದಂ ಕಳಶಂಬರಂ ಮೆರೆವ ನಾನಾಚಿತ್ರಪತ್ರಂಗಳಿಂ
ಮುದಮಂ ಬೀರುವ ಭಾರತಾದಿ ಕಥೆಯಿಂ ಮೆಯ್ವೆತ್ತ ಕೂಟಂಗಳಿಂ
ದಿದು ಪಾಂಚಾಳಿಕೆ ತಳ್ತ ಮೇರುಗಿರಿಯೋ ಪೇಳೆಂಬಿನಂ ವಿಭ್ರಮಾ
ಸ್ಪದಮಾಗಿರ್ಪುದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ................ ದೇವಾಲಯಂ ॥ ೩೧೪ ॥

ಏಹೂರ ಸ್ವಯಂಭೂ ದೇವಾಲಯ :

ಮಾಡಿಸಿದೊಂ ಸ್ವಯಂಭು ಶಿವಮಂದಿರಮಂ ನಿಯತವ್ರತಂಗಳೊಳ್
ಕೂಡಿ ಸಕೂಟಕೋಟಿ ಶಿವತೀರ್ಥಮನರ್ತಿಯಿನೇಕಭುಕ್ತದಿಂ
ಮಾಡಿಸಿದೊಂ ಸುಶಾಳಿವನ ಪುಷ್ಪವನಾಂಬ್ರವನೇಕ್ಷುವಾಟಮಂ
ಮಾಡಿಸಿದೊಂ ಶಿವಾರ್ಥದಿನೆನಲ್ ದೊರೆಯಾರ್ ನಾಗವರ್ಮನೊಳ್ ॥ ೩೧೫ ॥

ಸಿರಸಂಗಿಯ ಹಬ್ಬೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ :

ಎಲ್ಲ ಆಸಂಪತ್ತುಗಳ್ಗೆ ಪುಣ್ಯಮೆ ಮೊದಲಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಮೀಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೆ ಮೊತ್ತಮೊದಲೆಂತೆನಲಾ ಪುಣ್ಯದ ಬಳಿವಿಡಿದೆಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯಂಗಳುಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಗುಂ. ಮತ್ತವೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿದೊಡಾ ದೇವರ್ಕಳ ಪೆಸರೆಯಕ್ಕುಮೀಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದವನೀಶ್ವರನೆಯಕ್ಕುವೆಂಬುದನಾ ದೇವರ ಪೆಸರಾತನ ಪೆಸರಕ್ಕುಮೆಂದರಿದುಕೊಳ್ವುದುಂ. ಆ ದೇವಾಯತನಂ ದಾರುಕರ್ಮ ವಿಷ್ಟಿಕಾಕರ್ಮ ಶಿಲಾಕರ್ಮಂಗಳೊಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಸಹಸ್ರಾಧಿಕ ಗುಣ ಫಳದಾಯಿಗಳೆಂದು ಶಿಲಾಕರ್ಮದಿಂದ ದೇವಾಯತನಮಂಮ ವಿನಿರ್ಮಿಸುವುಪಕ್ರಮಮ ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಜಸಂಪತ್ತಿಯ ವೃತ್ತಿಯನೀಸಿ

ಸ್ಥಿರವೆನಿಪ ರಿಷ್ಯಶೃಂಗೀ
ಪುರದೊಳ್ ಹಬ್ಬೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನಾ ಮಂ
ದಿರಮಂ ಕಲ್ವೆಸನೊಪ್ಪು
ತ್ತಿರೆ ಹಬ್ಬೆನಾಯಕ ವಿನಿರ್ಮಿಸಿದನದಂ ॥ ೩೧೬ ॥

೧೯. ಕೆರೆ-ಕಾಲುವೆ-ಕೋಟೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಸುಖ-ನೆಮ್ಮದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ಗಣ್ಯರು ದೊಡ್ಡ ತ್ಯಾಗದ ಮೂಲಕ ಕೆರೆ-ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ರಾಜರಾದವರು ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗಗನಚುಂಬಿ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅವರ ಔದಾರ್ಯ, ಯುದ್ಧನೀತಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆ, ಕೋಟೆಗಳು ನಿಂತಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸ್ವರೂಪ, ಸಾರ್ಥಕತೆಗಳ ಕಥೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಿದೆ.

ಕುರ್ತುಕೋಟಿಯ ಕಡಲಗೆರೆ :

ಅತಿಮಧುರಂ ಪ್ರಸನ್ನ ಕವಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದುನ್ನತ ಕಾವ್ಯದಂತೆ, ನಿ
ರ್ವೃತಿಯುತಮೆಯ್ದೆ ಮೋಕ್ಷದವೊಲ್ಚಿತ್ತಜನಪ್ಪನ ಚಿತ್ತದಂತೆ, ಸಂ
ತತಮತಿನಿರ್ಮಳಂ ಪೆರರನೆಂದುಮಪೇಕ್ಷಿಸುತಿರ್ಪನಂತೆ, ತಾ
ನತಿಲಘುವೆನ್ನದೀ ಚಣಕದುದ್ಘ, ತಟಾಕಮನಾರೊ ಬಣ್ಣಿಸರ್ ॥ ೩೧೭ ॥

ಕಳ್ಳಿಹಾಳದ ಅರಗೆರೆ :

ಕಟ್ಟುಪ್ಪು ವಿಷದ ಮಧ್ಯದಿ
ಪುಟ್ಟಿದ ನೆಲೆ ಜಳದಿ, ಜಳಧಿಯಂ ಪೊಗಳದೆ ನೀಂ
ಮಟ್ಟಮಿರು, ರಾಚಮಲ್ಲಂ
ಕಟ್ಟಿಸಿದರಗೆರೆ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಮಿಗಿಲಲ್ತೇ ॥ ೩೧೮ ॥

ಚಟ್ಟಸಮುದ್ರದ ಕೆರೆ :

ನಾಡೆನ್ನಂ ನಸುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡುದದರಿಂ ಮಜ್ಜೀವನಂ ಸಾರ್ಥಕಂ,
ನಾಡಿಂದಂ ಪೊರಗಯ್ತುಸೇವ್ಯ ಸಲಿಲಂ ತಾನುಪ್ಪುನೀರೆಂದು ರೋ
ಡಾಡುತ್ತಿರ್ಪುದು ನಿರ್ಮಳಾಂಬುಭರಿತ ಶ್ರೀ ಸಾರ ಸಾರೋವರಂ
ನೋಡೋ ಚಟ್ಟಸಮುದ್ರಮಿಲ್ಲಿ ಲವಣಾಂಭೋರಾಶಿಯಂ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ॥ ೩೧೯ ॥

ಹರೀಶಪುರದ ಕಾಲುವೆ :

ವೀರ ಭಗೀರಥಂ ಗಗನ ಗಂಗೆಯನುರ್ವಿಗೆ ತಂದನಂತದೇಂ
ಪೌರುಷಮಲ್ತು, ಕೆಳ್ ಗಗನದಿಂ ಕೆಳಗಿರ್ದ ಹರಿದ್ರೆಯೆತ್ತಲುಂ
ಬಾರದಿರಲ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಪಿಡಿದಟ್ಟಿ ಹರೀಶಪುರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಬಂ
ದೀ ರಸೆಯೊಳ್ ಪೆಸರ್ವಡೆದ ಬುಳ್ಳಚಲುಪನಿದೇಂ ಸುಭಾಗ್ಯನೋ ॥ ೩೨೦ ॥

ಓರಂತೆ ತೀವಿ ಬಹ ಕೆ
ನ್ನೀರಿಂ ಪರಿಕಾಲ್ವಿರಾಜಿಕುಂ ಬುಳ್ಳನೃಪಂ
ಧಾರಿಣಿಗೆ ರಚಿ(ಯಿ)ಸಿದಂ ವಿ
ಸ್ತಾರದ ಸೀಮಂತದಗ್ರ ಸಿಂಧೂರದವೋಲ್ ॥೩೨೧ ॥

ಸೇಡಿಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಕೋಟೆ :

ಅಂಬರಮಂ ಪಳಂಚಲೆವುತಿರ್ದಪುದಿಕ್ಕಿದ ಕೋಟೆ, ನಾಗಲೋ
ಕಂಬರಮೆಯ್ದೆ ಮುಟ್ಟಿದುದಗಳ್ದಗಳಿತ್ತ ದಿಶಾದಿಶಾಂತರಾ
ಳಂಬರಮೆಯ್ದೆ ಪರ್ವಿದುದು ತೇಜದ ಸಾಜದಗುರ್ವೆನಲ್ಕೆ ಸೇ
ಡಿಂಬದೊಳೆತ್ತಿ ಕಾದುವದಟರ್ಗಿಯ ಮಸ್ತಕಶೂಲಮಲ್ಲ(ವೇ) ॥ ೩೨೨ ॥

ಕುರುಗೋಡ ಗ್ರಾಮದ ಕೋಟೆ :

ಚೋಳನನಾಳು ಮಾಡುವುದು, ಗೂರ್ಜರರಂ ಸಲೆ ತರ್ದಿಕುಂ, ಕರಂ
ಲಾಳನನಾಳಿ ಮಾಡುವುದು, ಪಾಂಡ್ಯನನಂಡಲೆಗುಂ, ತೆಲುಂಗ ಭೂ
ಪಾಲನನೇಳಿದಿಕ್ಕೆಯನೆ ಮಾಡುವುದೀ ಕುರುಗೋಡ ಕೋಟೆ ತಾಂ
ಕಾಳಗಮೆಂದಡೇಳುಮಡಿ ಪೆರ್ಚುವುದಚ್ಚರಿಯಾರೊ ಕಾದುವರ್ ॥ ೩೨೩ ॥

ಕೆಲಬಲದ ಜಲದ ದುರ್ಗಂ
ಗಳನಲೆವುದು, ನೆರೆಯ ಹೊರೆಯ ತರುಗಿರಿದುರ್ಗಂ
ಗಳನಿಳಿಸಿ ತನ್ನ ಮೆರೆವುದು,
ಕುಲಗಿರಿ ಕುರುಗೋಡ ದುರ್ಗಮಾರ್ಗಂ ದುರ್ಗಂ ॥ ೩೨೪ ॥

೨೦. ಅಗ್ರಹಾರ

ವಿದ್ವಾಂಸ ಬ್ರಾಹಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ದಾನವಗಿ ನೀಡಿದ ಗ್ರಾಮ ಅಗ್ರಹಾರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು 'ಮಹಾಜನ'ರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾಡಿದ್ದ ಒಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ಇದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂಥ ಗ್ರಾಮಗಳು ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಧಾನ ನೆಲೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ತಾಳಗುಂದವನ್ನು ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಗ್ರಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಾವಿರಾರು ಅಗ್ರಹಾರಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದವು.

ಪಲ್ಲವಪುರ ಅಗ್ರಹಾರ :

ಒಂದೆಡೆ ವೇದನಾದಮಯವೊಂದೆಡೆ ವಾದವಿನೋದರಮ್ಯ ಮ
ತ್ತೊಂದೆಡೆ ವಿಸ್ತೃತಸ್ಮೃತಿವಿಭೂಷಿತವೊಂದೆಡೆ ತಂತ್ರಸೇವ್ಯಮಿ
ನ್ನೊಂದೆಡೆ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಪರಿಭಾವಿತಮೆಂಬಿನೆಗಂ ವಿದಗ್ಧತಾ
ಮಂದಿರಮಾಯ್ತು ಪಲ್ಲವಪುರಂ ದ್ವಿಜ ಪಾವನಮಗ್ರಹಾರದೊಳ್ ॥ ೩೨೫ ॥

ಅಗ್ರಹಾರ ನರಗುಂದ :

ವರ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದೊಳ್ ರಂಜಿಸುವುದು ಭರತಕ್ಷೇತ್ರಮಾ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ಬಂ
ಧುರಮಂತಾ ಕುಂತಳಂ ತದ್ವಿಷಯದೊಳತಿ ಶೋಭಾಸ್ಪದಂ ಬೆಳ್ವಲಂ ಬಿ
ತ್ತರದಿಂದಾ ನಾಡೊಳೊಪ್ಪಂ ಬಡದುದು ಪದಿನೆಂಟಗ್ರಹಾರಂ ತದಭ್ಯಂ
ತರದೊಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಹಾರಂ ನೆಗರ್ದುದು ನರಗುಂದಾಭಿಧಾನಾಗ್ರಹಾರಂ ॥ ೩೨೬ ॥

ಅಗ್ರಹಾರ ಹಾವೇರಿ :

ಆ ನಾಡೊಳಗ್ರಹಾರಂ
ಭೂನಾರೀ ಕುಚತಟಾಗ್ರಹಾರಂ ವಿಪುಳ
ಶ್ರೀನಿಳಯಂ ಸದ್ವಿದ್ಯಾ
ಸ್ಥಾನಂ ಪಾವರಿ ನಿರಂತರಂ ರಂಜಿಸುಗುಂ ॥ ೩೨೭ ॥

ಹೂಲಿ ಅಗ್ರಹಾರದ ಮಹಾಜನರು :

ಸಕಲ ವ್ಯಾಕರಣಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಚಯದೊಳ್, ಕಾವ್ಯಂಗಳೊಳ್, ಸಂದ ನಾ

ಟಕದೊಳ್, ವರ್ಣಕವಿತ್ವದೊಳ್, ನೆಗಳ್ದ ವೇದಾಂತಂಗಳೊಳ್, ಪಾರಮಾ
ರ್ಥಿಕದೊಳ್, ಲೌಕಿಕದೊಳ್, ಸಮಸ್ತ ಕಳೆಯೊಳ್, ವಾಗೀಶನಿಂದಂ ಯಶೋ
ಧಿಕರಾದರ್ ಪೊಗಳ್ವಲ್ಲಿಗಾರಳವೊ ಪೇಳ್ ಸಾಸಿರ್ವರ ಖ್ಯಾತಿಯಂ ॥ ೩೨೮ ॥

೨೧. ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನ

'ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನ'ವೆನ್ನುವುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಲೌಕಿಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ-ಅಧ್ಯಾಪನ ಕೇಂದ್ರ. ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ ತ್ರೈಪುರುಷ ದೇವಾಲಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡುದು. ಬಹುಶಃ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ದೇವತೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದಿತು.

ನಾಗಾವಿ ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನ :

ಕುಂತಳ ಮಹೀತಳಕ್ಕೆ ಮುಖವಿದೆಂಬಂತಿರ್ದಿರ್ಪಲು ಮೂನೂರಕ್ಕೆ ತಿಳಕದಂತಿರ್ದ ಮಹಾಗ್ರಹಾರಂ ನಾಗವಾವಿಯೊಳನೇಕ ಜನ್ಮೋಪಾರ್ಜಿ ತಾತ್ಮೀಯ ಪುಣ್ಯಪುಂಜಮುಮಂ, ನಿಜಗುಣಗಣೋಪಾರ್ಜಿತ ಯಶೋಲತಾ ವಿಶಾಲಕಂದಮುಮಂ ಅಖಿಲ ಜಗತೀತಳಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಮಾಡಿ ತೋರುವಂತೆ 'ಕಟಕಕಮಳಾರ್ಕ'ವೆಸರ ತ್ರೈಪುರುಷದೇವರ ಶಾಲೆಯಂ ...... ಮಾಡಿಸಿ, ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನಮೆನಿಪ ಶಾಲೆಯುಲೋದುವ ವೇದಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಿನ್ನೂರ್ವರ್ಗಂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಯ್ವದಿಂಬರ್ಗಂ, ತದುಪಾಧ್ಯಾಯಿಗಳು ೩: ಭಟ್ಟದರ್ಶನ ನ್ಯಾಸ ಪ್ರಭಾಕರವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳ್ಮೂವರ್ಗಂ, ವೇದವನೋದಿಸುವು ಪಾಧ್ಯಾಯರ್ಮೂವರ್ಗಂ, ಶಾಲೆಯ ಸರಸ್ವತೀಭಂಡಾರಿಗ(ರೊ)ರ್ವರ್ಗಮಂತು ೨೫೭ ಮಾನಸರ ಅಶನಾಚ್ಛಾದನಕ್ಕಂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತ ನವಸುಧಾಕರ್ಮಕ್ಕಂ ಗಂಧಾಕ್ಷತ ಪುಷ್ಪಧೂಪದೀಪ ನಿವೇದ್ಯಕ್ಕಂ ತ್ರೈಪುರುಷದೇವರ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಷಮಾಣಿಯರ್ಗೆ ಸರ್ವನಮಸ್ಯಮಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಯ್, ಮಾಣಿಕೇಶ್ವರದ ಬಡಗ ಮತ್ತರು ೧೦೦೦. ॥ ೩೨೯ ॥

೨೨. ಮಠ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಘಟಿಕಾಸ್ಥಾನದಂತೆ ಕಾಳಾಮುಖಶೈವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. 'ಮಠ'ಗಳು. ಇವು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ನ್ಯಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಕಾಳಾಮುಖ ಆಚಾರ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಠಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಆಚಾರ್ಯರು ನೈಷ್ಠಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಮಾಯಿತಮ್ಮನ ಮುಚ್ಚಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಠ :

ಮಠಮಿದು ನೈಷ್ಠಿಕ ಮಠಮೀ
ಮಠದೊಡೆಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮಿಲ್ಲದೊಡಮೀ
ಮಠದಿಂ ಪೊರಮಡಿಸುವುದೀ
ಮಠ ಸಾರಥಿಯ ಮಠದ ಸಂತತಿಯ ಮಠಂ ॥ ೩೩೦ ॥

ಬಳ್ಳಿಗಾವಿಯ ಕೋಡಿಯ ಮಠ :

ದಕ್ಷಿಣ ಕೇದಾರಸ್ಥಾನಮುಂ, ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜಾಪುಳಕಸಸ್ಯಸರಸ ಕೇದಾರಸ್ಥಾನಮುಂ, ನೈಷ್ಠಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಶಿವಮುನಿಜನಾಷ್ಠಾನ ನಿಷ್ಠಿತಸ್ಥಾನಮುಂ, ಸಾಂಗಋುಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಾಥರ್ವ ಚತುರ್ವೇದ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾನಮುಂ, ಕೌಮಾರ ಪಾಣಿನೀಯ ಶಾಕಟಾಯನ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಾದಿ ವ್ಯಾಕರಣ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸ್ಥಾನಮುಂ, ನ್ಯಾಯ ವೈಶೇಷಿಕ ಮೀಮಾಂಸಾ ಸಾಂಖ್ಯ ಬೌದ್ಧಾದಿ ಷಡುದರ್ಶನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸ್ಥಾನಮುಂ, ಲಾಕುಳಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಾತಂಜಳಾದಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸ್ಥಾನಮುಂ, ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಸಕಳ ಕಾವ್ಯ ನಾಟಕ ನಾಟಿಕಾದಿ ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾಸ್ಥಾನಮುಂ, ದೀನಾನಾಥ ಪಂಗ್ವಂಧ ಬಧಿರ ಕಥಕ ಗಾಯಕ ವಾದಕ ವಾಂಶಿಕ ನರ್ತಕ ವೈತಾಳಿಕ ನಗ್ನಭಗ್ನ ಕ್ಷಪಣಕೈಕದಂಡಿ ತ್ರಿದಂಡಿ ಹಂಸ ಪರಮಹಂಸಾದಿ ನಾನಾ ದೇಶ ಭಿಕ್ಷುಕಜನಾನಿವಾರ್ಯನ್ನದಾನಸ್ಥಾನಮುಂ, ದೀನಾನಾಥರೋಗಿಜನ ಭೈಷಜ್ಯಸ್ಥಾನಮುಂ. ಸಕಲಭೂತಾಭಯ ಪ್ರದಾನಸ್ಥಾನಮುಮಾಗಿ ಕೋಡಿಯ ಮಠಮಿರ್ಪುದು.

...... ಆ ಮಠಂ ಪುರಾಣಕಮಠನಂತೆ ಸಕಳಲೋಕಾಧಾರಮುಂ, ಪುರುಷಸಿಂಹನಂತೆ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುದಾನ ಸಂಶೋಭಿತಮುಂ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಂತೆ ಸರಸ್ವತೀ ವಿಳಸಿತಮುಂ, ಖಚರಲೋಕದಂತೆ ವಿದ್ಯಾಧರಾಧೀಶ್ವರ ಪರಿವೃತಮುಂ, ಮಂದರ ಮಹಾಮಹೀಧರದಂತೆ ಸರ್ವದೀಕ್ಸಾರಭೂತಮುಂ, ವಾಸುದೇವನಂತೆ ಕ್ರೂರೋಕ್ತಿ ಶ್ರವಣ ರಮಣೀಯಮುಂ, ಭವಾನೀಭವನದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸದಾಚಾರ ಸಂಭಾವಿತಮುಮಾಗಿರ್ಪುದು. ॥ ೩೩೧ ॥

೨೩. ಅನ್ನಸತ್ರ–ಅರವಟ್ಟಿಗೆ–ಬಾವಿ–ಉದ್ಯಾನ–ಸಂತೆ

ಲೋಕೋಪಕಾರ, ಜೀವನದ ಪರಮಮೌಲ್ಯ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ವರ್ಗ, ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ, ಶ್ರೀಮಂತವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷರು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅನ್ನಸತ್ರ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಬಾವಿ, ಉದ್ಯಾನ ಮೊದಲಾದ ಪರೋಪಕಾರಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ.

ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆ :

ದಾನದೊಳನ್ನಮೆ ಸಾರಂ
ದೀನಾನಾಥರ್ಗೆ ತುಷ್ಟಿದಾನಮೆನುತ್ತಂ ।

ತಾನದು ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆ ಯ
ಶೋನಿಧಿ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಭೂಮಿದಾನಮನಿತ್ತಳ್ ॥ ೩೩೨ ॥

ಆದಿಗೌಡ :

ಹಸಿದರ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಂ
ಹಸಿವುಂ ನೀರಳ್ಕೆಯಿಲ್ಲ ಕಂಡೊಡೆ ತನ್ನಂ
ವಸುಮತಿಗೆನಿಪ ಮಹಾಪ್ರಭು
ವಸುಧೆಯೊಳಾರ್ ಕಾಣ್ಬರಾದಿಗೌಂಡಂಗೆಣೆಯಂ ॥ ೩೩೩ ॥

ಹಸುಗೂಸುಗಳ್ಗೆ ಹಾಲಂ,
ಹಸಿದರ್ಗನ್ನಮುಮನಳ್ಕರಿಂದಂ ನಿಚ್ಚಂ
ಹಸಗಾಲದೊಳಂ ಸಲಿಸುವ
ಬೆಸನದಿನಾರಾದಿಗೌಂಡನಂ ಪೋಲ್ವನ್ನರ್ ॥ ೩೩೪ ॥

ಕೆರೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸುತಿರ್ಪುದು
ಮರವಂಟಿಗೆಯಿಡಿಸುತಿರ್ಪುದೆಸೆವಾರವೆಯಂ
ನೆರೆ ಮಾಡಿಸುವುದುಮಲ್ಲದೆ
ಪೆರತೊಂದಿಲ್ಲಾದಿಗೌಂಡನುಜ್ಜುಗಮೆಂದುಂ ॥ ೩೩೫ ॥

ಮಾಚಿಮಯ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಾವಿ :

ಜಗತೀಜನ ಹಿತಮಂ ವಿಬು
ಧಗಣಾಗ್ರಣಿ ಮಾಚಿಮಯ್ಯನುರ್ವೀವಳಯಂ
ಪೊಗಳಲ್ ರೋಣದ ಮಣಿಯರ
ನೆಗಳ್ದಾರಮೆಯೊಳಗೆ ಬಾವಿಯಂ ತೋಡಿಸಿದಂ ॥ ೩೩೬ ॥

ಸಿರಿದೇವಿಯ ಕ್ಷಿತಿರುಹನೋಂಪಿ :

ವ್ರತಸಾರ ಸಮುಚ್ಚಯದೊಳ್
ಸ್ಮೃತಿಯೊಳ್ ಕೇಳ್ದನಿತು ನೋಂಪಿಯೊಳವೆನಿತನಿತಂ
ಸತತಂ ನೋಂತೊಲವಿಂದಂ
ಕ್ಷಿತಿರುಹವಿದುವೊಂದು ನೋಂಪಿಯುಂಟೆನೆ ಕೇಳ್ದಳ್ ॥ ೩೩೭ ॥

ಪರಮಾನಂದದೆ ಕೇಳ್ದು ಭೂತಳದ ಕಳ್ಪೋರ್ವೀಜವೆಂದೆಂದು ಮಾ
ಮರವಂ ನೇರಿಲನೀಳೆಯಂ ಪಲಸುಮಂ ಖರ್ಜೂರಮಂ ತೆಂಗುಮಂ
ವರ ಪೂಗೀತರುವಂ ವನಸ್ಪತಿಯನತ್ಯಾನಂದದಿಂದಿಟ್ಟು ತಾಂ
ಧರೆ ಮೆಚ್ಚಿತ್ತಿರೆ ಮಾಯಿದೇವನೆಸೆವೀ ಧರ್ಮಂದಿದಿಕ್ಕಂದದಿಂ ॥ ೩೩೮ ॥

ಶ್ರೀಮತು ತಲೆಯಕಾವದೇವರ್ಗೆ ಮಾವಿನಮರ ಮೂರು ಪುಣಸೆ ಒಂದು ನೇರಿಲು ಒಂದು, ರೇವಣೇಶ್ವರದೇವರ್ಗೆ ಮಾವಿನಮರ ಮೂರು ಪುಣಸೆ ಒಂದು ನೇರಿಲೊಂದು, ಭೋಗೇಶ್ವರದೇವರ್ಗೆ ಮಾವಿನಮರ ಮೂರು ಪುಣಸೆಯೊಂದು ನೇರಿಲೊಂದು, ಸಾತೇಶ್ವರದೇವರ್ಗೆ ಮಾಮರಂ ಮೂರು ನೇರಿಲೊಂದು ಪುಣಸೆಯೊಂದು, ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಗೆ ಮಾಮರನೆಂಟು ಪುಣಸೆಯೊಂದು ನೇರಿಲೊಂದು, ಶಾಸನವ ಪೇಳ್ದ ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತರ್ಗೆ ಮಾಮರನೆ[ರಡು], ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರ್ಕೆ ಮಾಮರನಯ್ದು, ಖೇಡಗೆ ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ್ಗೆ ಮಾಮರನೆಂಟು ಪುಣಸೆಯೊಂದು ನೇರಿಲೊಂದು.

ಧರ್ಮಸಂತೆ :

ಮೂವತ್ತಾರುಂ ಬೀಡಂ
ಗಾವುಂಡರ್ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ಮುಮ್ಮರಿದಂಡಂ
ಶ್ರೀ ವೀರಬೀರವಣಿಗಂ
ಭಾವಿಸಲಾಗವರೆ ಗಾತ್ರಿಗರ್ ಸುಂಕಿಗರಂ ॥ ೩೩೯ ॥

ನೆರಪಿಯವರೆಲ್ಲರಂ ಕು
ಳ್ಳಿರಿಸಿಯೆ ಕೇಳ್ದು ಧರ್ಮಸಂತೆ[ಯನೆಸೆಯೆ] ಮಾಯ್ದೇ
ವರಸಂ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮಂ
ಧರೆಯೊಳಗಿದು ಧರ್ಮಸಂತೆಯಾಚಂದ್ರಾರ್ಕಂ ॥ ೩೪೦ ॥

ನೆರೆದೀ ಸಂತೆಯೊಳಾನೆ ಮಾಣಿಕ ತುರಂಗಂ ಪಟ್ಟಕರ್ಮಾದಿಯಂ
ಬರ ಧಾನ್ಯಂ ಧನ ಶಾಶ್ವತಂ ಪಲವು ಭಂಡಂ ಮಾರಲೇನಾದಡಂ
ಪಿರಿದುಂ ತನ್ನಯ ನಾಡನಾಳ್ವವ[ರು ದಾ]ಯಂ ಸುಂಕವೆಂದೆಂದವರ್
ನಿರುತಂ ರೌರವದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಕುಟುಂಬಂ ಬೀಳ್ವರಂತಾಕ್ಷಣಂ ॥ ೩೪೧ ॥

ಈ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಬರ್
ಪೇಸದೆ ಕೇಳ್ ಸುಂಕವೆಂದು ನುಡಿವ ಖಳರ್
ಸಾಸಿರ್ವ ಪಶುವಂ ಪಾರ್ವರ
ನಾಸುರವೆನೆ ವಾರಣಾಸಿಯೊಳ್ ಕೊಂದವರ್ಗಳ್ ॥ ೩೪೨ ॥

ಮನ್ನೆಯರಾಳು ಮನ್ನೆಯರ ಪೆರ್ಗಡೆ ಮನ್ನೆಯ ನಾಡನಾಳ್ವವರ್
ಮನ್ನಿಪ ಮಾನಸರ್ ಕರಣ ಪೆರ್ಗಡೆ ನಾಡಧಿಕಾರಿ ತೇಜ ಸಂ
ಪನ್ನರೆನಿಪ್ಪ ಸುಂಕಿಗರಿವರ್ ವನದೊಳ್ ನೆರಿದಿರ್ದ ಸಂತೆಯೊಳ್
ಮನ್ನಿಸದಾಳಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಗೋದ್ವಿಜ ಮಾಂಸವನೊಲ್ದು ತಿಂದವರ್ ॥ ೩೪೩ ॥

೨೪. ಸಾಹಿತ್ಯ–ಶಾಸ್ತ್ರ–ಕಲೆ–ಕ್ರೀಡೆ

ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ಪೂರ್ಣತೆ ಬರುವುದು ಭೌತಿಕ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನವು ಮೇಳವಿಸಿದಾಗ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಭಾಗಗಳಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಂಗೀತ–ಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿದ್ದಿತು. ಈ ಮಾತಿಗೆ ನೂರಾರು ಶಾಸನಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಅಚಲನ್ :
ಖ್ಯಾತಮಹಾಪ್ರಭಾವ ಭರತಾಗಮಯುಕ್ತಿ ಬಹುಪ್ರಕಾರದಾ
ಮಾತಿನೊಳೊಲ್ಲಮೇನೊ ನಟಸೇವ್ಯನ ಮುಂತೆ ಯಥೋಕ್ತಮಾರ್ಗದಿಂ
ದೀ ತೆರದಿಂದಿದಗ್ರ ತಲ ಸಂಚರಮೆಂಬುದಿದೆಂದು ಪೇಳ್ದೊಡಿ
ನ್ನಾತನೆ ನರ್ತಕಂ ನಟರೊಳಗ್ಗಳಮೀ ಭುವನಾಂತರಾ(ಳ)ದೊಳ್ ॥ ೩೪೪ ॥

ಗಂಗ ಶಿವಮಾರನ ಕವಿತಾಗುಣ :
ಏವೇಳ್ವುದೊ ಶಿವಮಾರ ಮ
ಹೀವಳಯಾಧಿಪನ ಸುಭಗಕವಿತಾಗುಣಮಂ
ಭೂವಳೆಯದೊಳ್ ಕಜಾಷ್ಟಕ
ಮೋವನಿಗೆಯುಮೊನಕೆವಾಡುಮಾದುದೆ ಪೇಳ್ಗುಂ ॥ ೩೪೫ ॥

ಗಂಗ ರಾಚಮಲ್ಲನ ಕವಿತ್ವ :

ಶ್ರೀ ರಾಚಮಲ್ಲದೇವಂ
ಭಾರವಿ ಕೇಯೂರ ರಾಜಶೇಖರನಾತಂ
ಭಾರವಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬಾಣ ಮ
ಯೂರಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ ವ್ಯಾಸಂ ॥ ೩೪೬ ॥

ನಾರಣನ ಕವಿತೆ :

ವೇದ ವೇದಾಂಗಮನೋದದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಮ
ನಾದಿಮಧ್ಯಾಂತಮರಿಯದೆ । ನಾರಣಂ
ಗಾದುದು ಕವಿತೆ ಸಹಜಮೇ ॥ ೩೪೭ ॥

ಪ್ರತಿಕಂಠಸಿಂಗನ ವಿದ್ವತ್ತು :

ಬರೆಪದ ಬಲ್ಮೆ ಬಾಜನೆಯ ಬಿನ್ನಣಮೊಪ್ಪುವ ಲೆಕ್ಕದೋಜೆ ಶಂ
ಕರ ಸುತನೊಳ್ ಸರಸ್ವತಿಯೊಳಂಬುರುಹಾಸನನೊಳ್ ವಿಚಾರಿಸಲ್
ದೊರೆ ಸರಿ ಪಾಟಿಯೆಂದು ನಿಖಿಳೋರ್ವರೆ ಬಣ್ಣಿಸುತಿರ್ಪುದಂದೊಡೇಂ
ಪಿರಿಯನೊ ಸಿಂಗನುಜ್ವಲಯಶೋವಿಭವಂ ಪ್ರತಿಪನ್ನಮಂದರಂ ॥ ೩೪೮ ॥

ಸಾಹಿತ್ಯರಸಪ್ರಪೂರ್ಣ ಶಂಕರಸ್ವಾಮಿ :

ಬಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯರಸಪ್ರಪೂರ್ಣವಿಪುಳಸ್ರೋತಂ, ಶ್ರುತಂ ವಾಗ್ವಧೂ
ಟಿಗೆ ಕೈಗನ್ನಡಿ, ಸೂಕ್ತಿ ಸೂನೃತಸುಧಾವಾರಾಶಿಮುಕ್ತಾಳಿ, ನಾ
ಲಗೆ ಸಾರಸ್ವತಪೀಠಮಾರ್ಪು ವರ ಪ್ರವ್ರಾತವಿದ್ವಜ್ಜನಾ
ಳಿಗೆ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮೆಂದು ಧಾತ್ರಿ ಪೊಗಳ್ಗುಂ ಶ್ರೀಶಂಕರಸ್ವಾಮಿಂ ॥ ೩೪೯ ॥

ಶಾಸನಕವಿ ಚಿದಾನಂದ :

ಧರೆಪೊಗಳೆ ಚಿದಾನಂದ
ವಿರಚಿಸಿದಂ ಸತ್ಕವೀಶ್ವರಂ ಶಾಸನಮಂ
ಪರಮ ಪ್ರಕಾಶಯೋಗೀ
ಶ್ವರ ತನಯಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಗಾಸ್ಪದ ರೂಪಂ ॥ ೩೫೦ ॥

ಕನ್ನಡಜಾಣ ಬಿಜ್ಜನಾಯಕ :

ಕಳಚುರಿರಾಜ್ಯ [ರಾಜ]ಗೃಹದೀಪಕನೆಂಬ ಮಹತ್ತ್ವದೇಳ್ಗೆ ತ
ನ್ನೊಳೆ, ರಿಪುರಾಯದಂಡುಗೆ ಪಡಿಗ್ಗಹವೆಂಬುರುವೀರದೇಳ್ಗೆ ತ
ನ್ನೊಳೆ, ಬುಧರೀಯೆ ವರ್ಣಕವಿ ಕನ್ನಡ ಜಾಣನೆನಿಪ್ಪ ಬಲ್ಮೆ ತ
ನ್ನೊಳೆ, ನೆಲಸಲ್ಕುದಾತ್ತನೆನೆ ಬಿಜ್ಜಯನಾಯಕನಿರ್ದನುರ್ಬಿಯೊಳ್ ॥ ೩೫೧ ॥

ಶಾಸನಕವಿ ದೇವಭದ್ರಮುನಿ :

ಉಚಿತ ಪದಾಳಂಕಾರಂ
ಪ್ರಚುರರಸಂ ನೆಗಳಲಿಂತು ಜಿನಶಾಸನಮಂ
ರಚಿಯಿಸಿದಂ ಹರಹಾಸ
ದ್ರುಚಿಯಶ ದೇವಭದ್ರಮುನಿಪೋತ್ತಂಸಂ ॥ ೩೫೨ ॥

ಚತುರ್ಭಾಷಾ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕವಿಕಂದರ್ಪ :

ದೋಷವ್ಯತೀತಮರ್ಥ ವಿ
ಶೇಷಮಿದೆನೆ ಪೇಳ್ದನೊಲ್ದು ಶಾಸನಮಂ ಪೀ
ಯೂಷ ಸಮಸೂಕ್ತಿ ಚಾತು
ರ್ಭಾಷಾ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕವಿಕಂದರ್ಪಂ ॥ ೩೫೩ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಮಸೇನ :

ಒದವಿದ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರದೆಡೆಯೊಳ್ ಭುವನಸ್ತುತ ಪೂಜ್ಯಪಾದರೆಂ
ಬುದು, ನೆರೆ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವೇಕದೊಳಿಂತಕಳಂಕದೇವರೆಂ
ಬುದು, ಕವಿತಾಗುಣೋತ್ಕರ ಮಹತ್ವದೊಳೆಯ್ದೆ ಸಮಂತಭದ್ರರೆಂ
ಬುದು, ಸಲೆ ರಾಮಸೇನ ವಿಭುದೋತ್ತಮರಂ ನಿಖಿಳೋರ್ವಿ ರಾಜನಂ ॥ ೩೫೪ ॥

ಅವಧಾನಿ ಮಲ್ಲಿದೇವ :

ಪರಿಕಿಸೆ ಮಲ್ಲಿದೇವವಿಭುಗಾರ್ ಸಮನಿರ್ಬರುಮಿಕ್ಕೆಲಂಗಳೊಳ್
ಬರೆದುದನಂತ್ಯದಿಂ ಬರೆವ ಬಾಜಿಪ ಬಾಜಿಪ ಕಬ್ಬಮೆಂತುಟಂ
ತಿರ ಪೊಸಕಬ್ಬಮಂ ನುಡಿವ ಭಾವಿಪ ಕೇಳ್ವ ಕಥಾಚತುಷ್ಕಮಂ
ಧರೆ ಪರಿಕರ್ಮಮೆಂದೆನಿತುಮಂ ಗುಣಿಯಿಪ್ಪ ಮತಿಪ್ರಭಾವದೊಳ್ ॥ ೩೫೫ ॥

ಅಲಂಕಾರಲಿಪಿಜ್ಞರೂವಣ :
ಆನೆಯ ಸಿಂಘದ ಗಿಳಿಗಳ
ನಾನಾ ರೂಪಗಳನಕ್ಕರಂಗಳೊಳೆಸೆಯಲು
ತಾನಳವಡಿಸುವನೆಂದಡ
ದೇನ ಮರುಳೆ ತೊಡರ್ದಪ್ಪೈ ರೂವಣನೊಳ್ ॥ ೩೫೬ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಶುದ್ಧಲಿಪಿಜ್ಞ ಇಕ್ಕುಡ :
ಪೊಕ್ಕಳು ತಲೆಕಟ್ಟುಮನ
ನಂತರದವಯವಮನರಿದು ಖಂಡರಿಸಲುಕೀ
ಇಕ್ಕುಡೆನ ಬಲ್ಲನರಿಯರ್
ಮಿಕ್ಕವರೆಂದು ಧರಣಿ ಬಣ್ಣಿಸುತಿರ್ಕುಂ ॥ ೩೫೭ ॥

ಬಹುಲಿಪಿಜ್ಞ ರವಿದೇವ :
ಅನುಮಾನಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲ ಬಾಜಿಪೊಡೆ ರೇಖಾಶುದ್ಧಿ ಬೇರೊಂದೆ ಭಿ
ತ್ತಿ ನಯಮಂಬೆತ್ತೆಸೆದಪ್ಪುವೀ ನಿಮಿರ್ದ ಚಂಚನ್ಮಾತ್ರೆಗಳ್ ಪದ್ಮಗ
ರ್ಭನುಮೇಂ ಬಲ್ಲನೆ ಪೇಳಿಮಿಂತು ಬರೆಯಲ್ಕೆಂಬನ್ನೆಗಂ ತಾನೆ ನೆ
ಟ್ಟನೆ ಬಲ್ಲಂ ಬರೆಯಲ್ಕನೇಕಲಿಪಿಯಂ ಶ್ರೀವಿಪ್ರವಿದ್ಯಾಧರಂ ॥ ೩೫೮ ॥

ವಾದನಕುಶಲ ರವಿದೇವ :
ಇದು ನವಮಧುಧಾರಾಸಾರವೋ ಮೇಣ್ಸುಧಾಂಭೋ
ನದಿಯೊ ಕವಿವುದೆಂಬೊಂದಂದದಿಂ ನುಣ್ಣನಿಂಪಂ
ಪುದಿದು ರವಿಚಮೂಪಂ ಬಾಜಿಪೊಂದೋಜೆ ಪೇಳೇ
ನೊದವಿಸುಗುಮೊ ಕರ್ಣಾನಂದಮಂ ಧಾತ್ರಿಗೆಲ್ಲಂ ॥ ೩೫೯ ॥

ಕಂಖರಿವಾದಕ ಜಿನವರ್ಮ :
ಜಿನವರ್ಮನ ಕಂಖರಿಯ
ಧ್ವನಿ ಕಿವಿವುಗೆ ದುರ್ಜನಂಗೆ ಭಯಮುಂ ಸುಜನಂ
ಗನುರಾಗಮುಮುದಯಿಸುಗುಂ
ಘನನಾದದಿನೆಂತು ಹಂಸೆಗಂ ನವಿಲಿಂಗಂ ॥ ೩೬೦ ॥

ಮಂಡಳೇಸ್ವರ ಜೋಮನ ಆಸ್ಥಾನ ಕಲಾಮೇಳ :

ರಸಮೊಸರ್ವಂತೆ ಪಾಡುತಿರೆ ಪಾಡುವವರ್, ಮನಮೆಂಬ ಕೋಕಿ ನ
ರ್ತಿಸೆ, ಘನನಾದಮಂ ಮೆರಯೆ ವಾದಕರಿಂದ್ರಧನುಃಪ್ರಭಾವಮಂ
ಪಸರಿಸೆ, ಪಚ್ಚನಾಡುತಿರೆ ಜಂತ್ರದ ಮಿಂಚಿನ ಪೆಣ್ಣಿದೆಂಬಿನಂ
ಮಸುಗುವ ಪಾತ್ರಮೊಪ್ಪಿದುದು ಜೋಮನ ಮುಂತೆ ಸುಖಾಂಬುರಾಗಮಂ ॥ ೩೬೧ ॥

ಪಾತ್ರಜಗದಳೆ ಬಾಚಲದೇವಿ :

ಅರಿಬಿರುದ ಪಾತ್ರಜಗದಳೆ
ಧರೆಗೆಲ್ಲಂ ನೀನೆ ರಾಯಜಗದ[ಳ] ನಾನೀ
ಧರೆಗೆಲ್ಲಮೆಂದು ಪಿರಿದಾ
ದರದಿಂದೆತ್ತಿಸಿ ಪಾತ್ರಜಗದಳೆ ಪೆಸರಂ ॥ ೩೬೨ ॥

ಕಲಾಪರಿಣತ ತಿಪಪ್ಪೋಜ :

ಭರತಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕಳಾ
ಪರಿಣತಿಯೊಳ್ ವರ್ಣಕವಿತೆಯೊಳ್ ದಾನಗುಣೋ
ತ್ಕರದೊಳ್ ಸರಿಯಾರ್ ವಂಕೇ
ಶ್ವರದೇವರ ತಿಪ್ಪಣೋಜನೊಳ್ ಭೂತಳದೊಳ್ ॥ ೩೬೩ ॥

ಪ್ರಾಸಾದಿ ಪ್ರತಿಮಾದಿ ಲಕ್ಷಣದೊಳ್ ಹೊಲ್ಲೋಜನೊಳ್ ವಾದಿಯಾರ್
ಲೇಸೆಂದುರ್ವರೆ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಮುದದಿನಿರ್ಪಂ ಬಾಗೆಯೊಳ್ ತತ್ಸುತಂ
ದೇಸೀಯಾ ಬಗೆಕಾರ ಬಲ್ಲವರ ಬಲ್ಲಂ ಯಾಚಕೋದ್ಧಾರನೆಂ
ಬೀ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಗೆ ತಿಪ್ಪಣೋಜನಧಿಪಂ ಬಂಕೇಶ ದಾಸೋತ್ತಮಂ ॥ ೩೬೪ ॥

ಕಮ್ಮರ ವೃತ್ತಿಯ ಅಯ್ಯಣ :

ಪುರಿಕರ ಪಟ್ಟಣೋದ್ಭವನ ಕಂಟದ ಬಮ್ಮನ ಪುತ್ರನಯ್ಯಣಂ
ಮರವೆಸದೊಪ್ಪುವಿಟ್ಟಿಗೆಯ ದಂತದ ಚಿತ್ರದ ಶಾಸ್ತ್ರಯುಕ್ತಮಾ
ಗಿರೆ ಬೆಸಗೆಯ್ವ ಕಲುಭರಿವ ಕಮ್ಮರವಿನ್ನಣದೋಜೆಗೆಲ್ಲಿಯುಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿನವಂ ಮಿಗಿಲೆಂಬುದಶೇಷ ಭೂತಳಂ ॥ ೩೬೫ ॥

ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಕೇತೋಜ :

ಪದಕದ ಮಕುಟದ ಕೇಯೂ
ರದ ಕೆಲಸದೊಳಕ್ಕಸಾಲಿ ಬಸವೋಜಸುತಂ
ಚದುರಂ ಕೇತೋಜಂ ಮ
ತ್ತಿದೆಂತು ಕಂಡರಸಿ ಕಡೆದನೀ ಶಾಸನಮಂ ॥ ೩೬೬ ॥

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಇಂದ್ರರಾಜನ ಕಂದುಕಕ್ರೀಡೆ :

ಶ್ರೀಗೆ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಗೆ
ಚಾಗಕ್ಕದಟಿಂಗೆ ಜಸಕೆ ಪೆಂಪಿಂಗಿನಿತ
ರ್ಕಾಗರಮಿದೆಂದು ಕಂದುಕ
ದಾಗಮದೊಳೆ ನೆಗಳ್ಗುಮಲ್ತೆ ಬೀರರ ಬೀರಂ ॥ ೩೬೭ ॥

ಒಳಗಣ ದಕ್ಷಿಣ ಸುಕರ ದುಷ್ಕರಮಂ ಪೊರಗಣ ಸುಕರ ದುಷ್ಕರ ಭೇದಮಂ
ಒಳಗೆ ವಾಮದ ವಿಷಮಮನಲ್ಲಿಯ ವಿಷಮ ದುಷ್ಕರಮನಿನ್ನದರ ಪೊರಗ
ಗ್ಗಳಿಕೆಯೆನಿಪತಿ ವಿಷಮಮನದರತಿ ವಿಷಮ ದುಷ್ಕರಮೆಂಬ ದುಷ್ಕರಮಂ
ಎಳೆಯೊಳೊರ್ವನೆ ಚಾರಿಸಲ್ ಬಲ್ಲಂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕರಣಮುಮನಿಂದ್ರರಾಜಂ ॥ ೩೬೮ ॥

ಅಶ್ವಾರೋಹಿ ಏಚಣ :

ಬಾರಿಸೆ ದಂಡೆಯಂ ಕೊರಲಕೊಂಕಳವಟ್ಟಿರೆ, ಕಾಲ ವೇಗಮೀ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಬೆಡಂಗನೊಳಕೊಂಡಿರಲೇರಿ ತುರಂಗರಾಜನಂ
ವೀರಮುಮಂ ವಿಳಾಸಮುಮನೀತನೆ ತಾಳ್ದಿದನೆಂದು ನೋಡಿ ಕೆ
ಯ್ವಾರದಿನೆಲ್ಲರುಂ ಪೊಗಳೆ ತನ್ನನೆ ಏಚಣಮಂತ್ರಿ ರಂಜಿಪಂ ॥ ೩೬೯ ॥

೨೫. ರಾಜಮಾನ್ಯತೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ರಾಜನಾದವನು ಉಚಿತ ಕಾಣಿಕೆ ಸಹಿತ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ಸ್ಥಾನ–ಮಾನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದುದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ತುಂಬ ಆಪ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದವನು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೋ, ಬಿರುದನ್ನೋ ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ವೀಸೋತ್ತರ ಪಂಡಿತ:

ಗುಡಿ ಶಂಖಂ ಚಾಮರಂ ಬೆಳ್ಗೊಡೆ ಘಳಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಾತಪತ್ರವ್ರಜಂ ಪೆ
ರ್ವಿಡಿ ಸೌಧಂ ಚಿತ್ರದಂಡಂ ಪಳಿಯೆಸೆವ ಝಳಂಬಂ ಗಜೇಂದ್ರಂ ತುರುಂಗಂ
ನಡೆಮಾಡಂ ದಂಡನಾಥೋತ್ತಮ ಪದವಿ ಮಹಾತೂರ್ಯಮೆಂಬಿಂತಿವಂತುಂ
ಪಡೆದು ಚೆಲ್ವಿಂದೆ ವೀಸೋತ್ತರ ವಿದಿತ ಧರಾದೇವನಿಷ್ಪಪ್ರಭಾವಂ ॥ ೩೭೦ ॥

ಕೇಶಿಗಾವುಂಡ :

ಪಡೆದಂ ಕಾದಂಬವಂಶಾಗ್ರಣಿ ಹರಿಗಮಹೀಪಾಳನೊಳ್ ಚಾಮರೌಘಂ
ಗುಡಿ ಚೌಕಂ ಭೇರಿ ಶಂಖಂ ಬರುಹಿ ಬಹಳ ಪಿಂಛಾತಪಂ ವಾರಣಂ ಬೆ
ಳ್ಗೊಡೆಯೆಂಬೀ ರಾಜ್ಯಚಿಹ್ನವ್ರಜಮನುದಿತ ತೀವ್ರಪ್ರಭಾಭಾಸಿ ತಾನೆಂ
ದಡೆ ಹೋ ಬಾಪ್ಪಪ್ಪುದಿಂತೀ ಭುವನ ಭವನದೊಳ್ ಕೇಶಿ ತೇಜೋವಿಳಾಸಂ॥ ೩೭೧ ॥

ಮಗನೆನಗೀತನೆ 'ಚಾಳು
ಕ್ಯ ಗಂಗಪೆರ್ಮಾಡಿ'ಯೆಂದು ಪೆಸರ್ಗೊಟ್ಟಂ ಕೇ
ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನಚ್ಚಿ ಚಾಳು
ಕ್ಯ ಗಂಗಪೆರ್ಮಾಡಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನೃಪಂ ॥ ೩೭೨ ॥

ಪರಮೋತ್ಸಾಹದಿನಿತ್ತನುತ್ತಮ ಸಿತಚ್ಛತ್ರಾಸ್ಪದಂ ಹೇಮ ಚಾ
ಮರಯುಗ್ಮಂ ಗುಡಿ ವೀರಭೇರಿ ಶಿಖಿ ಪಿಂಛಚ್ಛತ್ರೆಂದಿಂತು ಗಂ
ಗರ ಚಾಳುಕ್ಯರ ರಾಜ್ಯಚಿಹ್ನ ಚಯಮಂ ಶ್ರೀ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಭೂ
ಧರನೆಂಬುನ್ನತಿ ಕೇಶಿರಾಜವಿಭುವಿಂಗಕ್ಕುಂ ಪೆರರ್ಗಕ್ಕುಮೇ ॥ ೩೭೩ ॥

ಮಾಹಾಮಾತ್ಯ ನಾಗರಸ :

ಅಂತಃಪುರದಧ್ಯಕ್ಷಂ
ಕುಂತಳಪತಿಯಿತ್ತ ಸುರಿಗೆವಿಡಿವಧಿಕಾರಂ
ಸಂತತದ ತಂತ್ರಹಾಳಿಕೆ
ಇಂತು ಮಹಾಮಾತ್ಯಪದವಿಗಿವು ಸಂಚಕರಂ ॥ ೩೭೪ ॥

ಆಯ್ತವರ್ಮ :

ಜವಳಿ ಝುಣಂಬಮಂ ಕೊಡೆಯನಂದಳಮಂ ಚಮರೀರುಹಂಗಳಂ
ಭುವನದ ಕಣ್ಣ ಪುಣ್ಯದ ಫಳಂ ದಿಟಮೆಂಬಿನವಂಗಚಿತ್ತಮಂ
ತಂದೊಲವಿಂದೆ ಚಕ್ರಿ ಕುಡಲಂಕದ ಕಾಳೆಗಮಾದಿಯಾಗಿರಲ್
ವಿವಿಧ ಗುಣಾರ್ಣವಂ ಪಡೆದನೆನ್ನದರಾರ್ ನೆಗಳ್ದಾಯ್ತವರ್ಮನಂ ॥ ೩೭೫ ॥

೨೬. ಸಂಘರ್ಷ–ತೀರ್ಪು–ದಂಡ–ತೆರಿಗೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಬದುಕಿನ ಭಾಗ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳ ದಾಖಲೆ, ಪ್ರಮಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ತೀರ್ಪು, ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ದಂಡಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಆಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ತೆರಿಗೆಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯನ ಶಿರಸ್ಸು ಪವಾಡ :

ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯನಬ್ಬಲೂರು ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ ಸ್ಥಾನದೊಳು ನಿಸ್ಪೃಹ
ವೃತ್ತಿಯಿಂದಮಿರೆ,
ಉಲಿದೊಡ್ಡಿ ಬಂದು ಜೈನರ್
ಪಲರಂತಾ ಸಂಕಗೌಂಡ ಸಹಿತಂ ಪಿರಿದುಂ
ಚಲದಿಂ ಕೈವಾರಿಸಿದರ್
ತೊಲಗದೆ ಜಿನ ದೈವವೆಂದು ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್ ॥ ೩೭೬ ॥

ಹರನಂತಿರೀವನೆ ನಿ
ಮ್ಮರುಹಂ ಮುಂ ಕೊಟ್ಟ ಟಾವದಾವುದು ಮುನ್ನಂ
ಹರನೊಳ್ ಪಡೆದರನೇಕರ್
ವರಮಂ ಬಾಣ (ಸಿರಿಯಾ)ಳ ಭಕ್ತಗಣಂಗಳ್ ॥ ೩೭೭ ॥

ಎನೆ ಜೈನರೆಂಗುಂ ನೀಂ ಮು
ನ್ನಿನ ಹಿತರರ ಹೇಳಲೇಕೆ ನಿನ್ನಯ ಶಿರಮಂ

ಜನಮರಿಯಲರಿದು ಕೊಟ್ಟಾ
ತನೊಳಿಂ ಪಡೆ ನೀನೆ ಭಕ್ತನಾತನೆ ದೈವಂ ॥ ೩೭೮ ॥

ಎನಲೇಕಾಂತದ ರಾಮಂ
ಮನಸಿಜರಿಪುಗಿತ್ತು ತಲೆಯನಾಂ ಪಡೆದಡೆ ನೀ
ವನಗೀವ ಪಣಮದೇನೆನೆ
ಮುನಿದೆಂದರ್ ಜಿನನ ಕಿತ್ತು ಶಿವನಂ ನಿಲಿಪೆವು ॥ ೩೭೯ ॥

ಎನೆ ಕುಡುವುದೋಲೆಯ ನೀ
ವೆನಗೆಂದಿತ್ತೋಲೆಗೊಂಡು ಶಿರಮಂ ತಾಂ ಭೋಂ
ಕೆನಲರಿದು ಕುಡುವ ಪದದೊಳ್ ಶಿ
ವನಂ ಸಾನಿಧ್ಯಮಾಡಿ ರಾಮಂ ನುಡಿಗುಂ ॥ ೩೮೦ ॥

ಉಡುಗದೆ ಶಂಭು ನೀನೆ ಶರಣೆನ್ನದಡಂ ಮನಮನ್ಯಭಾವದೊಳ್
ತೊಡರ್ದೊಡಮೀ ಕೃಪಾಣಮುಖದಿಂ ತಲೆ ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ಕದಲ್ಲದಿ
ರ್ದಡೆ ಶಿವ ನಿನ್ನ ಮುನ್ನಡಿಗುರುಳ್ಗೆನುತಂ ಕಲಿ ರಾಮನಾರ್ದು ಕೆ
ಯ್ಗಿಡದರಿದಿಕ್ಕಲಾಟಿಸಿದ(ನಾ) ಶಿರಮಂ ಶಿವನಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮದೊಳ್ ॥ ೩೮೧ ॥

ಅರಗಯ್ಗೊಂಡನೆ ? ಕಿಳ್ತು ನೋಡಿದನೆ ? ಕೂರ್ಪಿಂಗಳ್ಕಿ ಮೆಯ್ಗಾಗ್ಯದನೇ ?
ಸೆರಗಂ ಪಾರ್ದನೆ ? ಬಾಳ್ಗೆ ಭಕ್ತರೆನುತಂ ಬಲ್ಲಾಳು ರಾಮಂ ಸ್ವಕಂ
ಧರಮಂ ಚಕ್ಕನೆ ಹುಲ್ಲ ಕಟ್ಟನರಿವಂತಕ್ಲೇಶದಿಂದಾ ಗಳಂ
ತರಿದೀಶಾಂಘ್ರಿಯೊಳಿ(ಕ್ಕಿ ಶಂಕರ)ಗಣಕ್ಕಾನಂದವಂ ಮಾಡಿದಂ ॥ ೩೮೨ ॥

ಅರಿದ ತಲೆ ಏಳು ದೆವಸಂ
ಬರೆಗಂ ಮೆರೆದಿಂ ಬಳಿಕ್ಕವಿತ್ತಂ ಹರನಾ
ದರದಿಂ ತಲೆ ಕಲೆಯಿಲ್ಲದೆ
ತಿರವಾದುದು ಲೋಕವರಿಯೆ ರಾಮಂ ಪಡೆದಂ ॥ ೩೮೩ ॥

ಬಡಿಗೊಂಡೊರ್ಬನೆ ಸೊಕ್ಕಿ ಬಾಳೆ ವನಮಂ ಕಾಡಾನೆ ಪೊಕ್ಕಂತಿರು
ರ್ಕಡಗಲ್ ಕಾಪಿನ ವೀರರಂ ತುರಗಮಂ ಸಾಮಂತರಂ ತೂಳ್ದು ಮಾ
ರ್ಪಡೆಗಳ್ ಜೈನರ ಮಾರಿ ಬಂದುದೆನುತಂ ಬೆಂಗೊಟ್ಟು ಪೋಗಲ್ ಜಿನಂ
ಕೆಡೆವನ್ನಂ ಬಡಿದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳಿಸಿದಂ ಶ್ರೀವೀರಸೋಮೇಶನಂ ॥ ೩೮೪ ॥

ವೀರ ಗೊಗ್ಗಿದೇವ :
ಜೈನಮೃಗಬೇಂಟೆಕಾರಂ
ಜೈನಾಗಮ ಧೂಮಕೇತು ಜೈನಕುಠಾರಂ
ಜೈನಫಣಿ ವೈನತೇಯಂ
ಜೈನಾಂತಕನೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದನೀ ಗೊಗ್ಗರಸಂ ॥ ೩೮೫ ॥

ತೇರದಾಳ ಗೊಂಕಜಿನಾಲಯ :
ಬಸದಿಯ ಮೇಲೆ ಶೂದ್ರಕನ ಸಿಂಹದ ಚಕ್ರದ ಚಿಹ್ನಮೆಂಬಿವಂ
ತಿಸುಳದ ಘಂಟೆಯಂ ಪಡೆಯದಾಗದೆನಿಪ್ಪವನೇಳು ಕೋಟಿ ತಾ
ಪಸರ್ಗೆ ಮಹಾವಿರೋಧಿಯವನೀಶ್ವರ ವೈರಿಯೆನುತ್ತವಿಕ್ಕಿದರ್
ಮಿಸುಗುವ ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆಯನಾ ಮುನಿಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೋಟಿ ತಾಪಸರ್ ॥ ೩೮೬ ॥

ಗೂಳಿಯ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ವಾಮಭಟ್ಟನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ :
ಜಂಬೂದ್ವೀಪದೊಳದು ತಾಂ
ಗಂಭೀರತೆವೆರಸು ನೆಗಳ್ದ ಕೈಕೇಶ್ವರದೊಳ್
ಶಂಭು ನೆಲಸಿರ್ಪನದರಿಂ
ದಿಂಬಾಗಿರೆ ಕೂರ್ದವಳ್ಳಿಯೆಸೆವುದು ಗ್ರಾಮಂ ॥ ೩೮೭ ॥

ಶಿವನಿಳಯದಿಂದೆ ಪೊರಮ
ಟ್ಟು ವೇಗದಿಂ ಪೋಗಿ ವಾಮನಯ್ಯನ ಕೆಯ್ಯಂ
ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಮೇವ ವೃಷಭನ
ನವಯವದಿಂ ಪೋಗಿ ಕಂಡು ಕಡುಮೂರ್ಖತೆಯಿಂ ॥ ೩೮೮ ॥

ಮರೆಕೋಲ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತೆ
ಬರಸಿಡಿಲೆರಪಂತೆ ಬಂದು ವಾಮನಭಟ್ಟಂ
ಕರುಪಿಂದಮೆಯ್ದಿ ಪೊಯ್ಯಲ್
'ಕರೆಕಂಠ ಶರಣ್ಯ' ಎಂದು ಬಿಳ್ದುದು ವೃಷಭಂ ॥ ೩೮೯ ॥

ಅತ್ತಲ್ ವೃಷಭನ ಪ್ರಾಣಂ
ಮತ್ತೆನಿಸದೆ ಪೋದುದಮರವಾಸಮನೆಯ್ದಲ್
ಇತ್ತಲ್ ದೇಹಂ ಬಿಳ್ದೊಡೆ
ಎತ್ತಿನ ಮಣ್ಣೆಂಬುದಾದುದಂದಿಂದಿತ್ತಲ್ ॥ ೩೯೦ ॥

ಪರಿಕಿಸದಾ ಪಾರ್ವ ನಡೆದು
ಪರಮಾರ್ಥಂ ಕೊಂದಳಿಂತು ಮುಂಗುರೆಯಂ ತಾ
ನೆರಡಿಲ್ಲದೆಂಬ ನಾಳ್ನುಡಿ
ಪೊರೆದುದಿದರ್ಕೆಂದೊಡಂದು ಮರುಗುತೆ ಮನದೊಳ್ ॥ ೩೯೧ ॥

ಊರ ಮಹಾಜನಮೆಲ್ಲಮ
ನೋರಂತಿರೆ ನೆರಹಿ ತಂದು ವಾಮನಭಟ್ಟಂ
ಪಾರದೆ ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ್ಗೆ
ಧಾರೆಯನೆರೆದಿತ್ತನೆರಡುವಡ್ಡದ ಕೆಯ್ಯಂ ॥ ೩೯೨ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೊಂದ ಮನ್ನೆಯ ಬೊಪ್ಪನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ :

ವ ॥ ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮವರ್ಷದ ೨೯ನೆಯ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ತದಿಗೆ ಆದಿತ್ಯವಾರದಂದು, ಅಗ್ರಹಾರಂ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ ಹೊಳಲ ಮಹಾಜನಂಗಳು, ಮನ್ನೆಯಂ ಬೊಪ್ಪಯಂ ಹೊಳಲನಿರಿದು ಸರ್ವಸ್ವಹರಣಂ ಮಾಡಿ ಸೂರೆಗೊಂಡುದುಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಕೊಂದುದುಮಂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ಯಲು.

ಕೇಳ್ದವಧಾರಿಸಿ, ಬೊಪ್ಪನಂ ದಂಡಿಸಿ, ಸಮಸ್ತಪ್ರಧಾನರ ಸಂನಿಧಾನದಲು ಆ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಮಂನೆಯರಾರುವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ನಿಯಾಮಿಸಿ ಕುಡಿಮೆಂದು ಪ್ರಧಾನರ್ಗಂ ಶ್ರೀಮನು ಮಲೆಯಾಳಪಂಡಿತದೇವರ್ಗಂ ಸೋಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟಯಂಗಳಿಗಂ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬೆಸಸಲನಿಬರುವಿರ್ದು, ಬೊಪ್ಪನಂ ಕರೆದು, ನೀನುಂ ನಿನ್ನ ವಂಶದವರುಂ ಹೊಳಲ ಮನ್ನೆಯಮಂ ಮಾಣ್ಬುದೆಂದು ಮಾಣಿಸಲಾತನುವಂತೆ ಗೆಯ್ವೆನೆಂದು ಆಣೆಪತ್ರಮಂ ಕೊಟ್ಟು, ತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವರ ಬಳಿ ನೀರಂ

ಕುಡಿದೀ ಪರಿಯಲ್ ಶಾಸನಮಂ ಕುಡುವಂತಾಗಿಯೊಡಂಬಟ್ಟು ಬಂದನಾ ಕ್ರಮದಲೆ ಮಲೆಯಾಳಪಂಡಿದೇವರುಂ ತಾನುವಿರ್ದು ಮನ್ನೆಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು, ಬೆಂಣೆವೂರು ಹನ್ನೆರಡರ ಪ್ರಭುಗಾವುಂಡಗಳ ನೀರಗುಂದದ,. ಎರಡುಂ ಹಡಂಗಿಲೆಯ, ಮಾಂಗೊಳದ, ಬಿದಿರಹಳ್ಳಿಯ, ಹಹನೂರ (ಹಾವನೂರ), ಹೊನ್ನವತ್ತಿ, ಕುರುವತ್ತಿಯ, ಬಾಳ್ಗುಳಿಯಂತು ಮೂವತ್ತಿರ್ಚ್ಛಾಸಿರದ ಸನ್ನಿಧಾನದಲು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರ ಮುಂತೆಯುಂ ಹೊಳಲಲುಂ ಶಾಸನಮಂ ನಿಲಿಸಿದಂ.

॥ ೩೯೩ ॥

ತುರುಕರಿಂದ ಬಸದಿ ನಾಶ :

ಸಿಡಿಲ ಶ್ರೀ ಜಿನಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಮಹಾಚೈತ್ಯಾಲಯಂ ದುರ್ಮುಖರ್
ಕಡು ಮೂರ್ಖರ್ ತುರುಕರ್ ಸುಡಲ್ಕೆ ತೊಲೆಗಳ್ ಕಂಬಂಗಳುಂ ಭಿತ್ತಿಗಳ್
ಕೆಡೆಯಲ್ ಕಂಡು ಸುವಜ್ರದಂತೆ ಬಲುಪಂತುಂ ತಾಳ್ದಿರಲ್ ಮಾಡಿದಂ
ಪೊಡವೀ ಖ್ಯಾತ ಸಹಸ್ರಕೀರ್ತಿಯತಿಪಂ ದೇಶೀಗಣಾಗ್ರೇಸರಂ ॥ ೩೯೪ ॥

ದುರುಳಮತಿ ತುರುಕರು ಬಂ
ದರುಹನ ಆಲಯವ ಹೊಕ್ಕು ಕೆಡಿಸಲ್ ಮತ್ತಾ
ದೊರೆ ನಾಗಭೂಪನರಸಿಯು
ನಿರುತದಿ ನೆಗಳಿದಳು ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣವನಂ ॥ ೩೯೫ ॥

ಅಪರಾಧಿಗೆ ದಂಡಗಳು :

ಬಯ್ದಂಗೆ ಪಣಮುಮೊಂ(ದುಂ)
ಪೊಯ್ದಂಗಾರು ಪಣಮಿರಿಯೆ ಪನ್ನೆರಡು ಪಣಂ
(ಪೊಯ್ದಿ)ರದೆ ಸುರಿಗೆಗಿರ್ತಿರ
ದೆಯ್ದಿದವಂಗೆಂಟು ಪಣಮೆ ದಂಡಂ ನಿರುತಂ ॥ ೩೯೬ ॥

ಇರಿದಡೆ ಪನ್ನೆರಡು ಪಣಂ
ಕಳ್ದುಬಂದು ಪೊಯ್ದೊಡಾರು ಪಣಮು ದಂಡಂ
ನೆರೆ ಬಯ್ದಡೆ ಮೂರು ಪಣಂ
ಕೆರೆಗೆಂದು ದಂಡಮಾಗಿ ನಡೆವುದು ನಿಯತಂ ॥ ೩೯೭ ॥

ವಿಪ್ರರ ವಿವಾಹಮುಮಾ
ಗಪ್ಪನಿತರೊಳೆಲ್ಲಮೊಸಗೆ ದ್ರಮ್ಮಮಾರುಂ
ತಪ್ಪದೆ ಮಾಣಿಯೊಳೆರಡಂ
ತಪ್ಪಿದರೀ ಶೂದ್ರಗಣದ ಮದುವೆಯೊಳೊಂದಂ ॥ ೩೯೮ ॥

೨೭. ಫಲಶ್ರುತಿ

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಶಾಸನಗಳು ಫಲಶ್ರುತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದ ದಾಖಲೆಗೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ, ಶಾಸನ ಶಿಲೆಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದರೆ ಶಾಪವನ್ನು ಸಾರುವ ಇವು, ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೋರುತ್ತವೆ.

ಶಾಸನಮಿದಾವುದೆಲ್ಲಿಯ
ಶಾಸನಮಾರಿತ್ತರೇಕೆ ಸಲಿಸುವೆ ನಾನೀ
ಶಾಸನಮನೆಂಬ ಪಾತಕ
ನಾ ಸಕಳಂ ರೌರವಕ್ಕೆ ಗಳಗಳನಿಳಿಗುಂ ॥ ೩೯೯ ॥

ಪ್ರಿಯದಿಂದಿಂತಿದನೆಯ್ದೆ ಕಾವ ಪುರುಷಂಗಾಯುಂ ಮಹಾಶ್ರೀಯುಮ
ಕ್ಕೆಯಿದಂ ಕಾಯದೆ ಕಾಯ್ವ ಪಾಪಿಗೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೋರ್ವಿಯೊಳ್ ವಾರಣಾ
ಸಿಯೊಳೇಳ್ಕೋಟಿ ಮುನೀಂದ್ರರಂ ಕವಿಲೆಯಂ ವೇದಾಢ್ಯರಂ ಕೊಂದುದೊಂ
ದಯಶಂ ಸಾರ್ಗುಮಿದೆಂದು ಸಾರಿದಪುದೀ ಶೈಲಾಕ್ಷರಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ॥ ೪೦೦ ॥

❖❖

ಆಕರ ಸೂಚಿ

ಇಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಮಾಂಕ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯ, ಗದ್ಯ ಕ್ರಮಾಂಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

---

೧. EC. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ – ೯, ಬೂದಿಹಾಳು
೨. EC. III ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ – ೬೪, ತೊಣ್ಣೂರು
೩. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೨೫, ಹರಿಹರ
೪. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೧೮, ಬೇಗೂರು
೫. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೬೨, ಹಲಕೂರು
೬. EC. VI ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು – ೧೬೦, ಸಿಂಧಗಿರಿ
೭. INKK (Kundangar) – ೧, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ
೮. ಶಿವಾನುಭವ III – ೯೪, ಅರ್ಜುನವಾಡ
೯. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ – ೫೩, ಕುಕನೂರು
೧೦. INKK (Kundangar) – ೧೩, ಮುತ್ತಗೆ
೧೧. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ – ೫೩, ಕುಕನೂರು
೧೨. EC. VIII ಸೊರಬ – ೨೮, ಸೊರಬ
೧೩. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೨೩೬, ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ
೧೪. EI XIX – ೨೨೬, ರೋಣ
೧೫. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಪು. ೪೯೧, ಸೇಡಂ
೧೬. EC. VIII ಸೊರಬ – ೨೬೧, ಕುಪ್ಪಟೂರು
೧೭. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೩೫, ಹರಿಹರ
೧೮. EC. VIII ಸೊರಬ – ೩೨೯, ಭಾರಂಗಿ
೧೯. EI XIV – ೨೭೦, ಕುರುಗೋಡ

೨೦. SII. IX-I – ೧೪೧, ನೀಲಗುಂದ
೨೧. SII. XVIII – ೧೯೯, ಇಂಡಿ
೨೨. SII. XVIII – ೧೯೯, ಇಂಡಿ
೨೩. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೦, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೨೪. ಕಕಚ, I ಪು. ೫೨೯
೨೫. EI XVI ಪು. ೩, ಸೊಗಲ
೨೬. EI XIII - ೪೧, ಇಟ್ಟಗಿ
೨೭. SII IX-I – ೨೪೯, ಕೋಳೂರು
೨೮. EI. XIII– ಪು. ೩೨೯, ಕಳಸ
೨೯. SII IX-I – ೧೧೮, ಹಿರೇಹಡಗಲಿ
೩೦. SII IX-I – ೧೧೮, ಹಿರೇಹಡಗಲಿ
೩೧. SII XX – ೮೦, ಸಿಂದಗಿ
೩೨. EI XIV – ೧೯, ಕುರುಗೋಡ
೩೩. EI XVI – ೩೭, ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ
೩೪. EI XVI – ೩೭, ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ
೩೫. EC. VIII ಸಾಗರ – ೧೬೩, ಹೊಗೆಕೆರೆ
೩೬. EC. XV – ೩೪೮, ಗದಗ
೩೭. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ – ೫೨, ಕುಕನೂರು
೩೮. EC. XVIII – ೨೦೮, ಹೂಲಿ
೩೯. SII. IX-I – ೨೯೭, ಕುರುಗೋಡ
೪೦. SI. IX-I – ೨೯೭, ಕುರುಗೋಡ
೪೧. EI. XXIX – ಪು. ೨೦೩, ತಳ್ಳಂಗೆರೆ
೪೨. KI. I – ೨೪, ಸಿರಸಂಗಿ
೪೩. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೨, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೪೪. KI. V – ೨೦, ಬಾಳೂರು
೪೫. KI. I – ೬೯, ಮುನವಳ್ಳಿ
೪೬. ಧಾ. ತಾ. ಶಾ. – ೨, ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ
೪೭. EC. XII ಪಾವಗಡ – ೫೦, ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ
೪೮. SII. IX-I – ೨೯೬, ಕುರುಗೋಡ

೪೯. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೦, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ

೫೦. SII. XX – ೧೯೩, ಗುಡಗೇರಿ

೫೧. SII. XX – ೧೯೩, ಗುಡಗೇರಿ

೫೨. ಧಾ. ತಾ. ಶಾ. ನಂ. ೫೧, ಮನಗುಂಡಿ

೫೩. EC. V ಅರಸಿಕೇರೆ – ೭೯, ಅರಸಿಕೆರೆ

೫೪. ಧಾ. ತಾ. ಶಾ. ನಂ. ೫೭, ಮನಗುಂಡಿ

೫೫. SII. XI-ii – ೧೫೮, ಎಲಿಶಿರೂರ

೫೬. SII. IX-I – ೧೦೧, ಮೋರಿಗೇರಿ

೫೭. IA. X ಪು. ೨೫೧, ಕರಗುದರಿ, (ಹಾನಗಲ್ ತಾ., ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ)

೫೮. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೫೨೦, ನಿಂಬರಗಿ

೫೯. EC. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ – ೫೭, ನಿಗದಿಗ್ರಾಮ

೬೦. EC. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ – ೫೭, ನಿಗದಿಗ್ರಾಮ

೬೧. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೫೯

೬೨. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೨೩೪

೬೩. EI. XIX – ೨೮೭, ಜುರ

೬೪. EI. XIX – ೨೮೭, ಜುರ

೬೫. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೫೨೧, ನಿಂಬರಗಿ

೬೬. EI. V ಪು. ೯, ಮನಗೂಳಿ

೬೭. SII. XVIII – ೧೨೫, ವಿಜಾಪುರ

೬೮. SII. IX-ii – ೧೧೯, ನರೇಗಲ್ಲ

೬೯. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೫೨೧, ನಿಂಬರಗಿ

೭೦. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೫೦೨, ಸೇಡಂ

೭೧. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ – ೧೯, ಅಳವಂಡಿ

೭೨. SII. XX – ೧೩೩ ಚಡಚಣ

೭೩. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೪೨, ಹರಿಹರ

೭೪. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೪೪, ಹರಿಹರ

೭೫. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೪೧, ಕರುಗುಂದ

೭೬. EC. VI ತರೀಕೆರೆ – ೪೨, ಅಮೃತಾಪುರ

೭೭. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೬೨, ಹಲಕೂರು

೭೮. EC. V ಬೇಲೂರು – ೫೮, ಬೇಲೂರು

೭೯. SII. IV ೭೯೮, ತಾಡಪತ್ರ

೮೦. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೬೨, ಹಲಕೂರ

೮೧. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೭೦, ಹಟ್ಟಣ

೮೨. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೫, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ

೮೩. EC. VI ಕಡೂರ – ೧೨, ದೇವನೂರು

೮೪. EC. XV ಪು. ೮೯, ಬೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡ

೮೫. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೭೦, ಭಾನುವಳ್ಳಿ

೮೬. SII. IV ೨೬೭, ಹಂಪಿ

೮೭. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೨೯೭, ತುಂಬರಹೊಸೂರು

೮೮. EC. VII ಸಾಗರ – ೧೫೯, ಹಿರೇಕೆರ

೮೯. SII, IX-i ೨೯೭, ಕುರುಗೋಡು

೯೦. SII, IX-i ೨೯೭, ಕುರುಗೋಡು

೯೧. SII, XIX ೨೨೬, ರೋಣ

೯೨. EC. VIII ಸೊರಬ – ೧೭೯, ಕುಪ್ಪಟೂರು

೯೩. EC. VIII ಸೊರಬ – ೧೭೯, ಕುಪ್ಪಟೂರು

೯೪. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೨೫, ಹರಿಹರ

೯೫. EC. VI ತರಿಕೆರೆ – ೪೫, ಅಮೃತಾಪುರ

೯೬. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೧೬೮, ತೇಂಗಳಿ

೯೭. EI. XIX – ೨೨೨, ರೋಣ

೯೮. EC. VII ಷಿಪಾಕರಿಪುರ – ೨೨೫, ಬಂದಲಿಕೆ

೯೯. EC. VIII ಸೊರಬ – ೩೪೫, ತೆವರತೆಪ್ಪ

೧೦೦. EC. VIII ಸೊರಬ – ೨೮೬, ಕಲ್ಲೂರು

೧೦೧. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೦೨ a, ಕಾಟಕೆರೆ

೧೦೨. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೦೮, ಹಿರಿಯೂರು

೧೦೩. SII. V – ೨೬೦, ಹಂಪಿ

೧೦೪. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ – ೩೧, ಮುಧೋಳ

೧೦೫. EC. VIII ಸೊರಬ – ೩೨೫, ಭಾರಂಗಿ

೧೦೬. SII. IX-i ಪು. ೩೧೮, ಕುರುಗೋಡು

೧೦೭. SII. IX-i ಪು. ೩೧೮, ಕುರುಗೋಡು

೧೦೮. EC. VII ಚೆನ್ನಗಿರಿ – ೬೧, ತಿರುಮಲಾಪುರ

೧೦೯. SII. IV – ೨೬೭, ಹಂಪಿ

೧೧೦ ಕಕಚ. I ಅನು. ಪು. ೬೨, ಹಂಪಿ

೧೧೧. INKK (Kudanagar) – ೧೫, ಸಿರಸಂಗಿ

೧೧೨. INKK (Kudanagar) – ೧೫, ಸಿರಸಂಗಿ

೧೧೩. EI. XII ಪು. ೨೭೮, ಐವೂರು

೧೧೪. EC. V-ii ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ – ೨೧೦, ಬಿದಿರೆ

೧೧೫. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೨೮೦, ಆಂದೋಲ

೧೧೬. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ, ೨೩೬, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ

೧೧೭. SII. XX – ೧೩೩, ಚಡಚಣ

೧೧೮. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೨೧೯, ಬಂದಳಿಕೆ

೧೧೯. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೩೯

೧೨೦. SII. XI-i – ೫೨, ಲಕ್ಕುಂಡಿ

೧೨೧. SII. XI-i – ೫೨ ಲಕ್ಕುಂಡಿ

೧೨೨. SII. XI-i – ೫೨ ಲಕ್ಕುಂಡಿ

೧೨೩. SII. XI-i – ೫೨ ಲಕ್ಕುಂಡಿ

೧೨೪. ಜೈ. ಸೌ. ಇಂ (ದೇಸಾಯಿ), ಪು. ೨೩೬, ಇಂಗಳಗಿ

೧೨೫. EC. VI ತರೀಕೆರೆ – ೪೨, ಅಮೃತಾಪುರ

೧೨೬. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೨೨, ಲಾಲನಕೆರೆ

೧೨೭. EC. V ಹಾಸನ – ೧೧೬, ಶಾಂತಿಗ್ರಾಮ

೧೨೮. EC. V ಹಾಸನ – ೧೧೬, ಶಾಂತಿಗ್ರಾಮ

೧೨೯. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೯೩, ಹುಲಿಕೆರೆ

೧೩೦. ಶಾಸನ ಪದ್ಯಮಂಜರಿ – ೧೪೮, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು

೧೩೧. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೬೨, ಹಲಕೂರು

೧೩೨. EC. VIII ನಗರ – ೪೭, ಹುಮ್ಮಚ

೧೩೩. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೭೬, ಮಲ್ಲಾದಹಳ್ಳಿ

೧೩೪. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೯೩, ಹುಲಿಕೆರೆ

೧೩೫. EC. V ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ – ೧೮೬, ಬಾಗೂರು

೧೩೬. SII. XX – ೧೧೫, ಯರಗಲ್ಲ
೧೩೭. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೩೧೭, ಗೊಗ್ಗ
೧೩೮. KI. IV – ೧, ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ
೧೩೯. KI. IV – ೧, ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ
೧೪೦. KI. IV – ೧, ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ
೧೪೧. EC. VIII ನಗರ – ೪೭, ಹುಮ್ಮಚ
೧೪೨. SII. XX – ೨೪೮, ಸವದತ್ತಿ
೧೪೩. SII. XX – ೨೪೮, ಸವದತ್ತಿ
೧೪೪. SII. IV – ೨೬೦, ಹಂಪೆ
೧೪೫. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೩೬
೧೪೬. EC. VIII ಸೊರಬ – ೨೩೩, ಉದ್ರಿ
೧೪೭. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೧೯೯, ತೆಂಗಳಿ
೧೪೮. EI. X ಪು. ೧೫೦, ದಾನವುಲಪಾಡು
೧೪೯. EI. X ಪು. ೧೫೦, ದಾನವುಲಪಾಡು
೧೫೦. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೫೯
೧೫೧. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾನಸಗಳು, ಪು. ೧೮೬, ನಾಗಾಯಿ
೧೫೨. IA. XVIII ಪು. ೨೭೩, ಬೇಲೂರು
೧೫೩. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೨, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೧೫೪. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೨, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೧೫೫. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೩೩
೧೫೬. EC. VI ಕಡೂರು – ೬೯, ಕಬಳಿ
೧೫೭. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೨೩೬, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೧೫೮. SII. XVIII – ೧೨೪, ಹೊನ್ನತ್ತಿ
೧೫೯. SII. XVIII – ೧೧೭, ಕಾಗಿನೆಲೆ
೧೬೦. EC. VI ತರೀಕೆರೆ – ೪೨, ಅಮೃತಾಪುರ
೧೬೧. EC. VIII ಸಾಗರ – ೧೪೦, ಹೊಸಗುಂದ
೧೬೨. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೬೫, ಕಟ್ಟೇಸೋಮನಹಳ್ಳಿ
೧೬೩. EC. V ಅಸರಿಕೆರೆ – ೧೦೨, ಕಾಟಿಕೆರೆ
೧೬೪. SII. IV – ೨೬೦, ಹಂಪೆ

೧೬೫. SII. IV – ೨೬೦, ಹಂಪೆ

೧೬೬. SII, XI-ii – ೧೪೭, ಚಿಕ್ಕಹಂದಿಗೋಳ

೧೬೭. EC. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ – ೫೫, ಕುಳ್ಳಹಳ್ಳಿ

೧೬೮. EC. VIII ಸಾಗರ – ೧೫, ನಾಡಕಲಸಿ

೧೬೯. EC. VIII ನಗರ – ೧೯, ಹೊಸಕೋಟೆ

೧೭೦. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೯೩, ಹುಲಿಕೆರೆ

೧೭೧. EC. VI ಕಡೂರು – ೧೪೯, ಆಸಂದಿ

೧೭೨. EI. XV – ೩೪, ಮುತ್ತಗೆ

೧೭೩. EC. XV ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ – ೮೩, ಬಾಗಿವಾಳು

೧೭೪. SII. IX-i – ೨೫೭, ಉತ್ತಂಗಿ

೧೭೫. SII. XX – ೧೭೯, ಸಾಲೋಟಗಿ

೧೭೬. ಹೈ. ಆ. ಸೀ. V, ಪು. ೬, ಮುನಿರಾಬಾದ

೧೭೭. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ, (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೦೬

೧೭೮. SII. XVIII – ೧೧೦, ನಿಡೋಣಿ

೧೭೯. EC. VI ಮೂಡಿಗೆರೆ – ೨೨, ಹಂತೂರು

೧೮೦. MAR. ೧೯೨೮ – ೧೦೫, ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ

೧೮೧. SII. IX-i ಪು. ೨೪೯, ಕೋಳೂರು

೧೮೨. EC. VI ಕಡೂರು – ೫೧, ಬ್ರಹ್ಮಸಮುದ್ರ

೧೮೩. SII. XI – ೨೩೧, ಮುಗದ

೧೮೪. SII. VII – ೫೩೫, ಧರ್ಮಪುರಿ (ಧರ್ಮಪುರಿ ತಾ., ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆ)

೧೮೫. ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, ಪು. ೧೫೩–೧೬೩ ಮೂಡಬಿದಿರೆ

೧೮೬. Inscriptions from Nanded Dt. ನಂ. ೨೩ ಬಿಮರಾ (ದೇಗಲೂರು ತಾ.)

೧೮೭. IA. X ಪು. ೬೧, ಬಾದಾಮಿ

೧೮೮. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೨೯, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ

೧೮೯. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೨೯, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ

೧೯೦. EC. VIII ಸೊರಬ – ೨೭೫, ಕುಪ್ಪಟೂರು

೧೯೧. EC. VIII – ೨೯೬, ಸೊರಬ – ೨೭೫, ಕುಪ್ಪಟೂರು

೧೯೨. SII. IX-i – ೨೯೬, ಕುರುಗೋಡು

೧೯೩. SII. IX-i – ೧೦೨, ಮೈಲಾರ (ಹಡಗಲಿ ತಾ., ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ.)

೧೯೪. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ದೇಸಾಯಿ) – ೫೩, ಕುಕನೂರು
೧೯೫. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, (ಪ್ರ, ಆ.), ಪು, ೮೬
೧೯೬. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, (ಪ್ರ, ಆ.), ಪು, ೧೧೬
೧೯೭. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, (ಪ್ರ, ಆ.), ಪು, ೧೧೭
೧೯೮. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, (ಪ್ರ, ಆ.), ಪು, ೧೧೮
೧೯೯. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, (ಪ್ರ, ಆ.), ಪು, ೧೧೮
೨೦೦. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, (ಪ್ರ, ಆ.), ಪು, ೧೧೮–೧೧೯
೨೦೧. EC. VI ಕಡೂರು – ೧೨, ದೇವನೂರು
೨೦೨. SII. XVIII – ೧೩೯, ಬಂಕಾಪುರ
೨೦೩. ಕರ್ನಾಟಕ ಲಾಕುಳ ಶೈವರ ಇತಿಹಾಸ, ಪು. ೭
೨೦೪. EI. V – ೨೩೧, ಅಬ್ಬಲೂರು
೨೦೫. EC. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ – ೩೦, ಡಿಂಕನಹಳ್ಳಿ
೨೦೬. EC. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ – ೩೦, ಡಿಂಕನಹಳ್ಳಿ
೨೦೭. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೩, ಆನೆಕೊಂಡ
೨೦೮. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೦೮, ಹಿರಿಯೂರು
೨೦೯. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೦೮, ಹಿರಿಯೂರು
೨೧೦. KI. VI – ೪೪, ರಟ್ಟೀಹಳ್ಳಿ
೨೧೧. MAR. ೧೯೨೬ – ೪೧
೨೧೨. EC. XII ಕುಣಿಗಲ್ಲು – ೪೯, ಎಡೆಯೂರು
೨೧೩. EC. XV ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ – ೧೧೨, ಮಾವನೂರು
೨೧೪. EC. XIV ಎಡತೊರೆ – ೮೪, ಚಿಕ್ಕಹನಸೋಗೆ
೨೧೫. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೬೪
೨೧೬. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೭೦, ಹಟ್ಟಣ
೨೧೭. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೨೭
೨೧೮. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೪೧, ಕರುಗುಂದ
೨೧೯. EC. V ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ – ೧೪೮, ಹಳೆಬೆಳ್ಗೊಳ
೨೨೦. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೩೫೧
೨೨೧. EI. XVI ಪು. ೫೧, ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ
೨೨೨. EI. XVI ಪು. ೫೯, ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ

೨೨೩. EI. XVI ಪು. ೫೯, ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ

೨೨೪. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ - ೭೨

೨೨೫. SII. IX-i - ೧೧೭, ಕೋಗಳಿ

೨೨೬. EC. VI ಕಡೂರು - ೧, ಕಡೂರು

೨೨೭. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೩೦೧, ಕುಳಗೇರಿ

೨೨೮. EC. XII ತುಮಕೂರು - ೯, ಕೈದಾಳ

೨೨೯. EC. III ಮಂಡ್ಯ - ೪೧, ಆತಕೂರು

೨೩೦. EC. VIII ಸೊರಬ - ೧೭೫, ಕೊರಗೋಡು

೨೩೧. EC. VIII ಸೊರಬ - ೩೬೯, ಕಾಟವಳ್ಳಿ

೨೩೨. MAR. ೧೯೨೭ - ೧೩೬, ಗುತ್ತನಹಳ್ಳಿ (ಷಿಕಾರಿಪುರ ತಾ., ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿ.)

೨೩೩. EC. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ - ೧೮, ತಂಡಗದ ಗ್ರಾಮ

೨೩೪. EC. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ - ೧೮, ತಂಡಗದ ಗ್ರಾಮ

೨೩೫. EI. XVIII- ೧೯೯, ಹೂಲಿ

೨೩೬. EC. VIII ಸೊರಬ - ೨೨೪, ಗೆಂಡಳ

೨೩೭. EC. VIII ಸೊರಬ - ೨೨೪, ಗೆಂಡಳ

೨೩೮. EC. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ - ೩೫, ಬೆಳಗುತ್ತಿ

೨೩೯. EC. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ - ೩೫, ಬೆಳಗುತ್ತಿ

೨೪೦. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೦೦

೨೪೧. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೦೦

೨೪೨. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೦೦

೨೪೩. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೦೦

೨೪೪. EC. V ಬೇಲೂರು ೨೦೨, ದಬ್ಬೆ ಅಗ್ರಹಾರ

೨೪೫. EC. V ಬೇಲೂರು ೨೦೨, ದಬ್ಬೆ ಅಗ್ರಹಾರ

೨೪೬. EC. V ಬೇಲೂರು ೨೦೨, ದಬ್ಬೆ ಅಗ್ರಹಾರ

೨೪೭. ಬೆಂಗೇರಿಯವರ ಬರಹಗಳು, ಪು. ೧೭೫, ತಿಳವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ

೨೪೮. ಬೆಂಗೇರಿಯವರ ಬರಹಗಳು, ಪು. ೧೭೫, ತಿಳವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ

೨೪೯. IA. XX - ೬೯, ಕೋಟೂರು

೨೫೦. IA. XX - ೬೯, ಕೋಟೂರು

೨೫೧. IA. XX - ೬೯, ಕೋಟೂರು

೨೫೨. IA. XX – ೬೯, ಕೋಟೂರು

೨೫೩. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೫೪. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೫೫. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೫೬. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೫೭. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೫೮. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೫೯. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೬೦. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೬೧. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೧೨, ಹಳೇಬೀಡು

೨೬೨. EC. IV ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ೯, ೧೦ ಅಗ್ರಹಾರ ಬಾಚಹಳ್ಳಿ

೨೬೩. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೬೪. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೬೫. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೬೬. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೬೭. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೬೮. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೬೯. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೭೦. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೭೧. EC. IV ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ – ೧೮, ಬೆಳತೂರು

೨೭೨. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೯೬, ಕಸಲಗೆರೆ

೨೭೩. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೮೮

೨೭೪. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೧೯೬, ಚಿಕ್ಕಮಾಗಡಿ

೨೭೫. EC. XII ತಿಪಟೂರು – ೯೩, ಕರಡಾಳು

೨೭೬. EC. XII ತಿಪಟೂರು – ೯೩, ಕರಡಾಳು

೨೭೭. EC. XII ತಿಪಟೂರು – ೯೩, ಕರಡಾಳು

೨೭೮. EC. XII ತಿಪಟೂರು – ೯೩, ಕರಡಾಳು

೨೭೯. EC. XII ತಿಪಟೂರು – ೯೩, ಕರಡಾಳು

೨೮೦. EC. XII ತಿಪಟೂರು – ೯೩, ಕರಡಾಳು

೨೮೧. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೪೩
೨೮೨. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೪೩
೨೮೩. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೪೩
೨೮೪. SII. XVII – ೪೪, ಕುಡತಿನಿ
೨೮೫. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೭೩
೨೮೬. EI. XIV - 19, ಕುರುಗೋಡು
೨೮೭. IA. XII ಪು. ೯೫, ತೊರಗಲ್ಲು
೨೮೮. ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೨೩, ಏವೂರು
೨೮೯. ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೨೩, ಏವೂರು
೨೯೦. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೪೪೩, ಸಿರಿವಾಳ
೨೯೧. Inscriptions From Nanded Dt. ನಂ. ೨೩, ಬಿಮರಾ/ದೇಗಲೂರು ತಾ.
೨೯೨. EI. XVI ಪು. ೮೩, ಹೊಟ್ಟೂರು
೨೯೩. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೪೩
೨೯೪. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೭೩
೨೯೫. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೭೩
೨೯೬. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೨೭
೨೯೭. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೪೭೬
೨೯೮. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೪೭೬
೨೯೯. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೩೧೭, ಗೊಗ್ಗ
೩೦೦. EC. XV (ಹಾಸನ Sup.) ಅರಸಿಕೆರೆ – ೨೦೧, ಅರಸಿಕೆರೆ
೩೦೧. EI. 40. Plate - ii ಪುದೂರು
೩೦೨. SII. VII – ೨೦೨, ಮೂಡಬಿದರೆ
೩೦೩. SII. VII – ೧೯೬, ಮೂಡಬಿದರೆ
೩೦೪. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೨೩೪
೩೦೫. SII. XVIII – ೪೦೧, ಲಕ್ಕುಂಡಿ
೩೦೬. EC. VIII ಸಾಗರ – ೫೫, ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ
೩೦೭. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೨೫, ಹರಿಹರ
೩೦೮. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೯೩, ಹುಲಿಕೆರೆ
೩೦೯. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೦೮, ಹಿರಿಯೂರು

೩೧೦. EI. XIII ಪು. ೪೧, ಇಟ್ಟಗಿ

೩೧೧. EI. XIII ಪು. ೪೧, ಇಟ್ಟಗಿ

೩೧೨. EI. XIII ಪು. ೪೧, ಇಟ್ಟಗಿ

೩೧೩. EI. XIII ಪು. ೪೧, ಇಟ್ಟಗಿ

೩೧೪. ಕಕಚ I ಪು. ೪೧೧

೩೧೫. ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೨೪, ಏವೂರ

೩೧೬. KI-i – ೨೫, ಸಿರಸಂಗಿ

೩೧೭. BKI, I-ii ನಂ. ೧೨೭, ಸಿರಸಂಗಿ

೩೧೮. SII. XVIII – ೪೪, ಕಳ್ಳಿಹಾಳ

೩೧೯. EC. V ಬೇಲೂರು, ೧೮೩, ನಾರಣಪುರ

೩೨೦. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೧೦

೩೨೧. ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ (ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ), ಪು. ೧೧೦

೩೨೨. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೪೯೨, ಸೇಡಂ

೩೨೩. SII. IX-i – ೨೯೬, ಕುರುಗೋಡು

೩೨೪. SII. IX-i – ೨೯೬, ಕುರುಗೋಡು

೩೨೫. EC. V ಅರಸಿಕೆರೆ – ೧೨೭, ತಳಲೂರು

೩೨೬. ಕಕಚ I ಅನು. ೧ ಪು. ೧೭

೩೨೭. ಕಕಚ I ಅನು. ೧ ಪು. ೧೬

೩೨೮. EI. XVIII – ೧೭೪, ಹೂಲಿ

೩೨೯. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೧೯೧–೧೯೨, ನಾಗಾವಿ

೩೩೦. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೨೭೬, ಮಾಯಿತಮ್ಮನ ಮುಚ್ಚಡಿ

೩೩೧. EC. VII ಷಿಕಾರಿಪುರ – ೧೦೩, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ

೩೩೨. BKI. I-ii – ೧೩೭, ಸೊರಟೂರು

೩೩೩. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೩೭, ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ

೩೩೪. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೩೭, ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ

೩೩೫. EC. V ಬೇಲೂರು – ೧೩೭, ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ

೩೩೬. EI. XIX ಪು. ೨೨೩, ರೋಣ

೩೩೭. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು

೩೩೮. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು

೩೩೯. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು
೩೪೦. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು
೩೪೧. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು
೩೪೨. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು
೩೪೩. SII. XX – ೧೭೫, ಹಿರೇಬೇವಿನೂರು
೩೪೪. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ, ೯–೬, ಪು. ೪೩೧
೩೪೫. EC. VIII ನಗರ – ೩೫, ಹುಮ್ಮಚ
೩೪೬. EC. VIII ನಗರ – ೩೫, ಹುಮ್ಮಚ
೩೪೭. SII. XI-i – ೪೨, ಸವಡಿ
೩೪೮. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೧೨೪, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೩೪೯. EI. XV – ೩೪, ಮುತ್ತಗೆ
೩೫೦. EC. III-i ಮಂಡ್ಯ – ೧೨೨, ಬಸುರಾಳು
೩೫೧. EI. XV – ೩೧೫, ಮೂಡಗಿಹಾಳ
೩೫೨. EI. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ – ೨೧, ಹೆಗ್ಗೆರೆ
೩೫೩. EI. XIII – ೧೫, ಬೆಳಗಾವಿ
೩೫೪. EC. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ – ೧೨೪, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೩೫೫. ಕಕಚ (೧೯೬೧) – ೧೩೫, ಬಳ್ಳಿಗಾವಿ
೩೫೬. EC. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ – ೪೭, ಭೀಮಸಮುದ್ರ
೩೫೭. EC. XI ದಾವಣಗೆರೆ – ೧೪೯, ಕೊಡಗನೂರ
೩೫೮. ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೨೧, ಏವೂರು
೩೫೯. ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ಪು. ೨೧, ಏವೂರು
೩೬೦. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೩೧೪
೩೬೧. KI. VI – ೩೯, ಹರಳಹಳ್ಳಿ
೩೬೨. EC. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ – ೯೭, ಆಲಹಳ್ಳಿ
೩೬೩. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಾಚಾರಿಯರು, ಪು. ೪೧
೩೬೪. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಾಚಾರಿಯರು, ಪು. ೪೧
೩೬೫. SII. XI-ii – ೧೨೭, ಕುರ್ತಕೋಟಿ
೩೬೬. SII. IX-ii – ೭೧೧, ಅಂಬಲಿ
೩೬೭. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೩೩

೩೬೮. EC. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ – ೧೩೩

೩೬೯. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೨೮, ಲಾಲನಕೆರೆ

೩೭೦. EI. XIII ಪು. ೩೨೯, ಕಳಸ

೩೭೧. EI. XVI ಪು. ೮೩, ಹೊಟ್ಟೂರು

೩೭೨. EI. XVI ಪು. ೮೩, ಹೊಟ್ಟೂರು

೩೭೩. EI. XVI ಪು. ೮೩, ಹೊಟ್ಟೂರು

೩೭೪. SII. XI – ೧೭೩, ಆಲೂರು

೩೭೫. ಬೆಂಗೇರಿಯವರ ಬರಹಗಳು, ಪು. ೨೧೧, ಕಾಗಿನೆಲೆ

೩೭೬. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೭೭. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೭೮. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೭೯. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೮೦. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೮೧. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೮೨. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೮೩. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೮೪. EI. V ಪು. ೨೪೫, ಅಬ್ಬಲೂರು

೩೮೫. SII. XV – ೫೯, ಅಣ್ಣಿಗೆರೆ

೩೮೬. KI. V – ೯೮, ತೇರದಾಳ

೩೮೭. MAR ೧೯೨೭ – ನಂ. ೩೪, ಗೌತಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ

೩೮೮. MAR ೧೯೨೭ – ನಂ. ೩೪, ಗೌತಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ

೩೮೯. MAR ೧೯೨೭ – ನಂ. ೩೪, ಗೌತಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ

೩೯೦. MAR ೧೯೨೭ – ನಂ. ೩೪, ಗೌತಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ

೩೯೧. MAR ೧೯೨೭ – ನಂ. ೩೪, ಗೌತಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ

೩೯೨. MAR ೧೯೨೭ – ನಂ. ೩೪, ಗೌತಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ

೩೯೩. SII. IX-i – ೧೬೯, ಕುರುವತ್ತಿ

೩೯೪. SII. XV – ೬೯೫, ಮುಳಗುಂದ

೩೯೫. SII. XV – ೭೧೬, ಮುಳಗುಂದ

೩೯೬. SII. IX-i – ೧೦೨, ಮೈಲಾರ

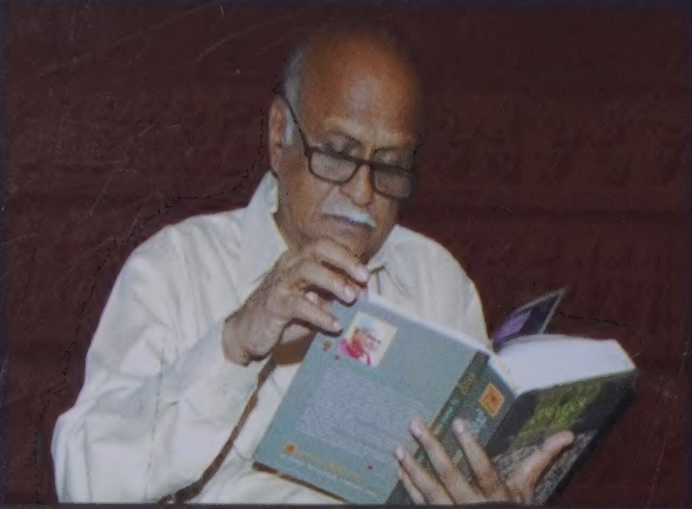
೩೯೭. SII. XI-ii – ೧೨೭, ಕುರ್ತಕೋಟಿ

೩೯೮. IA. XII – ೨೨೩, ದಂಡಾಪುರ

೩೯೯. EC. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ – ೯೭, ಆಲಹಳ್ಳಿ

೪೦೦. EC. IV ನಾಗಮಂಗಲ – ೯೪, ಕಸಲಗೆರೆ

❖❖

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಶೋಧಕರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದದ್ದು ಅಪಾರ; ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳು ಶಿಖರಪ್ರಾಯವಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯರಗಲ್ಲ ಗ್ರಾಮದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಇಡೀ ನಾಡನ್ನೇ ಅವಿಭಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡವರು.

ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ನಾಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಠ-ಮಾನ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು.

ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಹುಮುಖ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಷರ, ದೃಶ್ಯ, ಧ್ವನಿ, ಚಿತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು, ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಷಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು, 'ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಯೋಜನೆ'ಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಇಂಥ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸುತ್ತ ಬಂದ ನಮ್ಮ ವಚನ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಕಾರ್ಯ ನಾವು ಭಾವಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದುದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿ ಹೋಗಿರುವ ಪ್ರಕಟಿತ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು, ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು, ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸುದೈವಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ದೊರಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸದೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಆಕರ ಸಂಪತ್ತು ದೊರಕುವಂತಾದುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ.ಪಾಟೀಲ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ

ಮಾಜಿ ಗೃಹಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ – ೫೮೬೧೦೩

ದಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾಯಿಂಟ್, ಬೆಂ. ಮೊ : 97390 67359